

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .
اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۲ محرم سنه ۱۲۹۷
۵ کانون اول رومی و ۱۷ دیسامبر ۱۸۷۹

تعمیرت بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفت بیکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از برلین ۳۰ ذی حجه
خبرهایی که از پترسبورگ رسیده است برای اینکه
مقرر است در بهار آینده در آسیای میانی حرکات
سکری را اقدام بشود از حالا تدارکات عمده
فوق العاده دیده می شود . عمده سبب تدارکات
مذکور این است که تکلیف دولت روس که
مخواست مسئله افغانستان باتفاق دولت مشارالیه
انجام پذیر شود از جانب او رد سالسپری رده شده است .
اخبار نامهای المان میگویند سبب تدارکات مذکور این
است که دولت روس نفوذ خود را که در سمت آسیا
بجهت شکست خوردن از ترکمانان رو به تنزل نموده
است باز قوت داده اولاً ترکمانان (تکه) را تادیب
و تنبیه نموده پس از آن (مرو) و هرات را بمحیطه
تصرف خود بیاورد .

از لندن ۱ محرم
خصمانه افغانها بر ضد انگلیس بجهت این شایعه
که انگلیس میخواهد بطور قطعی افغانستان را
ضمیمه ممالک خود نماید سرزده است . اخبار
نامهای انگلیس اصرار دارند بر اینکه حرکات
خصمانه آخری افغانها از جنکهای که بطول
زمان بازردها و قطاع الطریق کرده می شود
بتراست . بعد از دو ساعت جنک مواقع پایین
افغانها ضبط شده تا به تپه های بلند که در اطراف شهر
کابل هست عقب نشسته در آنجا استحکامات
ساخته اند . انگلیسها بدون تاخیر برای ضبط
استحکامات آنان اقدام خواهند کرد .

بوجب خبر تلگرافی که از کلکتا رسیده است .
انگلیسها وضع داخلی افغانستان را بعد از استیلا
کردن ایالتها فهمیده اند چنانکه رئیس هر ایالتی
انتخاب هیچ کدام از روسای سایر را برای امارت
افغانستان قبول نمیکند که در این صورت حکومت
انگلیس ناچار است بایجاد امارت افغانستان را
بمحکومتهای کوچک و بزرگ تقسیم نماید و یا بکلی
ضمیمه مستملکات هند نماید .

از لندن ۳ محرم
برضد افغانها که در تپه های اطراف (بالاحصار)
هستند بحرکات جنک ابتداء نموده بسیاری از مواقع
آنان را تازه کی ضبط کرده اند .

(جنرال روبرتس) سردار قشون انگلیس
بسر دارا یوب خان والی هرات پیغام فرستاده است
که هرگاه میخواهد در حکومت خود پایدار باشد
شهر هرات را بنام و منافع انگلیس نگاهداری
نماید .

از پاریس ایضا
خصوصی که از پترسبورگ رسیده است دولت روس
سایر دولتها را تکلیف کرده است که در باب سرعت
تسلیم (فروستنه) بکومت قره طغای در نزد
بابعالی بک حرکات متفقانه بکار بپردازند .

از پترسبورگ ایضا
پترسبورگ (دولت روس را سپارش میکنند که
چنانکه در باره مصر در میان دولتهای اروپا
رقابت حاصل شده است دولت مشارالیه نیز
باجکومت حبش مناسبات دوستانه خود را قوت
بدهد .

از وین محرم
در نسخه امروزه خودشان مینویسند که
از جانب دولت اوستریا (مسبودی موزلاس)
بسفارت اسلامبول معین شده است .

از جانب مجلس مبعوثان بطور قطعی برای
قبول و تصدیق نمودن بودجه (موازنه) دخل
و خرج سه ماه مهلت داده شده است . از قرار
خبرهایی که از (بوسنه) رسیده است در آنستها
از کثرت برف راهها بسته شده است . اخبار نامهای
وین دولت اوستریا را بجهت اینکه به ایالتهای بوسنه
و هرستتها از امور وین (خروات) و یاد الماچیایی
فرستاده است مورد مواخذة نموده ضمناً سپارش
میکند که باید بعد از این با آنها مامورهای المان
از تبعه اوستریا فرستاده شود .

از برلین ایضا
می شود ولیعهد دولت روس پولیتیک (مسبو و الویف)
را که هواخواه آزادی است صواب دانسته
امپراتور روس هم بالعکس پولیتیک برنس
خورچا کوف و (جنرال میلیتن) را که هواخواه
وضع حاضر هستند ترویج نمیکند .

از برلین ۲۹ ذی حجه
بنا کرد که بکارهای خود رسیده کی نماید .

از لندن ایضا
در خیال این است که از حبس و محاکمه تبریک
کننده کان قطعه (ایرلند) صرف نظر نماید .

از لندن ایضا
پس از دوروز که جنک بسیار خونریزی کردند

قسمت پایین موافق مستحکم اهل شورش افغانرا ضبط نمود . امروز نیز برای ضبط نمودن قسمت بالای مواقع مذکوره اقدامات بکار برده می شود .

از لندن ۲۷ ذی حجه بحج بوجوب خبر تکرافی که از (لاهور) رسیده است بقدر ده هزار نفر از قبایل افغان که دشمن انگلیس هستند بمواقع مستحکم انگلیسها که در تپه های اطراف بالا حصار هست هجوم آورده اند . ولی از صدمه کلوله توپهای انگلیس تلفات بسیار داده عقب نشسته اند . تلفات قشون انگلیس در این هجوم عبارت از هجده نفر مقتول و بیست و پنج زخمی زخمی است . مظنون است که از این مغلوبی افغانها امنیت و آسایش کامل در آنجا حاصل بشود .

از قاهره ۲۷ ذی حجه بکه از جانب حکمران حبش بخدیوی مصر نامه نوشته شده در نامه مذکور اظهار داشته است من حاضر هستم که در میان حکومتین مصر و حبش عهدنامه صلحی که شرایط آنرا در دوتهای اروپا تصدیق نمایند بسته شود .

از پترسبورگ ابضا بحج اعلا حضرت امپراتور و کونت شوالوف کاغذی فرستاده مشارالیدرا به پترسبورگ احضار نموده است که بحسب تدابیر مشارالیه جلو فساد گروه نهیلیست گرفته شود . چون کونت مشارالیه بیشترها که سمت وزارت پولیس را داشت اظهار مهارت و کاردانی کرده در ثانی نیز لابعدیاد آوری باعلا حضرت امپراتور فرستاده از بودن رابطه اتفاق و اتحادی در میان نهیلیستهای روس و گروه (سوسیالیست) اروپا امپراتور مشارالیدرا اطلاع داده است . از فرار بکه میگویند کونت شوالوف در باب رفع فساد گروه نهیلیست باره تدابیر انضباطی سپارش نموده است که ظاهر شدن نتایج خوب آنرا انتظار کشیده می شود .

از وین ابضا بحج از کمال کار آگاهی و رفتار متیقظانه جناب بخنار پاشا امید واری هست که مسئله (غوسینه) بصلح و مسالمت انجام یافته بدون منازعه قصبه مذکور بحکومت قره طاغ واگذار بشود .

از قاهره ۲۶ ذی حجه فورودون پاشا از سفر حبشستان برگشته به بندر (مصوع) وارد شده است . اینکه شایع شده بود که حکمران حبش

در باره مشارالیه بدرفتاری نموده مانند اسیرانش از حبشستان بیرون کرده است بی اصل است پاشای مشارالیه خود شایعه مذکور را تکذیب کرده است . مظنون است که بده مصر تا اواخر ماه کانون اول جایجا کرده شود . املاک یونانی مصر که از جانب بانک (روچلد) در مقابل طلب خود حجز شده بود و دولتین فرانسه و انگلیس راضی نمیشدند که املاک مذکوره در تصرف بانک مذکور باشد دولت یونان نیز بدولتین مشارالیهما در اینباب همراهی کرده است . در عکس این حال یونانیهای که از مصر طلبکار هستند باز در قرارداد دولتهای فرانسه و انگلیس داخل خواهند بود .

از لندن ابضا بحج اخبارنامه (تایمس) در نسخه امر روزی خود در باره انجام دادن مسئله افغانستان مقاله مخصوصی نوشته ضمنا میگوید . وضع مالیه هندوستان قوت آنرا ندارد که افغانستان بطور دائمی در زیر استیلای قشون انگلیس بماند . هرگاه افغانستان ضمیمه مستلکات هند بشود در آنصورت دولت انگلیس پیوسته باید در سمت آسیا باغوازل بسیار بزرگ اشتغال نماید . ولی صلاح دولت انگلیس در این است بحض همین شدن جانشینی بامارت افغانستان فطمه مذکور را خالی نماید . نیز اخبارنامه مذکور میگوید یکی از سرداران افغان باید تصدیق و صواب بدولت انگلیس بامارت آنجا انتخاب بشود که منتخب مذکور احکام عهدنامه (غانداماق) را که بیشتر در میان امیر یعقوب خان و حکومت انگلیس بسته شده است قبول و تصدیق نماید . که بدین وسیله حسن توجه اهالی افغانستان در باره انگلیسها حاصل می شود . و الحاصل حدود مناسبی در میان هندوستان و افغانستان معین بشود که بد آنوسیله میان روس و افغانستان بطور دائمی تفریق وجدا کرده شود . اهالی افغانستان را نیز سپارش نموده است که صلاح افغانستان این است که پیوسته با دولت انگلیس بدوستی و صداقت رفتار نماید .

از پترسبورگ ابضا بحج از جانب گروه نهیلیست بیاننامه بطور پنهانی طبع و نشر شده است . در بیاننامه مذکور نوشته شده است که ترتیبات سوء قصد آخری که در راه آهن بر ضد

امپراتور روس بکار برده شده بود بوجوب دستور العمل جمعیت (نهیلیست) بوده است در اینباب هیچکس مسئول نیست . علاوه بر آن نوشته بوده است که هیچ تدابیر حکومتی نتواند گروه نهیلیست را از نیات و اقدامات خودشان که میخواهند ملکیت را از خرابیهای ظلم و استبداد رهایی بدهند بازدارد هر روز مشغول تدابیر و ترتیبات تازه هستند .

از لندن ابضا بحج اخبارنامه (استاندارد) بوجوب تلگرافنامه که از پترسبورگ گرفته است میگوید . در باره (مسبو والوف) التفات اعلا حضرت امپراتور روس بکلی زایل شده است . زیرا لایحه اصلاحاتی که از جانب مشارالیه نوشته شده بامپراتور مشارالیه تقدیم شده بود در نظر امپراتوری موقع حسن قبول نیافتند با آتش انداخته شده است علاوه بر آن اعلا حضرت امپراتور بکمال عتاب گفته است که (آدم کار آزموه لازم است بظنریات شخصیه)

از لندن ۲۵ ذی حجه بحج بطور موقتی روایت می شود که . والی هندوستان از حکومت انگلیس تعیین کردن اساس پواتیکی را در افغانستان خواهش نموده است . چون کسان بسیار که در فقره قتل هیئت سفارت انگلیس اطلاع و شهادت دارند از خوف اینکه مبادا بعد از برکشتن اردوی انگلیس از کابل گرفتار انتقام بشوند از ادای شهادت خود داری میکنند . نیز والی مشارالیه نوشته بوده است که بعضی از معتبران افغانستان در خصوص تمهیل استیلای موقت کابل بجنرال رو برنس سردار قشون انگلیس معاونت نموده اند .

از فرار بکه میگویند . از جانب دولت انگلیس در اول بهار آینده در باره پولیک افغانستان بطور قطعی قراری داده خواهد شد . چون راهها آزرمان صاف و نقل لوازم عسکری آسان و نیز تا آنوقت مجلس پارلمنت انگلیس باز شده رفتار اعضای مجلس با حکومت معین می شود .

از پاریس ۲۴ ذی حجه بحج بک فروند واپور فرانسه را که عزیمت هندوستان داشت از جانب وزارت بحریه فرانسه دستور العمل داده شده است که در پیشگاه بندر (مصوع) توقف نماید هرگاه در میان حکومتین حبش و مصر جنگی

واقع بشود تبعه فرانسه را از صدمات و خسارت نگاهداری نماید .

از پترسبورگ ابضا در مجلس مهمانی سن ژورژ که در پترسبورگ هر سال از جانب دولت روس معمول است بنام اشخاصی که دارای نشان (سن ژورژ) هستند داده می شود اعلا حضرت امپراتور بپاداعلا حضرت امپراتور المان باده نوشی کرده نام امپراتور مشارالیه را بعبارت (دوست دائمی) یاد نموده است . پس از آن در دور دوم نیز بسلامتی واقبخار اردوی دوس باده خورده اردوهی روس را تحسین کرده است . در آخر مجلس بیان نموده است که آرزو مند هستم که دولت روس بصالح و مسالمت راه رفته بدینوسیله دولت و مملکت آبادی و شرف حاصل نماید .

از لندن ۲۵ ذی حجه بوجوب تذکر افتنامه که از کابل رسیده است بحاکمه کسانیکه در قهره قتل هیئت سفارت انگلیس مدخلیت داشتند بانجام رسیده است بسیاری از صاحب منصبان و بزرگان افغان نیز در میان متهمین بوده است که از جانب حکومت انگلیس بقتل رسیده اند . کیفیت قتل و اعدام متهمین در زند اهالی تاجیک ناکوار بخشیده است . در اطراف و نواحی امنیت و آسایش بدرجه کمال است . قهره عفو عمومی که از جانب حکومت انگلیس اعلان شده است در افغانستان موجب امنیت اهالی شده است پاره از عسا کر افغانستان که فراری بودند بسر افواج خودشان برگشته اند . ولی صاحب منصبان عسا کر افغان در خارج از این عفو عمومی هستند هرگاه از صاحب منصبان فراری گرفتار بشوند در پاره آنان حکم قتل داده خواهد شد .

توجهات

مستشاری وزارت جلبله خارجه بانضمام رتبه بالا بجناب عطوفت مآب سالم افندی . بعمادت آبا احمد مدحت افندی صنفا اول رتبه اولی ومدیری مطبعه عامره بانضمام مدیری تقویم وقایع توجیه فرموده شده است .

اختر

سعادت آبا احمد مدحت افندی از مشاهیر

ادبا وصاحبان قلم ومدتها است که رونق افزای عالم مطبوعات است . ادیب مومی الیه با وجود کثرت مشاغل منشیگری اول روزنامه (ترجمان حقیقت) را نیز در عهده گرفته است که بدینوسیله بامانیر سمتم همکاری را دارا دلهذا بگونه توجهات خاص را در حق احق ادیب مشارالیه محض صواب دانسته خالصانه تبریک می نمایم .

داخلیه

روز دوشنبه گذشته بمناسبت بودن اول محرم که ابتدای سال جدید هجری است حضرات وکلای فخرم و رجال کرام دولت علیه بقرار معمول هر ساله برای تبریک سال جدید بمابین همایون ملوکانه رفته از حضور باهرالنور اعلا حضرت بادشاهی شرفیابی حاصل کرده رسم تبریک را بجا آورده اند .

(کونت زنجی) سفیر اوستریا روز جمعه گذشته از اسلامبول بجناب وین حرکت کرده است .

میگویند حکومت سنیله تصور داشته است که سکه معشوشه را بکلی از میان بردارد .

اخبارنامه (مونیتور) مینویسد . از جانب سفارتخانه های دول متحابه بایمانی یاد آوری شده بود که پاره مواد قانون جنایت را که در ثانی قرار داده شده است تعدیل وتغییری داده شود . بنابراین برای مذاکره وتعیین این مطلب کومیسونی مرکب از ترجمانهای سفارتخانه درز پر ریاست جناب (واهان) افندی مستشار وزارت عدلیه منعقد شده بهماز تندقق ومذاکرات اطراف مطلب معلوم شده است که بیانات سفارتخانه نزدیک بصواب بوده است . لهذا قرارداد نه شده است که مواد مذکور را تعدیل وتغییر داده شود .

شبه یکشنبه گذشته از جانب جناب معین الملک سفیر کبیر دولت علیه ایران بک مهمانی کوردیلوماتیکی

داده شده جناب دولت آبا صوا باشا وزیر خارجه وحضرت سفرای کرام دول متحابه که در این بای تخت هستند در آن محفل دعوت مدعو بوده اند . از قراریکه مذکور شد مهمانی خیلی بقاعده وباش کوه بوده است . مجلس مهمانی در ساعت شش شب که قریب بنصف اللیل است ختام یافته است .

روز یکشنبه گذشته جمعی دیگر از اهالی ایران در قونسلیخانه دولت متبوعه خودشان جمع شده برای صندوق تکبه ومکتب مبلغی بصندوق تحسینیه بجه داده اند . از قراریکه معلوم شد تا حال سوای تقواهی که از سابق بوده است در دو مجلس بقدر شصدهایرا بصندوق مذکور داده شده است .

اخبارنامه (نایه فرایه پره سه) کد در وین طبع ونشر می شود ونیز اخبارنامه (اوکور کرجایتونک) نام المان بیشتر از جانب حکومت غدغن شده بود که بولایت (خداوند کار) داخل نشود ایغوزها از داخل شدن اخبارنامه های مذکور بولایت (از میز) نیز غدغن شده مقرر بوده است بدر سعادت نیز دخول اخبارنامه های مذکور منع کرده شوند .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . از جانب باعالی بسفرای سلطنت سنیله کد در پای تخت دولتها هستند یک کاغذ عمومی نوشته شده در کاغذ مذکور اسباب امتداد و موافق تسلیم (غوسینه) بالاطراف تشریح شده است . باعالی اظهار داشته است که بموجب دستور العملی که بجناب احمد مختار باشا داده شده است مسئله مذکور در زند یکی بانجام خواهد رسید . ونیز باعالی هیچ وقت نمیخواهد بقدر ذره در اجرای احکام عهدنامه بر این اشکالات واقع بشود . بنابراین از دولتهای بزرگ خواهش نموده است که حکومت قهره طاغرا سپارش نمایند که در باب تسلیم قطعه مذکور تعجیل وشتاب نمایند .

اخبارنامه (کورس پوندانس بولتیکی) بموجب خبر تلگرافی که در ۹ ماه کانون اول

فرنکی از (جنبه) محل حکومت قره طاغ گرفته است میگوید. باره خبرها رسیده است که وقوع زدو خورد و جنگهایی را که در میان ارناو دها و قشون قره طاغ در سمت (لیم) و (لیقه) شده است تا باید و تصدیق میکند. چنانکه در دوم ماه کانون اول ارناو دها بقراولهای قشون قره طاغ که در حدود بودند جمله برده قره طاغیها نیز بکمال ثبات و مقاومت مقابله کرده ولی در ثانی ناچار عقب نشسته اند. دوروز بعد از آن (مارقو مابانوف) نام سرکرده قره طاغ با سه فوج قشون بکم قره طاغیها رسیده ارناو دها را تا این سمت حدود عقب نشانده اند. این جنگ شش ساعت امتداد یافته از قره طاغیها بقدر سیصد نفره قتل و همان مقدار نیز از ارناو دها تلف شده است.

در سمت (وان) از وقوع قحط و غلایا آسمان نهایت پریشانی را داشته اند لهذا اینروزها جناب پاتریک ملت ارامنه برای امداد بچارگان اهالی آنسخت بجمع آوری اعانه اقدام نموده از احتیاج و ضرورت مردم آنجاها با بعالی را نیز اطلاع داده است.

اخبارنامه (کوریه دور بان) مینویسد. از جانب با بعالی بکومیسرهای تحدید حدود یونان اطلاع داده شده است که اجتماع کومسیون مذکور این هفته بتاخیر افتاده روز شنبه آینده برای اجتماع و مذاکره مشته معین شده است.

بموجب خبر تلگرافی که بمیدر پوست ازوپ در اسلامبول رسیده است پوست این هفته اروپ که از اسلامبول فرستاده شده است در راه برندیزی دروا کون راه آهن از قضا سوخته و تلف شده است. بنابراین صورت دفتر کاغذهای سپارشی را از اسلامبول خواسته است.

میگویند جناب بخنار پاشای غازی در سمت (کوریمه) بقدر یکصد و پنجاه نفر از کسان دزد و غل و قاتل و راهزن را گرفتار کرده است.

از قراریکه سموع می شود اینروزها در میان دریای سیاه دوفروند کشتی یونان از صدمه طوفان غرق و تلف شده است.

بموجب خبر تلگرافی که در یکم ماه کانون اول فرنکی ازوپ رسیده است. بیست و یک باراسب جیخانه عثمانی که همراه بکنفر صاحب منصب و نه نفر از عساکر عثمانی بود در هنگام گذشتن از کورنه (روغوزنه) که در میان (متروپچه) و (یکی بازار) واقع است بقدر سیصد نفر ارناو د مسلح بروی قافله تاخته جیخانه را با حیوانهای بار غضب نموده مستحفظین جیخانه را به (یکی بازار) فرستاده اند.

اخبارنامه ای وین مینویسد. در این اواخر از جانب حکمران قره طاغ کاغذی با بعالی نوشته شده در کاغذ مذکور از اقدامات دولت علیه عثمانی که میخواهد (غوسینه) را صلحا بحکومت مشار الیها واگذار نماید اظهار رضامندی نموده ضمن بیان کرده است که به هیچ وجه در باره ارناو دها اقدام بحركات تجاوزی و تعرضی ننماید. تسلیح اقدامات با بعالی را منتظر خواهد شد.

خارجیه

اعلا حضرت امپراتور روس در چین رسیدن بشهر (مسکو) خطاباً ذیل را در حضور اهالی آنجا خوانده است.

ترجمه خطابه

چنانکه دیدن شما در اینجا موجب مسرت و انبساط دلم شد بحبت و اطاعت و انقیاد شما را که در هنگام سوه قسده که در دوم ما بینان گذشته در باره من شد اظهار نمودید بخاطر خود میاورم از بخاطر هوانک دیروزی خداوند عالم که حافظ حقبتی است مرا و همراهان مرا اخلاصی داد. در حال منتهای آرزوی من در سلامت و رفاهیت ملت روس است خود مرا از شر شرارت پیشه کان بحفظ و حیات خدای لم یزل سپرده ام. مع ذلك لازم است که خیالات عاصیانه محو بشود

من اکنون بجهت شماها خطاب میکنم ولی خلاصه سخنم راجع بکسانی است که صاحبان عقل سلیم و مال اندیش هستند خیالات نا کوار و عاصیانه را که بر شیه انداخته است لازم است که از بیخوبن برکنده شود بصاحبان اولاد نیز یاد آوری می نمایم که اطفال خود شانرا براه عفت و استقامت راهنمایی نموده بدانگونه تربیت نمایند. این هم نیست مگر اینکه پیوسته مقصود اصلی من این است که آدمهایی که بصفت حبت متصف شده و وطن از آنها بهره مندی حاصل نماید نشو و نما یافته بروی کار آیند.

مطالعه در گفتار کلاوس

در نهمه گذشته مترجم اختر از روی روزنامه فصلی از (کلاوس) که روزنامه پترسبورگ است نقل کرده بود در تفسیح اشارت شد که مطالعاتی در این باب نوشته خواهد شد. کلاوس از جمله نیکبختی های دولت روس در باره دولت ایران تعداد کرده بوده است که روس اسرای بخارا را استخلاص کرده است اگر چه ما اطلاع درستی از تفصیل این مطلب نداریم لکن حرکات دولت روس در حدود بخارا و خبوه و مسلط شدن بانجاها با وجود سکوت ایران و عدم میل بمخاصمت ظاهریه و معنویه باروس کویا تقابل با این اسیرهایی نمودن تواند کرد. حال آنکه اکنون بخساک (مرو) ملک خالص ایران تجاوز میکنند. نمایند دولت ایران در این باب چه تدبیر دارد. اما فقره (قطور) که بموجب تحقیقات کومیسسیون حدود مسلما مال ایران بودی دولت روس را چه جای منت گذاری بدولت ایران است. و معلوم بود که دولت انگلیس نیز در این معنی مصدق بود معنی تصدیق را توسط گذاشتن از مثل (کلاوس) کازت معنبری مستحسن نیست. مگر قطور مال دولت بود که دولت روس توسط بکند و بگیرد بدولت ایران بدهد. جایی بود منازع فیه در میان دولتین عثمانی و ایران طرفین دو کس را حکم قرار دادند هر دو تصدیق بکطرف را کرده بگری کردند. و بر فرض تسلیم که این نیکبختیها را دولت روس و چند نیکبختی دیگر مانند این راهم بایران کرده باشد باز تلافی یک جزو از بدیها که در بعض زمانها از دولت مشار الیها بدولت ایران واقع شده است نتواند بود. حال آنکه معلوم است دولتی که بادولتی در مقام دوستی

است نیک خواهی
که در پادشاه هم
پیاورد. عجب
در حدود سخن
باید از روس نماید
بخساک ایران کد
ودغلی را هر نیکبخت
است یک مطلب
بنویسد لکن نتوان
معین نماید. آن
در آسیای میانی
تقابل پیش میرود
که خنلی اهمیت
و چشم داشت از
مقاصدش تا همه
خودش هم بکنند
نی طرفی و عدم مد
سمت (مرو) و آن
که سبب منع فروخ
هم اگر اصل داش
با آنکه محتمل اس
اسرار در اطراف
این است که روس
بلکه بویلتیک دول
بی طرفی بیرون آور
این را آشکار بگو
گفت. لکن اع
که کلاوس استعمال
هم باشد که دولت
در زنی دادن با مر
جسک و مراجعت
روس با وجود نزدیکی
حسابها کرده این
بعض دیپلوماتها
افزاده است. لکن
ملفت کار است و
تعبیر داد. در هر
در عوض خسارت
عسکری باید بیاو
منطقی نیست مگر
محض هانه جوئی
است وضع دنیا را
است حقوق دول

است نیک خواهی او میکنند و لازم نکرفته است که در پادشاه هم فوق العاده تکلیف بر وی وارد پیارود . عجب است که از خسارت های اکراد در حدود سخن میگوید این شکایت را دولت ایران باید از روس نماید که همیشه اکراد سرحد روس بخاک ایران گذشته و هر کونه شرارت و دزدی و دغلی را مرتکب می شوند . آری کلوس خواسته است یک مطلب مخصوص را باقضای وقت بنویسد لکن نتوانسته است اسباب آنرا بدستی معین نماید . اکنون حرکات انگلیس و روس در آسیای میانی مانند بازی شطرنجی بطور تقابل پیش می رود و دولت روس خاگ (مرو) را که خیلی اهمیت دارد می خواهد تصرف نماید و چشم داشت از دولت ایران دارد که در پیشرفت مقاصدش تا همه جا همراهی نماید بلکه از حقوق خودش هم بگذرد دولت ایران ملتفت کار و در بی طرفی و عدم مداخله بکار افغانستان و کارهای سمت (مرو) و آسامان ایستادگی دارد و دور نیست که سبب منع فروختن ذخیره و غیره باردوی روس هم اکر اصل داشته باشد از این بابت باشد بآنکه محتمل است که بجهت کرانی و غلای اسرار در اطراف ایران هم بوده باشد این است که روزنامه های روس می خواهند بلکه بولتیک دولت ایران را از جاده اعتدال بی طرفی بیرون آورده سمت روس بکشند و اکر این را آشکار بگویند ما هم آشکار جواب توانیم گفت . لکن اعتقاد قوی داریم که این زبان تازه را که کلوس استعمال میکند بجهت حقیقی دیگری هم باشد که دولت روس از اقدامات دولت ایران در ترقی دادن بامر قشون و لشکر و اسلحه و مهمات جنگ و مراجعت نکردن در این فقره بدولت روس باوجود نزدیکی و اظهار میل از آن طرف پاره حسابها کرده اینگونه حرفها از مکثونات خیال بعضی دیپلمات های روس است که بزبان کلوس افشاده است . لکن اینقدر مست که دولت ایران ملتفت کار است و بزور هم نمیتوان بولتیک دولتی را تغییر داد . در حال اینکه نوشته است روس در عوض خسارت اکراد اذر با بجان را بزرگ استیلای عسکری باید پیارود سخنی است که مقدمات آن منطقی نیست مگر آنکه از بابت حکایت بره و کرک محض پانه جویی و بی حسابی بوده باشد . راست است وضع دنیا را می بینند قدری هرج و مرج است حقوق دول و ملل را کم اهمیت داده نمی

شود این است که این حرفها را بکمال بی ملاحظه کی بیان می اندازند ولی کویا هنوز کار جهان بان ذرجه نرسیده است که کلوس تصور میکند و باین شدت هم حرکات مطلق العنان نشده و کار با نجا نرسیده است که دولتها پیروی خیالات دره بیکمهای زمانهای وحشیگری نمایند .

اخبارنامه (تایمس) کاغذی از وین گرفته بقرار ذیل درج نموده است .

پاره شایعه ها در پاره مناسبات و حرکات دولت اوستریا با انگلیس در خصوص اصلاحات اناطولی میان آمده است که دولت اوستریا در اسلامبول در خصوص اجرای اصلاحات با اقدامات دولت انگلیس معاونت کرده اظهار داشته است که هرگاه کشتیهای جنگی انگلیس بسمت آبهای شرق رفتی باشد کشتیهای جنگی اوستریا نیز با کشتیهای انگلیس در این باب همراهی خواهد کرد . حال آنکه واضح شد که پس از آن در هنگام ماموریت (بیکر پاشا) برای تغذیش وضع اصلاحات اناطولی کونت (زیجی) سفیر اسلامبول در باب منع ماموریت مومی الیه پاره اقدامات بکار برده است . اکنون نیز کسانی هستند که از جهت انفصال (کونت زیجی) از سفارت اسلامبول اعتقاد دارند که بولتیک اوستریا تغییر یافته بطرف انگلیس میل کرده علاوه بر این نیز شایع شده است که در لندن از جانب دولتهای المان و اوستریا و انگلیس بمذاکرات آغاز کرده شده است که در مسئله شرق با اتفاق هم دیگر حرکت نمایند حال آنکه اینگونه ظن و روایتها بکلی بی اصل و از قبیل اراجیف است چنانکه در سابق نوشته ام دولت انگلیس بموجب مقاوله نامه که در چهارم ماه حزیران فرنگی بادولت عثمانی بسته است فقره اصلاحات اناطولی را از جمله منافع مخصوصه خود انکاشته است . واز یکسال بانظر است در حالیکه بیوسته در این باب در میان سفیر انگلیس و باب عالی مذاکرات جاری شده است از جانب هیچ دولتی مذاکرات مذکور را مداخله بوقوع نرسیده است . در حالیکه در همه مسائل که در باب اجرای احکام عهدنامه برلین بایستی در میان انگلیس و اوستریا مشورت شده پس از آن حرکات متفقانه اجرا نمایند باز انگلیس در خصوص فرستادن کشتیهای جنگی خود بسمت

آبهای شرق دولت اوستریا را اطسلاع نداده بود حتی بعد از وقوع این شایعه دولت اوستریا و سایر دولتها آگاهی حاصل کردند .

بنابراین از این فقرات معلوم می شود که دولت انگلیس در اسلامبول خود بخود بلا استشاره با سایر دولتها رفتار نموده است . هرگاه زمام کلام را بجانب یک حرکات متفقانه در میان دولتین اوستریا و انگلیس عطف نمایم آنوقت ممکن بود که این اتفاق را بیک حرکات مشترکه در سمت های روم ابلی و اناطولی با اتفاق دولتین انگلیس و عثمانی تصور نماییم حال آنکه این تصور نیز از قبیل اوهام و خیالات است .

بوجوب کاغذی که اخبارنامه (کورسپوندانس بولتیک) از اسلامبول گرفته است کویا دولت عثمانی بجهت اینکه حرکات تهدید آمیز انگلیس با اتفاق کردن بادوات روس مایل شده است ولی نقشه اتفاقی را که پرنس لابانوف (سفیر روس از اسلامبول) همراه خود برده در لوادیا با امپراتور روس تقدیم کرده بود از جانب امپراتور مشارالیه پذیرفته نشده است .

بقیه از ترجمه فصل (وضع حاضر اسلامیت) کتاب (تاریخ اسلام) مسبو دوزی فنیکی

شریعت اسلام بطور لایق و تمام در ذهن اهالی جاگیر نشسته اینقدر هست که از خوردن گوشت خوک اجتناب نموده مراسم ختنه را بمیل می آورند . جزیره (جاوه) در حالتیکه نسبت بسایر جاها مملکت اسلام شمرده می شود در آنجا نیز وظائف دینی را بطور تمام بجای آورند حتی در ادای نماز پنجگانه هم مسامحه میکنند . در جزایر هندوستان شخصی که کار دان و مقتدر بر اصلاحات باشد خیلی کارهای عمده از پیش می برد . در اوایل همین عصر حاضر در جزایر (سوماتره) مذهب (پادری) آغاز بانشار کرده بود .

از قرار بکه روایت می شود هفتاد و شش سال پیش از این سه نفر از اهالی جزیره (سوماتره) برای ایفای حج مکه مکرمه رفته بودند چون دزان هنگام مکه مکرمه در دست استیلای جهانت (وهابی) بود اشخاص مذکور مذهب وهابی را پذیرفته پس از مراجعت بوطن خودشان مردم را برای قبول کردن آیین وهابی وعظ و نصیحت

نموده مذهب مذکور را در آنجا خیلی هم پیش برده بودند . بهمین وسیله میگویند پادریها از مذهب وهابی منشعب شده اند ولی بعضی این روایت را قبول نمیکنند ولی در هر حال پادریها نیز مانند جماعت وهابی بموجب نصوص شریف قرآنی باجرای تمامی سنت پیغمبری اهالی را نصیحت میکنند کسانی را که در خارج از این مسلمانان حرکتی نمایند بسختی مؤاخذه نموده بعضی از آنها را قتل و اعدام نیز می نمایند . عادمصطکی وعلک خاییدن و توتون و تنباکو کشیدن و تبرک خوردن و قمار بازی و خروس جنگایدن را که در زنداهای (ماله) خیلی شیوع یافته است و سایر عادات مکر و ههرا که باسلامیت نمی زید بسختی منع میکنند . برای اینکه یک علامت فارقه باشد جوانان آنها لباس سفید و جبهه درازی پوشیده در یکدست تسبیح و در دست دیگر شمشیری دارند . در پاره عادات بوهابیها خیلی مشابهت دارند چنانکه مانند وهابیها بر ضد کسانی که برخلاف آنها حرکت میکنند اعلان جنگ و جهاد میکنند . علماء و فقهای آنان در یک قلعه موسوم به (بونجول) که مصنع و طبعا بسیار محکم است جمع شده در آنجا بخصیص علوم اشتغال میورزند . وگاهی میشود که بسیار جاهلان نیز همیوم برده مساکن دینهای خودشانرا خراب و اموال آنانرا غارت کرده بسیاری از آنها را میکشند خصوصاً طایفه (باتاق) را که بت پرست هستند گرفته مانند حیوان سر می برند .

در سال ۱۸۲۱ میلادی پادریها بر ضد دولت فلانک برخاسته ولی کاری از پیش نتوانستند ببرند حتی قلعه (بونجول) در سال ۱۸۳۳ میلادی بعد از دو سال محاصره بتصرف دولت فلانک آمده آنگاه نفوذ سیاسی پادریها بکلی محو شده است . اکنون نیز در جزایر (صومالیه) بعضی از هها خواهان آنها باقی است ولی میتوان گفت که آنها نیز مانند وهابیهها بجهت خونریزی کار خود را نتوانستند از پیش ببرند .

بعد از اینها مؤلف رساله از وضع و عادات ممالک عثمانی و ایران سخن بمیان آورده است که ذکر آنها را در اینجا لزومی نیست . ولی قسمت اطلاعاتی را که در پاره وضع آفریک است باطنامه فصل مذکور ذیلا ترجمه می شود .

بسیاری از وضع و شرائط اسلامیت که در

ممالک عثمانی جاری است در همه ممالک اسلام که در طرف غربی مصر واقع است معمول است . شهر (خیروان) که موقع عمده و پاکیزه قطعات مذکور است از درجه پای نخت بودن اسلامیت دور افتاده اکنون در مقام دومین شهر (نونس) است . مع ذلك چنانکه جزیره العرب بوجود حریم محترم و بر اشام بقدر شریف افتخار دارند قطعه افریک نیز بوجود (خیروان) میازد . چون بلده مذکور چهارمین شهر مقدس عالم اسلامیت است از آنجهه طوایف غیر مسلم مانند نصرانی و یهود تا رخصت نامه مخصوصی از جانب والی تونس نداشته باشند داخل آنجا نتوانند شد زیرا ملحوظ است که از جانب بعضی از متعصبین صدمه و آسیبی بآنها برسد .

در شهر مذکور مسجد جامع بزرگی هست که بادبوارهای بسیار بلند از نظرها مستور است جامع مذکور مربع الشكل و سه مرتبه ساخته شده هفت و هشت عدد قبه و یک قله بلند را دار است . اندرون جامع مذکور فوق العاده مزین است . پاره از اشیاء قیمتی در آنجا جمع شده است که قطعاً افریک در آنجا محفوظ است . اشیاء و اسلحه مذکور در یک گوشه جامع مذکور در پس معبرهای آهنین بسیار محکم گذاشته شده است که برای رسیدن بآنجا لازم است از میان ستونهای که بطور مثلث و بسه ترتیب نصب شده است عبور کرده شود . در پاره این ستونهای میان عوام روایتهای بسیار عجیب متداول است . ولی مسلمانی که صاحبان شعور و فرهنگ هستند روایتهای مذکور را استهزا میکنند . بنا بر روایت عوام کو با یک شخصیکه زاهد و متدین باشد هر قدر فربه و قوی الجثه باشد از میان آن ستونها عبور میتواند نمود ولی کسیکه منافی و بد کردار باشد هر قدر ضعیف الجثه هم بشود ممکن نیست از میان ستونهای مذکور بگذرد زیرا ستونها آدم منافی را گرفته و فشار داده هلاکش میکنند .

در ممالک (فلس) نیز چنانکه در ممالک عثمانی معمول است از جانب علماء بک مفتی برای ریاست علماء انتخاب گردیده از جانب حکمران هم ریاست مشار الیه تصدیق شده در شهر مغرب اقامت نموده سایر قضاة بامر او منصوب می شوند . برای اینکه حکم و فتوای مفتی بشریعت راجع است حکمران را حق مداخله در امور او نیست . پس از مفتی

بیشمارها و خطیبها است . خطیب روزهای جمعه موعظه کرده قرآن تلاوت می نماید . اگر چه در سمت افریک شمالی ایام متبرکه عمی مانند ممالک عثمانی بسیار نیست ولی در اویش و صاحبان حجت دینی در آنجا زیاده تر است . اما در افریک شمالی دوطایفه هستند که پیوسته بهم دیگر خصومت میورزند که اینها قبائل (حرب) و (بربر) هستند . حربها در امور مذهبی بهمائینها مشابهت دارند ولی بررها خیلی جاهل هستند معانی آیات قرآنی را نمی فهمند زیرا بجز زبان مخصوص خودشان زبان دیگر یاد نگرفته اند بجز از چند کلمه که از زبان عرب اخذ کرده اند زبان آنها هیچ مشابهتی با زبان عرب ندارد . اطلاعات قبیله مذکور از شرائط اسلامیت عبارت از کلمات (لا اله الا اله محمد الرسول) است . کترب ادای نماز و روزه میکنند از شرب خمر پراختساب ندارند (۱) پاره از فقرای قبیله از خوردن گوشت خوک بیابانی احتراز نمیکنند . مشایخ و زهاد و طلاب در تمامی اجزای عقائد دینی اهتمام زیاد دارند . اطلاعات قبیله (بربر) از اطلاعات طایفه (ماله) که در منتهای عالم اسلامیت واقع شده اند بیشتر نیست مانند آنان پاره عقائد و عادات قدیمه خود شانرا که باسلامیت نمی زید نگاهداشته اند . ولی مشابهت قبائل مذکور بیکدیگر عبارت از همان است قبیله (بربر) مانند طایفه (ماله) حلیم و صبور نیستند بل آنها بسیار متکبر و آزاد و جنگجو بوده متعصب ترین سایر اقوام اسلام هستند . (باقی دارد)

در سرای یوسه از جانب دولت اوستریا بکباب مکتب عسکری تاسیس شده در مکتب مذکور هفتاد و پنج نفر شاگرد بوده است . در مکتب بجز از زبانهای اروپ زبانهای عربی و فارسی و ترکی نیز تدریس شده یکی از علمای اسلام هم برای تعلیم اداب و علوم دینی شاگردان مسلمان معین شده است . (جریده حوادث)

(۱) در پاره عقاید قبیله (بربر) جزایر روایت (جزال دوما)ی فرانسه نیز بدین زمینهها است و بروایت (مسبو هوست) نام قبائل بربر که در سمت فلس (جبل اطلس) سکنا دارند بخلاف این است که آنان از هر کس بوی شراب و عرق بشنوند قتل و شکنجه می کنند .

اخبار نامهای که در آن سمت دریای روس داخل شده است که بمساکن آنان ناچار شده اند از (چیکچیلر) که برضد اهالی که اعلان جهاد کرده روس بوالی قفقاز که برای نگاهدارن با نسامان فرستاده یاد کوبه بد آن سمت

اخبار نامه بسیاری از احزاب از حرکات جنگ در پاره دولت ایران و اتهامات غیر کردن آنها هیچ در این حرکات بطور حقیقی مع

مادر (بنلوب) که هر یک میخواهند نکاح خود بیا و در همان وقت هر دمان هوشمند آرموده ام میدید و مخزن اسرار یا دولتی بامن شور سلطنت و خوا می چسبند و اسرار می دانند کاملی می بنداشتم نفوردم و دفتر مدعیان از دره

بوده در آن ضمن مناسبات دوستانه را که بادوات روس دارد منظور نماید .

بموجب تلگرافهای امروزی که از لندن رسیده است جنرال (روبرتس) تاریخ ۱۰ ماه دیسامبر (۱ محرم) بواسطه تلگراف بلندن خبر داده است که چند روز است در میان قشون انگلیس و عساکر افغان که در اطراف کابل هستند جنگ برقرار است برای اینکه افغانه با قوت بسیار بزرگی پیش میآیند جنرال مشارالیه قوت عسکری خود را به (شرپور) نام محل کشیده از ضبط مواقع افغانها صرف نظر نموده دستور العمل داده است که از قشون انگلیس یک قوت برای کمک روی کابل حرکت نمایند .

نیز تاریخ مذکور بموجب خبر تلگرافی که از لندن رسیده است والی هندوستان از حکومت انگلیس امداد خواسته است . اخبار نامهای انگلیس وضع حاضر هندوستان را مهم انگاشته ولی میگویند آنها قدرها نیست که بدرجه ناامیدی رسیده باشد .

کشیده تهیه لشکر بی شماری که بد آن واسطه بر همه مشرق زمین ظفر یافته بود پرداخته بر این ناحیه تاختن آورد و خراجی بر ذمه اهل این بلد گذاشت که آنها را ایامی معذوره داده آخر الامر موقوف داشتند زیرا که بجهت دولت وقوت بسیار وجعیت و لشکر بی شمار اطاعت دیگران و جز به دادن را بر خود عار دیدند دیگر قضای آسمان و مرگ ناکهانی (سز و ستریس) را بحال جدال نداد تا لشکر آراید و بی کوشش و تنبیه ایشان راه قتال بجاید همیشه بیم و اندیشه ما از حسن تدبیر و لطف تمهید او بود از فهم و فراست عقل و کیاست او بیشتر از همه سیر چون الماس خوف و هراس داشتیم لکن چون زمام مهلم سلطنت و کلید کنجینه دولت بکف بی کفایت پسرش که از بهره عقل محروم و از حلیه تدبیر عاری بود

اظهار تأسف نماییم . حال آنکه این راهم نباید فراموش کرد که دولت ایران اکنون برای اینکه در میان دو دولت بزرگ (یعنی روس و انگلیس) واقع شده است که هر کدام از دولتین مشار الیهما بر قایت همدیگر میخواهند ایران را بجان خود جلب نمایند که در این صورت جادارد که بطوری حرکت نماید که هیچکدام از آن دو دولت از رفتارش رنجیده نباشند . در اینحال دولت روس از دولت ایران خواهشند معاونتی شد که با حالت بی طرفی مساوی بود و دولت روس میدانست که این نوع معاونت در خارج از منافع دولت ایران نیست .

زیرا ضرر ترکها بیشتر و زیاده از همه کس بدوات ایران وارد است اکنون دولت روس برای تربیت آنان اقدام بقشون کشی کرده است بدیهی است که دولت ایران هم از وقوع شرارت آنها بعد از این فراغت حاصل کرد .

فی الحقیقه جای تأسف است که دولت ایران باین نکات مطلب بر نخورده است . مع ذلك امیدواری حاصل است که دولت ایران بعد از این بطوری رفتار نماید که موافق منافع شخصی خود

با امید آنکه اگر طفلی چیزی را دیده یا شنیده باشد البته در پرده خفا مستور نمیدارد لکن من جواب آنها را بطوری ادا میکنم که دروغ نمیگفتم و آنچه نگفتمی بود میگویم پس از اتمام این کلام (ناربال) گفت ای فرزند قوت و قدرت اهالی مملکت (قیس) را بتوان شنیده رعب این گروه بواسطه جمعیت بسیار و استعداد و کثرت سفاین جنسی و لشکر بی شمار در قلوب دور و نزدیک افتاده و صیت سطوت شان بکوش ترك و تاجیک رسیده است و بعلت شیاع صنایع و رواج تجارت بر جمع طوایف و ملل در مکننت و ثروت برتری دارند در همه بلاد و بحار تا بحوالی میسل (هرکل) راه تجارتشان باز است شاهنشاه عادل (سز و ستریس) عاقل مدتها بعزم کوشش این قوم طریق جدال پیوده سودی نبخشید عاقبت خسارت بسیار

اخبار نامهای پترسبولک مینویسند . ترکانهایی که در آنست دریای (حرز) سکنا دارند و به تبعیت روس داخل شده اند از خوف اینکه مبادا ترکهای تکه بکس کن آنان ناخنه بکار قتل و غارت پردازند ناچار شده اند از اینکه بجانب (قرازنو و دسک) و (چکچیلر) هجرت نمایند . چون ترکانهایی تکه بر ضد اهالی که بجهت روس داخل شده اند اعلان جهاد کرده است . بنا بر این از جانب دولت روس یوالی قفقاس دستور العمل داده شده است که برای نگاهداری و حیات مهاجرین قشون با نسامان فرستاده شود لهذا چند فوج از راه یاد کوبه بد آنست فرستاده شده است .

اخبار نامه (ارنانس روس) میگوید . بسیاری از اخبار نامهای شهر ما در حالیکه از حرکات جنگ ما بر ضد ترکانه سخن میگویند درباره دولت ایران باره کلمات تمهید آمیز و اتهامات غیر واقع را میگویند که در نزد ما ذکر کردن آنها هیچ مناسبت نیست . فی الواقع دولت ایران در این حرکات جنگ ما که بر ضد ترکانه داشتیم بطور حقیقی معاونتی نمائود و بدین سبب میتوانیم

از ترجمه حکایت ناک

مادرم (پیلوب) که بچنگ آنهمه ظالم جسور که هر یک میخواهند بطوایف الحیل او را بجباله نکاح خود بیاورند افتاده بود میکوشیدند و در همانوقت چشم از طفولیت من پوشیده در نظر مردمان هوشمند و روزگار دیده و خردمندان کار آزموده ام میدیدند چون سینه ام را کنجینه راز و مخزن اسرار یافتند در مصالح ملکی و امور دولتی بامن شور میکردند و در تفرقه و دفع مدعیان سلطنت و خواستاران (پیلوب) چاره از من می جستند و من نیز از این راه که محرم راز و کاتم اسرارم میدانستند مسرور بودم و خود را مرد گامی می دانستم هرگز با آن صفر سن فریب کسی را نخوردم و دفتر راز احدی را باز نکردم بارها مدعیان از در و الفت برآمده بمصاحبتم می نشستند

بموجب خبر تلگرافی که از (کلکته) رسیده است در حین ورود (لورد لیتون) والی هندوستان با آنجا بکنفر هندو بروی والی مشارالیه هجوم آورده دوکوله طپانجه برای کشتن مشارالیه خالی کرده است ولی هیچکدام بمشارالیه نخورده هندوی مذکور فوراً گرفتار شده است .

نیز در تکر افنامه مذکور نوشته است که در تاریخ ۲۵ ذی حجه بقدر ده هزار نفر از عساکر افغان در اطراف کابل بروی قشون انگلیس هجوم آورده چهار عراده توپ از قشون انگلیس ضبط کرده اند . ولی در ثانی قشون انگلیس را تک رسیده توپهای مذکور را پس گرفته عساکر افغان را عقب نشانیده اند . در جنگ مذکور تلفات قشون افغان زیاد بوده است . اکنون عساکر افغان در موقعهای مرتفع و محکم اردو زده اند .

اخبارنامه های اروپ قوت عسکری امارت قره طاغ را بدین قرار مینویسند . امارت مشارالیه هرگاه همه عساکر خود را که بسه قسمت منقسم

افساد از کار فرمودن آن عاجز آمده شیرازه حکمرانیش در اندک زمانی از هم پاشید چون از قرینه و قیاس دیگر بیم و وسواسی از برای مانماند لشکر آراسته بی انتقام برخوانسیم بی اهالی مصر بجای آنکه بمقابله و مقاتله برخیزند و بعزم ستیز اسلحه برگیرند از ما استمداد و استعانت جستند تا ایشان را از جنگ جور و دام ستم آن کافر منهور باز رها کنیم این مقدمه بسیار براعتبار و قدرت اهالی (فنیس) افزوده مایه اشتها و سطوت ایشان شد لکن با وجود آنکه افتادگان را دستگیری کرده در آزادی و استخلاص دیگران صرف همت می نماییم خود در بند ظلم دیگری اسیر و در کفند جور دستگیریم کنون ای نلک بر حذر باش و از جاده حرم و احتیاط قدم بیرون مگذار و از (یکمالیون) احتراز را

است جمع آوری و مسلح نماید يك اردوی عبارت از شصت هزار نفر مرتب می شود .

مقدار قسمت اول عساکر امارت مذکور عبارت از سی هزار نفر و قسمت دوم یازده هزار و سوم هجده هزار نفر است . قسمت اول که سی هزار است مرکب از سی و دو فوج پیاده و تخمیناً چهار صد نفر نیز سواری دارد . در پیشاپیش هر فرقه شش باری توپ کروپ که هر باری عبارت از سه عراده توپ باشد موجود است که برای نگاهداری هر يك توپ چهل و نه نفر مامور است . علاوه بر اینها نه باری نیز توپ صغیر و پنج باری توپ محاصره که هر باری دارای چهار عراده توپ است بوده بکفرقه قشون استحکام نیز دارد .

قسمت دوم و سوم نیز بقرار مذکور تشکیل شده است .

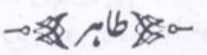
(کارت دو ترکستان) بموجب کاغذی که از بخارا گرفته است مینویسد . در اطراف (قباقلی) نام جایی که در سمت جنوب قصبه (چارجوی) واقع است در هشتم ماه ایلول فرنگی بروی

لازم شمار تا بچنگ جور و اشکنجه ظلم او نیفتی که آن بی حیت از روی بی رحمی و سببیت بخیه خویش را از خون (سبشه) که مر او را داماد بود رنگین کرد و (دیدون) نیز بامید تقاض باجی از صناید و اصول و خرد مندان و فحول این بلد بادل خسته بر کشتیها نشسته در سواحل افریک مقام گرفت و شهری در نهایت استحکام بنا نهاده موسوم به (کارتاز) نمود تا در هنگام فرصت اخذ ثار و کشف عار کند (یکمالیون) پیوسته از حرص و آزی که دارد دست تعدی دراز و چشم طمع بر اموال مردم باز کرده عوم رعایا را بدین سبب بسنوه در آورده تمول در مملکت (نیر) کناه عظیم و تقصیر غیر معفو است هر گرا باشد بخل و خست او را بخیانت و بی رحمی و بعدم صداقت و سوءظن باز داشته

جمعبت علیه (سامارا) که برای کشفیات در آن سامان سیاحت میکنند جمعبتی از ترکمانان هجوم آورده اند ولی نتوانسته اند کاری از پیش ببرند سهل است که دو نفر از آنان مسئول و بنجمن فرج روح شده عقب نشسته اند . جمعبت مذکور در بیست و دوم ماه مذکور به (چارجوی) رسیده از آنجا نیز بمحانب (پترو الکساندر) عزیمت کرده اند که از راه صارتوف و یا (قرانلیک) به مملکت خودشان عزیمت خواهند کرد .

بموجب استاتستیک امسال در خاک روس نود و شش ملیون و نه صد و سی و دو هزار نفوس بوده است . نفوس رعیت روس هر سال بقدر يك ملیون و نیم زیاد می شود .

دوات چین چهار صد و پنجاه ملیون نفوس را دارا و انگلیس دو بیست و شصت ملیون تبعه دارد .

مدام در آزار اغنیای جور و بی باک است و از فقر و محوف و اندیشناک کناه غیرت و تقوی در نزدش بیش از کناه ثروت است چون میداند که مردان خردمند و خردمندان غیور و منقی از حرکات ناپسندش اغماض ننکرده محمل بار جور و کزندی نمی شوند لهذا همیشه با اهل تقوی و غیرت عناد میورزد و بزجت و دغدغه و اضطراب و عدم استراحت و اضطراب افتاده از سایه خویش در تشویش است آرامش روزش حرام است و آسایش شبش در تلخی تمام خداوند نیز برای اتمام حجت روز روز اسباب آمالش را آماده و اثاث و اموالش را زیاده میکند ولی چه سود که جسارت و تصرف و جرئت حفظ آنها را ندارد و چیزی را برای آسوده کی و فراغت و عیش و طرب خویش (باقی دارد)

مطبعه وادان
در راسته بابعالی
در کارهای متعلقه
رجوع میشود
اسامی و کلاهی
کاهی در صفحه
روز جمعه
۱۴ کانون اول

این نامه از هر
و نوش

چون دیروز
اشغال بمزاداری
جریده را با هر روز
ماتم مخاطب ساخ
اجورنا و اجور کم

از لندن

که از کلکته رس
در چهارم ماه مذ
فرستاده است که بش
بمناسبت اینکه در
از آنجا به (باغدا
رو برتس در تلگر
که بعد از ورود
برای اینکه کارهای ق

امروز چنین
نفر که همراه داش
بقدر هفتصد نفر
خود خواهد کرد
قوت لشکری خود
و رود جزال غو
خود خواهد اف

از لندن

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.

اسامی و کلامی کرام در ممالک دور و نزدیک
کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز جمعه ۱۲ محرم سنه ۱۲۹۷
۱۴ کانون اول رومی و ۲۶ دیسامبر ۱۸۷۹

تعریفه بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود. اوراق
و نوشجات سودمند را بامتان می پذیرد. در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود.
صاحبش نباید استرداد بکند. کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

اخطار

چون دیروز و برروز از روزهای غم و ایام
اشغال بمزاداری آل طاهرین بود طبع و نشر این
جریده را با هر روز گذاشتیم. عموم مؤمنین را در این
ماتم مخاطب ساخته عرض میکنیم. عظمه
اجورنا و اجورکم بمصابتنا بالحسین علیه السلام

تلگرامها

از لندن ۷ محرم بموجب خبر تلگرافی
که از کلکته رسیده است (جنرال روبرتس)
در چهارم ماه مذکور بجنرال غوق دستور العمل
فرستاده است که بتجیل تمام رو بکابل عزیمت نماید.
بنسبت اینکه در راه دشمن نبوده است جنرال مومی ایبه
از آنجا به (باغدال) عزیمت خواهد نمود. جنرال
روبرتس در تلگرافنامه دیگر اظهار داشته است
که بعد از ورود جنرال (غوق) مقتدر خواهد شد
براینکه کارهای قشونی را از پیش ببرد.

امروز جنرال (غوق) بایک هزار و چهارصد
نفر که همراه داشت رو بکابل حرکت نمود. در راه
بقدر هفتصد نفر از قشون انگلیس را نیز ضمیمه قوت
خود خواهد کرد. (جنرال روبرتس) که سایر
قوت لشکری خود را جمع آوری نموده است بعد از
ورود جنرال غوق مقدراتی بر قوت عساکر توپچی
خود خواهد افزود.

از لندن ۶ محرم از جانب دولت

انگلیس به (مسیومات جنرال قونسل دولت مشار
الیهام مقیم اسکندر به دستور العمل داده شده است
که از درجه مضرت و خسارتی که در حین وقوع
جنگی بر ضد حکومت حبش بخرطه مصر وارد
خواهد شد جناب خدیو مصر را اطلاع بدهد بنابراین
مظنون است که تدارکات جنگی را تعطیل داده شده
دولت انگلیس در بیان حکومتین مصر و حبش
باجرای توسط اقدام نماید.

از لندن ایضا اخبار نامهای هند
از عدم کفایت وقت مقدار قشون انگلیس که در
افغانستان هستند سخن میگفتند. بنابراین از جانب
حکومت هندوستان در کلکته اعلاننامه منتشر شده
ضمنا بیان کرده شده است که مقدار قشون انگلیس
در افغانستان چهل هزار نفر است که بقدر لازم
توپ و مهمات جنگ و آذوقه را نیز دارند.

از لندن ۴ محرم (جنرال غوق)
که اطرافش از جانب یک قوت بسیاری از قشون
افغان احاطه شده است آنقدر قوت عسکری
همراه دارد که با افغانان جنگ نموده آنان را غالب
آید.

اهالی ولایت قندهار با طاعت و انقیاد انگلیسها
خود نمایها ظاهر مینمایند. بسیاری از سرداران
افغان از درجه و سمت اتفاق پنهانی و مفسدین
که اهالی را بشورش تشویق و از وساطتی که در این باب
استعمال میکنند اطلاعات عمده بگوماندانهای
انگلیس میدهند. و علاوه بر این میگویند چون
تا کنون اهالی افغان بحکومت خودشان جزوی
بده و مالیات میدادند ولی انگلیسها مقصدار بده

و مالیات را افزا و دند لهذا اهالی از تکالیف
سنگین انگلیسها بسنوه آمده بشورش برخاستند.
بسیاری از قریهها را که اهالی آنجاها میل بشورش
داشتند (جنرال باکر) آتش زده بکلی سوزانده
است. در بسیاری از جاهای افغانستان هوا بغابت
سرد شده. برف زیاد آمده است. بریده شدن راه
مخابرات تلگرافی اردوی انگلیس موجب وهم و اندیشه
نیست زیرا بلا فوراً تعمیر شده است. اخبار نامهای
انگلیس (جنرال روبرتس) را مورد مؤاخذه
نموده میگویند جنرال مومی ایبه از کار خود غفلت
نموده است بایستی بکار آگاهی رفتار نموده پیش
از وقت از حرکات شورش افغان اطلاع
حاصل کرده وقوع شورش را بحال نگذاشتی.
(سپرشا نامیل) در ساختن راه آهنی که مقررات
از (کنانه) تا (سنخور) ساخته شود تعجیل
تمام بکاری برد.

از لندن ۴ محرم بموجب خبر تلگرافی
که باینجا رسیده است تکلیفی که در باب مسئله
حدود یونان از جانب (مسیو وادینکتون) وزیر
خارجیه فرانسه بدولتهای المان و اوستریا شده بود
از جانب دولتهای مشارالیه پذیرفته شده
است.

بموجب تلگرافنامه که از کابل رسیده است
از جانب حکومت عسکری انگلیس در کابل
نظامات متعلق بیبولیس بسختی اجرا میشده است.
بدلائل بسیار بدرجه وضوح رسیده است که در کابل
اشخاصی هستند که بادشمن مناسبات پیدا کرده
کوشش دارند که در خود شهر کابل نیز اختلال
و شورش برپا نمایند.

از جمله کسانی که از جانب (جنرال روترس) در شهر کابل مصلوب شده اند یکی رئیس الملمای کابل و دو نفر سردار نیز که به خانواده امیر افغانستان انتساب داشتند بوده است . حال آنکه اهل شورش میگویند اشخاص مذکور به هیچ وجه در فقره قتل هیئت سفارت انگلیس مدخلیت نداشته اند ولی در مقابل دشمنی که رو ب وطن ایشان میآمد برای دفع تعرض دشمن مسلح و آماده مقابله شده بودند . بنابراین اخبار نامهایی که هوا خواه آزادی هستند (جنرال روترس) را متهم داشته میگویند این شورش و اختلال آخری افغانه از بسیاری تعدی و حرکات بی اعتدال جنرال روترس که در باره افغانها زیاد از حد سخت گیری بکار برده است سرزده است .

اختر

از باره رفتار بی اعتدال حکومت عسکری انگلیس در افغانستان چنان استنباط می شود که کلمه مدنیت و انسانیت از جمله الفاظی است که مخصوص برای استعمال کردن و اجرا نمودن تفرعات فعلی آنها در اروپا وضع شده است و در خارج از اروپا اجرا نمودن آنها لازم نیست چنانکه انگلیسها در خاک افغانستان که در خارج از اروپا و مشرق زمین است و پیوسته اهالی آن سامان را دور از عوالم مدنیت و وحشیگری نسبت میدهند از خودشان بالاتر از اهالی آن صفحات وحشیگری بظهور میرسد زیرا از دارا و بخت رئیس روحانی بکملت قومی بجزم اینکه چرا برای مقابله و دفع دشمنی که برای ضبط وطن آنها میاید مسلح شده بادیگران را نیز تشویق کرده است از رفتار دولت انگلیس که خود را مدنی و انسان میداند خیلی دور است زیرا هر وطن پروری را لازم است که از برای دفع دشمن و وطن عزیز خود هر نوع اقدامات را بکار ببرد . گذشته از آن هرگاه رئیس مشارالیه بالفرض در فقره قتل هیئت سفارت انگلیس نیز مدخلیت داشته باشد باز مجازات آنگونه اشخاص قتل و صلب نیست از دولت روس که بقول انگلیسهای مدنی کامل نیم مدنی است تا کنون اینگونه رفتارهای ناملائم درباره علما و بزرگان قومی دیده و شنیده نشده است .

- این است اگر شیوه اهل مدنیت
- صدبار به است از مدنیت بدویت
- از لاهور ۴ محرم راه بخار عساکر

انگلیس که در اطراف شهر کابل هست منقطع شده است . قبائل افغان که در اطراف (غاندماق) هستند حرکت (جنرال غوی) را بطرف کابل مانع می شوند . بجنرال مومی الیه از (پشاور) قوت امدادی میرسد . در پشاور یک قوت احتیاط نیز تشکیل یافته است . رئیس ارباب شورش شخصی میر افضل نام است . میر مشارالیه از هنرکام استیلای کابل تا کنون برخلاف سایر امرای افغان بدولت انگلیس اظهار انقیاد و اطاعت نکرده است . الحال انگلیسها را بوالی هرات نیز اعتمادی باقی نمانده است زیرا از جانب حکومت عسکری انگلیس بوالی مشارالیه هر گونه اصرار که در باب تصدیق و قبول کردن حکومت انگلیس شده است جواب رد و قبول داده نشده است . عده راههای هندوستان که راه (کلان غلجایی) است برای قشون انگلیس بدقت تمام نگاهداشته شده است . قبائل افغان که در سر راه مذکور هستند مناسبت اینکه از تردد قشون انگلیس سودمند میشوند در باره انگلیسها اظهار خصومت و دشمنی نمیکند .

از لندن ۴ محرم بموجب خبر تلگرافی که از کلکتا رسیده است راه مختاربات تلگرافی (جنرال روترس) با حدود هندوستان منقطع شده است . عساکر افغان که در هرات بودند ابوب خان والی هرات را گرفته محبوس و دیگری را بوالیکری آنجا انتخاب کرده اند .

داخلیه

بجناب مستطاب رئیس وکلایک قطعہ نشان عالی مرصع عثمانی احسان فرموده شده است .

در این دهه عاشورا اهالی ایران بقرار سالهای پیش اساس ماتم و تعزیت داری را در جاهای مخصوص برپا داشتند . مجامع بزرگان در تکیه خان والده و جامع آنجا و خان سنبللی و خان یلدز و خان ناصف اقا و خان وزیر در اوقات معینه منعقد میشد . شب عاشورا همه اطراف خان والده را سیاه پوش کردند جلو اطرافها و جاهای معین را آویزه ها و دیوار کوب و چراغ اسباب

کوناگون ترتیب داده دور صحن رابک قطار فانوسها کشیده مشعلها هم دورا دورا فروخته بود .

نیم ساعت از شب گذشته شروع باجرای آیین کرده شده باینکه از باران ترشح و از هوا پروت محسوس بود بلزجیت و ازدحام را میتوان گفت پیش از سالهای پیش بودی .

از اشخاص محترم جناب دولت و سیادتآب شریف عون الرقی پاشا بودند برادر کهتر حضرت دولت و سیادتآب امیر مکه مکرمه زاده الله شرفا . و بعضی از شرفا در خدمت ایشان و جمعی از بزرگان واعیان مملکت و از علما و مشایخ و رجال دولت و جناب سعادتآب حافظ پاشا ناظر ضبطه و از سفرای دول متحابه و مأمورین سفارتها و معتبرین اهل اروپا نیز جمعی بودند . ناساعت چهار شب باجرای آیین پرداخته شده بعد از آن در جامع و بعضی تکایا مشغول عزاداری شدند .

از جمله اتفاقات آنکه در حالتیکه دسته خونین کفتان فدایی نوحه میخواندند و شمشیرها بکف سرتاباخون آلود و بجزیه مامنداری و شورا نگیزی گرفتار بودند چون بطاق نمایی که جناب سفیر کبیر فرانسه مسوقورینه و همراهان ایشان نشسته بودند نزدیک شدند برای دیدن فدائیان سرپا ایستاده بودند حالتی بسفیر مشارالیه روی داد که خود داری نتوانست بکنند و بکد فمه بروی چراغ اسباب زیادی که در جلو بود افتادند و همه بلور آلات و جار و لاله های قیمتی خورد خورد شدند و الحمداه آسیبی بجناب سفیر مشارالیه نرسید .

دیروز هم که روز عاشورا بود اهالی ایران برای اجرای آیین و عزاداری و زیارت عاشورا کردن بصحرای (سید احمد درسی) عزیمت و در هنرکام مراجعت دسته ها بسته صف صف از میان کوچها و سوار ع نوحه خوانان و سینه زنان تا کنار اسکله آمدند .

بملاحظه اینکه تاریخ هجرت ختمی مآبی که تاریخ سال اسلامیان است در ماه محرم الحرام عوض می شود در اول سال قاعده تبریک سالی در این پای تخت رسم شده است و در سالهای پیش این تبریک در دوسه روز اول ماه بودی اما سال بکمال نزدیک شده که این رسم تبریک بایام ماتم

وروز قتل سبط پیغمبر اسلامیان اتفاق افتاد .
 اگرچه این مطلب بالبدیهه از روی عمد نیست
 و اتفاق چنان شده است ولی سوء تاثیر آنرا
 در اطراف ممالک اسلامی میتوان تصور کرد بهمت
 آنکه این رسم در این دارالخلافه در حضرت
 خلافتناهی که مرجع اسلامیان است نمی باید
 در این ایام اتفاق بیفتد حال آنکه تجدید سال را
 تبریک گفتن در روز اول سال هم ممکن بودی
 آنهم نه باین تفصیلات . ولی بیشتر اسباب تاثیر این
 است که برای تائیس اساس اتحاد ملل اسلامی
 بزرگان دولت و ملت را است که اینگونه ملاحظاتی را
 یکسال دقت در نظر داشته و برداشت
 و بنیادکار اتحاد اسلامیان را از رعایت این اداب
 و آیینها محکم نمایند . در هر حال میخواستیم در
 اینجا بیشتر شرح و بسط بدهیم لکن اکنون را
 باجال اکتفا نموده امید واری خود را بر تفسیر
 این وضع اعلان و قویا مأمول میداریم که این
 مطلب بسیار عمده و مهم را حضرات علمای اعلام
 که در پایتخت خلافت کبری هستند و همچنین
 وکلای فحام و رجال خیرخواه اسلام بنظر اهمیت
 ملحوظ داشته برای آینده در اینگونه مواقع نکات
 بار بار با دقایق ملاحظاتی از مدنظر دور نفرمایند .
 مع ذلک اگر موقعی بدست آید در ضمن بیان لزوم
 اتحاد اسلام فصلی در این مطلب خواهیم نگاشت .

جناب جلالتآب معین الملک سفیر کبیر ایران
 در این دهه عاشورا اساس تعزیه داری مخصوصی
 در جامع خان والده برپا داشتند . و عصرها خود
 شان در مجلس عرا حاضر و بعد از ختام مجلس
 اطعام فقرا و مساکین از سفره خانه سفیر کبیر معظم
 کرده میشد و هر کدام از شهبازها هم یکی از تکایا
 تشریف می بردند . ولی شب تاسوعا تکسیری در
 عزاجشان عارض شده نتوانست در مجالس آخری
 حضور بهم رسانند . خداوند سبحانه وجود
 ایشانرا از هرگونه گزند و مکر و هی محفوظ
 فرماید و پراخلاص ایشان در تعزیت داری آل
 اطهار روز بروز بیفزاید .

از جناب ذوات علیه در این اواخر نشانی بنام
 (امتیاز) احداث شده نشان مذکور بموجب
 نظامنامه مخصوص آن بزرگترین نشانهای دولت

عثمانی قرار داده شده بود لهذا روز شنبه گذشته
 یکقطعه از نشان مذکور بجناب دولتآب
 شیخ الوزرا نامی پاشا که از اعیان کرام و یاور
 اکرم اعلا حضرت پادشاهی است اعطا فرموده
 شده مراسم نشان مذکور بموجب نظامنامه آن
 تماما بعمل آورده شده است . چنانکه اعلا حضرت
 پادشاهی در حالتیکه ملبس بلباس رسمی بودند
 جناب دولتآب سرفرنای اعلا حضرت پادشاهی
 و عطوفت مآب علی فوآدیک منشی اول حضور
 همایون و سعادتآب اجودان اول (سر یاور)
 پادشاهی نیز بالباسهای رسمی در جانب یمن
 و یسار همایون بکمال تعظیم و تکریم ایستاده
 بودند جناب نامق پاشا برهمنی جناب ناطر تشریفات
 عمومی از حضور همایون ملوکانه شرفیابی حاصل
 نموده نشان عالی مذکور بلاواسطه بدست
 همایون شاهانه بسینه صداقت و افتخار جناب مشارالیه
 آویخته شده مظهر التفات جهان درجات اعلا
 حضرت پادشاهی شده است . جناب مشارالیه برای
 اینکه بیشتر از همه کس از وکلای دولت علیه نشان
 مذکور را دارا شده است از اینگونه التفات مخصوص
 شاهانه اظهار تشکر و سپاسداری نموده است .

متصرفی (جزیره مدالو) بعهده جناب
 سعادتآب کمال یک افندی توجیه فرموده شده
 است .

از جناب دولت علیه ایران بمقرب الخاقان حاجی
 میرزا محمد صادق کار پرداز اول دولت مشارالیه
 مقیم شام یکقطعه نشان شیر و خورشید از درجه سوم
 و بعالیجاه حاجی میرزا علی وکیل کار پرداز اول
 پنجم درجه نشان مذکور مرحمت شده است .

از جناب حکومت سید بیچ و شرای اسرای حبش
 بطور قطعی غنغن شده است چنانکه هرگاه بعد
 از این کسی در خلاف این غنغن رفتار نماید بار اول
 که گرفتار گردید بجهت یکساله در باره او مجازات
 داده شده بار دوم دو سال و همچنین در وقوع
 تکرر متصرفی یکسال بقرار داد سابق افزوده
 خواهد شد .

از جناب اعلا حضرت پادشاهی در مابین
 همایون مهمانی مخصوصی بنام (مسیوفوستری)
 دیرکتور بانک عثمانی داده شده است . در مهمانی
 مذکور جناب ابهت و دولتآب خیرالدین پاشای
 صدر اسبق و جناب سرعسکر پاشا و وزیر مالیه
 و ضبطیه نیز حاضر بوده اند .

اخبارنامه (السلام) که هفته یکبار
 در اسلامبول بلفظ عرب بیرون میاید از جناب
 جناب مستطاب خدیو مصر غنغن شده است
 که بخرطه مصر داخل نشود . از قراریکه
 اطلاع حاصل کردیم عبدالله خالص افندی صاحب
 امتیاز اخبارنامه مذکور باینگونه قرارداد ناروای
 خدیو مصر اعتراض نموده در اینباب بمقام ساهی
 ریاست وکلا عرضحالی داده است .

شب جمعه گذشته بناگاه باد و بوران برخواسته
 طوفان بزرگی شد چنانکه بسیاری از درختهای
 کهن سال قوی را از بیخ برکنده و اکثری از بناهای
 قدیم و فرسوده را ویران نمود . از آنجمله بکمال
 تأسف شنیدیم که در قریه (ارناؤد) که در سمت
 غربی خلیج اسلامبول واقع است دیوار بسیار
 بزرگی منهدم شده بروی خانه یکتفر دلال از ملت
 روم افتاده خانه مذکور را نیز خراب کرده بچینفر
 از جمله هشت نفر اهل خانه مذکور در زیر
 دیوارها مانده فوت شده اند سه نفر دیگر نیز که
 بامداد همسایه رهایی جسته اند زنجبار بوده اند
 خداوند عالم انبای جنس را از اینگونه بلاهای
 ناکهانی محافظت فرماید .

در اهمیت علم کیمیا که فرنگان آنرا (شیمی)
 گویند

خالی از فایده نیست که بجملی از ترمیم برف علم کیمیا
 نوشته شود و بقدر امکان ادراک طبیعت حقایق را
 که آگاهی از آنها بر هر صاحب سلیقه لازم است
 توان کرد . و بدان واسطه استعداد فهم نمودن
 مطالبی که بصورت عنه فن کیمیاست بهم رسانیده
 آشنائی بدان علم شریف حاصل آید .

برای اینکه یکی از علوم را بخوبی تعریف توان

کرد تنها دانستن آن علم کفایت نمیکند بل معرفت کاملی از جمیع علوم متداوله لازم می آید . و گرنه آن تعریف تمام نخواهد بود .

چون نوع بشر عالم مطلق نیست پس مقتدر نیست که علما را کما هو حقه تعریف کند . و از همین جهت است که علم را بشهه های متعدد مثل کیمیا و حکمت طبیعی و علم الکتریک (قوه جذب و دفع) و غیره تقسیم نموده اند . یعنی محدودیت و حوصله . اقتدار و استعداد مان ما را مجبور داشته است که نقطه کلیه علم را تجزیه نموده هر کس شعبه از آنرا پیش گرفته با کمال آن بکوشیم . و الاسباب کوتاهی عمرها از برای شخص واحدی غیر ممکن است که هر شعبه از کلیه علوم را تماما تحقیق کند .

علم کیمیا تعلق بمواد ارضیه دارد چه هنوز آن قابلیت را بهم نرسانیده ایم که اجسام حلوبه را یعنی ماده انجم و افلاک را بخوبی و تمامی بفهمیم پس گره زمین را مانند مملکتی فرض نمائیم که در میان ارباب علوم و اصحاب فنون منقسم شده است و هر صنفی از مردم قسمتی از آنرا برعهده گرفته در تحقیق و تفتیش آن مشغولند . مثلا چنانچه اهل هیت از مناسبتی که زمین با آفتاب و ماه و ستارگان دارد بحث میکنند دانشمندان علم طبقات الارض نیز مشغول تحقیق تبدلات و تغییراتی هستند که از ابتدای خلقت در قطعات و سیمه زمین روی داده است . و عمر و اصل و طبیعت سنگها و خرفها و صدفها و آذرشارها (کوههای آتش فشان) و درهها و رودخانهها و دریاها و غیر ذلک را با اهتمام تمام شرح و تفصیل میدهند . و استادان فن معدن کاوی که شعبه از علم طبقات الارض شمرده میشود اجمار و معادن و اوقالی که از جوف زمین بیرون می آورند در هم شکسته و از نظر و تجزیه کننر اینده جواهر و مواد فلزی و انواع خاکها و اجسام بلوری و غیره را که کوهها و کتلها از آن اجسام مرکب و متشکلند از هم تفریق و درجات هر یک را تعیین مینمایند . و عارفان علم نبات هم بنیه و شکل و نوع و ترتیب و فعل و انفعال نبات زنده و پژمرده را تعیین و تعریف میکنند . و عالمان علم تشریح نیز همین معامله را با حیوانات مجری میدارند .

علمای علم طبیعت یعنی حکمای طبیعی نیز احوال طبیعی اجسام و خواص آنها را که از سیالی و جامدی و روحیت و یا هوایت و غیره باشد توضیح و بیان مینمایند .

در صورتیکه این قدر اشخاص هنرمند دانشور تمامی استعداد و قابلیت خود را مصروف میدارند که طبیعت این گره زمین را تعریف نمایند باز یک مسئله در میان ایشان هست که در حل آن عجز دارند و حل آن مسئله را هم کیمیا برعهده خواهد گرفته آنرا بسط و بیان میکنند .

اگر از علمای مشارالیهم بعضی سوالها بکنیم انوقت قدر و قیمت علم کیمیا بدستی معلوم خواهد شد . مثلا اگر از علم طبقات الارض پرسیم که چرا زغال معدنی و سنگ مرمر که هر دو از اجسام صلبه هستند اینقدر از هم فرق دارند ؟ آیا هر دو از یک جوهر ساخته شده اند و یا اینکه هر یک از آنها مرکب از اجزای جدا گانه میباشد ؟ اگر مرکب هستند آیا اجزای مترکبه آنها عبارت از چه چیزها هستند ؟ همچنین اگر از کسانی که مشغول به علم معدنیات میباشدند به پرسیم که تفاوت در جوهر الماس و یاقوت و خواص آنها چیست آیا هر دو از یک ماده و یا از مواد مختلفه حاصل شده اند ؟ و كذلك اگر از علم تشریح سوال نمائیم که چه کیفیتی است که خورزا از شیر تفریق و تمیز میدهد ؟ و از حکیم طبیعی استفسار نمائیم که آیا آب و روغن که شکل و طبیعتشان مساویست اجزائی که آنها را ترکیب کرده است نیز یکبست و یا بخلاف ؟ بلاشک هیچ کدام از این دانشمندان جواب سوالهای مذکور را نتوانند داد و خواهند گفت که مسائل مسروده خارج از دایره اطلاعات ما است .

علی که حل جمیع این مسائل را بکنند علم کیمیا است و بس . کیمیا که از برای حل این مسایل اولاً در پیش خود می اندیشد که آیا گره زمین که در زیر اقدام ما پنهان شده است عبارت از یک جوهر است و یا اینکه مرکب از مواد مختلفه میباشد ؟ و در صورتیکه مرکب از مواد مختلفه باشد آیا عدد مواد ترکیب کننده چند است ؟ بعد از اینکه این فکر را کرد آنوقت می آید و دست به عملیات میزنند . یعنی همه مواد را بنابه خواص محسوسه ظاهری آنها که عبارت از وزن و رنگ و طعم و غیره باشد جنس جنس و صنف صنف از هم جدا میکنند . گانه عالمان سایر علوم کار بساکن کیمیا که بانجام میرسد . مثلا از عالمان طبقات الارض و معدن کاوها فلزات و اجبار و سایر معادن را و از عالمان علم نبات و علم تشریح چوب و لیم و مغز و نبل و بقم و شیر و خون و استخوان و غیره را و از

طبیعیون روغن و آب و روح و سایر سیالات و جامدات را گرفته با کمال دقت هر یکی را بنابه خواص محسوسه طبیعی خودشان ترتیب داده صنف آنها را از هم جدا مینمایند

بعد شروع مینماید به تحقیق اینکه آیا آن اجسام خواه حیوانی و خواه جامدی و یا نباتی باشند یک جوهرند که به عوارض مختلفه گرفتارند و یا اینکه هر یکی از آنها مرکب از جواهر مختلفه میباشد . و همین تجسس او را وامیدارد باینکه همه اجسام را اول منقسم بدو نوع میکنند یعنی (مفرد) و (مرکب) . جسم مفرد و یا بسیط عبارت از یک جنس ماده و یا عنصر است مانند اکثر فلزات . اما جسم مرکب اجزای و یا مواد مختلفه را مشتمل است یعنی مرکب است از چند جسم مفرد . مثلا آب مرکب از دو جوهر مفرد است شکر از سه و زاج سفید از چهار و سفیده تخم مرغ از شش .

کیمیا کران از برای فهمیدن اینکه آیا جسم مفروض مفرد است و یا مرکب ؟ محتاج بچند واسطه هستند و مشهور و معتادترین آن وسایط حرارت است و یا تأثیر حرارت معلوم گشته است که نزدیک بجمع سواد حیوانی و نباتی مرکب هستند . و بحرارت لطیفه اکثر مواد حیوانی و نباتی منحل گشته اجزائی که آنرا ترکیب کرده اند از یکدیگر جدا و منفک میشوند . و بعضی از مواد را که بتأثیر حرارت منفک نمیکردند بواسطه قوه الکتریک تجزیه مینمایند و اجسامیکه نه با حرارت و نه با الکتریک تجزیه میشوند آنها را بواسطه ترشیهای حل کننده که عبارت از انواع تیراها که از قبیل حامض شوره و حامض کورک و حامض نمک باشند تحلیل و تفریق مینمایند . و نور را علی الخصوص نور آفتاب را نیز قوه حلالی هست . و بهمچنین قوه مجرده کارگری که از قبیل فشار و ضرب و جبر باشند و قوتهای مختلفی که در بنیاد حیوان و نبات مسفورند و ما بجهت جهلی که از حقیقت آنها داریم دارای آن قوتها را زنده و یا ذی حیات مینموانیم نیز تأثیر غریبی در حل نمودن مواد دارند . (همین قوه است که در حیوان و نبات غذا را تجزیه نموده بعد بدل مایتمل مینماید) قوتها که از برای کیمیا کران واسطه تحلیل اجساد شده است عبارت از همین قوتهاست که مذکور شد . و این قوتها مفرد و یا مرکب بودن اشیا را مشخص میکنند .

پس در تعریف گفت که آنها مواد الکتریک و نوب حیاتی شوند اجزای تفرقه و تحویل در و بیشتر جسمهای خواسته باشند یکی متجزی بجز و نه نباشد .
آدم به تعریف جسم مفرد آن است فوق الذکر متساوی و هر قدر مدت در خواص آن تغییر باقی بمانند .
اجسام را در از متلاشی سا قرار داده اند یعنی گفته اند . و هر (قابل انحلال کیمیا تجزیه نتواند شد نیست .
عمل تحلیل بذ اگر چه به تنهایی ولی باز چون به اعان سایر علوم فراهم می مهم و معتاد است مطلب در اینجا نم

پس در تهر یف اجسام مر کبه میتوان گفت که آنها موادی هستند که چون عرضه حرارت والکتریک ونور وقوت کارگری وقوه صافه حیاتی شوند اجزای آنها از هم منفک شده یعنی تفرقه وتجايل در آنها ظاهر گشته بدو وباسه وبیشتر جسمهای مفرد منقسم میشوند . که هرگاه خواسته باشند یکی از ان اجسام منفک را دوباره متجزی بجزوهای غیر متجانس نمایند ممکن نباشد .

آمدیم به تعریف اجسام (مفرده) وباسبطه . جسم مفرد آن است که باهیچیک از قوت های محال فوق الذکر متأثر ومتبدل ویا متجزی نشود وهر قدر مدت دراز در زیر تاثیر آنها بماند در طبیعت وخواص آن تغییر راه نیابد . وبهمان حالت خود باقی بماند .

اجسام را در مواد حل کننده انداختن و آنها را از ه منلاشی ساختن را کیمیا کران اصطلاحی قرارداده اند یعنی (تابع انحلال کیمیاگری بودن) گفته اند . و هر جسمیکه تجزیه بقبول کند اثر (قابل انحلال کیمیاگری) میکویند و اگر آن جسم تجزیه نتواند شد میکویند (قابل انحلال کیمیاگری) نیست .

عمل تحلیل بنیان واساس کیمیاگری است . اگر چه به تنهایی مکمل ومتمم علم کیمیا نمیتواند بود ولی باز چون به اعانت اصول تحلیل اساسی از برای سایر علوم فراهم می آید باید در اول مرتبه آن اصول را مهم ومعتنا داشت و برای شرح وتفصیل آن مطلب در اینجا نمونه چند آورده میشود .

باقی دارد

(م . . .)

خارجیه

ترکانها

اوقاتی که دولت انگلیس تسخیر ممالک وتغییر اوضاع هندوستانرا پیشنها دخاطر خود نمود اول کاری که کرد این بود که چند نفر صاحب منصب معروف باسم سفارت مأمور به تقنین آن ممالک نمود (پریس ایت) (شکسپیر) (کانی)

(استاورت) (بانجس) نامان انگلیس هر کدام یک لباسی تمام افغانستان وترکستان را پیوندند . از وضع وچگونگی آن صفحات کتابها نوشته اند که همه آنها معروف اهل اروپ است . این خلاصه که در ذیل در باب ترکانان ذکر میشود از روی اطلاعات وتحقیقات این مأمورین است .

جمع ایلات ترکان را صدوهفتاد هزار خانوار تخمین نموده اند و این ایلات را نسبت بدشت قبیاق شرقی وغربی تقسیم کرده اند ایلات شرقی از این قرار میباشد . ایل (سالور) ده هزار خانوار ایل (ساروق) هشت هزار خانوار (ازساری) پنجاه هزار خانوار (تکه) شصت هزار خانوار (ساکار) دوهزار خانوار .

ایلات غربی از این قرار است (بموت) بیست هزار خانوار (کولان) سه هزار خانوار (اتا) هزار خانوار (چودور) شش هزار خانوار که جمعا صدوهفتاد هزار خانواری باشند .

میان این ایلات از همه نامی ونجیب تر ایل (سالور) است بعد از سالور ایل (اتا) است که از نجیبای ترکانان واز اولاد خلیفه ثالث عثمان محسوب میشوند .

میکویند ایلات (بموت) و (کولان) و (تکه) از اولاد سه برادر هستند . محل سکنتی ایلات مزبور از این قرار است . (سالور) اول در (سرخس) بوده حال در سمت مرو وسکنا دارند (ساروق) در مرو است از (ساری) در شمال شرقی مرو بر ساحل چب رود همچون واقع است (تکه) از (مرو) و (نزن) گرفته است الی (اترک) و (کرکان) . (ساکار) در شمال مرو و سمت مغرب (چهارجو) افتاده است . (کولان) در میان رود (کرکان) درود (اتک) است . (بموت) ساحل شرقی دریای خزر را دارد . (اتا) بر سمت شرقی بموت افتاده است . (چودور) بر بالای بموت واقع است .

وضع دشت قبیاق را این طور بیان میکنند . از (مرو) تا بخارا سه راه است . از مرو تا خیهو یک راه است . از مشهد مقدس تا (خیهو) یک راه است که کاروان از هجده الی بیست روز مبرود . از (سرخس) تا (مرو) سه راه است . از ایلات (بموت) به (خیهو) دوره است . بر سر این راهها منزل بمنزل چاه کنده اند . آب این چاهها

همه جا کم وغالباً بدطعم است . یافتن این چاهها از برای خود ترکانان نیز مشکل است . گاهی ساعتها میکردند تا چاه را پیدا میکنند . ترکانان هر وقت بخواهند این چاهها را با کمال سهولت پنهان ویا پر میکنند . آثار راهها بزودی محو میشود . اگر کسی فی الجمله غفلت نماید راه را کم میکند و حکما هم خودش هم اسبش تلف میشود . یکی از مأمورین مذکور میکوید ما استخوانهای شترز یاد دیدیم که در این راهها از تشنگی هلاک شده بودند . سه نفر از اهل اردوی اورکنجی راه را کم کرده بودند بواسب ایشان از تشنگی مرده خود شانهم ناچار رکهای اسب سومرا باز نموده از شدت عطش خون حیوان را خورد قریب هلاکت بچهار جور رسیده بوده اند .

در لشکر کشی آخری از خان خیهو دوهزار شتر تلف شد . در این دشت بجهت عبور لشکر نبودن آب اعظم موانع است . آب خیک بواسطه روضنی که بان میماند بمقدی متعفن میشود که با کراه خورده میشود لکن هرگاه یک سردار بزرگ محترمی باشد میتواند منزل بمنزل چاه کنده پیش برود . چنانکه خان خیهو در سفر آخری خود همین طور چاه کند واز وسط دشت لشکر خود را بسرحد ایران رسانید .

عق چاهها اغلب سی وشش با است وهیج از چهل پانجاوز نمیکند . در این راهها علف ومرتع ابدأ یافت نمیشود . عبور اسب زیاد مشکل است اغلب میگردند . اسب هرگز نمیتواند در آنجا با شتر همراهی بکند . شتر در این صحرا ساعتی سه هزار و هشتصد ذرع راه مبرود . تو بخانه را میتوان کشید بشرط آنکه در زیر اراده ها چوب بگذارند . عبور پیاده بسیار مشکل بل محال است . مگر لشکرهای مختلف از این دشت عبور کرده اند اما همه کی سواره های سبک بوده اند که بسرعت هر چه تمامتر پیش رفته اند . در عبور قشون باید سوارهای چابک را گروه گروه از راههای مختلف حرکت داد .

آمدیم بوضع (مرو) مرو مدتها تابع دولت ایران بوده است . شاه اسماعیل صفوی در اینجا حکمران اوزبک را شکست داد . مرو در تحت تصرف ایران بسیار آباد و یک مملکت بزرگ شد . آب رود خانه که در اوایل بدون فایده به بیابان میرفت بواسطه جویها وسدهای مناسب صرف

زراعت میشد . زمین رفته رفته تربیت یافت
وسکنه آن بنهایت آبادی وآسوده کی رسیدند .
تا آخر در عهد (بیرامخان) (شاهمراد) بخارانی
آمده قلعه مرو را خراب کرد وسکنه آنجا را به بخارا
برد که هنوز در آنجا در يك محله مخصوصی سکنی
دارند .

رود (مرغ آب) سابقا بواسطه يك سدی
كدر بالای مرو بسته بودند اطراف شهر را سیراب
میساخت . اما از وقتیکه شاهمراد این سد را
خراب کرده است آب (مرغ آب) دیگر بمر و قدیم
نمی ریزد فقط بسواحل خود آب میدهد .

ترکانها درین سواحل سکنی دارند و از زراعت
خود حاصل بی اندازه بر میدارند . بر اطراف این
رودخانه هم از برای کوسقند وهم از برای شتر
مراتع بسیار اعلا هست . مرو قدیم خراب و مرو
حالا بی رسا حل (مرغ آب) واقع است . قلعه
آن بهیچ وجه قابل اعتنا نیست . ترکانها از مرو
تا سرخس سه منزل میکنند اول (کانبجو کولان)
دوم (کالورنی) سوم (سرخس) از مرو
تا منزل اول یعنی کانبجو کولان پنج فرسخ است
از آنجا تا (کالورنی) نه فرسخ است از (کالورنی)
تا سرخس هشت فرسخ است . که جمعا از مرو
تا سرخس بیست و دو فرسخ است . از سرخس
تا کانبجو کولان هیچ آب نیست میان کالورنی
و کانبجو کولان کاروانسرای آب انبار و خرابه زیاد
هست که عبدالله خان بخارانی ساخته است .
انجانی که کاروان از رود مرغاب عبور میکند
اسمش (اولبشا) است درین محل هیچ آبادی
نیست . عرض رود خانه هشتاد ذرع و عمق آن
پنج پای انگلیس و آبش در هر ساعت يك فرسخ
و ربع سرعت حرکت دارد .

تاب و قدرت اسب ترکانان از تصور بیرون است
و خود سوار ترکانها از سوار بی نظیم هیچ طائفه کتر
نیست وقتیکه بتاخت و تاز میروند غالبا هر دو نفر
يك اسب یدکی دارند وقتیکه از مساکن خود دور
می افتند ازوقه خود را در راهها پنهان میکنند .

ترکانها مکررا از قشون ایران شکست خورده
اند اما هر صدمه که به ایشان وارد بیاید باز تاخت
و تاز و غارتگری دست بر نمی دارند . چونکه کسب
غارتگری و تجارت دم فروشی بحدی از برای
ایشان منفعت دارد و بقسمی لازمه زندگانی ایشان
شده است که بجهت اجرای این کسب از هیچ قسم

خطر و تنبیه بك نخواهند داشت .
هرگاه مرو آباد بشود هرات ثانی و بلکه
نسبت به آن خیالاتیکه دول خارجه در حق ترکستان
دارند بهتر از هرات خواهد بود .

مکتوب از مخبر تبریز

البته از قهره کیانی نان بواسطه کمی محصولات
امساله در مملکت آذربایجان اطلاع دارید
خصوصا در ماه ذی قعدة نان در دكانهای خبازی
خیلی كم شد فقراى ولایت بدر بار حضرت اشرف
ولیعهد عارض شدند كه قرارى درست در فراوانی
نان وآسودگی مردم مقرر شده حسب الاستدعاى
عارضین بعضی از اعظم و اشرف ولایت امر
و مقرر شد قرار لازمی در این باب بدهند و انتظام
این عمل عمده را از جناب جلالتمآب آقای امین لشكر
دام اقباله العالی خواستند جناب معظم مشارالیه
مجلسی قرار داده از اعظم واعیان و رؤسای ولایت
و معتبرین تجار از آنجمله جنابان ناظم التجار
وحاجی میرزا ابراهیم خلیل وحاجی سید مرتضی
وحاجی شیخ محمد جعفر و مشیر التجار آقا محمد
اسماهیل خونی وحاجی محمد حسین ملك وحاجی
احمد آقا و چند نفر دیگر در آن مجمع حضور داشتند
پس از مذاكرات لازمه با كثرت آرا قرار داده شد
كه بطریق اسلم شقوق كار تحقیقات والا عرض
شده نظیر و انتظام این عمل بعهده كفایت جمعیتی
از تجار و اگذار شود اگر چه بعضی از اعظم
تجار اكراه از قبول و اقدام در این كار داشتند
ولی چون جزو اعظم تجار بطیب خاطر در انجام
این خدمت عمده مایل و راغب بودند لهذا آنها
هم من باب اینکه خودشانرا از سلسله نوع خارج
نمایند و تابع اكثریت بشوند موافقت نمودند
و در این ضمن قرارداد شد پنجمین خروار كنندم
از قرارش تومان كار گذاران حضرت والا
و شش هزار خروار هم از قرار ده تومان از ملاك
گرفته از قرار اقساط بتحويل تجار بدهند و باقی
آذوقه شهر را تجار خود از داخل و خارج سر جمع
نموده نان را در شهر فراوان و اهالی را آسوده
كنند . تجار برای تحصیل نیکنامی خودشان
و ترتیب اسباب آسودگی اهالی و تمهید اساس
دعا گوئی حضرت والا آنخدمت عمده را قبول
کردند و اقدام با اجرای قرارداد شده بجمعه

از آرزو تا حال نان درد کاکین فراوان و عموم مردم
آسوده هستند .

فی عید اضحی عرض شد .

۱۲۹۶

در حدود (برمانیا) بکنفر قونسل انگلیس را
قبیله (ناکاس) بقتل رسانیده اند . بنا بر این
از جانب حکومت هندوستان در دوم ماه تشرین ثانی
گذشته برای تنبیه و گرفتاری مرتکبین این کار فرقه
قشون فرستاده شده قشون مذکور بقریه
(کوهاما) كه خیلی مستحکم و محصنكاه قبیله
مذکوره است هجوم کرده قبیله مذکور نیز
عساكر انگلیس را بسختی مقابله نموده ولی در نانی
تاب مقاومت نیاورده بساير جاهای مستحکم عقب
كشیده اند . قریه مذکور از جانب عساكر
انگلیس ضبط شده است .

یکی از مورخین در باب معاملات دوات
انگلیس با افغان که در ایام شاه شجاع واقع شده
و مشهور است مینویسد (دولت انگلیس يك
کنه بزرگی کرد در وقتیکه خواست بدون هیچ
حق توسط شاه شجاع در افغانستان مسلط شود
آخر الامر حرص انگلیس را منکوب ساخت
روسی آن تدبیر همه مفضوبا منعدم شدند)

از قرار بکه معلوم میشود و تلگرامها خبر
میرهند در افغانستان کار بر انگلیسها تنگ شده
است . خطر رجعت انگلیسها را قطع نموده اند
و از هر طرف آشکار و پنهان شورشها و هجومها
و اختلالها را آغاز شده است . اگر چه فرمانفرمای
هند برای تسکین اذهان عامه کار افغانستان را
در صورت بی خطری اعلان مینماید و جنرال
رو برتس بعض خبرهای امیدواری اعلان میدارد
لکن بنا باخباری که از هند بواسطه طریق لندن
باین جاها میرسد کار انگلیسها نزدیک بحال نوامیدی
است . و اینکه تا بحال افغانها آسوده نشده بودند
سبب این بود که کان میبردند مثل دفعه اول
انگلیسها امیری از برای افغانستان معین کرده
مملکترا تخلیه خواهند نمود . اما چون دیدند که
خود را جاگیر میکنند و خیال تصرف دائمی آنجا را
دارند از هر طرف سر برداشتند و بازار معرکه را
گرم کردند . بهینهم این دفعه از افاق تقدیر چه

طلوغ خواهد کرد . ولی این راهم از نظر اهمیت دور نباید داشت که این مسئله افغان درجه اقتدار لشکر هند را برای دولت روس میفهماند یکی از فرمانفرمایان هندوستان گفته است (امنیت مستملکات مادر مشرق بحکم وجوب مارا لابدار کدر سمت افغانستان چنان دستگاهی بر پا کنیم که سد حمله خارجه باشد و قدرت نداشته باشد که مغوی خیالات کشور گیری دشمنان بشود) ولی برخلاف آن احتمال می رود . یعنی بر بعید نیست که انگلیسها در افغانستان چنان اسبابی فراهم بیاورند که تنها جلالت روس را تسهیل کنند بل در خود هم باعث بیدار شدن بعض فسادات بشود . چنانکه یک فرمانفرمای دیگر گفته است که (بواسطه جنگ افغانستان) جنگ سال هزار ششصد و چهل میلادی (ما خودمان به دشمنان خود راه هند را یاد دادیم و آشکار کردیم که راه هند چه قدر سهل است) یک صاحب منصب دیگر انگلس میگوید (اوایل کجا کردند که مایه اشکال کلی لشکر کشی خارجه بسمت هند ممالک افغان خواهد بود چند سال قبل از این (یعنی قبل از جنگ اولین) آن اعتقاد راست بود اما خود انگلیسها زحمت کشیدند و بواسطه لشکر کشی بافغانستان اشکالات آن ممالک را بکلی بر طرف کردند) قایلان این قولها هنوز لشکر روس را

در ترکستان ندیده بودند و روسها که تعبیر دشمن از ایشان است نیز آواز دهل را از دور میشنیدند .

(م ۰۰۰)

اخبار نامها از کیفیت جنگ آخری افغانستان اینگونه اطلاعات میدهند . در اطراف کابل جنگهای سخت بوجود رسید . تیب نهم انگلیس در نهایت پریشانی منتهی شد . بموجب قرارداد فرقههای سواره (جنرال ما کفرسون و) جنرال ماسی (همدیگر ملحق شدند ولی بمناسبت اینکه عساکر پیاده دیر رسیدند مقدارده هزار نفر قشون افغان بروی سوارههای مذکور هجوم آوردند و انگلیسها بجهت کمی قوت عقب نشسته باتوهای جلو بروی دشمن بنای آتشبازی کردند باینکه از صدمه توپها خسارت بسیار با فاعنه رسید باز پس نشسته بکمال جسارت حمله آورده خواستند توپها را ضبط نمایند در این اثنا لشکر سواره انگلیس هجوم سختی با فغانها نمودند ولی نتوانستند کاری از پیش ببرند توپچههای انگلیس بسیار کوشش کردند که توپها را عقب بکشند ممکن نشده بالاخره توپها را بآب انداخته خودشان عقب نشستند . در این اثنا قشون پیاده انگلیس رسیدند که در آنوقت افغانها نیز رویه کابل حرکت نموده بودند بعد از آن

فرقههای پیاده و سواره انگلیس همدیگر رسیده بجای که توپها را بآب انداخته بودند بر کشته توپها دوباره از آب بیرون آورده اند .

افغانها باز خود شائرا به تپه های اطراف (بالا حصار) کشیدند . (جنرال ما کفرسون) هجوم افغانها را مانع است . فردار نیز مظنون است که جنگ بسیار سختی واقع بشود . هرگاه فردا قوت (جنرال باکر) نیز برسد آنوقت باتفاق همدیگر هجوم سختی با فاعنه کرده خواهد شد . در این جنگ بعضی از صاحب منصبان بزرگ و کوچک انگلیس نیز تلف و زخمی شده است .

اسامی و کلای اختر

کسانیکه طالب خریدن سالیانه اختر ذرخارج هستند در طهران بعالمجناب سلاله الاطیاب حاجی سید خلف تاجر نجفی رجوع نمایند .
در رشت بعد از التجار محمد آقا تاجر اصطفهانی .
در اصفهان عالیجاه مقرب الحضرت العلیه آقای میرزا علی محمد منشی حضور حضرت والا .

از ترجمه حکایت تالک

میطلبد که همان مانع از استراحت و مایه رنج و تعبش می شود اگر احوایا احسانی کند هماندم در عذاب پیشانی معذب است و از تلف دولت خود شب و روز در اسف و اضطراب است و برای اندوختن پیوسته در حرص و شتاب دیده نمی شود مگر بندرت همیشه در اندرون عمارات خود عمر بسر برده بهشت وحدت و تنهایی روز و شب می گذراند و هواخواهانش نیز از بیم اینکه مبادا دغدغه از ایشان در دل آرد و خاطر برسوء ظن بکارد جسارت دریافت حضورش را ندارند پیوسته در دور عماراتش متحفظ و غلامان نامعدود باشمشیرهای آخته و نیزهای فراخته پاسبانی مشغولند می اطاق تو در تو بادهای آهنین که هر دری شش حلقه و قفل آهنین دارد در کمال استحکام برای

خوابگاه خود مخصوص کرده تا مقام آسایش و محل غنودش مستور باشد همانا از بیم کشته شدن دوشب بتوالی در یک اطباق پینوخته نمی کند نه طعم خواب راحت و خوشوقتی را چشیده و نه لذت دوستی و محبت مردم را دیده اگر از تعبش و استراحت کویند نمی نیوشد و علی الدوام آزار و تعذیب خویشتی می کوشد چشمهای فرورفته و خون آلودش بهر طرف نگران است و بجزئی صدائی فرا کوش می دارد تن ضعیفش از پریشانی خاطر کاهیده چون هلالی است و روی عبوسش از تفرقه حواس هر لحظه بجسائی اغلب اوقات از اضطراب درون و وسوسه خیال باآه و خروش هم آغوش است الذ اطمعه و افتر اشربه در مذاقش تلغتر از صبر سقوتی میباشد اولاد و احفادش را نه تنها از نعمت و دولت محروم و مایوس گذاشته

بلکه ایشان را مایه بیم و وحشت و موجب خوف و دهشت و هر یک را خونخوارترین دشمن خویش کرد پیوسته از ایشان به تشویش اندر است در مدت عمر یک لحظه باطمینان نیاسوده و حفظ خویشتی را در ریختن خون بیچارگان فهمیده خلاصه مجهولی است که جز ریختن خون حاملان اسرار خود کاری ندارد و این خود واضح است که عاقبت بعضی از غلامان و خدمتکارانش که در خیانت و خیانت مانند ولی نعمت خود باشند هلاک کرده خلق خدا را از چنگال آزار چنین سباع و غول آدمخواری خلاص خواهند کرد علی ای حال از برای من جز تسلیم و رضا و بغیر از خدمت و صداقت چاره نیست زیرا که از سخط خدا اندیشه دارم و بسلطانی که مسلط فرموده و عنان اراده جمعی را بنابر حکمت بالغه بدست

در خراسان جناب منشی محترم تلکرافخانه مبارکه .

در شیراز عالیجاه نبالت دستکاه آقای حاجی سید ابراهیم وکیل شهیندر دولت علیه عثمانی .

در همدان عالیجاه عزت همراه حاجی محمد سعید افندی شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در سنج عالیجاه نبالت دستکاه آقای سید جابر وکیل شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در ارضروم بعالیشان آقا ملاصادق تاجر دیبفانی .

در بیروت بعایشان حاجی بابا تاجر دیبفانی .

در تبریز عالیجناب عمده التجار حاجی سید ابراهیم آقا تاجر کاشانی .

بغداد در خان دفتر عالیشان عمده التجار آقا محمد کاظم تاجر همدانی .

دیار بکر عالیجاه آقا میرزا حسین کار پرداز دولت علیه ایران .

در کلکته عمده التجار آقا محمد علی تاجر

قدرت او سپرده تا جان دارم براستی و درستی خدمت کرده برای حفظ وجودش از جنان خویشتن می گذرم لکن مباد او در حضورش نسب آشکار کنی و نام پدر خویش بر زبان آری چه (پیکمالیون) یقین خواهد داشت که چون (الیس) از سفر خویشتن باز و بجزیره (اتاک) فراز آید البته (نمک) را بهای کران و بقیمت کزاف خواهد خرید محبوبوس و از وصال پدر و مادر و از دیدار آن بوم و بر ما بوس خواهی بود چون بمملکت (تیر) رسیدیم در کمال احتیاط پیروی نصایح (ناربال) را فرو ننگناشته و صدق مخنثانی را که از راه مصلحت بینی و خیر اندیشیم بیان کرده بود معاينه دیدم و از حالت (پیکمالیون) بشکفت اندر بودم از مشاهده آن اوضاع که در نظر من بسی تازه کی داشت با خود می گفتم که دیده بصیرت باز کن و عبرت

شیرازی الشهیر به چیناوی .

در ازمیر عالیشان میرزا آقا جان کتابفروش تبریزی .

کرمانشاهان عالیجاه بجدت همراه آقا حسن وکیل التجاره دولت فخری انکلیس .

در حلب عالیشان آقا میرزا جواد کتابفروش تبریزی .

در کراچی بندرسند جناب فضیلت مآب میرزا محمد شفیع صاحب مهمتم اخبار نامه مفرح القلوب .

در بنکلوور جناب فضایل مآب محمد قاسم صاحب مهمتم منشور محمدی .

در مدرس عالیجناب فضیلت مآب نصیرالدین صاحب مشهر جریده شمس الاخبار .

در بندر ملومین ماچین عالیجناب عمده التجار حاجی ملاحسن واعظ تاجر خراسانی .

در شهر لکهنو جناب فضایل مآب فتح محمد صاحب مشهر جریده انوار الاخبار .

در حیدرآباد هند در سرکار نظام بعالیجاه آقا میرزا نصرالله صاحب فدایی .

مراجعت کرده مشتری بودن خودشانرا بواسطه حضرات معزی الیهم و یا بواسطه پوست مستقیماً با اداره اختر معلوم نمایند .

و همچنین در باره رسانیدن قیمت سالیانه و شش ماهه بهر دو وسیله می توانند رسانند .

دیگر اینکه سوای ممالک عثمانیه در هیچ جایی کمتر از سالیانه ابونه و مقاطعه نخواهد بود .

بجز اشخاص محترم و کسانی که سمت استننا دارند در همه جای قیمت سالیانه را و در ممالک عثمانیه اقلاشما هه را باید پیشکی لطف نمایند نامدار انتظام و رونق کار جریده کردد .

عموم مشتری کین خاصه مشتری کین صفحان هندوستان را زجت اطلاع داده می شود که در صورت امکان وجوه جریده را بلا واسطه در ضمن پاکت بانکنوت انکلیس که پول کاغذی است با پوست خانها بجه کرده یکسر بر مرکز اداره اسلامبول ارسال فرمایند و در جاهایی که بانکنوت نیست مانند ممالک ایران بحضرات وکلای کرامی رجوع فرمایند یا حواله تجارقی بدهند .

طاهر

و حظ بذل و مصرف ندارد در نهایت اطینان و آزادی از میوه های الوان و از شیر کوسه قندان خورده روز کار بسر می برد و از لوازم حقیقی زندگانی عسرت نمی دید این شخص بخمال اینکه بر همه چیز قادر و اسباب آمائش از هر سو فراهم است فریب خورده پیروی نفس سرکش را می کند و خود را بر سایر مردمان مهتر و سالاری داند با آنکه مهتری نفس خویش نمی داند در دست جلادان نفس گرفتار و در چنگ فرمان دهان هوا و هوس زبون و خوار است خلاصه در ماده (پیکمالیون) بادل خویش در کفتگو بودم دون از آنکه او را به بینم چه دیدارش متعذر بود و احدی از فرط بیم بواج بروج جایگاهش نگاه نیارستی و شب روز در درون عمارت و در سر بر خزان خود داشت زیرا که از بیم تلفش جسارت تصرف

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۷ محرم سنه ۱۲۹۷
 ۱۹ کانون اول رومی ۳۱ دیسامبر ۱۸۷۹

تعارف بدلات سالانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی فخره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۱۵ محرم بموجب خبر
 تلگرافی که از کلکتہ رسیده است از اردوگاه جنرال
 رو برتس تاهندوستان بخبرات تلگرافی را دوباره
 آغاز شده است . مسافت بسیار کمی که خطوط
 تلگراف را قطع نموده اند از آنجا بواسطه چابرها
 نوشتجات فرستاده می شود . بموجب خبرهای
 آخری که از جنرال رو برتس رسیده است در سوم
 همین ماه محرم ارباب شورش و اختلال افغان
 از سه سمت باردوی جنرال مشارالیه هجوم آورده
 اند . جنرال مشارالیه نیز بمقابلہ پرداخته بعد
 از زد و خورد بسیار لشکر انگلیس هجوم سختی
 بافته نموده آنان از واقف خود عقب نشاندند
 توهای بسیاری از آنها ضبط کرده اند تلفات
 اهل شورش در این هجوم در صدی ده تخمین کرده
 شد تلفات قشون انگلیس نسبت بانها خیلی کمتر
 بوده است .

جنرال رو برتس در تلگرافنامه مذکور
 اظهار داشته است که روز بیست و پنجم ماه کانون
 اول فرنگی شهر کابل را دوباره استیلا نموده است
 و برای اعاده آسایش و امنیت کامل رسیدن قوت
 امدادی را منتظر بوده است .

از پتسبورگ ایضا بموجب اراده
 اعلا حضرت امپراتور روس که در روز صادر شده
 است (برنس لایونوف) بسفارت لندن و (مسیو
 دو بریل) بوین و (مسیو سباروف) به برلین

(مسیو نوویکوف) باسلامبول و مسیو نیلدوف
 بسفارت اتن معین شده اند .

از لندن ۱۲ محرم بعضی
 از اخبار نامه های امریزی در باب مقدار قوت
 عسکری انگلیس که در افغانستان در زیر کوماندهای
 (جنرال رو برتس) است اطلاعات داده اند .
 بموجب اطلاعات مذکوره بسیاری از قوت عسکری
 جنرال رو برتس از عساکر هند بوده از قشون
 انگلیس مقدار بسیار کمی در میان آنها بوده
 است .

از جانب حکومت انگلیس مقرر شده است
 دو تیپ از عساکر انگلیس که از جنک زواوس
 برگشته اند از لنگرگاه (نائال) بجانب (بمبئی)
 فرستاده شود . و نیز قرار داده شده است
 که در مستملکات انگلیس که در سمت جنوب
 (افریک) هست يك اردو استخدام نشده تنها
 در لنگرگاه (کاب توون) مقداری از قشون برای
 حفاظت آنجا گذاشته شود . مخارج عساکر
 مذکوره نیز مقرر شده است از جانب انگلیسهایی
 که در آنجا هستند جایجا بشود .

از لندن ایضا اخبار نامه میگویند .
 جای اندیشه و توهم نیست اینکه در افغانستان
 در جنک اول شورش آخری بعضی از توهای
 انگلیس ضایع شده است . از جانب حکومت
 عسکری انگلیس (محمد خان) که از روسای
 افغان است بنام (خان) اعلان کرده شد . خان
 موسی الیه در اول از انگلیسهایی برای گرفتن عساکر
 داوطلب خیلی پول گرفته در اول بهار آینده برای ضبط

در راه بر پا نمودن شورش و اختلال بر ضد انگلیسهایی
 صرف کرده است . بتواتر میگویند بمناسبت
 اینکه در اردوی (جنرال رو برتس) بقدر کفایت
 علف نبوده است جنرال موسی الیه ناچار شده است
 از اینکه اسبها را بکشد . اخبار نامه هایی که هواخواه
 و کلاهپند میگویند جنک افغانستان بجهت برقراری
 امنیت دائمی هندوستان لازم بودی این فقره
 از جانب ملت هم تصدیق شده بود اکنون
 اشکالاتی که از این فقره بوقوع میرسد بدرجه
 نیست که از این اقدامات صرف نظر کرده
 شود .

نیز اخبار نامه های مذکور مینویسند . اینکه
 شایع شده بود که یکطرف استحکامات (شریپور)
 هنوز ناتمام است بی اصل است استحکام موقع
 مذکور بمحسودی است که ضبط آن غیر ممکن
 است .

از لندن ۱۳ محرم بموجب خبر
 تلگرافی که از کلکتہ رسیده است . از جانب دولت
 ایران بدوات انگلیس اطلاع داده شده است
 که بقرار معمول هر ساله امسال نیز برای حفاظت
 و رسانیدن زوار ایرانیان بمشهد مقدس ده هزار نفر
 قشون ایران بجانب خراسان فرستاده خواهد شد .
 اخبار نامه های لندن بعد از نوشتن این خبر تلگرافی
 میگویند مشهد مرکز ایالت خراسان و در سر راه
 هرات يك موقع بسیار عمده عسکری ایران است
 اخبار نامه (موریک پوست) سخن از اخبار نامه های
 روس که نوشته اند برای اینکه دولت روس بطور
 قطعی قرارداد است در اول بهار آینده برای ضبط

(مرو) قشون کشی نماید و زمان آن رسیده است که دولت ایران از پولیتیک مشوش خود بیرون آمده در این باب رنگ پولیتیک خود را ظاهر سازد .

کشتنهای جنکی انگلیس که در ز برکوماندانی (هورنی) امیرالاه است در اول هفته ماه کانون ثانی آئیده از (پورسموت) حرکت کرده بسمت آبهای (اسپایا) خواهد رفت .

بوجب خبر تلگرافی که از وین باخبرنامه (دبی نیوز) رسیده است از جانب دولت اوستریا هنوز برای سفارت اسلامبول کسی معین نشده است . اینکه میگفتند (مسیو کالسیک) سفارت مشارالیه معین شده است بی اصل است . بعین شدن (کونت او دواف) برای مأموریت مذکوره که نزدیک بصحت دیده می شد نیز تا کنون تحقق حاصل نکرده است .

از فیلا دلفیا ۱۳ محرم (جنرال کرانت) رئیس سابق جمهوری متغه امریک در خطابه که در جواب هیئت فرستادگان (جمعیت صلح) خوانده است اظهار نمود که . پیوسته ملل متفرقه و دولتهای اروپ در باب تجارت مشرق بهم مدیکر حسد و رقابت میکنند . بنابراین در خصوص مسئله شرق بلور ندارم در میان دولتهای اروپ موافقت افکار حاصل بشود .

از پترسبورگ ۸ محرم از جانب (پرنس غورچاقوف) جناب شاکر پاشا سفیر دولت عثمانی خاطر جمعی داده است از اینکه مقصود دولت روس از اینکه بسایر دولتها تکلیف کرده است که در خصوص وا کذار کردن (غوسینه) و (بلاوا) بحکومت قره طاغ متغفا با ابعالی را یاد آوری نمایند نه از راه خصومت و هتاهوت بادولت عثمانی بوده است چون سرعت تسویه وانجام یافتن مسئله مذکور از منافع اروپ شمرده می شود از آنجهت بدولتهای اروپ در این باب تکلیف کرده شده است .

از لندن ایضا بوجب خبر تلگرافی که از کلکته رسیده است یعقوب خان امیر سابق افغانستان ادعا کرده است که قسمتی از خزینه افغان که بحیطه تصرف جنرال روبرتس آمده است از جمله بخواه شخصی امیر مشارالیه است .

ولی از جانب حکومت هندوستان ادعای مشارالیه مسموع نیفتاده است .

از لندن ایضا اینکه شایع شده بود که قبائل جبل بشهر قندهار هجوم آورده اند بی اصل است . در دواثر رسمی انگلیس وضع حاضر افغانستان بسیار مدش دیده می شود . چنانکه هر فرقه از عساکر انگلیس ناچار شده اند از اینکه هر کدام جد جدا با کابل و هندوستان بخار به نمایند . بنابراین ممکن نمی شود که بیکدیگر کمک بفرستند . معلوم نیست قوت امدادی که از هندوستان فرستاده شده است . چه وقت بموقع (شرپور) که از جانب جنرال روبرتس استحکام داده وارد گاه معین شده است برسد . اخبارنامه (دبی نیوز) در نسخه امروز خود میگوید . فرقه جنرال (غوق) بدون اینکه در راه باهل شورش دچار بشود وارد گاه (جنرال روبرتس) وارد شده است . از رسیدن فرقه جنرال غوق اردوی جنرال روبرتس قوت کامل حاصل کرده است . ولی در اردوگاه از یکجایی و تمام شدن همه و علف چار پایی اضطرار تمام است .

داخلیه

جناب دولتآب اسماعیل حق پاشا از اعضای دارشورای عسکری ریاست کومیسون تفتیش اوضاع لشکری که بوجب امر واراده اعلا حضرت پادشاهی مقرر است در مابین همایون ملوکانه تشکیل بشود معین شده است .

جناب جلالآب معین الملک سفیر کبیر ایران که چند روز پیشتر تکسر مناجی داشتند بجمده تعالی دوسه روز است بهبودی حاصل کرده اند .

از هفت سال باینطرف است در اسلامبول فانوسهای غاز ساخته شده ستونهای آهن آنها بزمن نصب گردیده بود ولی تا کنون از مسامحه

مامورین سابق روشن نشده این عمل عمده که از تزیینات لازمی شهر پای تخت است مهمل و متروک مانده بود دوسه روز است که از حسن اقدامات جناب سعادتآب رضایک افندی امین شهر (بیکر بیکی) نواقص باره فانوسها و راهها تعبیر شده از (بدی قله) که در بیرون دروازه اسلامبول واقع است تا نزدیکی قراولخانه حسن پاشا که در وسط شهر افتاده است هر شب فانوسها روشن می شود ولی چون ستون فانوسها از هفت سال باینطرف است که بزمن نصب شده معطل مانده است روشن کردن فانوسهای همه شهر محتاج تعمیر و رسیدگی همه آنها است بنابراین مقرر شده است که تا انجام تعمیر همه آنها بحال با روغن غاز روشن کرده شود .

(وقت)

روز دوشنبه گذشته که روز اجتماع مجلس دهم کومیسون تحدید حدود یونان بود بجهت وقوع بعضی موانع اعضای کومیسون تماما جمع نشده بودند لهذا اجتماع مذکور بطور غیر رسمی واقع شده است .

جناب دولتآب کانی پاشا وزیر سابق رسومات بعضویت هیئت اعیان معین شده است .

جناب پتریک ملت روم بوجب دعوت مخصوص اعلا حضرت پادشاهی بمابین همایون رفته از حضور باهرالنور ملوکانه شرفیابی حاصل کرده است .

بسعادتآب (میشل پاشا) که پیشتر برای ساختن (ریختم) (۱) های سواحل اسلامبول از جانب دولت طلبه امتیاز داده شده بود این بار نیز برای ساختن یک فابریک قند امتیاز داده شده اراده سنیه ملوکانه نیز در این باب صادر شده است .

(۱) ریختم لغت موضوعه است برای جاهایی که در سواحل دریا باندکهای بزرگ و کوچک و مانند آنها ساخته بالا آورده باخسکی یکسان میکنند .

روز دوشنبه گذشته جناب عطف وقت مآب
 منیف افسدی وزیر معارف بمکتب طیبه ملکی
 که می بوط وزارت مشارالیهما است عزیمت نموده
 امورات مکتب مذکور را معاینه و رسیدگی نموده
 درباره طلبه و شاگردان نیز برای تشویق آنان
 اظهار تطف و مهربانی کرده اند .

دراهمیت علم کیمیا (باقی از نسخه هفته گذشته)

همین آب معروف را متقدمین يك عنصر
 و یا جوهر فردی مینداشتند . و اعتقادشان این
 بود که قابل انحلال نیست . و حال اینکه اگر
 شراره (الکتریک) (۱) از جسم آب مرور
 کند فی الفور آب منحل شده منقسم بدو نوع
 جسم بسیط میشود که یکی بدیگری هیچ مشابهتی
 ندارد و هیچ کدام نه از جهت شکل و نه از بابت
 خاصیت و حالت داخلی و شباهتی به آب ندارند
 بلکه جدا و دو نوع جسم هوایی شفاف غیر
 مرئی هستند . آب اولاً جسمی است که در حرارت
 معتدل روان و سیال است و قابل سوختن نیست یعنی
 اگر بشعله نزدیک شود در نمیگیرد و اگر جسمی را
 که قابل احتراق باشد به آتش سرخ نموده در آب
 فرو برند آن جسم مشعل فوراً خاموش میشود .
 اما آن دو جسم هوایی که ترکیب دهنده آب هستند
 و بسا اثر قوه الکتریک از هم جدا شده اند
 و با اصطلاح کیمیا کران یکی را (مولدالماء) و دیگری را
 (مولدالموضه) نامیده اند گذشته از خواص
 و کیفیات سایر که در آنهاست در هر یکی از آنها را
 قابلیت هست که آن قابلیت اصلاً در ترکیب آب
 موجود نیست . مثلاً یکی از آن دو جسم مفرد که
 مولدالماء باشد چون شراره آتش بان نزدیک
 شود فوراً در گرفته بکمال شدت میسوزد و التهاب
 نمایی دارد که این قابلیت در آب نیست . و جسم
 ثانی که از آن بمولدالموضه نمیرد رفت خودش
 جسمیست غیرهستهل یعنی بتقریب شعله ملتهب
 نمیشود . اما چون جسم ملتهبی را مانند يك پارچه
 (۱) الکتریک لغت یونانی است و بمعنی
 کهر بانی است بنا بقوه جاذبه که در کهر با هست این
 قوه جاذبه را نسبت بکهر با داده قوه کهر بانی
 گفته اند .

چوب سوخته را در آن فرو برند آن چوب نیم
 سوز با کمال شدت و التهاب سوختن آغاز نموده مثل
 اینکه در جلو بادبندی گذارده شده است محترق
 میگردد که اینهم خلاف خاصیت آب است یعنی
 اگر نیم سوز را در آب فرو برند همانند خاموش
 میشود .

حال در صورتیکه بالفعل ثابت شد که آب
 مرکب از این دو اجزا است یعنی از ه و ولد الماء
 و مولدالموضه ترکیب یافته است اتوقت چنین
 سؤالی وارد می آید که آیا این دو جسم هوایی
 که آب از آنها ترکیب یافته است هر یکی در نفس
 خود باز مانند آب مرکب از اجزاء دیگر هستند
 و یا اینکه آنها فرد و بسیط اند و تجزیه باجزای
 غیر متجانس نمیتوانند شد ؟ بنا بتجارب واقعه
 کیمیا کران عصر آن دو اجزا مرکب نیستند
 بلکه دو عنصر بسیط اند و بسا اثر آتش و نور
 و الکتریک و سایر قوت های محلل که ذکر یافت
 خللی در آنها راه نمی یابد . و جسمی دیگر که
 غیر جوهر آنها باشد از آنها جدا نمیشود .
 و بدین جهت از جمله عناصر بسیطه محسوب
 میشوند که داخل سایر ترکیب شده اجسام
 مرکب را بمصوول می آورند یعنی خود مرکب
 نیستند ولی جبرهای دیگر ترکیب میدهند .

یکپاره سنک مرمر که خالص سنک آهک
 است خواه از جهت رنگ و وزن و خواه بواسطه
 کثافت و صلابت باشد يك علامت فارقه ظاهری
 ندارد که مرکب و یا فرد بودن آنرا توانیم بان
 علامت حکم کرد . عصرهای چند بود که
 سنک مرمر را از بسایط می بنداشتند و بعضی
 آنرا بکلیت کل و با خاک متحجر کان میسکردند .
 اگر یکباره مرمر را در آتش سخت بتابند
 آن مرمر منحل شده منقسم میشود بدو چیز که یکی
 بدیگری هیچ مشابهت نداشته باشد . یکی همین
 آهک معروف است که آنرا آهک نشکفته میگویند
 و آن دیگری يك هوای بسیطی است که بعضی
 از علمای فن کیمیا آنرا هوای ثابت نام داده اند
 بجهت آنکه وقتی که وجود آنرا کشف نمودند
 اول امر چنان کان بردند که آن هوا در داخل سنک
 مرمر ثابت است و بجهت وسيله نام آنرا هوای
 ثابت گفتند .

پس چون معلوم شد که مرمر مرکب از دو

از دو چیز است یعنی اهلك و هوای ثابت اتوقت
 لازم می آید که بدانیم آیا این دو جسم که ترکیب
 دهنده مرمرند باز هر یکی از آنها مثل خود مرمر
 مرکب از سایر جسمها میباشد یا اینکه خیر هر یکی
 در نفس خود مفرد و بسیط هستند . چون
 برای تحقیق این مسئله اهلك را در زیر اثر قوه
 الکتریک بسپاریم آن اهلك نیز منحل شده منقسم
 میشود بدو جوهر مختلف الجنس و الخواص که یکی
 فلزیست براق و سفید مایل بزردی و آنرا (کالسیوم)
 میانند و دیگری هوای مولدالموضه است که سابق
 صفت آن در شرح تجزیه آب مذکور شد .
 نه کالسیوم و نه مولدالموضه هیچ کدام قابل تجزیه
 نیستند یعنی به هیچ عملیاتی از آنها جسمی دیگر
 جدا نمیتواند شد و مثل دو عنصر آب هر کدامی
 از برای خود يك جوهر بسیطی هستند . و آن
 دیگری که آنرا هوای ثابت نام دادیم و بعد متأخرین
 کیمیا کران آنرا (فار بونیک اسید) یعنی حامض
 فحمی گفته اند نیز مانند آهک مرکب از دو عنصر
 علیحده میباشد یعنی فحم که در فارسی زغال میگویند
 و مولدالموضه که ذکرش سبقت یافت . و در
 ترکیب آب و آهک هر دو موجود بود . زغالهم
 فی حد ذاته مانند (کالسیوم) و (مولدالموضه)
 با هیچ کدام از قوت های محلل متأثر و تجزیه
 نمی شود و ثابت است که آنها یکی از جوهر فرد
 و بسیط است . از این امر یقینات معلوم شد که
 آب مرکب از دو جسم بوده که هر يك از آنها بسیط
 و غیر قابل تجزیه و انحلال است ولی مرمر در اول
 منقسم بدو جسم شد و هر یکی از آن اجسام مرکب
 بودند و باز منقسم بدو جوهر گشتند که آن جوهرها
 دیگر قابل تحلیل نبودند .

(باقی دارد)

خارجیه

بقیه از ترجمه فصل (وضع حاضر اسلامیت)
 کتاب (تاریخ اسلام) مسو دوزی فلسفی
 عداوت قبیله (بربر) بر ضد عیسویان از همه
 بیشتر است . حتی کشتن یک نفر از آنان را
 برابر ثواب حج و واسطه داخل شدن بهشت
 میدانند . در حق مرابطها (یعنی سادات و ابدال)

بطور فوق العاده احترام بعمل میآوردند و ابطها همه مدت عمر خودشانرا بزه و تقوی منحصر میدارند بدینوسیله در نظر اهالی بر بیهوافت قول (یک مؤلف فرانسوی) بدرجه که در میان انسان و ملک تفاوت است مقدس دیده میشوند . و پیوسته باعانت و اتفاق اهالی زنده گانی میکنند و هر یک از ایشانرا زاویه هست که مایحتاج او را در آنجا حاضر می نمایند و هر قدر از لوازم از قبیل ما کولات و مشروبات که خودشان خواسته باشند برای ایشان از جانب اهالی داده می شود بهر قصه و دهکده که بروند اهالی ایشانرا استقبال نموده بدرجه احتیاجشان هدایا تقدیم میکنند . پاره مصالح اهالی برای وصول بدید ایشان انجام پذیر می شود در حین ظهور منازعه در میان دو قبیله مرابطها مداخله نموده اسباب منازعه را بر طرف می نمایند در هنگام انتخاب مشایخ و رؤسا برای قبائل مذکور مرابطها کسانی را که از باب هفت و استقامت هستند با اهالی برای ریاست سپارش میکنند . مرابطها خودشان بالذات در مجالس عده با اهالی ریاست نموده بعد از فهمیدن افکار اهالی معتقدات خود شانرا نیز اظهار داشته پس از انجام مصلحت قرار داد مجلس را بواسطه جارچی ها (منادها) با اهالی اعلان می نمایند .

اهالی (بربر) که در جبل اقامت دارند با مر و نصیحت یک نفر مرابط از کشتن اولادش خود داری نمیکند . بقول (جنرال دوما) هرگاه یک نفر بیچاره بدست بر رها گرفتار شده باشد هرگاه خدای تعالی را شفیع خود نماید سودی نمی بخشد ولی در حالتیکه نام یک نفر مرابط محترم را شفیع خود نماید از مرگ خلاصی مییابد . از قراریکه (کلینتان کنیدی) میگوید بعد از وفات مرابطها هزار و مدفن ایشان نیز در نزد اهالی پس معزز و محترم است . بر برها را نیز مانند اهالی ایران از طایفه نسوان (مقدسه ها) هست قبیله مذکور درباره زنان بیشتر از عمر بهار عابت و احترام بعمل میآوردند . (لا (۲) غورابا) نام زن صالحه و عابد را در (بوری) نام جایی مقبره محترمی اکنون یافت . بروایت قبیله مذکور کویا خلتون متوفیه بعد از وفات برای تقنین و تعلیم کسانی که در اطراف مزارش هستند عودت کرده است . در مملکت بر برها نوعی

زاویه ها هست که در هر یک از آنها یک قبیله هست و در اندرون یک جلد قرآن کریم گذاشته شده است علاوه بر آن بجهت تعلیم اطفال یک مکتب و مدرسه نیز برای طلاب و همخاننه برای مسافرن ساخته شده است در پاره جاهایک مزارستانی نیز در اطراف زاویه مخصوص رای کسانی که در ایام حیات وصیت کرده اند که در نزد مدفن مرابطها دفن کرده شوند موجود است . بنابراین زاویه مانند یک دارالفنون مذهبی و همخاننه خیراتی شمرده می شود . چنانکه در قرنهای وسطی در اروپا مناسبتها (نوعی از مابعد عیسویان است) آنطور بود .

(باقی دارد)

مکتوب از اصفهان

عرض میشود مخلص ارادتمند که از دوستان و طالبان جریده شریفه اخترم کاه کاهی بر خود لازم دانسته ام که در هر جا و هر کجا از ممالک ایران و جاهای دیگر باشم هر چیز از وضع و طور و طرز آن سر زمین بهینم و بفهمم محض باد داشت نموده در ضمن توضیحات در ابورتیهای خود با اداره اختر بفرستم در این اوان که در حسب اتفاق رحل اقامت دوستاند چند روزی در اصفهان افکنده شده دوسه روزی بود که بجهت خرابی محصولات سال گذشته و نیامدن باران امرنان و تسهیرنان بر اصفهانیان بطوری متعسرتک شده و کار عامه مردمان قسمی بصعوبت کشیده و بندگان خدا با اندازه مشوش و پریشان حال بودند که شرح شمه و تصریح شرمده از آن موجب هزاران ملالت خاطر عاظر سامی خواهد شد معتقد بنده آن بود که بان حرکات نا کواری که بخر یک (مح) چندی قبل از اصفهانیها سرزد در این غاله دیگر از طرف اشرف حضرت اسعد امجد افخم شاهنشاه زاده اعظم والاعظم السلطان دامت شوکتی اقدامی در اصلاح این کار نخواهد شد و عنقریب کار مردمان تبا و امور بندگان خراب خواهد گردید . برخلاف اعتقاد بنده دوسه روزی نگذشته بود که حضرت مستطاب شاهنشاه زاده معظم الیه مجلسی مرکب از علما و صاحب منصبان و تجار تشکیل فرموده و تدابیر مائمه فوق العاده خود را بکار برده مبلغ خطیری از طرف

کار گذاران حضرت والا بمباشترین امر مزبور سلیم و مقدار کلی جنس از داخل و خارج بانک توجهی فراهم آوردند . سبحان اه که تدابیر حضرت چنان نافذ و مائمه بود که عصران روز بطوری امرنان و جنس ما کولات در اصفهان سهل و فراوان شد که اصفهانیان با هزاران سرور و شادمانی بدعای وجود اقدس همایونی و مهین فرزند ارشد ارچندش بلند آواز بودند . آری جای چه قدر تشکر برای اهل اصفهان و سایر قلمرو حکمرانی حضرتش حاصل است که بادشاه مهربان آنها چنان حاکم عاقل و کامل کافل و عامل رؤفی را بر آنها قرارداد که در آراء آن حرکات جاهلانه این قسم رافت و مرحمت میفرماید . فالحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله بجز زیاده عرضی ندارم . ۲۲ ذی القعدة الحرام ۱۲۹۶

امضه د

در پوست هفته گذشته مکتوبی از شخص بزرگوار دانشمند فاضلی از تبریز رسید که لطفا اظهار حسن توجه خودشانرا درباره (اختر) و مسلک مستقیم او بیان فرموده اند مطالعه عبارات حقایق نمونش مطالعه کنندگان را از علوم مقام نو بسنده نشانی خواهد داد و مقام سخن مقننی نیست از مقامات ایشان بقدریکه توانیم شرح و بسط دهیم خصوصا که بجز (خط . ط .) امضایی در ذیل مکتوب نگذاشته اند و معلوم است نخواستند تصریح بنام نامی ایشان کرده شود و چون در آن ضمن اظهار مهربانی درباره جریده کرامی (السلام) و منشی محترم آن نیز نموده اند . لهذا صورت کتاب کریم اداء الحق بهض شکره العظیم و منه الجسمه در این صحیفه سمت ترتیب و ترقیم پذیرفت . البته سرکار منشی مومی الیه نیز مناسب میدانند که آنچه ان کتاب کرامی را با اینکه عنوانا بر بان فارسی است کلا او بعضا زینت صفحات خویش سازند . خداوند سبحانه علما و دانشمندان اسلام را موفق فرماید که در راه توحید اسلام و ترویج اسباب اتحاد و بکنایه ملل مفرقه اسلامیه اقدامات مجدانه فرمایند و بدین گونه وسایل و هر قسم مساعی جمله آینه وطن مسلمان را ایمن از هر گونه فتنه های آماده شده سازند .

(سحر ز)
(که دور)
(شد آنکه)
(هزار گونه)
(بیانه)
(که از)
خطاب
مشارق الصد
اقطار الافاق
اضائه فی
فائقا حتی نش
در الحکمه
ذوی الانتظار
فی الاقطار
فی احیاء الشر
ومن مواهب
فی القاء الاح
مصالح البلاد
بین قلوبهم
فياخذ ما طار
من بین اهل الا
وسرت بك الا
وهبا الملك
است) این دو
دقیقه این دفتر
زیبا و دل را
معانی و بیان
و مضامین بکر
نمودند در مجالس
بار مطالعه و
در قائل میداد
(ای بتی)
که در حال
ان من ال
حالا همه ارباب
که لطائف عب
صدق ابات
همه جا با سماع
ایام پیشین
و عراق کوش

صورت مکتوب

(سحر زهاتف غیم رسید مرده بکوش)
(که دور شاه شجاع است در صداقت کوش)
(شد آنکه اهل نظر از کرانه می رفتند)
(هزار گونه سخن بر زبان و لب خاموش)

(بیانک چنک بگویم آن حکایتها)
(که از شنیدن اودیک سینه میرد جوش)

خطاب بطلع من مطالع القدر و بشرق عن
مشارق الصدر فیسط نور الاشواق و یشرق
اقطار الافاق الی من طلع نجمه فنشر الانوار و ظهرت
اضائه فی جیع الامصار فاضحی نیرا شارقا و خیرا
فانفا حتی نشر الاعلام و نصر الاسلام قد نبعت
در الحکمة من بحار طبعه فاخطفها اذهان
ذوی الانظار بیدی الافکار و بزغت شمس هدایته
فی الاقطار فانجلت بهابعیون اولی الابصار سعی
فی احیاء الشریعة الفراء و اعلام الملة الخنیفة البیضاء

و من مواهب الله و کرمه نظم و الی وسائل و وفور الوسائط
فی القاء الاتحاد و ابقاء الوداد بین العباد لحفظ
مصالح البلاد لو انفتحت مافی الارض جیها ما الفت
بین قلوبهم و لکن الله الف بینهم انه عز ز حکیم
فیاخذ ما طال منک الاقدام فی رفع الاختلاف
من بین اهل الاسلام و لقد فرح بمناذمتک الافوام
و سرت بک الازمنة و الایام راجع العهد شبابه
و هبنا الملك لسبابه (پارسی کو کر چه تازی خوشتر

است) این دوسه هفته لطائف صحائف اختر و نکات
دقیقه این دفتر خجسته سیر از فصل و مجمل چندان
زیبا و دلربا و جاندار و رسا بود که همه ارباب
معانی و بیان زبان در مدیحه سرائی کشودند
و مضامین بکر و دقایق او را از روی اذعان تحسینات
نمودند در مجالس ادبا و دانشمندان روزگار چندین
بار مطالعه و مذاکره کردید هر کس شنید گفت الله
در قائل میدانم این جنس سخن را چه نام است

(ای بتو مخصوص اعجاز سخن)

که در حال صومعه آن و الهم و در کمال معنی آن متعجب
و ان من البیان لهما ع بحمد الله تعالی
حالا همه ارباب نظر تصدیق و تحسین دارند
که لطائف عبارات و حسن اشارات صحائف
صدق ابیات شما چشم و گوش جهان نیسان را
همه جا باستماع مطالب حق مستعد و باز کرده مثل
ایام پیشین دیگر مشکل کسی بهذیبات منافقین حجاز
و عراق کوش دهد و ازجا در رود و از منافع فوائد

ابتلاف و اتفاق اهالی اسلام با هم دیگر صرف نظر
کند در زمان فترات دیرین و غفلات آن شعور
و سنین همان افسانه و غوغ در جراند اخبار کاهی
محل اعتبار و اعقار شد که صحائف را تصحیف کردند
و کله را از مواضع خود محریف مابین مسابین فساد
کردند و طرح عناد را جلوه دادند فغرسوا
شجرة الخلاف و فرحو ان کثرة الاختلاف استوفدوا
نار المصیبة و استعملوا اوزار الحیة با فوائی الانکار
و لم یرفعوا راسا الی الاعتبار نسجوا البس الشبهات
مثل نسج العنکبوت خالطوا ما وقع بمالم یقع و امتاعوا
البدع اللجاج سیرتهم و اعوجاج سریرتهم (فکان
ما کان ممالست اذ کره)

دیدیم که روزگار چه اساسها جید و چه بساطها
برجید بوخامت فساد و شامت عناد اساس ملک
داری چگونه از هم باشید مدتها دل مردم سیاه شد
و عیش مسلمانان تباہ تغییرت السوم و اضطربت
السنن ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یتغیروا و اما بانفهم
فاشرق ظهورک و تم و رک بمدفق هائمه و محن
قائمة و خطوب حزینة و کروب مدلجة ستاره
بدر خشید و هما مجلس شد ع دل زبیده مارا انیس
و مونس شد ع طرحی از نو انداخت و نوبت صدق
و موافقت نواخت و بالره آن بساط دروغ و افسانه را
برجید و همیشه اسباب صفا و موافقت جسد
تا صحائف اختر زدهمه ارباب هوش و بصیرت سلم
و معتبر کردید جزاک الله عننا خیر الجزاء

(کسی را که ایزد بود رهبرش)

(همواره در خشان شود اخترش)

ع در اینجا توجه باخبار نامه السلام است
جای تمهید نازه است که این روزها صحیفه بدیهه
در این سبک و سلوب که زدهمه ارباب بصیرت
و قلوب محبوس و مطلوب است رسید مضامین
الفت آیین آن بی نهایت مایه مسرت و خوشوقتی
کردید و لکن افضل فی ذلك .

(فلو قبل مکیها بکیت صیابة)

(لسهدی شفت النفس قبل التندم)

(و لکن بکت قبلی فهج لی البکا)

(بکها و ان الفضل للمتقدم)

فطوبی ان اقدک فی السعی للصفاء بین المسلمین
واقفک فی رفع الاختلاف من البین ع الم یؤخذ
علیم میثاق الکتاب الیقوالوا الالحق ع و لقد
کانت هذه الاختلافات هی المصیبة الکبری

فی الدین و الفتنة العظمی لیبیضة المسابین و هی الی
اوقعت الجاهلیر فی اعسر و الخرج و اعیتهم عن
سبیل المخرج و آلههم واحد و نبیهم واحد و کتابهم
واحد افلهم الله بالاختلاف فاطاعوا و هم یجهم عنه
فعضوه فحیذا من بانی بالباب و ینطبق بالصواب
یسعی فی ارتفاع الرایة المحمدیة و یجد فی ترویج
الدولة الاحدیة بمحو آثار البغی و الکشقاق و یهدم
جدران الشرك و التفاق و بالجملة فلم یأبش (سلام)
دیدم و در طرز و سلوب باشما قریب فهمیدم بمغاد
 ع و اذا حیتم بشیة فحیو باحسن منها اوردوها ع
تجبت و نسلم را در مقام اعزاز و تکریم اولایم
دانسته باین چند کلمه زجت افزا کردید که بوسیله
اداره محترم اختر بخدمت بانی و منشی آن دفتر
فرخنده اثر رسیده از مراتب خوشوقتی و مسرت
ارباب نظر فی الجملة مطمع و باخبر باشند فاقول
مبتدئا ع و علیک السلام فخر الدین ع
 ع افتخار زمان و فخر زمین ع جاء الکتاب
و جانی روح و ریحان و راحة بما حوی نکت البراعة
و البلاغة و الفصاحة قد وصلت لرقة نظریفة
و صحیفة شریفة نظرت الیها نظر الصب الکثیر
علی وجه الحیب ما زلت التوسع فکری فی ارجائها
و اروح بصری فی اطرافها متفکرا فی معانیها
متجیرا فی وجه غوائیها تنقل عینی فی کل لمحاة
و دقیقة من حدیقة الی حدیقة و بطیر القلب من
غصن الی غصن و من شجرة الی شجرة و یستطعم
ثمرا بدمرة و هی الریاض ذات بهج ترتع فی القلوب
و لمهج و جنات ذات فوا که و اثمار لغت لذمه الطباع
و الافکار و لادری فیهم اطعم و بهم اقتنع بیدیع
البیان عن صانع البنان ام یحلموا المطایبة عن حسن
المکاتبة او بصریح الروایات عن فصیح المکتابات
ام بتلخیص الاشارات و تنقیح العبارات و ما احسن
من سلام هب من ریاض القلب و ناه علی نسیم الخلد
و هر من نجائل الانس و فاق شمائل القدس کانا ینلقنا
مع کاتبه الاکل الافضل فی عالم الان و ان الارواح
جنود مجتدة ختعارف منها ابتلاف و ماتا کر منها
اختلاف و لله رکاتبه و من شیهه فلقد تواترت منه
روایح القدس و انششرت به فواغ الانس عجباله
کیف یکشف حجاب الارتیاب عن وجوه الالباب
و یجمع مع اختصار لفظه جملة من الحکم و الالباب
و ان شاه تعالی بکون ذلك السلام سالما من جمع العطل
و الاسقام و یضحی سرلجا و هاجا یستضی
بأشراقه الانام فی جمع الک الاسلام و یكون کشافا
بجذائق الاخبار و شارحا دقایق الاسرار ناشر
من طیب الافادة ما کان و آسرا بالبر و المعروف

مادام حيسا ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هي المأوى والسلام على من اتبع الهدى
ظ ط تبريزي

مکتوب کرامی دیگر

ابنوزها در یکی از صحائف اختر نقل قولی دیده شد این عبارت در او مندرج بود که ایران حالا بمنزله شفتالوی رسیده است که امروز بیفتد یا فردا بکلو این مطلب در نزد هوشمندان روزگار و خردمندان نجر به کار هرگز باشد تباہ نمیکند و میدانند این مثل بسیار بیجاست آقا جان این شفتالوی نارس بود که وقتی نارس و حالا رسیده باشد از قدیم همه دول روی زمین همیشه این شفتالورا بفضل خدا رسیده دیده اند و تماشا کرده اند و هیچ وقت حرص و اشتیاق ایشان کم نبوده که حالا بیشتر باشد معلوم علیتی داشته که نخورده و نجیده اند شاید دانسته اند که این شفتالو درد کلوبی آرد و کلورا زخم میکند چنانچه اگر کاهی کسی بخمال فاسد طبعی کرده و بیش آمده دیده اند چه قسمها صدمات کشیده و گرفتار ناملائمات و مخمصه گردیده که بالاخره بحال بریشان و خیالی بی سامان خود گریخته اند اگر چه هیچ نامل نکرده این شامت و بدبختی از کجا ظهور کرد و باینجائهای نا کوآر کدام خیال باعث شد آنان که در اخبار و آثار سالفه تبعی کرده اند حالت ایران را در عهد سلطنت ماضیه ملتفت باشند و قوت و قدمت این دولت را نیک بدانند اغلب وقایع و سانحات و حادثات که در تواریخ حاضر ثابت و معین است شاهد این مطلب خواهد بود که علاوه بر اسباب صوری و ظاهری در سر دولت ابلیت ایران بکدام غیبی در کار است که اغلبی از آن معنی بخیرند و با تصورات و خیالات خود افسانها میگویند و سندان می گویند اگر مقام حاجت و ضرورت باشد همه می بینند و میدانند که غیر از این تصورات و حدسیات بفضل خدا روحانیات بلکه حسنیات دیگر هست از تقوود و تقوس چه در خیالی دولت و چه در صفتیج مملکت .

(ایکه از کوچه مشوقه مامیکدزی)
(باخبر باش که سمری شکند دیوارش)

یادرباب دولت عثمانی قبل از وقوع جنگ اعتقادات مردم از دور و نزدیک و اطلاعات جرائد اجبار چقهها بود و همه میبایستند که حداسان سابق همیشه این دولت را خراب و نامشده حساب میکردند

و آن وقتها از این مقوله مکرر میکشند و می نوشتند ولی بعد از ظهور جنگ با همه تغییرات و تبدیلات زیاد چه در شخص سلطان و چه در اعضا و ارکان سلطنت و با همه ظهور فاسد داخله و عدم حمایت آنان که سابقا بایشان حامی محسوب بودند واضح و آشکارا در مقابل دولت بزرگ چه ایستادگیها کرده و چه هنگامها بر پا نمودند و چه استعدادها نشان دادند که بالاتر از تصورات و اعتقادات هوشیاران روزگار بود اگر انقلاب داخله و تغیر بر کلی دروضع سلطنت و اعضای ریسه آن دولت نبود بقینا از ایشان بالاتر از این اقدامات نمایان میکشت چنانچه هر کس از آزادی بحار به تا انقضای آن حالات داخله و خارجه ایشان را در آئندهای طولانی تأمل نماید خواهد دانست که آن اعتقادات پیشین و حدسهای دیرین در حق ایشان از روی سهو و اشتباه بوده هکذا در حق دولت ایران نیز که بحرفهای واهی و حدسهای خطا اگر در بعض اذهان و خاطر هاشمها و تصوراتی هست شاید در موقع خود بدانند که همه آنها تصور بجا و حدس خطا بوده

عنه قاشکار کس نشود دام باز جین

باد بدست است دام را

ظ ط تبریزی

صورت خطی است که این هفته از مخبر هندوستان رسیده است

اینک شرح مفصل در خصوص شورش کابل و سبب قتل سفیر دولت انگلیس مینویسیم . بتاريخ ۲۴ ماه ژوایه نظر به مدنامه که فیما بین دولت انگلیس و حکومت افغانستان که در (کندهک) منعقد شده بود و بجهت استحکام آن عهدنامه سفیری از جانب دولت هند و سه نفر صاحب منصب و یک طبیب انگلیس مع اجزای دیگر مأمور کابل شدند لهذا در ۲۴ ماه مذکور سفیر و اجزای سفارت عازم مقصد شدند بعد از ورود کابل از جانب امیر افغانستان پذیرایی شایسته خوبی نسبت بسفیر انگلیس بعمل آمد آن از مضمون جمیع تحریرات دولتی و اخباراتی که از کابل میرسید معلوم می شد که رعایای شهر و امرای دربار امیر بامیت صادقانه بسفیر سلوک داشتند از بابت معاهده که در کندهک منعقد شده بود غالباً مضامین آن در دلهای افغان ابرخوبی بخشیده بود افسوس که سه هفته نگذشت و رقی کار بر کشت فلک نگذاشت که قراری کبر

بعضی اراجیف کاذبه در زبان عوام افتاد روز بروز اراجیف وافواه نا کوآر شهرت و قوت یافت اینگونه خبرها را دولت هند باز بچه شمرده قابل اعتنا ندانستند بلکه اگر وقتی در اخبار نامهای (لاهور) و پنجاب خبری از کابل میرسید که منافع باحوال کار گذاران دولت نداشت در تکذیب آن کوشش میکردند سختیهای بازاری پنداشتند تا آنکه در اندک وقتی شوخی عوام بجدی کشید هنگام جنگ چند فوج سر باز اهرات که برای امداد و حمایت امیر آمده بودند چون بعد از مصالحه حاجت بوجود آنها نبود امیر خواست که آنها را بی کار نگذاشته باشد و ضمناً کاری نیز از پیش برده باشد عسا کرها را مأمور بسمت بلخ و بدخشان نمود سر بازهای هراتی اول عذر و بهانه که آوردند این بود که موجب خود را از امیر درخواست نمودند شاید دوماه موجب آنها از حکومت رسیده بود معلوم بود که از امیر رنجیده بودند تا آنکه جمعی از سر بازها در محاذی بالا حصار که ارک و قصر امیر افغان است جمع شده بطور هرزه کی خود نمایا کرده مطالبه موجب از امیر کردند از وجنات و حرکات آنها امیر را معلوم بود که این مفصدها بنای فساد دارند لهذا امیر باتدبیر تدبیری که برای دفع اعدا کرد این بود بقدر خائزه فوج قشون ساخلو که مستعد داشت حکم کوچ و حرکت داد تا چند میل از کابل دورتر اردوگاه نماید و منتشر کرد که من خود ببرداری این لشکر بسمت بلخ و بدخشان عزیمت خواهم نمود مقصود امیر از این تدبیر این بود که سر بازهای هراتی چون عسا کرد دیگر شهر را گذاشته بیرون بروند بلکه آتش فتنه مفسدین خاموش شود این تدبیر با تقدیر موافقت نکرد بلکه نتیجه آن بدتر ظاهر گشت (چون قضاء آید طبیب بله شود) اغتلب باعث جلالت باغیان شد واضح بود که نه لشکر از امیر راضی هستند و نه رعایای شهر از سفیر انگلیس خوشنود با وجود اینها اهل سفارتخانه چنان آسوده و مطمئن نشسته بودند که گویا مهادنی و با عروسی دوست عزیز رفته اند و هرگز خیال خود را باین عوالم مشغول نداشتند اگر آینده خود بنظر دقت میدیدند کار با پنجانی کشید .

خلاصه بتاريخ روز چهارشنبه که سیم ماه سپتامبر بود چهل روز از ورود سفیر انگلیس گذشته بود افواج هراتی بلامانع وارد بالا حصار

شده باز به همان
موجب خود
بود که منظور
بلکه مقدمات
بجهت انصاف
سفارتخانه
شده بنای قیل و
آنها سفیر خشم
هرگز در این
و نیز حکم داد
از سخن سفا
فته و فساد
آمد نخست صا
پورش بقورخا
باسلحه و خراب
یکدل و یک
اوباش شهر که
و محلهای شهر
سفارتخانه دو
از خواب غفلت
طرف مسدود
ستیز کشوند
ستکر سیل مخالف
خصم را به تیر
که اطرافش را
وراه آمدوشد
و در حقیقت محجوب
با (سر و ستر
و هر قدر او
و بیدار غربا
عرایض داد
آرا و مافی الض
و در امور ملک
از همه این آداب
بود و با خود
حسن سلوک
که داشت از تیر
بھیچوجه بیم
مانند اطفال

شده باز بهمانطور قیل و قال شور و فریاد کرده
موجب خود را از امیر طلبیده در حقیقت معلوم
بود که منظور آنها اخذ و مطالبهٔ موجب نبود
بلکه مقدمات شورش و فساد بود. بالاخره
بجهت انصاف و استمداد از سفیر انگلیس بجانب
سفارتخانه هجوم آور شده داخل صحن سفارتخانه
شده بنای قیل و قال و داد و فریاد را گذاشتند از حرکت
آنها سفیر خشمناک و متوهم شده جواب داد که من
هرگز در این امورات دخل تصرف نخواهم کرد
و نیز حکم داد عرضه چی هارا بضرب چوب
از صحن سفارتخانه بیرون کردند این بار شعله
فته و فساد زیاده کشید راه بهانه بدست اشرار
آمد نخست صاحب منصبان خود را سزاوار نموده
پورش بقورخانه و جبهه خانه امیر کرده دست تاراج
یا سلحه و خرابی مکانات کشوده بعد از اتمام کار آنجا
یکدل و یک جبهه متفقا حله بسفارتخانه بردند
او باش شهر که منظر چنین روزی بودند از کوجه
و محلهای شهر دویده شریک رزم شدند عمارت
سفارتخانه دو طبقه بود سفیر و اجزای او وقتی
از خواب غفلت بیدار شدند که راه نجات از همه
طرف مسدود بود چون جای گریز نبود دست
سبز کشودند عمارت پایین را گذاشته عمارت بالا را
سنگریل مخالف نموده بنای شلیک تفنگ شد
خصم را به تیر جانوسو زعقب نشانند بعد از کوشش

که اطرافش را پاسبانان مهیب احاطه کرده
وراه آمد و شورش بر آتشا و بیگانه بسته بودند نشسته
و در حقیقت محبوس بود و لاجرم آن پادشاه جاهل را
با (سز و ستریس) عاقل نقطهٔ مقابل می دیدم
و هر قدر او خلیق و خوش محاوره و ممکن الحضور
و بیدار غربا و اهل ممالک خارج و در استماع
عرایض داد خواهان با صبر و حوصله و در تفتیش
آرا و مافی الضمیر خردمندان باهوش و جریزه
و در امور ملکی دانا و کامل بود این یک برعکس
از همه این آداب بیگانه و از جمیع این اخلاق بی بهره
بود و با خود می گفتیم (سز و ستریس) بجهت
حسن سلوک و دیدار شیرین و گفتار دل نشینی
که داشت از تیر مکاره در امان بوده در ملک خیالش
بهیچوجه بیم و اندیشه راه نداشت و عوم ناس را
مانند اطفال خود در سایهٔ عدالت خویش

های بی شمار اشرار کاری از پیش نبردند تا عرصه
شش ساعت هنگامه کارزار کرم بود بالاخره
اشرار متفق شده عمارت پایین را آتش زدند
در این موقع کیردار امیر در قصر خود بود جنرال
داوودخان که سپهسالار عساکر امیر و از جمله خیر
خواهان دولت انگلیس بود امیر او را مأمور
نمود که بلکه آبی بر آتش افروخته مفسدین
بزیزد جنرال مذکور داخل کارزار شد اشرار
عوض متابعت بمخالفت او برخاسته با سنگ و چوب
زخی چند به جنرال زده مراجعت دادند امیر مجبور
شد فرزند دلبند خود را مأمور باین کار نمود او را
هم او باش صورت جنرال نموده مراجعت
دادند.

بالجمله بعد از آتش زدن عمارت پایین جعی
از او باش خیره کی نموده در میان آتش و دود بیالای
عمارت صعود نموده کار سفیر و همراهانش را یکی
ساختند بعد از قتل مشغول غارت شدند تعداد اهل
سفارتخانه بقدر هفتاد نفر بود که از جمله چهار نفر
انگلیس بودند جسدهای کشتگان انگلیس
در میان آتش مدفون شد سه نفر از سوارهای
انگلیس که بصحرا رفته بودند جان بسلامت
بردند این است تفصیل ماجرای شورش و کندارش
کابل تا بیست روز دیگر عساکر ما (انگلیس)
برای انتقام خون سفیر کابل را مسخر و کابلیان را

پرستاری کرده بار حضور می داد لیکن (بیکمالیون)
چون کشتی طوفانی در معرض خطر و از همه کس
در خوف و حذر بود در نفس الامر جای بیم بود
و این نیز مبرهن و آشکار است که این چنین شخص
بحکم نادانی روزی بمرگ ناگهانی کشته
خواهد شد کر همه در قصور مشبیه و بروج
مسدوده و در محضر غلامان و پاسبانان خویش باشد
اما (سز و ستریس) در کمال اطمینان مانند پدر
مهربان در میان رعیت و اهل مملکت خود زندگانی
می کرد پس (بیکمالیون) بهسا کر جزیره (شیر)
که بواسطهٔ مصالحه و اتحاد و معاهده و وداد
بامداد ایشان آمده بودند اذن رجعت و حکم
رحلت داد (ناربال) فرصت را غنیمت شمرده
هر انیز داخل صف سپاه جزیره (شیر) نموده
در سالک ایشان منسلک داشته از خطر نظر پادشاه

کیفر خواهند داد فقط)
ترجمه کاغذ جنرال روپرتس سپهسالار لشکر
انگلیس از کابل بحکومت هند بتاریخ ۱۳ اکتوبر
سنه ۱۸۷۹ میلادی اشتها نامه که بتاریخ سیم
اکتوبر از مقام (زرکن شهر) منتشر کردیم
مضمونش این بود اهالی و ساکنین کابل را از
مقصودات خود مطلع نمایم که عساکر دولت
انگلیس مأمور است کد شهر کابل را یکی به قبضه
اقتدار خود بیاورد و ضمنا بدلیل چند رعایا
وسران و بزرگان افغان را از مقابله کردن قشون
انگلیس منع کردیم آن حکم و فرمان مابقی مبرمانده
اثری بدلهای افغان نکرد عساکری که در تحت
اداره من است بامتهای بهجت و باکمال جلالت
و جلالت شهر کابل را متصرف و فتح الباب نمود
بالاحصار که قلعه آهنین و اربک سلاطین افغان بود
اینک در تصرف عساکر غیرتمند ما است لیکن
او باش و یاغیان هنوز راه خصومت و جدال را
از دست نداده اند وقت بیوقت چون دزدان زد
و خوردی می کنند اکثری از ساکنان شهر کابل
علی الظاهر شریک رزم بوده اند عموما رعایای
کابل از حکومت یعقوب خان بیزار شده اند ممکن
نیست که کردن باطاعت حکومت امیر بگذارند
و علاوه بر این همه آنها در قتل سفیر دولت انگلیس

گذرانید زیرا که بحکم و سواس فطری و خوف
و هراس جبلی در کلمات و جزئیات نهایت دقت
و کادش را معمول می داشت خطای سلاطین بی تمیز
و شعور و خلاف پادشاهان بی تجربه و مغرور
آن است که از روی نادانی و عدم بصیرت بر معشوقان
محیل و مکار و مردمان مفسد و خدار اعتماد نموده
ایشان را حامل اسرار و محل امانت خود کنند ولی
خطای این برعکس پیوسته از اشخاص متقی
و صادق و از خردمندان مدبر و کامل احتراز کرده
در میان نیک و بد تمیزی نداشت زیرا که در مدت
عمر هرگز بصحبت کاملین زبده نرسیده و خدمت معقولین
ندیده بود و همیشه این قبیل مردمان از خدمتش
گریزان بودند جهت دیگر آنکه در ایام سلطنت
خوبش خلاف و خیانتهای چندی در لباس تقوی
و صداقت دیده بود که نیک و بد را در یک

اقدام کرده اند در این صورت اگر تمام شهر کابل عرضۀ تاراج مآشود بابلکی ویران و محو و نابود شود سزاوار و مستوجب خواهد بود ولیکن حکومت و مسلک دولت انگلیس را همیشه میل باعتماد و عدالت است لهذا اطلاع میدهم که شهر کابل از تاراج و ویرانی محفوظ خواهد ماند ولی از جرم و جریمانۀ و عقوبت و سزای شدیدی نخواهد بود و چنان عقوبت سزاداده خواهد شد که افغانها بافغان نافرینها از خاطرها فراموش نخواهند نمود ازک شهر یعنی بالا حصار که دارالحکومت افغانستان بسیار مکرر و خاطر است و جای کژدم و مار است باید این قصر فرعونی باز من هموار شود و هموار خواهد شد علاوه یک جریمانۀ سخت از ساکنان و رعایای شهر کابل علی قدر مرتبهم گرفته خواهد شد در باب شورش ارباب که در قتل سفیر انگلیس اقدام کرده اند تحقیقات کلی بعمل خواهد آمد اشخاصی که شریک این فتنه بوده اند هرگز برای آنها راه نجات نخواهد بود و نیز اطلاع میدهم از برای رفع هر جمرج و رفق و رفیق و فتنه آور سیاست شهر کابل و در حوالی و حواشی آن تاده میل سافت تابع قوانین جنکی دولت انگلیس خواهد بود از جانب امیر حاکمی مقرر خواهد شد برای عدالت کسری و انصاف کننده کینه کاران ساکنین کابل و بلوکات

میران سنجیده و کافه نوع بشر را براری دید چون از یکی خلاقی ظهیری شد خاطر رسوه ظن کاشته همکنانرا آنچنان می بنداشت نیکانش در نظر از بدان بتری نمود پس داخل عساکر جزیره (شیر) شده از محظره حضور پادشاه گذنتم (ناربال) از بیم آنکه مبادا ز آشکار شود و پرده از روی کار بر افتد بخود می لرزید چه جان هر دو در مقام خطر بود و باضضراب تمام در رفتن ما شتاب داشت ولی باد مخالف موافقت نکرده مدتی در شهر (تیر) ماندیم و آنچند روز را برای اطلاع از رسوم مملکت و استحضار از آداب و محاورات اهل بلده که شهره آفاق و یکانه دهند فرصت شمردیم بکشت و نفع مشغول وار طرح خوب و بنای مرغوب آنجا بشکفت اندر بودم شهری دیدم در غایت بزرگی

آن باید تابع امر و حکومت آن باشند دیگر اطلاع میدهم من بعد در شهر کابل و اطراف آن داشتم اسلحه از قبیل کارد و خنجر و تفنگ و شمشیر و پانچمه در شهر و چه در اطراف آن تا پنج میل مسافت مردود و نابجا است از تاریخ این اشتها نامدت یک هفته هر کس هر چه از اسلحه دارد باید به لشکر گاه انگلیس بسپارد بعد از یک هفته در داخل و خارج شهر هر کس مسلح بدست بیاید واجب انقل است و اگر بد که از سفیر انگلیس در خانه هر کس چپری بیرون بیاید بسزای سخت گرفتار خواهد شد .

مورخه ۱۲ اکتوبر سنه ۱۸۷۹ میلادی
(جنرال رو برتس)

کذارش اوضباع کابل بقراری است که مرقوم شد ولی بیقین باید دانست که کار کابل باین زودیا انجام پذیر نخواهد شد . امیر پای خود بدام آمده اسیر شد . آنچه نقد و جنس و توپ و اسلحه چندین ساله ریاست افغان بود همه بیاد فنارفت سهل است که اکنون را بیم جان است . چندی است مشغول تحقیقات احوال امیر هستند که شریک اشراار بوده است یانه و در لشکر گاه محبوس است چنانکه بهیچ سمت راه نجات ندارد و بحکم دولت انگلیس در یکی از شهرهای

و جهیت و در واسطه دریا واقع شده و سواحل اطرافش در نهایت آبادی میوهای الوان و محصول فراوان از هر قبیل در بلوک و دهات آن مملکت که یکدیگر متصل بود بمحل میآمد چه هوای آنجا در کمال اعتدال بود زیرا که جبال آن نواحی بسبب ارتفاع سواحل آن حدود را از آفت سوم و باد گرم مصون و بواسطه نسیم خنک و باد شمال که از سمت دریا می وزید همیشه معتدل می داشت آن مملکت در فراتین کوه (لیسان) که از بلندی سر بر سر پهر برین سودی و با اجرام فلکی هم قرین بودی واقع گشته برف و یخ همیشه مانند ابر قلل آن کوه را فرا گرفته از فراز هر شیخ و سنکس رودخانه ژرفی سرا ز بر میشد و در دامن کوه جنگل وسیعی بود مشتمل بر سروهای کهن که شاخهای قوی و در همشان

هند اقامت داده خواهد شد . حالا منتظر باید شد که جانب هرات چه وقت لشکر انگلیس حرکت خواهد کرد . دولت روس همبکه شاید انگلیس کابل را گرفت می هزار لشکر بجهانب (مرو) روانه نمود .

از روزی که کابل بتصرف عسکر انگلیس آمده تا بحال شصت نفر از اهل کابل را صلب کرده اند که از جمله آنها نه نفر از بزرگان و خانواده امیر افغانستان بوده اند . (خواجه ناظر) و فوق الدین صاحب زاده که هر دو از علمای مشهور و بسیار معروف کابل بودند نیز مصلوب شده چند علمای اسلام در آتش سوخته شد ۱۰۰۰۰۰ اکنون شهر کابل در حکم قوانین جنکی حکومت انگلیس است و خط تلگراف هند هم تا کابل متصل شده است . چندی است آزادی اخبار نامهای هند موقوف شده است از قرار بکه استنباط می شود رفته رفته وظائف آنها بکلی محدود خواهد شد . پس از این هم آنچه ظهور نماید و قابل اعتنا باشد بداره شریفه اختر اخبار خواهم نمود فقط

طایر

برابر سودی تو کفتی آن درختان کهن تر از زمین بودی و اورا فاش از جنبش صباستان هزار دستان قصص باستان بدستان سردی میان آن پیشه رزیر آن درختان پراکل و کبایه و مراتع و چرا گاه کله و رمه سکنه آسمان و هزاران نهر آب در نهایت روشنی و صفا از هر کنار آن مرغزار جاری بود منتهی البه غالب باغی بود چون روضه ارم شاداب و خرم فوا که در باغینش دوش بدوش بودی میوه و شکوفه اش هم آغوش همانا باغبان بهاری بباغبان و غارتگران خزانی یار گشته تاخوان بغابی از فوا که الوان در بساط سبزه و ریاحین بگسترند و کل و میوه را باهم بیازار آورند هرگز در آن باغ و راغ بانگرمی که موجب پر مردن نهال قامت عروسان کابن و باد سردی که مایه افسردن (باقی دارد)

مطبعه واد
در راسته بانعالی
در کارهای متع
رجوع میشود
اسامی و کلاهی
کاهی در صنف
روز سه شنبه
۲۵ کانون اول

این نامه از
نونو

هفته گذشت

کاشتگان سرکار
معظم حضرت
مبلغ یکصد رو
اگر چه مارا
آنحضرت
آستان فلک
از آنجاییکه
و مبالغ مذکور
جدید هجری
پیشرفت امور
از اینگونه عنای
که در باره
بعرض تشکر

از آن
که از اناطولی
است در
اسعار خیلی
بسیار مضطر
اطراف اناطو
اخبار نا
افکار عموم
بشرط اینکه

مطبخه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است کمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و تکالیف کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد .
 روز سه شنبه ۲۳ محرم سنه ۱۲۹۷
 ۲۵ کانون اول رومی و ۶ ژانویه ۱۸۷۹

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

عرض سپاسداری

هفته گذشته توسط پوست هندوستان از جانب
 کاشنکان سرکار نامدار افخم واعظم شاهنشاهزاده
 معظم حضرت آقای علی شاه ادام الله تعالی اقباله
 مبلغ یکصد روپی برسم انعام باداره (اختر) رسید
 اگر چه مارا از فرستادن این صحیفه بحضور مبارک
 آنحضرت بجز از توجه جهان قیمت بندکان آن
 آستان فلک توامان منظوری دیگر در نظر نبود
 از آنجاییکه حضرت ایشان خاندان کرم واحسانند
 و مبالغ مذکور نیز در عشر اول محرم که ابتدای سال
 جدید هجری است رسیده بود در حقیقت برای
 پیشرفت امور اداره بمنزله فال خیری گرفته شده
 از اینگونه عنایت و لطف بی نهایت حضرت ایشان
 که در باره اختر بنظهور رسیده است بکمال فروتنی
 بعرض تشکر و سپاسداری جسارت ورزیدیم .

تکرار محها

از لندن ۲۱ محرم بموجب راپورتی
 که از اناتولی از جانب مامورین انگلیس رسیده
 است در سمت (یازید) و (باش قلعه) قیمت
 اسعار خیلی بالا گرفته مردم از شدت قحط و غلا
 بسیار مضطرب بوده اند . بیم آن است که در سایر
 اطراف اناتولی نیز قحط و غلا ظاهر بشود .

اخبارنامه های لندن میگویند . در هندوستان
 افکار عموم اهالی مایل بر این است که . ایالت هرات
 بشرط اینکه در زیر نظارت دولت انگلیس باشد

بدولت ایران واگذار بشود . ولی سایر ایالت های افغانستان
 در زیر اداره روسای افغان بوده ولی بطور دائمی
 لشکر انگلیس در افغانستان گذاشته خواهد
 شد .

از پاریس ۲۰ محرم ماموریت
 وکلای تازه دولت فرانسه که در زیر ریاست (مسیو
 فرسینه) تشکیل یافته است از جانب همه دولتها
 بحسن توجه پذیرفته شده است .

در رودخانه (سن) از جهت آب شدن یخها
 آب نهر مذکور طغیان نموده موجب خسارت کلی
 شده است .

از لندن ۱۹ محرم بسیاری از خبرهای
 تلگرافی خاطر جمعی میدهد از اینکه (جنرال
 نورمان) در موقع (کندمک) دوهزار نفر از اهل
 شورش افغان را مغلوب و منهزم کرده است .
 اخبارنامه (دبی نیوز) میگوید . در میان
 دولتین روس و انگلیس آثار حصول ائتلاف افکار
 دیده می شود . اخبارنامه های برلین باینکه از جهت
 کناره جویی مسیو وادینکتون از وزارت خارجه
 فرانسه اظهار ناسف میکنند در باره هیئت تازه
 وکلای فرانسه نیز اظهار حسن توجه مینمایند .

از وین ۱۱ محرم تکلیفی که در باب
 تعدیل نظامات سال ۱۸۵۵ میلادی کومیسسیون
 مختلط نهرطونه بدولتها شده بود از جانب همه دولتها
 پذیرفته شد . کومیسسیون مذکور بموجب ماده
 پنجاه و پنجم عهدنامه برلین برای اتمام نمودن
 مذاکرات قرارداد جدا گانه مباشرت نموده است .
 از جانب دولت اوستریا بجهت جایجا نکردن و دفع

الوقت نمودن در کارهای املاک وقفیه دولت عثمانی
 بحکومت صربستان بیانات سخت کرده شده است .
 دولت انگلیس نیز در اینباب بادولت مشارالیه
 همراهی کرده است .

از لندن ایضا اخبارنامه میگویند
 چون پیشترها مکرر در باره ارناتوئها خبرهای
 دروغین تلگرافی بوین رسیده است این خبر
 تلگرافی را نیز که میگویند مسلمانان در (پرزین)
 بکلیسای روم و خانهای ملل صبوسی ریخته بنای
 غارتگری گذاشته اند باید از آن قبیل مطالعه کرده
 شود .

بیانات اخبارنامه نیامس در باب معین شدن
 (مسیو تیسو) از جانب دولت فرانسه بسفارت
 اسلامبول تحقق حاصل نکرده است .

اخبارنامه (دبی نیوز) میگوید . دولت
 یونان بمناسبت اینکه در مسئله حدود یونان
 از مذاکرات کومیسسیون اسلامبول نتیجه حاصل
 نشده است توسط دولتها در اینباب خواهش
 کرده است . بموجب خبر تلگرافی که اخبارنامه
 (استاتارد) از وین گرفته نشر کرده است
 گروه اسلاو در مجلس ملت اوستریا نفوذ حاصل
 کرده است . مقام دونفر از اعضای مجلس را
 که اکنون خالی است تکلیف کرده اند بدونفر
 از آنها داده شود . در اینجا فقره منقطع شدن خط
 تلگراف جلال آبا را اهمیتتی داده نمی شود .

از پترسبورگ ایضا امروزاعلا
 حضرت امپراتور در حکایتیکه دوتیب از قشون
 روس را معاینه و رسیدگی میکرد عساکر مذکور را

مخاطب داشته چنان گفتند که (از کمال صداقت شماها بمنون و خوشوقت هستم و امیدوارم صداقت و درستکاری را که تا کنون در باره من بکار برده اید در باره ولیده نیز بعمل بیاورید) کلمات اعلای حضرت امپراتور از جانب قشون با وازهای تحسین پذیرفته شد .

از لندن ایضا بموجب خبر تکرانی که از کلکته رسیده است در جنگی از افغانها بقدر سه هزار نفر تلف شده تماما مغلوب و پریشان شده اند .

از جانب علیا حضرت ملکه انگلستان پرنس لو باتوف برای سفارت در بارلندن پذیرفته شد . پدربزرگ اغتایف سفیر سابق اسلامبول وفات کرد .

از لندن ۱۹ محرم قوت امدادی که با فتنه نستان باردوی جنرال روتس فرستاده میشود عبارت از شانزده هزار نفر است که از جمله نه هزار نفر در (پیشاور) آماده حرکت است .

از موازنه مالیه سال آینده دولت انگلیس تخمینا بقدر دو میلیون برای انگلیس جا خالی دیده می شود . بنابراین (سیراستافورت نورتفوت) وزیر مالیه انگلیس تصور داشته است که بقدر مبلغ مذکور سندات خزانه بیرون آورده نقصان مذکور را بر نماید .

بسیاری از اخبار نامه های ایالت انگلیس میگویند . بمناسبت اینکه مسوول کلادستون ریاست هوا خواهان آزادی مفرط را پذیرفته است صاحبان افکار معتدل از مشارالیه کتاره جوئی کرده اند .

بموجب خبرهایی که از کلکته رسیده است موسی خان فرزند یقه قوب خان که بواسطه سردار محمد خان بامارت افغانستان برداشته شده است از جانب همه اهالی مظهر حسن قبول شده است . برای اینکه خان مشارالیه را در امر حکومت افغانستان مدعی و رقیبی نیست دولت انگلیس را بمناسبت پذیرفتن امارت خان مشارالیه ممکن بوده است که مناسبات صلح و مسالمت را اعاده نماید حصول این مقصد نیز بسته بر این است که مناسبات خارجی افغانستان در نظرارت یک سفیر انگلیس جاری شده در معیت سفیر هم یک قوت کافی لشکر بطور دائمی در افغانستان بوده باشد .

تحقیق حاصل کرده است که مسوول کلادستون در مجلس مبعوثان تکلیف خواهد کرد که قطعه افغانستان از قشون انگلیس خالی کرده شود .

از لندن ۲۳ محرم اینکه شایع شده بود که حکومت انگلیس از فقره اقامت سفیری بطور دائمی در کابل صرف نظر کرده است تکذیب کرده شد . حال آنکه افکار حکومت مشارالیه این است که پس از اعاده امن و آسایش علاوه بر کابل در شهرهای مانند قندهار و هرات نیز بطور دائمی قونسل گذاشته و دره واقع عمده و لازم افغانستان هم مقدار کافی از قشون انگلیس بگذارد .

اخبار نامه های که بر ضد حکومت و منسوب به هوا خواهان آزادی هستند میگویند از جمله وظائف حکومت است که بولبتیک و نیات خود را که در باره وضع آینده افغانستان در نظر دارد برای اطلاع ملت از حالا نشر و اعلان نماید .

اخبار نامه های که هوا خواه و کلا و وضع حاضر هستند در جواب آنها میگویند تا کنون هیچ کدام از اعضای هوا خواهان وضع حاضر در اوقاتی که هیئت حکومت به هوا خواهان آزادی انتقال یافته این جسارت را نموده اند که حکومت را تکلیف نمایند بر اینکه نیات و افکار خودشان را در باب امر عمده و مهمی پیش از وقت بیان نمایند . فرقه مذکور تا کنون بجز از او کذاری جزیره قبریس بحکومت تکلیف دیگری نموده اند .

از اتی ۲۱ محرم سفیر دولت اوستریا مقیم اتی از جانب دولت مشارالیه با سفارت اسلامبول معین شده است .

از زون ایضا بصورت سندی که در باره تسلیم (غوسینه) و (بلاوا) بحکومت قره طاغ از جانب بابهالی نوشته شده و بجنابان والی اشقودره و مختار پاشا دستور العمل داده شده است که باتفاق کومیسر حکومت قره طاغ سندهم کور را امضا نمایند بهر یک از دولت های بزرگ یک نسخه از آن فرستاده خواهد شد .

از لندن ۲۳ محرم اخبار نامه نامیس در نسخه امروزی میگوید . از جانب حکومت (برمان) سفیری با اروپ فرستاده خواهد شد . اخبار نامه های کلکته حکومت هندوستان را که پس از معاهده (کندمک) وسائط نقلیه را که بهر هزار

جانفشانی جمع آوری شده بود تلف و ضایع کرده است سرزنش نمایند . زیرا اکنون پسدا کردن آذمهای کار آگاه و حیوانات برای نقل اوزم خیلی دشوار است . فوت مدادی که بجنرال روتس فرستاده می شود از عدم کفایت وسائط نقلیه نمیتواند پیش بروند .

از اسکندریه ۳۱ بموجب دستور امپل جناب خدیو مصر تخصصات جناب دولت آتاپ پرنس حلیم پاشا از شخصت هزار لیرای انگلیس بیازنده هزار لیرا پابین آورده شده تخصصات جناب اسماعیل پاشا خدیو سابق مصر نیز که هشتاد هزار لیرا بود چهل هزار لیرا قرار داده شده است .

داخلیه

جناب دولت و ابهت مآب میجوئیم پاشا وزیر داخلیه روز شنبه گذشته بموجب دعوت مخصوص اعلای حضرت پادشاهی بمابین همایون ملوکانه رفته از حضور مبارک پادشاهی شرفیابی حاصل کرده است .

علیای حضرت رفیقه سلطان خواهر برگزیده اثر اعلای حضرت پادشاهی که از چنددی باینطرف ناخوش و عللیل المزاج بودند روز یکشنبه گذشته داعی اجل را لبیک اجابت گفته این جهان فانی را بدرود نموده نعش مفترط رازش بموجب اراده سنیه باو او بمخصوص از ساحلخانه که داشتند باسکله سر که جی نقل شده در حالتیکه همه وکلای فخام و علمای ذوی الاحترام و سایر رجال دولت منتظر بودند و عسا کر ضبطیه و نظامیه شاهانه نیز بوضع ماتم زده کی و سو کواری از دو طرف جاده صف بسته و بکمال احترام و اندوه نامعبره مخصوص که در جنب مسجد شریف (ینکی) جامع واقع است آورده شده مدفونش کرده اند .

مرحومه مشارالیه از اولاد خاقان مغفور سلطان عبدالعزیز پادشاه است در سال ۱۲۵۸ رونق بخش کهواره وجود شده روز یکشنبه گذشته که بیست و یکم محرم بود عازم سرای جاودانی گردیده

است که بدین حساب در سن سی و نه سالگی وفات کرده است .
ترجمه الله علیها

روز دوشنبه گذشته هیئت وکلای فحام آابین همایون رفته از جهة وفات حضرت رفیع سلطمان در حضرت همایون ملوکانه رسم تعزیت را عمل آورده اند .

از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی چنانکه از ابتدای غائله جنک آخری تا کنون در باره حصول استراحت و آسایش و اسکان بیچاره کان مهاجرین و سایر شعبات ملکداری و ملت پروری الطائف و عنایات بی پایان مبذول افتاده است این هفته نیز بمناسبت شدت زمستان از قریحه الهام صبحه ملوکانه امر واراده فرموده شده است که باطلاع خزانه جلبله اوقاف برای تسهیل شدت سرما دو بست و بست و پنجمزار وقیه زغال و نه هزار جفت جوراب خریده شده باستحضار مامورهای درستکار که از جانب خزانه اوقاف و انجمن عالی مهاجرین معین خواهد شد بهر يك از مهاجرین مذکور پنجاه وقیه زغال و يك جفت جوراب تقسیم و اعطا کرده شود .

روز دوشنبه گذشته جناب دولت و ابهت مآب بصورت پادشاه سفارتخانه دولت علیه ایران رفته از جناب پچالاتآب معین الملک سفير کبیر ایران دیدن نموده اند .

نیر در همان روز جناب معین الملک سفير کبیر ایران در سالتیکه مقرب الحاسان میرزا رضا خان نایب و ترجمان اول سفارت کبری نیز در خدمتشان بوده است براهالی رفته با جناب مستطاب افخم بیس و کلاملاقات نموده بقدر دو ساعت صحبت داشته اند .

جناب دولتآب صواباشا وزیر خارجه چند روز بود ناخوشی مزاج داشتند بهودی مامل کرده از دیروز بمقام عالی خودشان تشریف رده اند .

بقرار معمول هر ساله امسال نیز از جانب وزارت لبله معارف سالنامه طبع و نشر شده است بارنامه وقت در چند نسخه پیش از این جمعی وضع و ترتیب و مندرجات سالنامه مذکور بحایف خویش نقل نموده ضمنا در این باب

وزارت جلبله معارف را تبریک کرد بود در فقره تبریک و تهنیت وزارت مشارالیها مانیر بارفیک خودمان همراهی داریم . ولی جای تعجب است در سالنامه مذکور در ضمن تعداد اخبارنامهها و مطبوعهای آنها نوشته اند اختر در مطبعه (قرق انبار) طبع می شود حال آنکه از ابتدای انتشار اختر تا کنون خود مطبعه و اداره خانه مخصوصی داشته و همیشه در عنوان اختر محل اداره و مطبع آن نوشته و نشان داده شده است پس معلوم است که در وزارت مشارالیها هیچ اختر را مطالعه ننموده اند با آنکه بموجب اراده سنی پیشتر نسخه های متعدد از اختر بداره وزارت مشارالیها فرستاده میشد و اکنون نیز نسخه مخصوص جداگانه فرستاده می شود بنابراین بر خود لازم دانستیم که بعد از این گاه گاهی در هنگام فرصت سالنامه مذکور را مطالعه نموده هر گاه سهو و نسیانی بنظر بیاید حسب الوظیفه اخبار نویسی در صحائف خودمان نوشته و یاد آوری نمایم و علیالیهما تمسح و تعجید نکنیم .

بوجب امر واراده اعلا حضرت پادشاهی برای تنظیم و اصلاح هیئت عسکری که در واقع بنام اساس سلطنت و روح دولت است مجلسی بنام (کومیسون تفتیش عمومی تفتیشات عسکری) تشکیل فرموده شده نظامنامه برای اساس وظیفه کومیسون مذکور نیز نوشته شده است اینک ترجمه آراذیلا می نویسیم .

ترجمه نظامنامه

(ماده اولی) کومیسونی بنام تفتیش عمومی تشکیل فرموده شده است که بوسیله اجراءات تفتیشات عسکری را تفتیش و تحقیق نموده اطلاعات خودشانرا که از درجه فعلیات آن حاصل میکنند بلاواسطه بعرض اعلا حضرت پادشاهی که کوماندان مستقل و عمومی همه اردوهای همایون است برسانند .

(ماده دوم) هیئت این کومیسون عبارت از ده نفر که هشت نفر از امرای قشون بری و دو نفر از امرای لشکر بحری خواهد شد تعیین و انتخاب هیئت مذکور منسوط بامر واراده اعلا حضرت پادشاهی بوده هیئت مذکور بنام کومیسون تفتیش عمومی تفتیشات عسکری یاد شده در (فورم) اعضای آن علامت مخصوصی بوده کومیسون مذکور بلاواسطه در زیر اراده و فرمان پادشاهی

که کوماندان عمومی اردوهای همایون است خواهد بود .
(ماده سوم) اعضای کومیسون تفتیش عمومی حق و صلاحیت ابزادارد که بوسیله مصالح عسکری و صورت اجراءات آن و قوانین و تعلیمات و نظاماتی را که در این باب نوشته می شود رسیدگی نموده برای آگاهی یافتن از درجه ترقیات عسکری همه دوائر نظامی و مجالس آن رفته اوراقی را که در این باب هست گرفته اطلاعات حاصل نمایند .

(ماده چهارم) کومیسون مذکور درجه اقتدار و لیاقت امرا و صاحب منصبان بزرگ لشکری را که ترفیع رتبه نموده بکوماندانی عساکر معین میشوند بدقت تمام رسیده کی نموده اطلاعات و بیانات خودشانرا بحضور همایون عرض خواهد نمود .

(ماده پنجم) اعضای این کومیسون هر روز بوجب دستور العملی که از جانب رئیس بآنها داده می شود بیاب سر عسکری و توپخانه و ترسانه عامره و سایر دوائر عسکری رفته لازمه تحقیق و تفتیش را در وضع و اداره آنها بعمل آورده اطلاعات خودشانرا در ضمن راپورتها بمقام ریاست خواهند داد . کومیسون مذکور در سرای همایون در دراره مخصوص خود هر هفته دو روز هر گاه مقتضی باشد زیاده بر آن اجتماع نموده بعد از مذاکرات خلاصه قرارداد مجلس را مضبطه نموده بواسطه رئیس کومیسون بحضور همایون ملوکانه عرض و تقدیم خواهد شد .

(ماده ششم) برای امر تحریر و نوشتجات کومیسون مذکور دو نفر معین خواهند شد . جناب اسماعیل پاشا از اعضای دارشورای عسکری بموجب امر واراده ملوکانه ریاست کومیسون مذکور معین شده اسامی اعضا نیز بدین قرار است . جناب حسین حسنی پاشا . جناب علی نظامی پاشا . جناب حافظ پاشا . (مسبو دیره سه) . ولی رضا پاشا . احمد راتب یک . مظفر یک .

خارجیه

در پتربورک از جانب جیت (معارف پرور) روس مساع نوزده هزار منات بجمعیت جغرافی و هشت هزار منات پاره کتابخانه ای کدر الملک روس هیت و به تیار (تماشاخانه) شهر (وارشو) قسمت هزار منات گشتا خاند دینت را صحیح

هزار وجهیت ووزیک سهر (مسکو) را بیست هزار
و مکتب موزیک پترسبورگ را پانزده هزار منات تقسیم
کرده شده است .

ووجب خبرهایی که از (طاشکند) بواسطه
پوست به تفلیس رسیده است لشکر روس را
که مقرر است بجانب (مرو) فرستاده شود
درزیر کوماندهائی جنرال کوفان در این نزدیکی از
(خیوه) و (بخارا) بصوب مقصود حرکت
خواهند نمود . در زمان غیاب جنرال مومی الیه حاکم
(سمرقند) یوکالت والیکری ایالت (طاشکند)
معین خواهد شد . اکنون را بکنفر صاحب
منصب بزرگ روس بسمت جنوب خیوه و بخارا
فرستاده شده است که پیش از وقت باروشای عشایر
آنسامان مناسبات دوستانه را تجدید و تاکید نماید .
جنرال کوفان نیز در ماه مارس آینده بجانب مرو
حرکت کرده در ظرف دو ماه بمساکن ترکمانان تکه
خواهد رسید . از این سمت بحر جزیر فرقه ازقشون
روس نیز بجانب مرو حرکت خواهد نمود که در جای
معینی دو فرقه بهم دیگر رسیده بنای جنگ بگذارند .

در این اواخر از جانب خان مرو ماموری برای
خریدن توپ نزد خان خوه فرستاده شده بود خان
خیوه از پذیرفتن مأمور مومی الیه و فروختن توپ
امتناع کرده است . از این فقره معلوم میشود
که خوانین آسیای میانی از دولت روس چه قدر
حساب میبرند .

(وقت)

باناره معتبره اختر

یکی از سیاحان بقدر چهار سال درهالک چین
سیاحت نموده اطلاعات و تحقیقات خود را در کتابچه
درج وچندی پیشتر طبع و نشر ساخته است سیاحت
نامه از روی تحقیق نوشته شده است خلاصه آنرا
ترجمه نموده به اداره معتبره اختر تقدیم کردم هرگاه
فایده از اطلاعات آن ملحوظ بوده باشد طبع و نشر
فرمایند .

ترجمه

چین اسم یک ملک وسیعی است که در قطعه
آسیا واقع است . کلمه (چین) از لفظ (صین)
امت . ووجه تشبیه اش آن است که (صین شبیه

آنق تین) نام پادشاه چون دو بیست وچهل وهفت
سال قبل از میلاد حضرت عیسی علیه السلام
هیجوم طائفه مغول را از آن کشور منع نموده در
هنگام استقلال حکمداران (جوکی) بعضی
ولایاتی را که بطور استقلال اجرای حکومت مینموده
و باید بیکر در مقام مختصصت میبوده اند ضبط
و بیکدیگر ربط و یک سلطنت ساخته و بعد دیوار
معروف را که سدبست میان چین و مغولستان بنا نموده
است از آن تاریخ به بعد اسم صین بممالک محروسه
او اطلاق شده است و بعد صین را چین گفته اند .
و بعضا لفظ ماچینی هم ردیف آن کرده چین
وماچین میگویند . ظن اغلب آن است که لفظ
ماچین بحرف از کلمه (مانچون) باشد که بقابل
تاتار که در سمت شرقی شمال ممالک مذکور ساکنند
اطلاق شده است .

لکن چینان نام مملکت خود را (تانشنغون)
میگویند که بمعنی سلطنت آسمانی است .

چین در قطعه آسیا واقع و جهت مشرق آن
بدریاهای (اوقوتسق) ژاپون و چین منتهی و از
سمت غربی بمنند و ترکستان و از طرف شمال بملک
(سیر) و از جانب جنوب بحکومات (بنال)
و (برمان) که (برما) نیز گویند و (سیام)
و (انام) محدود است . و سمت این ملک از شرق
بغرب هشت هزار و از شمال بجنوب سی و پنج هزار
کیلومتر مسافت است . که هر کیلومتر تخمینا
مساوی هزار و سیصد ذراع معیار است .

چون در چین قاعده تحریر نفوس یعنی سر
شماری جاری نیست از روی صحت نمیتوان شماره
نفوس چین را تعیین نمود اگرچه بعضی بسیار
مبالغه نموده نفوس آن مرز و بوم را چهار صد
پانصد ملیون گفته اند ولی آنچه نزدیک بتخمین
صحیح است دو بیست سیصد ملیون است اگر این
روایت صحیح باشد باید از جمله بشر که در ربع مسکون
منتشرند یک ربع در آن ممالک مسکن داشته
باشند . چون جهت جنوبی چین نسبت بجهت
سایره اش اعتدالی در آب و هوا دارد پیشتر اهالی
در آن جهت توطن کرده اند و نسبت بجنوب در سمت
شمالی کثرت نفوس ساکن است . نظریه کثرت و ازدحام
خلق و پری کوچه و بازار خانهای جمیع شهرها
سیصد ملون اهالی داشتن چین بر بوم مسائله
و اغراق نباید باشد .

بنساروایت بومیان ابتدای معمریت این

خطه را هشتاد الی صد هزار سال میگویند . این
مطلب برای ما مجهول است ولی بنا به بعضی آثار
وقوع قدمیت از میتوان تاریخ هزار سال تخمین
کرد . چینیان تاریخشانرا از ظهور سلطنت
(هوانتی) نام پادشاه سومشان حساب میکنند
که این پادشاه دوهزار و شصت و سی وهفت سال
قبل از میلاد حضرت عیسی علیه السلام در این
جهان زندگانی داشته است . و شصت سال را یک
عصر حساب میکنند .

تمام ممالک چین در زیر حکم یک پادشاه مستقل
است . اما بعضی از حکما و اولیای امور را حقوق
و امتیازات و صلاحیتهای مخصوص نیز هست .
و این صنف اشخاص از علما هستند و صنف علما
مرتب از پانصد هزار نفر است که بعلاوه طایفه
لشکری طبقه بزرگان را تشکیل میدهد . تا کسی
بکمال دقت از امتحان نکند در صنف علما قبول کرده
نمیشود . و تا کسی داخل صنف علما نشده باشد
ممکن نیست که بمأموریت دولت برسد و صاحب
عنوان (ماندرین) بشود .

در چین جمع علوم عقب ماند است مگر علم
هیت و طب که بعضی مرتبه پیش رفته است .
مع هذا نادر کسی یافت میشود که خواندن و نوشتن
ندانند حتی در میان مردمان بیست پایه نیز یک طفل
هشت نه ساله نیست که خواندن و نوشتن نیاموخته
باشد .

چینیان عن اصل به دوز بان سخن می گویند
یکی اصل زبان چینیان است و دیگری زبانیست
که آرا زبان (مانچو) میگویند . بصورت تلفظ
و لهجه آن در بعضی ولایتها اندک تغییری یافته است .
در بعضی جاهاز بانها بقدری از هم فرق دارند
که مطلب هم دیگر نمیتوانند فهمید ولی چون
خطشان مشترک و یک سیاق متداول است چیزها
که زبانی حالی یکدیگر نمیتوانند کرد بنوشتن
میفهمانند .

خط چین بقدر همده و بایست اشارت است
که هر کدام را منفرد نمیتوانند بهیچ صورت و معنی
دلالت نمیکند اما چون سه چهار اشارت را ترکیب
کنند از آنها کلمه حاصل میشود که مفید یک معنی
می شود اقسام و زوئی بصدهزارها میرسد
کم کسی یافت میشود که تمام حروف را بداند
رسم خطشان را با قلمی که از موی سمور مانند
نقاشان ساخته اند مینویسند و از بالا گرفته عود

از طرف دست
بانتها رسید از
میتوانستند
خشک است
ساخته و خشکا
یک قبچان مر
میکند . چین
آنها کتب تو
وقت گذرانی
در صنایع بسیار
مردمان متحص
کارهای ظریف
بی مانند و مط
معمولان شان از
طاج و منسوجا
الوان و غیره
واز (بانو)
کرسیها و تختها
قطب نما
هدید بیشتر از

مطالعه
که از چندی
درهالک روس
و بجهت اجراء
یک انجمن
جمعیت مذکور
حضرت ایم
خودشان بیان
که ترجمه آن
این بیانها
کرده مینویسند

در نوزد
انجمن اجراء
(کورسک)
نقی آنش
وسبب خط
تدست . خا

از طرف دست راست پائین می آید و چون سطر
باتها رسید از طرف چپ همان سطر باز سطر عودی
می نویسند و قس علی هذا . مر کبشان مر کب
خشک است که از بطول انکشت و مربع الشكل
ساخته و خشک کننده اند و هنگام نوشتن آنرا در میان
یک قیجان مربع الشكل بآب سائیده با همان قلم تحریر
میکنند . چینیان خیلی کتاب دارند ولی اکثر
آنها کتب تواریخ و حکایات و افسانه است که بجهت
وقت گذرانی (یعنی تزیین اوقات) نوشته اند .
در صنایع بسیار ترقی کرده اند و بجهت آنکه طبعا
مردمان متحمل باحوصله هستند همواره مشغول
کارهای ظریف و نفیس شده معمولاتشان از هر جهت
بی مانند و مطبوع طبع اصحاب سلیقه است . جنس
معمولاتشان از قبیل فغفوری و باور آلات و کارهای
طاج و منسوجات حر بر سایر اقش و دیبای منقش
الوان و غیره است . از ابریشم کاغذ میسازند
واز (بانو) که به جیر معروف است کرسیها و نیم
کرسیها و تختها و انواع لوازم میافند .

قطب نما و توپ و باروت ساختن را مدتهای
مدید پیشتر از اهالی اروپا میدانسته اند .
(باقی دارد)

نهبلیست

مطالعه کنندگان صحایف اخبار را معلوم است
که از چندی باین طرف گروهی بنام (نهبلیست)
دره ایلک روس جمعیت پنهانی فراهم آورده اند .
و بجهت اجرای قرارها و انفاذ اوامر این جمعیت
یک انجمن (اجرائی) هم تشکیل یافته است .
جمعیت مذکوره بعد از مقدمه قصدجان اصلا
حضرت امپراتور روس و بمقصد نرسیدن
خودشان بیاننامه بمضمون ذیل منتشر ساخته اند
که ترجمه آن سزاوار امان نظر و تامل است و ما
این بیاننامه را از اخبارنامه ترجمان افکار ترجمه
کرده می نویسیم .

بیان نامه

در نوزدهم همین ماه (دیسامبر) بموجب امر
انجمن اجرا در شهر (مسکو) در مرکز راه آهن
(کورسک) برای هلاک ساختن الکساندر دوم
نقی آتش زده شد لکن مقصود حاصل نکشت .
و سبب خطا رفتن این تدبیر را بیسان نمودن لازم
نیست . خاطر جمع هستیم که مأمورین و جمعیت

ما بجهت عدم اصابت این تدبیر دلگیر نشوند چه
خطای این دفعه از برای اصابت دفعه دیگر تبحر به
حاصل نمود .

رومهای با استقامت را که میدانند آزادی
چیست و آرزو و منافع ملت را مقدس می شمارند
مخاطب داشته نظر دقت ایشان را بسوی استبداد
و خودرانی مگروه و مذمومی جلب و دعوت می نمایم
که هیکل مجسم آن شخص الکساندر ثانی است
روزگار سلطنت الکساندر ثانی عبارت است
از خدعه در زمانش برخلاف عصرهای حریت
بخش معاملات جبریه بسیار وقوع یافته است .
در زمان سلطنت الکساندر ثانی همه ملت را بر آن
کاشتند که دشمن نیک بختی ز ریدستان باشند و آنچه اهالی
قوت و مکننت حاصل نموده هر اسبابی را که اهالی
وسیله زندگانی قرار داده بودند و یا میخواهند
بدهند محو و مضمحل سازند . تاکنون بدین پایه
رأی و حقوق اهالی مضمحل و باعالم نشد . بود .
حکومت حالبه از یک طرف ظالمان و مال مردم
خوار از سوی سایل کونا کون حمایت و تقویت
می نماید . و از طرف دیگر در تشکیل واضع حال خیر
خواهان و اهل استقامت ملت سعی و کوشش میکند !
دره ایلک روس هیچ دهکده نیست که چند کس
از اهالی آنجا را بجهت اینکه منافع محل خود را
مخافظه نمودن خواسته اند و اداره حکومت
حاضر را رد و طرح کرده اند قربانی ساخته به سیر
نفی نموده باشند .

دهزارها از مردمان با عقل و فرهنگ روستان
الآن در مدتهای سیر به بدترین اشکجه ها
مغذب هستند . و بجز این دیگر جرمی ندارند که
بفکر آزادی در انجام ادعای اهالی و ترقی ایشان
خدمت نموده اند . الکساندر ثانی حقوق ملت را
غصب کرد و برای خون کسانیکه در محاکم محکوم
بقتل شده اند بیشتر خود او مسئول است . خون
چهارده نفر را بحکم ضمیر خودش در گردن دارد .
صد هماغلومانی صدای (انتقام انتقام !) به بوق
میرسانند . الکساندر ثانی بجهت مظالمی که باعث
شده است و خونهاییکه ریخته است مستحق قتل
است . مقصود ما تحصیل نیک بختی ملت است .
و جهه خاطر ما این است که ملت بحریت رسند .
اسباب سعادت خود را خود ملتزم شوند . اگر
الکساندر ثانی مقرر بشود که چه فلاکتها بسر
روسیان آورده است و باعث چه فضایح و تعذیبات

شده است و متنبه گشته دست از حکومت کشیده
امر حکومت را بمجلسی واگذار نماید که اعضای آن
از جانب عموم اهالی انتخاب و نصب شده باشد
و بدستور العمل ملت حرکت کنند آنوقت ما او را
آرام گذاشته کنهان او را عفو خواهیم کرد .
والا تا هنگام حصول این مطلب مادر مخالفت برقرار
بوده بتمام قوت و قدرتی که داریم در پیشرفت مقاصد
خود سعی و کوشش خواهیم کرد و تا بر بالای خرابه
استبداد ببرق حریت را رکن نختیم و رأی ملت را
قانون روسی قرار ندهیم دست بردار نیستیم و در این راه
آخرین قطره خون خود را دریغ نخواهیم داشت .
جمع و سیار از دعوت می نمایم که در این مقاومت
و محاربت بجمعبت مبارکی و مددکاری نمایند چه
به تنهایی با قوت حکومت مقابله نمودن کار سهلی نیست .
همین خطائی که در قصده هلاک الکساندر ثانی واقع
شد ثابت میکند که در کارهای جزئی غیر مهم نیز
بچه مرتبه صعوبت و مشکلات در پیش است .
برای برهم زدن حکومت استبدادیه و حصول حقوق
و تقرر حکم ملت بهعاونت عامه اهالی محتاجیم و منتظر
یاری از مردم روستان هستیم .

پترسبورگ ۲۲ نوامبر ۱۸۷۹

گروه نهبلیست و سوسوبالیست که در صحایف
اخبار نوشته میشود طائفه هستند که روز بروز
ترقی در رواج دادن مقاصد خود شان می نمایند
و چنانکه دیده میشود آنان از اهل (اباحه)
هستند و الآن بقدر بیست سال میشود که در جمع
اروپا منتشر شده اند یکوقت یعنی در اثنای
محاربه پروس و فرانسه اصحاب این اعتقاد بنام
کوهونی و (انترناسیونال) شهرت یافته تریک
بود که دولت فرانسه را محو و منقرض نمایند ولی
طرفداران جمهوریت بعد از اعلان حکومت
جمهوریه سهیما و جان فشانیها نموده این آتش
را خوابانیدند .

این گروه از اجرای مقاصد دست نکشیده
آهسته آهسته در اطراف ممالک اروپا منتشر شده
تخم خیالات خودشان را کاشتند . و الآن در
روستان بیشتر از همه جا کار میکنند . اصل
مقصود این گروه آن است که فقرا و عمال را در کل
اموال مردم مشترک سازند و از این راه معیشت
و سعادت حال فقرا و رنجبران را خاطر جمعی بدهند .
و در این خصوص مؤلفین بسیار تألیفات بیشمار

نوشته اند و حتی بعضی مصنفین این عقیده جایز دانسته اند که جمیع اموال اغنیاء باید بالسویه در میان فقرا تقسیم بشود و در میان همه مردم اشتراك عمومی حاصل گردد . (بلانکی) نامی از این طایفه بقدر سی سال در این مطلب کتابها نوشته بطور پنهانی مردم میسازند است تا اینکه در اثنای جنگ پروس و فرانسه فرصت جسته مافی الضمیر خود را آشکار ساخت و برای ترویج و تأسیس آن اعتقاد بسلاح دست برده هنگامها بر پا کرد .

(مسیواونی بلان) نیز که از آن گروه است عقیده اش این بود که دستکاه احتساب را مرجع و مرکز عامه قرار داده تسویه اشتراك اموال در آنجا صورت داده شود .

خلاصه از آن به بعد این سودا در سر تنکستان شوری تمام انداخته رفته رفته چنانکه در فرانسه شیوع یافته بود در انگلستان و المان و اوستریا و روسستان و سایر بلاد اروپ نیز در میان گروه عله و کارگران شهرت و رواج نمایی گرفته است .

والآن بقدر کاررا خیلی بحکومت روس تنگ نموده اند خبرهای استعماری امپراتور و لایحه ولیعهد و تواتر مشروطیت بحکومت روس همه از نتایج اقدامات دهشت آمیز این طایفه است . آنانکه این خیالات را از قبیل مذهب اباحه و مسلمانم اشتراك اموال میدانند میگویند این همان اعتقاد است که فیثاغورث حکیم رواج داده در میان بعضی یونانیان انداخت . و در ایران هم بوقت این مذهب در میان مجوس ظهور کرد و بانی آن (مزدك) بود و در ایام سلطنت قباد که پدر نو شیروان است در ممالک ایران شیوع تمام یافت حتی خود قباد نیز که پادشاه وقت بود پیروی این مذهب را نموده در امر ترویج آن پرداخت تا اینکه قباد ترك کار و بار عالم نموده نو شیروان صاحب دیهیم ایران گردید آن سلطان عادل این آتش فساد را با بحلم و تدبیر فرو نشانیده مزدك و مزدکیانرا بقتل رسانید . و از سر نو انتظامی بکار ملک و آیین داد و اموال و اولاد را از هم جدا نموده حدود مردم را باز بقاعده قدیم تعدید فرمود .

مذتهای مبدی قبل از مزدك یعنی در اواخر حکومت ضحك (آخس) نام حکیم نیز اختراع چنین مذهبی نموده است آخس وطنی بامادر و دختر و خواهر را نیز مباح میدانسته است . چون

حکومت ضحك منقرض شد آن طایفه نیز مجبور و مضطرب شدند .

در زمان اسلام هم اول طایفه که سالک این راه ناصواب شدند قرامطه بودند که بعضی در زمان هارون الرشید و پاره در زمان مأمون ظهور نموده است میگویند این طایفه شراره مقاصد خودشانرا مدت مدیدی در زیر خا کستر تزویر پنهان داشته مردم را در خفیه براد ضلالت دعوت مینموده اند . اگر چه ایشانرا از اسماعیلیان دانسته اند ولی اصل مقصدشان همان اباحه و اشتراك اموال و زنان بوده است . و در زمان خلافت طابع بالله اساس قوت و قدرتشان بکباره از بنیان مرتزل کشته دیگر قادر بر قیام نشدند .

و طایفه دیگر که سالک این راه باطل گشتند ملاحده اسماعلیه بودند که پیشوای ایشان حسن صباح است این طایفه آیات قرآنی را بطور دلخواه تاویل نموده بسیاری از ساده دلانرا گمراه ساختند و کیفیت اباحه را از جمله عقاید اساسیه خود قرار دادند ولی چون حسن صباح مرد باتدبیر و هوش و حیل شناس بود از برای عوام و خواص جدا جدا کتابها تألیف نموده هر کسیرا از راهیکه موافق مشربش بود بسمرزل مقصود میکشید و حتی بعد از آن حسن بن محمد که حکمدار سوم از اسماعیلیان بود و بین العوام معروف به (علی ذکرا اسلام) سالک طریقه الحاد شده ترك جمیع تکالیف شرعی و ترویج مذهب اباحه را التزام نموده در سنه پنصد و پنجاه و نه هجری در روز هفتم رمضان جمیع اعیان و اشراف مملکترا در الموت جمع ساخته در يك عرصه وسیعی بر منبر برآمده خطبه بمضمون ذیل خواند .

صورت خطبه

ایها الناس بر شما معلوم باد که من امام زمانم تکلیف امر و نهی را از جهانیان برداشتم و احکام شرعی را بکلی لغو نمودم الان زمان قیامت است بر خلق لازم است که در باطن با خدا بوده باشند ولی در ظاهر هر طوریکه خواسته باشند روزگار زندگانی خود را بگذرانند .

بعد از ادای این خطبه از منبر فرود آمده علانیه روزه خود را شکسته بدستور روز عید خلقت را ببله و واجب رخصت داده استحلال محرمات و اباحه فواحش را امر نمود . و بعد از آن اخلاف ایشان بعضی پیروی شرع نور نمودند و بعضی

از آنچه بود بدتر در اجرای فساد اصرار کردند تا زمانیکه هلا کوخان قصد تسخیر آسامان نمود . اگر چه رکن الدین ملك آخرین آن سلسله خیلی کوشید که سیل قهر هلا کو را از رود باروقمستان برگرداند ولی میسر نشد و آخر الامر اشکر مغول آنانرا بکلی عرضه شمشیر انتقام نمود و شیرازه اتفاقشانرا بر ایشان ساخته تخم فساد ملاحده را از مزرعه عالم بر انداختند . تا اینکه هشت نه سال پیش ازین این اعتقاد در فرنگستان بکمال شدت بروز نمود و اصحاب آن دوات فرانسه را بسیار پریشان کردند و از آنوقت تا بحال کاهی در انگلستان و کاهی در المان خود نمایا می کنند . و در این ایام در مملکت روس خیلی باعث اضطراب حکومت شده اند .

تفصیلی که در این باب از ایام گذشته و از عقاید طوایف مذکور نوشته در هر قرن که بروز کرده اند باقتضای وضع زمان و طبایع اهالی بوده است این معنی که در این زمان از سمت فرنگستان بر وز می کنند معلوم است که بطور تمامی مشابیه باوضاع طوایف مذکوره نخواهد داشت چه اهل اروپ مردمانی هستند با نظم و قاعده و مردمان بزرگ با عقل و فرهنگ نیز در میان ایشان بسیار است . و آنچه بتحقیق پیوسته این جمعیت بی حد و حصر هستند و اگر بخوانند امر و زواضع همه دول و پادشاهانرا بهم برزند مقتدر هستند لکن بزرگان و رؤسای ایشان وقت کار را ملاحظه میکنند و چند جهت نقصان در پیشرفت مقاصد شان هست . یکی اینکه برای نگاهداشتن نظم عالم قانون محکمی لازم است و آن قانون ناممکن است و هنوز نتوانسته اند با تمام برسانند . دوم آنکه همه چیز مانعای روی زمین را از قبیل زبان و سکه و اوزان و ذراعها و مقادیر و حساب و غیر ذلک میتوان يك قاعده در آوردولی برای ادیان و مذاهب نمیتوانند يك میزان کلی قرار بدهند و بدینرا ملتزم شمارند که مردم را علی التدریج بان دین دعوت کنند . این گروهها که آنانرا کاهی سوسیالیست و کاهی نهالیست و کاهی کومونیست گفته شده است مانند گذشتگان برای بهم زدن ادیان و مذاهب عربی ندارند مقصودشان بطور خلاصه این است که میگویند روی زمین بمنزله يك خانه است و اهل آن اهل يك خانه و اولاد يك پدر و مادر همه برادر و از زندگانی کنیم همه بعزت و اقتضار و وسعت روزی و یکی زحمت عمر بگذرانیم . دیگر نه پادشاه خود را را

لازم داریم و نه قشون و اسب کردن خانهای مدهند و روز بی جهت و سبب کنایه فدای میکنند و بالعج می شود هیچ یک که مردم بکمال ورزند و برادر و خواری نشود از این مطالب چه و تأسیس همچنان بل از قبیل به همچنان کاری که همچنان مقصود حاصل گردد و فرهنگ این طوایف با اجرای کلیات که مطلب را برز و گروه بسیاری باتیات خودشان کبر کرده خود بود ما کرده ایم طراوت روی پیوسته از دیدن غنچ و دلال گرفتندی شهر معمور و مز در با واقع اس بسان خواص جلالت حکم اهل ملل متفاوت و تفریق اهل بلاد بنی آدم مشتعل مردم آن بلد معروفند و دوش در یا شده ما

لازم داریم و نه حکومتی مستبد را این قدر هم که
 قشون و اسباب جنگ کدو آنها برای خراب
 کردن خانه‌های یکدیگر و کشتن اینی جنس ما ترتیب
 می‌دهند و روز بروز اسباب آدم کشی را ترقی داده
 بی‌حمت و سبب بروز کرور بینی آدم را بی‌هیچ
 کنه‌ای فدای خیالات و هواهای نفسانی خودشان
 میکنند و باغی بول ملت در این راهها صرف
 می‌شود هیچک از اینها لازم نیست. تنها ترتیبی باید داد
 که مردم به کمال فراغت و آسودگی با هم دیگر الفت
 ورزند و برادر و راه بروند و گذرانشان هم به تنگی
 و خواری نشود. لکن چون هنوز بجز سخن
 از این مطالب چیزی فهمیده نشده است و ترتیب
 و تاسیس همچنان اوضاعی ظاهر است که در کمال اشکال
 بل از قبیل بحالات است. و آنکه هر گاه اقدام
 به همچنان کاری بشود باید در یا دریا خونریخته شود
 که همچنان مقصودی حاصل گردد و بعد از آن آیا
 حاصل گردد یا نه. این است که نویسنده با هوش
 و فرهنگ این طوائف هنوز فتوی نمی‌دهند که اقدام
 با اجرای کلیات مقاصد کرده شود. راستش این است
 که مطلب را بزکان این طوائف تا یکجا رسانیده
 و گروه بسیاری خاصه از طبقه پایین اهالی را موافق
 پانیا خودشان یافته اند ولی در جای بسیار نازکی
 گیر کرده خودشان هم و مانده اند که این چه خلطی
 بود ما کرده ایم و جلو این سیل را نمیتوان بست

و جای هم و اندیشه است که هرج و مرج بسیار بزرگ
 و فساد عظیمی در اطراف جهان وقوع پذیرد
 که چاره آن را احدی نتواند کرد و وزر و وبال
 و ملامت آن ابد الدهر در کردن ما (یعنی همان
 رؤسا و بزرگان این طوائف) بماند. باری
 سخن در این وادی بسیار است اکنون را به همین قدر
 اکتفا رفت.

پیشتر نوشته بودیم که در اسپانیا در ایالت
 (مورس) آب نهرها طغیان کرده باهالی آنسامان
 خسارت بسیار وارد آورده است و بنا بر این در بسیاری
 از ممالک اروپا برای رفع احتیاج آفت زدگان
 جمعیه‌های اعانه تشکیل یافته است از آن جمله
 اخبار نامه‌های پاریس مینویسند که از جانب دایره
 بلدی و وزارت تجارت و جمعیت اعانه زبان
 دیده کان (مورس) در پاریس مبلغ یک میلیون و شصت
 و هفت هزار فرانک اعلام جمع آوری شده است.

بقیه از ترجمه فصل (وضع حاضر اسلامیت)
 کتاب (تاریخ اسلام) مسبو دوزی فانیکی
 در مکتبهای مذکور همه اطفال (بربر) و عربها

بذرفته و تدریس میشوند. بعضی از قبایل
 که در جاهای دور از مکتب اقامت دارند برای
 ما کولات و ملبوسات و اقامت اطفال خودشان
 مبلغی بطور مقایسه بمداد اطفال خودشان را
 بمکتب میفرستند.

در مکتبهای مذکور شاگردان بتعلیم گرفتن
 قرآن کریم و باره از فرائض دینی اکتفا نموده
 بیشتر از آن در تحصیل علوم سعی نمیکنند مگر
 معدودی نوسن نیز آموخته حافظ قرآن میشوند
 و اطفالی که حفظ قرآن نموده و نوشته یاد گرفته
 است در میان قبیله طلبه علوم محسوب شده
 مکتب کشاد سائر اطفال را تدریس میکنند.

در مکتبهای بزرگ علاوه بر علم فقه صرف
 و نحو عربی و حساب و ریاضیات و هیئت و شعر
 نیز تدریس میشود. باطانت صاحبان خیرات
 زوایای آنجاها خیلی واردات و مداخل دارند زیرا
 ان کسانیکه از قبیله مذکور به شدت و سختی
 گرفتار بشود باینکه آرزوی مشروعی در دل داشته
 باشد برای رهایی از شدت و رسیدن بآرزوی مشروع
 خود چیزی بطور وقف بزوانا نذر میکنند
 که بدینوسیله زاویه‌ها بسیار مهیور و آبادان
 است.

ترجمه حکایت تالک

طراوت روی شاهد کلشن باشد نوزیدی بلکه
 پیوسته از دبد بدن نسیم خنک و باد معتدل با هزاران
 غنچ و دلال بهر سو چیدندی و نشو و نما
 گرفته‌اند. شهر (تبر) در قریب آنچنان سواحل
 مهیور و مزارع کثیرا محصول در میان
 دریا واقع است کوری شهر بدان عظمت
 بسان غواصان در میان آب شنناور یاد در نهایت
 جلالت حکمران ممالک بجز است از کثرت
 اهل ملل متفاوت و اختلاف السنه و البسه تشخیص
 و تفریق اهل بلد معتد بل کوی در میان جمع طوائف
 بنی آدم مشترک و مرکز دایره تجارت عالم است
 مردم آن بلد غالباً ب تجارت مشغول و در آن حرفت
 معروفند دوشسته از آن شهر از دو طرف داخل
 دریا شده مانند دودست و لنگرگاه و سبجی را

در آغوش گرفته از لطافات امواج هایل
 و از صدمات ریاح عاصفه محفوظ داشته و آن
 لنگرگاه از کثرت جمادات جنکی و مسافران تجارنی
 مانند پیشه است و روی آب در حجاب شرعها
 مستور است کافه رهایی آن مملکت ب تجارت
 و کسب مشغولند آن همه مکنت و تمول طبع
 آن گروه را از تلاش از دیاد معاش منضجر نمیدارد
 و بازارش از انواع اقشسه و اقسام پشمینه و زری
 و کتان لطیف مصری که باقرمز (تبر) در کمال
 صفا و ثبات که اصلا از اختلاف هوا و تابش
 آفتاب متغیر نمی شود رنگ کرده بودند مشغول
 بوده اهالی آنجا در جمع بلاد الی بوزان (قاده)
 تردد و تجارت کرده داخل محیط اعظم میشوند
 و تن به شقت سفر بحر و بر سپرده از بحر عمان
 بجزایر مجهول و غیر معروف چندی بی می برند

که طلائع انواع عطریات و بعضی از جانوران
 که در جاهای دیگر نایاب است تحصیل کرده
 می‌آورند و به قیمت گران میفروشند نظر خوش را
 ارتفع بجهاب و تماشای غراب آن مملکت سیر
 نمیتوانست کرد و در آنجا اصلا مردمان کامل
 و یاوه کرد بیکار و هرز درای مانند بونان زمین
 نمی دیدم که همیشه از بیکاری و بی‌کاری برای
 استخبار احوال برآیا و تفرج حال غربا بجمع عام
 و لنگرگاه میروند بلکه مردم آنجا پوسته به تهی
 کردن کشته و حمل و نقل امنه و ترین حجرات
 و انباشتن دکا کین و ضبط محاسبات و جمع تقوا
 و مطالبات خود مشغول بودند و زنان آنی از زر
 دوزی و شعر باقی و پشم رسی نیاسودندی پس
 از (ناربال) سؤال کردم که مایه ترقی و تمول
 و موجب رواج تجارت این گروه چه واز کجا شده

اکنون زیاده از همه جا عالم اسلامیت در سمت
افریق منشر می شود بنا بر این آیین بت پرستی
در آنجا محو شده در میان آنها مدنیت بقدر
قوت پیش می رود .

هر کما زمام کلام را بحساب جزیره العرب
و حرمین محترمین عطف نمایم خواهیم دید که در
انصفاً بعد از فتنه و خرابی گروه وهابی باینکه
خرابی آنها تمام بر و آباد شده است باز از مقدار
حجاج حرمین اشرفین هر سال کتبی شود
زیرا زیادی زحمت سفر و سایر موانع سبب کم شدن
مقدار حجاج می شود .

در اواخر عصر اول هجری سلیمان خلیفه
بانهد بارشتر اشیا برای زیارت حج شریف
رفته بود . در عصر هفتم هجری نیز مادر یکی از خلفا
با کاربان و جمعیت حجاجی که دارای یکصد و بیست
هزار شتر بود زیارت مکه مکرمه رسیده است حال
آنکه در این زمانها آنگونه دیدب و احتشام در راه حج
دید نمی شود و میتوان گفت که آن زمانها گذشته
است . مع ذلك از عثمانی و ایرانی و از عربهای
افریق و هندوستان و سایرین قوافل بسیار هر سال
برای زیارت حج میزنند .

بعض کسان که آگاهی کامل از وضع شرق ندارند

که بالکلیه زمام تجارت از چنگ طوایف دیگر
گرفته و کوی کسب از میدان جهانبان ر بوده اند
در پانچم چنین گفت اینک شهر (تبر) را مشاهده
میکنی که راه آمد و شد تجارتش از هر طرف باز است
و برکت تجارتش از هر جهت آماده و ساز اهالی مملکت
(تبر) اول گروهی بودند که دل مراد باو بسته
برگشتی نشینند و در آفاق سمرگشتند و قبل از هبوب
ریاح (نفیس) و (آرقانوت) در بهار کشتی
رانند این مملکت و این شهر از جمع ممالک بقدمت
مشهور است و این گروه اول کسانی هستند
که بحکم قوت قلب بر سه این ضعیف نشسته
در روی آب بانان افراختند و لنگر انداختند
و بعل ستاره شناسی و هیئت افلاک که از کتب
مصر و بابل فرا گرفته بودند در دریای پیکران
راه یافتند و در میان طوایف بنی نوع انسانی

آبا با اعتقاد آنان میتوان گفت که اسلامیت در حال
انقراض است ؟ خیر ! زیرا باینکه در میان
اسلامیت و عیسویت مابیت کلی هست باز بناسبت
اینکه مسلمانان نبوت حضرت عیسی را اقرار دارند
در میان این دو مذهب نسبت بسیار مذاهب
در پاره نقاط نزدیک است .

در پاره وضع و قوت اسلام - بخشهای بعضی
از اشخاص مشهور را که مدتهای مدید در ممالک اسلام
اقامت داشته و از وضع مسلمانان آگاهی حاصل
کرده و در سیاحتنامه های خودشان نوشته اند برای
آگاهی همکنان ذیلاً نوشته می شود .

(کونت وارن) از صاحب منصبان لشکری
انگلیس که مدتها در هندوستان نشسته است
میگوید . دولت انگلیس برای اینکه در هندوستان
همه مذاهب را آزادی داده است میتواند بدین وسیله
اظهار افتخار بکند دولت مشارالیه در باب انتشار
انجیل شریف در میان اهالی هندوستان بکمال
تأنی راه رفته است . از پنجاه سال باینطرف باینکه
در هندوستان از جانب بعض مامورین روحانی
نسخه های بسیار از انجیل طبع و نشر کرده شده است
باز هیچ کس از مسلمانان هندوستان که تفریبیست
ملیون هستند بحسب پاکی اعتقاد تبدیل مذهب
نکرده اند و نخواهند کرد . برای اینکه چشم

و راهاط ممالک کهانی که دریا تفرقه انداخته
بود مجتمع ساختند و مردم این مملکت قاطبه
از صفات ذمیه بخل و حسد و برادر باب قناعت
و مدارا هستند بهترینندی و حوصله موصوفند
و بکارگری و ریج بری معروف در نظافت
و پاکیزگی و علم آداب زندگانی و تدبیر منزل
بی نظیرند و در رسم انضباط و احتساب و نظم و نسق
ملکیتی و سیاست مدن دانو خیر و بحکم تہذیب اخلاق
با یکدیگر نزد اتفاق باخته مهره نفاق به شدت
انداخته اند و کمال صداقت و مهر بانی را در حق
غریب و بیگانگان معمول می دارند و با اهل بلاد
خارج و همسایگان مهر بان تراز پدر و برادرند
نابا سودگی و اطمینان در مملکت ایشان اقامت
و تجارت نمایند بدون اقامه دلیل و حجتی دیگر همین
مقدمه بر تسلط ایشان در امر و بحریه و رواج

مسلمانان باور نوحید روشن است مانند کسانی
که در ظلمت جهالت مانده اند بانوار ادیان دیگر
احتیاج ندارند زیرا شر بهت باک اسلام بیشتر
از سایر ادیان در تہذیب اخلاق خدمت کرده است .
خلاصه بهر وسائل و نشانی و بیانات که از جانب پاره
کسان بکار برده شده است هیچیک از مسلمانان مذهب
عیسوی را قبول نکرده است .

جنرل ملکم انگلیس که در ایران سمت
سفارت را داشته و بنام (تاریخ ایران) (۱) دردو
جلد تاریخ مکملی نوشته است میگوید . باینکه
بسیاری از واعظان پروتستان بایران فرستاده شده
و در ترویج مذهب اقدامات فوق العاده بکار برده
اند باز مذهب عیسوی نتوانسته است که بممالک ایران
داخل بشود .

(کونت کو بنسو) که در ایران منشی اول
سفارتخانه فرانسه بوده است در رساله که بنام
(سیاحت سه ساله آسیا) تالیف کرده است میگوید .
دخول و تاسیس مذهب عیسوی در ممالک ایران
خارج از دایره امکان و عدم الاحتمال است .
(باقی دارد)

(۱) تاریخ مذکور در بی فارسی ترجمه
شده بخط بسیار خوبی چاپ و منتشر شده است
فی الواقع مؤلف مومی الیه همه مراتب تاریخ
نویسی را دارا بوده است .

ظاہر

شغل تجارت در بندر ایشان برهنی قاطع است
اگر برخلاف این خود را زبون اهو و رعب
و آسیرت بیوده نمایند و بتسکاهل و بیکاری
روز سپرده از کار و مدارات ملکی تغافل می نمودند
و صنایع را قدری نه نهاده باغریا طرح صداقت
و حسن معامله نمی ریختند و قواعد تجارت
باین استحکام و آزادی را اندک برهم میرزدند
و در تسکیل و ترقی امته و صنایع خود فی الجمله
اهمال و تراخی هر آینه می دیدی که در اندک زمانی
شیراز و دفتر مملکت و تجارت از هم پاشیده آثار
این قدرت و دولت که تو حسرت می بری و بحیرت
اندری بالره منهدم و بالکلیه معدوم می شد
پس به (ناربال) کفتم پسندی ده و دلالتی کن
تا روزی در جزیره (اتاک) بنیاد امر تجارت
(باقی دارد)

از اقدامات اهالی ایران که در این پای تخت اعظم هستند در باب تاسیس يك تكية حسینیة و مکتب ملتی بعمل میآوردند در نسخهای پیش اشعاری شده است. چون این امر بغایت معشای و طرف توجه است و تفصیلی در این باب باید نوشته شود که همگنان از صاحبان همت و آگاهی از مقدمات این مقصود اطلاع حاصل کرده بایفای وظائف مقتضیه پردازند و از دور و نزدیک اعانتی لازم را بعمل بیاورند. این است که نخست از فقره تکیه حسینی بعد از آن از زویم تاسیس مکتب و تحصیل علم و معرفت و تربیت اطفال و صبیان و اعلائی شان ملت و آیین در اینجا شرحی نوشته ضمیمه این اخبارنامه کرامی میداریم.

انجمن حسینی ملت ایران

درجه اعتنای اهالی ایران در امر سوکواری حضرت حسین فرزند پیغمبر آخر الزمان برجهانیان معلوم است. در این امر مقدس هر ایرانیان را عموماً و خصوصاً يك جان فشانی مخصوصی هست که از هیچ قوم و ملتی در هیچ قرنی از قرون و در هیچ امری از امور بدین مرتبه خلوص عقیدت ظاهر نشده است. کسانی که ایران را دیده اند و از وضع اخلاص و رزی عوام اهالی در راه حضرت حسین آگاهی یافته اند فی الجمله از این معنی اطلاع حاصل دارند و سر و حکمت این مطلب را بطورهای بسیار خوب و بامعنی از اهل معرفت ایرانیان فهمیده اند. ملاحظه باید کرد که شاهزادگان عظام و وکلا و ارکان دولت و وزرا و امنای حضرت در مجالس تعزیت و ماتم که فقیر و غنی در آنجا جمعند بکمال اخلاص خدمت میکنند یعنی مانند يك نوکر و خادم مجلس آب و قهوه و کلاب و غیر ذلک بمردم میدهند و این کار را مایه نیک بختی و افتخار خود شان می سازند.

مردم اخلاصمند ایران را از هر صنف و طبقه

که باشند میتوان گفت که در راه حضرت حسین مضایقه ندارند که تا می مایمک خودشان را صرف نمایند و جزو اعظم اهالی که کاسب و اهل صنعت و حتی گروه عماله و پیشه وران را هم بزرگترین مصروف است که مبلغی از رنج و کسب خود بقناعت جمع کرده بزیارت حقیقت عالیات برود. نه این است که اهل ایران یعنی شیعیان این طریقت در این زمانهای آخری پیشنهاد شده باشد یا آنکه

کسی ایشان را بدین کار وادارد بل باقتضای سائقه مذهبی خودشان و باقطره این آیین از قدیم الایام در میان آن طائفه معمول و ملتزم بوده است. چنانکه در زمان متوکل خلیفه عباسی که کثرت زوار حضرت حسین را دیده و بر خود اندیشید که تدبیری در کم کردن این کار نماید چه بکلی منع کردن را نتوانست این است که مبلغی را قرارداد که زوار در سر جسر شسط بدهند و این مبلغ صد تومان پول ایران بوده است. چندی بهمین طریق از زوار این مبلغ را می گرفتند ولی بجای اینکه زوار کم بشوند زیادت می شدند. تا آنکه خلیفه روزی در بالای قصری که مشرف بشسط بود پیره زنی را بنظر در آورد که افتان و خیزان بپای پیاده بکنار دجله رسید و زوداً مور تحویل گرفت مبلغ رسیده از بغل خود کبسه زری بیرون آورده تسلیم کرد و گذشت خلیفه از روی تعجب فرمان داد پیره زن را حاضر کردند و از ماجرا پرسید که چون صد تومان داری رسوم ما را بدهی چرا با این شکستگی و پیری پای پیاده آمدی پیره زن گفت این مبلغ را که دادم از رنج دست خود بریست بشم و در بسمان در عرض چند سال با زوی زیارت فرزند فاطمه بدست آورده ام و اگر میخواستم بقدر زاد و راحله سفر هم مبلغی تحصیل بکنم میبایست يك دو سال دیگر کار تمام حال آنکه از عمر خود امیدواری نداشتم ترسیدم در آن میان بپریم و از زیارت آن حضرت محروم بمانم. خلیفه حیرت کرد و غوغن نمود که دیگر پول نگیرند هر کس بیاید دست راست او را قطع کنند چند سال هم بدین نوال گذشت تا روزی عرض کردند شخصی زیارت آمده است دست راست ندارد دست چپ خود را فدا کردن میخواهد دستور خلیفه چیست آنگاه خلیفه متنبه شده ملتفت گردید که این غوغن و ممانعت هم سودی ندارد صرف نظر از تعرض بحال زائران آن آستان مقدس کرد.

از این فقره ملاحظه اهمیت امر زیارت و اخلاص شیعیان را بحضرت حسین میتوان کرد که بجهت بدین و فقهای ملت فتوی میدهند که هرگاه در راه حج بیت الله الحرام احتمال ضرر مالی و جانی باشد زیارت رفتن جایز نیست ولی در راه حضرت حسین باوجود این احتمال ممانعتی نیست.

بالجمله مقصود از این مقدمه آنست که اهالی ایران هر جا که هستند تعزیت داری و سوکواری

حضرت حسین را سرمایه سعادت و نیک بختی دو جهاتی خودشان میدانند و هر سال در ایام محرم به زاداری اشتغال میورزند و آیین عزاداری برپا میدارند چنانکه در اسلامبول نیز در چند جا بکمال جان فشانی و بذل مقدور سال بسال اقدام در این کار مقدس دارند ولی این آیین را در میان خانها (کاروانسرا) و جاهای کسب و مسکنهای خودشان اجرا میکنند که غالباً آنجاها گذشته از اینکه جاهای تنگ و باریک و بی کنج باشد است بالذات لایق این نیست که مقام ماتم حسینی بشود خصوصاً که آنجاها مخصوص ملت خودشان نیست و هر کونه آرایش در مقامات و مساکن مذکور هست هر سال مبالغی صرف میشود و تعزیت بطور لایق نیست. و سالها است که اهالی ایران در این خیال هستند که يك جای مخصوصی بنام تکیه حسینی ساخته شود و محل اجرای آیین ماتم و معبد عزاداری باشد. مع ذلک تاکنون این مقصود در قوه مانده بفعول نیامد بود. و ببدلول و اگر اردالله شیثا هیئا اسبابه و الامور مرهونه باوقاتها این اوقات اسباب چنان فراهم گردید که یک دفعه اهالی بسمر غیرت آمده باوجود ایستادن معاملات تجاری و کسادى بازارها و پریشانی مملکت که باعث پریشانی اصناف و کسبه و عماله و غیرهم است اقدام باین کار بزرگ کردند. و این هم نشد مگر از استقامت و پاک نیت و بیانات متوالیه و عزم جازم که از جانب جناب جلالتمآب اجل معین الملک حاجی میرزا محسن خان سفیر کبیر دولت علیه ایران ظهور کرد. در همه اعیان و مجالس عمومی که اعیان و معتبران تجار حضور بهم رسانیدند يك فصل یابخی از این مطلب و لزوم بنسای تکیه حسینیه و تاسیس مکتبی برای اطفال اهل ایران و خسته خانه و مانند آن بیان و تشویق و ترغیب میفرمودند تا آنکه در عهد قریب بان گذشته نیز بعد از تبریک عید همه حضار را مخاطب داشته فرمودند که از غیرت و آیین پرستی شماها بسیار دور است که این همه بیانات متوالیه من باوجود اعتراف خودتان که باید اقدام باین کار کرده شود بازمی بینم که فعلاً اثری دیده نمی شود. پس از این فرمایشهای مؤریشان در همانجا حسب الاستدعای حاضران کویسوی معین شده قرار دادند روز عید غدیر ختم انجمنی کرده مطالعات خودشان را نوشته امضا کنند تا با اجرای آن پرداخته شود.

چنانکه در نسخهای پیشترتی نوشته شد این

انجمن مبلغی را که سالی دوسه هزار لیرا باشد برای
 بمواردات تکیه و مکتب حسینی تخمین و معین
 کردند که در صورت اتمام بنای آن مصارف سالانه
 هر دو یعنی مکتب و تکیه را عیال تامین توان کرد
 که علاوه پاره واردات متصوره از جهت مصارف
 خاطر جمعی حاصل می شود ولی برای بنای خود
 تکیه و مکتب که اولاً باید لاقلاً بقدره و پانزده
 هزار ذراع زمین باشد و ثانیاً مصارف تعمیر و انشا
 بفرآورد مقصود آماده بشود که آنهم در ثانی تخمین
 خواهد شد و برای این دو فقره چنان تصور کردند
 که دفتر اعانتی باز کرده و یک صندوق حسینی قرار
 بدهند و در باب آماده کردن قیمت زمین و مخارج
 تعمیر و بناکاری مراجعت بفیرت و آئین برستی ملت
 و دوستان اهل بیت و عزت پیمبر و طالبان ترقی انسانیت
 و علم و معرفت کنند :

تخضر انجمن مزبور بمرض جناب جلالآقا
 سفیر کبیر رسید و مقرر داشتند که اعلانی شده
 معتبران اهل ایران در قونسلخانه مجتمع شوند و در
 روز مبارکی صندوق حسینی را نهاده و تیمنا مبلغی
 علی الحساب بآن صندوق گذاشته شود . این است
 که روز ۲۴ ذی حجه الحرام ۱۲۹۶ در آن مجلس
 مبلغی که بقدر چهار صد لیرای طلای عثمانی بود
 بصندوق گذاشته شد و هفتاد و دو مش نیز که هم
 جناب معظم الیه تشریف فرما شدند معادل نصف آنرا
 بصندوق دادند که اسامی اعطا کنندگان بکان بکان
 در ضمن این جریده نوشته شده منتشر خواهد
 کردید .

اکنون برای آگاهی همکنان از وضع این
 صندوق و اداره و مقصد آن از روی اطلاعی که از
 انجمن حسینی داده شده است آنچه لازم است
 در اینجا مینویسیم . چون در مجلس عمومی روز
 بیست چهارم ذی حجه الحرام مبلغ موجوده
 در صندوق معین شد و برای اداره این مقصد و جمع
 آوری تخنوا و اقدامات لازمه در مقدمات و نتایج
 کار لازم بود انجمنی از جانب ملت تشکیل بشود
 که وکلا و امانای ملت باشند بنابراین در همان مجلس

چهارده نفر از میان چهل و دو نفر که قابل انتخاب
 بودند بموجب قرعه باعضای انجمن انتخاب شده
 جناب جلالآقا معین الملک سفیر کبیر ریاست
 انجمن را قبول فرمودند و یک نفر منشی اول و دو
 نفر امین صندوق از میان اعضا تعیین و مقرر شد
 که بلاعوض و اجرت خدمت کنند .

اسامی اعضای انجمن حسینی

در زیر ریاست جناب جلالآقا معین الملک
 سفیر کبیر دام اقباله

مقرب الخاقان حاجی میرزا نجفعلی خان رئیس
 ثانی

عالیجاه حاجی محمد باقر تاجر اصفهانی منشی
 اول

عالیجناب حاجی عبدالعلی تاجر تبریزی امین
 صندوق

عمده التجار حاجی عبدالصمد تاجر صدقیانی امین
 صندوق

عالیجناب آقا سید ابوالقاسم تاجر اصفهانی
 عمده التجار آقا اسماعیل تاجر تبریزی

عالیجاه بدروس آقا میراث یدی
 عالیشان میرزا عبدالکریم تاجر تبریزی

عمده التجار حاجی علی تاجر تبریزی
 عمده التجار حاجی محمد علی تاجر قزوینی

عالیجاه آقا محمد طاهر صاحب امتیاز اخبارنامه
 اختر

عمده التجار حاجی محمد کاظم تاجر قزوینی
 عمده التجار حاجی محمد کاظم تاجر تبریزی

مشهور ختانی
 عالیجاه موسو باروتسی قانون شناس سفارت
 کبری عضو فخری

در این ذیل اسامی اعانت دهندگان را جدولی
 قرارداد از اسامی کرامی آنانکه روزاول یعنی

۲۴ ماه ذی حجه الحرام اعطا کرده اند آغاز
 میشود .

وجوهاتی است که در مجلس اول بجهت تأسیس تکیه
 حسینی و مکتب ملتی ایرانی در اسلامبول از جانب
 خیرخواهان اهالی ایران اعطاشده بتاریخ ۲۴ شهن
 ذی الحجه ۱۲۹۶
 سکه طلا

لیرای عثمانی بقراردادی بکصد غروش
 غروش

۸۰۰۰ جناب جلالآقا سفیر کبیر دولت علییه
 ایران

۰۳۰۰ عالیجناب حاجی سید محمد قطب
 آقا محمد اسماعیل تاجر تبریزی

۱۰۰۰ بدروس آقا میراث یدی
 آقا علی اکبر تاجر شکی

۱۰۰۰ حاجی منده علی تاجر کاشانی
 حاجی اسد تاجر خوبی

۰۵۰۰ حاجی رسول تاجر سلماسی
 حاجی ابراهیم تاجر خوبی

۰۱۰۰ آقا اسماعیل تاجر خوبی
 مسیو باروتسی قانون دان سفارت

۰۵۰۰ حاجی رسول تاجر تبریزی شهیر بطو پیچی
 حاجی ملا محمد علی تاجر خوبی

۰۱۰۰ ملا احمد دلال تبریزی
 حاجی محمد تاجر تبریزی مشهور خرازی

۰۰۲۵ حاجی کاظم تاجر تبریزی شهر ختانی
 حاجی حبیب تاجر سلماسی

۰۱۰۰ آقا میرزا یوسف تاجر تبریزی بکصد لیرا
 و دو عدد قرامیس بحساب لیرای شود

۰۲۰۳ حاجی صمد تاجر صدقیانی ده هزار عدد
 آجر و نفدا بکصد لیرا و دو عدد قرامیس

۰۰۲۵ حاجی میرزا تاجر تبریزی
 حاجی میرزا احمد تاجر اصفهانی

۰۱۰۰ مشهدی محمد علی تاجر تبریزی
 حاجی زین العابدین تاجر کورجانی

۰۱۰۰ مشهدی یوسف تاجر حبشی
 کر بلائی حسین قواص

۰۰۲۵ حاجی عباس علی شاستری دو عدد نابلون
 بحساب لیرا

۰۲۰۰ آقا محمد طاهر صاحب امتیاز اخبارنامه
 اختر

۰۱۰۰ ایضا از جانب مطبعه شرکت ایرانیه
 حاجی حسین کتاب فروش تبریزی

۰۲۰۰ آقا محمد رضا کتاب فروش اصفهانی
 کر بلائی احمد کتاب فروش خوبی

۰۱۰۰ آقا عبدالله کتاب فروش رومیه
 جمع بحساب لیرای طلا عددی بکصد غروش می شود

مبلغ پانزده هزار ششصد و پنجاه و شش غروش

ایضا
 زینال مجید
 غروش
 ۰۸۰۰

۰۴۰۰

۰۴۰۰

۰۴۰۰

۰۱۰۰

۰۱۸۰

۰۳۰۰

۰۲۰۰

۰۰۶۰

۰۰۸۰

۰۰۶۰

۱۰۰۰

۰۳۰۰

۰۴۰۰

۰۱۴۰

۰۴۰۰

۰۱۰۰

۰۰۸۰

۰۱۰۰

۰۰۲۰

۰۰۵۰

۰۱۰۰

۰۱۰۰

۱۰۰۰

۰۲۰۰

۰۰۴۰

جمع پول
 و نمود غروش

ایضا در مجلس مذکور اعطا شده سکه سیم
ریال مجیدیه نقره از قرار عددی بیست و فروش

غروش	نام
۰۰۵۰	اقا عبده قواص
۰۱۰۰	اقا سید ابوالقاسم تاجر اصفهانی
۰۲۰۰	علی بیگ صراف بدستار
۰۳۰۰	اقا میرزا علی اکبر تاجر اصفهانی
۰۵۰۰	مسیو جانینا
۰۲۰۰	اقا محمد حسن تاجر کاشانی
۰۲۰۰	هاجی آرتین آغا شربذیان
۰۵۰۰	هاجی احمد آقا تاجر سلماسی
۰۳۰۰	اقا زین العابدین تاجر خوبی
۰۲۰۰	هاجی میرزا عیسی تاجر تبریزی
۰۲۰۰	اقا علی اکبر تاجر قراقرغی
۰۱۰۰	هاجی محمد تاجر خامنه
۰۳۰۰	هاجی محمد صادق تاجر کوزه کنانی
۰۱۰۰	کر بلائی علی تاجر صدقیانی
۰۵۰	هاجی عبدالرحمن چولپی
۰۱۰۰	هاجی علی آقا تاجر میلانی
۰۰۵۰	هاجی کریم چولپی
۰۲۰۰	هاجی عباس علی امرنجانی
۰۱۰۰	هاجی حسن نذا کوچی
۰۰۶۰	اقا محمد علی دلال خوبی
۰۱۰۰	اغوب آرتین آقا دانه میان
۰۰۶۰	اقا عبده حاجی
۰۰۴۰	هاجی حسین علی چولپی
۰۱۰۰	حسن آقا وکیل شهبندر امامیه
۰۰۶۰	اقا هاشم چولپی
۰۱۰۰	اقا محمد ابراهیم بارخانه‌چی
۰۰۴۰	دا کس دانش اوغلی
۰۱۰۰	هاجی علی میلانی ساکن اسکیشهر
۰۱۰۰	هاجی رضا میلانی
۰۱۵۰	هاجی ابوالقاسم نانوا
۰۱۰۰	کر بلائی احمد تاجر سلماسی
۰۰۶۰	استاد نصیر آشپز
۰۱۰۰	حسن آقا بارخانه‌چی
۰۱۰۰	مشهدی رضا قلی دلال تبریزی
۰۰۸۰	هاجی علی تاجر صدقیانی
۰۱۰۰	هاجی محمد تاجر خوبی
۰۰۸۰	هاجی جلیل شالچی تبریزی
۰۰۶۰	اقا رحیم چولپی
۰۲۰۰	هاجی یوسف شالچی
۰۱۰۰	هاجی حسین خوبی

وجوه ساتی که در مجلس دوم از جانب خیر
خواهان اعطا شده تاریخ سلخ شهر ذی حجه ۱۲۹۶
سکه طلا ایرانی عثمانی بقرار عددی یکصد و فروش

غروش	نام
۱۰۰۰	هاجی رضا قلی تاجر خراسانی افشار
۰۲۰۰	هاجی کاظم تاجر قزوینی
۰۲۰۰	هاجی عبدالله چایچی
۱۲۰۰	مهدی بیگ اندیکه فروش قزوینی
۱۲۰۰	اقا عبدالحسین تاجر اصفهانی
۰۲۰۰	اقا زین العابدین تاجر خوبی
۰۵۰۰	هاجی جلیل شالچی شبستری
۰۲۰۰	هاجی کل محمد تاجر سلماسی
۰۲۰۰	هاجی ابراهیم خلیل تاجر شبستری
۰۲۰۰	اقا محمد جواد شالچی اصفهانی
۰۰۵۰	آقا بابا دلال همزه کندی
۰۰۵۰	هاجی صمد دلال همزه کندی
۰۰۲۵	اقا ابراهیم چولپی
۰۱۰۰	هاجی حسن تاجر صدقیانی
۰۰۲۵	اقا عبدالرسول چولپی
۰۲۰۰	هاجی شیخ علی اصغر و کر بلائی احمد شالچی
۰۰۵۰	اقا رسول چولپی
۴۳۷-	مسیور ان افکر پنجه عدد نابابون بحساب لیراشده
۰۱۰۰	اقا محمد شالچی تبریزی
۰۰۵۰	هاجی علی اکبر کبسه چی
۰۱۰۰	کر بلائی عبدالله تبریزی
۰۱۰۰	هاجی امام علی چولپی خوبی
۰۱۰۰	هاجی ابراهیم شالچی تبریزی
۰۲۰۰	اقا محمد ابراهیم بارخانه چی تبریزی
۰۱۰۰	کر بلائی عبدالرحیم چایچی مرندی
۴۹۳-	کر بلائی عبدالرضا تاجر صدقیانی بحساب لیره
۰۱۰۰	از جانب خیرخواهی
۰۲۰۰	کر بلائی میر محمد تاجر تبریزی
۰۱۰۰	صنف نقالان
۰۲۰۰	صنف خیاطان
۰۰۵۰	هاجی رمضان دلال
۰۱۰۰	هاجی عباس و میرزا رضا تاجر تبریزی

جمع پول طلا مبلغ هشت هزار و سی و یک
غروش شده

ایضا در مجلس مذکور اعطا شده سکه سیم
ریال مجیدیه نقره بقرار عددی بیست و فروش

غروش	نام
۰۸۰۰	مقرب الخاقان حاجی میرزا نجفعلی خان جنرال قونسل
۰۴۰۰	هاجی عبدالعلی آقا تاجر تبریزی
۰۴۰۰	یعقوب افندی ذساسته جیان
۰۴۰۰	انطوان افندی خانم اوغلی
۰۱۰۰	هاجی علی تاجر تبریزی
۰۱۸۰	هاجی محمد تاجر تبریزی مشهور خراز
۰۳۰۰	هاجی حبیب تاجر سلماسی
۰۲۰۰	اقا علی اکبر تاجر تبریزی مشهور خراز
۰۰۶۰	هاجی میر آقا تاجر تبریزی
۰۰۸۰	هاجی علی بیگ نایب فراس
۰۰۶۰	آقا فرج قواص
۱۰۰۰	علی بیگ صراف
۰۳۰۰	هاجی سید عبدالباقی تاجر اصفهانی
۰۴۰۰	هاجی محمد باقر تاجر اصفهانی
۰۱۴۰	هاجی رضا تاجر تبریزی مشهور تاهباز
۰۴۰۰	هاجی محمد علی تاجر قزوینی
۰۱۰۰	هاجی ملا خلیل تاجر خوبی
۰۰۸۰	اقا محمد تقی تاجر خوبی
۰۱۰۰	اقا ملا حسین دلال خوبی
۰۰۲۰	اقا میرزا علی تبریزی مشهور بشالچی
۰۰۵۰	هاجی حسن قواص
۰۱۰۰	هاجی محمد رحیم تاجر خوبی
۰۰۴۰	مشهدی محمد قواص
۰۰۴۰	اقا محمد تقی دلال دیلمانی
۰۱۰۰	استاد علی تبریزی قناد
۰۱۰۰	کر بلائی علی بقال تبریزی
۱۰۰۰	هاجی ابراهیم قبض مال
۰۲۰۰	هاجی رجعلی شبستری
۰۰۴۰	هاجی عباس علی شبستری

جمع پول نقره مبلغ هفت هزار و دو بیست
و نود و فروش شده

کنتخدای بقالان	۰۰۶۰
حاجی رضا آشپز	۰۰۶۰
کر بلایی اسماعیل	۰۶۰
اقامهدی توتونچی	۰۶۰
حاجی باقر فناد	۱۰۰
حاجی کاظم بارخانه‌چی	۲۰۰
حاجی حسین توتونچی	۰۶۰
حاجی تقی چولچی	۰۶۰
اقامیرزا علی اکبر خراز	۱۰۰
اقا ستار آشپز	۰۴۰
حاجی کاظم آشپز	۰۴۰
مشهدی باقر تاجر تبریزی شهر بقله	۱۰۰
مسبوالکیان	۱۰۰
آقاعلی پسته فروش	۴۰۰
آقاعلی اکبر شالچی تبریزی	۰۴۰
اقاصادق دلال	۰۵۰
حاجی حسین فنادخوبی	۰۶۰
کر بلایی هاشم تاجر تبریزی	۱۰۰
کر بلایی ابوالقاسم فرش فروش و شرکاء	۱۶۰
کر فور آقا آل بناقین	۲۰۰
قره‌پت زاکان	۱۰۰
حاجی عبدالمحمد مرندی	۱۶۰
آقا احمد اردبیلی	۱۰۰
اقامحمد و حاجی محمد علی بقال	۱۳۰
اقامحمود بقال تبریزی	۱۰۰
اقا فرج کنتخدا	۰۳۰۰
حاجی محمد علی تبریزی	۱۰۰
کر بلایی محمد علی حبشی	۲۰۰
اقا عبدالرضا تنباکویی	۰۴۰
حاجی حسن و حاجی حسین تنباکوفروشان	۲۰۰
خوبی	
آقامیرمهصوم فونسل روجعق	۵۰۰
آقامحمد حسین دلال تبریزی	۰۶۰
حاجی عبدالرضا بارخانه‌چی	۲۰۰
حاجی الله ویدی افشار	۲۰۰
حاجی عباس ابروانی	۲۰۰
حاجی محمد جعفر فرش فروش	۱۰۰
آقامهدی اهرنجانی	۲۰۰
آقادین محمد دلال شبستری	۱۰۰
حاجی رضا کوجه‌مشکی	۱۰۰
حاجی میرقدیم تنباکویی دیلفانی	۲۰۰
آقامیرزا عبدالکریم تاجر تبریزی	۲۰۰
بابا و نعلی قره‌پت آقا	۱۰۰
جمع بول نقره مبلغ یازده هزار و دو بیست و هفتاد فروش میباشد	

حاجی محمد محسن آقا تاجر شیرازی
یکه مدد بابت شند و فریشماره ۱۷۴۹۷۸۵
وجملتان وجوهات مرقومه بدین قرار است

بول طلا	بول نقره
غروش	غروش
۲۳۶۸۷	۱۸۵۶۰

و یکه قطعه بلیت شند و فر

غیر از وجوهات مزبور در دو مجلس مرقوم به بعض کسان نیز بول داده اند چونکه بطور صنعتیت بک جاداده اند اسامی آنها بطور مفردات معلوم نبود مشخص نموده بعد در صحیفه اختر اعلان خواهد شد .

ظاهر

مطبعه و
در راسته بابعا
در کارهای
رجوع مباحثه
اسامی و کلاب
گاهی در صفت
روز چهارشنبه
۳۲ کانون نانی

این نامه
و

از لند
که از (دماغ)
ترانسوال باز
است . بموجب
قبیله (بورس)
برخواست
از جانب
کسان در هر
اطلاعات و
در میان ابر
ترکستان رو
ولی از مخار
حاصل نشد
تسدن فقره
خان را اعتراض
البه طفلی اس
با و ا کذار شو
از اینکه بقوت
ومی البیه ر
نامها نیز می
انگلیس افغا
از لند
نیوز) در نس
موجب خبره
روس برای
از چندی باین

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
رجوع میشود .
اسامی و تکالیف کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۱ صفر سنه ۱۲۹۷
۲۲ کانون ثانی رومی و ۱۴ ژانویه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روپل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تلگرامها

از لندن ۲۲ محرم بموجب تلگرافنامه
که از (دماغه امید) رسیده است . در قطعه
ترانسوال باز آثار شورش و اختلال ظاهر میشده
است . بموجب اطلاعاتیکه حاصل شده است
قبیله (بوس) پس از اجتماعی بشورش خواهند
برخواست .

از جانب دولت انگلیس بطور پنهانی خیلی
کسان در هرات سمت مأموریت دارد . بموجب
اطلاعات و خبرهاییکه از مامورین مذکور میسر
در میان ایوب خان والی هرات و مامورین سمت
ترکستان روس مناسبات و مخبریات داشته است
ولی از مخبریات طرفین بطور لایق اطلاع
حاصل نشده است . بسیاری از اخبار نامهای
تسدن فقره امارت موسی خان فرزند یعقوب
خان را اعتراض کرده میگویند . چون خان موسی
البه طفلی است پنجساله هرگاه امارت افغانستان
با او گذار شود دولت انگلیس ناچار خواهد شد
از اینکه بقوت عسکری بقا و دوام حکومت خان
موسی البیه را نگاهداری نماید . بعضی از اخبار
نامها نیز میگویند صواب آن است که دولت
انگلیس افغانستان را یکی خالی نماید .

از لندن ایضا اخبارنامه (دبی
نیوز) در نسخه امروز خود میگوید .
بموجب خبرهایی که از طهران رسیده است دولت
روس برای اعاده نفوذ خود در برابر ایران که
از چندی باینطرف کاسته است در باره دولت

ایران سخت گیری میکند . در توپخانههای انگلیس
بکمال کرمی عملیات کار میکنند . پاره بدلات
در دواثر قشونی بعمل آورده خواهد شد که بیش
از پیش وضع قشون منظم گردد .

دسته های افواج توپچی بحری که تاکنون
نوعی آزادی را مالک بودند بعکس این فقره قرار
داده شده است .

از این ایضا پرنس بسمارک از ناخوشی که
دارد مضطرب است . ولی ناخوشی پرنس
مشارالیه چنان نیست که توهمی اران حاصل
آید .

اعلا حضرت امپراتور المان بمناسبت تبریک
سال جدید میلادی در جواب امین شهر برلین
خطابه خوانده ضمنا بیان نموده است که (بیاری
خدای تمالی در المان از بقا و دوام صلح و آسایش
امید واری دارم)

از لندن ۲۶ محرم بموجب خبر
تلگرافی که از کلکته رسیده است محمدخان نام
از رؤسای افغان بجزل (روترس) کاغذی
نوشته ضمنا اظهار داشته است که تا انگلیسها
افغانستان را خالی نمایند اهالی افغان دست از اسلحه
جنگ برنخواهند داشت .

میگویند خان موسی البیه پس از آنکه فرزند
یعقوب خان امیر سابق را بامارت برداشته است
با انگلیسها در پنهانی مخبریات داشته است حتی
امیدواری بوده است که از مذاکرات مذکور نتیجه
خوبی حاصل بشود . اعتقاد مردم بر این است

که دولت انگلیس امارت فرزند یعقوب خان را
تصدیق خواهد نمود .

از لندن ایضا حرم و عیال یعقوب
خان از کابل به هندوستان نزد خان مشارالیه فرستاده
شده است . کشتی زاهد ارچنکی (مورتاک) نام
انگلیس بلنکرکا جزیره قبریس رسیده است .

از لندن ۲۵ محرم در این نزدیکی از جانب
جمعیت انجیل برای تحقیق وضع طایفه (نصیری)
مامورهای چند بجناب کردستان عثمانی فرستاده
خواهد شد که اطلاعات خودشانرا در باره طایفه
مذکور بجمعیت انجیل اخبار نمایند .

اینکه شایع شده بود در میان دولتهای انگلیس
وروس درباره افغانستان مذاکرات را آغاز شده
است بطور قطعی تکذیب کرده شد . مع ذلك
مظنون است که پرنس لابانوف سفیر روس بعد از
وارد شدن بلندن تکلیفی در اینباب بدولت انگلیس
بکند .

از وین ایضا حکومت صربستان
جایجا کردن محاسبات اراضی وقفیه جاهایی را که در
این اواخر از جانب دولت عثمانی بحکومت مشارالیه
واگذار شده است بدفع الوقت انداخته میگوید
تا از جانب دولت عثمانی ضرر و خساراتی که بجهت
تجاوز کردن از ناو دهها حدود صرب را بحکومت
آنجا وارد شده است تضمین نماید محاسبات اراضی
وقفیه را جایجا نخواهد نمود . بنابراین از جانب
دولت اوستریا کاغذی بحکومت صربستان فرستاده
شده ضمنا اعتراضات بسیار سخت در اینباب بحکومت
مشارالیه کرده شده است .

از آمدن ۳۰ محرم بموجب خبر تلگرافی که از کلکته رسیده است محمدجان خان برای يك هجوم عرعی بر ضد انگلیسها قبائل افغانستان را هر يك میکند . هرگاه از جانب خان (مرو) تکلیف اتفاق بدولت انگلیس بر ضد روس واقع بشود دولت انگلیس نخواهد پذیرفت .

داخلیه

بجناب مستطاب افتخام سید پاشا رئیس وکلا يك قطعه نشان فروغ افشان (امتیاز) مرحمت فرموده شده است . چنانکه موافق نظامنامه نشان مذکور روز دوشنبه گذشته از اصطبل عامر کانسکه مخصوصی بادونفر از یاوران (اجودان حضور) اعلا حضرت پادشاهی و چهار نفر از چاوشان مخصوص بدولتخانه جناب مستطاب مشارالیه فرستاده شده باین همایون احضار و پس از شرفیابی از حضور همایون پادشاهی نشان مذکور بادست تأیید پوست ملوکانه آویز صدر اقتضای جناب مشارالیه شده تمامی نظامات مقرر نشان مذکور نیز بعمل آورده شده است . جناب مستطاب رئیس وکلا از اینکه توجهات جهان درجات پادشاهی بدعای بقای عمر و از دیانتشان و شوکت حضرت ظل اللهی رطب اللسان شده لازمه سپاس گذاری را در حضرت همایونی بعمل آورده است .

بجناب سعادتآب حافظ پاشا وزیر ضبطیه بکفته طمه نشان ذیشان مجیدی از درجه اولی بجناب سعادتآب خلیل پاشا دوم درجه نشان عالی عثمانی احسان فرموده شده است .

جناب دولتآب حسن پاشا فرزند جناب اسمعیل پاشا خدو سابق مصر که در (نابولی) بود برای عرض باره مطالب بخا کدای اعلا حضرت پادشاهی روز سه شنبه گذشته بدر سعادت وارد شده است . چون پیش از وقت از آمدن جناب مشارالیه اطلاعی حاصل نشده بود که برای اقامتشان منزل مخصوصی آماده بشود بنابراین در ساحلخانه جناب دولتآب سمرقنای پادشاهی دائره مخصوصی بجهت ایشان معین کرده شده است . (وقت)

(مسیو ظریفی) که از ملت روم و معتبرترین بانگرها (صرافها) است برای بیچاره کان مهاجرین دو هزار جفت کفش و ده هزار وقبه زغال بطور اعانه داده است .

سخن با هواخواه محترم

هواخواه محترم ما از طهران کاغذی نوشته اشعار داشته است که در صحائف اختر گاهی بر ضد بعض اداره ها و حکومات ولایتهای ایران مطالبی نوشته شده است و بعضی بزرگان را باعث اغراب خاطر و زنجبیدی بطن و ظاهر گردیده و مارالطفعا یادآوری کرده بودند که از این مسلك كناره گیریم و بد کسی را نکویم و باعث رنجش مردمان بزرگ محترم نشویم راوی چیزهای خوب شویم نیکان را ستایش کنیم و بدانرا تعرض ننماییم و در این ضمن نصیحتهای خوب و مثلتهای چسبنا آورده بودند . لهنذا زاید نمیدانیم در این باب مختصری در این صحیفه عرض شود . اینکه از اداره های ولایات نوشته اند ما عیب کسری کرده ایم نمیدانیم کدام یکی است بجز نقل بعض نوشتهجات که از (کیلان) و کاغذ دیگر از طهران یا تبریز رسیده در خصوص بعض مامورین جزو و نایب الحکومه ها تفصیلی نوشته بودند چیزی نوشته نشده است و کلیه فرار این جریده و مسلك مستقیم او این است که آنچه متعلق باصلاح احوال نوع و شخص باشد خودداری نکنند خصوصا از اوضاع مامورین جزو که باعث بدنامی کار فرمایان و ولایه و حکمرانان میشوئند و بسا هست که باوجود نزدیکی مکان کسی جسارت ندارد از کار آنان بمرکز ولایت شرح احوال را عرض کند و ناچار توسط اخبار نامه و مکتوب متمسک میشود ما هم از بابت اعتمادی که بحسن نیت بزرگان و کار فرمایان و ولایه عظام داریم و میدانیم راضی بحركات و اطوار ناشایست مامورین کوچک نیستند این است که بخاوص نیت و وصفای عقیدت آنچه از این قبیل تحریرات با دانه میرسد از بابت نقل قول درج میکنیم و معلوم است هرگاه صاحب مطلب که از او شکایت شده است بری الذمه از آن نقره بوده باشد البته بمقام تکذیب مدعی برآمده سندی خواهد فرستاد که در مقام برانگ ذمت او درج صحیفه اختر نمایم .

اما اینکه هواخواه محترم در ضمن مکتوب از اداره ولایت فارس نیز نام برده اند این یکی محض اشتباه است به علت آنکه امر و زمک فارس را از جهت اداره رشک جمیع اداره های پیش توان و مراقبت نواب مستطاب اشرف والا معتمد الدوله دامت شوکته میباشد همی بقدر کافی است که چندی بیشتر قونسل دولت (هولاند) مسیو (کن) که رجوعات قونسلگری دولتین فرانسه و روس

هم در عهده اودر بندرانی شهر است و موقتا از آنجا آمده بفرنگستان میرفت در يك مجلس دیپلماتی بزرگی در مقام مدح و تمجید از حکومت فارس شرحی بیان کرده و گفته بود که من کارهای هر سه دولت را در بندرانی شهر بنایب الحکومه آنجا حاجی محمد باقر خان و اگذار کردم یکی از سفرای دول معظمه از اهل مجلس بکمال تعجب استیضاح کرد قونسل مومی ایسه گفت هیچ جای استیضاح نیست من اگر شبیه در اعتماد خود می داشتم این کار را بمهمه یکی از قونسلهای دیگر و اگذار میکردم ولی نایب الحکومه مومی ایسه بهتر از من و همه حقوق هر سه دولت را رعایت خواهد کرد به علت آنکه مردی است مستقیم الاطوار و حق شناس که از هر جهت باو اعتماد توان کرد . و از اینجا معلوم است که اداره کل چه قدر مراقب انتظام کارها است همچنین در عراق و آذربایجان اگر گاهی بر ضد پیشکاران آذربایجان سخنی گفته شده است آنهم از روی نوشتهجات و بدلیلی که اقامه کرده اند بوده است .

بایه این تفصیل نماند از کسی شخصا توفعی داریم رنه باک و اندیشه راست میگویم و راست مینویسیم و مقصد ماملت پرستی و رواج استقامت و درستی و راهتمانی اهالی است بمدارج ترفیات مدینه در این ضمن هرگاه کسی خلافی بکنند و کسی دیگر از ما نقل آن خلاف را خواهش نماید هیچ محدودی نخواهد داشت که باقتضای اخبار نیکاری بنویسیم .

در حال امیدواریم که خیر خواهان ملت که هم هواخواه این جریده هستند ما را در این موقع مشکل که تکلیف بزرگی در عهده داریم از نوشتن حق و راست منع نفرمایند و باور کنند که غرض شخصی و نوعی با کسی نداریم در نقل قولها هم تفصیری ازمانیت . اما فقره ستایش نیکان و روایت کارهای خوب که هواخواه محترم اشعار فرموده اند و همچنین اغماض از ذکر عیایب بعض اشخاص و مانند اینها در این مقام عرض میکنیم اینها هم درجات و اندازه دارد و بقدر توافق با مسلك این جریده حتی الامکان مرعی شده و خواهد شد . مع هذا امیدواریم که اصل نیت و مقصد را ملاحظه فرمایند نه خشنودی و ناخشنودی اشخاص را . حال نیکی را در جهان خود اثری هست که بالطبع ظاهر شود و بعد از گذشتن از اشخاص بجز نیکی نماند . آینه جهان را اثر از اشخاص نیست بل از کردارها است .

آب مبدل شد در این جو چند بار
عکس ماه و عکس انجم برقرار

از جانب
میرزا جوان
علیه ایران
فرانسوا
خان نایب
نشان کومانا
در
چنانکه
هر جمعی
پندان واسط
از آن اجس
دیگری خان
گذاشته آ
و (جوهر
فن نصت
و مشهور
کیما کری
از اجسام
عنصر که
قلزی میباش
از این
هزاران هن
حاصل کشته
در ترکیب
و یا اقل
عنصر و جو
از اجسام مر
نیج و یاش
از عناصر
نشان بسیار
در حقیقت
از آن خواه
این
و کفیم آن
غیر منجس
است .
ترکیب من
خرافات د

از جانب دولت فخریه اوستربا بمقرب الخاقان
میرزا جوادخان مستشار سفارت کبرای دولت
علیه ایران يك قطعه نشان (کران اوفسیه
فرانسوا (روزف) و مقرب الخاقان میرزا رضا
خان نایب اول و ترجان سفارت مشارالین نیز
نشان کوماندارتا جدار آهنی فرانسوار و زف اعطا
شده است .

در اهمیت علم کیمیا باقی از نسخه سوم

چنانکه از تفصیل قبل معلوم گردید کیمیاگر
هر جسم را بتأثیر قوتهای حل کننده عرض نموده چون
پندان واسطه معلوم گشت که تغییری در یکی
از آن اجسام راه نیامت و ازان جسم غیر متجانس
دیگری خارج نکشت آن جسم را جداگانه
گذاشته آرا (عنصر) و با (جسم بسط)
و (جوهر فرد) می نامند . حال در نزد علمای این
فن شصت و شش عدد اجسام عنصری معلوم
و مشهور است که هیچ کدام از آنها قابل انحلال
کیمیا گری نیستند یعنی بسط فردند و جمع فلزات
از اجسام بسطه هستند و از آن شصت چهار
عنصر که ذکر شد سیزده نوعش اجسام غیر
فلزی میباشند .

از این شصت و شش اجسام مفرده عنصر به
هزاران هزار بل کرورها کرور اجسام مرکبه
حاصل گشته است . تا بحال جسمی یافت نشده است
در ترکیب آن تمامی این شصت و شش عنصر
و یا اقلا نصف آنها موجود باشد . اکثر مواد
عنصر و جوهر فرد شان خیلی کم است . در بعضی
از اجسام مرکبه دو و در بعضی سه و چهار و نهایت
پنج و یا شش عنصر بیشتر یافت نمیشود . و بعضی
از عناصر هستند که نسبت بسایر عناصرها مرکبا
نشان بسیار کتر است و بعضیهم از آنها هستند که
در حقیقت خیلی کم یابند یعنی در ترکیب کره زمین
از آن جواهر فرد بسیار اندک وجود دارد .

این شصت و شش عنصر که ذکر یافت
و کفیم آنها انحلال پذیر نیستند و منقسم باقسام
غیر متجانس نمیشوند مثالشان حروف تهجی
است . حروف مذکور جمع کلمات و جمله هارا
ترکیب مینمایند ولی خود شان فی حد ذلتم از
حروفات دیگر حاصل نکشته اند . مثلا لفظ

(خبر) مرکب از حروف (خ) و (ب) و
(ر) میباشد اما (خ) و (ب) و (ر) در
ذات خود بسط و فردهستند و هر کدام از آنها
اشارت است از برای يك صوت معنی که آن صوت
مرکب از سایر صوتها نیست . بهین قاعده شصت
و شش عنصر مذکور هم الف بای کتاب تکوین
هستند . و از دوسه عدد آنها يك جسم مرکبی
بمصول می آید ولی هیچ کدام آنها از چیزهای
دیگر حاصل نشده اند و در ذات خود بسط
و یکدست میباشند .

و بعضی از حروف در ترکیب کلمات بیشتر از
سایره یافت میشوند بلکه کم کلمه یافت میشود که
یکی از آن حرفها در آن یافت نشود مثل حروف عله
یعنی (ا) و (و) و (ی) و قحه و ضه و کسه که
بدل آنها ست . و بعضی حروف فهم هستند که
در ترکیب کلمات بسیار بندرت پیدا میشوند مثل
حرف (ص) که تنها در ترکیب یکی دو کلمه
فارسی یافت میشود چون (شصت) و (صد) .
چنین هم اجسام عنصریه بعضی در اکثر اجسام
موجود است مانند (مولد الجوضه) و بعضی
خیلی نادر در طبیعت یافت میشود مثل (رویدوم)
که از عناصر مذکور است .

بقیاس مذکور این شصت و شش عنصر را
الف بای کیمیا میتوان گفت و اجسام مرکبه
سایره بنابه کلماتی است که از آن الف با ترکیب شده اند .
مثلا آرا کلمه فرض کنیم که مرکب از دو حروف
عنصری است و هر مرکبه سه حرفی و زاج سفید
رباعی و سفیده تخم مرغ خماسی هستند . در این
چاماناسب آمد که فهرست اسامی اجسام بسطه
عنصریه را بترتیب حروف تهجی درج نمائیم .

(اسامی عناصر معلومه ازین قرار است)

- استرنیوم . اسرب . انیمون . اورانیوم .
- اوسیموم . آهن . ایریوم . ایریدیوم . ایندیوم .
- باریم . بروم . بسوت . بور . پلاتین .
- پلادیوم . تریوم . تلوریم . تنالوم .
- تجستین . توتیا (روح) . تیناتیوم . تلوم .
- ثوریوم . دیدیموم . رهدیوم . رو بسدیوم .
- روینیوم . زر (طلا) . زر قونیوم . زرنیخ .
- زیبق . سیریوم . سیلیوم . سیلیقون . سیلیبوم .
- شاب یا خود شب (زاج سفید) . فیم (زغال) .
- فلور . فوسفور . قلجی . قلیا (قلیاب) .

کدمیوم . کروم . کلس (کچ) . کلور .
کوبالت . کوکورد . لنتانوم . مس . مغنیسیوم .
منغانیز . مولد الجوضه . مولدالماء . موایدیوم .
نطرون (سودا) . نقره (سیم) . نوریم .
نیترژن . نیکل . نیویوم (کلومیوم) .
ونادیوم . بنتریوم . بود .

عمل حل یعنی از هم مفک و متفرق کردن
نصف عمل کیمیا گریست . و حال اینکه ماهیسه
کله هارا از هم پاشیده حروفاتی که آن کله هارا
ترکیب ساخته است از هم جدا نمیکنیم بلکه
بعضی از اوقات آن حروفات را با هم ترکیب داده
کله های نو میسازیم . مثلا حروفاتی که يك کلمه عربی
را مرکب نموده اند از هم مفک نموده از همان حروف
يك لفظی ترکیب مینماییم که گاهی عرب از آن
حروف چنان لفظی ترکیب نموده باشد . مثل
اینکه از حروف کلمه (ورد) که عربی و بعضی
کل است لفظ (رود) میسازیم که فارسی و بعضی
نهر است . و از حروف (شراب) که عربی است
کلمه (بارش) که فارسی است میسازیم . بهین
قیاس کیمیا گری آنها مشغول تحلیل مرکبات نمیشود
بلکه بعضی هم مشغول ترکیب میشود و از مفردات
آنچنان ترکیب هامی سازد که تا آن زمان چنان ترکیبی
در کره زمین موجود نبوده است . مثلا (کلور
فورم) يك جسم (گازی) یعنی هوائی میباشد که
از اختراعات جدیده کیمیا کران است و تا به امروز
در کره ارض این چنین هوائی را هیچ کس
در اجزای خانه طبیعت آماده ندیده است .

بلی انسان قوه آرا ندارد که چیز را از عدم
بوجود بیاورد ولی این اقتدار را دارد که چند
عدد عنصر موجود را با هم نالیف و ترکیب نموده
ترکیبی بساحه وجود بیاورد که تا آتوفت در طبیعت
چنان ترکیبی اتفاق نیفتاده باشد . مثل اینکه حروف
(ت) و (ل) و (ک) و (ر) و (ا) و (ف)
در عالم موجوده بوده است ولی تا پنجاه شصت
سال پیش ازین کسی لفظ مرکب (تلکراف) را
در هیچ کتابی از کتب عالم ندیده بود لیکن بعد
از اختراع تلکراف کاتب آرا بت ترکیب آورده حال
متداول است . کیمیا کر هم قادر است که مفردات
عناصر را داخل هم کرده بقضای خواص و قوانین
مخصوصه که خالق تعالی جل شأنه در آنها نهاده
است جسم جدیدی احداث نماید که تا آن زمان
در کارخانه طبیعت اتفاق نیفتاده باشد و هم مقتدر

است که اجسام مرکبه را از هم پراکنده سازد یعنی دانی علم حل و عقد هر دو است .

پس در این صورت کییا کررا بصفه ایجاد کننده متصف داشته درجه اهمیت و فایده کار او را دانستن از عقل و حکمت است . چه همین فن جلیل است که در مدت صدسال روی زمین را چنان تجدید و تبدیل و اوضاع کار و بار دنیا را بحدی تنظیم داده است و پایه عمران بشر را بجائی رسانیده است که عقل در توصیف آن عاجز است . کشتی آتشی . کالسکه آتشی تار رقی (تلکراف) عکاسی دستگاه چاپ بالون (کشتی هوایی) این همه آلات و ادوات جنگ این همه تجملات و آفته منقش و الوان و اتمه نفیسه و ادویه جدیده از اختراعات کییا کرری است . اگر چه این فن شریف اندک مدتی است که ترقی و شهرت بهم رسانیده است ولی فواید آن اوضاع کره زمین و طرز معیشت بشر را بکلی تغییر داده است . چون خوب ملاحظه نمائیم هیچ کار و پیشه در روی زمین نیست که محتاج به علم کییا نباشد رنگرزی چیت ساز زرگر آهن کر معدن کاوریغنه کر شیشه کر نقاشی قناد طبخ و الحاصل هر صنعتی که بخاطر بیاید متمم آن و ترقی دهنده آن علم کییاست پس ارباب عقل سلیم از این تعریف ناقص مختصر میتوانند درجه اهمیت این علم عزیز را بنظر قدرت دانی به بینند . امضا

(م)

خارجیه

(از اخبارنامه (ایران) نقل میشود)

روز سه شنبه دهم ذی حجه الحرام که روز عید اضحی و از اعیاد مقدسه و ایام متبرکه معلومه این ملت حنیف بیضاست از پیشگاه خلافت کبری بر حسب رسم و معمول همه ساله بسلام عام اشاره رفت بندگان اعلا حضرت قدر قدرت شاهنشاه بجهت اسلام پنازاده تعالی شوکت و دوله در تالار عمارت بادکوبه باریکه خسروانی و سریر معدلت مسرهما یون جلوس فرموده و زرای عظام و شاه زاده کان بزرگ خانواده سلطنت و صاحب منصبان نظامی و قلمی و امرای عسکریه و وجوه و اعیان

خدم و حشم و احاد و افراد جا کران در بار کردن مدار میسارک بار حضور باهرا شور مقدس یافته از بیان الهام بنیان ملوکانه تبریک و تهنیت عید سعید شریف را اصفا نموده از خطابات ملهمات موهبت آیات پادشاهی بادراک سعادات و اقیات مستند گردیدند و دعا و ثنای وجود مسعود و ذات بایرکات اعلا حضرت شهر یاری عز نضره و دام ملکه را بانشکرات و افیه از امراجم و عواطف کامله شاهانه انباز داشتند . خطیب خطبه بلبله قرائت نمود شاهزاده سا . میرزای شمس الشعرا قصیده غراب عرض رسانید لوازم و شرایط سلام از نوازش موزیکان و شلیک توپ و غیر بعمل آمده واقفین آستان سپهر نشان همایون بعد از حصول اجازه بمنازل خود معاودت نمودند .

هم درین روز قبل از آنکه قاد سلام عام نظر بجمعه اسلامیه و اتحاد و مودت دولین علیین ایران و عثمانی جناب جلال تاب فخری بیک سفیر کبیر دولت عثمانی مامور و مقیم دربار دولت علیه با همراهی جناب اشرف امجد سپهسالار اعظم و وزیر امور خارجه شرفیاب حضور مهر ظهور اعلا حضرت شاهنشاهی خلداه ملکه و ساطانه گردیده تبریک و تهنیت این عید سعید را بوجهی شایان بعرض رسانید و از جانب سنی الجوانب همایون نسبت بجناب سفیر کبیر معظم الیه عواطف خاصه و تفقدات ملوکانه مبذول شد .

(مکتوب از تبریز)

شریعت اخلاقی

(از خدا خواهیم توفیق ادب)

(بی ادب بحر و ممانداز لطف رب)

(بی ادب تنها نه خود را داشت بد)

(بلکه آتش در همه آفاق زد)

آنکه اختلال شریعت اخلاقی هر قوم را مایه اختلال نظم امر آنها دانسته و مادام رفع اختلال از اخلاق و عادات نشده امیدواری در حصول اصلاحات و قوام تنظیمات نداشته اند مطلبی است صحیح و نکته ایست بجا اخلاق سیده و عادات ذمیه در هر قوم و مملکت حقیقه بمثابه عموم قائله

و مهملکات هاله است اسقام نفوس و اسقام امراض قلوب را همین سوء خلق مایه و علت میباشد چنانچه اطبا اعتنا بضبط قوانین علاج ابدان دارند اهتمام و اعتنا بقلع و قمع این قبیل امراض نیز که مایه تمامی و تباهی نفوس و قلوب انسانی است از اولیای دولت و امنای ملت باید بیشتر باشد و این است مقصود از قول باری تعالی ﴿ قَدْ فُلِحَ مَنْ زَكَّهَا ﴾ و پس از آن ﴿ وَ قِيعَب ﴾ من دسیها ﴿ چون این مطلب بسبب شریف و از امهات اصول تنظیمات مدینه و علت تامه حصول اصلاحات است شرح آنرا برای تذکره دوستان و مطالعه کنندگان صفحات اختر مناسب و بی ضرر دانست .

می گویند (فلان حسن الخلق ای حسن الباطن و الظاهر) انسان مرکب است از جسدی که مدرك میشود با بصر و از روح و نفس که درك میشود با بصیرت و هر کدام از آنها را هیئت و صورتی است جبیل با قیبح محبوب بامکروه پس خلق عبارت از صورت و هیأتی است در نفس که ثابت و راسخ باشد در او و افعال از و بسمولت و آسانی صادر شود بدون حاجت بفرکر و رویه پس اگر هیئت چنان هیأتی است که افعال صادره از او نزد عقل و شرع محمود و مدوح است این هیئت را خلق حسن میگویند و اگر صادر از او افعالی باشد قبیحه او را خلق سبی و بد می نامند . راسخ را از این جهت قید کردیم که اگر از شخص بذل مال صادر شود بندرت بنا بر بعضی ملاحظه و مصلحت وقت نمی گویند خلق او بخاست مادامیکه اینخالت در نفس او ثابت و راسخ نباشد و همچنین اگر کمی بجهت و رویه و تکلیف بذل مال کند یا در وقت غضب گاهی خود را سالت نماید نمیگویند خلق او بخا و حل است پس در انجام چهار چیز معتبر است یکی فعل جبیل و قبیح دومی قدرت بهردو سیمی معرفت را و چهارم حصول هیأتی در نفس که بسبب آن نفس باحد جانبین میل نماید و بر او احد امرین مبرر شود از خوب و بد و خلق عبارت از فعل نیست بسا شخصی که خلقش سخا است ولی بذل نمی کند بجهت نداشتن مال یا برای مانع دیگر و بسا می شود که خلقش بخل باشد باوجود این بذل کند برای باهشی و علتی نه از روی میل طبیعی .

برخی اشخاص از غلبه بطالت و کسالت اشتغال بترکیب نفس و تهذیب اخلاق را برای

خود سخت و دشوار دیده گان میکنند که اخلاق
تغییر پذیر نیست و بگویند چنانکه کسی قادر
بتغییر ساق ظاهری نیست مثلاً قصیر نمی تواند
خود را طویل کند و طویل خود را قصیر نماید
و قیح الوجه نمی تواند خود را جبل کند همچنین
است قیح باطنی و گفته اند شهوت و غضب که
که مقتضای مزاج و طبیعت است از آدمی منقطع
نمی شود پس اشتغال بقلع و قمع آنها تضييع اوقات
و بیجیصل است ولی بشهادت تجربه و حس و عیان
می بینیم که تغیر ریحات و عادت میسر و ممکن است
والا همه وصایا و مواعظ و نصایح و تادیبات
باطل و بیفایده می شود و باید در حق آدمی انتظار
واضح چگونگی محال انکار و استعجاب نمی تواند
بود و حال آنکه تغیر خلق بهایم نیز ممکن است .

اشتر بشهر عرب در حالت است و طرب
گر ذوق نیست ترا کج طبع جانوری

باز و عقاب را از حالت استیحا ش بحالت انس
می توان آورد سگ از عادت خوردن بحالت تأدب
و تعلم می آید و بنفس خود قاهر می شود که صید را
میگیرد و باراده صاحبش بازرها میکند و موش
و کربه و کنجشک را در یک نفس نگاه میدارند
اسب از سرکشی بحالت آرامی و رامی و انقیاد
منتقل می شود و همه اینها تغیر اخلاق است
باید اینه حتی در جاد و نبات هم بارتیب و علاج
تغییر حالت ممکن و واضح است . دانه سب
و خرما سبب و خرما نیست مگر اینکه اونوعی خلق
شده که ممکن است بارتیب و اسباب سبب و خرما
باشد که هر دم بافتی از مهر تابان تربیت
نامه وارد در اجزای گان کی ز رشدی
مهد در یادا یکی کردی هوا
صدفی کی دانه کوه رشدی
است بعضی سریع القبول است و برخی بطی القبول
و شهوت و غضب هر چند طبیعی است از آدمی
تا مرگ قطع نمی شود ولی قطع بالکلیه لازم نیست
و مقصود از ریاضت و مجاهده و تخلق بخلق
حسن بالمره قلع و قمع این صفات نیست چه شهوت
برای فائده لازمه خلق شده و در جبلت انسان
وجودش ضروری است هرگاه شهوت طعام قطع
شود آدمی هلاک خواهد بود و اگر شهوت وقاع
منقطع گردد نسل منقطع می شود غضب بالمره
هرگاه مرتفع گردد انسان از خود دفع مضرات
و مهلکات نمیکند پس مطلوب رد آنها است

باعتدال که وسط باشد میان افراط و تفریط
و مطلوب در صفت غضب مثلاً حسن حیت است
که نه تمور باشد و نه جبن که شهوت و غضب در
اطاعت و انقیاد عقل شود و باینجهت فرمودند
والکاظمین الغیظ نفرمودند الفساقین
الغیظ پس حسن خلق راجع می شود باعتدال قوه
عقل و کمال حکمت و اعتدال قوه غضب و شهوت
که این دو قوه مطیع عقل و شرع باشند و این معنی
باعات و ریاضت حاصل میشود چنانکه مجرب
است حتی صاحب اخلاق حسنه بابعض اسباب
نامناسب و قوت صحبت مصاحب ناجور بخلاق بد
اقدام میکنند و مداومت می نماید اوائل که از آن
خلق بدش می آمد و ندامت داشت کم کم با تخلق
طبعاً مائل میشود و از او فرحناک میباشد همه اینها
نتیجه عادت است پس وقتیکه نفس با عادت از باطل
لذت بیرون و مائل باطل و قیاح باشد چگونگی لذت
نمی برد از حق و چگونگی مائل نمی شود بچیرهای
حسن هرگاه مداومت و مواظبتی بآنها نماید
فی العاده اسرا عجیباً بلکه میل نفس باور شنبه
و بد خارج از طبیعت است طبع باقطره مائل
بجمل و خوب است میل بر بد طبیعت ثانوی است
مثل بخوردن کل که انسان با عادت میل بخوردن
کل هم میرساند میل بر مقتضیات شهوت هم طبیعی
اصلی نیست بلکه غریبی و عارضی بر طبع است
که برای عرض مرضی شخص از اقتضای طبع
خود منصرف شده چنانکه بعهده مرض مستولی
می شود بطعام و شراب خوب و لذیذ هم میلی نمیکند
و حال آنکه اکل و شرب سبب حیات او است .

اقبل علی النفس و است کمل فضائلها
فانت بالنفس لا بالجسم انسان
از اصلاح شریعت اخلاقی اطعمار باس بوده و این
جهت بکلیه اصلاحات این سامان نمی تواند
اطمینان بهم برساند یک شاهراه امید واری بشما
می توانم نشان داد که پر ما یوس نباشید شما تم طبیعت
رعیت را ملاحظه میکنید قدری ملاحظه طبقه
بالاتر را و اواسط ناس را نماید تا بدلیل لمی حکم
مستقبل حال باینها نماید آیا اخلاق و اطوار
صاحبکار و صاحب اختیار و سلطان ماها به بنیم
چه طور است که نیکی و بدی خلق صاحبکار
و اطوار اعضای رئیس در نیک و بد اخلاق سایرین
خیلی دخالت دارد (ماهی از سرکننده کردن زدم)
یقین خواهی گفت بتصدیق و تسلیم همه ارباب
بصیرت و صاحب نظران امروز شاهنشاه ممالک

بحر و سه ایران در خوش خلق و نیک نفسی و خوش
حالی ممتاز و مسلم میباشد منکر نمی ندارد و خواهی
گفت که چنین پادشاه دادخواه پاك نهاد نیک اعتقاد
چشم روزگار کتر دیده و تصدیق خواهی کرد
که از وزراء و رجال دولت اطلاعات ایشان بیشتر است
(آنچه خوبان همه دارند تو تنها داری) همواره
توجهات مخصوصه بتربیت اهالی ممالکت مصروف
میدارند و عنان عزیمت بر ترقی حال رعیت معطوف
میکرمانند پس با اینحال از میان مراسم بشمار آن
خسرو فرخنده سیر کامکار البته امیدواری تمام
حاصل است که برور دهور رفع این معائب
و مفاسد بوجه احسن مقدور شود و اخلاق حسنه
همه جامنشر و صفات رذیله مرتفع گردد و ایران
در اندک زمانی محسود جهاتیان گردد حالت سی
و چهل سال پیش ممالک ایران باحالت حالیه ایشان
در هر باب تفاوتش واضح است چه درمأ کل
و ملبس و چه در سلیقه ها و ظروف و فروش و عمارات
و ابنیه و باغات و چه در مهمات و امورات لشکرکی
و چه در مهمات کشوری و چه در مر اودات خارجی
و چه در پولیتیکهای دولتی چه قدرها با قدم ابام
فرق دارد جای شکر و امیدواری است ملک مصون
است و حصن ملک حصین است منت وافر خدا
پرا که چنین است بحالا بیشتر مایه امیدواری این
است که رجال دولت و امنای حضرت و اولاد و احفاد
سلطنت نیز غالباً با اخلاق حسنه متصفند و از ذنایم
عادات بی میل و منصرف خاصه غره ناصیه
جهاننداری و قره باصره شهر یاری فرزند ارچند
نی همال شاهنشاه داد خواه که خلیفه سلطنت
و حدیقه خلافت نواب مستطاب اشرف امجد
اعظم سلطان مظفر الدین میرزا و ابامهد دوات
جاوید آبت ایشان می باشد در اطوار و حالات
و اخلاق و عادات با ذات اقدس ملکوتی صفات
اعلی حضرت شهر یاری مطابقت داشته و نیت
پاکش بانیت ایشان موافق است (باب افندی
عدی فی الکرم) در این جزو زمان در عمل نان
اذر بایحسان بذل و بخشش و گذشت و سخاوت
و خوش نیتی ایشان همه مردمان نیک معلوم
گردید که در حقیقت از صد هزار تومان گذشتند
و بحال رعیت و مملکت رعایت کردند سابه خدا را
سابه رأفت است و از خداوند بخلاق خود
مایه رحمت

چنان آفریده که خود خواسته
جهانی بخلقش یاراسته

والشبل في الخبز مثل الالاسد. نظر بیاکی طینت و باندی همت بالطبع از ردائل اخلاق نفرت دارند و از مفاسد اعمال وحشت می نمایند بدون اغراق میان اینانی ملوک در شهادت ذات و مدایح صفات و خوش اعتقادی و بالکلهادی چشم این روزگار مثل ایشان ندیده و بحمد اله تعالی خودشان مراقبت کاملی دارند که اطرافشان نیز نه خلق با اخلاق حسنه باشد چنانکه در کل در بخانه مبارکه ایشان کسی قادر بظاهر خلاف نیست همیشه فکر و همت در نشر معاد و معالی امور و مکرم اخلاق دارند باین حالت میتوان امیدوار شد که مالک ایران خاصه آذر بایمان رفته رفته در مقام تکمیل شریعت اخلاقی باشد خاصه بملاحظه عمد دیگر که حالایان وزراء و رجال دولت و ارکان و اعیان سلطنت مردمان کار آگاه و مجرب و مذهب خیل تربیت شده من جمله نمی توان اغماض نمود که جناب اجلا کرم حاجی میرزا حسین خان سپهسالار اعظم باوقوف و اطلاعات و محاسن صفاتی که دارند اوقات شبانه و روزی خود را مخصص بتربیت حال رعیت و تسویه امور مملکت نموده باکمال بی غرضی و صدق نیت همیشه در صد دخیل خواهمی دولت بوده چنانکه بکارهای او امان نظر شود ایمنی بهتر درک خواهد شد که در خدمت گذاری دولت بالره نفعانیت و خصوصیت مردم را کنار گذاشته جز استمداد و لیاقت چیزی را در ترقی حال تو کر معیار و مستبر نکرده و در ایمنی مابین دور و نزدیک فرقی نکذاشته بامر درمان هستند که هیچ وجه مناسبت شخصی با ایشان ندارند هر یک در سر کار و ماوریت خود برقرارند و بسا نزدیکها هستند که در ایشان اینخالت لیاقت را ندیده اند همه در خانه خود بیکارند ایمنی در کتک وزیری دیده شده بیشتر ما در ایران عادت چنان بودی که اگر وزیر و اوبری از کار می افتاد وزیر جدید با او ورین سابق او بنای خصوصیت می نهاد و توجه خیالش بباراد و عبب جونی و قصدمال و جان و زبراول و تضییع سلسله و طایفه او زیاتر از توجه بامورات مملکت دولتی مصر و وف می شد ولی جناب معظم برعکس تصورات مردم زمانه نمود دست بترکیب کسی نیز بلکه از دور و نزدیک هر کس را در سر هر کار که لایق و کافی دید بیشتر از سلف در حق او محبت و رعایت کرد و خدمات او را زیاد بر سابق در نظر همایون جلوراد چندی است که امور مملکت بحسن کفایت و فرط مظاهر ت ایشان در سائنات تنظیم

متفق و منظم است و ایشان باکمال شوق و اطمینان خاطر مشغول انجام مصالح و انتظام احوال خلق می باشند و آتی غفلت ندارند علاوه با آتمه ارادت و محبت معنوی میان آحاد و افراد رعایا که مخصوصا با این پادشاه جمیعا از روی حقیقت دارند و مطبعا طالب رضا و میل خاطر همایون ایشان می باشند و دلها بر مهر و محبت او منطبق و زبانها به ثنا و محبت او متفق است خاص و عام در کلستان عدل او بلبل بار نوای دعای خیر می سرایند و پیر و جوان در امان و انصاف او می آیند این شاه را آنچه ز اقبال دست داد کس اند دست ز شاهان روزگار چه باین جالت ام بدواری تمام حاصل است که مردم این سرزمین کم کم بطبع همت خوی خوش و آیین نیک گیرند و روز بروز بصد دفع و رفع مرضی برآیند بوی بی بود و از وضع جهان می شنوم که حق سبحانه و تعالی سایه معدلت این پادشاه صاحب دوات و شاهنشاه همایون فخرت را تا دامن قیامت بر سر بندگان گسترده و بسوط دارد

(ای شهر یار وقت و شه نشاه روزگار)

(جاوید باش در کشف فضل کردگار)

(اجرام رام و بخت بکام و فنک غلام)

(دولت مطیع و دهر مساعد زمانه بار)

امضا

خط تبریزی

اشتر

این مکتوب مرغوب با معنی را که از تبریز فرستاده شده است در اینجا درج کردیم و بدانچه جناب فضل ادب دانشمند کامل صاحب امضا اطفال الله بقاء نوشته اند اعتماد داریم و بس با رخوشوقیم که چون در صفحات اشتر از شریعت اخلاقی و وضع ایران اشارتی کرده شد همچنان بزرگواری بختاب ملت پرستانه ماسعدانی بر آورده جوابی دادند و ما را امیدوار ساختند که در ایران راه ترقیات صوری و معنوی باز است و مقدمات صلاح و سداد و انتظامات موجود خاصه که وضع ایران برخلاف دیگر ممالک مغرب اتفاق افتاده است که آنان از وحشیکری بدینت رسیده اند مگر همت اجزای مملکت و افراد رعیت و همیشه پادشاهان و رؤسای مملکت فرنگستان مانع از ترقی مردم بوده اند تا آنکه اهالی بس تو آمده پادشاهان را مجبور با اصلاحات کرده اند چنانکه الآن امپراتور روس

را میخواهند ناچار از اجرای قوانین اساسیه و قبول حکومت مشروطه نمایند . بالعکس در ایران که پادشاه و ارکان سلطنت از ترتیب مقتضیات اعمار ملت و مملکت و افزونی ترقیات کلیات امور دقیقه غفلت ندارند . این معنی را حقیقه انکار نمیتوان کرد . ولی مقصود از این شهادت اشتر در انتظام که مردم ایران غالبا دروازه پاره هوالم ترقی هستند و مشکل است بزودی بمدارج علیای ترقیات بالا روند این بود که بزرگان ملت که منت منت مضایب زمان هستند و میدانند که باین حال ایران در مقابل ملت های دیگر زندگانی نتوانند کرد باید از جان و دل تابع رای و لیسعت خود شوند ارادات قسه و نیات باک پادشاه را در موقع اجرا بیاورند خیالات و هوا هار از بون کنند حقیقه مقام و مستدر ابر همه ملاحظات مقدم نشمارند مردم را تربیت کنند علم و هنر بیابانند آملر دانش و فرهنگ را در نهاد رعیت بیفزایند عامه را تحصیل علوم و فنون و یاد گرفتن موجبات افتخار و ناموس و ادارت و افراد را ناگل و اعضا را با سر مناسب سازند و گرنه کار ناقص است و مطلب ناتمام .

بالحله آنچه جناب معظم صاحب مکتوب نوشته اند صحیح است و امیدواریم که عراض ماهم در نظر حقیقت بین ایشان موقعی باید و اثری کند و ایشان وجه بزرگان ملک همت خود شان را بر تربیت افراد ملت بکنند و کار را از وقت خود نکذرانند تا بیک نخت شوند .

بوجب راپورت و جدول استاتستیک که از جانب هیئت نقیث وزارت معارف دولت فرانسه بمجالس عمومی داده شده است در ممالک مذکوره شصت هزار و دویست و شصت و پنج باب مکتب حکومتی و دوازده هزار و هشتصد و چهل و هشت باب مکتب خصوصی که جمعا هفتاد و سه هزار و یکصد و ده باب مکتب برای تعلیم انواع علوم برای اطفال ملت موجود بوده است .

از جانب جنرال (کو) که یکی از سرداران سپاه انگلیس در سمت کابل است خطاب باهالی افغان اعلنانامه نشر شده است لهذا مناسب دیده ترجمه آنرا در اینجا نقل نمودیم .

مسلمانان در باره عیسویان معلم و منقح کردند باید سخن (ابن حازم) که آبا و اجدادش عیسوی و خود از مشاهیر علمای اسلام است رجوع نمود که گفته است (با اعتقادات باطله نوع بشر نباید تعجب نمود زیرا بزرگ و مهمترین ملتها از مسالک شدن راه عقاید باطله رهایی نیفته اند باینکه عیسویان را عالمان کامل و پادشاهان بزرگ که بفرط عقل و وفور کبایت متصفند خیلی بوده است باین حال باز آنها در مقابل وحدانیت خدا تثلیثی را اعتقاد دارند که میگویند ارباب ثله متحد هستند که یکی از آنها والد و دیگری والدوسومی روح است و نیز میگویند والد هم میتواند و در بشود و هم نمیتواند بشود هم معتقدان هستند که حضرت عیسی معبود است و نیز میگویند نیست و مخلوق بودن حضرت قدیم لم یزل را نیز اعتقاد دارند . هزاران هزار از ملت عیسوی که پیروی مذهب (زا کویت) را میکنند معتقد این هستند که حضرت خالق را (مراد آنان حضرت مسیح است) بضرب چوب بصلیب بالا برده معدومش نمودند و علم ناسر و زازادات خداوندی خالی ماند) این است سخن بکنفر مسلمان در باره عیسویان که هشتصد سال پیش از این بود که اکنون نیز اعتقاد مسلمانان همین است . در مشرق زمین

چنانکه دین عیسوی جای مذهب مسلمانان را نمیتواند بگیرد ظهور دین تازه نیز عدم الاحتمال است زیرا میتوان گفت زمان ظهور مذاهب تازه بکلی گذشته است . بنابراین عالم اسلامت را از هیچ رقیب و دشمنی بیم و احتراز نیست . دوام و بقای اسلامت بخلاف اعتقادات کسانی که از عوالم اسلامت اطلاع کامل ندارند خیلی زمانها طول خواهد داشت اگر چه پاره اوقات در عالم اسلامت اثرهای انقراض دیده شده است ولی از آن صدمات و آثار نجر به حاصل نموده است . اگر چه بزعم پاره کسان اساس اسلامت عبارت از این است که حاکم مذهب عیسوی باشد و محکوم بودن را به هیچ وجه قبول نمیکند اکنون که ملونها از مات اسلام درزیر اداره حکومتهای عیسوی مانند انگلیس و روس و فرانسه و فلنسک مانده اند این فقره را از آثار انقراض مذهب اسلام می نهند اما در حقیقت نه چنان است زیرا مسلمانانی که از درگاه اداره دولتهای عیسوی رسیده اند گذشته از آنکه آثار انقراض در آنها دیده شود ترقی کرده اند پس از آنکه اهالی اروپا در جزایر هندوستان جاگیر شدند مذهب اسلام در آنصفتها خیلی وسعت یافته است که این از آثار بزرگ بقا و دوام است .

در بیان مذاهب اسلام و کاتولیک اگر چه

مباینت کلی هست ولی در وضع تاریخی مذاهب مذکور شباهت کلی بهمند بگردانند چنانکه معنی کتاب مذهبی قرآن مسلمانان را عوام اسلام نمی فهمند معنی کتاب کاتولیک را نیز که بلغت لاین است عوام کاتولیکها نمی فهمند .

اگر چه بر ضد خلیفه اسلام و (باب) پاره خطرها بوده و هست ولی منافع مختلفه دواتهای بزرگ مستلزم بقا و دوام هر دو (یعنی مقام خلافت و مقام پاپی) است . باینکه بارها در خاک فرانسه و اسپانیا و ایران و فلس پاره کسان بر ضد دیانت اسلام و کاتولیک برخواسته اند اما نتوانسته اند کاری از پیش ببرند معاندین در اندک زمانی محو و نابود شده اند .

توانیم گفت بعد از ایرانی کلیسای کاتولیک مشهور (سن پول) واقع در لندن چنانکه مذهب کاتولیک باز بقا و دوام داشته است همچنان تا آخر الزمان بانک اذان محمدی از بالای منارهای مساجد طنین انداز سپهر برین خواهد شد . (انتمی)

ظاهر

می بینند و دولت و نعمت یابند البته در اندک زمانی اسباب حرفت فراهم و ارباب صنعت جمع می شوند زیرا که در چنین صورت مردمان هوشمند و مستعد از تحصیل علوم و کسب صنایع کوتاهی نکرده تن ریج و تعب می سپارند تا مورد التفات کشته مکافات یابند اهل علم و صنعت در این بلد معزز و محترمند و در توفیر و تکریم اهل هیئت و مهندسی اهتمام کرده و دلایلهای کشتی را پاداش نیکو داده عزت تمام میدارند بچهاران را اجرت فراوان میدهند و همچنین پارو کشان نیز مورد صله موفور هستند در حالت صحت و مرضشان کمال مهربانی و لازمه پرستاری را مرعی میدارند و در رغبت ایشان مراقب امر معاش و مواظب احوال عیال و اطفال آنها می شوند اگر احیاناً (باقی دارد)

واقطار کتچها برسم خراج بسوی او بار می شد خلاصه بیکه الیون دائم از غربا و رعایا در تشویش است بجای آنکه برسم قدیم ماجم طوایف و ملل را با سودی و آزادی در بندر خود راه دهد پیوسته در آزار ایشان میکوشد و باید عدد کشتی و اسامی کشتی نشینان و قیمت بضایع ایشان را دانسته وقت معینی از برای اقامت ایشان قرار دهد و گاهی نیز از برای اخذ وضبط اموال ایشان حیلها بکار می برد و دامهای کسرتد و هر روز بهانه باجی می نهد و گاه که تجارت نیز می کند و کافه مردم از معامله او می ترسند و بدین واسطه تجارت روز بروز در انحطاط و تنزل است رفته رفته تجار سایر ممالک و مسافرن راه این مملکت را فراموش میکنند و اگر بیکه الیون پیوسته این طریق را مسلولک دارد و در مسلولک خود تغییر ندهد چندی نمیکرد

قطبچه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و تکالیف کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۸ صفر سنه ۱۲۹۷
 ۹ کانون ثانی رومی و ۲۱ ژانویه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

عرض تشکر و سپاسداری

از جانب بنسندگان نواب مستطاب اشرف
 امجد افخم والا سرکار حشمت الدوله حکمران
 عربستان و رستان دام اقباله العالی بقرار معلوم
 مرحام هر ساله یک طاقه شال لاکه کشمیری
 بسیار اعلا انعام و علاوه بر آن دستخط
 مبارک نیز این دعاگوی بقدار را رهین اقتضای
 فرموده اند دستخط مبارک و شال انعامی هر دو این
 هفته بواسطه عالیجاه حاجی ملا رضا شهیندر
 دولت علیه ایران مقیم بصره که از راه جده
 فرستاده بودند بداره اختر رسیده از توجهات
 خاص نواب مستطاب معظم که هر ساله از راه
 قدردانی و بزرگ منشی در باره اختر مبدول
 میفرمایند در نهایت فروتنی بعرض تشکر
 و سپاسداری جسارت ورزیدیم .

مکرامها

از پترسبورگ ۵ صفر اخبارنامه
 (انوالد روس) در جواب اخبارنامه های المان
 وانگلینس که نوشته اند دولت روس در سمت غربی
 لهستان قشون بسیار جمع آوری کرده است مقاله
 مفصلی نوشته نشریات اخبارنامه های مذکور را
 ضمنا تکذیب کرده علاوه بر آن وعده داده است
 که در ثانی در این باب ایضاحات و تائیدات کافی
 بدهد . اخبارنامه مذکور شایعه را که اخبارنامه
 (نول پرس لبر) نوشته است که دولت روس میخواهد

مقدار قشون خود را دو ملیون قرار بدهد نیز
 تکذیب کرده است .

از لندن ۴ صفر بموجب خبر تلگرافی
 که از کلکته رسیده است قبیله (مجموند) راقشون
 انگلیس بکلی بریشان و پراکنده نموده اند .
 از چندین بایطرف در مقابل اینکه دولت انگلیس
 در هندوستان مسلک معتدل و با استقامتی را پیشنهاد
 خود کرده است رغبت اهالی در رعایت احکام
 قانونی بیشتر شده است .

پرنسها و حکمداران هندوستان و صنوف تجار
 پولیتیک دولت انگلیس را که در باره عدم ترقی
 و کسرت نفوذ روس در ممالک آسیا است قبول و تحسین
 میکنند .

از لندن ۵ صفر بموجب خبر تلگرافی
 که اخبارنامه (استاندارد) نشر کرده است قشون
 روس دوباره از جانب ترکها شکست یافته ناچار
 بخیالی کردن موقع (چیکیشلر) پرداخته اند .

از جانب دولت روس بفا بريك (کروپ)
 بتازه می دوبست و بجه عراده توپ (کروپ)
 سپارش کرده شده است .

از کلکته ایضا بموجب خبرهای
 آخری که از افغانستان رسیده است در ایالت هرات
 شورش و فساد ظاهر شده است .

از وین ۴ صفر اخبارنامه های وین
 درباره مسئله (کوسینه) و (پلاوه) بطور
 نیم رسمی مقاله منتشر کرده ضمنا میگویند اگر
 چه تا کنون در این باب از جانب همه دولت های بزرگ

خصوصا از جانب دولت اوستریا بدولت عثمانی یاد
 آورده اند . هرگاه دولت عثمانی عسا کروما و برین
 خود را از آنجاها عقب کشیده معاوت های مادی
 و معنوی اهالی منجاوره آنجاها را که با اهالی
 (کوسینه) و (پلاوه) بممل می آورند منع نموده
 باشد چنان است که احکام عهدی خود را بنامی
 بممل آورده است . اگر دولت عثمانی برخلاف این
 رفتار نماید نفوذ خود را از سر اهالی آنجاها که آماده
 حرکات بسیار سخت هستند بکلی زایل خواهد
 نمود .

از هوجه يك ایضا قطار را آهن
 که از (خار قوف) بسمت دریای (ازاک) عزیمت
 داشت در اثنای راه با قطار دیگری که از آن سمت
 می آمده است بهم خورده تلفات بسیار واقع شده
 است .

از لندن ایضا بموجب خبرهای آخری
 که از دماغه (امید) رسیده است در (ترانسوال)
 راه مختبرات تلگرافی قنایع شده است .

از لندن ۳ صفر اخبارنامه (استاندارد)
 میگوید اینکه گفته می شود مقدار قشونی که بمراهی
 (جنرال روبرتس) بافغانستان فرستاده شده
 است از درجه کفایت بسیار کمتر بوده و این هم
 از عدم اطلاع حکومت بوضع افغانستان ناشی بوده
 است نه چنان است بل از نبودن وسائط نقلیه لوازم
 و مهمات عسکری ممکن نبود که از آن زیاد قشون
 بافغانستان فرستاده شود .

بطور وثوق گفته می شود (جنرال کارنت

اولسلی (که از (دماغه امید) برکشته است بگو ماندانی اول عسا کر هندوستان و تنظیم وضع عموم قشون انگلیس که در هندوستان هست معین شده است .

از پترسبورگ ایضا اخبار نامه (وده موسی) میگوید . پرنس لوباتوف سفیر تازه روس که بجای کونت شوالوف بدر بارلندن معین شده است از مسلك معتدل و موافقت آمیز کونت مشارالیه تجاوز نخواهد نمود .

از لندن ۲ صفر اخبار نامه های انگلیس برای این که عبدالرحمن خان فرزند بزرگ مرحوم امیر شیر علی خان اینروزها به بلخ رسیده است باظهار پاره بیانات و اطلاعات اشتغال ورزیده میگویند . خان مشارالیه نزدیک بدو سال است که از کابل کریمخانه بدولت روس پناه برده بود و تا کنون در خاک روس زیست میسر کرد حال که خان موسی الیه عزیمت افغانستان را دارد مظنون است که بعد از رسیدن خان مشارالیه باافغانستان دروضع حاضر آنجا تغییری حاصل بشود . در حال آمدن خان موسی الیه باافغانستان باید بنظر دقت دیده شود .

گوردون پاشا که در این اواخر از جانب حکومت مصر باماموریت مخصوصه بجانب حبش فرستاده شده بود عازم اروپا شده است . پاشای موسی الیه دیگر بمصر عودت نخواهد نمود .

از لندن ۷ صفر در افغانستان مخاطرات عسکری بالره بر طرف شده است . بجهت اینکه در جنگهای آخری تلفات اهل شورش افغانها از آنچه تخمین کرده میشد خیلی زیاده بوده است بنابراین بعد از این احتمال نمیرود که جنگ بزرگی واقع بشود . سبب ناهمواری راهها مانع از تأسیس تمامی امن و آسایش در افغانستان است . خط تلگرافها دوباره ساخته شده است .

از جانب جنرال روترس رؤسا و معتبرین افغان که هواخواه دولت انگلیس هستند برای عقد مجلسی دعوت شده بعد از منقذ شدن مجلس رؤسای موسی الیه بجنرال روترس خاطر جمعی کامل دادند که هیچوقت بحركات غیر مشروع اقدام نکنند جنرال موسی الیه نیز در جواب آنان اظهار نمود که دولت انگلیس درباره افغانستان از افکار و نیات سابق خود نکول نموده است

ولی ناچار شد از اینکه کسان خیانت پیشه را که در قتل هیئت سفارت انگلیس مدخلیت داشتند تنبیه نماید باینکه در کفر آنان نیز بکمال اعتدال رفتار نمود .

داخلیه

از جانب دولت عایه عثمانی بعضی از وکلای فحام و مامورین عظام دولت علیه ایران را بقرار ذیل نشانتها اعطا فرموده شده است .

بجناب جلالتمآب میرزا علی خان امین الملک وزیر رسائل نشان ذیشان مجیدی از درجه اولی .

بجناب جلالتمآب محمود خان ناصر الملک از درجه اولی از نشان مذکور .

بجناب جلالتمآب میرزا عبدالرحیم خان ساعد الملک سفیر سابق پترسبورگ اول درجه نشان مذکور .

بجناب زیمان خان سر تپ سفیر مخصوص وین درجه اولی مجیدی .

بجناب نظر آقا سفیر مخصوص پاریس نیز از درجه اول نشان مجیدی .

بجناب میرزا حسن خان منشی اول مقام صدارت دولت مشارالیه دوم درجه نشان عالی عثمانی .

بمقرب الخاقان حاجی میرزا نجفعلی خان نایب اول سفارت کبرای اسلامبول و جنرال قونسل دولت مشارالیه نشان مجیدی از درجه دوم .

بمقرب الخاقان میرزا رضا خان نایب اول و اشترجان سفارت مشارالیه دوم درجه نشان مذکور .

بمقرب الخاقان میرزا اسدالله خان مصلحتگذار پترسبورگ دوم درجه نشان مجیدی .

بمقرب الخاقان پاشا خان سرحد دار سوم درجه نشان عثمانی .

بمقرب الحضرت العلیه حاجی آقا بیک ترجان سفارت سوم درجه از نشان مذکور .

بمقرب الخاقان میرزا محمودخان کارپرداز اول مقیم قلیس سوم درجه نشان ذیشان مجیدی .

بعالیجاه (مسودنیلیه) قونسل هاور دولت مشارالیه سوم درجه نشان مجیدی .

بمقرب الحضرة العلیه حاجی مجیدخان ترجان سفارت کبرای اسلامبول نشان مجیدی از درجه چهارم .

بعالیجاه میرزا عباس کمال باشی نیز چهارم درجه نشان مذکور اعطا فرموده شده است .

بجناب دولتآب صبحی پاشا وزیر اوقاف همایون بک قطعه نشان عالی عثمانی از درجه اولی مرحمت فرموده شده است .

جناب ایهت و دولتآب خیرالدین پاشا صدر سابق چند روز پیش بسفارتخانه دولت علیه ایران عزیمت و از جانب جلالتمآب معین الملک سفیر کبرای ایران که بیشتر تکسر مزاج داشتند بدین فرموده از جهة اعاده صحت و بهبودی جناب سفیر کبیر بیان خشونودی نموده اند .

در باره تعمیر بابه عالی که دو سال پیش از این سوخته بود مبلغی معین شده در باب خرج مبالغ مذکور و تعمیر آنجا اراده شده اعلی حضرت پادشاهی شرف صدور یافته است . سعادتآب حسن فحیمی افندی وزیر نامه نیز بنظارت تعمیرات مذکور معین شده است .

روز دوشنبه ششم همین ماه صفر الحیر و زولات همایون اعلی حضرت شاهنشاه ایران بقرار معمول هر ساله جشن همایون در سفارتخانه دولت علیه ایران برپا شد روز مذکور بالای در سفارتخانه به بیرفهای دولتین علیتین اسلام مزین و واپور قراول دولتی و بعضی واپورهای دول متحابه آیین بندی شده بودند . جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبرای ایران با اجزا و صاحب منصبان سفارت کبرای بالباسهای رسمی و نشانهای متعدد بودند از جانب سنی الجوانب اعلی حضرت قوی شوکت شاهنشاه اسلامپناه و از جانب هیئت وکلای فحام جنابان خلیل پاشا سریاور (جنرال اجودان اول) حضور همایون و منیر بیک افندی رئیس نشر یفان عمومی (ایشیک اقامی باشی) بسفارتخانه آمده ریم تبریک را عمل آوردند و توهنهای مسرت از واپور دولت انداخته شد همه اعظم و معتبرین تجار برای تبریک بحضور جناب سفیر کبیر آمدند و در تالار بزرگ سفارتخانه رسم تبریک بعمل آورده شد . روز مذکور از وزرای کرام و رجال دولت علیه عثمانی و سفرای دول متحابه بسیاری بسفارتخانه آمده تبریک گفتند . شب همه

اطراف عمارت چراغان بود دو نه روز تا چهار ساعت بنواهای مسرت تجار و اعظم و بطعام بودند دولت علیه عثمانی تا ساعت شش و خوشی اکیال روزنامه چهارم سفر است که کویا نوشته او هم بر فرستاده بود از اسلامبول تا منظور ندارم آورده مناسب عرض و خواه تمام مکتوب نفوس بغداد در بعداد هست در ضمن آرمینا و روسا که در خطیره و از صد فروش که این واردات که از عجم و انسان و یا نه زوار هر روز این رافضیهها کسی برای زیارت خواهد رفت در چهل هزار عجمی و ترک است . نماز آن تخته هست که یاعلی در طرف در وقت نماز میگذارد و نماز در وعظها ایشان کریمه میکنند

اطراف عمارت و باغچه سفارت بکمال زینت و آرایش چرخان بود دودست موزیک نظمی از ساعت نه روز تا چهار ساعت از شب رفته در جلو عمارت بناهای مسرت و احترام مترم بودی . شب راهمه تجار و اعظم و معتبران ایران در سفارتخانه مدعو بطعام بودند . جمعی از جاا و اعززه مامورین دولت علیه عثمانی نیز مدعو بودند . جشن همایون تا ساعت شش شب امتداد یافته بکمال شکوه و مسرت و خوشی اکیال یافت .

مکتوب شهر

روزنامه (ترجمان حقیقت) کاغذی دو نسخه چهارم صفر بعنوان مکتوب مخصوص نقل کرده است که کوبا شخصی از بغداد بدوست خود نوشته او هم برای طبع بمطبعه روزنامه مذکور فرستاده بوده است عنوان کاغذ (سیاحت از اسلام) است . نقل همه کاغذ را منظور ندارم ثبت آخری آنرا باجمال در اینجا آورده مناسب میدانم مطالعات خود را در آن ضمن عرض و خواهش سمع آنرا درج کرده کرامی اختر نجاب .

مکتوب ترجمان حقیقت در ضمن تعیین مقدار نفوس بغداد میگوید بقدر یکصد و ده هزار نفس در بغداد هست ولی ثبت آن را فاضی هستند . در ضمن تمریف از (کر بلا) میگوید بعضی اغنیا و رؤسا در خطیره دفن میشوند و رافضیانی که در خطیره و بیرون دفن میشوند کسان ایشان از صد قروش تا سه هزار قروش وجهی میدهند که این واردات بدولت میرسد . کمتر می شود که از عجم و هندوستان و روسیه استخوانهای انسان و یا نعشها با آنها آورده دفن نکنند ز و از هر روز کمتر از سه هزار کس نیستند . این رافضیها اعتقاد کامل دارند بر اینکه هرگاه کسی برای زیارت بکر بلا آمده وفات کند بهشت خواهد رفت در کر بلا بقدر شصت هزار نفوس هست چهل هزار عجم و باقی عرب و هندی و روس و ترک است . نمازهای ایشان مانند نمازهای ما نیست تخته هست که هشت گوشه ساخته شده در یک روی یا علی در طرف دیگر کله شهادت نوشته شده است . در وقت نماز این تخته را پیش روی خودشان میگذارند و نماز را با آن تخته فاسد میدانند . در وعظهایشان زن و مرد می نشینند . از یکطرف کر به میکنند از طرف دیگر (سیغه) بنشینند

سیغه یعنی نکاح موقت و تأهل برای پنج روز و ده روز و یکماه و سه ماه هر قدر بکمیخواهند برای مدت کم یا زیاد این سیغه ممکن است . مکتوب ترجمان در آخر کاغذش وعده کرده است در مکتوب ثانی از احوالات ایران بنویسد و اطلاعات بدهد .

خلاصه فقرات مکتوب مذکور این است که نوشتم و آنرا در ضمن یک جریده معتبر که در پای تخت اسلام بشهرت ترویج افکار رئیس الوکلای سلطنت سنیه اسلامی طبع می شود و اداره تحریراتش در دست یک شخص معروف بدانستندی و صاحب رتبه و نشان و اعتبار است بنظر آورده قیاس کردیم خیالات و اهتمامات خیر خواهان اسلام و هیرتمندان پولیتیک و دیانتی بالیکونه رفتن راههای نفیرین امیر و دیدیم چه قدرها سهم دارند . آنانکه میخواهند در میان ملل اسلامی در این زمان خطرناک ابراث اتفاق و اتحاد نمایند و این مقصد بزرگ را بی ترتیب اسباب لازمه حاصل سازند . آری بجای اینکه در اخبارنامه و اوراق عمومی پای تخت اذهان عامه را از سخنان تألیفی و اتحادی نمایند امروز ترجمان حقیقت ما ترجمان ترهات می شود فرقه امامیدرا برفض منسوب میدارد بجهت آنکه خاك پاک کر بلا را مسجد ساخته اند میگوید اگر چه نماز میگذارند اما نمازهاشان مثل ماهانست و نماز را بی چوب مشن الشکل صحیح نمیدانند و حال آنکه فرق میان خاك و چوب راهنوزندانسته است . انکاح تنه را که در نص آیت کریمه غیر منسوخه وارد در زمان سعادت حلال بودی و خلیفه دوم حرام نموده گفتند (متعتان کاتا فی عهد رسول الله حلالا انا احرمهما) بعنوان (سیغه) بسین آورده میگوید از یکطرف کر به میکنند و از طرف دیگر سیغه مینمایند مثل اینکه در یک مجلس این دو کار میشود و تفصیل نمیدهد معنی سیغه را . حال آنکه هنوز املائی صیغه را نمیداند و تصور نکرده است که حکمت این صیغه چیست و غرض از منع آن کدام . امروز در ممالک ایران میخانها و شرابخانها و باصطلاح اینجا کارخانها و جنبه خانها و مانند آنها نیست در جامها امردان بی سیغه معمول نمیکشند دختران اسلام را بنام کنیر و خلاق بی صیغه و نکاح همخواه نمی سازند و جهان را از حرامزاده پر نمیکنند . خوب است شخص خود از معایب خود و عملکرد خود آگاهی حاصل نموده باصلاح آنها پردازد و فهمیده بر دیگران نکته نکیرد .

(کار خود کن کار بیگانه مکن)

- ✽ امام محمد ابن ادریس الشافعی میفرماید
- ✽ یا را کبا نحو المحصب من منی
- ✽ اهنف لساکن خیفها و الناهض
- ✽ سحر ا اذا فاض الحجج الی منی
- ✽ فیضا کنهل الفرات الفانض
- ✽ واخبرهم انی من النفر الذی
- ✽ بولاه اهل البیت لیس بناقص
- ✽ لوکان رفضا حب آل محمد
- ✽ فلیشهد التشلان انی رافضی

شیعیان با آنچه در حجة الوداع که آخرین سال حیات حضرت فخر کائنات صلوات الله علیه وآله الاطهار در مقام غدیر خم وصیت و در میان مهاجرین و انصار و عوم مسلمانان بکمال صراحت فرمودند

ایها الناس انی ناک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی من تمسکتهم بهما لن تضلوا ابدا و انهما لن یفترقا حتی یرداعلی الحوض

عسل کردند یعنی بکتاب الله و عترت تمسک جستند و وصیت عمل نمودند و بفرموده پیغمبر اعتقاد ورزیدند تا آنکه امیدوار شدند باینکه هر کس بنور چشم آنحضرت و قبر مطهر او پناه آورده در آن راه ببرد امر زیده خواهد شد و مسجد برخاک او را که مظهر خضوع و خشوع است فضیلت بر دیگر مسجد ها دانستند حدیث

جملت لی الا ارض مسجد او ز ابا طه و را

در کوش ایشان جا کرده نماز و سجده را حدودی از آنرو قراردادند . سجده بر همه چیز حتی فضله سک را هم جایزند نهند .

و الحاصل تمسک جستند با آنچه میبایست تمسک جست و پیروی کردند کسانی را که شایسته مقتدایی بودند و والوا اناسا قولهم و حدیثهم

روی جدنا عن جبریل عن الباری

اکنون از مکتوب بغداد و نویسنده آن چندان متاثر نباشد . بعلم آنکه خود کلام دلیل نادانی و جهالت و خشانت کوپنده است . از بعض کلمات استنباط میتوان کرد که بطی بزینهای خارجه و کتابهای بدینان فرنگ داشته است و دور نیست اگر داس شکافته شود در حق همه مسلمانان و صاحبان ادیان او را اعتقاد دیگر کون توان یافت و این قسم اشخاص خیلی پدایمی شوند و از دیانت آنان امید و توفیق نمیتوان داشت . لکن از مثل ترجمان حقیقت اخبارنامه معتبری که مؤلف و مجرآن را در اعلام درجه

حقیقت شناسی میدانستیم نقل همچنان ترهات غریب است . اگرچه در نسخه دروژی اعتذار از این عقده کرده بود که مصحح دقت ننکرده و عبارتی که ما همه راضی نبودیم در حق اهل ایران در نسخه گذشته است . لکن این اعتذار بسیار ناقص بل از قبیل (ضغث علی اباله) است گویا از تعبیر افاضی عذرخواهی کرده و آراهم چنان میگوید این تعبیر بر ما و همه خوش نمی آید و بطور ایهام تا کید میکند بی ادبی را . بنا بر این هرگاه از جانب حکومت و اداره مطبوعات تنبیه کاملی در باره او نشود و مؤاخذه عایشه و جزای بسزای او اجرا نکرده د داعی که یکی از اهل ایران و یکی از آن رافضیها هم که امام شافعی فرموده اند **فلا شه دانتلان انی رافضی** بخاکه این کاغذ و محاسن مطالب آن باطوار ممکنه و مختلفه خواهم پرداخت و بکمال آزادی خواهم نوشت از حقیقت مذهب امامی و فرقه ناجبه از میان مقتضاد و دو فرقه اسلام و آداب صحیحه ایشان و برجھاتیان روشن خواهم کرد که حق با کبیت و ترهات کویان چه کسانیست . و در این مطلب بزرگ فصلهای بسیاری را در اخبار نامه و تالیفات دیگر منتشر خواهم ساخت . **تاسیه** روی شود هر که در او غش باشد **واضع الامضا**

انا بن جلا وطلاع الثالیا
بیتي اضع الامامة ترفونی

تصحیح و اعتذار

در ضمیمه شماره (۴) اختر در ضمن اعانه ترکیه حسینیه در ستون اول صفحه ۳۵ حاجی علی آقا تاجر تبریزی سهوا ۱۰۰ غروش نوشته شده است باید ۲۰۰ غروش و نیز در همان ستون حاجی عباسعلی آقا تاجر شبستری ۲۰۰ غروش نوشته شده بایستی ۴۰۰ غروش نوشته شود .

نیک بختی - حسن خلق

شک نیست که سعادت حال و نیک بختی ملت با حسن اخلاق افراد متناسب است . تنها علم و معرفت نیک بختی را کافی نیست . آری چون ملتی موافق علوم و معارف خود کار کند آنکه فرق میان دانش و نادانی ظاهر گردد . چنانکه بعضی مضرات مستی و سرخوشی را دانسته و بانه خواری میکنند برخی برخلاف آنان نمیدانند و نمیکند . چون مضرت بانه در وجود هر دو یکسان است پس دانستن و ندانستن را چه تمیزی

تواند بود . اگر تنها علم را فایده بودی لازم میآمد که باده بر آن شخص عالم تاثیر بدی نبخشد . از این قرار معلوم است افراد ملت هر قدر علم داشته باشند هرگاه در مقام عمل دوچندان حسن خلق را دارا نباشند از آن علم بهره نخواهند برد . این است که بلاحظنا چند گفته اند علم و معرفت بطور مطلق مستلزم تهذیب اخلاق است . لکن بدلائل بسیار این ادعا را در اجالش جرح میتوان نمود . حسن اخلاق آن است که شخص بدرجه ادراک از قبایح اعمال و اطوار دوری جوید و محاسن آداب و افعال را عادت و شعار خود نماید . اگرچه دانش و فرهنگ بالطبع از اسباب تحسین اخلاق است و ملت دانشمند از قومی که بی دانشند راه تهذیب اخلاق را بهتر و بیشتر میدانند ولی در صورتیکه هر دو دانشمند از روی دانش خود کار نکنند در پایه انسانیت از کسی که از فضایل علم و معرفت بی بهره است پست تر است .

برای محاسن و قبایح اخلاقی ملت اساسا دو کیفیت را تاثیر کلی هست . یکی وضع اداره دستگاه حکومت دیگری کیفیت زنده گانی و معیشت است . تاثیر نخستین دستگاه حکومت باید طوری باشد که ملت حقیقه و قلبا از اداره دستگاه حکومت مطمئن و از محفوظیت ناموس و جان و مال کلبا خاطر جمع بوده افراد اهالی از هر صنف و طبقه که باشند بدانند مکافات و مجازات اعمال بلافرق و توفیر مجری خواهد شد که اصل جان تاسیس حکومتها برای حصول این مقصود بزرگ است و حسن اخلاق حکومت هم عبارت از همین معنی است که اجزای حکومت همیشه همت خودشان را مصروف بحاصل کردن این امنیت و اعتماد عامه رعایا باشند .

اما فقره زندگانی و معیشت که هر ملتی را لازم است و هر قوم متمن ناچار از دانستن آن هستند بطور اجمال این است که هر ملتی میران احتیاجات صحیح خودشان را دانسته در داخل آن رفتار کنند و پای از دأر احتیاجات صحیح خودشان بیرون نهند که تجاوز از حدود احتیاجات حسن خلق را مانع است و انتظام وضع معاش را مخل و مدافع این است که چون احتیاج از اندازه پیش شد صفات حسنه انسانیه مبدل باوصاف رذیله می شود و ذلت را بر عزت اختیار کنند و این است همان احتیاج که شیران را رو به مزاج کند .

بس بطور کلی علم و دانش سرمایه نیک بختی است ولی در صورتیکه با عمل مقارن باشد چه هرگاه

بی عمل باشد سودی نبخشد سهل است که زبان آن پیش از زبان و وبال جهالت و نادانی است .
کر کسی از علم با تمکین شدی
فخر رازی را ز دار دین بدی
این حسن اخلاق که متناسب با دانش و فرهنگ است برای هر طبقه از افراد ملت و در حق هر صنفی از اهالی یک حکم جدا گانه دارد که چون آن افراد موافق موقع خودشان بحسن اخلاق متصف شوند کار ملت رونق بگیرد و معنی خوش بختی و سعادت حاصل آید .

اجزای حکومت را حسن خلق استلزام عدالت و حقانیت است و اجتناب از متضیبات هوا و هوس که هوا خود دشمن جمع خوش بختیها است . این است که چون عالم ربانی را در زبان دیانت ربانیه تعریف کرده اند باین عبارت فرموده اند **مخالفا علی هوا**

اگرچه بعضی متأخرین مؤلفین فرانسه کدر این عصر در فرنگستان مسلم هستند و در علم ثروت و سامان تالیفات نوشته اند راه وصول بمطالب صوری و منسوی را خارج از هوا و هوس نشمرده اند بل هوا را هم از خصائل مذمومه ندانسته اند ولی برای ابطال این عقیده دلائل بسیار و مثلهای بی شمار از اوضاع زمان سلف و عصر حاضر هست که باندک تأملی حقیقت مطلب واضح گردد . مطالعه کنندگان تاریخ میدانند که باعث انقراض و صدمات دواتها و پریشانی ملتها چند همه تغییر اخلاق آنان بوده است که از هوا پرستی بدان مثابه رسیده اند مانند حکومت رومانیسا و انداس و قیاصره روم و غیرهم چنانکه صدمه آخر فرانسه نشد مگر از هوا پرستی که عیوبت پیدا کرده ملت و دولت را از درجه اعلا یکدفعه پیاپی انداخت . الحاصل در تهذیب اخلاق علما و عملا کوشش باید کرد تا نیک بختی حاصل شود و از بدبختی رهایی بیسر گردد .

خارجیه

اخبار نامه (ا که تریس) نام مجار و موجب کاغذی که از پترسبورگ گرفته است میگوید . از جانب وزارت جنگ دولت روس به صاحبان فابریکها (کارخانجات) ی سلاح بطور پنهانی ساختن اسلحه کلی سپارش شده است . از آنجمله بفابریک (سسترواس) نام هفتاد هزار فابریک

(ابوس) را هشتاد هزار ساختن تفنگهای
تولید سپارش شده علاوه بر آن پانصد هزار
تفنگ نیز فابریکهای خارجه را سپارش کرده شده
است .

در شهر (خار قوف) در نزد یکی از معلمهای
دارالفنون بیاتنامهای شورش و اختلال و نیز مقداری
از اجزای جبهه خانه از قبیل باروت و غیره بدست آورده اند
معلم مذکور از جانب حکومت گرفتار شده است .

در ایاتهای وواکادون که از مالک روس است
بسیختی تمام قحط و غلا ظاهر شده مردم بسیار
از گرسنگی تلف شده اند بعدی که در راهها نعشهای
کسانی که از گرسنگی هلاک شده اند زیاد دیده
می شود . بنابراین مأمورین حکومت از پترسبورگ
برای تخفیف این مصیبت اعانه خواسته اند . از
شدت قحط اهالی آنجاها بناخوشی ذات الیه نیز
گرفتار شده اند .

بموجب استاتستیک رسمی که از جانب دولت
روس منتشر شده است در ماه تشرین ثانی گذشته
در مالک روس چهار هزار و نهصد و هجده حریق
ظهور نموده و معادل ده ملیون و هفتصد
و هشتاد هزار من از آن جهت مردم خسارت
وارد شده است .

بعضی از اخبار نامهای اندن که هواخواه وضع
حاضر حکومت هستند بحکومت انگلیس یادآوری
میکند که باید شهر هرات نیز استیلا کرده
شود زیرا در باره شهر مذکور نه بدولت ایران
و نه بامرای افغان خاطر جمع نتوان شد .
(سیرشارل دیک) باتفاق هواخواهان وضع حاضر
(جنرال روتس) رایجی اینک در افغانستان
بسیار سخت گیری نموده خیلی از مردمان را صلب
و اعدام نموده است مورد مؤاخذه و سرزنش
میکند .

از جانب گروه نپلیست روس بیاننامه مهمه
سفرای روس که در اروپا هستند فرستاده شده

صورت بیاننامه مذکور را بسیاری از اخبار نامهای
اروپا نوشته بودند مانبر ذیلا بترجمه آن پرداختیم .
(ترجمه بیاننامه)

از چندی باینطرف است که قسم معارف برست
از ملت روس در صدد این هستند که با پیراتور
بفهماند که بعد از این دیگر ممکن نیست اهالی
روس در زیر طوق استبداد و خودرایی حکومت
زیست نمایند . برای اثبات این مدعا که امت
بحد رشد و بلوغ رسیده است و اهالی مصمم
بر این هستند که در باب اداره امور هر کس بقدر
خود قسمتی را مالک باشد دلائل بسیار نیز با پیراتور
نشان داده شد .

در حالتیکه تا بس محاسن معوثان ملت از جانب
اهالی باتفاق آراء خواسته شده است باز خواهش
ملت در نزد پیراتور پذیرفته نشده صدای ملت
بگوشش نرسید .

علاوه بر اینکه مطالب مشروعه ما پذیرفته نکردید
رفتار دهشت انگیز پولیس و وضع سخت گیری
و خودرایی روز بروز بیشتر می شود . باید بزودی این
وضع از میان برداشته شود که امتداد آن موجب
خرابی است . بنابراین اهالی ارزومند این
هستند که وضع قانون اساسی در مالک روس
تأسیس کرده شود . هرگاه این خواهش اهالی
در نزد حکومت موقع قبول نیابد کوهبت (جعبیت)
اختلال رفتارهای بسیار سخت و نا کوار را پیش
خواهند گرفت . از شما خواهش داریم که همین
مطلب را بجای که لازم است اطلاع بدهید .

(از جانب کوهیت شورش کورلوف)

در اخبارنامه (فرهنگ) منطبع اصفهان دیده
شد .

در سنه هزار و دوست و نود و چهار در نمره
سیصد و یازدهم روزنامه مبارکه نوشته شد
که قطعه سنجی که دارای طلای زیادی بود
شخصی (یاری) نام در حوالی قریه (کاوند) از قراه
ولایت خجسته پیدا کرده و آن پارچه سنک معدنی
برهان قاطع و دلیل واضیحی بوجود معدن طلا بود
در آن ناحیه (از قراری که بشد کان حضرت
(مستطاب اشرف ارفع والا ظل السلطان دام)
(اقباله آن سنک را در روز مبارکه اعلای حضرت)

(اقدس هم ایونی ملاحظه فرموده بودندیک)
(قطعه طلائی بوده است بسیار نماز که کبر طلائی)
بآن خاصی دیده شده بود)

از همان وقت مهندسین معدن شناس مأمور
بر تفحص و تجسس در جبال و تلال آن صفحه شدند
و در همه نقطه که امارتی یافتند و علامتی دیدند
جسجو و کاوش کردند و امتحانات علمیه بعمل
آوردند اثری بظهور نرسید اگر چه در عرض
امتداد این مدت هیچ وقت مرفوع الخیال و ما یوس
از وجود معدن در آن صفحات نبودند اما چیزی
هم کشف نمی نمودند تا در این اوان بخواست حضرت
ایزد منان و یاری بخت بلند اعلای حضرت اقدس خسرو
صاحب قران (مسبوح) از مهندسین معدن قرب همان
محل که (یاری) قطعه سنک من بورا پیدا کرد بود
در مجرای رودخانه که در آن ناحیه چار بست خاک
طلائی بدست آورده که اسباب ثبوت و وجود
معدن در آن نواحی است مسبوح صاحب ار ایله
مجرای سیلاب را مأخذ برای پیدا کردن اصل
معدن قرارداد و رفته رفته از آن مجرای بکوهی
که تقریباً یک میدان در شمال کاوند است رسیده
و با امتحانات لازمه معلوم کرده است که ذرات
طلائی که باین صحرا و دامنه ها پراکنده شده
بی شبهه از آن کوه هستند و در آن کوه نیز نقطه
پیدا کرده که ذرات طلای محسوس بقدر ازن
و خشکخاش دیده میشود و مشغول امتحانات دیگر
است و معلوم میشود که پارچه سنک یاری بدون
شبهه از معدن کاوند بوده و آنچه برابر باب دانش
معلوم و مشکوف گردیده اینست که در قدیم ایام
یعنی قبل از ظهور اسلام و غلبه عرب بر مملکت
ایران در زمان سلاطین عجم در معدن کاوند کار
کرده اند و کاوند در اصل کان وند بوده مثل الوند
و دماوند و نونوند و غیره و از کثرت استخوان کاوند شده
و چون وند در فارسی بمعنی بند و مند بمعنی صاحب
و داراست کان وند بمعنی دارای معدن میباشد
بالجمله علاوه بر این معدن نیز کوه دیگر منکشف
شده که آن هم دارای معدن طلاست ولی در هیچ
عصر و زمانی الی الآن در این معدن آخری کار
نکرده اند امید داریم که از انکشاف این معدن
پیوسته مکننت و ثروت دولت قومی شوکت غلبه
بفریاد و سعادت و نیک بختی ملت و دولت روز
افزون گردد .

بوجود اطلاعاتی که از طهران حاصل کرده
 ابر از روزیکه از جانب سنی الجوانب اعلا
 حضرت پادشاه ایران ریاست اداره پولیس طهران
 بجناب (کونت منت فرت) محول و مرجوع شده
 است بر مراتب انتظام و رونق پای تخت خیلی
 افزوده از کمال مواظبت کونت مومی الیه امنیت
 و آسایش شهر پای تخت بدرجه کمال بوده است
 چنانکه از جانب کونت مومی الیه لایحه قانوننامه
 درباره اداره پولیس و نگاهداری نظم و آسایش شهر
 که مشتمل بر بنجاه و هشت ماده و مقدمه است بحضور
 اعلا حضرت اقدس پادشاه ایران تقدیم شده پس
 از آنکه از لحاظ نور و تصدیق ملوکانه گذشته و بقیه الهام
 رقم همایونی اصلاح و تعدیل در بعضی از مواد
 آن بعمل آورده شده است برای اجرای قانون مذکور
 که يك نسخه آن باداره اختر نیز رسیده است
 دستخط همایونی خطاب بحضرت اشرف اسعد
 والا امیر کبیر نایب السلطنه حکمران طهران شرف
 صدور یافته است مانیز تینا صورت دستخط
 همایون و قانوننامه مذکور را در اینجا نقل
 نمودیم .

صورت دستخط همایون

خطاب بحضرت اشرف اسعد اعظم نایب السلطنه
 امیر کبیر دامت شوکته
 نایب السلطنه

این کتابچه قانونی کونت را خواندم تماما
 بسیار بقاعده و درست است یکدو فقره را ما کم
 و زیاد کردیم ملاحظه کنید همین کتابچه همین
 دستخط را در مجلس اول دارالشوری که منعقد
 میشود بدهد قرائت کند و زرا هم این کتابچه را
 امضا کرده بدهند بکونت او هم بدهد چاپ کرده
 منتشر نمایند و از تاریخ امضا و زرا مشغول اجرای
 این قوانین بدهند در تخلف نشود همه این قوانین
 صحیح و محل هیچ ایراد نیست و لزوما انشاء باید
 مجری شود همین دستخط را بده کونت ملاحظه نماید
 بداند ما قواعد را پسندیده ایم شهرشوال سنه ۱۲۹۶

مقدمه

دستگاه پولیس دستکاه اجراست و مراقبت
 جمیع قوانین که از طرف دولت بداره پولیس القا
 میشود بعهده اوست .

پولیس ماوراست برانظام ولایت و نگاهداری
 مردم یعنی تکلیف پولیس است در تمام تفصیلات
 و وقوعات کلیه و جزئیة تحصیل اطلاعات لازمه

پولیس مستقیما و بلا فاصله تعاقب باعلا
 حضرت شاهنشاه جم جاه و حکمران دارالخلافه
 دارد .

پولیس ماوراست بر اینکه مراقبت نماید
 تادرمملکت بی نظمی و بی اعتدالی واقع نشود .

پولیس مکلف است بر اینکه مواظبت کرده
 نکند از احدی حق احدی را مستقیما یا بواسطه
 مجبور و یا ببرد و غصب نماید مقصود از این حقوق
 عادیه بومیه است نه مطاق دهاوی و فقط ماوراست
 که بمغاطه و فریب و خدعه آلوده باشد که حل آن
 تکلیف پولیس است .

پولیس باید ملاحظه نماید اتفاقات و وقایع
 عمومی را و همیشه باید در شکوه و ترقی ولایت
 مراقبت نماید .

پولیس لازم است توجه در آذوقه و ما کولات
 مردم داشته باشد و بداند جو بات را کجا جمع
 و انبار و حبس نماید تادرسال کرانی بکار آید .

پولیس ماوراست بر اینکه هر کسی که باشد
 شرارت و دزدی و منازعه نماید و یا کسی سکه قلب
 بزند یافته و فساد نماید یا خط و مهر بسازد باید
 تسلط در گرفتن آنها داشته باشد .

پولیس لازم است ملاحظه حالت متسببان
 خانواده سلطنت عظمی را نماید .

پولیس مجبور است از اینکه همیشه با اهالی
 نظام متفق و همدست باشد و همچنین اهالی نظام
 نیز باید با پولیس کمال اتحاد را داشته باشند .

پولیس لابد است از اینکه هر وقت از اهل
 نظام خلاقی سر بزند او را گرفته صورت واقعه را
 راپورت کرده نزد رئیس نظام بفرستد که او را تئیه
 نماید .

پولیس مکلف است بر آنکه اشخاص مقصر را
 دستگیر نموده تئیه نماید تفصیرشان بمرجه بوده
 باشد مگر خانواده سلطنت عظمی را که در اینصورت
 باید موافق امر مخصوص شاهنشاه رفتار نماید
 و باید عدالت و حقانیت را منتشر سازد و احکام
 و قوانین شریعت مطهره را معمول و مجری بدارد

و خیرخواهی اهالی مملکت را ارهه جهت ملاحظه
 نماید .

رئیس پولیس حق دارد قوانین خود را بلا
 واسطه تقدیم حضور مبارک نماید و هر کدام قبول
 و معضی شد بعد پولیس مجبور است بموقع اجرا
 گذارد .

پولیس باید مردم را محترم بدارد و مراقب
 باشد مردم را که همدیکر را محترم دارند و همچنین
 مردم مجبورند که پولیس را محترم بدانند .

و پولیس مجبور است از اینکه مواظبت احکام
 شریعت و قوانین مذهب را نماید .

و پولیس باید مراقبت کند اسباب قحط و غلا
 و موجبات امراض فراهم نشود و دستور العمل
 واصله از مجلس حافظ الصحه را معمول و مجرا
 سازد .

پولیس باید تسلط داشته باشد بر اینکه هر کس
 خواسته باشد بدون حکم پادشاه برای مداخل خودش
 از مالیات زیادت از مردم بگیرد ممانعت نماید
 و نکند از او .

پولیس باید در کمال دقت مواظبت داشته باشد
 در خصوص نظافت و تمیزی شهر و وضع ساختن
 عمارات و نظمه و روابط کوچها و همچنین باید
 در باب آذوقه و آب مردم منتهای مواظبت را داشته
 باشد و همیشه باید احتیاط قحط و غلا را ملاحظه
 نماید و ایضا در باب و شانی شهر مسئول است
 و وقتیکه در شهر رئیس احتسابیه بوده باشد
 اجرای فقرات آتیه را پولیس باید بریاست
 احتساب حکم نماید از قبیل خرید و فروش و نرخ
 اجناس که در قیمت آنها بحد بیکر ستشربچی نکنند
 و خوبی و بدی کوشش و غیره و غیره و پولیس
 تسلط دارد که رئیس احتساب را مجبور با اجرای
 این فقرات نماید .

پولیس مکلف است بر اینکه اعلا حضرت
 شاهنشاه را از همه چیز مستحضر و با اطلاع دارد
 و جمع تفصیلات را بلاواسطه بمرض پادشاه
 برساند .

(باقی دارد)

مابعد از سیاحتنامه چین

حکومت چین در امر زراعت خیلی بر عیبت معاونت و درتشویق و تحریک و طائفه دهقانان بسیار سعی و غیرت متباد . و از این جهت اهالی در پیشه کشت و کار و باغبانی بسیار ترقی کرده اند . و فن دهقانی را اشرف صنایع میدانند چنانکه در آن ممالک و سبب چین هر آینه میتوان گفت یکمشت خاک و یکوجب زمین لم بزرع بافت نمیشود .

بنابر این اقدام آماں و افعالشان همان پیشرفت شغل زراعت است . زن و مرد پیر و جوان در باغها و زمینها با کمال کرمی مشغول محصول رسانیدن هستند . در طرف شمالی چین کوههای بلند و چشمههای سرشار و رودخانههای روان بسیار است . مشهور و بزرگترین آنها (هوانگ هو) یعنی رودخانه زرد و (بانکچه کوانگ) یعنی رودخانه کبود نام دارند و از جانب غرب بسوی شرق جاری و بدریا منصب میشوند .

ولایات این سمت همه حاصل خیز و قابلیت شروع زراعت دارند در آنجا هم میوه سردسیری هم میوه گرمسیری بهمی آید .

در ممالکی که سی درجه بخط است و نزدیک دارند همیشه درختان پر برگ و بار و وساحت های کشت و مرغزار بیرون از حوصله شمار و بهار دائمی و برقرار است . اما از درجه سیم گرفته هر چندیکه رویشمال می رود هوا سرد تر میشود حتی بجایهایی میرسد که بیشتر رودخانه ها اکثر اوقات یخ میندند مع هذا در خیلی جاها هوا معتدل است و زمستان خشک میکندد یعنی بارنده کی کمتر میشود .

کیفیت قیافه و هیئت چینیان از این قرار است باسویه میانه بالا و فرجه و سردوش بیشترشان برآمده و قد هاشان اندکی خیزد است . سر هاشان عموما بزرگ و گرد و روپها شان مدور و بدنشان پن کوشها شان کوچک و استخوان رخساره شان برجسته و زرخشان فرود است . دندانها شان رو به بیرون و دهنشان از این جهت در حالت طبیعی نیم باز و چشم هاشان خورد است . و بخیلی بلکهای چشمشان بالای هم افتاده که سفیدی چشم معلوم نمیشود . و دنباله چشم هاشان رو به بالا کشیده بشکل بادام است و ابروها شان نیز کوتاه و بهمان دستور دنباله اش بالاست و موهای پر و بلند دارد و فاصله اش از چشم خیلی است .

رنگ رخسارشان زرد و کندم کون میشود .

ریش و سببانشان تنک است عموما ریش را می تراشند موی سرشان سیاه و سبب و انبوه و هم بسیار بلند و شفاف میشود مردان اطراف سر را سترده در تپه سرکاکل کردی (بقاعده قدیم ایران) میکذارند و آنرا تا بکمر بلند داشته بر سر آن از پریشم ریشه ها بافته آنرا پاشنه پاپیرسانند . و زنهامه موی سر را بلند میکنند و آنرا هر صبح بآب صغ شانه نموده بشکل مخصوصی بدور سر می بچینند و از عقب سر را بمانند دهبال خروس بر آورده و بجای سر پوش بافته های الوان بطرفهای مناسب آن می بندند . علی العموم خواه مرد و خواه زن دست و پاهای کوچک دارند . لکن زنها با پهای خود را نمیکذارند که بطبیعت خود بزرگ بشود بلکه در خورد سالی کفشی که رویه آن از آهن حلی است پیا کرده تا نهایت رشد آنرا از پا نمیکند لهذا پاهای زنان شان بسیار کوچک است حتی قادر بر بسیار راه رفتن و تند خرامیدن نیستند . و پای به این کوچکی در نظر بیکاه بسیار غریب و مثل سم قاطر میباشد و هیچ پای هاشان فر به شده بحالتی میرسد که طاقت نقل بدنشانرا نمی آورد و از خرامیدن عاجزند و در هنگام رفتن یک شیوه چینیانه به چتری که در دست دارند استناد نموده راه میروند و بسیار شایم بر پشت مز دوران سوار شده و اغنایار تخت

ترجمه حکایت تملک

در طوفانی شیشه وجودشان بر سنگ عدم خورد کفیل زندگانی اولاد و احفاد ایشان میشوند چون مدتی در طریق خدمت کوشیدند خلعت عنایت بر قامت قابلیت ایشان پوشیده بانشر برف و طامکی از زحمت خدمت معاف میدارند در این صورت البته روز بروز بازار صناعت رواج گرفته بنیان حرفت استحکام می پذیرد و پدران نیز پسران خویش را بتحصیل علوم و کسب صنایع بازمی دارند پس از آغاز صبی پار و کشتی و سایر امور کشتی را یاد گرفته از صدمات طوفان و اطمان امواج اندیشه نکرده بی باکی خو می گیرند اجتمع این گروه نه نیروی دست جور و ستم است بلکه باعامات شایسته و پادشایان تیکو و قواعد مستقیمه توانایی و قدرت تنها مایه ترقی

دولت و تربیت ملت نیست و اطاعت و انقیاد بعض کافی نه بلکه باید جنب قلوب عموم ناس نموده لذت کاری را که از روی هیزندی از پیش می برند بمذاق کارگران رسانید بعد از اتمام این مکالمات (ناربال) مرابحجرات و دکا کین تجار و کسبه و بکارخانها و فوخرخانها دلالت کرده و صنایع کشتی سازی را بدقت تمام بن نموده و من نیز تفصیل جزئیات و کلیات را پرسیده مینوشتم تا از لوح خاطر من محو نکرده پس (ناربال) از صحبتی که بن و معرفی که باحوال (پیکمالیون) داشت در کمال اضطراب و شتاب منتظر سفر من بود از بیم آنکه مبادا بواسطه جاسوسان (پیکمالیون) که شب و روز در کوچه و بازار در کشت و گذار بودند پرده از روی راز برافسد و مآل کار بملال کشد ولی روزگار در سفر ما مساعدت نکرده باد

مخالف موافقت نمی نمود تا روزی بهمراهی (ناربال) بعزم تفریح به لنگرگاه و ساحل دیوا رفته بودیم تا اوضاع آنجا را بنظر دقت دیده از تجار استفسار امور تجاری نمائیم ناگاه یکی از سرهنگان (پیکمالیون) رسید و به (ناربال) گفت بتوسط یکی از رؤسای سفاین که در سفر مصر بودند بعرض بادشاه رسید که جوان یکانه را از آنسامان آورده بکنانکی معروف شده و در جگر که لشکر یان جزیره (شپیر) از نظر گذشته حکم پادشاهی چنان است که از سفرش باز دارند و از اسم و نسب و مسکن و مطالبش باز دانند اگر احیاناً بخشش یاری کرده و طالعش مددکار آمده از این ورطه بخت نجات بر بسته و بر کشتی نشسته باشد سرتو در معرض تلف و جان تو مر تیر غضب پادشاه را هدف خواهد بود در آن حین من برای تماشای کشتی

روانهای دستی کوچک نشسته بجائی میروند. مردها در تابستان یابراهن و یا یک کلیجه کشاد آستین فراخی که بلندیش از زانو بالاتر است پوشیده زیر جامه کبود کشاد کوتاهی هم در پانازند و جورابها شان مثل پاپوش است و از کتبان بافته شده کفشها شان مانند موزه است ولی رویش از قاشهای ابریشمی و زیرش از یک انکشت و نیم نمک و یک لاجرم ساخته شده بی پاشنه و وسط زیرین کفش محذب و نوک موزه رو بطرف روی کفش بر کشته است .

چینیان اکثری از هنسکام تابستان سر برهنه و بادبیزنی در دست دارند و در وقت خرامیدن خود را باد میزنند و خنک میکنند و بعض اوقات آن بادبیزنرا مقابل شعاع خورشید سپر ساخته رخسار خود را از اثر تابش آن محفوظ میدارند . دست فر و شها و مردمان رنجبر کلاهی به پهنی سپری از حصیر و غیره بافته بر سر دارند .

در زمستان اکثرشان تن پوش کلفتی و بعض کلاهی از نمک اطراف آن آب کردن بسیار و کله اش تیر است بر سر میزنند و یک قبا و خرقة کشاد و کلفتی در بر کرده بالای آن کلیجه کلفت و وسیع آستین فراخی الوان میپوشند . لباس زنانهم خیلی مشابهت بلباس مردها دارد ولی زنها زمستان

جدیدی از (ناربال) قدری دور کشته از نزدیک بدیده وقت دیده از حسن صنعت و خوبی شرعهای آن کشتی بحیرت اندر بوم و با ملاحان و کارگران آن سخنی در میان داشتم (ناربال) از استماع این کیفیت بگرداب انقلاب فرورفته از فرط اضطراب جواب داد که اینک در اطاعت امر پادشاه کوشیده بی نجسس آن جوان (شیپری) می روم همینکه فرستاده (بیکم الیون) دور شد بسوی من ده یده از واقعه جانکاه و قضیه نا کاهم آگاه نمود و چنین گفت ای فرزند عزیز من بحکم عقل بیش بین از آغاز کار اندیشه انجام کرده از اول امر درک خطر آخر نموده بوم اکنون هر دو باید دست از جان شسته بمرک بکدیگر بنشینیم پادشاه که پیوسته در عذاب اضطراب و سوء ظن معذب است در حقیقت امر تو شیخی بخاطر آورده و بگریختاری

و تابستان لباس فراخ میپوشند .

(باقی دارد)

اندرز و حکمت

بدنیا از یک درد داخل میشود ولی از صد هزار در به آخرت میرویم .

نسبت پیر به برنا چون نسبت امبید است بیأس فرق میان عالم و جاهل مثل فرق میان سیر و کرسنه است . عاقل کسیست که غم و شادیش هر دو کم باشد . هر عاقلی شرط است که شجیع باشد لیکن هر شجیع عاقل نیست و اند بود .

شجاعت آن است که ناپوس را بر حیات مرجح بداند . در یک مسلك دوام و اقدام نمودن دایل علو جناب است . تفاوت میان دولت مندی و درویشی چون تفاوت میان نور و ظلمت است .

هوشیاری شخص از قولش ولی اخلاقش از افعاش معلوم میشود .

بانا موثر از همه کسیست که گفتارش مطابق کردارش باشد و از همه مقتدر ترکیست که افعاش هم بقواش وهم بخبالش موافقت کند .

اخلاق شخص در زمان اقبال فهمیده میشود . فلاکت و ادبار هر در تجربه و تربیت میآموزد هر دیکه سخت بهانگشیده است هنوز طفل است . راحت ترین مردم کسیست که از مافوق خود چشم پوشیده همیشه پایین تر از خود را نظر کند . ولی باید در وقت ادبار بیابین تر از خود و در وقت اقبال مافوق خود نظر بیندازد .

احتراز بسیار باید نمود که مبادا دوست دشمن شود . تحصیل دوست کردن مشکلاترین کارها است .

آنکه بسیار میداند همیشه کم میکند و آنکه کم میداند بر میکند .

تذلی آنقدر آهسته میخرامد که فقیری در اندک زمانی باو میرسد .

از بر کوئی ندامت حاصل میشود ولی کم کوئی گاهی پشیمانی ندارد .

سنگ محک عبار زر را ظاهر میسازد ولی زر عبار مر در را معلوم میکند .

ظاهر

بر خاك هلاك گذارد بیچاره که سرنوشتش در معرض تلف در آورده و بخت بدش بخندك مهلاك هدف نموده من از جان خویش بخت بنگ آمده از چنین زندگی ننگ دارم ولی آو خ که بخت بد من تورا نیز بدام خطر انداخت بد روغ سخن گفتن نزد من دشوارتر از امرک است چون از مردم (شیپری) نیستم چون بگویم که هستم چون خدای قادر و توانا بر نیکی فطرت و پاکی طبیعت دانا و بر حسن طوبت و صدق نیتم بیناست مرا و راست که جان مرا از مکاید اعدا و مکاره دنیا حفظ کند و از دام خنجرم خلاصی بخشد اگر اجل موعودم نرسیده و روزگارم سپری نکشته بناخن تذویر عقده بنداسیری نمی کشایم و دروغ را وسیله نجات خویش نمی نمایم ناربال گفت دروغ مصلحت آمیز (باقی دارد)

تو حکم فرموده اگر تورا بنزد اونبرم و بحضورش عرضه ندارم جان هر دو در معرض هلاکت خواهد بود پس بدرگاه کبریائی نالیده گفت بار خدایا تدبیری بردل ما بیچارگان القا فرما تا خود را از این مهلکه خطیر باز رها کنیم ای (تلاك) بیچاره باید در محضر پادشاهت باز دارم چون از تو سوال کند بگو که (شیپرم) مسقط رأس و پدرم صورتگری است که صورت (وینس) را از سنگ می تراشد من نیز میگویم که پادشاه سابقه الفت و رابطه محبتی دارم شاید توفیق حق رهبر و تیر این تدبیر کارگر آید و پادشاه پیش از این نجسس و کاوش نکرده اجازت سرفرت دهد علاج دیگر در استخلاص و حفظ جان خویش جز این نمی بینم چون کلام (ناربال) بدینجا رسید سخن آغاز کرد چنین گفتیم بهل تادل بمرک سپارد و سر

مطبوعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۵ صفر سنه ۱۲۹۷
 ۱۶ کانون ثانی رومی و ۲۸ ژانویه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رویی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشته کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

عرض تشکر و سپاسداری

از جانب بندکان نواب مستطاب اشرف امجد
 ارفع والا شاهنشاه زاده معظم سرکار ظل السلطان
 بین الدوله حکمران اصفهان و یزد و بروجرد
 و کلپایگان و خونسار دامت شوکت بقرار مرحوم
 هر ساله یک طاقه شال لای کشمیری بسیار اعلا و بجاه
 تومان نقد در باره اختر انعام و احسان فرموده
 شده بود شال انعمی و وجه احسانی اینمخته هر دو
 بواسطه عالیجناب عمده التجار حاجی سید خلف
 تاجر نجفی وکیل اداره اختر مقیم طهران بداره
 رسیده از توجهات بلند و التفات جهان درجات
 حضرت مستطاب معظم که در راه ترقی ملت
 و مملکت هر ساله مبذول میفرمایند بعرض سپاسداری
 و تشکر جسارت و رزیدیم .

تذکرات

از وین ۱۲ صفر (کونت دویسکی)
 که از جانب دولت اوستریا بسفارت اسلامبول
 معین شده است امروز صبحی بمحل ماموریت
 خود عزیمت نمود .

از برلین ایضا اخبار نامهای المان
 حکومت روس را بجهت اینکه بودجه (یعنی برآورد
 دخل و خرج) را مساوی نشان داده است استهزا
 نموده میگوید این فقره بطور مطلق بی اصل
 است .

از وین ۱۲ صفر از جانب (بارون همیرله)

وز بخارجیه اوستریا در انجمن بچار در باره مسئله
 (کوسینه) و (پلاوه) باره بیانات اظهار
 شده است ولی بیانات وزیر مشارالیه در باره دولت
 عثمانی خیلی دوستانه بوده است . بنابر این
 اخبار نامهای بچارستان اظهارات مشارالیه را
 بکمال تمجید و تعجب مینویسند .

در انجمن مذکور وزیر مشارالیه در جواب
 یکی از اعضای بچار که گفته است دولت اوستریا
 نباید در مسئله (کوسینه) در میان دولت عثمانی
 و حکومت قره طاغ مداخله نماید گفته است .
 دولت اوستریا در آرزوی نگاهداری استقلال
 و تمامیت مملکت عثمانی است . بنابر این بیابالی
 لزوم اجرای احکام عهدنامه برلین را سپارش
 کرده است . همچنین حکومت قره طاغ را نیز
 اینگونه یادآوری نموده است .

اخبار نامهای بچار بیانات بارون همیرله را پس
 از نوشتن مطالعات خود شان تصدیق کرده
 اند .

از لندن ایضا بموجب خبر تلگرافی
 که از کلکته رسیده است محمدجان خان از اینکه
 بسیاری از دستهای سواره انگلیس را جنرال
 روبرتس با طرف فرستاده از قوت عسکری جنرال
 مومی الیه کاسته است اطلاع حاصل نموده آماده
 هجوم باردوی جنرال روبرتس بوده است .

اینکه شایع شده بود که (لورد دوفرین) سفیر
 انگلیس مقیم پترسبورگ بوالیکری هندوستان
 معین خواهد شد بطور قطعی تکذیب کرده
 شده است .

از لندن ۹ صفر اخبار نامه (دبلی نیوس)
 بموجب تذکراتی که از برلین گرفته در نسخه
 امروزی خود نشر کرده است میگوید . دولت
 روس بملاحظه اینکه برای ضبط کردن هرات
 وسیله بدست انگلیس نیفتد از ضبط نمودن
 (مرو) صرف نظر کرده است .

بموجب خبر تلگرافی که از کلکته رسیده است
 در راههای کاز (پشاور) و (داقه) و (کندمک)
 و (باغدال) و (لات آباد) تا کابل هست همه
 روزه پوست و آذوقه و غیره بدون ممانعت آمدورفت
 میکند . در ایاتهای که درز راستی لای انگلیس است
 امنیت و آسایش بدرجه کمال بوده است . هرگاه
 انگلیسها بقبایل غلجایی و (هزاره) تعرضی
 بکنند مظنون است که آنان نیز بمقابله پردازند .

از لندن ۱۰ صفر اخبار نامه (نایس)
 در نسخه امروزی خود تذکراتی از وین نقل
 نموده است تذکراتی مذکور نماید میکند فقره
 شکست یافتن عساکر روس را دره وقع (چکچیلر)
 از جانب ترکمانان .

اخبار نامه (دابلی نیوس) در جواب
 تکذیب نامه که اخبار نامهای روس نوشته اند
 میگوید حکومت روس با خوانین (بدخشان)
 و (غوندوی) ؟ عهده داده نموده است . اکنون
 کشتیهای سمت شرق و آسیای دولت روس مسلح
 و آماده حرکت است .

از وین ایضا بموجب خبرهایی
 که از (چینه) رسیده است . از جانب حکومت
 قره طاغ خطاب باهالی کوسینه و پلاوه بیاننامه

نشر کرده شده ضنا اهالی آنجا هارا بقبول کردن تبعیت حکومت مشارالیهما نصیحت نموده است .
رئیس ارباب مقاومت (بلاوه) اسماعیل یک نامی است که پیشتر ریاست اهل قیام پوسنه را داشته است .

✽ از لندن ایضا ✽ (مسبو کلاستون) بمملکت المان عزیمت نموده است مشارالیه بجز از سیاحت مقصود دیگر ندارد . از طهران بواسطه تلگراف خیر رسیده است که دولت روس برای پیدا کردن نفوذ خود اقدامات زیاد در دربار ایران بکار می برد . همچنین دولت مشارالیهما با قبایل سمت بخارا و خیسوه و غیره در باب تشکیل کردن یک قوت قشون بنام داوطلب مشغول مذاکرات است .

✽ از برلین ۱۱ صفر ✽ پرنس بسمارک لایحه مجلس مبعوثان مجتمه المان داده ضمتا تکلیف کرد که مقدار شصت هزار نفر وچهل و سه باری توپ بقوت عسکری المان افزوده شود . سبب این تکلیف بملاحظه این است که دولتین فرانسه و روس بتدارکات جنگی خود میافزایند . با همه اینها (کازت ناسیونال) از خطابه که ایپراتور المان در هنگام کشاده شدن مجلس مبعوثان المان خوانده ضمتا از بقا و دوام صلح و آسایش امیدواری خود را بیان نموده است نیز یادآوری میکنند .

✽ از لندن ۱۰ صفر بطور موثق گفته می شود که پرنس لو باتوف سفیر روس بدربار انگلیس تکلیف خواهد نمود در باب مسئله آسیای میانی بدون اینکه خط فاصلی بطور بی طرفی در میان دولتین معین بشود صورت تسویه و انجاشی در باره مسئله مذکور داده شود .

اینکه شاعر شده بود در قطعه هرات از جانب دولتین انگلیس و ایران بشرط حمایت انگلیس قشون مختلط گذاشته خواهد شد و اثر تکذیب کرده شد .

بجهت مذاکره خطابه علیا حضرت ملکه انگلستان هفته آینده مجلس و کلا منعقد خواهد شد .

توجهات

عضویت مجلس اعیان به جناب دولتمآب ابراهام پاشا

مدبری اداره بهیه مطبوعات بهر تآب محمد شوقی افندی محول فرموده شده است .

اختر

چون افندی مومی الیه از ارباب علم و آگاهی است مدتهاست در دأره مطبوعات سمت معاونی را داشته خودشان هم بالفطره دارای محاسن اخلاق و سیرت نیک هستند لهذا امیدواریم که بواسطه اهتمامات افندی مومی الیه امور مطبوعات پیش از پیش رونق و انتظام حاصل نماید .

داخلیه

بموجب امر و اراده اعلا حضرت پادشاهی تا بنده کوهر صدق شهر یاری شاهزاده آزاده حضرت دولت و نجابت مآب محمد سلیم افندی و حضرت دولت و نجابت مآب شاهزاده جوان بخت محمد شوکت افندی از شاهزادگان خاقان مغفور سلطان عبدالعزیز خان در سلک افراد عسا کر نصرت مآثر پادشاهی ثبت شده اند .

شب چهارشنبه گذشته از جانب باش کاتب مابین همایون (منشی اول حضور همایون) بکفر باور (اجودان مخصوص) رفته بجناب جلالتآب مابین الملک سفیر کبیر دولت علیه ایران رسیده ضمتا اشعار شده بود که از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت قوی شوکت پادشاهی بکرا اسب سواری بجناب سفیر کبیر مرحمت شده و اراده سنیبه نیز شرفصدور یافته است که خود جناب سفیر کبیر باصطبل عامر و تشریف برده هر اسبی را که پسند نمایند برای خودشان منتخب فرمایند .

لهذا فردای آروز که چهارشنبه ۹ صفر بود در حالتیکه جناب سعادتآب منیر بیگ رئیس تشریفات مابین همایون (ابشیک آقامی باشی) منتظر پذیرایی جناب معظم الیه بودند باصطبل عامر رفته همه اسبهای پادشاهی را تماشا و اسبی را هم منتخب نمودند . چون بموجب دعوت سنیبه مقرر بوده است هم آروز جناب سفیر کبیر بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی مشرف بشوند لکن بجهت تنگی وقت آروز را موقوف داشته و روز دوشنبه گذشته مابین همایون عزیمت و از حضور معالی نشور پادشاهانه شرفیابی حاصل نموده مورد الطاف مخصوصه شاهانه شده اند .

جناب دولتمآب پرنس حلیم پاشا که از چندی باینطرف در اروپا تشریف داشتند دوسه روز پیش باسلامبول وارد شده اند . روز یکشنبه گذشته پرنس مشارالیه در سرای همایون (بلدز) از حضور همایون اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل کرده است .

از جانب اعلا حضرت پادشاهی امر و اراده سنیبه شرفصدور یافته است که در هر یک از ولایتهای بغداد و شام و دیار بکر و ازبک و سلانیک یکباب مکتب سلطانی تاسیس کرده شود .

دیروز حضرات وکلای فحام در باب عالی عقد انجمن مشورت نموده در باب مسئله یونان تازه کی مشغول تدقیقات شده اند که در باره مسئله مذکور از سر نو اساسی گرفته از آروز مذاکره نمایند .

اخبارنامه (مونی و وردو کومرس) برای نوشتن پاره مطالب مضرت آمیز از جانب اداره بهیه مطبوعات بکلی لغو و ابطال شده است .

چند شب پیش از این شخصی بخانه (دوکتور مز بوریان) که در محله (قومقاپو) سکنا دارد آمده میگوید فلان پاشا خیلی ناخوش است و شمارا میخواهد دوکتور مومی الیه نیز دعوت او را اجابت نکنه بهر اهی آن شخص رو بخانه ناخوش نامعلوم میروند مگر حرف کول زده خود خیال طبابت در باره دوکتور مومی الیه داشته است در اثنای راه بهر اهی چند نفر رفقای خود دوکتور را گرفته بجز از پیراهن و زیرجامه هر چه داشته است بالخت نموده بدر میروند پس از آن دوکتور بیچاره بقراولخانه که در آنستما بود رسیده بالا پوش بکنفر ضبطیه را پوشیده بخانه خود مراجعت میکند .

صاحب مکتوب شهر که در جواب (ترجمان حقیقت) و کاغذ معنون بسیاحت از اسلامبول تا کر بلا نوشته شده و در نسخه هفته پیش درج شده بود بملاحظه اینکه از جانب اداره مطبوعات اقدامی از تنبیه و مواخذة صاحب امتیاز ترجمان

حقیقت ندیده و خواهش طبع چون صدمه کذبه معقولانه اعتدال ترجمه آنرا ذیلا عزیمت آید از آرایش افزایش آید تحریریه اختر که چون صاحب خواست که ما که منتهی بیرو میشود درج نمیشود این مطلب بعد از آنکونه از عقب کردن مکتوب شهر ما نکردن ما کاغذ قبول کردن عد بهیه مطبوعات کاغذ آخری می نویسیم چه اسلام است چه بغداد و امثال علاوه بر اینکه پادشاه اسلام اعلا حضرت قوه اسلامیه ایستاد گرفته اند و مقتضای ملل واقف در نظر ایشان ایشان باشند با مثال نویسند حضرت قوی آنکونه اشخاص مسلمانان می این است خلد در این کاغذ دارم که ایش

حقیقت ندیده است مکتوب دیگری فرستاده و خواهش طبع آنرا نموده بود .

چون صاحب ترجمان حقیقت در نسخه روز جمعه گذشته در شماره ۴۸۱ بازدیدیکر بطور معقولانه اعتذار خودش تجدید کرده است چنانکه ترجمه آنرا ذیلا مینویسیم و علاوه بر آن از جانب عزتآب محمدشوقی افندی مدیر مطبوعات که تازه آرایش افزای این مسند کرامی شده اند بالذات از اداره تحریریه اختر توسط صاحب امتیاز خواهش کرد که چون صاحب ترجمان حقیقت بدین تفصیل اعتذار خواست که ماهم نصیحت کردیم از آنجمله مطالب که منتهی بیروت در میان دولت معظمه اسلام میشود درج نکنند و خود هم نادم و پشیمان است لهذا این مطلب را عقب نکنید . و فی الحقیقه بعد از آنکونه عذر خواهی مکرر لازم است انحض از عقب کردن این مطلب بشود . بنا بر این از صاحب مکتوب شهر ما هم خواهش داریم که از جهت درج نکردن ما کاغذ دوم را از ما کاهمند نشوند که مادر قبول کردن عذر ترجمان حقیقت و خواهش اداره بهیبه مطبوعات حق را بجانب خود می بینیم ولی در این کاغذ آخری نامه نکار عبارتی هست که آنرا اجالا مینویسیم بعلم آنکه افکار عمومی خیر خواهان اسلام است چنان مینویسد (صاحب مکتوب بغداد و امثال او که این قسم ترهات را مینویسند علاوه بر اینکه خائن دینند و خائن ملت خائن شخص پادشاه اسلام پناه نیز هستند بعلم آنکه امروز اعلا حضرت قو بشوکت پادشاهی در مقام ریاست اسلامی است عت ریاست عامه مسلمانان را بر عهده گرفته اند و مقتضای ریاست این است که همه مرؤسین یعنی ملل و اقوامی که بنام اسلام نامیده میشوند در نظر ایشان یکسان و محترم و کرامی در حضرت ایشان باشند . علی ذک اگر کسی از خارج هم با مثال نویسنده این کاغذ مدعی نباشد از جانب اعلا حضرت قوی شوکت پادشاهی منتظر است که در حق آنکونه اشخاص که اسباب تفرقه و بی احترامی مسلمانان می شوند تادیبات بسزا بعمل آورده شود) این است خلاصه یک فصلی که صاحب مکتوب در این کاغذ آخری نوشته است . بالجمله خواهش داریم که ایشان هم دیگر باین مطلب نشوند .

اختر

ترجمه عذرنامه ترجمان حقیقت که در نسخه روز جمعه گذشته نوشته است کازت اختر که روز چهارشنبه طبع و نشر

شده است به عنوان مکتوب شهر در خصوص کاغذی که پیشتر از بغداد رسیده و در روزنامه ترجمان حقیقت درج نموده بودیم بجهت پاره الفاظ ناشایست در باره صاحبان مذهب شیعه که در کاغذ مذکور نوشته شده بود مارا مؤاخذه و سرزنش میکند . بحق و بجا بودن مؤاخذه و سرزنش مذکور را بنامه قبول داریم . حتی پیشتر نیز عذر خواسته بودیم که این فقره از کثرت مشغولیت و عدم دقت صحیح سهوا اتفاق افتاده است . از روزنامه ترجمان حقیقت برخلاف تعظیم و تکریم هیچ جا و هیچ کس تا کنون هیچ وجه لغزش و خطایی بوقوع نرسیده است . حتی در مباحثات و مجاوبات با سایر اخبار نامها مانند (استابول) و (مونتسور) و (لواندینو) قاعده ادب را از دست نداده است . مسلک قطعی ما که پیوسته رعایت قواعد ادب و ناموس است برفیق ما اختر نیز البته معلوم است . بنا بر این در نظر ایشان غیر مستور است که این فقره عمدی و اختیاری نبوده بلکه محض خطایی است که از عدم دقت ناشی شده است . لهذا از مقتضیات وظایف خود دانستیم که در این باب بازدیدیکر از ایشان خواهشند عفو بشویم .

خارجیه

از قرار بکه مخبر اختر از دارالخلافه طهران مرقوم داشته بود .

منصور خان ولد محمد تقی خان وکیل خلف حسن خان که مشارالیهما همه اوقات وکالت و وزارت قندهار و شکار پور را داشتند . و زمان آمدن قشون انگلیس با راول باقغانستان محمد تقی خان وزارت شاه شجاع را داشت و خدمات عمده بدولت انگلیس نمود . بعد از آن حرکات که اقلها بتدلیس و عهد شکنی قشون انگلیس را در کابل تمام کردند . اموال و املاک محمد تقی خان را هم ضبط نمودند بجهت اینکه خدمات بدولت انگلیس کرده بودند . و غیاث خان رادر بزرگ منصور خان که در حبس امرای افغان بود فرار کرده بطهران آمد . و از دولت انگلیس درازاء خدمات آنها وظیفه در حق غیاث خان برقرار شد . این اوقات منصور خان از شهید مقدس از راه کرمان

و بند عباس بکلیه رفته است که هم خدمات جدو پدر خود را تصدیق جناب (سرهنگری ران لاسون) خدمت نواب اعظم فرما نفرمای هندوستان معلوم و مشخص کند و هم در صفحات قندهار که پدر وجد او را افغانها همیشه بزرگ و کار فرمادیده اند بکار فرمائی جانشین اعظم هندوستان مصدر خدمات بشود .

(مکاتیب)

کاغذی است از طهران باداره اختر رسیده چون خالی از فایده نبود عینا در اینجا نقل نمودیم . عرض می شود .

اگر از وضع ترقی شهر طهران بخواهید الحمد لله والمنه از بمن توجه حضرت مستطاب اشرف والا نایب السلطنه امیر کبیر دامت شوکت در ترقی و نظافت و پاکیزگی و نزاکت است . اگر بهمین قسم ترقی نماید عنقریب نسبت بوضع خودش مثل شهر پاریس جایی میتواند بشود . خیابانهای مشجر خوب و کوچهای پاکیزه بسیار مرغوب همه دارای سنگ فرشهای موزون و طاق نماهای کونا کون است و همه روزه بتجدید تنظیف حکم صادر می شود تمام طاق نماهای خیابانها سفید کاری و کج بریهایی قیمتی با آجر تراش در نهایت خوش منظری میباشد اگر چنانکه این کار عمده و معتنا دارای چند عیب نمی بود البته تا کنون ده مقابل این ترقی نموده بود این عیوب نکذاشته است بطوریکه باید و قسمیکه شاید این کار پیش برود و رفع این عیوب نیز در کمال آسانی و سهوات است و البته با آن حسن نیت و پاکیزگی و خوبی فطرت که اعلا حضرت پادشاه کل ممالک ایران خلد الله ملکه و سلطانه دارند با آن فرط عدالت و نهایت رافت ملوکانه که در باره آحاد و افراد رعیت بدون تفاوت مبسذول و مرعی مفرمایند در فکر این هستند که رفع این عیوب را بفرمایند که هم رعیت آسوده و مرفه الحال بوده و هم کار نظم گرفته و پیش رفت بهم رسانند . اگر چه این بنسبه مدتی است در کنار خیابان سکتاندارم ولی چون بعضی از عیوب را میدانم محض بلا حظه صلاح حال رعیت و آسوده کی و رفاه خلق خدا اجالا چند عیبی که بنظر قاصر میباشد عرض میکنم و مستدعی میشوم که در روزنامه کرامی اختر درج

فرموده شاید اینفته . مؤثر شده باعث رفاه عامه
سکنه اینجا بشود چون روزنامه ایران در اظهار
بعضی از عیوب آزان نیست این استدعا را از مدیر
محترم اختر میبایم و خیر خواه کسی است که عیوب
شخص را بگوید که آن شخص در رفش بکوشد
چنانکه در ایضاب حدیث شریف هم وارد است
که . من داهنک فی عینک عابک فی غیبک ومن
عابک فی عینک حفظک فی غیبک هر آنکه
عیب من گفت یار من اوست . یکی از این عیوب
این است که کار باین معظمی که هیچ یک از اهل این
شهر در خارج آزان نیستند در تحت یک قاعده
کلیه نیست که همواره یک نسق جاری بشود که همه
مردم داشتن تکلیف خود را بدانند و این فقره
خیلی باعث خسارت اهالی و رعیت و عقب ماندن کار
آبادانی مملکت است . بملت اینکه امسال کار
نظم خیابانها را یکی از اموری دولت می سازند
و آن شخص موافق سلیقه خودش وضع و ترتیبی
در ترتیب و تنظیم خیابانها بنامند و آن وضع را
در کمال خوبی و خوشی از پیش می برد و صاحب
خانهای که در جنب خیابان میباشند و امیدوارند
که پشت خانهای خود را به همان سلیقه و نزاکت بالغی
خرج نموده سفید کاری و کج بری نمایند . پس
از چندین بجهت مصلحتی این شخص بخدمت دیگر
مامور شده یکی دیگر را بنظم خیابانها مامور
می نمایند و بسی واضح است که کم واقع می شود
دو نفر از هر جهت رای و سلیقه شان یکی باشند باین
ماموراتی را بش قسم دیگر اقتضا نموده محض
برای اینکه بنمید در زمان ریاست او کاری
از پیش رفته و منشاء اثری شده قسم دیگر حکم
نموده باز صاحب خانهای جنب خیابان را مجبور
می کند که دوباره چنانکه موافق سلیقه او است
ببازند این فقره باعث ضرر و خسارت صاحب
خانها است . این است که املاک جنب خیابانهای
طهران برخلاف سایر ممالک فرانکستان بسیار کم
قیمت بلکه بی مشتری است زیرا کسی جرأت
نمیکند در جنب خیابان ملکی بخرد .

اکنون چاره رفیع این معایب این است که اولاً
باید از برای عمارت و وضع چگونگی خیابانها
از جانب حکومت و صوابید مجلس کتابچه در تحت
یک قاعده کلیه نوشته منتشر گردد که هر کس
تکلیف خود را دانسته از آرزو عمل نماید و نه کسی
از حدود مقرر تجاوز نماید و نه ناقص بگذارد .
دیگر اینکه مقصودیکه از خیابانهای پاکیزه و مرغوب

هست سهولت عبور و خوش منظری و آسانی
مرور و بی خطری عموم اهالی است و در این مقصود
وضیع و شریف و غنی و فقیر همه مساوی میباشند
بجهت اینکه هیچکدام بیش از حق عبور و مرور
از آنجا ندارند شرعاً و عرفاً شارع عام است
و باحدی تعلق ندارد پس در اینصورت مخارج
خیابان هم باید عام باشد و تمام اهالی آن بلد بنسبت
واحده بدهند چنانکه در تمام فرانکستان این
نوع است که همه یک نسبت بجهت حفظ و بنسای
خیابان چیزی میدهند بطوریکه بخودشان بدهند
و آن مبلغ همه ساله خرج خیابانها می شود و در ایضاب
باحدی زیادتی و بی حسابی نمی شود این فقره
ستم شریکی نیست که نجسار باصفا که در جنب
خیابان خانه دارد بفرق جبین و کدیمین بجهت
مصارف عیالش کاسبی بکنند و آن پول را عفا
خرج زمین و دیوار خیابان که شارع عام است نماید
و از پس کوجه پشت خانه او یک سرتیب بیک
مستوفی بدون اینکه بکدینار خرج خیابان کرده باشد
در کالسه و در شکه سوار شده با کمال آسودگی
و رفاهیت و نهایت حفظ و استراحت از آنجا عبور
نموده از پاکیزگی و نظارتش استفاده نماید .

پس چون وضع خیابان و پاکیزگی و نزاکت
آزرا از روی کرده فرانکستان اخذ نمودیم باید
در وضع و سبک و نگاهداری و بنای آن هم از روی
کرده آنها رفتار نماییم تا همان قسم که عمل آنها
بطور نظم پیشرفت نموده از ما هم همان طور
بشود بجهت اینکه آنها پس از تیر بهنای زیاد
و تلف کردن عمرها و بویها اساس این کونه آبادی
مملکت را بدست آورده اند ما هم اگر بدون
انلاف عمر و مال در این کارها از روی کرده آنها
رفتار نماییم بقصود نایل شده باحدی ظلم و ستمی
وارد نخواهد شد و کسی هم نخواهد دانست
که کدام وقت آن پول را داده و کدام شخص
از او گرفته است . ولی قسمی باشد که آنچه گرفته
می شود باطلاع مجلس ان کار صرف آن مطالب
و مقصود شود . در اینصورت همه اهالی با کمال
رضایت خاطر خواهند داد . مثلاً اگر از هر
کوسفندی پنجم شاهی و ماست و پنیر و شیر و روغن
از هر یک من یک شاهی و از کج و آجر و آهک و غیره
بهمان قرار و از اسب و استر و الاغ عالی از پنج هزار
الی بک تومان و از کالسه و در شکه از پنج تومان
الی ده تومان و بهمین قسم از سایر چیزها چنانکه
باهالی شایق نباشد گرفته شود (قطره قطره جمع

کردد و انکهی در باشد) در صورتی که این
وجوه غیر قابل که در نظر هیچ کس قدری ندارد
صرف خیابانها و کوچها بشود همه اهالی بیل
و رغبت خود میدهند و بکسی هم معلوم نمیشود
که در این حال در عرض دو سال شهر باو تخت
طهران در نظافت و فتنگی مانند یکی از شهرهای
معتبر فرانکستان تواند شد و باحدی هم ظلمی وارد
نماید . احتمال است که بعضی کسان گویند
اینفقرات بدعت است و بدعت هم شرعاً مذموم
است باینکه اکنون بعضی از آنها را که در فوق
ذکر نمودیم معمول شده است چنانکه از کوره بزها
مالیات و از فضاها دور میگیرند که آنها هم در عوض
بقیمت مال افزوده باهالی میفر و شند حال آنکه
برای این کار بطورهای دیگر که هم شروع باشد
و هم معقول می توان چاره جت . لیکن باید مات
در گفتن آزاد باشند .

- به نزد من آنکس نکو خواه تست
- که گوید فلان خار در راه تست
- بگمراه گفتن نکو میروی
- جفسای تمامت و جرم قوی
- هر آنکس که عیش نکویند پیش
- هنزداند از جاهلی عیب خویش
- اگر شربتی بایدت سود مند
- ز سدی سستان داری تلخ بند

کافز دیگر از طهران

باداره کرامی اختر

من یکی از مطالعه کنندگان اختر هستم که میل
تمام بل عشق حقیقی بمطالعه آن کرامی نامه دارم
زیرا که از روی بی غرضی و غیرت و محض تربیت
و ترقی اهالی مشرق زمین عموماً و مملکت ایران
خصوصاً نوشته می شود و در نظر انصاف هر میرزی
بدیهی است که عقلاً و شرعاً نکارنده این کرامی
نامه را اجر جزیل خواهد بود بل میتوان گفت
بواسطه این مساعی جمله که در تربیت و ترقی بنی نوع
خود عموماً و انبای وطن خصوصاً دارد اجر انبیا
خواهد داشت . الحق برای ملت و مملکت ایران
ناصحی و خیر خواهی مشفق تر از این تصور نیست
ولی هزارانفوس که اغلب اهالی مملکت نظم
و آبادی و تمدن و ترقی را در ایران محال و موقوف

و منوط باوضا
کوا کب و
هرگاه بزرگان
بیرون گذاشت
که از روی کمال
نوشته می شود
و مطالعه آنرا
و کتب و روز
که این نصایح
تزیینت کلیه
عهد خجسته
شاهنشاه ایران
پادشاهان را
و آبادی مملکت
و رفع و ابطل
این توجیه
می شود جز
دولت علیه
خواهد رفت
کر فزار شخص
هیچ قانونی
دوات و روز
و داخل مط
چون باقتضا
و در مقام خ
در دفاع با
میباشند و با
و مسامحت
مثلاً
یعنی در نوش
فیض و رکب
شهد حتی
که مخصوص
نامی سایر
بودند که
تخصص
نویسند باز
که بهیچوجه
و عرفیه و
روز بروز
و میافزاید
و اشکال را
که بنجام

و منوط باوضاع مخصوصه فلکی و تاثیرات نظرات
کواکب و افضای زمان و مانند آن می دانند .
هرگاه بزرگان مملکت با از دایره غفلت و بی خبری
بیرون گذاشته نصایح و مواظبت مشفقانه اختر را
که از روی کمال بی غرضی و محض غیرت دولت و ملت
نوشته می شود بنظر دفت و تامل ملاحظه فرمایند
و مطالعه آنرا از قبیل خواندن قصص و حکایات
و کتب و روزنامه های دیگر فرارند و واضح است
که این نصایح جبهه نتایج حسنه بخشد . موجب
ترقیات کلیه برای اهالی می شود . خاصه در این
عهد خجسته که اعلا حضرت اقدس همایون
شاهنشاه ایران خداوند ملکه جمیع وقت همت
پادشاهانه را صرف انتظام امور و تربیت اهالی
و آبادی مملکت و وضع و اجرای قوانین مستحسنة
و رفع و ابطال رسوم ذمیه میفرماید . اگر با وجود
این توجه پادشاهانه که در جزئی و کلی امور
می شود جزئی همراهی از طرف بزرگان و اولیای
دولت علیه بعمل آید خیلی کارهای بزرگ از پیش
خواهد رفت . ولی اغلب بزرگان مملکت چنان
گرفتار شخصیات هستند که هرگز در مقام اجرای
هیچ قانونی از جزئی و کلی نیستند و بعضی از ارکان
دولت و وزرا که از نکات کار باخبر و از خازج
و داخل مطامع و طالب ترقی دولت و ملت میباشند
چون باقتضای وضع کار همیشه خود را متزلزل
و در مقام خطر می بینند ناچار بیشتر اوقات خود را
در دفاع با منتهین و حفظ مقام و سندی خود صرف
میکنند و این واسطه اجرای احکام باهمال
و مسامحات میگذرد .

مثلا يك فقره جزئی عنوانات متداوله و مملقات
یعنی در نوشتهجات است که در ضمن مشع این عمل
فیسح و رکبک که مکرر از جانب دولت علیه غدغن
شهد حتی وقتی در روزنامه دولتی ایران دیدم
که مخصوصا ذات مبارک همایون شاهنشاهی برای
نامی سارین غدغن اکید و اعلام دولتی فرموده
بودند که لفظ ولی النعم و اشغال آن که از اوصاف
تخصصیه حضرت باری است در حق پادشاه
نویسند باز هیچ اقدامی در اجرای این فقره جزئی
که بهیچوجه احتمال ضرری در تکالیف شرعیه
و عرفیه و شخصیه و دولتی نداشت بعمل نیامده
روز بروز بر عنوانات و خطابات متعلقه افزوده
و میافزایند و این فقره یعنی بطوری اسباب زحمت
و اشکال برای اهالی مملکت شده که بیکتر منشی
که پنجاه سال عمر خود را در عمل انشاء صرف نموده

است باز وقتی که میخواهد بفرقه بکسی بنویسد
متجرب است که آنچه عنوان و وجه خطاب بنویسد
و فی المثل برای تعبیر از متکلم که يك فقط (من)
کافی است مخلص . حقیر . کمترین . بنده .
فدوی . عبد . عبید . چاکر . خانزاد .
جان نثار . غلام . نوکر . ارادت کیش .
اخلاص بند . مهور . دوستدار . اینجانب .
دعا گو . خیر خواه . وغیره وغیره کدام کلمه را
استعمال کند که اسباب کمورت و کلاه و شکایت
نشود .

واقعا نمیدانم اگر مثلا در عنوان صریح
حضور همایون شاهنشاهی (قربان خاکبای جواهر
آسای مبارکت شوم) یا مانند آن ننویسد چه عیبی
و کدام کمتری در شان اقدس شاهنشاهی خواهد
بود . و در صورتی که يك زن معلوم الحال
(فدایت شوم) و (قربانت شوم) و تصدق شوم
و بالاتر از اینها نوشته میشود دیگر این عنوانات
برای فلان و زبیر و بافلان شاهزاده چه شان
و اعتبار خواهد افزود و سایر دولتمند که اینگونه
عبارات و تملقات دروغ یعنی را در نوشتهجات
خود ندارند چه ضرر کرده اند . آری در ممالک
اروپا القاب و عنوانات همین محدود است بالغرض
در زبان فرانسه يك عبارت (سون اتس) دارند
که در ترجمه جناب مستطاب نامی شود و این
عنوان را مخصوص شخص اول و صدر اعظمهای
دولت معطره کرده اند و مناهم در واقع میتوان
گفت باین تراز (سرکار اقدس) (جناب مستطاب)
است . امروز در ایران نوشتهجات جمیع اهالی را
میتوان دید که هر کس میتواند این عنوان را
میدهند حتی به بازار و تجار هم می نویسند . در ایران
بسیار عنوانی که هست (عالیحضرت) است
که برای بقال و تانوا می نویسند حال آنکه این لقب
پادشاهان است و معنا هم لایق سلاطین . چنانکه
از قدیم معمول بوده و در نوشتهجات قدیمه هم هست
که این عالیحضرت حالا اعلا حضرت شده است
و بیکدرجه با بقلی بقال فرق داده اند و بدین قیاس
جمیع عنوانات و القابها که هرگز ملاحظه و ترتیبی
ندارد و هیچکس در این خیال نیست که حدودی
برای آن قرار داده شود و عظمی در عنوانات حاصل
کردد .

همچنین است کار به من قوانین و نظاماتی
که برای ملاحظه بسیار بزرگی قاعده و ترتیبی در کار

گذاشته می شود و اجرای آنرا یکی از رجال دولت
و اموری بزرگی می سازند همیشه در که در اول
کار يك های و هوایی و خود نمایی دیده می شود
و به از چندی این قاعده و انتظام کار مبدل
بخود را می شده اسباب مداخل و منافع شخصی
میگردد احدی نمیکوید که این قاعده برای چه بود
و حاصل آن چه شد .

اگرچه این مطلب عمومی است لکن در فقره
اداره مطبوعات ممالک محروسه ایران کتبخانی
میکنم که ریاست مطبوعات در دارالخلافه اولاً
چگونه انتظامات بحیثیت ولایات ایران میفرماید
و ثانیاً از روی کدام نظامنامه احکام نظارت را
بحیثیت میدارند و کدام ترقی در امر مطبوعات
شده است و کدام کارهای بی قاعده را منع کرده
کتابها و رسالهها و اوراق مفیده بحال مملکت را
چاپ نموده اند ؟ فی همان هنر لیکن و جفتکبات است
که هر کس میخواهد چاپ میکند . کتبهای
که چاپ می شود بیاز هنر لیکن و افسانهای بی
که منافی ترقی و تربیت و مخرب بنیان دین و دولت
و تینه ریشه مدنی و انسانی است بدین طریق
در ممالک محروسه چاپ و منتشر شده در جمیع مکتها
و خانها و در زبان خوردان و بزرگان است .
در اینصورت اهالی مملکت که از بدو طفولیت
بهزیات هانت کرده و این افسانهای دروغ یعنی
در اذهان ایشان راسخ و خیالاتشان را فاسد
کرده است بدین است تا چه در چه از جاده ادب
و تربیت و تهذیب اخلاق دور خواهند افتاد .

و الحاصل این دو فقره عنوانات و دارالطباهه
بعضی نمونه نوشته شد و مقصود این است که اگر
بزرگان و ارکان دولت علیه منظورات عالی و نبات
مدرسه اعلا حضرت اقدس همایون شاهنشاهی را
بطوری که باید بمقام اجرا گذاشته باغراض
شخصیه آمیخته نکنند امید هست که دین و دولت
بطور مطلوب رونق گرفته روز بروز تربیت
و ترقی و نظم و آبادی رو بکمال گذارد .

بسیار این از منشی محترم کرامی نامه اختر
خواهشمند است که بمقتضای غیرت وطن پرستی
و دولتمتواهی که دارد این فقرات را در صحیف
اختر درج فرماید شاید مفید قنده شود .

(امضا)
(ر . . .)

بقیه از نظامنامه پولیس طهران

از تیره ششم

پولیس مجبور است از اینکه توجه نماید صاحبان ادیان دین خودشانرا محترم بدانند معلوم است هر کس اطاعت قانون و نظم پولیس ننماید اطاعت حکم شاهنشاهی را نکرده است و هر کس از اطاعت پولیس سرپیچد از اطاعت پادشاه سرپیچیده است .

در مواد قتل چنانکه شریعت مطهره اسلام حکم فرموده است بلاخلاف و بلااستنناحا که میشود و در قتل عمد و شبه عمد و قتل خطا احکام شارع مقدس مطاع و حتی الاجرا خواهد بود .

ماده اول کسی که برخلاف بادشاه یا خانواده سلطنت حرف بزند و یا اینکه در صند پادشاه و یا خانواده او خیال بد رفتاری و تحریک بد در نظر داشته باشد بعد از تحقیق وثبوت از یکسال الی پنجسال بدرجه تقصیرات مقصر بازنجیر مجبوس خواهد شد .

ماده دوم کسی که کاش و خیالات و تحریک بد در حق دولت بکند و یا افترا و تهمت تحریرا و تقریرا بدوایت بزند بعد از وثبوت تقصیر او بر حسب حدود تقصیرات از یکسال الی پانزده سال مجبوس خواهد شد .

ماده سوم کسی دستخط و مهر و امضای پادشاه را بسازد باندازه تقصیرات او از ده سال الی بیست و پنجسال حبس خواهد شد و در مدت حبس دستهای او بادت بند آهن بسته و قفل شده کلید آن در خدمت پادشاه یا رئیس پولیس خواهد بود .

ماده چهارم کسی که پول قلب مملکت یا خارجه را سکه بزند و یا بسازد از ده سال الی بیست و پنجسال بازنجیر کردن مجبوس خواهد شد و آن دستی که مرتکب اینگونه عمل خلاف شده است با آهن بسته خواهد شد .

ماده پنجم کسی که قاطع طریق یادزد باشد و یا اینکه اتفاقرفاقت کرده باشد از راه ضرورت باندازه تقصیر او از یکسال الی پانزده سال حبس خواهد شد .

ماده ششم کسی که زهر بکسی بدهد و مسوم ببرد حکم قاتل دارد و اگر تهمت قوی راجع باحدی باشد حبس مؤبد میشود غیر دوا ساز و طبیب که برای معالجات بعضی سمومات بیفروشدند کس دیگر باطلاع از قصد مرتکب زهری فروخته باشد چون شریک قتل است مستوجب یکسال الی پنجسال حبس خواهد بود .

ماده هفتم کسی که تریاک بکشد از ششماه الی یکسال مجبوس خواهد شد .

ماده هشتم کسی که کتابی انشاز دهد که بر ضد مذهب یا دولت و ملت بوده باشد از یکماه الی پنجسال حبس خواهد شد .

ماده نهم کسی که تهمت زندقه بکسی مکتوبا یا سنا ببرد چه تقصیر او از یکسال الی پنجسال مجبوس خواهد شد و از پنج تومان الی یکصد تومان جزای نقدی خواهد داد .

ماده دهم کسی که ادوات و آلتی را مثل فانوس و غیره خراب نماید باندازه تقصیر او از ششماه تا پنجسال مجبوس خواهد شد و از ده تومان تا دو بیست تومان جریمه نقدی گرفته میشود و همچنین کسی که در ختی را از خیابانهای شهر میرد یا چشمه و یا سقاخانه را خراب نماید و باره آب و غیره هارای برای دزدی آب خراب میکنند و کسی که در کوچه و معبر سوراخ درست نمایند و فانوس کوچه را میشکنند باندازه تقصیر او از یکماه الی دو سال حبس شده و از یک تومان الی ده تومان جریمه گرفته میشود .

ماده یازدهم کسی که فریب بدهد و کول بزند دولت را خواه بواسطه و خواه بلا واسطه و یا با سیاب چینی از یکسال تا ده سال حبس خواهد شد و باید تمامی آن وجهی که از آن مرعطا و شده با تمام بصاعت اوضبط گردیده صرف ایتم و فقرا و ابندیه خیریه شود .

ماده دوازدهم کسی که با پول یا غیر پول اسباب چینی نماید کسی را بمهله که و مخاطره بزند باندازه تقصیر او از یکسال الی پنجسال حبس خواهد شد در صورت ثبوت .

ماده سیزدهم کسی که مرتکب فعل شنیع نسبت بدختری شود که هنوز بحد رشو باوغ نرسیده باشد بر حسب تقصیر او از پنجسال الی پانزده سال

حبس خواهد شد و مجبور است که آندختر غیر باغرا معاش بدهد تا بمحد باوغ برسد و اگر قبل پدر و مادر باشد او را میتواند بمحاله نکاح خود در آورد .

ماده چهاردهم کسی که دختر با کره بالغه را ضایع نماید باندازه تقصیر او از یکسال الی پنجسال حبس خواهد شد و باینکه باید برضایت پدر و مادر آندختر را تزویج نماید و بقدر مکنت فاعل از سی تومان الی یکمتر تومان از او گرفته شده پدر و مادر دختر اده خواهد شد و اگر طفلی بممل آید در صورتیکه آن شخص دختر را تزویج ننماید برای طفل از یکمتران الی پنجقران مخارج بویه باید بدهد .

ماده پانزدهم کسی که صدر فعل شنیع نسبت بر زن شوهر دار شود و در اداره نظمیه محاکمه شده بدوایت برسد باندازه تقصیر او از یکسال الی پنجسال حبس خواهد شد و از ده تومان تا صد تومان جریمه خواهد داد .

ماده شانزدهم کسی که تحریک بد بزدی بکند و یا کتله و تقصیر را بدی بکونه مرتکب شود باندازه تقصیر او از یکسال تا ده سال حبس میشود .

ماده هفدهم کسی که بدعی بگوید و تخم بخر میکند مذهب خود را بر حسب حد تقصیر او از چهل و هشت ساعت الی ششماه حبس خواهد شد و از پنج تومان الی صد تومان جریمه گرفته میشود و این وجه جریمه بدست یکنفر از مجتهدین داده میشود که صرف مصارف مذهبی نماید .

ماده هیجدهم کسی که آتش بخانه و مایملک کسی بزند از پنج سال تا ده سال بدرجه تقصیر حبس خواهد شد بازنجیر آهن .

ماده نوزدهم کسی زنی را چه بر او از کوچه بکشد در صورت ثبوت از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس و از یک تومان تا ده تومان جریمه گرفته میشود .

ماده بیستم کسی که جسارت نموده در صند پادشاه اعلانات و توشیحات در کوچه ها بچسباند هر کس بوده باشد و همچنین کسیکه مخالف مردم حرکتی کرده و اذیت برساند بر حسب حد تقصیر او از یکماه الی پنجسال حبس خواهد شد .

ماده بیست و یکم کسی که تفسیر بر لباس برای

اجرای نیت بدیهه دارد بکنند مثل اینکه مردی بلباس زن درآمد که داخل بخانه شود یا اراذل و او باش که بلباس اهل فضل و زهد شوند باندازه تقصیر از یکماه الی یکسال حبس خواهد شد و از پنج تومان الی ده تومان جریمه گرفته میشود (باقی دارد)

تصحیح

در نسخه گذشته در مکتوب شهریاره غلطها گذشته است در ستون اول صفحه ۲۷ در دو جا خطیره خطیره شده است و در جمله (کاتنا فی عهد رسول الله جللا) (جللا) زاید شده خلیفه دوم (دم) میدهد (عبدهد) شده است در ستون سومه تسکتم (غن) و بفرقا (تغرفا) خیانت (خسانت) شده است در ستون اول صفحه ۴۸ رافضی (رافض) و غش باشد غن باشد ترتیب شده است

(بقیه از سیاحتنامه چین)

چینیان با فطره نرم خوی و بردبارند ولی چون مردمان حبله و زندمیتوان از ایشان غافل و این بود علی العموم مردمان چین کارگذار و غبور و هوشیارند در چین احق و نذبل نادر است اطفال ده و دوازده ساله صاحب دکان و مشغول دادوستد میشوند بعض صنعتهای نفیس و نازک کارهای خوب دارند ولی هر آنچه از استادان دیده اند در همان ماهرند دیگر از آن حد گذشته در صنایع تصرفات و ترفیحات ندارند و بخیال

از ترجمه حکایت تلماک

به از راست فتنه انگیز است این چنین دروغ هرگز در دفتر جرم و خطا ثبت نخواهد شد بلکه به قسم و جوب رسیده چه جان دوی کناه بدان از ورطه هلاکت نجات می یابد اگر چه مایه فریب و اشتباه می شود لکن موجب خلاصی خون دوی کناه است و او را از کناه کبیری باز می دارد نواز دینداری و پرهبرکاری آن سوراخته جواب دادم که اسم دروغ مرد دروغ را کافی است لایق مرد نیست بلکه از خرد دور است که در حضور حضرت منان که سر و عیانش یکسان است لب بدروغ کشاید و برخلاف حکم خدا سخن سراید کسی که جامه راست را بر اندام کج نماید و بلوث دروغش بیالاید و چرکین کند خیانت بنماید کرده و در حقیقت بتضییع خود کوشیده

آن نیز نمی افتند و از این جهت در خیالی خصوصات از اهل اروپ عقب مانده اند از اهل فرنگستان بسیار اکراه و اجتناب دارند لیکن یا از جهت تجربهای سابق خوف دارند یا اینکه بنا با احتیاط است که در صورت ظاهر باس احترام فرنگیاز را میدارند

در میان چینیان سه مذهب معروف است اول مذهبیست که (بو) نام حکیم دوهزار و صد و نود و هفت سال قبل از تاریخ میلاد تاسیس نمود و موخرأ (کنگچی) نام فیلسوف مشهور بانصد و پنجاه و یک سال قبل از میلاد آن مذهب را تجدید و تأیید کرده رواج داد علی العموم بزرگان دولت و علما و اعیان چین مالک آن طریق میباشند پیروان این مذهب معتقدند یک کردارند و حرمت پدر و مادر و پیران را واجب میباشند از باب این مذهب معابد دارند ولی (هیرند) و یا کیش ندارند فرایض و آدابیکه مقتضی میدانند حکمداران بموض اهلای بجای می آورند

دوم مذهبیست که (لاوسو) نام فیلسوف قدری قبل از (کنگچی) یعنی ششصد سال قبل از میلاد اختراع نموده است و مشهور بمذهب (تاوس) است و بامذهب اولی مخالفت نمایی دارد اما بقدر دویت کرور نفوس

و خویشتر را چرکین کرده چه او برخلاف شهادت قلب تکلم کرده کنون ای (نار بال) پس از استماع این سخن خواموش باش و بارتکاب امری که نهم مرا شایسته و نه مرتورا سزاوار است مجبورم مساز اگر خدا را نظر رحمت بر جهره احوال ما بازا است در نهایت سهوات اسباب خلاصی ما آماده و مساز خواهد بود اگر مرگ مامقدر و هلاک مادر لوح تقدیر مصور شده باشد در طریق راستی کشته و فدای صدق کشته ایم قصه ما با عالم هم رود افواه عوام ضرب المثل خواهد شد که تقوی و غیرت را بر حیات ترجیح داده ایم زندگانی من با وجود این بدبختی و سختی دور و دراز شده لکن از تو بدشویش اندرم و بحالت تو دلم درسوز و کداز است که ثمر دوستی و الفت تو در حق چون من غریب و بدبختی این باشم و از نیکی و محبت تو

پیروی این مذهب را میکنند پیشوایان و پاکشیشان این گروه در سحر و منجی اعتقاد و مهارت تمامی دارند و بتناسخ ارواح معتقدند (یعنی ناور میکنند که روح انسان بعد از مردن بمسدانسان و یا حیوان دیگر حلول میکند) و اسم خدایا (تاو) میگویند و معنیش (ناموس اکبر) است که بطبیعت حکم می نماید و آن کتابهای را که احکام این مذهب در آنها مسطور است (تاو تکینک) میخوانند چند جلد از این کتابها بزبان فرانسوی ترجمه شده است

سوم مذهب (بوده) است این مذهب را بنا بر روایت چینیان هزار و بیست و هفت و بقول هندویان ششصد و بیست و دو سال قبل از میلاد (بوده کاونا) و باخود (شا کبامونی) نام شخصی که از سلاله سلاطین (ساکیا) بوده و در تاریخ بانصد و چهل و دو میلادی وفات کرده است اختراع نمود این شخص از بزرگان هند بوده است و اول این مذهب را در ملک کشمیر منتشر ساخته مردمان بسیار پیروی او را نمودند این مذهب شعبه از مذهب (برهما) است که در هند شیوع دارد این مذهب رفته رفته یعنی دو بیست سال قبل از تاریخ میلاد در تمامی ملک (هند) و (جاپون) منتشر شده بیشتر از چهار صد کرور ناس بان مذهب گردیدند چینیان بجای اسم (بوده) نام (فو) بزبان می آورند

در ماده بیچارگان چنین مدتی در این سبب ابواب گفت و شنید باز داشتیم عاقبت یکی را دیدیم که با شتاب تمام ما را منظور کرده میدوید چون رسید دیدیم که یکی از سرهنکان پادشاه است که از جانب (آستار به) بر سالت آمده بود آستار به زنی بود که در حسن صورت در آن زمان به عدیل بود و بزبور کالات صوری و معنوی و فراست فطری آراسته در آداب محاوره کامل و از راه فریبندگی جمع قلوب بجهت مایل بود با آنهمه حسن دیدار و لطف منظر دل سخت و موسوس بود از شیطنتی که داشت مافی الضمیر و مکر خود را مستور داشته در لباس صداقت جلوه میداد و بواسطه نیکی صورت و حسن صوت و آهنگ چنک (پیکالیون) را فریفته دل او را شیفته خویش نموده بود پیکالیون نیز از عدم بصیرت

که بمعنی خدا است . اهل این مذهب اعتقادشان این است که طه شالله خدا کاهمی بدینیا نزول نموده آدمیان را از این زندان فانی رهائی بخشیده بحیات جاوید و دارالسلام واصل مینماید .

عمده احکام این مذهب دروغ نکفتن و حقوق و مال و ملک غیرا بر خود حرام دانستن و زنده بار (حیوانرا) نکشتن و مسکر نخوردن و از نجاسات اجتناب نمودن است . و چنان اعتقاد دارند که در روز باز پسین مکافات ثواب و جزای گناه مقرر است .

در چین بغیر از این سه مذهب ملمان و یهودی و عیسوی نیز هست ولی نسبت بمذاهب ثلاثه خیلی کمترند . و تخمیناً بیشتر از ده دوز از ده کرور نباید باشند . و قلبی از چینیانم هستند که از همتا صدساله جزو پتیا و دعوت کشته کان پروتستان امریک و غیره تبدیل مذهب نموده اند .

چنانکه در اکثر جاهای اروپ و آسیا متداول است در ملک چین هم بسیار جاها بجای نان پاورنج میخورند چون بسفره می نشینند اول یک دوری برنج کفی نمک در آب خالص جوشانیده شده است گذاشته می شود چون هر کسی ظرفی را

زیر دست تو سن نفس سرکش و مغلوب هوا و هوس شده از عشق آرزو از زن خود ملکه که (توفا) نام داشت هجرت کرده خیالی جز اطاعت حکم و متابعت دلخواه (آستار به) نداشت در نفس الامر عشق آستار به در ماده پیکمالیون کمتر از خوی بد و بخل و حسدش نبود لکن با آنهمه میل پیکمالیون طبع آستار به بالمضاعف از او منضجر بود ولی تنفر خود را مخفی داشته اظهار عشق و بقراری می نمود با آنکه اصلا مایل پیکمالیون نبود بلطایف الحیل چنان خاطر نشان او کرده بود که همانا زندگانش بسته بوجود اوست و در آن شهر جوانی بود از اهل (لید) موسوم به (مالا کون) در نهایت صباحت و ظرافت لکن اسیر نفس شده به بوالهوسی روزگار می سپرد و خیالی جز اینکه صورت خود را چون زنان

که در پیش خود دارد از آن برنج پر کرد شروع میکند از خورشدهائی که اطراف سفره گذاشته است برداشته بالای برنج مبرزد و خوب بهم مخلوط کرده بادست چپ ظرف را بزدیدک دهندش می گیرد پس از آن جفت سیخ نازک که به بلندی قلم مدادی و در میان دو انگشتان دست راستش محکم گرفته است طعام را بدهن رسانیده می خورد این سیخها را چنان بجایاکی بکار می برند که تماما بدست و یا با کار دو چنگل یک لقمه گوشت را جمع کرده بدهن بریم آنها مقدار کافی خوراک را با آن سیخها به ظرف خود و از آنجا بدهن جایجا میکنند و آلتی دیگر بغیر از این سیخها در سفره ندارند و از برای آنها قاشقهای کوچک دسته کوتاه چینی دارند و ماهی شور و سبزیها از قبیل لوبیا و عدس سبز و تازه و لجنهای تند پرفلفل و ادویه از غذاهای متعارفی است . غذائی از آشیانه بکنوع برستو (که در سنکلاخها و شکاف کوه و کررا لانه میسازند) درست میکنند که در نزد چینیان هم کران و هم بسیار اعتبار دارد . در خوراک شراب استعمال نمیکنند و بجای آب چائی سرد بی شکر مینوشند . بعضی اعیان رفیق برنج و بعضی یکنوع نپید که به شراب (سامب) معروف است می آشامند . و بعد از آنکه از سفره برخوردارند دوفتر مقابل هم دیگر ایستاده یکرقص

بکاکونه و غازه بیاراید و زلفهای مشکین و بلند خود را به پیراید و پیوسته مقطع کشته بر اندام خود غایله ساید و شرح عشق و رزی خود را بنغمات شیرین بسراید و به آواز نار چنگ خود ادانماید نداشت آستار به آن جوان رادیده بدام عشق او گرفتار آمد چون دل آن جوان نیز صید دلبری و کردنش در قید دیگری بود سر بصحبت آستار به نینهاد و دل بجهتش نینداز چون خرمن شکبائی آستار به بر باد شد هر چه حلقه تضرع بدر آرزو آشنا کرد ای یک اجابت نه شنید و هر چه از راه تدال و وفاداری پیش آمد جز تدلل و جفا کاری ندید لاجرم از امید وصل نومید شده عشق غیورش بدل آزاری معشوق باز داشت و در پی فرصت میکشت تا را بن مقدمه آن جوان را در حضرت سلطان بجای جوان بیکانه که ناربال از صفحات مصر آورده

میکشند که آترا (موره) میگویند و طریقه آن این است که دوفتر مقابل هم ایستاده هر یک دست راست خود را در بغل نهاده و انگشتان را بهم کره نموده است در آن واحد هر یکی از آن دوفتر همان دست خود را بلندی تمام رو بجانب حریف مقابل دراز کرده بصدای بلند نام شماره را بر زبان میبرد . در صورتیکه بقدر همان شماره از انگشتان دست راست کشوده دارد اگر شماره که نام برد مساوی با عدد مجموع انگشتان کشوده هر دوشد آن شخص برده است و الاخیر . این نوع بازی با طبع حرکت وحدت می آورد و باعث اعتقاد ایشان معین حضم طعام است .

چینیان در وقت دادوستد بایکانه میروند و نمائش را جایزه میدهند ولی چون شب شد هر کس در سمت خود رفته با همجنس و هم کیشان خود مصاحبت و معاشرت میکنند . در میان چینیان مستوری زمان معتاد نیست ولی مانند فرنگیان زن و مرد در یکجا جمع شده معاشرت و مصاحبت نمیکنند در هر خانه اندرون و بیرون معاشر است .

(باقی دارد)

ظاهر

بود گذرانید واحدی را یاری آن نبود که خلاف گفته او را در حضور پادشاه آشکار کنند زیرا که او مایل مردمان صادق و پرهیز کار نبود و در میان حق و باطل تمیز نمیتوانست داد و کرد او را مردمان غدار و مزاج کو و حبیله کار فرا گرفته پیوسته قبایح افعالش را در نظرش جلوه میدادند و در پی استحسان خلاف و فضایل اعمالش بودند و از سخط آستار به اندیشه داشتند چون مراتب میل پادشاه را نسبت باو میدانستند لاجرم برای اظهار حسن خدمت با او هم دست شده در فریب پادشاه کوشیده در وادی اشتباهش گمراه مینمودند خلاصه با آنکه (مالا کون) بجایا در همه شهر مردم (لید) معروف بود بجای جوان چینی که (ناربال) از عربستان آورده بود (باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۲۲ صفر سنه ۱۲۹۷
۲۳ کانون ثانی رومی و ۴ فوریه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تلگرامها

از لندن ۱۸ صفر اخبارنامه تلمس
در نسخه امروزی خود بموجب خبر تلگرافی
وین می گوید . اینکه شایع شده بود دولت
اوستریا از سایر دولتهای بزرگ خواهش نموده است
که در باب مسئله حدود بونان و قره طهباغ
و اجرای اصلاحات بدولت عثمانی اظهارات نمایند
بی اصل است . نیز اخبارنامه مذکور میگوید
چنانکه دولت اوستریا نمیخواهد بجهت حدود
پاره اشکالات باریک مسئله شرقی بمان باید
همچنین دولتین انگلیس و فرانسه نیز از وقوع
این گونه اشکالات کناره جویی میکنند . اینکه
بتواتر میگفتند در میان وکلای مجارستان انقلابی
حاصل شده است بی اصل است .

از لندن ایضا اخبارنامه
(استاندارد) بموجب تلگرافنامه کابل میگوید .
در صورتیکه انگلیسها افغانستان را خالی نموده
عقب بیایند ظهور شورش و قتال بزرگی در آنجا
بحقق الوقوع بنظر میآید . زیرا برای جلوس بسمند
امارت سه شخص هست که هر یک از آنها را
هواخواه زیاد هست . از اشخاص مذکور محمد
جان خان در زدهالی بسیار اعتبار حاصل کرده
و طرف میل افغانها است . برخی از اهالی نیز دم
از هوا خواهی عبدالرحمن خان و بعضی هم
جانبداری یعقوب خان امیر سابق میکنند .
علاوه بر اینها ایوب خان والی هرات کسان بسیار را

در این باب با خود متفق الزای ساخته است . بنابراین
اعتقاد توان نمود که هرگاه انگلیسها خاگ افغانستان را
خالی نموده بیرون روند در میان اینها قتال سختی
بوقوع خواهد رسید و کسان بسیار را بتهمت
و کمان اینکه با انگلیسها مناسبت داشته و آنان را
معاونت نموده اند بکفر قتل خواهند رسانید .

از لندن ۱۷ صفر بموجب تلگرافنامه
که از کلکتا رسیده است جنرال روبرتس بیان
نموده است که فرستادن قشون تازه بافغانستان
لازم نیست . در نزد جنرال مومی الیه هفت هزار
و هشتصد نفر عسکر بوده است که از جمله سه هزار
انگلیس و مابقی از عساکر هندوستان است .
عساکر مذکور برای نگاهداری مواقع عمده
و استحکامات تازه کدر (شرپور) ساخته شده است
معین خواهد شد . ولی هرگاه جنرال مومی الیه
در خیال حرکات تعرضی باشد قوت امدادی دیگر
نیز جمع آوری تواند نمود .

میگویند برای ساختن راههای آهن تا حدود
افغانستان از جانب حکومت هندوستان در ظرف
سال گذشته ۱۸۷۹ میلادی دو میلیون و نیم لیر برای
انگلیسی خرج شده است . برای ساختن راه آهن
دیگر از کراچی بندر تا قندهار تدارکات لازم دیده
می شود .

از لاهور ایضا در پانزدهم ماه
مارس فرنیکی آینده از جانب حکومت انگلیس
در افغانستان تازه کی حرکات عسکری را مبلشرت
خواهد شد . اهل شورش (غزنین) می خواهند
یعقوب خان امیر سابق بامارت نصب شود .
از لندن ایضا اخبارنامه (مورینگ)

پوست) در مقاله مخصوص خود میگوید دولت
روس در اروپا تنها مانده است . در میان قبایل
(آسیا نفوذ دولت روس بکلی زایل شده است .
زیرا دولتهای اروپا هر گونه حرکات دولت روس را
بنظر دقت ملاحظه میکنند . همه هوا خواهان
صلح را اعتقاد این است که بغیر از دولت روس هیچ
دولت در صدد اخلال اساس صلح و آسایش
نیست .

بموجب خبر تلگرافی که از کلکتا رسیده است
اگرچه موقع (شرپور) بطور لایق استحکام
داده شده است ولی بجهت اینکه موقع مذکور
خیلی پهناور و واسع بوده است جنرال روبرتس
برای نگاهداری آنجا لازم دیده است که همه
عساکر را در آنجا جمع نماید . بنابر این
جنرال مومی الیه اظهار نموده است که بسیار
جاهای افغانستان نمیتواند قشون بفرستد .
روایت می شود که ایوب خان و عبدالرحمن خان
موافق منافع روس حرکت میکنند . اخبارنامه
مذکور میگوید . از روش حال بطور یقین دیده
می شود که در میان دولتین انگلیس و روس مصادمه
و مجادله بوقوع خواهد رسید . و این مصادمه
مانند این است که راه آهن و شتر که هر دو واسطه
نقلیه هستند بادعای مسابقت بیدان امتحان
برآیند .

از برلین ۱۹ صفر در دوایر رسمی
دولت المان میگویند رقابتی که در میان دولتین
انگلیس و روس هست هیچ وقت بمنافع دولتین
المان و اوستریا بر نمیخورد . دولتین المان و اوستریا
بقای وضعی را که در اروپا بموجب عهدنامه برلین

تاسیس یافته است تصدیق میکنند . مقصود دولتین المان و اوستریا از اتفاق همدیگر آن است که از جانب هر دو ات که برضد عهدنامه برلین حرکتی واقع بشود در مقام رفع آن برآیند . هر دولت که این نیت و مقصود را بپذیرد میتواند داخل اتفاق دولتین المان و اوستریا بشود .

خطابه که از جانب (بارون همپله) دروین خوانده شده است به بیانات رسمی دولت المان مشابهت تمام دارد که گفته است . در باره تاسیس امن و آسایش که بموجب عهدنامه برلین مقرر شده است بکمال تاسف می بینم که از جانب عموم دولتها در این باب خاطر جمعی حاصل نیست ولی دولتین المان و اوستریا باتفاق هم در خصوص بقا و دوام عهدنامه مذکور سعی خواهند نمود .

از لندن ۱۷ صفر بوجوب خبر تلگرافی که از کلکتا رسیده است جنرال روبرتس بواسطه ماورین پنهانی اطلاع حاصل کرده است که در بیست و چهارم ماه شباط فرنگی از جانب قبائل افغان مقرر بوده است که هجومی باردوی جنرال موی الیه کرده شود . بطور موثق میگویند که ایوب خان والی هرات از آنجا بیرون رفته است . از حرکات خان مشارالیه چنان معلوم بوده است که از کلیسهارا دوست نمیداشته است لهذا بجای مشارالیه بکوماندانی عساکر هرات دیگری معین شده است . اهالی هرات نه انگلیسها و نه ایرانیها و نه روسها را میخواهند بل خیال دارند که از هر جانب برضد آنان حرکات تعرضی واقع بشود برای نگاهداری استقلال ملی خودشان بمقابله پردازند . هرگاه یعقوب خان دوباره بحکومت افغانستان آورده شود محمدجان خان و هوا خواهانش قرارداد داده اند که بکمال سختی برضد او حرکت نمایند .

از لندن ۲۱ صفر اخبار نامه تاسیس میگوید . وظیفه حکومت انگلیس این است که پوینیک خود را بامرای افغانستان اعلان نماید . هرگاه اهالی افغانستان یقین حاصل کنند از اینکه دولت انگلیس مملکت افغانستان را ضمیمه ملک خود نخواهد کرد و کسی مذهب و اجرای آیین آنان را مداخله نخواهد نمود عن صمیم القلب در اطاعتی نایه شورش کوشیده مایل اعاده امن و آسایش خواهند شد .

(مسیو کلاستون) تکلیف هواخواهان

آزادی را در باب ریاست آنان نه قبول و نه رد نموده است . مع ذلک بسیاری از هواخواهان آزادی از ریاست مسیو کلاستون استنکاف دارند .

از وین ایضا در دو آور رسمی وین میگویند . از جهت میل ایتلاف و مسالمت که حکمران قریطاع ظاهر میکند امیدواری هست که مسیو کلاستون و پیلاوه بطور صلح انجام پذیر شود .

توجهات

بمعهده جناب دولتآب هدایت پاشا کوماندان فرقه عسکری یکیشهر رتبه سامیه مشیری توجیه فرموده شده است .

سعادتآب توفیق پاشا ناظر مهندسخانه همایون بری ریاست مجلس توپخانه عامه معین شده است .

داخلیه

از جانب اعلا حضرت پادشاه اسپانیا بدستخط خودشان نامه باعلا حضرت اقدس پادشاهی نوشته شده ضمنا از فقره ازدواج خودشان بفرنسیس (ارشیدوش ماری کرستین) که از شاهزاده خاندان اوستریا است اطلاع داده بود لهذا نامه مذکور بواسطه سفیر اسپانیا بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی تقدیم کرده شده است . شب شنبه گذشته بسفیر مشارالیه در سرای همایون (بلذ) در حالتیکه ز نشان نیر حاضر بوده است یک مهمانی خوبی داده شده است . (جریده حوادث)

نیز اخبار نامه مذکور مینویسد . بموجب ماده پنجم معاهده قطعی صلح کدره میان دولتین عثمانی و روس مقرر بود که مابین تشکیل یافته در باب تضمینات ضرر دیدگان تبعه روس که از جهت وقوع جنگ آخری متضرر شده اند قرار داده شود . لهذا از جانب دولت علیه جناب دولتآب عاصم پاشا بریاست کومیسون مذکور معین شده است .

برای آذوقه و ادارت عساکر شاهانه که در جزیره

(کرید) جمع آوری شده است مقدار دوهزار جوال آرد و مبلغی هم پول نقد بواسطه واپور (لطفیه) که از واپورهای اداره مخصوص است بانجا فرستاده شده است .

از چندی بابتطرف از جانب دولت علیه مقرر بود فشنکخانه در اطراف ولایت بروسه ساخته شود بموجب اطلاعاتی که حاصل شده است فشنکخانه مذکور در نزدیکی قریه (دو بریجه) که در مسافت دوساعت بروسه است در روی آب رودتیابو فر ساخته خواهد شد .

(وقت)

روز یکشنبه گذشته مجلس وکلا در باعالی انعقاد یافته در باب حدود یونان دوباره بمذاکرات پرداخته اند .

از جانب جناب مستطاب رئیس وکلا بجهت اینکه از جانب حکومت رومانیا در باره محلمانان (دو بریجه) بقاعده مساوات رفتار نمیشده است بواسطه سفیر حکومت رومانیایم باعالی از حکومت مشارالیه بیان تشکر و خشنودی نموده اند .

(مسیو ویلیام کاتب) نام انگلیس مبلغ یک هزار لیرا بطور راعانه برای مهاجرین اسلام بیانک عثمانی فرستاده است . از بانک عثمانی نیز مبلغ مذکور بانجمن عالی مهاجرین تسلیم کرده شده است .

امسال از تخنی زمستان در بعضی از ولایات و ممالک عثمانی حیوانات بسیار از قبیل کاو و کوسفند و غیره تلف شده است .

بنا به بعض روایات جناب سرهبری لیارد سفیر انگلیس از جانب دولت متبوعه خود بلندن احضار شده است . (مسیو البوت) نام شخصی از جانب دولت مشارالیه بسمت مامور پولیتیک برای اقامت در اسلامبول معین خواهد شد .

(ترجمان حقیقت)

اخبار نامه (اسلامبول) مقاله ناشایست در مقاله اداره بجهت مطبوعه مذکور فرستاده

(کونت دو) و بجزرستان که چه شده است روز جزو سفارت مشارالیه رئیس وکلا و چه است . در اینروز همایون اعلا خود را تقدیم خود

بیشتر نوشته در سمت ارضرو در اسلامبول به بود . از قرار جمعیت اعلا از بقدر یک هزار و خریداری نموده شده است مقدر بر رسم قرض بشرع این آرزو نماید باهالی داده شد مذکور مبلغ آن بار ضرور فر

اخبار نامه میگوید . اینکه کدر کابل بعضی عسکری روس است که آنها را باشند و نیز کثرت مسکوکات سایر فقرات از جهت

اخبارنامه (کوریه دوریان) بعنوان (نسخه اسلامبول) مقاله مخصوصی نوشته پاره تعبیرات ناشایست در مقاله مذکور آورده بود لهذا از جانب اداره بحیه مطبوعات تنبیه نامه بداره اخبارنامه مذکور فرستاده شده است.

(کونت دویسکی) سفیر تازه دولت اوستریا و بجارستان که چندروز پیش از این وارد اسلامبول شده است روز جمعه گذشته به همراهی ترجان اول سفارت مشارالیه بایمالی آمده از جانب مستطاب رئیس وکلا و جناب وزیر خارجه دیدن نموده است. در این روزها نیز بقرار معمول بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی رسیده اعتقادنامه خود را تقدیم خواهد نمود.

بیشتر نوشته بودیم که بجهت ظهور قحط و غلا در سمت ارض روم و وان از جانب معتبران ملت ارامنه در اسلامبول به جمع آوری اعانه قرارداد شده بود. از قرار بیکه اطلاع حاصل نمودیم از جانب جمعیت اعانه از کتدم دیوان که در آستمبر بوده است بقدر بیکه هزار و سیصد (کیل) از حکومت سزیه خریداری نموده اند. از جانب حکومت نیز مقرر شده است مقدار بیکه هزار و سیصد کیل دیگر برسم قرض بشرط اینکه یا از محصولات سال آینده عین آزارد نمایند و یا اینکه وجه او را بدهند باهالی داده شود. بنا بر این از جانب جمعیت مذکور مبلغ سیصد لیرا هم برای مخارج نقلیه آن بار ضروم فرستاده شده است.

خارجه

اخبارنامه (نوویه ویرمیا) نام روس میگوید. اینکه انگلیسها دست آورز نموده اند که در کابل بعضی از مامورین افغانستان دکه لباس عسکری روس داشته اند نقلی نیست زیرا ممکن است که آنها را با پول خودشان از مالک روس خریده باشند و نیز کثرت مسکوکات روس در آنجا از عدم مسکوکات سایر ناشی شده است که هیچیک از این فقرات از بجهت پولیتیک اهمیت ندارد.

اخبارنامه (استاندارد) بموجب کاغذ وین میگوید. شرایط و مقاله نامه کومپانی راه آهن (قفقاز) از جانب دولت روس تصدیق کرده شده است. کومپانی مذکور تا هشت ماه خریدار راهها را درست نموده بحکومت روس نشان خواهد داد. بیکماه بعد از آن هم بساختن دو خط راه آهن که یکی از تقلیس بباد کو به و دیگری از باد کو به تا محل (صابونچی) نام آغاز خواهد نمود. بعد از ساخته شدن این راهها کومپانی راه آهن قفقاز مالک هشتصد و چهل و سه (ورست) خط شند و فررا مالک خواهد شد.

بجهت اینکه انگلیسها هم در افغانستان مشغول ساختن راه آهن هستند دادوستد آهن خیلی رواج یافته است.

بموجب استاتستیک رسمی دولت انگلیس از اول ماه نوسان فرنگی گذشته تا هفدهم ماه کانون ثانی مبلغ پنجصد و هشت میلیون و سیصد و چهل و بیکه هزار و هفتاد و سه لیرا برای انگلیسی واردات و مبلغ شصت و هفت میلیون و پانصد و هفتاد و پنج هزار و پنجصد و پنجاه و پنج لیرا مخارج دولت مشارالیه بر آورده شده است که بحساب بقدر نه میلیون مخارج از مداخل زیاد بوده است.

اخبارنامه های اروپ می نویسند. وصایا و مخاربات پنهانی (پترو) بزرگ که از امپراتورهای روس است تا کنون طبع و نشر نشده بود ولی این روزها از جانب حکومت روس مقرر بوده است مخاربات مذکور در زیر نظارت حکومت مشارالیه طبع و نشر کرده شود.

بموجب کاغذی که اخبارنامه (استاندارد) از اخبار نگار خود که در کابل دارد نقل کرده است جنرال روبرتس در باب اعاده امن و آسایش و عقد صلح با بعضی از سرداران افغانستان بنای مذاکرات گذاشته است. لکن رؤسای افغان از صحت پولیتیک انگلیس متردد بوده اند.

در حاشیه صلح مقرر شده االی ایوب خان را بامارت افغانستان انتخاب خواهند نمود.

اخبارنامه (پترسبورگ) در باب تدارک سفر مرو که دولت روس بر ضد ترکمان آماده کرده است میگوید. لزوم حرکت تازه بر ضد ترکمانان تکه بدرجه بداهت رسیده است. در اینحال دولت ایران هم باید مسالک و پولیتیک خود را بطور واضح معین سازد یا بادولت انگلیس بیاروس باید اتفاق نماید. بموجب اطلاعاتی که ما حاصل نمودیم هرگاه دولت ایران در این باب بادولت انگلیس اتفاق نماید سبب جنگ در میان دولتین روس و انگلیس خواهد شد. بنا بر این نتیجه صلح و جنگ در باره مسئله مرو منوط بتعین پولیتیک دولت ایران است.

اخبارنامه های لندن مینویسند. بجهت توسط سفیر انگلیس مقیم (پکن) پای تخت چین خاقان چین که حکم بقتل اولاد و احفاد به قیوب خان مرحوم امیر کاشغر نموده بود از قتل ایشان در گذشته. بشهر (قانسوخ) فرستاده شده اند که در آنجا اقامت نمایند.

داود شاه نام از امرای افغانستان که در کیفیت قتل هیئت سفارت انگلیس مدخلیت داشته است تحت الحفظ به پیشاور فرستاده شده است. راه آهن که از جانب انگلیسها تا قندهار ساخته می شود سی و سه میل رو بقندهار پیش رفته است. در راه مذکور هر روز پنج هزار نفر غله و دو هزار حیوان کار میکنند.

مقدار اجرتی که اخبارنامه های انگلیس بکسانی که از خارج پرو زمانهای ایشان مواد پولیتیکی و سیاسی و ادبیات و غیره نوشته میفرستند بقرار ذیل است.

(سن پاول) و (کوزنیل) و (ماتیلان) نام اخبارنامه ها ببحرران رساله های پولیتیک از برای هر صقیفه یک لیرا اجرت میدهند و اخبارنامه (تایس) که معروف جهان است از برای مقاله های که در ادبیات مینویسند بجهت یک ستون دولیرا و نیم و پنج لیرا بعضی اوقات تا لیرا بجهت مقاله های متعارفی

مقابل هر مقاله دوا بر اجرت میدهد .

کازت (استار) از برای هر مقاله يك ليرا
میدهد ولی بغیر از محرره های مفلوک کسی از برای
این اخبار نامه مقاله نمیفرستد .

(اسقوت) و (سوتی) و (قولیج) نام
موفقان بجهت کتب و رسائلی که تألیف نموده اند
مقابل هر شازده صحیفه لیرا اجرت میگیرند .

برای تألیف (کوازتلی) نام رساله مشهور
برای هر صحیفه بیست و پنج لیرا صرف شده است .

(جفری) نامی که ناظر امور تحریریه
رساله مذکور بوده است سالی هفتصد لیرا
موجب میگرفته است . علاوه بر آن مبلغ بسیاری
از جهت مقاله نوشتن باخبار نامه مداخل
داشته است .

اخبار نامه های لندن بموجب کاغذی که از کابل
رسیده است میگویند اکنون از مساعی و اقدامات
انگلیسها که در باب تألیف قلوب سرداران بزرگ
و صاحب نفوذ افغانستان بکار می بردند نتایج
خوب حاصل شده چنانکه دوفر از فرزندان
حبیب الله خان باردوی انگلیس دخالت نموده اند
لکن محمد خان بهمراهی شش تپ از قشون افغان
در غزنی اقامت دارد .

اخبار نامه (دبی تیوز) بموجب کاغذی
که از پترسبورگ گرفته است میگوید . از جانب
جنرال کوغان در باب حرکات عسکری روس که مقرر
است در اول بهار آینده بحساب (مرو) حرکت
نماید يك (بلان) و برداشتی معین کرده است بموجب
نقشه جنرال مومی الیه دواردو از قشون روس
که هر يك عبارت از بیست و پنج هزار نفر باشد
یکی از جانب سمرقند و دیگری هم از سمت دریای
خزر برضد ترکمان و ضبط کردن (مرو) حرکت
خواهد نمود . ولی این نقشه جنرال کوغان
از جانب (جنرال سیلون) وزیر جنگ دولت روس
پذیرفته نشده است . وزیر مشاور الیه چنان صواب
میدانسته است که تنها از يك سمت یعنی ساحل دریای
خزر را اساس حرکات قرار داده پنجاه هزار نفر
از همان راه رو بچانب مرو حرکت دانه شود .

اخبار نامه های روس بملاحظه تجرتهای پیش
و آگاهی جنرال کوغان که در آنستما دارد نقشه
اورام قرون بصواب دانسته میگویند هرگاه نقشه جنرال
مومی الیه پذیرفته گردد دیگر محتاج بدستور العمل
گرفتن از پترسبورگ نشده بکمال آزادی بحرکات
خود آغاز خواهد نمود .

در اخبار نامه هندیان تائیس مؤرخه ۲۲
دیسبر تفصیلی از ورود یعقوب خان امیر سابق
افغانستان به پشاور که از جنبر خود گرفته رج نموده
بود بنظر رسیده و بترجمه آن پرداختیم .

کیفیت نفی امیر سابق افغانستان یعقوب خان
و دوفر سرداران معتبر او که بحی خان و ذکر یاخان
باشند بوجه مطلوب صورت گرفت . در اثنای
راه با طبیعت کمال احتیاط را مرعی داشته بودند
بجهت آنکه احتمال میرفت که خود را مصری فرار
نمایند و یا اینکه از طرف قبایل کوهستان بر سر
مسئله فتنه رین بخت میومی بهمرا جبراً برهاند .
ولی هیچ کدام از حالت مأوله وقوع نیافت .
و عدم وقوع این حالات در حقیقت باعث سلامتی
امیر شازاله شد چه ممکن بود که در وقوع یکی
از آن احوال مخاطره جانی رو بدهد . مستحقین
نظامی که ما مور بودند امیر را به پشاور برسانند
عبارت بود از دوسه سوار و مقدار کافی پیاده
نظام از فوج پنجاه و یکم . و سوارها بنوبت
بانفکهای پردر امر محافظه و کشتک اهتمام تام
داشتند و در مواقع و منازل معینه صاحب منصبان
انگلیس ایشانرا سرکشی می نمودند . دیگر
از پشاور بان طرف پر شرایط احتیاط را بجا میآوردند
و از آنجا امیرا یک نفر مأور بولینیک (کپتان
ناکر) نام داشت و یکدسته پوایس (جاندارم)
سواره که در زبر امر (کپتان هسینکس) بود سپردند .
نادر پشاور و نادر (پیندی) و سایر جاها از جانب
بومیان در باره امیر نمایش و یا تأثیری دیده نشد
با اینکه بجهت دیدن امیر در بول تاشایان بسیاری
بیرون می آمدند . ملاقات مردم خارج با امیر شدیداً
غدغن بود و این کیفیت باعث عدم خوشنودی
خیلی کسان از انکلیسان و بومیان میشد .
و در حق شخص امیر در رعایت حرمت و خدمت
کوتاهی نمی کردند . در منزل (راول پندی)
در خانه (ماد) نام سرتیب اول نزول کرد و بقدر
امکان ملاحظه شان ایشانرا نمودند . از هر جهت

بن (مخبر) چنین نمود که به یعقوب خان بجهت
وقوع این فلاکت پری هم مخزون و دلگسته نبود
شاید امیر مرد خودداری باشد و تأثر باطنی خود را
بصورت ظاهر ننماید و الا آنچه بنظر من رسیده علامت
آرامی و بخوبی در جبهه اش نمودار بود . امیدواری
سیری در توقف کاباش نبود و اگر مدخلش در قتل
هیبت سفارت بروز نمیگرد بلاشک از جانب
حکومت انگلیس معامله مشفقانه در باره ایشان
مأمول بود . از اندیشهها و غصه هائی که
لازمه امیری بر يك قوم نیم وحشی فساد پیشه
بود الا آن بنده آسوده شده است بعد از این با مواجب
لابقی که از برای ایشان تخصیص میشد .
در يك گوشه امنی از مالک محروسه علیا حضرت
ملکه از جمع قاتل و قاتل این عالم فانی آسوده نشسته
بهتر از افغانان صرف روزگار خواهند کرد
که در آن ملک در ایام پدرش عمر خود را در حبس
و ضجرت و غماری میگذرانند . عاقبت کار به یعقوب
خان هنوز درست معلوم نیست البته در هست
که احتمال می رود الا بنقد یاد (لودیانا) و یا
در (میرات) توقف خواهد شد تا اینکه صورت
قرار قطعی از حکومت لندن در باره ایشان ورود
نماید . بومیان این سمت هیچ اعتقاد نمی کردند
که به یعقوب خان بطور محبوس بنده ستان بیاید
ولی چون قضیه صورت گرفت و رأی العین مشاهده
نمودند اسبیل و توسط ما (انگلیسها) در افغانستان
بخونی در ذهن ایشان شده این کیفیت بیشتر از پنج
شش قبح نمایان در دل ایشان مؤثر آمد .

چنانکه اخبار نامه مذکور مینویسد در یکی
از کازتهای ولایتی صورت ورود امیر شازاله بشهر
(میرات) از این قرار بوده است امیر معزول
يك کلاه کرد سیاهی در سر و يك جبه که اطرافش
بوست بود در برداشت چهره اش پر مرده و نوعاً
مبهوت بود که باید موجبش صدمات سفر درازی
که با کالسکه راه آهنی واقع شده است باشد . چون
از موقوف راه آهن بیرون شدند خود و رفیقانش
سوار کالسکه سرک شده شدند تا خانه که بیست
سال قبل بقصد مهمانخانه عسکری از جانب
فوج توپچی قدیم بنکاله بنا شده است و در همان
اوقات آقزی (بل) و شرکه از تجار کلکته میباشند
آن عمارت را خریده اند . در این عمارت لوازمات
و تجملی که لابق و کافی رسیدگان باشد میباشد .
دسته بازدهم سواره که معروف به (کینکش هزارس)
میباشد از موقوف راه آهن تا بارامگاه امیر همراه

بودند . چون
شده امیر را برا
از پنج راه براس
خوب میداند
است هیچ آشنا
ایشان خواهد
از برای ایشان
در زبان اردو کل
که بجهت خدمت
زبان نبرد و تکلیف
خواهند گرفت
هو این مسافر
از جهل و نادانی
بودند . در این
داشتن ظلم است
مناسب میدادند
چهل سال بد
کرده بود .

از رفقای
است که بدرز
خان برادر

بموجب
است حکمران
بقصد تنبیه
(فریار) حر
که عبارت از
نیاز) کاشف
معمولت ک
شاه بول ک
کند) واقع
لکن در اثنای
و (اندنجان
که از هفتصد
پریشانی جان
رسایده اند
بدست قرقز
شدند .

متواتر
خواه خان
در صاری ق

بودند . چون امیر فرود آمد مستحفظین مرخص شده امیر را راحت خود گذاشتند تاغذای خود را از رنج راه برسانید . یعقوب خان زبان انگلیسی را خوب میداند اما زبان اردو (که زبان هندوستان است هیچ آشنائی ندارد و این البته باعث ناکامی ایشان خواهد بود بجهت آنکه گفتگوی بابو بیان از برای ایشان دشوار خواهد بود ولی چون در زبان اردو و کلمات فارسی بسیار است و ملازمان که بجهت خدمت ایشان تخصیص میشوند همه زبان برد و تکلم میکنند لابد زبان مذکور را بزودی یاد خواهند گرفت . از فرار بکه معلوم میشود کرمی هو این مسافرین را خیلی آزرده میدارد و میکوبند از چه معلوم تا اینجا بجزیره های کاسک را باز گذاشته بودند . در ایام تابستان ایشان را در اینجا نکاه داشتن ظلم است در (ماسوری) از برای ایشان جای مناسب پیدا میشود در جایی که امیر دوست محمد خان چهل سال پیش از این دره نکام جنگ کابل منزل کرده بود .

از رفقای امیر یعقوب خان یکی یحیی خان است که پدر زن امیر شاریه است و دیگری ذکریا خان برادر یحیی خان است .

بموجب کاغذهایی که از (بارکند) رسیده است حکمران کاشغر به راهی جمعی از قشون چین بقصد تلبه و پادافسه (صدار بقول) بجانب (قزلبار) حرکت نموده از قزلبار دستة از قشون را که عبارت از هفتصد نفر و در زیر فرمان (نخساری نیاز) کاشغری واجد بک حاکم ختن بوده است مقرر مقرر قرار داده است . این قشون از راه شاه پول که اسمیک در بدست و در زیر قریه (غابل) کبند (واقع شده است روانه صاری قول شدند لکن در آشنای راه از جانب طوایف (قرقزو) و (اندجان) بمقاومت شدیدی برخاسته اند که از هفتصد نفر سپاه چین دو بست نفر در نهایت پریشانی جان بدر برده خود را به (غابل کبند) رسانیده اند . و دو نفر مر کرده که نام برده شد بدست قرقزیان کرفزار افتاده بدار کشیده شدند .

متواتر است که (حکیم خان) طراح و داد خواه خان (حاکم) سابق (بارکند) الان در صاری قول میباشند و از داد خواه مکتوبی

رسیده است که از مضمونش چنین مفهوم میشود که حکیم خان داد خواه مومی الی در وقتیکه از کاشغر رو به اندیجان میرفته است گرفته مقبدا به (صاریقول) برده است .
(اندیان تپاس)

مکاتیب

کاغذی است که از بندر حاجی ترخان با مضای ۳۷ نفر تجار معتبر ایران برای درج شدن در صحایف اختر بداره رسیده بود مابین حسب الحواش ایشان عینا در اینجا نقل نمودیم .

صورت مکتوب

جناب مؤمن السلاطین میرزا یوسف خان که در سال ۱۲۷۱ هجری از جانب دولت عالیه ایران بکار برداری (حاجی ترخان) مامور بود در شهر مذکور برخصت و اجازه اولیای دولت تهیه روس زمینی از کبسه خود خریده و بجای در نهایت عظمت و شکوه با پول خود و اعانه حضرات تجار ایرانی که تخمینا هشت هزار تومان مصرف آنجا شد ساخته و اسم آنرا (مسجد ناصریه) گذاشتند بعد از آن بصواب یداهالی جناب حاجی ملاعاس واعظ اردبیلی را از ایران بآنجا آوردند که هم مثل دینی را تعلیم مذکور و امانت تبهه ایران که در شهر مذکور اقامت دارند نمود و هم نماز جماعت خوانده و وعظ میکرد . بعد از ایام ماموریت جناب معزی الیه که اعلا حضرت امیر اتور روس بحاجی ترخان تشریف آوردند بمسجد همه ملل و ادیان تشریف بردند بمسجد مزبور هم عزیمت فرمودند . دره نکام ماموریت میرزا اصحق خان و میرزا معصوم خان و محمد تقی خان که بعد از جناب میرزا یوسف خان هر کدام سه سال یا چهار سال بتربیت ماموریت در آنجا داشتند و تجار و کسبه ایران از متوسطین و عالیین آداب دینی خود را از نماز و وعظ و تعزیه ناری جناب سیدکهدا علیه السلام در آنجا با آزادی و آسودگی بعمل میاوردیم تا اینکه حاجی ملاعباس رفت و ملا محمد حسین نام واعظ تبریزی آمد مقرب الحاقان میرزا محمود خان که الان در تغلیس ماموریت دارند مامور حاجی ترخان شدند در این اثنا در میان تجار ایران و باد کوبه پاره کدورتها

و اغراض نفسانی بمان آمد تجار باد کوبه امنای دولت روس را مشبه نمودند که ملا محمد حسین و عظمت های فساد امیر مردم میدهد و فلان و فلان میکند و کفینند مسجد را ماساخته ایم و باید اختیارات در دست ما باشد خلاصه بهر طور که بود کار را ببرزگان روس که در حاجی ترخان هستند مشبه کردند تا اینکه از حکومت امر صادر شد ملا محمد حسین از حاجی ترخان بیرون رفت و اختیار مسجد را نیز از دست تبهه ایران گرفته بدست تبهه خود دادند . تجار باد کوبه از شیروان ملایی آوردند و در مسجد مزبور برای خودشان ملا و واعظ قرار دادند .

خلاصه نکامیکه اعلا حضرت قوی شوکت بادشاه ایران بار اول بسفر فرنگستان تشریف فرما بشدند در حاجی ترخان بمسجد ناصریه را عزیمت و برای العین مسجد ناصریه را ملاحظه فرموده و از بانی و باعث آن استفسار فرمودند عرض کردند میرزا یوسف خان ساخته است و اسمش (مسجد ناصریه) است . (باری الان و بالفعل قبایلهای زمین مسجد مزبور با اسم شخص میرزا یوسف خان است چونکه آن زمینها را ایشان خریده است و مدت سه سال تمام در بنای آن زحمت کشیده است) علاوه بر آن در ممالک اعلا حضرت امیر اتوری هر یک از ملل و مذاهب مختلفه از قبیل روس و کاتولیک و پروتستان و یهود و فرنگ و بت پرست و تاتار و آلمانان اهل سنت برای خود معبد دارند و با آزادی و آسودگی تمام مشغول اجرای آداب دینی و آیین خود هستند و از جانب حکومت ابدی محافظت در این مواد نیست . اما کترینان که هر ساله بامیدواری انصاف و عدالت و انصافیت پروری دولت فخریه روس از ایران بمزم تجارت و کسب بحاجی ترخان میآیم و مبلغی کربک بدوات منار آنها داده سبب ترویج تجارت میشود باین حال معبد ما را که بآن زحمت ساخته شده است و بنام مبارک اعلا حضرت بادشاه ایران در دیوانخانه های حکومت روس موسوم و معروف شخص همایون اعلا حضرت امیر اتور است از مروت و عدالت امیر اتوری به بدست از دست کترینان بگیری چون هر قسم اقدامات کردیم بجایی نرسید . لهذا عرض و نظلم خود را بواسطه روزنامه اختر که حاجی انصافیت و مدنیت است میکنیم شاید این عرض مابعد مبارک اعلا حضرت امیر اتور برسد و از چگونگی حالات خاطر مبارکشان

مستحضر شده هر وقت ملوکانه اقتضا کرده امر
واراده فرمایند که معبد ما را باز بخودمان واگذار
فرمایند و البته اولیای باغیرت ملت پرست ایران
نیز اقداماتی که بر ذمه ایشان وارد است در این باب
بعمل خواهند آورد و این کار بزرگ را خورد
و محقر نخواهند گرفت . فی شهر محرم ۱۲۹۷
از بندر حاجی ترخان عرض شد .

امضا

سی و هفت نفر تاجر ایرانی

کاغذی نیز از طهران بعنوان (نادانی و زالت)

باداره رسیده بود اینک ذیلا مینویسیم .

پاره اشخاص که از انسانیت بوی نشنیده
واز پستی دفعه بلندی رسیده پیوسته کارشان
بتاخت و تاز مردم و اجرای اغراض شخصیه است
از نصایح مشفقانه اختر که در باره ایران و ایرانیان
مینویسد مقتضای پستی فطرت و سستی جبلیت
خیلی بدشان می آید و مانند افعی تیر خورده بهم
می پیچند حق هم دارند بملت اینکه طبایع همچنان
اشخاص رزل همچنین پست باید باشد زیرا چنانکه
جمل را از بوی مشک کریز است ابلهان را نیز
از نصایح عاقلانه صاحبان دانش پرهیز است .
اما کسانی که با فطره انسان و انسانیت پرور خدا
شناس و در کارهای دولت و ملت بی غرض و دارای
قلب سلیم هستند کلمات حقیقت آبان
اختر را بکوش هوش میشنوند و با هزار زبان
تصدیق کرده میگویند که ترقی و نجات دولت
و ملت در قبول این نصایح مشفقانه است .

(امضا)

(رضا)

اختر

- من آنچه شرط بلاغت با تو میگویم
- تو خواه از منم پسند گیر خواه ملال

بقیه از سیاحتنامه چین

چینیان در مخارج مردمان صرفه جویی هستند
در آن ملک با خرج بکر و زه یک فرنگی یک چینی
تمام اهل و عیال خود را راه میدهد و قاعده اقتصاد را
هرعی میدارند . بایکانشان دشمنی میکنند ولی
بهم جنسان خود اظهار محبت و معاونت نموده

و گرفت و کبرهای غریب اجرا میدارند و خالی
از تماشا و غرابت نیست .

لبامهای باز بکران بسیار برانده و خوش
نماست و باشکال انواع جانوران از قبیل اردر
و غیره منقش و برنکهای متناسب ملون است
و بغیر از آن نقوش و اشکال لباس باز بکران باشبیه
پاره های الوان مزین است چنانکه در مقابل
آن چراغها تلالو آنها بنظر صفا و جاوه دیگر
میخشد . بعضی دفعه باز بکران بکنوع نقاب
مسخ بصورت میکشند و بتن خود بانواع رنگها
صورت های عجیب و غریب نقش میکنند . و در وقت
بازی کا، بصدهای نازک و کا، بصدهای مهیب
تکلم می نمایند چنانکه نزدیک بان میشود که کوشان
پاره شود .

در میان دسته باز بکران زخم هست . بازی
عاشق و معشوقی را هم بسیار خوب و هم بانابر
درمی آورند . یکبازی درمی آورند که عبارت
از تماشای یک صدف و یک خرچنگ است . تاگاه

یک صدف که از قوا ساخته شده و در جوفش
یک آدمی پنهان است بمیدان می آید و در آن اثنا یک
خرچنگ که بهینه مثل جانور طبیعی ساخته شده
و آنهم در جوفش آدم پنهان شده است از یکطرف
نایاب میشود دختر بکه در میان صدف جاندار
گاه مثل اینکه کویا در آفتاب نشسته است گاه
دهن صدف باز شده آن دختر عرض جلال میکند
و خرچنگ که کج یکطور عاشقانه بصدف تقرب
نموده شاخهای خود را بجانب صدف دراز میکند
و چون سر شاخهاش قدری داخل صدف شد فوراً
صدف لب بسته شاخهای خرچنگ کیر میکند
در این اثنا صدف و خرچنگ بایکدیگر زیر و بالا
شده بایکدیگر مشغول گرفت و کیر میشوند و تا شایان
از این نمایش بعضی اساطیر را که در میانشان معروف
است بخاطر آورده به بحر خیالات فر و میروند
و خود را کویا از این عالم بیرون شده یک عالم دیگر
داخل گشته اند پنداشسته خیلی متأثر و متلذذ
میکردند .

بندبازها و حقه بازهای ماهر در چین پیدا میشود
چنانکه از اهل اروپ و با امریک کسیکه این بازیهای
چینی را دیده است دیگر لعبیات فرنگیان در نظرش
جلوه نمیکند .

(باقی دارد)

مردمان ملت بزوری هستند چیز را که به فرنگیان
بده فروش میفرشند به هم جنسان خود آنرا بدو
فروش میدهند . اما در همه جای چین اینطور
نیست این اصول در مواقع دادوستد و در نبادریکه
از برای تجارت اروپ باز است جار بست اینهم بسبب
آن سخاوت های حکمت آمیزی است که انکلیسان
برای تطبیع و جلب قلوب اهالی آن سامان بکار
میبرند . چینیان مردمان عباس و خوشگذرانی
هستند و خواننده و سازندهای بسیار دارند باز بکر
خانهای خوب و شعبده باز و باز بکرهای قابل ماهر
بیشمار است ولی ساز و آواز ایشان بمذاق ماها خوش
نمی آید آواز خوانندگانشان گاه بصدای ابنوه پشه
و طنین زنبورها می آید و بفاصله جیفها میکشند
و نوا و آهنگ اسباب طربشان عبارت از همه
و لوله های کوش خراش است آلات نوازنده کی
ایشان از قبیل دهل و سوزنای و کمانچه و سنج
و امثال اینها است ولی صدای کمانچه و سوزنایها
در میان صدای سنج و دهل محو و ضایع میشود .

احتمال میرود که اصول آهنگ موسیقی ماهر
بکوش آنها خوش نیاید ولی ساز و آواز ایشان بعینه
بدان می آید که در چین همه و طنین پشه های
بسیار از جای بلندی قدری ظریف و مس و امثال
آن بکار فروریزد . لعبیات مثل نزد شو طریج را
بسیار بازی میکنند بعضی قار هم میبازند . و خیلی
هوس بسیار بگرخانه دارند چنانکه در هر شهری
سه چهار بازی بگرخانه ساخته اند بنای باز بگرخانه ها
شبهتی باز بگرخانه های اروپ دارد ولی برده ندارد
و نوازندگان در پشت موقعی که باز بکران بازی
میکند جای مخصوصی دارند که از نظر تماشاگران
پنهان است و شعاع و روشنی که از لاله ها و دیوار
کوبها و چهل چراغها و چراغهای (کاز)
که در خارج و داخل بازی گرخانه تعبیه نموده اند
بجذبی انکس می کنند که چشم خیره میگرد .

اکثر اوقات اول شرح بازی (تره زدی) یعنی
بازی حزن آور و (کومدی) یعنی بازی وجد
نکیز میکنند و بعد از آن قدر بهم تقلید جنس
و کشتی گیری در آورده و مخرأ اظهار زور آوری
و ورزشهای غریب میکنند که با اصطلاح
فرنگیان (ژیمناستیک) میگویند و در این
خصوص الحقی ابراز هنر میکنند . و بعضی
صورت انواع جانوران و صدف و خرچهای
دریائی و از دروغ و غیره را از قوا ساخته و در جوف
آن آدمها رفته میدان باز بکرخانه می آید و جنکها

بقیه از نظامنامه پولیس طهران

از نمره ششم

(ماده بیست و دوم) هر کس لفظاً و یا عملاً بی احترامی در حق اهالی نظام و یا در حق کسیکه لباس رسمی دولتی در برداشته باشد نماید و یا کتک بیک از آنها بزند از چهل و هشت ساعت الی ششماه حبس خواهد شد و از یک تومان الی ده تومان جریمه خواهد داد.

(ماده بیست و سوم) هر کس لفظاً و یا ضربتاً در حق کسی بی احترامی نماید از چهل و هشت ساعت الی دو ماه حبس خواهد شد و بر حسب تقصیر از یک تومان الی ده تومان جریمه خواهد داد.

(ماده بیست و چهارم) هر کس قولاً و یا عملاً در حق وزیری و یا شخص بزرگی بی احترامی نماید باندازه تقصیر او از چهار روز تا دو سال حبس میشود و از پنج تومان تا صد تومان جریمه خواهد داد و همچنین حکم سفرای خارجه نیز مثل وزرای دولت خواهد بود.

(ماده بیست و پنجم) اگر بکنفر نوکر نسبت باقای خودش لفظاً یا بداهتاً حرمت نماید بعد

از ثبوت باندازه تقصیر او از ده روز الی دو ماه حبس خواهد شد و از پنج هزار الی دو تومان جریمه خواهد داد.

(ماده بیست و ششم) کتاجچه که برای نوکرها مقرر شده بود هر یک از نوکرهای موظف باید در دست داشته باشند و کلبه نوکر عبارتست از فرش قهوه‌چی آبدار بیش خدمت خادم اطاق آشپز شاگرد آشپز شربتدار مهتر جلودار کانسکه‌چی ناظر باغبان و جمیع کسانی که خدمت اطاقی رامیکنند و خدمات شخصی را مینمایند و تقسیم این کتاجچهها برای تکمیل بصیرت و دانائی دایره پولیس بحالت اشخاص لازم است هر کس نوکر دارد برای صلاحیت امور شخصی خودش و انتظام شهر باید نوکر را مجبور بداشتن کتاجچه نماید چنانچه بعد از این نوکرها کتاجچه نداشته باشند از بیست و چهار ساعت الی چهار روز و هشت روز مجبور خواهد شد و از هزار دینار تا دو تومان جریمه نقدی گرفته میشود طبقه کارکنان و عماله جانی که با آنها نوکر گفته نمی شود بر دو قسمست یکی عمال ادارات و دیگری کسانی هستند که در جاهای متفرقه بخدمت و انتظامات و مباشری و غیره منصوب هستند علی‌العماله آنها در سالك نوکر شمرده نمیشوند و دفتر و کتاجچه لازم نخواهند داشت.

(ماده بیست و هفتم) از نوکرهای مردم کسی که از خانه بیرون رفته و بدون اذن آقاخانه را خالی و تنها میکند از چهل و هشت ساعت تا یکماه حبس خواهد شد و از یکقران تا سه تومان جریمه خواهد داد.

(ماده بیست و هشتم) نوکری که مواظبت و محافظت اسباب خانه را مینماید و در صورت خلاف آن از چهل و هشت ساعت الی سه ماه حبس خواهد بود و از یکقران الی سه تومان جریمه خواهد داد.

(ماده بیست و نهم) کسی که نمی خواهد در بیش کسی نوکری نماید نمیتواند فوراً بیرون برود باید هشت روز قبل باقای خودش خبر بدهد که آقا در این مدت نوکر دیگر پیدا نمساید و همچنین آقا نیز حق ندارد بیکدفعه نوکر را بیرون نماید باید هشت روز قبل با اطلاع بدهد که جای دیگر برای خود پیدا کند و لیکن در صورتیکه نوکر تقصیر کرده باشد آقا میتواند فوراً او را اخراج نماید و وقت لازم است نوکر را بداره پولیس بفرستد هر کس میخواهد نوکر خودش را عوض بکند مجبور است بداره پولیس اطلاع بدهد و آن نوکر هم باید خودش بداره بیاید و کتاجچه اش را همراه

از ترجمه حکایت تالک

گذشته بزندانش گذاشتند آستار به از بیم اینکه مبادا بواسطه عدم آگاهی برکاهی راز را آشکار کرده خلاف گفته او را در محضر پادشاه ظاهر سازد سرهنک سابق الذکر را در کمال استعجال بترد ناربال فرستاده پیغام کرده بود چون فرستاده رسید به ناربال گفت غدغن آستار به آنست که آنچوان را بحضور پادشاه عرضه نداری و زبان از ذکر احوال او خواهموش کدازی آستار به رفع این غایله را بعهده خویش گرفته نقشی میرند که پادشاه در صدد تفتیش بر نیامده از تو راضی و خوشنود باشد کنون بشتاب و به تعجیل تمام آنچوان را بکشتی نشانیده بجزیره شیرروانه کن تا زین سپس کشتی بر این شهر نه بینسد ناربال از این حسن اتفاق بحیرت اندر شد و از خلاصی

بی ناموس را آلت باز بچه آید تنها او در این شهر از مقدمه آگاه نیست بلی چراغ دروغ بدان را خدا فروغ میدهد تا جان نیکان را که خلاف ریزبان نیارند و مرکرا بر دروغ مقدم شمارند از چنین ورطه خلاصی بخشد دران هنگام هوا در کون شد و باد مخالف بر مراد کشته رفتن کشتی (شیر) بیان موافقت نمود چون (ناربال) روز کار را سازکار و هوارا مساعد و یاریدید گفت اینک آثار لطف خدا با تو آشکار گردید کنون تالک خاطر آسوده دار که دلیل توفیق الهی مرتورا راهبر و نهال اقبال در ثمر است بگریز از این بوم و بر پرشور و شرمه دور شو از این خاک نابلک حبذا آنکه تواند با تو همراهی کند و درس و واحد بجهول و اراضی غبره معروف سیاحت نماید نیک بخت آنکه در صحبت تو روزگار سپرده عمر باخر آرد

بیاورد و هر کس تخلف بکند و بنیاد بیست و چهار ساعت حبس و از یکتومان تا پنج تومان جریمه گرفته خواهد شد این فقره بجهت اینست که تغییر یافتن آقا و نوکر معلوم شده در دفتر ضبط وثبت شود .

(ماده سی ام) وقتیکه کارکر و عـ لـه اطاعت استاد خود را نکند اسباب و چیز یا که سپرده باوست ضایع نماید و بشکند بدرجه تقصیر از چهل و هشت ساعت تا یکماه حبس خواهد شد و آنچه را که شکسته و ضایع نموده است غرامت گرفته میشود .

(ماده سی و یکم) اسبابی که بکاسب کاری میدهند درست نمایند یا تعمیر کنند یا پارچه داده باشند بدوزد اگر آنرا خراب نماید یا موافق سلیقه صاحبش نباشد از بیست و چهار ساعت الی یکماه حبس شده و مجبور خواهد بود که قیمت و غرامت آنرا بدهد اگر کمینه هم باشد باید در عوضش نو بدهد .

(ماده سی و دوم) کسی که در کوچها با ورق و قاپ و غیره قمار بازی کند از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس خواهد شد و پولی که در جیب و بغل اوست به عنوان جریمه ضبط و تصرف خواهد شد .

و باتوزنده باشد و با تو بمیرد لکن در آتش من که سرنو شتم پای بند این مملکت بدبخت نمود و مستوفی تقدیرم آبخشور بدینجا حواله کرده توفیق قضارا جز رضای چاره نیست همانا خاک وجودم بحکم تقدیر در این سرزمین بر باد فنا و هر قدم در این خراب آباد خواهد شد . در صورتیکه پیوسته با راستی باراستی هم قرین باشم و همیشه راه خدا و طریق حق را منظور داشته از دروغ و خلاف عفاف و رزم باضی و خوشنودم . از درگاه خدایم مسئلت چنان است که از مکاره زمان و از مکارید دشمنان حفظ فرموده برای تربیت دست خود را همراهت کند تا نفس آخرین و دم باز پسین با غیرت و تقوی بی ریب و ریا با عزت سازد و تورا زنده بدارد تا به (اتاک) رسیده از دیدار مادر خود (پیلوب) مسرور گشته از چنگ تظاول

(ماده سی و سیم) کسی که مست شده در کوچه و بازار اغتشاش و بد مستی نمایند از چهار روز الی یکماه حبس شده و از پنجم روز الی پنج تومان جریمه خواهد داد .

(ماده سی و چهارم) کسی که اسباب نزاع در قهوه خانه و چای بزمخانه و غیره بشود یا خودش منازعه نماید از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس شده از یکتومان الی ده تومان جریمه گرفته میشود اگر صاحب دکان هم در موقع منازعه فوراً بعمله پولیس اطلاع ندهد و منازعه را ابقا و امتداد دهد او نیز شریک جریمه و حبس خواهد بود و در مدت حبس او قهوه خانه یا دکان بسته خواهد شد .

(ماده سی و پنجم) کسی که بحمام رفته در آنجا نزاع و عریضه کند از بیست و چهار ساعت الی یکماه حبس خواهد شد اگر صاحب حمام دخول نزاع باشد از یکتومان الی ده تومان جریمه داده بازده روز حمام بسته خواهد شد .

(ماده سی و ششم) کسی که داخل حمام میشود باید هر چه اسباب و پول در جیب و غیره دارد بحماهی نشان داده مخصوصاً بسپارد و همیشه لازم است شهادتی در میان باشد و حامی مسئول و ضامن اسباب بیست که شخص وارد با سپرده است

ناکسانش با زهرانی و دیده تورا از نور جمال پدر یکنانه خویش (ایس) فرزانه روشن و کنار و آغوش او را از قد بدجوی تو کلشن کناد تا ایس بالاتر از عقل و کفایت و بالاتر از تقوی و غیرت خود را در فرزند خود مشاهده نماید و برخورد یابد . لکن در آن خوشوقتی و عشرت از بدبختی و حسرت ناربال بیچاره یاد کرده دوستی و محبت وی را فراموش مکن . پس از اتمام این کلام یکدیگر را در آغوش گرفته بی آنکه جوابی گویم برود و شش را از آب دیده تر کردم غلبه کریه و آه از کف نام باز داشته در حالت سکوت از هم جدا گشتیم . پس مرا بکشتی آورده خود در کنار دریا ایستاد تا ناخدا لنگر کشیده باد بان افراشت تا چشم کار میکرد نگاه حسرت آمیز یکدیگر می نمودیم .

فصل چهارم در بیان بریدن (کالیپو)

اگر آنرا دزد ببرد یا عیب بکند باید از عهده غرامت آن برآید از برای لباس و اردین هم حامی مسئول است هر کدام تخلف از این حکم نمایند از بیست و چهار ساعت الی پانزده روز حبس خواهد شد .

(ماده سی و هفتم) اگر کار و انسرا دار از واردین و سکنه کار و انسرا بداره پولیس اطلاع و روزنامه ندهد از بیست و چهار ساعت تا پنج روز حبس و از یکتومان تا ده تومان جریمه خواهد داد .

(ماده سی و هشتم) هر کاسی چیزی بفروشد که مورت تولید مرض یا کسالت مزاج بشود از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس خواهد شد از یکقران تا پنج تومان جریمه خواهد داد .

(ماده سی و نهم) هر کاسی که چیزی خوراکی میفروشد اگر کم فروشی نماید از یکسیر الی پنجسیر از پنجره و از یکماه حبس خواهد شد از یکتومان تا پنج تومان جریمه خواهد داد .

(باقی دارد)

ظاهر

رشته کلام تالک را برای رفع خستگی و استراحت ایشان و در ملامت (منور) تالک را در طول کلام و شرح وقایع خود و امر کردنش بانجام داستان و در میان حکایت تالک وقایع سفر خود را از مملکت تبر بجزیره شپهر و شرح خواب خود را که در کشتی (فینیس) دیده و محافظت کردن (منبرو) او را از شر (کپیدن) و در بیان بریدن (منور) را در بهشت که با تعجب تمام بفرار کردنش از جزیره (شپهر) امر نمودن و در بیان شرح بیداریش و طوفان شدن کشتی که خود مباشر امور کشتی گشته از آنور طه رخت نجات بیرون کشیدند و در بیان ورود ایشان بجزیره شپهر و وحشت تالک از اوضاع لهو و اعب ایشان و ملاقات او (هر ائیل) شامی را که آفای (منور) بود و باز کردن بند (هنرئیل) منور را بسوی (باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق به اداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.

اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز چهارشنبه سلخ صفر سنه ۱۲۹۷
۳۰ کتون ثانی رومی ۱۱ فوریه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روپل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید. هفته یکبار طبع می شود. اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد. در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است. کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند. کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از لندن ۲۵ صفر دیروز (لورد
بکونستبلید) در مجلس مبعوثان در جواب خطابه‌های
پاره از اعضا که بر ضد حکومت هستند و میگویند
که بولیتیک انگلیس بسیار مغلق و خطرناک است
و بدین سبب هیئت وکلارا سرزنش میکنند گفته
است. وضع حاضر بولیتیک حکومت چند دان
خطرناک نیست. فقره حدود عثمانی و قره طاغ
نیز توسط دولت اتالی نزدیک بانجام است.
پس از آن از مسئله تحدید حدود یونان سخن بیان
آورده گفت که بموجب خواهش دولت فرانسه
دولت انگلیس هم لزوم انجام دادن مسئله حدود
یونان را بدولت عثمانی تکلیف نمود. بهداز آن
از بولیتیک انگلیس در افغانستان سخن گفته ضمنا
وضع حاضر بولیتیک انگلیس را تصدیق نموده
اظهار داشت اساس بولیتیک انگلیس درباره
افغانستان تغییر نیافته است.

همه اخبار نامهای لندن در نسخهای امروزی
خودشان از خطابه علیا حضرت ملکه انگلستان
که در حین کنشدن مجلس مبعوثان خوانده است
سخن بیان آورد. ری از اخبار نامهای مذکور
از ابضاحات و اطلاعات هیئت وکلا که در باب
وضع حاضر و بولیتیک حکومت اظهار کرده اند
بیان امتنان و خوشنودی مینمایند.

اخبار نامه (پل مل کرت) بدولت المان سپارش
میکند که باید دولت مشارالیها جان فشانیهای بزرگ

بکار برده بدولت فرانسه مناسبات دوستانه حاصل
نماید. پس از آن تنها بدولت روس مصاف دهد.
اخبار نامه مذکور مقالهای اخبار نامهای روس را
در فقره انتخابات اعضای مبعوثان انگلیس
که نوشته اند اکثریت در طرف هوا خواهان آزادی
خواهد ماند در صحیف خود نقل کرده است.

از لندن ۲۴ صفر اخبار نامه
مورنیک پوست در مقاله که در باب بولیتیک انگلیس
در باره افغانستان نوشته است میگوید. قرار
قطعی دولت انگلیس در باره افغانستان هر چه
هست ما کار نداریم ولی اینقدر میدانیم که عساکر
انگلیس ناقشون افغارا که در زیر کوماندانی محمد
جان است مغلوب و پریشان نکرده هیئت حکومت
با اقتداری در کابل تشکیل نکنند قشون انگلیس
افغانستان را خالی نخواهد نمود. زیرا در عکس
این حال بمحض اینکه انگلیسها از افغانستان بیرون
روند انقلاب بزرگی در کابل ظاهر خواهد شد
که بتدریج برای دولت روس وسیله بدست خواهد
آمد که بنام توسط بکارهای آنجمدا خله نماید.

از لندن ۲۴ صفر امر روز مجلس مبعوثان
انگلیس بطور رسمی باز شد. علیا حضرت
ملکه انگلستان خطابه خوانده ضمنا اظهار
نمودند که مناسبات دولت انگلیس با همه دولتها
بطور دوستانه است. درائشای مدت تعطیل
آخری مجلس مبعوثان وقوعاتی که ظاهر شده است
اساس صلح و آسایش اروپا دوباره قوت داده
است. معذک پاره اختلاها در ممالک عثمانی
از تالیج نا کوار جنگ آخری هنوز باقی است. برای
پیدا کردن چاره رفع آنها خلی تدابیر هست

که باید بکار برده شود. وضع حاضر شورش امیر
افغانستان و استعفای امیر آنجامانغ از بیرون آمدن
عساکر انگلیس از افغانستان است. ولی اینقدر
هست که بولیتیک انگلیس درباره افغانستان تغییر
نیافته است. دولت انگلیس برای خاطر جمعی
حاصل کردن از حدود هندوستان میخواهد با اهالی
افغانستان و امیری که در آینه برای آنجا معین
خواهد شد بطور دوستانه رفتار نماید. علیا حضرت
ملکه مشارالیه در آخر خطابه خودشان سخن
از وضع جزیره (ایرلند) بیان آورده اظهار نموده اند
که باید چاره اندیشیده تدابیری بکار برده شود که دأره
مادونیت مستاجرین اراضی جزیره مذکوره
وسعت حاصل نماید.

از لندن ۲۵ صفر اخبار نامه (دیلی تلگراف)
در مقاله مخصوص خود میگوید. صواب آن است
که دولت انگلیس قطعات افغانستان را در میان
امرای هندوستان که هواخواه انگلیس هستند
قسمت نماید. سایر اخبار نامهای انگلیس هم این رای
اخبار نامه مذکور را تصدیق میکنند. اخبار نامه
مذکور میگوید هرگاه قطعه هرات بیکی از امرای
حیدرآباد یا (سند) یا (هولکار) داده شود
امرای مومی الیهم با عساکر خودشان میتوانند امن
و آسایش آنجا را نگاهداری نمایند.

سایر اخبار نامهای انگلیس میگویند. دولت
ایران حق آنرا ندارد که ایالت هرات را ضبط نماید.
دولت انگلیس هرات را بدولت ایران واگذار
نخواهد نمود. ولی در صورتیکه دولت ایران تشویقات
دولت روس را کوش نداده و نیز خاطر جمعی کاتی اله
بدهد بر اینکه در ایران اسارت را بکلی ابطال

آنوقت ممکن است که دوات انکابیس قطعه مذکور را بدوات ایران واگذار نماید . درعکس این حال قطعه هرات یکی از امرای هندوستان واگذار خواهد شد .

داخلیه

در نیمه هفته گذشته نوشته بودیم که بموجب امر و اراده اعلای حضرت پادشاهی جناب دولت و نجابت مآبان محمد سلیم افندی و محمد شوکت افندی از شاهزادگان عظام در جرگه نقرات عسکری داخل فرموده شده اند . لهذا از جناب هبت عسکری شاهانه که در یکی شهر و فردیچه هستند در مقابل اینگونه توجه خاص و عواطف عال العال ملوکانه که از راه قدرشناسی درباره از دیاد شان و شرف عسکری بنذول میفرمایند بواسطه تلکراف تشکرنامه بخاکای همایون پادشاهی تقدیم نموده اند . بنابر این از جانب سنی الجوانب همایون پادشاهی نیز بواسطه تلکرافنامه همایون از کمال صداقت و اطاعت و ساکرمذکور اظهار خشنودی فرموده شده است اینک ترجمه تلکرافنامه همایون را ذیلا در اینجا نقل نمودیم .

ترجمه تلکرافنامه همایون

سر بازان فرزندان من

روز بروز یادتی اطاعت شمارا نسبت
بیادشاه خودتان که دنیا و وظیفه مکلف بادای
آن هستد دیده از آن جهة خودم را نیک
بخت می بندارم . برای اینکه دارای
عساکر قهرمان و بهادری مانند شماها
که هرگونه صدمات صوری و معنوی مقاومت
میورزید شده ام بدرگاه باری تعالی تشکر
میکنم . بجهة ضرورت و تنگی که بمالیه
دولت مان عارض شده که باری حق در پی
جستجوی چاره آن هستیم بدان جهة
که در مقابل خدمتهای مقدس مال و جانی
شماها در باب تدارک و حاججا کردن حقوق
و احتیاجات مشروعه شما نقصان و تاخیر
واقع شده است خیلی افسرده خاطر شده ام
ولی شب روز فکر و اندیشه من عبارت
از این است که بموجب آرزوی قلب
خودم اسباب نیک بختی و رفاه حال همه

عساکر مرا مهیا نموده آنانرا پیوسته
منشرح القلب و مسرور الفؤاد دارم .
زیرا صنوف عساکر بمنزله اولاد نیک
پادشاه است نیک بختی و رفاه حال اولاد نیک
مایه مسرت قلب و آسایش پدراست .
از درگاه جناب احدیت مسئلت می نمایم
که لطف و عنایت ربانی خود را بمساعی من
که در اینباب مصروف میدارم معین
فرماید . اینکه هیچگونه مشقت و زحمت
و محرومیت شمارا از اجرای وظایف عسکری
خودتان و امتداد . من و همه جهات
معلوم است که سبب تحول و زحمت شما
بختیم از کمال از ساطعت شما که بیادشاه
و دین و وطن خودتان دارید ناشی شده
است . از نیکی احوال و افعال گذشته
شما امتیث تمام حاصل نموده ام که در مقابل
هر گونه سختیهای سفر ثبات و استقامت
ظاهر نموده بیادشاه خودتان و سایر ایالتی
و وطن دردنیسا دارای نام نیک و در عقبا
صاحب اجر جزیل باشید . این است
که در ثانی برای اینکه توجه و اعتماد پادشاهانه
خود را درباره همه عساکر اظهار
و نیز اهتلاقی قدر و اعتبار و بلندی مراتب
سربازی را اعلان نمایم فرزند و معوزاده
خودم را در جرگه نقرات عسکری داخل
کردم و بجهة تکمیل تفرعات تلتطینی
همین التفاتنامه خود را بافتخار شما فرستادم
از همه شما بکان بکان آرزوی دیده بوسی
دارم ایزد متعال در دارین شمارا معزز
فرماید .

فی ۲۱ کانون ثانی سنه ۱۶۸۰

چند روز بیشتر که جناب جلالتمآب معین الملک
سفر کبیر ایران از حضور همایون اعلای حضرت
شوکتیناه پادشاهی شرفیاب شده بودند و سخن از
مطالب جنگ بپیمان آمده بتقریب صحبت آمدن
میرزا علی اشرف خان که از خاتوادهای معروف
تبریز است و در باره یس در مدرسه نظامی اكمال
تحصیل کرده است بپیمان آمده اعلای حضرت
پادشاهی تشرف مومی الیها از حضور همایون
خواستند و دند . روز پنجشنبه گذشته که جناب
سفر معظم بمابین عزیمت نموده اند عالیجاه
مومی الیها نیز همراه خود بحضور همایون برده اند

و مورد الطاف و عواطف ملوکانه گردیده است .
اعلا حضرت پادشاهی از اوضاع لشکر فرانسه
و وضع مدرسه و تحصیل شاگردان نظامی از میرزا
علی اشرف خان سوالاتی فرموده پس از آن سخن را
بروابطه نویسه در لئین اسلام نقل و اهبت اتحاد و ارتباط
دولتین را عنوان و علی اشرف خان را بمخطاب
همایونی مخاطب فرموده اند که چون سمت عسکری داری
و هنگام ورود طهران بحضور حضرت شاه مشرف
خواهی شد پس از رساندن سلام و خلوص نیات ما
بحضرت شاهانه عرض بکن که از حسن سلوک جناب
سفر کبیر ایشان کمال خشنودی را دارم چنانکه ایشان را
بنظریکانه ندیده بل یکی از دولتخواهان حقیقی
خوبش میدانیم و بقای ایشان را در این ماه و ریت
مخصوصا آرزو میکنیم . بعد از ختام مجلس که جناب
سفر کبیر رخصت انصراف خواستند از حضور
همایون بیرون آمده بودند اعلای حضرت پادشاهی
یک قطعه نشان دیشان مجیدی از درجه نهم بواسطه
جناب میربیک رئیس تشریفات در حق میرزا علی
اشرف خان التفات و مقرر فرموده بودند که بجناب
سفر کبیر داده فرمائیش همایون را بدین طریق تبلیغ
نماید که این نشان را بدست خودم بمیرزا علی اشرف
خان دادم که استغناح مبارکی در حق او باشد و در آغاز
دخول بسلک خدمت عسکری از جناب اعلای حضرت
شاه نیز مورد توجهات گردیده انشاء بجن خدمت
بدرجات بکند برسد و دارای نشانی چند بشود .

اختر

از حسن توجهات مخصوصه اعلای حضرت
پادشاه اسلام پناه در این مواد و خصوصا درباره
عسکری که در اروپا تحصیل کرده بکار دولت و ملت
اسلامه خواهد برآمد اینگونه الطاف و مراحم
خودش را شامل فرموده و مراتب استقامت نیات
مقدس را در تزیید اسباب اتحاد اسلام بهر نحوی
اقامه و در این ضمن بدین معامله جزئیه ملل اسلام را
از مطالب بسیار بزرگ آگاه میفرماید . لهذا بنام
اسلامیت و بنام ملت تشکرها نموده اسلام و خیر
خواهان اسلام را تبریک و تهنیت میکنیم .

فردا شب که شب جمعه است همه وکلای فحام
و هیئت رسمیه ارکان دولت علیه عثمانیه مدعو بجناب
جلالتمآب معین الملک سفر کبیر دولت علیه ایران
در سفارتخانه مهمان هستند . در این مهمانی
حضرات وکلای معظم مشارالیهم بانساتهانی

که دارا هستند خصوصاً اشکالی دولت علیه ایران
تشریف فرما خواهند بود .

شب دوشنبه گذشته جناب سیرلیار سفیر انگلیس
از جناب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی در مابین
همایون بهمانی دعوت فرموده شده بوده است
لهذا جناب سفیر مشارالیه شب مذکور بموجب
دعوت سزیه بسرای همایون (بلدز) عزیمت
نموده در مجلس طعام حاضر شده مورد التفات
مخصوص اعلا حضرت پادشاهی شده اند .

از قراریکه مسموع شد جناب دولت و عطفوت
مآب عثمان پاشا وزیر جنگ و جنابان راسم پاشا و قدری
پاشا و صبحی پاشا و سرور پاشا و پرنس حلیم پاشا
و ویتالیس پاشا نیز در مجلس طعام حاضر بوده اند .

از جناب دولت علیه ایران بجناب دولت آت
صوابا پاشا وزیر خارجه بیکه طعمه نشان شیر و خورشید
با کوردون بزرگ نشان مذکور اعطا فرموده
شده است .

جناب دولت آت پرنس حلیم پاشا روز جمعه گذشته
بدولتخانه جناب مستطاب رئیس و کلا عزیمت نموده
باجناب معظم الیه مدتی ملاقات نموده اند .

جناب (کونت دو بسکی) سفیر دولت اوستریا
بجارتان که تازه وارد اسلامبول شده اند روز
یکشنبه گذشته بقرار معمول بمابین همایون عزیمت
نموده در سرای همایون (بلدز) از حضور
همایون اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل
نموده اعتمادنامه خود را در حضرت همایون
تقدیم نموده است .

از جناب جناب سیرلیار سفیر انگلیس شب شنبه
گذشته بجهت سفرای دول خارجه که در اسلامبول
هستند مهماتی بسیار خوبی داده شده است .

در باره تدقیق و تحقیق قانوننامه رسم (بانفت)
مقرر است که اینروزها در باب عالی کوبیسون
مختلطی تشکیل کرده شود . در کوبیسون مذکور
از جناب سفرای دول تبعابه که در اسلامبول هستند
مأموری حاضر شده ریاست کومیسون مذکور نیز

بمقدمه جناب عطفوت مآب اسماعیل افندی مستشار
نظارت خارجه بحول خواهد کردید .

انجمن حسینی

جمع این انجمن مقدس در اسلامبول در دایره
جدادکانه از دواثره قونسلخانه دولت علیه ایران است .
روزهای سه شنبه باستمرار منعقد شده بمذاکرات
منافع و تقریب حصول ثمرات مقصود می پردازند .
انجمن را نظامنامه مخصوص هست که طبع شده
جدادکانه انتشار داده خواهد شد . اعضای انجمن
از جناب ملت ایران که در اسلامبول هستند معین
شده اند . بدین جهت امور اعانت و ربط و ضبط
مبالغ موجوده و تحصیلیه و آنچه را بعد از این باید
بشود انجمن مرجع است . مبالغی که در دره سال
پیش از قمره قوتورات و ابورها بنام زکوة حسینی
در نزد چند نفر از تجار معتبر ایران و اصل آن معادل
هفتصد و ده عدد لیر برای طلای عثمانی بوده است
بوجوب قرار داد انجمن در نزد هر کس هست
بصندوق انجمن گذاشته می شود . برای اعانت
و شرکت در بهره مندی از سرف و وثوق بان مقصود
قراری داده شده است که هر کس بخواهد داخل
این جهت بشود یعنی از این تاسیسات مقدسه
بهره مندی خواسته اعانتی کند و وجوه و مبالغی
بصندوق حسینی اعطا نماید اولاً بامتان
پذیرفته خواهد شد و باسهم و رسم در دفترخانه
ثبت شده در ضمن روزنامهها اعلان و انتشار داده
خواهد شد . مردمان بزرگ محترم آنچه اعطا
خواهند فرمود بذل خدمت خود را بوسائل ممکنه
بمل خواهند آورد . ومع ذلك برای عامه و اجناسی
که متفرقا می شود نوشتههایی بمنوان قبض رسیده
چاپ شده است و این قبض نامهها بطرز مخصوصی است
که ثبت آن در بارجه از آن نوشته است و چون بریده
شده بصاحب اعانه داده می شود بارجه دیگر بقره
و تاریخ و اسم و رسم در دفتر می ماند و هرگز احدی
از مبشرین کار حبله و خیانتی در کار نتواند نمود .
این قبض رسیدهها بمهر انجمن ممهور خواهد شد
که این مهر چهار بارچه است که در نزد رئیس و منشی
اول و دونفر امینان صندوق است و ناهر چهارشان
در یکجا نباشند این مهر استعمال نمی تواند بشود .
و چون نقل نقود و اعانات در این ضمن هست و این
مطلب راجع بامینان صندوق است لهذا در آن
قبضها مهر دونفر امینان صندوق هم خواهد بود .
چون مقصود بسیار بزرگ و عمده از تشکیل این

انجمن در نظر است که در این بای تخت بزرگ بکتابی
بباز عالی برای نگیه و نام سرا ساخته خواهد شد
که جمله دوستان اهل بیت اطهار در آنجا عزرا
و اوزم سو کواری مصیبت فرزند پشیمبر پاک را
بر یادارند و نیز مکتبی که بقدر دو بیت نفر اطفال
و طلاب را در آن بمدارج عالیه دانش و معرفت
و آگاهی توان رسانید تاسیس خواهد شد . بنابراین
هر صاحب حبت و مروتی بل هر کسی که مالک حس
انسانی باشد در بذل بجهود برای حصول این مقصود
خودداری نخواهد کرد . فعلی هذا دعوت میکنیم
طالبان برویکو کاری را بر اینکه بزودی اقدام فرمایند
باجرای وظائف انسانیه خودشان و داخل سازند
نامهای گرامی خود شاترا بسلاک موسسین این
تاسیسات مقدسه که مبنای سعادت دوجاهاتی است
و اتفاق کنند در راه نیکو کاری آن چیزی را که دوست
میدارند .

لن نالوا البر حتی شفقه و انما نجون

بدکان را اندرز

کاغذی از تیزبازهای (بیور) داشتیم
که از روی لطف و هواخواهی بعض مطالب
از غله و مانند آنرا سررشته سخن فرموده از قول
بدکانان باغرض در باره اداره نشر بر اختر سخنانی
نقل و اظهار تائز از اینجی کرده بودند .

همچنانکه استقامت و اعتدال مسلک اختر
محتاج ابضاح و بیان نیست اینگونه سخنان را نیز
در نظر هو شایران که از وضع و ملک ما آگاهند
وقعی نتواند بود . اگر حکایت غله را روزی
بطور خیر خواهانه و بمنوان اعتراض نوشتم حال
آنکه آتوقت از وضع قبول کردن کار گذاران
حضرت والاغله را بذل مرحمتی که از جانب
ایشان در باره اهلی شده است خیری بپارسیده
تسا کرانی و اسباب کرانی و مقدمات قعط باینجا
رسیده و از نوشتهجات معلوم بود که اخلاقی در میان
کسان پیشکار کل و بعض کار گذران حضرت والا
در این قمره هست و ما بقدر لازم بدیدیم که بکوبیم
همه اجزای حکومت ابدی و اسباب کار حکمران
معظم مملکت هستند یعنی اسباب رفاه و آسودگی
وسايت و حفظ ملک و جان و ناموس رعیتند و آنکه
بزرگتر و در صورت ظهور خلاف برای مساوت
اولیتر او باید در اجرای مقاصد عالیه و نیست
رعیت پرورانه و الابی منازع و مخلی مطلق العنان

باشد . مع ذلك حضرت والا بنظر جدید حقیقت بین بمقادیر اولیاء الدول ملهون هر خدمتی را بر کس سزاوار دید، بسیار ندیعی در صورتیکه مشوب نکرده باشند رای حضرت والا البته نتیجه آن صلاح ملک و مملکت خواهد بود . چنانکه در فقه غله بلافاصله نوشتیم که از توجه ایشان آسوده کی برای مردم حاصل شد .

ولی در هر حال این معنی نه تنها در ایران بل در اطراف ممالک مشرق زمین بکمال افسوس دیده می شود که شخصیات و ملاحظاتی شخصی به وجهی از میان برداشته نمی شود و کمتر کسی هست که صلاح ملک و مملکت را یا قوم و جماعتی را اگر چه بسیار بزرگ و عمده هم باشد بر هوای نفسی و منافع شخصی بل بملاحظات بی معنی خود مقدم شمارد . همین است باعث خراب شدن خانهای بسیار و مضل و پریشان شدن اقوام و ملت های نام آور مشرق زمین .

در همین نسخهای اختیری خوانیم که در افغانستان با همه رشادت و باناری در مقابل دولت بزرگی در حاتی که اطرافتستان را دشمن گرفته است آنان به مددیکر افتاده چند کس از خوانین و سرداران افغان بهوای امیری جمعیتها کرده با مددیکر جنگ میکنند . در حاتی که سیل های اروپ رو بختهای ما آورده نزدیک است بکلی مارا محو و پایمال کند ما برای چاره جویی در خیال اتفاق و اتحاد و استظهار نیستیم سهل است اسباب تفرقه را در میان خودمان قوت میدهیم و پیروی می کنیم احکام نادانی و جهالت را چنانکه کلبه کردارهای اغلب مردم مشرق زمین است چه در کارهای حکومتی و چه در کارهای معاشی و معاشرتی و چه در امر کسب و تجارت و مراودات با بنای جنس حتی در امر دیناتی نیز بکمال آشکاری می بینیم ملاحظات شخصی به رونق دین را کم کرده آبروی دیانت ما را می برد .

✽ بلب دمه ساز خود کر جفتی ✽
✽ همچونی من گفتیها گفتی ✽

باری سخن از بدکنان و به بارت دیگر از بدکوی بود در این مطلب مخصوص و صلی باید گفت اگر چه مدتی است ما از ایران بیرون آمده ایم لیکن وضع کار هنوز در مد نظر است آنانکه میخواهند هوا خواهی از حضرت اشرف والا کنند و پراختر اعتراض می آرند که نوشتیم بعضی کاشنکان حضرت والا باید مانع پیشرفت اقدامات پیشکار کل بشوند

اولا بر حالت این معترض باید نظر کرد که از برای چه این مطلب را بدست گرفته است محض الله است یا از روی یک مقصود شخصی و منفعت خودی یا خاطر خواهی که امید می در آن ضمن دارد این سخن را میگوید و از آن گذشته ماهر چه در دایره خدمت ولایت هستند همرا تو کر و کاشسته حضرت والا میدانیم و این معارضات که بدکنان می کنند دلیل بر این است که پیشکار کل را شخص علا حده و مستغنی فرض کرده او را مقابل با سایر کار گذران می شمارد که این یکی خلاف واقع و هم تقصیر شان حکومت است . پس بدکنان هم نادان است هم بدخواه هم باغرض .

صریح می نویسیم که ما شخص با کسی خصومت نداریم تنهار اوی نیک و بد هستیم خیالی هم جز خدمت بانسانیت و ترقیات مدنیه تو عا و خیر خواهی ملت و وطن عقب مانده خود نداریم . و صدق دعوا را گواه همانا نوشته جات چندین ساله خود میدانیم و ما را و انداشته است بر این کار مگر ساقه غیرتی که در این ممالک نزدیک بمغرب زمین قوت گرفته است چه می بینیم ترقیات و حشبان اروپ و فرنگستان را که در مقامات مدنیت بالاترین مقامی را دارا شده اند و قیاس میکنیم با آنان حالات خود ما را با وجود همه قسم استمداد و قابلیت و سابقت مدنیت خودمان و می بینیم چه قدر دور از درک مقامات عالی هستیم و هم ملتفت نیستیم که چنانیم ا

بالجمله این مطالب را امیدواریم بنظر مبارک حضرت اشرف امجد والا برسد و بدکنان را از ملاحظات شخصی به منوع فرماید و رواج دهند در میان افغان تو کر و رعیت ملاحظات خیر خواهانه نوعیه و کلبه را بایستی که همه اجزای مملکت در هر شعبه کار خیر و منفعت عامه و کلبه عمل را بر منفعت شخص خودشان از روی حقیقت مقدم دارند . بل ضررها را بجهت منفعت کل متحمل شوند . چون ایتمنی در دل های افراد اهالی از هر طبقه و صنفی برقرار شد و همه یکدل و یکجهت در رواج دادن این مطلب شوند کار دین و دولت قوام گیرد و شان ملت اعتلا یابد بر آبادی ملک بیفزاید تجارتهارا رونق بیشتر شود ترقی صنایع و فنون عمومیت پیدا کند از وحشیکری بیرون برویم انسان ومدنی حقیقی شده بسر افزای واقفخار در روی زمین زندگانی کنیم .

اگر چه این سخنسان برای این مطلب مختصر

قدری زیاد بنظر میاید لیکن همه کارهای جهان را سررشته ازدو کونه رفتار است و هر کدام منتهی بیک نقطه می شود .

✽ فاذا بعد الحق الا الضلال ✽

علی هذا خود را مقنن میدانیم که بیکارش حقیقت کار زجت افزای خاطر نکارنده نامه تبریز شدیم و در این ضمن مراتب خیر خواهی خود را عرض کردیم .

اما اینکه بدکنان بنا بر اشعار نامه نکار نسبتهای نالایق را از روی قیاسات ظنیه باختر داده از نال و بول سخن بیان می آورده است بحمد الله دامن عصمت و استقامت اختر از اینگونه آلبشها پاک (و آرا که دامن پاک است از بهوده کوبانش چه پاک است) مگر یاوه کوی فراموش کرد مطالبی را که درباره جناب جلاله آقا صاحب دیوان در نسخهای اختر نوشته شد و فراموش کرد این مطالب را که هدیه مقرری جناب معززی الیه چند روز پیش از آن رسیده و در اختیار پاسداری شده بود . مگر بدکنان خیلی دور از ادراک این مطالب باشد .

افسوس که سخن از روی غرض نفسانی را بنهت دیگری میخواهند قوت بدهند و ما هم بخواهیم بطول و عرض و عرق مطلب را تدقیق و حقیقت حال را روشن کنیم . بعلم اینکه منتهی میشود بنوشتن چیزهایی که مناسب نیست نوشتن آنها .

✽ ولکل رابت منهم مقاما ✽
✽ شرحه فی الکلام ما بطول ✽

خارجیه

✽ غزنی ✽

اخبار نامه تایمس در باب وضع شهر (غزنی) که در خاک افغانستان است اطلاعات خود را بقرار ذیل بیان میکنند .

اکنون قلعه غزنی که از جانب محمدجان و ملا مشق علم اساس حرکات و قراقرگاه انتخاب کرده شده است در دست قبایل افغان است که بزرگترین دشمن انگلیسها است . بنسار این احتمال هست که در این نزدیکی از جانب حکومت انگلیس برای ضبط آنجا لشکر فرستاده شود . در جنگ آخری مخاطرات نبودن راه دزست بخار به در میان کابل و قندهار ظاهر شده است . زیرا قبایل غلیجیایی و وردانه غزنی را ضبط و اردوی انگلیس را

چند روزی لازم است که کابل و شر که ناشر ما بماند قبایلی مامن و بنا موقع غزنی واقع و مقصد شمال شر و از قندهار اینکه شهر بهندوستان هرگاه شهر آورده شد تجار تکه بیست هزار (دو ک) میگوید ش غزنی درجه نیز تپه های قلعه (جزال نو) خان امیر واستحکام ۱۸۳۹ از کوشش است که در در این زمان آسانی میتو قلعه پیشتری افغ امیر شیر علی در زبر مح مد کور شو نماید از این افغانستان از این در تاسیس نم میجا و در آورده بو

چند روزی دچار مخاطرات کردند . انکلیسها را لازم است که پس از غلبه های بی دربی که در اطراف کابل و شربور نمودند رو بغزنی پیش بروند زیرا که تاشهر مذکور در وضع حاضر خود مستقل بماند قبایلی را که برضد انکلیسها اتفاق نموده اند مامن و پناهگاه خواهد شد .

موقع مستحکم غزنی در ساحل چپ رودخانه غزنی واقع است از سطح دریا بلندی هفت هزار و هفتصد قدم افتاده است از شهر کابل که در سمت شمال شرقی آنجا است بمسافت هشتاد میل و از قندهار دو بیست و سی میل دور است . برای اینکه شهر مذکور در نقطه عمده چهار راه که به هندوستان می رود واقع شده است دارای اهمیت است هرگاه شهر مذکور در زیر اداره بانظم و قاعده آورده شود معلوم است که آبادانی حاصل نموده تجارتگاه خوبی خواهد شد شماره اهالی آنجا بیست هزار نفوس برآورد شده است .

(دو کتور بلو) که در آنستما سیاحت کرده است میگوید شهر مذکور دارای سه هزار خانوار است . غزنی در جای بلندی افتاده است در اطرافش نیز تپه های بلندیست .

قلعه غزنی در سال ۱۸۴۳ میلادی از جانب (جنرال نوت) خراب شده پس از آن دوست محمد خان امیر اسبق افغانستان دو باره آنجا را ساخته و استحکام داده است . ولی بملاحظه اینکه در سال ۱۸۳۹ میلادی (جنرال کین) قلعه غزنی را پس از کوشش چند روزه ضبط نموده است لهذا منظور است که در ضبط آنجا چندان اشکالات نباشد زیرا در این زمان بواسطه توپهای جدید اختراع بکمال آسانی میتوان ضبط نمود .

قلعه غزنی در اوقات شورش و اختلالهای پیشتری افغانستان و نیز در جنگهای متعدد که در میان امیر شیر علی خان و برادرانش اتفاق افتاده بدفعات در زیر محاصره مانده است . ولی هیچوقت قلعه مذکور نتوانسته است در مقابل محاصرین مقاومت نماید از اینجهت تاریخ غزنی مربوط بشاریخ افغانستان است محمود غزنوی نهمصد سال پیش از این در بخارا استقلال یافته در غزنی حکومتی تاسیس نموده سمت جنوب افغانستان و بمالک پنجاب و آنجاها را ضبط و زیر اداره خود در آورده بود . مشارایه دفعات چند با افغانستان

هجوم آورده باغناجیم بسیار بر کشته در هنگام وفات مالک متصرفه خود را در میان فرزندان قسمت نموده است .

(الب ارسلان) که از شاهیر اخلاف محمود غزنوی است در جنگ برادر خود بهرام خان حاکم غور مغلوب شده شهر غزنی نیز در آن کیرودار خراب شده بود پس از چندی محمدخان حاکم غور شهر مذکور را بجهت خود پای تخت قرارداد . پس از آن مدتی نیز (خوارزه مشاه) در آنجا حکمرانی کرده است . طایفه مغول نیز مدتی غزنی را ضبط نموده اند ولی شهر مذکور تا زمان (بابر شاه) چندین اهیتی نداشته است .

در هنگام محاصره (کامران) و (همایون شاه) که هر دو برادر بودند در وقتیکه همایون شاه در ترکستان بود کامران غزنی را ضبط و بکابل نیز تاخت آورده و والی آنجا را که همایون نصب کرده بود از آنجا بیرون کرده پس از مدتی با کبرشاه سلطان دهلی نیز مصاف داده او را هم اسیر نموده است .

چندی پیش از این غزنی را علاء الدین خراب نموده از آن پس بطور لایق آبادان نشده است . در زمان نادر شاه افشار و حکمرانان مغول غزنی از ملحقیات کابل شمرده می شد . امرای دورانی در وقتیکه قندهار را پای تخت قرار دادند غزنی باز در وضع سابق خود باقی بود . ولی اینقدر هست که هر وقت بجهت منافع موقع در وقوع شورش و اختلالها ضبط غزنی اهمیت حاصل نموده است . چنانکه دوست محمدخان امیر دوار بود که قلعه غزنی در مقابل جنرال (کین) مقاومت خواهد نمود .

مع ذلك جنرال مومی الیه در سال ۱۸۳۹ میلادی قلعه مذکور را بیورش ضبط کرده است .

کیفیت ضبط و یورش غزنی در رساله که از جانب (سیر دوران) نام موثقی که در باره جنگ اول انکلیس با افغانستان نوشته است بتفصیل بیان کرده شده است .

دوست محمدخان پس از شنیدن اخبار ضبط قلعه مذکور به (بلخ) کر بخته شهر مذکور دو سال در دست انکلیسها مانده است . در سال ۱۷۴۱ شمس الدین خان نام از امرای افغانستان با اتفاق قبائل غلیجایی و ورداق بشهر مذکور تاخته عساکر انکلیس را در آنجا بزر محاصره آورده (پالر) نام سرتیپ پس از پنج و ششماه مقاومت

در ششم ماه مارس سال ۱۸۴۳ میلادی بشرابط چند تن تسلیم داد ولی قبایل افغان احکام معاهد و شرایط را رعایت نکردند بروی عساکر انکلیس که قلعه را خالی میکردند هجوم آورده بسیاری از آنان را کشته باقی مانده کان سه روز در کوچه و خانه های شهر بمقابله برداخته دو باره بشرابط تازه تسلیم شده اند ولی احکام عهد تازه را روسای افغان مرعی داشته اند . پس از آن دو باره انکلیسها بغزنی هجوم آورده (جنرال نوت) باشمس الدین مصاف داده او را مغلوب و دو باره غزنی را ضبط و دیوارهای قلعه را خراب کرده است .

پس از چندی امیر شیر علی خان قلعه مذکور را تعمیر نموده علاوه بر این در آنجا یک (دپوی) یعنی انبار مهمات عسکری و یک (فابریک) یعنی کارخانه توپ سازی ساخته شهر مذکور را بوضع استحکام دوم سمت شرقی افغانستان آورده است .

راهی که از غزنی بقندهار می رود به بلندی چهار هزار قدم می باشد ولی در انشای راه موانع عبور خیلی کمتر است . ولی در راهی که از غزنی بکابل می رود گردنه هست (شیر دهن) نام که به بلندی نه هزار قدم است بغیر از آن سایر گردنه های چند هست که پوسته باریک محاط است . از گردنه شیر دهن پیاده با شکار می تواند بگذرد از آنجهت موقع مذکور محکمترین جا های غزنی است .

در اطراف غزنی باغها و بوستانها هست از محصولات آنجا توتون و پنبه بواسطه تجار به هندوستان فرستاده می شود .

والحاصل تا موقع مذکور در دست افغانهاست پیوسته برضد انکلیسها حرکت کرده اهالی را بمقاومت و مقابله انکلیسها تشویق خواهند نمود .

بوجوب یک (استاتستیک) عمده که وزیر تجارت و زراعت فرانسه نشر نموده است اهالی خالک فرانسه عبارت از سی و هفت میلیون یعنی هفتاد و چهار کروور نفس است که از جمله بیست و چهار کروور ساکنان شهرها و پنجاه کروور اهل دهات است . چون کشتیابان و معلمان و بجانان و مجوسان و رهبانان متزوی داخل معاملات جاریه جمعیت بشریه نیستند لهذا لازم می آید که این مقوله از جمع اهالی تیزبیل کرده شوند و شماره این قبیل اشخاص رفرانسه یک کروور

وسیصد و شصت هزار و بانصد و نود نفر است که چون از مجموع عددهای که هفتاد و چهار کرور باشد این مقدار تنزیل شود باقی هفتاد و دو کرور و صد و سی و نه هزار و چهار صد و ده نفر میماند که صورت تمیش و شغل و صنعت اینها از قرار ذیل است .

از این هفتاد و دو کرور و کسری اهالی که ذکر شد دو بیست و ده هزار و دو بیست نفر را شغل و کارشان نامعلوم است و هفتاد و یک هزار و سیصد نفر کذا و امر دمان بی سر و پا هستند . و چهار کرور و صد و پنجاه و یک هزار و نه صد نفر بمرامحه و سود گذران میکنند . و صد و نود و پنجاه هزار نفر موجب خور و حکومت است . و دو کرور و بانصد و سی و پنج هزار و چهار صد نفر مشغول مدرسی و نو بیست و کی و صنایع نفیسه هستند . و شش کرور و هشتصد و سی و هفت هزار و نه صد نفر بکار تجارت و ارسال و مرسول بری و بحری و غیره میپردازند . و هجده کرور و دو بیست و هفتاد و چهار هزار و بانصد نفر اهل حرفت و صنایع میباشند (که دوازده کرور و شش بصنایع متعارفی و شش کرور و کسری معدن کاو و عملیات کارخانه هستند) . سی و شش کرور و نه صد و شصت و هشت هزار و ششصد نفر در کار زراعت و فلاحت میگویند که (بیست و یک کرور ایشان صاحبان املاک و دوازده کرورشان مزدور و رنجور و چهار کرور شان باغبان و غیره هستند)

اگر جمیع تفرعات قسمهای بزرگ را بفصیل شرح نمائیم معلوم میشود که از جمله صاحبان املاک و یا خود دهقانان که هشت کرور نفر هستند (چهار صد هزار زن است) تقسیم شغل سایر شعبه ها از قرار ذیل است .

یعنی هشتاد و دو هزار مرد و پنجاه و چهار هزار زن در سلاک نو بیست و کی و بانصد و نود هزار مرد و سیصد و هفتاد و هشت هزار زن بکارگری و نهصد و بیست و دو هزار مرد و هفتصد و چهار هزار زن بگردوری یومی . و ششصد و شصت و یک هزار نفر مرد و ششصد و شصت و سه هزار زن بشغل خادمی و یا نوکری اهل زراعت مشغول میباشند . و کسانیکه بجهت دیگر از عمل زراعت گذرانسان میشود شش کرور و هشتصد هزار نفر مرد و چهارده کرور و دو بیست هزار زن و دختر اند .

کسانیکه در امر صنایع خدمت مواظبت

و رسیدگی دارند دو کرور و صد و بیست و پنج هزار نفرند که از جمله دو بیست و بیست و شش هزار زن است این دو کرور و صد و بیست و پنج هزار نفر استادان بزرگ و معروف هستند که صد و چهل و سه هزار مرد و پنجاه هزار زن بکار نو بیست و کی و سه کرور و پنجاه و پنج هزار مرد و کرور زن بکارگری و سیصد و پنج هزار مرد و دو بیست و چهل و چهار هزار زن مزدور برای کارهای متفرقه و هفتاد و هشت هزار مرد و صد و چهل و سه هزار زن خادم و خادمه مستخدم میدارند . و کسانیکه از صنعت و حرفت گذران میکنند تقریباً سه کرور و صد و هشتاد و شش کرور و شش و یک کرور و دو بیست و هشتاد و چهار هزار نفر که از جمله (دو بیست و بیست و یک هزار زن است) عمال تجارند و اینها دو بیست و چهل و هفت هزار مرد و هفتاد و یک هزار زن مأمور و مأموره و صد و نود و هشت هزار مرد و پنجاه و شش هزار زن کارگر و صد و چهل هزار مرد و هشتاد هزار زن مزدور بجهت با کردی و شصت و پنج هزار مرد بجهت خدمتکاری و صد و هشتاد و هشت هزار نفر مرد و زن برای طبایخی و دایمی استخدام میباشند و در زیر سایه اینها یک کرور و صد و شصت و یک هزار اطفال ذکور و دو کرور و سیصد و چهل و شش هزار اطفال اناث گذران میکنند .

گذشته از اینکه از تدقیق و مطالعه این (استاتستیک) اهل هوش و اصحاب فرهنگ خیلی مطالب درک می نمایند بجای دقت فرقیست که در میان زنان غرب و زنان شرق است . در میان اروپا زنان در هر کار و پیشه حتی در علم و ادب و دانش از مردان فرقتان بسیار کم است برخلاف زنان شرق که داخل هیچ کاری از کارهای دنیا نیستند کارشان منحصر بولاد پروردن است و در آن کار هم پایه معرفتشان معلوم است . بلی اگر فردوسی صحیح گفته باشد .

زنارا همین بس که در روزگار نشینند و زاینده مردان کار (ترجمان افکار)

بقیه از نظامنامه بولیس طهران از نمره هفتم

(ماده چهارم) هر کس اسب در میان کوچه و بازار بداند اعم از اینکه بکسی اذیت برساند

بازرساند از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس شده اسب او در دایره جلیله خواهد ماند تا در صدی پنجم قیمت اسب را با دایره داده اسب را ببرد .

(ماده چهل و یکم) هر کس در مسجدی بازن و بیایچه و غیره بغیر قاعده و خلاف حرکت نماید از هشت روز الی یکماه حبس خواهد شد و از یک تومن تا پنجاه تومن جزای نقدی گرفته در خدمت یکی از پنج تن بدین تسلیم صندوق مذهبی خواهد شد .

(ماده چهل و دوم) کسی در میان کوچه غوغا و بیجهت مثل دیوانگان فریاد بزند و بی نظمی نماید از چهل و هشت ساعت الی دوازده ساعت حبس شده از یک تومن تا پنج تومن جریمه خواهد داد .

(ماده چهل و سوم) هر کس منازعه و دعوا نماید از چهل و هشت ساعت تا یکماه باندازه تقصیرش حبس شده از پنج تومن الی پنج تومن جریمه گرفته میشود .

(ماده چهل و چهارم) کسی که کثافت و زبیل میان کوچه ببرد عوض اینکه بجای مخصوص زبیل ببرد چهل و هشت ساعت حبس از یک تومن تا یک تومن جریمه خواهد داد .

(ماده چهل و پنجم) کسی چیزی را بقتی بفروشد که ارزش نداشته باشد از قبیل نان و کاه و جو و هر چه و زغال و غیره که مایحتاج خلق است چهل و هشت ساعت حبس از یک تومن تا پنج تومن جریمه خواهد داد .

(ماده چهل و ششم) هر کس بطور غیر مستور بکوچه بیرون بیاید باندازه تقصیر او از چهل و هشت ساعت الی یکماه حبس خواهد شد .

(ماده چهل و هفتم) هر کس میبرد و هر کس متولد میشود کسان آنها مجبور است با دایره خبر بدهند تا در دفاتر اموات و متولدین اسامی آنها ثبت و قید شود هر کس تخلف نماید چهل و هشت ساعت حبس از یک تومن الی پنج تومن جریمه خواهد داد .

(ماده چهل و هشتم) کسی که تزویج میکنند با طلاق میدهد با طلاق بکشد از طرف زن و شوهر باید با دایره اطلاع بدهد تا در دفتر ثبت شود هر کس تخلف کند بیکروز حبس الی پنج تومن جریمه خواهد داد .

(ماده پنجم و نهم) هر کس میخواهد بسفری خارج از ولایت ایران برود یا اینکه از سفر مراجعت کرد، باشد باید بداره پولیس اطلاع بدهد آنکس که مخالفت نماید بیست و چهار ساعت حبس شده از یک تومان الی پنج تومان جریمه خواهد داد و این بجهت آنست که آنها در دفتر ثبت شده وارد و صادر معلوم گردد.

(ماده پنجاهم) کسی که از شهر طهران بسفر چهار و پنج ماه بیرون رود چه هنگام عزیمت وجه در مراجعت باید بداره پولیس اطلاع بدهد تا در دفتر نوشته شود هر کس تخلف نماید بیست و چهار ساعت حبس از یک تومان الی پنج تومان جریمه گرفته میشود.

(ماده پنجاه و یکم) کسی که میخواهد خانه بسازد و بنای جدیدی نماید که این بنا در سمت کوچه و متعلق بمهر است باید نقشه آنرا آورده بداره پولیس اطلاع بدهد تا معلوم شود چگونه میخواهد بسازد و در دفتر نوشته شود اگر کسی اطاعت ننماید بیست و چهار ساعت حبس از یک تومان تا پنج تومان جریمه خواهد داد.

(ماده پنجاه و دوم) هر کس قهوه خانه جدید میخواهد باز کند یا دکان تازه دایر نماید هر نوع

امتنه در آن میخواهد بفروشد مجبور است بداره پولیس اطلاع بدهد اگر خیر ندهد چهل و هشت ساعت حبس از یک تومان تا ده تومان جریمه گرفته خواهد شد.

(ماده پنجاه و سیم) کسی که میخواهد خانه خود را عوض کند باید بداره پولیس اطلاع بدهد که ثبت شود والا بیست و چهار ساعت حبس از یک تومان تا پنج تومان جریمه خواهد داد.

(ماده پنجاه و چهارم) هر کس چیزی در کوچه و بازار پیدا نماید از قبیل اسباب و اسلحه و یا اسب و قاطر و الاغ و سایر حیوانات باید آنرا بداره نظمی آورده تسلیم نماید و در عوض بفرخور اندازه آنچیز انعامی خواهد گرفت و هر کس پیدا کرد و نیاورد و بعد معلوم شود از شش روز الی یکماه حبس و مانند دزد باو رفتار میشود.

(ماده پنجاه و پنجم) هر کس چیزی کم کند یا از دست بداره پولیس اطلاع بدهد که مشغول تقصص و پیدا کردن آنچیز باشند.

(ماده پنجاه و ششم) هر کاه صاحب خانه و یا دکانی خانه و یا دکان خود را غفلت کرده باز بگذارد و چیزی بدزدی ببرد بعد بیاید به پولیس عارض شود پولیس حرف او را جز و لا طایلات شمرده او را

نخواهد شناخت و کوش نخواهد داد.
(ماده پنجاه و هفتم) کسی که اسباب خود را بدون هیچ محافظه و با سبب مخصوص جانی میکندارد اگر اسباب او را ببرند پولیس ابتدا ضامن آن نیست اما تجسس دزد را خواهد کرد.

(ماده پنجاه و هشتم) کسی که بجهت در کوچه پیدا نماید او را بداره پولیس بیاورد هر کس تخلف بکند بیست و چهار ساعت حبس و از یک تومان الی سی تومان جریمه خواهد داد.

این مختصر کتابچه که اولین رساله قانون پولیس است مفصل به پنجاه و هشت فصل است تماما از عرض حضور مهر ظهور و امضاء آفتاب ضیاء همایونی گذشته و تصدیق وزرای عظام دربار سپهر احتشام رسیده است که حسب الامر الاعلی تمام فصول مزبور بموقع اجرا گذارده خواهد شد فی یوم پنجشنبه هفتم شهر شوال المکرم سنه ۱۲۹۶

اسامی و کلای اختر

کسانیکه طالب خریدن سالیانه اختر ذرخارج هستند در طهران بعالمیجات سلالة الاطیاب حاجی سید خلف تاجر نجفی رجوع نمایند.

از ترجمه حکایت تالک

تلك و بردن تملك را در کشتی بجزیره (کرت) و در بیان تماشای اوضاع (آنقرت) که اسبهای در یابی بعزاده خود بسته بود و بعد (کالپسو) تا بدین مقام لب از کفناز بسته و ساکت نشسته بانهایت دقت و مسرت حکایت تالک را بکوش هوش اصفا می نمود پس برای رفع خستگی رشته کلامش را برید چنین گفت کنون وقت آن است که ساعتی طعم خواب لذت استراحت را بعد از این همه صدمات و زجات بچشید در اینجا از همه جهت اسباب عیش و بساط نشاط آمده و موجود و از همه طرف ابواب وحشت و بیت مسنون است از نعمات و لذاتی که خداوند هر تورا در اینجا پس از رنج بسیار و مشقت بی شمار رسانیده بهره یاب و محظوظ باش علی الصباح که پنجه دربان

مشرق در محله افق را باز نماید و خسرو خاوری بر تخت فیروزه کون فراز آید و بی شکست سپاه کواکب شهب شماع خود را بر طرف اندازد و آفاق را منور سازد عزیزان رشته وقایع و سرگذشت تورا خواهیم گرفت بنام ایزد پدر تو در عقل و کیاست و حلم و شجاعت هرگز با تو برابری نتواند (آشیل) فاتح (هکتور) و (تره) که کوی شجاعت از همکنان بوده بی بدوزخ برد (آسید) بزرگ که صفحه خاک را از خس و خاشاک بی اعتدالی آنهمه غول ناپاک بکشته و در تقوی و رشادت با تو ده سازی ندانند همی خواهیم که خواب شیرینی درازی امشب را بر شما کوتاه کند لکن افسوس که هر مرافرو نتر از سالی خواهد نمود و از دیدار خوش و کفناز دلکش توام محروم خواهد داشت و برای من چه دیر خواهد کشید که حکایات دلپذیر تورا

بشنوم و چیزی را که میدانم بر تو بیان و آنچه را نمیدانم از تو سؤال کنم کنون جان شیرین من با این خردمند و متور و هوشمند بمحل استراحت و خوابگاه خود شنابید و بصومعه جدا گانه که مر شما را جایگاه برداخته و بستر انداخته اند فرا روید از (مورفه) درخواست میکنم تا خواب شیرین و لذات بهترین خود را بر روی چشمان شما بکسند و بخورات روحانی را بر عروق و اعصاب خسته و رنجور شما جاری کرده طایر خیالات خود را باز فرستند تا در اطراف شما پرواز آید و خیال شما را با صورتیکو و اشکال مضحک مشغول و هر آن چیزی را که باعث بر بیداری و عدم تکمیل خواب می شود از حوالی شما دور کند. پس (کالپسو) دست تالک را گرفته بصومعه که در قرب صومعه خود برای ایشان مضجع برداخته بودند و در سادگی و صفا

در تبریز عالیجناب عمده التجار حاجی سید ابراهیم آقا تاجر کاشانی .

در اصفهان عالیجاه مقرب الحضرت العلیه آقای میرزا علی محمد منشی حضور حضرت والا .

در شیراز عالیجاه نبالت دستکاه آقای حاجی سید ابراهیم وکیل شهیندر دولت علیه عثمانی .

در رشت عمده التجار محمد آقا تاجر اصفهانی .
در خراسان جناب منشی محترم تلکرافخانه مبارکه .

در کرمانشاهان عالیجاه بجدت همراه آقای حسن وکیل التجار دولت فخریه انکلیس .

در سنندج جناب والایجاه نبالت دستکاه آقای سید جابر وکیل شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در همدان عالیجاه عزت همراه حاجی محمد سعید افندی شهیندر دولت علیه عثمانیه .

بفداد در خان دفتر عالیشان عمده التجار آقا محمد کاظم تاجر همدانی .

دیار بکر عالیجاه آقا میرزا حسین کار پرداز دولت علیه ایران .

در ارومیه عالیجناب آقا ملا صادق تاجر دیبلفانی .

در اذربایجان عالیجناب میرزا آقا جان کنایه تبریزی .

در بیروت عالیجناب حاجی بابا تاجر دیبلفانی .

در اسکندریه عمده التجار خواجه حبیب غرزوی .

در مصر عالیجناب آقا ملا نقی تاجر تبریزی .

در حیدرآباد هند در سرکار نظام عالیجاه آقا میرزا نصرالله صاحب قباچی .

در کلکته عمده التجار آقا محمد علی تاجر شیرازی شهر به چیناوی .

در کراچی بندرسند جناب فضیلت مآب میرزا محمد شفیع صاحب مهمتم اخبار نامه مفرح القلوب .

در مدراس عالیجناب فضیلت مآب نصیرالدین صاحب مشهر جریده شمس الاخبار .

در بندر لوهین ماچین عالیجناب عمده التجار حاجی ملا حسن واعظ تاجر خراسانی .

مراجعت کرده مشتری بودن خودشان را بواسطه

حضرات معزی البهم و باواسطه پوست مستقیماً با اداره اختر معلوم نمایند .

و همچنین در باره رسانیدن قیمت سالیانه و شش ماهه هر دو وسیله می توانند رسانند .

دیگر اینکه سوی ممالک عثمانیه در هیچ جایی کمتر از سالیانه ابونه و مقاطعه نخواهد بود .

بجز اشخاص محترم و کسانی که سمت استنفا دارند در همه جای قیمت سالیانه را در ممالک عثمانیه افلاشها هم را باید پیشکی اطف نمایند نامدار انتظام و رونق کار جریده کردند .

عموم مشترکین خاصه مشترکین صفهان هندوستان را زجت اطلاع داده می شود که در صورت امکان وجوه جریده را بلا واسطه در ضمن پاکت بانکنوت انکلیس که پول کاغذی است با پوست خانها بجه کرده یکسر بر مرکز اداره اسلامبول ارسال فرمایند و در جاهایی که بانکنوت نیست مانند ممالک ایران بحضرات وکلای کرامی رجوع فرمایند یا حواله تجار قری بدهند .

تظاہر

وهو ابرست . ای تملک پس کی عاقل خواهی شد و عنان اختیار اسان خود را داشته به پیوده سخن نخواهی راند دیگران بهوش و عقل تو درستی که جایز الخطا هستی حسرت می برند لکن من از جزئی خطای تو اغماض نمیکنم و اندک خلاف تو را معاف نمیدارم زیرا که من از پایه استعداد تو باخبرم و پس از محبتی که با تو دارم باید از وادی کراهیت باز رهام و از خطاهای خوبت آگاه کنم هنوز چه مقدار از مراتب عقل و کفایت پدر دوری تملک جواب داد که چگونه میتوانم ما و اول او را معمول نداشته از سختش تجاوز تمام و وقایع خویش را شرح ندهم منظور گفت بلی بایستی اطاعت قول او را کرده بحکایت سرگذشت خود مبادرت کنی ولی به بطوریکه آتش عشقش را مشتعل (باقی دارد)

روایت و بسط حکایت جز اینکه آتش عشق او را مشتعل کرده و وجدش را فزودم نمی بخشود بلکه موجب گرفتاری و مورد اسیری خطرناک تو گردید بعد از آنکه بواسطه فصاحت کفایت و صباحت دیدار دل او را روبرو و خاطرش را مشغول نمودی چه گونه امید آن داری که دل بفارقت تو راضی کند و اجازه سفرت دهد بحب شهرت پیوده و سنایش خوبت بسخت مجبور و از راه حزم و احتیاط دور نمود حکایت وقایع (ایس) را تمهید شد تا مراتب محبت خود را که در باره او مرعی داشته و بد و دولت جاودانی ارزان نموده اظهار نماید و از راه زبری حقیقت مطلب را بیان نکرد و از تو پیمان گرفت تا پاره از روی اسراری که بر او پوشیده است برداری بلی این چنین است صنعت و زبردستی زنان مدانه کو

کتر از صومعه خودش نبود دلالت کرد چشمه آبی از یک کوشه صومعه جاری بود که زمزمه شیرین و صدای جریانش صلاهی خواب مبرد و حوریان در دور خوابگاه از سبزه های نرم و نازک در نهایت پاکیزگی مهیا کرده پوست شیرینی بر روی بستر تملک و پوست خرسی بالای بستر منثور کسترده بودند چون بر سر بالین فراز آمدند در بستر دراز شدند پیش از آنکه خواب برایشان مستولی شود متور تملک را مخاصب داشته چنین گفت شیرینی حکایت سرگذشت بسختی باز داشت و بواسطه روایت کیفیات ممالک و مخاطراتی مر تو را پیش آمده و بحکم هرنسندی و شجاعت و آزر وی خردمندی و کفایت روی بر نافع مردانه قدم گذاشتی و ثبت و رزیده از پیش برداشته را کتی رب التوسع را محظوظ کردی این شرح

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .

اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۷ ربیع الاول سنه ۱۲۹۷
۶ شباط رومی و ۱۸ فوریه ۱۸۸۰

تعمیرت بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی نسیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رویی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشجات سودمند را بامتاز می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تذکره امحا

از لندن ۱ ربیع الاول اخبار نامه
(دبلی نیوز) تذکره افنامه ذیل را از پترسبورگ
گرفته نشر نموده است .

بوجب مقاوله نامه که در میان دولتین انگلیس
و ایران عقد شده است دولت ایران حق ضبط
و تصرف ولایت هرات را خواهد داشت . در مقابل
آن دولت ایران در افغانستان بدولت انگلیس
معاونت خواهد نمود . دولت انگلیس علاوه
بر آن راه راهن ایران را که متصور است تا خلیج فارس
ساخته شود در عهده گرفته است .

از بکرش ایضا بموجب خبرهایی
که از (هوجه بک) رسیده است در پترسبورگ مطبوعه
که بطور پنهانی باره اوراق مضرت امیر برای
قسمت نمودن در میان قشون روس طبع میشده است
باطلاع پولیس پیدا شده در مطبوعه مذکور
خیلی اوراق فسادآمیز موجود بوده است . بدین
جهت در هوجه بک شبها خیلی کسان از جانب
حکومت گرفتار شده خائنه ای گرفتاران را بدقت تمام
جستجو میکنند .

والی هوجه بک نیز در دهم شباط فرنیکی بجانب
پترسبورگ عزیمت نموده است .

از برلین ایضا اخبار نامه (المان شمالی)
میگوید . فقره مسلح شدن قشون المان از جهت
این است که دولتین فرانسه و روس بمقدار قوت
عسکری خود میفزایند . اخبار نامه مذکور
در اثبات این مطلب خیلی کوشش مینماید . چنین

میگوید دولت المان آرزومند بقای صلح و آسایش
است و تدابیری که در باب افزودن قوت عسکری
و مسلح داشتن قشون خود بکار می برد برای آن نیست
که در خیال جنگ با یکی از دولتها بوده باشد بل برای
نکاهداری امنیت آبش خود تدابیر مذکور را
اقدام نموده است .

از برلین ایضا مجلس پارلمنت المان
باز شد . اعلی حضرت امپراتور المان در خطابه
رسمی خودشان سان نمودند که . مناسبات دولت
المان ماهمه دولتها بطور صلح جوئی و دوستانه است .
دولت المان بموجب آرزوی ملت مساعی دولتها را
که در باب بقا و دوام صلح و مسالمت اروپا بکار می رند
همراه خواهد نمود . امپراتور مشارالیه
علاوه بر آن اساس بوانتک خودشانرا بطور صلح
جوئی اظهار و بس از آن بیان نمودند چون دولتهای
همسایه قوت لشکری خودشانرا زیاد میکنند دولت
المان نیز ناچار است از اینکه برای نکاهداری
آسایش و استراحت خود تدابیر خود را در احوال
نمودن تدبیرات لشکری خود بکار ببرد .

از لندن ۳ ربیع الاول در مجلس
مبعوثان کاغذی از جنرال رو برتس که کوماندان
لشکر انگلیس در افغانستان است رسیده بود خوانده
شد . جنرال مومی الیه در کاغذ مذکور روایاتی را
که در باب بی اعتدالیهای انگلیسها درباره اهالی
افغانستان کرده میشد تکذیب نموده است .

از اتن ایضا (مسیومانی) وزیر
خارجیه دولت یونان در جواب (مسیومانی)
که در باب مسئله تحدید حدود یونانستان سؤال نموده
گفته است که مذاکرات کوبه پسرهای دولتین عثمانی

و یونان نتیجه حاصل نکرده است که موافق
آرزوی دولتهای اروپا باشد . بنا بر این دولتهای
اروپا در این باب بتوسط اقدام نموده مشغول
مذاکرات هستند .

(مسیومانی) در جواب وزیر مشارالیه
گفته است تنها توسط دولتها در انجام دادن این فقره
کافی نیست بل از وظائف خود یونانستان است
که فقره مذکور را انجام بدهد هر گاه دولت یونان
در این باب بمقتضای وظیفه خود در رفتار نماید یونانستان
مخو خواهد شد .

از لندن ۳ ربیع الاول اخبار نامه
(دبلی تذکره) بموجب تذکره افنامه وین میگوید
فقره قشون فرستادن دولت اوستریا بایالت (تیرول)
صحت و تحقیق حاصل نموده است . زیرا دولت اوستریا
کاغذی بدولت ایتالی نوشته ضمنا اظهار داشته است
که حرکات و تشویقات بجبهت (ایتالی ایر بدنا)
حکومت اوستریا را ناچار کرد از اینکه محض بجهت
تدابیر احتیاطی بایالت مذکور قشون بفرستد ولی
در این باب دولت اوستریا را هیچ گونه نیات دشمنی
بدولت ایتالی نیست .

از لندن ۲۹ صفر در مجلس مبعوثان
سیراستفادورت نور تقوت خطابه خوانده ضمنا بیان
نموده است . اگر چه اظهارات آخری دولت ایران
که در باره ایالات هرات بحکومت انگلیس نموده بود
از جانب حکومت تدقیق و رسیدگی در آتیاب بعمل
آمده است ولی بملاحظه اینکه تاکنون این فقره
سمت انجام نیافته است مناسب نیست که در این باب
بمجلس اطلاعات داده شود .

از پاریس ۱ ربیع الاول اخبار نامه

(رپو پلبك) ميگويد اينكه شايع شده بود در برلين كونه كره بر ضد گروه سوسياليسٲ تشكيل كرده خواهد شد بي اصل است .

از لندن ايضا تكليف مسيو (رادموند) كه درباره قطعه (ابرلاند) نموده بود در مجلس مبعوثان در مقابل شصت و شش راي با كثريت يكصد و شصت راي مردود شد . پس از آن قرارداد شده كه تشكرنامه از جانب مجلس بعليا حضرت ملكه تقديم كرده شود .

اخبارنامه (تايس) ميگويد . از جانب دولت انگليس بدولت ايران براي استيلاي قطعه هرات رخصت داده شده است .

نير اخبارنامه مذكور مينويسد . دولت فرانسه تكليف لورد سالسبري را كه در باب مسئله حدود يونان نموده بود از جانب دولتها براي انجام دادن مسئله مذكور كوميسيون مختلطي تشكيل كرده شود رد نموده ولي سؤال نموده است كه اساس وقاعده كوميسيون مذكور چگونه خواهد شد . جواب ساير دولتها نيز در باب مسئله مذكور بدین زمينه بوده است .

از پترسبورگ ايضا كه دولت روس مقاله نامه ماليه دولت عثماني را كه در بيست و دوم تشرين اول فرنگي بسته شده است بدون اعتراض پذيرفته و ضمنا بابهالي اظهار داشته است كه از اين فقره ميتوان دانست كه دولت بجه مرتبه آرزومند اصلاح وضع ممالك عثماني است .

از پترسبورگ ۳ ربيع الاول اخبارنامه (پترسبورگ) ميگويد . دولت انگليس تا كتون هميشه در باب استيلاي هرات بر ضد دولت ايران حركت مي نمود . ولي اكنون قرار داده است كه دولت ايران هرات را ضبط نمايد . ميتوان گفت كه اين قرار دولت انگليس حركتي بر ضد دولت روس است .

اخبارنامه (كواوس) مينويسد . بجهه بقاودوام دولت ايران شرط اول آن است كه با دولت روس بطور دوستي رفتار نمايد .

از لندن ۶ ربيع الاول اخبارنامه (ديلي تلگراف) بموجب تخبر تلگرافي لاهور ميگويد . ممالك افغانستان بحكومتهاي متعدد منقسم باداره آنها از روساي بومي تعيين كرده

خواهد شد . خود شهرها و مواقع عمده در زير استيلاي قشون انگليس خواهد ماند .

از لاهور ايضا بمقوب خان (۱) از هرات به راهي شه هزار قشون براي ملحق شدن بفرقه محمدجان حركت نموده است كه باتفاق همديگر يكابل پورش بپزند .

از لندن ايضا لورد كراتويل بيان نموده است كه . از لورد ديكونفيلد سؤال خواهد نمود آيا احكام عهدنامه سال ۱۸۵۶ ميلادي كه در ميان دولتين انگليس و فرانسه در باب نگاهداري تماميت ملكيت دولت عثماني بسته شده بود اكنون احكام عهدنامه مذكور مرعي الاجرا است بانه .

توجيحات

بجانب دولت آاب صواباشا وزير خارجه ييكه قطعه نشان عالي عثماني از درجه اولي به عطف مآب ذهني افندي مستشار جناب رئيس وكلا دوم درجه نشان عالي عثماني احسان فرموده شده است .

منصرفي كور بجه بعادت مآب عزيز باشا منصرف پيشترى بيغا .

منصرفي (قره حصار صاحب) بعادت مآب بدري يك افندي رئيس پيشترى مجلس امانت شهر .

منصرفي اورفه بعادت مآب عبدي افندي منصرف سابق كليبولي توجيه فرموده شده است .

داخليه

جناب مستطاب رئيس وكلا چند روز پيش از اين بسفارتخانه دولت فصيحه اوستريا رفته از جناب (كونت دوبسكي) سفير تازه دولت مشارالها بازديد نموده است .

(۱) در اسم بعقوب خان در تلگرافنامه سهو اتفاق افتاده است چون در هرات از روساي بعقوب خان نامي نيست احتمال هست ابوبخان باشد .

از جانب حكومت رومانيا بجناب مستطاب رئيس وكلا و جنابان صفوت پاشا و عثمان پاشا وزير جنگ ييكه قطعه نشان (نجم رومانيا) از درجه اول اعطا شده است .

ديشب از جانب جناب سيرا يارد سفيرانگليس در سفارتخانه دولت مشارالها بمحضرات وكلاي فخرام يك مهماني خوني داده شده است . جناب دولت آاب حدي پاشا سمرقراي اعلا حضرت پادشاهي و جنابان علي فؤاديك افندي منشي اول حضور هميون و منيريك افندي رئيس تشريفات عجمي نيز در مهماني مذكور حاضر بوده اند .

اخبارنامه (لوانت هرالد) كه پيشتر از جانب اداره بهيه مطبوعات مدت ششماه تمطيل شده بود مدت معين را تكميل نموده از روز دوشنبه گذشته دوباره بطبع و نشر آغاز نموده است .

بعضي از اخبارنامهها مينويسند . ايتروها در ميان دولتين عليتين عثماني و ايران مقاله نامه نوشته شده بوجوب مقاله نامه مذكور براي اسكان پاره عشاير كه در حدود طرفين گاه بيان ظرف و گاه با نجاناب گذشته مصدر حركات ناشايست مي شوند قرار درست و مضبوطي داد خواهد شد .

پيشتر نوشته بوديم كه ملت روم در اسلامبول براي ساختن يك مكتب ملتي بجمع كردن اعانه اقدام نموده اند چند نفر از اعانه دهندگان نيز نام برديم بابر اين روز چهارشنبه گذشته در حالتيكه بسياري از معتبران ملت مر قومه و بعضي از هريت سفرا بموجب دعوت جناب (بواكيم) افندي بترك ملت مذكور در رسم وضع اساس مكتب مذكور حاضر شده ببنام رسم وضع بناي مكتب مذكور بعمل آورده شده است .

بعد از ختام رسم مذكور جناب پارك مشارالها (مسيو ژورژ ظريفى) و (مسيو قسطنطين قره تودور بدى) وسائير معتبران ملت مذكور را بطعام دعوت نموده است . زمين مكتب مذكور را كه در شه هزار ذراع مربع است و مسيو ژورژ ظريفى و مسيو نيكولا ظريفى بجانا براي مكتب مذكور واگذار نموده اند . مصارف مكتب مذكور تخميناً بازده هزار ليرا برآورد شده است . ثلث

بلغ مذکور است و روزی نظری بیگدغه بطور اعانه اعطای نموده مابقی را نیز سایر متبرعان ملت داده اند .

اخبار نامه های بیک اوغلی مینویسند از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی مه اهل بکهزار لبرای عثمانی برای مخارج مکتب مذکور احسان فرموده شده است .

رو نامه تریجان حقیقت مینویسد . از (هامبورگ) از معمولات فابریک کروپ بنام و حساب دولت علیه عثمانی واپوری پراز مهمات جنگ باسلامبول وارد شده است .

دو روزی تریجان اول سفارت دولت ایتالیا معیم اسلامبول از جانب دولت فحیمه روس بیکه طعمه نشان (سنت آن) از درجه دوم اعطا شده است .

تاکنون معاش صاحب منصبان کوچک از حد اعتدال خیلی کمتر بوده است بنابراین از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی اراده شده شرف صدور یافته است که واجب آنها بدرجه کفایت مقرر کرده شود .

اخبار نامه قاردو بوسفور بموجب خبر تلگرافی میگوید . در نزدیکی ارض مریم بوسط طهران را فرقه آزاره زنان گردن زاری نموده اند .

اخبار نامه (نواغوص) بطور موفیق میگوید . بموجب تکلیف دولت انگلیس کوه بیونی مختلطی که در اسلامبول برای انجام دادن مسئله حدود یونان تشکیل خواهد یافت در کوه بیونی مذکور نه از جانب دولت عثمانی و نه از طرف دولت یونان مأمور مرخصی حاضر نخواهد شد . کوه بیونی مذکور احکام پروتوکول سیزدهم کونکرت براین مضبوط مذاکرات مأمورین دولین عثمانی و یونان را که در اسلامبول و پروزه در این باب نموده اند رسیدگی نموده قرار قطعی در این مسئله خواهد داد .

ملت ارامنه که در (وارنه) هستند برای تخفیف مصیبت هممذهبان خودشان که در سمت وان مبتلای قطع و غلا شده اند بیکصد لبرای عثمانی

بطور اعانه جمع نموده بکوه بیونی اعانه ملت مذکور که در اسلامبول هست فرستاده اند .

میگویند تاکنون زبانہ برد و هزار لیرا در کوه بیونی مذکور اعانه جمع شده است .

پارلمنت

چون وقت باز شدن یعنی انعقاد مجلسهای عمومی در ممالک اروپا است و در ضمن اخبار نامه ای خوانیم از اوضاع پارلمنت او خطابه ای پادشاهان که در افتتاح مجلس خوانده می شود و این خطابه ادر حقیقت خلاصه بولینیک و دستور العمل آینده است و عمل کرد سال پیش و در فرنگستان خیلی اهمیت و اعتناء بدهند باین مجالس و خطابه ای که در افتتاح خوانده میشود و اهل مشرق زمین از این اوضاع قدری دور و بی اطلاعند . مجلس پارلمنت که هر سال در مدت معینی وقت تشکیل و اجتماعات آن است مجلسی است که اعضای آن اعیان مملکت است و بیرونان ملت یعنی فرستاده شده کان و منتخبان از جانب ملت که این مجلس هم دستور العمل آینده را کلیه معین میکند و هم در اول سال آینده بکارهای سال پیش رسیدگی می نماید که معنی پارلمنت را این بیان بسیار ساده و نزدیک بفهم عامه است و گرنه کار پارلمنت خیلی نخل است و گمانیکه فی الجمله ربط باین کارها دارند میدانند چه خبر است . افسوس که مشرقیان چندین ربطی بان عوالم ندارند و نمونه آنرا هم در مشرقستان ندیده اند و آنچه گفته می شود اکنون بکوش ایشان افسانه میاید . اگر چه در عملیات و شعبه های کار در اروپا هم نامتساها و کجیهای بسیار هست لکن کلیه برداشت عمل به هزار آن نمی شود که اردو بابیان دارند هرگاه با مقامات باشند و روشا به تخنکی شخصیات خودشان را داخل کار نکنند .

بالجمله پارلمنتها که باز شدند خلاصه بعض فقرات و مطالب در ضمن روزنامه های ثبت گردیده سخنانی که در باب جنگ روس با المان همه روزنامه ها را بر کرده و لوله بزرگی در گوش جهانبان انداخته بود به از خطابه اعلا حضرت امپراتور المان همه از درجه اعتناء و اعتبار افتاد بعلمت اینکه امپراتور در خطابه بیان نمود که مناسبات صلح آمیز من بادونتها برقرار است و برای برقراری صلح و آسایش اروپا موافق آمال ملت المان دولت المان نیز مسامحی خود را بکار خواهد برد که متفقا اساس صلح و مسالمت نگاهداری شود و برای محکم کردن این مطلب ترتیبات نظامی و لشکری را دولت المان ا کمال میکند

و اینهم بجهت حفظ مسالمت و امنیت است چه هرگاه یکی از دو طرف برخلاف صلح و آسایش حرکتی بکند ما هم حاضریم او را مقابله کنیم چنانکه همین مطلب را در کاراتفاق با دولت اوستریا - مجارستان هم اثبات کرده بودند .

چند سال بود که پارلمنت انگلیس بواسطه و کبلی از جانب علیا حضرت ملکه انگلستان و امپراتریس هندوستان باز و خطابه از زبان ایشان خوانده می شد . قاعده انگلستان بر این است که هر وقت کار مهم باشد و مقام و وضع امور بیشتر لایق اعتناء و اهمیت لابد علیا حضرت مشارالیه بنفس خود بمجلس آمده پارلمنت را باز میکنند . امسال که علیا حضرت ملکه بنفسها بمجلس را کشوده اند خیلی اهمیت داده می شود . که از جمله جهات اهمیت مشفیه های بود که در این اواخر بیکدغه از چند جهت برای دولت انگلیس پیدا شد و از یکطرف هم بهسد از معاهده برلین و قریب برلین نتوانست بکار مشرق زمین دست بگذارد و از طرف دیگر هم هواخواهان آزادی که بر ضد هیئت وزرای حالانی هستند و مخالف بارفئارهای بولینیک حاضر اسباب تعارض بدست آوردند و بنسای سرزانش در رفتارهای وزرای حاضر گذاشتند و بالا راز همه اینها تسلط دولت روس را در مشرق زمین دیدند چه در سمت رومانی و روسیای ممالک عثمانی و چه در آسیای میانی که معلوم شد سیمت مرو شاه جهان آباد تسلط یافتن بخواد و نزدیک هندوستان می شود و مذاخله با فغانستان میکنند و از اینطرف تخم و ریشه بزرگی در صفحات غربی و شمالی ممالک عثمانی کنش است که با مالک خطرهای بزرگ را تولید تواند کرد و راه نجات او را ... بود خواهد نمود . این است که پارلمنت را علیا حضرت امپراتریس خودشان باز کرده و فصل طولانی درباره حکامه افغانستان و سایر وقوعات که در ممالک انگلیس و حدود آنها اتفاق افتاده است بیان نمودند . در باب افغانستان هم اشعار نمود که محکم کردن حدود هندوستان از طرف افغانستان از جانب مأمور گردیده و در صد این هستیم که مناسبات بکنکی و دوستی خود را بکار ببریم با آنکه توانایی دارند اداره افغانستان و افغانیل را . (این یکی دلیل بر این است که دولت انگلیس بعد از همه تجربتها فحید که دوستی دولت ایران را لازم دارد و حاجت و استقلال دادن با فغانستان بکار آویامد و باید هرات که بک مرکز عمده و نقطه مهم جغرافی

در حدود ایران است در دست ایران باشد بلکه اداره افغانستان را هم بجز ایران کمی نتواند کرد و هر گاه دوات آسایش و امنیت را نخواهد بآورد و بایستی باید همسایه باشد که زعایت عهد و موثقی را محترم و مقدس شمارده و از آن طرف دانست که با وجود تسلط روس در آسیا با وجود مالک بودن دولت انگلیس بر آن همه تبعه مسلم که در هندوستان و جاهای دیگر هست ناچار باید با دواتهای اسلام اتفاق و اتحاد نماید و همچنین آنکه با دولت علیّه عثمانیه سر اتفاق دارد با ایران نیز متفق بشود و یک پولیتیک و سر مشق درست بی عیبی پیش گیرد این است که در ضمن خطابه پارلمنت اشعاری باین مضمونها کرده است (اینک ترجمه خطابه علیا حضرت ملکه انگلستان و امپراتریس هندوستان است که از روزنامه های اروپ در اینجانب نقل می نویسیم)

* ترجمه خطابه ملکه *

لوردها و آقایان من

بکمال خشنودی بار دیگر بصواب دیدم و معاونت مجلس پارلمنت مراجعت میکنم .

باهمه دولتها مناسبات من بطور دوستی برقرار است . اوضاعی که پس از تعطیل پارلمنت واقع شده است موجب انضمام خاطر جمعی از بقا و نگاهداری اساس عهدنامه برلین شده است . مع ذلک برای تعمیر بی نظمیهای که در ممالک عثمانی بموجب جنگ آخری ظاهر شده است اجراءات بسیار لازم دیده می شود .

در باب منع دادوستد غلام و کنیز در میان دوات ما و دولت عثمانی مقاله نامه بسته شده است .

در ختام اجتماع گذشته شماها امیدواری داشتیم بر اینکه بموجب عهدنامه (کندهک) جنگ افغانستان به نیکی انجام پذیر شده است . بموجب احکام عهدنامه مذکور سفير ما با سفير ما مورین که همراه داشت از جانب امیر افغانستان بکمال احترام پذیرایی شده بودند در حالیکه هیئت سفارت ما بعماموریت خودشان اشتغال داشتند افغانستان بکمال اهانت و بی باکی بر ضد هیئت سفارت ما برخواسته پس از آنکه اجزای سفارت مردانه مدافعه نمودند عاقبت افغانان دست یافته همه ما مورین سفارت را بقتل رسانیدند . لشکریان مادر حالتی که بموجب احکام عهدنامه مشغول خالی کردن ممالکی که در زیر اداره امیر افغانستان است بودند این خبر شنیده شد برای کفر و بیجا سر برین ایگونه حقارت که به پیروجه محمل آن نمیتوان شد لشکریان

مارا دوباره دستور العمل داده شد که بکابل برگشته اشرار را تلبسه نمایند . کار دانی نفرات ششون . کار آگاهی صاحب منصبان عساکر انگلیسی و هندوستانی مادر باب سرعت حرکات و سایر مواد عسکری که از آنان مشهود افتاد موجب افتخار بزرگ برای آنها شد . شجاعت قشون ما ب مهارت آنها که در مقام مقابلات وزه و خورد دشمن ظاهر کردند بدرجه ثبوت رسید .

اگر چه فقره استعفا کردن امیر و وقوع پاره وضع شورش و فساد امیر در افغانستان اکنون را مانع از خالی کردن آنجا از لشکریان مانده است . ولی پولیتیک و مسلک حکومت مادر باره آنجا برجعی تغییر نیافته است . همچنین آنکه مقرر داشته ایم حدود مستملکات هندوستان را استحکام داده شود نیز آرزو مند آن هستیم بآنان (مقصود دولت ابرار است) که افغانستان و اهالی افغانستان را میتوانند اداره نمایند بطور دوستی و بکامی باشم .

اعتقادی که در باره اعاده صلح و مسالمت سمت افریک جنوبی داشتیم بحقیقت پوست فقره خلع و کفر ارشدن حکمران (زولو) و تلف شدن قوت لشکری حکمران مشارالیه مستملکات ما را که در قطعه مذکور دارم از مخاطرات آینده رهایی داده موجب ترقی و آبادی آنجاها شده جلو شویش بزرگی را نیز که در مملکت (باسو تو) از جانب اهالی آنجا مرتب شده بود لشکریان مستملکات ما گرفته ایات (ترانسوال) هم از هجوم و تخریب بک رئیس صاحب نفوذ رهایی یافته است . رئیس مومی الیه بمناسبت اینکه در مقابل ما مورین سابق مبارها مقاومت می نمود اقدامات صلح جو بانه ما را بطور اصرار رد کرده بوده است .

اهالی مستملکات ما که در سمت دماغه امید هستند و بسبب اتحاد و اتفاق نایل مختاریت اداره شده اند امیدوارم که اداره مذکور و وسعت حاصل کرده سایر رعیتهای من نیز که در اطراف افریک جنوبی هستند داخل آن شده زمان ترقیهای بزرگ آنان نزدیک شده باشد . نوشتجات و اوراقی که در این باب و سایر مواد هست بزودی بمجلس شما اعطا خواهد شد .

آقایان اعضای مجلس بمبوتان بودجه (یعنی بر آورد دخل و خرج) امسال را دستور العمل دادم که بقدر ممکن بزودی نوشته شده بمجلس شما تقدیم کرده شود .

لوردها و آقایان من

در ختام اجتماع آخری شما اظهار نموده بودم که رای تحقیق و تدقیق وضع تاسف آمیز زراعت ممالک انگلستان کو میسبین تشکیل کرده شده است کو میسیون مذکور تا کنون بمأموریت خود مشغول است .

برای اینکه در باره جاهای قطعه (ایرلاند) محصولات بطور مطلوب نبوده است حکومت انگلیس برای تخفیف مصیبت اهالی آنجاها ناچار شده است که پیاره تدابیر اقدام نماید . برای حصول این مقصود بمأمورین دستور العمل داده شده است که در باب تدارک آنوقه و محروقات باعانات عمومی مراجعت نمایند . حکومت من علاوه بر قوانین حاضره برای تسهیل اشتغال پاره مساعدات زیاد بر قوانین موجوده بکار برده است .

هر چند مسلک و حرکت حکومت اجرائیه دایره اقتداری را که بمجلس پارلمنت باو داده است تجاوز کرده است ولی خاطر جمعی دارم که باز از جانب شما تصدیق کرده شود .

در باب استنصال سرمایه لازم که از جانب کو میسره های املاک کلبسیا بنام نفوذ استثنائی باید داده شود تکلیفنامه بشما داده خواهد شد . تدقیق تدابیر مذکور بمجلس شما عرض خواهد شد . بکار بردن سایر تدابیر را بشما سپارش نموده توفیق یابی شمارا در کارهایی که اقدام می نمایند از خدای خواهانم .

خارجیه

هرات

چون اینروزها در تلکرافتنامهها در باره هرات سخن می رود و اخبار نامه (تلمس) در باره قطعه مذکور از قول (مسیو مالسون) سرتیب و مسیو (وامبری) سیاحان انگلیس که در آنصفحات کشت و کذار کرده اند اطلاعات ذیل را در صحایف خود نقل نموده است لهذا مناسب دیدم بطور اجمال ترجمه آنرا در اینجا بیاورم .

مسیو مالسون میگوید . بجهت اینکه افکار عمومی در تشویش است که آیا وکلای انگلیس در باره افغانستان چگونه حرکت خواهند نمود چنانکه از یکطرف بعضی از اهالی میگویند صلاح

آن است که
واظرف دی
میکنند که
بزرگ استیلای
و در این حال
هندوستان
و غیره برداخت
هرات
پیش از استیلای
هرات خیلی
مذکور دو
مدرسه و یک
و کاروانسرا
هرات از حرد
امیر بورد کور
باز یکی خراب
شاهرخ مرز
در امر مملکت
مذکور رو با
گذشته تعمیر یا
میلادی هرات
حکما و علما و
پس از آن هر
چنانکه آباد
حکومت آوست
نیز بجهت اینکه
و آبادی مشهد
رفتار فتنه تجار
پس از آن
و پنج سال
افغان استیلای
نمونه سال پیش
از وفات نادر
نموده تا این
بوده است .
شهر مذ
بی اعتدال بود
و جنگهای متوال
چون در
کوهستانی بجز
(۱)
انگلیس هرات

آن است که دولت انگلیس افغانستان را خالی نماند و از طرف دیگر جمع کثیری بحکومت یاد آوری میکنند که صواب آن است شهرهای عمده افغانستان بزیراستیلای قشون انگلیس آورده شود (۱) و در این حال از وضع شهر هرات که منزله کلید هندوستان است بنوشته پاره اطلاعات استاتستیکی و غیره برداشته می شود .

هرات مرکز عمده تجارت آسیای میانی است . پیش از استیلای جنکیرخان آبادی و معموریت شهر هرات خیلی مشهور بود چنانکه در آن هنگام در شهر مذکور دو هزار باب دکان و سیصد و پنجاه باب مدرسه و یکصد و چهل هزار خانه و شهرزاجام و کاروانسرای و آسیاب بوده است . ۱۰ کرچه شهر هرات از حرص و طمع جنکیرخان و لشکر کشمیری امیر تیمور کورکان خیلی صدمات خورده است ولی باز یکی خراب نشده بود . در هنگام حکمرانی شاهرخ میرزا فرزند امیر تیمور که فی الجمله اعتدالی در امر مملکت داری حاصل شده بود دوباره شهر مذکور رو با بادی گذاشته صدمات و خرابیهای گذشته تعمیر یافت چنانکه تا اوایل عصر شاهرخ میمیلادی هرات معتدترین ممالک آسیا و مولد و مسکن حکما و علما و شعرا و مؤرخین مشهور آن زمان شده بود . پس از آن هرات را سلاطین ایران ضبط نمودند چنانکه آبادی شهر (وندیک) آن زمان در دست حکومت آوستریا روه نزل گذاشته بود هرات نیز بجهت اینکه ایرانیان اعتدالی با آنجا نداشته بهمیر و آبادی مشهد کوشش میکردند از آبادی اول کاسته رفتار نه تجارت شهر مذکور بکلی محو شد .

پس از آن شهر مذکور را تخمینا یکصد و شصت و پنج سال پیش از این روشای قبیله (ابدالی) افغان استیلانمود بعد از آن نادر شاه یکصد و چهل و نه سال پیش از این با هرات را ضبط نموده پس از وفات نادر شاه باز قبیله ابدالی آنجا را تصرف نموده تا این زمان در تصرف حکمرانان کابل بوده است .

شهر مذکور باینکه در زیر اداره حکمرانان بی اعتدال بوده است پس از صدمات محاصره و جنگهای متوالی ایران باز رو با بادی گذاشته است . چون در هرات بعضی وقتها پاره را هرنان کوهستانی بحکومت رسیده اهالی را سخت می نموده

(۱) حال باید گفت و با اعتقاد کار آگاهان انگلیس هرات را دولت ایران باید تصرف کند .

اندرگاه در شهر مذکور حکومت عادلانه تاسیس کرده شود آبادی و رونق حاصل نموده زمانهای معموریت سابق را که در عهد فرزندان امیر تیمور داشت بر تاق خواهد گذاشت .

موقع هرات در میان ایران و هندوستان در وسط بیابان بسیار مثبت واقع شده است که از یک نهر آبیاری می شود باین وضع بمنزله باغچه و انبار شهرهای آسیای میانی است وضع حاضرش شایسته دقت و اعتنا است .

مسیو فوسترنام نیز در تاریخ ۱۸۷۳ میلادی بهرات مسیاحت نموده میگوید شهر هرات از جهت تجارت بقندهار ترجیح دارد مومی الیه در کار و انسراهای هرات بر زباده از صد نفر بحار و صراف هندوستانی برخوردار است میگوید همه آنها توانگر و صاحب ثروت بودند .

پس از آن (مسیو فرستی و مسیو آرتور کونلی) نام سیاحان انگلیس نیز بشهر مذکور سیاحت نموده اطلاعات خودشان را بجزئی فرق مانند بیانات فوق اظهار داشته میگویند مسافرهایی که از جانب قندهار بهرات می آیند وقتیکه میخواهند بهرات داخل بشوند از دو ساعت راه همه باغها و بوستانین و مزارع است مسافران میان آنها گذشته بروی پلی که بروی آب (هری رود) ساخته شده است میرسند پس از گذشتن پل مذکور باز دو ساعت راه از میان بلنچه ها و بوستانها گذشته داخل شهر می شوند . مسیو فرستی میگوید در بازار هرات متاع ایران و هندوستان و اورنورک و سمرقند و کابل و شهرهای سواحل بحر خزر داد و ستد شده اهالی آنجا نزدیک یکصد هزار نفر است که از جمله ده هزار نفر تارما افغان است . بقدرش صد نفر هندی نیز بطور مسافرت در آنجا هست درباره آنان افغانها بخوبی رفتار میکنند . یکی از ملت موسوی نیز در آنجا یافت می شود .

(مسیو آرتور کونلی) میگوید تناسبت سوء اداره و غارتگری قبایل اطراف و جنگهای ایران اهالی شهر هرات پراکنده شده بقدر چهل هزار نفر باقی مانده است از رونق و آبادی پیش هم خیلی کاسته است . مومی الیکه کوارا بودن آب (هری رود) ولذبت و لطیف بودن میوههای شهر مذکور را خیلی ستایش نموده است میگوید آب و هوای هرات خوبتر بن آب و هوای شهرهای آسیا است در سالی دوماه گرمی زیاد می شود که در سایه میزان حرارت آنجا بهشتاد و پنج درجه میرسد ولی شبها هوا باز خنک می شود . در میان اهالی هرات ضرب المثل شده است

میگویند زمین اصفهان و هوای خنک هرات و آب کورای خوارزم هرگاه در یکجا جمع بشود انسان نمی میرد .

در قطعه هرات معدنهای آهن و مسرب هست ولی بطور لائق کار فرموده فائده بر نمیدارند آهن هرات خیلی خوب است در آسیای میانی اسلحه را که از آهن هرات ساخته شده است عظمتی هست هرگاه معادن را بخوبی راه انداخته کار نمایند خیلی سود میدهد . اسپهای هرات مشهور است و بخارج هم فرستاده می شود ولی قیمتشان خیلی کمتر است در شهر مذکور از اربشم و پشم فرشهای بسیار خوب میافند ولی بمناسبت اشکالات امور نقلیه و بی نظمی راهها متاع آنجا کمتر بخارج فرستاده می شود . محصولات اربشم و غیره بسیار است ولی پارچههای کرباسی خیلی کمتر است . این است وضع و استعداد هرات ترقی آنجا فقط بسته بتاسیس یک اداره بانظم و حکومت عادلانه است .

در زمان حکومت با استبداد کامران شاه واردات هرات زیاد بر معادل هشتاد و نه هزار و دو بیست و چهل و هشت لبرای انگلیسی بوده است که در این صورت هرگاه شهر مذکور بزیر اداره انگلیس آورده شود بخارج لکر گذاشتن در قطعه افغانستان را کفایت میکنند و در اندک زمانی بدرجه آبادی که پانصد سال پیش از این داشت میرسد .

چون از وضع کارها دیده می شود که چند سال بعد از این شهر مذکور را یادوات روس و یا انگلیس ضبط خواهد نمود بنا بر این صواب آن است که دولت انگلیس پیش از رسیدن آن زمان آنجا را ضبط نماید . زیرا تصرف قطعه مذکور از جانب انگلیس اشکالات بسیار بزرگ را بر طرف نموده میتواند با واردات آنجا اهالی را اداره نموده هراتیان را از تعدی و مظالم خلاص و آنجا را برای امتعه انگلیستان تجارتگاهی قرار بدهد .

اطلاعات (مسیو و امبری) نیز درباره قطعه مذکور بدین زمینه ها است .

اختر

در صورتیکه حق مالکیت هرات از میان دولت بدولت ایران منحصر است و دولت انگلیس در سهویات پولیتیکی تاحال مانع بود و حال این ممانعت را سببی باقی نیست پس حق تصرف و بدولت انگلیس دادن جایز نتواند بود .

اخبارنامه الجوائب از (پال مال کازت)
 اخبارنامه انکلیس مقاله بعنوان مقاصد روس
 در آسیای میانی نقل نموده مینویسد که جنرال
 (کرچکوف) که در جنگ آخری با ترکمان سر کرده
 قشون روس بود این روزها به تفلیس رسیده است
 بقصد اینکه باروسا و صاحب منصبان لشکری
 مذاکره نماید که آیا روس آن اقتدار را دارد که در بهار
 آینده جنگ را با قبایل مذکور پیش ببرد یا خیر و رای
 بیشتر صاحب منصبان بر این مقرر شد که هجوم
 و جنگ با ترکمان اشکالات بزرگ دارد بجهت
 اینکه از برای حمل و نقل آذوقه و مهمات
 جنگ حیوانات بارکش وجود ندارد و جنرال
 مشارالیه صاحب منصبانی را که در جنگ مذکور
 و علی الخصوص در جنگ (کولتیه) متهرب شده
 بودند همه را عزل نموده است و بجهت اینکه
 خودش ناخوش است بجای او آلان جنرال (فونشاک)
 مأمور بکوماندهای قشون شده از تفلیس حرکت
 نموده است و از جانب بعضی از مهندسين بدولت
 روس در باب ساختن راه آهنی از (کرسنا فودس)
 لایحه داده شده است و برای جنگ ترکمان
 تکه تا کنون زیاده بر پنج ملیون منسات مخارج
 شده است .

بعضی روزنامه های وین بموجب کاغذی که تاریخ
 ۱۵ کانون ثانی فرنگی از پترزبورگ رسیده است
 میگویند آلان از قشون روس در (اسکی قشلاق)
 که در ساحل بحر خزر واقع است بیشتر زهقت
 فوج که عبارت از پنجهزار نفر باشند نموده است
 و خدمت این افواج آن است که قبيله (جود) را
 از تمدی قبایل (آتسال ترکان) نگاهداری نمایند
 و قشونی که خیال دارند به (اسکی قشلاق) بفرستند
 اولاد (بادکو به) بجمع خواهند نمود و بعد از آنجا
 از راه دریای آتسمت عازم خواهند شد . جنرال
 (ترغوسا کوف) و جنرال ملیکوف آلان در تفلیس
 اقامت دارند .

اخبارنامه (ویزا بند پوست) از مخبر پترزبورگ
 خود کاغذی نقل کرده میگوید قوت لشکری روس
 در ترکستان مرکب از سی و چهار هزار نفر است
 به علاوه آن دوازده هزار سوار قزاق و مقدار کافی
 توپخانه نیز دارد و دولت مشارالیه عزم کرده است
 به هزار سوار قزاق دیگر بر این قوت بفرزاید و اینها
 در (اورنیورغ) تدارک دیده در بهار آینده ملحق به
 اردوی ترکستان خواهند شد و از فرار بیکه معام
 میشود دولت روس در خیال این است که از دوطرف

برمرو هجوم نماید و در این اثنا لابند که در حدود
 چین هم قوت لشکری علی حده برای نگاهداری
 آنجا بگذارند بسبب مسئله (قوچله) اگر چه
 فقره تسلیم این اراضی (قوچله) انجام رسیده
 است ولی پاره امور متعلق بتجارت مابین مستملکات
 ترکستان روس و کاشغر هنوز غیر معین مانده است
 که هرگاه در آنجا لشکر گذاشته نشود احتمال می رود
 که در ثانی در انجام یافتن اشکالاتی واقع بشود
 دولت روس مأمورینی که در آن سمت وارد اطلاع
 داده است اگر چه فقره واگذاری (قوچله) بدولت چین
 انجام رسیده است ولی باید منتظر شد تا مأمورین
 چین از کاشغر آمده آنجا را تسلیم بکنند زیرا ممکن
 است که اهالی آنجا در خیال مهاجرت از آن دیار
 باشند و نخواهند که در تحت حاکمیت دولت روس
 بمانند بجهت آنکه بیشتر اهالی آنجا مسلم است
 و از جهت ظلم و سخت گیری دولت چین بستوه
 آمده اند مظنون است که در آنجا اقامت نموده بمحاک
 روس کوچ نمایند و تبعیت روس را بر مقلد
 و بی اعتدالی حکومت چین مرجح دانند .

(بقیه از سیاحتنامه چین)

ملك چین زمین مثبت خوب دارد و هر نوع
 میوه و سبزه و حبوبات و غیره بفرآوری و نفاسات
 میروید حتی محصولاتی که منحصر به ممالک حاره
 خط استواست نیز در چین بمصوب می آید .
 عمده حاصلات آن مرغ زبوم جای پنج بنه نیشکر
 توتون و غیره است . در سمت شمالی مملکت درخت
 خرما توت نارجیل سرو و دارچینی بسیار است .
 و مادن زروسیم و مس و آهن و سرب و زینق
 و زغال سنگ و نمک بسیار است . از اجناس کانی
 مرغریه و لاجورد و یاقوت و بشم نیز یافت میشود .
 و اتمه و کالائی که از چین خارج میشود از قبیل چای
 ابریشم بشم چینی و فقه قوری ریوند مشک جیوه
 زنجبیل و انواع بهاریات و ادویه و قشای حریر
 و شال و غیره است . آنچه داخل میشود از اتمه
 منسوجات بشمیه علی الخصوص ماهوت و انواع
 پوستهای ذیقیت که از طرف سیر میبرند و زربافت
 و کلابتون دکه آینه شیشه پنجره و اوانی بلور
 از اجناس سرب مرجان قرمز نیل تریاک زرنیخ
 آلات ساعت سازی و آبوس و صندل و دندان فیل
 قلعی مس برنج زرد بر سکه های آشیانه مرغ پرستو
 صدف مروارید و غیره است . در میان این همه
 ادخالات و اخراجات مهمترین و عمده ترین دادوستد

ابریشم و چای و تریاک است . اهالی چین
 گذشته از این که خود همه حریر پوشی میکنند
 هر سالی از هشتاد هزار الی صد هزار بسته ابریشم
 به فرانسه و انگلیس و آمریکا و دیگر ممالک میفرستند
 که اقلاً قیمت آنها بقدر بیست و پنج کرور
 لیرای انگلیس میشود تجارت چای هم بمهمین
 میزان است . در صورتیکه چینیان بجای آب چای
 سرد می آشامند مبالغ کلی چای از جانب روس
 و انگلیس و آمریکا و غیره خریده میشود .
 در عوض اینها سالی صد هزار صندوق تریاک از طرف
 (نیبا) و (بنارس) و (مالوا) و (بمبئی)
 که از شهرهای هند است و بقدر بیست و بیست
 و پنج هزار صندوق هم از ایران مقدار ده هزار
 صندوق هم از ممالک عثمانیه داخل چین می شود
 که بیشترش از (افیون قره حصار) حاصل می آید .
 این همه دادوستد در بندرگاههای میشود
 که اجنبیان را رخصت در آنها باشد .
 سال ۱۸۴۳ میلادی یعنی سی و هشت سال قبل
 از برای اهالی اروپ تنها لنگرگاه (کتون) باز بود
 و با بیکانگان معاملاتشان منحصر باین شهر و با چند
 نفر ملزم و تاجر صاحب امتیاز بود . لنگرگاه
 (کتون) در دهانه رودخانه (که کی آنک هو)
 نام دیگر (چینگ کد آنک) واقع است و شهر
 دارالحکومه ولایت (کوانگ کنک) و شمار
 ساکنانش نزدیک بدو کرور است . و از سبب
 و شصت و سه سال یعنی از تاریخ سال ۱۵۱۷ میلادی
 باین طرف اهالی (پور تکال) و از تاریخ ۱۶۳۴
 یعنی از دو بیست و چهار و شش سال باین طرف
 انگلیسها رخصت دخول بلنگرگاه مذکور را
 داشتند . تا اینکه در تاریخ ۱۸۴۰ یعنی چهل
 سال قبل (میان نیک) باینکه (طاو کوانگ) نام
 خاقان بانگلیسان بجهت اینکه مخالف قانون دولتی
 چین تریاک داخل مملکت نموده اند اعلان حزب
 کرد . اگر چه چینیان در میدان کارزار بطور خوب
 اظهار ثبات و شجاعت نمودند ولی عاقبت الامر مغلوب
 و منهرم گشته در تاریخ ۱۸۴۳ در شهر نانکین
 دولتین انگلیس و چین عهدنامه امضا داشته جزیره
 (هونگ کونگ) را بانگلیسان واگذار نموده نیز
 مجبور شد که پنج لنگرگاه دیگر که عبارت از (کتون)
 (امونیک) (پو فوجاو) (شامق) و (های)
 باشد از برای بیکانگان همیشه باز و مرخص
 بگذارد . در تاریخ ۱۸۵۶ یعنی بیست
 و چهار سال پیش از این به بهانه اینکه چینیان به

کر بلایی سلیمان	۲۰
اقامحمد و کر بلایی قحاه	۲۰
اقامحمد جعفر	۲۰
اقا حسین	۲۰
ایضا اقا حسین	۲۰
حاجی علی	۲۰
اقا عبده	۳۰
مشهدی نجف	۲۰
اقامحمد طوبخانه	۳۰
اقا رسول بشکطاشی	۸۰
اقامحمد قارغنه	۲۰
اقا شهیدی حسین	۲۰
اقا فرج تو بخانه	۲۰
کر بلایی علی اصغر کدخدا	۲۵

شال فروشان دستاکی مجبديه از قرار عددی

بیست غروش

حاجی عبدالجبار اسکوی	۰۸۰
اقامحمد علی سردرودی	۱۰۰
اقامحمد خاتمه	۱۰۰
حاجی محمود شبستری	۱۰۰
حاجی علی اصغر	۱۰۰
حاجی اسماعیل	۱۵۰
اقاعلی برادر حاجی اسماعیل	۰۶۰

بر تو نیز واضح است که نعمت و صفت او در حق تو وجه قدر فزون از اندازه بود مگر سخنان او را باور کردی اینقدر دانسته باش که او خود نیز اغراقیت مدح خود را می داند در ستایش و ربیختند تو نمی گوشت مگر تو را ضعیف النفس می بیند و میخواهد که بواسطه این مدح و ثنا که در حقیقت هر تو را سزاوار است شفته و رامت کند و فریفته بدامت آورد پس از طی این مقالات بمحلی که (کالیسو) متفطر ایشان بود روانه گشته در محفل او حاضر آمدند چون نظر (کالیسو) بر ایشان افتاد برخواسته تبسم کنان هر يك را در جای شایسته نشاند و مقدمشان را کرامی داشته بیم واضطراب باطن را در نقاب سرور ظاهر همی پوشید زیرا که از آغاز هر اندیشه انجام می نمود و میدانت که با وجود آن پیر روشن ضمیر تیر مکرش بر دل تلاك کار کر نیامده عاقبت اونیز مانند (الیس) دلش را با آتش مفارقت کداخته بدام هجرش خواهد

مجبديه از قرار بیست غروش	
ایضا مقرب الحاقان حاجی میرزا نجفعلی خان	۲۰۷
زبادی تمهدی صنف چای فروشان	۱۰۰
حاجی عبدالزاق شبستری	۱۰۰
حاجی اسماعیل قلفروش	۰۵۰
اقامحمد حسین تیکچی	۰۲۰
حاجی کریم خوبی	۰۵۰
حاجی حسینقلی اهرنجانی	۰۶۰
اقا رستم اهرنجانی	۰۵۰
حاجی محمد علی اهرنجانی	۰۴۰
اقا سلیمان شبستری	۰۲۰
چای فروشان ایرانی	
اقا جلیل	۲۰
اقاعلی اصغر	۲۰
حاجی محمد تقی	۶۰
اقا اسماعیل	۲۰
اقاعلی اکبر چایچی	۶۰
کر بلایی احمد	۲۰
اقاملا هلیقلی	۴۰
کر بلایی حسین	۰۵
کر بلایی خلیل	۰۵
اقامحمد باقر	۰۵
صادق اقا	۴۰
اقا جلیل سلطان محمدی	۲۰
ملا نی	۲۰

آداب تکلم و رسوم سخن گفتن بیاموز و در هر بانی که از تو سؤال کند ستایش خویش را فرو گذار و اختصار را لازم شمار تلاك در نصاب مشفقانه متور بر گوش جان کشیده چشم بر بستند و بخواب اندر شدند همینکه (فبس) کونه افق را بکله کونه شفق بیاراست متور صدای (کالیسو) را شنید که در میان درختان حوربان را ندانمیداد پس از بستر برخواست و تلاك را بیدار نمود گفت تو بت خواب سپری شد کنون وقت بیداری است برخیز بمحفل کالیسو شتابیم و صحبت او را دریابیم لکن از سخنان دلپذیر احتراز کرده و دفتر ضمیر خود را در زرداو باز مکن و از خطر مدهائنه و ستایش او پرهیز دوش باهوش و هیز هم آغوش کرده بر پدر خرده مند و (آشیل) دلیر و (هرکل) نامدار که بواسطه تزکیه نفس و تصفیه جسم ملکوتی پیدا کرد و عالم مجردات و لاهوتی متصل گشته بزندگانی ابدی رسید و بر (فزه) بزرگوار تقدیم و ترجیح داد

بیدق دولت انکلیس بی اعتنائی و حقارت نموده اند باز دو باره کار بچنگ منجر شده دولین انکلیس و فرانسه بالاتفاق لنگر گاه (کنتون) را بتوب گرفته باز چینیان ایندفعه هم شکست خورده در تاریخ ۲۸ شهر ژولیه سنه ۱۸۵۸ میلادی در شهر (نین سین) دوباره عهدی بسته شده و بموجب آن عهد نامه دولت چین ناچار چند بندر دیگر و بیشتر آزادی و امتیازها به بیگانگان ارزانی داشت . هنوز صدای توپ و تفنگ بکلی از گوشها بیرون نرفته بود که چینیان از قبول بعضی شرایط عهدنامه (نین سین) استنکاف نموده در تاریخ ۱۸۶۰ یک محاربه دیگر ظهور کرد در این محاربه لشکر انکلیس و فرانسه شهر پکین را که پایتخت چین است فتح نموده ایندفعه در عهدنامه تصریح شد که جمیع ممالک چین از برای بیگانگان باز و غیر ممنوع بوده رها بین نصارا نیز در امر دعوت بدین مآذون و مرخص باشند .

(باقی دارد)

بقیه اسامی اعانه دهندگان انجمن تکیه حسینیه	
و مکتب ملتی ایرانی در اسلامبول بحساب لیرای عثمانی از قرار صد غروش	
مقرب الحاقان حاجی میرزا نجفعلی خان دفعه دوم	۵۰۰
حاجی محمد خوبی	۱۰۰
حاجی زین العابدین اهرنجانی	۱۰۰
	۷۰۰

از ترجمه حکایت تلاك

وهو او هوش را بهیچان آوری بلکه می توانستی بگوئی که مدتی بی سپر جزایر و بحار و صحرای وقفار کشته گاهی در (سبیل) گرفتار و گاهی در مصر دچار حوادث روزگار بودم همیشه در برای اطلاع او و اطاعت تو کافی بود سخنان دیگر جز اینکه نیران سوزنده عشق و زهر کدازنده هوس را در دل او زیاد کند عمری نداشت امید که خداوند از خطر آن سم قاتل و زهر هلاکت محفوظ دارد .

تلاك با کمال الحاح و فروتنی گفت پس کنون چه بایدم کرد منسور گفت حال دیگر بحال کتمان مقال و باقی سرگذشت نمائده پس از استماع این سخنان دیگر فریب نخواهد خورد کتمان تو مایه اشتعال آتش غضب او خواهد بود علی الصباح شرح الطاف نامتاهی الهی را که در همه حال شامل احوال تو گشته بانجام برسان و زین پس

۱۰۰ افانجد کریم شبستری
 ۰۸۰ افانجد امین شبستری
 ۰۵۰ افاعلی هموشبستری
 ۰۴۰ افامیرزا محمد تبریزی
 ۰۴۰ حاجی غفار تبریزی

 نیکی‌ها
 ۰۱۰ افاحسین خوبی
 ۰۱۰ مهدی دیباقانی
 ۰۱۰ مختار اهرنجانی
 ۰۱۰ افاعلی خوبی
 ۰۱۰ شکر شبستری
 ۰۱۰ جابین شبستری
 ۰۰۵ افاعبداه
 ۰۱۰ زین العابدین
 ۰۱۰ عبدالعلی
 ۰۱۰ عدالحسین
 ۰۱۰ عبده اهرنجانی
 ۰۰۵ علی اصغر
 ۰۱۰ صادق
 ۰۰۵ غفار اهرنجانی
 ۰۱۰ آقاباخوی
 ۰۰۵ محمدعلی

صنف حاجی
 ۱۰ ملا اسماعیل
 ۱۰ مشهدی محمد
 ۱۰ مشهدی او وردی
 ۱۰ محمدعلی
 ۱۰ خلیل
 ۱۰ رستم
 ۱۰ لطفعلی
 ۱۰ عبدالملکی
 ۱۰ قحاه
 ۱۰ حاجی محمد تقی
 ۱۰ خلیل
 ۱۰ مشهدی محمد تقی
 ۱۰ عبدالعلی
 ۱۰ ملا محمد تقی
 ۱۰ رجبعلی
 ۱۰ لطفعلی
 ۱۰ احمد
 ۱۰ او وردی
 ۱۰ ابوالقاسم
 ۱۰ مشهدی میرزا علی
 ۱۰ غفار شبستری
 ۱۰ مشهدی رستمعلی
 ۱۰ کر بلائی مهدی

۱۰ یوسف شبستری
 ۱۰ کر بلائی علی
 ۱۰ میرزا محمد
 ۱۰ امین
 ۱۰ احمدعلی
 ۱۰ کر بلائی حسنعلی
 ۱۰ خلیل
 ۱۰ کر بلائی حسین
 ۱۰ محمود
 ۱۰ مشهدی آقا
 ۱۰ مشهدی خلیل
 ۱۰ علی
 ۱۰ ابراهیم
 ۱۰ کر بلائی آقا
 ۱۰ مهدی
 ۱۰ کر بلائی حیدر
 ۱۰ امراء
 ۱۰ عباسعلی
 ۱۰ ملا محمدعلی
 ۱۰ عبدل
 ۱۰ کر بلائی صدق
 --- (باقی دارد)

۲۹۷۷

ظاهر

انداخت پس گفت عزیزمن در آغاز داستان شتاب
 وانجام سفر خود را بیان کن و مرا از دغدغه باز رها
 ودقیقه را فرصت شمار هم شب در خیال آن بودم
 که بجزیره (شبیر) اندری پس در زیر درختان
 در هم و در روی سبزه زاری که مطرز از سبیل و بنفشه
 بود نشسته عنان اختیار از دست کالبد و بیرون
 شده از سیر کلشن جلال تملک آتی نظر باز نمی داشت
 و با کمال انفعال نگاه غضب آلود بسوی منور
 می نمود زیرا که ملتفت الحاظ و حرکات نظر او بود
 پس همه حور بان لب از گفتار فرو بسته و برای
 استماع مقالات تملک سرفرا پیش داده گوش جان
 باز نمودند و دیده بردهانش دوختند کونهای تملک
 از کلک کونه شرم کلک کون شده چون غنچه بر شکفت
 و در نهایت سر بر زیر افکنده در وقایع خویش را
 برشته بیان کشیده این چنین گفت همی که دامن
 شرعها را ز باد مراد گردید و کشتی بر روی آب
 روان شد بیکبار خالک (فیض) از نظر ناپدید

کشت چون در کشتی اهالی شبیر و با ایشان هم سفر
 بودم و از رسوم و سلوک و آداب محاوره ایشان
 استحضار نداشتم خاطر بر عدم تکلم کاشته سکوت
 اختیار کردم تا قواعد ایشان را آموخته بد آن واسطه
 توقیر ایشان را درباره خود آموخته باشم لکن
 در حالت سکوت خواب خوش و سنجینی بر من غلبه
 کرد مشاعرم از کار افتاده راه حواسم مسدود
 گردید لذت و مسرت و آفری دل مرا فرا گرفته
 از باده خواب سرخوش کشته در گوشه کشتی مست
 و مدهوش افتادم بناگاه (وینس) را دیدم که در
 عراده پنده خویش نشسته و دو کبوتر بر عراده
 بسته بود ابرهارا از هم شکافته می آمد حسن عالم
 آرایش آفاق را منور ساخته با همان طراوت جوانی
 و ملاحظت و آرایش روحانی که از میان آفت بحر
 محیط بیرون آمده از بر تو جالش چشم (زیدتر)
 نیز خیره گردید در نهایت سرعت در نزدیک من
 فرو آمده تبسم کنان دست بردوشم نهاد و بنام

خویشم خوانده چنین گفت ای جوان یونانی اینک
 بر قلمرو و محل حکمرانی من فراز آبی پس از لحظه بجزیره
 میرسی که اسباب لهو و لعش موجود و ابواب رنج
 و تعبش مسدود است طریق عیش و طربش باز است
 ولذات روحانی و مشتهیات نفسانی با مردهش دمساز
 خنده و شادی و عیش و آزادی انبساط و سرور نشاط
 و جهور همه جا بر اثر اقدام در تو باید است چون
 با زرسی در دیرهای من آتش مقدس بر فروز و بخوران
 معطر بسوز تاغریق بحر لذات کنم دل خود را
 برای آمال آماده ساز و خانه خیال را از بی ورود
 لذات پرداز ز بنهار بر رهبر کاری خویش مغرور
 نشوی و در مقابل قدرت قارترین ارباب انواع
 که مرتورا نیک خواه است پایداری نکنی پس
 کپیدون آن طفل شریر را دیدم که پروبال کوچک
 خود را باز کرده در حوالی مادرش پرواز می نمود
 اگر چه از رخسارش آثار خوبی و دلیری پیدا
 (باقی دارد)

مطبعه
 قدر راسته باب
 در کارهای
 رجوع میشد
 اسامی و کلا
 گاهی در صفت
 روز چهارشنبه
 ۱۳ شباط

این نامه
 و

از لا
 ژو برتس کوما
 نشر کرده ضمناً
 انتخاب امیری
 اهالی ممالک
 که در آنجا مجله
 اهالی تشکیل
 نمایند

از پت
 بروایت اخبار
 واقع شده
 موزه خانه سو
 بسیاری از شاکر
 از لند
 نور بوقی
 دولت ایران
 اظهار داشت
 مساعدت نماید
 خواهد نمود
 لورد بیکر
 است
 همدوستان را
 آنکه وقوعاتی
 که سبب تعدد
 بشود

مطلبه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۴ ربیع الاول سنه ۱۲۹۷
 ۱۳ شباط رومی و ۲۵ فوریه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانہ
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشجات سودمند را بامشان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تلگرامها

از لاهور ۱۲ ربیع الاول
 ژوئیس کوماندان لشکر انگلیس در کابل بیاتامه
 نشر کرده ضمنا اعلان نموده است که . برای
 انتخاب امیری بجهت حکومت افغانستان از جانب
 اهالی ممالک افغانستان و کلا بکابل فرستاده شود
 که در آنجا مجلس شورای مریکب از فرستادگان
 اهالی تشکیل یافته امیری برای خودشان انتخاب
 نمایند .

از پترسبورگ ۱۱ ربیع الاول بنا
 روایت اخبارنامه (نوونان) در شهر مسکو حرقی
 واقع شده مکتب فنون شهر مذکور و چند باب
 موزه خانه سوخته شده است . برای تحقیق مطلب
 بسیاری از شاگردان مکتب توقیف گردیده است .

از لندن ۱۰ ربیع الاول (کونت
 نور بوق) در مجلس مبعوثان در باب استیلا کردن
 دولت ایران قطعاً هرات را سؤالی نموده ضمنا
 اظهار داشت که . هرگاه دولت انگلیس در اینباب
 مساعدت نماید امن و آسایش آسیای میانی را مختل
 خواهد نمود .

لورد بکونستبل در جواب مومی البه گفته
 است . جان این مسئله همان است که دروازه های
 هندوستان را آیا که صاحب خواهند شد . حال
 آنکه وقوعاتی در آن صفحات ظاهر نشده است
 که سبب تعدیل و یا تغییر پولیتیک حکومت انگلیس
 بشود . هر قدر که آثار اختلال در افغانستان

برقرار است بیرون شدن لشکر انگلیس از آنجا ممکن
 نیست . علاوه بر آن گفته است که ما را لازم است
 در کارها محقق و ثابت قدم باشیم .

از پترسبورگ ۷ ربیع الاول امروز
 نقی را که نهیلیستها بطور پنهانی در زیر عمارت
 زمستانی اعلا حضرت امپراتور روس کشته بودند
 آتش زده اند . نقب مذکور در زیر اطاق سر بازان
 قراول خاصه امپراتوری ساخته شده بوده است که
 بالای اطاق مذکور اطاق مخصوص طعام امپراتور
 مشارالیه بوده بیک وسیله امپراتور و خانواده شان
 در وقت معین و معناد هر روز به سفره طعام حاضر
 نشده . از آنجهت بهیچ یک از خانواده
 امپراتوری از این صدمه آسیبی نرسیده است ولی سی
 و پنج نفر از اجودانهای امپراتوری زخمی گردیده
 از آن جمله پنج نفر فوت کرده اند .

در تخته فرشهای اطاق طعام امپراتوری نیز
 از صدمه آتش و باروت عرضا شش و طولاده قدم
 شکاف پیدا شده است .

از پترسبورگ ۸ ربیع الاول میکویند
 دوروز پیش از آنکه به مارت زمستانی اعلا حضرت
 امپراتور بواسطه نقب آتش زده شود از جانب
 کومیت (جمعیت) نهیلیست با امپراتور مشارالیه
 اطلاع داده شده بوده است که برای قتل امپراتور
 تدبیری بکار شده است .

والیان بزرگ که در ولایتهای روس هستند برای
 قراردادن تدبیری در رفع اینگونه حالات بجهت
 مذاکره در پترسبورگ اجتماع خواهند نمود .

از لندن ابضا اخبارنامه (استاندارد)

بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میکویند . جنرال
 اغناتیف در این نزدیکی باماموریت بسیار عمده
 بطهران خواهد رفت . از قرار بکه میکویند
 (مسو نایدوف) از جانب دولت روس بسفارت
 طهران معین خواهد شد .

اخبارنامه مذکور بموجب تلگرافنامه
 پترسبورگ میکویند . اهالی هرات در سمت شمالی
 شهر مذکور که راه طهران است بساختن اردوگاه
 محکمی مشغول بوده اند .

از برلین ۸ ربیع الاول (مسیو کارووف)
 در مجلس رایشتاغ اظهار نمود که . فقره افزودن
 بر مقدار لشکری المان از اندیشه اخذ انتقام دوات
 فرانسه نیست بلکه از سبب وضع حاضر دولت
 همسایه که در سمت شرقی المان است ناشی شده است .
 مومی البه پس از آن بیان نمود کسانی که در این آخری
 قصد جان اعلا حضرت امپراتور روس را کرده اند
 باز از هواخواهان گروه پانسلاویزم هستند .

از پاریس ۹ ربیع الاول بکنفر
 جوان روسی که (هرمان) نام داشت در پاریس
 گرفتار گردید . سبب گرفتاریش این است
 که در فقره سوء قصدی که پیش از این در راه آهن
 درباره اعلا حضرت امپراتور روس شده بود
 مدخلیت داشتن آن مظنون بوده است . بنابراین
 دولت روس از حکومت فرانسه خواهش نموده است
 که او را از خاک فرانسه نفی و تبعید نمایند .

از بکرش ابضا سفرای دولتهای
 فرانسه و المان و انگلیس که در بکرش اقامت دارند
 امروز استتقلال حکومت رومانیان تصدیق
 نمودند .

از لندن ۱۲ ربیع الاول ✽ بموجب
تذکره افنامه که اخبارنامه (دیلی تلگراف) نشر
نموده است در پترسبورگ از جانب کومیت نهیلیست
کاغذی بجزال (کورکو) و (جزال درتلان)
(جزال روروف) فرستاده شده در کاغذ مذکور
نوشته بوده است که برای شهر آیین روز جلوس اعلا
حضرت امپراتور روس که در این نزدیکی خواهد شد
آویختن قندیلها و چراغان نمودن شهر لازم نیست
زیرا اهل شورش و کومیت اجرای ما (یعنی نهیلیستها)
برای شهر آیین جلوس امپراتور اسباب چراغان
و قندیلهایی حاضر نموده ایم که از زمان امپراتور
(زورن) که شهره شهرور (رؤم) را احراق نمود
تا کنون مانند آن دیده و شنیده نشده باشد.

✽ از لندن ایضا ✽ (سیر استافورت
نورنوت) در مجلس مبعوثان در جواب سؤالی
گفته است که دولت انگلیس بموجب پروتو کول
هجدهم کونفره برلین در باب تشکیل یک کومیسون
مختلط مالیه در اسلامبول هیچ گونه اقدامات بکار
نمده است. از جانب دولت فرانسه نیز تا کنون
در این باب بدولت انگلیس تکلیفی واقع نشده است.
علاوه بر آن بیان نمود که دولت انگلیس در این
خصوص تا از نیات و مقاصد سایر دولتها آگاهی
حاصل نماید مقاصد خود را در این فقره اعلان
تواند نمود.

اخبارنامه (استاندارد) در باب انجام دادن
مسئله حدود یونان تکلیف اود سالبری وزیر
خارجیه انگلیس که در خصوص تشکیل یک
کومیسون مختلط بدولتها نموده است تصدیق
نموده میگوید. بموجب تکلیف لورد ماسار الیه
اعضای کومیسون مذکور مرکب از دوازده
نفر خواهد شد. موافق دستور العملی که باعضای
مومی الیه داده خواهد شد (بایه) و (ترحاله)
و (ماچوه) در داخل مملکت عثمانی خواهد ماند.

✽ از برلین ایضا ✽ اخبارنامه (المان شمالی)
میگوید. تدارکات لشکری دولین روس و فرانسه
بطور فوق العاده است. از روش تدارکات
مذکور محسوس می شود که در صد حرکات
تجاویزی هستند.

وزیر جنگ المان در مجلس مبعوثان بیان نمود که
تدابیر تدارکات جنگ دولت المان و افزودن بر مقدار
لشکری از جهت آن نیست که بطور محقق جنگی
بوقوع خواهد رسید.

داخلیه

روز دوشنبه گذشته که روز عید سعید موآود
حضرت فخر کائنات علیه وآله افضل الصلوة
والکمال الخیات بود اعلا حضرت پادشاهی برای
ادای نماز ظهر بجماع شریف مجیدیه نشر یف
فرمادند بعد از ادای نماز و خوانده شدن منتهت
مولود شریف حضرت نبوی بقرش و وقت اقبال
سلطنتی عودت فرموده اند.

بمعهده جناب دولتآب منیف پاشا زتیه
سامیه وزارت توجه فرموده شده است. جناب مشار
الیه روز گذشته برای تشکر و سپاسداری بمابین
همایون رفته در حضرت همایونی لازمه تشکر را
بعمل آورده است.

از جانب اعلا حضرت پادشاهی باعلا حضرت
پادشاه اسوج و نوروج یکقطعه نشان عالی مرصع
عثمانی اعطا فرموده شده است.

از جانب دولت علیه عثمانی جناب پرنس لوبانوف
سفر دولت روس مقیم لندن یکقطعه نشان عالی
عثمانی از درجه اولی اعطا فرموده شده است.

روز سه شنبه گذشته مجلس مخصوص وکلا
در باعالی منعقد شده است. از قرار بکه مسموع
شد در مجلس در خصوص پاره تدابیر و اصلاحات
مالیه و تدقیق بودجه دولت مذاکرات شده است.

از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی
باعلا حضرت امپراتور روس تذکره افنامه همایونی
فرستاده شده از جهت رهایی اعلا حضرت امپراتور
مشارالیه از سوء قصدی که از جانب گروه نهیلیست
بکار برده شده بود اظهار خشود می و رسم تبریک
بعمل آورده شده بود. لهذا از جانب امپراتور
در جواب تذکره افنامه همایون بطور فوق العاده
بیان تشکر و خشود می کرده شده است.

در این سال فرخنده حجج بیتاه الحرام بکثرت
فوق العاده در مقامات مناسک مشاهده شده بمحمداه
تعالی بکمال صحت و تندرستی و بی آیب و زحمتی

از مسالک و راههای یری و بحری باوطن و مساکن
خودشان برگشته اند. بخصوص زوار ایران
که امسال سهه مقابل سالهای پیش بوده از جهت
مراقبت مامورین خودشان در جده و جاهای
دیگر و از حسن رفتار خدام و اهالی مدینه منوره
و مکه مکرمه تشکرها دارند و تحریرات متعدده
باداره اختر در این باب رسیده است که نقل آنها عینا
دشوار است مخصوصا از امارت حلبه و از حضرت
والی باشا و سایر ارکان حکومت و مشیخت حرم امتانها
دارند. همچنین آنکه حجج در امتان و خوشنودی
از حسن سلوک و مراقبت نامه کار پرداز جده متفق
القول بودند در شکایت از اجده نقادی و کبل کار
پرداز ایران در بندر سویش نیز اتفاق دارند.
لهذا در این باب نظر دقت سفارت سنییه کبری
اسلامبول را دعوت کرده امیندواری داریم
که بزودی آن نفور عامه حجج را از ماموریت
سویش معاف داشته در آن موقع مهم کسی را
که مناسب دانند بکمازند و از فرار مذکور در این باب
مضابط و تحریرات چند در این اوقات بسفارت
کبری رسیده است.

جناب مستطاب ثقه الاسلام حاجی میرزا شفیع
بجنهد که در چند ماه پیشتر عازم زیارت بیت الحرام
شده بودند اینروزها بعد از زیارت مدینه منوره
باجله همراهان خودشان از راه یسوع عودت
و باو پورتم. سعید موآود وارد لنگرگاه
درس. اول صبح جناب جلالآتاب
معین یران با اجرای سفارت و معتبرین
ایرانیان باو پور عزیمت و جناب معظم ایشان را
بسفارتخانه آورده اند.

از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی
بجناب (مسیو اونو) مصلحتگذار دولت فخریه روس
یکرأس اسب سواری اعطا فرموده شده است.

اخبارنامه (لوانت هرالد) میگوید. هفته
گذشته کعبت لغوشدن هیئت تحریرات دعای
خارجیه از جانب وزارت جلیله خارجیه بسفرای
خارجیه بیان شده بود. بموجب اطلاعاتی که
در این باب حاصل نمودیم سفرای مشارالیه این فقره را
پروست نموده جواب داده اند تا وقتیکه در باب
تمشیت مصالح مختلط و مواد اجرا و حواله فرار
درستی داده نشده است باید هیئت مذکور بقرار

سابق باقی باشد بنابراین اکنون سفیرای مشارالیهم
مناسبات و معاملات خودشان را که بابت تخریرات
خارجیه داشتند تعطیل نموده اند .

مسو کر بستج ایلچی حکومت صربستان
از جانب حکومت تبوعه خود به بلگراد احضار
شده است . لهذا روز سه شنبه گذشته برای ایلچی
رسم وداع بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی
مشرف شده پس از آن از راه (وازنه) بجانب
مملکت خود عزیمت نموده است .

اهالی وان بواسطه تلگراف از پاریس که
ارمنی که در اسلامبول هست استدعا نموده اند که
از حکومت سنبه رخصت حاصل نماید که بقدر دو بیست
کیل غله مال دیوان که در انبارهای حکومتی در وان
هست در بیان اهالی آنجا که از قحط و غلا نهایت
پریشانی دارند قسمت کرده شود .

اخبارنامه (فار دو بوسفور) مینویسد .
از جانب باهالی بوالی (قوصوه) تلگرافنامه
نوشته شده دستور العمل داده شده است در باب
منازعه که در موقع (بیلاج) در میان عساکر
عثمانی و اوستریا واقع شده است اطلاعات مفصلی
نوشته بی باهالی فرستاده شود . بنابراین از جانب
وزارت جلیله خارجیه در جواب بیانات سفیر
اوستریا که در این باب از باهالی ابضاحات خواسته است
بیان شده است که بعد از ورود اطلاعات از ونلی
قوصوه جواب کافی داده خواهد شد .

بیشتر نوشته بودیم در باب تدقیق وضع قانون
محاکمات و پاره قوانین دیگر که تازه کی از جانب
وزارت عدلیه نوشته شده است کوه بیسبونی مرکب
از ترجمانهای سفیرای خارجیه که در اسلامبول اقامت
دارند تشکیل خواهد شد . لهذا مجلس کوه بیسبون
مذکور روز گذشته بعد از ظهر در سفارتخانه دولت
انگلیس منعقد شده است .

رقعه

از جانب (انجمن حسینی) است .
نواب کامکار والا حضرت اقبال الدوله دام
اقباله العالی از بغداد تلگراف بریاست انجمن
در باب اعانت بانجمن مراجعت و حسن نیت خود
شائرا بطور نظر بقائه اظهار فرموده اند . از این گونه

اقدام و ابذال جناب نواب معظم لشکر گذاری
خود را بیان کرده تفصیل اعانتشان نیز در ضمن
جداول نوشته خواهد شد .

(مسیوسینک) نام انگلیس را که پیشتر در خدمات
عسکری دولت انگلیس سمت سرتیپی داشته پس
از آن مدتی است در سلاتیک اقامت دارد و چندی
پیش از این از جانب جناب سیرلارد سفیر انگلیس
بماوریت قسمت کردن وجه اعانه بمهاجرین
مامور شده بود در اطراف سلاتیک جهت راهزنان
که بریاست (بقوله) نام در آن سامان کشت و کذار
میکند گرفتار نموده موی ایدرا بکوههای محکم
و بلند آن سمت برده بجهت رهسار کردنش مبلغ خطیر
پول خواسته اند و اظهار نموده اند که هر گاه مبلغ
مذکور داده نشود او را بقتل خواهند رسانید .
موی ایدرا بنیچا کاغذی مسیو بلونت جنرال
قونسل انگلیس متبیم سلاتیک نوشته خلاصی
خود را در خواسته ولی ضمنا اظهار نموده است که با
از جانب حکومت برضد راهزنان بشداید سخت
اقدام کرده شود که در آن صورت مر اخواهند کشت .
بنابر این بحراش مسیو بلونت از جانب حکومت
با نظرف عسکر فرستاده شده ولی تلبیه نموده اند که از دور
و اطراف حرکات را هر زمان در زیر نظر دقت داشته
برضد آنان صدر حرکاتی نشوند . علاوه بر آن دو فرزند
از کشتنهای جنکی انگلیس نیز برای فراول کشیدن
بسواحل نزدیک آنجا فرستاده شده است که دقت
نمایند راهزنان گرفتار موی ایدرا از راه دریای سمت
دیگر نکر بزنند .

امروز اخبارنامه مینویسد . شایعه در باب
قتل موی ایدرا از جانب راهزنان بیان آمده است ولی
هیچ خبری که مصدق این شایعه باشد تا هنوز حاصل
نشده است .

اخبارنامه (فار دو بوسفور) مینویسد .
در باب وضع نظامنامه محاکمات که بتسازگی
از جانب باهالی نوشته شده است سفیرای دولت های
خارجیه که در اسلامبول هستند بی باهالی اظهار
نموده اند پیش از آنکه نظامنامه مذکور بموقع
اجرا گذاشته شود باید از جانب سفیرای تدقیق
ورسیدی در وضع آن بعمل آورده شود . ولی از جانب
باهالی بمناسبت اینکه اظهارات سفیرای مشارالیهم
در خارج از قاعده استقلال حکومت سنبه بوده است
بذرفتنه نشده است . مع ذلك سفیرای مشارالیهم
اظهار شده است که حق این دارند که نظامنامه

مذکور را رسیدی نمایند که مواد آن در خارج
از احکام معاهداتی که در میان دولت علیه عثمانی
و سایر دولتهاست نباشد .

اینروزها در میان مسکوکات بکروشی مسیم
پول قلب پیدای شود هر چند که قلبین در ساختن
طغرا و کل کاری و قطعه مسکه مذکور خیسلی
استادی بکار برده است ولی در صورتیکه برنگ و کنارش
بدقت نگاه کرده شود بزودی معلوم می شود که قلب
است . بنابراین عموم صاحبان داد و ستد را یادآوری
می نمایم که در هنگام اخذ و اعطای مسکه مذکور لازمه
دقت را بعمل بیاورند .

(وقت)

اخبارنامه ای بک اوغلی مینویسد . در نزدیکی
(بنکی بازار) در میان عساکر عثمانی و اوستریا
منازعه واقع شده است و در این باب در میان باهالی
و سفارت دولت شار الیها پاره مطالب رد و بدل
می شود . ولی منازعه مذکور چندان اهمیت
نداشته است .

ایران و هرات

اینروزها اخبارنامه ای اروپ و مشرقستان
از هرات و پولینک ایران سخن میگوید و مطلب را
در مقام سیاست وقع و غرضی بالاتر میکذارند
بمعدی که این فقره را باندث وقوع جنگ در میان
دولتین انگلیس و روس دانسته و دولت ایران را
در این میان متردحال تصور میکنند . ولی الواقع
مطلب در بادی نظر خاصه آنرا که دور از وضع
حقیقی کار هستند لایق اعتنا و اهمیت است ولی
باعتمادا مسئله هرات و متصرف شدن ایران
بهرات را از جهت سیاسی عاجلا اینهمه اهمیت
دیدنی شود و این کار باعث جنگ در میان دو دولت
هم نتواند شد . وضع سابق هرات این است که دولت
انگلیس در سهالهای پیش علی طریق الاحقیاض
و برضد رضای دولت روس خواست افغانستان
استقلال حاصل نماید درحالتیکه دولت روس
تصدیق داشت که هرات مال ایران است انگلیس
انکار کرده بوجب عهدنامه آخری که بمصد
از جنگ ایران با انگلیس منعقد شد هرات را دولت
ایران ترک نمود و هم بکمال اکراه ترک نمود خصوصا
که هراتیان این مزوکی را مطالب برینند و این کار
نشد مگر باصرار دولت انگلیس و خواهشهای

مجدانه او که باقتضای پولیتیک آنوقتی کردند .
 بهمت آنکه هرات کلید هندوستان شمرده
 می شود و دولت ایران بادولت روس رایگان است
 و ممکن است کاری باتفاق در حق هندوستان از پیش
 ببرند . این است که خواست در این میان دولتی
 تشکیل نماید و حکومت مستقله برپا سازد که پشتیبان
 هندوستانش گردد و مانند پیش قراوش باشد
 و این کار بیست و چهار سال پیش از این صورت
 گرفت . بعد از آن همین ابوبخان والی هرات
 اوقاتی که برادرش یعقوبخان مبعوض پدرشان
 شیرعلی خان شد بدولت ایران التجا آورده در خراسان
 اقامت داده شد که باوجود ترک وودن ایران هرات را
 هر دو والی که یعقوبخان و ابوبخان باشد همیشه
 خودشان را وابسته ایران میدانستند .

این وضع سابق هرات است پس از آنکه حکومت
 افغانستان در خود بکنوع استقلال واستعدادی
 مشاهده کرد اول یعنی که کشید بر روی انگلیسان
 شد .

✽ ای کلبن تازه خارجوزت ✽
 ✽ اول بر پای باغبان رفت ✽

تا آنکه کارشان بجایی رسید که انگلیس بخیال
 کوشمال دادن حکومت مستقله افغانستان افتاد
 اقدام کرد لکن دید که کوشمال کافی نیست پامالش
 باید کرد . فقط میتوانیم گفت که دولت انگلیس
 حالا تکلیف خود را معین نمیتواند کرد مگر بعد
 از تعیین پولیتیک خود بادولت ایران و دولت ایران
 قطعا موافقت نخواهد نمود بتکالیف خارج
 از حدود بی طرفی خود بملاحظه اینکه هرات را
 بموافقت انگلیس تصرف خواهد کرد .

هرات مال ایران است وقتی انگلیس بجهت
 دروازه های هندوستان تشکیل حکومت مستقله را
 در نظر داشت و با ایران عهدی بست حال که خود
 میخواهد آن حکومت مستقله پامال بشود بالطبع حکم
 عهد در باره هرات مغسوخ خواهد شد و دولت
 انگلیس حق نخواهد داشت هرات را خودتصرف
 نماید که آن هم موافق عهد و حقوق دولیه نیست .
 پس آشکار است که دولت ایران موافقت دولت
 انگلیس را در مقابل بعض تکالیف مانند راه آهن
 ساختن تا خلیج فارس یا اتفاق کردن در باره
 منافع شرقیه بامنع برده فروشی در خارج از قوانین
 اسلامی بی آنکه انگلیس را حتی در انحصار این
 مطلب بخودش باشد و مانند اینها . بلکه دولت

انگلیس در مقام حفظ منافع حالیه و آلبه خود
 بدون شرط و قیدی حق حایت خود را با شکاری
 از هرات خواهد برداشت و دولت ایران در تصرف
 هرات حقا آزاد خواهد بود . و این مطلب را هیچ
 مدخلیت بزرگی در مواد سیاسیه نخواهد بود خاصه
 از جهتی که حال در نظر ارباب وقوف است و اگر
 درست ملاحظه شود هرگاه دولت انگلیس باین
 وضع افغانستان و وضع کارهای آسیای میانی واقدمات
 دولت روس در آن صفحات باز دولت ایران را از
 تصرف در هرات روی ضمانت بناید بالاخره منفعت
 از این کار نتواند برد و باعث برودت در میان دولتین ایران
 و انگلیس خواهد شد و ندامت بسیار بزرگ حاصل
 خواهد کردید .

پس در هر حال و بجهت ملاحظات دولت
 انگلیس يك فصل عهدنامه آخری بار بس را
 که در باب هرات بود ابطال تواند کرد و دولت
 ایران را در ننگهداری حقوق بی طرفی و رعایت
 احکام معاهدات طرف اعتماد و اطمینان خواهد
 دانست و دولت روس هم بملاحظه اینکه همیشه
 مصدق بود که هرات باید در دست ایران باشد از فقره
 ناخشنودی نخواهد داشت و باعث جنسک و فتنه
 و کدورتی هم از هیچ جهت نخواهد کردید . این است
 ملاحظات سطحی و تمعنی ما که در باب هرات داریم
 و حکم طبیعی مطلب هم جز این نیست که باندک
 تأملی واضح خواهد بود .

خارجیه

اخبارنامه نایه فرایه پرسه بموجب کاغذی
 که از تفریس داشته است در باب فرار عبدالرحمن
 خان برادرزاده امیر شیرعلی خان بخاک افغان که پیشتر
 بدولت روس التجا برده در شهر طاشکند ترکسان
 اقامت داشت و از دولت مشارالیه وظیفه میکرفت
 اطلاعات ذیل را نقل نموده است .

سال گذشته در هنگام فصل پاییز که در هرات
 شورش ظاهر شده در آن اثنا احد ابوبخان خود را
 بحکومت هرات رسانید عبدالرحمن خان که پدرش
 سابقا والی هرات بود نیز در جنرال کوغان رفته التماس
 نمود که جنرال مشارالیه از اعلا حضرت امپراتور
 روس برای رفتن خان مومی الیه بهرات رخصت
 حاصل نماید و ضمنا اظهار داشت در مقابل آن بعد

از رسیدن هرات اهل آنجا را به خواهی روس
 تشویق و تحریک نماید . و نیز وعده نمود که در حین
 عزیمت هرات از راه (مرو) رفته بانور و پردی
 خان حاکم مرو که مدتها بطور مسافرت در هرات
 در خانه پدرش مهمان بوده است ملاقات نموده
 بمناسبت حسسوق سابقه بوعده واکذار نمودن
 قدری اراضی در میان دولت روس و خان مومی الیه
 سازش بدهد . جنرال کوغان بملاحظه چند
 نخواست والی هرات را که تا آنوقت دم از خواهی
 دولت روس میزد از خود برنجاند لهذا تکلیف خان
 مومی الیه را نیز برفته جواب داد که دولت روس را
 در این مواد توسط دیگری احتیاجی نیست در این
 نزدیکی دولت روس خود کارهای آنصفحات را بانجام
 رسانیده مرو را نیز بقوت لشکری ضبط نموده انجا را
 برای دقت کردن تحرکات لشکر انگلیس که در کابل
 هستند موقع مناسب خوبی بجهت اساس حرکات
 خود قرار خواهد داد . در این میان شایعه بمیان آمد
 که دولتین ایران و انگلیس بطور پنهانی عهدی
 بسته و ضمنا قرار داده اند هرگاه دولت روس
 (مرو) را ضبط نماید دولتین مشارالیه بانیتفاق
 همدیگر هرات را استیلا نمایند از همین جهت نیات
 و بوایتیک دولت روس درباره ایران تغییر یافت .
 در این کیوردار بجنرال کوغان از پترزبورگ دستور العمل
 داده شد که عبدالرحمن خان بجهت اینکه در سمت
 جنوبی طاشکند املاک ولراضی دارد ماذون است
 که در داخل ولایت فرغانه سیر و سیاحت نماید .
 بنا بر این خان مومی الیه یکی از هواخواهان خود را
 که محمدخان نام داشت پیش از عزیمت خود بشهر
 فرغانه میفرستد حان آنکه محمدخان اصلا بطرف
 فرغانه نرفته بکسر به بخارا عزیمت نموده از عقب او
 خان مومی الیه هم بدون اینکه بجانبی عزیمت کند
 راست به بخارا رفته در آنجا از جانب مظفرالدین خان
 حکمران بخارا با احترامات شایسته پذیرایی میشوند .
 پس از چند روزی از بخارا بجانب هرات عازم
 می شود حتی برای نگاهداری واحترام ایشان
 حکمران بخارا بکدسته سواره نیز بهمراهی آنان
 مامور میکنند . هرگاه در اثنای راه سانحه اتفاق نیفتاده
 باشد مظنون است که تا کنون بهرات رسیده باشد .
 سبب عمده عزیمت خان مومی الیه بهرات این است
 که نقشه دولتین انگلیس و ایران را که درباره هرات
 دارند محو نموده حکومت هرات را نیز از دست ابوب
 خان استرداد نماید .

اخبارنامه (نایه فرایه پرسه) میگوید .
 از فرار یکه اطلاع حاصل نمودیم در میان دولین
 ایران وانکلیس اکنون سه مسئله در موقوع
 مذاکره است . اول . در باب قطعه هرات است
 که مقرر است از جانب ایران وانکلیس مشترکاً بزر
 استیلا آورده شود . دوم . فقره تحدید حدود
 سمت ایران است که بتازه کی حدود آسمت وسعت
 خواهد یافت . سوم . فقره اتفافی است که بطور
 تدافعی وتعرضی در میان دولین سمت حصول
 یابد . چنانکه مسموع شد دولت ایران تکالیف
 مذکور را پذیرفته شهر هرات را استیلا خواهد
 نمود . لشکر ایران بازار و محلات شهر مذکور را
 مضبوط داشته یکنیب قشون انکلیس نیز در داخل
 قلعه هرات اقامت خواهد نمود .

اختر

مطالعات مادر این خصوص همان است
 که در صفحه سوم در مقاله مخصوص به نوان (ایران
 و هرات) تفصیلاً نوشته شده است .

اخبارنامه (پیوزر) نام انکلیس که در کلکته
 طبع ونشر می شود میگوید . بموجب کاغذها
 ونوشتهجاتی که در کابل بدست آورده شده است
 معلوم می شود که دولت روس نقشه بزرگی برای
 اخلاص و شورش تمامی هندوستان ترتیب نموده
 حکومت افغانستان را هم وعده کرده بوده است
 که هرگاه در این باب بدولت مشارالیها معاونت نماید
 در مقابل آن پس از حصول مقصود حدود افغانستان را
 بتلاهور وسعت بدهد .

اخبارنامه های وین مینویسند . از جانب
 دولت روس بموجب خواهش وتکلیف وزیر جنگ
 دولت مشارالیها قرارداد شده است که در حدود
 غالیجیا که در سمت جنوب لهستان واقع است راههای
 آهن بسمتهای متعدد ساخته شود . بمیلیات راه
 مذکور از موقع (شهر بنکار موهیلو) نام که
 که نقطه بسیار عمده بجهت سوق الجیش است آغاز
 کرده خواهد شد .

در انگلستان (سیر آرتور هوب هاوز) نام
 شخصی که سمت وکالت بسیاری از معتبران اهالی

انگلستان را داشته است در باب تحقیق کیفیت صلب
 واعدام بعضی از معتبران اهالی افغانستان را که
 کوماندانهای انکلیس بموجب وضع اداره عرفیه
 بعمل آورده اند استدعاینامه نوشته بلورد بیگونسفیلد
 داده شده است . چون استدعاینامه مذکور دارای
 مطالب عمده بود لهذا بترجمه آن پرداختیم .

ترجمه استدعاینامه

پاره رفتار و حرکات ناگوار را که در افغانستان
 مأمورین انکلیس اجرا نموده اند بکمال تأسف
 واستغراب میشنوم . اعتقاد ما این است که اینگونه
 حرکات ناگوار بکلی در خارج از عادات و اطوار
 ملت های تمدن است و اجرای آن نتایج ناگوار بخشیده
 ولکنه سباهی بنام تمدن انکلیس باقی خواهد
 گذاشت . درحالی که از جانب کوماندان انکلیس
 اعلان شده بوده است که هر کس بمقابله لشکر انکلیس
 پردازد بنظر عامی دیده شده آنهایی که اهالی را
 بمخالفت قشون انکلیس تحریک وتشویق نموده اند
 بدون امان درباره آنها مجازات گردیده در حق
 کسانی که تحریک وتشووق کنندگان ویا آنان را
 که بر ضد انکلیس جنگ نموده اند نشان بدهد مکافات
 داده خواهد شد . باین حال کوماندانهای انکلیس
 متجاسر پاره حرکات ناگوار شده اند که اصلاً
 بوضع و اطوار لشکر یک دولت تمدن نمی زبید .

مقاومت ومقابله یک ملت را بر ضد لشکری
 که برای ضبط مملکت آنها یورش و هجوم میکند
 بموجب بیاتنامه هجوم کنندگان نام عصیان وشورش
 گذاشتن موافق تمدن وانصاف نیست . خصوصاً
 هجوم کنندگان بیش از جنگ اساس حکومت آن
 مملکت را از هم باشیده باشند که در اینصورت
 کسانی که از اهالی آن ملک بر ضد دشمن خودشان
 بمقابله پرداخته اند بمصیان وشورش نام بردن
 بهیچوجه جایز نیست . اگر چه ما میخواهیم از وضع
 وآداب و حرکات لشکر تمدن و از اجرای مجازات
 کسانی که قاتل هستند و ارتکاب قتل آنان بدرجه
 ثبوت رسیده مستحق کفر شده اند سخن بگویم
 ولی اینقدر میتوانیم بگویم که لشکر تمدن را کشتن
 اسرای جنگ بهمانه بولیتیک وتهمت عصیان تک
 وجالب مسئولیتهای بسیار بزرگ است .

کوماندان انکلیس بعد از ضبط شهر کابل
 و اطراف ونواحی آن علاوه بر کسانی که در قتل
 هیئت سفارت انکلیس مدخلیت داشته اند آنان را

نیز که برای نگاهداری مملکت خودشان مسلح
 شده بودند جستجو و گرفتار نموده است . چنانکه
 کاغذ ونوشتهجاتی که از مطالعه دقت امیر مأمورین
 لشکری گذشته است مصدق این است که بسیاری
 از اهالی افغان بموجب دستور العمل صاحب
 منصبان عساکر انکلیس صلب واعدام شده اند .
 حال آنکه بموجب احکام نظامات لشکری آنان را
 تقصیری که مستحق صلب واعدام باشند نبوده است
 مگر اینکه بنا حق درباره آنها انتقام سیاسی بعمل
 آورده شده است .

اشخاصی که صلب واعدام شده اند بعضی
 از آنها را بتهمت اینکه در قتل هیئت سفارت مدخلیت
 داشته اند متهم داشته بعضی علمای بزرگ را نیز
 بجرم اینکه بر ضد لشکر انکلیس مسلح شده جنگ
 نموده اند ویا اینکه در امر مدافعه دشمن کوشش
 داشته است بقتل رسانیده اند . حال آنکه صلب
 واعدام آنها در حالتی که مسلح نبوده اند بوقوع
 رسیده است که در اینصورت آنان را باید اسرای جنگ
 انگاشته وانگونه رفتار درباره آنها بشود صلب
 واعدام اسرای جنگ را هیچ قانون لشکری جایز
 نمیداند . علاوه بر آن بسیاری از افراد قشون افغان
 که نامشان در دفتر افواج ثبت است بموجب امر
 صاحب منصبان انکلیس اعدام شده اند .

پس از جنگ خوزری که در ماه کانون اول
 فرنیکی واقع شد و کوماندان انکلیس دوباره کابل را
 ضبط نمود باز بلاحظه پاره اسباب بولیتیکی مکرر
 بحرکات ناشایست اسبرکشی اقدام نموده است .
 اگر چه پس از آن عفو عمومی اعلان نموده است
 در آن اعلاننامه نیز کسانی را که در امر نگاهداری
 مملکت مدافعه نموده بنام جنایت کننده یاد شد درباره
 رؤسای آنان جزای سختی قرار داده از دایره
 عفو عمومی مستثنا داشته است . اینگونه رفتارهای
 ناگوار وضع وعاداتی را که در میان ملت های تمدن
 در این مواد جاری است مخزل میکند . زیرا رفتار
 صاحب منصبان انکلیس در این فقره مانند هجوم
 و یورش بخالدیک مملکت مستقلی منظور نشده است
 بل مانند آن است که کویا در داخله مملکت خودشان
 یک شورش و اختلال را بطور بسیار خوزری اسکات
 نموده اند . از بد رفتاری کوماندانهای انکلیس
 خصومت افغانان در باره انکلیسها بجوش آمده
 سالمای دراز این خصومت باقی خواهد ماند .
 بنابراین از دولت انکلیس خواهش داریم سبب

اینگونه حرکات ناگوار را که محل شان ملکه و ملت
وعسا کرماشده است تدقیق و تحقیق نمایند .

اخبارنامه (دبلی تلگراف) بموجب کاغذ
اخبارنکار خود که دروین دارد میگوید بطور موثق
اطلاع حاصل گردید که وضع داخلی دولت روس
خیلی مغموشی حاصل کرده است . درحالیکه
امیرتاریس روس از ناخوشی بطور خوب بیرونی
حاصل نکرده بود به پترسبورگ عودت نمود از
اینفقره معلوم می شود که وقع خانواده روس
خیلی خطرناک بوده است . ازقراریکه روایت
می شود بعضی از صاحب منصبان بزرگ و کوماندانهای
لشکر نیز از وضع حاضر حکومت دلگیری دارند .
آنان که در جنگ آخری با نغفات و مناصب رسیده اند
باهل شورش و فساد ملحق می شوند .

چندی پیش از این خطابه نصیحت آمیز
(جنرال تودلین) که در حضور صاحب منصبان
روس خوانده است برای منع نیات ناپستی هیچ سودی
نخستیده است . بزرگترین مشغله صاحب منصبان
روس یکی قار بازی و دیگری مباحثات بولیتیکی است
بجهت اینکه برای قار بازی پول لازم است بسیاری
که پول ندارند بکارهای بولیتیکی وقت میگذرانند .

ازچندی باینطرف رؤسای اهل شورش خیلی
کوشش دارند که صاحب منصبان لشکری روس را
بخود شان مایل نمایند چنانکه مخصوص برای این کار
رسالهای ناپستی طبع شده در همه ممالک روس
بطور پنهانی انتشار داده می شود . نشریات
مذکوره در اذهان اهالی خیلی تأثیر نموده است .

اخبارنامه (دانوب) منطبقه وین مقاله
بعنوان (تدارکات جنگ اوستریا) نوشته بود
ذیلا ترجمه می شود .

ازچند هفته باینطرف است که باره از اخبار
نامهای خارجه داد میزند که . دولت اوستریا
لشکر خود را مسلح میکند و بعضی از آنها سوال میکنند
آیا دولت اوستریا در مقابل کدام دولت لشکر خود را
آماده و مسلح میکند . مادر اینباب تحقیقات مقتضیه
بکار برده اطلاعات حاصل نمودیم و آنچه اخبارنامه های
مذکور از این قبیل سخن میگویند خیلی با لفظ
امیراست . حتی ولوله که اخبارنامه ها بهالم
انداخته و میگویند که دولت اوستریا مسلح و آماده
می شود همه اینها عبارت از ساختن چند پارچه

استحکامات است که در بعضی مواقع ساخته شده است
و اهمیت آنها در درجه دوام است .

دولت اوستریا ۳۵۳ شمال شرقی ممالک خود را
استحکام میدهد بعلمت اینکه نزدیک باجمالی است
که روزی از جانب دولت روس تعرضی با آنها
بشود . بنابراین از جانب حکومت برای تمام کردن
استحکامات شهر (کراکویه) که هنوز در آنجا
کار کرده می شود بوزارت جنگ یکصد و پنجاه هزار
(فلورین) تخصیص نموده است . بموجب لایحه
وزیر جنگ شهر مذکور را بحدی استحکام داده
خواهد شد که در واقع مانند یک قلعه آهنینی
بوده باشد علاوه بر آن وزیر جنگ مشارالیه برای
استحکام دادن گذرگاههای (سیمیراد)
(پرسیمرل) تخصیص شدن یکصد هزار فلورین
دیگر را نیز بحکومت تکلیف کرده است . سبب
استحکام گذرگاههای مذکور هم این است که بجهت
بودن نقطه های محکم لشکر دشمن مانع حرکات
قشون اوستریا نتواند کردید . سبب فریاد
اخبارنامه ها که بنام (تدارکات جنگ اوستریا)
با آسمان میرسانند عبارت از اینهاست که ذکر شد .

گذشته از اینها باره اخبارنامه ها باینها هم اکتفا
نکرده نوشتند که . شهر پای تخت وین را نیز
استحکام داده خواهد شد حتی بسیاری نقشه این
استحکام موهوم را هم بطورهای غریب ذکر
نمودند . ولی مدتی بر این نگذشت که همه را معلوم
شد که همه این شایعات و خبرهای مذکور صرف
اراجیف و بی اصل بوده است . زیرا استحکام شهر
وین در هنگامی مقتضی است که دولت اوستریا
بادولت المان بنای جنگ و محاصمت داشته باشد حال
آنکه عدم وقوع جنگ در میان دولتین
مانند آفتاب روشن است . بعضی نیز معتقد
بودند بر اینکه فقره مسلح شدن لشکر المان اوستریا را
ناچار کرده است از اینکه قشون خود را مسلح
و آماده دارد این بیانات نیز سست و ضعیف است
زیرا بانفرض که شایعه تدارکات جنگ اوستریا صحیح
داشته باشد در آنحال باز هیچ شبهه ندارد که تدارکات
اوستریا از جهت تدارکات المان ناشی نخواهد شد
چرا که احکام مقاله نامه اتفاتی دولتین المان
واوستریا المان را خاطر جمعی داده است که هرگاه
مقتضی شود اوستریا در وقوع جنگ در وضع بی طرفی
خواهد ماند . ولی اینقدر هست عجیباً دولت اوستریا
زیاده بر این خاطر جمعی بدولت المان میتواند داد
یا نه ؟ جان سخن در اینجا است .

اخبارنامه (دانوب) مینویسد . پرنس
اویاتوف سفیر دولت روس متیم لندن بموجب
دستورالعملی که از دولت متوجه خود گرفته است
با کونت سالسبری وزیر خارجه دولت انگلیس
ملاقات کرده دوباره اظهار نموده است که دولت
روس هیچ وقت رضی نخواهد شد که قطعه هرات
درز بر نفوذ دولت انگلیس اداره بشود .

اخبارنامه های لندن بموجب خبر تلگرافی طهران
میگویند . دولت ایران از دولتها خواهش خواهد
نمود که برای تحدید و تعیین حدود سمت شمالی ایران
تا حدود بیابان اترک کومیسونی مرکب از ماورین
دولتهای اروپا تشکیل کرده شود . و نیز در اول
بهار آینده برای استیلای سیستان و هرات لشکر خواهد
فرستاد . اخبارنامه مینویسند دولت انگلیس
از تمامی نیات و اظهارات دولت ایران اطلاع کامل
حاصل نموده مقاصد دولت مشارالیه را مقرون
بصواب دانسته است .

در منطبقه دواتی فرانسه رساله طبع و نشر شده
در رساله مذکوره صورت معاهدات و مقاولان
و نظامات و غیره را که پس از جنگ دولتین المان
و فرانسه منعقد و موضوع شده است نوشته شده
نیز صورت مخارج و خساراتی را که از جنگ المان
بفرانسه وارد شده است تفصیلا بیان نموده است
چون فقره مخارج و خسارت مذکور جای دقت
و اعتنا بود ترجمه آنرا ذیلا در اینجا مینویسیم .

فرانک	
۱۹۱۲۰۰۰۰۰۰	مخارج فوق العاده که بعلاوه
	مخصصات جنگ مذکور کرده
	شده است
۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰	تضمینات (یعنی غرامت جنگ)
	که بدولت المان داده شده است
۳۱۵۰۰۰۰۰۰۰	فانص تضمینات مذکوره
۳۴۰۰۰۰۰۰۰۰	مخارج لشکر المان در طرف مدنی
	که در خاک فرانسه بودند .
۸۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰	تضمیناتی که پس از تمام شدن
	جنگ بضرر دیدگان اهالی ابلان
	و نواسی داده شده است .
۶۳۱۰۰۰۰۰۰۰۰	مخارج استقراض
۲۰۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰	خساراتی که بجهت وقوع جنگ
	از عدم تحصیل مالیات و به
	دبواتی و سایر رسومات و از جهه
	فانص صدی چهار و از آن

خالص ابالات (الساس) و (لورن) وارد شده است .
 • ۰۶۶۱۰۰۰۰۰۰۰۰
 موجب صاحب منصبانی که بجهت وقوع جنگ بسببهای چند متقاعد (یعنی از خدمت عسکری معاف) شده اند .
 • ۲۱۴۴۰۰۰۰۰۰۰۰
 مخارج آلات و مهمات جنگ که تازه ساخته شده است .
 • ۰۰۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 مخارج بناهای عمومی از قبیل چشمه و غیره که بجهت تعمیر یافتن حدود بتصرف دولت المان گذشته است .
 • ۱۴۴۵۶۰۰۰۰۰۰۰۰
 جمع چلنان چهارده میلیارد و چهار صد و پنجاه و شش ملیون فرانک یعنی معادل ششصد و سی و چهار ملیون لیرای عثمانی و چیزی زیاده است .

علاوه بر آن مبلغ کزافی نیز از اختلال و شورش گروه (کومون) بدولت فرانسه ضرر وارد آمده است که سبب اصلی آن نیز وقوع جنگ المان بوده است . جمع آن خسارت نیز یکصد و هشتاد و دو ملیون فرانک یعنی معادل هفت ملیون و نهصد و هشتاد و دو هزار و چهارصد و پنجاه و شش لیرای عثمانی است در صورتیکه مخارج و خسارت مذکور نیز بخسارت جنگ افزوده شود چلنان خسارت

از ترجمه حکایت نلک

و بمقتضای طفولیت هلامات شوخی و شکی و ظرافت و فتنگی از وجنانش هویدا بود ولی از نکاهش بیم و وحشت برمن مستولی شده از تیر نظرش بر حذر بودم خنده کنان برمن نگرینت و خنده از روی ریشخند و بی رحمی و اصرار کید و دل مخفی بود پس تیر ترن تیری با آنکه از طلا بود نیش پیکانش از آهن و فولاد گذشتی و بر سنگ خارا تا بر سوزان نشستی از زکس خویش بدست آورده بر جله کان پیوست و بسوی من شست کشاد در آدم (منبرو) ظاهر گشته بادامن زره خویشم پیوشید صورت این رب النوع دلربایی و فریبندگی دل آویزش و شوخی و شکی محبت آمیز و حرکات شهوت انگیز (وینس) را نداشت بلکه برخلاف آن بر پرور معنوی آراسته لطافت ساده و حسن خدا داده داشت آثار شرم و حشمت و عسلا مت ادب و نجابت از روی چون نقش هویدا بود خندک

دولت فرانسه از جنگ المان معادل ششصد و چهل و دو ملیون لیرای عثمانی می شود .

(بقیه از سیاحتنامه چین)

بدین منوال بعد از امضای عهدنامه ۱۸۶۰ میلادی هیچ شهری از شهرهای چین نمانده است که بروی پیکانکنان باز باشد و پیکانکنان جمع امتیاز و آزادی را که در سایر دول دارند در دولت چین هم دارا هستند . در چین تنها دو جزیره هست که در زبر حکم و اداره بیگانه است یکی از آنها چنانکه بیشتر ذکر شد جزیره (هونگ کونگ) است که از تاریخ ۱۸۴۲ تا بحال در تصرف انگلیسان است و دیگر جزیره (مقار) است که از تاریخ ۱۵۸۰ در قبضه تملک (پورتگیزی) ها است . جزیره (هونگ کونگ) جزیره کوچکی است در پیشگاه خلیج (کتون) افتاده از لنکرگاه مذکور بقدر شش هفت ساعت دور است و بعد از آنکه بتصرف انگلیسان درآمد جمع سودا کران بیگانه و بلکه کافه خلق (کتون) بجزیره مذکور هجرت نمودند در هنگام ضبط شدنش این جزیره بیشتر از پنجمین سکنه نداشت لکن در زبر اداره انگلیسان ده سال نگذشته بود که شماره اهالی به صد و بیست و پنجمین نفوس رسید . اما صد و بیست دوهزار از این نفوس صرف چینی و هزار و پانصد نفر قشون انگلیس و باقی هزار و پانصد نفر دیگر از ملل مختلفه پیکانکنان است .

لنکرگاه این جزیره بسیار وسیع بیشتر از دو بیست قطعه کشتی در آنجا همیشه موجود است . کشتیهای بخاری در آنجا لنکرانداخته آنچه بار و مسافر که برای (راپون) و سایر بندرات دارند بواپورهای دیگر خالی نموده بجاهاشان نقل کرده میشوند . اما جزیره (مقار) چون (پورتگیزی) ها راه زنان دریائی را که از جزایر اطراف با آنها آمده دست بردمیرزده اند و خسارات بکشتیهای تجاری می رسانند اند تعاقب مینموده و جزای سزای آنها را بکنارشان مینماده اند لهذا در تاریخ ۱۵۷۰ میلادی (شبهسونگ) نام خاقان چین بمکافات این نیکویی جزیره مذکور را به ایشان بخشیده است .

این جزیره بقدر سی و پنجمین اهالی دارد که از این جمله پنجمین نفرش مردمان (پورتگیزی) هستند (۱) و باقی چینیانند . این جزیره نیز در پیشگاه خلیج (کتون) واقع و بقدر سه ساعت راه از (هونگ کونگ) دور است در این لنکرگاه نیز همیشه کشتیهای بسیار در سر لنکر هستند مهم ترین تجارتگاههای چین جزیره (هونگ کونگ) و لنکرگاه (شانغای) است . (شانغای) در ساحل شمالی (کتون) واقع و از (هونگ کونگ) باواپور

(۱) پورتگیزی مردمان پورتگال را میگویند پورتگال مملکتی است که در طرف غربی اسپانیا (اندلس) واقع شده است و دولتی است مستقل

بکر بز از این خالک ناپاک و از این ورطه خطر ناک و از این جزیره طساعونی که مردمانش جز راه تن آسایی ندارند و غیر از شهوات نفسانی خاطر بر چیزی ننگه دارند پرهیز کاران کامل و شیرمردان قوی دل که از کمال ورع و تقوی بشت با بر بساط آمال دنیاوی زده اند در اینجا چون بید بخود می لرزند از این ورطه خلاصی دشوار و بلکه محال است مگر بفرار و از این مهلکه خردمندان را گریز ناگزیر است و ناچار . همینکه مشور را دیدم آغوش گشوده بی اختیار خود را بسوی وی انداختم لکن تیرم را دم بر سنگ و بایرفنارم لنگ آمد و زانو هادر سپرمیاری نکردم فراتر می نشستم و دست خویش را پیش می بردم تا مگر دامن مشور را بچنگ آورم ولی ساغر آرزو شکسته بدم بردست بود در این کوشش بیدار گشتم و دانستم که این خواب نه اصغاث و احلام بلکه رموزات غیبی و تنبیهات لاریبی بود پس برای دفع سیاه هوا و هوس قدرت غریبی در خود مشاهده

سه روزه راه است و دارای سیصد هزار نفوس است .
 در (کنون) و (سوا) و (ناو آمو) و (فوجاو)
 و (نیک) و (پور) و (چیکو) و سایر بندرها
 بقدر چهل و پنجاه نهایت بیشتر از صد نفر بیگانه
 یافت میشود و اکثر اینها و کلا و عمال تجارانی هستند
 کدر (هونگ کونگ) و (شانغای) میباشند .

الحاصل در اکثر کاهها و بندرهای تجارتگاه
 چین بغیر از پورتیکر هائی که در جزیره (مقاو)
 ساکنند عدد نفوس بیگانهکان تخمیناً از پنجمزار
 نفر بیشتر نباید باشد .

در شهر (پکین) که پای تخت چین است بقدر
 چهار کروم نفوس سکنا دارند ولی تجارتگاه نیست
 اکثر بیگانهکانی که درین شهر اقامت دارند عبارت
 از سیاحتین و راه گذر و سفرا و مصلحت گذاران
 دول مختلفه و نوابین آنها است .

نوع بنی بشر عجیب مخلوق طمعکاری است که
 محض در خیال منافع شخصیه خود است . مردمان
 اروپ که خود را مدرس مدنیت و مری انسانیت
 میشمارند در صورتیکه از یک طرف میکوشند سینه فروشی را
 در افریک و قوق کنند از طرفی دیگر از چینیان
 عاجزین و بیچاره گانی را که در مالک خود گذران
 درستی ندارند با انواع مواعید ریفته بجانب امریک
 کریزایدند در آنجا برای کار کردن در معدن ها آنها را

نودم و نهم نفوس سرکش نفرت عجیبی از اوضاع
 و بوالهوسهای اهالی (شیر) در دل خود استنباط
 نمودم لکن خیال مرک متور در لوح منخبله ام
 صورت گرفته دلم را با تش اضطراب همی گذاخت
 و چنین پنداشتم که در هنگام عبور از آبهای (ستس)
 شیشه حیانش بر سنگ آمده کشتی وجودش غریق
 گرداب عدم گشته کم کم این خیال قوت گرفته
 بی اختیار سبل سرشک از چشمه چشم جاری گردید
 از سبب گریه ام رسیدند جواب دادم که گریه مرغریب
 و بدبختی را که از دیدار دار و نیاز نومید گشته و پر شدت
 و مخنی دچار آمده سزاوار است . لاجرم شیربانی
 که در کشتی بودند همه تن بچش نهادند و دل بهیش
 دادند پارو کشان که دشمن مشغله بودند بر سر پار
 و های خود مشغله خواب بر افروختند . ناخدا ساکن
 کشتی را رها کرده سبوی می بر گرفت و کلیلی
 از کل بر سر نهاده پاسا بر ملاخان که از توجه (باگز)
 بیخود گشته بودند بفرقه سراییدن گراییدند و اشعار

بها را باها میفروشدند . مردمان اروپ در چین
 دو اثر گذاشته اند که باعث زیانکاری و درد فتر
 هرچینی ثبت است یکی آنکه بظلم تجارت خروار
 خروار تریاک را داخل مملکت نموده در خورائیدن
 زهر مردم چین همت غربی دارند و دیگری چنانکه
 ذکر شد سالی نفوس بسیاری از فقرای اهالی را
 از وطن عزیز خودشان جدا نموده در ممالک بعیده
 میفروشدند . انگلیس و اسپانیول و پورتیکرها
 برای این کار شرکتهاهم بسته هر سال پانزده تا بیست
 هزار نفر را به طرف (مکسیکا) و جزیره (کوبا)
 برده میفروشدند . مرکز عمده تجارت بنده فروشی
 جزیره (مقاو) است که در زیر تصرف پورتیکرها
 است . و کلای شرکتهای مذکور که در آنجا
 اقامت دارند آدمهائی که بطرف ولایات (قوانگ)
 و (تونگ) فرستاده اند هر جایک چینی فقیر بریشان
 روزگار را پیدا میکنند چند ریالی بدستش داده
 بوعده های دلفریشان امیدوار نموده میفرستند
 پیش نحو بلداری که در جزیره (مقاو) دارند چون
 پانصد ششصد نفری جمع شد بکشتیهای که از اول
 اجاره کرده اند سوار نموده رو به آبهای سمت امریک
 که معروف به (اندل) است روان میشوند .
 این اسیران بیچاره بقدر دوماه در روی دریا
 خورا کشان عبارت از برنج جوشیده بی روغن
 و ماهی شور و یا اینکه بعضی حبوبات مثل عدس
 و اوپا و غیره است . بقدر حیوان به اینها آزادی

چندی در مدح (وینس) و (کیدون) میخواندند
 که مایه وحشت برهیز کاران بود . در حالتیکه
 اینچنین بالهو واجب هم آغوش گشته مخاطرات
 دربارا فراموش کرده بودند بناگاه طوفان جانناکاهی
 هوارا منقلب نموده دربارا بتلاطم آورد و ریاح
 بیک مرتبه چون شیر غضب آلودی که از بنه گشته
 و زنجیر گسسته باشد در دامن شرعها بغرش
 درآمدند و امواج قبر کون با کشتی در جدل شده
 از لطعات شدید غریب ازدل می کشیدند . گاهی
 کشتی بر کوه کوههای امواج سواری کشت و گاهی
 آب از زیر سینه سفینه خالی شده کشتی بر قعر دریای نشست
 در نزدیک خود سنگهای چندی مشاهده میکردم .
 که امواج عظیم بر آنها خوردند با صدای مهیب پراکنده
 میکردند در آنحال بدیده تجر بت دیدم چیرنی را
 که مکررا از متور شنیده بودم که میگفت مردمان تن
 پرور که خود را بکلی بهیش وا گذارند در مخاطرات
 هراسان و بیدل می شوند همه شیریان از بی غیرتی
 مانند زنان گریه آغاز کردند نمی شنیدم مگر صدای

نمیدهند همه را در جانی حبس میکنند که از هر طرف
 با معجزهای آهنی مسدود است .

این بیچارهگان هر چند نفرشان که بمشقت دریا
 و کرسنگی و بدخوراکی تحمل نیارند و مرد نصیب
 ماهیان بحر محیط میشوند آنانی که جان بدر میبرند
 با امریک برده شده در میان هوای ناسازگار و مشاق
 غارهای نمناک معدنهای آن دیار عاقبت جان میسپارند .
 در مقابل این کارگذاری وزیری اروپائی فی الواقع
 چینیانهم بعضا خوب تلافی درمی آورند یعنی
 بعضی از آن چینیان بعد از اینکه آنها را بجزیره
 مقاو میبرند و با وقتیکه از آنجا میخواهند بکشتی
 سوارشان بکنند کریختند که نعم المطلوب والا
 اکثر اوقات هنوز از لنگرگاه بیرون نرفته و یا اینکه
 بقدر دوسه روزی که از جزیره دور افتادند همه
 دست یکی کرده باغی میشوند و معجزههایی را
 که باطرافشان کشیده شده است شکسته از چوب
 و تیر هرچیزیکه بدستان افتاد برداشته رو به
 ناخدا و ملاخان آورده بعد از آنکه همه را قتل
 و تاف نمودند سر کشتی را بطرف چین برگردانیده
 با اموالی که در آنها هست مظفرا و غایما بشهرهای
 خودشان بر میگردند .

(باقی دارد)

طایر

آه و اوایلا و فریاد و وانفسا همگی از کردهای
 خویش اظهار ندامت و پشیمانی میکردند و برعر
 گذشته تاسف میخوردند و نذرهای بهوده در راه
 خدا میفروند که رخت نجات از انورطه بساحل
 کشیده صدقات بسیار داده قربانی بشمار کنند
 احدی از بی عقلی در فکر آن نبود که بکار فرمودن
 سکان و باز نمودن شرعها فرمان دهد با مباشر
 امور کشتی شود من دیدم که بجهت استخلاص
 خود در بی خلاص دیگران نیز باید بود پس
 سکان کشتی را گرفته بتنه لوازم نجات پرداختم
 زیرا که ناخدا از باده غفلت سرخوش گشته
 از کثرت شرب مدهوش افتاده نفع و ضرر و سلامت
 و خطر کشتی را از یکدیگر فرق نمیدانست ملاحظا
 که از شدت وحشت هراسان گشته بودند دلداری
 داده بفرود آوردن شرعها امر نمودم و بارو کشتار
 تحریض و ترغیب کردم تا بپروای بارو پس از آنکه
 (باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود .
 اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۲۱ ربیع الاول سنه ۱۲۹۷
 ۲۰ شباط رومی و ۳ مارس ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشته کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۱۹ ربیع الاول اخبارنامه
 (تیس) درباره ماموریتی که از جانب دولت المان به پرنس (هوهنلوهه) داده شده است سخن بیان آورده میگوید . پرنس مشارالیه در باب مسائل سیاسی و پولیتیک حکومت فرانسه که مورد تحسین و ستایش همه اروپا است اطلاعات درست و کامل را دارد . اخبارنامه مذکور در آخر سخن میگوید . هرگاه دولت المان در صدد آن باشد که مانند رفتاری که در سال ۱۸۷۰ میلادی نمود حرکتی بکند دولت انگلیس به خوااهی دولت فرانسه حرکت خواهد نمود . لورد سالبری که پیشتر ناخوش بود تدریجاً بهبودی حاصل میکند .

از پاریس ۱۷ ربیع الاول از جانب (مسیو فرسینه) رئیس و کلاهی فرانسه کاغذی یکی از اعضای مجلس مبعوثان نوشته شده ضمایان نموده است که در این نزدیکی نوشتجات و مختبرات رسمی که در باب تحدید حدود یونان در میان دولتها رد و بدل شده است از جانب حکومت طبع و نشر کرده خواهد شد . وزیر بیان نموده است مسئله مذکور موقعی حاصل کرده است که باید در آن باب مجلس عمومی اجرای تبلیغات کرده شود .

از پاریس ۱۷ ربیع الاول (پرنس هوهنلوهه) سفیر دولت المان قیم پاریس از جانب دولت متبوعه خود به برلین احضار شده است . میگوید سفیر مشارالیه بمسوریت معاونیت پرنس بسمارک معین خواهد شد که در میان اعلا حضرت

ایمپراتور المان و پرنس بسمارک واسطه سؤال و جواب بشود .

از احضار شدن سفیرهومی الیه به برلین هیچ مقاصد پولیتیکی منظور نبوده است . از جهت وضع حاضر پولیتیک خارجه مرز معاملات بورس (صرافی) تنزل نمود .

از طهران ۱۶ ربیع الاول دولت ایران استیلا کردن قطعه هرات را قرار داده است . بموجب امر و اراده اعلا حضرت پادشاه ایران علی قلی خان بکوماندانی عساکر خراسان معین شده است .

از برلین ایضا اخبار نامه المان شمالی میگوید . همه اخبار نامه های المان پولیتیک (انتی پانسلاویست) پرنس بسمارک را که بر ضد (پانسلاویزم) اتخاذ نموده است تحسین میکنند زیرا غلبه افکار پانسلاویزم موجب خرابی دولت اوستریا خواهد بود .

از پترسبورگ ایضا دیروز بموجب امر اعلا حضرت ایمپراتور روس جنرال لوریس ملیکوف بریاست کومیسون اجراءات که در پترسبورگ تازه تشکیل یافته است معین گردیده است .

بموجب امر و اراده ایمپراتوری بزرگترین صاحب منصبان و مامورین روس تابع قوانین کومیسون مذکور خواهند بود . برای حصول آسایش عمومی همه مامورین حکومتی در باب پیشرفت اقدامات کومیسون مذکور معاونت خواهند نمود .

از برلین ۱۶ ربیع الاول از جانب اداره پولیس برلین بحکومت روس اطلاع داده شده است که جمعیت اجرای نهیست قرارداد داده اند

که در روز دوم ماه مارس فرسنگی که روز جلوس اعلا حضرت ایمپراتور روس است سه کوچه بزرگ و معتبر شهر پترسبورگ را آتش زده خراب نمایند . از جانب دولت المان (مسیو هوهنلوهه) بجای مسیو رادویچ سفارت پاریس معین خواهد شد .

از پاریس ایضا (مسیو لایس) و (مسیو دو شامب) بعضویت (انجمن دانش) انتخاب شده اند . در معاملات بورس (صرافی) پاریس پنجمه معشوشی وضع داخلیه روس و سخت کوبی مطبوعات المان تنزلی شده است .

بموجب خبر تلگرافی که از برلین طرف شام رسیده است شایعه که در باب وقوع سوء قضدی که تازه کی درباره اعلا حضرت ایمپراتور روس بمیان آمده و سبب تنزل بورس شهرهای المان و پاریس شده است بطور قطعی تکذیب کرده شده است .

وزیر عدلیه از جانب دربار فرانسه در باب تسلیم (هارتمان) نام روس که پیشتر در راه آهن مسکو قصد جان اعلا حضرت ایمپراتور را کرده بود بنوشتن را پورتی مأمور شده است .

میگوید شخص مذکور در فقره سرفقی که پیشتر در پترسبورگ واقع شده بود نیز متهم شده است .

از پترسبورگ ۱۵ ربیع الاول بیانات اخبار نامه (المان شمالی) را که در باب جمع آوری و تزئین قوت لشکری روس در صحایف خود نقل نموده بود اخبار نامه های روس بکلی تکذیب میکنند . جنرال لوریس ملیکوف بریاست کومیسونی که بجای والیکری شهر پترسبورگ تشکیل یافته

معین شده است . بعد از این والی پترسبورگ تنها
یکارهای کوماندانی عساکری که در پترسبورگ هست
رسیدگی خواهد نمود .

از لندن ایضا اخبارنامه دبی نیوز
بموجب خبر تلگرافی پترسبورگ میگوید . مظنون
است که دولت روس از قشون فرستادن بسمت
(مرو) صرف نظر نماید . اخبارنامه (تائیس)
شایعه را که میگویند مجلس پارلمنت انگلیس در این
زردیکی تعطیل خواهد نمود تکذیب میکند .

از برلین ایضا اخبارنامه المان شمالی
که بترویج کردن افکار پرنس بسمارک شهرت یافته است
دوباره از تدارکات جنگ دولتین فرانسه و روس سخن
بمیان آورده میگوید با همه اینها دولت المان در آرزوی
بقای صلح و آسایش است و در این باب بطورهای
چند خاطر جمعی نیز میدهد .

از لندن ۱۵ ربیع الاول (آورده می)
ایمپراتر سابق فرانسه در بیست و دوم ماه مارس
آینده برای دیدن محل قتل فرزند خود (ناپلئون
ایمپریال) بمملکت (زولو) عزیمت خواهد
نمود .

بموجب خبر تلگرافی که از لاهور رسیده است
محمد جان خان در باب تعیین و انتخاب امیر تازه
برای افغانستان که جنرال رو برنس روسسای
افغانستان را دعوت نامها فرستاده بکابل خواسته
بود استسکاف نموده است .

از لندن ۱۴ ربیع الاول اخبارنامه
(دبی نیوز) بموجب خبر تلگراف پترسبورگ
میگوید . دولت ایران بکمال گرمی مشغول جمع
آوری يك اردوی احتیاطی در ساحل دریای
(ازاک) و اردوی دیگری برای استتلاقی هرات
مشغول است .

از پاریس ۱۴ ربیع الاول (هارتمان)
نام از تبعه روس که در پاریس گرفتار شده است
در حین استنطاق اقرار نموده است که بیشتر فقره
سوء قصدی را که در راه آهن مسکو با علا حضرت
ایمپراتور روس شده بود خود ترتیب داده
بوده است .

از پترسبورگ ایضا بطور موق
میگویند (جنرال تره بوف) بکوماندانی عمارت
زمستانی اعلا حضرت ایمپراتور معین شده است .
مجموعه مانات تعدد امیر کرده نهیست در تربید

اسباب نگاهداری شهر اقدامات بکار برده می شود .
اعلا حضرت ایمپراتور کمال صحت و تندرستی را
دارند .

از پترسبورگ ایضا اخبارنامه
(نوووتان) نام روس بدوات انگلیس سپارش
میکند در باب مسئله افغانستان باید قطعه هرات
در وضع بی طرفی سابق خود بماند . هرگاه
گذرگاههای افغانستان را دولت انگلیس استیلا
نماید روس را سخنی نیست چون دولت روس
هیچ وقت در قصد یورش بردن و ضبط نمودن
هندوستان نبوده است . هرگاه دولت انگلیس
بخواد نفوذ خود را بواسطه دولت ایران
تادریای (ازاک) و بواسطه دولت عثمانی تادریای
سیاه جاری بکند چنان است که بر ضد دولت
روس بولینیک خصمات را آغاز نموده است که روز آخر
از تسایج ناگوار اینگونه بولینیک خود انگلیس
متضرر و مسؤل خواهد شد .

از لندن ۱۹ ربیع الاول اخبارنامه
تائیس تلگرافنامه دبل را از این گرفته نشر
نموده است .
از جهة مسلیکی که باباعالی درباره مسئله
تحدید حدود یونان پیش گرفته است دولت یونان
ناچار قرارداد که باباعالی در این باب قطع مذاکرات
نماید . بنابراین دولت مشارالها بسفرای خود که
در نزد دولتهای اروپ هست بیک قطعه بحریرات
عمومی فرستاده ضمنا توسط دولتهای اروپا
که در عهدنامه بر این امضا دارند در این باب خواهش
نموده است .

توجهات

والبکری ولایت سلانیک بجناب سعادتآب
طالبین پاشا والی سابق سیواس .
والبکر ولایت سیواس بعهد جناب سعادتآب
حقی پاشا متصرف سابق معموره العزیز توجه
فرموده شده است .

داخلیه

روز سه شنبه گذشته بمناسبت بودن روز جلوس
وسال بیست و پنجم سلطنت اعلا ایمپراتور روس
بفرار معمول گشتی قراول همایون که در خلیج

در سعادت است بایر قهای کونا کون آراسته شده
از گشتی مذکور هنگام ظهر توپهای شلک انداخته
شد . از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی
و از طرف وکلای فخام مامورین مخصوص
بسفارتخانه دوات مشارالها فرستاده لازمه تبریک
بمیل آورده شده است . سفرای دول متحابه
مقیمین اسلامبول هم روز مذکور بسفارتخانه رفته
سفیر دولت مشارالها را تبریک نموده اند

از جانب جناب جلالآب معین الملک سفیر کبیر
دولت علیه ایران امشب بک همسانی بال بسیار
خوبی داده خواهد شد . در همسانی مذکور
بعضی از وکلای فخام و سفرای دول متحابه تشریف
خواهند داشت .

روز یکشنبه گذشته در بیک اوغلی در محل
(شیشلی) نام محمد و خلیل و عثمان تانان از تبعه
دولت علیه عثمانیه با هم منازعه و مجادله می نمودند
رفته رفته مجادله بزرگ شده بیکدیگر طایفه کشیده
در حالیکه محمد خود زخمی شده و آن دو نفر را
نیز زخمی کرده بود از عقب آنها باز کلوله
میانداخته است در این هنگام جناب مسیو اونو
سفیر دولت فخریه روس به همراهی مسیو کوماروف
صاحب منصب نظامی سفارت سواره با آنجا میرسند
یکی از کولیها که محمد بر قای خود میانداخت بیای
مسیو کوماروف برخورد مومی الیه از اسب مینقلد
پس از آن مامورین ضابطه رسیده هر سه را
گرفتار میکنند . مومی الیه مسیو کومارورا نیز
برای تداوی به بیمارخانه فرانسه که در آن نزدیکی
بود می برند . میگویند زخم مومی الیه خیلی
سنگین است .

در باره کوسینه و بلاوه از جانب باعالی قرار
داده شده بود که در مقابل آنجاها پاره اراضی دیگر
بمحکومت قره طاغ داده شود لهذا قرارداد مذکور
چند روز پیش از این برای عرض بحضور همایون
پادشاهی تقدیم شده بود در روزاراده سنیه همایون
ذرا بنباب شرف صدور یافته است . باعتقاد بعضی
از کارآگاهان مغنون بوده است که مسئله مذکور
بوجب همین قرارداد انجام پذیر شود . (وقت)

اخبارنامه (وقت) میگوید در باب مسئله
تعیین حدود یونان تاکنون از جانب دولت
انگلیس باباعالی به پیجوجه اظهاراتی واقع نشده

است . بابعالی دولت یونان را دوباره بمذاکرات دعوت نموده است بمهمین ملاحظه دولت انگلیس مذاکرات خود را که در این باب بادولت فرانسه داشت بتاخیر انداخته است .

در نسخه گذشته نوشته بودیم از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی باعلا حضرت پادشاه اسوج ونورج یکقطعه نشان مرصع عثمانی اعطا فرموده شده است . در تانی اطلاع حاصل کردیم جناب دولتآب فؤاد پاشا بموجب اراده سنیه برای تبلیغ نشان مذکور مامور شده در این نزدیکی عازم محل ماموریت خودشان خواهند شد .

پیشتر نوشته بودیم از جانب دولت علیه به پیشل پاشا برای ساختن سدهای ساحل اسلامبول امتیاز نامه داده شده است اکنون از قرار بکه اخبار نامه می نویسند سفیر دولت اوستریا بر ضد امتیاز نامه مذکور دولت علیه را پروتست نموده است . اخبار نامه (کوریه دوریان) میگوید سفیر انگلیس هم بر ضد امتیاز نامه مذکور پروتست نامه بااعمالی تقدیم خواهد نمود .

بعضی از اخبار نامه می نویسند . بعد از این مجلس خاص و کلاسه هر روزه منعقد خواهد شد . حضرات وکلای فحام هر یک تا ساعت هشت از روز رفته در مقام خودشان مشغول رسیدگی و تمسیت مهام بوده بعد از آن در مجلس مخصوص حاضر خواهند شد .

روز پنجشنبه گذشته جناب جلالآب معین الملک سفیر کبیر دولت علیه ایران بسفارتخانه دولت انگلیس عزیمت نموده باجناب سیرلار دسفر انگلیس ملاقات کرده اند .

جناب دولت وعطوفت مآب محمود جلال الدین پاشا که پیشتر مأمور باقامت در قصبه (چشمه) شده بودند بموجب امر و اراده اعلا حضرت پادشاهی مآذون شده است که باسلامبول عودت نمایند .

از جانب کومیسون سفرا که برای تدقیق نظامات وقوانین تازه عدلیه در سفارتخانه دولت انگلیس تشکیل یافته است بابعالی اظهار کرده

شده است که از جانب حکومت سنیه نیز ماموری برای حضور داشتن در کومیسون مذکور تعیین کرده شود .

از جانب مامورین ضبطیه دونفر قلمبرن که مجیدی سیم قلب درست نموده بخرج میدادند گرفتار گردیده اند .

از قرار بکه مجموع شد از جانب مکتب طبیه ملکیه منصوب بوده است که بنام (وقایع طبیه) هفته یکبار اخبار نامه طبع و نشر کرده شود . کو یا اخبار نامه مذکور از علوم و فنون متعلق بطب سخن خواهد گفت . بودن همچنان اخبار نامه در این پای تحت دارای فوائد بسیار خواهد بود .

اینفته بموجب قرارداد وزارت جلیله ضبطیه بقدر ده نفر از تبعه یونان که کسان دزد و شریر و در افعال نامناسب سابقه داشتند بمالک خودشان نفی و تبعید کرده شده است .

اختر

از چندی باینطرف است که در اسلامبول وحوالی وقوعات دزدی و قتل و شمرات بکثرت دیده و شنیده می شود . اخبار نامه نیز چنانکه وظیفه ایشان است از آنچه اطلاع حاصل میکنند در نوشتن و رسانیدن بعرض مرجع کار خودداری نمیکنند حتی از جانب وزارت ضبطیه پیشتر قرارداد شده که مامورین ضابطه در نجس و کرفناری کسان دزد و شریر اقدامات فوق العاده بکار برده اینگونه مردمان بی سر و پارا که بموجب اختلال نظم وآسایش مملکت می شوند گرفتار و از مملکت اخراج نمایند جای تشکر است ولی عیب کار در اینجا است که اولاکسانی را که گرفتار و از مملکت اخراجش نمودند بملاحظه اینکه در برکشتن برای آنها صعوبت و اشکال نیست پس از چندماه یا چند روزی بازآمده بیش از پیش اقدام به ناپاکی جلی خود میکنند . ثانیاً بموجب قرار داد وزارت ضبطیه مامورین جزو چند روزی بکمال گرمی در پی تخری و جستجوی کسان بی سر و پا برآمده های وهوی میکنند همینکه چند نفر را گرفتار نمودند و چند نفر دیگر نیز از شنیدن قرارداد حکومت وهای وهوی مامورین فراری و متواری شدند بازرفته رفته

مامورین بوضع سابق برکشته از خدمت خودشان سست شده بنای اغماص و سماحه میکذارند و چنان می پندارند که قرارداد حکومت و تلاش آنان مخصوص بجهت چند روز بود یعنی اقدامات حکومت و تلاش آنها محض بملاحظه امنیت وآسایش موقت چند روز بوده است . بدین جهت مدتی نگذشته منفیها بر میگردد فراریان و متواریان نیز از گوشه و کنار بیرون آمده دوباره هنگامه سابق را گرم می کنند در این صورت حکومت را است در این باب تدابیر مضبوط و محکمی بکار ببرد که راه برکشتن اشخاص مضربه بکلی مسدود گردد مامورین جزو هم آتی از خدمات مرجوعه خود غفلت نموده شب و روز از نجس و کرفناری مردمان دزد و هرزه از پای نشینند و نیز شریک دزد و رقیب قافله نشوند تا مملکت را امنیت و اهالی را اسباب راحتی فراهم آید .

بموجب خبرهای تلگرافی پرنس نیکولا حکمران قریطاع کاغذی بدو اتنهای اروپ نوشته ضمناً اظهار داشته است باینکه مقصود من بقدر سرموینی انحراف و رزیدن از احکام معاهده برلین نیست ولی بجهت اشکالاتی که در باب واگذاری کوسینه و بلاوه واقع شده است هرگاه دولت عثمانی بطور قطعی تکلیف نماید که در مقابل کوسینه و بلاوه اراضی دیگر واگذار نماید برای مذاکره آن مطلب آماده و حاضر هستم .

خارجیه

جناب اسماعیل پاشا خدیو سابق مصر که از چندی باینطرف در ناپولی اقامت داشت بموجب خبرهای تلگرافی چند روز پیش از این از ناپولی بعزم سیاحت (روم) پای تخت ایتالی و پاریس ولندن عزیمت نموده روز دوشنبه گذشته در روم از جانب اعلا حضرت پادشاه ایتالی پذیرفته شده است .

در برلین بطور موثق روایت بوده است که جناب (کونت هانسفلد) سفیر دولت المان قیم اسلامبول بوزارت خارجه دولت مشارالیه معین خواهد گردید .

میگویند (هارتمان) نام روس را که پیشتر در راه آهن مسکو در بارهٔ اعلاحضرت امپراتور روس اسباب سوء قصد فراهم آورده چندی پیش از این در پاریس گرفتار گردیده است دولت روس از فرانسه خواهش نموده است که شخص مذکور بحکومت روس تسلیم کرده شود. حکومت فرانسه نیز بمناسبت مخالفت هواخواهان جمهوری در تسلیم کردن آن متردد بوده اند. اعتقاد اخبار نامهای پاریس بر این است که حکومت فرانسه هر قوم را تسلیم ننماید. و اعتقاد ما چنانست که ایستاده کی در تسلیم کنند.

اخبار نامهای انگلیس تلگرافنامهٔ ذیل را از (رؤم) پای تخت دولت ایتالی گرفته در صحایف خود طبع و نشر نموده اند.

از قرار بکه مسوع شد جمعیت (ایر بدنا ایتالی) در خیال این هستند که بسمت (تبرول) جنوبی یورش ببرند. بنابراین دولت ایتالی کیفیت را بدولت اوستریا اظهار نموده است که در مقابل تجاوزات جمعیت مذکور آماده و حاضر باشد. زیرا احتمال میرفته است که حکومت ایتالی خود نتواند جمعیت مذکور را از تجاوز نمودن حدود منع نماید.

از جانب جناب سیرهنزی الیوت سفیر انگلیس مقیم برین در شب هجدهم ماه فوریه فرنگی دروین مهمانی بسیار بزرگی داده شده است. در مجلس مهمانی مذکور روز پر خاریهٔ اوستریا و بعضی از وکلای دولت مشارالیها و سفرای دولتهای ایتالی و عثمانی و برزیلیا و بلجیک و پرونسویک و فلک و امریک و ایران و پورتگال حضور داشته اند.

از جانب دولت یونان بموجب شمارهٔ نفوس که در سال ۱۸۷۰ میلادی شده بود در همهٔ خاک یونان یک میلیون و چهار صد و پنجاه هفت هزار نفس بوده است. در سال ۱۸۷۹ باز شمارهٔ نفوس شده یک میلیون و ششصد و هفتاد هزار نفس بشماره آمده است. یعنی در ظرف نه سال دو بیست و بیست و دو هزار نفس بشمارهٔ سابق افزوده است.

اخبارنامهٔ (پرسه و رازنا) نام که در میلان

طبع و نشر می شود در نسخهٔ مورخ ۱۹ ماه فوریهٔ فرنگی میگوید. دولت اوستریا از المان استزاج کرده است که اگر دولت اوستریا در بارهٔ دولت ایتالی باقتضای وقت سخت گیری نماید دولت المان در اینباب مخالفت خواهد نمود بانه. پرنس بسمارک در جواب معاونت دولت المان را باوستریا وعد و بیان نموده است. اخبارنامهٔ مذکور میگوید. این اقدامات دولت اوستریا از جملهٔ تدابیر احتیاطی است که پیش از وقت بکار برده شده است.

رقعه ایست که برای درج کردن در این صحیفه پذیرفته شد.

بخاطر بنده چنان میآید در معاهدهٔ آخری که فیابین دولتین ایران و انگلیس منعقد گردید یکی از تکالیف دولت انگلیس این بود که دولت ایران بر استقلال حکومتهای افغانستان که عبارت از کابل و هرات باشد اقرار نموده حقوق سلطنتی خود را از آن مملکتها منسلوب دارد. دولت ایران بمقتضای وقت قبول و هرات را که در تصرف داشت با استقلال وا گذاشته کفایت نمود. بی بصیرت ان افغان از این غمی مشغوف بودند حتی در بعضی نوسنجات رسمی حکومت کابل دیدم نوشته بودند (این دولت خداداد یعنی بی تلاش و زحمت که خداوند انگلیس را برانگیخت و ما را از دولت ایران سوا جدا کرد و حکومت با استقلال شدم. اما دقیقه شناسان و کار آگاهان آن مملکت از این معنی سخت متأثر بودند زیرا بقین داشتند که بک تقعهٔ چرب و پاکیزه شده بکلوی انگلیس افتادند. پس از وقوع این واقعه حکومت هرات که بقا و دوام خود را در تبعیت ایران میداندست در مراد و تبعیت ایران اصرار داشت. سرکار انگلیس برخلاف شرط و عهد حکومت کابل را تحریک نمود که بافتن و استعداد بسر هرات آید و حکومت مستقلهٔ هرات را بهم برند. دولت ایران همان اوقات حق داشت که در اینباب گفتگو نماید و در هم نیست که کرده است ولی دولت انگلیس برای تخلیط مجت فقرهٔ سیستان را بمان آورد بعد از آن مادهٔ سرحد سیستان و افغانستان را مطرح گفتگو ساخت. چندی نگذشت مسئلهٔ تحدید حدود کلات و بلوچستان را بمیان انداخت و در همهٔ این مواد در ظاهر حکم و مصلح بود تا کار را از هر طرف درست محدود و معین کرد خود را آسوده خاطر پنداشته بصدد بلع آن لقمه برآمد حکومتهایی را که بضرر توپ

و تفنگ است. تفنگشان را از دولت ایران میخواست خود بضرر توپ و تفنگ اساس نیم استقلال سابق آنها را نیز برانداخته تصاحب نمود. ولی ما بمیدانیم که در مقابل کدام مساعده که خدا آخرش را بخیر کند دولت روس را متقاعد و مشروط بسکوت نمود. حتی شیرعلی خان که در حقیقت مانند یکی از سلاطین مثل پادشاه یونان و غیره محسوب می شد از تمدنی و تجاوز انگلیس بدولت روس التجا کرد دولت مشارالیه کله در تقویت او تکلف و قدمی بحمايت او برداشت تا اینکه بیچاره غصه مرگ شد در واقع این معامله از دولت بزرگی مانند روس در مقابل هر گونه منافع که بوده باشد بسیار بعید بود و بقل طعن ثبت تواریخ دنیا شده ماند. این رفتارهای انگلیس در خطهٔ افغانستان درست مطابق شد با این مثل معروف که (پوست خربزه چه قابلیت دارد بپنداشش دور).

خلاصه نمیدانیم دیبا و مآتهای دول منصفه و حق شناسان ملل معظمه این پولیتیک خود سرانه و تجاوز متعبدانهٔ انگلیس را در افغانستان می بیند باز در فصل عهدنامهٔ ایران و انگلیس قوی باقی میداند یا اینکه معتقد و صدق هستند که این معامله انگلیس حقوق سلطنتی ایران را بر تمامی افغانستان اعاده داده و برضبط هرات که از املاک مختصی او بود معمول میدارد بنده که اطلاع از خیالات رجال دولت علیهٔ ایران حاصل نمیتوانم بکنم ولی چنان تصور میکنم که دولت ایران به این حقوق خود خوب ملتفت شده و در این صدد باشد. که اولاً بتوسط و مداخلهٔ دول منصفه در این باب با انگلیس گفتگو نماید و در هر نیست که باقتضای مناسبات قدیمه و صرفه جویی دولت انگلیس هرات را که ملک منصرفی ایران بوده بشرط بی طرفی بدولت ایران وا گذار نموده ساکت نمایند و الا قطعی است که دولت ایران باروس بالزوم عهدتفاقی را محکم بستم بمقام استرداد تمامی افغانستان برخواهد آمد و اندک جنبش ایران افغان را که مسلم و از ملت قدیمهٔ ایران و حقوق این دولت را بخود ثابت میدانند بهیجان خواهد آورد در چنین موقع که سرکار انگلیس بصدد تصاحب خانه آنها آمده و اجله و اعظم آن قوم را مصلوب و علماء عظام کرام اسلام را در آتش بیرحی میسوزاند.

این وسیله را مقتم و دست غیب شمرده از روی کمال غیرت ملی بادولت ایران متفق شده بدفع و اخراج انگلیس برآیند و در اینصورت کار انگلیس

در افغانستان مثل مسئله ماضیه بل بدتر خواهد شد سهل است مایه شورش عظیمی در هندوستان خواهد کردید زیرا که ملت هند اغلب مسلم و بالفطره خواهان دولت ایران هستند و این معنی را خود انگلیس تجر به کرده است در همان اوقات که قشون ایران هرات را فتح کرده بود اهالی هندوستان بجزد استماع این خبر آنچنان شورش را در هندوستان فراهم کردند و دولت انگلیس ناچار شد که با ایران صلح کند و بصدد اصلاح داخله هند بقیقت اگر ایرانیها از روی بصیرت حرکت میکردند نه تخلیه هرات لازم می شد نه باره اشکالات در مصالحه رومیداد و ماچنان میدانیم که یکی از رجال دولت ایران برای حفظ شخص خود این خطب عظیم را دانسته و فهمیده کرد اما حالا دیگر از آن خطبها نمیشود زیرا که اغلب ایرانیان بوضع دنیا اطلاع حاصل نموده اند .

کاردانی و دولتیخواهی

در این مدت که بنای روزنامه مطبوعه اختر شده است بیار طالب بودیم که از حالت و وضع سابق و لاحق مملکت خراسان اطلاع و بصیرت حاصل شود تا در این اوقات یکی از دوستان اختر کاغذی بداره اختر فرستاده بود و چون از کارهای بزرگ دنیا بود از انصاف خارج دانست که بزور طبع در نیارود لهذا صورت مکتوب را عینا در اینجا نقل نمودیم .

صورت مکتوب

معروض میدارد .

آنچه قدها معروف است از ابتدای طلوع دولت علیه قاجار به از تاخت و تاز طایفه ترکانه بسی خرابیها بحال مملکت خراسان راه یافته قلعبجات واقعه در سمت سرحدات همگی خراب و لم بزور و چند ولایت از حیر آبادی خارج شده از ظم و تعدی این طایفه شریر بسی جانهارفته خیلی مالها برده شد از بردن عیال و ناموس مضایقه نمیکردند بهر جادست می یافتند اموال و مواشی را به بغما می برده اند و هر کس دست بجره و دفاع میزد قتل میکردند و باقی را از زن و مرد صغیر و کبیر باسیری میبردند نهوذ بالله هر کوه تدابیر قشونی و مالی که اولیای دولت علیه ایران تهیه میکردند بواسطه اغراض و طمهمهای اجزاء که مملکت را آشفته میخواستند اسباب آسایش و حفظ مال و ناموس مردم فراهم

نمی آمد تا اینکه رای مبارک اعلا حضرت اقدس همایون پادشاه ایران خلداه ملکه باین قرار گرفت که اختیار خراسان را کلیه بجناب مستطاب اشرف سپهسالار اعظم و وزیر امور خارجه دولت ایران واگذار فرمودند و آن جناب مستطاب معظم له از شدت غیرت دوانی و ملتی به تمام حواس مشغول انتظام عمل سرحدات و تهیه اسباب رفع این تطاول شدند جناب حاجی میرزا محمد رضا مستشار الملک وزیر خراسان را که از تربیت یافتگان دولت بود و بکفایت و دولتیخواهی معروف از خراسان بدربار معدلتدار احضار کرده استطلاع فرمودند چاره این کار و حفظ جان و مال بندگان خدا را از روی اطلاع کامل فصلی بعرض رساند درخاکبای مبارک پادشاهی و خدمت جناب اشرف سپهسالار اعظم مطبوع و بی غرضانه جلوه کرده از آن رواجکام لازمه و مخارج کافی وافی را بمضایقه عطا فرمودند و جناب مستشار الملک در تحت ایالت نواب اشرف والا شاهزاده رکن الدوله مأمور و روانه خراسان شد و پشت سر جناب اشرف معظم له از توجهات و تاکیدات و دستورات العمل کافی در اجرای لوازم این کار آتی غفلت نکردند تا از حسن نیت و عزم و اهتمام جناب مستطاب اشرف سپهسالار اعظم و از مراقب و همراهی و تقویت والی مملکت و جناب مستشار الملک و وزیر خراسان باتدک زمانی تمامی احکام صادره دولتی را در نهایت بیغرضی ساری و جاری کرده راه تاخت و تاز مسدود شد همچنانکه در زمان سلطنت شاه طهماسب اول صفوی طایفه اگرادرا در سرحد شمالی خراسان نشاندند و راه تاخت و تاز ترکان دشت را بوجود و حایل بودن آن طوایف بزرگ مسدود کردند قرار دادند کور الی الا بن برقرار است سپهسالار اعظم دولت علیه ایران سرحدات سمت شرقی خراسان را به نشاندن ابل و خانوار و سوار طایفه (هزاره) و (جشیدی) و (تیموری) و (مروی) و (اردلان) و (مر دورانی) منظم و قلعبجات خراب سرحد را تماما بوجود آنها معمور و آباد کردند و آنها را حایل بین ترکان و آبادیهای خراسان قرار دادند و از رساندن جیره و مواجب و انتظام عمل آن سوار و ایل و تمام قشون خراسان از تاخت و تاز محفوظ کردند بطوریکه در این چهار سال یک اسیر از خراسان بچنگ ترکان نیفتاده و یک کوسفند از مال رعیت دولت نبرده اند و نام نامی و اسم مبارک اعلا حضرت اقدس همایون پادشاهی خلداه ملکه را بملوی اسم شاه طهماسب

صفوی در تواریخ گذاشتند و انشاه بواسطه این آسایش و امنیت عن قریب اسباب تجارت و زراعت و زیادتی مال و حشم و آبادی محلهای خراب چنان در خراسان ترقی خواهد کرد که محسود سایر ممالک ایران خواهد شد . ۳ صفر ۱۲۹۷

امضا

۴۳۸

اخبارنامه استناد دارد بموجب کاغذ اخبار نیکار وین میگوید . دولت روس در باب سرعت سفر مرو بطور فوق العاده اقدامات خود را بکار می برد . نقشه حرکت این سفر پیش از وقت در پترسبورگ معین شده است . بموجب نقشه مذکور مقرر شده است اردوی روس بسه قسمت منقسم شده از سه سمت رو بطرف (مرو) پیش بروند که بزرگترین قوت اردوی مذکور از راه (چکچیلر) و (طاشکند) پیش خواهند رفت جنرال کوفان به کوماندانی فرقه بزرگی که از سمت (چکچیلر) عازم است معین شده (جنرال سواک) نیز کوماندان قسمت دوم است سرداری قسمت سوم بکراندوک میشل محمول گردیده (جنرال اسکوبلف) سمت کوماندانی کل را خواهد داشت .

تاخیر حرکت قوتی را که مقرر بود از سمت (چکچیلر) از نزدیکی حدود ایران از پیابان ارتک بمعاونت لشکری دولت ایران رو برو پیش برود اقدامات دولت انگلیس که در باب عدم معاونت دولت ایران بکار برد سبب شده است . از قرار بکه روایت می شود در این نزدیکی در میان دولتین ایران و روس رشته مناسبات قطع شده سفیر روس پس از پروتست نامهای بی ثمر که برضد استیلای دولت ایران هرات را خواهد نمود ناچار خواهد شد از اینکه بساط سفارت را از طهران برچیند بخاک روس معاودت نماید .

باعنقاد روسها کیفیت استیلای هرات را از جانب دولت ایران در ماه نیسان آغاز خواهد شد . اعلا حضرت پادشاه ایران در پنجم ماه مذکور در ظاهر بعزم زیارت و در باطن برای اینکه کوماندانی اردویی را که عبارت از دوازده هزار لشکر و در حدود هرات آماده شده است خودشان در عهده بگیرند بجانب خراسان عزیمت خواهد فرمود .

در دوای سیاسی لندن میگویند . دولت روس در باب استیلای هرات از جانب ایران ممانعت نخواهد نمود . زیرا حکومت روس بخو بی و بطور

واضح میداند در میان اینکه قطعه مذکور از جانب انگلیس استیلا شده یا در زیر نفوذ و حمایت انگلیس از جانب یک نفر والی بومی اداره بشود هیچ فرقی نیست . در اینحال هرگاه بدولت روس تکلیفی واقع بشود که آنها را از انگلیس و یا ایران کدام یک استیلا نماید بهتر است البته استیلا ایران را موافق پالیسی خود دانسته استیلا دولت مشارالیه را بر حکومت انگلیس ترجیح خواهد داد .

اخبارنامه (اپوینک) استاندارد (انگلیس) میگوید . یک نفر انگلیس که در مالک روس مقیم باشد خیلی اشکال دارد که از وقوعات وطن اصلی خود اطلاع حاصل نماید . زیرا شخص مذکور زحمت بسیار را باید تحمل بشود تا اینکه از مدت های بسیار طولانی یک روزنامه انگلیسی بدست آورده از مطالعه آن از وضع وطن خود آگاهی حاصل نماید . هرگاه در جواب این گفته شود . معاملات پوست روس در صورت ظاهر بطور فوق العاده مرتب و منظم است میتوانیم گفت با همه انتظام ماده خیسلی بی نظمی را دارد . زیرا اخبارنامه که بقلرو امپراتورهای روس میرسد هرگاه افکار عمومی انگلستان را بطور راستی شرح و بیان نماید آن اخبارنامه پیش از آنکه بدست صاحبش برسد باید عقبات چند را طی کند از جمله باید در عقبه اول از مطالعه مامورین روس در طرف چند روزی بگذرد هرگاه مطلبی را به پیشند که در خارج از مقاصد آنان است آن مطلب را یا مخفی نموده یا قطع میکنند . چنانکه یک نفر از اخبار نگاران روزنامه های انگلیس روزنامه را که در سوم ماه کانون ثانی فرنگی در لندن طبع و به پترسبورگ فرستاده شده بوده است در روز هفتم ماه فوریه فرنگی (یعنی پس از سی و چهار روز) در حالتیکه صحیفه سوم و چهارم را که صورت کاغذی از شخصی بود قطع و دو ستون از صحیفه پنجم را نیز بریده ستون چهارم همان صحیفه را هم که مقاله بعنوان (بلغارستان) نوشته شده بود محو کرده دو ستون از صحیفه پنجم را باز قطع نموده بوده اند رسیده است . از این فقرات توان فهمید که اخبارنامه مذکور از زبان مراض جفای مامورین روس چه اذیتها کشیده و چه وضع پیدا کرده است . گذشته از این صاحب اخبارنامه نیز چون مطالب مقطوع و مخو شده را مطالعه نموده خیلی متأثر خواهد شد آیا چه مطلب نوشته بوده است که از جانب حکومت اینها را قطع

و مخفی نموده اند . اخبارنامه مذکور در آخر سخن میگوید هرگاه مامورین روس اخبارنامه های خارج را اینگونه بصاحبانش خواهند رسانید بهتر و مناسب آن است هیچ نرسانند .

اخبارنامه (دبی نیوس) بموجب خبر تلگرافی که بتاريخ هجدهم ماه شباط فرنگی از لاهور گرفته است میگوید . موقع حاضر لشکر انگلیس با زوئی خطرناک است . زیرا از روسای افغان محمد عیسی خان و محمدخان و محمد عزیزخان بخارایی با قوت لشکری بزرگی بموقع (اقوی) نام که در نزدیکی شهر بلخ واقع است رسیده اند . میگویند سردار عبدالرحمن خان نیز با آنها همراه است .

اخبارنامه های وین می نویسند . بیشتر در شهر (نیکولایف) از جانب اداره پولیس بی برده میشود که در خانه یکی از سرهنگان قشون توپچی روس پاره کاغذ و نوشتجات فساد آمیز هست بنابراین برای تحقیق مطلب بناگاه پولیس بخانه سرهنگ مومی الیه ریخته در صدد تعقیب برمیآیند سرهنگ مذکور بمدافعه و مقابله افراد پولیس برخاسته اول فرصت یافته نوشتجات مذکور را با آتش انداخته پس از آن دو نفر پولیس را کشته و یک نفر را زخمی می کنند . بعد از کوشش بسیار که از مقابله عاجز می شود طلبانچه خود را بمز سرش خالی نموده خود را هم تلف کرده است .

در هفته گذشته بموجب خبرهای تلگرافی بطور اجمال نوشته بودیم که گروه نهیلیست در پترسبورگ در زیر عمارت زمستانی اصلاح حضرت امپراتور روس نقبی ساخته و آتش زده بودند . اخبارنامه (دانوب) در باب این فقره تفصیلات ذیل را می نویسد .

شب سه شنبه نیم ساعت از شب رفته در حالتیکه اصلاح حضرت امپراتور پیش از وقت طعام در نزدیکی اطاق طعام در دیوانخانه با بعض اشخاص صحبت داشتند از آنجهت در وقت معین با طاق طعام توانستند حاضر بشوند قدری از وقت معین طعام گذشته بود که بناگاه صدای بسیار مهیب و دهشتناکی بلند شده نقب مذکور آتش گرفته فرشها و سایر اشیاء دیوانخانه مذکور زبروز برشته دوارها مانند آنکه در وقوع زلزله مخفی بلرزه و حرکت میآید متحرک شده تخته فرش اطاقها از هم پاشیده دود

مفلم و غلیظی از شکافها بلند و اطراف را احاطه نمود . بنابراین همه خانواده امپراتوری و خدام عمارت مذکور بیکبار بدیوانخانه آمده اصلاح حضرت امپراتور و حکمران بلغارستان را در آنجا بسلاط می بینند . پس از آن بصفه دیوانخانه داخل شده نعلش کسان بسیار را بر زمین افتاده مشاهده می نمایند که اینها شش نفر از سر بازان روس و از اهالی (فیلاتدوبه) بوده اند بفر از آنها سی نفر هم زخمی شده اند .

در این سوء قصد نیز مانند سوء قصدی که پیشتر در راه آهن مسکو شده بود دینامیت (یعنی باروت پنبه) بکار برده بوده اند . چنانکه معلوم است اهل شورش آتوق در راه آهن مسکو که امپراتور میکشست نقب زده بودند ولی بهر وسیله یا از غفلت و یا بملاحظات دیگر بعد از گذشتن امپراتور نقب آتش گرفته چند واکون دیگر سرازیر شده امپراتور را آن مهلکه خلاصی یافته بود و وقوع اینحال دو تاییه بعد از مرور امپراتور ظاهر گردید که در ظرف مدت دو تاییه امپراتور مشارالیه حیات تازه را مالک شد .

خلاصه در حین آتش گرفتن نقب علیا حضرت امپراتور پس بجهت ناخوشی و دور بودن دایره خود شان از محل نقب بهیچوجه از واقعه خبردار نشده است .

تاکنون هر تکبیر این فساد معلوم نکرده است . اینگونه فسادات و جحارت نهیلیستها که بر ضد اصلاح حضرت امپراتور بطورهای متعدد و دودشت آمیز در خارج و داخل حتی در میان عمارت امپراتوری بکمال بی باکی بکار می روند موجب نفرت صاحبان عقل و درایت روس از گروه مذکور می شود .

جای تعجب این است که آیا گروه مذکور را در میان صاحب منصبان بزرگ امپراتوری همراه وانیازها هست یا نه ؟ بدین ملاحظیات که آنان در فساد و سوء قصد خیلی بی باکانه پیش میروند حتی بجانب آنها است که در اینباب با شتاب افتاده اند .

(بقیه از سیاحتنامه چین)

بسبب اینکه چینیان در مالک وسیع محصولات خود بسهولت گذرانشان میشود بسیاحت و هجرت نمودن از دیار خویش میل و هوس ندارند . جاهائیکه چینیان برای دادوستد میروند و بعضا سکنها میگیرند بعضی از شهرهای امریک است

خصوصا
مالک
تخمینا
محل های
تجارت و
صدتفری
هزار نفر
(مالاز
پراکنده
محص در
پیدا
ندارند
آنها
درج
(ماندر
دهقانان
سوداگرا
بنج طبقه
درج
نجاست
شایع
مر دمان
کاسب
بلند کردن
حتی
موارد
بیرون
باعث
خواب
مینگر
در زمانیکه
و کوه
بهشت
این فصل
میکرند
طبیعی
تربیت
روز بروز
بجزیره
استحمام
جهالت

خصوصاً شهر (سان فرانسکو) که دارالحکومت ممالک (کالیفورنیه) است . در شهر مذکور تخمیناً بقدر هشتاد هزار نفر چینی آوا گرفته محلهای مخصوص بخود دارند و بیشترشان از باب تجارت و اهل صنعت هستند . و بقدر چند صد نفری هم در هندوستان یافت میشوند . و چند هزار نفری هم در جزایری که در آبهای (مالزیه) (مالانزیه) (هولانزیه) و (مقرنزیه) واقع است پراکنده هستند . در اروپا مردم چینی کمباب اند محض در شهرهایی مثل پاریس و لندن چند نفری پیدا میشوند در ممالک عثمانی و ایران اصلاً وجود ندارند مگر معدودی از اهالی سرحدات چین آنها هم مسلمانند .

در چین مردم منقسم به پنج طبقه اند طبقه اول (مادرین) یعنی صنف لشکری است طبقه دوم دهقانانند طبقه سوم پیشه ورانند طبقه چهارم سوداگرانند و طبقه پنجم گروه عماله است . در میان پنج طبقه نجابت و اصالت منحصر بطبقه اول است . در چین کوچکی با و ناخن بلند داشتن حق نجابت است ولی رفته رفته در میان طبقات سایرین نیز شایع شده الان زنهاییکه در سر کوچها نشسته لباس مردمان بازار را میپوشند پای را کوچک و مردمان کاسب فقیر ناخن را بلند میدارند . لکن عادت ناخن بلند کردن در میان نجبا بیشتر مرعی و متداول است حتی بجهت اینکه نشکند و یا صدمه نخورد غلافها

از ترجمه حکایت نالک

موارد مرگ را معاینه دیدیم رخت نجسات از آنور طه بیرون کشیدیم ظهور ایمنی در نظر کسیکه باعث حیاتشان گشتم بغایت عجیب نموده مانند خواب و خیال مینداشتند و از روی شکفتی بر من مینگر بستند لاجرم بجزیره (شیر) فرا رسیدیم در زمایکه زمین از فرورودین غیرت خلد برین و کوه و دشت و طرف کشت ازین قوم اردی بهشت رشک بهشت عنبر سرشت بود در آن جزیره این فصل را مخصوص (وینس) داشته عید میکردند زیرا که میکفتند چونانکه در فصل بهار طبایع نشوونما یافته تولید موالید میشود ازین تربیت و از تاثیر توجه وینس نیز تولید لذات شده روز بروز عیش و عشرت در نشوونماست چون بجزیره فرا آمدیم هوای خوشی یافته نسیم دلگشی احشام نمود که بر جان هر که وزیدی برداش دم جهالت و نادانی دیدی و بر شام هر که رسیدی

از زروسیم و غیره ساخته بجهت حفظ آنها بانگشت میکنند . چینیان اظهار جاه و جلال را بسیار دوست دارند از این جهت بعبادرتخت روانهائی که چهار نفر بدوش میکشند و بسیار مزین میباشد سوار شده میکردند برخلاف طبقات سایر که تختروانشان را دو نفر بر میدارد .

در چین آنقدر که طبقه عماله و رنجبران کار میکنند زنانشان هم بهمان پایه مشغول بکار سخت میشوند عماله جاتی که در باغ و مزرعه و اینجه کار میکنند نصفشان زن و دختر و اطفال هستند و چنان باکال سعی میکوشند که آدم از تماشای آنها کسب مسرت میکنند .

چینیان اگر چه باقطره در طبیعتشان عذر و نقصان هست ولی در کار کردن اصلاً رخاوت و سستی و بطالت ندارند مثل اینکه شب و روز مشغول کار هستند و روزهای عید و جشنهاشان منحصر به عید (ژور) است که عبارت از چند روز است و در ایام هفته روز تعطیل و آرامش ندارند تمام هفته و ماه و سال در کارند .

زورق و قایقهاشان مشابهتی بزورقهای که در واپورها او میخندند دارند اینقدر هست که مال آنها عرضش بیشتر و در بالای جاتی که آدم میشینند سایانی از حصیر کشیده شده است و طرف سر زورق بیشتر از عقبش بآب فرو میرود . در قایقهای

بزرگشان چوب (دکل) در طرف عقب نصب شده است و از این سبب طرف سر همیشه بیشتر بآب فرورفته است . در میان این قایقها یک خانوار منزل دارد پدر مادر پسر دختر بنوبت پارو میزنند و در سر (سکان) که مانند مهار کشتی است یک دختر و یا پسر کوچکی مینشاند و طفلی را که نو زاد و یا سه چهار ماهه باشد در کنبه که در طرف سرقایق است میخوابانند چون آدم در کنبه را باز میکند نگاه معصومانه آن طفل خیلی عالم دارد .

زنها اکثر مانند ارباب این سمتها بچه را تا از شیر نبریده اند هر جا که بروند به پشت خود بسته همراه میکردند از این جهت هنگامی که ضعیفه بارو میزند سر آن طفل بیچاره از طرفی بطرفی افتاده بعضی اوقات بچوبها و دکل کشتی خورده رنجیده میشود . بسیار وقتها میشد که دل مان باین حالات طاقت نمی آورد ولابد مادر غافل را از آن حال آگاه میساختیم لکن مرقومه بجای اینکه متنبه شده ملتفت طفل بشود خندان در جواب میگفت عیب ندارد او همین طور عادت خواهد کرد و بکار خود مشغول میشود . مردمان در یا بار چین گذرانشان این نوع است که تفصیل داده شد لکن کاههای سواحل چین بر این مقوله زورق و قایق و کشتیها است . اهالی (کتون) که عبارت از دو کرور نفوس است بقدر دو بیست هزارشان در کشتیها

وزینت عفت که جزو اعظم حسن افتاده حریان مانده و از بی مردم مردم چشمشان بهر طرف نگران و با هزاران غنچ و دلال در کمال آرایش جلال چون سرو نوخیز بهر سو میخیزند و عشوها بکار بردندی تا مگردل مردم بر بایند و هر یک دانه و دای از زراف و خال افکننده از بی صید دل مستعجل بودند و بیکدیگر سبعت می جستند و حسد میبردند و حرکات و اطوار ایشان در نظرم مستهجن نموده بجای آنکه دلم بسوی آنها میل کند نفرت کرده کناره میکردت پس بدر رب النوع دلالت کردند دیرهای متعدده بجهت آن رب النوع در آن جزیره دیدم مانند دیر (ستیر) و (ایدالی) و (پافو) زیرا که اهل آنجا آن رب النوع را بسیار میپرستند مرا بدیر (ستیر) بردند دیری دیدم از سنک مرمر بر روی عودها بنا نهاده بودند از ارتفاع و بزرگی عودها که هر یک مانند کوهی بود آن دیر بغایت باشکوه و دستکاه متجود و سر عودها را در نهایت خوبی مفرس

عمر بس می برند و بکار ملاحظی مشغولند .
(باقی دارد)

اسامی و کلاهی اختر

کسانیکه طالب خریدن سالبانه اختر ذرخارج هستند در طهران بعالمجناب سلاله الاطیاب حاجی سید خلف تاجر نجفی رجوع نمایند .

در تبریز عالمجناب عمده التجار حاجی سید ابراهیم آقا تاجر کاشانی .

در اصفهان عالمجناب مقرب الحضرت العلیه آقای میرزا علی محمد منشی حضور حضرت والا .

در شیراز عالمجناب نبالت دستکاه آقای حاجی سید ابراهیم وکیل شهیندر دولت علیه عثمانی .

در رشت بعده التجار محمد آقا تاجر اصفهانی .

در خراسان جناب منشی محترم تلکرافخانه مبارکه .

در کرمانشاهان عالمجناب محبت همراه آقا حسن وکیل التجاره دولت فخره انگلیس .

در سمنندج جناب والایه نبالت دستکاه آقا سید جابر وکیل شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در همدان عالمجناب عزت همراه حاجی محمد سعید افندی شهیندر دولت علیه عثمانیه .

مقرنس نموده وقایع رب النوع را در زیر مقرنس کاریها در لوحهای مرمر بطوری خوب و طرخی مرغوب نقش نموده بودند و بر در دیر جمعی نیازمندان ازدحام کرده بی بدل صدقات و ادای ندور همیشه گروه انبوهی در آنجا مجتمع بودند و در اندرون دیر هرگز قربانی نمی کشند و خون حیوانات در آنجا نمیرنجند و مانند سایر مقامات و عتبات روغن گاو و گاو میش نمی سوختند بلکه قربانی بایستی که سفید بکشد و خورد سال و بی عیب باشد باقسام زبورها آراسته و شاخهای ایشان را زرانندود نموده بانواع ریاحین و کلهای معطر و رنگین پیرایه بسته در پیشکاه دیر تقدم کرده بجای معینی میبردند که در آنجا آنها را سر بریده صرف خورش راهبان دیر می نمودند و انواع شراب که در شیرینی و صفارشک شراب بهشت بودی نذر کرده و میبردند راهبان دیر لباسهای سفید و بلند در نهایت نظافت و لطافت در بر کرده خانههای نازک زرین از حریر لطیف بر کمر بسته

بغداد در خان دفتر عالیشان عمده التجار آقا محمد کاظم تاجر همدانی .

دیار بکر عالمجناب آقا میرزا حسین کار برداز دولت علیه ایران .

در ار ضرور بعالمجناب آقا ملا صدق تاجر دیلفانی .

در ازمیر عالیشان میرزا آقا جان کتابغروش تبریزی .

در بیروت بعالمجناب حاجی بابا تاجر دیلفانی .

در اسکندریه عمده التجار خواجه حبیب غرزوی .

در مصر عالیشان آقا ملا نقی تاجر تبریزی .

در حیدرآباد هند در سرکار نظام بعالمجناب آقا میرزا نصرالله صاحب فزایی .

در کلکته عمده التجار آقا محمد علی تاجر شیرازی الشهیر به چیناوی .

در کراچی بندرسند جناب فضیلت مآب میرزا محمد شفیع صاحب مهتم اخبار نامه مفرح القلوب .

در مدراس عالمجناب فضیلت مآب نصیرالدین صاحب مشهور جریده شمس الاخبار .

در بندر ملو مین ماچین عالمجناب عمده التجار حاجی ملا حسن واعظ تاجر خراسانی .

در (منده) به عمده التجار حاجی میرزا محمد علی صاحب تاجر اصفهانی .

مراجعت کرده مشتری بودن خودشانرا بواسطه حضرات معزی البهم و یا بواسطه پوست مستقیماً باداره اختر معلوم نمایند .

و همچنین در باره رسانیدن قیمت سالبانه و شش ماهه بپرد و وسیله می توانند رسانند .

دیگر اینکه سوای ممالک عثمانیه در هیچ جای کمتر از سالبانه ابونه و مقاطعه نخواهد بود .

بجز اشخاص محترم و کسانیکه سمت استننا دارند در همه جای قیمت سالبانه را و در ممالک عثمانیه اقلاششماه را باید پیشگی لطف نمایند نامدار

انتظام و رونق کار جریده گردد .

عموم مشتریین خاصه مشتریین صفعات هندوستان را زحمت اطلاع داده می شود که

در صورت امکان وجوه جریده را بلا واسطه در ضمن پاکت بانکوت انگلیس که پول کاغذی است با پوست خانها بجه کرده بکسر مرکز اداره

اسلامبول ارسال فرمایند و در جاهایی که بانکوت نیست مانند ممالک ایران بحضرات و کلاهی کرامی رجوع فرمایند یا حواله نجارتی بدهند .

ظاهر

وملاهی ابواب میل کشور و عصمت و بی گناهی مرایشرا اسباب تمسخر کشته عفت و پرهیز کاریها آن گروه بی ناموس آلت بازیچه میبشردند و در بی اغوای نفسم برخواسته از هر سوداها کسب کردند تا ظاهر خیالم را در قفس هوس اندازند و خاطر بر فریب کاشته در التهاب دلم چیزی فرو نکنداشتند روز بروز قوت قلب خویش را در ضعف و نقصان یافتند بنده بندم از گوش هوش بدر رفته تربیتها نیکه دیده و نصایحی که شنیده بودم از راه کراهیم منع نمیتوانست عزم خویش را از بهوشدا روی غفلت مدهوش دیده دست حرم رابسته و پای خرد را شکسته یافتم دیگر در مقابل سپاه معاصی و لشکر ملاعب و ملاهی که از چهار سو بزرگ خاطرم هجوم آور بود قوه ثبات و تاب مقاومت نماند بلکه تقوی و غیرت را مایه ننگ دانسته از پرهیزگازی و زهد خویش منفعل بودم و خود را (باقی دارد)

سر آنها را تا حد لباس خود آویخته بودند و علی الدوام عود در حجر فروخته بخورات معطره میسوختند بمرتبه که دود آنها مانند ابرسیاهی بر چرخ کبود متصاعد میشد دختران و غلامان که هر یک در حسن به عدیل و بی نهایت صبیح و جیل بودند مواظب خدمت راهبان دیر بوده قربانی برایشان تقدیم می نمودند و بمرتبه افروختن آتش مقدس و سوختن بخور مخصوص و مقنن بودند لکن افسوس که دیر بدان پاک و پاکیزگی را جمعی که از لباس عفت و ناموس عاری بودند بلوث بی عصمتی آلودندی نخست از ملاحظه آن اوضاع اعضا نهمش کشته و خاطر متوحش میشد لکن عاقبت از تاثیر صحبت و مجاورت اهل بلذرفته رفته طبیعت بعادات ایشان خو گرفت دیگر از مناهی مناج پرهیز کاری وحشت نداشتم محبت مصاحبان نااهل دل بسوی زلات تن آسانی کشید و شهوات نفسانی بر ملک خیالم استیلا یافته بر چهره معاصی

مطبعه
در راسته باب
در کارهای
رجوع میشد
اسامی و کلاهی
کاهی در
روز چهارشنبه
۲۷ شب

این نامه

از
نام روس که
مدخلیت داد
از حکومت
وزیر عدلیه
در انبساط
مذکور در
مذکور مدتی
قصد بطور

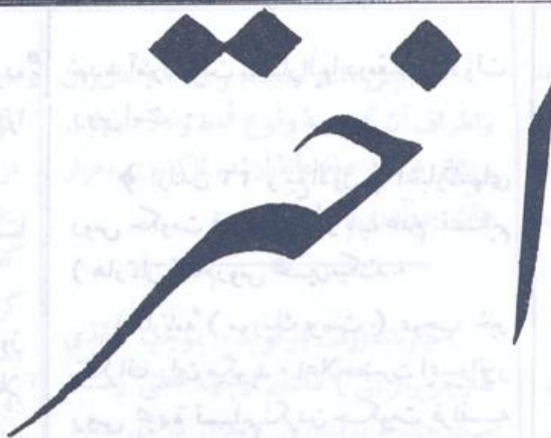
از جانب مجلس
مومی الیها
امروز بممالک
(مسو
والی جزایرا
لا یغزل مجلس
بود بطور اعص

از
شرقی به
سرحد باج
اشتراک پاش
پیرند که دیگر
منازعه و مجاد
از
در مجلس
انگلیس سو

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق به اداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.

اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد.
روز چهارشنبه ۲۸ ربیع الاول سنه ۱۲۹۷
۲۷ شباط رومی و ۱۰ مارس ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود. اوراق
و نوشجات سودمند را باستان می پذیرد.
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از پاریس ۲۴ ربیع الاول هارتمان
نام روس که در فقره سه و صد راه آهن مسکو
مدخلیت داشت دولت روس تسلیم مومی الیبرا
از حکومت فرانسه میخواست (مسکو کازو)
وزیر عدلیه بموجب دستور العمل حکومت مشارالیه
در این باب را پورتنی نوشته بود امر وزیر پورت
مذکور در مجلس و کلا خوانده شد.
در راپورت مذکور مدخلیت داشتن هارتمان در فقره سه و
صد بطور لائق و کافی اثبات نشده بود لهذا
از جانب مجلس به دم تسلیم مومی الیه قرارداد شده
مومی الیبرا رهانودند.
شخص مذکور هم
امروز بممالک انگلستان عزیمت نمود.

(مسئول البرکوهی) که برادر رئیس جمهور
و والی جزایر است بجای (مسئول کره میو) که از اعضای
لایتنرل مجلس معونان و در این نزدیکی وفات کرده
بود بطور اعضای غیر معزول انتخاب کرده شده است.
از قلبه ایضا علقو پاشا والی روم ایلی
شرقی به (خرمنلی) عزیمت نموده است که در
سرحد با جناب رؤف پاشا والی ادرنه و جنرال
اشتراکر پاشا ملاقات نموده تدابیر لازم را بکار
ببرند که دیگر در حدود میان اهالی اسلام و عیسوی
منازعه و مجادله واقع نشود.

از لندن ۲۲ ربیع الاول لورد ستاندرن
در مجلس معونان درباره بولیتیک شرقی حکومت
انگلیس سؤالی خواهد نمود. علاوه بر آن از حکومت

خواهش خواهد کرد کاغذی که پیش از این از جانب
امیر شبر علی خان مرحوم باعلا حضرت پادشاه
عثمانی نوشته شده بوده است نشر کرده شود.

از لندن ایضا اخبارنامه (استاندارد)
میگوید جناب ادھم پاشا سفیر وین بسفارت
پاریس معین خواهد شد.

از لندن ایضا اخبارنامه (دیلی تلگراف)
بموجب تلگرافنامه وین میگوید بموجب خبرهایی
که از پترسبورگ رسیده است از جانب جمعیت
شورش نهاییست کاغذی بجنرال (لوریس میکوف)
فرستاده شده در کاغذ مذکور بیان کرده شده است
که در ظرف یک هفته از ماموریت حاضر خود
که ریاست کومیسون اجراءات است استعفا نماید.
عساکر مستحق پترسبورگ زیاد بر شش هزار
نفر است.

از پترسبورگ ۲۱ ربیع الاول امروز
دو ساعت بعد از ظهر در وقتیکه جنرال لوریس
میکوف بخانه خود عودت می نمود در انشای راه
یک نفر جوان طبانچه بروی جنرال مشارالیه خالی
کرده است ولی کلوله بلباس جنرال برخورد کرده بدون
اینکه آسیبی بدین مشارالیه برسد از طرف دیگر در برود
جنرال مشارالیه بانست خود جوان مذکور را
گرفتار نموده است. پس از آن ولعهد روس
از جنرال مشارالیه دیدن نموده است.

جوان مذکور از شاگردان مکتب (مینیس)
پترسبورگ و یهودی بوده است. جنرال مشارالیه
اورا استنطاق نموده سبب آن حرکت را پرسیده
یهودی در جواب گفته است (آری بروی تو کلونه
انداختم زیرا که نو جلاد هستی)

اخبارنامه (دیلی نیوز) بموجب خبر تلگراف
پترسبورگ میگوید از نتیجه استنطاق یهودی
مذکور معلوم شده است که شخص خفیف العقل
و بی معنی بوده است و او را برای ارتکاب این
جنایت تشویق نموده اند.

از پترسبورگ ۲۲ ربیع الاول جوان یهودی
که قصد جان جنرال لوریس میکوف را نموده بود
در حین استنطاق بیان نمود که جنرال لوریس
میکوف مطلق بقتل خواهد رسید.

از روم ۲۱ ربیع الاول (کونت کورنی)
سفیر دولت ایتالی مقیم اسلامبول از جانب دولت
مشار الیه بسفارت پاریس و (بارون بلان)
سفیر (واشنگتون) بسفارت اسلامبول معین
خواهد کردید.

از لندن ۲۱ ربیع الاول اخبارنامه
(استاندارد) بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میگوید
اعلا حضرت امپراتور روس جناب شاکر پاشا
سفیر عثمانی را بطور مخصوص بحضور خودشان
پذیرفته در انشای صحبت آرزو و امیدواری خودشان را
در باب بقا و دوام مناسبات دوستانه در میان دو این
عثمانی و روس بیان نموده است.

از پترسبورگ ۲۰ ربیع الاول کاغذی را
که بمناسبت بودن سال بیست و پنجم جلوس اعلا
حضرت امپراتور روس در باب تبریک اعلا حضرت
امپراتور المان نوشته بودند اخبارنامه (مونیتور
اوف بیل) بزبانهای المان و روس نشر کرده است.
در کاغذ مذکور اعلا حضرت امپراتور المان بجهت
قرابتی که از بیست و پنج سال پیش طرف در میان

خاتوادهای سلطنتی روس و المان حاصل گردیده و موجب ازدیاد محبت طرفین شده است خودشانرا تبریک نموده است .

در کاغذ مذکور پرنس بسمارك نیز امضا داشته است .

از پترزبورگ ۲۰ ربیع الاول امروز بمناسبت بودن سال بیست و پنجم جلوس اعلی حضرت امپراتور روس بسیاری از مبعوثان (فرستادگان) اهالی به پیشگاه عمارت امپراتوری آمده خودنمایها کرده بنواختن موزیک اظهار مسرت و شادمانی نمودند . اعلی حضرت امپراتور نیز برای تلطیف اهالی به بالکون عمارت بیرون آمده تا نیم ساعت خود نمایهای عساکر و اهالی را تماشا نموده است . رسم پذیرایی تبریک در وقت وساعت مغین بکمال خوبی بعمل آمده است . اعلی حضرت امپراتور هیئت سفرای دواتها را پذیرفته بهر کدام از سفرای مشارالیه بطور مخصوص التفات نموده از حسن نیات ایشان که در باب سوء قصد آخری در باره امپراتور اظهار نموده اند بیان ممنونیت کرده است . پس از آن سوار کالسکه شده از میان اهالی گذشته اهالی نیز در گذرگاهها احترامات فوق العاده در باره امپراتور اظهار نموده خود نمایها کرده اند .

از لندن ۲۰ ربیع الاول مسیو پورک مستشار وزارت خارجه انگلستان در مجلس مبعوثان در جواب سوالی بیان نمود . از جانب دولت یونان در باب قطع شدن مذاکرات مسئله تحدید حدود عثمانی و یونان تا کنون خبری بطور رسمی بحکومت انگلیس نرسیده است . ولی اظهار کرد از این فقره که با بهالی در باره تحدید حدود بتازه کی باره تکالیف بدولت یونان کرده است اطلاع حاصل نموده ام .

از پترزبورگ ۲۳ ربیع الاول (ملودچکی) نام یهودی که در پترزبورگ قصد جان جنرال لوریس ملیکوف را کرده بود امروز در پترزبورگ در میدان (سیوسکی) صلب کرده شد . باینکه در میدان مذکور تماشاگران ازدحام داشتند بهیچ وجه خود نمایی وقیل قال واقع نشد .

از هونگ کونگ ۲۳ ربیع الاول دولت چین بکمال گرمی مشغول جمع آوری تدارکات جنگ است . اسلحه و مهمات جنگ بسیاری آماده میکنند . از فراریکه معلوم است اینگونه حرکات

تهدید آمیز دولت مشارالیه در مقابل دولت روس است .

از لندن ۲۶ ربیع الاول اخبار نامهای روس حکومت فرانسه را در باب عدم تسلیم (هارتمان) نام روس تحسین میکنند .

اخبار نامه (مورنیک پست) بموجب خبر تلگراف بر این میگوید . اعلی حضرت امپراتور روس بجهت تسلیم نکردن حکومت فرانسه (هارتمان) را قرارداده است که در باب اعاده و تسلیم کسانی که در باره پادشاهان سوء قصد میکنند از جانب دواتها کومیسسیون مختلطی تشکیل شده شرائط اعاده و تسلیم مرتکبین را مقرر نمایند .

داخلیه

دیروز مجلس مخصوص وکلا در باب عالی انعقاد نموده در باب جوابنامه آخری دولت یونان در خصوص مسئله حدود تدابیر لازم را مذاکره نموده اند . جناب امیر وکلا در باب صفوت پاشا نیز در مجلس مذکور حضور داشته اند .

بال (مهمانی بزرگ) در سفارتخانه ایران

شب جمعه گذشته رسم مهمانی بزرگی از جانب جناب جلالتآب معین الملک سفیر کبیر ایران در سفارتخانه ترتیب داده شده بود . در این مهمانی زیاده بر هزار رقه دعوت بحضرات وکلای فحام و وزرای عظام و رجال دولت و اعیان مملکت و سفرا و مامورین دولتی مجانبه و غیرهم فرستاده شده بوده است . در حالیکه بیرون و درون سفارتخانه زینت و آرایش داده شده از یکطرف جایجا کل و ریجان و سبزه و از طرف دیگر درون و بیرون سرای با چراغ و آویزه و دیوار کوب رنگین و مزین و روشن بود و بزم کرامی رشک باغ و گلشن در ساعت چهار شب حضرات مدعوین را آغاز تشریف شد . نخست شاهزادگان جوان بخت دولت و نجابت مآبان سلیم افندی فرزند ارجند اعلی حضرت شوکتآب پادشاهی و شوکت افندی نجل نایل خانان مقفور سلطان عبدالعزیز خان بالباس سر بازی خودشان تشریف فرمای محفل انس گردیدند . جناب منیر یک افندی ناظر تشریفات عمومی (ایشیک آقاسی

باشی) و عزتآب عزت یک اجودان حضور همایون همراهان شاهزادگان مشارالیه بودند . از جانب اعلی حضرت شوکتآب پادشاهی نیز جناب امیر و دولتمآب صفوت پاشا فرستاده شده بود . چون در اینگونه مهمانیها خانم محترمی زنان مهمانان را پذیرایی میکنند (ماده وازل فوریه) دختر جناب سفیر کبیر فرانسه خدمت پذیرایی را بلطافت و شایستگی در عهده داشت . از وکلای فحام و وزرا و رجال دولت علیسه و غیرهم جمع کثیری بودند . از آنجمله جناب نواب حلیم پاشا فؤاد پاشا عاصم پاشا راسم پاشا صبری پاشا نجیب پاشا کمال پاشا منیف پاشا رضا بیگ افندی و بتالیس پاشا هو بارت پاشا حیدر افندی بهیچت افندی و غیرهم بودند . از سفرای دول مجانبه جنابان مسیو فوریه البچی فرانسه و سفیر اسپانیا و ایتالی واسوج و مستشار سفارت اوستریا و سفرا و مامورین دواتهای دیگر همه بودند . جمعیت بال زیاده بر آنچه در امثال اینگونه محافل دیده شده است مزین و متنظم بود . در ساعت چهار و نیم بود که بواسطه موزیک و آلات طرب چنانکه رسم است تحریک رقصهارا آغاز و تا طلوع صبح درهای انس و محبت بر روی بار یافتگان محفل کشوده و باز بود . اقسام مشروبات و نقل و میوه و در آخر شب طعمهای مناسب برای همه مدعوین آماده و مهیا بودی .

فرمای آرزو از جانب جناب سفیر کبیر ترچان اول سفارت کبری بمابین همایون فرستاده شده از حسن توجه و التفات اعلی حضرت پادشاهی که بواسطه فرستاده شدن جناب صفوت پاشا و حضرات شاهزادهگان عظام ظاهر فرموده بودند عرض تشکر کرده روز شنبه جناب سفیر کبیر برای باز دید شاهزادهگان مشارالیهما بسرای همایون عزیمت و از جانب شاهزادهگان بکمال احترام پذیرایی فرموده شده اند .

اخبار نامه (فار دو بوسفور) میگوید بموجب احکام عهود تجارقی که در میان دولت علیه عثمانی و سایر دولتها بسته شده است مقرر بوده است که هر چه از مال التجاره دول خارجه بکمر کتانیهای دولت عایبه میرسد در مرکز امتعه را قیمت نموده پس از قیمت مذکور در صدی ده تنزیل نموده حق کرک را هر چه باشد نقدا دریافت نمایند . ولی مامورین کرکخانه از چندی باین طرف است متاع تجارت تیه بیگانه را از قیمت حقیقی مال زیاده قیمت تخمین میکنند تجار

هم در این صورت میخواید وجه کمر از عین مال بدهد چون در تعرفه کمرک در صورت دادن بدل کمرک را از عین درصدی ده تنزیل نمودن تصریح نشده است لهذا این فقرات تجار را موجب دل آزرده می شود .

نیز اخبارنامه مذکور می نویسد . مدت عهدنامه تجارتی که پیشتر در میان دولتین عثمانی و انگلیس بسته شده بود منقضی شده است . بنا بر این بسیاری از تجار تیمه انگلیس را که در اسلامبول اقامت دارند و مشغول تجارت و دادوستد هستند از جانب قونسلیگری دولت انگلیس بقونسلیخانه برای مذاکره این فقره دعوت کرده شده است . مقصود قونسلیخانه از این دعوت آن بوده است که از تجار مومی البهم از وضع و اساس رسم کمرک اطلاع حاصل نموده نیز از ایشان استفسار نماید که آیا بکار ایشان میخورد که این وضع حاضر کمرک تا ماه مارس سال ۱۸۸۳ میلادی امتداد یابد . بنا بر این بعد از مذاکرات بسیار قرارداد شده که تجار مومی البهم در میان خودشان کمیسیون تشکیل داده مطلب را با اطراف مذاکره نموده قرارداد آخری خودشانرا بقونسلیخانه اشعار نمایند . پس از میان بچار هیئت کمیسیونی که اسامی ایشان در ذیل نوشته شده است انتخاب گردید .

مسئول فونتن	رئیس کمیسیون
چلبی واسیل سیواجی اوغلی	اعضا
کوش کردان	..
تام واقو	..
لوکتون	..
اوستو پولو	..
روول	..
باکر	..
وینال	..

اخبارنامه های پیک اوغلی چند روز پیش از این نوشتند که در (اورفه) حریق بزرگی شده تمامی شهر سوخته است . ولی در این باب خبر رسمی بابعالی نرسیده بود . لهذا بابعالی دوروز پیش از این بواسطه تلگراف از محل مذکور از چگونگی اطلاعات خواسته است ولی جای تاسف است که تا امروز جواب تلگرافنامه بابعالی از آنجا نرسیده است .

در تفلیس ملت آرامنده برای اعانه اهالی وان اطراف آن که بجهت وقوع قحط و غلا در نهایت پریشانی هستند دفتر اعانه باز شده تا کنون سه هزار منات جمع آوری شده است .

اخبارنامه (وقت) میگوید . بموجب کاغذی که از جنزیره (لنی) داشتیم از جهت سختی زمستان امسال چنانکه در بسیاری از جزایر دریای سفید اغنام و مواشی بسیار تلف شده است در جزیره (لنی) نیز از شدت سرما بقدر بیست و پنج هزار اغنام و مواشی تلف شده است . بیم آن است که باقی ماندگان نیز بجهت نبودن علف و گیاه تلف بشود .

شب دوشنبه گذشته در پیک اوغلی در تیار (وردی) بجهت مدار مختار ج بیارخانه ملت ارمنی که در خارج قاعه اسلامبول در (بدی قله) واقع است بال خوبی داده شده است . از قراریکه اخبارنامه های پیک اوغلی میگویند شب مذکور در تیارخانه جهت زیاد و ازدحام تمام بوده است . حاصلات بال مذکور را زیاده بریک هزار ایرا تخمین کرده اند .

پیشتر نوشته بودیم که در مسکو کات بکفروشی سیم قلب ظاهر شده است اکنون اطلاع حاصل نمودیم که در سکه ده فروشی سیم نیز قلب پیدا می شود . میگویند از اصل سکه در هیچ چیز تفاوت ندارد هرگاه درست و بدقت نگاه کرده شود از رنگش چیزی معلوم میشود .

اخبارنامه فار دو بوسفر میگوید . مسیو کوندوروتی سفیر یونان روزیکشنبه گذشته کاغذی بابعالی فرستاده در کاغذ مذکور کیفیت خط حدود تازه را که اراده سنیه همایون در آسباب شرف صدور یافته و پیشتر از جانب وزارت جمله خارجه مراتب بسفیر مشارالیه تبلیغ و دوباره دعوت بمذاکره مسئله حدود شده بود جواب داده است .

سفیر مشارالیه در جوابنامه مذکور نوشته است که . بموجب دستور العمل دولت متبوعه خود مأمور هستم بابعالی اظهار تمام درمتهای خط

حدودی که بابعالی تکلیف کرده است در خلیج کولوس واقع (تب) و (آیتو) بکلی در خارج از احکام پروتو کول سیزدهم عهدنامه بر این است . بنا بر این تکلیف بابعالی بوجهی پذیرفته نخواهد شد . گذشته از این دولت یونان خاطر جمعی حاصل کرده است بر اینکه در میان بابعالی و حکومت یونان مسئله حدود بلا واسطه انجام پذیر نخواهد شد . به همین ملاحظیات حکومت یونان بقا و دوام مذاکرات حدود را در اسلامبول لازم نمیداند .

خارجیه

حکومت رومانیا دوا را لشکری خود را به بیست وهفت دایره تقسیم نموده است . در هنگام وقوع جنگ سه اردو لشکر ترتیب خواهد داد . مقدار لشکر اردوی اول عبارت از هشتاد و پنج هزار بوده اردوی دوم نیز دارای پنجاه هزار لشکر ملی و در اردوی سوم شصت هزار نفر اسلحهم خواهد شد که بدین حساب مجموع قشون حکومت مشارا را تقریباً یکصد و هشتاد و پنج هزار نفر خواهد شد .

در نوزدهم ماه فوریه فرنگی گذشته در مناسبت (معبد) شهر (کیو) که در مسالک روس است حریق واقع شده بود . اخبارنامه (تاغلات) در باب حریق مذکور اینگونه اطلاعات میدهد که از چند صدی باینطرف از جانب جمعیت نهیستت به بعضی از مناسبتها که دارای ثروت است کاغذها نوشته ضمناً اظهار میکنند باید از اموال مناسبتی برای رهاییدن اهالی روس از قید اسارت استبداد حکومت بجمعیت فرستند بمناسبت مذکور نیز بدین مضمون کاغذی فرستاده بودند ولی رهبانان مناسبت کاغذ مذکور را اهمیت نداده عیناً بدائرة بولین فرستاده بودند . بنا بر این گروه مذکور در تاریخ فوق از چند محل مناسبت نقب زده مطبوعه و کتابخانه آنجا را بباروت سوخته و خراب نموده اند .

اخبارنامه (بشترلوید) نام مجاری می نویسد . برای اینکه پولینیک تجار و زانه دولت روس بر ضد اروپ پیوسته تهدید آمیز بوده است . بنا بر این دولت های اروپ را است که از غوائل اختلال و شویش داخلی روس که اینروزها بدرجه بالا رسیده است

استفاده نموده دولت مشارالیه را ناچار از ترك مسلك
تجاوزانه خود نمایند و در صورت عدم قبول برضد
دولت مشارالیه بجنك برخیزند .

اخبارنامه (نایه فرایه رسه) بموجب اطلاعاتی
که از پترسبورگ حاصل کرده است میگوید . جهت
نهیست از جهت بی تاثیر ماندن سوء قصد آخری
که در باره اعلا حضرت امپراتور روس در عمارت
زمستانی بکار بردند هیچ مایوس نشده اند . چنانکه
دوروز بعد از آن در سر کوچهای معروف پترسبورگ
کاغذها چسبانیده این عبارت را در آن کاغذها
نوشته بودند که . (ملت روس با آزادی یامرک)
و پس از آن بیانه های دیگر بطورهای مختلف
منتشر کرده اند . در دایره پولیس پترسبورگ
روز بروز شماره گرفتاران و محبوسین زیاد می شود
حتی فردای کیفیت سوء قصد یکصد و شصت نفر
از روی شبهه از جانب پولیس گرفتار شده است
و اغلب گرفتاران از شاگردان مکاتب عالییه
پترسبورگ است . روایت دیگر میگوید این اوقات
حکومت روس خیال دارد که همه مکاتب عالییه را
تعطیل نموده معلمان و شاگردان مکاتب مذکور را
بدقت تمام زیر استنطاق بیاورد . گروه نهیست
چنانکه در پترسبورگ بکارهای فوق العاده جسارت
میکند در سایر ایالتهای روس نیز در فریب دادن
اهالی اقدامات بکار می برند . اخبارنامه (مولوا) که
در پترسبورگ طبع و نشر میشود بموجب کاغذی که از قصبه
(ستاربیجه) که از مضائق ایالت (صاراتو) است گرفته
میکوید از چندی باینطرف پاره کسان مجبور الحال
در داخل ایالت مان پیدا شده اند نزد اهالی دهات رفته
میکویند که مافرستادگان اعلا حضرت امپراتور
هستیم و امور باین شده ایم که همه اراضی و مزرعه ها را
در میان اهالی بطور مساوات قسمت نماییم . و برای
حصول این مقصد از اهالی پول جمع آوری نموده
دهتین را سپارش میکنند که در وقت وساعت
معینی بشورش برخوانند در استرداد حقوق خودشان
آنچه لازمه کوشش است بعمل بیاورند . باین
قدرها نیز اکتفا نموده از اهالی کسان را
که صاحبان ثروت و بیسازند تهدیدنامهها فرستاده
از دادن مبلغی که میخواهند ناچار میکنند . جای
تعجب این است کسانی که از ترس جان با آنها پول داده
اند جسارت نمیکند که مراتب را بحکومت خبر
نمایند .

اخبارنامه (دبلی نوز) بموجب کاغذ پترسبورگ
میگوید . دولت ایران برای استیلای هرات
مشغول تدارکات سفاست . لشکر آذر بایجان
رو و بطهران حرکت نموده است . دولت مشارالیه
نفوذ انگلیس را مرعی نداشته هرات را بدون
مشاوره با انگلیس استیلا خواهد نمود . در ساحل
دریای خزر نیز دولت ایران اردویی تشکیل خواهد
نمود .

اخبارنامه (نویه و بره بیان) نام روس بدولت
روس نصیحت میکند که صواب آنست قطعه هرات
بدولت ایران واگذار بشود که آنجا در میان
مستملکات ترکستان روس و هندوستان انگلیس
حدفاصل بی طرفی بوده باشد .

اخبارنامه (دبلی نیوز) بموجب کاغذ
اخبارنگار کابل میگوید . مصطفی خان نام از روسای
افغان از جانب کوماندان انگلیس و کالاه مامور شده است
که با محمد جان خان که در غزنی برضد انگلیسها
برخواسته است پاره مذاکرات صلح امیر زابعل
بیاورد . امارت کابل به حسن خان سپرده شده
دولت انگلیس از بقا و دوام حکومت خان مشارالیه را
خاطر جعی خواهد داد . پس از آن لشکر انگلیس
از کابل و اطراف آن عقب نشسته بمواقع کندمک
و علی خیل خواهد رفت . بعد از جلوس خان
مشارالیه یک هیئت سفارت انگلیس برای اقامت
بکابل عزیمت خواهد نمود .

اعلان

بعضی از دوستان و صاحبان ذوق از ما تقویم
ایران خواهش نموده بودند مانیز در اول همین سال
۱۲۹۷ هجری بطهران نوشته و چند نسخه خواسته
بودیم این هفته با پوست طهران باداره رسیده هر یک
از قرار بازده فروش یعنی سه ربع مجیدی سیم فروخته
می شود هر کس خواسته باشد باداره اختر
مراجعت نماید .

اخبارنامه (اوتان) نام که در پاریس طبع
و نشر می شود میگوید . اعلا حضرت امپراتور
المان در نامه مخصوصی که پس از خلاصی یافتن
از سوء قصد آخری باعلا حضرت امپراتور روس
نوشته بودند اظهار داشته اند که . جای تاسف
است باینکه پیش از وقت پولیس المان از فقره

سوء قصد و نقب ساختن گروه نهیست در ریختن
زمستانی امپراتور روس اطلاع حاصل نموده
از مراتب پولیس پترسبورگ را نیز آگاهی داده
بودند با همه اینها از جانب هیئت پولیس روس باینگونه
اطلاعات عمده پولیس المان اهمیت داده نشده
در صدد منع سوء قصد نیامده اند .

اخبارنامه (نورد دویشه الکمانیه چاتونک)
که از کارتهای معتبره و مشهور المان است درباره
مسئله شرق و مسلمانان مقاله مفصلی در صحیف
خود نقل نموده بود مانیز مناسب دیدیم که آنچه
در باره مسلمانان نوشته است ترجمه آنرا در اینجا
بیاوریم .

عمده و بزرگترین عنصر مشرق زمین عبارت
از هیئت اسلام است . مسلمانان در مشرق در باره
قوت و مکتب اولین محل استناد و اعتماد است
اگرچه بقیاس چنان معلوم می شود که وضع عادات
اسلامیان در اروپا بطور لائق فهمیده شده است
ولی در حقیقت توان گفت که هیچ اطلاع درستی
از آیین مسلمانان حاصل نکرده اند . شریعت
اسلامیان دارای نکات بسیار عمده و باریک حقوق
انسانی است ولی بعد از خلافت عربها ملتھایی
که بشرع اسلام منشرع شده در سرکار بودند
در نگاهداری حدود شرع اسلام مسامحه و بی مبالائی
نموده در انتظار او رو بآینان و غیره اهمیت و اعتبار
آیین اسلام را کسر نمودند .

حال آنکه همه احکام شریعت اسلام موافق
قواعد مدنیت و مطابق قانون عدالت و دارای
اهمیت فوق العاده است . چنانکه قواعد و قوانین را
که اکنون عالم مدنیت بهر ارکونه اقدامات و جان
فسانیه میخوانند تاسیس نماید مدققین و محققین
اسلام قوانین مذکور را در واقع پیش از یک هزار
و دو بیست سال منتشر نموده ب مردم یاد داده اند .

تعصب که بمسلمانان اسناد میدهند احتمال
که باره از عوام و اسافل داشته باشند ولی مسلمانان
بالک اعتقاد و چیز فهم ابدامه تعصب نیستند .
چون معنی تعصب عبارت از سوء استعمال غیرت
دینی است حال آنکه شریعت اسلام تطبیقات
و محل استعمال غیرت دینی را بطور مفصل بیان
نموده است در این صورت توان گفت مسلمانان
که از عوالم دینی بطور لائق آگاهی داشته باشد
متعصب نمی شود .

امروز از متفرعات شریعت آنچه در نظر اهل اروپا غیر مستحسن دیده می شود فقره خریدن غلام و کنیز است در این فقره نیز میگویم چون بعضی اوقات کسان بی مایه بریاست اسلام میان رسیده اند از عدم اطلاع آنان شرع اسلام دچار اینگونه اعتراضات بی جا شده است زیرا معنی کنیز و غلام بقول بسیاری از دانشمندان المان که درباره تدقیق احکام شریعت اسلام دقتها کرده اند نه چنان بوده است که ماها فهمیده ایم بل مقصود حقیقی شارع اسلام از این فقره آن بوده است که اسلامیان زنان بیوه و اطفال یتیم را که در میدان جنگ بیکس میمانند اطاشه و انفاق نمایند و از کرسنکی و هلاکت برهاند در اینصورت هرگاه باسرای جنگ این نام نهاده نمی شد ملاحظه نا محرم بودن هیچک از مسلمانان نمیتوانست اسیری را در خانه خود نگاهداشته اعاشه نماید بنابراین قاعده کنیز و غلام خریدن که امروز در ممالک عثمانی جاری است از مقتضیات شرع اسلام نیست . بل میتوان گفت که این قاعده از نتایج نا کوار سوء استعمالات و در خارج از قانون حقیقی اسلام است .

کسانی که بجهت بی مبالائی و سوء استعمالات شرع اسلام را از موقع اعزاز و احترامی که در نظر عالم مدنیت داشت پایین آورده از اعتبارش کاهیدند و بدین سبب مورد طعن و نفرین عالم انسانیت شده اند همچنین اشخاصیکه قواعد شرع اسلام را خارج از قانون مدنیت بجلوه میدهند سزاوار مؤاخذه و ملامت میباشند .

باینکه در المان زبانه از هر مملکت درباره تدقیق عادات و اخلاق مسلمانان اقدامات بکار می رند جای تاسف است که باهمه این اقدامات اطلاعات درستی در اینباب حاصل نکرده اند . در باب تمدنی حصول اتفاق در مشرق زمین اجتماع اجناس و اقوام لازم نیست .

اینک درباره شرع اسلام و اخلاق اسلامیان اطلاعاتی که ما حاصل نموده ایم . چون معاونت کردن در باب ترقیات صوری و معنوی دولت عثمانیه لزجله و وظائف سیاسی عالم مدنیت است و نیز عمده اجزای دولت مشارالیها مرکب از مسلمانان است بنابراین از جمله و وظائف مدنیت شناسی ماهاست که مسلمانان را عموماً و عثمانیان را خصوصاً در نظر توجه خود داشته باشیم .

کاغذی است که از مشهد مقدس برای درج شدن در صحایف اختر با دار رسیده است .

در غره (۴۸) و (۴۹) اختر با مضای (م) شرحی در فواید راه آهن نوشته شده بود منافع راه آهن در ایران بر همه کس معلوم است و این بنده از علمای عظام تبریز و خراسانی عموماً و از بعضی علمای طهران و قم فتوای صریح در ساخته شدن راه آهن گرفته ام و حاضر دارم در موقع خود خواهم فرستاد که در اختر طبع و نشر شود .

ولی راه نمائی صاحب امضای (م) مقرون بصلاح و صواب نمیباشد و حساب تخمینی او را بنظر صحت نمیتوان نگر بست نفوس ایران را که بیست کرور بر آورد کرده اگر چه باشکال میتوان تصدیق کرد مع هذا مسلم میدارم آماده کرور این اناث است و چهار کرور هم اطفال را باید حساب کرد میاند شش کرور و شش کرور از این شش کرور چهار کرور و دوستانی و دهاتی و ایلات است که بیخ قرآن سهل است از هر نفسی نیم قران گرفت هم ظلم است پس ماند اهالی شهرها و قصبهها آنها دو کرور مرد از این دو کرور باینکه نصفش صنف عمله و نوکر و حال و فقر است مع هذا از هر نفسی پنجقران اگر گرفته شود یک کرور تومان خواهد شد که بیخ مایون فرانک میشود . اولاً از این مبلغ چه کار سازی خواهد شد . ثانیاً اهالی ایران این مبلغ را میدهند مگر بزور حکومت استعمال زور نیز برای اهالی یکبلیه بزرگی خواهد شد و باین وضع حالیه انواع تعذبات مردم خواهد رسید و یک بدعت بلکه یک ملعنت بزرگ باقی خواهد ماند بی اینکه برای دولت نتیجه خیر بدهد . و نیز صاحب امضا مخارج راه آهن را خیلی کمتر بر آورد کرده است کویا اطلاع درستی نداشته است بدلیل اینکه از سرحد جلفا بطهران و اصفهان و شیراز تقریباً دو بیست و شصت فرسخ است از رشت بطهران و مشهد هم تقریباً دو بیست فرسخ این دو خط چهار صد و شصت فرسخ است فرسخی پنجاه هزار تومان اگر تمام بشود این دو خط چهل و شش کرور تومان لازم دارد پس (کفاف کی دهد آن یاردها بمستی ما) دیگر اینکه در ایران راه آهن ساخته بدون کوهستانی خارج محال و ممنوع بلکه خط و خطا است . در عهد امپراتور با اقتدار روس (نیکولا) والد اعلی حضرت امپراتور علیکساندر نمود دولت از پترسبورگ تا مسکورا آهن ساخت با آن نظم و آن دقت دولت مشارالیه

چهار آنقدرها مخارج شد که الآن میشود . اینگونه کارهای بزرگ بر مخارج را هر دو اتی که خود بانی آن باشد صرفه نخواهد برد بلکه بی نهایت منضمر خواهد کشت . اما چاره ساخته شدن راه آهن در ایران بنده خود حرفی از یک نفر تاجر خراسانی شنیده ام درج آنرا در اینجا بیفایده نمی بینم .

اوقاتی که در پاریس بودم چند نفر تاجر از خراسان آمده بودند بفریوزه فروختن بکر و من از آنها سؤال کردم که چه چیز فرنگیان را پسندیده اید یکی از آنها در جوابم گفت راه آهن که برای آبادی مملکت و رونق تجارت بهتر از آن چیزی نمیشود . اگر در مملکت ما هم میشد در مدت قلیل تجارت ایران مثل فرنگستان ترقی میکرد من با و گفتیم بی چنین است اما مخارج راه آهن زیاد است در ایران ما اینقدرها پول نیست . او سؤال کرد که اگر از طهران تا خراسان راه آهن ساخته بشود چه قدر خرج دارد در جوابش گفتم تقریباً چهارده بانزده کرور تومان مصارف دارد که از طهران تا خراسان راه آهن ساخته بشود آن تاجر در جوابم گفت این نقلی نیست شما بما امنیت بدهید ما چهار نفر این راه را میسازیم (اگر چه حرف آن تاجر اغراق داشت ولی از آن جواب بامعنی اوز یاد محفوظ شدم و تأثیر بسیار در دل من کرد) بی اگر آرزوی آن تاجر کاملاً بعمل آید بوائی زیاد در ایران از زیر خاک و از صندوقها بیرون خواهد آمد و صرف راههای آهن خواهد شد . مع هذا باز باید در بد و کار بدستاری و مداخله کومپانیهای خارجه باشد نهایت اینست همیست که مردم امنیت دیدند اهالی خود ایران از اسهام راه خواهند خرید و بلکه نصف سرمایه از مال خود ایرانیان خواهد بود . علاوه بر اینها در ایران بعضی چشمه های مداخل هست که نه برای اهالی سنگین خواهد کرد و نه تحصیل آن اشکال دارد ولی با وضع حاضر بهره مند شدن دولت از آنها غیر ممکن است . الا اینکه آرزوی آن تاجر بعمل آید در این بحث حرفهای زیاد هست ولی مجال و موقع کفایت نیست علی العجله از صاحب امضای (م) و امثال ایشان تشکر باید کرد که بچنین خیالات نافع افتاده اند . فی شهر صفر ۱۲۹۷

امضا
ف

چند نفر از اشخاص محترم که از مطالعه کنندگان و هواخواهان اختر هستند خواهش فرموده بودند مقدار مشرتیان اختر را که در همه ممالک روی زمین هست مشرتیان شهر را جدا جدا در ضمن صحایف اختر برای اطلاع همکنان قلمداد شود . بنا بر این حسب الخواش ایشان مانیز مقدار مشرتیان و نیز از این نامه را بوجه اجال در اینجامینو بسیم .

عدد	اسامی ممالک
۱۰۰	دارالسلامه اسلامبول
۱۵۰	در همه ممالک محروسه دولت علیه عثمانیه از اناتولی و روم ایلی و عربستان و عراق عرب

۲۵۰

مشترکین ممالک محروسه ایران	
۷۰	تبریز
۱۴	نواحی تبریز
۹۰	دارالخلافه طهران
۳۶	خراسان
۴۰	کرمانشاهان
۱۰	سندج
۳۱	شیراز
۱۱	عربستان و لرستان
۲۶	اصفهان
۱۴	رشت
۱۲	سایر ولایات متفرقه ایران

۳۴۰

در ممالک اروپا	
۰۰۶	لندن
۱۰۰	ایضا در این دن از جانب وزارت معارف انگلیس
۰۰۲	پاریس
۰۰۵	وین

۱۱۳

۰۵۵	در همه ممالک هندوستان
۷۵۸	

چنانکه در فوق مشروحا نوشته شده مشرتی هست . علاوه بر آن بقدر وسی نسخه نیز برای مبادله

باخبار نامهای هندوستان و ایران و عربستان و غیره فرستاده می شود . در ممالک روس هم پیش از جنگ آخری بقدر و پنجاه نفر مشرتی بود ولی از ابتدای جنگ تا کنون بعلم اینکه گاهی از جانب حکومت منع نمودند و گاهی باره مطالب را محو و قطع کردند و بدست خریداران نرسید بناچار موقوف نمودیم .

اخبارنامه (س. و. ب. لاند میلیتاری) که در لاهور بزبان انگلیسی طبع و نشر می شود میگوید از قرار اطلاعاتی که حاصل نمودیم دولت انگلیس قرارداد داده است که قطعه افغانستان بقرار ذیل تقسیم کرده شود .

قطعه هرات بانضمام سیستان بدولت ایران واگذار و شهر قندهار مرکز حکومت آنجاها قرارداد شده بنام افغانستان جنوبی یاد و بشرط بودن درز بر حایت انگلیس اداره شود . همچنین کابل و سایر شهرهای افغانستان را بنام افغانستان شرقی بدو حکومت تقسیم نموده که هر کدام از آنها درز بر اداره رؤسای بومی جداگانه اداره بشوند . دولت انگلیس هم گذرگاههای خرمخواست و خیبر و جلال آباد را ضبط کرده خطه (مرو) را هم بشرط بودن درز بر حایت دولتین ایران و انگلیس بطور حکومت جداگانه تشکیل داده شود .

زبان

حکومت ژاپون که تازه سالک راه مدنیت شده و بادولتهای اروپا بنای مر او ده گذاشته است در ظرف ده سال چه در امور لشکری و کشوری و چه در فنون و صنایع و راه انداختن معارف و تجارت بطوری تمدن و ترقی حاصل نموده است که جهان مدنیت را متحیر نموده است . چنانکه مملکت ژاپون که در واقع ده سال پیش از این بکلی بی خبر از اصول ترقی و تمدن بوده بو حشت میریست امروز در تمدن و معارف از بعضی دولتهای بزرگ مانند روس و غیره خیلی پیش افتاده است . برای تأیید این مطلب ترجمه یک راپورت وزیر معارف دولت ژاپون را که در این اواخر نشر نموده است مناسب دیدیم ذیلا بطور اجال برای مطالعه و آگاهی همکنان در اینجا نقل نماییم .

مملکت ژاپون دارای سی و چهار میلیون و دو بیست هزار نفر است در قطعه مذکوره

کارهای متعلق بمعارف و علوم بهفت دایره منقسم شده است که در هر یک از آن دواتر یک مجلس بزرگ معارف هست و هر کدام از آن مجالس را رئیس مخصوصی معین شده است . اعضای مجلس مذکور بانخاب معلم و درست نمودن نقشه درس مکتبانی که در داخل دایره خودشان باز میشود مامورند . رئیس مجلس مذکور از جانب حکومت و همه اعضای مجلس از جانب اهالی انتخاب کرده میشوند . دوات تنها مواجب رئیس و اعضای مجلس را میدهد همه مخارج دیگر مجلس و مکتبها از جانب اهالی داده می شود . سال گذشته در ممالک ژاپون بیست و چهار هزار و دو بیست و هشتاد و یک باب مکتب عمومی و یک هزار و یکصد و هفتاد و هشت باب مکتب خصوصی یعنی جمعا بیست و پنج هزار و چهارصد و پنجاه و نه باب مکتب برای تعلیم علوم متنوعه موجود بوده است که در آن مکتبها پنجاه و شش هزار نفر معلم مذکور و سه هزار معلم زن هست .

در مکتبهای ابتدائی سال گذشته معادل دو میلیون و یکصد و شصت و دو هزار و نهصد و شصت و دو نفر اطفال مذکور و پانصد و چهل و سه هزار و هفتصد و شصت و هشت نفر اطفال اناث و یک میلیون و پانصد و پنجاه و دو هزار و چهارصد و ده نفر پسرهای جوان مشغول تحصیل بوده اند .

درس مکتبهای ابتدائی عبارت از یاد گرفتن زبان مادر زاد و حسن خط و حساب و املا و جغرافی مختصر و عقائد مذهبی است . عدد مکتبهای کدر درجه دوم هستند سیصد و هشتاد و نه باب است که از آن جمله تنهاسی و یکباب در ز نظران حکومت اداره شده مابقی بکلی از جانب اهالی اداره می شود . در آن مکتبها نیز بقدر یکصد و نود نفر معلم و ده هزار و چهارصد و بیست و دو نفر شاگرد هست .

مدت تحصیل مکتبهای فوق پنج سال است و مواد تحصیل نیز عبارت از تعلیم حسن خط و انشا و ادبیات و هندسه و نقاشی و زبانهای فرانسه و انگلیس و جغرافی و تاریخ عمومی و حساب و جنر و مثنیسات و حکمت طبیعی و کیمیا و هیئت و تاریخ طبیعی و علم منافع الاعضا و فن زراعت و مقساتیک و فن ثروت و اصول دفتر و استاتستیک و فلسفه عقلی و علم حقوق و مانند اینها است . در پانزده باب از مکتبهای مذکور تحصیل شاگردان بکلی بزبان انگلیسی است . علاوه بر این مکتبها دارالفنون

تجارتی که از لنگرگاه بیرون میبود اینها میدانند که از چه قبیل مال و متاع و نفوذ و غیره در آنها هست و زود بدزدان اخبار میدهند که فلان کشتی ملا جانس فلان قدر و فلان مقدار مال و یا نقد را حامل و بفلان سمت عازم است . این راه زنان دریایی بر کشتیهای بخاری تعرض کردن نمیتواند اما سالی ده بیست فروند کشتی بادی را غارت میکنند .

چینیان کشتیهای منظم جنگی ندارند کشتیهای جنگیشان از همان نوع سفینه هاست کدر بالا شرح داده شد حکومت چین بجهت تعقیب نمودن و دستگیر ساختن این راه زنان چند فروند کشتی بخار کوچک از اروپا خریده در آبهای کنستون میکردند . قوه لشکری دولت چین بقدر دو کرور و سیصد هزار نفر است ولی معلوم و منظم نیستند . اکثرشان هنوز سلاحشان تیر و کمان و نیزه و سپر است . اگر چه توپ و تفنگ هم دارند ولی هم سبکی و هم بی تناسب هستند . در این ایام قدری هم اسلحه اروپا خریده اند اما باز بکار نمیخورد .

(نای پنگ) نام شخص متغلی در تاریخ (۱۸۵۰) میلادی در چین خروج و رفته رفته کسب قوت و اهمیت نموده آخر الامر از برای دولت چین گرفتاری عظیمی و غایله بزرگی شد که هنوز هم مضرت اینها مندرفع نشده است . این گروه بر سر شهرهای (هانکچو) و (نانکین سوچو) هجوم

یا خیالی در نظرم مصور مبادا صورت خیالی و قالب مثالی متور باشی . بلی همانا صورت خیالی نبود که هنوز بر بدبختیهای من رقت آورده آیا تو همان نیستی که پیوسته صدر نشین مجلس اشخاصیکه از تقوی و غیرت خود محظوظند بوده که خداوند ایشان را از صدر نشینان بساط فردوس برین فرموده . باز گوی که هنوز زنده میباشی و مرا سعادت آن خواهد بود که بار دیگر فیض خدمت تراد ریام یا خیال و خوابم در نظر مصور کشته . این سخنان را گفته بی اختیار باشتاب تمام بسوی وی دویدم او نیز دون از آنکه بجانم من کاهی بردارد یا قدمی گذارد در کمال سکون ایستاده بود . خداوند شاهد حال است که چه قدر نشاط و اندامم روی نمود . چون دستم بدامن اورسید فریاد کردم که نه خیال باطل بوده . پس چون لخت جگر سخت در آغوشش گرفته بود و دوشش را اسیل سرشک شست و شوی دادم دیکاهای دست

آورده ضبط و تسخیر نمودند و اندکی بعد فصد قح شهر (پکین) را که دارالسلطنه است نمودند و ناسه چهار فرسخی شهر هم آمدند .

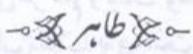
دولت چین بجهت دفع و تأدیب این گروه رو بفرنگیان آورده چندین صاحب منصبان فرنگی را مواجب بسیاری داده قشون خود را برای تعالیم و تربیت بایشان سپرد و اینها اگر چه گاهی مغلوب میشوند اما اکثر اوقات غالب می آیند . امروز يك ثلث ممالک چین در زیر تصرف این گروه است اینها نیز پنهان از حکومت چین از فرنگیان صاحب منصبان و عالمان استخدام میکنند و از آنها تعلیم میگیرند و اینها بصاحب منصبان فرنگی بیشتر ز حکومت چین مواجب میدهند و کشتیهای تجار بیکانه به این گروه که به (ثالی نیکن) معروفند در پنهانی اسلحه و قورخانه و مهمات میفرشند .

هنکاهی که مادر چین بودیم کشتیهای پوست منظم که از اروپا بآن سواحل کاره میکردند عبارت بودند از کشتیهای کوه پانی (بیک شلازانت اوریا تال استیم نوکستن) و کوه پانی (مسارژی بیک) یکی ماهی دود فعه سفر میکنند یعنی از سویس حرکت نموده از بوغاز باب المندب بیرون و از عدن گذشته از آنجا به بندر (بوین دیقال) که در طرف غربی جزیره (سایون) یعنی سرانندیب واقع

در گردش کرده قدرت تکلم نداشتم او نیز با خاطر حزین ودلی غمگین از روی مهر بانی بر من نظر انداخته و دیده روی من دوخته بود . پس از زمانی که قدم ای جان عزیز من کنون از کجا برسی و در کجا بودی و در چه مخاطراتم در این طول زمان تنها کداشتی زین سپس بی تو چگونه زندگی کنم . ولی متور بی آنکه بسؤالات من جوابی گوید با آوازی مهیب و صوت سه مکن گفت بگریز و در گریز خود شتاب کن بزودی رخت نجات از این ورطه خطرناک بیرون بر که میوه این سرزمین سم قاتل است و در ز بان اهل این بلاد زهر هلاهل تعبیه کرده اند . و هوای این خراب آباد طاعونی است شهوات نفسانی که از صندوق (باندر) ظهور کرده و سمر مابه خطیئات کشته دلهای اهل این بلاد را مسخر نموده تقوی و غیرت را در اینجا قدر و منزلتی نیست بشتاب و پای فرار بردار و تاخیر جواز میشار راه نجات در پیش و نظر از فضای خود برگیر و

است بر خورده از آنجا به (مازنا) و از آنجا به جزیره (سینکاپور) که میانہ دماغه (مالکا) و جزیره (ماتیرا) افتاده است رفته از آنجا بار بره بدارد برای جزیره (هونگ کونگ) و پوست دوم کشتیهای (مسارژی) ماهی یک دفعه سفر میکنند و از سویس حرکت نموده به عدن و (بوین دیقال) و (سینکاپور) لنگرگاه (سایکون) گذر (کوچن چین) و از مستملکات حکومت فرانسه میباشد واقع است بر خورده او نیز به (هونگ کونگ) میرود . در تاریخ (۱۸۶۷) یک کوه پانی دیگر بنام (پاسفیک میل استیم شیب) تشکیل شده است . لکن کشتیهای این کوه پانی هفتاد روز بعد از عبور نود روز یعنی در اواخر ماه (مه) شروع و ماهی یکبار سفر می کنند یعنی از چین به (رایون) و از آنجا به جزیره (هونولولو) بر خورده از آنجا بار بره بدارد برای لنگرگاه (سان فرانسیسکو) که از شهرهای (کالیفورنیا) امریک است و باز از همان راه به چین بر میگردد . بغیر از اینها از بندری به بندر دیگر چین و بحوالی هند نیز کشتیهای آتشی تجار و کوه پانیهای دیگر کار میکنند و روز بروز بیشتر میشوند .

(باقی دارد)

نقش اعمال این قوم و رسم اوضاع این مردم را از لوح ضمیر محوکن همی که این سخنان حکمت آمیز را بیان نمود بیکبار کله اعمال بی مایه و غبار خیالات بیهوده که دیده بصیرت و چشم عبرتم را فرا گرفته بود مانند ابرسیاهی از برابر نظرم برخواست و از نجلی نور عقل خانه دل منور و روشن گردید و شاهد سرور کاشانه خاطر را از فرجال خویش بر نور و مزین نمود این مسرت و شادی با آن نشاط و خوشحالی پیموده که پیشتر شخص وجودم را مسوم نموده بود تباین کلی و تفاوت بسیار داشت زیرا که آن سرور غفلت و طرب مستی بود که در نوحه خوارندانش از بی وقف پشیمانی در مقابل بود و این نشاط نشأه عقل انبساط باده عصمت بود که از رنج خار ندامت مصون و از تعب پشیمانی محفوظ است این نشاط چیزی از سر نتواند برد و این انبساط را کسی از دل نتواند سترد از این جام هر که بیشتر بنماید (باقی دارد)

مطبه در راسته باب در کارهای رجوع میشد اسامی و کلا کاهی در صف روز چهارشنبه ۵ مارت

این نامه

از لند

مستشار وزارت

در جواب سو

کو میسیون

ذرحمل آن از

کونکره برلین

نشود که ما

در کوه میسیون

در صد داین

هم مامور مر

نشود

از پا

فرانسه بفر

فرانسه خرید

از

حکومت صر

از اعضای

شده است

اسلامبول

از

پورس (صر

است بدرجه

از

امروزی یک

نموده اند

مطبخه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۵ ربیع الاخر سنه ۱۲۹۷
 ۵ مارت رومی و ۱۷ مارس ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ بجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتهجات کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۲ ربیع الاخر
 مستشار وزارت خارجه انگلیس در مجلس مبعوثان
 در جواب سوالی گفته است که فقره تشکیل يك
 کومیسون مختلط برای تدقیق مسئله حدود یونان
 در محل آن از جمله اقتضات پروتوکول سیزدهم
 کونکره برلین است . هرگاه دولت یونان را مساعدت
 نشود که مامور مرخصی برای حاضر بودن
 در کومیسون مذکور بفرستد دولت مشارالیه نیز
 در صدد این خواهد آمد که از جانب دولت عثمانی
 هم مامور مرخصی در کومیسون مذکور پذیرفته
 نشود .

از پاریس ۱ ربیع الاخر
 فرانسه بقدر هفده میلیون فرانک از سندات حکومت
 فرانسه خریداری نموده است .

از بلگراد سلج ربیع الاخر
 حکومت صربستان (مسیو یفرم کروبیچ) نام
 از اعضای مجلس اعیان بسفارت اسلامبول معین
 شده است . مومی الیه در سیزدهم ماه مارس عازم
 اسلامبول خواهد شد .

از پاریس ۱ ربیع الاخر
 بورس (صرافی) پاریس خیلی کساد و ایستاده
 است بدرجه که میتوان گفت هیچ دادوستد نیست .

از لندن ۲ ربیع الاخر
 امروزی يك بیاننامه مسیو کلادستون را نشر
 نموده اند . در بیاننامه مذکور نوشته بوده است

که وکلای حاضر انگلستان در کارهای داخلی
 دولت هیچ دقت و اعتنا ندارند پس از آن سخن
 از پولیتیک خارجه بمیان آورده در باب رجحانیت
 پولیتیک وکلای حاضر در مجالس سیاسی اروپا
 و خصوصاً در کارهای دولت عثمانی که تاکنون بکار
 برده اند اعتراض نموده است .
 (سراسفورت نورتون) وزیر مالیه دیروز
 لایحه بودجه (موازنه دخل و خرج) انگلستان را
 بمجلس عمومی تقدیم کرده است . در لایحه مذکور
 بقدر هشت میلیون برای انگلیس جا خالی بوده است .
 برای برگردن جا خالی بمجلس تکلیف کرده است
 که بروی بده و مالیات مبلغی ضم کرده شود .
 و نیز تکلیف نموده است که تا طرح نمودن ضم بروی
 بده و مالیات بقدر هشت میلیون ایرا سندات خزانه
 متداول آورده شود .

از پترسبورگ ایضا
 میگویند . جنرال لوریس ملکوف رئیس
 کومیسون اجراءات پترسبورگ خیال داشته است
 که بسیاری از رفتارازرا که بجهت وقوع سوء قصد
 آخری در باره اعلا حضرت امپراتور روس منجم
 و مجوس شده بودند از حبس خلاصی داده شود .
 بطور موثق میگویند و بعهده دولت روس و جنرال
 لوریس ملکوف باتفاق هم دیگر باعلا حضرت
 امپراتور نصیحت میکنند که اهالی روس را اصلاحات
 و آزادی داده شود .

اخبارنامه مورینک پوست بموجب کاغذ بر این
 میگوید که کونت هانچفلد سفیر دولت المان پیش
 از عزیمت نمودن باسلامبول از جانب دولت متبوعه
 خود دستور العمل گرفته است که در باره مسئله

حدود یونان در اسلامبول مطالب دولتهای انگلیس
 و فرانسه را ترویج و التزام نماید .
 از لندن ۱ ربیع الاخر
 تنیکتون از اعضای مجلس اعیان بیاننامه خطاب
 بانخاب کنندگان خود منتشر نموده در بیاننامه
 مذکور اظهار داشته است که لورد بیکنسفلید
 وضع رجحانیت انگلیس را در اروپا سوء استعمال
 نموده بواسطه معاهدات پنهانی سبب توسعه
 فتوحات روس گردیده و موجب خرابی ملک و نقصان
 تمامی ملکیت دولت عثمانی شده است . پس
 از آن از ختام نیافتن فقره تکلیف حدود یونان
 و جاری نشدن احکام عهدنامه قهریس سخن بمیان
 آورده بیان تا سلف نموده در فقره جنگ افغانستان
 بسختی مؤاخذه نموده است .

از پاریس ۲ ربیع الاخر
 اورلوف سفیر دولت روس مقیم پاریس در این نزد
 یکی برخصت دولت متبوعه خود بطور موقت
 به پترسبورگ عزیمت خواهد نمود .

از پترسبورگ ایضا
 نهبلیست از جانب پولیس گرفتار شده است .
 در شهر (کفه) نیز پاره اوراق و نوشتهجات
 که بمین وضع اداره و جمعیت گروه مذکور بوده
 بدست پولیس شهر مذکور افتاده است .

از لندن ۲۷ ربیع الاول
 لندن يك کاغذ (لورد بیکنسفلید) را در صحایف
 خودشان نقل نموده اند . لورده شارالیه در کاغذ
 مذکور اهمیت انتخابات مجلس پارلمنت را درباره
 صلح عمومی اروپا بیان نموده پس از آن اظهار نموده که

در صورت عدم مداخله در بعض کارها از تاسیس
صلح عمومی خاطر جمعی حاصل نمی شود بل اساس
صلح عمومی بسته باین است که انگلیس در مجالس
نصایح اروپا حضور و بر سایرین تفوق داشته باشد.

از برلین ۳ ربیع الآخر اخبارنامه
(تربون) میگوید در این روزهای آخری در میان
ایمپرتورهای المان و روس بطور فوق العاده مختبرات
جاری می شود. نتیجه اینگونه مختبرات کرما کریم
موجب انفصال پرنس غورچاقوف خواهد شد.

از لندن ایضا مجلس پارلمنت انگلیس
قرارداده شده است که درینست و چهارم همین ماه
مارس فرنیکی تعطیل بشود.

اخبارنامه (دیلی کروفل) بموجب تلگرافنامه
که از (اله آباد) گرفته است میگوید افغانیان
بتازه کی موقع (چارکار) را ضبط نمودند
در وضع قبائل افغان که انگلیسها را معاونت میکردند
بی نظمی حاصل شده است. عشایری که بر ضد
انگلیسها هستند بجمع آوری عساکر مشغولند.
وقوع جنگ بتازه کی محقق الوقوع است.

اخبارنامه (دیلی تلگراف) بموجب تلگرافنامه
پترسبورگ میگوید فقره استعفا ی پرنس
غورچاقوف روز بروز قوت حاصل میکند.
وقوع تبدلات دیگر نیز در هیئت و کلا مظنون
است.

از پترسبورگ ایضا از جانب کومیت
(جهت) نهیلیست کاغذی بجهت نزال لوریس
ملکوف رئیس کومیسون عالی اجراءات پترسبورگ
کاغذی فرستاده شده در کاغذ مذکور نوشته
بوده است شخصی که بیشتر عزم کشتن جنرال مشار
البسه را نموده بود کومیت نهیلیست از آن فقره
اطلاعی نداشته است. و هنوز از جانب کومیت
اجراءات نهیلیست در باب قتل جنرال مشارالبسه
قراری داده نشده است.

توجیهات

متصرفی مرکز ولایت سمرقند به سعادتآب
ادهم پاشا متصرف سابق طرابلس شام.

متصرفی طرابلس شام به سعادتآب ابراهیم
پاشا سابق مرکز ولایت سمرقند به توجیه فرموده
شده است.

داخلیه

دیروز جناب مستطاب رئیس و کلا و جناب
ایمت و دولتمآب وزیر داخلیه و جناب دوات
و عطفوت ماب وزیر جنگ و جناب وزیر عدلیه
بمابین همایون ملوکانه عزیمت نموده عقد انجمن
مشورت نموده اند.

روز شنبه گذشته مجلس مخصوص و کلا
در باب مالی منعقد شده در باره بودجه مالیات
مذاکرات نموده اند.

بیشتر فقره زخم دار شدن مسیو کاروف صاحب
منتصب نظامی سفارتخانه دولت روس را نوشته
بودیم که در یک اوغلی در حالتیکه ولی محمد و خلیل
و عثمان نامان از تبعه دولت علیّه عثمانی با هم دیگر
مجادله داشته و هم دیگر طباچه خالی میکردند در آن
میان از قضا کلوله بیای مسیو کاروف برخورد
است هفته گذشته صاحب منصب عمومی الیه از صدمه
زخم و قات نمود. بنابراین از جانب دولت علیه
دیوان حربی درز بر ریاست جناب دولتمآب علی
صائب پاشا وزیر توپخانه یافته باستطاق اشخاص
مذکور آغاز کرده شده است.

فضیلت ماب صاخر صائب افندی نائب سابق
نیجف اشرف به نیابت شرعی سنجاق خراسان از مضافات
ولایت بغداد معین شده است.

افندی مومی الیه از ارباب فضل و استقامت
و دارای مقامات بلند علوم دینی است لهذا تعیین
مومی الیه به نیابت خراسان عین صواب است.

عزیمت شخص روحانی

جناب مستطاب عالم ربانی مجتهد الزمان حاجی
میرزا محمد شفیع ثقه الاسلام که بعد از مراجعت
از حجاز چند روز در اسلامبول توقف فرمودند
پرروز که چهارم ماه بود با واپور فرانسه (پاکا) نام
فرزند با تفاق ارجندشان جناب فضایل مآب حاجی
میرزا موسی صدر و دیگر همراهان کرام از راه بوطنی
و تغلیس عازم تبریز شدند. هنگام عزیمت بواپور

جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران همراه
ایشان بودند. و جلله صاحب منصبان و اتباع
سفارت کبری و جمعی از علما و اعززه و معتبرین
ایرانیان نیز تا واپور جناب معظم مشارالبه راه شایعت
کردند. و چون ورود جناب معظم و مسافرتین بواپور
در دکل میانی واپور بیری شیر و خورشید پرافراشته
شد. همراهان جناب مستطاب معظم علاوه
بر آنکه از تبریز بودند جمعی از اهمل قرا باغ
و سایر جاهای ممالک قفقاز در حجاز عازم این حضور
مبارکشان ملحق شده در همه جا با ایشان بودند.
سن جناب ثقه الاسلام چنانکه بتحقیق پیوست تمام
در هفتاد و نه و با وجود محبتی بدن و کبر سن همه
قوا و شاعر شان بجای خود بودی. و یک روحانیت
و معنویت خاصی از وجنات ایشان مشهوده میباشد.

جناب ثقه الاسلام علاوه بر علوم مقام و بتبحر
در علوم الهیه و معالمدینه گذارند و وجود شریفشان
حسن خلق مجسم است. کسانیکه با آنجناب معاشرت
کرده اند معنی عالم ربانی را رأی العین دیده و جهان معنی
و انسانیّت را در حضر نشان مشاهده می کنند.

لو لوجنه رأیت اناس فی رجل
والدهر فی ساعته والأرض فی دار

نشان تاج قدس که از جانب اعلا حضرت
پادشاه ایران برای اعلا حضرت شوکت پناه
پادشاهی آنخاف و اهدا شده است در این چند
روز بواسطه مأمور مخصوصی از طهران وارد
و بتشریفات مقرره بواسطه جناب جلالتمآب
معین الملک سفیر کبیر ایران ابلاغ و تقدیم خواهد شد.
تفصیل این نشان و کیفیت تقدیم را آنچه اطلاع
حاصل شود در ثانی خواهیم نوشت.

اخبارنامه (کوریه دوریان) میگوید بمناسبت
اینکه در سال ۱۸۷۲ میلادی عهدنامه تجارت
و تعرفهای کرک را تحقیق و رسیدگی خواهد
شد جناب مسیو فورنیه سفیر فرانسه مقیم
اسلامبول بجا و تبعه فرانسه را نزد خودشان
پذیرفته ضمنا اظهار داشته است که در خصوص
تعرفهای کرک و مواد متعلق ب تجارت هر گونه مطالعات
و بیانات داشته باشند بکومیسونی که مخصوص
برای این کار مرکب از صاحب منصبان سفارت
تشکیل یافته است بیان نمایند.

سعادتمآب آصف پاشا کوماندان فرقه عسکری
سلانیک روز شنبه گذشته از اسلامبول بجانب محل
ماموریت خودشان عزیمت نموده است .

بجهت مقابله کردن واردات و مخارج اداره های
پوست و تلگراف بموجب اراده علیه کومیسونی
بریاست جناب دولتمآب منیف پاشا وزیر معارف
تشکیل کرده شده از روز شنبه گذشته در هر چند
روزی یکبار عقد انجمن نموده بتحقیق ورزیت
محاسبات اداره های مذکور می پردازند .

توروز سلطانی

بالین والسعادة والاقبال مجددی شود سال عالم
بقدمینت لزوم بهار مسیحا دم و رسیدن نیراعظم
یعنی افتاب جهانتاب بمجاذات نقطه اعتدال
ربیعی که اول حمل و آغاز بهار و زمان تساوی لیل
ونهار است در روز شنبه نهم ماه ربیع الثانی ۱۲۹۷
و هشتم ماه مارس رومی و بیستم ماه فرنیکی ۱۸۸۰
میلادی موافق افق دارالسعادة العلیه بنجاه و چهار
دقیقه و چهل و هشت ثانیه از طلوع آفتاب
گذشته است .

و موافق تقویم ایران و بحساب زیج محمد شاه
هندی دو ساعت و سی و سه دقیقه و سی و شش ثانیه
از روز مذکور گذشته . و دو ساعت و پنجاه و دو دقیقه
و پنجاه ثانیه بحساب زیج جدید فرنیکی که بصحت
تزیبتر است .

حضرت ایزد متعال و پدید آورنده ایام و لیل
این سال و فرخ فال را بر همه بندگان خویش مبارک
و مینماید .

عبدالرحمن افندی از منشیان اطاق استاتستیک
تجارت برای مدعی عمومیکری شهر زور معین
شده است .

روز دوشنبه گذشته در قریه قاضی که درست
شرقی خلیج در سعادت واقع است در حوالی ساعت
شش روز حریق ظهور نموده بمناسب و زیدن
بادهای تند حریق اشتعال نموده بسیاری از دکا کین
و غیره آنجا سوخته است .

غالیجناب فضایل مآب محمد نصرت علی خان
دهلوی که از فضلالی معروف هندوستان و در عالم
مطبوعات آنجا مسبوق الخدمت است از چندی
باینطرف بعزم سیاحت از هندوستان بیرون آمده
و مدتی است که بطریق مسافرت در اسلامبول اقامت
دارد اینروزها فاضل مشارالیه خیال عزیمت لندن
داشت لهذا روز چهارشنبه گذشته بعزم وداع
بمحضور جناب مستطاب الفخیم رئیس و کلامشرف
شده از جانب جناب مستطاب معظمله مورد التفات
و تواضع گردیده است .

اختر

فاضل مشارالیه از صاحبان افکار عالییه و دقیقه
شناسان مراتب علم تمدن و سیاسی و از غیر تمدندان
اسلام و همزوران هندوستان است بنابراین اینگونه
تلطیف و توجه جناب مستطاب الفخیم رئیس و کلا
در باره فاضل مشارالیه شایسته این است که موجب
امتنان اسلامیان گردد .

روزنامه (تقویم وقایع) که پیشتر بطور
رسمی طبع و نشر می شد و مدتی بود که بملاحظه
پاره موافق تعطیل نموده بود از روز شنبه گذشته
باز رونق افزای عالم مطبوعات شده است .
از قراریکه اطلاع حاصل نمودیم اخبارنامه مذکور
باهتمام سعادتمآب احمد مدحت افندی که از منشیان
مشهور و بااستقامت عثمانی است بجز از روزهای
جمعه و یکشنبه هر روز بیرون می آید . نمره اول
اخبارنامه مذکور بطور مبادله بداره اختر رسید
دارای مطالب رسمی و غیر رسمی بود الحق بودن
اینگونه اخبارنامه در این پایتخت بزرگ لازم و بل
واجب بودی چنانکه وضع سابق تقویم وقایع
از جهت بی نظمی اداره و غیره آن موجب تأسف
غیرتمدندان وطن بود نظم و رونق وضع حالایی
آن بخلاف سابق سبب اطمینان و مسرت هواخواهان
ملت و انسایت است . لهذا از اینگونه اقدامات
و اهتمامات افندی مومی الیه که در راه ترقی ملت
و انسایت بکار می برند اظهار امتنان و تشکر نموده
بقا و استمرار و ترقی اخبارنامه مذکور راعن صمیم القلب
خواهیم .

برف و بوران

از روز شنبه گذشته در اسلامبول هوا بناگاه

سپرد شده و بادهای تند برخواست ابرمظلمی روی
فلک را فرا گرفته آغاز باریدن برف نمود چنانکه
از صبح روز شنبه تا شام روز یکشنبه متصل برف
می بارید و بادهای شمال باندی میوزید سرما بدرجه
رسید که آتش در کانون افسرده می شد بآنکه چند
روز پیش از آن هوا رشک ایام بهاران و مردم را
از انبساط هوا میل کشت چیزاران بود خلاصه
از توصیف سختی سرما و کثرت برف و بادهای
خنک همین بس که پیران ساحلخورد از دیر سالی
بعد از جرات وقوع اینگونه برف و بوران و سرما را
در خاطر ندارند حتی روزهای شنبه و یکشنبه
بسیاری بلکه تمامی چارسو و بازار اسلامبول
از سختی سرما و برف و کثرت برف و بوران بسته
اصناف و کسبه دست از داد و ستد کشیده بودند .
اگرچه روزهای دوشنبه و سه شنبه پیریزال کهن
سال سرما کاه می قهر خندی داشت ولی دقیقه
نگذشته باز بخریک بانهای خنک برف بنای باریدن
می کرد آنچه زیاده از سختی سرما موجب افسردگی
خاطر و پریشانی دلها است حالت بی سامانی
عجزه و اطفال فقرا و مهاجرین و غیره است که انسان
از دیدن وضع تحمل فرسای آنان نمیتواند از آه
و افسوس خودداری بکند .

خارجیه

اخبارنامه های اروپا بموجب تلگرافنامه وین
میگویند . در روز دوم مارس فرنیکی (مسیو
بالاچیانو) سفیر رومانیای مقیم وین بیارون همیوله
وزیر خارجه دولت اوستریا تشکرنامه تقدیم نموده
در باب تصدیق نمودن استقلال حکومت رومانیای نام
حکومت متبوعه خود از اقدامات وزیر مشارالیه
اظهار تشکر و سپاسداری نموده است . علاوه بر این
در تشکرنامه مذکور نوشته بوده است که
حکومت رومانیایا در هر حال و هر زمان کوشش خواهد
نمود که در باره خود حسن توجه دولت اوستریا را
که همسایه بزرگ رومانیایا است حاصل نماید .

مقاله ایست که در باره افغانستان از انگلیسی

ترجمه شده است

اینروزها در باره افغانستان وقرواتی نیست .

سرما بکمال سختی میکندرد . محمدجان و هواخواهان او احتمال نمیرود که بروی انگلیسها یورش ببرند . موسم زمستان در داخله خلی پیش رفته است هنگام ورود تابستان نقطه معتابی که باید یورش برده شود تنها (غزنی) است . هرگاه از مخاربات پی در پی که بطور رسمی اجرا کرده می شود نتیجه حاصل نشود افزون مقدار لشکر یا حاضر از زومی دیده نخواهد شد .

بعضی از رؤسای قبائل مستقله که در سمت غزنی هستند در آرزوی این هستند که با انگلیسها در باب انجام حرکات خصمانه اجرای مختارات نمایند . هر خصمهای طرفین در ظرف چند روز دیگر در جایی با هم دیگر ملاقات نموده قراری در اینباب خواهند داد . هرگاه قرارداد آنان از طرفین پذیرفته نشود بناچار بقدر قوت روسای مومی الیهم فرقه از لشکریان انگلیس بمقابله آنها فرستاده خواهد شد .

هرگاه تا آخر همین ماه مخاربات صلح انجام پذیر نشود یک تیپ از عساکر انگلیس بکومانندی (جنرال دونالدس-تورد) بغزنی یورش خواهد برد . بهر طور که باشد در غالب بودن جنرال مومی الیه شبهه نیست . از نتایج سفر افغانستان آنچه متعلق بشرف و منافع ملیت مان است این است که لشکریان ما (انگلیسها) بسختی سرما که امسال در خطه افغانستان سختتر از سالهای گذشته بود تحمل نموده گذشته از آن جاهایی را که استیلا نموده بودند در نهایت استقامت نگاهداری کرده در مقابل یورش پی در پی سرداران کار آگاه افغانستان که هر یک بجلاذت و شجاعت معروف بودند ایستادگی نموده خط رجعت بسیار طولانی را که در زیر استیلا ایستان بود بکمال تحمل نگاهداری نمودند . خلاصه اکنون میتوانیم بگویم که بهیچوجه اشکالات بزرگی در افغانستان نمانده است و محمدجان را نیز بمدا ز این چاره بجز از اقدام کردن بمذاکرات صلح باقی نیست .

خصوصا در کابل و قندهار و اطراف ونواحی آنجاها نفوذ انگلیس بکمال قوت پیش میرود . جاسوسان انگلیس که در کابل هستند میکوشند هرگاه در غزنی هم کمی اقدامات دیپلوماتیکی بکار برده شود در آنجا نیز امنیت و آسایش حاصل خواهد شد . ولی از چگونگی اقدامات دیپلوماتیکی اکنون بصراحت سخن نمیتوان گفت . اینقدر میگویم که تا کنون خواه در محاورات دیپلوماتیکی و خواه در مواقع جنگ از رؤسا و سرداران

افغانستان شخص بادانش و کفایت و درایتی ندیدیم که لایق امارت و اداره افغانستان بوده باشد . ولی درباره عبدالرحمن خان اطلاعات ما محدود است و این محدودی اطلاعات مادر باره مشارالیه بدرجه نیست که از دوستی و صداقت خان مشارالیه در حق انگلیسها اطمینانی حاصل بشود . هرگاه ایوب خان را بگویم آنها بملاحظه اینکه در هرات نتوانست نفوذ خود را پیش ببرد بدیهی است اهالی افغانستان را که طبعاً مستعد شورش و فساد هستند نمیتوانند اداره نمایند . در هر حال وضع بولیتیک و مسلک دولت انگلیس در افغانستان تنها با اقتضایات زمان معلوم تواند شد . ولی خودداری نمیتوانیم بکنیم از بیان اینکه پس از برکنش لشکر انگلیس از آنجاها عدالت و صلاح آن است در جاهایی که در زیر استیلا لشکر انگلیس بود اداره بانظم و معتدلی مانند اداره هندوستان تاسیس کرده شود . با اینکه در اینگونه مسائل دیپلوماتی اداره هندوستان تجربهای کامل حاصل نموده است باز مناسب آن است که درباره وضع اداره افغانستان حکومت انگلیس و اداره هندوستان باتفاق هم دیگر مذاکره و مشاوره نموده قرار معتدل و مناسبی در اینباب بدهند . اگر چه بعضی از اخبار نامهای هندوستان در اینباب معتقدات خود را بیان کرده ضمناً نقل نموده اند که دولت انگلیس درباره اداره افغانستان چنانکه در فوق نوشته شد قراری داده است ولی این فقره بکلی بی اصل است . زیرا تا غزنی ضبط نشود جنگ افغانستان را تمام شده نمیتوان انکاشت .

اخبار نیکاران هندوستان پیشتر از آنجا بواسطه تلگراف بلندن خبر داده بودند که دولت انگلیس برای منع تجاوز افغانیان بحدود هندوستان در صدد آن است که یک قوت لشکری بزرگ بطور دائمی در افغانستان نگاه بدارد ولی تا کنون در این خصوص در لندن هیچ سخن گفته نشده است هرگاه نگاه داشتن لشکر بطور دائمی هم مقتضی نشود باز پیش از آنکه مطلب بالا طرف تدقیق و تحقیق بشود بدیهی است که از جانب دولت انگلیس قرار قطعی در اینباب داده نخواهد شد . (وقت)

در روم (پای تخت دولت ایتالی) از جانب مجلس مبعوثان ایتالی مقرر بوده است که در سال آینده ۱۸۸۱ میلادی یک اکسپوزیسیون (بازار تجاشای

عمومی) باز کرده شود . اخبار نامهای روم می نویسند برای مخارج اکسپوزیسیون مذکور دفتر اعانه باز شده در مجلس اول از جانب اهالی سیصد و هشتاد و هشت هزار و ششصد لیر برای ایتالی بطور اعانه داده شده است .

(موزده فامیل) نام سالنامه فرانسه درباره علیا حضرت ملکه انگلستان فقرات ذیل را مینویسد .

علیا حضرت ملکه گاه گاهی بعزم تفریح پیاده با طرف حصار (بال مورال) میرفته اند . در این اواخر نیز علیا حضرت ملکه بقرار معناد بایکی از زنان مصاحبه که سمت ماموریت خدمات خصوصی علیا حضرت ملکه را داشت بتردید حصار مذکور آمده در آنجا زنکه می بینند که در مزرعه سیب زمین کار زراعت میکند علیا حضرت ملکه نزد آن زن آمده در آنجا چند عدد سیب و کتک دیگر مشاهده میکنند که از دیدن آنها معلوم میشود ضعیفه در آنجا رفیقه های دیگر هم داشته است . علیا حضرت ملکه از ضعیفه سؤال میکنند . ای زن غیر نمند در این مزرعه تنها کار میکنی . ضعیفه ملکه را نشناخته میکوید چکنم خانم من رفیقه هایم خبردار شده بودند که ملکه باینطرف خواهد آمد برای دیدن ملکه رفتند . ملکه - تو چرا زرفتی . ضعیفه - خانم من هم بروم چکنم کار خود را برای دیدن ملکه نمیتوانم ترک نمایم . هرگاه بروم چه چیز من خواهد افزود . رفیقه های بی شعور من که برای دیدن ملکه دست از کار خودشان کشیده اند از اجرت یک روزه باز خواهند ماند . حال آنکه من بکرن فقیری هستم پنج نفر اولاد دارم و باید خوراک آنها را من بدارم نمایم چون شوهر عزیزم دارم آن هم ناخوش است .

علیا حضرت ملکه - بعد از شنیدن این جواب کیسه زن مصاحبه را که در خدمتشان بود گرفته هر چه داشت بمشت ضعیفه خالی نموده میکوشند . وقتیکه رفیقه های تو از دیدن ملکه باز آمدند با آنها بگو . شما بدیدن ملکه رفته بودید حال آنکه ملکه پایی من آمد .

اخبار نامهای روس از جهة عدم تسلیم دولت فرانسه (هارتمان) نام روس را که بیشتر در راه آهن مسکو قصد جان اعلا حضرت امپراتور روس را نموده

بپاریس فری درازی نمود نهیلیست و سوسو فرانسه و اسو باید تدابیر

اخبار وین میکوشند انگلیس و آغاز کرده شد مذکور در انگلیس خبی در این نزدیک شود . (در لندن) بل مناسب مذاکرات سفیر انگلیس داده شود نتیجه پذیرد دولت انگلیس در مقابل دولت در صورتیکه تنها بماند آتو هرات صرف باستی بالطنین نماید .

از قرار دولت انگلیس عهدنامه آسیای صغر شده است دولتی ایران در صورت آماده این یک اتفاق

اخبار که از برلین امپراتور و شکست خواهند نمود

بپاريس فرار کرده بود در باره حکومت فرانسه زبان درازی نموده میگوید دولتانی که از اهل شورش نهیلیست و سوسیالیست خوف دارند در باره حکومتی های فرانسه و اسویچره که حامی کسان فساد پیشه هستند باید تدابیر لازم را بکار ببرند .

اخبارنامه دبلی تلگراف بموجب تلگرافنامه وین میگوید . اینروزها در طهران در میان دولتی انکلیس و ایران در باره هرات مذاکرات لازم را آغاز کرده شده است . چنانکه در لندن مذاکرات مذکور در میان سفیر ایران و وزارت خارجه انکلیس خیلی پیش می رود بدوجه که مظنون است در این نزدیکی مذاکرات مذکور ختام پذیر بشود . ولی این مذاکرات را در اینجا (در لندن) بطور قطعی قرارداد نخواهد شد بل مناسب دیده شده است که قرارداد قطعی مذاکرات مذکور در طهران بواسطه (مسئولان) سفیر انکلیس بالذات با اعلا حضرت پادشاه ایران داده شود . اعلا حضرت پادشاه ایران در باب نتیجه پذیر شدن مذاکرات استیلای هرات کفالت دولت انکلیس را خواهش نموده است . بنا بر این در مقابل دولت روس تنها نخواهد ماند . زیرا در صورتیکه دولت ایران در مقابل تعهدات روس تنها بماند آتوقت بناچار باید از ضبط واستیلای هرات صرف نظر نماید در این حال دولت ایران بایستی بالطبع اتفاق و معاونت انکلیس را خواهش نماید .

از قراریکه مجموع می شود دولت ایران نیز دولت انکلیس را تکلیف نموده است که مانند عهدنامه که در خصوص نگاهداری وحایت آسیای صغرا در میان دولتی عثمانی و انکلیس بسته شده است عهدنامه دیگری نیز بدان وتیره در میان دولتی ایران و انکلیس بسته شود . دولت ایران در صورت پذیرفته شدن این تکلیف از جانب انکلیس آماده این خواهد شد که با دولت عثمانی نیز بمذاکرات یک اتفاق بطور تدافعی و تجاوزی آغاز نماید .

اخبارنامه (استاندارد) بموجب اطلاعاتی که از لرین حاصل نموده است میگوید . اعلا حضرت امپراتور روس بحض اعتدال یافتن هواها و شکست صولت و شدت سرما بلوادیای عزیمت خواهند نمود . برای نگاهداری خانواده امپراتوری

از صدمات اهل شورش شخص کار آگاهی بوالیکری آنچه معین خواهد شد . دولت روس در صورتیکه لشکر انکلیس داخل هرات نشود در باب استیلای دولت ایران آنجا را مانعت و مخالفتی نخواهد نمود .

اخبارنامه (نان) مقاله بعنوان (رقابت سیاسی انکلیس و روس در مشرق زمین) نوشته بود مانیر ترجمه آنرا ذیل در اینجا نقل میکنیم .

رقابت سیاسی انکلیس و روس در مشرق زمین در تاریخ عصر نوزدهم برای توسعه حدود و مملکت گیری دیده می شود .

چون دولت اوستریا در عهد خود گرفته است که در سمت اروپای عثمانی جلو ترقیات روس را بگیرد . بنا بر این در میان دولتی اوستریا و روس هم در سواحل خلیج اسلامبول رقابتی مشاهده می شود . مع ذلک سبب اصلی رقابت دولتی انکلیس و روس ممالک آسیای میانی است بجهت نزدیک شدن این دو دولت بزرگ در آنجا بهم دیگر وضع آسیای میانی حالت دهشتناکی پیدا کرده است بدوجه که میتوان گفت چندین نمیکند که در آن صفحات در میان دولتی مشارالهما جنگ بزرگی واقع خواهد کردید .

درجه اضطراب و تشویش دولت انکلیس از اقدامات تجاوزانه دولت روس بر ضد ترکمانان از مندرجات کتاب آبی انکلیس که منتشر شده است معلوم می شود .

(بارون ژومینی) مستشار وزارت خارجه روس و مسیود پیرس در باره اینکه (بلورد دو فرین) اطمینان بدهد از اینکه دولت روس که بر ضد ترکمانان حرکت میکند پیش از آنکه بمرو برسد در جایی توقف نموده در صدد ضبط مرو نخواهد آمد اقدامات فوق العاده بکار برده اعلا حضرت امپراتور روس نیز بیانات مستشار مشارالیه را تصدیق نموده است مع ذلک پس از چند روزی سفیر انکلیس در این باب ایضاحات کامل خواسته (مسیود پیرس) ناچار شده است از اینکه باره ایضاحات مفصل بسفیر دولت مشارالیه بیان نماید بنا بر این (مسیود پیرس) اظهار نموده است که دولت روس در این گونه مواد بوجهی مقید نیست هرگاه باره حالات واقع شود که ضبط مرو را از موم دیده شود آتوقت دولت روس مرو را استیلا خواهد نمود . لهذا اکنون را چیزی که دانستی آن

لازم است این است که سخن مسیود پیرس تدقیق بشود آیا آنگونه وقوعات که سبب ضبط مرو از جانب دولت روس گردد واقع شده است یا نه . آیا مساعده دولت انکلیس در باره استیلای دولت ایران هرات را در آتوقت در مقابل استیلای روس مرو را از جانب انکلیس بطور احتیاط از جمله شرائط بوده است یا خیر . در هر حال فهمیدن مطالب مذکور خیلی مشکل است که آیا دولت روس در خارج از حدود ایضاحات و اطعیناتی که در باره مرو بسفیر انکلیس داده بود حرکتی نموده است که بدانجهت دولت انکلیس حق اینزا حاصل کرده است که در باره استیلای دولت ایران هرات را همراهی نموده است . و نیز نمیتوان فهمید در خصوص لشکر روس که بسرداری (جنرال اسکو بلف) بر ضد ترکمانان و استیلای مرو حرکت خواهد نمود سفیر انکلیس اضطراب و تشویش پیشترتی را دارد یا نه . ولی محقق است که مستشار دولت روس در گفتگوی آخری که با سفیر انکلیس داشته است از اظهار کردن نیات خود در باره استیلای هرات از جانب دولت ایران استنکاف کرده است .

موقع مرو چنانکه در خصوص حرکت جنگ بر ضد هرات جای مناسب و خاطر جمعی است همچنین در باره یورش بردن بسمت افغانستان نیز آسانترین راهها است بهمین سببها موقع مذکور در نظر انکلیس اهمیت زیاد دارد همچنین موقع مذکور نقطه عمده و معتنایی برای یورش بردن بر ضد ترکستان شرقی است بدوجه که اگر آنجا در تصرف روس نباشد هر گونه اقدامات و حرکات دولت مشارالیه بر ضد ترکمانان بی اثر خواهد ماند .

بالیکه شهر مذکور از درجه آبادی پیشترتی بکلی افتاده و خراب شده است باز اهمیت موقع جنگ بودن آنجا زایل نشده است . چنانکه برای استیلای هرات موقع مرو مرکز مناسب حرکات لشکری است هرات نیز بمنزله کلید افغانستان است . چون شهر مذکور برای مدافعه لشکری که از سمت شمال میآید و نیز در باب نگاهداری راههایی که اسکندر بزرگ از ایران به بیابانهای هند گذشته است نقطه بسیار عمده و معتنایی است این است که انکلیسها شهر مذکور را اهمیت داده راضی نمیشوند که آنجا بتصرف دولت روس درآید و بهمین ملاحظه است که میخواهند شهر مذکور در دست حکومت مقتدر دیگری باشد . بدین

سبها لورد بیکونسفیلد در مجلس پارلنت در باب جریان مذاکرات پنهانی درباره هرات ایضاحات نداده از فقره استیلای دولت ایران آنجا را چیزی بیان نموده است . مذاکرات انگلیس با ایران در باب استیلای هرات که بطور پنهانی اجرامینشود سبب تشویش دولت روس شده است . زیرا آشکار است که مقصود انگلیس از اینکه تداوم ایران است که سد مانعی در پیش حرکت جنرال اسکوبلف که برای استیلای مرو حرکت خواهد نمود کشیده شود . ولی این تدبیر انگلیس گذشته از آنکه باعث تشویش دولت روس شده است هواخواهان آزادی ملت انگلیس را که بر ضد وکلای حاضر هستند و نمیخواهند که لورد بیکونسفیلد در مسئله شرق بدین پایه مداخله نموده و پیش برود نیز موجب اضطراب شده است زیرا آنان از مهارتی که لورد مشارالیه در خطابه و سخنکوبی بکار می برد از درجه کار آگاهی و قوت حرکت لورد مشارالیه بوجهی اطلاع و آگاهی ندارند .

دولت انگلیس درباره استیلای ایران هرات را دو مقصود عمده دارد . یکی اینکه دولت انگلیس بمناسبت بودن هرات در تصرف ایران از غوائل اینکه افغانستان را بر اداره بکامیرتها و آکدار نماید خلاص می شود . دیگری بجای اینکه افغانستان در زیر اداره بکامیر آوره شود چنانکه مقصود انگلیس است بحکومتی کوچک تقسیم کرده شود . زیرا در صورتیکه خطه افغانستان به قسمت منقسم شده بنام (بارقند) و (کابلستان) و (قندهار) یاد بشود موافق منافع و مقصود انگلیس خواهد شد بجهت آنکه هرگاه در میان این حکومتها واقعه ظهور نماید توسط دولت انگلیس لازم خواهد کردید که آنوقت بجزئی وسیله وضع معاهده (کندمک) تغییر تواند یافت .

در ضمن مذاکراتی که در باب استیلای هرات در میان دولت ایران و انگلیس جاری می شود نقطه های چند در شروط و تعهدات آن هست که هر کدام از آنها جداگانه جاب نظر دقت و اعتنا است . با فرض کوییم در باب استیلای هرات دولت روس بطور جدی بدولت ایران اعتراض نماید و نیز دولت ایران بدون اینکه از جانب اهالی هرات مقابله و مقاومتی به بند شهر مذکور را تصرف نماید آیا میتوان گفت که پس از ضبط آنجا دولت ایران بباره انتریکها دچار نخواهد شد ؟ و اعتماد توان نمود که در وقت فرصت دولت روس با آنجا تجاوز

نماید ؟ بدیهی است که روسها پس از استیلای مرو نظر سیاسی خودشانرا برای تسهیل و باز کردن راه هندوستان بجنبان هرات عطف خواهند نمود . دولت ایران در صورتیکه انگلیس معاونت نماید شهر مذکور را که موقع عمده لشکری است در مقابل روس چگونه نگاهداری تواند نمود .

بنابر این دولت انگلیس را است که دولت ایران را از هر گونه تجاوزات و تعدیات روس نگاهداری نموده مانند عهدنامه کدر باب نگاهداری قطعه آسیای کوچک در چهارم ماه تموز سال ۱۸۷۸ میلادی بادولت عثمانی بسته است عهدنامه نیربندان و تیره بادولت ایران به بندد .

بموجب خبر تلگرافی که از لندن بوین رسیده است . از جانب دولت انگلیس مقرر بوده است که هرگاه از جانب دولت روس حرکات تهدید آمیزی بر ضد مرو واقع بشود پیش از وقت (مرو) از جانب دولت ایران بزر استیلا آورده شده بک تیب از قشون انگلیس هم رو به هرات پیش برود . اعلا حضرت پادشاه ایران نیز باده هزار نفر از قشون ایران در اول بهار آینده بعزم زیارت خراسان عزیمت خواهد نمود . میگویند مقصود حقیقی اعلا حضرت پادشاه مشارالیه قشون کشی است ولی نام زیارت بطور مخصوص بزبانها انداخته شده است . یکی از سرداران افغان برای فهمیدن نتیجه مذاکرات دولتی انگلیس و ایران در مشهد اقامت دارد . مذاکرات مذکور نیز بجهت وقوع پاره اشکالات هنوز ختام نیافته است . عبدالرحمن خان در نزد یکی موقع (کلیف) رود جیحون را گذشته عازم هرات شده است .

اخبار نامه (نایه فرایه برسد) بموجب کاغذ پترسبورگ میگوید . اعلا حضرت امپراتور روس وصیتنامه خودشانرا که در سال ۱۸۷۷ میلادی نوشته بودند بیشترها بواسطه منشی اول خودشان خواسته مدت طولانی بکمال دقت مطالعه نموده در بعض مواد آن تازه کی پاره تعدیل و اصلاح بکار برده است . اعلا حضرت امپراتور مشارالیه بمناسبت وقوع سوء قصد های متوالی از طرف ناکهانی خوف داشته است لهذا میخواسته است که امورات خانواده خودشانرا تمسیت و قراردستی داده باشد . اعلا حضرت امپراتور مشارالیه بعد از وقوع سوء قصد

آخری که در عمارت زمستانی شد از کارهای پولیتیکی کتاره جوئی میکند حتی چهارده روز پرنس غورچاقوف و مسیور بری را بحضور خودشان پذیرفته اند .

(بقیه از سیاحتنامه چین)

قبل از اینکه قنال سویش باز شود کشتیهای تجاری اروپ که امتهه ناب هندوچین حمل و نقل مینمودند بقاءده قدیم در اسکندر به لنگر انداخته مال التجاره و جمیع مسافری از آنجا با کالسکه آتشی بسویش نقل و از آنجا دوباره با کشتیهای دیگر عازم سمت مقصود میشدند الا آن که این قنال شویس بحر روم و بحر الصوف را بهم متصل نموده است دیگر احتیاج نموده است که از کشتی به کالسکه آتشی و از آن به کشتی دیگر امتعه و مسافر نقل بشود . واپورهای کداز (مارسیل) و سایر بنادر بار بر میدارند یکسراز قنال سویش گذشته داخل بحر الصوف و از باب المندب بیرون شده متوجه هندوچین میکردند . ومدت این سفر از این قرار است که ذکر میشود . از سویش بیرون بعدن و باب المندب که هشت روز راه است از عدن تا (بوئی دغال) یا اینکه تاجزیره (سیلان) سرانیدب ده روز و از (بوئی دغال) تا (سینکاپور) هم هشت روز و از سینکاپور تا (هونگ کونگ) نه روز راه است بعد مسافه این راه سر هم رفته شش هزار و بانصد میل است و کشتی بخارسی و پنج روزه این مسافه را طی میکند .

در سر کوه های چین (چنانکه در اکثر ممالک شرق) و زمانن و مجیمان در محل مخصوصی نشسته و سفره باز کرده هر یکی جچی را دور خود کرد آورده بازار رواجی دارند بر بالای آن سفره که چون کرده اند یک پارچه کرباس دراز و عریضی انداخته و بر بالای آن نیز یک پرده کسترده شده در حاشیه آن بخط و اسان چینی بعض عبارات نوشته شده است که از قراریکه معلوم میشود کویا آن کلمات اسم و شهرت مردمانرا اشعار میکنند . در بالای آن سفره چند جلد کتاب و دوات و قلمی گذاشته شده است و شخص فالدکیر با قلم مونی که در دست دارد بر بالای یک لوح مربع و آبی رنگی که در پیش روی خود گذارده است متصل چیزی نوشته باز پاک میکند و برای اینکه از گذشته و آینده و از اقبال و یادبار شخصی خبر بدهد

بقدر دونه شاهی (وجه قلبی) اجرت میگیرند.
این اشخاص بک عینک کرد بزرگی بر بینی زده
وقلی مانند قلم نفاشان و قلمکار سازان در دست گرفته
در عالم خیال مستغرق و به یک طور و شیوه مخصوصی
سخن میگویند که شخص کجا میبرد علم او این
و آخرین را واقف میباشند و بدین شیوه خلق را
بجود کرده میسازند.

سال چینیان مطابق با ماه (جنواری) یعنی
ماه (دلو) می افتد که کانون ثانی رومی باشد.
در این ماه جشن چینیان است هر کس بقدر قوه
خودش از دوسه الی هفت هشت روز عید میکنند
و زیارت هم میروند و از هر خانه صدای ساز
و آواز شنیده میشود و مردم مشغول عیش و عشرت
میشوند و آتش بازیها میکنند و در این ایام هر شب
تا صبح بازیگر خانه و لعینخانه باز است و تا چند
روزی خلق چین در جوش و خروش و سرگرمی و سرور
و سرور هستند بجز از این جشن سال تولد جشن
دیگر دارند که معروف بچیشن (اردر) است
که فی الواقع بدیده و دارات و شهر آیین و شهری
که در این ایام در ممالک چین ظاهر میشود شایان
تماشا است. در این عید بزرگ در هر شهری صورت
و یا اینکه مجسمه اردری را که طوایف از هشتاد الی
صد ذرع تخمین میشود و در بسیار بزرگ و شاخهای
دراز و دندانهای مهیب دارد ساخته آن اردر را
جمع بسیاری احاطه نموده با انواع ساز و نو آوهای هوی

از ترجمه حکایت تلامک

در مذاق شیرین نمی نماید دست خرد در دل هر کس
را، باید از مرآت ضمیرش زنگ پریشانی بزاید
و جمال شاهد خیالش را بزیفت اطمینان و آسوده گی
بیاراید. پس از فرط شادی و کمال فرح اشک
چشم بی اختیار سرازیر شد چیزی را بهتر
و خوشتر از آن که بستان نیافتم و با خود میگویم
چون آنانکه در هر حال و در همه احوال با عقل
و خرد میسازند و با تقوی و غیرت انباز کسی
برایشان نظر نکنند مگر آنکه طایر دلش بسوی
ایشان میل کند و دل کسی بسوی ایشان میل
نکند مگر آنکه اختر سعادتش یار و طالعش
مدد کار آید. پس بنظر حسرت بر من نگرسته
چون گفت: ای تلامک کنونت باید ناچار بکنام
و بکنرم چه پیش از این مجال گفتن و اذن ایستادن
ندارم. جواب دادم عزم کجاداری و بکنام
مملکت بجهول و سر زمین غیر مسکون بروی

آنرا کوچه بکوچه میکردانند چون این هیکل
اردر را استادان قابل میسازند شخص از دور چنان
می بیند. که زنده است و این جثه جسم و هیکل
عظیم را بقدر صد نفری بواسطه دستکهای که در
زیر شکم اردر تعبیه کرده اند بدوش برداشته بجهت
آنکه این حالین اردر نمایان نباشند از دو طرف
هیکل برده ها برنگ اردر پائین افکنده اند و در زیر
شکم اردر چند نفری هم هستند که گاه گاه بواسطه
آلتی که در زیر شکم اردر تعبیه شده است دهن اردر را
بطور مخوفی باز و دم آنرا بدو جانب حرکت داده
برهت آن می افزایند و در دنباله این مار مردمان
بی عار مشغول انواع لعیبات و ترنات کشته بزرگ
و کوچک مشغول و سرور کرد کوچه میگردند
و انقدر آتش بازی میکنند که بالای سنگ فرش کوچه ها
بقدر سه چهار انگشت کاغذ سوخته جمع میشود.
اگر چه چینیان را بجز این دو جشن که مذکور
شد چند ایام متبرکه مخصوصه نیز هست ولی چون
کیفیت آنها نیز نزدیک به آیین فوق الذکر است لهذا
ارتکر آنها گذشته شمه از باران عمومی (اکر
پور بیسون) چین تریف میشود این باران عمومی
در اواخر ماه آب یعنی ماه میزان و در آشنای جشن
(اردر) بازمی شود بنای آن بازار از چوب
(باتیو) (چوبی است) که از شیفهای نارنگ آن
نیز میسازند) برپا شده است محوطه بسیار وسیعی
دارد و از درهائی که بالای دالانهای آنها طاق زده اند

که بر اثر اقدامات سر نکندارم و راه متابعت
نسبم. باور ممکن که دست زد امن بدارم.
در پای توجان دادن مرا خوشتر که بهر تودل
نهادن. این سخن را گفته با دوست در دانش
آویخته تک در آغوشش گرفتم. من و رگفت
بعبت خوشی رنج مدار و دست از دامم بدار.
متوفی دل سخت بیعضی از اعرام بفروخت ایشان
نیز بعزم تجارت بصفحات شامات رو نهادند بخيال
اینکه بقیمت کزافم خواهند فروخت مرا نیز
با خود برده در مشق به (هرائیل) نامی که برای
آموختن رسوم و آموختن علوم یونانیان طالب
غلام یونانی بود فروختند. لاجرم هرائیل
ببهای گرانم خرید چون از آداب و قواعد یونانیانش
آگاه نمودم بای شوقش از جا رفته بی آموختن
قواعد خرد آیین (مینوس) بی سپر جزیره (کرت)
کردید. پس از چند روزی که بر کشتی نشستم
با مخالف برخواسته مارا با بحراف راه و آمدن

با نجا داخل میشوند. خواه درهائی را که از آنها
داخل میشوند و خواهد اخل بنا را بیک طرز
فوق العاده آراسته دو طرف گذرگاهها و راههای
آن بنا را با انواع اطافهای مذهب و قصرهای
مصنوع و مجسمه اصنام و شکوفه و نهال و ریاحین
و ازهار تزیین نموده اند و از انواع فنابدیل و فانوسها
و آویزه و چهل چراغها و جارها و سایر چراغ آلات
که از طاقها آویخته و بدیوارها نصب شده اند
بر تزیینات و صورتهای چینی پر توهای الوان منعکس
شده حسن و بهای آنها را در نظر ناظرین رونق
و شعله دیگر میکنند. طول هر دالانی هفتصد
و هشتصد قدم است بعد از اینکه دالان تمام شد داخل
صحن آن بنامیشود و این صحن نیز مسقف است
و از هر طرف آن سقف باز آویزها و چهل چراغها
و فنابدیل و فانوسهای الوان آویخته شده و دور این
حیاط مانند بازیگر خانه های فرنگستان حجره های
کوچک کوچک با نظم و طاقها ایپلوی هم ساخته شده
است و همه باشیسه بنجره های منقش و رنگهای منبسط
مزین نوع نوع مجسمه های پرنسکار که بالاسپای
ابریشم و زرتار ملبس اند در این غرفه ها نمایان
و صورت اردرها و فیل و سایر جانوران را
با کمال صنعت و مهارت ساخته و پرداخته جا بجا
در خارج و داخل حجرات و غرفات گذاشته اند
و این مجسمه ها و اشکال و تمایل هر یکی بواسطه
چرخ آلتی که در اندرون آنها تعبیه نموده اند

جزیره (شیر) مجبور ساخت چون در اینجا
منتظر باد مراد بودیم هرائیل زیارت این دیر
شتافت اینک از دیر بیرون آمد و هوای مساعد
نیز صلاهی الرحیل میزند و دامن شرعها بر از باد
مراد گردیده دیگر مجال مقال نیست. ای تلامک
عزیز من خدا حافظت باد غلامیکه از سخنت خدا
بترسد باید بصدافت و وفاداری طریق متابعت
آقای خود سپارد و رسم محبت و خدمت گذاریش
را فرو نگذارد. چون کنم خداوند عنان
اختیار خویشم از کف بیرون کرده اگر در دست
داشتم هر آینه بر کف اراده تو می گذاشتم. اکنون
بخدا می سپارم رنج و مشقت (الیس) و اشک
و حسرت (بنلوپ) را از خاطر فراموش مدار
و در همه احوال جانب خدا و طریق حق را فرو
مگذار. ای فریادرس بچاره کان در چه خاک
ناباک و ورطه خطرناکی از تلامک دور و بگذاشتنش
مجبور شدم. گفتهش فی فی عزیز من چگونه بروی

مثل جاندار حرکت و اظهار حیات مصنوعی
 میباید و در بالای قافوسها و آویزهها صورت انسان
 و قایق و کشتی و اسب و سایر حیوان نقش شده است
 و هر یکی در جای خود بطرز خاصی چنان دور
 و حرکت میکنند که شخص متعجب نمیداند که واسطه
 حرکت این صور و تمایل در کدام موضع آنها تعبیه
 شده است . و در صحن حیات انواع نهالها و گل
 و سایر ریاحین را کسان مخصوص هستند که طرح
 ریخته هر طرحی را بشکل حیوانی پرداخته اند چنانکه
 از دور نهالها و گلها و تپهها هر یکی بصورتهای
 مختلف مثل شکل آدم و شیر و پلنگ و اردردها میباید
 ولی چون خوب نزدیک میشود می بینی که آنها
 عبارت از برگ و گلهای تازه است که با مضمونها پیچیده
 و بدان شکل تعبیه شده اند الحاصل بهر طرف
 که نظر میکنی بگو جب جای خالی نیست در هر
 کل زمین بکنوع کار و صنعت غریبی بنظری آید
 چنانکه این عمارت را که بازار کاد است تماما نعر بف
 کردن بیرون از حوصله قال و قلم است . از همین
 بازار بریکانکنان درجه هنزوری و صنعتگری
 چینان معلوم میگردد . و این بنای باین عظمت را
 در مدت قبلی چنان سرعت تمام برپا ترزین
 میباید که عقل در این کار چینان سرکشته میاند
 در مدت سه چهار روز این بنا را برپا به هم چین
 در ظرف سه چهار روز آنرا تماما زم باشد از میان
 بر میدارند . مصارف انشائیة این بنا از طرف

اهالی کارسازی میشود و هر کس هم بلا مانع
 مأذون است که داخل آن بنا شود .
 در چین تنها بکنوع سکه یعنی سکه یکپولی
 هست اما در بندرات پولی رایج است که آنرا (دالار)
 و (تل) میگویند و در ولایتهای داخلی دادوستد
 باینکه های سیدکه نقره و شوش طلای بی سکه جاری
 میشود آن سکه یکپولی که ذکر شد از پنج و هفت
 ضرب میشود و بزرگتر از پنج پاره عثمانی و بقدر
 شاهی نخاس ایران است و در وسط هر یکی یک سوراخ
 دارد و اسمش (کشی) است . هزار عدد آنرا یک
 (دول) قیمت میکنند . این پولها را بهر بستان
 گذرانیده صد دانه آنرا مانند تسبیح یک عقد
 ساخته اند و در وقت خرج کردن سر عقده را باز
 کرده هر چند عدد که لازم است در آورده خرج
 میکنند . در شهر (کتون) پولی که آنرا (دول)
 میگویند و از مسکوکات (مکسک) امریک می باشد
 رایج است قیمت آن بنا بقضای وقت از پنج و نیم
 الی شش (فرانک) یا اینکه شش قرآن است
 از (شانغای) گرفته هر چه رو بطرف سواحل
 و آنکرگاههای شمالی چین میرود واسطه دادوستد
 همه با (تل) میشود که هر تلی بقدر هفت و نیم
 تا هشت (فرانک) یا (قران) قیمت دارد .
 در ولایتهای داخل چین مردم بجای پول مسکوک
 تیکه های سیم و زر بی سکه در کبسه دارند و هر کسی
 بکوزنه و یا اینکه ترازوی کوچکی در جیب دارد

چون میخواهند که وجه بکسی بدهند قراضه های
 طلا و نقره را از کبسه و ترازو را از جیب در آورده
 بقدر لزوم از آن سبیکه ها وزن نموده میدهند .
 اوزانی که در بندرات چین مستعمل است
 (یکپول) و (قانی) و (تل) میگویند یک (یکپول)
 صد (قانی) حساب میشود که مساوی است
 با صدوسی سه لبره و یک نلث لبره انگلیس و چهل
 کیلومتر و چهار صد (گرام) کیلوی فرانسه و چهل
 و هفت و هفتاد و پنج درم اسلام بولی است .
 یک قانی شانزده (تل) و یک تل بقدر یک درم
 و سه دانگ وزن عثمانی است . (انتها)

اعلان

بعضی از دوستان و صاحبان ذوق از ما تقویم
 ایران خواهش نموده بودند ما نیز در اول همین سال
 ۱۳۹۷ هجری بطهران نوشته و چند نسخه خواسته
 بودیم این هفته با پوست طهران با دانه رسیده هر یک
 از قرار پانزده فروش یعنی سه ربع مجیدی سیم فروخته
 می شود هر کس خواسته باشد با دانه اختر
 مراجعت نماید .

ظاهر

بجای پدر بود . لکن دور روزگار و گردش
 چرخ کجمدار برای تقویم برجیم عقبات و بیجهت
 پیش آوردن اقسام صدمات از نعمت صحبت او
 محروم نموده دامن وصلش را از کفم در ربود
 قید اطاعت و عنان اختیارش را بردست قدرت
 تو سپرده غلام تو باش کرد . کنون خواهش دارم
 مرا نیز بفلامی خود قبول کنی اگر در حقیقت
 سالک مسالک حق و طارج مدارج صفای مطلق
 بوده در طلب قوانین حکمت آیین و کنشکاش
 (میوس) تن به شقت سفر داده دل بصدمات
 پر و بر نهاده هزم جزیره کرت نموده دل خود را
 بر آه وزاری و بیقراری من بدبخت سخت مگردان
 بدیده عبرت و نظر مرجع باحوال پادشاهزاده
 بنکر که از بیچارگی دست به بنداسیری میدهد
 و سر بکنند غلامی می نهد .

(باقی دارد)

و مرا میگذاری مرگ بسی اسان تر است از اینکه
 بنیم عزم سفر کنی و مرا با خود نبری این مرد
 شامی آیا اسم مر و ت نشنیده و بوی رحیم بر شاهش
 ز رسیده یاد ریچکی از پستان پلنگ شیر مکیده
 که میخواهد از دست منش باز ستاند یا مرا بکشد
 با قبول کند که من نیز با تو باشم تو خود مرا راه
 نجات می نمایی و فرارم امر میفرمایی پس چرا
 نمیخواهی که بر اثر تو از این ورطه رخت نجات
 بیرون کشم . کنون بتزد (هر ابل) رفته نظلم
 میکنم شاید بچوانی واشک چشم من رحمت آورد
 اگر طالب آیین خرد مندان و باحث رسوم
 چو امردان است نباید بدین مرتبه دل سخت باشد .
 خود را بر قدمش انداخته از دامنش میکیرم
 و نمیگذارم بروم مگر اینکه بتابعیت تو ام قبول کند .
 منور عزیز من در بازار محبت تو نام غلامی
 برخویش میگذارم و ربقه خود را بوی می سپارم
 اگر بفلامی نخواهد دست از جان شسته دل

خود را از زحمت زنده کی آسوده میدارم . در آن
 حین هر ابل منور را آواز داد من سبقت کرده
 در حضرتش نماز بردم و روی نیاز رخاک سودم
 هر ابل از شاهزاده این حال بشکفت اندر شده
 گفت چه میخواهی گفتش حیات ز را که حیات
 من بسنه بصحبت منور و متابعت او است اگر
 از نام برسی فرزند ایس فرما نر ما و ملک
 آرای جزیره اتاک تملک نام دارم پدرم مهتر سلاطین
 یونان زمین و فاتح حص حصین و قلعه منین
 (ترووا) در همه آسیا بشجاعت و جوانمردی
 سمر است . اعلان نسیم نه برای اظهار جلالت
 قدر و علو حسب است . بلکه غرض از عرض
 اسم پدر آن است که پایه بدبختی مرا دانسته
 بر بیچاره کیم رحمت آوری . بی تجسس پدر بدام
 حوادث روزگار افتاده مدتی است که بی سپر
 براری و بخار کشته ام . باوجود پرستاری و دلالت
 این پیر خردمند و این پیر روشن ضمیر که مرا

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۲ ربیع الاخر سنه ۱۲۹۷
 ۱۲ مارت رومی و ۲۴ مارس ۱۸۷۶

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ رویل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر کوه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 رونشجات سود مند را بامتان می پذیرد . در نوشته کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

عرض مخصوص

این روزها که ایام عید نوروز فیروز است
 و اعضای دارالانشای اختر تعطیل دارند این
 نسخه را در چهار صفحه براخبار و وقایع عمده
 منحصرا میسازیم .

تکرارها

از لندن ۴ ربیع الاخر
 امروز در مجلس اعیان مندرجات بیاننامه را
 که در باره انتخابات اعضای مجلس مبعوثان نشر
 کرده بود نگاهداری نمود .

در مقابل افزودن دولتها بمقدار قوت
 لشکری خودشان اظهار داشت که در اینخصوص
 باید رئیس وکلای انگلستان بکمال کار آگاهی
 رفتار نموده ببلندی مقام انگلیس را که بمنزله
 ضامن صلح اروپا است نگاهداری نماید .

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . بموجب
 تحریر دولت روس حکومت (راون) بدولت
 چین بقطعه التیماتوم (کاغذ اتمام حجت) فرستاده
 درباره تدارکات جنگی دولت مشارالیه ایضاحات
 خواسته است .

از لندن ایضا
 مستملکات هند در جواب سوالی بیان نمود .
 در باب مسئله حدود یونان و انجسام دادن آن
 در محل خودش تکلیفی که از جانب لودر سالسبری

درخصوص تشکیل يك كوه میسیون مختلط بدولتها
 شده بود هنوز از جانب همه دولتها پذیرفته نشده
 است . بنا بر این اکنون زار در اینباب بمجلس بطور
 مفصل اطلاعات دادن ممکن نیست .

(مسو هانلی) نام سرهنگ از جانب دولت
 انگلیس بکوه میسیون محدود سمت آسیای دوات
 عثمانی عضو معین شده است .

از روم ایضا
 وکلای دولت ایتالی امروز در مجلس عمومی
 خطابه مسالمت آمیزی خوانده ضمنا بیان نمود که
 دولت ایتالی آرزو مند این است که احکام عهد نامه
 بر اینرا رعایت کرده شود . و منافع تبه دولت
 ایتالی را که صاحبان سندات دولت عثمانی هستند نیز
 نگاهداری بشود .

در باب نظارت کردن بامور مالیه دولت
 عثمانی اظهار داشت که تشکیل يك كوه میسیون
 مختلط بموجب عهدنامه برلین در باره نظارت امور
 مالیه عثمانی از بهترین تدبیرها است .

از لندن ۶ ربیع الاخر
 بموجب تکرار نامه لاهور میگوید . بیست هزار
 افغان بمواقع لشکری انگلیس که در اطراف کابل
 هست یورش می برند .

از روم ۸ ربیع الاخر
 مبعوثان دره قابل نودوسه رای با اکثریت دو بیست
 و بیست رای از هیئت وکلای حاضر اظهار خاطر
 جمعی کرده شده است .

از روم ایضا
 يك سفینه ایتالی

که شش هزار تفک برای رسانیدن باهالی هر سگ
 و ارنان و دستان بار داشت از جانب مامور کرک دالمالچیا
 توقیف و تفنگهای مذکور ضبط کرده شده است .
 از پترسبورگ ایضا
 نامه های انگلیس در باب استعقای پرنس غورچاقوف
 بطور قطعی بی اصل است .

پرنس مشارالیه بجهت جزوی سرمازدگی
 بستری شده است .

از لندن ۱۱ ربیع الاخر
 بموجب خبر تلگرافی لاهور میگوید .
 بسیاری از روشای افغان در ضمن مذاکره شرائط
 تسلیم از جسرال رو برتس کوماندان انگلیس
 رخصت خواسته اند که به نزدیکی کابل بیایند .

اخبارنامه (استاندارد) تکرار نامه ذیل را
 از پترسبورگ گرفته در صحیف خود پشور
 کرده است .

یک نفر صاحب منصب دولت ایران به همراهی
 سیصد نفر سواره بهرات وارد شده است .
 دولت روس در باب استرداد ابالت (کلچه)
 دوباره بادولت چین بمذاکرات آغاز خواهد
 نمود .

داخلیه

روز دوشنبه گذشته بمجلس مخصوص وکلای
 در باهالی منعقد شده در باب مسئله حدود یونان

وقرہ طاع بمذاکرات برداخته اند . جناب اہمیت
 ودولتآب صفوت پاشا نیز در مجلس مذکور حاضر
 بوده است . جناب سعادتآب عابدین پاشا والی
 تازہ سلانیک نیز در ثانی بمجلس احضار شدہ در باب
 تدابیر انضباط و نظم کہ لازم است در سلانیک
 و اطراف آنجا بکار بردہ شود مذاکرہ و مشورت
 کردہ شدہ است .

پس از آن درائتای مذاکرہ جناب مستطاب
 رئیس و کلا وجنابان وزیر جنگ و وزیر طوئخانہ
 بموجب دعوت سنیہ ملوکانہ بمابین ہمایون عزیمت
 نمودہ اند . ولی مجلس باز تا آخر روز بمذاکرہ
 و مشاورہ برقرار بودہ است .

روز دوشنبہ گذشہ بمناسبت بودن روز جلوس
 اعلا حضرت امپراتور المان بقرار معمول کشتی
 ہمایون فراول دولتی کہ در خلیج در سعادت است
 بابرفہای کونا کون آیین بندی شدہ کشتیهای سایر
 دولتہا نیز کہ در لنگر گاہ اسلامبول بودند برفہای
 رنگارنگ برافراشتہ بودند . طرف عصر از کشتی
 ہمایون فراول دولتی بیست و یک تیر توب شملک
 انداختہ شد . جناب عطوفت مآب متیر بیک اقتدی
 رئیس تشریفات عمومی (ایشیک آقاسی باشی) نیز
 از جانب سنی الجوانب ہمایون پادشاہی بسفارتخانہ
 دولت مشارالہا رفتہ رسم تبریک را عمل آورده است .
 روز مذکور از جانب سفرای دول محابہ نیز
 مامورہای مخصوص بسفارتخانہ دولت مشارالہا
 فرستادہ شدہ جناب سفیر المان را تبریک نمودہ اند .

جناب دولتآب فواد پاشا بجهة لایحہ کدر
 باب برداشتہ شدن مسکوکات مغشوشہ دولت علیہ
 عثمانی نوشتہ است از جانب حکومت سنیہ بزیر
 محاکمہ آورده شدہ چند نفر از خدام و اتباع پاشای
 مشارالہ برای تدقیق و تحقیق مطلب توقیف
 شدہ است . چنانکہ مسوع شدہ خود پاشای
 مشارالہ ہم در خانہ خودش توقیف و غدغن
 شدہ است کہ تا حصول نتیجہ محاکمہ با سایرین
 اختلاط و مصاحبت نماید .

روز دوشنبہ گذشتہ سہ فوج از عسا کر شاہانہ
 بواسطہ واپور کوه پانی (اوئید) بسلانیک
 فرستادہ شدہ است .

جناب سعادتآب عابدین پاشا والی تازہ سلانیک
 کہ مقرر بود روز مذکور بمرہای عساکر
 مرقومہ بسلانیک عزیمت نماید بموجب ارادہ
 سنیہ پادشاہی چند روزی عزیمت مشارالہ بتاخیر
 افتادہ است .

انالله وانالیہ راجعون

از قرار خبر اسف امیر تلکراف کہ بتاریخ سوم
 ہمین ماہ ربیع الثانی از جدہ بواسطہ عدن و مصر
 رسیدہ است جناب دولت و سعادتآب امیر مکہ
 مکرمہ شریف حسین پاشا از مکہ مکرمہ بجدہ آمدہ
 بودہ اند در میان راہ فخر الدین نام شخص خراسانی
 (این عبارت تلکراف نامہ است لکن بتحقیق پیوست
 اداہل بخارا بودہ است) درزی و قیافت در اویش
 نزدیک بامیر مشارالہ رفتہ کاردی را کہ ہمراہ داشتہ
 است بشکم امیر حوالہ کردہ است و باندک فاصلہ
 امیر بدو دحیات این جهان فانی را کردہ اند .

رحمة اللہ علیہ رحمة واسعة

در نسخہ ہفتہ گذشتہ فراموش کردیم
 بنویسیم کہ جناب معالی آداب فضیلت و رشادتآب
 السید سلمان سری افندی نقیب الاشراف بغداد
 بدر سعادت آمدہ بموجب ارادہ سنیہ در خانہ جناب
 عثمان پاشا از قرنای دوم اعلا حضرت پادشاہی
 بطور مہمانی منزل دادہ شدہ است .

سیدہ خالص افندی صاحب اخبار نامہ
 (السلام) کہ بلفظ عرب در اسلامبول طبع و نشر
 می شود از چندی بابت طرف ناخوشی مزاج داشت
 اینزورہا بکمال تأسف شنیدیم باختیار خود
 اخبار نامہ مذکور را تعطیل نمودہ است .
 انشاءہ بعد از اعادہ صحت باز کا فی السابق بطبع
 و نشر اخبار نامہ مذکور خواهد پرداخت . مانیز
 حسب الاخوة از در گاہ خدای خواہانیم کہ افندی
 مومی الہ را بزودی صحت و تندرستی کرامت فرمودہ
 در راہ خدمت بمعارف و انسانیت باید از نماید .

شب دوشنبہ گذشتہ حضرات وکلای فحام
 در مابین ہمایون ملوکانہ طعام نمودہ اند . سعادتآب
 عابدین پاشا والی تازہ سلانیک نیز در سفرہ طعام
 حاضر بودہ است .

از تداہیر تازہ کہ در خصوص پول متالک از جانب

حکومت سنیہ بکار بردہ شد پارہ اعتشاشاها در اطراف
 ممالک عثمانیہ شنیدہ می شود اجرای این گونه تدابیر
 ناگوار بیکدفعہ برای اہالی فی الحقیقہ دشوار است .
 مع ذلک امیدواری حاصل است کہ بحسن تدبیر این
 مطلب اصلاح کردہ شود .

روز شنبہ نهم ماہ عید فیروز نوروز بود اہالی
 ایران چنانکہ رسم قدیم ایشان است اینروز را روز
 جشن بزرگی برای خودشان قرار دادہ در ساعت
 ہفت روز ہمہ مامورین و معتبرین نجار و اہالی
 برای ایغای رسم مبارکباد جشن نوروزی
 در سفارتخانہ دولت علیہ ایران در تالار بزرگ
 در حضرت جناب جلالآب معین الملک سفیر کبیر
 حاضر و جناب معزی الیہ ہمہ را مبارکباد گفتہ
 خطابہ مناسب عید بیان آنان نیز بدعی
 ذات بیہمتای اعلا حضرت پادشاہ ایران و فرزونی
 دولت و اقبال جناب معین الملک مقابلہ کردہ اند .

در آن مجلس جناب جلالآب معین الملک رئیس
 دوم و اعضای انجمن (حسینی) را کہ حضور
 داشتہ اند مخاطب فرمودہ فرستادہ شدن بیکہ دایرہ
 عثمانی از جانب سرکار نواب کامیاب امجد والا
 اقبال الدولہ دام اقبالہ العالی را از بغداد بواسطہ
 تلکراف بہمت امانہ بانجمن بیان و دونفر امین
 صندوق را کہ عالیجنابان حاجی عبدالعلی و حاجی
 عبدالصمد هستند مقرر داشتند کہ بخوار را نحو بل
 بکیرند . و در آن مجلس جشن بہمت اجتماعی از ہمت
 سرکار نواب معظّم والا ابراز تشکر کردہ شد و ہمہ
 حاضران اظهار امتنان کردند از این گونه اعتنای
 نواب معزی الیہ بر این اساس سعادت و نیکوکاری
 و بدین طریق استیصال فرمودن ایشان از رسانیدن
 وجہ بواسطہ تلکراف بصندوق انجمن حسینی
 کہ این یکی نمونہ علوم مقام و قدر دانی و جوانمردی
 نواب امجد معظّم الہ است .

ادام اللہ تعالی توفیقہ

از جانب وزارت جلیلہ خارجیہ کاغذی بدفترای
 دول محابہ کہ در اسلامبول اقامت دارند فرستادہ
 شدہ ضمنا اظهار داشتہ است بموجب قرارداد
 حکومت سنیہ غدغن شدہ است کہ ہیچکس بدون
 تذکرہ و رخصت حکومت اسلحہ از قبیل کارد
 و خنجر وغیرہ ہمراہ نداشتہ باشد و ہر کس برخلاف

این غدغن رفتايد موردیب وموخسده وجزا خواهد شد .

خارجیه

اخبارنامه های اروپ مینویسند . از جانب گروه نهبلیست بسو گروهی رئیس جمهور فرانسه کاغذی فرستاده شده صحتنا نوشته بوده اند که هرگاه درباره تسلیم هارتمان بحکومت روس از جانب حکومت فرانسه قرارداد داده شود و فراداده مذکور را میسر کرده وی تصدیق نماید درباره رئیس مشارالیه از جانب کومیت اجراءات نهبلیست جزای اعدام داده خواهد شد . همچنین کاغذی نیز از جانب جمعیت مذکور باداره اخبارنامه (کازت المان دونور) از براین فرستاده شده است که اگر بعد از این برضد گروه نهبلیست سخن گوید درباره منشی اخبارنامه مذکور جزای قتل داده خواهد شد .

اخبارنامه (دلی نیوز) بوجوب کاغذنامه نکار (لاهور) میگوید . شهباز خان که از جانب حکومت انگلیس بحکومت کوهستان معین شده بود فرار کرده است .

همه دهات که در میان چارکار و ایستاق واقع است از جانب اهل شورش افغان ضبط کرده شد . بمناسبت اینکه محمدجان خان در هواخواهی موسی خان فرزند ابوب خان امیر سابق افغان اظهار ثبات قدم و اصرار مینماید از فرستاده شدن هیئت سفارتی برای مذاکرات صلح که پیشتر منصور بود بغزنی روانه شود اکنون را صرف نظر کرده شده است .

اخبارنامه مذکور بعد از نوشتن فقرات مذکور فوق مطالعات خود را در این باب چنین مینویسد . بوجوب خبرهایی که از نامه نکار لاهور گرفته پیشترها هم نوشته بودیم معلوم می شود که با محمدجان خان در باب اعاده آسایش و مسالت مؤالفت افکار حاصل نخواهد شد . باینکه مصطفی حبیب امان خان نام از امرای عسکری یعقوب خان که پیشتر از جانب کوماندان انگلیس بجهت مذاکره صلح بغزنی فرستاده شد بکچندی چنان مأمول میشد که موسی الیه این مطلب را بطور خوب بانجام

برساند . در ثانی معلوم شد که محمدجان در تعیین موسی خان فرزند یعقوب خان بامارت افغانستان اصرار دارد ولی با عا و ایهام میفهماند که هرگاه مقتضی بشود در ثانی بیشکاری برای خان مشارالیه از رؤسای افغان معین بشود .

باعتماد ما انگلیسها این مطلب را قبول نخواهند کرد . زیرا بیشتر نیز از جانب محمدجان تکلیفی بدین زمینه ها شده حکومت انگلیس از قبول آن اظهار امتناع نموده بود . بجهت آنکه دولت انگلیس میخواست که پیشکار از جانب دولت مشارالیه معین بشود .

ولی نظر برتری افغانها در کارهای بولنیکی که بتجارب حاصل نموده اند میدانند که مقصود اصلی محمدجان از اینگونه اصرارها چنان نیست که بر مردم وانمود میکند . علاوه بر آن شایع شده است که در این اواخر بطور پنهانی در میان محمدجان و عبدالرحمن خان مذاکرات جاری می شود . میگویند عمده سبب مخبررات پنهانی در میان محمدجان و خان موسی الیه را جوابهای نامعقول و واهی هیئت سفارتی شده است که بیشتر از جانب جنرال روبرتس نزد محمدجان فرستاده شده بود .

اکنون ما را از چگونگی مقصود اصلی محمد جان کاری نیست ولی اینقدر هست که بوجوب خبرهایی که از ممالک ایران میرسد معلوم می شود که افغانها تدارکات بسیار بزرگ برای جنگ آماده میکنند . در زیر کوماندانی دونفر سردار بمواقع (کوهستان) و (میدان) دوتیب لشکر افغان فرستاده شده است . مواقع مذکور هرگز اجتماع لشکری است که بتفاق هم دیگر بجانب کابل پورش پیرند .

شهباز خان که از جانب جنرال روبرتس بحکومت کوهستان معین شده بود دوباره از جانب اهل شورش منزم و فراری شده بجنرال مشارالیه خبر فرستاده است که هرگاه مقدار کافی لشکر انگلیس بانجا فرستاده نشود امور اداره آنجا ممکن نخواهد شد .

الحاصل همت افغانها بانجام دادن حرکات خصمانه مصروف نیست بل عکس آن را میخواهند چنانکه چندی نمیکرد اینفرقه را کار آگاهان بی طرف هم تصدیق میکنند .

اخبارنامه (لوکران ژورنال) منطبع پاریس از وقوع حریق دهشتناکی که دره وقف راه آهن اورلئان در انبارهای مخصوص راه آهن مذکور که بر از بار و اتمه تجارتنی بود تفصیلات ذیل را مینویسد .

طرف صبح در کوچه (شاپول) حریق ظهور نموده در ظرف اندک مدتی اشتعال یافته شعله های آتش با آسمان بلند شد . از سختی شعله های آتش که بناهای سوخته را از هم دیگر می پاشید و از صیحه آسمان که برای نقل نمودن اشیا و اتمه که در نزدیک انبارها با خورها بسته شده بود غلغله و صدای دهشت آمیزی بگوشها میرسید . اگر چه فوراً توله ها بجهت اطفاء حریق رسیدند ولی بجز از خلاص کردن شصت و هفتاد راس از حیوانات و چند عدد داراییهای نقلیه چیزی نتوانستند بکنند . خسارت حریق مذکور چند ملون فرانک تخمین کرده می شود . بجز از انبارهای محترق بازده عدد از اربابهای پربار که برای تسلیم نمودن بصاحبانش آماده کرده بودند با هشتاد عدد ارباب دیگر که از بار خالی بودند سوخته شده است .

سبب وقوع حریق مذکور هنوز معلوم نیست ولی شدت و سرعت حریق بدرجه بود که در ظرف ربع ساعت به بناهای چوبین و انبارهای اشیا که باشان را مشمع کشیده بودند سرایت نموده بمسافت شش هزار متر اطراف رافرا گرفت . بقدر یکصد و پنجاه راس از حیوانات را که در اطراف رجوانب در خورها بسته شده بود در نهایت صعوبت و کوشش از حریق رهائی حاصل شد . هر چند که مامورین اطفاییه در باب خاموش نمودن آتش اقدامات فوق العاده بکار بردند نتیجه حاصل نشد . سعی واقدمات بسیاری از اهالی و مامورین بجهت استخلاص مکانه های (بکارا) نام که بر از اسباب بلورین و زجاجی بود مصرف می شد . زیرا در میان حریق و مکانه مذکور بجز از دیوار بسیار باریکی حائل نموده بود . دو ساعت بعد از وقوع حریق بجهت اینکه سقف بنا از هم پاشیده فروریخت تنسیدی آتش نیز قدری فرو نشست . باینکه دو ساعت بعد از آن باز حریق امتداد داشت ولی خوفی از سرایت کردن آتش بمناظهای اطراف باقی نمانده بود . مع ذلك بسیاری از تلوامبه ها پی در پی بجایهای حریق آب پاشی میکردند . امین شهر

ورئیس اداره بویس وسایر مامورین آبروز و آتش را در محل حریق بسر برده اند . پنجاه سال پیش از این نیز در محل مذکور حریق بسیار هشتمانی شده تا کنون خاطر نشان اهالی بار بس است . آن وقت محل مذکور در تصرف و تمک کوه پائی (سارتری) بود که پس از سوختن این انبارهای راه آهن که از صدمه حریق تازه خاکسترش به هوا رفت در آنجا ساخته شده بود .

اخبارنامه (نایه فرایه برسه) بموجب تلگرافنامه لندن میگوید . محمدجان خان باتفاق با چاخان بهمراهی یازده هزار نفر افغان در میان کابل و غزنی در جای مناسبی اردو زده اند . عشایر آنسامان باتفاق موسی خان برای یورش بردن بکابل تدارک می بینند . خان غزنی نیز با دو هزار نفر مامور نگاهداری کذ رکاهای بیابان (تعجی) شده است .

روزنامه (کازت ناسیونال) میگوید . از جانب پرنس بسمارک دفعه دوم مهمانی مخصوصی برای اعضای مجلس مبعوثان المان داده شد . پرنس مشارالیه در سفره طعام بالذات حاضر شده است . پرنس مشارالیه در اثنای صحبت سخن از عدم تسلیم دولت فرانسه (هارتمان) نام روس را که پیشتر در راه آهن مسکو قصد جان اعلا حضرت امپراتور روس را کرده در پاریس گرفتار شده بود بیان آورده چنین گفتند . (مساک دولت فرانسه در باب عدم تسلیم هارتمان دولت روس موافق حقانیت و شایسته تحسین و تصدیق است . زیرا در انگلستان (لورد بالمرستون) در حالیکه حسن توجه عموم انگلستان را در باره خود حاصل نمود ، بود بجهت اینکه برضد (اوریسینی) نام شخص مفسدی تکلیف نامه مجلس مبعوثان داده بدرجه اعتبار خود کاسته از برتری مقام خود که در انگلستان داشت صعود کرد . بنابراین جمهوری تازه و جوان فرانسه بجهت اینکه دچار مخاطرات نشود تدبیری بچین از عدم تسلیم هارتمان نمیتوانست بکار ببرد .

مناسبات دوستانه و سیاسی دولتین فرانسه و روس بدین جهت بطور جدی تغییر پذیر نمی شود . در صورتیکه در خصوص اعاده و تسلیم مقصرین در میان دولتین مشارالیهما مقاوله نامه موجود نیست حق شکایت از همدیگر در باره عدم تسلیم مقصرین

جایز نمینموند بشود . علاوه بر آن هر حکومت باید در خصوص تسلیم بک مقصر بدولت دیگر موافق وضع واقتضای منافع داخلی مملکت خود رفتار نماید . بنابراین دولت فرانسه در این باب حق داشت که باقتضای منافع خود رفتار نماید .

پرنس مشارالیه بعد از آن زمام کلام را بجانب اوستریا معطوف داشته از مناسبات دوستانه دولتین اوستریا و المان هواخواهی نموده برخلاف کان هر کس اظهار نمود که در این باب (پرنس البرت) مداخله بزرگ و عمده را دارد .

پس از آن در باره اختلافی که در میان حکومت المان و کشیهای کانولیک هست سخن بیان آورده بیان نمود . چنانکه جناب پاپ در این خصوص به موافقت افکار رفتار نماید حکومت المان نیز آنگونه رفتار خواهد نمود .

در باب افزودن بمقدار لشکری المان لایحه نظامنامه تازه تنسیقات لشکری را که (مارشال مولتکه) نوشته است تصدیق و تصویب نمود .

اخبارنامه (المان شمالی) که مروج افکار پرنس مشارالیه است در خصوص عدم تسلیم هارتمان اطلاعات کازت ناسیونال را تصحیح نموده میگوید . پرنس بسمارک مسلك و پوپلیک فرانسه را در باب تسلیم نکردن هارتمان بدولت روس تصدیق و تحسین نموده تنها اینقدر گفته است که حکومت فرانسه در مسئله هارتمان مخاطرات آینده را منظور داشته است و احتمال هست که موافق منافع سیاسی داخل مملکت خود از تسلیم مومی الیه استنکاف نماید .

اخبارنامه (دیلی نیوز) بموجب تلگرافنامه طهران میگوید . (جنرال موراوایف) بسرمداری ششصد نفر سواره روس روی فرقه از ترکمان تکه که بقدر چهارصد نفر بودند هجوم آورده بقدرسی نفر از ترکمانان مذکور را تلف نموده است .

در سمت (قزل عورت) بقدر نه هزار نفر از ترکمانان کین کرده تصور دارند که در این نزدیکی یورش سختی بقشون روس بپزند .

بمناسبت بودن سال بیست و پنجم جلوس اعلا حضرت امپراتور روس از ششادان مکتبهای مخصوص دختران پترسبورگ بقدر ششصد نفر

در ضمن تبریک امپراتور بابعض هدایای نفیس که بمحصول دست خودشان بود بهمارت زمستانی اعلا حضرت امپراتوری رفته هدایای خودشان را در حضرت امپراتوری تقدیم کرد . و جلوس امپراتوری را بکمال مسرت تبریک و تهنیت گفته اند . اعلا حضرت امپراتور نیز در نهایت نوازش و انبساط هدایای آنان را پذیرفته در مقابل تبریک آنها خطابه بقرار ذیل خوانده است .

علیاحضرت امپراتر بس بجهت ناخوشی خودشان که مانع از پذیرایی شماها شد بیان تاسف نموده برای پذیرایی شما مارا وکیل نمودند . من هم بشما بطور مخصوص تشکر میکنم . و نیک بختی همه شماها را از خدای خواهانم . و طبقه شماها بسیار بزرگ و مقدس است . زیرا که از جمله وظائف شماها است که اولادهای صادق و وطن دوست برای حکمران خودتان پرورش و تربیت نماید . و از شماها خواهش دارم که این وظیفه بزرگ و مقدس را هیچ وقت فراموش نکنید . برقیقه های خودتان از من و امپراتر بس سلام برسانید . جناب حق حامی و معین همه شماها باشد .

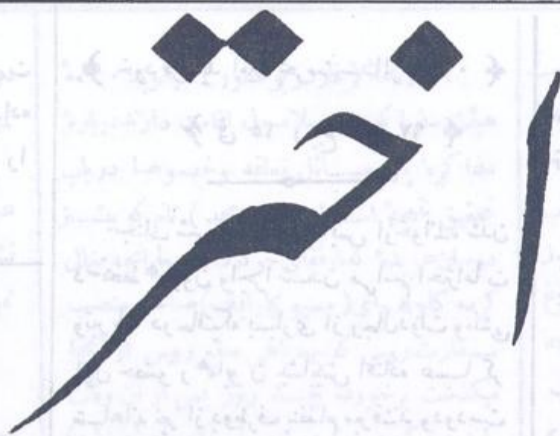
از جانب دولت روس بمناسبت بودن سال بیست و پنجم جلوس امپراتور مدالی بنام (الکساندر نانی) تاسیس شده است . مدال مذکور یکسانی که در خارج از ماموریت دولت مانند کومپانیا و جمعیتها در باره وطن بوسائل متعدده مصدر خدمات بزرگ بشوند داده خواهد شد .

خطابه

اعلان

بعضی از دوستان و صاحبان ذوق از ما تقویم ایران خواهش نموده بودند ما نیز در اول همین سال ۱۲۹۷ هجری بطهران نوشته و چند نسخه خواسته بودیم این اوقات با پوست طهران باداره رسیده هر يك از قرار بازده فروش یعنی سه ربع مجیدی سیم فروخته می شود هر کس خواسته باشد باداره خانه اختر مراجعت نماید .

مطبخه و اداره خانه اختر
 در راسته بابالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۹ ربیع الاخر سنه ۱۲۹۷
 ۱۹ مارت رومی و ۳۱ مارس ۱۸۷۶

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جایدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتهجات کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۱۳ ربیع الاخر مجلس پارلمنت
 انگلیس امروز ختام یافته تعطیل گردید . علیا
 حضرت ملکه انگلستان مناسبت ختام یافتن پارلمنت
 خطابه خواند از مناسبات دوستانه دولت انگلیس
 بسایر دولتیاد آوری و امیدواری خود در ادرباب
 انجام یافتن کارهای افغانستان بیان نموده است .

از لندن ۱۳ ربیع الاخر اخبار نامه
 (موزینک پوست) میگوید . اعلا حضرت امپراتور
 روس درباره تعدیل نظامنامه اساسی بلغارستان
 همراهی و موافقت نداشته است . اخبار نامه
 مذکور میگوید . مقصود (مسئوراتیانو)
 از سیاحت پای تختهای اروپا این بوده است
 که (پرنس فرهدریک) برادر پرنس شارل حکمران
 رومانیای تصدیق و توسط دولتهای اروپا برای
 حکومت رومانیا ولیعهد معین بشود .

از لندن ایضا اخبار نامه (دیلی نیوز)
 میگوید . اعلا حضرت امپراتور المان نامه
 مخصوصی باعلا حضرت امپراتور روس فرستاده
 ضمنا اظهار داشته است که هر قدر من زنده
 هستم وقوع جنگ در میان دولتین المان و روس
 محال است .

از لندن ۱۱ ربیع الاخر لوردهار تیفیکتون
 دیشب خطابه خواند ضمنا هیئت حاضر وکلای
 انگلستان را مورد مواخذه و سرزنش نموده اظهار
 داشته است که . پولیتیک هیئت وکلای حاضر

بجهت مایل بودن باتفاق دولتین المان و اوستریا
 سبب کدورت در میان دولتین فرانسه و انگلیس
 شده است .

از لندن ۱۴ ربیع الاخر اخبار نامه
 (استاندارد) بموجب تلگرافنامه که از روم
 گرفته است میگوید . از جانب دربار انگلیس
 بحکومت ایتالی از نتایج نا کوار مقاله نامه اتفاتی
 که دولت روس بدولت مشارالیهما تکلیف کرده است
 یادآوری و اطلاعات داده شده است . بنابراین
 دولت ایتالی از پذیرفتن تکلیف اتفاتی دولت
 روس استنکاف نموده است .

از روم ایضا جناب اسماعیل پاشا
 خدیو سابق مصر فردا از روم حرکت خواهد کرد .

از برلین ۶ ربیع الاخر (تقویم
 رسمی) برلین بموجب دستورالعمل مخصوص
 اعلا حضرت امپراتور المان صورت نوشتهجات
 و تلگرافنامههای دوستانه را که در میان امپراتورهای
 المان و روس رد و بدل شده است طبع و نشر
 کرده است .

در نوشتهجات مذکور در میان دو امپراتور بزرگ
 از آرزوی متقابل بقا و دوام مناسبات دوستانه
 دولتین مشارالیهما سخن گفته شده است .

از پاریس ایضا اخبار نامه (تان)
 مینویسد . حکومت رومانیای تصور داشته است
 که بدایره اتفاتی دولتین المان و اوستریا داخل بشود .
 دولت روس هم در این باب بحکومت مشارالیهما پاره
 بیانات اظهار نموده است . بنابراین (مسئوراتیانو)
 از جانب حکومت رومانیای به پترسبورگ عزیمت

خواهد کرد که در اینخصوص بدریا پترسبورگ
 ایضاحات و اطلاعات لازم را بدهد .

از اتان ۱۳ ربیع الاخر مسیو تریکوی
 لایحه که متضمن وضع مالیه و مملکت یونان و تشکیل
 هیئت وکلای تازه بشرائط چند و بودن اختلاف
 افکار در میان اعضای مجلس مبعوثان بود باعلا
 حضرت پادشاه یونان تقدیم نموده است . پادشاه
 مشارالیه نیز شرائط مسیو تریکوی را در این مواد
 پذیرفته است . بنابراین امروز طرف ظهرهومی الیه
 اسامی وکلای تازه را پادشاه مشارالیه عرض خواهد
 نمود . اسامی وکلای تازه بدین قرار است .

مسیو تریکوی ریاست وکلای انضمام وزارتهای
 خارجه و مالیه .

مسیو نیمازاز بوزارت داخلیه .
 مسیو کارابوقای بوزارت جنگ .
 مسیو ماور کورداتو بوزارت معارف .
 مسیو بلغاریس بوزارت بحریه نام برده شده
 است .

از لندن ۱۵ ربیع الاخر (مارکی دوهار
 تینکتون) بیاننامه خطاب بانتهاب کشدکان خود
 نشر کرده ضمنا اظهار نموده است که . هرگاه
 دولتهای اروپا در کارهای متعلق بدولت عثمانی
 باتفاق هم دیگر حرکت میکردند آتوقت دولت عثمانی نیز
 در اجرای قرارداد اروپا و ظاهر نمودن فعلیات
 آن اقدامات خود را بطور جدی بکار می برد .

از بکرس ایضا حکمران بلغارستان
 امروز بانجا وارد شده است .

✽ از برلین ۱۷ ربیع الآخر ✽ اعلا حضرت
امپراتور روس بحکمران بلغارستان رخصت داده
شده است که بقدر پانصد نفر از قشون روس را
در خدمت لشکری بلغارستان استخدام نماید .

داخلیه

امارت مکه مکرمه بجناب دوات و سیادت
مآب شریف عبدالمطلب افندی که سالم است
در اسلامبول تشریف دارند . توجه و روز
شنبه گذشته جناب معظم مشارالیه بمابین همایون
ملوکانه دعوت فرموده شده دستخط همایون که
خطاب بجناب مستطاب رئیس وکلای اینباب
شرفصدور یافته بواسطه جناب عصفوت مآب
علی فؤاد پیک افندی باشکاتب مابین همایون
(منشی اول حضور) بیابعالی فرستاده
شده است . جناب شریف مشارالیه نیز بیکی
از قایقهای دولتی سوار شده باسکله (سرکبجی)
وارد و از آنجا درحالتیکه عساکر شاهانه در دو
طرف جاده تابابعالی بکمال انتظام صف بسته
و دودست موزیک نظامی نیز مترم بود با احترامات
شایسته بیابعالی رسیده دستخط همایون دربابعالی
بقرار معلول در حضور حضرات وکلای فحام و رجال
کرام بکمال تعظیم خوانده شده بعد از اتمام آن
حضار بدعای بقای عمر و شوکت اعلا حضرت
پادشاهی بلند آواز شده اند . اینک ترجمه دستخط
همایون را ذیلا در اینجا نقل مینمایم .

✽ ترجمه دستخط همایون ✽

✽ وزیرمعالی سیمین ✽

- ✽ خداوند تبارک و تعالی رحمت کناد ✽
- ✽ شریف حسین پاشا امیر مکه مکرمه را ملاحظه ✽
- ✽ وقوع وفات مشارالیه خدمت جلبله امارت ✽
- ✽ بعهده امیر پیشتری آنجا شریف عبدالمطلب ✽
- ✽ افندی توجه و در حضور مامورین نشین ✽
- ✽ اجرا و بیابعالی فرستاده شده در نزد ✽
- ✽ ما محقق است که امیر مشارالیه بتوفیق ✽
- ✽ خدای متعال در باره تکمیل امنیت و آسایش ✽
- ✽ آن خطبه مبارکه و درازد یاد قوت خلافت ✽
- ✽ مقدسه مادر آن سامان صرف مساعی و اهتمام ✽
- ✽ خواهد نمود . جناب حق مظهر توفیق ✽

✽ خود فرماید آمین بخرمت سیدالمرسلین ✽
✽ فی ۱۵ ربیع الآخر ۹۷ ✽

جناب شریف مشارالیه پس از خوانده شدن
دستخط همایون و اجرا شدن مراسم احترامات
و تبریک درحالتیکه بسیاری از رجال دوات و منشی
اول حضور همایون پیشاپیش افتاده عساکر
شاهانه نیز از دوطرف بنظام میرفتند و دودست
موزیک مینواخت بدولتخانه خودشان رسانیده شده
در آنجا نیز از جانب دسته دیگر از عساکر شاهانه
استقبال کرده شده پس از آن رسم تشریفات
ختم یافته است .

والیکری ولایت (یابیه) بجناب دولت مآب
مصطفی عاصم پاشا توجه فرموده شده است .

بجناب مستطاب امیر مکه مکرمه بکقطعه
نشان عالی مرفوع عثمانی اعطا فرموده شده است .

✽ ابلاغ نامه و نشان ✽

امروز در ساعت نه نشان عالی شان مکمل بالمس
که از جناب سنی الجوانب اعلا حضرت شاهنشاه
ایران بحضور لامع النور اعلا حضرت شوکتیناه
ظل اللمی اهدا شده است تقدیم خواهد شد .
برای تقدیم این نشان و ابلاغ نامه همایون آن جناب
جلالت مآب معین الملک سفیر کبیر مامور هستند
باهیئت سفارت کبری تشریفات مقررده و با کالسکه
هایی که مخصوصا از مابین همایون بانفاق یاو ر
و تشریفاتجی فرستاده میشود عزیمت خواهند
نمود چون این گونه خصوصیات در میان دو
پادشاه عظیم الشان دلیل از دیاد مراسم اتحاد
و یگانگی دولتین علینین اسلام است و نشانه
موادحت فیما بین لهذا عموم ملت اسلامیه را مایه
افتخار و مباهات میباشد .

جناب دولت و سیادت مآب شریف عبدالمطلب
افندی روز یکشنبه گذشته بمابین همایون ملوکانه
عزیمت و از حضور همایون اعلا حضرت پادشاهی
شرفیابی حاصل نموده است .

از جناب دولت (بلجیک) بجناب دولت مآب

صوا پاشا وزیر خارجه بکقطعه نشان (ثوبولد)
با کوردون بزرگ آن . و بجنابان منیریک رئیس
تشریفات عمومی و رافت بیک مکتوبی وزارت
خارجه نیز دوم درجه نشان مذکور اعطا کرده
چند نفر از مامورین وزارت خارجه را هم از درجه ای
مختلف نشان مذکور اهدا شده است .

از جناب حکومت رومانی بجناب دولت مآب جدی
پاشا قرنای اول پادشاهی و جنابان علی فؤاد پیک
افندی منشی اول حضور همایون و منیریک افندی
رئیس تشریفات عمومی بکقطعه نشان (نجم رومانی)
با کوردون بزرگ مخصوص آن اعطا شده است .

جناب دولت مآب منیف پاشا وزیر معارف
دیروز بمکتب خانه ملت موسوی کدر (غلظه)
واقع است تشریف برده وضع اداره و تدریس
مکتب مذکور را تدقیق و رسیدگی نموده اند .
در آن اثنا از جناب مدیر مکتب عرض حالی بوزیر
مشارالیه داده شده ضمنا استدعا نموده است که
از جناب حکومت سنییه برای ساخته شدن مکتب
مخصوص تازه زمین اعطا فرموده شود . جناب
وزیر مشارالیه نیز توسط نمودن خودشان ترا
در اینباب وعد نموده اند .

بموجب تلگرافنامه که از عدن بانباره اخبارنامه
(الجوانب) رسیده است در مکه مکرمه امنیت
و آسایش برقرار بوده است . ولی بجهت خاطر جمع
شدن از آینده بطور احتیاط فرستادن مقادیری
از عساکر شاهانه بدستخطه مبارکه لازم شمرده
می شده است .

اخبارنامه مذکور میگوید . از جناب
جناب مستطاب امیر تازه مکه مکرمه بیاتنامه
خطاب باهالی مکه فرستاده شده ضمنا سپارش
فرموده اند که در خصوص بنکاهمداری امنیت
و آسایش بلده مبارکه لازمه دقت را بعمل
یاورند .

اخبارنامه (فاردو بوسه فوز) میگوید .
اراضی که در مره ابل (کوسینه) و (پلاوه) از جناب
دولت علیه عثمانی بحکومت قره طاغ تکلیف کرده
می شود موجب خاطر جمعی شده است . بموجب
اطلاعاتی که از جای موثق حاصل نمودیم امیدواری

حاصل می شود که پیش از انقضای زمان مهلت حکومت قره طاغ که تا آخر همین ماه مارس معین شده است مسئله مذکور به بهترین وجهی انجام پذیر بشود .
 بروایت نزدیک ببحث میگویند که جناب دولتآب صوابا پاشا وزیر خارجه افزوده شدن هشت روز دیگر را زمان مهلت مذکور به حکومت قره طاغ بطور نیم رسمی تکلیف نموده است . اگرچه معلوم نیست این تکلیف وزیر مشاور الیه از جانب حکومت مشارالیه پذیرفته بشود یا نه ولی اطلاع دارم که در مجلس خاص و کلا تکالیف حکومت قره طاغ بکمال کرمی در موقع مذاکره است .

در بیان طایفه نسوان ملت ارمنه انجمنی منعقد شده برای جمع آوری وجوه اعانه برای مصیبت دیدهگان قحط ستم اناطولی دفتری باز نموده اند . بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم جناب جلاله آ ب معین الملک سفیر کبیر ایران بیست عدد و بانک عثمانی سی عدد و کومیانی واپورهای (لویند) بازده لیرای عثمانی اعانه بانجمن مذکور داده اند .

در طرف اینهفته در اخبار نامهای اسلامبول پاره وقایع اسف آمیز کدورت انکیز در باب تعدی و مظالم بلغاریان روم ایلی شرقی در پاره مسائلی انجا مطالعه نمودیم که انسان را از خواندن و شنیدن آنگونه مظالم و تعدیات وحشیانه موی بر انداخته است میگردید . فی الواقع بسیاری ظلم و عدوان بلغاریان آنصفحات در چهره مدینت این عصر حاضر لکنه سیاهی کشید که سالهای دراز سواد آن در صحائف تاریخ روزگار بیقی خواهد ماند .

بجهت مذاکره پاره امور عمده در مابین همایون ملوکانه کومیسینی مر کب از جناب ابهت و دولت مآبان صفوت پاشا و خیرالدین پاشا بریاست جناب ابهت و دولت مآب محمود ندیم پاشا وزیر داخلیه تشکیل فرموده شده روزهای شنبه و یک شنبه گذشته عقد انجمن مشورت نموده اند .

جناب مستطاب رئیس و کلا و جناب دولتآب صبحی پاشا وزیر اوقاف همایون نیز روز شنبه در مجلس مذکور حضور داشته اند .

از جانب جناب حافظ پاشا وزیر ضابطیه و مظفر پاشا و مسوود رایس که از صاحب منصبان فرانسه و در خدمت عسکر به دولت علیه عثمانیه است درباره تنسیقات عسکری لایحه نوشته شده در این نزدیکی بمجلس خاص و کلا تقدیم خواهد شد .

اخبارنامه (فاردو بسفور) میگوید . همه هیئت سفرا که در اسلامبول اقامت دارند درباره مذاکره پاره مسائل معلقه و خصوصا در باب تحقیق نتیجه استنطاق (دلی محمد) نام که پیشتر در میان عربده که بارفقای خود داشت طایفه خالی کرده کلوله پای (مسبو کارایف) صاحب منصب سفارت روس که به همراهی سفیر روس از آنجا میگذشت برخورد چند روز پس از آن وفات کرده بود کومیسینی در زیر ریاست (سرهنزی لیارد) تشکیل شده بمذاکرات پرداخته یکی از مسائل معوقه سخن گفته شده است عمده مذاکرات سفرای مشارالیه در پاره تدقیق نتیجه استنطاق قائل مر قوم جاری شده پس از گفتگوهای زیاد قرارداد شده است که کاغذ متحد المالی در ایلیاب از جانب هیئت سفرا بیابالی فرستاده شود . مضمون کاغذ مذکور عبارت از این است .

سفرای دو تهای خارجه که در اسلامبول اقامت دارند اطلاع حاصل کردند که در باب محفل الشعور بودن (دلی محمد) نام که پیشتر بزخم کلوله مسبو کومر اوف صاحب منصب روس را بقتل رسانیده است از جانب مأمورین استنطاق قائل مذکور راپورت ناقصی نوشته شده است که بموجب راپورت مذکور قائل یا حبس و یا خلاص خواهد کردید در هر حال سفرای خارجه که در اسلامبول هستند از وظائف خودشان میدانند که بیابالی رایاد آوری نمایند که اینگونه تدابیر ناقص سبب عدم اهتیت سفرای خارجه در ممالک دولت عثمانی می شود سهل است که در نظر اروپا نیز نتایج ناگوار خواهد بخشید .

کاغذ مذکور بواسطه سرهنزی لیارد که در میان سفرا قدمت دارد بیابالی داده شده است . هیئت وکلای فحام شب شنبه گذشته در مابین همایون ملوکانه مجلس مشورت منعقد نموده در خصوص جواب کاغذ مذکور بمذاکرات پرداخته اند . بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم جواب مذکور شب یکشنبه گذشته بسفرا فرستاده شده است .

روز شنبه گذشته جناب جلاله آ ب معین الملک سفیر کبیر ایران برای تبریک بدولتخانه جناب مستطاب امیرمکه مکرمه شریف عبدالطلب افندی عزیمت کرده عصر آروز نیز برای تعزیت دیدن از جناب

دولت و سیادتآب شریف عون الر فبق پاشا نموده اند . روز یکشنبه فردای آروز جناب مستطاب شریف عبدالطلب برای بازدید بسفارتخانه دولت علیه ایران تشریف برده از جناب سفیر کبیر باز دید نموده اند .

از جانب دولت روس مبلغ شهرار فرانک برای مهاجرین روم ایلی شرقی اعانه فرستاده شده است .

واپور همایون (اثر نهت) برای اقامت در پیشگاه جزیره مدلی مامور شده روز یکشنبه گذشته طرف عصر از لنگرگاه در سعادت بسمت محفل ماموریت خود تحریک چرخ عزیمت نموده است .

از جانب جناب نرس افندی باتریک ملت ارمنه بکنفر کشیش برای تحقیق اوضاع مصیبت زدگان قحط ستم اناطولی با آنصفحات فرستاده خواهد شد .

اخبارنامه میگویند در اسلامبول یک شرکت بیانقو (لاتر) تاسیس کرده خواهد شد . از جانب مسبو (ظریفی) و (مسبو کوالاس) و (مسبو پورده آتو) در ایلیاب بحکومت سنبه چند قطعه لایحه که مضمون شرائط شرکت مذکور است داده شده است . از جانب وزارت تجارت لایحه مسبو پورده آتو از دیگران فائده مند دیده شده است . بنا بر این لایحه مذکور بیابالی تقدیم و از جانب وکلای فحام نیز در مجلس خاص رسیدگی شده است . مظنون است که در این نزدیکی از جانب حکومت سنبه برای تاسیس شرکت مذکور امتیاز مخصوص داده شود .

واپور همایون (عزالدین) را دستور العمل داده شده است که برای رسانیدن جناب دولت و سیادتآب شریف عبدالطلب افندی امیرمکه مکرمه بخطه حجاز آماده حرکت باشد . همچنان واپور همایون (بابل) نیز برای رسانیدن سه فوج از عساکر شاهانه بجناب جده آماده حرکت است . واپورهای مذکور در طرف اینهفته بسمت ماموریت خود عزیمت خواهند نمود .

فرهنگ رافرهخت

اخبارنامه (فرهنگ) اصفهان در نسخه دوم
 صفر از فقره کاغذی که از خراسان باختر رسیده
 در نسخه شماره چهل و هشتم بتاریخ یازدهم
 ذی حجه درج شده است تعرض کرده و بعبارت
 دیگر سنگ باختر انداخته است . و این التریا
 من بدالتاول بنا بقواعد مقرر که در این چیزها
 هست ما جواب فرهنگ را مینویسیم . اگر چه
 سرکار مدبر این کرامی چریده در بیرونها تشریف
 دارند وانضمام رای ایشان در شرح و بسط
 در این سخن میبایست منظور باشد . لکن اجمالا
 مطلب هم بی جواب نباید بماند نادرثانی که مقتضی
 باشد داد سخن را در این باب خواهیم داد . منشی
 محترم فرهنگ اشعار کرده است که ما بعضی نوشتجات
 او را نوشته ایم . عجب است مگر در عنوان
 هر نسخه اختر می خوانند که در نوشتن کاغذهایی
 که از خارج میرسد اداره آزاد است . اما اینکه
 مینویسد در فقره جهال اصفهان و طرح غله
 نوشته بمجمولی شخص موهوم را با فرض و مفسدی را
 بمنزله وحی منزل و مخبر صادق دانسته چاپ کرده
 ایم . حایل آنکه برای ملت و دولت هیچ نفع و ثمری
 از آنها عاید نیست . هر گاه منفعت این است که
 شخص خود خود را کول بزند و معایب و مساوی را
 همه محاسن دانسته ستایش کند خردمندان دانند
 که این عین مضرت است . کسی هم که میخواهد
 عیب و غرض و فساد کاغذ و مطلبی را بگوید
 یکان یکان بدلیل می شمارد و معلوم می سازد که کاغذ
 موهوم است یا از شخص مغرض مفسد . کسانی که
 خیرخواه مملکت و قومی هستند معایب آنان را
 اگر چه از قول دشمن و راوی کاذب هم باشد باید
 بشمارد آن مملکت و قوم آن دروغ را که به بینند
 هر گاه برائت ذمت حاصل کردند یعنی بدلیل و برهان
 این خود شرف و اعتبار و بختیاری جداگانه علاوه
 بر محاسن آنان می شود . و اگر نتوانست یعنی شائبه
 از آن معایب در آنان بوده است برفع آن معایب
 کوشیده مهذب می شوند . پس کسانی که این
 قسم معایب را دروغ یا راست نقل میکنند خیر خواه
 حقیقی آن ملک و مملکت هستند . و آنانکه خیالشان
 شخص خودشان است و منافع عاجله ذاتیه
 و آنگونه کسان را که آنچه از خارج در باره ملک
 و ملت گفته می شود به نیت خالص بی ریا بعرض
 میرسانند سرزنش کرده بی دلیل و برهان منع می کنند
 قطعا خیر خواه حقیقی نتوانند بود .

فرهنگ در آخر سخن شعری مینویسد که .
 غیب دان داند که عیب کس نمی گویم ما
 و ما عرض میکنیم غیب دان داند که عیب جمله
 می گویم ما . پس فرق در این میان اینقدر است که
 ما عیب را به نیت برائت ذمت یا اصلاح می گویم و ایشان
 عیب کس نمی گویند مگر کاهی محسنان را عیب پنداشته
 می گویند .
 آری تکلیفی که مادر این نقطه کرده خاک به هده
 خود گرفته ایم بسیار سنگین است و برادران ما که در
 ایرانند دور از باره ملاحظاتی کار . و خلاصه سخن
 این است که سرکار منشی فرهنگ بی جهت اظهار
 رنجش از ما میکنند حال آنکه میبایست خیلی ممنون
 و خوشوقت باشند از نوشتن آن کاغذ و دلائلی را که در رد
 مطالب آن کاغذ داشتند بنویسند و ما هم بکمال
 تفاخر درج صحیفه خود سازیم .

اوضاع اروپ و نوشتجات و اخبارنامه های
 آنچه اها را باید دید که چگونه بر ضد پادشاهان و وزیران
 مینویسند . و سؤال و جوابها با آنها می شود که اول
 مدارج ترقی ملت و آبادی ملک شیوع این وضع
 در میان ملت است که در اوراق اخبار نیک و بد مردم
 بطبقاتهم مطرح سخن باشد و هر کسی بهره خود را
 برداشته اسباب مزید اعتبار و عزت گردد و بدین طریق
 راه اصلاح کلیه امور واضح و آشکار شود . و این
 مطالب اختصاص بقفره کاغذ مخصوص ندارد .
 ما از سبک خود و از جاده که در پیش داریم بخواست
 خدا خطا نخواهیم کرد . انشاء الله خورده بینان
 هم ملتفت حقیقت مطالب و صدق عقیدت و مراتب
 خیرخواهی ما خواهند بود .

خارجیه

اخبارنامه (کواوس) مینویسد .
 در سیزدهم همین ماه مارس فرنیکی در شهر
 (وارشو) از جانب پولیس یک جهنمگاه
 سوسالیست را پی برده شده جهت مذکور را پراکنده
 نموده اند دو نفر مهندس و یک نفر از شاگردان
 مکتب عالی و سیزده نفر عمه در آنجا گرفتار
 و توقیف کرده شده است .
 بموجب خیرهای پترسبورک (جزال کوستاند)

بجای جزال (غورقو) بکوماندانی اول عساکر
 روس که در پترسبورک هست معین شده است .
 اخبارنامه (نایه فرایه پرسه) بموجب تلگرافنامه
 لندن میگوید . بموجب سپارش اطبا لورد سالسبری
 وزیر خارجه انگلیس بقدر یکماه نیم از ماموریت
 خود کنار جسته برای تبدیل آب و هوا بسمت
 جنوب فرانسه عزیمت خواهد نمود .
 پرنس اورلوف سفیر روس مقیم پاریس
 از ماموریت خود استعفا نموده است . بنابراین
 (مسیو او بریل) سفیر وین دولت مشا را امارا
 میگویند بجای پرنس اورلوف بسفارت پاریس
 معین خواهد شد .

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . بجهت
 اختلافی که در مسئله (کلچر) در میان دولتین
 روس و چین واقع شده است جزال کوفتان والی
 مستملکات ترکستان روس بتعجیل تمام مشغول
 جمع آوری اردو و تدارکات جنگ است . جزال
 (رادسکی) هم بریاست ارکان جنگ اردوی
 مذکور معین شده است . علاوه بر آن گروه
 انبوهی نیز از اطراف بخارا و خبوه بطوردا و طلب
 جمع آوری شده صاحب منصبان روس بکوماندانی
 آنها معین خواهد شد . سفیر دولت چین مقیم لندن
 برای اصلاح ذات البین و انجام دادن مسئله مذکور
 بدر بار پترسبورک دو باره بمذاکرات آغاز نموده
 است .

اخبارنامه (کاتژ دو پمپی) میگوید .
 در باب استیلای هرات همراهی نمودن دولت
 انگلیس بدولت ایران بامید اینکه نیات اهالی ایران
 به خواهی انگلیس مایل خواهد شد محض
 تصور بی جا است . زیرا ایرانیان بجهت خلاص
 کردن دولت روس اسرای ایرانرا از جنگ خوانین
 خبوه و بخارا زیاده از تصور مایل بدولت روس
 شده اند . و بدین سبب پیوسته از روس هوا
 خواهی میکنند . علاوه بر آن ملاحظاتی دیگر
 نیز هست که دولت ایران بخاطر انگلیس برضد
 روس رفتار نمیکند بجهت اینکه هر گاه در میان
 روس و ایران جنگی واقع بشود روس میتواند
 تا قلبگاه ایران تازد ولی انگلیس بجز اینکه ایران را
 از جناحین جزوی تهدید بکنند کار دیگر از پیش
 نمی تواند ببرد .

از اوضاع کرانی تبریز فی الجمله اخباری بیشتر رسیده بود اینروزها بعضی نوشتهجات اسف آمیز از تبریز رسید که علاوه بر کرانی و بر بشارتی مردم را از وضع حالیه آن ولایت پریشان خاطر کرد . این است که خود داری درنوشته این مطلب توانیم کرد که وضع آذربایجان حقیقه بجایی رسیده است که مخصوصا نظر توجه اولیای دولت علیه ایران را در اینباب استرحام باید کرد . وقراری را در اصلاح این وضع باید خواست . و اعتقاد داریم که بعد از منازعه تجار که مباشر امر نان و روزی مردم بودند و وقوعات نا کواری که اتفاق افتاد اولیای دولت با طرفی مطلب توجهی فرموده قراری در امر غله و نان داده شده است . آنچه در نانی اطلاع حاصل شد تفصیلا خواهیم نوشت .

اخبارنامه (کولوس) روس در باب مخارج اسرای عثمانی تفصیلات ذیل را در صحایف خود نقل کرده است .

مقدار همه اسرای عثمانی که در جنگ آخری بدست روس افتاده است دو چهار هزار و چهار صد و چهل و سه نفر سر باز و صاحب منصب بوده است که از آنجمله هفتاد هزار و ششصد و پنجاه و پنج نفر در ممالک روس و باقی را در خاک رومانیای اقامت داده شده بود در میان این هفتاد هزار و ششصد و پنجاه و پنج نفر که در ممالک روس اقامت داشتند بیست و نه نفر (مشیر و فریق و لوا) (یعنی سردار و میر و پنج و سرتیب) و چهار هزار و هشتاد و شش نفر صاحب منصب کوچک و شصت و شش هزار و پانصد و چهل نفر عساکر بوده است .

بموجب احکام نظامنامه مخصوص اسرا که در اثنای جنگ نشر شده بود از روز گرفتاری تا زمان امضا شدن عهدنامه برلین بحساب متوسط بهر یک نفر از اسرا که دارای عنوان و لقب باشایی بودند یک هزار و یکصد و نود و سه منات و هشت کاپک و برای هر یک نفر از صاحب منصبان کوچک شصت و شصت و چهار منات و پنجاه و چهار کاپک و بجهت هر یک نفر سر باز هشتاد و چهار منات و چهل و هشت کاپک مخارج خوراک و غیره بحساب آمده است که در اینصورت همه مخارج اسرای مذکور یعنی نود و چهار هزار و چهار صد و چهل و سه نفر پنج میلیون و هفتصد و هفتاد و پنجاه هزار و دو بیست و پنجاه و سه منات برآورد شده است :

از جمله مبلغ مذکور فوق مخارج ده هزار و ششصد و پنجاه و یک نفر سر باز و هشتاد و شش نفر صاحب منصب که (با بجهت وفات و با اختیار خود در ممالک روس مانده اند) و نیز مخارج نهصد و پنجاه نفر را که در میان اسرا از صاحب منصبان ملکی بوده اند که جمعا یک میلیون و ششصد و هشتاد و یک نفر و یکصد و یک منات می شود پابین آورده شده است . و نیز بجهت مخارج اسرای روس که عبارت از پانزده نفر صاحب منصب و هفتصد و دو نفر صالدا که بطور اسیری در دست عثمانی بود شصت و دو هزار و پانصد و پنجاه و دو منات شصت و سه کاپک وضع کرده شده است . بعد از پابین آوردن این دو سه فقره دولت عثمانی مبلغ چهار میلیون و ششصد و هشتاد و شش هزار و پانصد و نود و سه منات و بیست و سه کاپک بدولت روس مقروض مانده است .

مخارج بیست و هشت نفر صاحب منصب و یک هزار و ششصد و شصت و پنج نفر سر باز عثمانی که از راه قفقاز بممالک عثمانی فرستاده شده است در نانی معین خواهد گردید .

علاوه بر اینها اخبارنامه مذکور میگوید . اگر چه مقدار مخارج اسرای عثمانی بحساب صریح خیلی بیشتر از این مبلغ بود ولی دولت روس بجهت اظهار نمودن نیات خیر خواهانه خود در باره دولت عثمانی از مطالبه زیادی آن صرف نظر نمود .

بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم در پترزبورگ تدابیر بسیار سخت بکار میبرند که بهیچوجه شخص بیگانه به عمارت زمستانی اعلا حضرت امپراتور روس داخل نتواند بشود . برای اعلا حضرت امپراتور اکنون را شش اطاق خوابگاه ترتیب داده شده است که هر شب را در یکی از آن اطاقها بسر میبرند .

مامورین پولیس پترزبورگ پیوسته اسباب سفره و طعام و انبارهای مطبخ عمارت زمستانی را بکمال دقت رسیدگی میکنند .

(وقت)

اخبارنامه (تاس) بموجب کاغذ نامه نکار پترزبورگ در باب حرکات لشکری دولت روس در سمت آسیای میانی بر ضد ترکمانان قزاقان ذیل را مینویسد .

در خصوص اینکه (جنرال اسکوبانف) بکوماندانی لشکر روس که بر ضد ترکمانان حرکت خواهد نمود حرفی نیست . ولی اینکه شایع شده بود جنرال مشارالیه علاوه بکوماندانی لشکر سمت والیکری ترکستان را نیز دارد بی اصل است . جنرال موی الیه برای حرکات لشکری دونقشه حرکت ترتیب نموده بود ولی بنسبت شورشهای داخلی روس و پاره ملاحظیات و موانع دیگر از اجرای یکی از نقشهای مذکور صرف نظر کرده شد .

زمان قشون کشی تا دو سال تخمین کرده شده است مرکز عمده حرکات قشون روس سمت شرقی دریای (خزر) قرار داده شده است . افواجی که مامور بسفر آسیای میانی هستند از افواج قطعه قفقاز هستند . ولی مقدار لشکریان مذکور زیاد برده هزار نفر نخواهد شد .

مخارج لشکری اردوی مذکور ده میلیون منات برآورد شده است . اگر چه در بعضی از مواقع عمده خیلی تدارکات لشکری آماده می شود ولی چنانکه پیشتر متصور بود از سمت شمال اردوی دیگر فرستاده نخواهد شد .

اخبارنامه ای اروپ مینویسند . شرائط ساخته شدن یک راه آهن از تفلیس تا طهران را اعلا حضرت امپراتور روس پذیرفته است . ولی از جانب دولت ایران تاکنون در اینباب بهیچ کوهپایانی امتیاز داده نشده است .

کاغذ از طهران فی ۱۳ ربیع الاول ۹۷

همه جای ممالک ایران بطوری امسال برف باریده سرما شد که کمتر سالی اتفاق افتاده بود اضطرابی که در مردم از کمی بارندگی فصل پائیز پیدا شده بود بکلی رفع گردید . بالفعل در اکثر جاهای کرانی است از بابت برف و سرماست که بعضی راهها را مسدود نموده آمد و شد مکار بهما شکل شده است عنقریب بخواست خدا اینهم رفع خواهد شد .

علاوه شدن ولایتهای عراق و عربستان و لرستان بحکمرانی حضرت اشرف امجد ارفع و الا سرکار ظل السلطان که ششاهزاده تمدن دوست عادل طبع بانظم و مسلط هستند اهالی این سه ولایت از بذل این موهبت بایشان از جانب سنی الجوانب همایون اقدس پادشاهی دام ملکه و سلطانه

بسیار شادان و شاکر گشته اند و حضرت اشرف معظم حسب الامر باصفهان که مقرر حکمرانی ایشان است بایمن و السامه از شهر پای تخت ناصری معاودت خواهند فرمود .

در همدان در شهر صفر از تمدی حاکم رعایای بلوک (خدابنده لو) بشهر آمده در معبد یهودیهای آنجا با نجاران بست نشسته اند و سه روز که یهودیهای آنجا اتفاق کرده بودند از آنها نگاهداری نموده چون خواسته بودند بطهران تکرار کرده عرض نظم آنها را خدمت اولیای دولت برسانند حاکم مستحضر شده نمی از آنچه از آنها بظلم وعدوان گرفته بود رد کرده رعایا از بست گشت (یعنی معبد یهود) بیرون آمده اند .

امسال در عراق عرب علمای اعلام و وزوای و حجاج و کسبه و مجاورین تبه دولت علیه ایران از جناب دولتآب عبدالرحمن پاشا والی ولایت بغداد راضی و ممنون بوده اند بدرجه که موجب خوشنودی خاطر بیضا مظاهر اقدس همایون ارفع اعلا پادشاه جمیله ممالک ایران شده بکقطعه نشان شیر و خورشید از درجه اولی والی معزی الیه اعطا و عنایت فرمودند .

در مشهد مقدس رضوی علی ساکنه و جده و آبانه السلام مجلسی با حضور نواب اشرف والا رکن الدوله حکمران خراسان و جناب جلالتمآب مؤتمن الملک میرزا سعیدخان متولی باشی و غیرهما از ذوات محترمه برای تعیین مصارف و مخارج اشخاصی که با جناب میرزا یوسفخان مستشار الوزاره از جناب دولت علیه ایران مأمور هرات هستند منعقد شده است .

مکتوب از اصفهان

عرض می شود .

اگر از اخبار این صفحات بخواهید در چهاردهم ماه محرم موبک اشرف المجدد والا حضرت ظل السلطان بعزم تقبل آستان علیه و سده سنیه همایون اقدس اعلا و تفریح محاسبت چندین ساله ولایت حکمرانی از اصفهان حرکت و بفاصله چند روز بحضور آفتاب ظهور ملوکانه تشریف جسته بطوری مرحام شاهانه و عواطف ملوکانه نسبت بمحضرت والا مشغول و منظور شده است کتفر بر و تحریر آنرا ممکن ندارم . حکومت عربستان و لرستان و عراق را هم ضمیمه برادارات سابقه حکمرانیهای حضرت

والا فرمودند و از طرف اشرف والا هم حکومت عربستان بمقرب الخاقان جعفر قلیخان که از چاکران مقرب و مذهب و پیشخدمت باشی مخصوص حضرت والا است مرحمت کردید . حکومت عراق هم نظیر بخدمات سابقه جناب حکیم الممالک بابشان توجیه شد . حکومت لرستان هنوز معلوم نیست آنهم اینروزها معین خواهد شد . فی ۲۲ صفر ۷۹

امضا

میرزا علی محمد

اخبار نامه های المان مینو یسند . جنرال اوریس ملکوف که در این نزدیکی بریاست کومبسیون اجراءات پترسبورگ معین شده است در اوایل ماموریت خود درباره گروه نیهیلیست خبیلی سخت گیری و خصومت اظهار میکرد ولی در این استنباط نمود که هر قدر در این باب سخت گیری نماید آنان نیز در مقابل بیش از پیش با فساد و شورش و شرارت خود خواهند افزود . بنابراین لازم نماند که مدتی هم در ایجاب باعتدال و میان نه روی رفتار نماید بهمین ملاحظه تدابیر اول را که در اینخصوص محل اعتقادیده است این است که میخواهد مقدار مامورین خفیه و جاسوس را که در پترسبورگ بدرجه افراط رسیده است کمتر نماید . زیرا بسیاری مقدار مامورین پنهانی و جاسوسها خود موجب دهشت واضطراب کلی است چونکه اکنون در پترسبورگ بقدر ده هزار نفر مامور خفیه و جاسوس هست از بسیاری مقدار اینها بجای اینکه حکومت روس منفع بشود متضرر میگردد . بعلمت اینکه احتمال هست که بسیاری از مامورین خفیه خود از گروه نیهیلیست باشند حال بجهت زیادی مقدار آنها بدو نیک آنان را فرقی دادن خالی از اشکال نیست و قتیکه عدد آنان کمتر شد حکومت میتواند نیک و بد آنها را تمیز بدهد . علاوه بر آن از زیادی مقدار مامورین مذکور بمخاطرات دیگر نیز ملحوظ است زیرا ممکن است که بملاحظه پاره اغراض و نفسانیت موجب تغییر رنگ بولایت حکومت هم بشوند بسادیده شده است که بک نفر مامور خفیه یک شخص معروف و باتاموس را بمناسبت غرض و نفسانیت بیش با فتراهای کونا کون از قبیل اینکه (در باره امپراتور خیال فاسد دارد یا اینکه نام امپراتور را بمحقرت و استحقاق یاد نمود) گرفتار نموده تسلیم بولیس و مجلس اجراءات میکنند و هر کس هم که سرکارش با آنجا افساد بدون جزا

خلاص بودنش بوجهی ممکن نیست و خفیه ترین جزای کسانی که با شکونه اتهامات بی جامه شده اند نفی (یعنی خراج بلد) است بسمت بدترین جاهای دنیا که جزیره ساکالیان است .

الحال جنرال اوریس ملکوف نتایج نا کوار اینگونه سخت گیریها را فهمیده است و بسیاری از این قبیل گرفتاران را از حبس رهائی داده مقدمه فعلیات مقاصد خود را نیز در نظر اهالی جلوه داده است . ولی خاطر جمع نمیتوان شد از اینکه اعلا حضرت امپراتور روس از اینگونه تدابیر جنرال مومی الیه رنجیده می حاصل نمایند .

اخبار نامه (استاندارد) مینو یسد . ظفرخان نام از امرای افغان بسررداری بدست هزارافغان انتخاب شده رو بکابل پیش میرود . بنابراین از اهالی شهر کابل کسانی که بحکومت انگلیس در استیلای کابل معاونت و از انکلیبها هوا خواهی نموده بوده اند بتصور اینکه انکلیبها از مقابله افغانان عاجز خواهد شد باعیال و اطفال خودشان از کابل بکمال شتاب فرار میکنند .

علاوه بر قوت ظفرخان بعضی ارقبایل افغان نیز باتفاق هم دیگر فوج فوج رو بکابل پیش میروند . اخبار نامه های لندن بسیار واهمه دارند از اینکه افغانها بمجرد اعتدال یافتن هواها بقوتهای بزرگ و متعدد باردوی انگلیس یورش ببرند .

اخبار نامه (دلی کرو تقبیل) نیز بموجب تلکراف نامه که از آله آباد گرفته است میگوید . افغانها بموقع (خار بقار) نام هجوم آورده آنجا را ضبط و غارت نموده اند . بسیاری از عشایر افغان که تا کنون اظهار دوستی و هوا خواهی انگلیس نمیدادند الحال روگردان شده برضد و خصومت انگلیسها برخاسته اند . بنابراین استنباط می شود که انکلیبها تازه کی دچار جنکهای بزرگ و طولانی با افغانان خواهند شد .

از جناب حکومت رومانیایا بیاننامه نشر کرده شده است که هر کس از تبعه دولتهای خارجه برای سیاحت و تجارت بمملکت رومانیا برسد در صورتیکه زیاده برسی و بیکروز در خاک رومانیایا اقامت کردنی باشد باید بسپورت خود را بدایره بلدیة آنجا تسلیم نموده تذکره اقامت از بلدیة آنجا بگیرد هرگاه

کسی در خلاف این قاعده رفتار نماید درباره آنان مانند کسان بی بساپورط رفتار و بموجب احکام نظامنامه مخصوص آن جزا ترتیب داده خواهد شد .

پیشتر نوشته بودیم که دولت چین سفیری در باب استرداد (کلچه) بدر بار دولت روس فرستاده در میان سفیر مذکور و دولت روس مقاله نامه در آتاپ بسته شده بود . در ثانی دولت چین از قبول و تصدیق مقاله نامه مذکور استنکاف نموده سفیر مذکور را محاکمه و قتل کرده است . اخبار نامه دبی تلگراف بموجب خبر تلگرافی پترسبورگ میگوید . هرگاه دولت چین برای مسئله مذکور سفیر دیگر بدر بار روس نفرستد وزیر خارجه روس تصور داشته است مانامیکه مقاله نامه سابق که در ایواندا بسته شده است از جانب دولت چین امضا و تصدیق کرده نشود از سفیر چین پذیرائی نخواهد نمود .

اخبار نامه ترچان انکار در شماره ۸۱۴ خود در ضمن اجمال وضع حاضر مینویسد که در این روزها بر مسائل موجوده عالم پولیتیک دو مسئله دیگر تازه می افزوده شده است که یکی از انتهای مشرق زمین و دیگری از اقصی ممالک غرب بروز کرده است .

از ترجمه حکایت نلک

و بندگی را در مان رنج و چاره شکنج خویش می شمارد وقتی در (سبیل) مرگ را بر غلامی ترجیح میدادم زیرا که هنوزم در وادی امتحان روزگار اولین قدم بود و چون نوسفران از مخاطرات راه بی خبر بودم لکن کنون بهم آن دارم که در سبک بندگام نشمارند و بعلامم بندارند بار خدا با بر حال من بشکرو بر بچار کیم بخشای (هزائیل) احقاق حق و مناجاست مستقیم (مینوس) را منظور دار و بخاطر آور که در روز حساب و در موقع فصل الخطاب در میان من و تو حاکم خواهد بود . پس هزائیل بنظر محبت رمن نیکریسته بر بچاری و محنتم رفت آورد و دست رافت دراز کرده از خاک مذمت برداشت و گفت که از مرتب عقل و کفایت و تقوی و شجرت (ایس) بیخبر نیستیم مکررا از متور شنیده ام در همه یونان بلکه در جمع بلاد مشرق زمین بجوانمردی و فتوت مشهور است

چنانکه در منتهای مشرق میان دولتین چین و روس مسئله پیدا شده است نظم یهودیان فلس (از دول اسلامیه و در جانب غربی افریک و معروف به موراوست) نیز رنگ مسئله پولیتیکی را گرفته است .

پیش تر نوشته بودیم از (ترچان افکار) که باعث برهم خوردن مناسبات دوستانه دولتین چین و روس دولت انگلیس است . چه مراد دولت مشارالیها آن بود که هرگاه در آن مرز بوم نزاعی میان او و دولت روس پیدا شود دولت چین نیز از طرفی باروس دست و کربان شده قوت دولت مشارالیهارا مشغول داشته باشد . لکن از قراریکه معلوم میشود خصوصت چنین در باره روس بدرجه رسیده است که هرگاه در میان انگلیس و روس رفع غوایل هم بشود باز دولت چین دست از جنگیدن باروس بر نخواهد داشت .

انگلیس بجهت اینکه میان چین و روس را بهم بزند کویا دولت چین معاهده (قولچه) را مغایر و منافی منفع خود دیده است که بمجرداستماع معاهده مذکور شخص سفیر و یادیلومات خبر در آن که این معاهده را در (لیوادیا) بسته بود کردن زده اعتباری بحکم عهدنامه نموده است . حال اگر جنگی میان انگلیس و روس واقع نشود و دولتین چین و روس بهم بزنند بجز اینکه انگلیسها

کنون ای یگانه فرزند ایس فرزانه بامامراهی کن و من تورا بجای پدرم تا پدر خویش را بازبانی اگر احبانا بجوانمردی و سختیهای پدر و مشقت و بدبختیهای پسر بخشایم محبتی که مرا با متور هست بدجلوبی و پرستاری توام مجبور دارد اگر چه او را مانند غلامان خریدم لکن بجای رفیق شفیق و یار وفادارش دارم بلی (جادی چند دادم جان خریدم) زری چند دادم محب صادق و یار موافقی بدست آوردم که در روی زمین ازوی دوست تری ندارم مرد کامل و شخص عاقل لبیش با دتم بصراط مستقیم برهیر کارم او هدایت کرد و میلی که تقوی و غربت دارم از بمن صحبت او است . زین پس او نیز مانند تو آزاد است از هر دو جز دلخواه شما خواهشی ندارم هر چه مأمول شما است همان منتهای آمل من است . لاجرم در یک لحظه تلختر محنتم بشیرین ترین مسرت مبدل گردید بمرتبه که مافوق آن متصور

شکست و مغلوبی دولت چین را (که بوقت محتاج بمعاونت او خواهند شد) از دور تماشا نمایند دیگر چه حاصلی خواهد داشت و علاوه بر آن اسبابی فراهم آوردند که یک (دیپلومات) کار آگاه چینی بطور ظالمانه و حشیانه بقتل رسیده .

اخبار نامه ای روس مینویسند که در عوض این کار و حشیانه که خاقان چین در اواخر این عصر نوزدهم (کویا این عصر حاضر اینگونه حرکات را بر نمیدارد!) ارتکاب نموده است بر جمع دول اروپا واجب است که بمقام مؤاخذه برآیند و چون انگلیس باعث این وقعه شده است در این باب دولت مشارالیها مسئول است .

اگر چه نتیجه افکار عمومی انگلیس در این باب هنوز نامعلوم است ولی اخبار نامه ای المان که دولت چین را در مقابل قوت روس دوست متفق میشمارند از روی این قاعده که (هرملیکی را عادتی است) کیفیت قتل سفیر چینی را اهمتی نمیدهند .

بای حال بگذار مرد دیپلومات چینی در قبر منتظر باشد تا همقطاران (کنایت از دیپلوماتهای اروپا است) تقاض او را بکشند . بقدر مسئله قویله در میان دولتین چین و روس رفتنه رفته و خامت حاصل میکنند . از آن طرف دولت چین در قویله مجمع آوری قشون مشغول و از این طرف هم دولت روس بوالی سبیر شرقی فرمان

نمی شود . زیرا که از چنان خاك ناپاك و مهلكه خطرناکی دور کشته بدار و دیار نزدیک میشدم و بوصول وطن و وصال پدر و مادر معینی میدیدم و از صحبت و مرافت شخصی که بحکم جوانمردی و تقوی محض مرا مرا نیک خواه و مهر بان بود تسلی میکردم . خلاصه چون متور را بافتم همه را یافتیم . پس هزائیل رو بر کنار دریا نهاده مانیز پای متابعت و همراهی برداشتم و داخل کشتی شدیم ملاحان لشکر کشیده بادبان افراشتند و نسیم ملایمی بردامن شرعها فر و بیچیده مرکب را در پهنه دریا بجولان در آورد و طایر کشتی از باروی پارو کشان بر باز نموده بپرواز آمد و جزیره (شیر) در اندک زمانی از دیده ناپدید گردید . هزائیل از شنایی که در آموزدن مقالات و سنجیدن پایه خیالاتم داشت سوال نمود که اوضاع این جزیره را چگونه دیدی و از احوال مردمش چه فهمیدی کیفیت مجاهداتی را که بانفس خود

داده است که سپاه آن سامانرا کرد آوری کنند .
و بسر یعقوب خان مرحوم امیر سابق کاشغر را
(که الان ضمیمه ممالک چین شده است) بشهر
دعوت نموده دستور العمل حرکت و مسالک را که در
صورت وقوع جنگ مابین دولت مشارالیهما لازم
می آید باور داده است .

اگر دولت چین در واقع بادولت روس بمیدان
کارزار درآید گذشته ازین که صرفه نخواهد برد
در اینکه ملک کاشغر هم از چنگش بیرون خواهد
رفت حرفی نیست بجهت آنکه بیشتر اهالی آن
دیار مسلمانانند و چند سال قبل از این هم بعقوب خان
مرحوم آولایت را بقهر و غلبه از دست چینیان
گرفته امارت اسلامی در آن سامان بر پا نموده بود
والآن در صورتیکه از طرف روس همراهی ویاری
واقع شود البته باریکتر شخصال استقلال نمودن
از برای امیرزاده مشارالیه دشواری نخواهد
داشت .

در باب مسئله مغرب زمین که از نظم یهودیان
فلس بمیان آمده است مقصود و نیت دولتین
انگلیس و اسپانیا را که درباره دولت مغرب
(فاس) دارند پیش از این خبر داده بودیم .

از قراریکه معلوم میشود مقصود دولت اسپانیا
برای تسخیر آن مملکت رفته رفته قوت میگیرد .
اگر رقابت انگلیس و مداخله سایر دول خصوصاً

المان در میان نمی بود دولت مشارالیهما بلاتردد
باستیلای مغرب زمین قیام کرده بود . لکن با بودن
این موانع و مشکلات خواه اسپانیا و خواه انگلیس
بی وسيله و بهانه میگردند که مداخله نمودن در کارهای
دولت فاس را موافق قانون و قاعده جاوه
بدهند .

لهذا چنددی قبل در فاس میان یک یهودی
و بعضی مسلمانان منازعه وقوع یافته بود دولت
اسپانیا این فرصت را غنیمت دانسته فوراً (مسئله
مغربی) بمیان آورد و با اینکه یهودی مرحوم
(که کویا از طرف مغرب بیان ظلم دیده است) تبعه
دولت فرانسه بوده است دولت مشارالیهما در این
باب هیچ حرفی ندارد ولی اسپانیا بمضمون اینکه
(کاسه از آتش کرمتر) عیان افتاده خود را حامی
یهودیهما قرار داده است .

دولت اسپانیا که سابقاً بسبب یهودیهما را با کمال
حقارت ارقبلو ملک خود اخراج و با طرف عالم
پریشان ساخت (جمع یهودیانی که در ممالک
عثمنی ساکنند اولاد یهودیهایی هستند که از اسپانیا
رانده شده اند) حال خود را حامی این قوم دانستن
خیلی غرابت دارد لکن عجبی نیست بجهت آنکه
(میتوان گفت که از کرده بشیمان شده است)
در مقابل جور و جفائی که یک وقت درباره آل
اسرائیل روا داشته بود حال بمقام معذرت و نلافی

داشتم شرح دادم و کفتم که جوانی و ساده لوحیم
بمخاطره هونلک و مهلکه خطرناکم افکنده بود
چون از معاصی و مناهی متوحش و محسرتزم دید
خشنود شده چنین گفت ای (وینس) ای رب النوع
بزرگوار بجلالت قدر و قدرت و علو شان و منزلت
تو و فرزندت اعتراف دارم در دربر مقدست عود
در بجز افر و ختم و بخورات معطر سوختم ولی
مورد خط و مستوجب غضب مکن اگر
از ملاعب و ملامهی اهل آن جزیره که اعیان
مبارکت را بله و ولع مشتهر کرده جامه آن
روزهای فیروز را بلوث بی ناموسی و عدم عفت
میآیند نرفت جسته کناره کرفتم . پس مشور
و عزاییل بجهت نشسته در وحدت و قدرت
حضرت منان و خالق زمین و آسمان و منور قلوب
بی نوع انسان که نعمت بیکانه حیات و تشریف
تریت را چونانکه تابش خورشید بر کافه
موجودات بکسان است بر همکنان بالسویه عطا

فرموده و مشکوه قلوب را بمصباح عقول مزین
نموده و مناجای قویم و صراط مستقیم مطلق را
بسراج هدایت منور کرده سخن در پیوستند
و میگفتند کسیرا که بر تو این سراج بر دل نشافته
و بر این مناجای راه نیافته چون کور مادر زاد
دیده بصیرتت نابینا است و مانند ظلماتین که از
سپیدی روز نشنیده و بجز سیاهی شب ندیده اند
در ظلمت عمر پربان آورده روز کار میگذرانند خود را
دانا میدانند با آنکه نادان است و خود را بینا می بیند
با آنکه نابینا است . در نادانی و نابینایی روزگار
گذارد از این سرای فانی میگذرد با خود ضیائی
نی نور و بر تو بی ظهور را مانند خیالات بیهوده
که در اوج متغلبه صورت می بندد و صورت
خارجی ندارد مشاهده می کند . پس کافه مردم
دیده و دل را بنور ولذات خواب و خیال خوش
وروش دارند و در روی زمین انسان حقیقی نیست
مگر آنانکه پیوسته پیروی هادی عقل که پاک یزدان

بر خواسته کتبه مقدم را با ثوابی چنین تعبدیل کردن
میخواهد .
حال آنکه شکایت و نظایر یهودیان فاس تنها از حکومت
فاس و یا از مسلمانان آن سامان نیست بلکه از رؤسای
روحانی خودشان نیز شکایتها داشته اند . با عقاید
(نرجان افکار) خود یهودیهما باعث سخت گیری
رؤسای خود شده اند و سخت گیری در باره آنان
باز از فرط تعصب خود یهودیهما متولد است و حق
شکوه و شکایت از کمی ندارند .

مانیکو بیم که دولت مشارالیهما در خیال
آزادی و استراحت این یادکاران حضرت موسی
نباشند ولی حرف ما این است که دولت اسپانیا را مقصد
غیر از این است و اینها همه محض بهانه است . دولت
اسپانیا بجهت اصلاح حال یهودیان مغرب زمین
عقد نمودن مجلس کونفرانسی را در پای تخت خود
تکلیف نموده و بقصد اینکه اکثریت را بسوی
خود مایل سازد چنین متفاد که فتاحت بدولت
اروپا نموده دولت های امریک شمالی و جنوبی را نیز
دعوت خواهد نمود . و حال اینکه تا امروز دول
امریکو با خصوص امریک جنوبی هیچوقت با مور
دول اروپا مداخله ننموده بمجالس کونفرانس
ایشان داخل نشده اند .

طاهر

مرایشان را فرستاده نمایند و در مصالح دنیوی
و اخروی بی مصلحت اوقدم نکنند از اندام هم او است
که چون نیک اندیشم حساب از پیش دیده دل
بر میدارد و چون بدسکالیم راه خیال را مسدود
کرده مارا از طریق ضلال باز میدارد . نعمت
عقلش بالاتر از نعمت حیات است او است مانند
دریای بی پایانی از نور . و عقول ما مانند نهادهای
کوچکی است که از وی جدا شده و باز بوی
پیوسته و در وی معدوم شوند . اگر چه قوه
ادراک کنه این مطالب و پایه کشف رموز این
مسائل نبود ولی از شریعت سخنشان نجشیده
نمیگذاشتم کلام خرد نظامشان جانم را بهیچان
آورده دلم از آتش صفا کرم کردید . بر توحق
از چهره شاهد مقالشان تابان و نور صدق از ناصیه
معانی الفاظشان نمایان بود . پس دنبال کلام
خوبش را گرفته در ذرات و صفات ارباب انواع
(باقی دارد)

مطبعه و
قرراسته بابعاد
در کارهای
در جوع میشد
اسامی و کلاهی
گاهی در صفح
روز چهارشنبه
۲۶ مارت

این نامه
و

آزادی که
هستند در
موقع ضایع
نموده اند

از برای
المان را جزوی
از اطلاق مخصوص

از لند
انتخابات تاکنون
شصت و هفت
همچده موقع

از لند
که بعد از خن
از هواخواهان
بقا و دوامی در
اهالی (ایرلان
تتایند هیئت نا
کرد . که در آ
خواهد شد .

از پار
بانک فرانسه
آورده شده اس
از لند

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق به اداره به آقا محمد طاهر
در جوع میشود

اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
کاهی در صفحه آخر بنشکسته خواهد شد
روز چهارشنبه ۲۶ ربیع الآخر سنه ۱۲۹۷
۲۶ مارت رومی و ۷ آوریل ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید
هفته یکبار طبع می شود
اوراق
نوشجات سودمند را بامتان می پذیرد
در نوشته کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد

تکرارها

از لندن ۲۳ ربیع الآخر
خواهران آزادی که بر ضد هیئت وکلای حاضر انگلستان
هستند در انتخابات تازه مجلس مبعوثان شازده
موقع ضایع کرده در مقابل چهل و شش رای حاصل
نموده اند

از برلین ایضا
اعلا حضرت امپراتور
المان را جزوی سرمایه عارض شده بدانجه
از اطلاق مخصوص خودشان بیرون نمی آید

از لندن ۲۴ ربیع الآخر
آنچه از نتایج
انتخابات تاکنون معلوم شده است
خواهران آزادی شصت و هفت رای در موقع اکثریت حاصل کرده
هیچ موقع ضایع نموده اند

از لندن ایضا
عموم را اعتقاد بر این است
که بعد از ختام انتخابات هیئت وکلای تازه که
از خواهران آزادی تشکیل خواهد یافت چندان
بقا و دوامی در ناموریشان نخواهد شد
هرگاه اهالی (ایرلند)
خواهران آزادی را التزام نمایند
هیئت تازه اکثریت لازمی را حاصل نتوانند
کرد
که در آن صورت نیز تعطیل پارلمان مقتضی
خواهد شد

از پاریس ایضا
اسکونت (یعنی فائض)
بانک فرانسه از صدی سه صدی دوونیم پایین
آورده شده است

از لندن ایضا
مارکی دی هارتینگتون

دوباره به عضویت مجلس پارلمان انتخاب کرده شد

اخبارنامه (پال مال کزت) میگوید
از روش انتخابات چنان استنباط می شود که اکثریت اعضا
بر ضد وکلای حاضر رای بدهند
با اعتقاد اخبارنامه مذکور در هیئت حاضر وکلای تغییر
و تبدل واقع خواهد کردید

از پترسبورگ ایضا
ناخوشی علیا حضرت امپراتور
بیس روس رفته رفته شدت حاصل میکند
از غلبه خواب خیلی ضعیف شده است

از اتن ۲۳ ربیع الآخر
در مجلس مبعوثان امروز مسائل متعلق به بولیتیک
بموقع مذاکره آورده خواهد شد
روا پنهانی که در باره فسخ مجلس
مبعوثان در افواه بود تکذیب کرده شد

از لندن ۲۲ ربیع الآخر
اخبارنامه (مورینگ پست)
شایعه را که در باب وقوع ملاقات
امپراتورهای المان و روس بیان آمده بود
تکذیب میکند

از کلکتا ایضا
عبدالرحمن خان رو بکابل
پورش می برد
جزال استوارت نیز برای مقابله
کردن با خان مومی الیه پیش میرود

از بکرش ایضا
حکمران بلغارستان دیروز از بکرش
بجانب صوفیه مقرر حکمرانی خود مراجعت نمود

از قاهره ایضا
از جانب جناب خدیو مصر دستور العمل داده شده است
که برای رسیدگی محاسبات مالیه مصر
کومیسونی تشکیل کرده شود

از لندن ۲۳ ربیع الآخر
تاکنون برای مجلس پارلمان یکصد و پنجاه نفر
اعضا انتخاب کرده شده است

بموجب انتخابات مذکور
خواهران آزادی شازده رای اکثریت پیدا کرده اند

از لندن ۲۰ ربیع الآخر
اخبارنامه (دبلی نیوز)
میگوید (اورد بیکونسفیلد)
رئیس وکلای انگلستان
بسی برای دوات انگلیس که در برابرهای
برلین و وین اقامت دارد املاج داده است
که نقره اتفاق و اتحاد دو تین المان و اوستریا
را حکومت انگلیس بنظر امتنان و خوشنودی دیده است

از برلین ایضا
بطور موثق روایت می شود که در این
زیدی در میان امپراتورهای المان و روس
ملاقاتی واقع خواهد شد

از صوفیه ایضا
مجلس مبعوثان بلغارستان در چهارم ماه
اوریل آینده اجتماع خواهد نمود

از لندن ایضا
در انگلستان با انتخابات اعضای مجلس ملت
آغاز کرده شد
تاکنون نه نفر از خواهران آزادی
هفت نفر از خواهران وضع حاضر انتخاب شده است
که این حال بوجهی موجب تغییر وضع پارلمان
تواند شد

از لندن ۲۴ ربیع الآخر
اخبارنامه تایس میگوید
(اورد نور تیروک)
از پذیرفتن والیکری هندوستان استنکاف
نموده است

نیر اخبارنامه مذکور
مینویسد: ایوب خان

برضد انکلیسها اعلان جهاد نموده رو یکایلی پیش میبرد .

اخبارنامه (دبی نیوز) بموجب تلگرافنامه لاهور میگوید . محمد جان خان بیک تیب از لشکر بیان انکلیس برخوردارده بعد از زد و خورد انکلیسها را مغلوب نموده خود مو می الیه نیز در اثنای کیرو دار کشته شده است . اخبارنامه مذکور میگوید اینکه شایع شده بود قشون چین بسرحد روس تجاوز نموده است بی اصل است .

اخبارنامه (مورینگ پست) بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میگوید . اینروزها موقع سیاسی جزبال اوریس ملکوف در حالت تزلزل است .

از لندن ایضا در باره انتخابات تازه تاشام دیروز از قرار اطلاعاتی که حاصل شده است تا آنوقت از هواخواهان آزادی دو بست و هفتاد و یک نفر و از هواخواهان وضع حاضر یکصد و چهل نفر اعضا انتخاب شده است . هواخواهان آزادی تا کنون در انتخابات پنجاه و نه رای اکثریت حاصل کرده اند . در این صورت هرگاه انتخابات قطعه ایرلند هم داخل حساب نشود باز اکثریت مطلقه در طرف هواخواهان آزادی خواهد ماند .

داخلیه

جناب مستطاب شریف عبدالمطلب افندی امیرکرمه مکرمه روزشنبه گذشته بجهت ایفای رسم وداع بمابین همایون ملوکانه عزیمت و از حضور باهر انور اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل نموده فرمان مهرلمان امارت جلایله خودشانرا بلاواسطه از دست نباید پوست پادشاهانه اخذ و رسم وداع را بجا آورده مظهر انواع التماسات پادشاهی گردیده رخصت انصراف یافته اند . پس از آن در حالیکه جنابان عثمان پاشا وزیر جنگ و درویش پاشا مشیر اردوی خاصه و خلیل پاشا اجودان اول حضور همایون همراه بودند باراهیای مخصوص دولتی سوار شده بقصر همایون (باغ حاجی حسین) عزیمت فرموده بحضور شاهزادگان عظام کدر آنجا بدرس و تعلیم اشتغال دارند رسیده از جانب حضرات شاهزادگان عظام نیز

بکمال احترام پذیرایی شده شاهزادگان عظام را نیز وداع نموده باقیقهای مخصوص دولتی بوایور همایون (طلبه) که برای سواری شریف مشارالیه مخصوصاً آماده شده بود عزیمت فرموده اند . حضرات مشارالیهم نیز تا وایور مذکور جناب مشارالیه را مشایعت نموده اند .

روزشنبه گذشته مجلس مخصوص وکلا در باب عالی منعقد شده بود جهت مابیرا بکمال دقت بالاطراف رسیدگی نموده در آسباب بتازه کی قرار داده شده است . قرار مذکور را شب سه شنبه برای عرض بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی تقدیم کرده شده است .

روز چهارشنبه پیش مقرر بودن تقدیم نشان عالی را بحضور همایون اشعار کردیم اکنون آرمینکاریم . روز مذکور پنج دستکاه ارابه سلطنتی که یکی چهار اسبه بود از کالسکه خانه همایون همراه سعادتآب ابراهیم بیک افندی تشریفاتی و یاور مخصوص و چهار نفر ملازمان و چاوشان خاصه در ساعت هشت بسفارتخانه دولت علیه ایران فرستاده شده جناب جلالآب سقیر کبیر ایران باهشت نفر مستشار و نمایان اول و دوم و ترجمانان و سایر بالباسهای رسمی و نشانهای که حامل بودند بترتیب در اراها نشسته در حوالی ساعت نه بسرای همایون (بلدز) رسیدند . در جلو سرای همایون یک فوج سرباز خاصه صف سلام کشیده یکدستگاه موزیک نظامی نواخته می شد .

ارابها تاپله های سرای رفته جناب سقیر و صاحب منصبان پیاده شدند . جناب منیر بیک ایشیک اقامی باشی (رئیس تشریفات) در دم پله ها استقبال کرده یکسر بصالون بزرگ که اعلا حضرت پادشاهی تشریف داشتند عزیمت شد . در بالای پله ها جناب صواباشا وزیر خارجه رسیده باتفاق داخل حضور اقدس اعلا شدند . هیئت سفارت بقاعده و رسم ایران رسم تعظیم را در دو جایجا آورده در حالیکه جناب مستطاب رئیس الوکلا و جنابان وزیر جنگ و وزیر خارجه بالباسهای رسمی و جایلهای بزرگ خودشان در حضور همایون بودند جناب سقیر معظم نطقی بیان و نامه همایون را ابلاغ و نشان عالی را تقدیم نموده اعلا حضرت شوکت مآب پادشاهی ابراز کمال لطف و خشنودی و خصوصاً بواسطه استحکام روابط یگانگی در میان دولتین

بو سائل بلند امتنان شاهانه را بیان فرمودند . جناب سقیر با هیئت معیت انصراف نموده در اطاق تنفس صرف شربت و قهوه نمودند . در آن میان تنها جناب معین الملک سقیر کبیر بحضور همایون دعوت شده بقدر نیم ساعت اشرف از حضرت همایونی حاصل و از آنجا بترتیب سابق بسفارتخانه عودت کرده شد و این حرکت عزیمت و عودت در ظرف دو ساعت و ربعی تخمیناً صورت گرفت .

جناب سعادتآب علی حیدر پاشا امین صره همایون روز دوشنبه گذشته از راه شام وارد در سعادت شده است .

اخطار خیر خواهانه

(جریده عسکریه) در نسخه ۲۱ ربیع الاخر اینفقره نشان را در قسم غیر رسمی خود نوشته و عنوان را چنان بر میسازد که باقتضای مربوط بودن دولت ایران بمقام خلافت کبری برابره قویه معنویه جهت جامعه بکفطعه نشان شیر و خورشید تا آخر سخن . در اخبار نامهای دیگر هم نزدیک باینضمون و در همه آنها نام نامی اعلا حضرت شاهنشاه ایران را بلقب شهنشاه نوشته شده بعضی هم مطالبات خیر خواهانه در این ذیل مینویسند که کاش این دولت باهم متفق و یگانه می شدند و این اختلافات از میان برداشته می شد ! تأسف داریم از اینکه روزنامه های این مملکت اصلاح کنندگان احوال و اخلاق مردم باید باشند هنوز نمی فهمند چه خبر است و القاب پادشاهان و مطالب متعلق بایشان را چگونه باید نوشت . دولت چهار هزار ساله ایران هرگاه ارتباطی بدولت علیه عثمانیه دارد از بابت ارتباط مسلمانان بخلافت اسلامی نتواند شد تنها در میان مسلمانان تبعه هر دو دولت بواسطه جهت جامعه ارتباط مسلمانی هست که این ارتباط را باید محکم و استوار کرد و اخبار نامها باید در این کار خدمتها کنند . لکن دیگر پادشاه عظیم الشان ایران را شهنشاه ایران نباید نوشت . اینها دلیل نفهمی است در نظر بیگانگان اسباب ریشخند و در دل دوستان مایه تنفر است .

روز جمعه گذشته چهار ساعت از روز رفته در محو هه آبادی در کوچه (خاتم اوغلی) پشت سرخانه جناب احمد رامش پاشا مقرب الحضرة

العلیه حاجی میرزا رضی منشی سفارت سنیه ایران را پنج نفر عساکر بحری لخت کرده کبسه پول و بند سبت او را برده خودش را هم مختصر صدمه زده اند . خدا این امن وامان را از ما نگیرد ! عجب است باین تفصیل شنیدیم سفارتخانه های دول منجمله از جانب اباعالی تحریرات عمومی فرستاده اند که احاد ناس را غدغن است سلاح همراه خود نداشته باشند تبعه خارجه را هم سفرای کرام اطلاع از این غدغن بدهند . کویا سفر اهرم متفقا جواب رد داده اند که این وضع شهر و اطراف مقضی است همه تبعه ماسلاح ببوشند . بین تفاوت ره از کجاست تا بکجا ؟

حکایت پول منالک هم از این قبیل است در این حالت پریشانی این متالک هم یک درد و گرفتاری برای اهالی شد . موجب پریشانی و شکستن دادوستد در این تنگی و بستگی کارها کردید . روزنامه های این ملک هم اب بسته یک کله سخن نگفتند .

برای ساختن راه آهنی از اسلامبول تا بغداد و استیجار راه آهن از مید و تکمیل نمودن عملیات راه مذکور تا (اطه بازاری) کوه پانی مرکب از (بانک دوده و کونت کوران) و (بانک دو کونستروکسیون دو فرانس) نام بانکهای پاریس و (مسیو اوره) و بانک عثمانی تشکیل یافته است . (مسیومیه) نام شخصی از جانب کومپانی مذکور بطور وکالت از پاریس بدر سعادت فرستاده شده است که در این خصوص باباعالی مذاکره و فراری بدهد وکیل مومی الیه فردا بدر سعادت وارد خواهد شد . موی الیه از ورود مراتب را بطور مخصوص باباعالی اظهار خواهد نمود .

جناب دولتآب کمال باشا را که از اعضای اعیان کرام است بکمال تاسف شنیدیم بسیار ناخوش هستید . اعانه صحت و تندرستی جناب مشارالیه را از خدای خواهانیم .

جناب سعادتآب عزیز پاشا والی معموره العزیز بر روز شنبه گذشته بمجل ماموریت خود عزیمت نموده است .

جناب مسیو فورنیه سفر دولت فرانسه برخصت

دولت متبوعه خودشان امروز بجانب پاریس عزیمت خواهند نمود .

جناب کونت کورتی سفیر دولت ایتالی نیز برخصت دولت متبوعه خودشان بطور موقت فردا بجانب مملکت خود عزیمت خواهد کرد .

بموجب تلگرافنامه که از قلبه رسیده است از جانب ولایت روم ایلی شرقی برای تحقیق و رسیدگی واقعه مظالم سمت (قرجه علی) که عساکر ملی روم ایلی شرقی ودا وطلبان بلغار متجاسر شده بعضی از دهات مسلمانان را سوخته و مصدر باره حرکات ناشایست شده اند . کومیسونی مرکب از سه نفر اعضای مسلم و چهار نفر عضو بلغار و یک سرهنگ عساکر ملی تشکیل و بد آن سمت فرستاده شده است . کومیسونیون مذکور بمجر دورود آنجا چند نفر از پیش قدمهای مقصرین را گرفتار و حبس نموده است .

اعلان رسمی

گاه گاهی در بعضی از اخبار نامها دیده می شود که آیات کریمه و احادیث شریفه را بهینه نقل می نمایند این یکی سبب عدم حرمت و رعایت است . بنا بر این بموجب امر و اراده کرامت عاده اعلی حضرت اقدس پادشاهی بعد از این نباید کسی در اخبار نامها آیات قرآنی و احادیث را عینا نقل نماید ولی میتواند در حین لزوم مآل آیات و احادیث را بطور تفسیر و ترجمه نقل نماید .

در باب مسئله حدود یونان بقرار داد دولتهای اروپ که عبارت از تشکیل یک کومیسونیون مختلط از نمایان دولتهای اروپ برای انجام دادن مسئله مذکور است باباعالی نیز همراهی نموده است . ولی باباعالی کاغذ عمومی بسفرای اروپ که در اسلامبول هستند فرستاده ضمنا خواهش نموده است که کومیسونیون مذکور در اسلامبول تشکیل یابد . هنوز از سفرای مشارالیهم در این باب جوابی داده نشده است .

(وقت)

در باب مسئله حدود قره طاغ که از جانب هیئت وکلای فخرم در مقابل (کوسینه) و (یلاوه)

داده شدن اراضی دیگر را بحکومت قره طاغ قرار داده شده بود و صورت قرارداد مذکور برای عرض و تصدیق و صدور اراده سنیه آن نمایان همابون تقدیم شده بود شب یکشنبه گذشته اراده سنیه ملوکانه در این باب شرف صدور یافته مراتب بجانب (کونت کورتی) سفیر ایتالی که در میان باباعالی و حکومت قره طاغ واسطه انجام دادن این مسئله است تبلیغ شده است . سفیر مشارالیه نیز صورت قرارداد مذکور را بدر بار دولت ایتالی فرستاده است که از مراتب حکمران قره طاغ را اطلاع داده شود .

اعلان

در زرجابیت اعلی حضرت پادشاهی شب جمعه آینده که بیست و هفتم ماه عربی و رومی است چهار ساعت و نیم از شب رفته در تئاتر (تماشاخانه) (وردی) که در یک اوغلی واقع است بال بسیار خوبی داده خواهد شد قیمت دخولیه بال مذکور یکمدهد لیرای عثمانی است . چون اساس بال مذکور مبتنی بر یک مقصد بزرگ انسانیت است و حاصلات آن هر چه باشد بجمعیت آذقانیور (اداره مکتب اثاث ملت ارمنه) و مصیبت زدکان قطع و غلای سمت اناطولی مصروف خواهد شد . بنا بر این امیدواریم که عموم ایلی وطن محض ابراز آثار انسانیت همت خودشان را در خریدن بلیت بال مذکور در بیغ نمایند که بدینوسیله هم خدمتی در راه انسانیت نموده وهم چند ساعتی خودشان از آن بزم مسرت آیین محفوظ بشوند .

(مظالم بلغاریان در روم ایلی شرقی)

کاغذی بعنوان فوق از بخبر روم ایلی شرقی داشتیم اینک ذیلا و مترجا در اینجا نقل میکنیم .

بجهت تسکین شورش مختصری که در این نزدیکی در سمت (قرجه علی) که در جانب جنوب روم ایلی شرقی واقع است بموجب دستور العمل والی ولایت روم ایلی شرقی علاوه بر عساکر ملی که در قصبه (خاصکوی) حاضر بودند از اطراف وجوانب نیز بقدر لزوم از سواره و پیاده جمع آوری و برای تادیب شورشیان بسمت بالکنان فرستاده شد . در اثنای راه سه چهارم مقابل عساکر هر قومه نیز از بلغاریان بی باوسر بطور دا و طلب با آنها ملحق

شده از سواره و پیاده بلغاریان هر کسی که میتوانست اسلحه از قبیل شمشیر و تفنگ و غیره برداشته از عقب روان می شدند . همینکه از قصبه بیرون شدند و هنوز کرد و غبارشان پیدا بود بکمال بی نظمی دست به نهب و غارت اموال مسلمانان کشوده بهر که در اثنای راه از مسلمانان میخوردند لخت و عریان نموده در ضرب و جرح و قتل هیچ فرو نمیگذاشتند حتی پیش از آنکه بمحل مذکور برسند بقریهای (تکیه) و (بیاض قصبه) و (موصاتیلی) که در مسافت یک ساعت و نیم قصبه خاصکوی واقع شده اند هجوم کرده بختهای مسلمانان ریخته اموال و اشیاء و نفود و حیوانات هر آنچه داشتند غارت نموده درباره مسلمانان در نهایت وحشت و بی باکی رفتار نموده پس از آنجاها گذشته بداهات بلکان که مقصودشان بود رسیده اند بیچاره اهالی مطیع آنجاها نیز بخیال اینکه اینها بجهت جستجوی اهل شورش آمده اند و آنان را آزاری نخواهند رسانید همگی باستقبال عسا کرمذ کوره از دهات بیرون آمده آنها را بکمال احترام پذیرایی نموده بقریهای خودشان داخل کرده صاحب منصبان بلغار را نیز بمنازل مخصوصی که پیش از ورود آنان آماده نموده بودند فرود میاورند . در این اثنا بناگاه بموجب دستور العمل کوماندان عسا کر شیور نظامی زده شده عسا کرملی بلغار همه اهالی را دو قسمت یعنی ذکور و اناث را از همدیگر جدا نموده هر کدام را در سمتی نگاهداشته پس از آن بختهای اهالی یورش برده همه اموال و اشیاء حتی حیوانات اهل دهات را غصب و غارت نموده پس از آن جمعی از عسا کرملی و داوطلبان بلغار بروی مردان و پسران اهالی هجوم آورده از ضرب و جرح و قتل هیچ فرو نمیگذاشته سهل است که جمعی دیگر از آنان بچنانبزن و بیجهت اهالی یورش برده در نهایت سخت دلی و بی ادبی بهتک عرض و حقارت ناموس زنان و دختران مسلمانان اقدام و با توابع فضایل ارتکاب نمودند چنانکه تاله و زاری زنان و دختران و اطفال معصوم بفلک میرسید . پس از اجرای اینگونه مظالم دلخراش دهات مذکور را آتش زده خاکسترش را بیاد دادند . از کسان چند موثق الکلم که خود در این وقایع مؤله حاضر بوده اند اطلاع حاصل نمودم که از حدود بالکان که در داخل (خاصکوی) است ده پارچه دهات و بیست دهکده دیگر از ملحقات (خرنیلی) با آتش بیداد بلغاریان سوخته اموال و اشیاء اهالی

اسلام را چنانکه در بالا ذکر شد غصب و غارت نموده بکمال وحشیگری بقتل نفس و هتک عرض آن بیچارگان پرداخته اند میتوان گفت که از چندین عصر تا کنون در هیچ سمت دنیا از هیچ ملتی بملت دیگر اینگونه ظلم و تعدی واقع نشده است (اینها همه نتایج مدیئت و عدالت اروپ است) بعد از همه اینها باز دست از کریان مصیبت زدگان نکشیده بموجب دستور العمل کوماندان عسا کرملی بسیاری از اهالی را بیپناهانه تحقیق مطلب دست بسته با تفاق عسا کرملی و داوطلبان برای تسلیم شدن بحکومت بقصبه میفرستند که در اثنای راه پیش از همه مصائب باین بیچارگان حقارت نموده تادرون قصبه بضر و سبلی و مشت و قنداق تفنگ دست بسته و پای پیاده و بازو شکسته با سر و اندام خون آلود تا کنار قصبه آورده در آنجا سخت و اباس آنان را تا کفش از پای بیرون کرده داخل قصبه و بدون سؤال و جواب و تحقیق و تدقیق لخت و برهنه بچس انداخته اند . که این حال یعنی عدم سؤال و جواب حکومت نیز مزید نامیدی و یأس آن بیچاره گان شده در آن تکنا بکمال ما یوسی مشغول گذراندن روزگار خود میشوند . خلاصه کلام پس از اجرای اینهمه مظالم طاقت فرسا اطلاع حاصل نمودیم که . جناب دوله آق ربؤف پاشا والی ادرنه بجهت مذا کراه مطلب عمده و مهمی بقصبه (خرمنلو) آمده جناب علقو پاشا والی روم ایلی شرقی نیز از قبله بخرمنلو عزیمت نموده در آنجا با همدیگر ملاقات و یک شب در آنجا مانده اند فردای آروز وداع نموده هر یک بمقر حکومت خود باز گردید جناب علقو پاشا در مراجعت بقصبه خاصکوی آمده اهالی اسلام قصبه مذکور که برای عرض تظلم از جان و دل مشتاق چنان روزی بودند با چشم اشکبار و دل داغدار بهزار گونه امیدوار یها باستقبال والی مشارالیه شتافته در نهایت احترام از ایشان پذیرایی نموده بمنزل مخصوصی که برای ایشان آماده کرده بودند فرود آورده بعضی از معتبران و ریش سفیدان اهالی اسلام برای ایفای رسم خوش آمد و تقدیم عرض خالی بامید داد خواهی بامضا و مهر بسیاری از معتبران اسلام بحضور والی مشارالیه رفته پس از اجرای رسم خوش آمد عرضحال مذکور را بحضور والی مشارالیه تقدیم و شفاها نیز عرض تظلم و اظهار داد خواهی میکنند چه فائده پاشای مشارالیه بسبب حدت مزاج و تکبر و تجبری که دارند عرضحال مسلمانان

بیچاره را نیم نگاهی بکوشه چشمی نکرده مانند اوراق باطله درهم بچیده بچیب خود میاندازد در جواب عرض شفاهای اهالی نیز خود مانند حاکم مدعی نسد نشسته و سخت میکوبد . در اینصورت اهالی هم بالطبع آنچه میدانند نمیتوانند بگویند سهل است که از گفته نیز پشیمان می شوند . اهالی اسلام وقتیکه از والی و حکمران مملکت کدمن جمع الجبهه اقتدار نگاهداری امن و آسایش ملک را دارد باینند رجعا ما یوس بشوند دیگر بچه امید در میان این طایفه ظالم و وحشی نمیتواند زیست بکنند . مگر (دستی از غیب برون آید و کاری بکند) خداوند سبحانه که سبب الاسباب و دادرس مظلومان است سببی خلق سازد که اسلامیان را از این کرداب مصیبت نجات بدهد . باری بواسطه تخبرهای پنهانی چنان مسموع شد که با غاریان باینگونه تعدی و مظالم اکتفا ننموده در خیال قلع و قمع ریشه مسلمانان از روم ایلی افتاده اند میکوبند در میان خودشان قرارداد داده اند که هنگام فرصت شورش عام نموده با تفاق همدیگر بسر مسلمانان هجوم آورده همگی را بیکبار قتل عام نمایند . لهذا از جانب عموم مسلمانان روم ایلی شرقی از باب عالی و حضرات سفیرای دولتهای بزرگ که در اسلامبول اقامت دارند بتام انسانیات عطف نظر مرحمتی را درباره مسلمانان آنجا بکمال عجز و الخاح استرحام می شود که لطف قادر اینباب چاره اندیشند که عموم اهالی اسلام را از روم ایلی شرقی پیش از وقوع این تصور بلغاریان یعنی قتل عام بجای مناسبی کوچ و هجرت بدهند . آنچه از مظالم بلغاریان در این مکتوب عرض نمودم هنوز از هزار یکی و از بسیار اندکی نیست .

✽ اندکی باتو بیکم ز پریشانی دل ✽
✽ رسم آزرده شوی و زنه سخن بسیار است ✽

خارجیه

اخبار نامه (کورسپوندانس بولیتیک) میکوبد . جنرال اغتایف از جانب دولت روس باماموریت مخصوصی بجانب (پکین) پای تخت دولت چین فرستاده شده است . اینکه شایع شده بود هرگاه پرنس ارولوف سفیر دولت روس از سفارت

پاریس بطور قطعی انفصال یابد جنرال اغناتیف
بجای او بسفارت پاریس معین خواهد شد
بی اصل است .

اخبارنامه (کولوس) میگوید . مناسبات
دوستانه دولین فرانسه و روس بجهت اینکه دولت
فرانسه در خصوص تسلیم (هارتمان) خواهش
دولت روس را نپذیرفت تغییر نیافته است .
زیرا دولت روس هیچوقت نمیخواهد بدین سببهای
بیجا اظهار رنجبندی از دولت فرانسه نموده مناسبات
دوستانه را قطع نماید که دشمنان روس از این امر
فایده مند بشوند .

الکتريك

الکتريك جسمی است جاری و ساری و بی وزن
و ماهیتش نامعلوم و جذب و دفع و حرارت و نور
از آثار مسله و معلومه آن است . وجود و جسمیت آن
از آثار مذکور به استخراج شده است . وجه
تسمیه این نارجذبه به الکتريك این است که در لغت
یونان کهر بار (که جسمی است لیونی و جلا پذیر
و نیم شفاف و از انواع صمغ بطم والک است)
الکترون میگویند و چون قدما قوه جذب را اول
در این جسم مشاهده کرده اند لهذا عموما این قوه
طبیعی را از روی قاعده زبان یونانی به صمغ
مذکور نسبت داده الکتريك گفته اند یعنی
(کهربائی) . و الآن در میان حکمای اروپا
و عثمانی و ایرانی قوه (جذب و دفع) باین نام یعنی
(الکتريك) علم شده است . ولی بعضا مترجمین
ترك و عرب آنرا بنارجذبه و قوه کهربائی و سیاله
برقیه و مانند اینها نیز تعبیر نموده اند (در باب
این قبیل کلمات که از فرنگیان اقتباس شده است
انشاء علی حده سخن گفته خواهد شد) . اگر
بخواهیم در اینجا تاریخ انکشاف و تصرفات
و ترکیبات این جوهر جذاب را بیان نمایم حجم نامه
مساعد نیست در اینجا به بیان نبذه از قواعد عمومی
و بعضی از آثار و خواص آن بطور اجمال اکتفا
خواهیم نمود .

مخفی نماند که اثر الکتريك بلا محرك ظاهر
نمیکردد . و محرك هم عبارت از چند وسایط است
از قبیل مالش یا دلك و ترکیب یافتن دو جوهر فرد
عنصری یا یکدیگر و ضربت و انجرار و تسخین
و غیر ذلك .

ولی مالش و ترکیب بالکیمیا عمده وسایط ظهور
الکتريك هستند .
مالش باین معنی واسطه تحريك و صدور
الکتريك میگردد که هرگاه جسمی را خصوصاً
لاک و کهر یا بلور و کاغذ را با پارچه ماهوت
و یا پارچه ابریشمی و یا پوست کربه و خز
و مانند آنها بمالند بر سطح اجسام مذکور سیاله
الکتريك ظاهر میگردد در آن هنگام اگر چیز
سبکی مانند پروکاه و ریزه کاغذ را نزدیک آن جسم
مالش خورده بدارند همه از طرف جسم مذکور
بشدت جذب شده بدو میچسبند . ولی در وقت
تجربه غفلت نشود در جای بخار دار مثل حمام
و غیره و با چیزهای نمدار مثل کاغذ (رطوبت دار)
و بالاکتر و غیرهم عمل وفق نمیدهد چون بخار
و رطوبت این قوه را ناقل است پس مانع ظهور آن
میگردد . لابد بجهت موفقیت در عمل باید اجسام
و مکان همه خشک و خالی از رطوبت باشند . مثلاً
هرگاه کسی بخواهد بر بالای صفحه کاغذی بواسطه
مالش الکتريك ظاهر سازد اولاً پارچه کاغذ را در بالا
نموده بدو انگشت دست چپ از یک گوشه آن گرفته
آنرا قدری بگرمی آتش بدارد تا رطوبت آن بکلی
زایل گردد بعد فوراً آنرا بر بالای زانو یا کتابی
کذاشته با پوست و یا ماهوت خشک چند دفعه سطح
آنرا دلك نماید فی الحال بر روی آن کاغذ اثر
الکتريك حاصل و خواص آن هویدا میگردد
یعنی اگر سر انگشت را بر روی صفحه برسانی
از همان موقع تلاقی سر انگشت و کاغذ برق
تندی و رعذک بسیار ضعیفی از دوری دو وجه
مسافت دیده و شنیده میشود البته این تجربه در تاریکی
باید بشود . اگر پروکاه و مانند آنها را نزدیک
سطح کاغذ بدارند اجسام خفیفه مذکور را بشدت
جذب میکنند و اگر بخواهند لای کاغذ را از هم
باز کنند چنان از هم باز میشود که گویا هر دو را بهم
چسبانیده اند و اگر در تاریکی باز کنند از جای
انفصال سطحین روشنی چون نور کرک شتاب
ساطع میشود .

جمع اجسام عموماً محل ظهور و صدور
الکتريك میتواند شد ولی اینقدر هست که چون
بعضی از اجسام بشدت ناقل الکتريك هستند
در حین مالش آنچه الکتريك حاصل میشود از آن
جسم بدست نقل شده از دست به بدن و از بدن
بزمین پیوسته محو و زایل میگردد و وقت از برای
این تجربه که (آتافی الواقع از این جسم الکتريك

صادر شده است یانه) نمی ماند ولی اجسامی که
ناقل الکتريك نیستند در حین مالش الکتريك
در هر جا که ظهور کرد همچنان مانده دیگر بدست
منتقل نمیشود و وقت از برای تجربه باقی میماند .

ولی از برای دفع محذور تجربه اولی یعنی
طریق ثابت نمودن اینکه بواسطه مالیدن بر آهن
و غیره نیز الکتريك ظاهر میشود این است که اول
آن میل آهن و سایر جسم ناقل را باید تجزیه نمود
باین معنی که از برای آن میل قبضه از یکی از اجسام
غیر ناقله مثل بلور یا استخوان میسازند و از آن
قبضه گرفته میل آهن را با پوست و یا ماهوت و غیره
مالش میکنند آن الکتريكی که حاصل میشود واقعا
از سطح آهن رو بطرف قبضه بگریان می آید ولی
چون قبضه میرسد بجهت غیر ناقل بودن آن دیگر
قوت گذشتن از دست را ندارد بالطبع بر بالای آهن
می ماند و آهن هم مانند کاغذ فوق الذکر و کهر با
وامثال آنها جذب اجسام خفیفه میکند و مدعا ثابت
میشود .

اجسام عموماً منقسم بدو قسم میشوند یا ناقل
الکتريك و یا غیر ناقل الکتريك میباشند . ناقل
الکتريك آن اجسامی هستند که بنا به تجربه های فوق
حین حصول الکتريك آنرا بدست و بدن و زمین
بگذرانند آنها از این قبیل هستند اولاً جمیع فلزات
و خصوصاً آهن بشدت ناقل است . بعد از آن
سنگ سرمه (بلومبارین) و (انتراسپت)
و (کوك) سوخته زغال سنگ و زغال چوب و بعد
از اینها آبهای شور و شیرین و بخارات و جمیع نباتات
و حیوانات و جمیع جسمهای رطوبت دار بعضی
کتر از بعضی ناقل الکتريك هستند .

اجسام غیر ناقل الکتريك جسمهائی میباشند
که الکتريك در حین مالیدن از آنها بدست و بدن
و زمین نکند و آنها از این قبیلند کوبکد و انواع
بطم (الک) و لاک و لاستیک و استخوان و انواع
بلور و ظرف چینی و جواهر و جمیع روغنها چون
ترنبین و بلسان و زیت و امثال آنها و هوای
خشک و جمیع (گازها) یعنی روغنها غیر ناقل
الکتريك هستند و الکتريك مستحصه را به بدن
و زمین نمیکدرانند .

امضا

م

(باقی دارد)

در عمارت زمستانی* اعلا حضرت امپراتور روس بعد از وقوع سهوه قصد آخری بکمال احتیاط تدابیر فوق العاده بکار برده می شود از جمله تدابیر احتیاطی این است که در هر مرتبه عمارت مذکور و در ویام آن از عسا کر اردوی خاصه بقدر کفایت فراول گذاشته شده است . صاحب منصبان فراولان مذکور نیز از جمله اشخاصی قرار داده شده است که همه خدام و عمله ونوکر و منسبین عمارت میباشند . هر گاه شخص بیگانه در عمارت را مذکور دیده شود هر کس که باشد گرفتار و محبوس خواهد گردید .

جنرال (سوکولو یف) کوماندان لشکر روس که در سمت (کلچیه) سرحد چین است بجنرال کوفان والی ترکستان روس کاغذی نوشته از عدم کفایت لشکر روس در آسامان سخن گفته و از جنرال مشارالیه تکلیف خواسته است . جنرال مشارالیه در جواب نوشته است که . از اینجا بملاحظه وضع حاضر آسیای میانی که بسیار خطرناک و از هجوم ترکانان نیز بیم هست تکلیف فرستادن ممکن نیست . ولی مطلب را به پترسبورگ نوشتم که در این باب آنچه مقتضی است بعمل بیاورند .

کاغذ از هندوستان

شخص آگاه محترمی از بزرگان انگلیس میگوید . این روزها در هندوستان مطب مهم و معتالی نیست . وضع افغانستان عجالت مشوش و عاقبت آن هنوز غیر معلوم است و این یکی اظهار من الشمس است که افغانان هیچوقت با عسا کر انگلیس مقابله نمیتوانند کرد بعلت اینکه نه اسلحه دارند و نه انتظام و نه مهارت در جنگ و نه انضاط با هم دیگر . اگر دوباره کار بر کارزار موقوف و منوط بود هیچ جای تردید بود که انگلیسها هر چه میخواهند در باره افغانستان میتوانند بکنند ولی بملاحظات بسیار در باب مخارج جنگ و اقامت لشکر انگلیس در کابل و سایر جاهای افغانستان و تعیین مدت اقامت در آنجاها کسی نمیتواند برای خود را بیان نماید . و نیز هیچکس اطلاع ندارد که آیا افغانان ضمیمه مستلکات هند خواهد شد و یا اینکه از جانب انگلیس باز بامر دیگری از خود افغانان سپرده شده عهدنامه تازه در میان بسته خواهد گردید و نفوذ انگلیس بجه درجه در آنجاها

جاری شده و سفیر تازه برای ایفای شرایط عهدنامه تازه که از جان عزیز خاطر جعی داشته باشد معین خواهد شد یا خیر . ولی چنانکه خواهی حافظ میگوید . (بقدر پیش خود هر کسی کند ادراک) مانیز قیاس میکنیم که تا چند ماه دیگر لشکر انگلیس در کابل و قندهار خواهد ماند و عاقبت کار از اطلاق و استقلال افغانستان جز نام باقی نخواهد ماند .

در حقیقت این یکی شایان مطالعه است که مالک مشرق زمین و خصوصاً بلاد اسلامیت را اقوام مغرب زمین چگونه در حیطه تصرف خود در آورده اند . چند بار در صحایف (اختر) دیده ام که شماینر برای این مطلب افسوس میخورد و مینویسد که وظیفه مسلمانان این است که رشته انضاطی در میان هم دیگر محکم نموده در نگاهداری منافع و اعتبار خودشان کوشش نمایند . ولی بانفقاد من هیچوقت این طور نخواهند کرد حالا کار از کار گذشته است و فرصت رفته را نتوانید باز خوانید . ولی ملک اسلامیت که از نطاول مغرب مصون است و از ترقی آن هنوز در دلها امیدواری هست ملک ایران است . زیرا نه قرض دارد و نه شورش و اغتشاش داخلی و نه پای مداخله دوتنهای بیگانه . هر گاه دولت ایران این فرصت را غنیمت دانسته در راه ترقی پای پیش گذارده اقدامات فوق العاده در آبادی ملک و مملکت بکار ببرد ممکن است هم خاک خود را وسعت داده هم نام خود را که از قدیمترین و بلندترین نامهای اقوام روی زمین است در این عصر در میان سایر ملل بشکوه و رونق جلوه گر نماید .

اخبار نامه نایس صورت خطابه علیاحضرت ملکه انگلستان را که در اثنای تعطیل مجلس پارلمت خوانده بودند در صحایف خود نوشته بود مانیز مناسب دیدیم که ترجمه آن را در اینجا نقل نماییم :

(ترجمه خطابه)

لوردها آقایان من

بموجب احکام قانون اساسی انگلستان هنگام ختام مذاکره مجلس پارلمت (مجلس عمومی) نزدیک شده است لهذا بجهت پاره ملاحظیات سیاسی و داخلی مناسب دیدم که چند روزی برای تزه و انتخاب اعضای تازه تعطیل نمایم . خدمات نیک شما که زیاده

بر مدت شش سال است در راه نگاهداری امنیت و آسایش مملکت بکار برده در هر گونه وقایع عمدتاً و مسائل مهمه چنانکه خود شیعه غیرت و حجت شماها است بکمال تدقیق و تحقیق بمذاکران عربی و عمیق پرداخته و محضرهای لازم آنها را در وقت و زمان معین برای تصدیق بحضور ما تقدیم نموده از نیکی نیات و استقامت شماها که در ترویج مسائل سیاسی مملکت و آسایش و امنیت عمومی علیالتوال بکار برده اید کمال خشنودی را داشته از اظهار تانف و تشکری که از جهت مفارقت شما حاصل شده است نمیتوانم خود داری بکنم . و شماها بیان میکنم که در خصوص نگاهداری آسایش اروپا بسیار دواتها مناسبات ماصمیمی و خالصانه است .

در باره افغانستان اقدامات لازم بکار برده می شود که بزودی امنیت و آسایش در آنجا حاصل بشود .

محضری را که در باب وقوع قحط و غلاد در قطعه (ایرلند) و چاره سازی آن نوشته بودید بکمال امتنان تصدیق نمودم . بدیهی است که اهالی ایرلند نیز بقصین حاصل نموده اند که مجلس پارلمت در باره آنان نهایت مهربانی را معمول داشته است . پیوسته ترقی و آبادی قطعه مذکور را آرزو مند هستیم .

بیشترها از ایستادگی معاملات تجارت خیلی افسوسمند بودم ولی اینروزها از شنیدن خبرهای ترقی تجارت عمومی نهایت خوشوقتی را دارم .

هر چند که امسال قسم بزکر و زراع که کم کارشان محض زراعت است خیلی متضرر شده اند ولی نیات و استقامت آنان در مقابل اینگونه خسارت حقیقه شایسته تحسین است . امیدوارم که خدای متعال امسال در زراعت فیض و برکت احسان فرماید .

در خصوص تنزل امر زراعت مملکت ما که مسموع شد برای تدقیق و تحقیق علت آن دستور العمل دادم که کمیسیون تشکیل کرد شده اسباب ترقی آنرا جستجو نموده اقدامات لازم را در اینباب بکار ببرند . معلوم است اسباب ترقی آن از راپورت کمیسیون مذکور ظاهر خواهد گردید .

در باب انتخابات تازه پارلمت در قطعات مختلف انگلستان شروع بکار شده است

از خدای خواهد نیک بخنی اها ماست موافق

اخبار نامه

میگوید . از جناب و فرزندش موسی فرستاده شده افغانستان که در بوده اند . در که افغانیان را هیچ شبهه و جانه داشته اند که همی

شروط آن آماده که در مسافت در آنجا مذاکره

بدهیم . امرای بموقع مذکور

نیز اخبار لاهور میگوید یعقوب خان کاغذ لشکر انگلیس نوشته بوده است طرفین حرکات

در احوال وقت

اخبار اخبار و بازرگان صحیح پیش کشیده از آدم سخن در در پای نیستی

او است و در خفا ولنت ابدی و (تاری)

و متاقین و ابرار می نمودند . در را کرم ساختند فوجی از ماهی میانند دیدم

ولا جور می بهیجان آمده

از خدای خواهانم که نتیجه انتخابات تازه را درباره نیک بختی اهالی و عموم تبعه ما که خود منتهای آمال ماست موافق نماید .

اخبارنامه (نایس) بموجب تلگرافنامه کابل میگوید . از جانب یعقوب خان امیر سابق افغانستان و فرزندش موسی خان کاغذی بجزال روپرس فرستاده شده است . کاغذ مذکور را همه امرای افغانستان که در غزنی اجتماع دارند نیز مهر نموده بوده اند . در کاغذ مذکور نوشته بوده است که افغانیان را در نیات دوستانه حکومت انگلیس هیچ شبهه و جای تردد نمانده است . لکن اظهار داشته اند که همگی برای عرض مطاوعت و مذاکرات شروط آن آماده هستیم که بموقع (میدان) نام که در مسافت بیست و پنج میلی کابل است آمده در آنجا مذاکرات و شروط مطاوعت را قرار بدهیم . امرای کوهستان و لوغان نیز برای مذاکره بموقع مذکور دعوت کرده شده اند .

نیز اخبارنامه مذکور بموجب تلگرافنامه لاهور میگوید . از جانب موسی خان فرزند امیر یعقوب خان کاغذ مخصوص جداگانه نیز بکوماندان لشکر انگلیس که در کابل است فرستاده شده ضمناً نوشته بوده است که در صورتیکه بموجب منافع طرفین حرکات خصمانه را انجام داده شود اهالی

از ترجمه حکایت تالک

و در احوال و قصص کرام شعرا و بزرگان و در اخبار اخبار و جوان مردان ابواب گفت و شنید باز و قانون صحبت ساز نمودند . و داستان باستان پیش کشیده از طوفان نوح و از تاریخ خلقت بنی آدم سخن در پیوستند و احادیثی چند در باب دریای نیستی که مرجع جان مردگان بسوی او است و در خصوص عذاب اہم و عقاب عظیم و لذت ابدی و عیش سرمدی که در حفره تاریک (تاری) و در بهشت جاودانی برای کفار و منافقین و ابرار و مؤمنین آماده و مهیا است بیان می نمودند . در هنگامیکه متور و هزائیل صحبت را گرم ساخته از این قبیل سخن می پرداختند فوجی از ماهیان دربارا که عوام ماهی بونس میانند دیدم که فلس هر یک مانند طبقی از طلا و لاجورد می نمود که از جنبش و ملاحظه آنها دریا بهیجان آمده امواج کران چون اشتر مست کف

افغانستان نیز عموماً در باره انگلیسها اظهار دوستی و محبت نموده بعد از این بوجهی بر ضد انگلیسها حرکت نخواهند نمود .

اخبارنامه (پل مل) بموجب کاغذ اخبار نیکار قندهار میگوید . عبدالرحمن خان بقریه (قوندوز) که در نزدیکی موقع (غاده قوم) واقع است وارد کرده است . اردوی ترکستان افغان بخان موسی الیه اظهار انقیاد و اطاعت نموده است ولی مقصود خان موسی الیه در باره انگلیسها هنوز معلوم نیست . نیز اخبارنامه مذکور میگوید یکدسته لشکر افغان که از جانب غلام حیدر خان بر ضد عبدالرحمن خان فرستاده شده بود بخان موسی الیه در بدوستانه در جرجک هواخواهان او درآمده اند . لهذا فرقه لشکر یان انگلیس را که در جلال آباد بودند دستور العمل داده شده است که بسمت (کندمک) مراجعت نمایند .

اعلا حضرت الکساندر امپراتور روس در ابتدای جلوس خودشان باینکه بدون خورزی و شورش و اختلال به بیست و سه ملیون از جمله اهالی روس را که بزرگ زادگان مانند زرخر بدکار میفرمودند حریت و آزادی بخشید و بدین جهت طرف تحسین دولتهای اروپا و مزید

برلب آورده غریب و از جان می کشیدند . در عقب ایشان جچی از مردم دریایی را بنظر در آوردم که هر یک نفیری از استخوان و صد فهای خیم اندر خیم دریایی در دست گرفته و عراده (آنقرت) را در میان گرفته بودند اسبهای بجزی که از برف سفیدتر بودند بر عراده بسته مانند شیر غضب آلود کف بر دهن آورده با چشمهای خونین آب دربارا از هم شکافندی گذشتند و جاده وسیعی در عقب خود می گذاشتند . عراده رب النوع از صدنی بود باشکل عجیب و هیکل غریب که در سفیدی و صفا از عاج مصفا باج کرفتی و چرخهای آن از طلای احمر بودی . کوپی آن عراده چون مرغابی بر روی آب پریدی . گروه انبوهی از حوریان هر یک اکلیلی از گل بر سر نهاده در حوالی عراده شناوری میکردند . زلفهای مشکین هر یک بر پرودوش بلورین ریخته از جنبش نسیم چنان و چون عنبرسارا در روی آب پراکنده و پریشان بود . رب النوع

خلوص تبعه خود شده اند باز تا کنون پنج بار در باره امپراتور مشارالیه سوء قصد واقع شده است .

بار اول در شانزدهم ماه اوریل فرسنگی سال ۱۸۶۶ میلادی در پترسبورگ در حالتیکه اعلا حضرت امپراتور میخواستند سوار ارابه بشوند قارقوزوف نامی از شاگردان مکتب طبانچه بروی اعلا حضرت مشارالیه خالی نموده قومیساروف نام شخص از گروه عمله نیز در آنحضالت بازوی قارقوزوف را گرفته هدف کلوله را که شخص امپراتور مشارالیه بود تغییر داده امپراتور را از آن مهلکه رهائی داده است . در ثانی در اذای این خدمت شخص مذکور بموجب اراده امپراتوری بجزک بزرگ زادگان داخل کرده است .

سوء قصد دومی در ششم ماه حزیران سال ۱۸۶۷ میلادی در پاریس در هنگامیکه اعلا حضرت امپراتور بادونفر از فرزندان خود از جانب ناپلیون سوم فرانسه در جنگل (بلونیا) بتماشای عرض لشکر مدعو بوده در حین مراجعت که اعلا حضرت مشارالیه به همراهی دونفر از فرزندان خودشان و پرنس امپریال فرزند ناپلیون که چهار نفر در یک ارابه نشسته بودند از جانب (بره زوفسکی) نام از اهالی لهستان واقع شده است او نیز بک تریطه آنچه بروی امپراتور خالی نموده کلوله خطا کرده از امپراتور

بر یکدست از برای کار فرمودن امواج عصبانی از طلا داشت و پادست دیگر پسرش رب النوع صغیر (پالمون) را بر روی زاتوی خود گرفته آثار پشاست از جنبش نمایان و نور سرور از عارض چون قرش تابان بود . از شیرینی دیدار و سطوت و اقتدارش رباح عاصفه رسم مخالفت فرو گذاشته راه موافقت پیش گرفتندی و طوفان هاله از تخیل افزاده نفس بر خود دزد بندی و مردم آبی مانند دلیلان ماهر و جلود اران شاطر عنان امیان عراده را گرفته کشیدندی و بر بالای عراده بادیانی از قرمز خالص افزاشته بود که نسیمهای شیرین و آرام در دامن آن اتفاق کرده با جنبش خویشش روان داشتندی و از طرف دیگر در روی هوا (اول) را مشاهده کردیم که در کمال استعجال با جنبش پرچسین و کونه اند و هکین با صدایی مهیب و آوایی عجیب ابروانش بر محاذات چشمیکان خون آلود افزاده در کمال غبط

رد شده با سبب یکی از سواران نظامی خورده بار دوم طباخچه را خالی کرده اوله طباخچه ترکیه ای پراتور از آن آسیب نیز رهایی یافته شخص مذکور گرفتار شده بوده است .

بار سوم (سولویف) نام در حینیکه اعلا حضرت امپراتور در کوچهای پترسبورگ بهزم تفریح کشت و گذاری نمود سه تیر طباخچه با پراتور به شارالیه انداخته هیچ کدام با پراتور نخورده شخص مذکور گرفتار گردیده است . مقرر مذکور در حین اسنطاق گفته است که غرض از ارتکاب این امر ناشایست در واقع کشتن امپراتور نبوده بلکه میخواسته است در میان اهل شورش روس از این جهت همچنان بزرگی حاصل بشود . بعد از وقوع این سوء قصد بسیاری از کروسنیلست گرفتار گردیده است .

سوء قصد چهارمی در اوایل ماه کانون ثانی در هنگامیکه اعلا حضرت امپراتور از (لوادیا) عازم پترسبورگ بودند در راه آهن در نزدیکی شهر مسکو واقع شده است چنانکه پیشتر نوشتیم در زیر راه آهن نقب زده بروت انباشته بودند در حین گذشتن قطار (یعنی اراهای) راه آهن نقب را بغلط بعد از گذشتن امپراتور را آتش زده چند اراهای اشیارا درهم شکسته بودند و تاکنون مرتکبین این سوء قصد گرفتار نکرده حکومت روس در پی جستجوی آنها است .

وطبش ابرهارا بهرسو میراند نهنگان بزرگ و ماهیان سترک که بیروی نفس جذر و مد بر آب در یامیدادند با سرعت و تعجیل تمام از قعر دریا و از حفرات بجز بیرون آمده بتماشای رب النوع می شتافتند .

(فصل پنجم)

در بیان حکایت تملک مقدمه ورود خود را بجزیره (کرت) و آگاهی یافتنش بر کاهی وقایع سفر و فدا کردن پسر (ایدومنه) فرمانفرمای آن نواحی و در شورش راندن اهالی (کرت) (ایدومنه) را در پاداش و سزای ریختن خون فرزند خویش . و در بیان کیفیت اجاع و شورای اهل مملکت در تبعین پادشاه دیگر و حضور تملک در آن مجمع و انجام دادن شرط و امر سلطنت و سبقت یافتنش بر دیگران و مطابق آمدن سخنان او با کفتار و کنکا شهای (مینوس) و در بیان درخواست

سوء قصد پنجم نیز بیشتر در عمارت زمستانی امپراتوری واقع شد چگونگی آنرا در نسخه های گذشته مفصلا نوشته همکنان را از کیفیت آن اطلاع دادیم .

اخبارنامه (نایس) بموجب کاغذ نامه نگار پترسبورگ میگوید . عزیمت جنرال اسکولوف که بکوماندهای اردوی ترکستان روس معین شده است دور وزدیگر بتاخیر افتاده است . جنرال مومی الیه مقدار عساکر و توپ و مهمات جنگ آنسلمان را از درجه کفایت خیلی کمتر دیده بوزارت جنگ روس تکلیف نموده است که بقدر قوت حاضر از لشکر و توپ و مهمات بقدر اردوی مذکور افزوده شود . علاوه بر آن نیز تکلیف نموده است که در اردوی مذکور مخبر هیچ اخبار نامه اذن دخول نداشته کازتهای روس را نیز بطور موکد دستور العمل داده شود که هیچوجه از حرکات اردوی مذکور سخن نگویند .

نیز اخبارنامه مذکور بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میگوید . از جانب دولت روس مقرر شده است نوشجات رسمی که در میان دولتین روس و فرانسه در باب (هارتمان) و نیز نوشجانی را که در میان دولت روس و امپراتورستان رد و بدل شده است نشر و اعلان کرده شود .

اصول و صناید اهل بلد قبول امر سلطنتش را چون مراتب عقل و کفایتش را دیده و یابنده فهم و فرانتش را سنجیدند . و بعد پس از تماشای این اوضاع شکفت و تفرج چنین بساط شکر ف اندک اندک جبال (کرت) از دور نمودار گردید که هنوز از بعد مسافت بصعبوت تمام از ابرها و از امواج دریا امتیازی کردیم پس از نجه فله کوه (ایدا) نمایان شد که در میان کوههای دیگر مانند کوزن ساخوردی که در بیابانی شاخهای شاخ خود را از سرفویجی از آه و برکانش که در دنیال باشند برافزاد افراخته بود . لاجرم رفته رفته ساحل کرت هویدا و مانند تماشاکاهی در نظر ما جلوه کرد آمد بقدریکه خاک (شیر) را بچاصل و لم یزرع و باطل دیده بودیم زمین (کرت) را کثیرا محصول و آراسته مشاهده کردیم که از غیرت ساکنان و از رنج بزرگان راغ و دشتش پراز لاله های رنگارنگ و باغ و کشتش پراز میوه های

رسید وجه اختر

اینمفته بواسطه پوست هندوستان . باغ پنجمند لیرای انگلیسی از بابت وجه سال ۱۳۹۷ اختر از جانب جناب فحامت نصاب صاحب معظم استیک صاحب بهادر از شهر (جونپور) از مالک مغربی و شمالی هندوستان باداره اختر رسید .

از شهر اکره هندوستان از عالیجناب فضایل مآب دوکتور مکند لال اسنت سر جن معلم علم کیمیا کری و علم الادویه مدرسه (اکره) نیز مبلغ یکمصد اشرفی طلای هند از بابت وجه سال ۱۳۹۷ باداره رسیده است .

اعلان

بعضی از دوستان و صاحبان ذوق از ماتقوم ایران خواهش نموده بودند مانیز در اول همین سال ۱۳۹۷ هجری بطهران نوشته و چند نسخه خواسته بودیم این اوقات با پوست طهران باداره رسیده هر یک از فرار بازده فروش یعنی سه ربع مجیدی سیم فروخته می شود هر کس خواسته باشد باداره خانه اختر مراجعت نماید .

طاهر

کونا کون بود . بجای نظر نکردیم مگر اینکه دهات آبادان و شهرهای مستحکم البنیان و حصنهای حصین و قلعه های متین و قصبه های که هر یک در بزرگی و با کبر کی بشهری برابری نمودندی و بر زمینی ندیدیم مگر آنکه دست بر زرگان چابک دست و زارعان چالاک و چست بر آنجا رسیده و علامت شیار و شخم از هر طرف کشیده شده بود . خارهای صحرائی و علفهای هر جانی که خالی از منافع و یابنده خرابی مزارع است در آنمزر و بوم معدوم و ناپیدا و وجود علف کیمیاداشت . بنظر تحقیق بدرهای عمیق که از کثرت سبز و ریاحین مانند قطعه زمردی نمودی نظر کرده میسیدیم که کله کله کاو و کاومیش بدرازی رود آبی که از آنمزر و جاری بود ببله کشته در میان مرغزاران و در کنار جو بیاران ساری شده و جدکنان و فریاد زنان بجز مشغول بودند و مرمره کوسفندان (باقی دارد)

مطبخه
در راسته باب
در کارهای
رجوع میشد
اسامی و کلا
گاهی در صف
روز چهارشنبه
۳ نسیان

این نامه
و

از اندر
در انتخابات
از هواخواهان
نفر از هواخوا
ویکتور از کس
در قطعه ایرلا

اخبارنامه
وین میگوید
سبب اصلی
مأمورین سر
که در باب تجد
المان و روس
سیربای روس
از بر
المان تا کنون
جوابی نداده
المان نظامنامه
پرنس مشارا
بیاورند .

از کلا
مذکور است
از ص
بلغارستان بد

مطبخه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .

اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۴ جمادی الاول سنه ۱۲۹۷
 ۲ نيسان رومی و ۱۴ آوریل ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۲۶ ربیع الآخر تا کنون
 در انتخابات تازه مجلس پارلمنت سیصد و سه نفر
 از هواخواهان آزادی و یکصد و هفتاد و هشت
 نفر از هواخواهان هیئت حاضر و کلا و چهل
 و یک نفر از کسانی که هواخواهان اداره مختاریت
 در قلمه ایرلند هستند عضو انتخاب شده اند .

اخبارنامه (دلی نیوز) بموجب تکرارنامه
 وین میگوید . بطور موثق روایت می شود که
 سبب اصلی استعقای پرنس بسمارک از اقدامات
 مأمورین سرای اعلا حضرت امپراتور المان
 که در باب تجدید مناسبات دوستانه در میان دولتین
 المان و روس بکار می برد ناشی شده است .

از پترسبورگ ایضا اردوی قشون سمیت
 سیربای روس رو بحدود چین پیش می روند .

از برلین ایضا اعلا حضرت امپراتور
 المان تا کنون در باره استعقای پرنس بسمارک
 جوابی نداده است . مظنون است که مجلس متفق
 المان نظامنامه بده تمغارا که در ظاهر سبب استعقای
 پرنس مشارالیه بوده است دوباره بموقع مذاکره
 بیاورند .

از کلکتا ایضا در افواه بطور روایت
 مذکور است که پادشاه برمان وفات نموده است .

از صوفیه ایضا هیئت تازه مدیران
 بلغارستان بدین قرار تشکیل یافته است .

مسیو زانکوف ریاست هیئت مدیران بانضمام
 مدیری خارجی .
 مسیو کراولوف مدیر مالی .
 مسیو سنو باتوف مدیر عدلیه .
 مسیو تیشف مدیری داخلی .
 مسیو کازلف مدیری معارف معین شده اند .

از پاریس ۲۵ ربیع الآخر اخبارنامه های
 پاریس در خصوص انتخابات تازه پارلمنت
 انگلستان با حیط سخن میگویند . مع ذلك اظهار
 میکنند که از انتخابات تازه انگلستان تغییری در وضع
 بولیتیک خارجی دولت مشارالیه واقع نخواهد
 گردید . هیئت و کلاهی تازه نیز احکام عهدنامه
 برلین را پذیرفته در اجرای آن صرف مساعی خود
 شانرا درین نخواهند نمود .

از بمبئی ایضا اینکه شایع شده بود
 محمدجان خان در اثنای زد و خورد با فرقه از لشکر بان
 انگلیس مقتول شده است بی اصل است .

از لندن ایضا اخبارنامه (دلی نیوز)
 بموجب تکرارنامه برلین میگوید . پرنس بسمارک
 شیخوخت و هلیل بودن خود را دست آویز نموده
 در استعقای خود اصرار میکند .

اخبارنامه نایس می نویسد . اینروزها شایعه
 در میان هست که (کونت کارولی) سفیر دولت
 ایتالیا مقیم لندن از ماموریت خود استعفا خواهد نمود .

از لندن ۲۸ ربیع الآخر در انتخابات
 تازه پارلمنت انگلستان هواخواهان آزادی هشتاد
 و هفت و هفت و هفت اکثریت حاصل نموده اند .

از لاهور ایضا عبدالرحمن خان رو
 بکابل وورش می برد .

از پترسبورگ ایضا پرنس غورچاکوف
 از شدت زکام خیلی اضطراب داشته است .

از پاریس ایضا بموجب خبرهای
 پترسبورگ (پرنس اورلوف) در این نزدیکی
 دوباره بسفارت پاریس عودت خواهد نمود .

از برلین ایضا اعلا حضرت امپراتور
 المان استعفانامه پرنس بسمارک را پذیرفته پرنس
 مشارالیه را دستور العمل داده است که در باب
 نظامنامه بده (تمغا) که از جانب مجلس متفق
 المان پذیرفته نشده موجب استعقای پرنس مشارالیه
 شده بود لایحه جداگانه بنویسد .

از برکش ایضا (مسیو بورسکو)
 از اعضای مجلس مبعوثان در جواب سؤالی گفته
 است که . مناسبات دوستانه حکومت رومانی با همه
 دولت های کسان و برقرار است . حکومت رومانیامسلك
 بولیتیک مخصوص بمنافع خود پیشنهاد نموده آلت
 بولیتیک هیچ دولتی نخواهد شد .

از برلین ۲۹ ربیع الآخر از جانب
 وزارت جنگ المان نظامنامه در باب تعیین مقدار
 عساکر المان دره کام حاضر نوشته شده بود
 که تا سال ۱۸۸۰ میلادی قوت لشکری المان در وقت
 حاضر عبارت از چهار صد و بیست و هفت هزار
 نفر باشد بنا بر این نظامنامه مذکور در مجلس
 رایشتاک المان پذیرفته شده است . وزیر جنگ
 مشارالیه بهمین مناسبت خطابه در مجلس مذکور
 خوانده ضمنا اظهار داشته است که نظامنامه مذکور

بملاحظه پاره اسباب خاطر جمعی بموقع اجرا آورده شده است و بهیچوجه از منقضیات وضع حاضر ناشی نشده است .

از براین ابضا از جانب پرنس بسمارك در خصوص ترك سلاح بطور عموم وتشکیل یافتن مجلس کونکره برای مذاکره این فقره از مأمورین دواتها تکلیفنامه بمجلس مبعوثان المان تقدیم شده بود تکلیف مذکور در مجلس امروز بموقع مذاکره آورده شده از جانب مجلس مرود گردید . پس از آن نظامنامه نسیقات عسکری در مجلس پذیرفته شد .

از لندن سلخ ربیع الاخر نتیجه انتخابات تازه تا امروز صبحی بدین فراراست .

- ۳۲۷ هواخواهان آزادی
- ۲۰۸ هواخواهان هیئت حاضر و کلا
- ۰۴۴ هواخواهان مختاری اداره قطعه ایرلند

هیئت وکلای حاضر بعد از مراجعت علیا حضرت ملکه انکلستان از سیاحت المان بلندن استعفا نامه خودشانرا تقدیم خواهند نمود .

میکوبند (سرهزی البوت) سفیر انگلیس مقیم وین بجای سرهزی لیارد بسفارت اسلامبول معین خواهد شد .

اخبارنامه های انگلیس میکوبند سبب عمده مغلوبی وکلای حاضر در انتخابات تازه این بوده است که عموم اهالی انگلیس را چنان اعتقادی شده بود که لورد بیکونفیلد تصور دارد که بدایره اتفاق المان واستریا داخل بشود .

اخبارنامه (دلی نیوز) مینویسد در شهر (پکن) پای تخت چین شورش واخلالی ظاهر شده است .

از لندن ابضا در میان دولتین چین وروس وقوع جنگی مظنون است . دولت روس پنج فروند کشتی جنگی بسمت آبهای چین خواهد فرستاد . امیر الما سمت آبهای چین بجهت بطانت و عطالت در مأمور پنهاسی خود عزل گردیده بجای او شخص مجرب وکار آگاهی معین خواهد گردید .

از پترسبورگ ۲ جادی الاولی پرنس غورچاکوف خلی ناخوش است . اعلا حضرت ایپراتور برای عیادت بخانه پرنس مشارالیه رفته پس از آن بموجب تلکرافنامه فرزند پرنس مشارالیه را

که در (اسو میجره) سمت سفارت روس را دارد به پترسبورگ احضار شده است .

از لندن ابضا بمجلس وکلای روز چهارشنبه اجتماع خواهد نمود . اخبارنامه (مورنینگ پوست) میکوبند در باب تشکیل هیئت تازه در بار علیا حضرت ملکه انکلستان (لورد کراتویل) را مأمور خواهد نمود . ولی بطور موثق روایت میکنند که (لورد کلاستون) بریاست وکلامعین خواهد گردید . در اینصورت وزارت خارجه نیز بلورد کراتویل ویا (لورد دربی) تفویض خواهد شد .

نیر اخبارنامه مذکور میکوبند (مسیو فوستر) وزارت داخلیه و (لورد هارنیکتون) وزارت جنگ و (مسیو چیلدرس) وزارت مالیه و (مسیو کوشن) وزارت بحریه و (کونت کیمرله) سفارت وین و (دوک دارکایل) بوالی کری هندوستان و (لورد دریون) بوالیکری ایرلند معین خواهند گردید .

اخبارنامه (استندارت) بموجب تلکرافنامه برلین میکوبند مظنون است که در باب مظالم وتمدنیات وحشت آمیزی که در روم ایلی شرقی بمسلمانان می شود دولت اوستریا لایحه بدولتهای بزرگ بفرستد بلکه تدبیری بکار ببرند که جلوائین مظالم گرفته شود .

توجهات

متصرف سنجاق (لنی) بسعادتمآب رضایک افندی مدیر سابق اوراق توجه ویکه قطعه نشان ذیشان مجیدی نیز از درجه دوم بافندی مومی الیه احسان فرموده شده است .

بسعادتمآب عثمان پاشای فریق کوماندان فرقه عسکری وان دوم درجه نشان عالی عثمانی اعطا گردیده است .

داخلیه

شهای بکشبه و دوشنبه جناب مستطاب رئیس وکلا وجنابان محمود ندیم پاشا وزیر داخلیه و خیرالدین پاشا و صبحی پاشا وزیر اوقاف همایون بمابین

همایون ملوکانه عزیمت ودرزیر ریاست اعلا حضرت پادشاهی تاپاسی ازشهای مذکور رفته عقد انجمن مشورت نموده بمذاکرات پاره مسائل مهمه پرداخته اند .

جناب دولتآب عاصم پاشا والی یانیه روز جمعه گذشته بمابین همایون ملوکانه عزیمت واز حضور مکارم تشور اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل نموده مورد التفات پادشاهانه گردیده است . میکوبند پاشای مشارالیه امروز درصدد عزیمت بمجل ماموریت خودشان هستند .

چند روز پیش رودخانه (سقاریه) که در جنب قصبه (اطه بازاری) وازمضافات سنجاق (ازمید) است طغیان نموده قصبه مذکور را آب سراپا فرا گرفته بسیاری از اطفال ونسوان اهالی درحالت محسوطه بوده اند . روز شنبه گذشته مراتب بواسطه تلکراف بمابین همایون اعلا حضرت پادشاهی عرض شده است . اعلا حضرت شوکت پناه پادشاهی چنانکه در بسیاری از این گونه مواد بجایای حیده تیغه پروری وملکداری رادر باره عموم تبعه وزردستان بطور مساوات مبذول میفرمایند این بار نیز بجز اطلاع همایون از ضرورت و احتیاج مصیبت زدگان اهالی آنسامان سلیمان بیگ وزکی یک افسدی از باوران وسی نفر از خدام مخصوص مابین همایون و چهار نفر از صاحب منصبان ارکان حرب را فوراً برای استخلاص اهالی با پاره اسباب وآلات لازم از قبیل چادر وغیره مأمور برقت آنجا فرموده اند حسب الامر واراده سیه همایون مأمورین مومی الیه همایون با تسعت عزیمت نموده اند . علاوه براین از جانب سنی الجوانب همایون بمتصرفی ازمید نیز دستور العمل داد شده است که در استخلاص دادن مایحتاج وما کولات سیلاب زدگان اهالی اقدامات و تدابیر لازم را بکار ببرند .

همچنین اراده سیه نیز شرفصدور یافته است که کومیسونی در باب عالی برای ترفیه حال وتهوین احتیاج سیلاب زدگان تشکیل یافته بمذاکرات لازم پردازند .

جناب عطوفت مآب فیضی یک افندی متصرف (ازمید) از چندی بانظر طرف از جانب شورای دولت بزیر محاکمه آورده شده استنطاق واستجواب کرده میشود . اینروزها اطلاع حاصل نمودیم

که متصرف مومی الیه در مجلس شورای دولت برائت
ذمت حاصل نموده در صدد عریضت بحمل مأموریت
خود میباشد .

بمهاجرین بوسه که در هنگام استیلائی دولت
اوستریا از آنجا هجرت و بدر سعادت آمده بودند
از جانب حکومت سنبه در سمت (چکمه) مرزعه
احسان شده بود . روز دوشنبه گذشته جناب دولت
مآب مظفر پاشا رئیس کومیسوین اداره مهاجرین
بمراهی چند نفر از صاحب منصبان نظامی برای
تعمین نمودن محل و مکان مرزعه مذکور با تجار عریضت
نموده اند .

یشت نوشته بودیم که در مقابل (کوسینه)
و (پلاوه) مقرر است اراضی دیگر بحکومت
قره طاغ واگذار شود . اخبارنامه (وقت)
در نسخه امروزی خود مینویسد که . قرارنامه
مبادله مذکور شب گذشته در سفارتخانه دولت
ایتالی در میان جناب دولتآب صوا پاشا وزیر
خارجیه و مصلحتگذار قره طاغ سمت ختام یافته
بامضای طرفین رسیده است . از کیفیت نیز
بواسطه سفر افورا بدو تهای بزرگ اطلاع داده
شده است . لهندا سفرای دو تهای بزرگ بعد از
ورود دستور العمل از جانب دولت متبوعه
خودشان مضبوطه باتفاق در این باب خواهش نوشت .
آنچه از مضمون قرارنامه مذکور اطلاع حاصل
کردیم این است در جاهایی که مقرر است بحکومت
قره طاغ واگذار شود بعد از خالی شدن آنجاها
از عسا کر عثمانی هر گونه وقوعاتی که ظاهر بشود
مسئولیت آن بابعالی راجع نخواهد شد . این فقره
و باره مواد احتیاطی نیز در متن قرارنامه تصریحاً
بیان شده است .

فراموش کردیم در نسخه پیش اطلاع بدهیم
از تفصیل کیفیت اسف آمیز مرحوم شریف
حسین پاشا امیر مکه مکرمه از روی کاغذی که مخصوصاً
بواسطه یکی از مشترکین اختر باده فرستاده
شده بود . این کاغذ در سوم ربیع الآخر گذشته
از جانب سعادتآب حاجی احمد عطایک افندی
مدیر حزم شریف مکه مکرمه است . ترجمه
کاغذ بطور خلاصه نوشته می شود .

ترجمه

تاشرف مشارالیه غنوده خالك رحمت باشند
خدای ذات معالی سمت جناب شهنشاهی را

در دایره حفظ و مظفریت مصون و عمر و شوکت
ملوکانه را روز افزون فرماید . اینروزها بر حسب
پاره اجسامات و مصالح روز اول ماه بعد از نماز
شریف مشارالیه در حالتیکه بنده هم همراه بودم
از مکه مکرمه حرکت و عزیمت جده کردند .
و در سوم ماه روز یکشنبه در حالتیکه باتشرفیات
معموله وارد میشدند و عسا کر شاهانه بصفت
سلام و احترام ایستاده بودند چهل قدم راه بخانه
(عرفنیف) مانده که منزلتگاه میبایست بشود
در کوجه تنبی شخص افغانی از میان عسکر بناگاه
پیش آمده و بخجری که همراه داشت شریف
مشارالیه را از بالای معره زخم زد و بفاصله
یست و شش ساعت مرغ روخس باشیانه
رحمت پرواز نمود . نفس مرحوم مشارالیه را
بمکه مکرمه مراجعت دادند و در درگاه غفران
ا کتاه کعبه مکرمه بجماعت کبری نماز خوانده
شده باز تمام وجهت بسیار تشییع و در مقبره
حضرت آمنه رضی الله تعالی مدفون ساختند .

رحمة الله علیه رحمة واسعة

افغانی مر قوم در همان که ساعت ارتکاب
باین جنایت نمود گرفتار شده در تحت استنطاق است
هنوز سررشته صحیحی بدست نیامده است .
همینقدر میکوید که من افغانم و قتل شریف حسین
پاشا بدست من حواله شده بود . نتیجه استنطاق
و مراتب در ثانی مینویسم .

جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران شب
جمعه گذشته بکمه هانی بسیار رنگین دیپلوماتیکی
بحضرات سفرای کبار و وزای مختار دول مقابله
مقیمین در سعادت و بعض مأمورین بزرگ
سفارتخانه داده بودند . این مهمانی بنام و احترام
جناب (کونت دویسکی) سفیر دولت فنجیه
اوستریا بوده است که تازه باسلامبول آمده اند .

در باب والای سرعسکری برای اداره واعاشه
ایتام عسا کر شاهانه صندوقی بنا و قرارداد شده
است که از معاش همه عسا کر پادشاهی در صدی
پنج باین آورده شده بصندوق مذکور گذاشته
شود که در ثانی از مبلغ مذکور بمسئولین ایتام عسا کر
بقدر لازم صرف کرده شود .

اخبارنامه (وقت) میکوید . در ظرف این

دوسه روز بقدر پنج فوج از عسا کر نظامی شاهانه
بسلانیک فرستاده خواهد شد .

(مسبو براتیانو) ایلچی حکومت رومانیاروز
شنبه گذشته بمابین همسایون عزیمت و از حضور
آفتاب ظههور پادشاهانه شرفیابی حاصل
نموده است .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . اینکه شایع
شده بود (سرهزی البوت) سفیر دولت انگلیس
مقیم وین بجای (سرهزی لیارد) بسفارت
اسلامبول معین خواهد شد بموجب تلگرافنامه
مخصوصی که از لندن داشتیم تکذیب کرده
شده است .

بودجه

(یعنی موازنه دخل و خرج مالیه دولت علیه عثمانیه)
قرارنامه عمومی مالیه سال یکهزار و دو یست
ونود و شش (۱) دولت عثمانیه است که بموجب قرار
داد مجلس و کلا و صدور اراده سنیه اعلا حضرت
پادشاهی مشروط است که اجرای احکام و رعایت
قوانین آن در حین اجتماع بمجاس مبعوثان عثمانی
تکلیف کرده شود .

فصل اول

در بیان موازنه عادی (متعارفی) است .

ماده نخستین مبالغی که برای مخارج
عمومی موازنه عادی مالیه سال یکهزار و دو یست
ونود و شش هجری بعلا مت و اشاره (۱) بموجب
ریز جداگانه که مر بوط همین قرارنامه است
تخصیص گردیده معادل یک ملیار و هفتصد و سه
ملیون و نهصد و بیست و پنج هزار و یکصد
و شانزده قروش است .

ماده دوم مقدار واردات دولت علیه
عثمانیه در مقابل مخارج عمومی موازنه عادی مالیه
سال ۱۲۹۶ بهلامت و اشاره (۲) بموجب
ریز جداگانه که مر بوط همین قرارنامه است
معادل یک ملیار و ششصد و پانزده ملیون و پانصد
و هشتاد و چهار هزار قروش میباشد .

ماده سوم بملاحظه مقادیر واردات

(۱) این ۹۶ سال مالیاتی است که در آذرماه
تازه میشود ۹۶ همین سال است

و مخارج ماده اول و دوم خلاصه موازنه متعارف عادی مالیه سال ۱۲۹۶ بقرار ذیل است .

۱۷۰۳۹۲۵۱۱۶ جمع مخارج عادی چنانکه در فوق نوشته شد

۱۶۱۵۵۸۴۰۰۰ جمع واردات و مداخل عادی ایضا

۰۰۸۸۳۴۱۱۱۶ جاخالی میماند .

ماده چهارم بموجب ماده سوم

در موازنه عادی مالیه سال ۱۲۹۶ هشتاد و هشت میلیون و سیصد و چهل و یک هزار و یکصد و شانزده فروش جاخالی دیده می شود . چون برگردن جاخالی مذکور در اول سال ممکن نبود لهذا اقدامات لازم و تدابیر کافی برای برگردن آن تا آخر سال مذکور بکار برده شده نتیجه آن نیز در تالی اعلان خواهد گردید . برای جستجو و تدقیق این کار وزارت مالیه و کوه سیون اصلاحات مالیه باتفاق مامور خواهند بود .

ماده پنجم بموجب علامت و اشاره

(۳) در ریزه و مالیات و رسوم متنوعه که مربوط باین قرارنامه است موافق وضع و نظامات مقرری آن بانضمام بدهی کرات شش گانه بموجب مقاوله نامه مخصوص آن و سایر مالیات دیوانی بواسطه تخصیص یاران تازه که برای این کار معین شده اند دریافت خواهد گردید .

فصل دوم در بیان موازنه مخارج فوق العاده است .

ماده ششم مخارج فوق العاده موازنه

مالیه سال ۱۲۹۶ بعلامت و اشاره (۴) بموجب بزرگدانه که مربوط همین قرارنامه است معادل دو بیست و نهم میلیون و نهصد و پنجاه و یک هزار و دو بیست و چهل و سه فروش تخصیص یافته است .

ماده هفتم مبلغ دو بیست و نهم میلیون و نهصد و پنجاه و یک هزار و دو بیست و چهل و سه

فروش که بجهت مخارج فوق العاده تخصیص شده است در ابتدای سال تعیین واردات در مقابل آن ممکن نبود بنابراین برای رسیدگی و حاصل نمودن مقابل آن در ظرف سال مذکور تدابیر لازم بکار

برده شده نیز کوه سیون اصلاحات مالیه و وزارت مالیه به همراهی مامور تدقیق این فقره شده اند نتیجه مامور بنشان نیز در تالی اعلان خواهد

شد .

ماده هشتم قوت عسکری دولت علیه

عمانیه در هنگام حضر مع امرای و صاحب منصبان یکصد هزار نفر برآورد شده مخارج آن نیز چنانکه در فصل اول نوشته شد در ضمن موازنه عادی بحساب آورده شده است . مخارج فوق العاده قوت عسکری که اکنون در خارج از آن مقدار و حساب بکار برده می شود در ضمن موازنه فوق العاده فصل دوم جایجا شده است بعد از انجام مسائل و مخارج فوق العاده با افراد قوت عسکری فوق العاده رخصت انصراف با وطن خود داده خواهد شد .

فصل سوم

(در بیان قرضهای غیر منظم است)

ماده نهم چنانکه در ریز موازنه عادی نوشته شده است برای جایجا کردن همه قرضهای غیر منظم بجز از مقداریکه از بقایای مالیات و بده ایفا خواهد شد یکصد میلیون فروش تخصیص گردیده برای وضع ایفا و قسمت کردن آن نیز کوه سیون اصلاحات مالیه مأمور شده است که دفتر بانظم و قاعده در این باب برای ذیل شدن بهمین قرارنامه بنویسد .

ماده دهم مبلغی که بحساب قرضهای

سال ۱۲۹۵ تا آخر سال مذکور داده خواهد شد در ظرف سال ۱۲۹۶ جایجا شده چنانکه در ماده نهم نوشته شد مبلغ مذکور زیاده بر یکصد میلیون فروش نخواهد شد .

قرارنامه تنسیق معاش و مواجها است که

بموجب قرارداد مجلس و کلا اراده سنیه اعلا حضرت پادشاهی نیز در خصوص اجرای احکام آن شرف صدور یافته است که در حین اجتماع مجلس مبعوثان عثمانی هم مراتب تکلیف کرده آید .

باب اول در بیان مقدار مواجب مامورین

ادارات دولت علیه است

قسم اول در بیان مقدار مواجب حضرات

وکلای فخام و مامورین ادارات مرکز

بای تخت است

فصل اول وکلای دولت

ماده اول معاش مقام ریاست و کلاماهی

بیست و پنج هزار فروش با نصد تومان شیخ الاسلامی را بجزاز معاش طریقه مخصوص آن بیست هزار فروش

و سایر وکلای دولت را نیز ماهی بیست هزار

فروش قرارداد شده است .

فروش

۲۵۰۰۰ رئیس و کلا

۲۰۰۰۰ مقام شیخ الاسلامی

۲۰۰۰۰ وزارت داخله

۲۰۰۰۰ ریاست شورای دولت

۲۰۰۰۰ مفتشی دواژ

۲۰۰۰۰ وزارت جنگ

۲۰۰۰۰ وزارت بحریه

۲۰۰۰۰ وزارت خارجه

۲۰۰۰۰ وزارت عدلیه

۲۰۰۰۰ وزارت تجارت

۲۰۰۰۰ مشیری توپخانه عامه

۲۰۰۰۰ وزارت اوقاف هیابون

۲۰۰۰۰ وزارت معارف عمومی

۲۰۰۰۰ وزارت مالیه

۲۰۰۰۰ وزارت نادمه فواید عامه

فصل دوم

مستشارها

ماده دوم ما موریت مستشاری

بوزارت های ذیل منحصر شده به درجه منقسم

و مواجب آنها بقرار ذیل معین گردیده است .

درجه اولی

غروش

۱۲۵۰۰ مستشاری ریاست وکلا

درجه دوم

۱۰۰۰۰ مستشاری خارجه

۱۰۰۰۰ مستشاری داخله

۱۰۰۰۰ مستشاری عدلیه

درجه سوم

۵۵۰۰ مستشاری مشیخت

فصل سوم

(مدیرهای عمومی مکتوبیجان و محاسبه جیان)

ماده سوم مدیران عمومی باعتبار

درجه های (اولی) و (ثانیه) و (ثالثه) و (رابعه)

چهار درجه است . مواجب صاحبان هر چهار

درجه بموجب ریز ذیل معین گردیده است . این

مدیران عمومی بیش از این بهر کونه القاب

و عنوان که دارای آن بودند بازید آن القاب یاد

کرده خواهند شد .

فروش

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۱۰۰۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

۷۵۰۰

محاسبه‌چی بده	۳۰۰۰
محاسبه‌چی اعشار	۳۰۰۰
محاسبه‌چی پوست و تلکراف	۳۰۰۰
محاسبه‌چی رسومات	۳۰۰۰
محاسبه‌چی جنک و معادن	۳۰۰۰

(باقی دارد)

خارجیه

اخبار نامه (دبلی نیوز) کاغذ ذیل را از اخبارنکار خود که در آسیای میانی دارد و از قصبه (کرکان) فرستاده است در صحایف خود نقل نموده است .

پیش از این تلکرافنامه بشما از راه طهران نوشته ضمنا از ورود (جنرال مورایف) بموقع (چکپیار) اطلاع داده بودم .

اکنون مینویسم که جنرال مشارالیه در خارج مأمول فی خبر از هر کس در حالیکه دونفر همراه داشت بدون اینکه هیئت ارکان حرب روس اطلاع داشته باشد باردوگاه رسیده است . استعفا نمودن (جنرال ترکو کاسوف) از کومانده اردوی آسیای میانی روس سبب پیشرفت لشکر روس در این صفحات خواهد شد . زیرا جنرال مشارالیه با همه اسباب و لوازم جنک و تدابیر احتیاطی که در جنک ترکان آماده داشت کاری نتوانست از پیش ببرد سهل است مغلوب شد . ولی اینقدر هست که با همه مغلوبی اطلاعات کامل از وضع آناسمان حاصل کرده بود بطوریکه میتوانست این بار نقایص کار را درست نموده بر ضد ترکان بورش ببرد با این حال از استعفا نمودن جنرال مشارالیه چنان استنباط می شود که اردوی روس در این عزمیت و بورش نیز نمیتواند کاری از پیش ببرد . زیرا اگر غلبه نمودن بر ترکان مأمول و ممکن بودی جنرال مشارالیه با همه تجارب اندوخته و اطلاعات کامل خود از کومانده ای استنکاف نمی نمود . بدیهی است که کومانده ای مانند جنرال مشارالیه را از اینگونه مغلوبیتهای جزوی انفعالی حاصل نمی شود ولی بعد از عودت نمودن جنرال و می اله از موقع جنک بهره ملاحظه که داشت پیوسته با صاحب منصبان روس در اثنا ای مصاحبت سخن از استعفا

مکتوبچیهای درجه نایب	۵۰۰۰
مکتوبچی وزارت داخله	۵۰۰۰
مکتوبچی وزارت خارجه	۵۰۰۰
مکتوبچی وزارت مالیه	۵۰۰۰
مکتوبچی وزارت جنک	۵۰۰۰
مکتوبچیهای درجه نائیه	۴۰۰۰
مکتوبچی مقام مشیخت	۴۰۰۰
مکتوبچیهای درجه رابعه	۳۵۰۰
مکتوبچی وزارت بحریه	۳۵۰۰
مکتوبچی وزارت عدلیه	۳۵۰۰
مکتوبچی تجارت	۳۵۰۰
مکتوبچی تو بخانه	۳۵۰۰
مکتوبچی معارف	۳۵۰۰
مکتوبچی نافه	۳۵۰۰

ماده پنجم محاسبه‌چیها (مستوفیان) به پنج قسم منقسم شده و واجب آنها نیز بموجب ریز ذیل معین شده است . منشی و مامورین مدیریهای عمومی مانند امانتهای رسومات و بده و اعشار و اغنام و پوست خانها و تلکرافخانهها و مدیری جنک و معادن بمحاسبه‌چیهای درجه (خامسه) معادل گرفته شده از آنر و مواجب میگیرند .

محاسبه‌چیهای که دارای درجه اول هستند	۹۰۰۰
محاسبه‌چی بخارج عمومی مالیه	۷۰۰۰
محاسبه‌چیگری درجه نایب	۷۰۰۰
محاسبه‌چی واردات عمومی مالیه	۷۰۰۰
محاسبه‌چی فرضهای عمومی مالیه	۷۰۰۰
محاسبه‌چیگری درجه نائیه	۵۰۰۰
محاسبه‌چی نظامی	۵۰۰۰
محاسبه‌چی بحریه	۵۰۰۰
محاسبه‌چی تو بخانه	۵۰۰۰
محاسبه‌چی حسابهای عتیق مالیه	۵۰۰۰
محاسبه‌چیگری درجه رابعه	۴۰۰۰
محاسبه‌چی داخله	۴۰۰۰
محاسبه‌چی عدلیه	۴۰۰۰
محاسبه‌چی خارجه	۴۰۰۰
محاسبه‌چی نافه	۴۰۰۰
درجه خامسه	۳۰۰۰
محاسبه‌چی تجارت	۳۰۰۰
محاسبه‌چی معارف	۳۰۰۰

مدیری درجه اول	۱۰۰۰۰
فروش	۱۰۰۰۰
امانت رسومات	۱۰۰۰۰
امانت بده	۱۰۰۰۰
امانت اعشار و اغنام	۱۰۰۰۰
مدیری تلکراف و پوست	۱۰۰۰۰
ترجان دیوان همایون و نشریفات عمومی	۱۰۰۰۰
بکاک جیکری مابین همایون	۱۰۰۰۰
ریاست دایره وزارت جنک	۱۰۰۰۰
مدیری درجه نایب	۷۵۰۰
مدیری نوشجات خارجه	۷۵۰۰
مدیری جنک و معادن	۷۵۰۰
مدیری درجه نائیه	۴۰۰۰
مدیری مطبوعات	۴۰۰۰
مدیری مذاهب	۴۰۰۰
مدیری نشریفات داخله	۴۰۰۰
مدیری زراعت	۴۰۰۰
مدیری وزارت خارجه	۴۰۰۰
مدیری درجه رابعه	۳۰۰۰
مدیری نشریفات خارجه	۳۰۰۰
مدیری حواله	۳۰۰۰
مدیری امور جزا	۳۰۰۰
مدیری امور حقوق	۳۰۰۰
مدیری مامورین دفاتر	۳۰۰۰
مدیری مکاتب عالیه	۳۰۰۰
مدیری مکاتب رشدیه	۳۰۰۰
مدیری مکاتب ابتدایه	۳۰۰۰
مدیری ترجمه و تالیفات	۳۰۰۰
مدیری صنایع	۳۰۰۰
مدیری تجارت	۳۰۰۰
مدیری راههای آهن	۳۰۰۰
ماده چهارم مکتوبچیها (منشی باشی)	
بچهار قسم یعنی بدرجه (اولی) و نایب و (نائیه)	
و (رابعه) منقسم شده مواجب هر درجه که منسوب	
بان هستند بموجب ریز ذیل بیان می شود .	
مکتوبچیها که دارای منصب درجه اول هستند	
فروش	۱۰۰۰۰
آمدی دیوان همایون	۱۰۰۰۰
مکتوبچی رئیس و کلا	۹۰۰۰

خود میگفته است . بنده خود نیز در آن جنگ حاضر بودم آنوقت بشما اطلاع داده بودم که در خصوص بیان حقیقت وقوعات جنگ وضع حرکت اردوی روس بجه مرتبه اشکالات دچار میشدم .

خلاصه بجزرد ورود جنرال موراویف بکهرزار و هشتصد نفر قشون پیاده روس از کشتیها بیرون آورده شده بجهت اعاده شان و اعتبار پایمال شده عساکر روس دستور العمل داده شد که برضد ترکمان پیش بروند . چنانکه در فوق اظهار نمودم استعفا (جنرال ترقو کاسوف) سبب عدم توفیقایی اردوی تازه روس در جنگ ترکمان خواهد شد . زیرا لشکر یان تازه روس که در زیر کماندان تازه یعنی (جنرال موراویف) بانجا رسیده اند کار آگاهی و جسارت جنرال ترقو کاسوف را زیاده از جنرال موراویف ستایش میکنند .

لیکن اردوی تازه روس که برضد ترکمان مصمم حرکت و یوش است علاوه بر اینکه مقدار شان از اردوی سابق بیشتر است نیز دارای تجربیاتی مفید از جنگ و مغلوبی گذشته هستند که این یکی خالی از فایده نتواند بود . زیرا بدفعات چند از دشمنان هر زمانه تا کنون دریا کریمه و دو باره پیش رفته و باز عقب نشسته اند که از این پورش و انهرام متعدد تجربیها حاصل کرده اند چنانکه افزوده شدن بمقدار اردوی روس نیز یکی از این تجربیها است . در حالتیکه عساکر روس قوت ترکمانان را در میان اراضی قلیل المسافت که مابین بیابان اترک و آب کرکان است از هم دیگر جدا نموده بودند باز ترکمان در میان مواقع خودشان و ساحل دریا از تاخت و تاز خالی نبودند اهالی مذکور تا سه ماه پیشتر بدین وضع باقی بودند . کیفیت مصاحبت و محاوره خود را که پیشتر یاد و نفر از روسای ترکمان در میان جاری شده بود بشما خبر داده بودم . پس از آن بایک نفر رئیس دیگر در (دروم قلعه) که در میان (کولتیه) و (حالمی) واقع است نیز ملاقات نمودم . رئیس مومی الیه هم اساس مصاحبت و محاوره که پیشتر یاد و نفر رئیس اولی نموده بودیم تصدیق کرده علاوه بر آن اظهار نمود که در هنگام جنگ سابق روس و ترکمان (نوری بدرالدین خان) نام از روسای ترکمان که بکار آگاهی و شجاعت در این مسلمان مشهور است بامی هزار نفر ترکمان جنگجو در محل موقع جنگ

اجتماع نموده بوده است . چند نفر از روسای ترکمان (اخال) و (تکه) و (مرو) نیز با خان مومی الیه همراه بوده اند که یکی از مشاهیر روسای مذکور (ملاتزه) نام (مروی) بوده است که در جنگ سابق روس با ترکمان خیلی کار از پیش برده حرکات تجاوزه روس را تا چندی مانع شده بود . چون ترکمان اطراف و نواحی از حرکت نوری بدرالدین خان برضد روس اطلاع حاصل میکنند از خورد و بزرگ و پیرو بر نهر کس که دستش بسلاح میرسد بجمعیت خان مومی الیه ملحق شده در راه متابعت خان مومی الیه سر پیش قدم میکنند . از فرار یکه رئیس مذکور نقل نمود ترکمان خیلی احتیاطی داشته اند که یک ساعت اول باروسها مقابل نمایند حتی بسیاری از آنها برای اینکه اهالی را بحریک میکردند که مواقع خود شانرا گذاشته بسمت روسها پورش ببرند با هم دیگر نیز بجادله و منازعه نموده اند که خان مومی الیه برای اسسکات اینگونه منازعه و بجادله ناچار شده است آنرا که بمصدر این حرکات شده اند مورد مواخذه و تنبیه نماید حتی از چوپ زدن و حبس نمودن جلوا این حرکات گرفته نشده بجهت هبرت سایرین بعضی را مانند دست و پاریدن و امثال آنها کیفر داده است . بسیاری از ترکمان نیز از اینگونه سخت گیری خان مومی الیه دلشکی حاصل نموده در میان خودشان قرار داده اند که تا هنگام ورود روسها در کوههای اطراف نصفیات بسر برده در حین ورود لشکر روس بمقابله پردازند . بنا بر این بسیاری از ترکمان که در جمعیت خان مومی الیه متحشد بودند موقتا بکوههای اطراف نشسته دسته دسته و جوفه بجوفه در اطراف رودخانههای اترک و کرکان پهن شده موقع (کولالان) را گرفته بانتظار ورود لشکر روس نشسته اند . باینکه فرقه از قشون ایران را در مسافت بیست میل از استرآباد در سرحد اقامت داده شده جلوتاخت و تاز ترکمان را در آنصفحات گرفته اند باز گاه بیگاه بعضی از ترکمان تا قصبه کرکان آمده موجب خسارتهای جزوی می شوند .

عشیرت (کولالان) ترکمان که از قبایل (بیوت) معدود هستند باروسها بسیار خصومت میورزند و پیش از جنگ سابق فی الجمله از روسها حساسی میکردند ولی بعد از مغلوب شدن روسها بکمال بی پروایی باراضی حدود روس بفرستد مزارع و منابع آب و علف آنسانان را

پایمال سم اسبان نموده بوضع بیابان لم بزرع در آورده اند . عشیرت مذکور در این نزدیکی با ترکمان تکه یکی شده عرصه را بحرکات قشون روس تنگ خواهند نمود .

هر قدر که در این صفحات نفوذ روس نقصان می پذیرد چنده مقابل آن برجسارت ترکمان خواهد افزود تا اینکه رفته رفته همه قبایل ترکمان به نوری بدرالدین خان گرویده هر روز برجسارت و جسارت خودشان افزوده مصدر کارهای بزرگ خواهند شد .

(جنرال لازاروف) فرقه از عساکر روس را بکوماندانی زینل یک نام رو بجانب ترکمان پیش فرستاده بود مومی الیه در اثنای راه بناگاه خود را در محاطه دیده در صدد برکشتن بود که ترکمان بسر مومی الیه ریخته خودش را قتل و فرقه روس را تارومار کرده اند . سال پیش سوارهای ترکمان در هر چند کاهی در راه ذخیره و مهجمات لشکر یان روس کین نموده بارها قافله ذخیره و مهجمات اردوی روس را چاییده موجب خسارتهای بسیار بزرگ شده بودند . سال پیش بسیاری از عشیرت (کولالان) بملاحظه اینکه ترکمان تکه بالشکر روس نمیتوانند ممانعت نمایند باردوگاه روس رفته اظهار محبت و هواخواهی نموده حتی باره لوازم از قبیل علف و غیره نیز باردوگاه برده بفروش میرسانیدند . این بار قبیله مذکور هم از گذشته ندامت حاصل نموده برضد روسها برخواسته اند .

یکهفته پیش از این بقدر پنجاه نفر از ترکمان قبیله مذکور را لشکر یان روس بطور مقرر کرفتار نموده باردوگاه (چکبیلر) آورده از آنجا با چند نفر قراول روس بکشتی گذاشته بشهر بادکوبه که در ساحل دریای خزر واقع است فرستادند .

چنانکه در فوق نوشته شد اهالی قبیله مذکور روسها را در هر جا که راست می آیند کشته علف و گیاه بیابان را تمام سوخته موجب اشکال پیشرفت حرکات اردوی روس می شوند . بنا بر این علاوه بر اینکه همه لوازم اردوی روس که آماده حرکت برضد ترکمان هستند باید از عقب اردو برسد لازم است که علف اسبان نیز از عقب تدارک و فرستاده شود که این یکی مانع عمده پیشرفت قشون روس است .

الکتريك

محرك دوم الكترك عرض شد که (ترکیب

بالکیمیا (اس)
فرد عنصر
در حر
و حرارت و
سابق برق
و تفصیل
قدری چو
آن آب ممزوج
براده (روی)
بریند فی الفو
بشدت گرم
دوام میکنند
و محو نماید
علامت اکل
و آب زلالی در
سبب آن
باروح و ظهور
میشود بفر
و ترجمه آن
نمکی است
محرق دارد
زالال فوق
بگذاردند در
تبلور و توصیف
مخسکاتند و

بالکیمیا) است یعنی بالکیمیا ترکیب یافتن دوجوهر فرد عنصری بایکدیگر .

در حین وقوع این ترکیب هم الکتریک و حرارت و هم نور ظاهر میگردد چنانکه در تجربه سابق برق یعنی لعه نور ظاهر شده بود .

و تفصیل ترکیب بالکیمیا این است که هرگاه قدری جوهر کو کرد را با هفت هشت مساوی آن آب ممزوج نموده در ظرف چینی بگذارند و قدری براده (روی) که بروح و توتیا معروف است در آن بریزند فی الفور غلیان و جوش ظاهر و آب و ظرف بشدت گرم میشوند . این غلیان و حرارت تارقی دوام میکند که جوهر کو کرد بالتام روح را حل و محو نماید یعنی کو کرد و روح با هم ترکیب آیند علامت اکل عمل زایل شدن غلیان و حرارت و آب زلالی در ظرف باقی ماندن است .

سبب آن غلیان و حرارت ترکیب یافتن کو کرد با روح و ظهور الکتریک است و ترکیبی که حاصل میشود 'بفرنگی (سلفات دوزینک) میگویند و ترجمه آن (کبریت روح میشود) . این ترکیب نمکی است سفید و شفاف چون نبات مصری و طعم محرق دارد و طریق استحصال آن چنان است که آب زلال فوق الذکر را بوشانیده سه چهار روز آسوده بگذارند درین مدت نمک مذکور در طرفی تبلور و توضع میکند چون صاف کرده و شسته خشک کنند و در جایی که هوا و رطوبت تصرف

نکنند حفظ نمایند همیشه شفاف میماند ولی چون هوا بران تأثیر کند مانند آهک شکفته مبدل بغبار سفیدی میگردد .

باز بر سر صدد بیائیم در آن هنگامی که کبریت با روح فعل و انفعالی دارند قوه الکتریک در میان ذرات آنها ظاهر گشته و بواسطه مغول آهنی که ناقل الکتریک است آترا بکاری که میخواهد مثلا بدستگاه تلگرافی واصل میسازند .

چنانکه قبل از این مذکور شد در جمیع اجسام الکتریک موجود است ولی جهت اینکه ظاهر نمیشود آن است که گفته (تایمیک نباشد الکتریک ظاهر نمیشود) و تأثیری که محرز یعنی دلت و یا ترکیب بالکیمیا بر اجسام میکنند این است که الکتریک ساکن و مکتوم را که عن اصل از دو نوع قوت یعنی جذب و دفع مرکب است تحلیل نموده الکتریک جاذب (مثبت) نیز کویند در میل بلور و با آهن و الکتریک دافع که (منفی) نیز کویند در پارچه پشمی و یا ابریشمی میماند و چون جسمی را نزدیک آنها ببرند اول جذب و بعد از آن کی آرا از خود دفع میکنند و علتش آن است که الکتریک بی که بر بالای بلور تراکم دارد بالکتریک بی که در جسم ثانی موجود است همدیگر را جذب نموده باز بحالت اصلی خود مراجعت و بالتزکیب در اجسام مخفی و بی اثر میگردند چه تا این دو نوع الکتریک در اجسام

بحالت طبیعی مرکب باشند اصلا اثری از آنها ظاهر نمیکردد ولی چون بواسطه دلت و یا ترکیب بالکیمیا این دو قوه از یکدیگر کسینخته شدند مستعد تأثیر بخشیدن یعنی دوباره ترکیب یافتن میشوند .

تا اینجا بقدر امکان تعریفی از قوه الکتریک ذکر شد قدری هم از خواص آن بیان کردن مناسب است .

از بزرگترین خواص الکتریک است که ذرات جمیع اجسام اراضی و اجرام جوهری را بهم ملصق داشته باعث ترکیب اشکال و صور گشته است چنانکه سابق ذکر یافت جمیع اجسام دارای الکتریک هستند و الکتریک هم عرض کردیم دو نوع که حکمایک نوع آرا الکتریک (مثبت) یعنی جذب کننده و دیگر را الکتریک (منفی) یعنی دفع کننده گفته اند . و نیز اظهار داشتیم که این دو نوع قوت در جمیع اجسام بطور مرکب موجود بوده در صورتیکه با هم ترکیب یافته اند هیچ اثری از وجود آنها نمایان نمیشود . و از جهت دیگر چون دقت نمایم جمیع کره زمین و مشتملات آن از سه حال خارج نیستند یا (صلب) یعنی سخت و یا (مایع) یعنی روان و یا (هوائی) یعنی منبسط و اصف هستند . اگر در جسمی الکتریک ثابت یعنی جذاب بیشتر از الکتریک (منفی) یعنی دافع باشد

در از یاد بزرگ نوای بهوده و معاش فروز از اندازه تلاش بیشتر کنند بیشتر در بنوای و سختی خود بکوشند . اگر بزندانگانی سادگی در دهند و بضروریات حقیقی قناعت کنند هر آینه می بینند که عشرت و شادمانی و وفور نعمت و آبادی ایشانرا در یافته و فلو و فاق صفا و اتفاق همه جا با ایشان همراهی میکنند این همان نکته ایست که بهترین سلاطین و مهترین پادشاهان (مینوس) در یافته بود هر چه از رسوم نیکو و قواعد مستحسنه در این مملکت مشاهده می شود اثر از بدل جهد و تلاش و ثمر عدل و کشف اوست . و این تربیتی که او می نمود کائرا نهاد مایه صحت مزاج و قوت بدن ایشان است . نخست اطفال را بسادگی و قناعت و ببرزگری و زراعت باز میسازند و میگویند که تن پروری موجب کاهش قوت قلب و مورد سستی اعضا و عقل است لذت دیگر برایشان عرضه نمیدارند مگر لذت ترک هوس و پرهیزگاری و کسب

از ترجمه حکایه ناک

در دامنه کوههایی که از وفور لاله و سنبل چون باغ مینو و کنبه مینا نمودی چیده و آرمیده بودند . راغ و دشت کران تا کران کشته گشته و روی زمین سرنام در زیر خوشهای زراندود کندم و انعامات و افره و احسانات متکثره سره پوشیده شده قلل جبال و فراز شخها از شاخهای ناک و رز مطرز آمده هزاران خوشه رزان از هر گوشه و کران معلق گشته رنگ یاقوتینش مرجینند کازا نوید بخشهای شیرین و خوش (باکن) را میداد تا بمصل مکرمت رنگ غم از مرآت ضمیر مردم بردانند . پس متور گفت که بار دیگر باین مملکت (کرت) آمده و این ملک را سیاحت کرده ام و از وضع آن صفحات آنچه میدانست حکایت می نمود و می فرمود . این جزیره که موجب تحیر ناظرین و مورد تعجب مسافرین و بواسطه صدمه شهر معظمی که دارد شهره آفاق است . خورش

ذرات آن جسم بشدت ملازق و ملاصق بهم گشته
صلابت و محضی در آن جسم ظاهر میگردد
اگر در جمعی فونین مذکورترین مساوی باشند آن
جسم لابد درجه اعتدال با آن روان و جاری خواهد
بود . اگر در جمعی فوه دانه از فوه جاذبه
زیادتر باشد همه حال ذرات آن جسم بسیار از هم
دوری گشته همبسته در حالت هوا بایت و انبساط
می ماند .

پس ظاهر میشود که اگر این فوه (ر بایش)
در عالم وجود نمیداشت هبولا قابل صورت
نمیشد . و جمیع ذرات کائنات از هم پراکنده
میشدند . و این همه عوالم در عرصه بروز و ظهور
جاوه کر نمی شد و جله بین المدم والوجود مدام
و هم پستی مانند .

خاصیت دیگر الکتريك نور است که اگر
دره بان این دو فوه مغایر یعنی جذب و دفع کشش
و حرص اتحاد موجود نمیشود به نسبت دیگر
اگر این دو عائق و مشوق بآن شدت وصل
هم مشتاق نبودند در این جهان گذشته از آنکه
بودی نبود جمیع ذرات منفرفه متلاشیه در مهده
ظلمت خفته و جمیع رنگها در دریای عدم آباد
شسته و از سطح وجود رفته میبود .

بجهت آنکه بیشتر عرض شد که نور از آثار
الکتريك است و این اثر ظاهر نمیکرد مگر در حین

اشتهار و جوانمردی و بیگفت که در اینجا شجاع
نه آنکس را مینامند که در عرصه هجاء و در خطر
دعوی از مرتکبند بشد و دلبرانه پای گذارد .
بلکه کبیرا که محکم مردی بشت با بر بساط
نشاط نیک آمیز زده از دوات و ثروت بسیاری که
اندک شایبه اشتباه در آن باشد چشم بیوشد و در این
مملکت سه قسم خلاف را عقوبت نمی شمارند
و وقتی نمیکذارند و آن سه صفت عبارت از کفران
نعمت و تضییع حقوق زور و دورنگی حرص
و طمع و تن پروری و امو و لعب را منع و نهی در کار
نیست . زیرا که این حالات را در (کرت) ندیده
و نام و نشانی نشنیده اند . عمو م ناس مشغول
کسب و کارند کسی در اندوختن و از دیاد مکن
حرص نیست بلکه همگان در پاداش کوشش
و کار و در عوض رنج و تیسار خویش زندگانی
ساده و فراوانی شاکر و قانعند از اینکه پیوسته
برده حال و فراقتبال آهیش نموده همیشه بایکدیگر

اجذاب و ترکیب فونین مغایرین چنانکه در چراغ
الکتريك ظاهر و هویداست . یعنی چون سره فتول
که فوه مثبت را حامل است با سره فتول که فوه
منفی را شامل میباشد بهم متصل دارند فوراً
قطعه زغال که در وسط آنها آهسته شده است
مشعل گشته نوری چون نور شمس نیز ظاهر
میشود . و حین شعله کل و شکوفهها نیکه هنوز
نازه بسته شده و مدتی لازم دارد تا از نور شمس تریبه
یافته بکمال ورنک و برسد چون بقدر چند دقیقه
بنور الکتريك عرض شود فی الحال تریبه یافته
ورنک و بواسطه حاصل نموده در کمال آب و تاب شگفته
می شود . و بغیر از نور الکتريك و شمس دیگر
هیچ نوری این مایه را بر نباتات ندارد . و الا آن
حکما بر آنند که آره شمس مرتب از طبقاتی است
که بر بالای هم موضوع و همبسته چون دوسنک آسبا
بهم در دنگ و تماسند و بسبب ذلك ضیاء و نور
الکتريكی از آن حاصل و بارشده بیافیه که سیارات را
بفوق جذب نماید نور . و در ا بکره های اطراف
خود واصل میشود . و بسبب اینکه از اجسام
مختلفه و شمع و غیره نور ظاهر میشود باز همان
الکتريك است که بواسطه ترکیب کیمیائی ماده
مختلفه با مولدها الموضه حاصل میگردد . چون
ذکر همه آن باعث تطویل میشود از تفصیل آن
صرف نظر نمودیم .

خاصیت دیگر الکتريك آن است که الان بجای

در صلح و ودادند و از ضرورت پان حقیقی عمرت
نی بینند . خوشدل و خورسند از مختلف وانات
المیبت سبکین و جاههای رنگین نغرت گشته
از خوان و خورش الوان و نامه دود و عمارات
زراندود کناره میکینند بلکه جامه ایشان از شمش
بارک است در نهایت لطافت و بدون نقش و نگار
چون دلهای خود بکرنک و باون خامی ماون است
و غذای ایشان در کمال سادگی و با کبرکی است
شراب اندک میخورند قوت غالب که مر ایشانرا
مایه قوت غالب است نان لطیف و لذیذ است .
بامیوه درختان و شیر کوسقندار کز کوش کاوی
که ساده و خالی از ترکیب و اضافات باشد صرف
میکند . کاوان قوی هیکل و یرقوت را پیوسته
در میسان رمه برای زراعت مرعات می نمایند .
خاتهای ایشان در کمال نظافت و صفات است
و در نهایت آودگی و فضا . و در این مملکت علم
معماری و ساختن عمارات عالیه متروک نیست ولی

فوه کارگری اگر بکار میسیند و جرخها و جرخ
کنترها بواسطه شدت جذب مدفع مغناطیسی
بمحرکت آورده مانند فوت بحار این فوت را در ج
اثقال احتمال میکنند تفصیل و جگونگی آنرا بد
در کتب مربوطه که در این باب نوشته اند مطالعه
نمود .

خاصیت دیگر آن همین نلکراف و مروف است
ان شاء در حین فرصت بعضی از قواعد و جگونگی
آن نیز بفرمایند .

امضا
۲۰۰۰ م

اعلان

بعضی از دوستان و صاحبان ذوق از ما نفوم
ا بران خواهش نموده بودند ما نیز در اول همین سال
۱۲۹۷ هجری بطهران نوشته و چند نسخه خواسته
بودیم این اوقات با پوست طهران با داره رسیده
هر يك از قرار بازنده فروش یعنی سه ربع مجیدی
بهر فروخته می شود هر کس خواسته باشد با داره
خانه اختر مراجعت نماید .

تذکره

مخصوص به ساجد و در ارباب انواع است
دیگران شایسته نمیدانند که خانم های خود را
مانند عمارات مساجد عالی بنا کنند و چون در
ارباب انواع بیاریند نمول و دولت حقیقی اهل
(کرت) عبارت از صحت مزاج و قوت بدن
و جرئت قلب و صفا و اتفاتی مردمان
و وفا و انصاف خاتوادکان آزادی رعایا و فوز
ضروریات حقیقی و نغرت جستن از تجملات
بیهوده و زاید و عادت کردن بکار و وحشت داشتن
از بیکاری و بیل و شوق برای تقوی و منهاج برهبر
کاری و اطاعت و بیروی احکام شریعت و قانون
مملکت و آداب دینداری و بیم از خدای عادل
و توانا پس از مشور و سوال کردم که مقدار قدرت
و تسلط سلطان تا کجا است . جواب داد که
احکامش بر همه اشیا و کافه بر ایا و احکام شریعت
بروی جاری است . چون خیر مردم بخواد
(باقی دارد)

دانشمندانی
غلام حسین در
کرامی رفقه بلد
ضمین خواهش
نامه کرامی مذ
تازی و مع ذلك
دانشمندان وار
دست بدست می
رفته است .
قیمت یکساله
فرستاده شدن
و مسکن علی التق
ایشان غیر همین
در حالتیکه مخد
اختر را بنام نام
رقیه ایشانرا
دیگر بهمان س
از وصول نامه
و نیکی و ظن خ
دلپذیری نیز ص
از تاخیر جواب
خواهی عرض
ما نوشتن قص
و بعضی از دو
سخن را باید
بجا آورد له
صفحه جدا ک

- ✦ حبذا
- ✦ کر
- ✦ نامر کب
- ✦ کس بد
- ✦ علم که
- ✦ هیچ کو
- ✦ معنی نام
- ✦ غیر از آن
- ✦ متکلم
- ✦ آنچه که
- ✦ صنعتش
- ✦ که بد

بعدصوری ز حضورت ا کرم بهره نداد ✨
 معنوی قرینت از غیب شده قسمت من ✨
 آفرین بر تو و آن اختر فرخنده فرت ✨
 که زمین روشن بخود در این تیره زمن ✨
 آفتاب آنکه مزین جهانست کند ✨
 اخترت تربیت از علم بیانش معین ✨
 نه همین مانسندیم که صامت فلکست ✨
 زادعا کردن استاره ناطق دین ✨
 اخترت نور کاه تعالی احسن ✨
 خوش شدی هادی کراهان بوجه حسن ✨
 کشتی یاد آور مشتی ز فرامش کاران ✨
 بمضامین غریب از سنن حب وطن ✨
 نور شد آنکه نباید بدلت زارشادت ✨
 ماند در ظلمت غی تیره روان تار بدن ✨
 بای در کوی هدایت نهد کس بمراد ✨
 تا تو را دست ارادت نزند بردامن ✨
 بر سهیله ادب ای نجم خرد تابان باش ✨
 دوست بنو از و پهل تابکدازد دشمن ✨
 مهرومه وار کسوفی و خسوفیت مباد ✨
 در فلک تاملک این بود از اهرین ✨
 قرنهایابی با خیر و سعادت مقرون ✨
 سال و مه مانی از شر و نحوست این ✨
 خواستم مطلع از گاه طلوعت گردد ✨
 هر که رارای رزین باشد و فکر متقن ✨
 با خرد کفتم کاین نیر دانش کی تافت ✨
 که هشیوار (۳) شد از دیدن او هر کون ✨
 یا بخت گفت که تاریخ ظهورش ار چه ✨
 (اختر کامل) نیکو است ولیکن احسن ✨
 ۱۳۹۳

آنکه تاضد ضیای تیره کی استی کویم ✨
 کرد آفاق باین کوکب دری روشن ✨
 ۱۳۹۳

قطعه هم در ماده تاریخ فرماید ✨
 اختر که بود بچرخ دانش خورشید ✨
 تاریخ طلوعش کسی از من پرسید ✨
 کفتم ز سرش کوشم این گونه شنید ✨
 کان کوکب زی در سعادت نباید ✨
 ۷۱ ۴۸ ۱۷ ۲۰۴ ۵۳۵ ۴۱۷ ✨
 ۱۳۹۳

(۳) هشیوار بضم هاء عاقل و صاحب بصیرت و هشیا

هر مخالف بر این راست زنده دم زد روغ ✨
 کو الایبده کم کوی و فزون لاف مزین ✨
 کاغذ و آینه و خامه بستان طول مده ✨
 مطلبی کو ته بنویس بدین سبک و سنن ✨
 تا بدانی که زهر بحر ز روید مرجان ✨
 هم ز اولو نبود هر صدقی ابستن ✨
 بی شبهه لعل و زبرجد ندهد کان شبه ✨
 نیست یا قوت و زمرد بعبقی معدن ✨
 هر قدر شعله کر شخص رسن باز شود ✨
 باز تواند بر چرخ شدن از درشن (۱) ✨
 کو که چون ماه حکیم ابن عطاء در نخب ✨
 یک کسی سازد خورشیدی ظاهر بدکن ✨
 دیدی از چشم چشان اشک شفق کون سرداد ✨
 دید چون شعله اختر خورشید شکن ✨
 بلی از تجر به شد فاش که رخسند سهیل ✨
 رور شب تاب سر آرد چو بتا بدر زمین ✨
 ای مهین هوشورای منشی راد اختر ✨
 ای بهین فاضل دانشگر با فهم و فطن ✨
 ای فصیحی که فکندی فصحا را از نطق ✨
 ای بلیغی که نمودی بلغارا الکن ✨
 مر جباداد فصاحت و بلاغت دادی ✨
 بطریق حسن و قاعده مستحسن ✨
 سه فضلت بگرفت جهان چون خورشید ✨
 علم علمت بر عالم شد سایه فکن ✨
 سزدار یکسره خواتمت معل الحق ✨
 حق تعلیم نهادی همه را بر کردن ✨
 حرف رالب بکشا کو که حریفان کردند ✨
 همه تن گوش و بیندند ز گفتار لسن ✨

سخن از عرش بفرش آمد و بدخال نشین ✨
 پیرو طبع توشد رفت باول مسکن ✨
 سرورا نیست ترا کر خبر از حال رهی ✨
 که رهی کیستم و هست کجایم مین (۲) ✨
 پاک داننده پنهان و عیان میداند ✨
 من زارشادت دلشادم در سر وعلن ✨
 کفتهای فرح افزا و نشاط آور تو ✨
 روز شب از دل و جانم بردانده و حزن ✨

(۱) شن بقی است که از آن ریمان مینابند
 (۲) مین خانان و مسقط اراس و قوم و قبیله

دانشمند ادیب سخن سنج بکانه مولانا آقامیرزا ✨
 غلام حسین در چند ماه پیش از بندر (ابی شهر) ✨
 کرامی رفته بلفت فرس خالص نکاشته و در آن ✨
 ضمن خواهش انبازی باختر نموده بودند . چون ✨
 نامه کرامی مذکور برخلاف عادت عاری از لغات ✨
 تازی و مع ذلك بطور مطبوع و روان بودی بدست ✨
 دانشمندان و ارباب ذوق افتاده مانند دسته کل ✨
 دست بدست می گشت . تا آنکه خبر شدیم از میان ✨
 رفته است . از یکطرف هم حضرت نامه نکار ✨
 قیمت یکساله انبازی اختر را فرستاده منتظر ✨
 فرستاده شدن نسخه های آن بودند و نام و لقب و مکان ✨
 و مسکن علی التفصیل بواسطه نبودن رقیه کرامی ✨
 ایشان غیر معین ماند . تا آنکه غره ربیع الاول بیشتر ✨
 در حالتیکه مختصر سفری هم در پیش بود نسخه ✨
 اختر را بنام نامی ایشان فرستادیم و هنوز جواب ✨
 رقیه ایشانرا عرض نکرده بودیم که این بار رقیه ✨
 دیگر بهمان سبک و اسلوب مشعر بر استفسار ✨
 از وصول نامه نخستین رسید و از راه لطف ✨
 و نیکویی ظن خودشان درباره اختر چکامه شیرین ✨
 دلیبری نیز ضمیمه نامه کرامی فرموده بودند . لهذا ✨
 از تاخیر جواب ایشان شرمساری خود را بکمال عذر ✨
 خواهی عرض میکنیم و چون سبک و قاعده ✨
 ما نوشتن قصاید و غزلیات در صفحات اختر نیست ✨
 و بعضی از دوستان نیز خواهش کردند که حق ✨
 سخن را باید ادا کرد و سپاس چاهه کوی را باید ✨
 بجا آورد لهذا برای حصول این مقصود ضم ✨
 صفحه جدا گانه را مناسب دیدیم .

چکامه شیوا ✨

حبذا منشی اختر که در انشای سخن ✨
 کرد آیین نوش نسخ قوانین کهن ✨
 تا مرکب شده الفاظ دری با تازی ✨
 کس بدین قانون ترکیب نکرده است سخن ✨
 علمه که بدین شیوه شیوای شمی ✨
 هیچ کوی نکرده زبانش بدهن ✨
 معنی ناطقه و روح کلام است همین ✨
 غیر از آن صورت بی جان سر برکنده زن ✨
 متکلم اگر ایشان و تکلم این سان ✨
 آنچه کفتم و شنیدیم نه جز مستهجن ✨
 صنعتش سهل نالیگ بسی ممتنع است ✨
 که بدان یا هر سد دست کسی در این فن ✨

مطلبه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .

اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۱۱ جمادی الاولی سنه ۱۲۹۷
۹ نیرسان رومی و ۲۱ اوریل ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی ستمبر
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نغره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
رنگ و نوشته سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۴ جمادی الاولی محقق دیده
می شود که بعد از مراجعت علیا حضرت ملکه
انگلیستان هیئت وکلای حاضر انگلیس استعفا
خواهند نمود .

اخبارنامه (استاندارد) بموجب تکرارنامه
(قاهره) میگوید . از جانب حکومت مصر
قرارداده شده است که در سواحل دریای احمر تانمانه
(غاردافوی) عسکر مصر گذاشته شود . علی
ریاض پاشا از امرای مصر بمنصرفی آنها
معین گردیده است .

نیز اخبارنامه مذکور بموجب تکرارنامه
(لاهور) میگوید . از جانب جنرال روبرتس
پروسی افغان کدر باب انتخاب امیر تازه برای
افغانستان بکابل دعوت شده بودند اظهار
کرده شده است در صورتیکه برای امارت افغانستان
امیری که دوست و هواخواه دولت انگلیس انتخاب
کرده شود فوراً عساکر انگلیس افغانستان را
خالی خواهد نمود .

از بکرش ایضا عهدنامه تجاری
که بیشتر در میان حکومت رومانی و دولت انگلیس
بسته شده بود امروز در مجلس مبعوثان پذیرفته
شد .

از روم ایضا از جانب اعلا حضرت
پاپ (مونسیور واتوتلی) نام سفارت اسلامبول
معین شده بود اینروزها بلاحفظه اینکه مبادا

ذر بولیتیک شرق دوات انگلیس بمناسبت تبدیل
وکلای انگلیس تغییری واقع بشود سفیر مومی
الیه را دستور العمل داده شده است که بدون تاخیر
بجانب اسلامبول حرکت نماید . سفیر مومی الیه برای
تقدیم شدن بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی
نامه را حامل است . نامه جداگانه نیز بجانب
مستطاب رئیس وکلا همراه دارد . از جانب
جناب پاپ بسفیر مومی الیه در باب بولیتیک
شرق موافق نیت دواتهای اروپا دستور العمل
داده شده است .

از لندن ایضا کشتی چینی (تالانته)
نام انگلیس که از چندین جانب طرف در سمت آبهای
هندوستان شرقی و سیصد نفر از شاگردان فنون
بحری انگلیس را حامل بود از اول ماه شباط گذشته
غایب و ناپیدا است . برای جستجوی کشتی
مذکور یک دسته کشتی چینی انگلیس بد آنستجا
فرستاده شده است .

از پترسبورگ ایضا اخبارنامه
(کواوس) سخن از وقوع اشکالات در میان
دولتین چین و روس بیان آورده ضمناً میگوید .
حرکات دولت چین چنان است که برضد همه
دولتهای اروپا است زیرا در میان دولتین چین
و روس هرگاه کار بچنگ و کارزار منجر بشود احتمال
کلی هست که در ممالک چین همه اهالی اروپا
در معرض قتل عام برآیند . روایت اخبارنامه
مذکور سفرای دولتهای اروپا که در چین هستند
معتقد شده اند بر اینکه دوات انگلیس در صورت
وقوع جنگ چین و روس بهوا خواهی دولت
چین حرکت خواهد نمود .

از مادرید (بای تخت اسپانیا) جمادی الاولی
(اوترو) نامی که پیشتر قصد جان اعلا
حضرت پادشاه اسپانیا را نموده بود امروز بدار
کشیده شد .

از پترسبورگ ایضا دولت روس دوازده
فروند کشتی چینی بسمت آبهای چین خواهد
فرستاد . و نیز یکفرقه از لشکریان روس را
دستور العمل داده است که برای پیش رفتن بجهت
چین آماده حرکت باشد .

از لندن ۶ جمادی الاولی نتیجه
انتخابات تازه مجلس پارلمنت انگلیستان بطور قاضی
بقرار ذیل است .

۳۴۹ هوا خواهان آزادی
۲۳۵ هوا خواهان وضع حاضر
۰۶۳ هوا خواهان اداره مختاربت قطعه ابرلا

از برلین ۷ جمادی الاولی لایحه
تسلیقات تازه عسکری در مجلس (رابشتاک) المان
در مقابل یکصد و بیست و هشت رای با اکثریت
یکصد و هشتاد و شش رای پذیرفته شد .

از پترسبورگ ایضا ناخوشی (برنس)
غورچاقوف) شدت حاصل نموده علامت مرگ
ظاهری شود .

از لاهور ایضا در افغانستان وقوع
جنگ سختی در این نزدیکی ملحوظ است .

از لندن ۹ جمادی الاولی علیا حضرت
ملکه انگلیستان استعفا نامه هیئت وکلای سابق
را که در زیر ریاست لورد بیکون سفید بودند
پذیرفته است .

(مسـ: بوجون بريك) بجهت انجام دادن مسئله اراضی قطعه (ایرلاند) آرزومندان است که بجزرك و كلای تازه داخل بشود .

از زمینی ایضا بجهت افسانهها در نزدك (كنه) بگذسته از لشكریان انگلیس را بگلی تلف نموده اند . بنا بر این راه مراسلات از (كنه) تا قندهار بسته شده است .

از وینی ۷ جادی الاولی در این نزدیکی از جناب حكومت لایحه نظامنامه برای ذیل شدن به نظامنامه عسكری اوستریا بمجلس معوضان تقدیم خواهد شد .

از پترسبورك ۸ جادی الاولی امشب برنس غورچاقوف را تبار زسخنی عارض شد . ولی فردای آن احوالش قدری بهبودی مایل گردید .

از لندن ۹ جادی الاولی امروز در عمارت (ویند سئور) در زیر ریاست علیاحضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد . در مجلس مذکور همه وكلاهی لاحق حاضر خواهند گردید .

از نوبورك ایضا رودخانه (ایسوری) که از بزرگترین رودخانههای امریک است طغیان نموده شهر (ماشفیلد) را آب فر گرفته زیاده از نصف شهر مذکور را خراب نموده است . تا کنون از زیر ویرانهها بقدر هفتاد و پنج نفر مرده و دو بیست نفر رنجدار بیرون آورده شده است .

از روم ایضا (مسـ: بوجو کایرولی) در مجلس اعیان اظهار نمود که در باره مسئله حدود قره طاغ تکلیف دولت انگلیس از جناب دولت ایتالیا بطور دوستانه پذیرفته شد .

از لندن ۸ جادی الاولی لورد بیکون سقیلد ولورد سالسبری فردا در عمارت (ویند سئور) از علیاحضرت ملكه انگلستان دیدن خواهند نمود . اخبارنامه دیلی تلگراف میگوید . علیاحضرت ملكه انگلستان تشکیل هیئت وكلا تازه را بلوردها تینکتنون محول خواهد نمود . اخبارنامه تائمس باصرار میگوید که لورد کلادستون داخل در میان هیئت وكلائی تازه خواهد بود .

توجیحات

امانت شهر بجناب دولتآب مظهر پاشا رئیس سابق کومیسسیون اداره مهاجرین . ریاست کومیسسیون اداره مهاجرین بجناب

سعادتآب رضابك افندی امین سابق شهر توجیه فرموده شده است .

داخلیه

از جناب سنی الجوانب اعلا حضرت اقدس همایون شاهنشاهی محض الطاف و توجه شاهانه جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران امشب را برای طعام بمابین همایون ملوکانه دعوت شده و از اعضای سفارت کبری مقر بو الخاقان میرزا جوادخان مستشار و حاجی میرزا نجفعلی خان نایب اول و میرزا رضا خان نایب اول و باش ترحان همراه جناب سفیر مشارالیه خواهند بود .

جناب کونت دوبسکی سفیر دولت اوستریا دیروز بدآره امور عسکریه عزیمت و با جناب دولتآب عثمان پاشا وزیر جنگ ملاقات نموده است .

پیشتر نوشته بودیم که (کونت کورنی) سفیر دولت ایتالی خیال عزیمت بجناب مملکت ایتالی داشت ولی بسبب نامدای مسئله حدود قره طاغ بجهت واسطه بودن سفیر مشارالیه در میان بابعالی و حکومت قره طاغ برای انجام دادن مسئله مذکور عزیمتشان چند روزی تاخیر افتاده بود لهذا چنانکه در همین نسخه نوشته ایم مسئله مذکور انجام یافته بامضای طرفین رسید بهمین مناسبت سفیر مشارالیه نیز دیروز از اسلامبول بجناب مملکت ایتالی عزیمت نموده است .

از چندین باینطرف در قطعه اناتولی قحط و غلا ظاهر شده روز بروز بسختی و شدت و احتیاج و ضرورت اهالی آنسامان میافزود در اینروزها بکمال تأسف شنیده می شود که در ولایتهای حلب و دیار بکر و موصل و وان و اطراف آنها آتش قحط و غلابالا گرفته بساخلوق از شدت کرسنکی بخوردن مینه و ریشه علف تن در داده بسیاری نیز از نایابی قوت تلف و فوت می شوند در حقیقت حسابات انسانی از ادراك اینگونه خبرهای کدورت آمیز دچار اضطراب و پریشانی میگردد . انبای وطن را است که در وقوع اینگونه مصائب و بلا یاز هم دیگر دستگیری نموده بقدر مقدور از امداد و معاونت بگریز بطوری که ممکن است فرو گذاری ننمایند . عجب این است که از ولایت حلب نوشته اند که بسیاری از توانگران و صاحب ثروتان اهالی

آنجا از مسلم و غیر مسلم غله را در انبار بامید اینکه به قیمت کراف بفروشند نگاه داشته ترجیحی بحال بیچارگان انبای وطن که در آرزوی لقمه نانی جان میپارند نمیکند . زهی وحشت و سخت دلی است که انسان با وجود قدرت و مکننت در اینگونه مواقع مرتکب چنین حرکات نا کوار که بلرزه از عوالم انسانیت دور است گردیده از دستگیری همدمان و هموطنان و انبای جنس خود صرف نظر نماید . اخبار نامه (فارذ بوسفور) میگوید . در موصل از شدت کرسنکی روزی سی نفر تلف می شوند . مصیبت سرمای امسال نیز بلای کرسنکی را منضم شده همه اهالی دهکده (حلب) نام که در نزدیکی موصل است از سختی سرمانلف شده است .

خلاصه اینروزها بکمال امتنان شنیدیم که بموجب اراده سنی اعلا حضرت پادشاهی در دآره وزارت جلیله داخله جمعی بنام انجمن اعانه مصیبت زدگان قحط اناتولی در زیر ریاست جناب دولتآب کامل پاشا مستشار وزارت داخله تشکیل یافته جمعی از اجله رجال و اعیان مملکت برای انجمن مذکور عضو معین شده دفتر اعانه باز و بجمع وجوه آغاز نموده اند .

در مجلس اول جناب دولت و ابهت مآب محمود ندیم پاشا وزیر داخله معادل بکصد لیرای عثمانی نقد و نصف معاشات مقرری خود شانرا که از سال ۱۳۹۵ در داخل مانده است بطور اعانه اعطا فرموده نام خود شانرا سردفتر سایر قونمندان و هو اخواهان انسانیت نموده اند . پس از آن جناب کامل پاشا رئیس مجلس نیز يك ثلث و سایر منشیان و مامورین وزارت داخله بکربع معاش سال مذکور را بانجمن اعانه اعطا نموده اند . امیدواریم که بواسطت و اهتمام رئیس و اعضای انجمن مذکور در ظرف اندك زمان مبلغ بسیاری بطور اعانه جمع آوری شده بدون فوت وقت بواسطه های موثوق و معتمد بمجلسهای لازمی فرستاده شده در راه تخفیف بار ضرورت قحط دیدگان صرف کرده شود .

پیشتر نوشته بودیم که در باب منع غلام و برده فروشی در میان دولت علییه عثمانی و دولت فخریه انگلیس مقاله نامه نوشته شده است . در ثانی اطلاع حاصل نمودیم که مقاله نامه مذکور بتصدیق و امضای علیاحضرت ملكه انگلستان رسیده شب یکشنبه گذشته در سفارتخانه دولت انگلیس مقاله نامه مذکور در میان جناب دولتآب صواباش وزیر خارجه و جناب سرهزنی لیارد

سفیر دولت ... شده است . در باب ار ... عوجب مقاله نامه ... صواباشا و کور ... و امضا گردیده ... مقرر بود لایحه ... خودشان در انبار ... روز دوشنبه که ... از جناب هر سفیر ... شده است .

سعادتآب دولت علییه عثمانی ... مآذونا و موقنا ... مدت مآذونیتش ... خودشان عزیمت

بقیه از موازین

فصل

ماده ششم یعنی بدجهای ا ... مواجب آنها موافق ... بقرار ریز ذیل ... و تغیش و روزنامه ... و بجزیه و تو بخانه ... قسم معادل گرفته ... معین گردیده است

(معاش) غروش ۴۰۰۰ منشی ۴۰۰۰ منشی

۳۰۰۰ منشی ۳۰۰۰ منشی ۳۰۰۰ منشی ۳۰۰۰ منشی ۳۰۰۰ منشی ۳۰۰۰ منشی

سفیر دولت مشارالیه بطور رسمی مبادله کرده شده است .

در باب اراضی که در مقابل کوسینه و بلاوه بموجب معاوضه نامه آخری که در میان جناب دولتآب صواباشا و کونت کورقی سفیر دولت ایتالی نوشته و امضا گردیده است از جانب سفرای دولتهای بزرگ مقرر بود لایحه برای تقدیم شدن بدولتهای متبوعه خودشان در این باب نوشته شود . بنا بر این اوافق مذکور روز دوشنبه گذشته امضا شده برای تصدیق از جانب هر سفیر بدولت متبوعه خودشان فرستاده شده است .

سعادتآب بهجت بیک افندی کار پرداز اول دولت علیه عثمانی مقیم تبریز که از چندین باب طرف مآذونا و موافقا در اسلامبول بود چند روز پیش مدت مآذونینشان ختام یافته بحمل ماموریت خودشان عزیمت نموده اند .

بقیه از موازنه مالیه سال ۱۲۹۶ دولت علیه عثمانی

فصل چهارم منشیان اول

ماده ششم منشیان اول دوائر بجهت قسم یعنی بدرجهای اولی و ثانیه و ثانیه منقسم شده و موجب آنها موافق درجه که منسوب بآن هستند بقرار ریز ذیل معین شده است . مامورین تدقیق و تفتیش و روزنامه نویسی و وزارت های جنگ و بحریه و توپخانه با صاحبان درجه ثانیه این قسم معادل گرفته شده موجب آنان نیز از آنرو معین گردیده است .

(معاش صاحبان درجه اولی)

غروش
منشی اول و ششجانب عمده مقام ریاست و کلا ۴۰۰۰
منشی اول اطاق مکتوبی مقام ریاست و کلا ۴۰۰۰

صاحبان درجه ثانیه

منشی اول اطاق نوشنجات وزارت داخله ۳۰۰۰
منشی اول اطاق مکتوبی داخله ۳۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات وزارت جنگ ۳۰۰۰
منشی اول اطاق مکتوبی وزارت جنگ ۳۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات خارجیه ۳۰۰۰
منشی اول اطاق مکتوبی خارجیه ۳۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات وزارت عدلیه ۳۰۰۰

۳۰۰۰ منشی اول اطاق مکتوبی عدلیه
۳۰۰۰ منشی اول اطاق نوشنجات مالیه
۳۰۰۰ منشی اول اطاق مکتوبی مالیه
۳۰۰۰ منشی اول اطاق نوشنجات بحریه
۳۰۰۰ منشی اول اطاق مکتوبی بحریه
۳۰۰۰ منشیان اول اطاق بکلکچیکری

صاحبان درجه ثانیه

منشی اول اطاق نوشنجات تجارت ۲۰۰۰
منشی اول وزارت خانه تجارت ۲۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات معارف ۲۰۰۰
منشی اول اطاق مکتوبی معارف ۲۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات وزارت نافه ۲۰۰۰
منشی اول دائرة تخریرات بده ۲۰۰۰
منشی اول دائرة رسومات ۲۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات رسومات ۲۰۰۰
منشی اول دائرة اعشار و اغنام ۲۰۰۰
منشی اول اطاق نوشنجات اعشار و اغنام ۲۰۰۰
منشی اول دائرة بوستانخانه و تلکرافخانه ۲۰۰۰
منشی اول نوشنجات بوستانخانه و تلکرافخانه ۲۰۰۰
منشی اول دائرة جنگلها و معدنها ۲۰۰۰
منشی اول نوشنجات جنگلها و معدنها ۲۰۰۰

فصل پنجم خلفای آمدی دیوان همایون

ماده هفتم خلفای آمدی دیوان همایون چنانکه اصلا بچهار قسم منقسم و مرتب بود بدآنوضع ابقا فرموده شده ولی مقرر گردیده است که در وقوع فوت آنها عدد ایشان تا شانزده باین آورده شود و نیز قرار داده شده است که مقدار خمس موجب آنها را و ازده مابقی را در میان آنها بطور مناسب قسمت کرده شود .

فصل ششم منشیان دوائر

ماده هشتم منشیان مقام ریاست و کلا و شیخ الاسلامی و وزارتها و منشیان مدیرهای عمومی کدر (ماده سوم) ذکر شد باقتضای مصلحت بدو ویاسه قسم منقسم شده مقدار آنها بقدریکه لازم دیده می شد محدود و معین خواهد گردید . از مواجب منشیان همه دوائر مقدار خمس آنها باین آورده شده مابقی باطلاع و استحضار وزارتخانهها و مدیرها باقسام آنها که مقرر است بتازه کی تشکیل یابد تقسیم خواهد شد . ولی مقدار معاش منشیان مقام ریاست و کلا و مشیخت و وزارتخانهها و مدیری عمومی کدارای درجه اولی هستند بهیچوجه

زیاده بریکه هزار و دو بیست قروش نخواهد شد .

فصل هفتم شورای دولت

ماده نهم مقدار مواجب رؤسای دوم و اعضا و معاون و ملازمین مجلس شورای دولت بموجب ریز ذیل معین گردیده است .

قروش

رؤسای دوم شورای دولت ۷۵۰۰
اعضا ۵۰۰۰
منشی اول ۷۰۰۰
معاونهای اول ۲۵۰۰
معاونهای درجه قسم اول ۲۰۰۰
معاونهای درجه قسم دوم ۱۵۰۰
ملازمهای قسم اول ۱۰۰۰
ملازمهای قسم دوم ۵۰۰

ماده دهم مقدار خمس مواجب منشیان مجلس شورای دولت و ازده شده مابقی را در میان آنها بپردرجه که منسوب بآن هستند توزیع خواهد شد . این یکی نیز مقرر است که مواجب منشیان شورای دولت کدارای درجه اولی هستند زیاده بر مبلغ یک هزار و دو بیست قروش نشود .

فصل هشتم دیوان محاسبات

ماده یازدهم در بیان مقدار مواجب رئیس و اعضا و مدعی عمومی و منشی اول و بمیر و غیره دیوان محاسبات است .

قروش

مواجب رئیس ۱۰۰۰۰
اعضا ۵۰۰۰۰
مدعی عمومی ۵۰۰۰۰
منشی اول ۵۰۰۰
بمیر ۲۰۰۰
ملازم ۱۰۰۰

ماده دوازدهم بهمد از وضع خمس مواجب مخصوص منشیان دیوان محاسبات مابقی هرچه باشد باطلاع رئیس انجمن در میان منشیان بطور مناسب تقسیم خواهد شد .

فصل نهم کدخدایان دربار

ماده سیزدهم مقدار خمس از مواجب مقرری کدخدایان دربار و ازده شده برای همه آنها سالی و چهار هزار و هشتصد و هفتاد و هشت قروش ماهانه تخصیص یافته است . ولی مقرر

است که در وقوع فوت آنها مشخصات مذکور
بجزانه عاید بشود .

قسم ثانی ولایات

فصل دهم والیه

ماده چهاردهم والیکریهای ولایات
بسه قسم یعنی بدرجهای اولی و ثانی و ثالثه منقسم شده
مقدار معاش ایشان بدرجه که دارای آن هستند
بموجب ریز ذیل معین شده است .

والیکریهای درجه اولی

قروش	۲۰۰۰۰
سوریه (شاملت)	۲۰۰۰۰
حجاز	۲۰۰۰۰
بغداد	۲۰۰۰۰
ین	۲۰۰۰۰
حلب	۲۰۰۰۰
ایدین	۲۰۰۰۰
طرابلس غرب	۲۰۰۰۰
ارضروم	۲۰۰۰۰
والیکریهای درجه ثانی	
خداوندکار	۱۷۰۰۰
ادرنه	۱۷۰۰۰
جزایر بحر سفید	۱۷۰۰۰
سلانیک	۱۷۰۰۰
مناسیر	۱۷۰۰۰
قوصوه	۱۷۰۰۰
یانیه	۱۷۰۰۰
قونیه	۱۷۰۰۰
سیواس	۱۷۰۰۰
دیار بکر	۱۷۰۰۰
اطنه	۱۷۰۰۰
بصره	۱۷۰۰۰
وان	۱۷۰۰۰
انقره	۱۷۰۰۰
والیکریهای درجه ثالثه	
تلپس	۱۵۰۰۰
قطمون	۱۵۰۰۰
اشقودره	۱۵۰۰۰
بنغازی	۱۵۰۰۰
طر بزون	۱۵۰۰۰
موصل	۱۵۰۰۰
معموره العزیز	۱۵۰۰۰

موجب والیان ولایتهای روم ایلی شرقی و کرید
و متصرفی جبل لبنان جدا گانه معین شده است .
موجب امین شهر (بیکر بیکی) و رئیس ضبطیه
هر یک ماهانه ده هزار قروش است .

موجب مکتوبیجیان امانت شهر و وزارت
ضبطیه و مامورین امور مالیه و مدیر و رؤسای
نوشجات دوا آنها و متصرفیهها و قائم مقامیهها
که مربوط بامانت شهر است از روی موجب
والیان درجه ثالثه قرارداد خواهد شد .

وزارت ضبطیه بنام مدیری پویس اسلامبول
ویک اوغلی و اسکندر بسه قسم منقسم شده
بمأمورهایی که امروز بنام متصرفیاد میشوند
نیز معادل موجب متصرفیههای درجه ثالثه معاش
داده خواهد شد .

ماده پانزدهم چنانکه در قانوننامه
ولایات نوشته شده است مشروط است که والیه
در هر سال اقلا سه ماه باید برای رسیدگی اوضاع
حوزه ولایت در اطراف گردش نمایند لهذا بجهت
مخارج گردش ایشان نیز سالی سی هزار قروش
جدا گانه بنام مصارف گردش داده خواهد شد .

فصل یازدهم متصرفیهها (یعنی نایب الحکومه)
ماده شانزدهم موجب متصرفیههای
مستقل بالسویه ماهی ده هزار قروش است .

ماده هفدهم متصرفیهایی که در زیر
اداره ولایات هستند بسه قسم یعنی بدرجهای اولی
و ثانی و ثالثه منقسم شده در باب تعیین درجه آنها
بجهت ذیل شدن بهمین ماده هفدهم قانونی تفصیل
جدا گانه نوشته خواهد شد . موجب معین
هریک از صاحبان درجات ثالثه بموجب ریز ذیل
بیان می شود .

قروش	۷۵۰۰
متصرفیههای درجه اولی	۷۵۰۰
متصرفیههای درجه ثانی	۶۰۰۰
متصرفیههای درجه ثالثه	۵۰۰۰

فصل دوازدهم قائم مقامیهها

ماده هجدهم قائم مقامیهها نیز بسه قسم
یعنی بدرجهای اولی و ثانی و ثالثه منقسم شده
در باب تعیین مراتب آنان هم برای ذیل شدن بهمین
ماده هجدهم قانونی تفصیل جدا گانه نوشته
خواهد شد . قرارداد معاش آنان هم بقرار ذیل است :

قروش	۲۵۰۰
قائم مقامی درجه اولی	۲۵۰۰
درجه ثانی	۱۷۵۰
درجه ثالثه	۱۲۵۰

فصل سیزدهم مکتوبیجیان

ماده نوزدهم مکتوبیجیان ولایات تابع درجات
ولایتی که در آنجا هستند شده بدرجهای اولی و ثانی
و ثالثه منقسم گردیده مقدار معاش آنها بدین قرار است :

قروش	۳۵۰۰
مکتوبیجیان درجه اولی	۳۵۰۰
درجه ثانی	۳۰۰۰
درجه ثالثه	۲۵۰۰

فصل چهاردهم دفتر داران (مستوفیان) ولایات

ماده بیستم دفتر داران ولایات تابع
درجات ولایتی که در آنجا هستند بوده نیز بدرجهای
اولی و ثانی و ثالثه منقسم شده بقرار ریز ذیل
در باره آنان معاش مقرر شده است .

قروش	۶۰۰۰
دفتر داران درجه اولی	۶۰۰۰
درجه ثانی	۵۰۰۰
درجه ثالثه	۴۰۰۰

فصل پانزدهم محاسبه جیان الویه

ماده بیست و یکم محاسبه جیان الویه
تابع درجات الویه که ماور آنجا هستند بوده نیز
بدرجهای اولی و ثانی و ثالثه منقسم شده بقرار
ذیل موجب میگردند .

قروش	۳۰۰۰
محاسبه جیکری درجه اولی	۳۰۰۰
درجه ثانی	۲۵۰۰
درجه ثالثه	۲۰۰۰

(باقی دارد)

خارجیه

اخبار نامه های اروپ می نویسند . اینکه شایع
شده بود محمدجان از امرای افغان (که بر ضد
انگلیسها حرکت میکنند) فوت شده است بی اصل
است :

(جزئیات)
از جانب اردوی
و ششصد سوار
الیه کلک فرستاد
(بانگدال) بخ
میکنند .
روزنامه
بوجب تلگراف
قشون روس از
ایران هستند
نوده اند .
از اخبار نامه
چون حسن
سلوک و رفتار
معظم ظل السلطنه
بر عابای بلاد
خلافت کبری
ثبوت بهم رسا
وعراق را ضمیمه
و خوانسار و کل
و کاردانی نواب
مفوض فرمودند
مظاهر خسرو
بزرگ و موهبتی
معظم را درجه
یک قبضه شمشیر
و جواهر قیمتی از
جلیله معظمه و
کثیره است بنویسند
ادامه اقباله الع
کل کرم مرصع بی
مرحمتی خاص
والاجلال الدوله
بذل و عنایت شد
وضع عمارت ز
عمارت زمست
که بیشتر هدف
در برتسبورگ در
جای و در خانه

(جنرال استوارت) رو بزین بیش میبوده
از جانب اردوی بزرگ روس سه هزار قشون پیاده
و ششصد سوار و ده عراده توپ برای جنرال مومی
الیه کک فرستاده شده است. اتفاقاً در موقع
(بانگردال) بخط رجعت انگلیسها بی در پی هجوم
میکنند.

روزنامه (ترجان حقیقت) مینویسد.
بوجب تلگرافنامه که از استرآباد رسیده است
قشون روس از عشایر ترکمان که تابع و رعیت دولت
ایران هستند بقدر پنج هزار شتر غصب و غارت
نموده اند.

از اخبارنامه (ایران) نقل می شود.

چون حسن مراقبت و معاملات و شیوه مرضیه
سلوک و رفتار نواب اشرف والا شاهنشاهزاده
معظم ظل السلطان اداماه تعالی اقباله العالی نسبت
برعبای بلاد ولایات محکومه ایشان در پیشگاه
خلافت کبری و آستان مقدس همایون درجه
ثبوت بهم رسانید و ایالت عربستان و رستان
و عراق را ضمیمه حکمرانی اصفهان و یزد و رودرد
و خوانسار و کلایکان و غیرها نموده بکف کفایت
و کاردانی نواب اشرف معظم دامت شوکت
مفوض فرمودند درین موقع فرخنده خاطر مرحمت
مظاهر خسروانه چنین اقتضا فرمود که بابت بازی
بزرگ و موهبتی عظمی نواب اشرف شاهنشاهزاده
معظم را درجه اختصاص عنایت فرماید لهذا
بکقبضه شمشیر مرصع بسیار ممتاز مکمل بالاس
و جوهر قیمتی از شمشیرهای خاصه که از امتیازات
جلیله معظمه و مخصوص باحرامات نامه و اکرامات
کثیره است بنواب اشرف والا ظل السلطان
اداماه اقباله العالی اعطا فرمودند و یک قطعه
کل کمر مرصع بسیار کرانبها که آن نیز علامت
مرحمتی خاص و عاطفتی کامل میباشد بنواب
والاجلال الدوله و ادار شد نواب اشرف معظم
بذل و عنایت شد.

وضع عمارت زمستانی اعلا حضرت امپراتور روس

عمارت زمستانی اعلا حضرت امپراتور روس
که بیشتر هدف سوء قصد گروه ناپلیست شده بود
در پترسبورگ در ساحل رودخانه (نوا) واقع
جای و درخانه (کونت ایرا کسین) که در زمان

(پتر) اول امپراتور روس منصب امیرالمسای
داشت بنا و ساخته شده است. امیرالمومی الیه
در هنگام فوت بموجب وصیت نامه خودخانه اش را
به (پتر) دوم امپراتور روس واگذار نموده بود
لهذاخانه مذکور داخل جرک املاک مخصوص
خانواده امپراتوری شده خانه مذکور از جانب
(آن) امپراتور پس روس هدم و در جای آن بساختن
عمارت مذکور آغاز گردیده در زمان (کاترینه)
امپراتریس در سال ۱۷۶۲ میلادی عیالبات آن
ختم یافته در سال ۱۸۳۷ میلادی در حر بق
پترسبورگ پاک سوخته پس از آن بموجب دستور العمل
نیکولا امپراتور روس بکمال کرمی بساختن آن مباشرت
شده همین عمارت حاضر که از جانب امپراتور
مشارالیه ساخته شده است در چهار مرتبه بنا نهاده
شده است سطح عمارت مذکور چهار صد و پنجاه
و پنج و عرض آن سیصد و پنجاه و ارتفاعش
هشتاد قدم است.

در بزرگ عمارت مذکور ناطر پرودخانه (نوا)
است که آن در باب السفرا نام داده شده است پس
از داخل شدن آنجا از پله مرمری بسیار صافی بالا
رفته بتالار مخصوص امپراتوری داخل می شود.

همه صفا و تالارهای عمارت مذکور باتصاویر
کونا کون مزین است خصوصاً در تالار مخصوص
امپراتوری تصویریهای بسیار نفیس و لوحهای
ذی قیمت از هر گوشه و کنار آویخته شده است.
بسیاری از این تصاویرها از آثار قلم (جورج دو)
نقاش مشهور انگلیس است که تصویریچنگهای
سرداران روس را که در سال ۱۸۱۲ با (بوناپارت)
ناپلیون فرانسه داشته اند نقش نموده است.
در میان تصویریهای مذکور صورت استیلای
لشکران روس باز را که در سال ۱۸۱۴
میلادی واقع شد نیز در نهایت صنعت منقوش است.

در دایره دوم عمارت مذکور تصویریچنگهای
عثمانی و روس آویزان است در میان آنها هم تصویری
هست که جنگ سال ۱۸۵۹ روس را باشیخ شامل
مرحوم و استیلای موقع (غونیب) و گرفتاری
شیخ شامل را نشان میدهد.

دایره سوم آن عمارت را باتصویریهای
(ابواوسکی) نقاش تزیین داده شده است یکی
از آن تصاویر واقعه جنگ (آوارین) را مینماید.
در دایره چهارم عمارت زمستانی چنگهای
۱۲۸۱ روس و فرانسه را که از آثار قلم (پترس)

نقاش المان است و ظفر یافتن لشکران روس را
بقشون فرانسه مینماید موجود است.

پنجم دایره عمارت مذکور دارای تصاویر استیلای
شهر برلین از جانب جنرال (کوسو) روس است
که صدسال پیش از این واقع شده است.

در دوازدهم و هفتم و هشتم و نهم نیز تصویریهای
کونا کون آویخته شده است. در دایره دهم
تصویریهای شاهپیر جنرال و سرداران روس از قبیل
جنرال (چرنیشف) و (اوراوف) و (رودبکر)
و (کیسلف) و (منچیکوف امیرالم) و (نسلرود)
که در زمان امپراتور نیکولا سمت وزارت خارجه
روس را داشت و (جنرال پرک) که در هنگام اختلال
لهستان والی آنجا بود دیده می شود. در این
دایره تصویری دیگری هست که شورش سال
۱۸۴۸ میلادی اهالی مجارستان و کیفیت تسلیم
شدن آنها را بجنرال (لودرس) نشان میدهد.

دایره دوازدهم عمارت مذکور بنام دایره
(پتر بزرگ) نامی شود و اکنون اعلا حضرت
امپراتور از هیئت سفرا در روز تبریک اول سال در این
دایره پذیرایی میکنند.

سیزدهم دایره بنحوا بگاه اعلا حضرت امپراتوری
مخصوص است که همه جای آن در نهایت صفا و تزیین
است. در دایره مذکور بطور قطعی روغن گاز
سوختن قدغن است همه شب شمعهای کافوری
میسوزد بدرجه که شبهای ظلمانی را مانند روزهای
نورانی مینماید. دایره دیگری نیز در جنب این دایره هست
که همه کلزار است خاتمادر شبهای مهمانی (بال) پس
از رقص در زیر درختان و میان کلهای این دایره
استراحت نموده از خستگی میآسایند.

در جنب تالار مخصوص امپراتوری دایره
مخصوص به خانواده (رومانوف) که مایه شهرت
خانواده امپراتوری روس است میباشد. در دایره
مذکور تصویری سلاطین روس که ابتدایشان
(میشل) و در سال ۱۶۱۲ جلوس نموده آویخته
شده است. (میشل) مشارالیه در سال ۱۶۱۲
بکوماندانی لشکر روس باهالی لهستان که آنوقت
شهر (مسکو) را استیلا نموده بودند هجوم نموده
مسکورا از جنگ دشمن خلاص کرده بود پس از آن
بمشورت و صوابدید معسبران و بزرگان روس
(میشل) مشارالیه را بحکمرانی روس انتخاب
نموده مجالس سریر امپراتوری کردند.

در این دایره در باره کسانی که میخواهند داخل دایره بشوند در دیوار بروی سنگی که در زیر پرده دیبای سبزی مستور است بموجب امر واراده (کاترینه) امپراتر بس روس نذیننامه در باب شرائط دخول آنجا محکوم است که ترجمه آن ذیلا نوشته می شود .

نذیننامه

(۱) باید منصب و کلا و شمشیر خود را در بیرون دایره گذاشته پس از آن داخل شوی .
(۲) حق تقدم و تکبر و مانند آنها را نیز باید در بیرون گذاشت .

(۳) در اندرون دایره باید در نهایت بشاشت و خوشامالی حرکت نموده از شکستن و ریختن اجتناب باید کرد .

(۴) گفتگو و صحبت را با آواز معتدل کرده نباید در اینجا صدا بلند نموده موجب درد سر باشی .

(۵) بدون رخصت و استیذان از کسی مأذون هستی در هر جایی که میخواهی بنشین و تماشا بکنی .

(۶) در حین مباحثه نباید بیخفتی سخن گفت .
(۷) در اینجا دهن باز نموده خجازه کشیدن ممنوع است .

(۸) بجهت تفریح خاطر ماذون هستی که از لعبیات بی ضرر بازی نمایی .

(۹) بخوردن و نوشیدن هر گونه طعام و شراب که دلت خواست در اینجا ماذون هستی ولی در شرب حد اعتدال را نباید تجاوز نمود باید بطوریکه با ادب داخل شدی باز بیای خود بگمال ادب بیرون روی .

(۱۰) یاهه کو بی در اینجا ممنوع است سخن را بتأمل باید گفت .

(انتهی)

بجز از دو آرمند کور دایره جداگانه مخصوص بجواهرات در آن عمارت هست . در میان جواهرات يك پارچه سنگ الماس بنام (اورلوف) موجود است الماس مذکور خیلی گرانها است . میگویند آن الماس اول در هندوستان بجای چشم يك (بت) نصب بوده است . در ثانی بهر نحوی که بود بت یک نفر از اهالی فرانسه افتاده شخص مذکور اورا يك شخص (کاپتن) بدو هزار لیرا فروخته

کاپتن نیز یک نفر یهودی در مقابل دوازده هزار لیرا یهودی هم یک نفر تاجران منی وار منی نیز در شهر (استردام) يك شخص از اهالی فلنک فروخته در آخر (کونت اور اوف) از شخص فلنکی بمبلغ نیم ملیون منات خریده علاوه بر آن بشخص مذکور يك طغرا فرمان بزرگ زادگی ودو هزار منات هم مواجب سالیانه از دولت روس حاصل نموده است . تاج مرصع امپراتوری که مزین بعلاقمهای روحانی و جسمانی دولت روس است و نیز (کورنت) مرصع که امپراتر بسهای روس بسرمیکذارند در دایره مذکور نگاهداشته شده است .

در عمارت زمستانی جایی که زیاده از همه سزاوار دقت است نالاری است که امپراتور نیکولا در آنجا وفات یافته است . زیر آنالامذ کور بوضعی که دردم واپسین امپراتور مشارالیه بود تا کنون بهمان وضع و قرار نگاهداشته شده بقدریکندره تغییر در وضع آن راه نیافته است .

چنانکه معلوم است امپراتور مشارالیه بمناسبت شنیدن خبرهای ناگوار بی در پی شکست لشکر روس از جانب قشون دولتهای متفرق متاثر شده هر روز از استماع مغلوبی لشکر خود سیاه غم و اندوه بدار الملک وجودش استیلا یافته و علاوه بر آن در روز بسیار سرد و خنکی برای سان و عرض لشکر از عمارت مذکور بیرون آمده پس از ختام سان لشکر از سخنی سرمانا خوشی محرقه مبتلا شده و بدان در گذشته است ۱۰ کتون راپورتی که از موقع همان جنگ چند ساعت پیش از وفات امپراتور مشارالیه رسیده بود در تالار مذکور موجود است . (وقت)

مکاتب

از استرآباد نوشته اند . میرزا سید رضی نام چندی پیش از این از طهران آمده از راه استرآباد بمرو رفته بود که ترکمانان قبیله (تکه) را استمالت کرده مایل به تبعیت و رعیتی دولت علییه ایران نماید . اینروزها بموجب اطلاعی که حاصل نمودیم مومی الیه بادوا زده نفر از رؤسای و پیش سقیدان (مرو) از آنجا بمشهد مقدس وارد شده اند که از آنجا بطهران رفته بمذاکرات مطلب پرداخته قرار می در اینباب بدهند . ولی آنچه ما میدانیم ترکمانان هرچه بگویند دروغ است و هر عهد

بکنند بی پا است عهد و میثاق آنها را بقا و دوامی نیست مگر زور و جبر بینند آنوقت مطیع و منقاد خواهند شد .

امضا

ع .

کاغذ از مخبر هندوستان

فی ۴ ربیع الاخر سنه ۹۷

در ممالک هندوستان دور و دخانه است که جغ قبایل قوم هندو به پرستش آب آنها اعتقاد کلی دارند . یکی را رودخانه (کنکاه) دیگری را (جنه) گویند . سرچشمه و منبع این هر دو رودخانه از کوه (هاله) متعلق شمالی هندوستان است و سرچشمه هر دو از همدیگر چندمیل فاصله دارد . رودخانه (کنکاه) از زیر کوه هاله جاری می شود و در انتها بخلیج (بنگال) که عبارت از دریای کلکته باشد میریزد . مورخان ملت اسلام و برهنهای قوم هندو و جغرافی ملل فرنگستان در هیچ عصری تاریخ ظهور این رودخانه را نشان نداده اند . قوم هندو در اعتقاد این است که اصل سرچشمه این آب در بهشت است . عرض و عمق این رودخانه از ابتدا تا انتها یکسان نیست جابجای تفاوت بسیار دارد . در (اله آباد) و (بنارس) که از خارج شهر یکدرد تخمینا عرض او از نصد تا یک هزار ذرع است و عمق آن دوازده تا چهار ده ذرع می شود . در ایام بهار هندوستان که سه ماه متصل بارندگی می شود البته در عرض و عمق همین قدرها افزوده می شود . آب این رودخانه بسیار صاف و خوشکوار است . قبایل هندو که چند هزار فرقه مختلف المذهب هستند عموما باین آب اعتقاد کلی دارند . بعضی این آب را آب شفا و برخی رحمت خدا گروهی نیز پرستش او را از وجو بات مذهب میدانند . قبایلی که از قبض این آب دور هستند مثل اهل را جستان و ساکنان کوهستان جنگلهای دور که هزاران فرسنگ دور دست افتاده اند بسیار سعی و کوشش دارند کلا محاله در عرض سال یکدو مرتبه از راههای دور و دراز مبلغها پول صرف نموده و مسافت دراز پیوده زیارت این آب مشرف شوند . مع هذا در ظرف سال چندبار در روزهای مخصوص قبایل هود از اعلا و ادنا و امیر و فقیر و کبیر و صغیر از انات و ذکور از اطراف و جوانب هندوستان بقدر آوری در کنار این رودخانه جمع شده مدت يك

هفته یا ده روز و بازار می شود این چند روز قوت در این آب بکار بردازند . اعتقاد عمخود را در ک یکبار در آب بکنند از جعب می شود . شهر و هستند مرده ها آب آتش میر میدهند میگویند خاکستر او طلا با آب کنکاهی غوطه خورده به میگویند اگر کسر شمشیر با تامت سه سال نخواهد شد . آب میدانند قبایل قوم هندو شده اند بعد از مر او را و بعهده و احترام آورده خاکستر را با

هفته یاده روز در کنار این رودخانه نمایشگاه و بازار می شود که بزبان هندی (مهله) میگویند این چند روز قوم هندو جز عبادت و غسل کردن در این آب بکار و مهمات دنیوی اصلانی پردازند . اعتقادشان این است اگر شخص تمام عمر خود را در کنه و معصیت صرف کرده باشد اگر یکبار در آب رودخانه (کنکاهی) غسل بکند از جیب گناه پاک شده برحمت خدا واصل می شود . شهر و قصبه ای هندو که باین آب نزدیک هستند مرده های خودشانرا آورده در کنار این آب آتش میزنند و خاکستر او را بخورد این آب میدهند میگویند جسم مستوجب سوختن است خاکستر او طای بیفش است و فیکه خاکستر بآب کنکاهی مخلوط می شود روح فوراً از میان آب غوطه خورده به بهشت عنبر سرشت میرود . میگویند اگر کسی این آب را در شبسه کند و سرشبه را بالک مهر و موم نماید بقین است نامت سه سال در طبیعت این آب تغییر پیدا نخواهد شد . این معنی را کرامت و معجزه آب میدانند . راجکان صاحب ریاست و بزرگان قبایل قوم هندو که فرسنگها از این آب دور واقع شده اند بعد از مردن و سوزاندن جسد آنها خاکستر او را و بعهده و خوانین حرم برداشته در نهایت اعزاز و احترام آورده در کنار این آب خیمه زده برهن خاکستر را بآب میدهد . چنانکه چند روز

پیش از این یکی از راجکان نامی هندوستان که او را وهاراجه (ریون) میگویند فوت شده بود ریاست مهاراجه مذکور قریب شهر (الهاباد) است (زرنیت) دولت انگلیس مقیم آنجا بحکومت الهاباد بتلگرافی اطلاع داد که چهار نفر از معتبرین حرمهای راجه میخواهند همراه جسد مرده زنده بمیان آتش روند از قراریکه معلوم می شود حرمهای راجه بر وسای لشکر و قوم خود حکم داده بودند اگر حکومت انگلیس مانع سوختن آنها بشود بزور اسلحه حکومت را مجبور سازند لهذا مأمور مخصوصی از (الهاباد) فرستاده شده بهر تدبیری که بود بدون وقوع فتنه و فساد جسدرا سوزانند و خاکستر او را حرمهای راجه برداشته باعزاز تمام و یک هزار سپاه مسلح وارد الهاباد شدند از جانب حکومت در موقوف راه آهن پذیرایی خوبی بعمل آمده نوزده تیر توپ بجهت سلام و احترام خاکستر راجه شلک دادند و با احترامات فوق العاده خاکستر را بآب رودخانه (کنکاهی) دادند . مهاراجه متوفی دارای هفده لک روپی ریاست بود و از جانب دولت انگلیس محض احترام او هفده تیر توپ سلامی داده می شد . راجه مذکور بسیار سخاوت داشت یعنی نسبت بارباب طرب . در علوم انگلیسی (اردو ناکری) و نیز قدری فارسی تحصیل کرده بود تقریباً چهل سال در کلشن دنیا زندگانی و کامرانی کرد . تمام عمر او قات

خود را در عیش و طرب و لهو و لعب صرف کرد توجه ریاست کمتر داشت . با وجود اینکه ریاست چند لک روپی مقروض است . آخر در مرض و بیماری (خبثه) یعنی آتشک جان سپرد . این مرض در جمیع ممالک هندوستان در همه بلاد و شهر و قصبه نهایت شیوع دارد . اطبا و حکمای انگلیس در علاج اینگونه مرضها عاجز دارند در تمام بیمار خانهای هندوستان هرگز ممکن نشده که در ظرف سال یک بیماری از همین قبیل مرض علاج یافته باشد . این است که هر سال مخلوق بسیار از هندوستان این ملک از همین ناخوشی زنده گانی را بدرود میکنند . غالباً اطبای ایران در علاج اینگونه امراض از اطبای انگلیس و هندو بیشتر و بهتر مهارت دارند .

خلاصه کلام سخن در آب رودخانه کنکاه بود رودخانه دیگر هست که اورا اجنیه گویند آب این رودخانه را نیز همه قوم هندو مقدس میدانند لکن آن اعتقادی که بآب کنکاه دارند باین آب نیست . شهبای این هر دو رود در الهاباد با هم پیوسته می شود . قوم هندو چون هر دو را مقدس می شمارند در اعیاد مخصوص مذهبی هر سال از اطراف و جوانب هندوستان چند کرور مخلوق در کنار این آب که خارج شهر الهاباد است بازدم تمام و انبوه مالا کلام جمع می شوند آنجا بازار و نمایشگاه مخصوص می شود تجار و سوداگر بقال

از ترجمه حکایه نالک

بر همه چیز قادر است و چون بدستکالد دست قدرتش قاصر . رعیت و دیعه کران بهایی است که قانون و شریعت بدیانت سلطان امانت سپرده که مرایشان را بجای پدر مهربان باشد و همت خود را از روی خردمندی و میناه روی بخدمت و خیر خواهی مردم بسیار مصروف دارد روزگار پریشانی خود را در کمال فقر و محنت صرف مزاج کوپی شخص واحد نمایند و مانند اسیران درستودن قبایح اعمالش مجبور باشند و پادشاه را چیزی علاوه بر دیگران نیاید مگر بقدریکه در پاداش رنج و زحمت و مشغله پر مشفقش در خورد دارد و مایه تسلی او است یا برای بازداشتن و مطیع نمودن رعیت بحکم حامل احکام شریعت و رافع لوای قانون مملکت . و همچنین پادشاهانرا سزاوار است که پیش از سایر مردم از تن پروری کناره گیرند و از صفات ذمیه کبر

و نخوت منز و مبرا باشند . و بزرگان را شایسته نیست که در مکننت و ثروت و عیش و عشرت پردیگران برتری جویند بلکه در تقوی و برهیزکاری و در خرد مندی و نامنداری سلاطین را باید که از آن سودر کمال طیب و جلالت حامی و حافظ مملکت باشند . بواسطه انتظام امر سپاهیان و کار فرمودن لشکریان و از این سو در نهایت حلم و عدالت حاکم رعیت باشند تا بر فاهیت و خوشوقتی و عقل معاش ایشان یغزایند . خداوند که خاتم دولت و کلید کنجینه سلطنت را بر انکشت قدرت و کف کفایت کسی بسپارد نه بخاطر خواهی او است بلکه بی خدمتگذاری مخلوق خویش دوش و برش را بخلعت حکمرانی مزین میدارد . پس باید همه اوقات همت و کوشش و حجت خود را در راه رعیت مصروف داشته بحمایت ایشان موقوف دارد . شخص هرگز سزاوار سریر سلطنت و در خورد بیهم دولت نمیشود مگر وقتیکه

خویشتن را فراموش کرده جازا فدای پرستاری خلق خدا نماید . (مینوس) از آنجا که رعیت را بیش از عیال خویش دوست داشتی سلطنت اولاد خود را پس از وفاتش قبول نکرد و راضی نشد مگر اینکه مطابق قانون و موافق قواعد او حکمرانی کند . مایه آبادی و موجب قوت مملکت (کرت) حلم و عدالت و عقل و کفایت او است . بانکشت حسن خلق و میناه روی اسم سلاطین نامدار و پادشاهان با افتداری که مردم را بزور بازو و نیروی دست مطیع و فرمان بردار خود نموده اند از دفتر روزگار محو نمود و بحکم احقاق حق و بواسطه عدل و انصافی که داشت در خور تشریف قضاوت بوم الحساب آمده در دوزخ بداد خواهی مردگان پرداخته در میان ایشان حکم خواهد بود . درهنکامیکه (منثور) این سخنان را بیان میکرد وارد جزیره شدیم باغی را که از بناهای (دوال) مهندس و مانند باغی که

و حلاوتی از هر قبیل اسباب و اشباه از اطراف
 و اکناف با آنجا می آورند و زمین کنار رودخانه
 که جزر یک چیزی دیگر نیست مردم بقیمت کزاف
 بجهت چند روز اجاره میکنند . حکومت انگلیس
 یک کز زمین آنجا را بسه روی اجاره میدهد
 از برای یک هفته اقامت و دادوستد . در ظرف
 این یک هفته از جانب پولیس در نگاهداری آسایش
 مواظبت کامل بعمل می آید . امسال بقاعده
 معمولی هر ساله در خارج اله آباد در کنار این آب
 بازار شد و مخلوق انبوهی از هر جا جمع شده بود
 بنده اخبار نکار را یکی از صاحب منصبان
 پولیس بجهت سیر و تماشای آن هنگامه دعوت
 کرده بود و خود نیز مایل بدین وضع آنجا بودم
 که اگر چیزی قابل ذکر و بیان باشد بجهت اطلاع
 اختر و اختریان عرض و اظهار تمام . بنابراین
 لازم دانستم که نکته زسیر و تماشای خود را از برای
 اطلاع مطالعه کنندگان اختر بجهت تفنن خاطر
 ناظرین آن جریده فرخنده فر بیان نمایم . صدها
 دختران مه سیم و حائهای آفتاب لقای پرده و حجاب
 با کیسوان پریشان رنگ بکمر بسته در میان آب و گل نشسته
 هر جا چون جوق پری بیخ وده نفر حلقه زده
 پای عالی را در حلقه و بناهای دل سوز و جان کداز
 بزیر ویم و بلند آواز بسر آیدن آغاز می نمودند
 بنوعی که آریاب ذوق را از سمع نغمات دلکش
 و ترنمای خوش آتاک هوش از سر پرواز میکرد .

در مصر دیده بودیم ساخته بود مشاهده کردیم .
 در حینی که تماشای آن جایگاه غریب و مکان عجیب
 مشغول بودیم گروه انبوهی را دیدیم که ساحل را
 فرا گرفته باز دحام تمام بحلی که در قرب لنگرگاه
 واقع شده بود می رفتند . از سبب آن ازدحام تام
 و شتاب تمام ایشان سؤال کردیم (نوز بکرات)
 نامی از مردم (کرت) چنین جواب داد که (ایدومنه)
 پسر (دو کابون) و ندیه (مینوس) نیز مانند
 سلاطین دیگر خاطر بر تهنیت شهر (تر ووا) گماشته
 بسوی آن مملکت لوای عزیمت افراشته بود . پس
 از تخریب و تخریب آن بلد عازم مقر سلطنت خود
 گشته بر کشتی نشست . پس بادبان بر روی آب
 بسته عزان بر شکستند . ناکاه طوفانی برخاست
 که ناخدا و ملاحان و سایر کشتی نشینان که مانند
 مردم آبی در سفر در باروز کار سپرده تخریبها
 حاصل کرده بودند از حیات و نجات تو مید گشته
 دل بترک هشند و هر یک را بدیده تهنیتی مشاهده

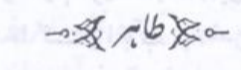
پس از آن دلاکها باتبع تیر کیسوان عنبر آمیز
 آن دختران پری پیکر و خانمهای حور منظر را
 که هر یک صاحب چادرن غلام و کنیز بودند بتراشید
 و آن کیسوان را که سالها با مشک و عنبر پرورش
 یافته و حجاب آفتاب بود بخاک تیره میباشید و هر یک
 از آن دختران و زنان که از تراشیدن سرفراغ میشدند
 در همان آب کل آلود غوطه خورده خندان
 خندان هم دیگر را تهنیت می گفتند . در کنار
 رودخانه خرمن خرمن زلف و کیسو بود که روی
 هم افتاده از تخریک باد چون سنبل در جنبش بود .
 خلاصه بعد از انجام و ختام این هنگامه از حکومت
 انگلیس بپایس ما موراست این کیسوان را جمع
 نموده با آب حل و تجسار انگلیس میفر و شنند
 نجات هم آنها را به (کلکنه) یا (نندن) فرستاده
 رنگشانرا تغییر داده بخانههای انگلیس بقیمت اعلا
 می فروشند . مامورین پولیس مذکور نمودند
 که در مدت این دوسه روز تخمینا چهل هزار
 دختر وزن بهمین طور کیسوان خود را می تراشند .
 مردن و پسران نیز زلف و کاکل و ریش و سبیل
 و پرور می تراشند .

عجبتراز همه یک میمون سیاه و ریش درازی
 دیدم که در گوش یک حلقه برنجی داشت و در کردن
 یک تسبیح از عود و از صندل سرخ خالی بریشانی
 بدون زنجیر و قلاده در پهلویش شخص جوکی
 که از جمله فقرای قوم هوند است نشسته بود

کرده میدیدند که امواج چون نهنگان برای فرو
 بردن ایشان دهان باز نموده بر بدبختی خود بوجه
 سر کردهند به آغاز نهادند امید آن نداشتند که مانند
 ارواح مردگان که پس از مفارقت قالب و دفن
 جسد در سواحل (ستقس) مجتمع گشته بنوعی
 آسوده میشوند بر آسایند . (ایدومنه) دیده
 از سر شک پروسر بسوی آسمان بر کرد و دستها
 برداشته از (بنتن) استعانت جست و چنین گفت
 که ای رب النوع قادر که در مقام قدرت در پاهای
 رتف چون کف آبی در مشت و انگشتر حکمرانی
 بحسار در انکشت تو است بتضرع وزاری و بد
 بختی من بخشای و بر بیچارگیم رحمت آورند کردم
 که اگر از اینو رطه نجاتم داده باز دیگر بجزیره
 (کرت) رسائی اول سری را که دست قضا
 بنظرم عرضه دارد در راه توفدا کرده نخیل
 حیانتش را از پای در آرم . از این سو پسر
 (ایدومنه) از مراجمت پدر با خبر گشته از غایت

هر کس که بجهت تماشای اونزدیک میرفت فقیر
 بزان هندی باومیکفت فرزند سلام بده بوزینه
 هب دوست خود را بکمال ادب چنبر نموده تعظیم
 میکرد . فقیر غلبانی از پوست ناله کبر در دست
 داشت هر وقت که تنبا کوی سر آن میسوخت فقیر
 سر غلبان را بدست بوزینه میداد آن جوان
 در نهایت خوبی تنبا کورا در سر گذاشته و آتش
 بروی او چیده بدست فقیر میداد . فقیر از کدو نیز
 سازی مانند (سه نار) ساخته آنرا با مضراب
 ناخن با هتک بسیار خوبی میرد و میخواند آن
 میمون اول بطور اهل قال کم کم بوجد و حال آمده
 میرقصید . یکی از امیر زادگان اینجا که بانده
 دوست و مهر بان است همراه بود و اله و مبهوت
 حرکات بوزینه شده بی اختیار بچان فقیر خرامید
 اظهار نمود این بوزینه را بهر قیمت که خود خواهی
 بمن بفروش فقیر تبسم کرده در جواب گفت اگر
 تو ایمان خود را بمن بفروشی من نیز این بوزینه
 را بشما میفروشم و الا یکموی این بوزینه را
 بعالی نفروشم رفیق من دمق شده بر کشت .

امضا حمجازی
 اخبار نویس اختر در ممالک مغربی
 و شمالی هندوستان

شوق بی ملاقات پدر بساحل دریا می شنافت
 غافل از اینکه شبیه برسنگ می برد و کام در کام
 نهنگ می نمود . از آنسو پدر از کرداب هلاک
 رها گشته از آنور طله خطرناک رخت نجات پدر
 برده بلنگرگاهی که میخواست فرار رسید و سپاس
 (بنتن) را بچسای آورد که تیردعایش را بهدف
 اجابت رسانیده نذر شرع قبول نمود و لکن از فرجام
 کار دریافت که انجام بدش در پی است از بن
 مساعد خویش بشویش بفته از کردار ناصواب
 پشیمان گشته غریب بچندامت گردید از بیم آنکه
 مبادا از کسان خویشش هدف تیر نظر آیند
 سر بزیر افکند بیم آن داشت که عزیزترین جمانش
 پیش چشم آید ولی (نمرنیس) دل مخن
 رب النوع بمر و ت که همیشه در اندیشه کوشمال
 مردمان محنتش و محنتشان متکبر است عزان اراده
 (ایدومنه) را بد آنجا بیکه میخواست می کشید
 (باقی دارد)

شماره
 مطبوعه
 در راسته بابی
 در کارهای
 رجوع میشد
 اسامی و کلا
 کاهی در
 و وز چهارش
 ۱۶ نینسان
 این نام
 از کد
 (نامس)
 موافق نخر
 و کلائی فران
 کرده است
 میتواند مو
 نگاهداری
 اخبارنا
 حضرت مل
 بحضور خو
 و کلاستورا
 از
 فرسینه در
 خارجی فران
 در خصص
 و برقراری
 فرانسه را
 داشته من
 مسائل معوق
 مسئله حد
 بشود
 یونان هست
 که دولت ان
 تعیین شران
 که برای تجد

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود.
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
 روز چهارشنبه ۱۸ جمادی الاولی سنه ۱۲۹۷
 ۱۶ نپسان رومی و ۲۸ آوریل ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روپل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جایدهنده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 رونوشتات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۱۱ جمادی الاولی اخبارنامه (نامی) میگوید هرگاه افکار و نیات فرانسه موافق تحریرات عمومی که (مسیو فرسینه) رئیس وکلای فرانسه در باب بولیتیک خارجی فرانسه نشر کرده است بوده باشد دولتین فرانسه و انگلیس میتوانند موازنه صلح و آسایش را در شرق زمین نگاهداری نمایند .

اخبارنامه های امروزی مینویسند . علیا حضرت ملکه انگلستان (لورد هارتلیکتون) را بحضور خودشان خواسته برای تشکیل هیئت تازه وکلادستور العمل خواهد داد .

از پاریس ۲۰ جمادی الاولی مسیو فرسینه در کاغذ عمومی خود که در باب بولیتیک خارجی فرانسه نوشته است آرزو مند بودن خود را در خصوص اجرای احکام معاهدات حاضر و برقراری ودوام بولیتیک صلح امیر حکومت فرانسه را که (مسیو تیر) وضع نموده است اظهار داشته ضمنا بیان نموده است که . امیدوارم پاره مسائل معوق نیز بطور صلح و مسالمت انجام یافته مسئله حدود یونان هم در این نزدیکی ختم پذیر بشود . زیرا موانع جزوی که در مسئله حدود یونان هست تنها از این جهت ناشی شده است که دولت انگلیس میخواهد بادولت عثمانی در باب تعیین شرائط و رنثار کومیسسیون مختلط اروپا که برای تجدید حدود یونان مامورند مؤالفت افکار

حاصل نماید احتمال کلی هست که موافق مذکور نیز بزودی از هیجان برداشته شود . علاوه بر آن در باب حدود قرقمطاع اظهار نموده است تعدیلاتی را که در باره حدود قرقمطاع در عهدنامه برلین داده شد از جانب دولت فرانسه پذیرفته شده است . پس از آن سخن از وضع مصر بمیان آورده گفته است . انجام دادن امور مالییه مصر از همه تنسیقات و اصلاحات آنجا لازم و مقدمه است .
 از پاریس ابضا مسیو (مارتل) رئیس مجلس اعیان فرانسه از ماموریت خود استعفا نمود ولی استعفای رئیس مشار الیه از جانب مجلس پذیرفته نشده است .

از لندن ۱۳ جمادی الاولی اخبارنامه (دیلی تلگراف) میگوید . (لورد دو فر) سفیر انگلیس مقیم پترسبورگ بوالیکری هندوستان و (لورد لادوسدون) بوالیکری ایالت (ایرلند) معین خواهند گردید .

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . لورد هارتلیکتون باعلیا حضرت ملکه ملاقات نموده در باب تشکیل هیئت وکلای تازه علیا حضرت ملکه را سپارش نموده است که مسیو کلادستون را بجهت اطلاع و آگاهی تمام که از وضع عمومی انگلستان دارد بشکلی وکلای تازه مامور نماید . علاوه بر آن اظهار کرده است که مسیو کلادستون طرف توجه و اعتماد مجلس مبعوثان است .

باعتقاد اخبارنامه مذکور علیا حضرت ملکه مسیو کلادستون را احضار نموده بشکلی هیئت تازه وکلا مامور خواهد کرد .

از لندن ۱۴ جمادی الاولی هیئت سابق وکلای انگلستان که در ز بر ریاست لورد بیکونسفیلد بودند دیروز استعفا نامه خودشان را بحضور علیا حضرت ملکه تقدیم نمودند .

از لندن ۱۴ جمادی الاولی لورد هارتلیکتون از ماموریت تشکیل هیئت وکلای تازه امتناع نموده است . بنابراین علیا حضرت ملکه انگلستان ماموریت تشکیل هیئت وکلای تازه (یعنی ریاست وکلای انگلستان) را بمسیو کلادستون محول داشته مشار الیه نیز ماموریت مذکور را پذیرفته بشکلی هیئت اقدام نموده است .

از وین ۱۳ جمادی الاولی حکومت اوستریا در باره عساکر ملکیه و تعدیل نظامنامه عسکری امروزد و قطع لایحه نظامنامه بمجلس مبعوثان تقدیم نموده است .

از لاهور ابضا جنرال استوارت در بیستم همین ماه نپسان فرنگی بازده هزاره عساکر افغان را مغلوب و پراکنده نموده پس از این غلبه (غزنی) را ضبط نموده است .

از لندن ۱۶ جمادی الاولی تحقیق پذیرفته که هیئت وکلای تازه انگلستان بدین قرار تشکیل خواهد یافت .

مسیو کلادستون بریاست و کلا بانضمام وزارت مالیه

مسیو کرانویل بوزارت خارجه .
 لورد هارتلیکتون بوالیکری هندوستان .
 مسیو جلیدر بوزارت عدلیه .

لورد نورد بورك بوزارت بحریه .
 لورد ساورون شانلیری اول
 مسووستر بوالیسگری ایرلاند معین
 خواهند کردید .
 لورد دارزیل بریاست مجلس خاص و مسووس
 برینک هم بحکمرانی (لانکور) منصوب
 خواهد شد .
 وکلای تازه مهر مخصوص مقام خودشانرا
 امروز خواهند گرفت .

از بمبئی ایضا بمناسبت ظفریابی آخری
 لشکر انگلیس در بیستم همین ماه فرسنگی که در جنگ
 افغان حاصل نموده غزنی را ضبط کرده اند جنگ
 افغانستان را بطور قطعی تمام شده بیدانگاشت .

داخلیه

هفته گذشته مدعو بودن جناب جلالآب
 سفیر کبیر دولت علیه ایران را برای طعام شب بحضور
 همایون اعلا حضرت قوی شوکت شاهنشاهی
 اشعار کرده بودیم در ثانی اطلاع حاصل شد
 که شب پنجشنبه گذشته بقرامه و جناب مشارالیه را
 با سه نفر از اعضای سفارت کبری خوان الطاف
 سلطانی نهاده و در آن محفل همایون اعلا حضرت
 پادشاهی نشان دولت ایران را زده جمعی از وکلای
 فحتم نیز در مجلس طعام حضور داشته اند .

اخبارنامه (وقت) می نویسد . روز شنبه
 گذشته هیئت سفر که در اسلامبول هستند
 در سفارتخانه انگلیس اجتماع نموده در باب پاره پاره
 که بموجب وضع محاکمات و نظایمات تازه دولت
 علیه عثمانی مقرر شده است که از تبعه خارجه
 گرفته شود بمذاکرات پرداخته اند که آیا بدم مذکور
 داده شود یا نه . (وقت) میگوید از قراریکه
 اطلاع حاصل نمودیم هیئت سفرای مشارالیهم باتفاق
 باعطای رسم مذکور همراهی نموده اند ولی بشرط
 اینکه معاش و ماهانه مامورین محاکم بطور مطرد
 و منظم داده آید .

از جانب اهالی اسلام بلغارستان بجناب دولتآب
 صوابا و وزیر خارجه عرضیهالی فرستاده شده
 از مظالم و تعدیات بلغاریان اظهار تظلم و دادخواهی

نموده اند . بنا بر این جناب وزیر مشارالیه بیکقطعه
 تحریرات عمومی بسفرای دولت علیه که در اروپا
 در دربار دولتهای بزرگ هستند فرستاده شده است
 که دولتهای اروپا را از مظالم و تعدیات بلغاریان
 آگاهی داده استدعای پیاره اندفاع اینگونه وقوعات
 ناگوار را درباره مسلمانان نمایند .

مقرب الخاقان حاجی میرزا صادق کار پرداز
 اول دولت علیه ایران مقیم شام روز دوشنبه گذشته
 مأذونا و موقتا بدر سعادت آمده است .

موجب خبرهایی که از حدود قرمطاغ رسیده
 تا کنون در میان قشون قرمطاغ و ارنادها جنگ
 معتدلی واقع نشده است تنها روزهای پنجشنبه
 و جمعه گذشته زد و خورد مختصری واقع شده
 از طرفین تلفات جزئی بوقوع رسیده است .

اخبارنامه (اوانت هرالد) که بزبانهای
 انگلیسی و فرانسوی و اخبارنامه ترجمان افکار
 که بزبان آلمانی طبع و نشر میشود بمناسبت اینکه
 پاره سخنان ناشایست که منافی منافع دولت
 و سبب تخدیش اذهان ملت بوده نوشته بودند لهذا
 اخبارنامههای مذکور هر دو از جانب اداره بهیمه
 مطبوعات بکلی لغو و ابطال گردیده اند .

برای اعانت بیچارهگان اناتولی که از قحط و غلا
 پریشان شده کارشان بخوردن گوشت حیوانات
 و اولاد خودشان رسیده است از جانب ارباب همت
 و کرم اقداماتی می شود . از آنجمله هیئت کور
 دیپلوماتیک یعنی سفرای دول مجاریه درز بر جایت
 خودشان جمعیت موزیک قرار و بلیتهای دخوله
 ترتیب داده اند و این جمعیت اینروزها در تالار بزرگ
 سفارتخانه دولت فنجیمه المان که در بیک اوغلی
 است و بزرگترین و بهترین سالونها است اجرا
 خواهد شد . از صاحبان حرمت متوقع است
 که در اینسبب بوجهی خودداری نکرده داد
 جوائز مری را بدهند .

ترجمان حقیقت را اخطار

کازت (ترجمان حقیقت) در نسخه مؤرخ
 ۱۳ جادی الاولی بعنوان (ترکانان و ایران) فصلی

نوشته کاغذی را که ما از استرآباد گرفته بی تدبیل
 و مطالعه و رای در نسخه گذشته اختر نقل کرده
 بودیم سررشته ترجمه حقیقت قرار داده است
 و در این ضمن مطالعه را که صاحب کاغذ نوشته د
 باختر نسبت داده و اعتراضات میکنند و حدود
 سخن را گذشته از منافرت ترکانان با ایرانیان ومع
 ذلك لازم بودن اتفاق اسلام و مستحسن بودن
 این کار در نزد نویسنده کازت . و باوجود میل
 ترکانان باتفاق با ایران عدم زوم اجبار و تشدد
 درباره آنان و مانند این مطالب را بقیاسیات
 ناقصه در آن فصل بیان کرده است . چون محرر
 مومی البسه از این مطالب بیگانه و از زبان فارسی
 و منطق هم قدری بی ربط بنظر می آید او را در نوشتن
 این مطالب معذور میدانیم چه ترکانان را مانند
 یک ملت و گروه مدنی یا نزدیک مدنی بودن تصور
 کرده آنان را لایق اتفاق با دولت قوم ایرانی می شمارد .
 آری هرگاه اعراب باندیه نشین برالمغرب و آنانکه
 راه قوافل حاج را بسته دولت را بزحمت و مصارف
 فوق العاده میاندازند لایق اتفاق با دولت ذی شوکت
 عثمانی باشند مشی ترکانان نیز قابل این نقلها
 خواهند بود .

نویسنده ترجمان حقیقت وضع آنچه اها را اگر
 میخواهد بداند بهمین مقیاس تواند فهمید . دیگر
 اینکه کاغذ از استرآباد مشعر بر این است که بجهت
 سخت گیری روس ترکانان از درانقیاد برآمده اند
 و مقصودش از شدت نه شدت کردن دولت ایران
 درباره آنهاست بلکه از جانب روس سخنی
 دیده العجا بایران میکنند . و اینکه ترکانان مایل
 بمطابقت و انقیاد شده اند بواسطه استقامت
 و مهربانیها است که از جانب حکومت خراسان
 بآنها کرده شده است و مطالعه هم مطالعه خود
 کاغذ نویس است نه مطالعه اختر .

آما اینکه ترجمان حقیقت میگوید اگر اختر افکار
 اتحاد اسلام را خدمت میگردی با اعتقاد ما خدمت
 بزرگی اینجا آورده بودی اما بمیدانیم که توافق
 بمسلك او میدهد یا نه ؟ رفیق خودمان ترجمان
 حقیقت را در این مطلب نیز معذور باید شمرد بهمت
 اینکه در عرض شش سال که اختر در این پای تخت
 اعظم بکمال استقامت در تعهد مقدمات اتحاد
 اسلام دقیقه فروگذاری نکرده و ترجمان حقیقت
 ملتفت نشده است معلوم است که باز بان مارا
 نمیداند و یا آنکه حقیقت را نمیخواهد ترجمه بکنند
 اگر اتحاد اسلام این است که ترجمان حقیقت پیش

گرفته و دولت
 پشتیبان اسلام
 و آن محلها
 من الرمی
 همشوش دانست
 مواد آورده است
 این یکی را
 نویسان این
 دولت ایران را
 اسلامیه است
 ایها است در
 بیرند و در نظر
 صفحات که غالب
 از ایرانیان سر
 بصیرت پیش
 اتفاقیه هم بخو
 یاملت ایران را
 نخواهد شد
 افزود و نتیجه
 حاصل خواهد
 مسلك خود را
 نوشت که (شم
 اتفاق بکنند تا
 یقیه از مواز
 (مأمور
 یعنی تحویل
 هر کزهای ولای
 ماده بیس
 و محاسبه جی و مک
 که در آنجا
 ماهانه ایشان
 فروش
 ۱۲۰۰
 ۱۰۰۰
 ۸۰۰
 ماده بیس

گرفته و دولت بزرگی را که امروز در آسیا مانند
پشتیان اسلام بل بمنزله قطب از آسیا است
و ان محلهها من اتحاد الملة الغرا محل القطب
من الریحی با ترکا نان و امثال آنان
همدوش دانسته تعبیرهای ناتمام را هم در بعض
مواد آورده است زهی تافه و بی خطاست.
این یکی را صریح می نویسم مادامیکه اخبار
فویسان این پای تحت این مسلک را پیش دارند
و دولت ایران را برخلاف آنچه مقتضای اخوت
اسلامیه است ولایق شان و عظمت دولت مشار
الینا است در تغییرات و اثنای بیانات خودشان نام
ببرند و در نظر کمال ملت و عامه اهالی اسلامیة این
صفحات که غالباً قلوب و رک و ریشه آنان متناظر
از ایرانیان سرشته شده است مسلک تازه از روی
بصیرت پیش نگیرند و علاوه بر این در مواقع
اتفاقیه هم نخواهند یک وسیله تحقیر کنند دولت
یامت ایران را ابد و یقیناً اتحاد اسلام ممکن
نخواهد شد و بالقطع بر تفرقه و منافرت خواهد
افزود و نتیجه بسیار تا کوار در حق اسلام و اسلامیان
حاصل خواهد کردید. دیگر نمیدانم ترجان حقیقت
خواهد دانست که من چه میگویم یا نه و بعد از دانستن
مسلک خود را تغییر خواهد داد یا خیر. یا باز خواهد
نوشت که (شهادت او ایران شاهی) باید با ترکا نان
اتفاق بکنند تا اتحاد اسلام درست بشود!

بقیه از موازنه مالیة سال ۱۲۹۶ دولت طلبیه

عثماني

فصل شانزدهم

(مأمورین تقنیش مالیة و امنای صندوق
(یعنی تحویلداران) و منشیان اول و مدیران که در
مرکزهای ولایت و (لوا) و (قضا) میباشد)
ماده بیست و دوم منشیان اول و ششجات
و محاسبه جی و مکتوبی ولایات به پیروی درجات ولایتی
که در آنجا هستند به سه قسم منقسم گردیده است
ماهانه ایشان بموجب ریز ذیل بیان می شود :

فروش	۱۲۰۰
منشیان اول و ششجات و محاسبه جی و مکتوبی ولایاتی که دارای درجه اولی هستند .	۱۰۰۰
درجه دوم	۸۰۰
درجه سوم	۶۰۰

ماده بیست و سوم مدیران تلکراف

و شماره املاک و مأمورین بده و اعشار که در مرکز
ولایات هستند نیز به سه قسم یعنی بدرجهای اولی
و ثانیه و ثالثه منقسم شده بموجب ریز ذیل آنان را
معاش قرار داده شده است .

(مأمورین اعشار)

درجه اولی	۴۰۰۰
ثانیه	۳۵۰۰
ثالثه	۳۰۰۰

(مدیران تلکراف)

درجه اولی	۲۰۰۰
ثانیه	۱۵۰۰
ثالثه	۱۰۰۰

(مأمورین شماره املاک)

درجه اولی	۲۷۰۰
ثانیه	۲۰۰۰
ثالثه	۱۶۰۰

ماده بیست و چهارم مدیران نوشجات
سنجاق تابع بدرجات الویه شده بدرجهای اولی
و ثانیه و ثالثه منقسم گردیده بموجب ریز ذیل
موجب میگردند .

غروش	۱۷۵۰
منشیان اول و نوشجات سنجاقی که دارای درجه اولی هستند	۱۵۰۰
درجه ثانیه	۱۲۵۰
درجه ثالثه	۱۰۰۰

ماده بیست و پنجم مأمورین تلکراف
و شماره املاک (یعنی بده) و اعشار که در مرکز
سنجاق هستند نیز به سه قسم یعنی بدرجهای اولی
و ثانیه و ثالثه منقسم گردیده معاشات آنها بموجب
ریز ذیل است .

فروش	۲۰۰۰
مأمورین اعشار	۱۷۵۰
درجه اولی	۱۵۰۰
ثانیه	۱۰۰۰
ثالثه	۸۰۰

مأمورین تلکراف
درجه اولی

مأمورین بده	۱۲۰۰
ثانیه	۸۰۰
ثالثه	۶۰۰
مأمورین بده	۷۵۰
درجه اولی	۶۰۰
ثانیه	۵۰۰
ثالثه	۴۰۰

ماده بیست و ششم معاشات امنای صندوق
(یعنی تحویلداران) و مدیرهای مال ولایات و الویه
و قضا بقراری که در موازنه سال ۱۲۹۵ بود دست
زده شده بهمان قرار سابق باقی است .

ماده بیست و هفتم منشیان
از معاشات منشیان
همه الویه و قضاها که در داخل ولایات هستند پنجم
آن پایین آورده شده مابقی باعتبار درجات ثانیه
بصوابدید والی ولایت بموجب لیاقت در میان
منشیان تقسیم و توزیع خواهد شد .

ماده بیست و هشتم از معاشات مأمورین
تقنیش مالیة تنها پنجم آن وضع شده مابقی
بصاحبان معاشات اعطا خواهد گردید .

فصل هفدهم منشیان ولایات و الویه

ماده بیست و نهم بطوریکه در ماده
هشتم تصریحاً ذکر شد منشیان و میرزایان ولایات
و الویه اگر مقتضی باشد بدو یا سه قسم منقسم
گردیده مقدار آنها نیز بقدر لزوم محدود و معین شده
بعد از وازدن خمس معاش و مواجب آنها مابقی
بصوابدید والیان در میان آنها بطور مناسب توزیع
و تقسیم خواهد گردید . ولی مقدار معاش صاحبان
درجه اولی که در مرکز ولایات هستند زیاده
بر یک هزار فروش و مواجب میرزایان درجه اولی
که در مرکز الویه هستند نیز از هفتصد فروش
بیشتر نخواهد شد .

قسم ثالث سفارتها

فصل هجدهم سفرا و مصلحتگذاران

و منشیان اول آنها

ماده سی ام ماهانه سفرای کبیر پاریس
و لندن و برلین و وین و پترسبورگ سی و شش هزار
فروش و ماهانه سفیر کبیر طهران بیست هزار
فروش قرار داده شده است .

ماده سی و یکم ماهانه وزرای مختار
دولت علیة عثمانی که در روم (پای تخت ایتالی)
واتن (یونان) هستند بیست هزار فروش است .

ماده سی و دوم ماهانه ایلچیهای بکرش
(مقرر حکومت رومانی) و بلکراد (صربستان)
پانزده هزار و معاش ایلچی (چینه) مقرر حکومت
قره طاغ ده هزار فروش مقرر گردیده است .

ماده سی و سوم ماهانه مصلحتگذاران

معادل ربع معاش سفارتخانه که منسوب بان هستند میباشد .

ماده سی و چهارم مواجب منشیان اول سفارتخانهها سه هزار فروش است .

ماده سی و پنجم برای منشیان دوم سفارتخانهها یک هزار و نه صد فروش ماهانه معین شده است .

فصل نوزدهم شهیندرها (یعنی کارپردازان)

ماده سی و ششم ماهانه کارپردازان اول و دوم دو هزار فروش است . بکارپردازان

اول و دوم علاوه بر ماهانه مذکور مبلغی نیز بنام (الوکسیون) یعنی مواجب نوکر و کرابه خانه

وسایر مخارج کار پردازخانه داده می شود . این مبلغ نیز باقتضای موقع کار پردازخانه بموجب ریز

ذیل که مقرر همین ماده سی و ششم است معین گردیده است .

کار پردازخانههای اول

مواقع	الوکسیون	فروش	لیرای طلای عثمانی
بیبی	۶۵	۰۰	۰۰
راکوزه	۱۷	۵۰	۰۰
مالطه	۱۲	۷۵	۰۰
پشته	۴۱	۲۵	۰۰
تبریز	۱۷	۵۰	۰۰
تربست	۰۸	۰۰	۰۰
کورقه	۰۸	۰۰	۰۰
شیرا	۰۸	۰۰	۰۰
باطوم	۱۰	۰۰	۰۰

کار پرداز خانهای دوم

فارص	۰۵	۰۰	۰۰
بندرابی شهر	۰۵	۰۰	۰۰
جورجوه	۰۵	۰۰	۰۰
نیش	۰۵	۰۰	۰۰

قونسلیخانهایی که الوکسیون دارند

پشته	۰۹	۰۰	۰۰
باطوم	۰۵	۰۰	۰۰
راکوزه	۰۲	۰۰	۰۰
تفلیس	۰۲	۰۰	۰۰
شیرا	۰۴	۰۰	۰۰

ماده سی و هفتم مأموریت کار پردازان و وکیل کار پردازان بلامعاش و فخری است ولی مبلغ کمی بجهت مواجب نوکر و مخارج لازم بانها داده

می شود . مقدار مبلغی که برای مخارج لازم و مواجب نوکر که هر ماه بانها داده می شود بطور قطعی زیاده بر چهار صد و پنجاه فروش نخواهد شد .

ماده سی و هشتم ماهانه عموم قونسلیخانهای دولت علیه بکهرزار فروش است . قونسلیخانهایی که (الوکسیون) دارند مقدار آنها در ماده سی و ششم بموجب ریز بیان کرده شده است .

باب ثانی مأمورین علیه و نواب شرعی

فصل اول مأمورین علیه

ماده سی و نهم معاش مخصوص طریقه مأمورین علیه موافق رتبه و قدم ایشان تخصیص شده است . از تخصصات طریق علیی نخس آن وازده شده مابقی بوضع سابق در میان ایشان تقسیم خواهد شد .

فصل ثانی نایبان شرعی یعنی قاضیها

ماده چهلیم خمس معاش منصب قضاوت را نیز وازده باقی بصوابدید باب وثالای قنایانهای در میان آنها توزیع و تقسیم خواهد گردید .

ماده چهل و یکم از مأمورین علیه اختصاصی که در خارج از باب والای مشیخت و مأموریت قضاوت در سایر دوائر دولت مأموریت دیگر دارد معاش طریقه مخصوص علیی بانگونه مأمورین داده نخواهد شد .

باب ثانی مأمورین عدلیه

فصل اول محاکم ابتدائیه

ماده چهل و دوم ماهانه مأمورین ابتدائی در سعادت و توابع آن بقرار ذیل معین شده است .

معاشات محکمه های ابتدائی در سعادت

واسکدار و بیک اوغلی

فروش	فروش
رئیس اول ۳۵۰۰	رئیس اول ۷۵۰۰
رئیس ثانی ۳۰۰۰	رئیس ثانی ۴۰۰۰
معاون مدعی عمومی ۳۰۰۰	مدعی عمومی ۴۰۰۰
اعضا ۲۰۰۰	اعضا ۲۸۰۰
مأمور اجرا ۲۰۰۰	معاون مدعی عمومی ۲۸۰۰
معاون مأمور اجرا ۱۵۰۰	مأمورین محاکم استیناف ولایات
معاشات مأمورین محکمه های ابتدائی ولایات	فروش
روئسای اول ۳۵۰۰	ریاست اول بنواب شرعی محمول است

روئسای ثانی ۲۰۰۰
معاون مدعی عمومی ۲۰۰۰
اعضا ۰۴۰۰
ملازم اعضا ۰۳۰۰
مأمور اجرا ۰۶۰۰
(معاش مأمورین محکمه های اوا)

ریاست اول بنایان شرعی محمول است ۰۰۰۰
رئیس ثانی ۱۴۰۰
معاون مدعی عمومی ۱۴۰۰
اعضا ۰۴۰۰
ملازم اعضا ۰۳۰۰
مأمور اجرا ۰۵۰۰

(معاش محکمه های فضا)
ریاست آن نیز بنواب شرعی محمول است ۰۰۰
اعضا ۲۵۰
مأموریت اجرا بریاست اجرای اطلاعات حقوق سپرده شده است .

ماده چهل و سوم معاشات مأمورین اجرا و معاون و رؤسا و اعضای دوائر محاکم تجارت که در اسلامبول تشکیل یافته است بجز از معاشات رئیس و سایر اعضای دایره اول آن معاشات باقی دوائر با مواجب رؤسا و سایر مأمورین محکمه های ابتدائی در سعادت معادل گرفته از آرزو فرار داده شده است . معاش رئیس و مأمورین دایره اول تجارت نیز موافق معاش رئیس و اعضای محکمه استیناف در سعادت که مقدار آن در ماده آینده چهل و چهارم بیان کرده خواهد شد .

فصل ثانی محاکم استینافیه

ماده چهل و چهارم معاشات مأمورین محاکم استیناف در سعادت و ولایات بقرار ذیل معین گردیده است .

مأمورین محکمه استیناف در سعادت	فروش
رئیس اول	۷۵۰۰
رئیس ثانی	۴۰۰۰
مدعی عمومی	۴۰۰۰
اعضا	۲۸۰۰
معاون مدعی عمومی	۲۸۰۰
مأمورین محاکم استیناف ولایات	فروش
ریاست اول بنواب شرعی محمول است	۰۰۰۰

رئیس ۳۵۰۰
مدعی ۳۰۰۰
اعضا ۰۷۵۰

فصل ماده چهل محکمه تیسیر بقرا

فروش
رئیس ۱۰۰۰۰
رئیس ۰۷۵۰۰
مدعی ۰۷۵۰۰
اعضا ۰۵۰۰۰

ماده چهل و یکم عدلیه در سعادت ایشان بالسویه

ماده چهل و دوم اول و مستنطق نظامی ولایات (قانوننامه عثمانی) شده است بهمانه

ماده چهل و سوم اول و مستنطق در سعادت خراج وزارت عدلیه بتازه کی تشکیل معاش مأمور اجرا خواهد بود .

بودجه (بها) حکومت رومانیه پذیرفته شده است بموجب بودجه و بانصد و چهل فرامک بوده بخارج و هفتاد و پنجم شده است که در این بقدر سیصد و هفت

آنجا ایالتی هستند و نیز سودای بلغاریان در باره
توسیع حدود همه آنها از جمله موادی است که
در خارج از وضع اداره سیاسی حکومتها و در بیرون
از قواعد حقوق دول و ملل است که آنها از نتایج
نیات اختلال آمیز معدودی از بولیتیک شناسان
فساد پیشه ناشی شده است .

خطر و ضرر اینگونه افکار و نیات بر همه
ظاهر و آشکار است . باینکه حدود استقلال
و آزادی اروپا با کوههای بلند و دریاها بی پایان
محدود و محفوظ است و دولت بزرگ روس که تا کنون
بهمین وسایل زیاده بر اندازه خود توسیع مملکت
نموده است باز از اینگونه نیات اختلال آمیز
استفاده نموده میتواند آسایش و مسالت اروپا را
بهم برزند .

زیرا دولت مشا را با قوت لشکری نفوذ
و سطوت خود را تا بلکنها پیش برده قباکه عالم
مدنی را استیلا نموده است . اهالی قطعه مذکوره
که در نهایت وحشت زیست میکردند بجهت بودن
روابط ملیت و قومیت و همین بانی بدآور اتحاد روس
برآمده با او یکی شده اند .

دولت روس پیشتر هادم از هوا خواهی
مذهب (اورتودوکس) یعنی روم زده قسمی
از اهالی شرق را بدینوسیله اغفال و فریب داده
چندی بدآنحوال بود ولی در ثانی بملاحظیات

از ترجمه حکایت تملک

همیتکه رسید و دیده باز کرد پسر خویش را دید
بادی پراز وحشت و انقلاب و خاطری پراز هشت
و اضطراب بر کشته مردم دیده اش بیهوده بر طرف
میدوید تا مگر سردیگری را فدای پسر کند .
لاجرم پسر خود را بروی بد را انداخته در آغوشش
گرفت از اشک چشم و نامهربانی و خشم پدر بحیرت اندر
شده گفت ای پدر این غم و محنت و اندوه و کدورت را
سبب چیست بعد از این غیبت کبری و چنین سفر
دور و دراز بجای آنکه از وصال پسر و وصول
وطن شادمانی کنی علت پریشانی و مایه خشم
و سرکشی چه آمده چه خطا از من سرزده که از
دیدارم دیده بر میگیری بکدام جرم از من تغافل
کرده از دیدنم بجهل میورزی (ایدومنه) را که به
کلوگر کرده از شدت غصه جوان نمیکفت عاقبت
آه دردناکی از دل چاک چاک برکشیده چنین گفت
ای (نبتن) بنکر که چه ندی در راه تو کردم

مذهبی نفوذش در میان ملت ارتودوکس رفته رفته
روی بانحطاط گذاشت تا اینکه بالاخره گروه
(اسلاوون) را تقویت نموده بخبال اینکه بدستباری
گروه مذکور نفوذ خود را در نزد ملت ارتودوکس
جاری نماید بنای هوا خواهی (اسلاوون) را
گذاشت .

صدسال پیش از این دانشمندان و وکلای
اروپا دولت عثمانی را مانند سد محکم مقاومت و مانع
در مقابل روس نگاهداری نمودند و از آنرو
در اصلاح اداره عثمانی اهتمام می کردند . ولی
از چندی باعتراف این نقشه اروپا بهر وسیله که
هست متروک مانده میدان خیالات روس وسعت
یافته کار آگاهان اروپا برای بستن راه خیالات
روس بتدابیر دیگر اشتغال میورزند . در هر حال
اشکالات و باره مسائل که از صدسال پیش از این
در میان بود تا کنون انجام داده نشده است زیرا
که اشکالات مذکور از یکجانب احداث نشده است
هوا خواهان آزادی انگلیس صربستان
و بلغارستان را تشوق و اوستر یارا سرزنش و تقیح
نموده در باره روس غلامت سخن میگویند در محافل
و مجالس بی دربی در این مواد خصایبها خوانده
هر روز سبب وقوع اشکالات تازه میشوند معلوم
است که در آخر کار اینگونه اشخاص در مواجهه
و مذاکرات دوائیهای بزرگ دارای رای رزین
و نیات متین نتوانند شد . زیرا افکار و نیات

و بجهت باری کران جان مرا از بازار هلاکت خریدی
بر گردان مرا بسوی امواج و سنگها تا از نجات این
زندگی بر آسایم و پسر مرا زنده بگذار ای رب انواع
دل سخت بگیر ای یک خون من و از خون او در گذر این
سخنان را بیان کرده دست بر قبضه شمشیر خویش
باز دیده از نیام بر کشید تا بر سینه خود فرود لیکن
همراهانش پای مقاومت پیش گذاشته دستش را
از آن کار باز داشتند مرد سالخوردی (سوفرونیم)
نام که در حقیقت مترجم لسان و مؤول خواهش
ارباب انواع بود بدلائل و واضح و براهین قاطعه
مطمئنش نمود که بدون ریختن خون پسر ادای
نند (نبتن) میتواند نمود و گفت که این نذر تو خطای
محض و از راه صواب دور بودنه از روی عقل
و شعور رضای خدا نه در آنست که در راه او مرتکب
قتل نفس شوند زیرا چهار بار خطای نذر خود خطای
دیگر نغزائی و مرتکب قتل نفس نیائی صد کاو
سغید در عوض خون پسر به نبتن عرضه بنادر

و بولیتیک روسای هوا خواهان آزادی اختلال
آمیز و شورش انگیز است که در آخر موجب
تضییع حقوق ملل و پریشانی وضع مدنی
مغرب زمین خواهند شد .

کاغذ از طهران

پیشتر صورت مراسله شخصی را که از
دارالخلافه طهران در باب عنوانات و اداره
مطبوعات ایران برسیل مثل و نمونه از عموم ادارات
دولت ایران نگارش نموده و بداره کرامی اخذ
ارسال داشته است در طی جریده اختر شماره ۷
ملاحظه نمودم . اگر چه نخست از روی حق
و انصاف عرض میکنم در باب عنوانات آنچه
نوشته محض صواب و مسئله ایست بی جواب .
و در امر مطبوعات نیز مطلقا انکار نمیکنم . اما
نه چنان است که نگارنده منور نگارش و مسطور
داشته است و چون در خصوص اداره مطبوعات
مختصر جوابی مقرون بصدق و صواب داشتیم
جایز دیدم خدمت شما نگارش دهم . امیدوارم
اگر شما هم که نگارنده کرامی جریده اختر هستید
نیز بنظر حق بین و دیده انصافی ملاحظه و تصدیق
فرمودید در طی روزنامه اختر درج فرمائید .
اولا صاحب مراسله مرقوم داشته است
(ریاست مطبوعات در دارالخلافه اولاً چگونه
نظارت بعموم ولایات ایران میفرماید) . جواب

و خون آنها را در پیشگاه دیر متبرکش بریز و در مقام
مقدسش عود برافروز و بخورات معطر بسوز
(ایدومنه) لب از پاسخ فرو بسته سر بر افکنند
بود بیم و هراس هواش را پریشان کرده کونه
اش از شدت وحشت مانند بوقلمون کونا کون میشد
و از فرط اضطراب اعصابش مانند سیلاب در لرزش
و انقلاب بود پس پسر ایدومنه کیت ناطقه را
در عرصه بیان بچولان در آورد چنین گفت ای پدر
بزرگوار اینک پسر تو برای ایثار حضرت نبی
و ادای نذرتو نقد جان بر کف دارد خود را مستوجب
غضب اومکن چون ممت من موجب حیات تو است
در نهایت شصفتن در داده برای حفظ جان تو از
روان خود میکندم از ریختن خون من اندیشه میکنی
پسرتو نه ناکس ویدل است که از مرگ هراسان
و خائف و گریزان باشد . در آنحال (ایدومنه)
از حالت طبیعی بدر رفته از روی تهور شمشیر خود را
بر دل جگر کوشه خود فرود برد و مرد را از آن

در تمام ممالک
و دارالسلطنه
داری شده است
شخص مدیر و
نمیشود و اگر
غیر شایعه ملیه
آن تأمل و تردید
دولت علیه یا
اول دولت نرس
در تبریز هم نیاید
عباسخان سر سرتیپ
باخبرت و بصیرت
و چیرنی بی امضا
اگر نسخه تازه
بمركز اداره و
و بالجمله هیچ
اداره در هیچ
مرقوم داشته
و کدام ترقی در
شده است .
بحال ملت و
هر زیات و جفت
میکند و زهی
مروت . در
قرن و عهد همی

حرکت بدریای
کشیده خواست
از آن عمل باز داشته
بر خون خویش
مرک و وظایف مور
و بر تو زندگانی
دیده آماش
طومار پندش
ترکس نوشگفته
خرمی بواسطه
خود داری نتوان
نیفاده باشد
و دایه زمین
ایدومنه نیز ما
بچیند در آغاز
رسید . پدر
اندوه مهورت

و خود شما نیک میدانید که در فرنگستان و سایر ممالک و ملل متمدنه این قبیل کتب قصه و افسانه و حکایات بجموله و مضحکه نیز زیاد است که بعضی برای مشغولیت اطفال و مطالعه کودکان تألیف و طبع و منتشر نمایند . مهم‌ها باز بواسطه منع تدریجی رفته رفته تا این اوان طبع و نشر اینگونه نسخ افسانه و حکایات چندان کم و نادر شده است که میتوان گفت در حکم معدومات است . و کلیه اگر چه شخص دولت مداوی حاذق است و ادویه و مشروبات تلخ نا کوار تربیت او در مزاج سقیم اهل این مملکت مفید و نافع . اما علل مزمنه و اخلاط فاسده که روزگار هاست در مزاج این ملت جای گرفته و او را از طریق اعتدال و سلامت منحرف داشته است هنوز چندان تخفیف نیافته و نضج نکرده که اینک یک دوی بره الساعه یعنی قانون جدید و امر غیر معتاد توان تاوان جهل سهاله را از آن امراض و علل مزمنه بکاره پاک و بری کرد و مستخلص و آسوده داشت . و از تبه نفاخت و رنجوری بسامان سلامت و سر منزل عاقبت برساند . سندی بروز کاران مهری نشسته بدل . بیرون نمیتوان کرد الا پروز کاران . باری شخص عاقل منصف باید همیشه حسن و قبح امور و اشیاء را با قیاس و ملاحظه کند . نه اینکه پیوسته چشم از محاسن عدیده پوشیده قبایح مهذوبه را بشکند . و هرگز نه بینند طاوس را جز بیای .

نامکراتش فساد فرو نشیند . چون ایدومنه بخود باز کردید و هوش رفته بر سرش فراز آمد زبان بشکر و ستایش ایشان کشوده گفت شرمند . احسانم کرده از زمینی که خون بسم رنگین شده بود خلاصم کردید . اگر هم از چنگ تم آنهمه مردم جان بسلامت می بردم زندگی و اقامت من در آن مملکت دشوار بلکه محال بود . پس روزگار مهار کشتی ایشان را بسمت (آسیری) کشیده در خاک سالانتین به بنای شهرها و آبادی مملکت و تهیه اوضاع سلطنت مشغول شدند لاجرم اهالی (کرت) مانند تن بی سرمانده عزم آن کردند که سلطانی برای خود برگزینند و حاکی که حفظ قانون قدیم کرده از استقرار رفتار نموده حکمرانی اختیار کنند کنون این رستخیز عام و جمعیت وازدهام برای امر سلطنت است جعب اصول و صنایع و فحول و عالی صد شهر (کرت) در اینجا مجتمع (باقی دارد)

و تألیف و نکارشات حسنه خیره و قانون نامها طبع و انتشار یافته باشد . اگر این کتب علمیه و غیر علمیه از فقه . و اصول . و حکمت . و طب . و ادبیات . و ریاضیات . و فیزیک . و شیمی . و جغرافی . و تاریخ . و لغت . و تذکره ها . و کلمات حکما . و اندرز نامهها . و دوا و این شعرا . و فقها و غیره و غیره را که اکنون یک قرن است متوالیا و متواترا طبع می رسد و همه روزه در مجالس علمیه و مدارس ملیه و دولتی تصنیف و تألیف و از السنه مختلفه بیاری و تازی ترجمه و نکارش و طبع و منتشر و تعلیم و تعلم و تدریس و تدریس میشود شخص دانشمند منصف بهزیات و جفکیات نسبت دهد و محرب بنیان دین و دوات و تیشه ریشه مدنیت و انسانیت شمارد عجب ناسزا برده . ظلمانی بر روی حق که چون طلعه شمس نورانی است کشیده خواهد بود . اگر مقصود از هزیات و جفکیات فرضا از قبیل قصه موش و کربه . و کرک و رو باه و چهل طوطی است . باینکه باز در طی هر یک از این افسانهها یک فایدتی است (که لایخا و سواد عن فائده) و برای کودکان میندی و اطفال دبستان هیچ مضر نیست بلکه لازم است چرا که اول اگر بالطبع شوق استماع این قبیل قصها و افسانهها نباشد کجا میل تعلم میکنند . و کبست که چون بحد رشد و تمیز و عقل رسید نداند که این قصها و داستانه افسانه و هنر و سخنان بی اصل است .

فرمانده داخل شهر کشته باقد چون مانند کوی بهر سو میدوید و سراغ بپرس میکرد . لاجرم اهل مملکت از تلف بپرسدست اسف کزیده و از بزمی پدرمالم کشته فریاد برآوردند که این مرد دل سخت مورد مخط خدای برحق و مستوجب غضب داور مطلق کردید . پس از شدت خشم چشم از حقوق چندین ساله پوشیده اسلحه پوشیدند آنانکه اسلحه نداشتند چوب و سنگ برداشتند . زهر غیظ و طبش بر جمع قلوب ساری و سیل فتنه و آشوب از هر طرف جاری کردید . اهالی خردمند (کرت) از راه خرد دور کشته باغول جهالت همراه آمدند . و از جاده حقوق پاکشیده مست باده جنسون کردیدند . جانب (مینوس) را فرو گذاشته دیگر نیره وی را نمی شناختند . دوستان ایدومنه راه سلامتی از برای او ندیدند جز اینکه بر کشتیهای خود بر کشته براهی که آمده بود برگردد . پس بدلهای خسته چشم از خاک (کرت) بر بستند

در تمام ممالک محروسه جز دارالخلافه طهران و دارالسلطنه تبریز هنوز جای دیگر مطبع قایلی دار نشده است . در دارالخلافه جز بامضا و مهر شخص مدیر و رئیس کل مطبوعات چیزی چاپ نمیشود و اگر مطب دولتی مهمی یا نسخه غریبه غیر شایعه ملیه یا دولتی باشد که در طبع و انتشار آن تأمل و تردیدی دست دهد تا بامضای اولیای دولت علیه یا علمای اعلام و یا غالباً بامضای شخص اول دولت نرسد مطلقاً طبع و منتشر نمیکردد . در تبریز هم نیابت و امانت اداره طبع سپرده بمرزا عباسخان سرتیپ و رئیس تلگراف است که شخصی باخبرت و بصیرت و از تربیت شدگان است . و چیزی بی امضای مشارالیه منطبع نمیشود و فرضا اگر نسخه تازه یا مطلب خطیری پیش آید بازراجع بمرکز اداره و موقوف بامضای رئیس کل میدارد . و باجمله هیچ نسخه و ورقه بی ملاحظه و امضای اداره در هیچ جا طبع نمیرسد . تا آنجا که اینک هر قوم داشته است . این اداره نظامنامه ندارد و کدام ترقی در امر مطبوعات این مملکت حاصل شده است . کتابها و رسالهها و اوراق مفیده بحال ملت و مملکت را چاپ نموده اند . بی همان هزیات و جفکیات است که هر کس میخواهد چاپ میکند . زهی اغماض و بی انصافی و خلاف حرمت . در کدام قرن و عصر بود که مثل این قرن و عهد همایون اینهمه کتب مفیده علیه و تصنیف

حراکت بدر بای تحریف و برد و شمشیر خون آلود خود را کشیده خواست با پسر همراهی کند ولی همراهانش از آن عمل باز داشتند . پس آن طفل بساز مرغ زیم بسمل برخون خویش غلطان کشته دید، کانش که بگله مرگ و ظلمت موت پوشیده شده بود بی نور حیات و پروتوزن کانی بهر طرف نگران بود . ولی هنوز دیده آماش از آن نور و پروتوزن و روشن نگشته طومار بینش را درهم پیچیده کشته کردید . مانند ترکس نوشکفته که در دامن دشت و طرف کشت در آغاز خرمی بواسطه کا و آهن رزگری بشکند که دیگر خودداری نتواند نمود هنوز از طراوت و پاکبختی نیفتاده باشد لکن رفته رفته از تربیت مادر طبیعت و دایه زمین محروم مانده افسرده کردد همچنین پسر ایدومنه نیز مانند کل نوشکفته که دست بیرجانش پیچید در آغاز نشو و نما افسرده و رروزش باخر رسید . پدر بعد از این قصه از شدت غصه و غلبه اندوه مبهوت کشته سراز پانیدانست و در کار خود

اگر منظور از این انتظامی امر مطبوعات این مملکت این است که چرا نباید اداره مطبوعات آزاد در طبع و انتشار نتایج افکار و فوائد گفتار هر کس باشد تا مردم از نکارش و طبع و نشر فوائد عقیده خود عموماً بهره مند شوند . جواب عرض میکنیم آن آزادی را نه چندان فوائد شخصیه است نوعیه . و در اروپ و سایر ممالک تمدنه هم که وضع آزادی اهمیت دارد خود شما میدانید که در خصوص عمل مطبوعات (سانسور) بازخواست و مواخذاتی مقرر است و در اسلامبول که بمقیده بعضی بالنسبه مرکز آزادی است دیدید که عمل اجر توفیق افندی چه باو کرد و از طبع يك كتابي که بحالت مذهبيه او مر بوط نبود باچه غایت و خذلانی دوچار و آيا ز شد که او وساطت و درخواست سفير دولت انگليس و سایر سفراي دول همجابه نبود جانش نیز بمعرض هلاکت درآمده بود .

و هرگاه مقصود این است که چرا اداره مطبوعات بوسيله انطباع اعلانات و انتشارنامهها و غیره مصلح امور سایر ادارات و نه انشاء کلبه زقیات و اعتبارات نباشد . جواب عرض میکنیم این خارج از تکلیف اوست (لکن عمل رجال) . باهر امری يك ماموری است و هر عملی را عاملی که بتوجه شخص همایون دولت و دست یاری عقل و تدبیر خود پیوسته درصدد تنقیح و انتظام و زرقی آن عمل است و اگر چندی گذشت و نتیجه فاحشی نه بخشید آن عمل را از وی سلب و دیدگری اکتفی تقوی بعضی متناهند تا امتیازات منظوره انشاءتعالی حاصل آید .

خود شما میدانید که اداره مطبوعات و اداره روزنامجات ایران بیچگونه سمت آزادی ندارد . اما از اینکه شما در نقطه واقع شده اید که بالنسبه چه شخصاً و چه در تحریرات و متطبوعات آزادی و حریت دارید و همچنین واسطه این جریده شریفه اختر دارای اینهمه امتیازات و محسنات مطبوعه دایمند شده است خیلی شا کر و مشغوف هستم . و شاید این جریده شریفه شما که سمت آزادی بالنسبه دارد با اینهمه امتیازات که مطبوع جمع طبایع شده است روزی وسیله و سبب گردد که در این مملکت محروسه نیز ایجاد روزنامه شود که فی الجمله سمت آزادی و حریت داشته باشد .

امضا

شخصی از دوستان شما
و بنده خدا

اعلان LOTERIE.

لوتری

در فرنگستان اقسام لوتری و قرعه بخت کشیده میشود این روزها در شهر هامبورگ المان دو باره يك لوتری نقدی تأسیس شده خواهش کرده اند ما هم اعلان نمایم . و تفصیل ذیل را از قول اعلان کننده می نویسم .

قسم ثانی (لوتری)

مبلغی که برای لوتری در شهر (هامبورگ) جمع شده است برخصت حکومت المان است در تقسیم بلیتهای آن و در حین کشیدن قرعه آن حکومت المان نظارت کرده در رسانیدن مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید کفالت دارد بدین واسطه بدیهی است که حيله و تغلبی نمی شود مقدار بلیتهای (لوتری) که این بار قسمت خواهد شد هشتاد و شش هزار است که از جمله مقدار مذکور باسم چهل و نه هزار بلیت بطور مطلق قرعه بیرون خواهد آمد

حصه بلیت نمره اول لوتری ۰۰۰۰۰۰ فرانک است یعنی تقریباً ۲۰۷۴۵ لیرای عثمانی قرعه باقی نمره هاهم بقرار ذیل خواهد شد .

عدد بلیت	فرانک	میزان
۱	۳۱۲۵۰۰	۳۱۲۵۰۰
۲	۱۸۷۵۰۰	۱۸۷۵۰۰
۳	۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
۴	۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰
۵	۶۲۵۰۰	۶۲۵۰۰
۶	۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۷	۳۷۵۰۰	۷۵۰۰۰
۸	۳۱۲۵۰	۱۵۶۲۵۰
۹	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰
۱۰	۱۸۷۵۰	۲۲۵۰۰۰
۱۱	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۱۲	۱۲۵۰۰	۳۰۰۰۰۰
۱۳	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
۱۴	۷۵۰۰	۳۰۰۰۰۰
۱۵	۶۲۵۰	۳۲۵۰۰۰
۱۶	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰
۱۷	۳۷۵۰	۲۵۰۰۰۰
۱۸	۳۱۲۵۰	۵۳۵۰۰۰
۱۹	۲۵۰۰	۱۸۷۵۰
۲۰	۱۸۷۵	۱۸۷۵۰
۲۱	۱۵۰۰	۳۰۰۰
۲۲	۱۲۵۰	۶۶۳۷۵۰
۲۳	۶۲۵	۴۲۰۶۲۵
۲۴	۳۷۵	۳۵۶۲۵۰
۲۵	۳۷۵	۴۵۲۰۰۰

و غیره و غیره که جمعا
بلیت خواهد شد

مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید باطلاع حکومت المان سکه زربلاتاخیر بصاحبش رسانیده خواهد شد . چون فروش بلیتهای مذکور در قیمت اصلی بمحواله شده است لهذا بقیمت ذیل بطالبان آنها فروخته خواهد شد

بلیت تمام

۲۲- فرانک

نصف بلیت

۱۱-۲۵ فرانک

مبلغ مذکور یا بانک نوت فرانسه و یا بانکه بیانکهای انگلیس و فرانسه و المان برات داده شود اجرت از جانب مشتری بپردازد خواهد شد .

در حالتیکه اجرت بلیت فرستاده شده وجه بارسید بلیت آن را که دارای آرمهای دولت المان است بصاحبش فرستاده خواهد شد و همچنین نقشه پروگرام و بعد از کشیدن شدن قرعه جدول نمره هائی را که بیرون آمده است بمشتر بها خواهیم فرستاد علاوه بر اینها نمره هائی را که درآمده است بواسطه روزنامه های اسلامبول نیز اعلان خواهیم کرد اهالی ممالک عثمانیه را که تا کنون در باره ما اظهار حسن توجه کرده اند تشکر کرده عرض میکنم که بعد از این هم خدمتی را که در ایجاب ما رجوع میکنند در اجرای آن اهتمام خواهد کرد .

بجهت اینکه بکشیدن قرعه ها در ۹ ماه ژولیه سال ۱۸۷۹ آغاز کرده خواهد شد باید بوسیله اولین سپارشهای خود شاترا با تبلیغ بکشند .

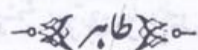
کاغذ هائی را که بخواهند فرستاد بدین عنوان باید فرستاده شود .

در شهر هامبورگ در شعبه مرکز اداره (لوتری) بازنطال و شرکای او برسد .

Isenthal et Cie
(Allemagne) Hamburg

و نیز کاغذ هائی را که بخواهند فرستاد باید بزبان فرانسه یا انگلیس یا المان یا ایتالی نوشته شود . کاغذی که از اسلامبول بفرستاده میشود در ظرف ۱۸۰ ساعت بخواهد رسید .

Sincer Bureau d'annonces Hamburg.

مطبوعه
در راسته باغچه
در کارهای
رجوع میشد
اسامی و کلا
گاهی در صفی
روز چهارشنبه
۲۳ نیسان

این نامه

روز

از

دار ژیل
حضرت ملکه
سینسر
مستملکات
(فوائد عمومی
حکمرانی)
کری هندوس
خارجیه
وزارت بحریه
است مسیوشا
نافعه معین کر

اینکه شایه
ذری پذیرفتن
نموده است بی
بطور
رسیدی مصدا
در بیستم ماه
اختر نامه
(مسیو کوشن
کردید .

نیز اخبار
پترسبورگ
زمستانی امپراتور
کرفار کردید

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
 رجوع میشود .
 اسمی و کلای کرام در مالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۲۵ جمادی الاولی سنه ۱۲۹۷
 ۲۳ نيسال رومی و ۵ ماه مه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسلامه اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر مالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 مالک محروسه ایران ۲۵ قران
 مالک هندوستان وینادر ۱۵ رومی نقره
 مالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 مالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر کوه وقایع و اخبار و از سیاسیات و ولایتک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 رونوشتات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تلاکرها

از لندن ۱۸ جمادی الاولی (کونت)
 دارژیل (بماموریت مهربرداری خاص علیا
 حضرت ملکه انگلستان معین شده (کونت
 سینسر) بریاست مجلس . (لورد کبرل) وزارت
 مستملکات . و (مسیو آدام) وزارت ناپه
 (فواید عمیری) مسیو برایت بشانساری کری
 حکمرانی (لانکاسستار) و کونت ریون بوالی
 کری هندوستان و سپرشارل دبلک بمشاری
 خارجه . و (مسیو لوفهور) بمشیکری اول
 وزارت بحر به منصوب گردیده اند . مظنون
 است مسیو شامبول نیز بمشیکری اول وزارت
 نافع معین گردد .
 اینکه شایع شده بود مسیو کلادستون بلورد
 ذری پذیرفتن یکی از اداره وزارتهارا تکلیف
 نموده است بی اصل است .

از پاریس ایضا قیمت سندات عثمانی
 در صرافتخانههای لندن و پاریس ترقی نموده است .
 عمدتیب ترقی سندات مذکور از شایعه معین
 شدن (مسیو کوشن) بجای سیرلارد هیزی بسفارت
 اسلامبول بوده است .
 بموجب خبرهای آخری که از بکرش رسیده است
 (مسیو قو کالچیانو) از جانب حکومت رومانی
 بسفارت پاریس معین خواهد گردید .

از پترسبورگ ایضا مقرر است که از مقدار
 عساکر بحری روس پایین آورده شود .
 اینکه اخبارنامه دلی تلگراف نوشته بود مرتکب
 سوء قصد عمارت زمستانی اعلا حضرت ایپراتور
 روس گرفتار گردیده است تکذیب گرد می شود .

از لندن ۱۹ جمادی الاولی (لورد
 فالینفور) از پذیرفتن سفارت اسلامبول امتناع
 نموده است .

از قاهره ایضا از جانب حکومت مصر
 تکلیف کرده شده است . برای کشتیهای که از قنال
 (سویس) عبور میروند می کنند بده تازه گرفته
 شود .

از لاهور ایضا عبدالرحمن خان
 بمناسبت شکست یافتن عساکر افغان در حوالی (غزنی)
 کاغذی بجزال روبرتس نوشته ضمنا آماده
 انقیاد و اطاعت بودن خود را بیان نموده است .

از لندن ایضا (مسیو فوجت)
 بمدری پوستهای عمومی و مسیو موندللابریاست دوم
 مجلس معین شده اند .

از لندن ایضا مجلس پارلمنت امروز
 باز شده است . (مسیو براند) باتفاق آراء
 دوباره بریاست مجلس مذکور انتخاب شده است
 از بی ایضا میگویند در روز بیست
 و پنجم ماه آوریل گذشته دره وقع (سینت ابدال)
 نام در میان افغانه و انگلیسها پاره جنگها بوقوع
 رسیده است . از لشکریان افغان بقدر بکهارزار
 و دو بیست نفر تلف شده است .

از پترسبورگ ایضا بجزال لوریس
 ملکوف باعلا حضرت ایپراتور روس تکلیف
 میکنند که در روز مخصوص ایپراتوری در باره
 مقصودین از جانب ایپراتور مشارالیه اعلاتنامه
 عفو عمومی انتشار داده شود .

از لندن ۲۱ جمادی الاولی اخبارنامه
 (دلی تلگراف) میگوید از جانب دولت انگلیس
 (مسیو اتوای) بجای سیر هیزی ایارد بسفارت
 اسلامبول معین خواهد گردید .

نیز اخبارنامه مذکور مینویسد . اهالی
 ارناؤدستان خیلی هجان دارند . میخواهند در
 ارناؤدستان یک اداره مختاریت تشکیل و تأسیس
 نموده از خانواده سلطنت ایتالی شاهزاده را
 بجمکرانی خودشان انتخاب نمایند .

از اسماعیلیه ایضا از بیست و یکم ماه
 نوسان فرنیکی تا آخر آن در ظرف دهر روز از قنسال
 سویس شصت و دو فروند کشتی گذشته از کشتیهای
 مذکور معادل یک میلیون و یکصد و چهل و یک هزار
 فرانک رسم مرور گرفته شده است .

از پاریس ایضا (مسیو لئون سه)
 بسفارت لندن معین شده است .

فصل ثانی عساکر بحریه

ماده پنجاه دوم جیره و مواجب صاحب منصبان عساکر بحری مر بوط بمقام و منصب عسکری ایشان است چنانکه در ریز ماده چهل و نهم فوق ذکر شد از آنرو داده می شود .

فصل ثالث عساکر ضبطیه

ماده پنجاه و سوم جیره و مواجب صاحب منصبان و امرای عساکر ضبطیه نیز مر بوط بدرجه مناصب ایشان است که در ریز مذکور فوق معین شده است .

ماده پنجاه و چهارم امرای و صاحب منصبان عساکر نظامی که در مأموریتهای ضبطیه استخدام می شوند تنجیره و مواجب مأموریتی را که در ضبطیه دارند میگیرند دیگر مواجب و جیره صاحب منصب نظامی با آنها داده نمی شود .

باب رابع معاشات ذاتی (شخصی)

فصل اول متقاعدین (یعنی صاحب منصبانی که از خدمت معاف شده اند)

متقاعدین قدیمه ملکی

ماده پنجاه و پنجم از مواجب متقاعدین قدیمه ملکی خمس آن باین آورده شده مابقی موافق قرارنامه مخصوص آن اداره متقاعدین نقل کرده شده است ولی در حین وقوع وفات یکی از آنها باز مواجب مقرری آن ب همان اداره متقاعدین راجع است . فقط مبلغی که از مواجب متقاعدین بعد از رسیدگی و اطلاع کومیسسیون مخصوص آن بلار قطع و یا باین آورده می شود داخل واردات خزانه مایه خواهد گردید .

فصل دوم معزولین

ماده پنجاه و ششم از مواجب صاحب منصبان معزول مقدار خمس آن باین آورده شده مابقی بدرجه احتیاج و استحقاق در میان ایشان توزیع شده مواجب وفات کنندگان آنان نیز در مقابل معاش کسانی که بعد از این بموجب قانون معزولی آنان لازم می آید نگاهداشته خواهد شد .

فصل سوم چراغی (یعنی انعامات دولتی)

ماده پنجاه و هفتم مفسدار خمس از موجب انعامات دولتی و ازده شده ربع مواجب

وفات کنندگان آنان نیز بخزانة مایه راجع است مابقی مواجب وفات کنندگان برای صرف شدن در راه انعامات دولتی درآید، در مقام مخصوص آن نگاهداشته خواهد شد .

فصل چهارم محتاجین

ماده پنجاه و هشتم خمس مواجب محتاجین باین آورده شده کومیسسیون برای تدقیق و رسیدگی این کار تشکیل خواهد یافت باطلاع کومیسسیون مذکور هر قدر که بکسان غیر مستحق مواجب داده می شود بنام واردات خزانه قطع خواهد گردید . چون بعد از این بموجب قرار داد اتفاق و اعلاسه مستحقین راجع بدوایر بلدیة شده است لهذا پس از این تخصصات محتاجین از جانب خزانه بکلی غنغن شده است .

فصل پنجم معاش ذاتی

ماده پنجاه و نهم علاوه بر مواجب متقاعدین قدیمه ملکی و معزولین و محتاجین و انعامات دولتی از خزانه جملبه مبلغی بنام معاشات ذاتی داده می شود خمس آنکونه معاشات نیز باین آورده شده هر کس از صاحبان معاش مذکور که در سایر مأموریتهای دولتی استخدام می شود حق گرفتن معاش مذکور را نخواهد داشت .

برای تدقیق اینگونه معاشات هم کومیسسیون تشکیل یافته رسیدگی خواهد نمود که بکسان غیر مستحق داده نشود در صورت معلوم شدن غیر مستحق باقتضای قرارداد کومیسسیون هر چه از معاشات مذکور باین آورده شده بایکلی قطع می شود در ضمن واردات خزانه مایه محسوب خواهد شد .

فصل ششم معاشات متقاعدین عسکری

ماده شصتم از معاشات متقاعدین عسکری خمس آن باین آورده شده مواجب وفات کنندگان بخزانة راجع خواهد شد . پس از این در مقابل معاشات متقاعدین امرای و صاحب منصبان و نفرات عسکری که بطور استحقاق داخل جرك متقاعدین نظامی میشوند صدوقی گذاشته خواهد شد و موافق نظام از صدوق مذکور بتقاعدین معاش معین خواهد گردید .

باب خامس احکام عمومی

ماده شصت و یکم مأمورهایی که بموجب

همین قرارنامه تفصیح و تنسیق دره و واجب آنها بعمل آمده است اگر چه معاش آنان از مقدار معین کم بوده باشد باز کتون را بطور موقت بهمین فرار باقی خواهد بود .

ماده شصت و دوم معاشاتی که در خارج از این قرارنامه است یعنی در باره آنها تفصیح بعمل نیامده است مقدار خمس آنها بنام تفاوت مسکوکات معشوشه باین آورده خواهد شد .

ماده شصت و سوم بااستثنای رجال و مأمورین علبه که در ماده چهل و یکم ذکر شد بکفر مأمور بهیج وجه و هیچ نام یا کرچه مأموریتهای متعدد داشته باشد علاوه بر جیره و مواجب یک مأموریت اریحیح بیا و مقام مواجب جداگانه نتواند گرفت .

ماده شصت و چهارم امرای و صاحب منصبانی را که در خارج از جرك عسکری هستند بهیج نام و بهیجانه از خزانه دولت جیره داده نخواهد شد .

ماده شصت و پنجم چون فقرات تخصیص و تنسیص معاش مأمورین و قطع آن و تغییر دادن معاش مأموری را بحمل آخر همه از مواد قانونی است لهذا تا نوشته شدن ابواب لازم برای ذیل شدن بهمین قانوننامه و معتبر شدن ابواب مذکور در نظر قانون و تصدیق شدن آن معاش هیچ مأموری کم و زیاد و باقطع نتواند شد . جیره عسکری نیز تابع همین قرار داد است .

ماده شصت و ششم در صورتیکه تأسیس یک مأموریت تازه لازم آید معاش مأمورین بیک قانون دیگر معین خواهد گردید . هرگاه تأسیس مأموریت فوق العاده بطور موقت لزوم بمرساند مفسدار مواجب آن وابسته بقرارداد مجلس و کلا خواهد بود .

ماده شصت و هفتم هر وقت که بمقدار واردات دولت علیه از مقدار صحیح موازنه قطعی آخر سال ۱۲۹۶ دوملیون لیرا افزوده شود آنوقت رسیدگی و تعدیل باره مواد همین قانوننامه جایز تواند بود والا احکام قانوننامه را تا دوملیون لیرا بر داخل دولت نیز زوده است تعدیل و دستکاری نتواند شد . درآینده نیز بموجب همین قرارداد رفتار خواهد شد .

(باقی دارد)

شریحی است
نیش برفیق ترک
بودیم . از جمله
(شهامتو)
در حق حضرت
رسمی دیگری
استمال آن قصه
تصبر بجا بیسان
از تعبیرات در بار
(حشمتو ان
حضرت نوری
مثال آورده میگو
حل بر تحقیر نمی
در آورده شده است
چون از ما
تصریحا بیان
القاب و عنوانهای
است وقت آن
اسلوب انشایی
نویسی است و آن
بواسطه انفا
بودن از آرایش
یل محل فهم معانی
پادشاهان لقب
تعظیمی کافی توان
پادشاه پرستی ایرا
حضرت پادشاهی
دیگر عبارت شوی
وسادت را که بید
این خلاصه سلیقه
پس هرگاه ترجان
ناصرالدین شاه
اروپ هم نوشته
خواهد بود . ا
و مانند آنها که از
ترک برای پادشاه
میگویند هرگاه
بگویم . این یک
اعتراض ما بر ش
آن است که لقب
پادشاهان دول
و مضحکه مردما
دیگری را شهامت

شرحی اخطار آمیز از روی برادری در نسخه
 پیش بر فبق ترکی ما (ترجان حقیقت) نوشته
 بودیم . از جمله اشعارات مادر باب تعرض بر عنوان
 (شهامتو) تدقیقاتی کرده پس میگوید اگر
 در حق حضرت شاه شهامت پناه تعبیر و عنوان
 رسمی دیگری هست که ما نمیدانیم و از جهت عدم
 استعمال آن قصوری می شود خواهش داریم (اختر)
 تصریح بپایان نماید . و در خلال این بیانات
 از تعبیرات در باره پادشاهان دولتهای بزرگ مانند
 (حشمتلو انکلتو قرالچمسی) و بقصوری یا
 حضرت نوری . (ایمپراتور کلیم) چار . و غیره
 مثال آورده میگوید این تعبیرات شایع است و هیچ
 حل بر تحقیق نمی شود تا آخر بیاناتش که همه از این
 در آورده شده است .

چون از ما خواهش میکنند که عنوان مطلب را
 تصریحاً بیان کنیم . بنا بر این میگوییم نخست
 القاب و عنوانهایی که از زمان قدیم در انشاها مانده
 است وقت آن است که کلی ترک شود همچنانکه
 اسلوب انشای کلی تغییر یافته و امروز مطلوب ساده
 نویسی است و آراسته و پیراسته بودن سخن
 بواسطه انقضا مستعمله نزدیک بفهم و پاک
 بودن از آرایش الفاظ زائده که غالباً معنی هم ندارند
 بل محل فهم معانی هستند . بنا بر این اگر در حق
 پادشاهان لقب و عنوانی باید آورد همانا یک لفظ
 تعظیمی کافی تواند بود مانند اینکه در ایران بالینکه
 پادشاه پرستی ایرانیان معروف است غالباً تنها اعلا
 حضرت پادشاهی باشهر باری یا شاهنشاهی مینویسند
 دیگر عبارت شوکت و قدرت و عظمت و شهامت
 و سعادت را که بدان پنا و در اردن می افزایند .
 این خلاصه سلیقه ما و سابقه جمله سخنندان است .
 پس هرگاه ترجان حقیقت بنویسد اعلا حضرت
 ناصرالدین شاه پادشاه ایران چنانکه در نوشتهجات
 اروپا هم نوشته می شود بعقیدت ما کافی بل کافی
 خواهد بود . اما در باب شهامت و حشمت و شوکت
 و مانند آنها که از سابق سخن معلوم می شود که منشیان
 ترک برای پادشاهان لقبهای رسمی معین کرده از آنرو
 میگویند هرگاه عنوان رسمی دیگری هست تصریحاً
 بگوئیم . این یکی محض غلط است و فضولی چه
 اعتراض ما بر شهامتو نه از بابت معنی است بل بعلت
 آن است که لقب دادن منشیان بکدولت در حق
 پادشاهان دول دیگر ناروا است بل اسباب بشخصند
 و مضحک مردمان هوشمند که یکی را حشمتلو بگویند
 دیگری را شهامتو و آن دیگری را فلانلو زیرا این

تخصیص خود نوعی از تحقیر است . راست است
 (شهامتو) یعنی نافذ الحکم و الامر سید مسوع
 الکلام زکی الفؤاد است ولی این عنوان را در باره
 هر رئیس قومی نیز توان آورد اما در حق پادشاه
 بزرگی این لغت را مخصوص کردن و آزار عنوان
 رسمی قرار دادن بالبدیهه کستاشی است .
 و از این قبیل است عنوانهایی که در ظاهر انظار
 عظمی دارد و معنای معتابهایی هم آنرا نیست .

در اینجا سخن بسیار است لکن خوش نداریم
 که در ضمن صحایف اخبار شرح داده شود . همینقدر
 بر حسب خواهش رفیق خودمان میگوییم که اگر
 براسی و بصرافت طبع خیر خواهانه تصور نمایند
 تصدیق خواهند کرد که اعلا حضرت پادشاه
 ایران را نه شهامتو باید نوشت و نه ناصرالدین خان
 بل چنان باید گفت .

اعلا حضرت ناصرالدین پادشاه ایران

خارخیه

کاغذیست از طهران رسیده و درج آنرا
 در صحایف اختر خواهش نموده بودند لهذا عیناً
 در اینجا نقل نمودیم .

عرض میشود . چنانچه از وضع زندگانی
 ما بخواید روز کاری بغضات میکندرا نیم
 و بطور بی حاصل زندگانی متناهییم که اگر چنانچه
 من حیث لایحست نعمت و رفاهیتی دست داد خوش
 میکردد والا در کمال سختی و نهایت بدبختی بسر میریم
 کسی در فکر رفع نقایص کارها نیست چیزی که از دین
 یاد گرفته ایم تو کلت علی اوست آنهم نه از بابت توکل
 واقعی بلکه محض بیکاری و تنبلی میباشد والا
 در دین مبین چنین مطالبی نیست که شخص در فکر
 تعیش و رفاه حال خود نباشد و هر چه پیش آید
 بهمان قسم رفتار نماید خداوند اینهمه عقل و شعور
 و اسباب کار ببندکان عطا فرموده که اسباب
 استراحت خود و سایرین را فراهم بیاورند .

(زر از سنک خارا برون آورند)
 (که بادوستان و عزیزان خورند)

نه اینکه دوستان و عزیزان را از فقر و فاقه و کرسکی
 بکشند . با توکل زانوی اشتربندند از کلمات مسله
 بین مسلمین است که متکبری ندارد (باید کاشت تا برداشت)

کی شوارع و طرق را ساختی که عبور نتوانستی
 نمود کدام وقت رودخانهها را بر اراضی بار هموار
 نمودی که جاری نشد و کی حاصل کاشتی که زراعت
 برداشتی کی برودها کشتی و صندل اجرا نمودی
 که کار نکرد و جل باز نمود از تنبلی جمیع اینها را
 نسبت بخواست و نخواست خدا میدهم . تاکنون
 باین عمر قلیل در ایران سه مرتبه قحط و غلا دیده
 و در سایر دول بر حسب طبیعت هیچ وجه چنین
 چیزی نشنیده ایم بک قحطی در هفتاد و هفت هجری
 بود که در طهران قیمت کندم خرواری هفتاد و هشتاد
 تومان رسید حال آنکه در قم و ساوه و کرمانشاهان
 چند صد فیمتی نداشت و جعی در طهران از جوع
 و کرسکی مردند برخی هم از بس علف خوردند
 بناخوشیهای صعب العلاج گرفتار گردیده تلف
 شدند و پس از آنکه آن قحط و غلا تمام شد کسی
 در این فکر نیفتاد که جهت قحطی و کمی نان در طهران
 و سبب بی قیمتی آن در کرمانشاهان چه بود و چه باید
 اندیشید که پس از این دچار اینگونه قحطی نکردید
 تا در سنه هشتاد و هشت و نه طوری قحطی شدید
 کردید که در اغلب بلاد ایران هر شهری از صد نفر
 متجاوز آدم خوردند و از هزاران متجاوز از کرسکی
 مردند و از هر شهری که جنس جل میشد آن شتر
 و قاطر نصف بارشان را میخوردند تا آن بار را بمنزل
 میبردند و از بلاد بعیده مثل کر مسیرات فارس
 و جاهای حاصل خیرا کر میخواستند بار جل
 نمایند هیچ از آن بارها بمنزل نمیرسد بار ابد کسی
 در فکر این نرسد که اگر دفعه دیگر چنین واقعه روی
 دهد چه خواهد شد تا سال در تبریز کرانی شد
 بطوریکه شنبید کندم خرواری بیسی تومان
 رسید و در خسته اطراف آن خرواری سه تومان
 پیش نبود و در حوالی و دهات کرمانشاهان خرواری
 پنج شش هزار بالا رفت و در اغلب جاها از بیراهی
 جنسها بوسید و محصلین دیوان از مملک جنس
 قبول نکرده پول جنس مطالبه نمودند و آنها هم
 راهی که جل و نقل نمایند و محصول خود را بفروش
 رسانند نداشتند . حتی طوری شد که جمع حاصل
 آنده را بعوض مالیات دیوانی دادند نه اینکه مالیات
 زیاد باشد و محصول کم بل محصول زیاد است ولی جل
 و نقل حاصلات بمحل فروش در کمال صعوبت است
 بلکه ممکن نیست . باید ملاحظه نمود چگونه است
 که از هندوستان فریب ششصد فرسخ راه است که
 و جوبات در این سال کرانی جل بغداد میتابند
 و از خسته که قریب چهل فرسخ و از کرمانشاهان

که قریب هشتاد فرسخ منها تجاوز نیست نمیتواند
 جل جنس به تبریز نمایند و مردم را از جنگ کراتی
 و فحطی رهائی بدهند بخارج آبادی زیاد میشود
 ولی نه چیزیکه بکار عموم مردم برخورد در دامنه
 شمیران بجهت احداث باغات و تاسوس و بیه اراضی
 و ساختن عمارات و حفر قنوات تنها دونفر از امنای
 دولت زیاد بدو کرور تومان مصارف نمودند
 حال آنکه مشکل است که دخل و خرج آنجاها
 مساوی باشد اگر این مصارف را براه (شوسه)
 ایران کرده بودند مضمون این بود که حال در بسیاری
 از بلاد ایران حرکت دادن اریه و حمل بار بواسطه
 آن در اندک زمان ممکن بودی و نهایت سهولت
 در عبور و مرور معابر و طرق حاصل گردیده جمع
 کثیری را ارشدت کرسنکی از جنگ اجل خلاصی
 داده نیک نامی دائمی دنیوی و اخروی را اندوخته
 بودند . حتی در اغلب جاهای ایران راهها هموار
 و ساختن راه شوسه هم لازم نیست ولی همیقدر که
 در باره جاهاروی نهرها و رودخانهها پل بسازند
 و جاهاییکه پستی و بلندی و بانلاق فوق العاده
 دارد هموار نمایند در بسیار جاها بطور آسودگی
 و رفاه اریه عبور میتواند نماید . ولی جای تاسف
 است که هنوز از اطراف طهران مثل (ورامین)
 و (شهریار) بجهت بسیاری و تعدد نهرها نمیتوان
 باسودگی اریه را حرکت داد از آنجهت هر سال
 چندین شتر و سایر حیوانات سقط و تلف میشود .

از ترجمه حکایه تملک

گشته تخت متینا بقرابان و صدقات ابتدا کردند
 و خردمندان ممالک متحدین و همجوار خود را نیز
 دعوت نمودند تا در عقل و کفایت و زور و شجاعت
 کسانیکه میز او امر سلطنت میشوند دقتی نموده
 کاملترین آنها را فصدیق کنند . و در مقابل این
 امر خطیر شروط چندی گذارده اند تا مدعیان سلطنت
 بانجمام آنها پرداخته آنکه در عقل و قوت بازو
 و شجاعت بصدیق ایشان کوی سبقت از همه کنان
 ر بود تاج و تخت سلطنت از آن او خواهد بود
 این گروه کسی میجویند که پرفوت و شجاع بزور
 عقل و فراست اراسته و بحلیه تفوی و غیرت منجلی
 باشد در این مجمع حضور غریبا و مسافری را نیز
 طالبند . پس از آنکه (نوز بکرات) این وقایع
 شکر فرایان نمود گفت ای غریبا شما نیز در حضور

راه انداختن اینگونه کارهای عمده در ایران یاباید
 از جانب دولت باشد و یا از امنای دولت
 زیرا وضع اجتماع کپانی و شرکتهای منظم
 و اطینان و خاطر جمعی عموم مردم بر این جور
 بخارج کزاف هنوز در ایران حاصل نشده است
 که بدستگیری هم دیگر اقدام اینگونه کارهای عمده
 و فائده مند نمایند . هرگاه دولت بخواهد نفع بولی را
 که خرج این کارها میکند ببرد گذشته از منافع
 بلند رعیت و آبادی مملکت او هم ممکن است که راهها
 از خزانه دولت ساخته شده پس از آن از هزار اریه
 و حیوانات یکقران بایشتر و یا کمتر رسم مرور گرفته
 شود البته در اینصورت مبلغی که خرج ساختن
 راهها شده است برای دولت در صدی بیست منفعت
 حاصل میکند گذشته از این رعیت و سایرین نیز آسوده
 شده موجب ترقی امر تجارت هم میگردد چنانکه
 در بسیاری از ممالک روس در معبرهای متعدد اینگونه
 رسم مرور و بنام پول تعمیر راه از مسافرین مبلغی
 گرفته می شود . خلاصه ساختن راههای شوسه و پل
 پردوی رودخانهها هم چیزی نیست که ماها منتظر
 شویم که از خارج کپانی آمده بسازد هرگاه اطینانی
 باشد بیخ نرف از تجارت داخله میتواند این کارها را راه
 بیندازد و همه ساله منفعت بولش اثر هم ببرد .

اندکی بانو بکتم ز پریشانی دل

ترسم آزرده شوی ورنه سخن بسیار است .

خود شتاب و در ادای شروط فتح باب کنید شاید
 خدای قادر نعمت فتح و غلبه را بیکی از شما عطا
 فرموده بدولت سلطنت این مملکت برساند پس
 بدون قصد و امید غلبه بلکه محض برای تفریح
 آن اوضاع غریب گفته او را متابعت کردیم
 و بدلات او را بجمع سپرده بموضع وسیعی رسیدیم
 که درختان جنگلش احاطه کرده بود و در وسط آن
 محوط قطعه چینی را برای مجادله و ادای شروط
 مهیا نموده بودند که در اطرافش آن گروه نامحدود
 با ترتیب تمام نشسته بودند همینکه رسیدیم مقدم
 ما را کرامی داشته لازمه احترام را بعمل آوردند
 زیرا که اهالی (کرت) در مهمان نوازی و آداب
 میزبانی بیش از همه اهل روی زمین اهتمام را
 لازم میشمارند پس ما را در مقام شایسته
 بنسائیده دعوت ادای شروط نمودند .

از جنات دولت روس بسفیر دولت انگلیس
 مقیم پترسبورگ کاغذی فرستاده شده ضمنا نوشته
 بوده است که اگر چه خیال و نیات دولت روس
 در اجرای حرکات عسکری بر ضد ترکمان برقرار
 است ولی مقصود دولت مشارالیه از این حرکات
 تنها تنبیه و تادیب ترکمان و تاسیس سطوت و نفوذ
 لشکری روس در سمت آسیای میانی است . چون
 دولت انگلیس در صدد دخالی کردن افغانستان است
 دولت روس نیز در آنصیحات در خیال توسیع حدود
 و تسخیر اراضی نیست . علاوه بر آن دولت روس
 بسفیر مشارالیه اظهار نموده است که حکومت روس
 در مقابل حرکات فساد آمیز گروه نپلیست هم
 در نهایت ملایمت و آزادی رفتار خواهد نمود .

تصحیح

در نسخه هفته گذشته در صفحه ۱۶۱ در ضمن اعلان
 لوتری بجای ۵۰۰۰۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰۰۰۰ نوشته شده
 در اواخر ستون سوم آن صفحه بجای ۹ ماه حزیران
 فرسنگی سال ۱۸۸۰ (۹ ماه ژولیه سال ۱۸۷۹)
 ترتیب شده است .

اخبارنامه تائیس بموجب تلگرافنامه کابل
 میگوید . در طرف اینمفته از وقوع باره کارهای
 عمده چنان بنظر می آید که مسئله افغانستان نزدیک

مشور و هز ایل یکی بواسطه ضعف پیری و دیگری
 برای علت مزاج استهفا جسته اند جوانی وقوت راه
 عذرم را مسدود نموده برای استخراج نظری بسوی
 متور افکنند چون از الحاطش آثار میل استنباط
 کردم پس تکلیف ایشان را بی تکلف قبول کرده
 از جای خود برخاستم و مانند سایر مدعیان از لباس
 عاری گشته بی ادای شروط و حرب بدن خود را
 باروغنی چرب نموده کردی بر آن باشدم و از سلک
 تماشاگران برآمده داخل جرکه مدعیان شدم و از هر
 سو میگفتند اینکه بسرا ایس نیز برای ادای شروط
 و قصد غلبه پای بمیدان نهاد و اکثری از اهالی
 کرت که در ایام طفولیتهم در اتمک دیده بودند
 شناختند . پس نخستین شرطی که کشتی کردی
 بود آغاز کرده قانون کش مکش ساز نمودند شخصی
 از اهالی (رود) که در این سرای سبجی ساکن

باجام و خنام است . بکفته پیش از این اطلاع داده بودم که از امرای سرکش افغانستان سردار علم خان و سرورخان و طاهرخان و از روسای قبایل نیز مصطفی حبیب خان با سایر روسای قبایل غلیجایی و وارداتی و لوغار برای مذاکره صلح و آسایش بموقع میدان آمده اند . مقدار روسای مذکور نزدیک به سیصد نفر و بقدر سه هزار نفر نیز از افراد همراه داشتند از جمله تنها هشتاد نفر را و کاله بکابل فرستادند . اگرچه طرز گفتار و مذاکرات وکلای مذکور بطور ملایم و بسبار دوستانه بود ولی اغلب ظن و گمانشان این بود که انگلیسها در صدد خالی کردن افغانستان و پذیرفتن شرایط مصالحه و امتیازات روسای افغان برآمده حتی خلاصی یعقوب خان را نیز راضی خواهند شد . بنا بر این ما مورین پولیتیک انگلیس با وکلای مذکور جداگانه ملاقات نموده در سوم ماه آوریل فرنیکی یک مجلس عمومی منعقد شده افکار و نیت دولت انگلیس یکان یکان بر آنها بیان شد . در مجلس مذکور جنرال روبرتس پیش از مذاکره خطابه خوانده ضمن آن از ورود روسای مذکور بکابل بطور دوستانه اظهار خوشوقتی نموده مسیولویل نیز پولیتیک انگلیس را صراحة بر آنان اظهار نمود . از جانب ما مورین انگلیس تکلیفاتی که در باب عدم تسلیم یعقوب خان و تفریق نمودن حکومتهای کابل و قندهار را از یکدیگر و تفویض نمودن حکومت

انجارا بطور استقلال بیکی از خانوادهای (بار افزای) پیشتر در یک مجلس رسمی مذاکره که در جلال آباد منعقد شده بروسای افغان تکلیف نموده بودند بهمان قرار دوباره مطرح مذاکره و گفتگو قرار دادند . ولی اشکالاتی که موجب سقوط حکم همین تکلیفات است هرگاه بنظر آورده شود آنوقت میتوان فهمید که بعد از بیرون شدن صا کر انگلیس از این صفحات چه فتنه و فسادها بر پا خواهد شد . زیرا همین فقره موجب وقوع خصومت و منازعت در میان روسا خواهد بود .

خلاصه در چهاردهم ماه مذکور وکلای افغان از کابل حرکت و بجای خود برگشتند . اگرچه بعضی از روسای افغان از جهت عدم اعاده حکمرانی یعقوب خان رنجیده خاطر شدند ولی بسیاری را نیز از جهت اعلان رسمی جنرال (روبرتس) که نوشته بود هرگاه از جانب روسا این وضع نا کوار را انجام داده شده بصواب دید اهای امیری که دوست انگلیس باشد برای حکومت افغانستان انتخاب نمایند فوراً افغانستان را خالی خواهد نمود موجب امتنان و خشنودی گردید .

(مسیولویل) نیز پاره بیانات دلپسند اظهار نموده از آزادی و یک بخشی چندین ملیون

به بیست و پنج رسیده در آن میان بود هر کس کیت جسارت میدان مبارزش تاخت لحظه مجال نیت نداده بر زمین انداخت در کمال قوت جوانی بود کفتی باز وانش را از قوت سرشته و بجای گوشت و استخوان رک و بی تاباشته بودند بغایت زورمند و چالاک و بی نهایت مغرور و بی باک بود چون چشمش بر من افتاد حقیرم شمرده درخور غلبه خودم ندیده و بدیده رحمت بطعقوبیت من نظر کرده خواست خود را کنار کشد لیکن من سبقت کرده چون قوی جنگی شاخ در شاخش گذاشته زور آوردم و شانه پرشانه اش زده باز و ان را مانند مار بر یکد کر بیچیدم و هر یک بی انداختن دیگری حیلها برداخته و سیها میچستیم لاجرم آن جوان برای سنجیدن زور من بخواست تارچیب و راستم هیچ و تاپ دهد در حالیکه آنچنان مشغول آزمایش

من بود بچستی تمام از چنگش جسته موقعی جستم و دست بازیده پشتش را خم آوردم تا بر زمین افتاده در چمن نقش بست و مرا نیز کشیده بر روی خویشش انداخت ساعتی بیهوده تلاش کرده خواستن خواست ولی در زیر دست بست کرده بحمال حرکتش ندادم همه مردم صدا بخسین بلند کرده گفتند غلبه مریمبر (ایس) را است . پس دست وی را گرفته از زمین بلند کردم بعد از آن بقسم ثانی شروط که جنگ کرز بود ابتدا کردند پسر شخص صاحب مالی از اهل (ساموس) که روزگاری صرف آموختن جنگ کرز کرده و شهرت عظیمی در کار فرمودن آن اندوخته بود همه مدعیان برز بدستیش اذعان آورده پیش دستش زهین بوسیدند جز من که پای مبارزب پیش نهادم . نخست ضربه ای چندی بر سروروی من آنچنان

اهالی اسلام هندوستان که در زیر تبعیت انگلیس بکمال رفاه و آسودگی بسر میبرد سخن گفته و از مرآتیب دوستی و هواخواهی دولت انگلیس بادولت عثمانی که خلیفه مسلمین است آنان را آگاهی داد و این یکی در نظر روسای افغانه خیلی مستحسن افتاد حتی چندی در میان خودشان از این نط سخن گفته در مجالس و محافل و مدارس و مساجد در ایذباب صحبت داشتند .

اکنون باوضع پولیتیک انگلیس کار نداریم ولی این مطلب را هیچوقت فراموش نباید کرد که اهالی اسلام هندوستان و این صفحات را حرکات و رفتار دولت انگلیس درباره دولت عثمانی که مرجع اسلامیان است پیوسته در مد نظر میباشد و همین مطلب را هم برای خودشان و هم برای دولت انگلیس دارای اهمیت فوق العاده میدانند .

سه نفر از امرای افغانستان که منسوب خانواده یعقوب خان هستند بخشی پروتست نمودند که نباید از خانواده دیگر امیر برای افغانستان انتخاب و تعیین بشود علاوه بر آن خودشان اظهار دوستی و صداقت و هوا خواهی درباره دولت انگلیس نموده از جمله سردار علم خان کاغذی از مادر مصطفی خان فرزند شیر خواره امیر سابق که همراه داشت نشان داد در کاغذ مذکور نوشته بود که هرگاه طفل

زد که سیل خون از دهانم سرازیر شد و پیش چشمم تار یک کردیده پای شام عاجز آمد نفس در سینه ام کره کیر کشته متمایل شدم چون منور این حالت مرا مشاهده کرد بانگ بر من زد و فریاد بر آورد که ای فرزند ایس چگونه مغلوب شدن را بر خود می پسندی و منکوب گشتن را بر خویشتم هموار میبایی پس از صدای منور عرق خیمیم ب حرکت آمده از دلداریش جان تازه بر گرفته و در مقابل ضربات متواتره و صدمات متکثره آن جوان که اگر بر کوه نواختی مانند موم نرم ساختی بسان سندان رو سخت کرده قوی آمدم تا زور بازوی او کاسته و دستش از کار افتاد چون من کرز خود را بلند کردم او خود را عقب کشید تا ضرب از خود دور کند لیکن میزان را کم کرده آنچنان بر فرقهش (باقی دارد)

اعلان LOTERIE.

لوتری

درفرنسستان اقسام لوتری و قرعه بخت کشیده میشود این روزها در شهر هامبورگ المان دوباره بک لوتری نقدی تأسیس شده خواهش کرده اند ما هم اعلان نمایم و تفصیل ذیل را از قول اعلان کننده می نویسم

لوتری (قسم ثانی)

مبلغی که برای لوتری در شهر (هامبورگ) جمع شده است برخصت حکومت المان است در تقسیم بلیتهای آن و در حین کشیدن قرعه آن حکومت المان نظارت کرده در رسانیدن مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید کفالت دارد بدین واسطه بدیهی است که حبله و تعلبی نمی شود مقدار بلیتهای (لوتری) که این بار قسمت خواهد شد هشتاد و شش هزار است که از جمله مقدار مذکور باسم چهل و نه هزار بلیت بطور مطلق قرعه بیرون خواهد آمد

حصه بلیت نمره اول لوتری ۵۰۰۰۰۰ فرانک است یعنی تقریباً ۲۰۷۴۵ لیرای عثمانی قرعه باقی نمره هفتم بقرار ذیل خواهد شد

عدد بلیت	فرانک	پیران
۱	۳۱۲۵۰۰	۳۱۲۵۰۰
۱	۱۸۷۵۰۰	۱۸۷۵۰۰
۱	۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
۱	۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰
۱	۶۲۵۰۰	۶۲۵۰۰
۲	۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
۲	۳۷۵۰۰	۷۵۰۰۰
۵	۳۱۲۵۰	۱۵۶۲۵۰
۲	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰
۱۲	۱۸۷۵۰	۲۲۵۰۰۰
۱	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۲۴	۱۲۵۰۰	۳۰۰۰۰۰
۴	۱۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
۳	۷۵۰۰	۲۲۵۰۰
۵۲	۶۲۵۰	۳۲۵۰۰۰
۶	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰
۶۸	۳۷۵۰	۲۵۰۰۰۰
۲۱۴	۲۵۰۰	۵۳۵۰۰۰
۱۰	۱۸۷۵	۱۸۷۵۰
۲	۱۵۰۰	۳۰۰۰
۵۳۱	۱۲۵۰	۶۶۳۷۵۰
۶۷۳	۶۲۵	۴۲۰۶۲۵
۹۵۰	۳۷۵	۳۵۶۲۵۰
و غیره و غیره که جمعا		۴۵۲۰۰۰
بلیت خواهد شد		

مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید باطلاع حکومت المان سکه زربلاتاخر بصاحبش رسانیده خواهد شد چون فروش بلیتهای مذکور در قیمت اصلی بمحواله شده است لهذا قیمت ذیل بطالبان آنها فروخته خواهد شد

بلیت تمام

۲۲- فرانک

نصف بلیت

۱۱-۲۵ فرانک

مبلغ مذکور یا بانک نوت فرانسه و بانکه بیانکهای انگلیس و فرانسه و المان برات داده شود اجرت از جانب مشتری بپردازد خواهد شد

در حالیکه اجرت بلیت فرستاده شده وجه بارسید بلیت آن را که دارای آرهای دولت المان است بصاحبش فرستاده خواهد شد و همچنین نقشه پروگرام و بعد از کشیده شدن قرعه جدول نمره هابی را که بیرون آمده است بمشتریها خواهیم فرستاد علاوه بر اینها نمره هابی را که در آمده است بواسطه روزنامه های اسلامبول نیز اعلان خواهیم کرد اهالی ممالک عثمانیه را که تا کنون در باره ما اظهار حسن توجه کرده اند تشکر کرده عرض میکنم که بعد از این هم خدمتی را که در این باب بمار رجوع میکنند در اجرای آن اهتمام خواهیم کرد

بجته اینکه بکشیدن قرعه ها در ۹ ماه جزیران فرنگی سال ۱۸۸۰ آغاز کرده خواهد شد باید بوسیله اولین سپارشهای خودشانرا بمتبلغ بکنند

کاغذ هابی را که بخواهند فرستاد بدین عنوان باید فرستاده شود

در شهر هامبورگ در شعبه مرکزی اداره (لوتری) بایرنطال و شرکای او برسد

Iseenthal et Cie

(Allemagne)Hamburg

و نیز کاغذهایی را که بامیفرستند باید بزبان فرانسه یا انگلیس یا المان یا ایتالی نوشته شود کاغذی که از اسلامبول به هامبورگ فرستاده میشود در ظرف ۱۸۰ ساعت بمآ خواهد رسید

Siner Bureau d'annonces Hambourg.

طاهر

خورد سال او بامارت افغانستان برداشته شده از جانب انگلیس در این باب حمایت کرده شود او را بکابل خواهد آورد روسای مذکور وعده نمودند که در باب حرکت لشکریان انگلیس که از کابل بغزنی پیش میروند معاونت نمایند مع ذلک باز روسای مذکور در باب تاخیر انداختن حرکت یکفرقه عساکر انگلیس را که مامور کت و ملحق شدن بشکرگاه جنرال استورات بودند در میان خودشان خیلی مذاکرات دوروز بعد از آن از کابل حرکت و بموقع میدان عزیمت نمودند

پس از آن از جانب روسای سرکش دو قطعه مکتوب بکابل رسیده نوشته بودند دو فرقه عساکر انگلیس را که در نزدیکی میدان مقرر بود با هم یکی بشوند تا رومار نموده اند جنرال محمدجان نیز بغزنی مراجعت نموده است

انجام دادن مسئله افغانستان چندان اشکال ندارد هرگاه حرکت سربچی بر ضد قبائل سرکش شده آنان را بطور شایسته کوشمال داده شود شورش آنسامان بزودی انجام پذیر خواهد شد ولی اکنون را احتیاجی در باب تنبیه آنان باقی نمانده است زیرا روسای مومی الیهم خود در صدد اعاده امنیت و آسایش هستند

جنرال روترس به همراهی چهار هزار لشکر بموقع میدان عزیمت نمود از کابل تا آنجا همه اهالی در کمال امنیت و آسایش مشغول کسب و دادوستد خودشان بوده اند که این یکی نتیجه خوبی از آثار اعاده امنیت و آسایش است

قوت عسکری جنرال استورات که در غزنی دارد در خصوص تقویت و تحکیم وضع لشکری و سیاسی اردوی کابل بدرجه کفایت دیده می شود

روسای کوهستان که تا کنون دم از معاونت و هواخواهی عبدالرحمن خان میزدند اینروزها سراز معاونت در کشیده بوسیله مکاتب عرض انقیاد و اطاعت نموده برای عزیمت کابل آماده بودن خودشانرا اظهار کرده اند

و الحاصل مضمون است که در این نزدیکی از اقدامات و تدابیر سیاسی و لشکری جنرال روترس کومانندان لشکر و مصلوبین ما و رولیتیک نتایج بسیار خوب حاصل آید اکنون را زیاده بر این مطاب قابل نکارش در نظر نبود

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمبر ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۳ جادی الاخره سنه ۱۲۹۷
 ۳۰ نپسان رومی و ۱۲ ماهه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دبکر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جایه میده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشته کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۲۵ جادی الاولی اخبارنامه
 نایس بموجب تکرارنامه وین میگوید . برای
 اینکه انتخابات تازه انگلستان در خلاف تصور
 و پولیتیک پرنس بسمارک واقع شد بنا بر این پرنس
 مشارالیه اقدام نموده است که دوباره اتفاق مثلث
 (یعنی اتفاق دولتهای المان و روس و اوستریا) را
 تجدید و یا اینکه در باب نگاهداری منافع خود
 شان در مشرق زمین در میان دولتهای مشارالیه
 موافقت افکاری حاصل نماید .

(لورد آدوند فیجورس) بجای (سپرده
 وولف) بکوه بیسیون نظمیات روم ابلی شرقی
 مرخص تعیین شده است .

از اتان ۲۴ جادی الاولی کشنهای
 جنکی (ژان دارک) و (پرووانس) که در زیر
 کوماندانی (پریسبو پورک) و بس امیرال
 (یعنی وکیل امیرال) بود دیروز صبحی بلنکرگاه
 (پیره) وارد شده است . (مسیو کد) نیز که
 بنانه کی بوکالت امیرالمای معین شده است دیروز
 طرف مغرب با کشتی جنکی (رن بلانش) نام
 بلنکرگاه مذکور رسیده است . ورود بارون
 (کرهمر) و بس امیرال روس را که کوماندان
 فرقتین (سوتلانا) نام کشنهای جنکی روس است
 نیز در لنکرگاه مذکور انتظار هست . فرقتین
 مذکور بجای کشنهای جنکی (پرنس روزارسکی)
 نام که در دوم همین ماهه فرنتی بسمت دریای
 معتدل هندی عزیمت نموده است خواهد ماند .

از برلین ایضا مجلس ریشناک المان
 نظامنامه که برضد گروه سوسیالیست نوشته شده
 است قرار دادند تا ختام ماه او فرنتی سال ۱۸۸۴
 میلادی بموقع اجرا آورده نشود .

از لندن ۲۶ جادی الاولی (مسیو
 کوشن بطور موقت بسفارت اسلامبول معین
 شده است .

از پاریس ایضا مقاله نامه راههای
 آهن صربستان از جانب مجلس مبعوثان فرانسه
 پذیرفته شد .

از لندن ۲۵ جادی الاولی لورد
 کرانوین در حین پذیرایی بعضی اشخاص سخن
 از عهدنامه برلین بیان آورده گفته است هیئت
 وکلای تازه انگلستان نمیتواند از عهدنامه برلین
 حایت کند ولی باز خواهان اجرای احکام آن
 هستند و نیز دربار تازه با هیچ دولت تصور اتفاق
 نمودن را ندارند . تنها بدولت فرانسه مناسبات
 دوستانه خود را قوت خواهند داد . علاوه
 بر اینها گفته است که باعث دامن موافقت افکار
 قونسلهای دولتهای انگلیس و فرانسه در مصر
 اکنون بجهت انجام دادن همه اشکالات آنجا
 کافی است .

از لندن ۲۷ جادی الاولی دیشب برای
 جمع آوری اعانه برای قحط دیدگان ایران و سمیت
 اناطولی در زیر ریاست امین شهر (بیگلربیگی)
 لندن مجلسی منعقد شده است . مسیو کلا دستون
 و مسیو فوستر از جانب خودشان هر کدام مبلغی
 بطور اعانت بجمع مذکور فرستاده اند .

مجلس مذکور بجهت دریافت و توزیع نمودن اعانات
 عمومی کومیتی معین نموده است .
 از اتان ایضا (پرنس کلیوم) غزوی
 اعلا حضرت پادشاه یونان امر و از اتان بجانب
 وین عزیمت نمود .

مسیو کونست و سکا ولو که بتازه کی از جانب دولت
 یونان بسفارت لندن معین شده است امروز بمجلس
 ماموریت خود عزیمت کرده است .

از برلین ۲۸ جادی الاولی پرنس
 بسمارک در باب داخل شدن (هانپورک) نام
 شهر آزاد المان بانحداد کرک المان لایحه بمجلس
 مبعوثان داده در اجرای مندرجات آن اصرار
 میکند . هرگاه لایحه مذکور در مجلس مبعوثان
 پذیرفته نشود پرنس مشارالیه استعفا
 خواهد نمود .

بعضی از اعضای مجلس مبعوثان که در مذهب
 کاتولیک هستند اظهار داشته اند که هرگاه پرنس
 بسمارک در بعضی از امور مذمومی کاتولیک
 همراهی نکند آنان نیز در این مسئله برضد
 پرنس مشارالیه رای خواهند داد .

از چینه (مفرحکومت قره طاغ) ایضا
 حکمران قره طاغ دستور العمل داده است هجده
 فوج عساکر قره طاغ که آماده و مسلح شده بودند
 بحدود ارناوستان فرستاده شود .

از لندن ایضا از جانب مسیو ژیر
 مستشار وزارت خارجه روس در باب ایضاح
 پولیتیک صلح جو یانه دولت روس بجهت سفرای
 روس که در پای تخت دولتها هستند یک قطعه تحریرات
 عمومی فرستاده شده است .

داخلیه

چند روز پیش جناب سعادتآب شریف
 عبدالله پاشا فرزند کوچک مرحوم شریف محمد
 بن عون امیر پیشتری مکّه مکرمه و سعادتآب شریف
 حسین پاشا برادرزاده ایشان و سعادتآب شریف
 علی پاشا فرزند شریف عبدالله پاشای مرحوم
 و چند نفر از اعظم خانواده شرفای عبدالله و بعضی
 از معتبران سایر شرفای عظام واجله سادات کرام
 از راه مصر بدر سعادت شریف آورده اند .
 عمده مقصود شرفای مشارالیه از این سفر تعزیت
 و تسلیت جناب دولت و سیادتآب شریف
 عون الرفیق پاشا بمناسبت وقوع شهادت برادر
 سعید شان شریف حسین پاشای مرحوم
 بوده است .

بموجب خبرهای تلگرافی اینروزها بمحمد
 تعالی در بعضی از ولایات شاهانه مانند قونیه
 و از میر و سلانیک و قوصوه بارانهای نافع بسیار
 خوب باریده مایه تسلیت اهالی و عنونیت زراع
 و برزگران گردیده است .

پیشتر نوشته بودیم که در بیک اوغلی (دلی محمد)
 نام از تبعه دولت علیه بادونفر از رفقای خود نمازعه
 و طباخچه خالی نموده کلوله اش بیای یکی از صاحب
 منصبان سفارتخانه دولت روس برخورد پس
 از آن دلی محمد و رفیقانش از جناب حکومت گرفتار
 و صاحب منصب مومی الیه از اثر زخم و غلت یافته
 بود . بنابراین قاتل مذکور بزیراستنطاق آورده
 شده در دیوان حرب مجاکه اش می پرداختند
 در آشنای استنطاق و مجاکه قاتل مذکور بعض
 علامت دیوانکی اظهار نموده هیئت مجاکه را
 در دیوانه بودن آن شبهه عارض شده بودن اطبارا
 در استنطاق و تدقیق ایشان را در اینباب احتیاج افتاده
 حتی بحضورات سفراء در باب فرستادن اطباء مخصوص
 سفارتخانه نیز از جناب دیوان حرب مراجعت شده
 باتفاق بیست و دونفر طبیب که از جمله هشت نفر
 مسالم و چهارده نفر عیسوی بودند کوه بیسوی
 منعقد شده بعد از آنکه بکمال دقت مطلب را
 تحقیق نمودند باتفاق هم دیگر را پورقی نوشته
 بدیوان حرب تقدیم نموده اند که قاتل مذکور نه پیش
 از این و نه در ایام محبوسی آثار دیوانکی نداشته است

بنابراین از جناب دیوان حرب مظنون است درباره
 کيفر و مجازات او امروز و یا فردا حکم داده
 آید

عالجناب فضیلت مآب محمد نصرت علی خان
 دهلوی که از افاضل هندوستان است اینروزها
 بجهت طبع و نشر اخبارنامه بنام (بیک اسلام)
 بزبانهای اردو و ترکی امتیاز گرفته است . اخبارنامه
 مذکور در این نزدیکی رونق افزای عالم مطبوعات
 این پایتخت اعظم خواهد کردید . اکنون را
 عجله هفته یکبار بیرون خواهد آمد .

اخبارنامه های پاریس بموجب تلگرافنامه
 وین در باب مسئله حدود قره طاغ میگویند .
 در خصوص جاهایی که بطور مبادله و بموجب
 مقاله نامه آخری مقرر بود در مقابل کوسینه و پلاوه
 بحکومت قره طاغ واگذار بشود در اسلامبول
 در مجلس سفرا که همین مسئله در موقع مذاکره بود
 مصححین کذا دران دولتهای روس و ایتالی بسیار سفرا
 تکلیف کرده اند که در باب استرداد اراضی مذکور
 از ارنانوها و تسلیم نمودن بحکومت قره طاغ بیک
 کاغذ تدبیر آمیز بمحمد المآلی از جناب سفرا بیابعالی
 فرستاده شود . ولی سایر سفرا بملاحظه وضع حاضر
 تکلیف مذکور را رد نموده مناسب دانسته اند
 که در اینباب بیابعالی سخت گیری نشده بطور
 اعتدال رفتار کرده شود بنابراین هیئت سفرا بدوم
 کاغذی بقراردیل بیابعالی نوشته اند

در باب کاغذ اول هیئت سفرا که در باب اجرای
 تمامی احکام مقاله نامه که در باب واگذاری اراضی
 دیگر در مقابل کوسینه و پلاوه در میان بیابعالی
 و حکومت قره طاغ بسته شده بود جواب بیابعالی
 بطور غیر کافی بود بنابراین دوباره از بیابعالی خواهش
 واستجواب می شود آیا بیابعالی اراضی مذکور را
 که بطور غیر منظم و خلاف مقاله نامه خالی نموده
 بود دوباره بواسطه عساکر عثماني ضبط و موافق
 قرارداد مقاله نامه مذکور بحکومت قره طاغ
 تسلیم خواهد نمود یا خیر . بطور قطعی جواب
 لا و نعم این فقره را در ظرف مدت مهلت کی بیابعالی
 خواهانیم

(ترجمان حقیقت) باز شرح مبسوطی
 در فقره القاب اعلا حضرت پادشاه ایران نوشته
 است لیکن اجالا مینویسیم که مقصود ما این

نیست که لفظ شاه لقب پادشاه ایران نیست چه
 امضای شاهنشاه ایران ناصرین شاه است که این
 شاه در عوض خان اینجا است . یکی هم شهابتورا
 انکار کرده است که بجز پادشاه ایران بکس دیگر نمی
 نویسیم حال آنکه خان خبوه و بخارا و کشمیر
 و افغانستان و مانند ایشان را همیشه شهابتورا
 مینویسند و این غلط است . و یکی هم نفهمیده است
 که از آن تفصیل مقصود ما چیست . در هر حال
 ما هر کس را که القاب پادشاه ایران را شهابتورا
 ناصرالدین خان بنویسد آدم بی اطلاع و کج فهم
 و کج سلیقه بدانیم

اعلان

(از جزئیات قونسلگری دولت علیه ایران در اسلامبول)
 بموجب اعلامی که از محکمه تجارتي جنرال
 قونسلگری ایران در تاریخ ۲۴ ربیع الآخر ۹۷ و ۶
 اوریل فرنیجی داده شده است اوسکمان ارسینیان
 از تبعه ایران مخجل الشهور شده برای اداره مکازه
 وامور تجارتي او حاجی سرکز طوماسیان وصی
 تعیین شده است لهذا باید همه در کارهای راجع
 بمکازه اوسکمان کدر بالای خان والده در
 (جاقمقیلر یوقیشی) در نمره ۹۵ واقع است
 عمومی الیه مراجعت نماید . و هر کس از دیونین
 مکازه قرض خود را بغیر از وصی مذکور و یا شانسلیری
 ایران بکس دیگر بدهد قبول نخواهند شد .

فی ۲۸ جنای الاولی ۱۲۹۷

اعلان دیگر

چون بقاعده معموله تجار و اصناف و عموم
 تبعه ایران کدر اسلامبول و اطراف سکنا دارند
 سال بسال تذکره پانف یعنی رخصت نامه خود
 شان را تجدید میکنند و مدت آن بعد از نوروز
 سلطانی تا آخر ماه جادی اولی بود ولی بواسطه
 بعض جهات دردادن تذکره ها مواعی از جناب
 مامورین شانسلیری ایران بوده که باعث تاخیر
 کشته است . لهذا بیست روز دیگر بر مدت مقرر
 افزوده شد هرگاه نایدستم جادی الاخره بدون
 سبب حسابی که پیش از وقت بیان بشود تذکره
 گرفته نشود مساوی قیمت مقرر جزای نقدی گرفته
 خواهد شد .

سال ۱۲۹۶

۲۲۵۰۰۰۰۰
۴۶۰۰۰۰۰
۲۷۱۰۰۰۰
۵۰۰۰۰۰۰
۱۶۵۰۰۰۰۰
۸۴۴۰۰۰
۱۸۰۰۰۰۰۰
۱۰۰۰۰۰۰۰
۲۵۰۰۰۰۰
۱۸۰۰۰۰۰۰
۲۰۰۰۰۰۰۰
۱۴۰۰۰۰۰۰
۱۰۰۰۰۰۰۰
۳۰۶۴۹۰۰۰
۱۰۴۱۹۹۳۰۰۰
۷۰۰۰۰۰۰۰
۵۲۰۰۰۰۰۰
۶۰۷۰۰۰۰۰
۳۶۹۰۰۰۰۰
۲۰۰۰۰۰۰۰
۵۱۳۵۰۰۰۰
۲۸۵۰۰۰۰۰۰
۳۳۰۹۰۰۰۰
۱۵۷۰۰۰۰۰۰
۶۳۰۰۰۰۰۰
۷۰۰۰۰۰۰۰
۴۰۰۹۰۰۰۰
۸۳۲۱۰۰۰۰
۱۸۸۷۱۹۰۰۰
۷۶۵۰۰۰۰۰۰
۳۰۰۰۰۰۰۰
۷۲۰۰۰۰۰۰
۴۴۰۰۰۰۰۰
۱۳۰۰۰۰۰۰۰
۱۱۳۸۷۲۰۰۰۰
۱۶۱۵۵۸۴۰۰۰۰

بقیه از موازنه مالیه سال ۱۲۹۶ دولت علییه عثمانی

(مخارج فوق العاده عسکری)		بقیه از موازنه مالیه سال ۱۲۹۶ دولت علییه عثمانی			
نوع واردات	کسر	زیادی	سال ۱۲۹۵	سال ۱۲۹۶	
فروش					
مخارج فوق العاده نظامی بحساب نیجاه هزار نفر	۹۶۰۰۰۰۰	قسم اول رسوم و مالیاتی است که بلاواسطه بده و مالیات در سعات (تحصیل می شود)	۱۵۰۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰۰۰	
مخصصات فوق العاده بیست هزار نفر که از عساکر حضری تفریق خواهد شد	۳۸۶۰۰۰۰۰	وجه بدل عسکری	۱۲۰۰۰۰۰	۴۶۰۰۰۰۰	
جمع	۳۸۶۰۰۰۰۰	جمع قسم اول	۲۷۰۰۰۰۰	۲۷۱۰۰۰۰۰	
مخارج فوق العاده وزارت بحریه	۱۵۸۵۱۲۴۳	قسم دوم رسوم و مالیاتی است که بلاواسطه اعشار	۵۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	
مخارج فوق العاده مهاجرین	۱۰۰۰۰۰۰۰	اغنام	۲۵۰۰۰۰۰	۱۶۵۰۰۰۰۰	
جمع جملتان	۲۱۰۹۵۱۲۴۳	حیوانات	۱۴۴۰۰۰	۸۴۴۰۰۰	
مضبوطه کوه سیون واردات		کرکات امته	۲۰۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	
قسم اول وارداتی است که بلاواسطه گرفته می شود		کرک دخان (توتون)	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	
آنچه از ولایات شاهانه برای بودجه مالیه سال ۱۲۹۶ موازنه گرفته نشده است ترتیب آنها بقرار سال پیش و آنچه از ولایات موازنه آنها گرفته و معین گردیده است به بودجه سال لاحق داخل و جمع بندی شده ۲۷۷۲۳۵۰۰۰ یعنی دو بیست و هفتاد و هفت و دو میلیون و دو بیست و سی و پنج هزار فروش حاصل برآورد شده مقرر گردیده است از املاک و غیره آنچه زیاده بر بیست هزار فروش ارزش دارد از همه آنها در هزاری هشت مالیات و بده گرفته شود بنابراین مقدار بده مذکور نیز بحساب متوسط دو میلیون فروش تخمین کرده شده است چون مبلغ مذکور بجمع فوق ضم بشود جملتان آن ۲۷۹۲۳۵۰۰۰ فروش خواهد رسید ۱۰ کرچه متصور بود که بموازنه مالیه سال گذشته مبلغ مذکور فوق بنام بده و مالیات ثبت بشود ولی بملاحظه اینکه موازنه مالیه سال گذشته را بموجب قرارداد کوه سیون مختلط از روی تحصیلات اساس گذاشته شده بود لهذا قرارداد شده که موازنه سال آیند نیز از روی آن اساس ثبت و تنظیم بشود - این است که تحصیلات صافیه بده و مالیات سالهای ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ جمع و تثبیت شده مأخذ کار قرار داده شده است - تحصیلات سالهای مذکور بموجب ریزبیل جمع بندی شده است					
قسم اول وارداتی است که بلاواسطه گرفته می شود		رسوم قوتورات (یعنی اجاره نامها) رسم سندات و رسم تحویل رسوم و کرکات متبوعه	۲۵۰۰۰۰۰ ۱۲۰۰۰۰۰ ۴۳۵۱۰۰۰	۲۵۰۰۰۰ ۸۸۰۰۰۰ ۳۰۶۴۹۰۰۰	
جمع قسم دوم	۴۶۰۱۰۰۰	جمع قسم دوم	۹۶۳۴۴۰۰۰	۱۰۴۱۹۹۳۰۰۰	
قسم سوم مداخل متبوعه از محکمهها		از املاک دیوانی		۷۰۰۰۰۰۰	
از جنگلها	۳۳۰۰۰۰۰	از جنگلها	۱۹۳۰۰۰۰	۵۲۰۰۰۰۰	
از دریا		از تجارت		۶۰۰۰۰۰۰	
از تجارت		از کرانتن		۲۷۴۰۰۰۰۰	
از کرانتن		از محاکم جنگ		۲۰۰۰۰۰۰	
از محاکم جنگ		از معدنها		۵۱۳۵۰۰۰	
از معدنها		از تلکرافخانهها		۲۸۵۰۰۰۰۰	
از تلکرافخانهها	۱۵۶۹۱۰۰۰	از پوسخانهها		۱۸۰۰۰۰۰	
از پوسخانهها		از وزارت ضابطیه		۱۵۷۰۰۰۰۰	
از وزارت ضابطیه	۵۰۰۰۰	از نوپخانه		۶۳۰۰۰۰۰	
از نوپخانه		واردات متفرقه		۷۰۰۰۰	
واردات متفرقه	۷۶۷۹۰۰۰	جمع قسم سوم	۲۸۶۵۰۰۰	۴۰۰۹۰۰۰	
جمع قسم سوم	۲۸۶۵۰۰۰	قسم چهارم واردات مقطوعه بده مصر	۵۹۹۱۴۰۰۰	۸۳۲۱۰۰۰	
قسم چهارم واردات مقطوعه بده مصر		بده جزیره سیام		۱۵۷۴۶۰۰۰	
بده جزیره سیام		بده ایندوروز		۷۶۵۰۰۰۰	
بده ایندوروز		بده روم ایلی شرقی		۳۰۰۰۰۰۰	
بده روم ایلی شرقی		بده بلغارستان		۷۲۰۰۰۰۰	
بده بلغارستان		زیادی مداخل جزیره قبرس		۲۴۰۰۰۰۰	
زیادی مداخل جزیره قبرس		جمع قسم چهارم	۳۷۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰	
جمع قسم چهارم	۳۷۰۰۰۰۰	جمع جملتان	۳۳۳۵۶۰۰۰	۱۱۳۸۷۲۰۰۰	
جمع جملتان	۳۳۳۵۶۰۰۰		۲۲۲۷۸۰۰۰	۱۶۱۵۵۸۴۰۰۰	

سال	فروش
۹۲	۲۲۶۲۲۹۰۰۰
۹۳	۲۱۸۶۶۳۰۰۰
۹۴	۲۸۰۳۷۳۰۰۰
جمع	۷۲۵۲۶۵۰۰۰

یعنی هفتصد و بیست و پنج میلیون و دو بیست و شصت و چهار هزار فروش است .
(باقی دارد)

جناب عبده پاشا والی بصره روز جمعه گذشته با واپور (ریوکراندا) نام فرانسه بدرسه عادت وارد شده است .

اخبار نامها مینویسند . جناب دولتمآب علی پاشا رئیس سابق شورای دولت بسفارت پاریس معین خواهد کردید .

چند روز پیش از این نمونه لباس نفرات و اونیفورم صاحب منصبان عساکر جاندارم که تازه کی دوخته میشود بچهار نفر از صاحب منصبان و نفرات (جاندارم) پوشانیده بواسطه جناب دولتمآب عثمان پاشا وزیر جنگ برای اینکه منظور اعلای حضرت پادشاهی بشود در مابین همایون بحضور باهرالنور شاهنشاهی تقدیم گردیده وضع و دوخت لباس مذکور بملاحظه ملوکانه رسیده است وضع البسه مذکوره اساسا در نظر همایون مستحسن اقتضای ولی در تفرعات آن حسب الاراده اعلای حضرت پادشاهی پاره تغییر و تبدیل را دستور العمل داده شده نفرات و صاحب منصبان مذکور را کمبلیس بلباس نمونه بودند از جانب سنی الجوانب همایون لطفاً يك ماهانه احسان فرموده شده است .

باجزاخانه (ژاق الکبان) از تبعه ایران که در محاذی (سنی جامع) واقع است دزد داخل شده صندوق آهن را شکسته بقدر دو بیست ایرا نقد و سبصلیرا اشیاء گرا نهما بسرقت برده اند .

بیشتر نوشته بودیم که برای جمع آوری وجوه اعانه برای بیچارهگان اهالی اناتولی که از وقوع

قحط و غلا در آنسامان زیاده از حد مضطرب و پریشان شده اند باعضایی بعضی از اشخاص معتبر شهر پای تخت کومیسون استعانه در زیر ریاست جناب دولتمآب کامل پاشا مستشار وزارت داخله منعقد شده است در ثانی اطلاع حاصل نمودیم که مضبوطه قرارداد و تدابیر کومیسون مذکور برای تصدیق بیامالی عرض شده اعلای حضرت اقدس پادشاهی محض از راه الطاف و مراحم و شیوه رعیت پروری ریاست کومیسون مذکور را بنفس همایون قبول فرموده جناب مستطاب رئیس و کلان جناب دولت و ایهت مآب محمود ندیم پاشا وزیر داخله و جناب دولتمآب صبحی پاشا وزیر اوقاف همایون را نیز برای عضویت کومیسون مذکور دستور العمل اعطا و فرمایش ملوکانه شده است که در اینباب نظامنامه مخصوصی نوشته بعرض همایون پادشاهانه برسانند .

وضع و حالت قحط دیدگان ممت اناتولی در حقیقت موجب تأسف و رقت عموم انبای وطن است بطوریکه انسان از شنیدن خبرهای دهشت آمیز و وحشت انگیز آن بیچارگان و مصائبی که از شدت کرسنگی بر آنها وارد شده است نمیتواند از آه و افسوس بوجهی خودداری بکند لهذا عموم انبای جنس را است که در اینگونه واد بقدریکه میتوانند از امداد و اعانت انبای جنس خود داری نموده آنچه مقتضای انسانیت است بعمل بیاورند .

اخبار نامه فار دو بوسفور میگوید . مسبوکوشن که از جانب دولت انگلیس بسفارت اسلامبول معین شده است در هفدهم همین ماهه فرنگی از لندن حرکت و تا آخر ماه مذکور باسلامبول وارد خواهد کردید . سیرلارد سفیر سابق انگلیس نیز بموجب دستور العمل حکومت انگلیس تا ورود سفیر تازه در اسلامبول تاخیر نموده سفیر مشارالیه را در حضرت ملوکانه معرفی نموده پس از آن بجناب مملکت خود عزیمت خواهد نمود .

از جانب لورد کرانویل وزیر خارجیه انگلیس کاغذی بسیرلارد فرستاده شده ضمناً از حسن خدمات و زجات فوق العاده سفیر مشارالیه بیان امتنان و خشنودی نموده اظهار داشته است که خدمات نیک سفیر مشارالیه هیچوقت فراموش نخواهد شد . اکنون را از جانب حکومت انگلیس

بسفیر مشارالیه رخصت داده شده است که مدتی استراحت نماید . اخبار نامه (استانبول) نیز میگوید . سفیر مشارالیه در بیست و چهارم همین ماه فرنگی از اسلامبول بجناب انگلستان حرکت خواهد نمود . و از اکنون مشغول تهیه اسباب سفر هستند .

خارجیه

در اخبار نامهای اروپا صورت تبریکنامه که لورد بیکون سفیر رئیس وکلای سابق انگلستان بمسبوکلادستون رئیس وکلای تازه نوشته بود بنظر رسید لهذا مناسب دیدیم که ترجمه آنرا در اینجا بیاوریم .

ترجمه تبریکنامه

دوست و آقای من
آنجناب را بموجب انتخابات در باب معین شدن بتشکیل هیئت در بار و ریاست وکلای تبریک و تمهیت متمنیم .

سالها است که از زجات رویت مصالح عمری رنج تم افزوده بموجب سپارشات اطبا احتیاج باستراحت و فراغت داشتیم تا اینکه نتیجه انتخابات تازه برای آسایش بدن وسیله خوبی برای این بنده شد .

چون باقتضای زمان کارهای سیاسی انگلستان موقع مشکلی یافته و اکنون را وقت بود که انگلستان بکمال غیرت اقدام برفع آن اشکالات نماید در این صورت هرگاه برقراری بنده در امور بیت خود لازم بودی بجهت ناتوانی بدن و ضعف بنیه باشکالات بزرگتر از امورات سیاسی بایستی دچار بشوم . بنابراین نتایج انتخابات که باقتضای آن از خدمت معاف شدم در حقیقت وسیله خوبی برای نگاهداری زندگانی و صحت وجود بنده گردید . انتخابات تازه در پاره بنده بهیچوجه سبب نقصان رثوق و اعتماد کسانیکه بامن هم فکر و هم رای بوده مسلک سیاسی و پولیتیک مخلص را موافق مافع ملت و مملکت میدانستند نشده است خود نیز قلباً مایل استراحت و گوشه نشینی بودم لهذا بزور و مقدمات آرزوی بنده این است که امورات اشکال آمیز دولت بحسن اهتمام هیئت وکلای

تازه که هوا خ
حاصل نماید
انقلابات آخر
وشان دولت
انگلستان
هرگاه بگویند
این است که
جهان که
صرف بشود
در هر حال
خواهیم و بد
آنجناب مبادر
چ
دوست و
تبریکنامه
گرفته در باره
نمودن را زائد
نتیجه
نگاهداری
قطعی سبب
از انتخابات
هیچ خشودی
در باب
که باقتضای
و وقت اقدام
و این زمان را
قرار دادن را
و در این مواد
اسباب و علل
دور فبق قدر
می شود مناسب
مامورین
و نفوذ دولت
در خدمات
بیرند بنابر
خلل و عوارض
چون
این بنده را
دولت یافته
خواهش نمود

تازه که هوا خواهان آزادی هستند نتیجه خوبی حاصل نماید. این یکی را نیز عرض میکنم که از انقلابات آخری عالم بهیچوجه خالی در بنیان شرف و شان دولت انگلیس نرسیده بل سطوت و نفوذ انگلستان پیش از پیش در همه جا برقرار است هرگاه بگوئیم آرزوی همه ساکنان روی زمین این است که نفوذ انگلستان در راه اصلاح وضع جهان که اکنون در عقده کشاکش افتاده است صرف بشود خالی از مبالغه و اغراق خواهد شد.

در حال توفیق بانی آنجناب را از درگاه خدای خواهانم و بدینوسیله برای تجدید مناسبات احترامی آنجناب مبادرت ورزیدم.

جواب مسیو کلادستون

دوست آقای من

تبریکنامه خصوصی آنجناب را بکمال افتخار گرفته درباره تشکر و سپاسداری تمهید مقدمه نمودن را زائد میدانم.

نتیجه انتخابات تازه اگر چه میتواند سبب نگاهداری زندگی و صحت مزاجی بشود ولی بطور قطعی سبب صحت ناخوشی نمیتواند شد بنابراین از انتخابات تازه بهمین ملاحظیات این بنده را هیچ خشودی حاصل نشده است.

در باب محاکمه وضع امورات و مصالح دواتی که باقتضای زمان موقع مشکلی حاصل نموده و وقت اقدام نمودن برفع آن اشکالات رسیده بوده است و این زمان را مبدأ باره اجراءات در رفع غوائل قرار دادن را از آنجناب موافق حق گوئی نیافته و در این مواد با آنجناب همراهی نتوانم شد. و تعیین اسباب و علل آراهم در این محبتنامه که در میان دور فبق قدیمی محض از راه مسودت رد و بدل می شود مناسب ندیدم.

مامورین کار که خدمت نگاهداری سطوت و نفوذ دولت و ملت را در عهده دارند مادامیکه در خدمات مرجوعه خودشان لازمه غیرت را بکار ببرند بنیان شرف و شان انگلیس از هر کونه خلل و عوارض مصون خواهد شد.

چون مملکت و هموطنان ایندفعه مسلک رفقای این بنده را موافق نگاهداری شان و اعتبار دولت یافته اظهار عملیات آرا از رفقای بنده خواهش نمودند علی ذلك ضعف و ناتوانی بدن را

در استنکاف از این خدمت و کناره جوئی از رفقای همای خود عذر مقبول ندیده بایغای وظیفه خود پرداختم.

این یکی نیز خالی از ریب و کمان است که آنجناب و امثال ایشان در هر فکر و مسلک که باشند باز آرزومند توفیق بانی ارکان دولت خواهند شد.

با وضع زمان ماضی و حال هر چه باشد کارنداریم و وظیفه و کلاهی بک دولت این است که مملکت را در آینده از نتایج نا کوار زمان ماضی و حال نگاهداری نموده از نتایج نیک آن بهره مند نماید.

اکنون چگونگی زمان آینده نامعلوم است ولی وضع گذشته و حال این را آنجناب و سایرین هم بهتر میدانند بنابراین آنجناب نباید از اشکالات و سنگینی وظیفه ما افسرده خاطر بشوند. در هر حال بدعای بقای آسایش و عاقبت آنجناب سخن را بپایان می آورم.

علی حضرت (اوزنی) امپراتر بیس سابق فرانسه برای رفتن بخاک زولوس و دیدن مقتل فرزند خود پرنس ایمر یال از دماغه (امید) بدانصوب حرکت نموده است.

بموجب خبر تلگرافی که از آنجا رسیده است (مسیو اسناب) سرهنگ انگلیسی که بیشتره امور شده بود در جای کشته شدن پرنس مشار الیه ستونی برای یاد کار نصب نماید این روزها سرهنگ مومی الیه ماموریت خود را با تمام رسانیده است.

اصلاح خط و کتابت

جناب میرزا یوسف خان مستشار الوزاره که از رجال محترم ایران و این ایام در خراسان هستند مکتوبی در ضمن لزوم اصلاح خط اسلامیان نوشته اند که این مکتوب مشتمل است بر صورت استقبالی که در این مطلب از علمای اعلام اجلاه شانهم نموده و جوابی که از ایشان داده شده است و در این ضمن از ما و از رفقای ما که در این پای تخت هستند ترویج این مطلب را خواسته اند لهذا صورت همان مکتوب را در اینجا آورده برای تمام کردن سخن نیز مترصد موقع آن خواهیم بود.

صورت کاغذ استقنا

بر خاطر حضایق بین و ضمیر منیر دقایق آیین علمای اعلام و مروجین دین مبین اسلام. کثره

امثالهم مستور و پوشیده نیست که ملل خارجه در امور دنیویه و عقل معاش و ترویج تمدن بوجد و اندازه ترقی کرده و پیش افتاده اند و روز بروز بحالت ترقی و استیلای خود می افزایند. اگر ما بنظر انصاف و مآل بینی بروش و رفتار دول فرنگستان نگاه کنیم اینمندی را با هزاران تعجب و حیرت تصدیق خواهیم کرد. و اگر حالت صدسال قبل از این آنها را بحالت حایه شان موازنه کنیم خواهیم دید که در ظرف این مدت بچه باید ترقی کرده اند لئین کجا است کابل و قندهار کجا. پتربورخ کجا است سمرقند و تاشکند کجا.

بحکم عقل و انصاف و تجربه این را انکار نمیتوان کرد که اینهمه ترقیات و استیلای ملل و دول خارجه از اهتئات فوق العاده آنها است در امور تمدن و عقل معاش و تسهیل امور دنیویه و تجمیر لشکر و آبادی کشور و نظم ممالک و آسایش رعایا.

و بدون اغراق علانیه می بینیم که جمیع ملل اسلام را در اکثر امور دنیویه محتاج بشود کرده اند و احتیاجان ایشان بحدی بدرجه افراط رسیده که اگر پیران ما میخواهند تلاوت قرآن مجید بکنند عینک کار فرنگ را باید بچشم بگذارند. و قتی که میخواهم در اجرای آیین دینی وقت را بشتاسیم ساعت فرنگی را بغل میکناریم.

اسباب روشنائی که جزو اعظم لوازم تمدن است همه از آنها است. صنعت طبع کتب را از فرنگیها اخذ کرده ایم. پیش از این یک طلبه برای تحصیل کتابی مبلغها بایستی پول صرف کند اکنون که بواسطه صنعت طباعت کتب فراوان و ارزان شده باوجه قبل هر قسم کتاب را میتوانند تحصیل بکنند. و همچنین از آنها است کاغذها سیکه در کتاب قران مجید و کتب دیگر استعمال می نمیم.

صنعت آبله کوپی که پنجاه سال قبل از این در ایران معمول نبود و در هر سال چندین هزار از اطفال ماتلف یا معیوب می شدند و بعد از انتشار دادن نواب غفران مآب عباس میرزا نایب السلطنه طباب راه این صنعت شریف گران بهارا در ایران صدیک سابق اطفال ایرانیان تلف و عیبناک نمی شوند از فرنگیها است. پنبه را از ما یکمن بدو فران میخرند چلووار و چیت و امثال ذلك ساخته آورده یکمن بشصت قران بماند و فروشند. ابریشم را یکمن بشش نومان از ما میخرند حریر و غیره بافته بایران آورده یکمن از چهل الی صد تومان بلکه زیادتر بمانی فروشند. بشمر را یکمن بسه قران

خریده برده ماهوت وسایر پارچه ها درست کرده برمیگردانند بکن چهل بلکه پنجاه تومان بسا میفروشند . آهن را قلمزاش و مقراض و سایر اسبابها ساخته نیم مثقال آنها را بدو مثقال نقره بما میفروشند . مختصر اینکه مادر کلیات و جزئیات خود را محتاج با آنها کرده ایم حتی کفن اموات ما از کار آنها است .

در شهرهای ایران باو فور لبنيات يك من پنیروا بچهار قران میخریم اما فرنگیها بسکه کار را بزور علم و صنعت سهل وآسان کرده اند قدری از سه چهار در بای معظم و راههای بعید حل کرده و در چند دولت باج داده بایران آورده كرك داده در شهرهای ما بقیت پنیروا میفروشند . تلکراف که بواسطه آن بافرنگستان و چین و هندوستان و نیای جدید مخابره میکنیم از اختراعات حیرت آمیز آنها است . راه آهن و کشتی بخار که ده فرسنگ مسافت را در يك ساعت طی میکند از هنر بدیع آنها است . کم مانده که کشتی هوائی را (بالون) تکمیل کرده در يك ساعت پنجاه فرسخ راه را طی بکنند . تصویر عکس و این همه انکشافات در نجوم و جغرافی و هندسه و حکمت طبیعی و طب و جراحی و پیدا کردن ادویه و چندین ستاره های سیار و حالت تکون و خلقت طبقات ارض و صنایع لاتعداد و لایحه های از جد و جهد آنها است . یکی در مشهد بادوست خود که در طهران است گفتگوی تلکراف می کند

از ترجمه حکایه تبارک

نواختم که از پای درآمد همینکه بر زمین افتاد دستگیری کرده از خاکش برداشتم لاجرم با سرو روی خونین و کرد آلود برخواسته از غایت ترمساری جسارت تجدید مجادله نکرد پس بقسم ثالث شروط شروع نموده بر عهده ناخستن کر و دیدیم تا بخت کدام مساعدت کرده عراده اش مسارعت کند اتفاقا چرخها و اسبهای عراده من از همکنان سبکتر و قوی تر بودند پس همه بیکیار عنان اسبان را رها کرده براه افتادیم کرد و غبار از زمین مانند ابر بر سپهر برین بلند گردیده نخست اسبان خود را مراعات کرده جلو دزدیدیم تا همکنان بر من بیشی گرفتند (کراندون) نامی از مردم (لاسدمون) از همه درگذشت (پوبلیکت) نامی از اهل (کرت) از پس او و پیش از دیگران بود یکی از نزدیکان ایدومنه که موسوم به (هیومالک) بود بی گذرانیدن عراده خود عنان سست کرده پای همت سخت فشرد

بطوریکه لحن و کلام و آواز همدیگر را می شناسند یا عکس خط و صورت و شمایل خود را در آن واحد از طهران باسلامبول میرساند بواسطه هنر تعجب انگیز آنها است .

مسلم صاحبان دانش و انصاف است که این گونه ترفیفات را در صنایع و علوم هیچ جهت و سبب نیست مگر خواندن و نوشتن بطور سهل وآسان در مدت قلیل که کمتر از ده سال نمی باشد .

چنانکه برای العین می بینیم اطفال فرنگستان را در هفت سالگی بکتابها و مدرسه داخل کرده بخواندن و نوشتن وامیدارند در ظرف هفت سال ثانی خواندن و نوشتن زبان اصلی خود را و علاوه صرف و انشاء و ژغرافی و تاریخ و حساب و هندسه و غیره از مقدمات نجوم و حکمت طبیعی و شیعی و فن نقاشی و منطق و خطابت و علم معادن و طبقات ارض و نباتات و حیوانات و فقه خودشان و غیره ششمی آموزند و فتنه که بسن چهارده رسیدند انسانی می شوند آراسته دارای چندین علم صاحب انواع فنون و بعد هر کس بناسبت حالت و استعداد فطری خود سه چهار سال دیگر در یکی از این علوم و فنون خود را بدرجه کمال رسانیده با طبیب حاذق می شود یا مهندس ماهر یا نجیب بصیر یا نقاش کامل یا فقیه دانا و فتنه که بسن نوزده و بیست میرسد مردی می شود آراسته و از همه جای دنیا آگاه

وزمام اختیار را بر اسبان خود که غرق در بای عرق بودند سپرد از سرعت سیر حرکت چرخهای عراده اش مفهوم نمیشد مانند بازتیر پری که بال و پر خویش را باز نموده پرواز کند پس رفته رفته اسبهای عراده من جان گرفته پیش افتادند تا اکثری از آنها را در گذشتم (هیومالک) چون چنان دید در تاختن اسبها شدت کرده عراده اش در غلطید پوبلیکت نیز برای اینکه بسیار بر روی اسبان خود کم کشته بود پای ثباتش متزلزل شده خود داری توانست لاجرم از عراده افتاد زمام اسبان از کفش رها شد نزدیک بود که با مال سم مرا کب گردد کرانتون چون چنان دید که همراهانش را در عقب گذاشته از او نیز خواهم گذشت مضطرب شده بر شتاب خود افزود کاهی در راه خدا اشیاء کرانها نذر کرده استمداد میکرد و کاهی بر اسبان خود لابه خوانده برایشان قوت میداد چون اسبان عراده من ازنده و قوی تر از اسبان خود یافت در عقب ماندن خود را

و از صنایع خالق بچون با خبرداری چندین علم و هنر و صاحب حرفت و صنعت مخصوص بوجه انهم واکمل .

سبب این مذکور است ابتداء اسهولت رسم خط آنها است که نطقا لشان باین زودی در مدت قلیل باین پایه جلیل میرسند و بعد وضع و نظم تدریس و تعلیم و تعلم آنها است که در نهایت درجه سهل وآسان است و اطفال را کسل و بی غیرت و دل زده نمیکند حالا اگر بنده طرز و طور تعلیم و تدریس و کتابت آنها را در این مختصر شرح و بسط بدهم باعث اطاله کلام و موجب زحمت و تصدیق مضامه کنندگان این اوراق خواهد شد . مقصود بنده این است که از خاطر حقانیت ذخایر علمای عظام این مطلب را استخراج و استعلام کنم هر گاه خط حاضر ماطوری اصلاح بشود که در طبع کتب با اساس و صور و اشکال آنها تغییر عمده داده که نشود ولی در تعلیم اطفال نوآموز ما و تحصیل طلاب تسهیل و ترقی علانیه ظاهر بشود مثلا الان که اطفال ما بعد از دو سال درس خواندن باز اکثری قرآن مجید را نمی توانند صحیح و بی غلط بخوانند اما بعد از آن اصلاح در خط کده تصود ما است در دو ماه قرآن مجید را وهم سایر کتب و توشیحات را در کمال صحت و درستی بدون غلط بخوانند و نیز کتب مطبوعه مایه منی کتابهای با همه و چاپی بدون يك غلط در کمال صحیحی و با کبر کی

معاینه دید حسیله بخوابش رسیده چاره جز بریدن راه من ندید پس برای گرفتن معبر من خود را بمهلکه انداخته عراده اش بسنگ سرحد میدان آمد من فرصت یافته عنان را بچیده از سمت دیگر عراده او گذاشته خود را زودتر از همکنان باخر میدان رسانیدم پس همه آن گروه بار دیگر صدا برتحمین بلند کرده گفتند غلبه مر پسر (الیس) را است خدای که زمام مهمام کایات و عنان اختیار مخلوقات در دست قدرت اوست این جوان را برای سلطنت ما بر کردید بعد از آن خردمندان و صنادید کرت برخواسته مارا در میان درختان و جنگل کهن محلی که دور از نظر اهل بجاز و اجامروا و باش بود بردند در آنجا پیری چند که (مینوس) از برای احقاق حق داد خواهان و نشر احکام و حفظ قانون خود برگزیده بود مجتمع بودند مارا در حضرت ایشان مجمع ساختند کسیرا در آن مجمع راه ندادند مگر آنکه مدعی

وارزانی بیرون سال مر اسله نو و ژغرافی و تاریخ بهره یاب شوند و محتاج بوزن و تدریس جسامت کتاب قییت آنها و قرآنی صحت و درستی خارج را کدر لیکن بعلمت عد و پس از اصلاح عالی است همه صورت با آیین یانه ؟ باینکه در بود و قرآن مجید بعد حسن بن مقار ابداع و اختراع و ثلث و شکسته شد در صورتیکه جایز دانستند ا احتیاجان با آن و آشکار علمای فرمود یا خبر و جوابم) این است

امر سلطنت بودند چون مر از آن مردمان شان از بیخه انداخته در رنگشان را ک آرام نطق از خود جابجا نشانداشتند و ادای پیشوای عقل و بلفظ اندک در مسئله اخت همکنان را سنج کفتی خیانتان فرایب روزگار ایشان را بصیر

وارزانی بیرون بیاید و اطفال مادر ظرف چهار پنج سال مر اسله نوشتن را با اقسام چهارگانه حساب و ژغرافی و تاریخ و مقدمات سایر فنون و علوم نیز به ریاضی و هند و غیره در ضبط لغات عربی و فارسی محتاج بوزن و تعریف اعراب نشویم که هم باعث جسامت کتاب لغات میشود و هم موجب کرائی قیمت آنها و قرآن مجید و ادعیه شریفه را بکمال صحت و درستی قرائت کنیم و الفاظ و اصطلاحات خارج را که در این عصر از استعمال آنها ناگزیریم لیکن بعلمت عدم اعراب هم در نا صحیح تکلم میکنیم و پس از اصلاحی که در نظر صاحبان این خیال عالی است همه این معایب رفع خواهد شد آیا در این صورت با تین دین اسلام نقصی وارد خواهد آمد یا نه؟ باینکه در بدو ظهور اسلام خط کوفی معمول بود و قرآن مجید با خط کوفی ثبت و ضبط شد بعد حسن بن مقله آنرا تغییر داده خط نسخ حاضر را ابداع و اختراع کرد پس از آن تدریج خط نستعلیق و ثلث و شکسته و رقاع و غیر ذلك از آنها منشعب شد در صورتیکه ائمه و علمای سلف آن تغییر و اصلاح را جایز دانستند این اصلاح را نیز که در عصر حاضر احتیاجان بآن باعلا درجه است و محسنات آن مسلم و آشکار علمای حاضر کتبه امثالهم تجویز خواهند فرمود یا خیر سوال این بود که عرض شد مستدعی جوابم

این استفتا بعرض حضرات علمای اعلام

امر سلطنت کشته در میدان امتحان قدم گذاشته بودند چون من نزدیک بان شایخ شدم از دیدن از آن مردمان خردمند و پیران محترم که روزگار شان از بجهت بنصاهت رهانیده و در شصت و هفتاد انداخته و دست شمارنده روز شب موی شبه رنکشان را کافور قام ساخته بود شرم بزم من مستولی شده در کمال ادب در احوالشان مینگریستم که در نهایت آرام نطق از تکلم فرو بسته هر یک بفرخور قدر خود جابجانشسته بودند در سخن گفتن شتاب نداشتند و ادای مطلبی نمیکردند مگر وقتی که از پیشوای عقل مشورت کرده و اجازت می یافتند و بلفظ اندک ادای معانی بسیار مینمودند چون در مسئله اختلاف میکردند در کمال تأمل کلام همکنان را سنجیده اصلح آنرا اختیار میکردند کفتی خیالشان متفق و حششان مشترک بود تجارب غرایب روزگار ماضی و عادت بمشقت و کارم ایشان را بصیرتی کامل در امور حال و استقبال داده

و مجتهدین کرام که در مشهد رضا علی جده و آبانه و علیه السلام شرفیابی از حضور ایشان حاصل است رسیده هر کدام شریعی مبسوط در جواز بل رجحان این مطلب مرقوم و بخاتم شریف خودشان محتوم فرموده اند . از آن جمله جناب عالم نجر و فاضل بی نظیر حاجی میرزا نصره مجتهد مشهد است و جناب مستطاب حاجی میرزا ابراهیم علوی مجتهد سبزوری و جناب سلاله الاطهار اقامیرزا احمد و فخرا سادات و الافاضل حاجی میرزا باقر حسینی و فخر دودمان مصطفوی اقامیرزا محمد حسین امام جمعه اصفهان و جناب مستطاب عالم کامل محمدخان مجتهد کرمان اجلاء شانهم و بخصوص جناب آقای کرمانی در این مطلب بطور کافی و مفصل شرح و بسط داده ملتفت بودن خودشانرا از نکات کار واضح و دلایل رجحان این امر را آشکار فرموده اند و فتوای جناب حاجی میرزا نصره که خلاصه فتاوی است عینا درج می شود .

صورت فتوی

بعد از ذکر نام یزدان جهان آفرین

تغییر در خط کتب یا اختراع خط جدید مطلقا جایز است بلا اشکال بلکه هرگاه موجب تسهیل تعلم و تعلم و تسخیح قرائت بشود در حج خواهد بود اگر کسی توهم کند که این تغییر تشبیه باهل خارجه است و جایز نیست این توهم ضعیف است

چون که اینگونه تشبیهات حرام نیست و الاستعمال سماور باید جایز باشد .

جای امضا و مهر جناب مستطاب

حاجی میرزا نصره است

چون در سال ۱۶۸۰ هجری در ماه صفر در علییه اسلامبول بجای در انجمن دانش انجمن منعقد شده و دایر باصلاح رسم خط کفنگوها بیان آمده و جناب منیف باشا که از وزرای بافضل و هنر دولت علییه عثمانیه است سابقه مستقیم خود را در این باب بیان و بحضور صدر اعظم آن عهد تقریرات قدیم کرده اند فلهمذا محض اینکه به علما و دانشمندان خطه شریفه اسلامبول که امروز مرکز دایره مدنیت اسلامیه است ثابت و مبرهن گردد که علمای عظام ایران نیز ملتفت این نکته مهم شده و همراهی تمام دارند باقی کار مانده است بعلم و عزم ملوکانه و رعیت پروری سلاطین با عز و تمکین اسلام .

قرضی هم اداره شریفه اختر و سایر اداره های مطبوعات اسلامیه اسلامبول و ایران در انسانیات پروری دارند و آن انتشار این مرقومات و تشویق اهالی است در رسانیدن خود باین مقصود بزرگ که جمیع ترقیات و نیک بختیهای اسلامیان بسته بهمین مطلب است و بس والسلام خیر ختام .

مستشار الوزاره یوسف تبریزی

عز بزرگین اشیاء احکام قانونی است که از برای امنیت بلدان و رفاهیت مردمان و بی حفظ و ازدیاد عقل و آسودگی و خوشوقتی خلق خدا گذاشته میشود آنانکه موافق احکام و قوانین این حکمرانی پیش گرفته اند باید پیش از همه مردم در پیروی آن احکام و قوانین کوشیده در افعال و اقوال خود مراقب و متابع احکام باشند نه اینکه مانند عالمان بی عمل و واعظان غیر متعظ دیگران را امر بعرف کنند و خود مرتکب مناهی شده در اعمال خود ملاحظه منهای قانون و احکام ننمایند بلکه در نفس الامر در حق خود و دیگران بالسویه قواعد و احکام را حکمران دانند نه خودیشتن را خلاصه کلام کلمات ایشان از این نمط بود پس بزرگ ایشان سه مسئله طرح کرده که بایستی جواب آن مسائل با مقالات مینوس موافق و باقواعدش مطابق آید مسئله اول این بود که در میان جهانیان آزادترین (باقی دارد)

بود چیزی که مایه کمال و عقلشان کشته سکینه و وقار و سمت خیال بود که ایشانرا از دام هوا و هوس رهانیده و قاید عقل نفس سرکش ایشان را رها کرده درخت تقوی لذت محسن خلق و قبول دلیل را بر مذاق ایشان رسانیده بود در حینی که متوجه اطوار و ملتفت گفتار ایشان بودم باخود میگویم ای کاش عمر من سپری کشته روزگار جوانیم سرآمدی تا خود را در این عالم پیری و کمال دیدمی لاجرم جوانی را مایه بدبختی میبشردم زیرا که بجرهها از این مراتب تقوی و وقار دور بلکه در عین قصور میبافتم پس بزرگترین مردان پیر دست دراز کرده کتاب قانون و احکام مینوس را که تالیف و تدوین نموده بودند و آن کتاب بزرگی بود که سایر اوقات با انواع عطر یانش معطر نموده در میان صندوق طلائی گذارده بجمعی بستند باز نموده پس از آنکه از روی احترام بیکان بیکان آن کتاب را بوسیده و بر دیدگان سودند سخن آغاز کرده چنین گفتند که پس از احکام خداوندی جلت الاله

اعلان LOTERIE.

لوتری

در فرنگستان اقسام لوتری و قرعه بخت کشیده میشود این روزها در شهر هامبورگ المان دوباره یک لوتری نقدی تأسیس شده خواهش کرده اند ما هم اعلان نماییم و تفصیل ذیل را از قول اعلان کننده می نویسیم

قسم ثانی (لوتری) -

مبلغی که برای لوتری در شهر (هامبورگ) جمع شده است بر خصت حکومت المان است در تقسیم بلیتهای آن و در حین کشیدن قرعه آن حکومت المان نظارت کرده در رسانیدن مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید کفالت دارد بدین واسطه بدیعی است که حبله و تغلی نمی شود مقدار بلیتهای (لوتری) که این بار قسمت خواهد شد هشتاد و شش هزار است که از جمله مقدار مذکور باسم چهل و نه هزار بلیت بطور مطلق قرعه بیرون خواهد آمد

حصه بلیت نمره اول لوتری ۵۰۰۰۰۰ فرانک است یعنی تقریباً ۲۰۷۴۵ لیرای عثمانی قرعه باقی نمره ها هم بقرار ذیل خواهد شد

عدد بلیت	فرانک	میزان
۱	۳۱۲۵۰۰	۳۱۲۵۰۰
۱	۱۸۷۵۰۰	۱۸۷۵۰۰
۱	۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
۱	۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰
۱	۶۲۵۰۰	۶۲۵۰۰
۲	۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۲	۳۷۵۰۰	۷۵۰۰۰
۵	۳۱۲۵۰	۱۵۶۲۵۰
۲	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰
۱۲	۱۸۷۵۰	۲۲۵۰۰۰
۱	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۲۴	۱۲۵۰۰	۳۰۰۰۰۰
۴	۱۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
۳	۷۵۰۰	۲۲۵۰۰
۵۲	۶۲۵۰	۳۲۵۰۰۰
۶	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰
۶۸	۳۷۵۰	۲۵۵۰۰۰
۲۱۴	۲۵۰۰	۵۳۵۰۰۰
۱۰	۱۸۷۵	۱۸۷۵۰
۲	۱۵۰۰	۳۰۰۰
۵۳۱	۱۲۵۰	۶۶۳۷۵۰
۶۷۳	۶۲۵	۴۲۰۶۲۵
۹۵۰	۳۷۵	۳۵۶۲۵۰
و غیره و غیره که جمعا		۴۵۲۰۰۰
بلیت خواهد شد		

مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید با اطلاع حکومت المان سکه زربلاتاخیر بصاحبش رسانیده خواهد شد چون فروش بلیتهای مذکور در قیمت اصلی بما حواله شده است لهذا بقیمت ذیل بطالبان آنها فروخته خواهد شد

بلیت تمام

۲۲- فرانک

نصف بلیت

۱۱-۲۵ فرانک

مبلغ مذکور یا بانک نوت فرانسه و یا اینکه بیانکهای انگلیس و فرانسه و المان برات داده شود اجرت از جانب مشتری بپردازد خواهد شد

در حالتیکه اجرت بلیت فرستاده شده وجه بارسید بلیت آن را که دارای آرهای دولت المان است بصاحبش فرستاده خواهد شد و همچنین نقشه پروگرام و بعد از کشیده شدن قرعه جدول نمره هائی را که بیرون آمده است بمشتریها خواهیم فرستاد علاوه بر اینها نمره هائی را که در آمده است بواسطه روزنامه های اسلامبول نیز اعلان خواهیم کرد اهالی مملکت عثمانیه را که تا کنون در باره ما اظهار حسن توجه کرده اند تشکر کرده عرض میکنم که بعد از این هم خدمتی را که در این باب بمار رجوع میکنند در اجرای آن اهتمام خواهیم کرد

بجته اینکه بکشیدن قرعه ها در ۹ ماه جزیران فرنگی سال ۱۸۸۰ آغاز کرده خواهد شد باید بوسیله اولین سپارشهای خودشانرا بمابلیغ بکنند

کاغذ هائی را که بخواهند فرستاد بدین عنوان باید فرستاده شود

در شهر هامبورگ در شعبه هرگز اداره (لوتری) بایرنطال و شرکای او برسد

Isenthal et Cie
(Allemagne) Hamburg

و نیز کاغذ هائی را که بماند فرستند باید بزبان فرانسه یا انگلیس یا المان یا ایتالی نوشته شود کاغذی که از اسلامبول به هامبورگ فرستاده میشود در ظرف ۱۸۰ ساعت بماند خواهد رسید

Sincer Bureau d'annonces Hamburg.

طاهر

اخبارنامه (کلوب) بمناسبت من شدن مسیو کلادستون ریاست وکلای انگلستان بتقریب سخن بیان آورده میگوید

مسیو کلادستون شخصی است که وضع قدیم و منافع انگلستان را که مملکت خودش است در راه تعصب مذهبی و سایر اغراض نفسانی بی تأمل پایمال میکند مشا را لیه هوا خواهان پاپ را دوست نمیدارد و برضد عثمانیها سخن میگوید میخواهد مذهب روم را بامذهب انگلیس یکی نماید تالیقات و آثار (اوهرس) را که از شعرای قدیم یونان است بسیار مطالعه میکند از آنچه یونانیان مایل و بدرجه افراط از آنان هواخواهی مینماید

اعتقادش این است که دولت روس در قطعه اروپ در خیال توسیع حدود و ضبط ممالک نیست از دولت اوستریا متفرست میخواهد در شبه جزیره بالکان بدون مداخله اوستریا از اسلاوهای جنوبی آنجا هیئت متفق تشکیل نماید حتی پرنس غورچاکوف در حالت بیماری از شنیدن خبر ریاست مسیو کلادستون در نهایت مسرور شده گفته است که (از این خبر خیلی ممنون شدم زیرا کارهای مارا کلادستون بجا خواهد آورد) با همه اینها چون اهالی انگلستان در خصوص نگاهداری منافع خودشان که در اسلامبول و هندوستان دارند پیوسته بکمال دقت و هوشیاری حرکت مینمایند باینرا این نمیتوانیم باور نماییم که حرکت و حیاسیات اهالی انگلستان در خدمت نمودن مسیو کلادستون بدولت روس مساعد باشد

اخبارنامه (باکو) که در قفقاز طبع و نشر میشود میگوید سبب تاخیر استیلای لشکر ایران ایالت هرات را این بوده است که سفیر دولت روس مقیم طهران بقطعه (اولتیماتوم) بحکومت ایران فرستاده ضمناً نوشته بوده است که هرگاه لشکر ایران هرات را استیلا نماید مناسبات دولت روس را بدولت ایران قطع نموده از طهران بیرون خواهد رفت

اختر

بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم این فقره اولتیماتوم بکلی فی اصل است چنانکه پیشتر در یکی از نسخهای اختر نوشتم دولت روس هیچ وقت در قصد مناعت استیلای هرات از جانب لشکر ایران نبوده است سهل است که خود بارها حق مالکیت دولت ایران را در باره هرات بطور رسمی تصدیق نموده است

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمبر ۲۵
 در کارهای متعلق ب اداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در مالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۰ جادی الاخره سنه ۱۲۹۷
 ۸ نوبت رومی و ۱۹ ماه سنه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالبانه
 دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دبکر مالک شروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 مالک شروسه ایران ۲۵ قران
 مالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 مالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 مالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بعهده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

ملکرامها

از برای ۱ جادی الاخره مجلس مبعوثان
 حکومت متفقہ المان از ایضاحات پرنس بسمارک
 اظهار خشنودی نموده لایحه را که در باب تعدیل
 نظامنامه داخل شدن شهر آزاد هامبورگ بدائرة اتحاد
 مکرکات المان نوشته شده بود با کثرت آراء و از دند .
 از لندن ۲ جادی الاخره مسیو
 کلادستون در خطابه های آخری خود گاهی بر ضد
 دولت اوستریا سخن گفته و از جانب دولت
 اوستریا در ایضاحات خواسته شده بود
 مشارالیه در جواب بیان نموده است که . مناسبات
 در بار انگلیس در باره اوستریا برقرار است .
 هرگاه (کونت کارولی) سفیر دولت اوستریا
 مقیم لندن پیش از وقت در بار انگلیس را خاطر
 جمعی میداد که اوستریا در شبه جزیره بالکان
 در صدد آن نیست که حقوقی را که بموجب عهدنامه
 بر این باوسپرده شده توسیع نماید هر آینه پاره سخنهای
 سخت که موجب تأسف و تأثر دولت مشارالیه
 شده است اظهار تنویدم .

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . در این
 نزدیکی هیئت کوه بیسونی برای تدقیق و رسیدگی
 وضع مالیة هندوستان با تمیجا فرستاده خواهد شد .
 از برای این ایضا مجلس مبعوثان المان
 تعطیل نمود .
 از اسماعیلیه ایضا از اول ماه سنه
 فرنیکی نادم ماه یعنی در ظرف ده روز هفتاد

و دو فروند کشتی از قنال سویس عبور نموده از کشتیهای
 مذکور یک میلیون و چهارصد و پنجاه هزار فرانک
 رسم مرور گرفته شده است .

از بودو (مالک فرانسه است)
 ۳ جادی الاخره امروز در بعض ایاتهای
 تجارتی حریق ظهور نموده بقدر دو میلیون فرانک
 خسارت وارد آورده است .

از اتان ۳ جادی الاخره اصلاح حضرت
 پادشاه بونان هفته آینده به همراهی زن و فرزندانش
 با واپور (آنتیپتریت) نام بونان از راه تربست
 بعزم سیاحت اروپ و دانیارک از اتان حرکت خواهد
 نمود .

از پاریس ایضا لایحه قانوننامه
 که در باب تشکیل و عقد جمعیت از جانب هیئت
 کوه بیسونی بمجلس مبعوثان فرانسه نوشته شده است
 موجب مابینت افکار هیئت وکلا و مجلس مبعوثان
 گردیده است . هرگاه لایحه مذکور در مجلس
 مبعوثان پذیرفته شود مظنون است که هیئت وکلا
 استعفا نمایند .

(مسیومارتل) رئیس مجلس اعیان بملاحظه
 عدم صحت مزاج احتمال دارد از ماموریت خود
 استعفا نماید .

از قله ۴ جادی الاخره مسیو
 وولکوویچ (مدیر نافع ولایت روم ایلی شرقی
 از ماموریت خود استعفا نموده است . ولی هنوز
 استعفای مومی الیه از جانب والی پذیرفته نشده است .

از پترسبورگ ۵ جادی الاخره در مجلسهای
 پترسبورگ بتازه کی در دو بست وسی جا موقع

پولیس باز خواهد شد . بنابراین از جانب اعلا
 حضرت امپراتور روس دستور العمل داده شده است
 که بطور موقت بمقدار عسا کر پولیس افزوده
 شود .

از لندن ۶ جادی الاخره اخبارنامه
 دلی تلگراف بطور موثق میگوید . از جانب
 دولت روس بدو تنهای بزرگ تکلیف شده بود
 که در باره انجام دادن مسئله حدود قره طاغ بدوات
 عثمانی سخت گیری نموده و وسائط جبری بکار برده شود
 ولی تکلیف مذکور از جانب دولت های بزرگ پذیرفته
 نشده است . نیز اخبارنامه مذکور میگوید . چون
 هنوز از انجام یافتن مسئله مذکور امیدواری هست
 لهذا در نظر دولت های مشارالیه اکنون را استعمال
 وسائط جبری بی جا دیده شده است .

اخبارنامه (استاندارد) مینویسد . اعلا
 حضرت پادشاه عثمانی کشتیهای جنگی دولت روس را
 که بمسئله آبهای چین خواهد رفت اذن مرور اعطا
 فرموده است که از پیشگاه (قلعه سلطانیه)
 و (چناق قلعه) گذشته بمسئله مقصود عزیمت
 نماید .

نیز اخبارنامه مذکور مینویسد . بتواتر میگویند
 دولت انگلیس بدو تنهای تکلیف نموده است در باب
 باره نقاط عهدنامه بر این که هنوز انجام پذیر نشده
 است کوه بیسون مختلطی تشکیل کرده شود .

از وین ایضا اخبارنامه (فرمد بلات)
 میگوید . هرگاه از جانب دولت اوستریا
 تکلیف بشود که در باب انجام دادن مسئله حدود
 قره طاغ در میان باغالی و حکومت قره طاغ اجرای

توسط بنیاد ذوات مشارالیه تکلیف مذکور را رد خواهد نمود .

از پاریس ۸ جمادی الاخره (مسبو) بوزارت داخلیه و (مسبو) بمستشاری وزات مشارالیه معین گردیده اند .

هیچان گروه عملی که در سمت شال فرانسه تعطیل اشغال نموده بودند روز بروز سکونت حاصل میکنند .

توجیهات

وزارت جلیله مایه بعهد جناب دولتآب صبحی پاشا وزیر سابق اوقاف همایون .

امانت بیه رسومات بجناب عطوفت مآب ادیب افندی

وزارت جلیله اوقاف بجناب دولتآب کامل پاشا مستشار سابق وزارت داخلیه توجه فرموده شده است .

داخلیه

روزجمعه گذشته اعلا حضرت اقدس پادشاهی از سرای همایون یلذ از راه بشکطاش وتو پخانه درحالتیکه کردونه سوار حشمت واجلال بودند بقصر همایون (توپ قیو) تشریف فرما شده از آنجا بهرم ادای فریضه جمعه سواره بجامع شریف ایاصوفیه عزیمت فرموده عساکر شاهانه نیز در دو طرف گذرگاه ملوکانه صف بسته موقع تعظیم واحترام بودند . پس از ادای نماز جمعه در پیشگاه جامع شریف مذکور افواج عساکر بطور دقبله از حضور همایون ملوکانه گذشته رسم عرض لشکری بجا آورده شده است . شاهزادگان عظام که پیشتر حسب الامر و اراده ملوکانه داخل چرک عسکری شده بودند نیز در داخل افواج منظور نظر پادشاهانه شده مانند سایر افراد از حضور همایون گذشته اند . اعلا حضرت پادشاهی بعد از آن بقبره شریف ابواب انصاری تشریف برده پس از زیارت آن بقعه شریف

بقصر همایون (کاغذ خاه) شرف نزول و پرتو وصول انداخته بعد از ساعتی آرام واستراحت بسرای همایون یلذز که مقر سلطنت عظام است مراجعت فرموده اند .

در هنگام عزیمت شاهانه بقصر همایون توپ قیو جنابان عثمان پاشا وزیر چرک و نایب پاشای پاورا کرم را بنشین در کالسکه مخصوص همایون رخصت ارزانی فرموده شده مورد التفات جهان ندرجات شهر بارجمیده صفات گردیده اند . در مراجعت نیز جناب اهت ودولتآب خیرالدین پاشا بشرف مصاحبت جهان قیمت پادشاهانه مقننر و مباحی شده است .

از جناب دولت علیه ایران بعضی از رجال و مامورین دولت علیه عثمانی را که اسامی ایشان ذیلا نوشته می شود نشانهای شیر و خورشید از درجات مختلف اعطا شده است .

بجناب عطوفت مآب زهنی افندی مستشار مقام جلیل ریاست و کلا نشان شیر و خورشید از درجه اولی

بجناب سعادتآب وصنی افندی مکتوبی مقام ریاست و کلا دوم درجه نشان مذکور .

بجناب سعادتآب اسماعیل بیگ افندی مستشار وزارت جلیله خارجی درجه دوم نشان مذکور .

بمسبو (نارن) و مسبو (پارنه) از مشاوران بابعالی نیز درجه دوم نشان مذکور .

بمرتآب نعوم افندی از منشیان وزارت جلیله خارجی نیز درجه دوم نشان مذکور .

بمرتآب مقسم افندی ترجمان وزارت مشارالیه بکسعه نشان مذکور از درجه چهارم .

بقولای افندی مهرداد وزارت مشارالیه را نیز پنجم درجه نشان شیر و خورشید اعطا گردیده است .

مسبو نو یکوف سفیر دولت فیضیه روس که از چندی باینطرف موقتا به پترسبورگ رفته بود روز دوشنبه گذشته بدر سعادت وارد شده است .

سفیر مشارالیه سه ساعت از روز مذکور گذشته

به پیشگاه تو پخانه عامر رسیده باسکه (خنکار) بخشکی بیرون آمده است . برای احترام جناب سفیر مشارالیه پیش از وقت بگذشته از عساکر شاهانه در اسکا مذكور صف بسته موقع احترام بودند . بعد از ادای رسم سلام همراهی جناب عطوفتآب نیز بیگ افندی ترجمان دیوان همایون و رئیس تشریفات عمومی و بعضی اشخاص دیگر که با استقبال رفته بودند بارها نشسته بسفارتخانه ذوات مشارالیه که در بیگ اوغلی واقع است عزیمت نموده اند .

سفیر مشارالیه دیروز را مقرر بود که در ساعت چهار از روز رفته باجناب دولتآب وزیر خارجه ملاقات نموده برای تقدیم اعتمادنامه خود شان بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی روز معینی قرار داده آید .

بوجب خبرهایی که از لندن رسیده است . (مسبو کوشن) سفیر تازه انگلیس که بجای سیر هنری لیارد بسفارت اسلامبول معین شده است در ۱۷ ماهه قرنیهی از لندن بجناب اسلامبول حرکت نموده است .

بوجب قرار داده تازه تنسیقات عسکری مقرر شده است که قوت لشکری دولت علیه عثمانیه بهمت اردو تقسیم بشود . شهرهای (انرته) و (مناستر) برای اردوهای دوم و سوم مرکز اقامت اتخاذ شده است . وضع ترتیبات تازه هر اردو در شعبه مخصوص ارکان حرب عمومی قرار داده شده تنسیقات فعلی آن نیز بعهد صاحب منصبان ارکان حرب که در اردوهای همایون هستند موقوف خواهد شد . ماموریت تنسیق اردوی همایون سوم بسعادتآب علی پاشای میرلوا (سرتیب اول) که سمت مدیری شعبه اول ارکان حرب عمومی را داشت بحول فرموده شده روز دوشنبه گذشته از راه سلانیک بمحل ماموریت خود عزیمت نموده است .

پاشای مشارالیه از مستعدان امرای لشکری دولت علیه است پیشتر در تخییر خطه یمایه اظهار شجاعت و پس از آن مدت دو سال در قسعه (عسیر) سمت متصرفی داشته پیوسته در خدمات مرجوعه خود اظهار لیاقت و کار آگاهی نموده

است . بنا بر این توفیقابی ایشان را در این ماموریت
عمده نیز خواهانیم .
(جریده عسکر به)

نیز اخبارنامه مذکور مینویسد . بطور
موفق روایت می شود بمناسبت خاطر جمعی دادن
دربار اوستریا بحکومت انگلیس مناسبت دو تین
مشارا ایها فوق الحد قوت حاصل نموده است .
میگویند از جانب دولت اوستریا به کونت دو بسکی
سفیر اوستریا دستور العمل داده شده است که درباره
مسائل معوقه رای (مسبو کوشن) سفیر تازه
انگلیس را التزام و با او همراهی نماید .

(کونتده موتوالوک) مصلحتگذار د و انت
فرانسه مقیم اسلامبول بجهت جابجای نمودن پاره
امورات شخصی امروز از در سعادت بجانب پاریس
عزیمت خواهد نمود . در زمان غیوبت مومی الیه
(مسیولونژویل) تریجان اول سفارت مشارالیه
بطور مصلحتگذاری امورات سفارت را رسیدگی
خواهد نمود .

(وقت)

از قرار بکه مسجوع شد از جانب بابعالی درباب
مسئله قره طاغ جوانانم بفرما فرستاده شده است
بابعالی در جوانانم مذکور نوشته است که در فقره
واگذاری و تخایه اراضی بحکومت قره طاغ از جانب
مامورین دولت علیه عثمانی به هیچوجه در خلاف
مقاوله نامه حرکتی واقع نشده است . بنا بر این بابعالی
بسفرا تکلیف نموده است که برای تحقیق و رسیدگی
و اثبات این مطالب کومیسون مختلطی تشکیل بشود .

(وقت)

صبری پاشا امین رسومات که چندی پیش
از این ناخوش بود شب یکشنبه گذشته داعی اجل را
لبیک گفته این جهان فانی را بدرود نموده است جنازه
مرحوم مشارالیه روز یکشنبه بکمال احترام تشییع
و در مقبره مخصوص کبرا در جنب مقبره خاقان خلد
آشیا سلطان محمودخان بخاک سپرده شده است .

رحمة الله علیه

ازرا کوزه مینو بستند . کومیسون تجدید
حدود قره طاغ اجتماع نمود ولی مأمور حکومت
قره طاغ بیان نمود که بمناسبت وضع حاضر اناوستان

کومیسون نمیتواند کاری از پیش ببرد . بنا بر این
مامور مومی الیه بدون مذاکره به (چینیسه)
عودت نموده کومیسون نیز از مذاکرات صرف
نظر نموده پراکنده شده است .

(وقت)

بیشتر نوشته بودیم بموجب قرارداد تازه دولت
علیه عثمانی مقرر بود که در کرکخاننا مجیدی سیم را
از قرار نوزده قروش بگیریند و در اینباب هیتت سفرا
نیز اعتراض نموده و قرارداد حکومت سنیه را
پروتست نموده بودند بنا بر این از قرار بکه مسجوع
گردید مطلب در مجلس مخصوص و کلا دوباره
بموقع مذاکره آورده شده قرارداد اند که بعد از این
از امتعه واشیائی که تعرفه و مقدار رسم کرک آنها
بمقاوله نامهای دولتی معین است باز کافی السابق
از جانب کرک مجیدی را از قرار بیست قروش اخذ
نمایند . لهذا روز شنبه گذشته مامورین کرک را
از قرارداد مذکور اطلاع داده شده است .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . از جانب
قونسول دولت فخریه انگلیس مقیم (برغوس)
تلکرافنامه درباب مظالم و تعدیات بلغار بان درباره
مسلمانان روم ایللی شرقی بسفارتخانه انگلیس
در اسلامبول رسیده است . از قرار مندرجات
تلکرافنامه مذکور وحشیان بلغارستان باز حدود
روم ایللی شرقی را تجاوز نموده دهکده های
(توپاچلر) و (کدکلر) و (چوبانلر) و (حیدرلر)
و (قره موجه) و (یوسف) و (ادویه) را
غارت و احراق نموده از قتل نفوس و هتک ناموس
فروگذاری نموده اند .

اختر

(وقت) در آن ذیل مینویسد . باینکه
مدتهاست این حرکات وحشیانه و ناآوار بلغاریان
را بنظر عدالت و مدنیت اروپ عرض نموده
بارها استدعا نموده ایم که مرتحتی بحال آن بیچاره کان
نموده بتدابیر حکیمانه و مدنیت پرورانه خودشان
جلو اینگونه مظالم را به بندند مری حاصل نشده
است تا اینکه رفته رفته مظالم و تعدیات ناشایست
عادی شده جای حرکات مقبول را میگیرد . ما هم
رفیق خود ما را جواب میدهم که . اینروزها جناب
مسیو کلاستون مشغول خواندن و جواب نوشتن
تبریکنامه های بلغاریان مدنی که دست پرورده
و حجاب دیدگان خودشان است هستند امید واریم

که بعد از فراغت از آنگونه کارهای عمده و مهم نظر
عاطفتی بحال اسف اشتمال آن بیچاره کان نموده
در رفع مصایب و دفع نواب اینهمه مسلمانان
مظلوم قدمی پیش گذاشته عموم عالم انسانیت را
از خودشان خشنود نمایند .

افسوسمندیم از شنیدن اینکه چندروز پیش از این
(مسیو بورنس) نام از تبعه دولت انگلیس بلزن
خود و یک نفر زن دیگر برای سباحت بکاغذخانه
رفته در آنجا از اراجه خود پیاده شده تفرج و کشت
و گذار نموده است که بناگاه از طرف دیگر سه نفر
پیداشده بقصد حثت کردن مومی الیه هجوم میکنند
مومی الیه نیز بمقابله می پردازد و یکبار هر سه
باقیه و خنجر و کارد حمله نموده مومی الیه را
از کلویش زخم کاری زده پس او را حثت
و فرار میکنند . اراجهچی مومی الیه در اثنای این حال
رسیده بکمال شتاب بقراولخاننه (شبلی) نام که در آن
نزدیکی است رفته از مراتب اطلاع میدهد .
از قراولخاننه مذکور فوراً مقدار کافی از عساکر
ضبطیه با تبحر رفته بحسبجوی آنان پرداخته در آن
حوالی دو نفر از آنان را که عمر و ابراهیم نام داشته اند
گرفتار نموده یکی فرار نمایند . مجروح مومی الیه را هم
بجهت سنگینی زخم نتوانسته اند بخانه اش نقل نمایند
لهذا به بیمارخانه روس که در آن نزدیکی درقریه
(فری کوی) واقع است برده بمداوات زخمش می پردازند .
اخبارنامه مینویسند . اگرچه آن دو نفر از ارتکاب
این عمل شنیع انکار دارند و در نزد آنها اسلحه
از قبیل قه و کارد و ازاشیاء مجروح مومی الیه نیز
چیزی برای بر که ظاهر نشده است ولی آن دو نفر زن
که همراه مومی الیه بودند این هر دو را شناخته اند .
رفیق فراری آنان که علی نام داشت او هم دوروز پیش
گرفتار گردیده در دیوان حرب محاکمه و استنطاق
می شوند .

میگویند اگرچه زخم (مسیو بورنس)
کاری است ولی بیم هلاک نیست امیدواری زیاد
هست که چاق بشود .

اخبارنامه های اروپ بموجب تلکرافنامه بکرش
میگویند . بعضی از اهالی اسلام (روسجق)
از تعدی و ستم بلغاریان بستوه آمده از آنجا هجرت
کرده بخاک دور بریجه که در تصرف حکومت رومانیای
است عزیمت نموده در آنجا سکنا می کنند .

اصلاح خط مفتاح نیک بختی

در نسخه گذشته فصلی در خصوص اصلاح خط و کتابت نوشته در انتقام کاغذ جناب میرزا یوسف خان را برض نکته - بجان رسانیدیم . از رفقای ما اخبار نامه (ترجمان حقیقت) کاغذ مذکور را به نیکی تلقی کرده در نسخه روز جمعه گذشته ترجمه مکتوب را علی التفصیل و روز شنبه نیز مطالعات خود را در این باب بیان نموده است . اگر چه ما را نیز در انتقام مطالعاتی هست که باید بنویسیم ولی اکنون را بترجمه آنچه ترجمان حقیقت نکاشت اکتفا می کنیم و اهمیت و طرف دقت و اعتنا بودن مطلب را بعرض خیر خواهان اسلامیت و انسانیت می رسانیم .

ترجمه مطالعه ترجمان حقیقت

در باره اصلاح حروف ملت اسلام کاغذ مخصوصی را که اخبار نامه اختر نوشته بود در روز ترجمه و نوشتن مطالعات خود ما را نیز در این باب وعده نموده بودیم اینک بنکارش آن پرداختیم .

جناب یوسف تبریزی صاحب امضای کاغذ ترقیات اروپا بکنان بکنان شمرده پس از آن تفاوت قیمت پاره اشیاء و اتمعه خام را که اهالی اروپا بقیمت بسیار نازلی از ما خریدیده پس از چندی بقوت صنعت و وضع و رونق آنرا تغییر داده بچند مقابله آن دوباره بمافروشد دلیل آورده و این دلیل را چنان واضح و ساده شرح و بیان نموده اند که هر شخص عوام نیز بآنک تأمل مطلب را بالاطراف تواند فهمید . مع ذلك میتوان بعض اشخاص که خود شان را صاحبان افکار بلند و دقیق میدانند پیدا شده در این مطلب بسیار عده اصلاح حروف اعتراض به بیانات صاحب کاغذ نموده بگویند (هر گاه مقصود از اصلاح حروف ترقی کردن در صنایع است آنرا بدون اصلاح حروف بطورهای دیگر هم می شود تحصیل کرد ؟ چنانکه صنایع عمده مانند تلگراف و قواعد و فنون لشکری را با وجود استعمال حروف حاضر یاد گرفته ایم سایر صنایع را بهمان طور ممکن است تحصیل نمایم اینهمه ترقیات که در اهالی چین و ژاپون دیده می شود از تغییر حروفات نشده است زیرا اهالی مذکور تا کنون حروف هزار ساله خودشانرا تغییر نداده اند) وسیع میکنند که از این قبیل دلایل دیگر نیز پیدا نموده در این مقام بیاورند .

چون ما اساسا مکتوب مذکور را ترجمه

و همراهی خود ما را در باب اصلاح حروف بیان و این فکر و نیات مقدس و بانس در نهایت خوبی تلقی نموده ایم لهذا برای اثبات آن حاجت بنوشتن تفصیلات نیست . ولی در مقابل اعتراض پاره اشخاص که صاحبان افکار بلند هستند و دلیل اعتراض ایشانرا اجالا ذکر نمودیم لازم و مناسب دیدیم پاره اطلاعات و ایضاحات را در اینجا عرض نماییم .

هر گاه تصدیق و تسلیم کرده شود که صفت ناطقیت از بزرگترین مایه الامتیاز عالم انسانیت است آنوقت مسلم و مصدق خواهد شد که توسعه دایره استعداد ناطقیت و ترقیات انسانیه و کالات مدنیه مان نیز لازم می آید . زیرا چنانکه بدیهیات را تصدیق و تسلیم نمودن ضروری است از مسلم و مصدق داشتن این فقره نیز ناگزیری حاصل می آید . چون حقیقت مطلبی که اساسا ثابت شد مقام و صفت بداهت را میکبرد در تصدیق بداهت هم بطور قطعی اعتراض مسوع و بذیر فیه نمی شود چون دنیا امروز چنان نیست که از قطعات و گوشه و کنار آن جایی غیر معلوم باشد . همچنین وضع و اطوار هیچ ملتی امروز مجهول نیست . زیرا ملتانی که جزئی ترقی کرده اند چنان است که همه جای دنیا را دیده و وضع و عادات هر ملت حتی و حشبان را نیز تحقیق و رسیدگی نموده اند . از نتایج این تحقیقات بداهت دیده می شود آنانکه دایره استعداد ناطقیت خودشانرا وسعت داده بهر درجه که در تسهیل اسباب وسعت و انبساط ناطقیت پیش افزاده اند بهمان درجه چه بهتهای ترقی پرور و بزرگ و با اعتبار تشکیل نموده بهمان نسبتها در دایره آن چه آنها اعتبار ترقی حاصل نموده اند . امروز ترقیات مدنیه انگلیس و فرانسه در تمام عالم انتشار یافته است و اشخاص کامل مثل (وولترها) و (شکسپیرها) را همه مردمان دنیا بخودشان مانند هم شهری و هم وطن میدانند سبب آن چیست ؟ چون زبان انگلیس و فرانسه علاوه بر اینکه در حدود ملیت خودشان ترقیات فوق العاده نموده اند همه اطراف دنیا نیز سرایت کرده جهانرا فرا گرفته است . اینکه مایه الامتیاز انسان را در صفت ناطقیت او جستجو و پیدا میکنند علتش چیست ؟ بلاشبهه مقصود از ناطقیت عمده تعاطی افکار و جذب قلوب است . بنابراین میتوان گفت که ناطقیت واسطه یکنانه شرکت مساعی انسانها و محصول مساعی آنهاست . در اینصورت کسانی که بکدی بگریز

شناخته با هم دیگر تعاطی افکار و جذب قلوب میکنند هر قدر بیشتر باشند محصول مساعی مشترک آنان نیز بهمان درجه قوت پیدا کرده بهمان نسبت بزرگ و سودمند میشود که در این فقرات هیچ جای شبهه و تردیدی نیست .

تی کسانی که منسوب بیک ملتی هستند علاوه بر اینکه صفت ناطقیت را که مایه امتیاز انسان است در میان خودشان تعمیم داده اسباب سهولت آنرا فراهم می آورند با سایر ملتها نیز صفت جلیل اشترک طبیعی و مدنی خودشانرا قوت داده اساس آنرا محکم میکنند . یعنی در صورتیکه ملتهای بان هم دیگر را یاد بگیرند در عالم ترقیات بشریه منافع فوق الحد آنرا با هیچ گونه منافع برابر نتوان گرفت .

اگر چه قلم عجز رقم ما این نکات را که در نهایت سرعت بخر بر آورد اعترافی دارد که قابل اهمیت در نظر صاحبان افکار بلند نخواهد شد با همه اینها هر گاه از راه لطف در نظر ایشان اهمیت حاصل نماید حق الانصاف دیده می شود که مقصود جناب صاحب امضای کاغذ از اصلاح حروف تنها عبارت از یاد گرفتن صنایع و ترقیات نیست که شکر بهیئت پیر فروخته شود بل صاحب کاغذ را مقصود از ساده نوشتن بیانات و محاسبات خود در این باب آن بوده است که این افکار در نزد عوام نیز موقع حسن قبول یافته تعمیم حاصل نماید . در مقابل افکار تعصب آمیز که وجود آنرا در عالم اسلامیت ایدا تصور نمیخواهیم بکنیم درجه احتیاجات ما را در باب کاغذ قرآن شریف و در حین قرائت آن استعمال عینک را بملاحظه ضعف بصروسایر اینگونه چیزها را که معمولات قرنک است و از فرنگستان می آید خوب مثال آورده است و بایما و اشاره نیک میفهماند چون درجه احتیاج چنان بفرنگستان باغراتب رسیده است دیگر در جایجا نمودن تمامی ما محتاج خودمان اظهار تعصب نمودن بیجا است . هر گاه دقت کرده شود خیلی امثال این چیزها پیدا می شود مثلا عامه که علامت فضیلت و زینت سر اینتهاج علمای ملتشان است آیا کار فرنگ نیست ؟ ولی چنانکه در مقدمه مطلب عرض نمودیم ما من غیر حسد و بغیز تمام در نزد افکار بلند و مطامع کندگان اخبار نامه خودمان در مقابل اینگونه ساده و نزدیک بفهم عموم نوشتن صاحب کاغذ و بقصد اینکه جهات دقیق مطلب را نیز بنظر صاحبان فضل و عرفان بیآوریم صفت ناطقیت را اساس مطلب قرار داده فراهم نمودن اسباب

تسهیل و وسع نمودیم . اکنون ناطقیت مان چیست ؟ اینهمه ترقیات که سخن خود را اورساییده ام او میکوید ما را واستفهام را و منحصر نمایم سخن را که ما را و همچنین سخن و بفهمیم . شده است بگویم باخلاف مایه مکر باصصلاح هم بجزاز حروف باوضع حا مادر راه یاد کرد پس از یاد گرفتن خواندن و نوشتن عصر و فاضل این اهالی اروپا این طفل نو آموزی بناطقه علما و آ که عمرهای ما و نوشتن صرف و معرفت و هنر و بخواهیم این عا و پنج سال او را نمایم پس عمر استفاده نمودن چون کوتاه و بد که بموقع بحث ایام آینده مادر و مستور است و طول عمر روزمان شخصی که سی در راه تحصیل خود را برای گذشته مساعد میباشد .

تسهیل و وسعت و انبساط آن را هدف مقصود اتخاذ نمودیم .
 اکنون سؤال میکنیم در باره وسعت و انبساط ناطقیت مان وسیله بجز از حروف و اصلاح آن چیست ؟ بدیهی است که مقصود مان در مقابل این همه ترقیات زمان حاضر از ناطقیت تنها آن نیست که سخن خود را بکسی که در نزد ما است بگوش او رسانیده مطلب را باو بفهمانیم باینکه هر چه او میگوید ما شنیده و فهمیده باشیم و این افهام و استفهام را هم تنها زمان وقوع محاوره مخصوص و مختصر نماییم . بل مقصود مان این است که سخنی را که ما میگوییم همه دنیا بشنود و بفهمد و همچنین سخنی را که همه دنیا میگویند ما شنیده و بفهمیم . سخنی را که از چند قرن پیش گفته شده است بگوش ما برسد و سخنی را که ما میگوییم باخلاف مایاد کار بماند . و این نیز ممکن نمی شود مگر با اصلاح خط و کتابت مقابح خط و کتابت هم بجزاز حروف چیست ؟

با وضع حاضر حروف و زبان عزیزترین زمان عمر مادر راه یاد گرفتن این مقابح ضایع می شود . پس از یاد گرفتن آن مقابح یعنی بعد از آنکه جزئی خواندن و نوشتن را یاد گرفتیم خود مان را و حید عصر و فاضل ایام می پنداریم . حال آنکه در مقابل اهالی اروپا این فضل خود پسند ما بمثابه ناطقیت طفل نو آموزی هم گرفته نمی شود . ناچه رسد بنطقه علما و آدبای آنان . زیرا ما از زمان تحصیل را که عمرهای ما مساعد است تنها در راه خواندن و نوشتن صرف نموده برای تحصیل علوم و کمال و معرفت و هز دیگر وقت باقی نمی ماند . هر گاه ما بخواهیم این علوم و کمال و هز را یاد بگیریم اقلای و پنج سال اوائل عمر مانرا باید در آن راه صرف نماییم پس عمر عقب مانده مشکوک است که برای استفاده نمودن از علوم مکنسه کافی و وافی باشد . چون کوتاه و دراز بودن عمر از آن مطالب نیست که بموقع بحث و مذاکره آورده شود زیرا چون ایام آینده مادر زیر پرده ظلمت و شک مجهول و مستور است و هیچ کس را ممکن نیست که حقیقت طول عمر و زمان آنرا تخمین و معین نماید بنا بر این شخصی که سی و پنج سال اوقات عزیز عمر خود را در راه تحصیل کالات صرف نموده است باقی عمر خود را برای استفاده نمودن از تحصیلات زمان گذشته مساعد دانستن در نزد او مطلق مشکوک میباشد .

بجهت رفع این حالات بسیار نا کوار تصویری بهتر و سودمند تر بجز از اصلاح حروف بنظر نمی آید زیرا برای حصول مقصود تغییر حروف خود چاره کافی است . ولی جای تأسف این است که تاکنون کسی از بزرگان ملت اقدام باین کار بسیار عمده نموده است . انصاف باید نمود در صورتیکه سایرین خواندن و نوشتن را در ششماه یاد میگیرند ما چرا باید شش سال در سران عمر خود را تلف نماییم . در حالیکه خواندن و نوشتن (تنها در باره عثمانیان) اقلا سبب اتحاد افکار ده ملیون ترک تواند شد بجهت دلیل تنبلی نموده در این وضع که در صدی پنج نفر مان خواندن و نوشتن را بزور میدانند بمانیم . وقتیکه تحصیل خواندن و نوشتن در ششماه ممکن بشود اولاً در باره ترقیات مدنی افکار و نیات ده ملیون عثمانی را یکی کرده نتایج خوب از آنجهت حاصل می شود . ثانیاً بقدر هفت و هشت ملیون سایر اقوام مسلمانان را که تابع دین مبین اسلام هستند با عثمانیها یکی کرده بمقدار اول میافزاید که این یکی سبب توسیع دایره اتحاد و اتفاق اقوام متفرقه اسلام می گردد . ثالثاً بقدر هفت و هشت ملیون نفس غیر مسلم را که با عثمانیها آمیزش دارند ولی بمناسبت ندانستن حروف و لغات عثمانی بکلی از ایشان دوری جسته و یکنانه مانده اند آنانرا نیز داخل دایره همین اتفاق میکنند . آنوقت در واقع ملتی که دارای بیست و پنج ملیون نفس باشد می شویم سهل است که بتناسبت آسانی حروف زبان خود مان را هم در افواه سایر ملل نیز انتشار بدهیم . هر گاه تنها همین فوائد عمده را که اجالا ذکر شد بدیده انصاف به بینیم هیچ عاقلی تصور نمی شود که در مقام مخالفت اصلاح حروف بر آید و مانع این نیات باشد و مقصود مقدس گردد . از فتوای علمای عظام ایران ثابت می شود که از اصلاح حروف خللی در آیین و مذهب وارد نتواند شد . هر گاه مقتضی شود علمای محترم اهل سنت نیز رای و فتوای خود شانرا البته در این باب بیان می نمایند . در صورتیکه برای حصول این مقصود از جانب سلاطین با تمکین اسلام امر و اراده صادر بشود یقیناً بکمال سهل و آسانی این مقصود از قوه بفعال می آید .

عالیجاه سید حسن افندی مرغنی از چندی بانظر طرف سمت قونسولگری دولت علیه ایران در (دیسپات) داشت و در خدمات مرجوعه خود اظهار استقامت و در سستکاری نموده بود لهذا

از جانب دولت مشارالیه با عطا یك قطعه نشان شیر و خورشید از درجه چهارم و لقب بیکی سر بلند و مباهی گردیده است .

خارجیه

بوجوب اطلاعاتی که حاصل نمودیم جناب کونت زاووسکی سفیر دولت اوستریا مقیم طهران از جانب دولت مشارالیه باو بن احضار شده است . در هنگام غیبت سفیر مشارالیه نایب اول سفارت مشارالیه سمت مصلحت گذاری را در دربار دولت علیه ایران خواهد داشت .

اخبارنامه (پوپلیک اوپینون) درباره بعضی از اعتقادات باطله اهالی چین ققرات ذیل را مینویسد .

چانچونام خاقان چین که مؤسس اساس سلطنت و سرسلسله خانواده پادشاهان حالایی چین است در چین جلوس خود در بانچه معبد (چانچه سو) نام که در سمت غربی شهر (پکین) که اکنون پای تخت چین است درختی کاشته است . باعتقاد سلاطین چین تا آن درخت از آفات محفوظ و ترو تازه باشد سلطنت چین در خانواده خاقان مذکور برقرار خواهد بود .

اگر چه بقا و عمر سبزی درخت مذکور از اکنون معلوم است که تا چند کاهی باقی خواهد بود ولی معتقدات غریبتر از این نیز در باره درخت مذکور دارند چنانکه از شاخهای تازه درخت مذکور که باقتضای موسم ربیع رویده می شود هر گاه یکی خشک بشود این را علامت وفات یکی از شاهزادگان چین میدانند . و همچنین رویدن شاخهای تازه را آثار تولد اولادی از صلب خاقان چین می شمارند .

بنا بر این نوع و طراوت هر کدام از شاخهای مذکور دلیل صحت مزاج مولودی که با آن شاخ نسبت داده شده است معتقد آنان است و عکس این حال را سبب عدم صحت بدن آن مولود اعتقاد میکنند . همچنین ملاحظیات خاقان حالایی چین بالطبع ناگزیر است از اینکه پیوسته شاخها که مخصوص و متعلق بخود شان است و بقا و طراوت او را سبب

حیات و صحت مزاج خود میداند از نظر اعتنای خود دور نکرده مراقب و مواظب تروتازهی آن باشد .

اعتقاد مذکور تنها مختصر بسلاطین چین و خانواده ایشان نیست بل اهالی نیز در باره آن درخت فوق العاده حرمت و رعایت میکنند و از مسافتهای بسیار دور بکمال خواهش زیارت آن میآیند . يك قاعده غربی دیگر هم در خانواده خواقین چین این است که هر دکان خانواده سلاطین را دفن نمیکند در جاهای (حالیین) و (وتانغه لین) نام گذاشته اهالی از هر طرف زیارت مدفن ایشان برآمده برای حصول حوائج خودشان نذرها آورده قربانها ذبح میکنند .

اورد یکونفیلد رئیس وکلای سابق انگلستان کاغذی باخبرنامه (پتی رورنال) منطبقه باریس فرستاده بود ترجمه آنرا مناسب دیدیم در اینجا نقل نماییم .

ترجمه مکتوب

آقای منشی

در نسخه روز دوشنبه گذشته در اخبارنامه کرامی شما در باره روابط و مناسبات دربار انگلستان با فرانسه که در زیر ریاست بنده بود مقاله سودمندی خواندم . چون مقاله آنجناب بجهت رفع باره سوءظن که عوم را در این باب حاصل شده است بیکدرجه

از ترجمه حکایه تالک

مردمان کیست . یکی در جواب گفت پادشاهی است که از عدل و سیاستش رعایا در امن و اطاعت باشند و از بیم و سطوتش دشمنان در اندیشه و وحشت . و بعضی گفتند شخصی صاحب ثروتی است که ائمت زندگانی و اسباب آمالش از هر جهت فراهم و آماده باشد . و برخی گفتند مرد بی بضاعتی است که از فرزانشی خویش را پای بندمال و عیال نکرده و کردن بقصد اطاعت هیچ حاکی نهاده باشد و روزگار خود را در سیاحت اقلیم و بلدان بگذارد . جعی گفتند درویش بیابانی است که در پیشها ساکن شده از تیشه جور حکام و احتساب مملکتی آسوده گشته از محنته لوازم احتشام و نجهل بهبود بجزیره دنیا فارغ باشد . فوجی گفتند اسیری است که از قید اسیری جسته و از بند بندگی و عقوبت رسته باشد در این صورت آزادی و وارستگی او فوق آزادی و وارستگیهاست .

سودمند بود بنابراین آنجناب را بهمین ملاحظه تبریک میکنم . ولی بعضی مواد آن مقاله چون در نظر بنده ناقص مینماید مناسب دانستم که مواد ناقصه را تمام نموده در آتیاب ایضاحات لازم را بیان نمایم

(اولا) میگویند دربار انگلیس در خصوص مسئله شرق با فرانسه همراهی نمود . در جواب میگویم هرگاه مقصود از مسئله شرق مسئله ایست که در میان دولتین عثمانی و روس واقع شده است در آنوقت دولت فرانسه عدم مداخله خود را در آتیاب بطور قطعی اعلان نموده مارا (یعنی دربار انگلستان را) دانسته و فهمیده تنها گذاشت .

هرگاه مقصود از مسئله شرق عموم مسائل مشرق زمین است در این خصوص هم بجز از مسئله مصر چیزی غمده و مهمی که محتاج اتفاق و همراهی ما باشد در میان نبود که در آن مسئله نیز ما کمال همراهی و اتفاق با دولت فرانسه نمودیم سهل است که در بسیاری از مواد عمده ان تابع رای فرانسه شدیم .

(ثانیا) میگویند دربار ما (انگلستان) مانع از حصول اتفاق در میان دولتین فرانسه و روس شد . در جواب میگویم که ماهیچ وقت با وورات در بار فرانسه در از یاد روابط دوستانه و حصول اتفاق دولتین مشارالیهما مداخله نموده مانع اتحاد

و اتفاقشان نشدیم . هرگاه مناسبات فرانسه را با سایر دولت میگویند که موجب مداخله ما شده است اگر هست مناسبات دولتین المان و فرانسه خواهد بود که در آتیاب نیز ما بکمال دور اندیشی و تأمل رفتار نموده بی ملاحظه خیر و منفعت طرفین تکلیفی نکرده قدمی بیش نگذاشته ایم و باده و پراهن میتوانم اثبات تمام که در باب مناسبات المان و فرانسه ما از هیچ کدام هوا خواهی ننموده بل پیوسته منافع طرفین را منظور داشته ایم .

(ثالثا) اظهار داشته اند که در مسئله حدود یونان ما حکومت فرانسه را تنها گذاشته تکالیف فرانسه را ترویج نموده در این مدت دور و دراز سبب تأخیر انجام یافتن مسئله مذکور شده ایم . در جواب میگویم کسانیکه در داخل کار و باخبر از مسئله حدود یونان بودند میدانند که مسئله مذکور بجهت مرز بکو نکره برلین عرض و چگونگی مطرح مذاکره شده بجهت درجه در کونگره پیش برده شده است چنانکه همه اینها از مندرجات (پروتوکولها) نیز معلوم می شود . اینکه در مکالمات و مذاکرات خصوصی در مسئله یونان با فرانسه همراهی نمودیم اسباب و علل آن هم در نزد کار آگاهان پوشیده نیست . چنانکه ما در اول گفتیم باز میگویم مسئله حدود یونان را در آغاز کج گرفتند و کج فهمیدند و کج معنا دادند و ناقص تمام نمودند .

گفت کسی است که دوست ندارد . یکی گفت شخصی است که فرزند ناخلف و اولاد غیر صلح دارد . مرد خرد مندی از مردم (لسوس) چنین گفت بد بخت ترین مردمان آن است که خود را بد بخت بشمارد و در بخت و مسکنت صابر و شاکر نباشد . زیرا که چون صبوری پیشه نکنند و شکیبایی پیش نگیرند روز بروز بواسطه اضطراب و شتاب در بدبختی خود بکوشند مانند غریق که هر چند بیشتر دست و پا زند بیشتر بهلاکت رسد . در این سخن اهل جمع بگمان آنکه بواسطه این جواب با صواب آن جوان کوی غلبه از میان همکنان خواهد بود زبان بحسین وی کشوند پس رای مرا در این باب جو یا شدند موافق گفتند مشور که مکرر شنیده بودم جواب دادم که بدبخت ترین مردمان سلطانی است که از روی پیداد خوش بختی و عزت خویش را در ذلت و بدبختی رعیت بداند و بدان سبب پیوسته در بدبختی خود کوشد

کروهی گفت کسی که از بجهان فانی در گذرد و از جمع علایق دنیوی و قیودات زندگی باز رهد . همینکه نوبت سخن بمن رسد چون مکرر از (منور) شنیده بودم بدون تأمل جواب دادم که آزادترین مردمان آنست که در عین اسیری و گرفتاری آزاده در کمال بستگی رشته علایق را گسسته در هر مقام و در هر احوال از جمع قیودات و ارسته و بی باک و پیوسته از خدا و نفس خویش اندیشناک باشد . خلاصه آزاد حقیقی آن است که سر بکند خوف و خواهش نکند و جز نظریق اطاعت حق و احکام مطلق نسپارد . پس آن پیر مردان تبسم کنان بیکدیگر نظر کرده بحیرت اندر شدند زیرا که جواب مرا با کلام (مینوس) مطابق یافتند . مسئله دوم این بود که بدبخت ترین مردمان کیست . هر يك از اهل جمع بفرآخور فطانت خود سخنی گفتند و رایی زدند . یکی گفت مردی است که قلیل المال و علیل المزاج و عریم الاعتیار باشد . دیگری

(رابعا) ماعهدنامه قبر بستیم که بجز مداخله دراصد حق منحصر بد سبب عهده مفصل نشر و است که حقیقت کردید . علاو و اعتراض در اصلاحات ممالک آن میگویم که فر آنجا کارهای ش انچهها کناره پیش خواهد کرد آن نیامدیم که فر نمایم . گذشته از برلین وضع مما همراهی نمود منسلب شد که به معاونت فعلی ناچار بولیتیکی گرفتیم .

از عدم بصیرت در زحمت و کد نداند و تشخیر در دخیوش کویان و مدها راه یافته خلاف و دهند . پس نفس خود آید لذت نی مسافر تقوی شخص بدبخت سزاوار است کرده روز نیز توفیق ابدی بخود میدارد .

(رابعاً) در مقاله مذکوره میگوید .
 ماعهدنامه قبریس را بادول عثمانی باین نیت
 بستیم که بجز دولت انگلیس هیچ دولت را حق
 مداخله در اصلاحات ممالک عثمانی باقی نماند و این
 حق منحصر بدولت انگلیس باشد .

سبب عهدنامه قبریس مقرر است که بالواجب
 مفصل نشر و بنظر گاه عموم رسانیده شود بدین
 است که حقیقت حال اوقت بشما نیز معلوم خواهد
 گردید . علاوه بر این چون اساس مسئله وجای سخن
 و اعتراض در باب انحصار حق مداخله درباره
 اصلاحات ممالک عثمانی بانگلستان است در جواب
 آن میگویم که فرانسه بطور رسمی بما اطلاع داد
 که از کارهای شرق و غرب و مداخله در امورات
 آنجاها کثرت جوئی نموده خود بولایتک مستقیمی
 پیش خواهد گرفت و کرنه ماهیج وقت در صدد
 آن نیامدیم که فرانسه را از مداخله باین کارها منع
 نمایم .

گذشته از آن چون فرانسه در اثنای کونکرت
 برلین وضع مامشات و بی طرفی اظهار نموده از ما
 همراهی نمود لهذا امید ما بکلی از فرانسه
 منسلب شد که بعد از مصالحه از فرانسه در هیچ کار
 معاونت فعلی درباره ما ظاهر نخواهد گردید مانیر
 ناچار بولایتکی مخصوص برای خود مان پیش
 گرفتیم .

از عدم بصیرت بدام خطر افتاده روزگارش
 در زحمت و کدورت گذرد . چون علت خود را
 نداند و تشخیص مرض نتواند در مداوا و درمان
 درد خویش باز ماند . زیرا که فریفته مزاج
 کویان و مدهائنه سرایان کشته و غداران در خضرش
 راه یافته حقیقت مطالب و راستی را در اباس
 خلاف و دروغ پوشیده در نظرش جلوه
 دهند . پس پیوسته در جنگ تمدنی و آزار هوای
 نفس خود اسیر مانده از تدبیر کار خویش عاجز
 آینده لذت نیکی و عدالت را چشیده باشد و نه از
 مسافرت قوی شربت هروت کشیده پس چنین
 شخص بدبخت ترین اهل روزگار و مر این بدبختی را
 سزاوار است همیشه در تنصیب و تلف خود تعجیل
 کرده روز بروز بدبختیش در تزیاید آید و خسداوند
 نیز توفیق خود را برداشته برای استعداد سیاست
 ابدی بخودش وا گذاشته اسباب آمالش را آماده
 میدارد . همه اهل مجمع کفتار مر استوده اقرار

باهمه اینها پس از آن هر گونه تکالیفی که از
 جانب حکومت فرانسه بمیان آورده شده است در تدقیق
 و قبول و رسیدگی آنها هیچوقت استغنا و ایستادگی
 ننموده ایم .

این است که نامهای نقاط چهار گانه مقاله
 آنجناب را بیکان بیکان شمرده نتوانستیم از بیان حقیقت
 حال خودداری نمایم .

هیچ جای اشتباه و تردید نیست که این بیانات
 بنده در نزد آنجناب و سایر اشخاص حق شناس مقارن
 صحت دیده شده موقع حسن قبول خواهد یافت .
 در هر حال اثبات این مدعا را بدلائل واضح و برهین
 کافیه میتوان نمود .

علی ای حال مسائل حاضره مقتضی آن است
 که پیوسته در میان دولتین فرانسه و انگلیس اساس
 اتفاق و اتحاد محکم گردد . لهذا امیدواریم که از
 طرفین در باب ازدیاد مناسبات دوستانه بذل اهتمام
 و اقدامات بشود . خلاصه وضع زمان آینده را
 از حال تعیین نمودن محال و ممتنع است .

پور یسوف نام روس از تاجران شهر مسکو
 بدآورده بویس چند نفر را نشان داده گفته است
 که از اعضای جمعیت فساد هستند باین اشخاص
 مذکور از جانب بویس گرفتار و بر سر استنطاق

کردند که من بآن مرد خرمنند (لیبوسی) غالب
 آدمم و پیران نیز آشکار کردند که جواب من با کلام
 مینوس موافقت و قول من با مقال او مطابقت دارد .
 مسئله سوم آن بود که کدام یک از دو پادشاه
 بدیکری مقدم است و رجحان دارد . یکی گفت
 پادشاهی که دلیر و شجاع و جنگ آور و غالب
 و در جنگ وجدال کار آزموده و نامطلوب باشد .
 دیگری پادشاهی که از کار کارزار و رموز رزم بیخبر
 بوده از لشکر کشتی و سپه آرای بیگانه ولی در احساب
 مملکتی و ضبط و نسق ولایت داری و در حفظ آیین
 مصالحه با معرفت و کامل باشد . اکثری جواب
 دادند که پادشاه کینه خواه و سلطان جنگجو مقدم
 است . زیرا که چه بکار آید سلطانی که در اوقات
 مصالحه و متار که بر آداب حکمرانی عارف باشد ولی
 در هنگام ضرورت مملکت را از شر دشمنان حراست
 نتواند کرد بیکانگان بر ملکش استیلا یافته
 مردمش را با سیری بزند بعضی گفتند که پادشاه

و محاکمه آورده شده بعد از چندی بری الذمه بودن
 آنان در نزد محکمه ثابت شده معلوم میگردد که تاجر
 مومی البه محض بجهت اغراض نفسانی آنان را افترا
 نموده متهم داشته است . لهذا خود او را در ثانی
 محاکمه و از جانب محکمه بکیفر سه سال نفی و اخراج
 بلد در باره او مجازات قرار داده می شود .

اخبار نامهای روس قرارداد محکمه را در باره
 آنگونه اشخاصی که از جهت اغراض نفسانی
 و بملاحظه منافع شخصی مرتکب اینگونه
 جاسوسی و غزازی میشوند در س عبرت خوبی
 دانسته از رفتار حکومت اظهار امتنان و خشنودی
 می نمایند .

وزیر معارف فرانسه تصور داشته است که سه
 نفر سیاح را برای اجرای تبلیغات فنی بجهت سه گانه
 کره زمین بفرستد . لهذا بمجلس مبعوثان فرانسه
 تکلیف نموده است که پنج هزار لیر برای فرانسه برای
 مخارج سیاحان مذکور تخصیص نماید . از سیاحان
 مذکور یکی (مسیو کیروو) نام شخص است .
 مومی البه بسیاحت امر یک جنوبی مأمور شده است
 چون سیاح مومی البه پیشتر سمتهای شرق و غرب
 قطعه مذکور را سیاحت کرده بوده است این بار نیز
 سمتهای جنوب و شمال قطعه مذکور را سیاحت
 خواهد نمود .

صلح اندیش راجح است زیرا که همیشه از جنگ
 وجدال اندیشه کرده رسم حزم و احتیاط را فرو
 نکذاشته مملکت را از شر دشمنان محفوظ میدارد
 و پیوسته علاج واقعه را قبل از وقوع می پردازد .
 برخی گفتند که پادشاه دلیر و فیروز مند همیشه در
 صد دزدیاد اشتهار اهل مملکت و اعتبار رعیت است
 و بواسطه شجاعت و فتوحات رعایای خود را
 در میان جهانبان مباحی و سر بلند سازد تا بر جمع
 طوایف برتری جویند و مهتری نمایند برخلاف
 پادشاه صلح اندیش و جبان که پیوسته رعیت
 و اهل مملکت خود را در میان سایر ملل منقعل
 و شرمسار و فرین ننگ و عار دارد . پس از من
 جواب خواستند . چنین گفتیم سلطانی که سلطنتش
 بسته بر صلح تنها یا جنگ محض باشد و در حکمرانی
 جامع این دو مرتبه نباشد در سلطنت کمال نقصان را
 دارد ولی اگر پادشاهی را که بجز جنگجویی نداند
 (باقی دارد)

اعلان LOTERIE.

لوتری

درفرنکستان اقسام لوتری و قرعه بخت کشیده میشود این روزها در شهر هامبورگ المان دوباره یک لوتری نقدی تأسیس شده خواهش کرده اند ما هم اعلان نماییم . و تفصیل ذیل را از قول اعلان کننده می نویسیم .

لوتری (قسم ثانی)

مبلغی که برای لوتری در شهر (هامبورگ) جمع شده است برخصت حکومت المان است در تقسیم بلیتهای آن و در حین کشیدن قرعه آن حکومت المان نظارت کرده در رسانیدن مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید کفالت دارد بدین واسطه بدیهی است که حبله و تفلیجی نمی شود مقدار بلیتهای (لوتری) که این بار قسمت خواهد شد هشتاد و شش هزار است که از جمله مقدار مذکور باسم چهل و نه هزار بلیت بطور مطلق قرعه بیرون خواهد آمد

حصه بلیت نمره اول لوتری ۵۰۰۰۰۰ فرانک است یعنی تقریباً ۲۰۷۴۵ لیرای عثمانی قرعه باقی نمره هاهم بقرار ذیل خواهد شد .

عدد بلیت	فرانک	میزان
۱	۳۱۲۵۰۰	۳۱۲۵۰۰
۱	۱۸۷۵۰۰	۱۸۷۵۰۰
۱	۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
۱	۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰
۱	۶۲۵۰۰	۶۲۵۰۰
۲	۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۲	۳۷۵۰۰	۷۵۰۰۰
۵	۳۱۲۵۰	۱۵۶۲۵۰
۲	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰
۱۲	۱۸۷۵۰	۲۲۵۰۰۰
۱	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۲۴	۱۲۵۰۰	۳۰۰۰۰۰
۴	۱۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
۳	۷۵۰۰	۲۲۵۰۰
۵۲	۶۲۵۰	۳۲۵۰۰۰
۶	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰
۶۸	۳۷۵۰	۲۵۰۰۰۰
۲۱۴	۲۵۰۰	۵۳۵۰۰۰
۱۰	۱۸۷۵	۱۸۷۵۰
۲	۱۵۰۰	۳۰۰۰
۵۳۱	۱۲۵۰	۶۶۳۷۵۰
۶۷۳	۶۲۵	۴۲۰۶۲۵
۹۵۰	۳۷۵	۳۵۶۲۵۰
و غیره و غیره که چها بلیت خواهد شد .	۴۵۲۰۰	

مبلغی که باسم صاحب قرعه درمی آید با اطلاع حکومت المان سکه زربلاتاخر بصاحبش رسانیده خواهد شد . چون فروش بلیتهای مذکور در قیمت اصلی بمحواله شده است لهذا بقیت ذیل بطالبان آنها فروخته خواهد شد

بلیت تمام

۲۲- فرانک

نصف بلیت

۱۱-۲۵ فرانک

مبلغ مذکور با بانک نوت فرانسه و یا بانک بیانکنهای انگلیس و فرانسه و المان پرات داده شود اجرت از جانب مشتری پاداده خواهد شد .

در حائیکه اجرت بلیت فرستاده شده وجه بمارسید بلیت آن را که دارای آرهای دولت المان است بصاحبش فرستاده خواهد شد و همچنین نقشه پروگرام و بعد از کشیده شدن قرعه جدول نمره هائی را که بیرون آمده است بمشتریها خواهیم فرستاد علاوه بر اینها نمره هائی را که در آمده است بواسطه روزنامه های اسلامبول نیز اعلان خواهیم کرد اهالی مملکت عثمانیه را که تا کنون در باره ما اظهار حسن توجه کرده اند تشکر کرده عرض میکنم که بعد از این هم خدمتی را که در اینباب ما رجوع میکنند در اجرای آن اهتمام خواهیم کرد .

بجهت اینکه بکشیدن قرعه ها در ۹ ماه جزیران فرنگی سال ۱۸۸۰ آغاز کرده خواهد شد باید بوسیله اولین سپارشهای خودشانرا بمابلیغ بکشند .

کاغذ هائی را که بمخواهند فرستاد بدین عنوان باید فرستاده شود .

در شهر هامبورگ در شعبه مرکزی اداره (لوتری) باینظال و شرکای او برسد .

Ienthal et Cie
(Allemagne)Hamburg

و نیز کاغذ هائی را که بمابفرستند باید بزبان فرانسه یا انگلیس یا المان یا ایتالی نوشته شود . کاغذی که از اسلامبول بمهامبورگ فرستاده میشود در ظرف ۱۸۰ ساعت بمخواهد رسید .

Sincer Bureau d'annonces Hamburg.

طاهر

سیاح دوم (مسیولون کوهون) نام دارد که قطعات سوریه و اناتولی را سیاحت خواهد کرد .

سیاح سوم (مسیولون فاری) است سیاحت آسیای میانی معین شده است . مومی الیه پیش از این یکبار دیگر نیز آنجاها را سیاحت نموده در بالای رودخانه (سیحون) در کوههای (پامیر) باره قبائل و عشایر را دیده است که لون و سیایشان شباهت کلی با اهالی انگلیس و فرانسه داشته است . بنابراین سیاح مومی الیه این بار موافق فن منشأ اقوام وضع و عادات قبایل مذکور را دقت و رسیدگی خواهد نمود .

عالمجناب عمده التجار حاجی ملا حسن صاحب واعظ تاجر صفهائی مقیم بندر ملومین ماچین کاغذی باداره اختر نوشته از تاسیس و اقدامات (انجمن حسینی) اظهار شرف و خوشوقتی نموده بیانات بسیار خوب و مؤثر در ان مقام آورده ضمناً عادل یکصد فروش رایج اسلامبول نیز وجه برای داده شدن بصندوق انجمن حسینی ارسال داشته است لهذا مبلغ مذکور بانجمن تبلیغ و قبض رسید مطبوع آنرا نیز گرفته خدمت ایشان روانه خواهیم نمود . بعد از این هر کس از صاحبان همت و خیرخواهان ملت و انسانیت که در صفحات دور دست مانند ممالک محروسه ایران و خطه وسیعه هندوستان هستند و بمخواهند مبلغی بطور اعانت بانجمن حسینی ارسال نمایند برای سهولت مراجعت ایشان ممکن است که وجه اعانه را بواسطه اداره اختر بانجمن بفرستند و اداره نیز وجه را بامین صندوق تسلیم و قبض رسید آنرا گرفته بصاحب آن ارسال نماید .

رسید وجه اختر

هفته گذشته توسط پوست هند وستان عمده التجار و الاعیان حاجی محمد هادی صاحب تاجر کابلی از بندر ملومین ماچین مبلغ چهل و پنج روپی از بابت وجه سه ساله های پیش که اختر بجهت غفران پناه حاجی سعید حسین تاجر اصفهائی فرستاده می شد و نیز مبلغ پانزده روپی از بابت وجه سال ۱۲۹۷ که بجهت خود حاجی معزی ارسال می شود فرستاده بودند باداره اختر رسیده موجب کمال امتنان از ایشان گردید .

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .

اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نیکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۱۶ جمادی الاخره سنه ۱۲۹۷
۱۴ مایس رومی و ۲۶ ماه مه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
مالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روی نقره
مالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
مالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است :

این نامه زهر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشته کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرامها

از لندن ۹ جمادی الاخره اخبار نامه
دبلی تلگراف میگوید . در میان دولتها مذاکرات
می شود که هرگاه از جانب بابعالی در باب انجام
دادن مسئله حدود قره طاغ اقدامات مشترکه
دولت را جواب رد داده شود کدام مسلك بولینیک
باید پیش گرفته شود .

از واشینگتون ایضا از جانب رئیس
جمهوری ممالک محتمه امریک قرار داده شده است
که (مسیومایار) سفیر جمهوری مشارالها مقیم
اسلامبول بوزارت عموم پوستانهای امریک معین
بشود .

از پاریس ایضا مقدار عمده
و مر دوران که در سمت شمالی ممالک فرانسه دست از کار
کشیده بودند روز بروز کمتر می شود . در شهرهای
(ریس) و (روبه) بسیاری از آنان بمرکار
خود رفته آغاز بکار نموده اند .

از لندن ۱۰ جمادی الاخره امروز
علیا حضرت ملکه انگلستان در پارلمنت خطابه
خواهد خواند . میگویند خلاصه خطابه علیا
حضرت مشارالها عبارت از این خواهد شد که
مقصود دولت انگلیس این است که در باب اجرای
تمامی احکام عهدنامه برلین در میان همه دولتها
مسلك مشترکی پیش گرفته شود . و نیز بیان خواهد
نمود که در افغانستان امنیت و آسایش کامل حاصل
گردیده است .

از بیابضا عبدالرحمن خان
بطور قطعی بیان نموده است که ابتدا برضد
انگلیسها نبوده است و نخواهد بود و جمعیت
افغان را که در دور خود جمع شده بودند پراکنده
نموده است .

از پاریس ایضا مسیوکوشن سفیر
تازه انگلیس که مأمور باقامت در اسلامبول است
دیروز از اینجا بویین عزیمت نمود که از آنجا روانه
اسلامبول بشود .

از واشینگتون ایضا از جانب جمهوری
امریک بمناسبت معین شدن مسیومایار سفیر
جمهوری مشارالها مقیم اسلامبول بوزارت عموم
پوستانهای امریک (مسیوجیس اونکسرتیت)
بجای سفیر مشارالیه بسفارت اسلامبول معین
گردیده است .

از اتان ۱۱ جمادی الاخره اعلا حضرت
پادشاه بونان دیروز با تفاق زن خودشان از اتان
حرکت و طرف شام به (فورینت) رسیده
امروز صبحی از آنجا رو ببلنگرگاه (برندیزی)
عزیمت نموده اند .

اعلا حضرت پادشاه مشارالیه از برندیزی
بکسر بیاریس و علیا حضرت زن ایشان بموجب
دعوت خانواده ایپراتوری روس به پترسبورگ
عزیمت خواهد نمود .

از لندن ۱۱ جمادی الاخره اخبار نامه
(مورنینگ پوسٹ) بموجب تلگرافنامه میگوید .
حکمران رومانی که در این نزدیکی تصور سیاحت
اروپ در نظر داشت بمناسبت وقوع انفلابت

کونا کون مشرق زمین از سیاحت متصوره صرف
نظر نموده است .
جناب موسوروز پاشا سفیر عثمانی مقیم لندن
بجای جلالیک از مامورین سفارت روس باسلامبول
حرکت نموده است .

از اسماعلیه ایضا از دهم همین ماه
فرنکی تا بیستم ماه در ظرف مدت بیست روز بنجاه
و دو فرزند کشتی از قنال سویس گذشته میبایست
و بیست و یک هزار فرانک از کشتیهای مذکور رسم
مرور گرفته شده است .

از لندن ۱۴ جمادی الاخره اخبار نامه
(دبلی نیور) بموجب تلگرافنامه که از پترسبورگ
گرفته است میگوید . جنرال (لوریس ملکوف)
در باب گذاشته شدن قانون اساسی در ممالک روس
لایحه نوشته باعلا حضرت ایپراتور روس تقدیم
نموده است . جنرال مشارالیه در لایحه مذکور
باعلا حضرت ایپراتور تکلیف نموده است
که در پترسبورگ مجالس اعیان و مبعوثان تشکیل
کرده آید . اعلا حضرت ایپراتور جواب داده
است که . جانشین من در ممالک روس اجرای
اصلاحات خواهد نمود .

از وین ۱۱ جمادی الاخره مسیوکوشن
سفیر تازه انگلیس دیشب از پاریس با اینجا رسیده
امروز بعد از ظهر بابارون هیملرله رئیس و کلاملاقات
نموده است . سفیر مشارالیه فردا بجانب اسلامبول
حرکت خواهد کرد .

از پاریس ۱۲ جمادی الاخره بطور
موثق روایت می شود از جانب دولت فرانسه بجای

(مسئو و تیسو) که بمأموریت فوق العاده برای رفتن باسلامبول معین شده است (مسئو ژاوفروا) بسفارت آتن معین گردیده است .

از لندن ۱۴ جادی الاخره اخبارنامه استاندارد بموجب تلگرافنامه وین میگوید . بارون همیله رئیس وکلای اوستریا درحین ملاقات بامسئو کوشن سفیر تازه انگلیس گفته است که مقصود اروپا از اجرای احکام عهدنامه برلین مخو واضعلال دولت عثمانی نیست بل برای تقویت واستحکام دولت مشارالیه است . هرگاه در اینباب مقتضی باشد که بیابعالی سخت گیری بشود آنهم باید نوعی بقاعده وعاقلانه باشد .

اخبارنامه (مورینگ پوست) میگوید . یکونفرانس سفرا که متصوراست در برلین منعقد بشود پرنس هوهنلووه ریاست خواهد نمود .

داخلیه

بجناب دولتمآب کامل پاشا وزیر اوقاف همایون بکفطه نشان مجیدی ازدرجه دوم احسان فرموده شده است .

درنسخه گذشته ورود جناب (مسئو نوویکوف) سفیر تازه دولت فحیه روس را بدرسعادت نوشته بودیم . روزدوشنبه گذشته مقرر بود سفیر مشارالیه اعتمادنامه خود را بحضور همایون اعلا حضرت پادشاهی تقدیم نماید . بنسب این روز مذکور بقرار معمول ازاصطبل عامره چنددستگاه ارابه مخصوص دولتی بسفارتخانه دولت مشارالیه فرستاده شده جناب سفیر بهراهی اجزای سفارتخانه سوار شده بمابین همایون ملو کانه عزیمت و درحالتیکه جناب دولتمآب صواباشا وزیر خارجیه نیز حاضر بوده اند بحضور همایون رسیده اعتمادنامه خود را تقدیم نموده درحضور همایون خطابه درباب حسن مناسبات دولتین خوانده ازجناب سنی الجوانب همایون نیز جواب مناسب اعطا فرموده شده است پس ازآن جناب سفیر بارابه چهاراسبه مخصوص نشسته سایر

همراهانش نیز سوار ازابهای دواسبه شده بیابعالی عزیمت نموده درحالتیکه جناب مستطاب رئیس وکلا و جناب وزیرخارجیه بالباسهای رسمی برای ملاقات سفیره مشارالیه دربیابعالی منتظر بودند تادم پله هاسفیر مشارالیه را استقبال نموده بعد از اندک مصاحبت واستراحت سفیر مشارالیه بقرار پیش بسفارتخانه عودت نموده است .

درهنسکام ورود و عودت سفیر مشارالیه در دو طرف بیابعالی یک فوج عساکر نظام صف بسته مقام اعزاز واحترام بوده یکدستگاه موزیک نظامی نیز مترم بودی خلاصه دربار سفیره مشارالیه تشریفات مقرر که دربار سفیر سفرای بزرگ معمول میشد تماما بعمل آورده شده است .

جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران دیروز از سفارتخانه اسلامبول به ییلاق پارسالی که در (بک) واقع است نقل مکان نموده اند .

مسئو کوشن سفیر تازه انگلیس روزچهارم آینده بدرسعادت وارد خواهد شد لهذا ازجناب حکومت سنیه جناب عطوفت مآب منیر بیک افندی رئیس تشریفات عمومی برای استقبال سفیره مشارالیه امر وز طرف مغرب بهراهی (سیرالفرساندیسون) ترجان اول سفارتخانه انگلیس باوایور پوست فرانسه بقلعه ساطاتیه عزیمت خواهد نمود .

اخبارنامه (سمافور) مینویسد . بطور موثق اطلاع حاصل کردیم که . مسئو فورینه سفیر دولت فرانسه در دربار عثمانی کهچندی پیش ازاین برخصت دولت متبوعه خود بیساریس رفته بود در بیست و چهارم ماه ژوئن فرنگی آینده باز بدرسعادت مراجعت خواهد نمود .

(مسئو هر فون ورائنکل) منشی دوم سفارتخانه المان چند روز پیش ازاین ازدرسعادت بجناب پترسبورگ عزیمت نموده است .

جناب کونت هاجفاید سفیر المان روزدوشنبه گذشته از سفارتخانه به (ییلاق) پارسالی که در (پسوکدره) واقع است نقل مکان کرده است .

جناب کونت دو بسکی سفیر اوستریا چند روز پیش ازاین بجهت تبدیل آب و هوا از اسلامبول بجناب بروسه عزیمت نموده است .

(راپسد) نام واپور انگلیس که مأمور خدمت ومعیت سفارتخانه اسلامبول بود دیروز از درسعادت بجناب مالطه تخریک چرخ عزیمت نموده است . بچسای واپور مذکور (فالگون) نام واپور دیگر بدرسعادت خواهد آمد .

(مسئو کوندر بیوتی) سفیر یونان روز دوشنبه گذشته برای ییلاق به (پسوکدره) نقل نموده است . واپور یونان نیز که در معیت سفارت مشارالیه است با تجماعت و در پیشگاه بیوکدره لنگر اقامت انداخته است .

ایلچی صربستان نیز ایتروزها به (طرایه) نقل مکان خواهد نمود .

ازجناب بعضی از صرافان و تاجران معتبر سمت غلطه ویک اوغلی کومیسونی قرار داده شده است که برای اعانت بچاره کان اهالی سمت اناطولی که از قحط وغلا پریشان روزگار شده اند بلیت (نوتری) بیرون آورده شود . از قراریکه اطلاع حاصل نمودیم کومیسون مذکور روز چهارشنبه گذشته در سفارتخانه دولت (اسپانیا) اجتماع نموده قرارداد اند که معادل دوملیون فرانک بلیت اوتری بیرون آورده شود . هر بلیت را یک فرانک قیمت گذاشته خواهد شد . بلیت اکرامی این اوتری ازجهت مبلغ مذکور تنها سیصد و پنجاه هزار فرانک خواهد بود . مبلغ مذکور اکرامیه در زیر ضیمانت و کفالت بانک عثمانی و بانک (شرکت

عمومی عثمانی (مسئو فوسس) رئیس مانی و ممد کور در باب ضمانت اداره بانک عثمانی مدیر بانک مذکور اعطا شده است

مدیر عمومی لندن کومیسون شده که بلیتهای فرنگی آینده

روزدوشنبه علیا حضرت همایون فراول بایر قها کونا توپ شلاک اند ازجناب سنی وازجناب هیئ بسفارتخانه دو سیر لباردد شده است .

جناب سنی زمان عزیمت معمول هر خصوص دعوت تبریک بسفارت

بیشتر نوش محمد نصرت هندوستان است که تری وارد و ط اخبارنامه مذکور بیرون آمده است آن مارا امیسه از تاسیس و انسانیت را اخوت در میان یانی و مدیر و

عمومی عثمانی) بوده بلیت آنها نیز بمهر وامضای (مسیو فوستر) رئیس اول و مسیو ظریفی رئیس ثانی و مسیو ملینکن منشی اول کومیسوین مذکور ممضی و همسور خواهد کردید .
 در باب ضمانت نمودن مبلغ اکرامیه از جانب مجلس اداره بانک عثمانی که در لندن است نیز مسیو فوستر مدیر بانک مذکور که در اسلامبول است رخصت اعطا شده است .

مدیر عمومی ایه از رخصت دادن مجلس اداره لندن کومیسوین اعانه را اطلاع داده قرار داده شده که بلیتهای لوتر مذکور در روز اول ماه حزران فرانکی آینده بتداول آورده شود .

روز دوشنبه گذشته بمناسبت بودن روز ولادت علیا حضرت ملکه انگلستان طرف ظهر کشتی همایون قراول دولتی که در خلیج در سعادت است بایر قها کونا کون آیین بندی شده بیست و یک تیر توپ شلک انداخته شد . پس از آن بقرار معمول از جانب سنی الجوانب اصلا حضرت پادشاهی و از جانب هیئت و کلای فغام ماهورهای جداگانه بسفارتخانه دولت مشارالیه فرستاده شده جناب سیر یار دد سفیر انگلیس را تبریک و تهنیت گفته شده است .

جناب سیر یار دد بملاحظه نزدیک بودن زمان عزیمتشان بلندن که آماده سفر هستند بقرار معمول هر ساله معتبران تبعه انگلیس را بهمانی مخصوص دعوت نموده است ولی از اشخاصیکه برای تبریک بسفارتخانه رفته اند پذیرایی نموده است .

بیشتر نوشته بودیم که عالیجناب فضایل مآب محمد نصرت علی خان دهلوی که از فضیلت هندوستان است از حکومت سنیه رخصت حاصل نموده است که اخبارنامه بنام (پیک اسلام) بلغات ترکی وارد و طبع و نشر نماید . لهذا نسخه اول اخبارنامه مذکور را که روز چهارشنبه گذشته بیرون آمده است مطالعه نموده از مضامین و مندرجات آن مارا امیدواری حاصل آمد که نتیجه خوبی از تأسیس اخبارنامه مذکور عالم اسلامیت و انسانیت را حاصل بشود و سبب استحکام رابطه اخوت در میان فرق اسلامیه مشرق زمین گردد بنابراین یانی و مدیر و منشی اخبارنامه مذکور را تبریک

نموده بقا و استمرار آن را از خدای خواهانیم .

ضیا پاشا والی (اطنه) که از روز ر ای عظام واجله ادبای عثمانی و از جنندی باین طرف گرفتار ناخوشی است سقا بود چند روز پیش از این داعی اجل را بلیک و این جهان فانی را بدرود گفته است .
 رحمة الله علیه رحمة واسعة

در اخبارنامه (زمان) که در سلاتیک طبع و نشر می شود فقرات ذیل دیده شد .

بعضی از جوانان و نورسیدکان وطن که هواخواهان ترقی و مدنیت هستند با اتفاق همدیگر در سلاتیک نزدیک بساحل دریا جای مناسبی اجاره نموده یک (فلوب) یعنی انجمن الفتی باز نموده اند روزهای جمعه و سایر ایام تعطیل و هر روز طرف مغرب که کار ندارند در آنجا اجتماع و هر گونه کتب و رسائل که متعلق بادبیات و علوم و فنون است در آنجا جمع آوری نموده اوقات تعطیل خودشان را بمطالعه اخبارنامهها و کتب ادبیات صرف می نمایند . جمعیت خودشانرا (اتحاد کشندگان عثمانی) نام گذاشته و در تصور دارند که اخبارنامه نیز بنام (اتفاق) بموقع طبع و انتشار بیاورند .

اختر

فی الواقع جای آن دارد که این اقدامات جوانان ترقی خواه سلاتیک سرمشق نورسیدکان همه ولایات محروسه عثمانی بوده خصوصا جوانان این شهر اعظم بای تحت نیر اقدامات حسنه آنان را پیروی نموده از پاره بوالهوسها و راهو و اعب کناره جوی کرده اوقات تعطیل خودشانرا صرف تحصیل علم و ادب و هنر و معرفت نمایند که بدینوسیله در میان دوست و دشمن سر بلندی حاصل نموده محسود اقران و مقصود همکنان گردند .

عبداه خالص افندی صاحب اخبارنامه (السلام) که با لغت عربی بیرون می آید از جنندی باین طرف ناخوش بود روز پنجشنبه گذشته داعی اجل را اجابت نموده جهان فانی را بدرود نموده است . افندی مومی ایه از پانزده سال باینطرف عالم مطبوعات را خدمت و بالفطره از غیر تمندان اسلام و انسانیت و علاوه خود از صاحبان فضل و کمال بوده مدت ها سمت منشیگری اخبارنامه های (ترقی) و (محب)

(حقایق الوقایع) و (وقت) و (خیال) داشت . فی الحقیقه وفات افندی مومی ایه عالم مطبوعات عثمانی را مایه تأسف و کدورت است خدای تعالی غریق دریای رحمتش گرداناد .

بقیه از موازنه مالیة سال ۱۲۹۶ دولت علیه عثمانی

از حاصل مالیات همین سه سال مالیات سال ۹۱ نسبت بسالهای گذشته بسیار بنظر آمده بحسب و رسیدگی سبب زیادی آن اقدام شده معلوم کردید که بمناسبت بودن شایعه القای فاضل (پول کاغذی) نسبت بسالهای پیش از بقایا می بده مبلغ کلی تحصیل یافته است و این فقره بعد از رسیدگی صحت پیدا نموده بدرجه ثبوت هم رسیده بنابراین مبلغ مناسب بجهت وقوع همین زیادتی باین آورده شده ثلث حاصل آنرا بمبلغ دو میلیون قروش که مقرر است از بده بینها گرفته شود ضم کرده است که خالص آن بموجب ریز ذیل بیان می شود

فروش	۷۲۵۲۶۴۰۰۰
مجموع تحصیلات سه ساله	۲۸۰۳۷۳۰۰۰
مبلغی که از تحصیلات سال ۹۴ باین آورده شده است	۲۳۶۴۸۶۰۰۰
مبلغی که نسبت بسال پیش که باطبع تحصیل می شوند بشود	۵۳۸۸۷۰۰۰
مبلغی که بجهت وقوع شایعه القای فاضل تخمینا زیاده برسالهای پیش تحصیل شده است	۶۷۱۳۷۷۰۰۰
جمع	۲۲۳۷۹۲۳۳۳
سالیانه	۲۰۰۰۰۰۰
ضمایم بده مینبیا	۲۲۵۷۹۲۳۳۳

چون بملاحظه حساب فوق معلوم کردید که تحصیلات بدویست و بیست و پنج میلیون و هفتاد و نود و دو هزار و سیصد و سی قروش باین می آید لهذا از ثبت کسورات مبلغ مذکور صرف نظر نموده به لایحه موازنه سال ۹۶ قرارداد شده که مبلغ دو بیست و بیست و پنج میلیون قروش ثبت بشود و نیز به همین ملاحظه از حاصلات و موازنه ولایات موازنه سال مذکور پنجاه و چهار میلیون و دو بیست و سی و پنج هزار قروش کمتر ثبت گردیده است

تموده ایم و خصوصاً فقره آخری فی اصل بنظر می آید.

کاغذا از اخبار نیکار هندوستان

ایزورنها گرمی هوای هند بهشتاد درجه رسیده است در بسیاری از شهرها و بلوکات ناخوشی طاعون شدت دارد در اله آباد و اطراف آن نیز ناخوشی مذکور سرایت نموده است. این هفته مطالب عمده و متناسبی در نظر نیود مگر خطابه را که جناب (کرفن) صاحب سکرتری اول مالک پنجاب در کابل در حضور رؤسای افغان خوانده است. مناسب بدیم ترجمه آنرا برای درج شدن در اختر بشما بفرستیم هرگاه مناسب بدانید در صحائف اختر درج نماید

ترجمه خطابه

ای سرداران و خوانین و زورگان کابل . من از مدتی آرزومند موقعی بودم که با شماها در دربار عام ملاقات کرده نیت واراده دوات انگلیس را در باب افغانستان آشکارا بیان نمایم این وقت بعضی از سرداران که در تواجی غزنین نصیحت دوستانه مستوفی را بکوش هوش شنیده اند از جانب خودشان چند نفر وکیل بجهت معلوم نمودن مقصود ما فرستاده اند لیکن بسیار جای تأسف است که شخصاً خود در این دربار حاضر نشده اند و حال آنکه دولت هند بجهت اطمینان آنها وعده خط امان داد که هر قدر دشمن باشند نباید از جان و ناموس خود به هیچ طور خوف و هراس داشته باشند دولت انگلیس هرگز با نهایتیکه از اول دشمنی کرده اند عداوت و خصومت ندارد کسانی که در این دربار حاضرند بجهت رسالت و معلومیت مقاصد آمده اند مثل دوستان و مهمانهای عزیز با آنها سلوک و رفتار خواهد شد و اگر خیال مراجعت کنند بدون مانع اجازة رفتن خواهند داشت مگر سردارهایی که در مقام میدان مانده اند باید بدانند که به نوشجات و امضای آنها هیچ اعتنائی نخواهد شد بجهت آنکه ما به تحقیق دریافت کرده ایم که در باطن طرفداری شماها را ترک کرده اند طرف مخالفان شما را گرفته اند وقتی که مراجعت خواهید کرد از غلام حیدر و محمد جان جو یا شوید یکدم روز از شماها کناره جویی خواهند کرد . ای سردارها ای خوانین غزنین قبایل افغان امرای غلزی مقصود اصلی شما این است که دوستی و حمایت اعلا حضرت قیصر هندوستان نسبت به ملت افغانستان برقرار بماند امیر یعقوب خان بکابل مراجعت کند و عساکر انگلیس افغانستان را تخلیه نماید . من از جانب دولت بجهت خود جواب میگویم اول کمی که اساس و استحکام دوستی دولت انگلیس را منهدم کرد امیر شیرعلی خان مرحوم بود دولت انگلیس همیشه خریدار دوستی

افغانه بوده و بازه مقصود واحد انگلیس دوستی با افغانستان است هر امیری که بصدافت اظهار دوستی نکند هرگز سزاوار و شایسته امارت افغانستان نخواهد شد از همین سبب عزم فرمان فرمای هند این است که یعقوب خان بکابل مراجعت نخواهد کرد شماها خود میدانید که یعقوب خان شرایطی را که در کندهک بادولت انگلیس کرده بود هیچ یک را بجا نیاورد بلکه برخلاف آن رفتار کرد اشخاصیکه در جنگ اول با ما مقابله کرده بودند انعام و اکرام داد و آنها را عزیز و محترم داشت و کسانی که ما را مدد داده بودند آنها را دشمن داشت بعضی را از مناصب معزول و بعضی را جا کبر و توبل آنها را ضبط نمود قبل از این دربار و انجمن شماها خواهش نمودید اگر مراجعت یعقوب خان ممکن نشود هر شخصی را که دولت انگلیس برای امارت افغانستان مقرر کند شما اطاعت او را قبول خواهید نمود . این خواهش شما را و کسانی که هواخواه و طرفدار وی میباشند در موقع مناسب بحضور نواب فرمان فرمای هند عرض خواهم نمود . دولت انگلیس از تسخیر تمام افغانستان اعتراض دارد مگر بعضی از اراضی افغانستان را در تحت اداره خود نگاه خواهد داشت که برای امنیت حدود هندوستان کفایت کار میکند . قندهار و اطراف آن از اداره و حکومت افغانستان جدا خواهد شد . و در تحت حکومت یکی از سردارهای برگزیده با استقلال خواهد بود . نیت واراده دولت انگلیس این است که بجهت ریاست حکومت مالک افغانستان امیری مقرر نماید که زمام اختیار ملک کابل را در قبضه اقتدار خود داشته باشد بشرط آنکه دوستی و متابعت دولت انگلیس را همیشه در نظر بدارد لیکن امروز انتخاب امیر مناسب نیست بجهت آنکه بعضی سردارها اینجا حاضر نیستند باید از رای آنها اطلاع درستی حاصل بکنم اگر شما از روی نیت صاف و صداقت ترک دشمنی و خصومت را بکنید و دوستی ما را قبول نمائید ممکن است که ما حقوق موسی خان را رعایت کنیم .

ای سرداران افغان

در ایام صلح و دوستی سفیر انگلیس با اجراء و صاحب منصبان خود در کابل کشته شد شما میگوئید آن ماجرا از اتفاقات روزگار بود و ما آن ماجرا را کناه عظیم می پنداریم عساکر دوات انگلیس از برای انتقام خون ناحق سفیر بکابل آمده اند

یقین بدانید تا انتظام درستی در داخل و خارج کابل داده نشود هرگز ممکن نیست که لشکر انگلیس افغانستان را خالی بگذارد لشکری حال از قندهار روانه غزنین است . لشکر دوم از بمبئی بجای آنها می آید لشکر سیم در خرم دره ساخلواست . چهارم در کابل در پنج در اطراف جلال آباد . بعد از سه روز لشکر بزرگ ما از اینجا بجای میدان می رود که بالشکر قندهار ملحق شود این لشکر بشما تعرض و نقصان نخواهد رسانید در صورتی که شما اظهار دوستی بکنید اگر عقل دارید حتی المقدور لشکر ما را مدد دهید و در دوستی ثابت قدم باشید . برخلاف این اگر بپند و نصیحت سردارهاییکه برای فایده خود شما را فریب میدهند بکوش هوش قبول بکنید باز مشغول فتنه و فساد باشید یقین بدانید بلائامل بسزای سخت خواهید رسید . سه هفته پیش از این قبیله (خکیانی) بوقت شب بقلمه ما که در قریب کندهک واقع است حمله بردند مبلغ ده هزار روپیه جرمه گرفتیم و پنج برجهای ایشان را آتش زدیم و از ابلات (حصارک) که پوستخانه ما را غارت نموده بودند پانزده هزار روپیه بجز گرفتیم مقصود این است دوات انگلیس دوستی شما را میخواهد باید در هر حال دوستی و اطاعت بکنید . ای افغانها در میان شماها این مطلب ضرب المثل است که امنیت و اطاعت افغانها بسته بد و چیر است . زریا زور از این دو فقره هر کدام را پسند خاطر تان باشد قبول کنید ما از برای دشمنان تیغ تیر میداریم و از برای دوستان لبره انگلیس هرگاه صلح است حاضر و آمادیم و اگر برای جنگ است تا همه جا ایستاده ایم . (درخت دوستی نشان که کام دل بار آید) (نهال دشمنی برکن که ریجی شمار آرد) ای سرداران ای رؤسای افغان اگر عقل دارید بجهت نیکند فریب و تحریک آن کسانی که حکم جهاد میدهند نخورید آنها میگویند که ما دشمن دین اسلام هستیم حال آنکه شماها خوب میدانید در ممالک هندوستان معادل پنجاه میلیون مسلمان در زیر حکومت هند و ملکه انگلستان در کمال امنیت و آزادی با سودگی زندگانی میکنند بدون آنکه خللی بقانون دین آنها برسد . دولت انگلیس چندین بار تا کنون از دل و جان و مال ملک و سلطنت اعلا حضرت پادشاه عثمانی را که مرجع مسلمانان است از تسلط و تعرض سایرین نگاهداری نموده است . شماها از عدم اطلاع و آگاهی میگوئید که باید سفیر ما در کابل مسلمان باشد با قدری زر نقد

واجب است جنگ بامیر نازه داده شود . جواب
میگویم اینروزها ممکن است که امیری برای امارت
وریاست افغانستان برقرار بشود هر امیری را
که فرمانفرمای هند مقرر نماید یقین است از مدد
واعانت آن بوجهی خودداری نخواهد نمود .
من آنچه خبر شما بود کتم (تو خواه از سختی پند
گیر خواه ملال)

فی ۱۳ اوریل مطابق دهم جمادی الاولی ۱۲۹۷

امضا

اخبار نویس اختر در ممالک مغربی و اله آباد

کاخ غن از طهران

حضرت مستطاب اشرف والا شاهزاده افخم
سلطان مسعود میرزای ظل السلطان دامت شوکت
در روز شنبه ۲۱ ربیع الاخره از شهر پایتخت طهران
متوجه ولایات تحت حکمرانیهای خودشان شده
بزاویه مقدس حضرت شاهزاده سید عبدالعظیم
نقل مکان فرمودند . در مدت اقامت این شاهزاده
آزاده عظیم الشان در طهران آثار خوب و اطوار
مغررب ایشان بدرجه مشهور و محمود اهالی
داخله و خارجه گردید که جادارد دوست و بیگانه
ذات مقدس اعلا حضرت پادشاهی و دولت
و ملت قدیمه و قومیه ایران را بوجود سعادت نمودنشان
تبریک و تهنیت کنند . زیرا که حضرت شاهزاده
معظم له در کمال دینداری و درست کاری و وطن
دوستی و پادشاه پرستی و رعیت خواهی هستند
و بقسمی قول و فعلشان در نظر خودی و بیگانه
جلوه گر آمد که علاوه بر تبه داخله همگی مردم
خارجه از قبیل سفرا و سایر مأمورین مقیمین دربار
مدرستار ملوکانه و تجار و سیاحان که در مملکت ایران
هستند بحیرت اندر شدند که چگونه شاهزاده که مالک
اروپا را ندیده و سیاحت نموده باین درجه آگاه
از عوالم مدنی و خواهان ترقی ملک و مملکت و تبعه
دوست و رعیت پرور باشند و باین مرتبه از محاسن
و مایب روزگار آگاه و خبردار و شب و روز
در نهایت ارادت و عبودیت بولی نعمت خودشان
بوده در استرضای خاطر و ترویج خیالات شاهانه
ساعی و جاهد باشند . فی الحقیقه شاهزاده معظم
و مقمخ محسود دشمنان و مقصود دوستانند .
و مردمان کار آگاه که تا کنون بوفاات مرحوم میرزا
تقی خان امیر نظام و از فوت آن وضع و انتظام
در حسرت و افسوس بودند حال وجود مسعودانی
شاهزاده را تسلی بزرگ برای خود اندیشیده بهم دیگر

میگویند که این شاهزاده با نجابت ذات و شجاعت
قلب و سخاوت طبع و سلامت نفس وجودت ذهن
و طلاقت لسان و رافت بقاعده و غضب باندازه
در کارها خیلی شباهت و بلکه برتری بر حوم امیر
دارند . چنانکه از کارهای بزرگ گذشته در مصالح
جریه نیز دقیقه فروگذاری نمی نمایند .

امیر کبیر مرحوم نوکرهایی داشتند که هر يك
بحکومت و وزارت رسیدند از نوکرهای این شاهزاده
هم همان حالت و قابلیت دیدمی شود و این نیست
مگر از حسن تربیت شاهزاده معظم مرآت آنها را .

در این چندماه توقف طهران انواع انعامات
و احسانها درباره همه اهالی از خودی و بیگانه مبذول
داشتند . و از هر يك بنوعی دلجویی فرمودند .
بالجمله هر کسی در هر مقام و مرتبه که بود از بزرگ
و کوچک مورد انعام و نوازش ایشان گردید .

اداره پولیس طهران و سایر ادارات دارالخلافه
نهایت تشکر و امتنان را داشت که هیچگونه حرکات
ناهنجار از هیچ يك کانتنکن و چا کران ایشان سر نزده
سهل است که محاسن اخلاق و اطوار و حرکات
و رفتار آنها مر مشق دیگران گردید .

خلاصه يك شب قبل از عزیمت از طهران
سفرای عظام دول متحابه و وزرای فخام دولت علیه
و بعضی رجال محترم را در عمارت مخصوص خودشان
بطعام سر میر دعوت فرموده پس از حضور
و مؤانست هر يك از سفرای عظام بسلامتی
وجود مبارک پادشاهی و خانواده سلطنتی باده
نوشی نمودند . حضرت شاهزاده معظم نیز
بسلامتی پادشاهانی که سفرای محترمشان در آن
مجلس انس حاضر بودند جام شربتی گرفته
جواب دادند .

اعلا حضرت پادشاهی این فرزند کرامی را
بمراحم ملوکانه خودشان با عطای نشان اقدس مکالم
که تا کنون بکسی داده نشده بود ممتاز داشتند .
امیدواری تمام هست که نتایج کلیه از وجود مسعود
ایشان بعرضه شهود آید . بآنکه از کسی نشنیده ام
از همت بلند و طبع عالی این شاهزاده دور نمیدانم
که اگر از جانب دولت بایشان اشاره و مساعدت شود
دروایت حکمرانیهای خودشان اثرهای بسیار خوب
و بزرگ و نافع بملکت بگذارند که یکی آو ردن آب
کوههای بختیاری باصفهان و دیگری بستن سد
(اهواز) در عرض بستان باشد که سبب آبادی آنهاجه

اراضی وسیعه مستعد شده آماریک آن زمانها در صفحه
روزگار بیاد کار بماند .

امضا

ح

(مسیوسا باروف) که تازه کی بوزارت معارف
روس معین شده است بیشتر در پترزبورگ در حضور
شاگردان منتهی مکان عالیه و دارالفنون روس
خطابه خوانده است ماهم مناسب دیدیم ترجمه
خطابه مذکور را ذیلا نقل نمایم .

ترجمه خطابه

اقایان

وزارت علوم و معارف از اثرات اغتات اعلا حضرت
امپراتوری بهره ایستاده این بنده توجیسه فرموده
شده است .

وزارت معارف بمثابه محفل جریان رودخانه
کجالات است . چنانکه راه استفاده حقیقی مملکت
بسته باستقامت و انتظام محفل جریان رودخانه است
همچنان حسن جریان و انتظام امور وزارت معارف
نیز در باب ترقیات علمی و فنون مدنیه از جمله مواد
بسیار نافع و مؤثر است .

ولی چنانکه رودخانه خود بخود محل جریان را
بطور رلیق حاصل نمیتواند کرد هکذا وزارت
معارف هم خود بتنهایی نمیتواند علوم و فنون را رواج
و انتشار بدهد . زیرا میاه و چشمهای علوم و فنون
در منتهی استعدادات بشری حاصل و بهر طرف
جاری می شود .

بنابرین کسانی که سمت وزارت معارف مملکتی
دارند هر گاه خودشان دارای علوم و فنون آن مملکت
دانسته باشند محض خطا و وظیفه نشناسی است
زیرا وزیر معارف بجز از وساطت و خدمت کردن
بمعارف و تبیی اداره آن و وسعت و انتشار دایره
علوم و فنون نافع و وظیفه دیگر را در عهده
ندارد .

مقصود خود را واضحتر بیان نمایم هر گاه يك وزیر معارفه
حسب الخواش خود حرکت نموده هر علم و فنی را که
خود میخواهد تدریس و آرا که نمینخواهد ابنا ی وطن را
از تحصیل آن منع و غدن نماید حرکتی ناصواب
و رفتاری بخطا کرده است . زیرا درسی که خواندن
و یاد دادن آن ابنا ی ملک لازم می آید وزیر معارف
درجه آنرا تعیین نمیتواند بکنند . بل زمان در تعیین
درجه آن حاکم است .

خدمت و وظیفه وزارت معارف این است علوم

و فنونی را که ز
بطورهای مناسب
چون ارباب ش
استناد و جای بناه
است که آنان
که زمان مقتضی
توانند خود
بدهند .

هر وقت که
و حرکات ارباب
میکنم که (ارباب
معارف هستند
آب داده نشود
هر گاه جوانی را
آن عصر یاد داد
معنوی بسیار
از آن حاصل
خود را هر وقت
متدین را نتایج
میکنند بنظر میاید

معلوم شما
المان امروز است
ترقی کرده است
و خصوصی الم

و بفرایند بقی
و مدبری که راه
پیوسته در پی
و آشوب باشد
زیرا که در هنگام
و سرگردان نا
تربیت کرده بد
پرداخت لکن
ورشته محبت را
بجیباند و همیشه
اینکه کسب شهم
انام و مایه خیر
هر گروهی را
بروز باز و نتجت
بروز در زیر لوا
تغافل او پریش

وفتونی را که زمان اقتضای تدریس آن را دارد بطورهای مناسب باینای وطن تدریس و تعلیم نماید. چون ارباب شهاب و جوانان مملکت در آینده موقع استناد و جای پناه وطن است لهذا وزارت معارف را است که آنان را دارای علوم و فنون و کالاتی بکند که زمان مقتضی آن است تا اینکه آنها نیز در آینده بتوانند خود شاترا بدرجات لازم علوم ترقی بدهند.

هر وقت که برضد عدم انتظام و از باره وضع و حرکات ارباب شهاب مملکت شکایتی میشنیدم بخود میگویم که (ارباب شهاب مملکت لب تشنگان زلال معارف هستند و در صورتیکه تشنه را بوقت و زمان آب داده نشود البته بیمار خواهد شد و همچنین هرگاه جوانی را در حالت شهاب از قوت و معارف آن عصر یاد داده نشود او را دچار یک ناخوشی معنوی بسیار مهلک میتابد که نتایج بسیار ناگوار از آن حاصل میگردد) این بدایات و ملاحظاتی خود را هر وقت که وضع تدریس و تعلیم ممالک متدن را و نتایج بسیار خوب که از آن نتیجه حاصل میکنند بنظر میآوردم قوت میداد.

معلوم شماها است که در خصوص معارف ملت المان امروز در اروپا پیش از سایر اقوام اروپا ترقی کرده است. هرگاه بوضع تدریس و بساط عمومی و خصوصی المان بدقت نظر کنیم زیاده از حد

از ترجمه حکایت تالک

و بفراتر بق جدال نه نماید با پادشاه خردمند و مدبری که راه و رسم محاربه و قتال را یکسو نموده پیوسته در پی صلح و خواوش نمودن آتش فتنه و آشوب باشد مقابل گیرند البته این یک اصلح است زیرا که در هنگام ضرورت بدستاری سرداران دلیر و سرکردگان نامدار که بحکم کاردانی و از روی تدبیر تربیت کرده بدفع اشرار و حفظ دار و دیار تواند پرداخت لکن پادشاهی که بدیکبار در صلحرا بسته و رسته محبت را کسته پیوسته سلسله خصوصت بچیناند و همیشه در راه رزم و عناد کوشیده برای اینکه کسب شهرت و نام کننده و جب پریشانی ملت انام و مایه خرابی مملکت میگردد چه بکار آید هر گروهی را که پادشاه ایشان سارطوایف و ملل را بزور باز و بخت تصرف و اطاعت آوردولی خود روز بروز در زیر لوای حکومت همان پادشاه بواسطه تغافل او پریشان شده به بدبختی عمر بی پایان آرند

سودمند خواهیم شد. در ایضاب مناسب دیدم دو چیز را که در خصوص وضع تدریس مکاتب المان از جمله تحقیقات و مشاهدات خود بنده است بشماها بیان نمایم.

در مملکت (باویرا) در هنگامیکه گروه کثیسان در خصوص وضع تدریس مداخله نمینمودند رفته رفته وضع تدریس عدم انتظام حاصل نموده آزمان بیشتر از سایر اوقات در نزد ارباب شهاب برضد مذهب اقدامات مشاهده کردید. اکنون که هفت و هشت سال است دست کثیسان از مداخله نمودن بوضع تدریس کوتاه شده است از جانب ارباب شهاب آن مملکت هیچ گونه اقدامات برضد دیانت دیده و شنیده نشده است.

در ممالک (ساکسونیا) وقتی از جانب حکومت بملاحظه باره مواد پولیتیکی وضع آزادی تدریس فنون بطور موقت بزیر نظر دقت آورده شده بسیاری از معاین برای تدریس از جانب حکومت معین شده شاگردان را چنانکه حکومت میخواست تدریس نمینمودند ولی در ثانی با همه دقت حکومت مقصود بعکس نتیجه بخشیده بهمین مناسبت افکار و خیالات (کومونیست) و (سوسیالیست) بارباب شهاب مستولی شده بکمال جهد و خواهش درصدد رفع این حجاب ممنوعیت برآمده مشتاق فهمیدن افکار فاسده مذکور شده از راه صواب

دور افتادند. پس از آنکه حکومت پرده ممانعت را از روی کار برداشت ارباب شهاب را در باب تدریس بحال خود وا گذاشت باز بمناسبت آزادی جوانان مملکت افکار سیاسی خود شاترا در اندک زمانی تصفیه نموده امور پولیتیکی نیز راجع بحجور مطلوب گردیده خیالات (کومونیستی) و (سوسیالیستی) هم روی بانحطاط نهاد.

در شهر (مکلمبورغ) نیز وقتی از جانب انجمن معارف فرانسه بجهت اینکه شاگردان بکتاب ادبیات فرانسه بسیار مایل شده مطالعه کتب مذکور عمده مشغولیت برای آنها شده بود اقدام نمود که خواندن کتب ادبیات را در مکتها غدن نماید. ولی بمناسبت همین اقدامات انجمن معارف کتب ادبیات فرانسه در شهر مذکور بدرجه رواج یافت که در ظرف یک سال و نیم بقدر یک میلیون جلد کتب ادبیات فرانسه بان شهر از اطراف بوسائل متعدد داخل گردیده بمرض فروش آورده شد و بجای اینکه انجمن معارف میخواست کتب ادبیات را بطور منظم و با قاعده تدریس نماید باعث این شد که شاگردان هر طور کتاب متعلق بادیات را که بسیاری از آنها سبب افساد اخلاق و در صورت نامشروع بودند بدست آورده و شهر مذکور پر از آنگونه کتب نامشروع گردید.

آقایان من این است که دیده می شود در هر شهر

هیچ گروهی در اطاعت پادشاه صاحب عزم و رزم نبوده مگر اینکه در چنگ ستمش اسیر و در بند آز و طمعش دستگیر بوده اند سلطان غالب و نام آور را با نخوت بر دماغ افزاده از باده قح و ظفر سرخوش کشته رعایای غالب خود را پریشان تر از آنکه مغلوب شده و مخدول و منکوب آمده اند میسازد سلطانیکه آزاداب مصالحه و اتحاد و از رسوم حفظ آن پیکانه باشد لذت ثمر فتوحات و جنگهای نمایان خود را بمذاق رعیت و اهل مملکت خود نمیتواند رسانید مانند شخصی که مزارع خود را از دراز دستی همسایگان حراست کرده و مزراع ایشان را نیز غصب کند ولی از قواعد شیار و شخم و از رسوم کشت و زرع عاری و پیکانه بوده آنچنان مزارع را بحاصل ولم بزراع و باطل بگذارد این چنین شخص نه از برای رفاهیت رعیت و خوشنودی و آسودگی خلق خدا و از عالم نیستی قدم بعرصه هستی گذاشته بل برای خرابی دنیا و انهدام

و بحوادث روزگار دچار آیند علاوه بر این طول جدال در مملکت باعث بسی فساد و اختلال میشود پادشاه منصور نیز با وجود قبح و نصرت چون پیوسته مشغول محاربه و قتال باشد کار مملکتش رو به بی نظامی نهاده مورد بسی فتنه و بی اعتدالهای دور دراز میگردد اینک مقدمه محاصره و تخییر شهر (تروا) که هر یونانی سارا باعث چه خسارت آمد و در مدت ده سال در یونان زمین موجب چه فتنه و فساد گردید آتش ستیز خرمن قانون مملکت و زراعت و صنایع و تجارت را میسوزد سلاطین عادل و پادشاهان عاقل را نیز وقتی که جنگ پیش آید از پیش گرفتن کارهای ناصواب و خلافهای کزاف ناگزیر است مانند تحمل بار بی اعتدالی غداران و کار فرمودن بد آنچه بسیار مردمان خانی و مکار که بواسطه مصالحه و اتحاد سرشکسته کشته بسزای خود میرسد لکن در هنگام مجادله و عناد باید برای جسارت و فساد خود جائزه و انعام بیابند

ومملکت که وزارت معارف و یا انجمنهای آن ارباب شایب را از خواندن علوم و فنونی که از مقتضیات زمان است منع نموده اند نتیجه برعکس شده حرکات نا کوآر از آن منع بوقوع رسیده است .

پس ما را است که از اینگونه وقایع عبرت و تخریب حاصل نموده بدستگیری همدیگر در تحصیل مقصود سعی و کوشش نماییم .

اخبار نامها مینویسند . از جانب دولت اوستریا در اسلامبول بمناسبت ترقی کردن قیمت ماکولات و سایر مایحتاج بموجب سفارتخانه وقونسلیخانه و سایر مامورین سفارت اسلامبول در صدی بیست و پنج افزوده شده است .

اینروزها در مجلس مبعوثان فرانسه لایحه تعدیل نظامنامه پاتنت (یعنی رخصتنامه) پذیرفته شده است .

بموجب همین نظامنامه در فرانسه از شرکتها و فابریکهای بزرگ نیز رسم پاتنت گرفته خواهد شد . چنانکه پیشتر از شرکتهای مایه هر کدام که مبلغ دو ملیون فرانک سرمایه داشتند یکپهزار و دو بیست فرانک و پیشتر از دو ملیون را نیز از هر

پنجاه استراحت براباها تواد شده لیکن پادشاه صلح اندیش اگر چه فتوحات را نشاید و از عهد جنگهای نمایان بر نیاید یعنی هرگز شیرازه دفتر مملکت و استراحت رعیت را برای مغلوب ساختن دیگران و کسب شهرت خود از هم نپاشد ولی در اوقات مصالحه و منار که در آیین مملکتداری و آداب حکمرانی کامل است بواسطه دانستن رسوم سلطنت و رموز حکمرانی و حفظ مصالحه رعیت خود از صدمات دشمنان مطمئن و آسوده میدارد همینکه پادشاه در آیین مملکت داری عارف و پر آداب مصالحه واقف شد بحکم حلم و صداقت با هر یک که خلاف معاهده باشد اقدام نمیکند و پیوسته استراحت رعیت خود را منظور داشته با حیات تمام حفظ مصالحه نماید در اینصورت سایر سلاطین و متحدین وفاق آغاز کرده نزد اتفاق میآیند و بساط نفاق را در نوشته بر صداقت او اعتماد نموده در صدد خلاف بر نمیآیند اگر احوالنا روزی یکی از پادشاهان

ملیون یکصد و بیست فرانک رسم گرفته می شد . ولی بعد از این بموجب نظامنامه تازه از هر یکپهزار فرانک سرمایه سی سانسیم بنام رسم پاتنت گرفته خواهد شد . در اینصورت از کوپانی (کره دی کونسیه) که تا کنون ششپهزار فرانک سالیانه رسم گرفته می شد بعد از این سالیانه سی و نه هزار فرانک و از کوپانی واپورهای (مشاوری) بجای سیصد و شصت فرانک سی و دو هزار فرانک و از دو باب فابریک قدس سازی مارسیل که پیشتر هر یک هفتصد و بیست فرانک میدادند از هر یک هجده هزار فرانک سالیانه رسم پاتنت گرفته خواهد شد .

از جانب (لوردهایتون) وزیر هندوستان در باب انجام دادن مسئله افغانستان بمسیو کلادستون نقشه داده شده است ۱۰ کرچه اکنون را از تمامی تفرعات نقشه مذکور اطلاعی حاصل نشده است ولی اینقدر هست که در نقشه مذکور پذیرفته شدن انتخاب امیری از جانب روسای افغان تکلیف کرده شده بوده است . و نیز بموجب نقشه مذکور تکلیف شده است که با مارت افغانستان در آینده از جانب دولت انگلیس سالیانه مبلغی بطور مقرری داده شده بقدر لازم اسلحه از قبیل توپ و تفنگ نیز داده آید . و از تصور اینکه شهر قندهار امارت کوچک مستقلی بشود صرف نظر نموده

همچو وارث از راه حرص و از در آرزو آید سایر متحدین چون از جسارت و بی باکی آن اندیشنا کند و از صداقت این در استراحت لاجرم باین یکدل کشته بی کوشمال انرا جدال میبندند و ایندوست صادق و قادر را از صدمه آن دشمن خاین جفاکار آسوده میدارند صداقت و استقامت این چنین سلطان سایر سلاطین را از برای مملکت خود سپر و مکاره میسازد پس همیشه آن یک بعزت بی اعتدالی و عدم حفظ مصالحه مکروه قلوب و منفور نفوس سایر سلاطین است و این یک بسبب حسن خلق و صدق قول مر ایشان را مانند پدر مهربان و ولی مطلق است این است تقدم و تفوق چنین پادشاه بر پادشاهان جنگجو تا آنکه پیوسته در پی صلح و دادند مملکتشان در نهایت استحکام و اوا مرشان در کمال انضباط و اتفاق است از تدبیرات و تمهیدات کافله نجات بیپوده و تن پروری را از میان مردم بر میدارند و صناعت و تجارت را رواج میدهند

حدود هندوستان را وسعت داده نشود و همچنین سفیر انگلیس هم در شهر کابل نشستند در یکی از شهرهای نزدیک بمحدود هندوستان اقامت نماید .

از جانب اعلا حضرت امپراتور روس بحکمران بلغارستان منصب جنرالی بانضمام عنوان یاور جنک (اجنرال اجوادن) امپراتوری اعطا شده است . از بکرش اشعار می شود که این فقره در نزد بعض کار آگاهان نشانه تجاوز تازه از جانب روس در شرق دانسته می شود .

(وقت)

رسید وجه اختر

این هفته بتوسط پوست هندوستان مبلغ بازده روپی نوت از بابت وجه سال ۱۲۹۷ اختر از جانب عالیجناب فضایل مآب مولوی حکیم سید محمد قائم علی صاحب قاضی پر کنته انگلی ضلع جونپور و وکیل های کورت ممالک مغربی و شمالی اله آباد از قصبه که تاسرای ضلع جونپور با اداره اختر رسیده موجب کمال امتنان از ایشان گردید .

ظاهر

ورعیت را بزراعت و برزگری باز میدارند تا مملکت رو با آبادی نهاده ورعیت در رفاهیت و فراوانی آسوده باشند پس گروهی که در پی صنایع و زراعت باشند و راه ساده روی و قناعت را پیش گیرند رفته رفته فراوانی و آبادی ایشان را فرا گرفته جمعیت و دولت ایشان در اندک زمانی بسیار و بیرون از حیرت شمار میشود اینک در این مملکت این گروه انبوه و مردم نامعدود که با تندرستی و قوت و صحت و سلامت هم آغوشند چون هرگز نفس خویش را اسپر هوس نکرده پیوسته بانقوی و پرهیزکاری روزگار سپرده بله و واهب و بیعاری علاقه نه بسته و از قیاس عیش و طرب و تن پروری رسته اند بیم مرگ را یکسو نهاده در راه خدمت پادشاهان عادل و ولی نعمت عاقل خود و آبادی مملکت موت را بر حیات ترجیح داده اند ۱ کر روزی پادشاه جنک آوری با ایشان عزم جدال کند اگر چه ایشان را (باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخر بنشکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۲۳ جادی الاخره سنه ۱۲۹۷
 ۲۱ مابس رومی و ۲۶ ماه سنه ۱۸۸۰

نمرفه بدلات سالبانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفتة یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۱۶ جادی الاخره اخبارنامه
 دلی تکرار میگوید . هرگاه باغالی کومیسون
 اروپا را که درباره تحدید حدود یونان اشتغال دارند
 از حسن جریان مذاکرات و انجام دادن مسئله خاطر
 جمعی بدهد مظنون است کونفرانسی که اعضای آن
 مرکب از سفرای دولتهای بزرگ و مقرر است در برلین
 اجتماع نماید در اسلامبول اجتماع کرده شود .

از لندن ایضا مسیو کلادستون
 در اطاق عمومی مجلس پارلمنت در جواب سؤالی
 در خصوص مظالم و تعدیات بلغاریان روم ایلی
 شرقی گفته است که مسیو کوشن سفیر تازه را
 دستور العمل داده شده است که در باب تعدیات
 بلغاریان بمسلانان سمت (ایدوس) و (قرجالی)
 باسیر ایارد سفیر سابق مذاکره نموده در این باب
 سریه تحقیقات و رسیدگی کرده کسانیکه مرتکب
 عظام شده اند از حکومت روم ایلی شرقی کفر
 کرداران را رخصا خواسته و تدابیری بکار ببرد
 که بعد از این را حکومت مذکورہ جلو اینگونه حرکات
 ناشایست را بکشد . علاوه بر آن اظهار داشته است که
 دولت انگلیس در ممالک عثمانی در صدد تفریق
 نمودن مسلمانان و عیسویان نیست بل در نظر انگلیس
 همه آنان یکسان است .

از ویدیک ایضا اعلا حضرت پادشاه
 یونان به همراهی زن خودشان امروز باینجا رسیده
 فردارا از اینجا حرکت خواهند نمود .

از پاریس ایضا پرنس اورلوف
 سفیر روس از پترسبورگ بیاریس رسیده است .

امروز در مجلس عمومی اعیان از جانب فرق
 مختلف اعضای دست چپ (مسبولتون سه) بجای
 (مسبومارنل) رئیس سابق مجلس اعیان که استعفا
 نموده بود در ریاست مجلس مذکور پذیرفته شد . ولی
 اعضای دست راست مجلس با بعضی از اعضای
 دست چپ (مسبولتون سه) را برای ریاست مجلس
 مذکور تکلیف میکنند .

از پاریس ایضا (مسبولتون سه)
 تکلیف ریاست مجلس اعیان را که باوشده بود
 پذیرفته است .

(مسبولتون سه) امروز با کثرت یکصد
 و چهل هفت رای بر ریاست مجلس اعیان انتخاب
 شده یکصد و بیست و یک پارچه کاغذ رای
 از صندوق خالی درآمده است .

مجلس بلدیة پاریس برای اینکه از جانب
 وزارت پولیس دستور العمل خلاف آزادی باهالی
 مملکت داده شده است برضد وزارت مشارالیه
 سخن گفته وزارت مشارالیه را بجهت اینکه
 حرکات سرزنش نموده است .

از روم ایضا مجلس پارلمنت ایتالی
 امروز باز شد .

اعلا حضرت پادشاه ایتالی بمناسبت باز شدن
 مجلس خطابه خوانده ضمنا بیان نمود که مسئله
 حدود یونان و قرقطاغ در این نزدیکی توسط دولت
 انگلیس و همراهی سایر دولتها انجام پذیر خواهد

شد . علاوه بر آن اظهار نمودند که وضع حاضر
 از هر جهت موافق صلح و آسایش عمومی است .
 امیدواری هست که زمان درازی امنیت و مسالمت
 با اعتباری برقرار باشد .

از پترسبورگ ۱۶ جادی الاخره بوجوب
 خبرهای آخری که از ترکستان رسیده است چنان
 اسکو بلف بوقیع (چکیشلر) رسیده آماده این است
 که روبه پیش حرکت بکنند . محاکمه (دوکتور
 و بیمار) ختام یافت . در باب (میخایلوف)
 و (شاپوروف) جزای اعدام داده شده دوکتور
 و بیمار و (بردیچکوف) بجنس پانزده ساله
 و (تروسیچانسیکی) بجنس بیست ساله محکوم
 گردیدند . کسان بسیار را نیز که درز بر محاکمه
 بودند بطورهای مختلف کیفر داده شد .

از پاریس ایضا در روز در (لیون)
 حریق واقف شده (تبارستقن) پاک سوخته
 است .

از پاریس ۱۷ جادی الاخره از جانب
 دربار فرانسه قراردادی که از جانب مجلس بلدیة
 در باب سرزنش وزیر پولیس فرانسه داده شده بود
 لغو و ابطال کرده شد .

از روم ۱۹ جادی الاخره از جانب
 اعلا حضرت پاپ باعلا حضرت پادشاهی يك
 هدیه مصنوع و کرانهایی فرستاده شده است .

از بروکسل ایضا امروز بارونخانه
 (ومترن) آتش گرفته برهوا شد . در آن میان
 ده نفر از جمله تلف وخیلی هم زخمی شده اند .

از لندن ۲۱ جادی الاخره اخبارنامه
دبلی تلگراف بموجب خبر تلگرافی که از افغانستان
گرفته است مینویسد . عبدالرحمن خان بسایر
امرای افغانستان بواسطه تلگراف خبر داده
است که . امید واری تمام دارم که با انگلیسها
بموصول مؤالفت افکار موفق کردم .

از لندن ایضا (سیرشارل دیلکه)
مستشار وزارت خارجه انگلیس در مجلس مبعوثان
خطابه خوانده ضمنا اظهار داشته است که .
حکومت انگلیس باریکتر مذاکراتی که در باره هرات
در میان دولت ایران ولورد بیکونسفلید بود نخواهد
پرداخت .

مستشار مومی الیه نیر در مجلس مذکور بیان
نموده است که . دولت عثمانی مرخصهای خود را
که بیشتر در کومیسون تنظیمات رومایلی شرقی
بسمت اعضایی داشتند دوباره برای امور بت
مذکور معین نموده است .

داخلیه

روز دوشنبه گذشته مقرر بود که با امتحان درس
وخط حضرات شاهزاده کان عظام و بنات
محرّمه خانواده سلطنت عظمی رسیدگی شود .
بنابر این روز مذکور جناب منتطاب رئیس وکلا
وجناب دولت واهت مآب محمود ندیم پاشا وزیر
داخلیه و بعضی از وکلای فحسام ورجال کرام
برای حضور داشتند در مجلس امتحان بمابین
همایون ملوکانه عزیمت و با امتحان حضرات
معظم الیهم آغاز کرده شده نخست بتلاوت قرآن
کریم و پس از آن بخواندن پاره رسائل متعلق
بمقاید اسلام و اصول دین امتحان داده شده در ثانی
در خط و کتابت و فن جغرافی و زبان فرانسه و ترجمه
آن از فرانسوی بترکی و همچنین از ترکی بفرانسوی
امتحان کرده شده هر کدام از حضرات معظم الیهم
در عهومات مکتسبه خودشان اظهار کمال برتری
نموده بطور لایق از عهده امتحانات برآمده موجب
مخفوظت اعلای حضرت اقدس پادشاهی گردیده
هر کدام نسبت بمقام خودشان مورد عواطف
ملوکانه شده اند .

اخبارنامه ترجان حقیقت مینویسد . جناب
سیریاراد سفیر سابق انگلیس نیر بمراهی وزن
خودشان در مجلس امتحان مذکور حضور داشته
حسن امتحان شاهزادگان عظام را آفرین و ثنا
خوان شده است پس از ختام رسم امتحان سفیر
مشارالیه وزن ایشان بابعضی از حضرات وکلای
فخام و مشیران کرام برای تناول طعام شام بسفره
سینه همایونی دعوت فرموده شده پس از طعام سه
ساعت از شب مذکور رفته سفیر مشارالیه
و حضرات وکلا هر یک بقرا رکاه خودشان
برگشته اند .

جناب سیریاراد وزن ایشان در این ملاقات سینه
زیاده از حد مورد التفات و نوازش مخصوص
شاهانه گردیده اند .

(مسیو کوشن) سفیر جدید انگلیس روز
چهارم گذشته طرف ظهر بلنکرکاه در سعادت رسیده
یکسرسفارتخانه دولت مشارالیها کدر (طرایه)
واقع است عزیمت نموده است .

جناب سیریاراد سفیر سابق دولت مشارالیها
بعد از تقدیم معرفی نمودن سفیر تازه را در حضرت
همایون پادشاهی بجناب لندن عزیمت خواهد
نمود .

از جانب اعلای حضرت پادشاه بلجیک با اعلای
حضرت پادشاهی یکقطعه نشان (لیوپولد)
با کوردون بزرگ آن اهدا کرده شده است .

جناب (مسیو نوویکوف) روز شنبه گذشته
بالباس رسمی خودشان هر یک از وکلای فحسام را
در مقام ودائره منسوب خودشان ملاقات نموده
رسم بازدید را بجا آورده است .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . کومیسون
مخلفات اروپ که برای تدقیق وضع نظامات داخلی
ولایات مقرر بود تشکیل واجتماع نماید در این نزدیکی
اجتماع خواهد نمود . چون جناب دولتتباب
عاصم پاشا و سعادتمآب (ابرو) آفندی در اجتماع
سابق کومیسون مذکور کدر فله مجتمع بودند
از جانب دولت علیه سمت مآوربت داشته

از مذاکرات کومیسون اطلاع واستحضار حاصل
نموده بودند . بنا بر این ، اکنون را نیر مقرر است
که مشارالیهم بتوان مرخصهای اول و دوم از جانب
دولت علیه در کومیسون مذکور حضور داشته
باشند .

(مسیو تیسو) سفیر تازه و موقت دولت فرانسه
ازدوروز باینطرف تکسر مزاج داشته از دایره
خودشان بیرون نیامده است .

جناب مسیو کوشن سفیر تازه دولت انگلیس
روز شنبه گذشته بخانه جناب دولتتباب وزیر خارجه
عزیمت نموده ساعتی با همدمیکر ملاقات نموده اند ولی
در این ملاقات از مواد بولنیسی هیچگونه صحبت
بیان نیامده است .

جناب دولتتباب و سوریوس پاشا سفیر دولت علیه
مقیم لندن که تازه باسلامبول وارد شده است روز
یکشنبه گذشته در باعالی در دایره ریاست وکلا
در حالتیکه جناب وزیر خارجه نیر حضور داشته است
یا جناب مستطاب رئیس وکلا ملاقات نموده پاره
مذاکرات مطرح گفتگو شده است .

ازدوهفته باینطرف اخبارنامه مینویسند .
در بصره منصور پاشا از روسای عشایر منفک
آماده شورش و اختلال بوده است . اینروزها نیز
بتواتر میگویند جناب عبدالرحمن پاشا والی بغداد
باجبی از عساکر شاهانه بجناب منفک عزیمت
نموده است . در ثانی هر چه اطلاع در اینباب
حاصل نمودیم در نسخهای آینده خواهیم نوشت .

رقعه کرامی

رقعه از جانب رئیس دوم انجمن حسینی
ب اداره اختر فرستاد شده در آن ضمن از تنظیم یک
نظامنامه و بعض مطالب که متعلق بجهت حسینی
است آگاهی داده اند . لهذا رقه جناب معزی
الیه رادر اینجا درج کرده وعده نکلتش نظامنامه
را با آئینه میکذاریم .

آقای من

از روزیکه چهیست پالت حسینی در آن شهر

تشکیل یافته است مقدمات و اعلانات و دفتر اسامی
 پاکان و نیکان را که برای مقاصد حسنه جمعیت
 احسانها کردند آرایش صفحات اختر کردید کمال
 تشکر از اهتمام شما دارم و یقینا افکار و نیت
 شما در این مطلب بکمال استقامت خواهد بود .
 ولی مدتی است که رشته سخن را قطع نموده مثل
 این است که منتظر رسید از جانب انجمن حسینی
 مخصوصا مطالبی بشما نوشته شده شما هم درج
 صحایف خویش نمایید . حال آنکه خودتان
 یکی از اعضای انجمن هستید اولاً از پاره
 اوضاع کار و کوششهای انجمن و ثانیاً در باب
 تشویق و ترغیب و یاد آوری خیرخواهان جمعیت
 در هر نسخه فصلی و از هر باب رمزین بایستی
 از شما شنیده شود . با آنکه بعضی مطالب نموده
 هست که همه را از آن باید آگاه داشت که از
 آنجمله است تغییر که برای امنای صندوق داده شد
 و علتش این شد که امینان سابق عازم اذربایجان
 شدند . ثانیاً نظامنامه ایست که در دست است
 و اینروزها تمام خواهد رسید . ثالثاً کوششهای
 است که تجار ایران تا مدت دو سال با کومپانیهای
 لوید و فرانسه و روس و اداره مخصوصه
 بستند و مبلغی از این عمر از هر عدلی برای
 جمعیت حسینی و اگذار کردید امیدوارم نکارش
 تفصیل این مطالب را با آنچه مقتضای یاد آوری
 با کدینان و هواخواهان انسانیت و تمدن در باب
 معاونت و یاری مقاصد مقدسه جمعیت است بر همه
 مطالب مقدم بشمارند و اگر بخواید صورت
 کوششها را با کومپانیها را از دفترخانه انجمن
 بشما داده میشود چنانکه نظامنامه نیز بدستاری
 شما طبع و نشر خواهد شد زیاده زحمت است .

امضا
 نجفعلی

(مسیو یلون) جنرال قونسل دولت انگلیس
 مقیم سلاویک روز یکشنبه گذشته بطور موقت
 بدر سعادت آمده است .

اخبارنامه وقت میگوید . در قصبه
 (شیله) بقدر دوازده نفر چرکس مسلح بخانه یک نفر
 از اهالی ریخته صاحب خانه را زنجدار و قیدری
 از اشیاء خانه را غارت و فرار نموده اند .

میگویند . جناب مسیو کوشن سفیر تازه
 انگلیس بیان نموده است که . در باب اصلاح
 امور مالیه دولت علیه عثمانی از دولت متبوعه
 خود مأموریتی نداشته است . و تنها مأموریت
 مخصوصه خودشان متعلق به واد بولینیکی
 بوده است .

جناب سیر هزی ایارد سفیر سابق انگلیس
 روز شنبه گذشته بمابین همایون ملوگانه عزیمت
 و از حضو معالی نشور اعلا حضرت پادشاهی
 شرفیابی حاصل نموده است .

جناب بازرگ ملت ارمنه روز جمعه گذشته
 بسفارتخانه روس عزیمت نموده با جناب مسیو
 نویرکوف سفیر تازه ملاقات نموده است .

از جناب دولت علیه ایران بسعادتمآب داود
 افندی ترجان اول دیوان همایون یک قطعه نشان
 شیر و خورشید از درجه سوم اعطا گردیده است .

اخبارنامه مینویسند . جناب دولتآب
 فوتیادیس پاشا والی چریزه کرید در اوایل همین
 ماه بدر سعادت خواهد آمد . میگویند مقصود
 پاشای مشارالیه از این عزیمت آن بوده است
 که از پاره امطالب متعلق قوانین و نظامات جزیره
 مذکور شفاهاً بایممالی اطلاعات بدهد .

جناب عطوقت مآب ادیب افندی امین
 رسومات ازدوسه روز باینطرف تکرر مزاج داشته
 بقم خودشان نیامده اند .

جناب علقو پاشا والی روم ایلی شرقی از بایعالی
 رخصت خواسته است که چندی برای تبدیل هوا
 و مداوات بآبهای گرم اروپ عزیمت نماید .

اخبارنامه (استانبول) بوجب خبرهایی
 که از آن گرفته است میگوید . از جناب دولت
 یونان بلاحظه اغتشاش وضع ارناوستان برای

حفظ آسایش چند فوج لشکر احتیاط بجزیره (کور)
 فرستاده شده است .

بکمال خشنودی مسومع شده که اینروزه
 از جناب امانت بهیه شهر مقرر بوده است که بعضی
 از چشمهای شهر که بمناسبت وقوع حری
 در بعضی از محلات مشرف بخرابی شده و بوجه
 زحمت اهالی از جهت آب شده بود تعمیر و مجدداً
 آب بآنها جاری نمایند لهذا اینگونه اقدام
 امانت مشارالیه سازوار امتنان و تشکر است .

اخبارنامه (لاتری) میگوید . در ازه
 پاره اختلافات در میان حکومت محلی و قونسل
 یونان واقع شده است . بنابراین قونسل موحی
 الیه مناسبات رسمی قونسلخانه را با حکومت قطع
 نموده بیری و علامت قونسلخانه را پایین آورد
 مراتب را بسفیر دولت مشارالیه کدر اسلامبول
 است اطلاع داده است .

اخبارنامه فار دو بوسفور میگوید . از جناب
 هیئت سفیر ای دواتهای بزرگ در طرف اینفته یا هفته
 آینده یک کاغذ مشترک بایعالی تقدیم شده ضمناً
 خواهش خواهند نمود که از جناب بایعالی پاره مسائل
 عقب مانده رامانند مسئله حدود یونان و قره طایغ
 و غیره را انجام داده شود . هر کاد بایعالی تکالیف
 سفیر مشارالیه را تا پانزده روز دیگر انجام ندهد
 آنوقت از جناب دواتها در برلین مجلس کونفرانسی
 منعقد شده چاره کار را در انجام مذاکره و قرار
 قطعی رادر اینباب خواهند داد .

خارجیه

اخبارنامه (کولوس) میگوید . از جناب
 حکومت روس مبلغ چهار میلیون مناسبت برای
 ساختن عمارات و تزیینات وسایلوازمات در نزدیکی
 آبهای معدن کدر قرب کوه (بش) و در داخل
 ایالت قفقاز واقع است تخصیص شده است .
 که اسباب استراحت مسافری و تزیین آبهای

مذکور فراهم شده موجب تسویق مترددین
وآبادی آنجا گردد .

دولت روس سفیر خود را که در (یکین)
پای تخت چین داشت به پترزبورگ احضار نموده
بادوات چین بجهت عدم قبول معاهده و مقاوله نامه
(کلجه) مناسبات خود را قطع نموده است . چون
دولت چین (چونگ کو) نام سفیر خود را که سال
گذشته در باب انجام دادن مسئله (کلجه)
به پترزبورگ روانه نموده سفیر مشاورانیه نیز چنانکه
پیشترها نوشتیم بادولت روس مقاوله نامه بسته بود
که از جانب دولت چین پنج میلیون منات بطور
تضمینات بدولت روس داده شده ایالت (کلجه)
در مقابل آن بدولت چین واگذار شود . پس
از ورود سفیر مشاورانیه بچین خاقان چین اورا بخیانت
متهم و حکم قتل درباره او داده از امضای عهدنامه
مذکور استنکاف نموده بود لهذا دولت روس
نیز در مقابل آن سفیر خود را از پکین پس خوانده
مصالح تبعه خود را بسفیر جمهوری امریک محمول
داشته است . بهمین مناسبت ایروزها دولت روس
جنرال (نوداین) را از (هوجه بیسک) بجهت
آغاز نمودن تهیه اسباب جنگ چین به پترزبورگ
احضار نموده جنرال مشاورانیه بسرعت تلمش مشغول
کشیدن نقشه وجع آوری اسباب جنگ چین
شده است .

پیشتر شایع شده بود که امپراتورهای روس
واوستریبا در این نزدیکی در (غالچیا) باهمدیگر
ملاقات خواهند نمود . ولی اخبار نامهای نیم
رسمی روس شایعه مذکور را تکذیب کرده اند .

(یانقوویچ) نام سرتیب از جانب حکومت
صربستان برای تقدیم کردن نشان (تاقوه)
حکومت صربستان را باعلا حضرت پادشاه ایتالی
به (روم) پای تخت دولت مشارالیه اوارد
کرده است .

اخبار نامهای پترزبورگ مینویسند (شوویچ)
نام روس که پیشتر در زیر عمارت زمستانی اعلا
حضرت امپراتور روس نصب کننده و آنش زده فرار

نموده بود ایروزها در پترزبورگ گرفتار گردیده
است .

پیشتر نوشته بودیم که در باب نگاهداری حقوق
یهودهای ممالک فلس (مغرب) در مادرید پای تخت
اسپانیا مجلس کو فرانسوی مرکب از سفیرای دولتهای
اروپا منتهد کرده است . در اجتماع کو میسون
مذکور که در ۲۳ مهین ماه فرانسوی واقع شده است
مرخص دولت فلس کو میسون را تکلیف
نموده است که در ممالک فلس بسیاری اراهای مملکت
بملاحظه عدم ایفای بده و مالیات دیوانی نام خود را
در دفتر یکی از قونسلمهای اروپا ثبت نموده
بحمایت قونسول ازدادن بده و مالیات امتناع
نموده در خارج قانون و نظام اظهار تبعیت
خارج و بدینوسیله قوانین و نظامات محلی را محفل
و باعث حدوث قیل و قال در میان حکومت و دولتهای
همسایه میشوند که این یکی خلاف عدالت
و حقانیت است لهذا تدبیری بکار برده شود که بعد
از این جلوی اینگونه حرکات نا کوار که محفل قانون
مملکت و موجب حدوث انواع فتنه و شرارت است
بسته شود .

مراسلات

اینمته کاغذی ترکی العباره از طهران بامضای
محمد عارف باداره اختر رسیده خواهش درج آرا
در این نامه نموده بود چون ندر جانش مشعر به هوا
خواهی اسلامیت است لهذا ترجمه آرا نقل
نمودیم .

ترجمه کاغذ

شماره ۱۳ کرامی نامه اختر بواسطه انتظام
پوستخانه در ۲۰ روز بمطالعہ دوستدار رسیده
در صحیفه ۱۰۴ مقاله مفصلی را که بعنوان (شرق
و اسلام) از اخبار نامه (نوردوتیسه الکمانیه
چایتونک) که از اخبار نامه های معتبر المان است
بطور ترجمه نقل شده بود بدقت مطالعه کردم
سپارشی که اسلامیان را در خاتمه مقاله مذکور بدولت
ومت المان کرده بود نظر دقت این بنده را جلب
نموده جسارت ورزیدم که در ضمن نشکر و سپاسداری
بواسطه اختر درخشنده دو کلمه جواب بمؤلف
اخبار نامه مذکور تبلیغ نمایم . و این یکی هم بسته
برای عالی آنجناب است .

جناب یرنس بسمارک بخجسال اینکه (قوت

وسهارا برضد عثمانیها تمام نماید تا اینکه از تنهید
نمودن اروپ عاجز باشد) در کو میسون بمخاطب
بسخنهای حقانیت امیر مرخصهای عثمانی کوش
نداده خیالات مرخصهای دولتهای بزرگ را که در
بیشرفت مقاصد غرض امیر روسها بکندل و در محو
استقلال دولت عثمانی بکجهت وساعی بودند
همراهی نمود و بقصد اینکه دولت عثمانی را
در مقابل روس تجزیه نماید باعث این شد که یک
سنگ بسیار بزرگ و سنگین و سید بسیار محکم و آهنین
از روی دل و از کدر گاه سبیل (پانسلاویزم)
برداشته شود و بواسطه شکست آخری دولت
عثمانی مختل شدن موازنه دولتهای اروپا بار آورد
ولی می بینیم اکنون میخواهد موازنه مختل شده
اروپا را بار دیگر تنظیم نماید حال آنکه بطور بقین
میداند که تنها اتفاق نمودن با اوستریا و عهدنامه
برلین منع هجوم عنصر (اسلاوی) را که بالطبع
بجایابی که در خارج از موازنه اروپا مانده است
کافی نیست . بنا بر این یرنس از کمال کار آگاهی
نیخواهد از خیالاتش کسی را سر رشته بدهد و از
اطراف وجواب در زبر برده برای خود متفق
جستجو میکند این است که صاحب اخبار نامه
(نوردوتیسه الکمانیه جایتونک) پس از ستایش
مذهب و اخلاق ملت اسلام که شجاعت و ثبات آرا
(جنرال مولنکه) سردار کل و سایر کوماندانهای
معتبر المان تصدیق نموده اند میگوید . برای گرفتن
جلو مقاصد استیلای هیکل شمالی (روس)
در سمت آسیایا بد همه مسلمانان و خصوصاً عثمانیان را
بنظر توجه و اعتنا به بینیم) وضعا اعتراف میکند
که براس نتایج پولیتیکی که در جنگ آخری پیش
گرفت در آغاز ندانسته کول خورده است . مؤلف
اخبار نامه مذکور را بجهت همین حکم کو بی نشکر
باید کرد و از منشی اختر نیز چنانکه از آغاز انتشار
اختر نهایت اهتمام و مواظبت را در آگاه نمودن
ملت اسلام دارد و بیومسته در باب اتفاق و اتحاد
اسلامیان را یاد آوری نموده نتایج خوب آرا بکان بکان
اظهار و از تاثیرات نا کوار این وضع نفاق و پریشانی
نیز بارها سخن گفته است خواهشمند هستیم
که مقاله ذیل را در صحیف اخبار انتشار بدهد .

ای ملت اسلام!

تاکنون در زیر علم شریعت پاك اخندی دارای
اخلاق حیده شده در میان جمعیتهای بشری
قدرو مرتبت مدنیت و انسانیت را دانستید و در ظرف

مدت کمی یک
آن بلیونها میر
نمودید از شما
بازی بولتیک با
و بولتیک آهم
ملك و ملیت خود
نموده اید ؟ در
(هندوستان)
(چرکستان)
(قریم)
(قبریس)
(قره طاغ)
در باره ملت ؟
(صنایع د)
(استقراض)
آنها آباهمه این
ای ملت اسلام
آروزها که
باتش خانه خرد
که در میان شما
می سوختید همای
مسود و مبارک
این وضع نا کوار
که در آینده روزی
وملك و مملکت و
مانک خواهند شد
در باب اثبات
در هر حال (مض
ولی مقصود
(از نیمه خسارت
نظر نمود بجهت
حال و استقبال بجهت
بدا بند که چاره
حقیقی شماها
باهمدیگر اتفاق کرد
حاکم جمع بشود
و برك شجره مقدس
نموده و نو و طراوت
میدانید از تنه
نگاهداری نمایند

مدت کمی يك جهت دینی بسیار بزرگی که مقدار آن بلیونها میرسد تشکیل کرده بافتخار زیست نمودید از شما سوال میکنم از روزی که بنای شطربج بازی بولتیک باروپ گذاشته و بديک توجه و بولتیک آنها افتاده جوش خورده اید در باره ملک و ملیت خودتان از ایشان چه نیکی حاصل نموده اید؟ در خصوص ملک؟

- (هندوستان) (سند) (ختا) (ترکستان)
- (چرکستان) (کرچستان) (داغستان)
- (قریم) (موره) (بلغارستان) (بوسنه)
- (قبریس) (جزائر) (رومانيا) (صربستان)
- (قره طاغ) (وامثال آنها !

در باره ملت؟

- (صنایع داخلی) (ثروت) (اخلاق)
 - (استقراض) (انقراض) (آداب) (وامثال آنها)
- آیا همه اینها صحیح است !!!

ای ملت اسلام

آرزوها که شماها قدرت و قوت خودتان را با تش خانه خرابی انتریکهای (فیناتیک) که در میان شماها مشتمل بود بدست خودتان می سوختید هم آرزوهای ملل اروپا چه روزهای مسود و مبارک بود زیرا اهالی اروپا از آرزوها این وضع ناگوار شماها را دیده یقین حاصل میکردند که رآینده روزی خواهد آمد که ثروت و سامان و ملک و مملکت و نیک بختی شماها را بی هیچ زحمتی ماناک خواهند شد . همین وضع حاضر شما را در باب اثبات مدعا دایم کافی می توان دید! در هر حال (مضی ماضی) !

ولی مقصود این است که بمقادیر مشهور که (از نیمه خسارت رکشتن سوداست) از گذشته صرف نظر نمود، بحسبجویی نامین و آسوده کی زمانهای حال واستقبال بجد و جهد شتاب نماید . و یقین بدانید که چاره منحصر باتفاق صمیمی واتحاد حقیقی شماها است . چه در صورتیکه با هم دیگر اتفاق کنید و در زیر یک کله جامه و تفرقه حاکم جمع بشوید بالبدیهه ممکن است است شاخ و برگ شجره مقدسه را که در زیر سایه آن زیست نموده و نو طراوت آرا باعث نیک بختی دنیا و آخرت میدانید از نیشه بیکانگان و شد باد حر یصان نگاهداری نمائید .

هرگاه طوائف اسلام را که باستانهای باره از اقوام و ملل اسلام سمتهای افریک و آسیا که تا کنون بطور عموم بیک طور تعصب عالمانه رفتار دارند بدآره اتفاق خودتان بیاورید دارای یک جهت دینی که زیاده بردوست ملیسون نفس باشد میشود که آنوقت در همه دنیا هیچ قوتی بالای این قوت نخواهد بود و در وقوع این اتحاد و اتفاق اخلاف شماها نیز تا انقراض زمان نمیتوانند در میان سایر اقوام و ملل روی زمین باعتبار واقفخار زنده گانی بکنند .

هرگاه گفته شود که این همه اقوام مختلف و متفرق را که با یکدیگر هیچ وجه در اخلاق و آداب و جنسیت مشابهت و موافقت ندارند چگونه می شود که بدآره یک اتفاق داخل نموده در آن دایره نگاه توان داشت . در جواب میگویم اقوام اسلام سمتهای افریک و آسیا را که بتعصب دینی و تمایل اخلاق متصنف هستند بکمال آسانی بایک قوت (فیناتیرمی) ممکن است در دایره اتفاق واتحاد آورده در یک نقطه اجتماع داده شود . و بشما برای اثبات این مدعا رفتار و حرکات کشیشان و عالمان ملت های کاتولیک و پروتستان را برای نمونه و سرمشق مطلب دلیل وافی و کافی نشان میدهم . هرگاه اقوال و افعال شماها که اسلام هستند مطابق هم دیگر بوده افکار و نیات خودتان را بهمین یک چهر مشغول بدارید کارهایی که در نظر شماها بسیار مشکل بل در خارج امکان متیاید در کمال سهولت و آسانی انجام پذیر شده نتایج خوب آرا در اندک وقتی در نظر دوست و دشمن میتوانید جلوه گرنائید .

ای ملت های اسلام!

تای عمرهای کرانمایه خودتان را در بستر غفلت بخواب خرکوشی خواهید گذرانید و از نتایج ناگوار این غفلت و بطالت آگاهی حاصل نخواهید نمود . آیا منتظر هستید که بشنیدین صداهای مهیب توپهای جدید الاختراع از این خواب غفلت بیدار بشوید؟ چشم از خواب غفلت باز نایید و گوش بندار را فراگیرید و اوضاع جهان را بدیده عبرت نظر کنید با هم دیگر اتحاد و اتفاق نمائید و از این وضع پریشانی که دارید بیرون آید و چاره کار را پیش از فوت وقت نموده بر مانعایی که بغفلت گذرانیده اید اشک حسرت و ندامت ریخته در اصلاح وضع آید بگوشید و گرنه باین حالتها .

ترسم (حکما) زمی بکعبه ای اعرابی
اینزه که تو میروی بترکستان است

در این ضمن خواهید گفت خیلی خوب باشم
تعصب علمای خودمان و ممانعت دولتهای اروپا
در باره اتفاق واتحاد مان نمیدانید که درد دل ما را تازه میکنید؟

در جواب میگویم . هرگاه حضرات و کلا
وامنای دولتهای اسلام حضرات علمای ذوی الاحترام را
که حامی شریعت غر اهدا کنند از نکات مطلب
و از نتایج ناوار این وضع حاضر بدون شائبه
اغراض نفسانی اطلاع و آگاهی بدهند و از نتایج
حسنه اتفاق واتحاد یاد آوری نمایند حضرات علمای
عظام در باب حفظ و نگاهداری شجره طیبه
شریعت پاک مصطفوی بطور قطعی بیشتر از سایرین
اقدامات بکار برده پیش از شماها علمای امت
با هم دیگر دست بیکانگی و الفت داده نموده میکنند

و در تشبیه بیانی اتفاق واتحاد سعی و جاهد
می شوند . در باب ممانعت دولتهای اروپا هم میگویم
هیچ دولتی مانع از اتفاق مشرع که موافق دیانت
و مدنیت باشد نتواند شد هرگاه مقصود مرا
بفهمید و بدانید که نیات مؤلف اخبار نامه مذکور
از سبب شماها بدولت و ملت (المان) که در وسط
اروپا افتاده باشما هم سمت همسایگی ندارد چیست
انوقت خواهید دانست در حالتیکه در میان شماها
دریاهای مابینت مذهبی نیست تا کنون محض غفلت
و نادانی نیشه مخالفت را برای خراب کردن بنیاد
بقای خودتان داشته اید دست نینداخته اید . این
خواب غفلت تاکی او این مخالفت تا چند ایدار شوید

بنده غفلت را از گوش هوش بیرون آورید بد تشیح
حرص و طمع بیکانگاری که مشغول کردن ریشته
شجره مقدسه شریعت که ساریان دنیا و آخرت
و سبب نیک بختی دوجیهانی شماها است از دور تماشا
نماید . و با شاخ و برگ درخت (فیناتیرمی)
بیهوده وقت را فوت نموده در نگاهداری اصل
شجره مقدسه سعی نموده در حفظ آن یک اتفاق
واتحاد غیر متغیری با هم دیگر نمائید که بلکه قومیت
و دیانت و وطن عزیز خود تا از بدین سو ببله از
تعرض و دست اندازی بیکانگان نگاهداری نموده
در زیر آن سایه مقدسه توانید با سودگی زیست
بکنید . هوشیاری پیش گرفته در مملکت
خودتان صنعت و تجارت و زراعت را ترقی داده
دیده و دارات بیهوده رایگوشید . با امانه

و محصولات و منسوجات مملکت‌های خودتان
 رفع احتیاج نموده من دورونو کر دیگران نباشید .
 در ولایت‌های خودتان راه‌های شوسه و شمندوفر
 و فابریکها و مکتبها که درجه اهمیت آنها معلوم است
 ساخته مملکت را بدین وسایل رونق و برتری دهید .
 سعی نمایید دامن دامن زره‌های سرخ را که تاکنون
 اهالی اروپا از شما گرفته و شما را بدرجه افلاس
 رسانیده اند بقوت صنعت باز پس گیرید . مانند
 غلامان زر خرید (امریک) و فلاحان مصر
 من دور اهالی اروپا نباشید این نکات را مخصوصا
 بعرض اوابای امور دولتین علیین اسلام که به
 تبهیت ایشان افتخار داریم میرسانم . قبول و حسن
 تلقی این نصایح مرا از شعار مدینت که خود با قطر
 متجلی بآن هستید امید واری دارم .

امضا

م ح

جناب کراندوک میشل والی قفقاز که از جنیدی
 با نظر طرف بطور موقت در پترسبورگ بود این روزها
 به تقیلس مراجعت نموده است .

از جناب (لورد بیکنونسفلید) رئیس وکلای
 سابق انگلستان در مجلس اعیان درائشای توشیت
 لایحه تشکرنامه که از جناب در بار تازه در مقابل
 خطابه علیاحضرت ملکه انگلستان مطرح
 مذاکره و گفتگو بود خطابه خوانده شد ماست .
 مانیر مناسب دیدیم ترجمه آنرا در اینجا نقل نمایم .

ترجمه خطابه

از خطابه جلیله علیاحضرت ملکه بکمال
 خشنودی شنیده شد که حضرات وکلای ایشان
 عزم و نیت ابتر دارند که احکام عهدنامه بر این
 تماما بوقع اجرا آورده شود . فی الواقع پیش از باز
 شدن مجلس پارلمنت بعضی از کار آگاهان معتقد این
 بودند که هیئت در بار تازه انگلستان برخلاف
 این حرکت خواهند نمود . ولی در خطابه علیا
 حضرت ملکه مراتب بطور رسمی بیان گردیده
 ابواب مجادله و مناقشه در این باب بسته شده است
 (آغار خنده از جناب حضار) برای اجرا و انفاذ این
 پولیتیک میکویند از جناب حکومت پاره (تدابیر
 فعلی) بکار برده خواهد شد و این فقره از جناب
 بعضی از اعضای دربار بنظر تحسین دیده شده است .
 بنابراین کله (تدابیر فعلی) هرگاه از جناب در بار

تازه شرح و تفسیر و نزدیک بفهم عموم واضح کرده
 شود زبانه بر این موجب خشنودی خواهد گردید .
 (از جناب حضار صداهای دقت) زیرا کله تدابیر فعلی
 از جمله کفاتی است که در ابضاح آن تاویلات
 و تفسیرات بسیار میتواند بکار برده شود حتی بطوری
 که در خارج از منافع و خواهش اهالی انگلستان
 نیز شرح و تفسیر میتواند بشود . بجهت اینکه
 بسامی شود که در اجرای تدابیر فعلی حرکات
 جنگجویانه نیز میان میاید و این یکی هم بارها دیده
 و شنیده شده است . (صداهای دقت) در باب
 تعیین یک سفیر فوق العاده برای اقامت در اسلامبول
 نیز آرزو نموده‌ایم که پاره ابضاحات و اطلاعات از جناب
 دربار داده بشود . زیرا سفارش نمودن و کلا اینکه
 تدابیر فوق العاده را بعلمای حضرت ملکه نیز از جمله
 مواد بسیار عمده و دارای اهمیت مخصوص است .
 چون یک سفیر فوق العاده و یا غیر آن موافق درجه
 مأموریت خود رفتار و یا بموجب تعلیمات و اوامر
 مخصوصه دولت متبوعه خود حرکت میکنند .
 هرگاه ایندفعه از جناب جناب وزیر خارجه بسفیر
 انگلیس دستور العمل داده شده است امیدوارم
 که وزیر مشاور الیه یک صورت دستور العمل
 مذکور را بهیئت اعیان کرام تبلیغ نماید . زیرا
 یک سفیری که درجه مأموریت او محدود و معین
 نباشد ممکن است که بحرکات خود سرمانه مملکت را
 بمصائب جنسک و یاد اهییه بزرگی دچار نماید .

(صداهای دقت)

مابقی خطابه لورد مشارالیه متعلق بامور داخلیه
 و مسئله افغانستان بود از ترجمه و تفسیر آن صرف
 نظر نمودیم .

(لورد کراویل) نیز در جواب لورد مشارالیه
 اظهار نمود که فرستاده شدن مسیو کوشن بطور
 مأموریت مخصوصه و سفارت فوق العاده از مطالب
 بسیار عمده و غیر معتاد نیست دستور العملی که بمشار
 الیه داده شده است موافق دستور العملی است
 که پیشتر بسیرلارد سفیر سابق داده شده است . اینقدر
 هست که بعضی مواد احکام عهدنامه بر این و بطور
 مطلوب و خشنودی اجرا نشده . پاره از مواد
 آن نیز در عقده تعویق مانده است لهذا باید
 آنکه بهر اهی دولت‌های بزرگ این مسائل
 معوق انجام داده آید اقدام بفرستادن سفیر مشار
 الیه کرده شد . کار گذاری و لیاقت سفیر لارد
 در کارهای سفارت غیر منکر است ولی بلاحظه

اینکه تاکنون تبلیغات و بیانات مشارالیه در نزد
 باعالی مؤثر نیفتاد نتیجه از آن حاصل نشد همین
 ملا حظات در بار انگلیس ناچار شد از اینکه
 (مسیو کوشن) را بعنوان سفیر فوق العاده باسلامبول
 بفرستد .

در مجلس مبعوثان نیز (مسیو نورنقوت) وزیر
 سابق مالیه در باب مأموریت مسیو کوشن ابضاحات
 خواسته تفسیر و معنی کله (تضییق) و سخت
 گیری را که (مسیو کرای) درائشای مذاکرات
 اظهار نموده بود از مجلس سؤال نموده بیان کرد
 آیا در باب اجرای اصلاحات و غیره بباعالی از جناب
 انگلیس سخت گیری و اجبار کرده خواهد شد یا نه .
 مسیو کلا دستون در جواب مشارالیه اظهار داشت
 که . مأموریت مسیو کوشن چنانکه در افواه
 گفته می شود با تظورها خارج از مأموریت معتاده
 نیست . در باب معنی کله (تضییق) و (اجبار)
 گفت . در نزد حکومت هم مسیو کوشن خطرناک
 آن محسوس است در این باب از جناب (مسیو کراویل)
 بجهت انجام دادن پاره مواد عهدنامه بر این که
 هنوز اجرا نشده است بکفایت تحریرات عمومی
 بدولتها فرستاده شده است هنوز جواب و نتیجه
 تحریرات مذکور را انتظار کشیده می شود . ولی
 اینقدر توأم گفت که دولت انگلیس بجهت ورزیت
 که هر چه بداداد گفته بمعاونت دولت عثمانی شتاب
 نماید . و نیز میکویم دولت انگلیس بهیچوجه
 در صدد مداخله کردن بکارهای اناطولی
 بطوریکه محفل حقوق حکمرانی دولت عثمانی باشد
 نیامده است . و کلای تازه انگلیس نیز بر ضد
 حقوق حکمرانی سلطنت عثمانی نیستند و همچنین
 بملاحظه پاره نکات جغرافی در خیال قصر و کسر
 ممالک عثمانی نبوده اند . در باب پاره مسائل معوق
 در بار تازه امیدواری دارند که باهتتام و همراهی
 دولت‌های بزرگ آنرا نیز انجام داده آید .

در مقابل بیانات و ابضاحات (لورد کراویل)
 در خصوص رضیه دادن مسیو کلا دستون بسفیر
 اوستریا در خصوص پاره بدکویها که در باره دولت
 اوستریا نموده بود لورد سالسبری وزیر خارجه
 سابق انگلستان در اطاق اوردهای مجلس پارلمنت
 خطابه بقرار ذیل خوانده است .

از ابضاح
 معلوم می شود
 انگلستان
 اوستریا در
 آنکه این یکی
 است . هرگاه
 در این باب قدر
 خشنودی
 تها راجع بود
 از خشک نشد
 دولت‌ها متفق
 دولت‌ها را که خود
 متهم داشته بر
 دولت نسبت
 مسدود
 دارد خود در
 خطابه که
 داشته است که
 کار خیری نشد
 اروپا حاصل
 که بقول بعضی
 اگر چه در باب
 نموده و میکند
 آزادی و مدینت

از آداب سپه
 محاصره و صف
 کثرت رجال و
 در مقابل صد
 و قناعت و بر
 ایشان را غیر
 اگر پادشاه ص
 سپه داری نی
 آزموده و کار
 بر تربیت و ترتیب
 خویش و آزادی
 رزمی پیش آید
 و اهل مملکت
 تصرف و بچند
 از جان خود ک
 نیز نصرت مید

از ایضاحات و بیانات آورد کرانویل چنان معلوم می شود که کو یا مسلک بعضی از وکلای سابق انگلستان عبارت از ایما کردن برقراری دولت اوستریا در یک وضع تجاوزی بوده است . حال آنکه این یکی درباره وکلای سابق افتزای محض است . هرگاه لورد مشارا به تعبیر بیانات خود را در این باب قدری واضحتر بیان می نمود هر آینه موجب خشنودی عموم می شد . حتی این افتزا و بیمان تها راجع بوکلای سابق نیز نشده بل پیش از خشک نشدن مرکب معاهده نامه که در میان دولتها متفقنارد و بدل شده است یکی از آن دولتها را که خود عهدنامه را امضا نموده است نیز متهم داشته بر ضد عهدنامه مذکور بودن را با آن دولت نسبت داده است .

مصدر کلادستون که بالفعل سمت ریاست وکلارا دارد خود در مواجهه جمعیت بزرگ لوتین در ضمن خطابه که خوانده است بطور عسلائی اظهار داشته است که (دولت اوستریا تا کنون مصدر کار خیری نشده است که تنها جای نقطه در خر بطه اروپا حاصل کرده باشد . حتی دولت روس را که بقول بعضی دشمن آزادی و مدنیت یا می شود اگر چه درباره مواد اظهار عداوت و ایستادگی نموده و میکند باز در مسئله (اسلاو) هواخواهی آزادی و مدنیت نمود . حال آنکه دولت اوستریا

از ترجمه حکایه تالک

از آداب سپهرداری و لشکر کشی و از ترتیب اوضاع محاصره و صف آرایی بیگانه بیند ولی بواسطه کثرت رجال و شجاعت ابطال و ثبات ورزیدن در مقابل صدمات و زحمات و عادت کردن به فقر و قناعت و بردی و حجت و مردانگی و غیرت ایشان را غیر مغلوب بل غالب خواهد یافت لاجرم اگر پادشاه صلح اندیش خود در محاربه و رسوم سپهرداری تجربه نداشته باشد کسانی را که کار آزموده و کارزار دیده و شایسته سرداری باشند بر ترتیب و ترتیب لشکر میگرد و منافاتی با تسلط خویش و آزادی رعیت و آبادی مملکت ندارد چون رزمی پیش آید متحدین و هم جواریانش امداد کرده و اهل مملکت نیز از تشویش آنکه مبادا بهت تصرف و بچنگ جور پادشاه جا بر وظایمی در آیند از جان خود گذشته مر دانه میکوشند ناصر حقیقی نیز نصرت میدهد پیوسته در مخاطرات عظیمه

در آن مسئله نیز بر ضد آزادی و مدنیت حرکت نمود . اما این سخنها از شخصی که خود ادعای آگاهی از تاریخ لهستان را دارد و میداند مظلوم و حشیانه که در آن مملکت بر عیای عاجز شد در واقع آنگونه تعدیات سواد چهره مدنیت عصر نوزدهم بودی با همه اینها دولت روس را هواخواه آزادی و مدنیت بقلم دادن آن شخص بسیار غریب است . گذشته از آن شخصی که امروز سمت ریاست هیئت وکلای دولت انگلستان را دارد و ادعا میکند که دولت روس هواخواه استقلال اقوام (اسلاو) است جای آن دارد که از مقدمترین جمله غرائب جهان شمرده شود .

در باب اینکه دولت اوستریا بر ضد استقلال (اسلاو) نبوده است بلکه خود هواخواه استقلال و آزادی آنان بوده است دلیلی بهتر و واضحتر از این نمی شود که دولت مشاراها در قلمرو حکومت خود بقدرده ملیون از کروم (اسلاو) را امتیاز تشکیل مجلس پارلمنت داده است . که این یکی درجه قصوای آزادی هر قوم و ملت مدنی است . حال آنکه در مالک و سبب هیچ ملک از اقوام ملل که در آنجا تمکن دارند تا کنون اینگونه امتیاز داده نشده است سهل است که خود اهالی روس نیز در صدی یک اینگونه امتیازات و مساعدات از دولت خود شان ندیده و لذت نعمت آزادی را بخشیده اند . از این فقرات درجه افتزا بودن سخنها ی مصدر کلادستون که بر ضد اوستریا گفته است ظاهر می شود . و نیز

و واقعات جسمیه راه چاره اش باز و برک علاجش آماده و سازاست این خود واضح است که پادشاه صلح اندیش که از رسوم جنجال و از کار بیگار با کلاه عاری و بیگانه باشد در کمال نقصان است زیرا که از دفع دشمنان که عدده مصالح ملکی است عاجز است ولی بمراتب از پادشاه جنگجو که از این حفظ مصالحه و مملکت داری بیخبر باشد و بجز جنگ را نشاید مقدم است چون این سخنان را بیان کردم بعضی از آن گروه را دیدم که لذت کلام مرا بخشیده و بواسطه عدم استعداد لطف سختم را نیامند زیرا که اکثری از مردم اهل ظاهر و مجازند بجمالات ظاهری فریفته شده همیشه مایل معان بر تو ظاهرند بنابرین شکوه ظاهر قبح و غلبه جنگ و جدال و امثال آنرا با سودگی ترجیح میدهند ولی همه پیران اقرار کردند که سخنان من مطابق مقالات (مینوس) بلکه عین کلمات اوست پس رئیس پیر مردان با آواز بلند گفت که اثر خبر و اعجاز (آبولون)

واضح مبر کرد که مشارا لیه را مقصود از اینها افتزاهای محض و نابجا چه بوده است . هرگاه در فقره رضیه مصدر کلادستون که در این باب بسفیر اوستریا داده و در نهایت مسکنت عذر خواهی از اقوال واهی خود نموده است تأملی کرده شود که مکرر وعده نموده است که به مدار این آنکس که سخنها ی نازوا در باره دولت مشارا لیه نکویید معلوم میشود که مشارا لیه در باب ارتکاب این افتزا و اینگونه عذر خواهی نمودن بجه درجه شایسته توییح و سرزنش است .

پس از آن لورد سالسبری زمام کلام را بجانب وضع بولیتیک در بار تازه در باه شرق منعطف نموده ضمن اظهار داشته است که . آیا بعد از این حرکات تجاوزانه دولت روس کانم بکن انگاشته جملوسبیل استیلای روس گرفته نخواهد شد ؟ مسیو کلادستون مواد تاریخی را که متعلق بدولت روس است مسکوت عنه گذاشته یک استیلای موهوم را که باعتقاد شان برای دولت اوستریا جایز نیست آیا بدولت روس که اصل آن استیلارا در نظر دارد همراهی خواهد نمود ؟ هرگاه مسلک و رفتار وکلای تازه بدین زمینهها است زیاده از حد تأسف میبکنم . من با هیچ دولتی انفاق منفرد را جایز ندیدم . زیرا در صورتیکه تنها بیک دولت عقد اتفاق بشود دولتهای که در خارج آن اتفاق هستند نتایجده کی حاصل میکند . ولی عقد همچنان

ظاهر شده و سپری شدن وعده آن بر جمع اهل این جزیره آشکار گردید چون (مینوس) از آبولون سؤال نمود که اخلاف و اعیان او تا چند در این مملکت از روی احکام و قانون او حکمرانی خواهند نمود و تا کی سلطنت در خانواده او برقرار خواهد بود رب النوع در جوابش گفت وقتی که مر دیگانه داخل این جزیره شده قانون ترا واج دهد و کفزار و کردارش با افعال و اقوال تو مطابق باشد بساط سلطنت از خانواده تو برچیده شده و زمام حکمرانی از کف اخلافت بدر خواهد رفت و ما از این خبر در وحشت و اندیشه بودیم که مبادا بیگانه کن بقهر و غلبه بر مملکت ما استیلا یابد ولی بدبختی (ایدومنه) و عقل و کفایت فرزند البس که در اصول و قواعد مینوس هیچ بشری با او نتواند برابری کند مصداق خبر آبولون گردید که آثار اعجاز را آشکار نمود کتون وقت تکامل نیست بشناید و پادشاه خود را دریابد و بر سر آنکسی که دلیل تقدیر برای سلطنت

اتفاق آنوقت جایز می شود که تنها - حصول تمامی منافع مشترکه از آن منظور بشود . (اورد کرانویل) دروزاظهارداشت که در ضمن عقداتفاق با دولتهای اروپا باره اقدامات (دیپلوماسی) آغاز نموده است . فی الواقع اینگونه اقدامات از جمله موادی است که ممکن است نتایج خوب از حصول آن بعمل آید ولی جای تأمل است که این اقدامات بجه درجه میتواند پیش برود که عمده اشکال مطلب در اینجا است و باید پیش از وقت این طرف مطلب را بدقت رسیدگی شود . باعتماد و تجارب عدیده ما (وکلا سابق) اتفاق اعضای اروپا مانند هیئت موزیک بک (تئاتر) است که هر لحظه هوایی میزند . بنابراین من در این باب از وقوع و تکرار تجارب سابقه احتیاط میکنم . (علامت خنده) و صدای دقت (این بیانات (اورد کرانویل) را که بکمال افتخار میگوید با اتفاق دولتهای اروپا حرکت خواهد کرد می دانم به بولتیک قدیم هواخواهان آزادی موافقت دارد بیا . ولی اینقدر می دانم که جنگ فریم از اتفاق دولتهای اروپا ناشی نشده اتحاد ایتالی نیز از اهتمامات و اتفاق دولتهای مشارالیهم اساس نگرفته است .

با اعتقاد ما دولتهای اروپا با هم دیگر تنها یکبار در مجلس کونفرانس اسلامبول در دایره اتفاق اجتماع نمودند که آنهم در ظرف مدت بسیار

این مملکتش زمام اراده بدینجا کشیده اکلیل پادشاهی بگذارد .

(فصل ششم)

در بیان حکایت تملک کیفیت استعجاب است خود را از تسلطت مملکت (کرت) برای مراجعتش بجزیره اتاک و دلالت کردن آنطور را بسوی مشور که اونیز استعفا جست و در بیان در خواست آن گروه از مشور که پادشاهی از برای ایشان اختیار کند و شرح دادن مشور صفاتی را که در حق (آریستودم) شنیده بود و در بیان سلطنت آریستودم و اعانت اودر سفر ایشان و در کشتی نشستن تملک بعزم جزیره اتاک و تحریک طسوقان (نپتن) برای تسلی خاطر (وینس) که بایشان سرکران داشت و کیفیت غرق و وصول ایشان بجزیره (کالیسو) و در بیان مرآت

یکی مبدل باختلاف و تفاهت گردید . و آن اتفاق هم که در میان دولتها در کونفرانس اسلامبول شد تنها عبارت از این بود که دولت عثمانی را در اصلاح و انجام باره مواد سپارش و یاد آوری نمایند ولی در تعیین درجه سخت گیری بدولت عثمانی در باب راضی نمودن بقبول سپارشات و نصلاح اروپا باز اختلاف حاصل شده دوماه از این فتره نگذشته بود که دولت روس از دایره اتفاق اروپا جدا شده موادی را که مقرر بود بنصایح بدولت عثمانی یاد آوری شده باجرائی آن و ادانت آغاز نمود که اجرای آرای بچنگ و ستیز از باعالی بخواند . هرگاه مسئله تنها عبارت از سپارش و یاد آوری میبود بالبداهه ممکن بود که اتفاق دولتها برقرار بماند ولی افسوس که مسئله از دایره (دیپلوماسی) بیرون شده کار بتدابیر فملی منجر گردید و بهمین سبب اتفاق دولتها که اساسا مترزلی بود در میان محو و نابود گردید . (خنده)

در خصوص اقدامات (اورد کرانویل) که میخواهد دولتهای اروپا را بدایره اتفاق بیاورد خطر برزی مشاهده نموده . بترسم بالاخره از این اتفاق اختلاف افکار ظاهر شده پیش از پیش موجب مایل و افتراق بولتیک و تنهای اروپا گردد .

در صورتیکه این حرکت منفعه از قوه بفعل

نیاید مضمون کاغذی را که مسیو کلاستو بکونت کارولی سفیر اوستریا فرستاده و وضع بولتیک را که در آن کاغذ مطرح مذاکره نموده است هرگاه بدقت مطالعه و رسیدگی بشود آنوقت معلوم خواهد گردید که این وضع بولتیک مشارالیه برای دولت و ملت انگلیس بجه درجه شایان تأسف خواهد گردید .

هرگاه وکلای تازه در اینگونه مذاکرات دیپلوماسی اوستریا را یکسونهاده بدوات روس اظهار میل و توجه نمایند و از حرکات استیل جویانه روس اغماض نظر نموده رفتار اوستریا را معرض قبل و قال و هدف اعتراض نمایند بقینا در خارج از منافع انگلیس حرکت خواهند نمود . هر چند که ما (وکلای سابق) با دولت اوستریا اتفاق مخصوصی نموده ایم ولی بملاحظه اینکه منافع دولت مشارالیها با ما یکی است لازم است که در هر حال با دولت مشارالیها مناسبات خود ما را قوت بدهیم . وکلای سابق بهمین ملاحظات بدوات اوستریا در صدد استحکام بندان دوستی و مصافحت بوده اند هرگاه وکلای تازه این بولتیک را تغییر بدهند بولتیکشان بر خلاف منافع انگلیس نتیجه خواهد داد .

ظاہر

حرص سلطنت این سرزمین (پیلوب) را از لوح خاطر محو نمود که مانند آخر الدوا بیوسته در انتظار تو کوش و چشم بر راه و در دارد مگر از تفضلات الهی نو امید کشته از دیدار البس امید برداشتی این کلمات خرد آیات بدل من جا کرده هوای بیهوده سلطنت را از سر من بیرون نمود و چون آن جمعیت نامعدود خواوش کشتند فرصت سخن بدست آورده چنین کفتم که ای مردم نامدار کرت من در خور سلطنت و سزاوار دیم شمایستم علامت معجزی که بیان گردید اگر چه آشکار گردید چون بیگانه داخل این مملکت کشته باعث ترویج احکام و قواعد مینوس گردد بساط سلطنت از خانمان او برچیده میشود ولی خبر نداده اند که همان بیگانه در اینسامان اوای حکمرانی خواهد افراخت من نیز اذعان آوردم که بیگانه و عود منم و قدم برین جزیره نهاده نشر حقایق احکام و کشف دقائق (باقی دارد)

مطبعه در راسته با در کارهای رجوع میشد اسامی و کلاهی در روز چهارشنبه ۲۸ مایس

این نامه

از موثق روایت (مسیومار که بجای مسیو مجلس اعیان خواهد شد و نیز (مسیو روم و) معین خواهند

اخبار نام دولت فرانسه (لژون دون) گردیده است تلکرافت اجاز نامه (و) از خبرهایی که استحکاماتی را قره طاغ خالی گذشته ضبط در (کوآو بو) یک جنک قد رفته آذ (مردتا) اند

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱ رجب سنه ۱۲۹۷
 ۲۸ مابس رومی و ۹ ماه ژوئن ۱۸۸۰

تعارف بدلات مسالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سنیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ رویل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامشان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از پاریس ۲۲ جادی الاخره بطور
 موثق روایت می شود که از جانب دولت فرانسه
 (مسیو مارکی دینوئل) سفیر روم دولت شارالیا
 بجای (مسیو یون سالی) سفیر لندن که تازه بریاست
 مجلس اعیان فرانسه معین گردیده است مأمور
 خواهد شد .
 ونیز (مسیو شامال لاکور) سفیر (برن) سفارت
 روم و (مسیو امانوئل آراکو) بایلیگری (برن)
 معین خواهند گردید .

اخبارنامه رسمی فرانسه میتوبسد . از جانب
 دولت فرانسه بمسیو فورنیه یکقطعه نشان
 (لژیون دوز) یا کوردون بزرگ آن اعطا
 گردیده است .

تکرارنامه ایست که از (را کوزه) بداره
 اجازنامه (وقت) رسیده است .

از را کوزه ۲۳ جادی الاخره بموجب
 خبرهایی که از ارناوستان رسیده است . ارناو ودها
 استیکاماتی را که در نزدیکی (توزی) از جانب اشکر
 قره طاغ خالی کرده شده بود درسی و یکم ماه فرنیکی
 گذشته ضبط نمودند . اشکریان قرمطاغ اکنون
 در (کواو بونیک) اجتماع نموده در صدد اجرای
 یک جنگ قطعی هستند . در میان ارناو ودها
 رفته رفته آذوقه ندرت حاصل میکند . اهالی
 (مردبنا) از شهرهای خود کک خواسته
 اند .

از لندن ۲۴ جادی الاخره
 حضرت پادشاه یونان امروز بلندن وارد گردید .
 از پترسبورگ ایضا
 امروز وفات نمود .

از لندن ایضا
 کلادستون در مجلسی که مرکب از هوخواهان
 آزادی بود در باره بولیتیک هیئت وکلای حاضر
 انگلستان خطابه خوانده ضمنا اظهار داشته است
 که در باره تازه بقدر ممکن از بولیتیک خار جیه
 هیئت سابق دوری نخواهد جست . ونیز بیان
 نمود که هوخواهان آزادی پیش از آنکه بمأموریت
 و سرکار آیند در باره وضع بولیتیک چیزی نگفته
 اند که موجب تأسف باشد .

از پاریس ایضا
 در میان (مسیو وشفور) و (مسیو کوبلین)
 دووهلو (جنسک روبرو) بوقوع رسیده مسیو
 روشفور از روی دل زخدار گردید .

از واشینگتون ایضا
 اعیان ممالک محتمه امریک مأموریت مسیو مایارد
 سفیر اسلامبول که بورارت بوستهای عمومی امریک
 معین گردیده است پذیرفته شد .

از روم ایضا
 (مسیو ماسازی) تام در باره مسئله یونان
 از حکومت ایتالی سؤال خواهد نمود . (مسیو
 کابرولی) سؤال مومی الیها جواب خواهد داد .

از لندن ۲۵ جادی الاخره
 قونسل دولت انگلیس مقیم (اشقودره) را
 از جانب مسیو کلادستون دستورالعمل داده شده

است که بجهت انجام دادن مسئله حدود در میان
 قره طاغ و ارناو ودها به (چتینه) مقر حکومت
 قره طاغ عزیمت نماید . قونسل مومی الیه پیش
 از حرکت نمودن از اشقودره بروسای ارناو ودها
 نموده است که تا مراجعت او از چتینه مصدر حرکتی
 نشوند .

اخبارنامه (استاندرد) بطور موثق میگوید
 مسوده و مضمون کاغذی که مقررات از جانب دولت
 انگلیس باباغالی فرستاده شود از جانب همه دولتها
 پذیرفته گردیده است .

از برلین ۲۷ جادی الاخره
 روایت می شود که مجلس کونفرانس در شانزدهم
 ماه تموز فرنیکی آینده در برلین اجتماع خواهد
 نمود .

پرنس بسمارک در اثنای صحبتی گفته است که
 بعد از این بجهت نگاهداری قوت بولیتیک خارجی
 از اشتغال نمودن بیولیتیک داخلی دوری باید
 جست .

از اتان ایضا
 جناب فوتیادیس باشا
 والی کرید برای رفتن بدر سعادت از کرید حرکت
 نموده است .

کشتی جنکی (الیزوس) نام روس امروز
 بلنکرکا (فال) رسیده است .

از پاریس ۲۸ جادی الاخره
 در اثنای انتخاب که در شهر (ایون) واقع شد
 (مسیو بلانکی) اکثریت آرا حاصل نموده است .
 (مونسینور کرهول) از جانب اهالی شهر (برست)
 برای مجلس مبعوثان اعضا انتخاب گردیده است .

از لندن ۲۹ جادی الاخره لورد کرانویل وزیر خارجه انگلستان در مجلس اعیان در جواب سؤالی گفته است که . فائض قرضهای دولت عثمانی که در زیر کفالت دولتین انگلیس و فرانسه است ایفا شده است تنها از تمتع ماه شباط بقدر شصت هزار لیرا باقی مانده است . در باب مبلغ مذکور باقی مانده نیز در میان حکومت انگلیس و باعالی مذاکرات هست . در ثانی از بیان تدابیری که در خصوص اخذ مبلغ مذکور بکار برده خواهد شد استنکاف نموده معذرت خواسته است .

از فلپه ۲۸ جادی الاخره کومسیون تحقیقات مظالم (فرجه علی) اكمال تحقیقات نموده بقلیه معاونت نموده است . هیئت کومسیون مذکور در باب مظالم آنجا را بورتی بوالی روم ابلی شرقی تقدیم کرده است . کومسیون در تحقیقات بکمال بی طری و بیغرضی رفتار نموده اجرای کیفر و مجازات بی وشش نفر از تعدی کنندگان را که از جمله پنج نفر صاحب منصب بلغاراست از حکومت خواسته و بدادن پنج هزار لیرا باهالی آنجا در مقابل خسارت آنها فرار داده است .

داخلیه

توجیهات

نظارت پوست و تلکرافخانه به طوفت مآب عزت افندی توجیه فرموده شده است .

جناب دولتآب پرنس حلیم پاشا چند روز پیش بسفارتخانه ایران عزیمت و از جناب سفیر کبیر ایران دیدن نموده است .

سفارتخانه دولت اوستریا بجا رستنای برای ییلاق از بیک اوغلی به بیوکدره نقل نموده است .

(مسیو نیسو) سفیر تازه فرانسه روز

دوشنبه گذشته بحضور همایون ملوکانه عزیمت نموده اعتمادنامه خود را تقدیم و پس از آن بباغالی آمده باجناب مستطاب رئیس وکلا و وزیر خارجه نیز ملاقات نموده است .

شب دوشنبه گذشته بمکازه سعادتآب (کورک) افندی کنخدای صرافان که در اسلامبول در (یسولک ییکی خان) واقع است از راه بام دزد داخل شده صندوقهای آهن را شکسته مبلغی نقد و جواهرات و سایر را بسرقت برده دفتر معاملات مومی البهرا نیز آتش زده روزانیده اند .

جناب مسیو کوشن سفیر جدید انگلیس روز پنجشنبه گذشته با واپور (اتلوی) نام انگلیس که مامور خدمت سفارت مشارالیه است از سفارتخانه ییلاق که در طرایبه واقع است باسکله (طولیه بانجه) رسیده از آنجا با اجرای سفارت و سایر مامورین انگلیس که بکومیسون روم ابلی شرقی و تجدید حدود سمت آسیا مامور هستند باراهیای دولتی که مخصوصا در آنجا آماد شده بود سوار شده بسرای همایون (بلدز) عزیمت نموده در حالیکه جنابان وزیر خارجه و وزیر جنگ و سرفرنای اعلا حضرت پادشاهی و منشی اول مابین همایون نیز حاضر بودند بحضور همایون ملوکانه رسیده بقرار معمول اعتمادنامه خودشان را تقدیم نموده در حضرت همایونی خطاب مختصری بقرار ذیل خوانده است .

بجهت اینکه متبوع مخممه من علیا حضرت ملکه انگلستان از راه لطف بنده را بسفارت در سعادت عین فرموده است و بدینوسیله اعتمادنامه خود را بحضور شاهانه تقدیم میکنم خود را بیک بخت دانسته واقفان میکنم در این مأموریت عمده که علیا حضرت ملکه بمهده بنده واگذار نموده است موافق آرزو و دستور العمل ایشان رفتار نموده باقتضای بودن مناسبات دوستانه در میان دولتین عثمانی و انگلیس و حسن جریان آن در حصول رفاه و نیک بختی تبعه شاهانه نیز صرف مساعی نموده بدون استنای ملت و مذهب و مسائل اكمال نیک بختی عموم تبعه ملوکانه را پیشنهاد خود خواهم نمود هر چند که مناسبت داشتن سمت اعضای مجلس

پارلمنت انگلستان مأموریت بنده محدود است باز امیدوارم که در ظرف مدت مأموریت محدود حصول این مقصود برای العین مشاهده نمایم .

از جناب اعلا حضرت پادشاهی نیز در مقابل خطابه سفیر مشارالیه فرمایش ملوکانه رفته است که از حیثیات دوستانه علیا حضرت ملکه و ملت انگلیس کمال خشنودی را دارم . حصول تمامی نیک بختی و رفاه عموم تبعه شاهانه نیز بیشتر از همه در نزد ملوکانه ماملترم است که آنهم بتوفیق خدای در اندک زمانی حاصل خواهد کردید .

پس از آن سفیر مشارالیه از حضور همایون رخصت انصراف یافته بملاحظه تنگی وقت بفرار معمول بباغالی نیامده باز با واپور بسفارتخانه مراجعت و روز شنبه گذشته نیز بانشر بیانات معموله با هیئت سفارت بباغالی آمده از جناب مستطاب رئیس وکلا و وزیر خارجه دیدن کرده همروز جنابان رئیس وکلا و وزیر خارجه بسفارتخانه عزیمت و رسم بازدید را بعمل آورده اند .

سعادتآب حسن پاشا مدیر پولیس بشکطاش بمناسبت ناخوش بودن جناب حافظ پاشا وزیر ضبطیه بوکالت وزارت مشارالیه معین گردیده است .

از جناب اعلا حضرت پادشاهی بمناسبت وقوع وفات امپراتر بس روس باعلا حضرت امپراتور تلکرافنامه فرستاده شده ضمنا باعتراف مشارالیه اجرای مراسم تعزیت و تسلیت و از وقوع وفات مشارالیه اظهار تاسف فرموده شده است .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . منشی اول سفارت بلچیک که چند روز پیشتر وارد اسلامبول شده است در هنگام عبور از (وارنه) پاره از مظالم و تعدیات بلغاریا زار در باره مسلمانان رای العین دیده از وقوع این حالات تا کواری بیان تاسف میکرده است . اخبار نگار کازت (استانبول) نیز همراه منشی مومی البه بوده و مظالم بلغاریان

با بچشم خسو اطلاع داده است

سیادتآب رضوی است

با او است این جناب جلالتمآب ایران کمال اطفای یکطافه شال کش

مومی البه داده

مکره که سابقا

از او شاکتی بود

اواخر لازمه از اصدار شده امر

میادت مآب سی

مقرر گردیده است

بیشتر در

ظهور پاره اخت

مأمورین دول

مأموری از جانب

شده است که با

بیاورد . از قرار

تا شد پاشا و

که بسفارت ایران

دلایل واضحه ابر

که کار پرداز مومی

برای تحقیق موا

شود . لهذا بم

وامور کار پرداز

و بس فونسل آ

(ترجمان)

و پس بر روزی

متفرعات مطلب

که پیشتر در میان

یا بچشم خود دیده مرآت را باخبرنامه مذکور اطلاع داده است .

سیادت سید ابوالفضل می که از سعادت رضوی است و در مکه مکرمه دلالت حجاج ایرانی با او است این اوقات بدر سعادت آمده از جانب جناب جلالآب معین الملک سفیر کبیر دولت علییه ایران کمال لطف و مهر بانی در باره او بعمل آمده یکطرفه شال کشمیری بسیار اعلا بطور هدیه بسید مومی الیه داده اند و امر مخرب را در جده و مکه مکرمه که سابقا محمد کاملی مباشر بود و مردم همه از او شاکی بودند نیز مومی الیه و اکذار و در این باب او امر لازمه از سفارت و وصایای مقتضیه از باغالی اصدار شده امر دلالت زوار مدینه منوره هم بهمه میادت مآب سید صلاح الدین باتفاق سید مومی الیه مقرر گردیده است .

بیشتر در بعض اخبار نامها دیده شد که به علت ظهور باره اختلافات در میان ولایت حجاز و بعضی مأمورین دول متعصبه با کار پرداز ایران در جده مأموری از جانب سفارت کبرای اسلامبول معین شده است که با تجار فتنه تحقیقات لازم را بعمل بیاورد . از قرار که اطلاع حاصل نمودیم جناب تاشد پاشا والی حجاز در نوشته دوستانه که به سفارت ایران نوشته است در محقق بودن خودشان دلایل واضحی ابراز کرده و کار با آنها کشیده است که کار پرداز مومی الیه از جانب سفارت کبرای ایران برای تحقیق مواد لازمه بدر سعادت دعوت کرده شود . لهذا بموجب تلگراف او را خواسته اند و او را کار پرداز خانم جده موقتا بهمه علی یک ویس فونسل آنجا واکذار گردیده است .

(ترجمان حقیقت) در نسخه های دیر و زی و پس بر روزی مطالبی بعنوان اتحاد اسلام و از متفرعات مطلب اتفاق ترکمان و ترکان با ایران که پیشتر در میان اختر و اخبارنامه ترجمان حقیقت

مطرح مذاکره بود و در ورقه از قول یک شخص ایرانی و یک شخص آسیایی نوشته است که خلاصه این دور رسه راجع تا کیده طلب در لزوم اتحاد دولتین علیتین عثمانی و ایران است و نشان دادن نقاط مهمه این مقصد بزرگ که باعث اتحاد شخص آسیایی احتیاج تمام در این اتفاق و اتحاد با اقدام ایران است چه حسب الموضع تا ایران اقدام باین اتفاق نکنند همه تصورات بهبود خواهد بود بعلمت آنکه روابط اتفاق در میان فرق و طوائف اسلام صورت امکان نخواهد پذیرفت و تا ایرانیان در میان قطعات آسیا مدار اتفاق و اتحاد نشوند دائره اتحاد موجود نتواند شد . ایرانی صاحب ورقه با وجود قبول کردن این مقدمه میگوید در ایران تازه آغاز باره تنسیقات می شود و من راجح می بینم که ایران از روی جوانمردی در ترک منافرت با ترکان قدمی پیش بگذارد لکن درجه تیغذ و آندبه در همه ایران چنان عمومیت پیدا نکرده است که باین زودی مطلوب حاصل شود بلکه ایرانی که بسیاری استعداد موقعی لازم است خدمت با اتحاد اسلام نماید نمی تواند مگر آنکه بواسطه یک نوری از در سعادت انعکاس داده شده روشنائی داده شود که مشکاه آن نور را توانم گفت همان مدرسه حسینه است که ایرانیان متوقفین در سعادت اقدام در انشای آن دارند . جوانانی که از ایران می آیند و آثار ترقیات مدنیت جدید اروپا را می بینند با فکر تجدد و ترقی خودشان وسعت میدهند لکن کار را بطبیعت و آکذار کردن باعث تعقیب و تاخیر می شود خصوصا بجهای ایرانی که در اسلامبول هستند محروم میشوند از تأدب و تعلی که مبتنی بر اساس قومیت و ملیت خودشان است .

بعد از آنکه جهت حسینه منویات ضحیر خود را بوقع فعل و اجرا در آورد این حالات بکلی عوض شده جهت ایرانی که در اسلامبول هستند از انوار مدنیت جدیده آنقدر اقتباس خواهند کرد که ایران را نیز روشنائی بدهند . بنابراین نباید تکلیف خدمت با اتحاد اسلام را از حالا باز دوش ایران نمود . چه این توقع بیوقع و قدری زود است . پس لازم است که آنچه اختر در خصوص رفع بقیه منافرتی که در میان عثمانیان و ایرانیان هست بطبوعات و اخبارنامه های در سعادت یاد آوری کرده بود بدیده اهمیت دیده شود . خاطر جمع باید بود که هر قدر رابطه موالات و مناسبات و محاذات و اتحاد و اخوت در میان عثمانیان و ایرانیان قوت بکیرد همان نرجه برداشته شدن تباکر و اختلاف

که در آسیای میانی هست ژود تر و آسانتر خواهد بود . این وضع را بکمال اهمیت باید دید امروز ارو پایها و قتیکه میگویند (موند کره تین یعنی علم نصرانیت و (سیویلر اسبون) یعنی مدنیت اروپایی همه اقوام و فرق و طوائف را از انکلیس و فرانسه و المان و ایتالیا و مانند آنها که صاحبان مذاهب مختلفه هستند همه را یکپارچه ملاحظه کرده و یک نام و نشان می خوانند در این حال آیا لازم نیست که مانیر عالم خود ما را همین کرده به نسبت ترقیات عصر و تجدیدات علمی و صنعتی و تجارقی مدنیت اسلامی خود ما را تاسیس و بر بنا کنیم ؟ حصول اینگونه اتحاد اسلام موقوف بر این است که اول اسباب رفع منافرتی که منافی و مانع این اتحاد است فراهم آورده شود و بطور مطلق این خدمت بزرگ را پیش از همه از مطبوعات باید منتظر و متوقع بود .

اختر

این مطالب را که بقول (ترجمان حقیقت) از جانب شخص محترمی از ایرانیان باخبرنامه مذکور فرستاده شده و او هم نوشته است از هر جهتی لایق تصدیق و قبول است و فی الحقیقه امروز مطبوعات نخستین تکلیف همین است که صاحب ورقه اشعار می نماید . لکن این یکی را علاوه بیانات صاحب ورقه می کنیم که اهمیت این مطلب و لزوم اتحاد در میان اسلامیان و ترتیب اسباب حصول مقصد و تأمین آینده ملک و ملت و اسلامیت در نخستین درجه بدست یاری افدا ملت و تسویقات و مساوات کار گذاران و انشای دولتین علیتین اسلام است . و گرنه همه ملاحظاتی در مباحث را جهات صحت تواند بود . لکن بطور مطلق عزم متین و ارادات اولیای دول سرعت اجرای مقاصد را بسیار تواند آورد و چون اولیای دول در این عزم متین رابط الخلف و مستقیم الخاطر باشند کارها برفق مطلوب صورت گیرد و منافرتها از میان برداشته میشود . اسباب اتفاق مرتب میگردد و بدین و تیره روشنی مذاهب اسلام که اغلب معایب نفاق و منافرت را فهمیده اند ومع ذلك از جهت بعض ملاحظاتی و وضع معاندت و تناکرت در میان طوائف اسلام جرأت بر بیان و اقدام مطالب الهی آمیز یا نصرت بردارند و دنیا آنکه امروز وظیفه خود نمیدانند همه اقدام در این کار کرد در اندک زمانی تمامی

مقصود حاصل گردد . پس نخست اولیای امور و ثانیاً علمای اعلام را است که اقدام مجدانه و باعزیزی در ترتیب اتحاد باهم اتفاق نمایند تا آنکه مطبوعات و غیر مطبوعات پیروی ایشان کنند و کزنه بلا شبهه هزار گونه ملاحظه بمیان کار آمده حصول این مقصود بزرگ مقدس در عقده تأخیر خواهد ماند .

در نسخه هفتم گذشته در کرامی رفته که جناب رئیس دوم انجمن حسینی بادره فرستاده بودند مانیر صورت آرا درج نموده بودیم وعده نموده بودند که صورت نظامنامه (جمعیت حسینه) را لطفاً بادره بفرستند که در صحیفه اختر نقل شده اینای ملت و هوا خواهان انسانیت را از مندرجات آن و از تمامی اقدامات جمعیت آگاهی حاصل آید لهذا بموجب وعده خودشان امروز صورت نظامنامه مذکور را بادره فرستاده بودند اینک بکمال امتنان ذیلینکارش آن برداختیم .

نظامنامه جمعیت حسینه

فصل اول

اهالی ایران در اسلامبول یک جمعیت حسینه تشکیل کرده اند . اساس مقصد از این جمعیت تاسیس و برپا داشتن یک تکیه حسینه و یک مکتب ملتی در شهر اسلامبول است . و در صورت حصول مقصود باعانت هوا خواهان انسانیت ساختن یک بیمارخانه نیز از جمله مقاصد جمعیت خواهد بود .

دوم کسانی که در دادن وجه اعانه پیش قدم شده در آغاز تشکیل جمعیت و جوهری داده اند و نام ایشان در اخبار نامهها نیز انتشار یافته ثبت شده است بشرف تاسیس و عنوان مؤسسين جمعیت حسینه امتیاز دارند .

سوم کسانی که میخواهند از اعضای دائمی این جمعیت شده بهر مند از حقوق انتخاب باشند در اول دخول نیم لیرا و بعد از آن در هر سه ماهی یکریع لیرای عثمانی که سالی یک لیرا باشد بصندوق حسینی اعطا خواهند نمود و این وجه مقرری سالیانه را در صورتیکه اعطا کنندگان نخواهند در یکدفعه بدهند بامتنان قبول خواهد شد .

چهارم هر کس و از هر طبقه و گروهی بلامتنی تابعیت میتواند داخل اعضای دائمی

جمعیت بوده بهر مند از حقوق و امتیازات مجلس عمومی بشود لکن زنان و جوانان را که کمتر از بیست سال داشته باشند حق رای دادن انتخابات انجمن نخواهد بود . کسیکه آرزو مند دخول در سلك اعضای دائمی باشد بعرفت دونفر از اعضای دائمی بانجمن مراجعت نموده نام خود در ابه ثبت خواهد رسانید و وجه دخوله را بامیان صندوق داده مذکره مخصوصه را که برای ایشان قرار داده شده است از انجمن دریافت خواهد کرد و این تذکره یاد داشت عضویت و علامت امتیاز او خواهد بود .

پنجم اگر کسی از اعضای دائمی در دادن قسطهای مقرر کوناهی بکند در عرض بیست روز بعد از موعد قسط یکبار رسماً یاد آوری میشود هرگاه مسامحه ظاهر شد نام او از دفتر اعضا پاک و تذکره اش استرداد و مراتب در دفتر ضبط نامه اجتماعات ثبت خواهد شد . و برای کسانی که در خارج باشند مدت یاد آوری باندازه مسافت دوری و وسائط اخباریه خواهد بود .

ششم اسامی و القاب کسانی که اعضای دائمی جمعیت هستند در الواح مخصوصه ثبت شده در اطاق انجمن و تکیه و مکتب و دیگر تاهای عمده آویخته خواهد شد .

هفتم همه حصه مندان از عضویت دائمی که مقرر و وجهی میدهند حقوق و امتیازاتشان در این جمعیت یکسان است مگر آنچه در فصل یازدهم استثنا شده است .

هشتم الواجی که برای ثبت اسامی اعضای دائمی مقرر است در سر هر سالی بواسطه تغییر و تبدیل و کم و زیاد شدن عوض می شود . و نامهای اعضای که داخل می شوند بترتیب دخول ثبت شده هرگاه دونفر یکدفعه داخل بشوند بترتیب اوایل حروف یا تقدیم سالخورد در دفتر نوشته می شود .

نهم از اعانات غیر منظمه که اعضای دائمی خواهند داد هر کسی میتواند بهر مند بشود . و ایشان بطور مطلق ارکان قوام تاسیسات جمعیت بوده بنسبت مراتب خدمت و خدشان در این تاسیسات حسینه درجاتی را حائز خواهند بود که از روی همان ترتیب در الواح و دفاتر ثبت شده روز کاران باقی بماند چنانکه اعطا کننده بانصد تومان و بالاتر بنام حامی اعظم جمعیت حسینه یاد شده دهندگان دو بیست و بالاتر تا بانصد تومان را

ارکان مساوت جمعیت حسینه گفته خواهد شد . همچنین صد تومان و بالاتر تادوست دهنده را هواخواهان جمعیت نام برده خواهد شد .

دهم و جوهری که از اعضای معاونه و هوا خواهان و ارکان معاونت و حامیان اعظم میرسد بموجب قبض نامه های مخصوص چاپ شده شماره دار بهر مخصوص انجمن و امضای امینان صندوق خواهد بود .

یازدهم کارهای جمعیت حسینه بواسطه یک هیئتی که عبارت از یک رئیس اول و یک رئیس ثانی و دوازده اعضا بوده باشد اداره می شود که این هیئت بنام انجمن اداره حسینه یاد شده همیشه مشغول کار خواهد بود . سفیر دولت علیه ایران مقیم اسلامبول بالطبع رئیس اول انجمن میباشد و رئیس ثانی بانجمن در مجلس عمومی معین خواهد شد کسانی که برای عضویت انجمن انتخاب می شوند لازم است از تبعه ایران باشند و بیست و یکسال را تمام کرده صاحب خط و ربط و آبرو مند بوده باشد .

دوازدهم مجلس عمومی که عبارت از اعضای دائمی جمعیت باشند مانند یک حاکم مقتدری بالاترین قدرت را در کارهای متعلق بمقاصد اساسیه جمعیت مالک است . و در هر کاری لازم باشد قرار و حکم آن در دست مجلس عمومی است و لازم الاتباع است .

سیزدهم برای قرار دادن کار و مطلبی در مجلس عمومی لازم است اقلاً نصف اعضای موجود در هرگز جمعیت که شهر اسلامبول و حوالی است حضور بهم برسند و این مجلس با کثرت مطلقه قرار هر مطلبی تواند داد .

چهاردهم یک رئیس میتواند در مجلس عمومی در اجتماعات عمومی و هم مجلس اداره را که بنام انجمن اداره حسینی یاد می شود ریاست نماید . رئیس ثانی در اوقات غیاب و بودن مانعی برای رئیس اول قائم مقام او است هرگاه مانعی از حضور او هم باشد امین صندوق که قدیم یا سالخورد تر باشد ریاست میکند .

پانزدهم مجلس عمومی پانزده روز بآخر سال شمسی مانده بموجب دعوت نامه باعضای رئیس اول و منشی اولی انجمن حسینی اجتماع

میکند در این مجلس سال را یکبار یکبار کرد و امانی صد نقود و وجوه (بلانچو) را در حالتیکه چاب بعد از این دو مطلقه رئیس اداره انجمن جایز است رئیس سابق هم انتخاب

یکی از دوستان ما گرفته اطمینان محلی دادند که وقت معالجه اطبای مراغ حکیمی را دندان سگ دیو از شهرهای مشهور برای معالجه خود بهبودی اینروزها لهذا مشهودات در ضمن رفته باد مندرجات رفته و بعالم انسانیت و کبرای اطلاع

عرض می شود . دوستداران در علیه اسلامبول زخدهار نموس ناکهاتی مضطرب کرده جواب داد و برای که اطراف زخدهار بود بچند نفر از اول را شنیدیم بعد در ابر وان هست و مجرب میدانند که بطور وراثت باورم اضطرابی که داشته

میکنند در این مجلس رئیس خلاصه وقایع و کارهای سال را بیکان بیکان در حضور مجلس بیان خواهد کرد و انبای صندوق وضع صندوق و کم و کیف نقود و وجوه موجوده و غیره را بپسان و دفتر (بلانچو) را یعنی موازنه دخل و خرج را در حالتیکه چاپ شده با عضای مجلس ابراز میکنند بعد از این دو فقره از جانب مجلس عمومی با کثرت مطلقه رئیس دوم و دوازده نفر اعضا برای اداره انجمن انتخاب میشوند و در این انتخاب جایز است رئیس ثانی سال پیش و از اعضای سابق هم انتخاب بشوند .

(باقی دارد)

یکی از دوستان ما را بیشتر در اسلامبول سک دیوانه گرفته اطبای محلی از معالجه آن عاجز آمده جواب دادند که وقت معالجه آن منقضی شده است . بنابراین از معالجه اطبای در سعادت ما بوسی حاصل نموده سراغ حکیمی را که محض در معالجه زخم و تائیر سم دندان سک دیوانه شهرت نموده و در (ایروان) که از شهرهای مشهور قفقاز است سکندار داشته است گرفته برای معالجه خود با آنجا عزیمت نموده پس از حصول موجودی ایتر و زها بدر سعادت مراجعت نموده است لهذا مشهودات خود را از معالجه حکیم مومی الیه در ضمن رقعته باداره اختر فرستاده بود چون مندرجات رقعته و مشهودات مومی الیه محض خدمتی به عالم انسانیت و ببنی نوع بشر بود مناسب دیدیم که برای اطلاع همکنان در اینجانب نقل نماییم .

صورت رقعته

عرض می شود .

دوستدار را دردهم ماه جادی الاولی ۱۲۹۷ در علیه اسلامبول سک دیوانه گرفته از پام زخم دار نمود بنسبه از این صدمه ناکهانی مضطرب شده فردای آن به طبیب مراجعت کرده جواب داد وقت فوت شده بایستی همان ساعت ابرایی که اطراف زخم را بجهت عدم سرایت داغ کرده شود لهذا از این جواب تخیر شده بدرجه اضطرارم افزود بچند نفر حکیم بگر مراجعت نموده جواب اول را شنیدیم بعد از آن سراغ گرفتیم که حکیمی در ایروان هست و علاج زخم سک دیوانه را بطور مجرب میداند که علاج مذکور از آب و اجدادش بطور وراثت باور رسیده است . از نهایت اضطراری که داشتم فوراً عازم ایروان شده حکیم

مومی الیه را ملاقات نمودم به سداز پرهیز مختصر چند روز به دست عدد حب کوچک خوراییده در ظرف ده سانت بدون اذیت و آزاری از این بلای مهیم خلاصم نموده بجمدهه بسلامتی باسلامبول مراجعت و با حکیمهایی که از علاج بنده قطع امید نموده بودند ملاقات نموده از اعاده صحت و تندرستی محض اظهار حیرت و بشکفت اندر شدند . خلاصه چند ترتیب از علاج مذکور برای مداوات اینای جنس گرفته با خود آوردم لهذا برای اطلاع همکنان و محض خدمت به عالم انسانیت چند ترتیب از علاج مذکور را در اجزا خانه (ملتادی) که در (چقماقچیلر بوقوشی) واقع است گذاشتم که به قیمت بسیار نازلی در آنجا فروخته شود بنابراین عموم اینای جنس را اعلان می شود که هرگاه خدانکرده کسی را اینگونه آسیبی برسد با آنجا مراجعت نموده علاج مذکور را بگیرد در باب پرهیز و عملیات و خوراک نیز محل اقامت و اسم و شهرت خود مخلص را از اجزا خانه مذکور سؤال نموده بجهت مراجعت نماید که بحول اه تعالی در ظرف مدت بسیار کمی از این بلیه بهبودی حاصل خواهد نمود . هرگاه کسی را سک گرفته باشد و معلوم نباشد که آن سک دیوانه بوده است یا نه در صورتیکه بجهت مراجعت نماید باندک معاینه فقره معلوم و رفع اشتباه میگردد .

امضا

خبر خواه انسانیت

ع ب

خارجیه

اخبارنامه (برلینر نوست) میگوید دولت چین در مقابل دولت روس مانند دشمن بسیار خطرناکی دیده می شود . زیرا دولت مشارالها در آماده نمودن تدارکات جنگی خیلی پیش افتاده است . در این نزدیکی از فابریک (کروپ) بقدر یکصد و پنجاه عراده توپ جدید الاختراع که از ته پرمی شود ایتساع نموده است . و برای استعمال نمودن توپهای مذکور توپچههای معلم و صاحب منصبان کار آگاه نیز دارد . چون از جانب دولت مشارالها بیشتر بعضی از صاحب منصبان برای تحصیل تمام فنون عسکری بممالک المان فرستاده

شده بود که بعضی از آنها در شهر (اسپانندو) فن توپچیکری را تحصیل نموده پس از آن بممالک خودشان برگشته عساکر توپچی چین را موافق اطلاعات مکتسبه خودشان مشق و تعلیم داده فن توپچیکری را در خطه چین انتشار داده اند .

اخبارنامه (فرمدنبلات) میگوید پرنس کورچاکوف از پترسبورگ بجناب الملک عزیمت خواهد نمود . چون زمان عودت پرنس مشار الیه معین نشده است احتمال کلی هست که از کارهای پولیتیک بکلی کناره جویی نماید . هرگاه مشار الیه دوباره به پترسبورگ عودت هم نماید بدیهی است که بکارهای پولیتیک مداخله نموده بار دیگر زمام اداره وزارت خارجه را بدست نخواهد گرفت . از ده سال با نظر از جمله وکلای دولت روس که حرکات شان در نظر تاریخ آشکار است که بر ضد دولت اوستریا بودند متممترین آنها پرنس مشار الیه است که بیش از همه ایشان بر ضد منافع اوستریا رفتار نموده است بنابراین کناره جویی پرنس مشار الیه از کارهای پولیتیک روس موجب خشنودی اوستریا است . اگر چه نسبت به پرنس مشار الیه در میان وکلای روس خیلی کسان پیدا می شود که پیوسته بر ضد منافع اوستریا بوده اند ولی هیچکدام از آنها مانند پرنس مشار الیه در زیر پرده انتزیک در کارهای اوستریا اشکال بکار نبرده است مشار الیه بارها بر ضد منافع اوستریا اشکالات بیان آورده بقوت (دیپلوماسی) بدولت اوستریا صدمه وارد آورده است .

پرنس غورچاقوف در اثنای این سیاحت و استراحت خود خواهد بد اتفاق اوستریا و المان که تا کنون در فکر منع کردن آن زحمتهای کشیده است بجهت درجهها موجب امنیت و آسایش عالم بوده است .

از (سیردیلک) مستشار وزارت خارجه انکستان در مجلس پارلمنت سؤالی شده است که اعلا حضرت بادشاه ایران بموجب احکام ماده ششم عهدنامه که در سال ۱۸۵۷ میلادی در میان دولتین انگلیس و ایران بسته شده است از ادعای مالکیت هرات صرف نظر نموده بود اکنون دولت ایران بجهت دایل استیلای هرات رادر نظر دارد . مستشار مومی الیه در جواب گفته است که

در خصوصی هرات در میان وکلای سابق انگلستان و حکومت ایران پاره مذاکرات در میان بود ولی تاکنون نتیجه ازان مذاکرات حاصل نشده است وکلای حاضر انگلستان هم در صدد تجدید مذاکرات مذکور نیستند . مع ذلك هرگاه ولایت هرات و اطراف آن در زیر اداره يك حکومت با نظمی آورده شود در هر حال صلاح انگلستان و موجب خشنودی ما است . چون بخبراتی که در این باب با دولت ایران در میان است بطور بحرمانه است و نیز در این باب با سفیر انگلستان مقیم طهران سؤال جوابها باید بشود بنابر این اکنون نمیتوانم در این باب مجلس پارلمنت را اطلاعات بدهم .

اخبارنامه (بلبل کازت) کاغذ ذیل را از اخبار نیکار طهران در صحیفه خود نقل نموده است .

از چند سال با نظر طرفی است که کار آکاهسان اروپا در انجام دادن پاره مسائل معسوق دولت ایران را دارای اهمیت سیاسی دانسته و اعتقاد می آنها شده بود که دولت مشارالیها موقع مناسبی حاصل نموده است . حال آنکه این معتقدات آنان چندان نزدیک بصحت دیده نمی شود . زیرا قوت ثروت و قوت لشکری دولت مشارالیهها بدرجه مطلوب نیست . بده و مالیات و مداخل مملکت هیچ ترقی نموده در مملکت نظم و قانون مستحقی نباشد . باینکه اهالی دهات را فزون از اندازه بده و مالیات طرح نموده اند باز حاکم رما مورین ایالات بملاحظه منافع مخصوصه خودشان از اهالی بیچاره زیاده بر مقدار معین و در خارج از اقتدار آنان مالیات دیده میگردند . همه واردات ایران از همه جهت زیاده ببلغ يك ملبون و نیز بر اتواند شد . و همه مداخل مذکور را در جای مختار ج معین هست . هرگاه سالی بقدر بیست هزار لیرا از مداخل زیاد بماند در مقابل آن نیز توبهای تازه از اوستریا خرید شده ماقی هم در راه پاره اصلاحات جدید مانند روشنائی مملکت بواسطه گاز و مواجب پولیس صرف کرده می شود .

در ایران توانکران و صاحبان ثروت یافت می شود ولی ثروت آنان عبارت از مملک و اراضی است شخصی که ثروت نقدی داشته باشد خیلی کم است . بنابر این بعضی از اغنیاء يك باغ یا مملک

دیگری را میتواند بکس دیگر واگذار نماید ولی بقدر بیست لیرا نقد ممکن نیست جمع بکنند . بقول بعضی در خزانة خاصه اعلا حضرت پادشاه ایران بقدرشش ملبون لیرا موجود بوده است ولی از جانب دولت و سایر صاحبان ثروت دیناری در راه استفاده عمومی خرج نمی شود . هرگاه خواسته شود که مبلغی در راه پاره منافع عمومی صرف بشود آتوقه هم میخواهند که راس المال و فائض آن بطور متمتع فوراً اخذ و دریافت شود . اکنون وسائل ثروت در ایران در نهایت مفقود و آذوقه کیاب است .

اهالی ایران که از سهالهای دراز پرورده نعمت و دلسیر فیض و برکت خداداد بودند اکنون ناچار نداز اینکه بفان خشک ارزون و جوین قناعت نمایند . در بسیاری از جاها بمناسبت قحط آبی قیمت نان و کندم به چهار و پنج مقابل قیمت های سهالهای پیش ترقی کرده است .

از جانب حکومت بنمبر و تطهیر چشمهای قدیم آب واحداث قنوت تازه که آبادی مملکت فقط بسته بودن آنها است اهمیت داده نمی شود . همچنان همواری راهها که سبب عمده آبادی مملکت و آسانی وسائط نقلی است بنظر اعتنا دیده نمی شود و از مصائب گذشته عبرتی حاصل نمی نمایند از جاهایی که آذوقه فراوان است بجهت ناهمواری راهها و نبودن وسائط نقلی ممکن نمی شود بجاها بی که قحطی هست آذوقه فرستاده شده جمعیت انبوهی را از سختی کرسسختی و مرگ رهایی داده شود . در قحطی که نه سال پیش از این در بعضی ملک ایران روی داده سبب فوت جمعیت بسیاری از بیچارگان اهالی شد با اینکه در بسیاری از ایالات نان و کندم میزول و فراوان بود از عدم انتظام راهها نقل آذوقه بجاها قحطی ممکن نشده بسیاری از اهالی بدر کرسسختی جان باخته بسیاری از باقی ماندگان نیز مورد صدمات آن بلیسه گردیدند .

در ممالک ایران با اینکه معادن بسیار یافت می شود چنانکه هرگاه از جانب حکومت در این باب اقدامات بکار برده شده بمالیات پرداخته شود ممکن است که از معادن ایران آهن و مس و سرب بمالک خارجه نقل کرده شود . حال آنکه مفلنون است در بسیار جا زغال معدنی هم بیرون باید . در هر حال تاکنون هنوز ثروت معادن در ممالک ایران در زیر زمین میسور مانده است . احتمال کلی

هست که معادن نقره نیز پیدا بشود ولی برای اخراج نمودن معادن که دفائن طبیعی زمین است نخست سرمایه لازم است بجهت مفقود بودن اسباب امنیت در ایران هیچ کس از اهالی پول خود را در این مواد نمیتواند خرج بکنند . حکومت خود هم بجهت نبودن قوت مالی باین کارهایی پردازد معادن مذکور را بحال خود وا گذاشته است .

نظام و مقدار قوت لشکری در ایران بطور سطحی است اگر چه زهنکام ما و برت جناب میرزا حسین خان سپهسالار بعض افواج عساکر ایران در مشق و تعلیم نسبت بسابق خیلی ترقی نموده است ولی باز بدرجه نرسیده است که بتواند در مقابل لشکر یکدولت اروپا و یا خود آسیا جنگ بکنند . برای تعلیم عساکر ایران از فرانسه و اوستریا و روس و ایتالی صاحب منصبان آورده شده است بکنفر صاحب منصب از اهالی دایماریک نیز هست که هر يك از صاحب منصبان مذکور لشکر بانی را بطورهای مختلف مشق و تعلیم میدهند . اسلحه عساکر موافق مطلوب نیست برای نقل بسیاری از باطرهای توپاسب موجود نیست . عساکر سواره ایران عبارت از جمعی داوطلبان غیر منظم است . هنوز در دایره وزارت جنگ ایران ما مورین او از موهومات معین نگردیده است . بطور موثق اطلاع حاصل نمودم که جناب سپهسالار از این وضع لشکری خشنودی نداشته برای اصلاح این وضع تدابیر لازم بکار می برند .

اداره شعبه های ولایات بطور لایق بر مرکز پای تخت مر بوط نیست . واردات و مداخل ولایات بطور مزایده بعمده اجاره داران واگذار می شود . اجاره داران نیز از هر گونه مسئولیت آزاد بوده بدون اینکه از کسی دستور العمل حاصل نمایند بیل و خواهش خود بطور استقلال رفتار میکنند . بسامی شود که حاکم يك ایالت بملاحظه منافع مخصوصه خود بک شهری را ویران نموده از هیچ طرف مورد مسئولیت هم نمی شود .

از ایالتهای دور دست بر مرکز پای تخت هیچوقت اطلاعات درست نمیرسد . چنانکه هرگاه در مملکتی قحط و یا اختلالی ظاهر بشود در طهران وقت وساعت از آن گونه فقرات عدم و معتنا اطلاع حاصل نمی شود . حاکم هر ایالت را بجز از رسانیدن مالیات مقرری آن ایالت خدمت و مسئولیت دیگری در عهده نیست هرگاه در رسانیدن مالیات دفع الوقت

تماید آتوقه فو وقوع ناخوشی ما مورین مجمع شده است که ما مورین مالبار پوشیده بدیاری مالیاتی که

بلاخره خارج حکومت بجمعات بیهود مداخل نیز در شده است دیگر عومی خرج بشد

اگر چه در خارجه اسباب موجود است که با آنها اسباب

بجهت محاسبات را نظ امور مالیه بط نمی شود .

بهمه اینها بالفطره باستقامت اخس آمال و اصلاح این وضع

رموز قانون میا سرمشق حکم باند که شما برای از این امر خطی خود چشم نمی بصد شهر معض میدهم کنون دانه متابعت امتحان شما نهاد بودیل برای آن احترام و توقیر بدائید و درود اعانت کنید و تسلیم مادر زمین راجح خود را در

تماید آتوق فوراً عزل می شود . در ایالتها در حین وقوع ناخوشی و قحط و غلایز در نهایت سختگیری مأمورین بجمع آوری مالیات می بردارند . بسا دیده شده است که اهالی يك قبيله و عشیرت از تعدی مأمورین مالیات از مساکن و مزراع خودشان چشم پوشیده بیدار دیگر هجرت میکنند .

مالیاتی که باینگونه بی نظمی تحصیل می شود بجز مخارج حکومت را کفایت نمیکند زیرا بلخی از آن بجمعات بیهوده مخصوص گردیده رتبه بر نصف مداخل نیز در مقابل مخارج لشکری تخصیص شده است دیگر بلخی باقی مانده که در راه منافع عمومی خرج بشود

اگرچه در میان پاره ممالک عمده داخلی و خارجه اسباب مخاربات یعنی پوست و تلکرافغانها موجود است . ولی بسیار جاها هم یافت می شود که با آنها اسباب مخاربات ساخته نشده است .

بجهت اینکه تا کنون در ایران وضع محاسبات را نظم درستی داده نشده است در باره امور مالیه بطور لایق رسیدگی نمودن ممکن نمی شود .

باهمه اینها چون جناب سپهسالار اعظم خود بالفطره باستقامت مزاج مأوف هستند بیوسته اخص آمال و منتهای مقاصد خودشان را برای اصلاح این وضع مصروف نمایند .

از ترجمه حکایه تالک

رموز قانون میونس نمودم و امیدوارم که این بیانات من سرمشق حکمرانی و پیش نهاد خواطر آن کسی باشد که شما برای سلطنتش خواهید کرد بدو مرهم از این امر خطیر معاف بدارید زیرا که من از وطن خود چشم نیپوشم و همان محقر جزیره اتلک را بصد شهر معظم کت و شهرت و جعبیت آن ترجیح میدهم کنون بگذار بدم تازضا بقضای خداوندی دانه متابعت دلیل تقدیر کنم اگر قدم بمیدان امتحان شما نهادم نه بقصد سلطنت و عزم حکومت بود بل برای آن بود که محک امتحانم زده درخور احترام و توقیر خود دیده و شایسته مودت و دوستیم بدانید و در وصول وطن و وصال پدر و مادرم اعانت کنید من اطاعت و خدمت پدر خود الیس و تسلیمت مادر خود بتلویب را بر سلطنت همه روی زمین راجع میدانم ای اهالی کت اینک مافی الضمیر خود را در لوح وضوح برنکاشته در محضر شما

اختر

کاغذ مذکور کازت (پل مل) را برای عرض اولیای دولت علیه ایران و آگاه شدن ملت در اینجا نقل کردیم اگرچه بعضی سوایات و نا تمامها در بیانات دارند لکن میتوان گفت مندرجات این کاغذ روی هم رفته قرین صواب است . لهذا نظر دقت دولت علیه ایران و مخصوصاً جناب مستطاب اشرف سپهسالار اعظم را در همه مواد مندرجه این کاغذ بنام وطن و ملت ایران دعوت میکنیم .

از جناب مأمورین انگلیس که در کابل هست هیئتی برسم تبلیغ سفارت نزد عبدالرحمن خان فرستاده شده خان مشارالیه هیئت مذکور را بکمال احترام پذیرایی نموده است . هیئت مذکور سه بار با عبدالرحمن خان ملاقات نموده نتیجه مذاکرات را بمأمور بولیتک انگلیس که در کابل است اشتهار نموده اند .

از جناب عبدالرحمن خان نیز به همراهی هیئت مذکور جوابنامه بکوماندان انگلیس فرستاده خواهد شد .

ترقی مطبوعات در مالک ژاپون

تخمین از دوازده سال باینطرف است که مطبوعات موقوته بفلك ژاپون داخل شده است و در ظرف

این مدت قلیل زیاده از حد و تصور ترقی کرده است .

سرعت ترقی مطبوعات ژاپون سبب جلب نظر دقت اخبار نامه های معتبر المان گردیده است چنانکه میگویند در اندک زمان بجهت ترقی مطبوعات آبادی خاک ژاپون و نیک بخشی اهالی آنجا بدرجه اعلا خواهد رسید .

اکنون در مالک ژاپون هر صاحب خانه بزرگ اخبار نامه میکند علاوه بر آن خدمه و نوکر و عیاله نیز بشراکت هم دیگر اخبار نامه خریده بنوبت میخوانند .

حتی دروا کونیه ای راههای آهن و راههای کرایه نیز اخبار نامه مخصوص برای خواندن مشتریها گذاشته شده است که اهالی ژاپون در اثنای سیر و حرکت نیز از خواندن اخبار نامهها مستفید کردند .

سبب اختراع اخبار نامهها در ژاپون بجهت انقلاب و وسوسات مدنی پیش آمده حکومت رانچار کرد از اینکه اهمیت اخبار نامهها را در نظر اهالی جلوه کرده اعتراض کنندگان تاسیسات مدنی را نیز بواسطه آنها جواب بدهد . بنابراین نخست حکومت بطبع و انتشار يك اخبار نامه آغاز نموده پس از آن رفته رفته تمام حاصل نموده اخبار نامه های متعدد رونق افزای مطبوعات آنجا کردید . اکنون

(کرت) گرم کرده این یک سخن مرا بشنو بد شما در میان جمیع طوایف و ملل بعقل و کفایت معروفید و بفهم و فطانت مشهور لکن خرد مندی و کبیاست در امور مقنضی تحقیق و تدقیق است که شما معمول نمیدارید و سهل هیشمار بد نیاید شخصی را کدر فصاحت بیان و طلاق لسان و تقریر رسوم قانون و احکام دولت کوی سبقت از هم کنان ر بوده بالقوه مستعد امر پادشاهی باشد بسلطنتش اختیار کنید بلکه کسیرا که از کثرت تجربه و تدکره احکام و قانون از برای او بتمام ملکه رسیده و نسبت و فراز روزگار را دیده و بجزان تقوی سنجیده باشد لکن مر اهنوز آغاز شباب و اول کار است تجربه در روزگار حاصل نکرده اسیر نفس سرکش و هوس قوی دست آمده ام اکنون حالت مقنضی تحصیل و تربیت است تا طبع امر و تابع احکام بزرگان شده قواعد حکمرانی و آداب سلطنت را بیاموزم نه آنکه خود در چنین حالت مطاع دیگران و فرمانفرمای

در مقرر حكومت راپون دوازده كونه اخبارنامه معتبر
بيرون ميآيد كه در درجات آنها از باره مواد سياسي
و مطالب عمده است .

در عنوان اين اخبارنامه باره خبرهاي عمده
متعلق بپوليتيك و در آخر آنها بعنوان (شايعات)
هر كونه اخبار و مقالات نوشته مي شود .

در ميان اوراق حوادث راپون اخبار نامه
(بوميوري شينبون) نام كازت معتبر كه باستقامت
مسلك و درستكاري و بي طرفي مشهور است هر نسخه
اش بحساب اينجا بدو باره و نيم فروخته مي شود .

در راپون بسياري از اخبارنامهها بومي است
يعني هر روز بيرون ميآيد . اخبارنامه اي كه در
هر هفته يكبار و بادو بار طبع و نشر مي شود بطور
رساله بيرون ميآيد . علاوه بر آنها پاره رسائيل
و مجموعها بطرز كتاب در اوقات معينه طبع و نشر
مي شود كه آنان نيز در انتشار مدنيت مقالات بسيار
و طابع سود مند نوشته بانواع مختلف بمنافع و ترقي
مملكت خدمت ميكنند .

اگر چه هجم اخبارنامههاي آنجا كوچكتر
از اخبارنامههاي اينجا است ولي حروفشان بسيار
خوب و كاغذهايشان خيلي مرغوب است .

اخبارنامههاي متعلق باطائف نيرهست كه در
اوقات معينه مصور بيرون ميآيد اخبارنامههاي

مذكور باره مواد پوليتيكي را بطائيف مستهزايانه نوشته
حركات و اطوار ناملايم بعضي از اشخاص بزرگرا
بكتابيه وايما در نظر عموم جلوه ميدهند .

از جانب حكومت راپون براي رسيدگي
بكارهاي مطبوعات مدبري معين كرده است
كه امورات متعلق بمطبوعات را انجام بدهد ولي
اينقدر هست كه بصاحبان قلم و منشيان در خصوص
نشر افكار آزادي تمام اعطا شده است .

هر گاه يك منشي برخلاف قانون مطلبی بنويسد
موافق قانون در باره او كيفر داده مي شود ولي متمم
نادر حضور قانون بطور علني محاكمه و كيفر او موافق
نظام از جانب محكمه معين نكردد بهر چه بدون
محاكمه گرفتار مجازات و در خارج قانون محكوم
و مستول نميگردد .

پس از شهر (توكيو) كه مقرر حكومت
راپون است در شهر (اوزاكا) نيز كه از بلدان
مشهور آنجا است اخبارنامههاي متعدد بيرون ميآيد
مندرجات آنان نيز در باره منافع و ترقي مملكت
خيلي مؤثر است .

اخبارنامه (يوهيوري) كه در فوق ذكر شد
سال پيشتر پنج مليون و سال گذشته شش مليون
نسخه طبع و نشر نموده است . اخبارنامه (شوبا)
نام بقدر پنج مليون نسخه بيرون آورده است .

در مقرر حكومت راپون در ظرف يكسال پنجاه
بيست و يك مليون نسخه اخبارنامه طبع و نشر
شده است در حقيقت اينگونه ترقي مطبوعات
راپون شايسته تحسین و آفرين است .

مقدار ساير اخبارنامهها كه در ساير قلمرو و ولايات
راپون طبع و منتشر شده است نيز بدوا زده مليون
رسیده است . در اينصورت در تمامی ممالك راپون
در عرض يكسال جمعاً سي وسه مليون نسخه
اخبارنامه طبع و انتشار يافته است .

علاوه بر اينها سال گذشته تازه كي دو بيست
وسي و شش نوع اخبارنامه بموقع طبع آورده شده
است ولي بقدر هشتاد نوع آنها رواج يافته بعد
از يكماه و دو ماه باختيار خودشان ته طيل نموده
اند .

اين است ترقياتي كه در مطبوعات راپون
در ظرف مدت كي حاصل شده معيوب مطبوعات
اروپا كرده است . هر گاه وضع مطبوعات
خود ما نرا كه در قبايگه عالم مدنيت زيبست ميكنيم
باوضع مطبوعات راپون قياست بكنيم هر آينه موجب
تأسف و انفعال ما خواهد كرديد .

(وقت)

حکومت ظاهر

عدم عدالت عين بدبختي است ترجيح بدهم اين
چنين پادشاه اگر هم خود مايل جور نياشد
ولي از كثرت محرميت مردمان مزاج كو و غدار
بيدبسته مشغول ظلمهاي عدل ناست اگر چه
اسيري و مسكنت ساده روي وقاعت در ظاهر
حقير و از تجملات بيهوده فقير است ولي براتب
از سلطنت بهتر و از رياست و حكومت خوشتر است
چيه در حقيقت همان عين درويشي و فقر است ولي
در لباس شاهي فرمان دهان را براي احتشام خود
و مطيع نمودن ديكران از كارهاي ناصواب و از
خلافيهاي كراف ناكزير و ناچار است چندين آنانكه
از طريق ظلم و جور دورند و بحكميراني و رياست
مجبور نيسند و اگر غائلهاي سلطنت را بر خود
پسندم و قدم در طريقي خطرناك حكومت نهاده
تن باين امر خطير دردم آن نيز در وطن و مملكت
خويش خواهد بود تا براي دفع كدورت و رنج اهل
(باقي دارد)

صواب را او بر من القا فرموده پس همه مردم بسوي
(منظور) نظر انداختند چون دستش را گرفته
باشان نمودم و تفصيل ترين را كه از آغاز صبي
در حق من مرعي داشته و از مهالك چندي كه از
روي خردمندي و تدبيرم رهاننده بود و شرح
مخاطراتي را كه بواسطه عدم اتباع نصاب او دچار شده
بودم بيان نمودم نخست بجهت سادگي ملبوس
و عدم تجمل ظاهر و حالت سكوت و صورت
عبوس و قبي نكداشتند چون بدیده دقت دیده
و غير ان نظرش درست سمجيدند آثار بزرگي
و شجاعت و علامت حشمت و جلالت از ناصبه
احوالش آشكار و از دیدارش پديداريدند پس با
او طرح مكالمه كردند از حسن كلام و از قول
و نظامش در شگفت مانده استند عاقل قبول امر
سلطنتش نمودند بطور شايسته استعفا جست
و گفت كه من زندگي ساده و آسودگي را كه از تجملات
رياست عاري باشد براتب سلطنتي كه بواسطه

اقاليم و بلدان باشم پس در بي آنكه در زور بازو
و شجاعت و در عقل و كفايت بر ديكران غالب آمدم
باشيد بلكه كسي را نخواهد و بچوييد كه قواعد
و احكام خرد نظام اين مملكت از كثرت تذكرة
و عمارت در لوح ضميرش كالنقش في الحجر ثبت
شده روزگار خود را در متابعت آن سپره باشد همه
پيران و بزرگان قوم از اين كلام به بحر تعجب فرو
رفته پس از ستايشم چنين گفتند چون خداوند
دولت سلطنت تو را بر ما عطا نفرمود ما را از نعمت
حكومت محروم نمود پس امدادي كن تا تصديق تو
كسيرا كه خردمند و حلیم و مروج احكام و قانون
قديم ما باشد بحكميرانش بر كز بزم آياتي كسي را
ميشناسي كه از قرار قانون سلاطين سلف در نهايت
حلم و عدالت بتواند از عهده امر سلطنت اين مملكت
برآيد كقيم من كسيرا ميشناسم كه اين اعمال و اقوال
من كه شامصرت ميبرد و بحجرت اندر بد از قبض
صحيت و يمن ترينت اوست و همه اين جوابهاي

مطبخه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۸ رجب سنه ۱۲۹۷
 ۴ حزیران رومی و ۱۶ ماه ژوئن ۱۸۸۰

تعمیر بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست هم جابدهده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولینیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفتت یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتهجات سودمند را با امتنان می پذیرد . در نوشتهجات کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

توجهات

روز چهارشنبه گذشته در هیئت وکلای فحام
 تبدل وقوع یافته مهر ریاست وکلا از جناب امیت
 و دولتمآب سعید پاشا گرفته شده مقام منبع ریاست
 وکلا بمعهده جناب مستطاب قدری پاشا و وزارت
 جلیله خارجیه بانضمام رتبه وزارت بمعهده جناب
 عابدین پاشا والی سابق سلانیک توجیه فرموده شده
 حضرات مشارالیهما بمابین همایون احضار و طرف
 عصر دستخط همایون اعلا حضرت پادشاهی
 بواسطه جناب علی فؤاد بیک افندی منشی اول
 حضور همایون چنانکه معمول است با احترامات
 لایقه در حالتیکه عسا کر شاهانه در دو طرف جاده
 از اسکله سرکهچی تا باغالی صف بسته مقام تعظیم
 و احترام بودند و بگذشتگان موزیک نظامی سترم
 بودی بیابالی آورده شده در حضور وکلای فحام
 و اعظام رجال کرام دولت بکمال احترام و عزت
 خوانده شده است اینک ترجمه دستخط همایون را
 ذیلا در اینجا می نویسیم .

ترجمه دستخط همایون

وزیر معالی سیرمن قدری پاشا

بجبهه وقوع انفصال سعید پاشا مقام
 ریاست وکلای ما بملاحظه کار دانی
 و صداقت شما که در نزد ما مجرب است
 بانضمام و بقای ما و ریتی که دارید بمعهده
 لیاقت شما و وزارت جلیله خارجیه نیز
 بانضمام رتبه وزارت بمعهده عابدین پاشا
 والی سابق سلانیک توجیه کرده شده است .
 مقدمترین آمال و آرزوی شاهانه ما این است
 که بدون فوت زمان موافق مزاج اهالی

و بدرجه قابلیت و استعداد ممالک ما
 اصلاحاتی را که ملکا و اداره احتیاج بآن داریم
 بانضمام نگاهداری حقوق سلطنت سنیه
 و منافع عمومی دولت علیه ما از قوه بفعل
 آورده شده در ترقی و بقای مناسبات دوستانه
 ماباد و اتنهای بزرگ کوشش کرده شود .
 امید وارم که هیئت وکلای ما در باب
 اجرای این مقاصد علیه ما بصداقت
 و کاردانی رفتار نمایند جناب حق همه را
 مظهر توفیقات عمده انی خود فرماید .
 فی غره رجب سنه ۱۲۹۷

تکرارها

از اتن ۱ رجب از قراریکه میگویند
 حکومت یونان قرارداد مجلس مبعوثان را در باب
 تنسیقات عسکری پذیرفته و مقرر شده است که برای
 اصلاح وضع قشون یونان صاحب منصبان کار آگاه
 از فرانسه بانی آورده شود .

از بر این سلخ جادی الاخره برنس
 بمالک بموجب احکام مانده بیست و چهارم عمده نامه
 برلین در باب انجام دادن مسئله حدود یونان توسط
 دولتهای بزرگ را خواسته از دولتهای اوستریا
 و فرانسه و روس وانکیس و ایتالی خواهش نموده
 است که بمجلس کونفرانس که در ایلیاب مقرر است
 اجتماع نمایند مرخصهای مخصوص فرستاده
 شود .

از لندن ایضا آورد که اتوبل دیروزیک
 هیئت فرستاده را پذیرایی نموده هیئت مذکور
 از لورد مشارالیه خواهش نموده است که تدابیری
 بکار برده شود که دادوستد غلام و برده از ممالک
 آفریک بکلی برداشته آید . و نیز در (خرطوم)
 و (مصوع) از جانب دولت انکیس قورنسلخانها
 تاسیس شود . لورده مشارالیه در جواب هیئت
 مذکور گفته است فقره منع دادوستد غلام و برده
 از جمله مواد بسیار عمده است که نباید از نظر
 اهمیت دور گرفته شود ولی فقره تاسیس قورنسلخانها
 در مصوع و خرطوم باید باطل بلاغ بمجلس پارلمنت
 و تصدیق اعضا بشود بنابراین وعده نموده است
 که فقره مذکور را نیز در مجلس پارلمنت مطرح
 مذاکره نماید .

بوجب تلگرافنامه که از (شانغای) باخبرنامه
 تاسیس رسیده است جمعیت انبوهی از قشون چین
 در سرحد روس آماده بوده است . از قراریکه
 مظنون است لشکر چین پیش از اعلان جنگ
 حدود روس را تجاوز خواهد نمود .

از لندن ۲ رجب اخبارنامه (استاندارد) میگوید
 کاغذی را که مقرر است از جانب سفرا بطور مشترک
 بیابالی فرستاده شود قرارداد شده است که یکبار
 دیگر مندرجات کاغذ مذکور را بدقت رسیدگی
 شده بزبان معتدل و ملایمی نوشته شود . اخبارنامه
 تاسیس بموجب تلگرافنامه (بکرس) میگوید .
 اختلافاتی را که پیشتر در میان حکومتهای رومانیای
 و بلغارستان واقع شده بود بطوری انجام داده
 شده است که موجب خشنودی طرفین گردیده است .
 از لندن ایضا اولاد و عیال مسو

کوشن سفیر انگلیس در روز از لندن بجانب اسلامبول عزیمت نمود .

✽ از پاریس ایضا ✽ بطور موثق روایت می شود که از جانب مجلس وکلای فرانسه بمجلس مبعوثان تکلیف خواهد شد که در باره گروه (کومونست) عفو عمومی اعلان بشود .

✽ از لندن ایضا ✽ قشون انگلیس در ماه آینده نثرین اول فرزندکی کابل را خالی خواهد نمود .

بموجب خبرهایی که از امریک جنوبی رسیده است عساکر جمهوری (شیلی) (آریکا) نام لنگرگاه جمهوری (پرو) را ضبط نموده است .

✽ از پاریس ایضا ✽ شایع شده است که پس از ختام مجلس کونفرانس که برای انجام دادن مسئله حدود یونان در برلین منعقد خواهد شد بملاحظه نگاهداری امنیت اعضای کومیسون مختلط که مأمور بتعیین حدود تازه خواهند شد دولت های بزرگ از حکومت های بلجیک و اسویجره خواهش خواهند نمود که مقداری از قشون خود شازرا همراهی اعضای کومیسون مذکور بفرستند .

✽ از روم ۱ رجب ✽ دولت ایتالیا برای نگاهداری منافع تیمه خود دوباره یک فرزند کشتی جنکی بمالک جمهوری (پرو) خواهد فرستاد .

✽ از لندن ۳ رجب ✽ اخبارنامه (تایمس) از وقوع تبدل وکلای دولت عثمانی اظهار خشنودی نموده میگوید از تبدل وکلای عثمانی استنباط می شود که درجه اهمیت مأموریت سیوکوشن را بایمالی بنظر اعتنا دیده است .

(سیرچا ز بک) مستشار وزارت خارجه انگلیس شایده را که در افواه میگفتند کشتیهای جنکی بحرس سفید انگلیس بلنگرگاه (بشیکه) خواهد رفت تکذیب نموده است .

✽ از پاریس ایضا ✽ اینکه شایع شده بود کشتیهای جنکی فرانسه بلنگرگاه بشیکه فرستاده خواهد شد بی اصل است .

✽ از پاریس ۴ رجب ✽ (مسبوول دوکاسانیک) در مجلس مبعوثان سؤال نمود که آیا هیئت در بار در خصوص انتخابات اعضای مجلس

مبعوثان مداخله نموده اند یا نه . بموجب تکلیف هیئت در بار سؤال مومی الیه در مجلس مطرح مذاکره نشده با کثرت آراء بنذا کرات دیگر پرداخته شده است .

✽ از نیورک ایضا ✽ در حوالی جزیره (کوبا) از یک کشتی جنکی دولت اسپانیا یک کشتی جمهوری امریک کلرله اداخته شده است . بنا بر این دره بان اهالی جزیره (کوبا) خبیلیان واضطراب بوده است .

✽ از پاریس ایضا ✽ قرارنامه مبین شدن (مسبوو سنلن لا کور) بسفارت لندن و (مسبوو آرا کو) بسفارت اسویجره از جانب رئیس جمهوری فرانسه پذیرفته شده بامضا رسیده است .

لا محظه عفو عمومی در باره کومونست بیهادر بمجلس فرانسه ادا پذیرفته شده است .

✽ از اسماعلیه ۳ رجب ✽ از اول ماه حزیران فرسکی نادمه ما مذکور در طرف دهر روز ارفنال سویش چهل و چهار فرزند کشتی گذشته هشتصد و شصت و یک هزار فرانک از کشتیهای مذکور رسم مرور گرفته شده است .

✽ از لندن ۷ رجب ✽ در بل مسئله یونان خط تصمید حدودی که از جانب (مسبوو فره سبته) رئیس وکلای فرانسه تکلیف کرده شده است زیاد بر سایر تکلیف بزرگ باحکام کونکره برلین بوده است . بنا بر این دولت های فرانسه وانگلیس تکلیف خط مذکور را التزام خواهند نمود .

✽ از روم ایضا ✽ هر چند که اخبارنامه (دبلی نیوز) عکس آن را ادعا میکنند ولی بطور موثق دولت اوستریا در خصوص وا کدار شدن (دولچینو) بحکومت قره طاغ اعتراض نخواهد نمود .

✽ از لندن ۶ رجب ✽ سیر همزی ایارد سفیر سابق انگلستان مقیم اسلامبول دیشب بلندن وارد گردیده است .

اخبارنامه (تایمس) بموجب تلگرافنامه کلکتا میگوید قشون دولت روس که در آسیای میانی جمع آوری شده بود روی بجانب کاشغری پیش میروند . عساکر چین بشکر روس که در سرحد بودند هجوم آورده اند . در مالک ترکستان روس همچنان بزرگی بدین جهت حاصل گردیده است .

اخبارنامه (دبلی نیوز) بموجب تلگرافنامه وین میگوید دولت اوستریا بهیچ وجه از حقوق خود که در سواحل حکومت قره طاغ دارد صرف نظر نخواهد نمود .

✽ از برلین ۷ رجب ✽ بطور موثق روایت می شود که در مجلس کونفرانس برلین که فردا اجتماع خواهد نمود از جانب دولتین عثمانی و یونان در مجلس مذکور مرخص پذیرفته نخواهد شد . ولی اظهارات بر بیانات دولتین مشارالیهما واسطه مرخصی دولت های دیگر بمجلس کونفرانس میتواند تباع بشود .

داخلیه

روز دوشنبه گذشته جناب مستطاب افخم قدری بانا رئیس وکلا و جناب دولتآب عابدین پاشا وزیر خارجه جدا جدا برای بازدید سفرای دول مخصوصه بارابورهای مخصوص خودشان حرکت و نخست بسفارتخانه بیلاقی دولت نلیه ایران گذر (بیک) واقع است تشریف برده از جناب جلالتمآب مین الملک - وزیر کبیر ایران که اقدم سفر او و این (یعنی رئیس کوردیلوماتیک) هستند دیدن نموده پس از آن برای دیدن سایر سفرای کبار و وزرای مختار تشریف فرما شده اند .

روز یکشنبه گذشته عملیات پل آهن تازه که از چندی باینطرف در میان غلظه و اسلامبول ساخته می شد بختام رسیده در باب باز نمودن پل مذکور و رخصت متردین اراده اعلا حضرت پادشاهی شرف صدور یافته روز مذکور وضع آلات و عملیات پل را از جانب بک هیئت فنی که از جانب وزارت های بحریه و نافعیه تشکیل یافته بود بکمال دقت رسیدگی شده متین و رصین بودن آلات و ادوات آن بدرجه ثبوت رسیده پس از آن در حالیکه جناب مستطاب افخم رئیس وکلا و جنابان وزیر بحریه و وزیر نافعیه نیز حضور داشتند باجم غفیری از حاضرین نخست بدتای بقای عمر و شوکت اعلا حضرت پادشاهی پرداخته شده پس از ختام دعا جناب مستطاب رئیس وکلا و حضرات مشارالیهم بارابهای خود شان سوار شده از پل مذکور در گذشته در آن

سر راه فراتر از آنکه در قدیم ساخته شده است
از لوله باین آمده به در نیم ساعت مسور
و مرور کنندگان وارد حمام را نمائش فرموده بعد
بتمام خودشان مراجعت نموده اند .

روز شنبه گذشته هیئت سفرای کرام دول
مخابه بیابالی عزیمت نموده از جناب مستطاب
رئیس و کلا و جناب وزیر خارجه دیدن نموده
بناسبت وقوع ما موریت جدیدشان رسم تبریک را
بعمل آورده اند .

از جناب جناب دولتآب عاصم پاشا که ریاست
کومیسیون مختلط تدقیق نظامات ولایات روم ابلی
شرقی مامور هستند روز پنجشنبه گذشته که بار اول
بوده است برای اجتماع کومیسیون مذکور بسایر
کوه بسرها دعوتنامهها فرستاده شده است .

جناب سسیو کوشن سفیر انگلیس روز شنبه
گذشته با پاسهای رسمی خودشان بمقام هر یک
از وکلای فنجان عزیمت نموده بامر یک از ایشان رسم
بازدید را بعمل آورده است .

جناب دولتآب فوتیادیس پاشا والی جزیره
کرید و مساحتآب واصله افندی مستشار ولایت
ادرنه موقعا بدر سعادت آمده اند .

اخبارنامه (ترجمان افکار) که بزبان آلمانی
در اسلامبول بطبع و نشر می شد و پیشتر از جناب
اداره هیئت مطبوعات لغو و ابطال گردیده بود
اینروزها از جناب حکومت ضمیمه مظهر عفو شده
از روز دوشنبه گذشته دوباره آغاز بطبع و نشر
نموده است .

روز پنجشنبه گذشته جناب موسور هس پاشا
سفیر لندن که بطور موقت باسلامبول آمده است
از جناب جناب مستطاب رئیس و کلا بیابالی
احضار شده در حالتیکه جناب عابدین پاشا وزیر
خارجیه نیز حاضر بوده است پاره موافقت
مطرح مذاکره و گفتگو شده پس از آن مجلس
مختصر و کلا بطور فوق العاده اجتماع نموده
در باره مسائل حاضره بمذاکرات پرداخته اند .

جناب جلالآب معین الملک سزیر کبر دوات
علیه ایران روز یکشنبه گذشته بیابالی عزیمت
نموده باجناب مستطاب افهم رئیس و کلا ملاقات
کرده است .

جناب حافظ پاشا وزیر ضبطیه روز یکشنبه
گذشته بمسئد یک اوعلی عزیمت نموده وضع
قراولخانهای آن سمت را رسیدگی نموده است .

اخبارنامه (الجواب) از جناب حکومت
سنیه بمدت پانزده روز تعطیل کرده شده است .

روز دوشنبه گذشته جناب نرس افندی
پاتریک بزرگ ملت از امته بسفر بخانه بیلاقی دوات
علیه ایران که در (یک) واقع است عزیمت نموده
از جناب جلالآب معین الملک سزیر کبر ایران دیدن
نموده است .

جناب پاتریک بزرگ ملت روم روز دوشنبه
گذشته در دارة وزارت جلیله خارجه از جناب
دولتآب عابدین پاشا وزیر خارجه دیدن نموده
رسم تبریک را بعمل آورده است .

از چندی باین طرف بانجمن مامورین دوات
باید امانت شهر رسدگی می شد اینروزها انجمن
مذکور ختام یافته قمر شده است که هر یک از مامورین
بدرجه لیاقت و کاردانی خود در کارهای امانت
شهر استخدام گرد شود .

پیشتر اخبارنامههای اروپا بدفعات نوشته شدند
که اهالی ارناوستان در خیال تحصیل (مختاریت
اداره) هستند بسایر این از جناب سرآمدان
و معتبرین اهالی مذکور عرض محضری که دارای
سی و پنج مهر از روسای آنها بوده بدر سعادت
فرستاده شده ضمنا اظهار داشته اند که تاحال وضع
اداره مختاریت از خیال آمان خطوط نمیشود
در این افکارها پیاده اند و بسینه مسوداتی
ارناوستان در صداقت و اطاعت دوات متبوعه
خود شان است و بهیچوجه از دایره اطاعت
واقفاد دوات نباید شئی دوری خواهند جست
و شاید مذکور را بکلی تکذیب کرده اند هرگاه

از مضمون محضر مذکور اطلاع یافتیم ذرئاتی
مدرجات آنرا در صحایف خود نقل خواهیم نمود .
(وقت)

رسم امتحان شاگردان سال سوم (مکتب
حقوق) که در زیر حایت اعلا حضرت پادشاهی
است دیروز اجرا شده شاگردان موصی الیه مسائل
مخایبه را جوابهای کافی گفته و بطور لایق
از عهده امتحان برآمده اند . بنا بر این حضار مجلس
امتحان از حسن تحصیل و مساعی شاگردان اظهار امتنان
و موصی الیه انجمن و آثار بن گفته بدعای بقای عمر
و شویکت اعلا حضرت پادشاهی رسم امتحان
ختم یافته است .

اخبارنامههای اروپا مینویسند . در جوابی
که مقرر است از جناب بیابالی بکاغذ مشترک سفرای
دواتهای بزرگ نوشته شود اظهار خواهد نمود که
مداخله دولتهای دیگر در کارهای داخلی دوات
شئی بدیفرته نخواهد شد . از جناب بیابالی بدون
مداخله سایرین مسائل حدود یونان و فرمطغ را
انجام داده خواهند شد . و نیز تکلیف خواهد
نموده مسائل کرهائی در پانچها گذاشته شود
و قلمهای بلونیا منهدم و در روم ابلی شرقی بلاستنا
مساوات کاغذ ناسب شده آنچه از احکام عهدنامه
براین که مساعد بدولت شئی است و هنوز در مقدمه
نمویق مانده است اجرا بشود . و نیز برای
ایینه دوات شئی خود برای ولایات روم ابلی
شرقی لایحه نقلنامه نوشته است احکام
نظامنامه مذکور را محافظت نموده بوجب
خواهش اعضاء کومیسیون مختلط برای هر ولایت
تالیس نظامنامه بدیادگاه را قبول نموده اداره
مختاریت در باره بعضی از ولایات شئی بهیچوجه
نخواهد پذیرفت .

(وقت)

(سالیورینا) نام از وپورههای کوه پاتی
(اوسید) را اینروزها قدری مهمات و چینه
باز بعضی افراد سگری نیز سوار شده به بیرون
واستادن و این وجه عزیمت خواهد
نمود .

مکتب حقوق که پیشتر بموجب امر واراده
اعلا حضرت پادشاهی بتأسیس آن آغاز شده بود

عملیات آنجا ختام یافته مقرر شده است فردا بطور رسمی باز کرده شود .

دانی سلیمان نام از خدمه كرك ميوه خشك كه از چند روز با نظر غایب و ناپدید بود در روز نهم آن در کنار اسكله ميوه دیده شده باطلاع حكومت از آب بیرون آورده بعد از معاینه دفن کرده شده است . در بدن متوفی هیچ علامت زخم و ضرب نبوده است و علاوه بر آن ساعت وسایر چیزهایش نیز در جیب و بغل موجود بوده است لهذا معلوم می شود كه خودی هنگام از قایق بدر یا افتاده و غرق گردیده است .

روز دوشنبه گذشته نیز مجلس خاص و كلا بطور فوق العاده اجتماع نموده تا نیم ساعت از شب رفته در باره باره مسائل عمده بمذاکرات پرداخته پس از آن قرارداد مجلس مذکور برای عرض بخاکبای اعلا - حضرت پادشاهی تقدیم شده است .

در باب مسئله متحد محدود بونان و قره طاغ و اجرای اصلاحات در سمت اناطولی روز شنبه گذشته از جانب سفیرای دولتهای بزرگ يك كاغذ متحد المآلی بپایه عالی فرستاده شده است . مندرجات كاغذ مذکور در مجلس خاص و كلا كه روز دوشنبه گذشته منعقد شده بود بموقع مذاکره گذاشته شده و ماده مندرجه آنرا بكمال دقت رسیدگی فرموده شده بجواب آن از جانب جناب دولتمآب عابدین پاشا نوشته شده بسفرای مشارالیه فرستاده شده است علاوه بر آن صورت كاغذ سفرا و جوابنامه بایه عالی بسفرای دولت علیه كدر پای تخت دولتهای بزرگ هستند ببلغ گردیده است .

بسماعادتمآب حافظ بهرام آقا خزانه دار اعلا حضرت پادشاهی كه از خواجه سرایان حرم همایون است از جانب دولت علیه ایران يك قطعه نشان شیر و خورشید از درجه دوم اعطا ر گردیده است .

بیشتر اخبار نامه های محلی نوشته بودند كه بجهت ترقی و مذاکره كارهای تجارتي در اسلامبول از معتبران تجار داخلی و خارجی مجلس تجارتي مركب از بیست نفر اعضا و دونفر رئیس تشكيل

یافته است اسامی اعضا و روسا را نیز نوشته بودند ولی جای تعجب است كه در میان اعضا از تجار ایران هیچ نام برده نشده است حال آنكه تجار ایران در اسلامبول هرگاه بیشتر از تجاران سایر دولتها نباشند كتر هم نیستند و بسبب عدم تعیین از تجار ایرانی برای عضویت مجلس مذکور در حقیقت معلوم نیست كه موجب این استناد چیست و این نیست مگر از غفلت و بی اطلاعی بعضی از رؤسای كار كه طرف عمده كار را مهمل گذاشته با كمال نواقص نمی پردازند چه در كارهای عمده و چه غیر عمده بكار طرف كار را یا عمدا و یا سهوا ناقص و ناتمام میگذارند .

بقیه از نظامنامه جمعیت حسینیّه

(شانزدهم) بفاصله پنج روز انجمن تازه یعنی انتخاب شده كان از برای انجمن اداره اجتماع کرده منشی اول و دونفر امینان صندوق را از میان خودشان انتخاب کرده بایضای وظائف مقرر و خدمات خودشان میپردازند .

(هفدهم) بفاصله بیست روز از اول سال گذشته مجلس عمومی از برای مذاکرات و معلوم شدن قبول و عدم قبول دفتر (بلانچو) كه موازنه دخل و خرج سال گذشته است اجتماع میكند هرگاه قرین قبول و صحیح عمومی گردید فیهاللمر و كرنه حسابات حقیقه و معتقدات خودشانرا در باره كارهای گذشته بیان کرده قرار رسیدگی در آنها داده می شود و در صورت پذیرفته شدن البته مجلس عمومی اظهار سپاسداری و تشكر از انجمن سابق و امنای صندوق خواهد نمود . در این مجلس عمومی (بودجه) یعنی برآورد دخل و خرج سال آینده معین خواهد شد . هرگاه بجهت باره ابصاحات و تحصیل اطلاعات حضور مأمورین سال پیش انجمن لازم باشد بموجب نوشته مجلس دعوت می شوند .

(هجدهم) هرگاه اقتضا نماید كه مجلس عمومی بطور فوق العاده اجتماع كند بموجب قرارداد رئیس یا نوشته پنج نفر از اعضای دائمی كه موجبات اجتماع را بیان و اجتماع مجلس را تكلیف كند قرارداد شده مجلس عمومی بدعوت رئیس اجتماع خواهد نمود .

(نوزدهم) تغییر و تبدیل بعضی از فصول این نظامنامه جایز نیست مگر بانضمام اکثریت آراء

از جانب دولت از جمله اعضای مجلس عمومی كه در اسلامبول حاضرند هرگاه چنانكه اعضا دعوت شده دولت حاضر نشود باز دیگر بموجب نوشته دعوت میشوند و فصولی را كه باید در باره آنها مذاکره و گفتگو شود معین کرده نوشته اطلاع داده میشود هرگاه بعد از اخبار دوم باز دولت حاضر نشود اكتفا بصوابدید اكثریت حاضران میشود .

(بیستم) انجمن در همه كارهای متعلق بجمعیت مباشرت معاملات و اجراءات است و وظائف و تكالیف انجمن اداره بدین قرار معین میباشد . خریدن زمین و املاك و مصالح انشائیه و آنچه لازم باشد مانند كوتورات كردن بهمار و بنا و تجارت و غیرهم و بایعته جمله ما بحتاج و تصدیق و قبول نقشه بنا و تبدیل آن و عزل و نصب مباشرین و عمال و قبول و تبدیل پروگرام مكاتب و تکیه و تعیین عدد شاگردان مكاتب و ایرانی بودن چند نفر از آنها و چند نفر از خارج و جمله آنچه متعلق باعمال وارداتی و مخارجی است .

(بیست و یکم) انجمن ماهی یکبار دخل و خرج صندوق را رسیدگی کرده (بلانچو) را تصدیق میكند و مباشرین كارها را كد باقضای وقت كم و زیاد و تغییر و تبدیل تواند شد معین می نماید .

(بیست و دوم) از جمله وظائف انجمن است تعیین آنچه اعضای دائمه بصندوق باید بدهند و قرار کیفیت استعمال نفودی كه وارد صندوق می شود و اقدام در تدابیری كه بر واردات صندوق بیفزاید و مخارج كم بشود و امضای قراردادهایی را كه در داخل وظائف خودش است و تعیین سببهای كد باعث اجتماع مجلس عمومی میشود و قرار در مواد اتفاقیه با كثریت مطلقه است و در صورت تساوی آراء طرفین در اختیار ترك هر سمتی كه رئیس هست مقبول و مضا خواهد بود .

(بیست و سوم) انجمن اقلا ماهی دو بار ناگزیر از اجتماع است و در هنگام لزوم بموجب قرارداد خودشان بیشتر اجتماع خواهند کرد .

(بیست و چهارم) رئیس طرف مراجعت از خارج است هر كس از خارج مطلبی دارد مراجعت رئیس میكند و حوالجات مقرر از جانب انجمن را و دعوتنامه هایی كه برای اعضای مجلس عمومی فرستاده می شود با امضای رئیس و منشی اول

خواهد بود و در بضطنامهای اجراء بعد از خواندن (بیست و) متكفل محافظت داده می شود بحواله و امر رسیدن بده سالانه اعضا شان كه برای میكند و بتخواه بموجب حواله رئیس می پردازد (بیست و ششم) برای مدت کمی از اعضا موقتاً (بیست و هفتم) لازم است یکی دو و خرج واردات است . دوم در اعضای دائمه مذاکرات اجتماع میرسد . چهارم و دیگر اعضای و حامیان . پنجم ثبت خلاصه دفتر مصارف (بیست و هشتم) منشی اول ضبط نامه اعضا و حاضران و ضبط نامه نقل و منشی اول است و نویسنده دیگری تواند کرد فقط منشی اول است . (بیست و نهم) مخصوصی خواهد بآن مهر نماید بدین هرگاه منشی اول

خواهد بود و دعوت را منشی اول با امر رئیس میکند
بضبطنامه ای اجتماعات انجمن را اعضای حاضره
بعد از خواندن و تصدیق شدن امضای کنند .

(بیست و پنجم) امنای صندوق مشرکاً
متکفل محافظت صندوق هستند و آنچه بخارج
داده می شود بقرارداد انجمن وثبت دفتر بموجب
حواله و امر رئیس باید داده شود امینان صندوق
بده سالانه اعضای دائمه را بموجب قبضهای خود
شان که برای سهولت چاپ شده باشد دریافت
میکند و تخخواه در نزد ایشان بوده مصارف را
بموجب حواله رئیس که از روی قرارداد انجمن است
می پردازد .

(بیست و هشتم) هرگاه یکی از امینان صندوق
برای مدت کمی بخواد بخارج برود انجمن یکی
از اعضا را موقتا بجای او نصب میکند .

(بیست و نهم) دفترهاییکه برای انجمن
لازم است یکی دفتر (قاصه) است که دفتر دخل
و خرج واردات و مصارف منظمه و غیر منظمه
است . دوم دفتر ثبت دخویه و وجوه قسطهای
اعضای دائمه . سوم دفتر ضبطنامه است که
مذاکرات اجتماعات انجمن در آن ثبت شده بامضا
میرسد . چهارم دفتر قیداسامی اعضای دائمه است
و دیگر اعضای معاونه و هواخواهان و ارکان
و حامیان . پنجم دفتر کوبی و شجاعت . ششم دفتر
ثبت خلاصه نوشجاعت و ارده انجمن . هفتم
دفتر مصارف است که ماه بماه از آن بدفتر بزرگ
نقل می شود . هشتم دفتری است که اموال منقوله
و غیر منقوله جمعیت حسینه در آن ثبت میشود .
نهم دفتر روزناله دهم دفتر بزرگ که کل معاملات
باجال در آن مندرج خواهد بود .

(بیست و هشتم) در مجالس اجتماعات انجمن
منشی اول ضبطنامه مجلس را مسوده کرده رئیس
و حاضران اعضا امضا میکنند و در ثانی بدفتر
ضبطنامه نقل و امضای شود . نوشجاعت بمهدیه
منشی اول است ولی اگر لازم باشد تصدیق انجمن
نوبسنده دیگری باماهبانه برای معاونت استخدام
توانند کرد فقط هرگونه مسئولیت تحریراتی در عهد
منشی اول است .

(بیست و نهم) منشی اول مهر جداگانه
مخصوصی خواهد داشت که روی پاکت مکتوبها را
بان مهر نماید بدین عبارت (منشی اول انجمن حسینی)
هرگاه منشی اول را مانعی افتد و یا موقتا بخارج

برود انجمن یکی از اعضا را موقتا بجای او میگذارد .

(سی ام) انجمن رامهری خواهد بود چهار
پارچه بدین عبارت (انجمن اداره تکبیه حسینه
و مکتب ملتی ایرانی در اسلامبول) و این چهار
پارچه در نزد رئیس و منشی اول و امینان صندوق
محفوظ بوده در اسناد انجمن و قبوض و جوهری
که از اعانات از دور و نزدیک رسیده می شود استعمال
خواهد شد . و تا این مهر در اسناد و قبوض معاملات
و مقالات نباشد هیچ کدام معتبر نخواهد بود ولی
و جوهری که اعضای دائمه در اول دخول و در سر
قسطها میدهند مستثنا از این قاعده بوده بموجب
قبض مهور بمهر دو نفر امینان صندوق که چاپ
شده و مطبوع و قوچاندار باشد تحصیل و در آخر
سال حاصل حساب آنها در دفتر ثبت خواهد
کردید .

(سی و یکم) تخخواه حسینی هیچ وقت
در معاملات غیر مأمونه و خطر آمیز و کارهای سختی
بکار برده نخواهد شد .

(سی و دوم) تخخواه حسینی بجز در کارهایی
که اساس مقصد از تشکیل جمعیت است یعنی
انشای تکبیه و مکتب و بیمارخانه و متفرعات حقیقه
آن کارها در جای دیگر بوجهی صرف نخواهد
شد .

(سی و سوم) این نظامنامه در شهر اسلامبول
از جانب انجمن حسینی تنظیم یافته بتصدیق جناب
جلالتآب اجسل معین الملک رئیس اول رسیده
از جانب اعضای منتخبه در اجتماع اساسی امضا
کرده شد . تحریراتی غره شهر رجب المرجب ۱۲۹۷
مطابق ۲۹ ایار ماه رومی ۱۸۸۰ میلادی

✽ دفتر اعانه حسینه که از انجمن حسینی
✽ داده اند ✽

فروش صاع مجیدی لیرای عثمانی از قرار صد فروش

۰۸۰	۰۰۰	مقرب الخاقان حاجی
۰۳۰	۰۰۰	میرزا نجفعلی خان
۰۸۰	۰۰۰	آقا سلیمان شبستری
۰۸۰	۰۰۰	حاجی سید حسین
۰۴۰	۰۰۰	کدخدای جل فروشان
۰۳۸	۱۰۰	آقا محمد صادق
		کدخدای دستفروشان
		بعلاوه آنچه اصناف
		داده اند .

۰۵۰	۰۰۰	آقارضا اهرنجانی
۴۰۰	۰۰۰	آقا میرزا عبدالله امین
		تذکره جلقا
۱۰۰	۰۰۰	حسن آقا قهوهچی واد
		عبدالرحمن سنندجی
۰۰۰	۱۰۰۰۰	از جانب نواب اقبال
		الدوله بتوسط جناب
		معین الملک
۰۱۰	۰۰۰	کر بلائی زین العابدین
		رسمان فرموش شبستری
۰۱۰	۰۰۰	عباس رسمان فروش
		شبستری
۰۱۰	۰۰۰	حاجی حسین شندآبادی
۰۱۰	۰۰۰	محمد علی شبستری
۱۰۰	۰۰۰	از جانب حاجی ملا
		حسن واعظ خراسانی
		از بندر ملومین ماچین
		بتوسط اداره اختر

۹۴۸	۱۰۱۰۰	جمع
	۰۰	حاجی عباس علی شبستری
	۰۰۰	آقا عبدالعلی شبستری
	۰۰۰	آقا علی اکبر کنخدای
		جوالقروشان
	۰۰۰	حاجی مهدی جل فروش
		اهرنجانی
	۰۰۰	آقا محمد جوالقروشان
		نجاتی
	۱۲۶۰۰	جمع بحساب لیرا
	۰۰۹۴۸	ایضا بحساب مجیدی سیم

جمع جلستان دوازده هزار و ششصد فروش
بحساب لیرای طلای عثمانی از قرار یکصد فروش
ونصد و چهل و هشت فروش بحساب مجیدی سیم
از قرار بیست و فروش است .

خارجیه

اخبار نامه مورنیک پوست میگوید حکومت
فرانسه یونانیان را وعده نموده است که در باب واگذار

شدن بانیه از جانب دولت عثمانی بپولن اقدامات فوق العاده بکار ببرد .

(مادام استرانفورد) که از خانهای مشهور انگلیس و در بذل واحسان و دستگیری فقرا شهره آفاق است و در جنگ آخری عثمانی و روس برای مصیبت دیدگان و بیچارگان مهاجرین و جوه اعانه جمع آوری و توزیع نموده بود اینروزها نیز در ضمن آنسویق نمون اهالی انگلستان برای اعانت و ندادن درسی فقط دیدگان سمت ایران و اطولی کاغذ ذیل را با باره اخبار نامه (پل مل کرت) فرستاده بود مانیز مناسب دیدیم ترجمه آن را در اینجا باوریم .

آقای منشی

پس از ششم ماهه فرنگی که برای جمع آوری و جوه اعانه برای بیچارگان اهالی ایران و سمت اناطولی جمعیتی در داتره بندیه لندن منعقد گردیده بمذاکرات پرداختند تا کنون از جانب قونسلهای انگلیس که در آنسامان اقامت دارند بعضی خبرهای تلگرافی و کاغذهای اسف آیز بوزارت خارجه انگلیس و من رسیده است لهذا بنا بر خواهش کوهیت اعانه از شما خواهش نمودیم که این کاغذ مرا در ضمن اخبار نامه کرامی خودتان نقل نمایند .

تلگرافنامه ایست که در باب شدت قحطی واضطراب اهالی از جانب مسیو کلاتون قونسل انگلیس مقیم وان در تاریخ شانزدهم ماهه فرنگی گذشته رسیده است .

ذروان چهل و پنج هزار نفس را بملاحظه نگاهمداری از هلاکت نامدت دو ماه دیگر باید فوت لایوت داده شود . در قصبه (موش) بجهت خریدن ذخیره چند صد لیرا در نهایت لازم است که بلکه ما کولات پیدا نموده محتاجین اهالی را از مرگ بکرسنگی رهائی داده شود . در (باش قلعه) یکصد و سی و هشت نفر از کرسنگی تلف و باقی ماندگان نیز فوت رفتار و حرکت از جای خود ندارند . (مسیو اوهرت) نوشته است که اهالی بدست و شش دهکده کلا محتاج قوت روزانه هستند در (الاشکرد) هم یکصد و هفت نفر از کرسنگی طومار حیات در نیشته اند .

(مسیو زوتر) قونسل انگلیس مقیم دبار بکر نیز دفتر اداری دهاتی را که از وجوه اعانه کوهیت مانعیش می نموده اند نوشته است . و نیز نوشته است که فریق بانا منصرف (معبوره العزیز) از مشاهده

پریشانی و بی سامانی اهالی و خرابی بلده و تاثیرات اسف آمیز آن بناخوشی ضعف قلب مبتلا گردیده است .

شب گذشته از (مسیو اوهرت) دو باره تلگرافنامه رسیده است ضمنا بیان نموده است که هرگاه بدون فوت وقت با اهالی این سامان وجوه اعانه فرستاده نشود سختی واضطراب محتاجین بدرجه بالا رسیده تلفات بسیار از کرسنگی بوقوع خواهد رسید .

(مسیو اوهرت) جنرال قونسل انگلیس مقیم تبریز در تلگرافنامه که بتاريخ ۲۹ ماهه فرنگی فرستاده اظهار نموده است که باوجود اینکه قیمت آذوقه اینروزها قدری تنزل نموده نسبت بسابق فراوان است باز بسیاری از اهالی تار و رود هنگام درو محتاج باعانت هستند . چچی تا کنون بحسرت قرص نانی رخت از این جهان فانی در بستند .

بموجب خبرهایی که از موصل رسیده است معلوم می شود باینکه بجهت رسیدن مبالغ نهصد لیرا و چند اعانه نوعی درجه مصیبت قحط دیدگان آنجا تخفیف یافته است باز گروه گروه محتاجین و مصیبت دیدگان از اینجا مهاجرت و بیعتداد عریضت نموده اند حال آنکه در اینجا نیز بیم هلاکت از کرسنگی موجود است .

بنابر این قونسلهای انگلیس در هر جای دیون استثنای اهالی و جوه اعانه را قیمت نموده کسانی که از سختی دل و نامردمی آذوقه را بامید فروختن بقیمتهای گزاف نگاهداشته بودند ایثارهای آنان را سراغ گرفته آذوقه را حکما بعرض فروش آورده اند . ولی ناامواری راهها مانع عمده برای نقل آذوقه بیجاها می شود .

لهذا برای فرستاده شدن دو هزار لیرا و جوه اعانه بانسامان بانصاف و انسانیت اهالی انگلستان مراجعت کرده شده است .

(پرنس روئس) سفیر دولت المان مقیم وین دعوتنامه را که از جانب دولت المان در باب اجتماع نمودن مجلس کونفرانس را این برای انجام دادن مسئله حدود پولن و قرقه طاع بدولت اوستریا فرستاده شده بود به (بازون همبره) وزیر خارجه اوستریا تقدیم نموده است . دولت مشارالها سفیر خود را که در برلین تقاضای دارد برای حضور داشتن در کومیسون معذ کور مرخص نموده نموده نفر

دیگر از صاحب منصبان کار آگاه خود را بطور معاین و مستشار سفیر مشارالیه بمجلس کونفرانس مذکور مامور نموده است

از جانب شعبه جمعیت هندوستان شرقی عرض محالی بمجلس پارلمنت انگلستان فرستاده شده ضمنا استدعا نموده اند که مخارج جنگ افغانستان بروی بده و مالیات هندوستان ضم کرده نشود . زیرا علاوه بر اینکه قصور مذکور در خلایق نظامنامه ایست که در تاریخ ۱۸۵۸ میلادی بوقع اجرا آورده شده است در آینده نیز موجب خرابی و عدم ترقی ملکت و بسبب فقر و ضرورت اهالی هندوستان خواهد گردید . چون بموجب نظامنامه استخدام شده و نهند در ضمن نگاهمداری منافع انگلستان باز نیست و جنگ افغانستان نیز بملاحظه منافع هندوستان نبوده است (بر او قوع جنگ افغانستان از تجاویز و تعرض بحدود هندوستان پیش نیامده بل محض بملاحظه منافع انگلستان این جنگ را آغاز شده است لهذا لازم می آید که مخارج آن نیز مانند مخارج جنگ حبشستان پشترانه انگلستان عاید بشود .

مقرب الحاکمان میرزا محمد علی خان مستشار اداره بوستخانه دولت علیه ایران لطف فرموده محض از راه خدمت بعالم انسانیت سمت و کات اعتبارا در طهران بعهده خودشان گرفته مارا و بلکه عوم هو اخوان ترقی و مدنیت را از این گونه لطف ممنون و متشکر نموده اند .

اعلان

(علاج زخم و آسیب سگ دیوانه)

هرگاه خندان کرده کسی را سگ دیوانه گرفته زنجار نماید باجزاخانه ملتبادی کدر (چنما قجیل بوقوشی) و فافع است مراجعت نماید که در ظرف اندک مدتی بحال اتمالی مداوات خواهند شد . اگر چه تا کنون طبیبها در علاج این آسیب اظهار عجز و درماندگی داشته اند ولی اینروزها بواسطه شخصی این علاج بسیار مجرب باجزاخانه مذکور آورده شده است بمحض تلاحظه خدمت بمسلم انسانیت و منافع بنی نوع بشر علاج مذکور در آن اجز اخانه بقیبت بسیار تالی فروخته می شود برای اطلاع همکیشان بااعلان مطلب مبادرت گردیده

از جانب انگلستان باعنا بهرم سیاحت شایسته داده رئیس و کلا و انگلستان نیز اعلا حضرت بامسبو کلا در نموده است .

اخبار نامه بمناصبت نامی عوم اهالی انتخاب شد از اکتون مش اهالی افغانستان می شود . افغانستان است منصبان آنان اخبار نکات از سرداران و مسالمت در این دولت افغانستان را

مملکت چشم در اصلاح امر باشم پس اهالی نمودند که کفایت کی باید خود اختیار که باحوال و حکمرانی مملکت و طالب امر که چون باید انداند البته از عاجز ماند پس ریاست و وجو برکزیند که قور امور و مرعات این احوال

از جانب جناب (پرنس دوکال) وایمهد
انگلستان با علا حضرت پادشاه بونان که اینروزها
بمزم سیاحت در لندن است مهمانی بزری بطور
شایسته داده شده است . جناب مسیو کلادستون
رئیس وکلا و (اورد کرانویل) وزیر خارجه
انگلستان نیز در مهمانی مذکور حاضر بوده اند
اعلا حضرت پادشاه مشارالیه در مجلس مذکور
بامسیو کلادستون و لورد کرانویل خیلی مصاحبت
نموده است .

اخبارنامه (ناله فرایه پرمسه) میگوید .
بمناسبت نامی مسئله افغانستان در لندن افکار
عموم اهالی ناراحت و پریشان است . شایعه
انتخاب شدن عبدالرحمن خان بامارت افغانستان
از اکتون مشهور دیده می شود . بعضی وعداوت
اهالی افغانستان درباره انگلها و ز بروز بیشتر
می شود . ساک نظام عساگر هند که در ممالک
افغانستان است از هم پاشیده بسیاری از صاحب
منصبان آنان فرار نموده با فاعنه ملحق میشوند .
اخبار نکار کارت تا بس در افغانستان بایکی
از سرداران اطفه ملاقات نموده در اثنای مصاحبت
سردار مومی الیه گفته است که . بجهت اعاده صلح
ومسالت در افغانستان دولت انگلیس از اجرای یکی
از این دو توطئه برناگزیر است یا بدقتون انگلیس
افغانستان را بکلی ضبط و استیلاناید و یا اینکه

از ترجمه حکایه ناله

مملکت چشم از آزادی و راحت خود پوشیده
در اصلاح امور و رفع قصور ایشان کوشیده
باشم پس اهالی کرت در کمال حیرت و تعجب سوال
نمودند که اکنون زمام مهمام مملکت را بکف
کفایت کی باید سپرد اشارتی فرمائید لطافتی برای
خود اختیار کنیم در جواب ایشان گفت کسیرا
که باحوال و رسوم شما عارف و از فر مانفرمانی
وحکمرانی مملکت خانف باشند کسیکه خود مدعی
و طالب امر سلطنت باشند نه سزاوار است زرا
که چون باید استعداد و مراتب اهل مملکت را
نداند البته از ادای حقوق و ترتیب روایت ایشان
عاجز ماند پس در اینصورت سلطنت را برای حب
ریاست و وجود خود میطلبد اما شما کسیرا باید
برگزینید که قبول امر دولت نکنند مگر برای اصلاح
امور و مرعات احوال شما همه آن گروه از مشاهده
این احوال مستغرق در بای حیرت آمدند که چه مان

بکلی خالی نموده خطه مذکور را درز بر حجاب
ونفوذ خود بیک امیری از خود افغانیان وا گذار
ناید والا باین وضعهای مختلف اعاده امنیت
ومسالت درسطه مذکور ممکن نیست . اخبار
نکار مذکور پس از آن بایکی از امرای دیگر
افغان نیز ملاقات نموده در اینباب بامیر مذکور
صحبت داشته رای او را استتسار نموده است
او هم در جواب گفته است که . صلاح دولت
انگلیس آن است که مملک افغانستان را از قشون
خود تنالی نموده کیفیت انتخاب امیر و غیره را بخود ما
وا گذارد بعد از آن مادعوی امارت را در بیان
خودمان با شمشیر فصل نموده آنکه لایق امارت
است بامارت برداشته اسباب آسایش ملکت را
بدر بر فرام می کنیم .

اخبارنامه (وینز تا کیلان) میگوید . امیر
افسر سید ریش حکمران زنگبار در این نزدیکی
از مقر حکومت خودشان بمزم سیاحت اروپا
حرکت خواهد نمود . مشارالیه در اثنای سیاحت
همه پایتختهای اروپا را تماشا خواهد کرد .
اگر چه امیر مشارالیه سال گذشته هم در تصور استند
که بمزم سیاحت اروپا حرکت نمایند ولی در ثانی
بمناسبت وقوع پاره حرکات اختلال آیر که در
سمت شمالی زنگبار در میان اهالی ظاهر شد از سیاحت
مذکور صرف نظر نموده در تسکین اختلال

دومر دغرب پشت پابر بساط سلطنت و حکمرانی
ملکتی زند که بکران در طلبش بسر میدویند پس
از مال مال کردن به همراهی کی راه سپر این مملکت
کشته و بدالکتی بدنی سامان گذشته اید
(نوزکرات) که ما را از لنگرگاه بدامکان هدایت
کرده بود پیش آمده (هرآیل) را بایشان نشان
داد بر حیرت ایشان افزود وقتیکه از تفصیل وقایع
ما مطلع شده دانستند که منور غلام هرآیل بوده
و بواسطه خردمندی و پر بهر کاریش آزاد نموده
بدوستی و ندمیش برگزیده و از فیض صحبت
او براتب کافیه عقل و مدارج عالیه تقوی رسیده
و بی تحصیل قوانین و اخلاق و آداب مینوس تی
برنج سفر بحر و بر نهاده از حدود دمشق بر آن ناحیت
و نهاده است پس روه هرآیل کرده چنین گفتند
کنون جسارت آن نداریم که مرتورا تکلیف
قبول امر سلطنت نمائیم زرا که احوال تو را چون
کردار این دو شخص مشاهده میکنیم و از حرکات شما

و شورش پرداخته آسایش و امنیت را در آنجاها
اعاده نموده است . بنابراین امسال را از برقراری
آسایش و امنیت داخلی اطمینان بهمرسانیده
مزم نموده است که تصور خودشانرا از قوه بفعال
بیاورد از اکتون بقونسول زنگبار مقیم عدن
ادفلاخ داده است که در ابتدای ماه اگوست فرنیکی
آینده از راه عدن و مصر بمزم سیاحت اروپا
حرکت خواهد نمود .

(اورد و بیون) والی تازه هندوستان بشهر
ببی وارد شده است . والی مشارالیه از جانب
اهالی در نهایت احترام پذیرایی شده بمناسبت
ماموریت جدیدشان خیلی تبریکنامهها از جانب
اهالی مشارالیه تقدیم شده است . اورد مشارالیه
در حضور اهالی خطابه خوانده ضمنا اظهار
داشته است که . جنگ افغانستانا بزودی ختام
داده خواهد شد . پس از این بمناسبت اعاده صلح
ومسالت باصلاح امور داخلی هندوستان کوشش
کرده خواهد شد .

بوجب خبرهای آخری که از کامل رسیده است
افغانها بسر داری محمدجان خان در موقع (زرمتم)
نام اجتماع نموده اند .

عالمی افغانستان با زاهالی راه جهاد بانگلستان
تشویق و ترغیب میکنند . شورشیان افغانه

قدرت تمام نسبت بخلق و اسباب دنیوی استنباط
میشود که راحت و آسودگی فقر و فاقعت را برزجت
و آلودگی ریاست و سلطنت کریده و یکباره دامن
از تعلقات دنیوی کشیده اید هرآیل چنین گفت
که خیال شما در باب سفر و احتراز من از خلق
بر خطاست چون مختبرات سلطنت و امر پرستاری
رعبت را بسبار مهم و صعب میدانم از آنجهت
استعفا میجویم چراغ ریاست را اگر چه ظاهرا
فروغی هست ولی چون بحقیقت نمکری بسیار
بی ضیا و پست است خرد مندان این بر تو را نور
نکو بند و با اختیار راه این وادی نبینند زرا
که در شتد عمر کوتاه و سلطنت و بزرگی موجب آمال
دور و دراز و سرکشی نفس گراه است هر چند
قدرت بیشتر آمال زیادت می شود باعث برطی
مسافت و کربت غربت من کسستن اینگونه
علاقی است نه خود را بستن من خیالی ندارم جز
رفتن و انزوای کز بدن تابدستیاری تقوی و عقل

سردار انگلیس را کدره موقع (لقمان) نام بوده است عقب نشانیده اند .

در قند هسارامیت و آسایش بدرجه کمال بوده است .

از جانب دولت روس در شهر (حاجی ترخان) نیز اداره عرفی اعلان کرده شده است . جبرئیل (پروتاسوف) بوالیکری حاجی ترخان معین گردیده است .

در پترسبورگ تازه کمی در یکخانه چند نفر نهلبست از زن و مرد گرفتار گردیده است . اخبار نامها مینویسند بسیاری از گرفتاران از ملت روسوی بوده است .

اعلا حضرت امپراتور المان در بیست و یکم ماه فرنیکی گذشته برنس غورچاقوف را بحضور خودشان پذیرایی نموده بقدر دو ساعت بپرنس مشارالیه مصاحبت نموده است .

پرنس مشارالیه پس از انصراف از حضور اعلا حضرت امپراتور مشارالیه بافرزند بزرگ خودشان (میشل غورچاقوف) برای تبدیل آب و هوا به (دیسبادن) عزیمت نموده است . میشل غورچاقوف پدر خود را تا شهر مذکور مشایعت نموده پس از آن بشهر (مادرید) پای تخت دولت اسپانیا عزیمت خواهد نمود . چون مومی الیه

از یو اله و سبهای نفس خلاصی یام و خود را باین تسلی دهم که دلیل راه تقوی و خردم بدولت ابدی ولدت سرمدی خواهد رسانید اگر خواهش و آرزوی در اینجهان فانی داشته باشم امید سلطنت نیست بلکه منتهای آمانم مصاحبت این دو شخص حاضر است و عدم مفارقت ایشان . عاقبت اهالی کرت متور را مخاطب ساخته گفتند ای اعیان بنی نوع بشر در باب امر سلطنت تدبیری کرده اتانقی فرمای که این شغل خطیر را بعهده می مفوض داریم و در میان این جمع یکی واگذاریم دست از دامن شما بر نمی گیریم و از سفرتان باز نماندیم تا انجام امر سلطنت قرار می نگذاریم متوجه جواب داد وقتی که من نیز از جمله تماشاگران بودم در آن میان شخصی دیدم با آنکه روزگار شبابش سپری گشته و پیری بر جوانیش غالب آمده در کمال قوت بدن آثار هوشمندی و تکمین و علامت سکینه و وفار از ناصیه احوالش آشکار بود از نام و نسبش پرسیدم گفتند ناس (آریستودم)

در کونفرانسی که برای مذاکره حیات یهودیهای فاس در آنجا منعقد خواهد شد سمت مرخصی از جانب دولت روس داشته است .

پرنس غورچاقوف فصل زمستان را در باریس در خانه فرزند کوچک خود قسطنطین بسر خواهد برد .

اخبار نامهای روس مینویسند . حکمران (مرو) در این اواخر در صدد تابعیت دولت ایران برآمده در اینباب بادولت مشارالیه مذاکرات اقدام نموده بوده است ولی از جانب دولت ایران جواب قطعی داده شده مشارالیه اکنون در خیال دخالت نمودن بدولت انگلیس است .

نیز اخبار نامهای مذکور میگویند . اعلا حضرت پادشاه بونان در فصل پاییز به پترسبورگ عزیمت نموده مدتی در آنجا اقامت خواهد کرد . بنا بر این علما حضرت زن ایشان کدر پترسبورگ هستند تا ورود پادشاه مشارالیه از پترسبورگ بجایی حرکت نخواهد نمود .

قیمت عمارتهای دولتی فرانسه

اخبار نامه (تایمس) میگوید . چندی پیش از این کوه سیونی برای تعیین قیمت عمارتهای دولتی فرانسه تشکیل یافته بود . بنا بر این کوه سیون

مذکور قیمت عمارتهای مذکور را از روی تخمین و برآورد معین نموده لایحه ذیل را در اینباب تقدیم نموده است .

عمارت (ورسیل) که از همه عمارتهای فرانسه مزین و ممتاز است بانضمام باغچه و سایر منقعات آن یکصد و دو ازمده ملبون فرانک قیمت داشته است .

قیمت عمارت (اوکسنورک) که در درجه دوم و باصورتی خیلی مصنوع و نقشهای کونا کون مزین گردیده است از روی تخمین شصت میلیون فرانک بوده است .

عمارت مشهور (شاتافونتی بلو) که در نهایت قشنگی ساخته شده است سی میلیون . و عمارت (پالی دوتره نون) که (ماری آنتون) نام امپراتور پرنس فرانسه خیلی دوست میداشته است سی و نه میلیون و نیم . و عمارت (شاتو دو کامبین) نیز سی و نه میلیون فرانک ارزش داشته است .

عمارت های (پالی رویال) و (پالی البره) هر کدام ده میلیون فرانک . و عمارت (پالی دوسان کلاود) که از چندی باینطرف بکلی متروک مانده است چهار ملبون و هفتصد و پنجاه هزار . و عمارت (شاتو دور ابویلی) نیز سه میلیون و چهل و پنجاه هزار فرانک از روی تخمین قیمت داشته است .

ظاهر

نا کوار آمده چون در محاصره شهر ترووانز بک بود از تسخیر شهر کسب اشتهار کند حدس برده چشم از حرق و خدمت چندین ساله او پوشیده وار نو کریش اخراج و در اینجا به فرس دچار گردود نظر متکبران این الوقت که احترامشان در خور لباس و ائاث ظاهر است خوارش نمود و همین در محاصره شهر مزبور باعث برنقص کارش شده از تسخیر شهر عاجز آمد ولی این شخص از فقر فخر کرده در نهایت خوشوقتی در یک سمت این جزیره مسکن ساخته و مزروع پرداخته کبدست خویش بکشت و زرع مشغول است یکی از پسرانش نیز متابعت پدر کرده در رنج و زراعتش شرکت دارد چون بیوسته در کمال مهر بانی و خوشی بایکدیگر زیسته از تجملات سهوده کنار میگیرند و تن برنج بزرگزی میدهند در وقت نعمت و رفاهیت روزگار سپرده از لوازم حقیقی عسرت نمیزند و آنچه علاوه بر قوت (باقی دارد)

از اکار این مملکت است پس شنیدم کدر حرق دو پسر او که از جمله مدعیان سلطنت بودند گفتگو میکردند و از آن معنی مسرورش یافتیم چه میگفت از برای یکی بواسطه باکی فطرت و حسن طوئیس مخاطرات ریاست را نمی پسندم و سلطنت دیگر برای خبث طبیعت و خساست طبیعتش راضی نیستم چون وطن و اهل مملکت خویش را پیوسته نیک خواهم از گفتار آن شخص چنین معلوم شد که یکی از فرزندان خویش را بواسطه تقوی و خردش دوستدار است و یکی را بجهت بی اعتدالی و نادانیش بدسکال برای کردار بدش مهر بدری را فراموش کرده مانند مزاج کویان خطاهای پسر را نمیپوشد چون گفتار او را باخرد و تقوی یار دیدم ب تحقیق کیفیت کردار و اوضاع زنده کا نیش کرد بدم یکی از اهل مملکت گفت که اغلب روزگار خود را در اشتراک کشی و جنگ و در استعمال اسلحه حرب گذرانیده جنگهای بسیار دیده و زخجهای بشمار بر بدنش رسیده لکن عدم مزاج کوی و حجت و تقوی و غیرتش بر (اید و منه)

مطبخه و اداره خانه اختر

در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .

اسامی و کتای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد .
روز چهارشنبه ۱۵ رجب سنه ۱۲۹۷
۱۱ حزیران رومی و ۲۳ ماه ژوئن ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رویی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جای همده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از قاهره ۷ رجب شاهین باشا
بتبعیت دولت ایتالی داخل گردیده است . بمناسبت
شروع این خبر در اینجا خیلی هیجان حاصل شد
پاشای مشاریه املاک بسیاری را که مال
امپراطور پاشا خدیو سابق بود بزرچایت دولت
ایتالی گذاشته خود بدون اینکه از حکومت مصر
پساپورت بگیرد بیک واپور فرانسه سوار شده
از مصر بچنان اروپ حرکت کرده است . بموجب
دستور العمل خدیو مصر رتب عسکری و ملکی
پاشای مشاریه رفع و غدض شده است که در خطه
مصر و سایر قلمرو حکومت خدیوی اقامت نماید .

از لندن ایضا دیروز مسیو اودونل
در مجلس مبعوثان درباره تعیین (مسیو شالام
لا کور) از جانب جمهوری فرانسه بسفارت لندن
سؤالی نموده سؤال مذکور در مجلس مبعوثان موجب
قبل و قال زیاد کردید . بنا بر این (مسیو کلادستون)
رئیس وزرا از مجلس مبعوثان خواهش نمود که پس
از این دیگر مسیو اودونل رخصت خواندن خطابه
داده نشود . مجلس مذکور جواب سؤال مومی
الیه و مذاکرات در آنجا را تا روز پنجشنبه تاخیر
نمودند .

اخبارنامه تانس میگوید . در باب مسئله
حدود یونان خط گذرگاه حدودی را که (مسیو
فرسنه) وزیر خارجه فرانسه تکلیف نموده است
موافق قرارداد کونکره برلین بوده است بنا بر این
از جانب دولتین فرانسه و انگلیس تعیین شدن گذرگاه
مذکور پذیرفته شده است .

از قله ایضا دوکتور استرانسکی
رئیس ثانی مجلس عمومی روم ابلی شرقی بجای
(مسیو اشید) بمدری امور مالیه آنجا معین
گردیده است .

از پاریس ایضا قرارنامه که در باب
تعیین (مسیو تیسو) بسفارت اسلامبول
از جانب حکومت فرانسه نوشته شده بود بمهر
وامضای رئیس جمهوری فرانسه رسیده است .
از واشینگتون ایضا انتخاب
(جنرال لونستریت) بسفارت اسلامبول از جانب
مجلس اعیان جمهوری امریک پذیرفته شده است
از لندن ۹ رجب از جانب حکومت انگلیس
کاغذهایی که در میان آورد در کراویل و زیر خارجه
انگلستان و سیرهنزی لبارد سفیر سابق و مسیو کوشن
سفیر لاحق اسلامبول رد و بدل شده است انتشار داده
شده است .

اخبارنامه دلی نیوز بموجب تکرارنامه
پترسبورگ میگوید . دولت روس قرارداد است
که دوباره بعضی از کشتیهای جنگی با هزار
و یانصد نفر قشون روس بجانب دریای محیطه متدل
فرستاده شود . نیز اخبارنامه مذکور بموجب
خبرهایی که از کابل گرفته است مینویسد .
عبدالرحمن خان بهمراهی یک فوج از قشون افغان
و دوازده عراده توپ رو بکابل پیش می رود .
مقصود خان مشاریه از این عزیمت در ظاهر
عبارت از استوار داشتن بنیان امنیت و آسایش
بوده است .

اعلا حضرت پادشاه یونان از جانب امین
شهر (بیکریکی) لندن پذیرایی شدم

باعلا حضرت پادشاه مشاریه کاغذی
از جانب امانت شهر یادکاری تقدیم شده در کاغذ
مذکور پادشاه مشاریه بمنوان همشهر بگری لندن
نام برده شده است . در مجلس مذکور جناب
پرنس دیگال و لیههد انگلستان وزن ایشان و (دوک
دیگال بریک) و مسیو کلادستون و بسیاری از سفرا
حضور داشته اند . امین شهر در آن مجلس
بسلامتی اعلا حضرت پادشاه یونان و نیک بختی
اهالی یونانستان باده نوشی نموده اعلا حضرت
پادشاه مشاریه از حسن پذیرایی و احترام اهالی
انگلستان درباره خودشان اظهار تشکر و خوشنودی
نموده است .

از پترسبورگ ۸ رجب اخبارنامه
(ژورنال دوسن پترسبورگ) میگوید . پرنس
نیکتا حکمران قریطاع در عرض جاهایی که بموجب
عهدنامه برلین بایستی بحکومت قریطاع واگذار
بشود داده شدن قطعه (دولینو) را پذیرفته
است . ولی در باب تدقیق احکام عهدنامه و وقوع
اجرا گذاشتن آن تأمینات میخواسته است .

از برلین ایضا مجلس کونفرانس
که مرکب از مسیو فرامامورین دولت ای اروپ
برای انجام دادن مسئله حدود یونان مقرر بود
اجتماع نماید امروز دو ساعت از ظهر گذشته
اجتماع نمود . (پرنس هوهلوه) رئیس مجلس
کونفرانس بعد از رسم خوش آمدی خطابه
خوانده پس از آن بقرار معمول و کالتنامه مرخصیهای
مذکور را معاینه نموده وضع مذاکره اجتماع
آینده را معین کرده است .

این مجلس اجتماع نزدیک بدو ساعت طول

کشیده است . مرخصها ومامورین کونفرانس
امشب در مهمانی پرنس بسمارك حاضر خواهند
شد .

از پاریس ۱۱ رجب ❀ مسیو فرسینه
رئیس مجلس وکلای فرانسه لایحه عفو عمومی را
که در باب گروه کومونست نوشته بود امروز
بمجلس مبعوثان اعطا نموده است .

لایحه مذکور در مجلس باقرینها پذیرفته شده
قرار داده شده است که لایحه را سرریما بموقع
مذاکره بیاورند .

از لندن ایضا ❀ مسیو پارتلت در مجلس
مبعوثان تکلیف نموده است که در باره دولت
عثمانی واهالی اسلام بمقتضای انصاف رفتار
کرده شود .

مسیو کلادستون در جواب خطابه خوانده
ضمنا اظهار نموده است که دولت انگلیس در باره
دولت عثمانی و روس واهالی اسلام و غیر اسلام
بکمال بی طرفی رفتار نموده در اجرای
تمامی احکام عهدنامه براین سعی خواهد نمود
علاوه براین گفته است که اکنون هیچ گونه
مسئله در میان نیست که محل احکام عهدنامه
مذکور باشد .

از پاریس ایضا ❀ مظنون است
که (کونت دموینی) که سمت منشیگری در کونفرانس
پرلین دارد از جانب دولت فرانسه بجای (مسیو
تیسو) بسفارت اتن معین بشود .

از پاریس ۱۲ رجب ❀ جنرال
(چیسالدینی) از جانب دولت ایتالی بسفارت
پاریس معین گردیده است .

از اتن ایضا ❀ در مجلس وکلای یونان
که دیشب اجتماع نموده بود قرار داده شده که
عساکرا احتیاط یونان بزیر سلاح آورده شده
یک اردویی مرکب از سی و هشت هزار نفر تشکیل
ر کرده شود که در وقوع هر گونه وقایع آماده
وحاضر باشند .

از پاریس ۱۳ رجب ❀ در مجلس
مبعوثان پس از ختام خطابه که از جانب
(مسیو کامپتا) خوانده شد لایحه عفو
عمومی که از جانب هیئت وکلای مجلس داده شده بود
در مقابل یکصد و چهل رای با کثرت میصد

وسی و سه رای پذیرفته شد . صورت خطابه را
که (مسیو کامپتا) خوانده است از جانب همه دوا
بلدیه طبع شده در کوچه و بازار انتشار داده
خواهد شد .

از برلین ایضا ❀ مجلس کونفرانس
دیروز سه ساعت بعد از زوال اجتماع نموده
دوساعت بمذاکرات پرداخته است . کومیسون
فنی نیز امروز طرف صبح اجتماع نموده است .

از روم ایضا ❀ سفارت دولت ایتالی
در اسلامبول را بعنوان سفارت کبری برتری داده
شده است . جناب کونت کورتی سفیر سابق دولت
مشارالها بعنوان سفیر کبیر از روم بجانب اسلامبول
حرکت نموده است .

از اسماعیلیه ایضا ❀ از روز یازدهم
جزیران فرنیکی نایستم ماه مذکور از قتل سویس
بنجاه و چهار فروند کشتی گذشته معادل یک میلیون
وسی هزار فرانک از کشتیهای مذکور رسم مرور
گرفته شده است .

داخلیه

روزیکشبه گذشته مجلس مخصوص وکلا
در بابعالی منعقد شده در باره ماده دوم کاغذ
متمدالمال سفرای اروپ بمذاکرات پرداخته
باعضای جواب لازم فرار داده شده صورت جوابنامه
برای عرض بمابین همایون ملو کانه فرستاده شده
است .

مدت مقاله نامه (صحیه) که در میان بابعالی
وسایر دولتها بسته شده بود منقضی شده تعرفه
اخذ رسوم صحیه که نیز مربوط بمقوله نامه مذکور
بود بحیر ختام رسیده است . بنابراین از جانب
دولت علیه دستور العمل داده شده است که هیئت
کومیسونی مرکب از بعضی مامورین صحیه و غیرهم
در زیر ریاست جناب دولتآب کانی باشا در دائره وزارت
جلیله خارجه اجتماع نموده تعرفه تازه در باب
اخذ رسوم صحیه تنظیم نمایند . مقرر شده است

که کومیسون مذکور از همین روز چهارشنبه
در دائره مخصوص اجتماع نموده بمذاکرات لازم
پردازند .

روزی دوشنبه گذشته جناب جلالآب معین الملک
سفیر کبیر ایران در مسیره (کولتسو) هم سفرای
دولت نجابه را با خاتمه ای ایشان و بعضی معتبران را
مهمانی خوبی اعطا نموده است . جناب مسیو
نویکوف سفیر دولت فحیمه روس بملاحظه وفات
امپراتریس روس که تعزیه دار هستند از حضور
در مجلس مهمانی مذکور اعتذار نموده اند .

از جانب وزارت جلیله جنک قرارداد شده
است که تا چند روز دیگر سه چهار فوج از عساکر
شاهانه بجانب سلانیک فرستاده شود .

بموجب خبر تلگرافی برلین از جانب مجلس
کونفرانس قرارداد شده است که مذاکرات و فرار
داد مجلس بطور خفی و پنهانی باشد . این تدبیر
مخص برای مطبوعات بکار برده نشده است بل
دولتین عثمانی و یونان نیز داخل دائره این
تدبیر بوده اند . باعتقاد مامورین کونفرانس
قرارداد مجلس کونفرانس از جانب عموم موقع
حسن قبول خواهد یافت .

مذاکرات کونفرانس را مظنون است
تا دووازده روز طول داده شود . فرستاده شدن
یک هیئت کومیسون فنی بسر حدیونان بسته با راه
اعضای کونفرانس است هرگاه کونفرانس
مناسب بیند از فرستادن هیئت مذکور صرف نظر
تواند نمود .

باور همایون طایعه که مأمور برسانیدن جناب
دولت و سیادتآب شریف عبدالمطلب اقدی امیر
مکه مکرمه بمقر امارتشان بود عودت نموده
روزی دوشنبه گذشته بدر سعادت وارد گردیده
است .

جناب سیادتآب جابریک افندی فرزند مهمتر جناب
امیر مشارالیه نیز با و پور همایون مذکور بدر سعادت

آمده در دولتخانه بیلایق امیر مشارالیه کدر (فانکلیجه) واقع است منزل نموده است . میگویند افندی مومی الیه ناخوشی مزاج داشته برای تبدیل آب و هوا بدر سعادت آمده است .

در نسخهای پیش نوشته بودیم که در بصره قبایله منتفک مستمشورش بوده خطوط تلکرافهارا شکسته اند و جناب دولتآب عبدالرحمن پاشاوالی بغداد بعزم تسکین شورش و تنبیه مرتکبین با چند فوج از عساکر شاهانه با انصحنات عزیمت نموده بود اینروزها از فراری که اخبار نامه مینو بسند باهتتام والی مشارالیه امنیت و آسایش در آنجماها برقرار شده پاشای مشارالیه بمقر حکومت خود مراجعت نموده از جناب حکومت سینه نیز در باب تعمیر و ساختن خطوط تلکراف بمامورین محلی دستور العمل لازم داده شده است که بسرعت هر چه تمامتر بمعمیر خطوط تلکرافی پرداخته شود از فراری که معلوم می شود نادوسه روز دیگر خطهای خراب شده تعمیر و مختبرات را آغاز کرده خواهد شد .

از چندی باینطرف از جناب ملت روم در بیک اوغلی بیک کلبسا ساخته می شد اینروزها عملیات آن ختام یافته روز دوشنبه گذشته در حالتیکه بسیاری از وجوه و معتبران مات مذکور حاضر بودند رسم باز شدن آن بعمل آورده شده است .

دیروز رسم امتحان شاکردان مکتب ملکیه شاهانه در فنون ادبیات اجرا شده است .

اخبار نامه های بیک اوغلی مینو بسند اینروزها بتازگی باز بلغاریان دست تمدی و مفلسالم باموال و جان اهالی اسلام دراز نموده خبلی بی اعتدالی میکنند از جمله سه پارچه دهکده اسلام را در نواحی (ایدوس) آتش زده سوزانیده و انواع مظالم درباره اهالی آن دهات بعمل آورده اند .

اخبار نامه (استانبول) میگوید . مسیو

(کوشن) سفیر انگلیس در باب اصلاح و تنسیق عساکر (جاندارم) بابعضی از صاحب منصبان مذاکرات نموده نتیجه تحقیقات خود را بانضمام باره تدابیر دیگر که خود دشان تصور نموده اند بابعالی اظهار خواهند نمود .

اخبار نامه مینو بسند . مسیو و بسون که از جناب دولت انگلیس سمت قونسلیگری عوم اناطولی را داشت بنا بخواهش حکومت بلغاریستان برای تحقیق مظالمی که می گویند از جناب بلغاریان روم ابلی شرق در باره مسلمانان آنجا بعمل آورده می شود با آنجا عزیمت خواهد نمود .

اخبار نامه (وقت) مینویسد . (سترک) نام جوانی از ملت ارمنه و از اهالی خر بوت که در غلطه در پنجشنبه بازاری اقامت داشته است بحسن رضای خود از مذهب ارمنی تبرا جسته بدین حنیف اسلام داخل گردیده است . جوان مذکور بیست و سه سال داشته است .

اداره راه آهن شرق قرارداد است که از اسلامبول تا (قلیه) و از آنجا تا اسلامبول بیک قطار فوق العاده بکسر برای حمل و نقل مسافر و اشیا آماده بشود .

هفته گذشته نوشته بودیم که از جناب هیئت سفرای دولت های اروپ بیک کاغذ متحد المالی بابعالی تقدیم کرده شده است اینروزها صورت کاغذ مذکور را نیز اخبار نامه های بیک اوغلی نوشته بودند ما هم ترجمه آنرا ذیلا می نیکاریم .

پس از القاب

تاخیراتی که از چندی باینطرف در اجرای باره مواد عهدنامه بر این واقع شده است سبب مختبرات و مذاکرات در میان دولت های که عهدنامه مذکور را امضا نموده اند شده است . زیرا که انجام دادن مواد مذکور از جمله منافع اروپ معدود است لهذا دولت های که امضا کنندگان عهدنامه مذکور

هستند در باب تأمین نتایج مطلوب آن عهد نامه اتحاد و اتفاق خودشان را بهترین وسائل دانسته و مفید بودن این وسیله در فدا که مختبرات و مذاکرات نیز مرقوم و از جانب دولتها هم پذیرفته شده است . و این شده بجهت همین امر ضروری بموجب قرار داد دولتهایی که امضا کنندگان عهدنامه مذکور هستند از جناب دولت متبوعه خود مامور هستم که نیات دولت متبوعه خود را که از جهت وقوع باره مسائل مختلفه که بسبب عدم اجرای بعضی از احکام عهدنامه مذکور ناشی شده است بابعالی اظهار نمایم .

در باب مسئله یونان بیشتر از جناب لورد سالیسبری وزیر خارجه سابق انگلستان بابعالی تکلیف کرده شده بود که برای انجام دادن مسئله مذکور کوه بسون مختلطی تشکیل شده بمسرح عثمانی یونان فرستاده شود سایر دولتها نیز این تکلیف لورد مشارالیه را به نیکی تلقی نموده از بابعالی بذیرفتن تکلیف مذکور را خواهش نموده بودند ولی بابعالی تنها بذکر باره اشکالات که از بذیرفتن تکلیف مذکور متصور بود واقع کردد اکتفا نموده جواب مطلب را بطور کافی نداده کار را بسکوت و دفع الوقت میکذارند لهذا دولت های بزرگ تا کزیر شدند از اینکه سکوت و دفع الوقت بابعالی را حمل بر رد جواب نموده لازم دیدند که بملاحظه منافع دولتین عثمانی و یونان تدابیری بکار ببرند که این مسئله بحسب حدود را بزودترین وجهی انجام داده آید . بهمین ملاحظاتی از جناب دولتها قرارداد شده که در شانزدهم همین ماه فرنیکی در برلین مجلس کونفرانسیس مرکب از سفرا و بعض مامورین دولتهای بزرگ تشکیل یافته در باب تحدید حدود بطوری که مناسب باشد قرار قطعی داده رد و قبول قرار مذکور نیز بسته با کثرت آراء بوده باشد .

علاوه بر این وضع نا کواری که در باب مسئله تحدد قره طغای ظاهر شده است بیشتر از همه جناب نظر دقت شده دولتها سرعت انجام دادن آنرا آرزو مند هستند . زیرا مامورین عثمانی در اجرای احکام مقاوله نامه کدر هجد هم نسیان فرنیکی سال ۱۸۸۰ میلادی در میان دولت عثمانی و حکومت قره طغای بسته شده از جناب دولتها نیز تصدیق گردید بود است مسامحه نموده جاهانرا که بموجب همین مقاوله نامه بایستی مامورین عثمانی

خالی نموده بحکومت قرهطاغ واگذار نماید
 عمدتاً ساحت ورزیده سبب شده اند که مواقع مذکور
 بدست ارتاودها افتاده است که در این حال مظنون
 است که در هر ساعت زود خوردی در میان قشون
 قرهطاغ وارناوها واقع بشود . بنابراین دولتها
 نجات خود شانرا در باره حدود قرهطاغ بطور
 واضح بیان نموده از بابعالی خواهش میکنند
 که احکام مقوله نامه را که در باره مسئله حدود
 قرهطاغ در میان دولت عثمانی و قرهطاغ بسته شده
 است بموقع اجرا بیاورد .

دولتها از اکنون نتایج ناگواری را که از این
 مسامحه و تاخیرات واقع شده مانع از تسلیم حقوق
 حکومت قرهطاغ گردیده است بابعالی را مسئول
 میدانند .

گذشته از اینها نقطه سومی دیگر هست
 او نیز در نظر اروپ اهمیت حاصل نموده محل دقت
 و اعتنا گردیده است نقطه مذکور این است که
 بابعالی بموجب احکام ماده شصت و یکم عهدنامه
 که در سیزدهم ماه تموز فرنگی سال ۱۸۸۰ میلادی
 بسته شده متعهد شده بود ملت ارمنه را که در سمت
 اناتولی سکنا دارند از تبعیضات اکراد و چرا که
 نگاهداری نموده موافق احتیاجات محلی در استحوالی
 اصلاحات و تزییقات بکار ببرد و از وضع تدابیری
 که در این باب بکار می برد دولتها را اطلاع و آگاهی
 بدهد حال آنکه دولت متبوعم اطلاعات حاصل
 نموده است که بابعالی تا اکنون در اجرای احکام
 ماده شصت و یکم عهدنامه مذکور تدابیری
 بکار نبرده اصلاحاتی راه نینداخته است بموجب
 تانگذاری که از جانب ما موردین دولتهای بزرگ رسیده
 است وضع اهالی آنجا بدرجه اسف آمیز رسیده
 بوده است لهذا دولت متبوعم اجرای اصلاحات را
 در آنصفت آرزو مند شده از عدم اجرای احکام
 عهدنامه بر این اغماض و خود داری نمیتواند
 بکند .

خلاصه دولتها مناسب دیدند که در باب
 اجرای این وظایف در نزد بابعالی متفقا حرکت
 نمایند این است که دولت متبوعم نیز بابعالی را یاد
 آوری میکنند بر اینکه بموجب احکام ماده شصت
 و یکم عهدنامه بر این در اجرای تمامی احکام
 معاهده تدابیر سریع بکار برده از اقداماتی که در
 این باب بکار برده می رود دولت متبوعم را بطور
 واضح آگاهی بدهد

بیانات مشروحیه که با بجناب عرض شد

از افتضاحات منافع دولت علیه عثمانی و اروپا است
 و این یکی نیز از مواد متفق علیه دولتهای بزرگ است
 این است که لازم شد درجه اهمیت مسئولیتی را
 که از اینگونه مسامحه و تاخیرات بر عهدہ بابعالی
 وارد میاید آنجناب را آگاهی داده بدین وسیله
 احتیاطات فائده خود را تجدید نمایم .

خارجیه

اخبارنامه (کورسپوندانس پولیتیک) بموجب
 خبر تلگرافی که در هفتم ماه حزیران فرنگی
 از بکرش گرفته است میگوید .

حکومت روم نیا اینروزها از اسلامبول
 بعضی اطلاعات عمده و مهم حاصل نموده است .
 از قراریکه مسموع شد بجهت وقوع باره حرکات
 اختلال آمیز در سمت شرقی بلغارستان بقدر هشت
 فوج عساکر ملی بلغارستان در قصبه (شمینی)
 جمع آوری شده است . اینگونه حرکات عسکری
 بلغارستان بملاحظه این است که حکومت بلغارستان
 میخواهد با ولایت روم ایللی شرقی یکی شده ولایت
 مذکور بزیراداره بلغارستان آورده شود . اینروزها
 در شمی خبی مهمات جنگ و آذوقه و سلاح جمع
 آوری شده است که باهالی بلغارستان قسمت بشود
 اینها همه دلیل تصورات حکومت بلغارستان است .
 در هنگام استیلای لشکر روس نیز باهالی بلغارستان
 خیلی اسلحه و جیخانه از جانب صاحب منصبان
 روس قیمت شده بوده است . اهالی بلغارستان
 که خود مستعد اختلال و شورش و در صدد استیلای
 روم ایللی شرقی بودند از وقوع تیدل هیئت و کلای
 انگلستان جسارت حاصل نموده نیات حریصانه
 آنان حدمعروف را تجاوز نموده است . اهالی بلغارستان
 در باب حصول مقاصد خودشان بمعاونت دولتهای
 روس و انگلیس و فرانسه و ایتالی امیدوار هستند .
 حتی بروایت بعضی از بزرگان بلغار در اثنای اجتماع
 کونفرانس بر این بلغاریان نیز مقصود و تصورات
 خودشان را که در باره یکی نمودن روم ایللی شرقی
 و بلغارستان در نظر دارند از قوه بفعل آورده در سمتهای
 شمال و جنوب بالکنها اتحاد بلغارستان و روم ایللی
 تترقی را اعلان خواهند نمود .

باضفاد اهالی بلغارستان (جنرال اهرنروت)

مدیر جنگ بلغارستان در هنگام فرصت بکوماندانی
 عساکر ملی از شمینی حرکت نموده بتندر کاههای
 بالکن داخل شده بقشون ملی روم ایللی شرقی ملحق
 خواهد گردید . اگر چه عساکر عثمانی که در
 ولایت ادرنه هستند میتوانند این اقدامات را
 منع نمایند ولی دولتهای انگلیس و روس و فرانسه
 و ایتالی مانع حرکت قشون عثمانی شده بدولت
 عثمانی سپارش خواهند نمود که عساکر مسلح بداخل
 حدود بلغارستان نفرستند . بلغاریان خیالات
 خودشانرا بالاتر از اینها نیز وسعت داده میکنند
 مراتب اتحاد بلغارستان و روم ایللی شرقی بمجلس
 کونفرانس بر این عرض خواهند شد و چون این
 فقره خود اصلا از جمله کارهایی است که تمام شده
 باید انگاشت لهذا بمجلس کونفرانس در پذیرفتن
 این مطلب ایستادگی نخواهند نمود . بنا بروایت
 بلغاریان در این تریبکی استقلال حکومت بلغارستان
 نیز اعلان خواهند شد .

اخبارنامه ای لندن بموجب خبرهای تلگرافی
 که از (سیلا) رسیده است میگویند . (جنرال
 استوارت) دستور العمل داده است که عساکر
 انگلیس بقدر ممکن بزودترین وجهی افغانستانرا
 خالی بکنند . شهر کابل در آخره ماه تشرین ثانی
 خالی کرده خواهد شد . از قراریکه میگویند
 مواقع (کندهک) و (شتر کردن) درز بر استیلای
 دائمی لشکر انگلیس خواهد بود .

اخبارنامه (لوتان) بموجب تلگرافنامه برلین
 میگوید .

مجلس کونفرانس که برای انجام دادن مسئله
 حدود یونان مقرر بود اجتماع نماید در روز کسیر دهم
 ماه حزیران فرنگی بوده منعقد شده باره معاملات
 ابتدایی اجرا گردیده قرار داده شده است
 که مذاکرات بمجلس کونفرانس ختمی گرفته شود .

مجلس کونفرانس در ظرف این هفته تعاطی
 و نشان دادن اعتمادنامههای خودشان و انتخاب
 رئیس اشتغال ورزیده پس از آن از جانب پرنس
 بسمارک باعضای کونفرانس بکمهاتی داده شده
 پنجشنبه آینده نیز مرخصهای دولتها در مجلس
 طعام اعلا حضرت امپراتور المان حضور

بهم رسانیده
 مجلس مذاکره
 در هر دو روز
 شد . مفلور
 فنی بسرحدیو
 دولت عثمانی
 کونفرانس
 قرارداد
 حکم بک بحکومت
 قرارداد مذکور
 اجرای قرار
 مهم و مهم
 کونفرانس
 خواهد نمود
 دولتهای شش
 و فرانسه و اوس
 مذاکرات نشد
 مجلس مذاکره
 صاحب

کونفرانس
 منشیگری اول
 طرف مغرب
 اخبارنامه
 تلگراف پارسی
 تزیید مناسب
 ایلچی خود را
 سفیر مرخص

نیز اخبار
 انگلیس در
 بکار می برد که
 جنبکی را که

(آقایی)
 از آنجاست
 ملت آزاد است
 خواص و عوام
 سمند سبک
 آزادی داده
 ویومی نماید
 معرفت کوی ترقی

بهرسانیده روز جمعه کدفردای آروزاست اولین مجلس مذاکره کونفرانس اجتماع نموده بعد از آن در هر دو روز یکبار عقد انجمن مذاکره خواهد شد . مفلنون است که از فرستاده شدن کومیسون فنی بسرحدیونان صرف نظر کرده شود . از جانب دولت عثمانی تاکنون با هیچ یک از مرخصهای کونفرانس مذاکرات آغاز نشده است .

قرارداد قطعی مجلس کونفرانس مانند حکم یک محکمه کبری است ولی قبول و عدم قبول قرارداد مذکور اتفاق و عدم اتفاق دولتادر باب اجرای قرار داد مجلس کونفرانس از مسائل مهم و مهم است . اینقدر هست که مجلس کونفرانس در دائره وزارت خارجه المان اجتماع خواهد نمود . مأمورین فنی که در نزد سفرای دولتهای شمشکانه (یعنی المان و انگلیس و روس و فرانسه و اوستریا و ایتالی) هستند داخل مجلس مذاکرات نشده در اطاق دیگر منتظر دستور العمل مجلس مذاکره خواهند شد .

صاحب منصبان عسکری فرانسه که مأمور کونفرانس هستند با (کونت دومینی) که سمت منشیگری اول مجلس کونفرانس را دارد امروز طرف مغرب به برلین وارد گردیدند .

اخبارنامه (نایه فرایه پوسه) بموجب خبر تلگراف پاریس میگوید . دولت فرانسه بجهت ترید مناسبات دوستانه با حکومت صربستان ایلچی خود را که در بلگراد اقامت داشت بعنوان سفیر مرخص امتیاز داده است .

نیز اخبارنامه مذکور میگوید . دولت انگلیس در (پکین) پایتخت چین اقدامات بکاری برد که در میان دولتین چین و روس جلو چنگی را که محقق الوقوع است بگیرد .

کاغذ وین

(آقای منشی اختر را یادآوری)

از آنجائیکه هر کس از جهت خیرخواهی ملت آزاد است که مافی الضمیر خود را پیش نهاد خواص و عوام نماید لهذا مخلص نیز بمنان سمند سبک سیر خیال و بنوک قلب هدایت مال آزادی داده در میدان نیکخواهی ملت تک ویوی نماید . شاید بهمین وسایل ما هم از مضمار معرفت کوی ترقی بچوگان اندیشهها ر بوده باشیم .

در روزنامه شماره ۲۲ شرحی در باب اصلاح خط و کتابت خواننده و بکنه مسئله بالا طرف غوررسی گردید . اگر چه در اینجا نکته های بار یک عمده و دور و دراز هست که بتشریح و بیان محتاج است و بر همه کس معلوم است رفع اشکالات تدریس و تسهیلات تعلیم و فراهم آوردن اسباب نظم مکاتب و مدارس تنها با اصلاح خط و کتابت نیست که آنها اصل و این فرع است . با وجود این در حقیقت از خواندن این مطلب زیاده از اندازه وجد حاصل شد . نه تنها به مخلص که ایرانی هستیم مأثر شد بلکه میتوانم بگویم به بعضی از نکته سنجان فرانکستان نیز اثر بخشیده و خیالات جناب میرزا یوسف خان را تحسین کردند . از جمله مسیوبارب ناظر مدرسه السنه شرقیه وین که بزبانهای فارسی و عربی و ترکی علم داند اصلاح خط و کتابت مارا بحکم موت از نیک بختی اسلام شمرده و حتی صورت استیفاء سایل مشارالیه و جواب آقای فاضل خراسانی را عینا ترجمه کرده و در روزنامه رسمی وین طبع و نشر کرده شد . اینک نسخه از آن برای شما میفرستم . الحق از انصاف نباید گذشت جای آن دارد که بتخیالات جناب میرزا یوسف خان اعتقاد واقفانه کرده بجمعی تصدیق بکنیم . مختص که یا زده سال است در وین اقامت دارد و سایر ممالک فرانکستان را نیز سیاحت نموده ام معلومات و بلدیت باحوال و اوضاع این سامان بخصوصه بتظیم و ترتیب اجرای عملیات علوم ایشان را بدقت دیده و می بینم . و چنانکه میدانید در مدرسه السنه شرقیه این شهر که یکی از مدارس معتبر این ولایت است پایه تدریس در زبان فارسی و ترکی دارم . از روی بصیرت و وقوف کامل بهرسانیده ام که فرنگیان اوضاع درس خواندن را بجهت پایه رسانیده اند و چه طور اسباب تسهیلات را در تعلیم و تدریس فراهم آورده و در تحصیل علوم خودشان سعی و اهتمام میکنند که اطفال در ظرف شانزده و هفده سال از درجات مدرسه های ابتدایی و رشدی و اعدادی و فنون بالا نجان صاحب فضل و کمال میشود . از نتیجه این اهتمامات و از ثمره این تسهیلات میباشد . و السنه شرقیه که زبان مادری اهل شرق است و برای تعلیم آنها اینقدر اشکالات دارد بدیهی است که برای فرنگیها صد چندان دشوار خواهد شد پس تصور بکنید که نظم و اصول مدارس و اسباب تسهیل یاد گرفتن را بکجا رسانیده اند که در ظرف چند سال زبان عربی

و فارسی و ترکی را هم خواننده و هم می نویسند . نظر باینها همواره از روی حسرت دریغ خورده و بخود میکویم ای کاشکی اینگونه قواعد و اصول تعلیمات و اوضاع تسهیلات درس خواندن در مکاتب صبیان ما هم میبودی تا اطفال ایران و دیگر ممالک اسلام با آسانی و بدون زحمت و مشقت علم و کمال میشدند .

عجب تر این است این خیال و مقصود جناب میرزا یوسف خان که از برای خط و کتابت اسلام است بدست سال پیش از این در وین موسیو (بارب) ناظر مشارالیه بر این فکر افتاده محض از برای خواندن خطوط عربی و فارسی و ترکی خطی اختراع کرده و بعضی از کتب فارسی و عربی را از آن قرار چاپ نموده اند . اکنون متعین همین مدرسه السنه شرقیه از خواندن کتابهای اسلام بهره مند میشوند و مشارالیه این خط را بطوری درست نموده است با وجود اینکه حرف لاتین که زبان اصلی و بجدی زبانهای فرانکستان است طبق حروفات ما است یعنی هر حرف ابجدی مارا بعلاوه حرکها با حرف لاتین چنان تعبیر کرده است که با کمال آشکاری و واضح هر لفظ از عربی و فارسی با آسانی خواننده و مثل ماها تلفظ صحیح میکند . گذشته از این نوعی اصول وضع نموده است که هر کس بغیر از آنکه عربی و فارسی را بخواند میتواند بدرسق و بی غلط املا نیز بنویسد مستغنی از بیان است در صورتیکه شاگردان مدرسه شرقیه وین که بزبانهای ما اصلا بلدیتی نداشته و میدی هستند از قرار اصول مزبوره در اندک مدتی یاد گرفته و میخوانند البته اطفال اسلام از روی همان خط اختراعی مشارالیه خواندن و نوشتن زبان اصلی خودشان را در کمترین وقتی بدون شبهه به سولت و آسانی یاد خواهند گرفت . حالا که جناب میرزا یوسف خان بدین فکر بلند افتاده و علمای دین مبین نیز اجازت در اصلاحات خط و کتابت میفرمایند دانشمندان ممالک اسلام در اجرای این مقصود همت خواهند فرمود پس همان اصولیکه فرنگیان در خطوط خودشان دارند از آن قرار ترتیب داده در هر صورت بهتر و کاملتر خواهند شد . بنظر بنده اصولیکه بهتر از آن نباشد و پیش از آنکه خردمندان ملت مادری جستجوی ایجاد تازه بر آمده و زحمتها بکشند با این خط موسیو بارب که حاضر و در دست است قرار خط اسلام را بدهند . و در این صفحه کنجایش ندارد که موسیو بارب

چگونه اصول در این خط خود تعبیه کرده است .
وعده میکنم در این روزها همان اصول را مفصلا
بترجمه اش بشما نوشته و اطلاعات بدهم .

امضا

میرزا حسن منشی سفارت ایران و معلم مدرسه
شرقیه وین

(آورد بیکونسفیلد) رئیس وکلای سابق
انگلستان اینروزها نیز در یک مجلس خصوصی
خطابه خوانده است مناسب دیدیم ترجمه آنرا
در اینجا نقل نماییم .

ترجمه خطابه

(آقایان)

کسانیکه وضع حاضر سیاسی انگلستان را
می بینند جا دارد که بنام منافع انگلستان اظهار
تأسف و تأثر نمایند زیرا در بار تازه پیش از آنکه
خود یک مسلک مستقیم و صحیحی پیش گیرد درباره
مسئله شرق با دولتها بنسای مختارات و مذاکرات
کذاشت حال آنکه در بار تازه هنوز از وضع
پوایتیک خود بطور لایق آگاهی حاصل نموده
است . با اینکه از نتیجه مختارات هم بجز اینکه
(حالا که شما اینطور میگویند مانیز چیزی نمیکویم)
جواب دیگری نشنیدند و آثاری از اتفاق دولی که
اعتقادی آنگاه بود ظاهر نگردید . این مسئله
اتفاق دولی را پیشتر مادر مجلس پارلمنت مطرح
مذاکره نموده پیش از وقت در آنسبب تحقیقات
کامل بعمل آورده مسئله را بدقت تمام رسیدگی
نموده ایم .

دولتها پوسته خادم منافع و مقاصد مخصوص
خودشان بوده اند . اگر چه بعض اوقات در باب
منع و رفع مخاطرات زمان حاضر ممکن است که با اتفاق
تدابیری بکار برده شود ولی هیچ دولت در باره
مخاطرات زمان آینده آرزو مند حصول اتفاق دولی
نمیشود . چون در فقره اتفاق عمومی برای هر دولت
مخاطرات ملحوظ است نهذا میتوانیم بگویم که هیچ
دولت در باطن طلب اتفاق عمومی نمیتواند بشود .
هرگاه دولتها در راه خدمت بمدنیت و ترقی دادن
آن باهمدیگر اتفاق نمایند باعث تمدن منافع آنگونه
اتفاق از هر گونه اتفاق پیشتر است . در باب
انجام دادن مسئله حدود یونان تشکیل مجلس
کونفرانسی در برلین مناسب دیده شده است
(زهی تصور باطل زهی خیال بحال) مادر اینباب

مناسب دیدیم که یک کومیسون مرکب از اهل
فن تشکیل یافته وضع حدود موافق فن معین
گردیده پس از آن مقتضیات متعلق بسایه مسئله
مطرح مذاکره شده مطلب را انجام داده شود .
اکنون برخلاف آن قرارداد داده شده است که
نخست از جانب دولتها در اینباب مذاکرات بعمل
آورده شده در ثانی کومیسون برای انجام دادن
کار تشکیل یابد . حال آنکه بدیهی است که هرگاه
دولتها در کونفرانس نتوانند قراردادستی که دارای
جهت فنی و سیاسی مسئله حدود باشد بدهند
ممکن نیست که بتوانند حکمی بدهند که قابل اجرا
و موافق مقصود خودشان باشد . در صورتیکه
دولتها از وضع حدود بطور لایق آگاهی ندارند
چگونه میشود در مجلس کونفرانس قراری بدهند
که موافق حال و مصلحت و حقایق باشد .

چون دولت فرانسه در این مسئله از حکومت
یونان و خواهی میکنند لهذا ما (یعنی هیئت سابق
وکلای انگلستان) نیز بدفعات در این خصوص
از جانب دولت فرانسه دوچار سخت گیری شدیم .
در بار فرانسه میخواست که ما با آنان اتفاق نموده
بدون مذاکره سایرین مسئله را در میان ما و آنان
انجام داده شود . ولی ما از مسئولیت این حرکت
اجتناب نموده مناسب دیدیم که یک کومیسون فنی
بحدود فرستاده شود که کومیسون مذکور در تعیین
حدود موافق علم وضع قواعد اقوام تحقیقات
بکار برده از نتیجه تحقیقات خودشان بجهت نهایی
انگیس و فرانسه اطلاع داده در بارهای فرانسه
و انگلیس نیز اطلاعات کومیسون کوور را بررض
سایر دولتها برستند . در این خلال بود که در بار
فرانسه از میان مطلب بکلی کناره جوی نموده
از مذاکرات در اینباب صرف نظر و طرف کار را
معمول گذاشت مانیز چند روزی کناره جوی
در بار فرانسه را از وقوع باره مسائل داخلی دولت
مشا را لبها دانستیم مگر کار دیگر گونه بوده است

چنانکه دولت یونان از فرانسه خواهش کرده
بوده است که مذاکرات مسئله را با مبدواری اینکه
در هیئت وکلای انگلستان تبدیل واقع خواهد شد
و شاید وکلای تازه در اینسبب با دولت فرانسه
همراهی نماید بکچندی ناخیر داده شود . در هر حال
غالباً چنان معلوم میشود که پس از وقوع تبدلات
دولت فرانسه از در بار تازه نیز بویستیکی موافق
خواهش خود ندیده فهمید که هیئت تازه انگلستان
در باره شرق مشغول ترتیب دادن یک نقشه عمومی

است . باعث تمدن سفیر فرانسه معین لندن در نزد
هیئت خیلی اقدامات بکار برد که بلکه مسئله
یونان را موافق آرزوی فرانسه بزودترین وجهی
انجام داده شود ولی ثمری از این اقدامات سفیر مشار
الیه حاصل نشد زیرا هیئت تازه بکچندی در ترتیب
دادن نقشه اتفاق عمومی باو هیئات اشتغال ورزیده
پس از آن آگاهی حاصل نمودند که از اینکه بکونه ترتیب
و اقدامات نتیجه خوبی حاصل نتوانند شد دوباره مذاکره
مسئله یونان بر کشته بنام (انجام دادن مسائل موقه)
باسا بر در بارهای اروپ بنای مختارات و مذاکرات
گذاشته سبب عقب ماندن کار گردیده نتیجه
مذاکرات و مختارات مذکور هم این شد که در این
مجلس کونفرانسی مرکب از مامورین دولتهای
اروپ برای انجام دادن مسئله حدود یونان تشکیل
یافته شده در ضمن بکده مسئله معوق دیگر نیز
مطرح مذاکره و گفتگو گردیده در اینباب کاغذ
متحد الممالکی از جانب دولتهای اروپ بواسطه سفرای
خودشان با اعالی تقدیم کرده شود لهذا تشکیل
مجلس کونفرانس را آغاز کرده شده است .

چنانکه در فوق ذکر شد این مجلس کونفرانس
نیز در خصوص حدود یونان یا حکم غیر قابل
اجرائی خواهد داد و یا اینکه قرار خواهد داد که یک
کومیسون فنی برای تعیین و تحدید حدود تشکیل
یافته با آنجا فرستاده شود . در هر صورت معلوم
می شود که اجتماع این مجلس کونفرانس بی هنگام
و بی ملاحظه بوده است .

آقایان من . سبب تشکیل کونفرانس همین است
که عرض شد هرگاه بگویند مقصود حقیقی این
کونفرانس را نیز بشما بیان نمایم در جواب میگویم
ممکن نیست زیرا خود از مقصود کونفرانس
آگاهی ندارم . ولی ایقدر میتوانم بگویم که
کونفرانس مسئله یونان را مذاکره نموده چاره
انجام یافتن آنرا جستجو خواهد نمود .

روس و چین

اخبار نامه (تاس) در باره مسئله حدود دولتین
روس و چین میگوید بیشتر موجب خبرهای تلگرافی
نوشته بودیم یک فرقه از قشون چین از راه ترکستان
چینی و کاشغر و بممالک ترکستان روس پیش میرود
فرقه مذکور (قلعه نارین) را که در ساحل رود
خانه (نارین) واقع است ضبط نموده علاوه
بر آن اهالی سمت دریاچه (ایسیق) را نیز

دچار دهشت
بوجب
فرقه دیگر از
همچون آورده
است .
در نسخه
مقال است .
که از کلکته
اینکه قوت
مقرر بوده است
فرماندهان لشکر
ناشی بوده است
از اقدامات
جنگ علاوه
دولت روس
خو قفسد و
است نیز امید
می شود .
خالی شدن آن
قشون روس
بودند در نهان
شده است .
حتی خبر
پرای دعوت

سوال و ما بچنان
اهل بلد نصدا
از عشرت و
است و پوست
است و بر افعا
بعدالت فتوی
شده اند مانند
وی را از جان
مگر بواسطه
اونکشیده و
اندرش دارد
سودمند نیفتاد
اندرزش را
دردل پسر ما
و فرزند را
پسر نیز اسپر

دچار دهشت واضطراب نموده اند .
 بموجب اطلاعاتی که در ثانی حاصل نمودیم
 فرقه دیگر از لشکر بان چین نیز بجانب (خوفند)
 هجوم آورده ایالت (کلچه) را ضبط و استیلا نموده
 است . خبرهای تلگرافی که از کابل رسیده
 در نسخه دیروزی نشر نموده بودیم نیز مؤید این
 مقال است . بموجب خبر تلگرافنامه مخصوصی
 که از کلکتہ بداره مارسیده است معلوم می شود
 اینکه قوت لشکر بان روس که در سمت ترکستان است
 مقرر بوده است یک مرکز جمع بشود از اضطراب
 فرماندهان لشکر روس و از بیم هجوم قشون چین
 ناشی بوده است .

از اقدامات دولت چین باینگونه تدارکات کلی
 جنگ علاوه بر استیلای (کلچه) و شایعه اینکه
 دولت روس قوت مقابله چین را ندارد بامارت های
 خوفند و بخارا که زیر دست تغلب و نفوذ روس
 است نیز امید خلاصی از تحکم روس حاصل
 می شود . عمده سبب امیدواری امارت های مذکور
 خالی شدن آن امارت ها از قشون روس تواند بود زیرا
 قشون روس که مأمور بشکاهداری نظم آنجاها
 بودند در نهایت سرعت بحدود چین فرستاده
 شده است .

حتی خبر شدیم که هیئت مخصوصی از خوفند
 برای دعوت خدایارخان حاکم سابق خوفند که اکنون

از ترجمه حکایه تالک

سال و ما محتاج خود براندوزند فقر او مر ضای
 اهل بلد تصدق میکنند و جوانان عشیرت خویش را
 از عشرت و بیکاری باز داشته بکسب و کار برکاشته
 است و پیوسته در صدن تربیت و تشویق ایشان
 است و عرافه همسایگان بطور احقاق حق رسیده
 بعدالت فتوی میدهد و عشایر بیکه در جوار او مجتمع
 شده اند مانند پدر مهر بانند دیده اطاعت احکام
 وی را از جان و دل میورزند ملالی و اندوهی ندارد
 مگر بواسطه پسر دیگرش که هرگز نفسی در اطاعت
 او نکشیده و پیوسته بعلمت اعمال ناشایست بخت
 اندرش دارد هر چند از در بند و اندرز درآمد
 سودمند نیفتاد همه پند پدر را بندیده کجیهای
 اندرز را رنج شمرد عاقبت چون نصایح خود را
 در دل پسر مانند میخ و حجر دید علاقه پدر
 و فرزندی را کسته از خانه خویش بیرون کرد
 پسر نیز اسیر حرص و آز گشته شب و روز طریق

در هندوستان اقامت دارد بهندوستان فرستاده شده
 هیئت مذکور بکابل وارد شده بوده است . گذشته
 از این صاحب منصبان روس در نهایت خوف
 دارند از اینکه اهالی ترکستان همگی باتفاق هم
 بر ضد روس حرکت نمایند .

هرگاه اهالی ترکستان بشورش برخیزند ممکن
 نیست که بالشکر بان چین بر ضد روس اتفاق نمایند
 زیرا اهالی ترکستان بمناسبت قتل عام لشکر چین
 در کاشغر که آنهمه مسلمانرا از تبع گذرانیدند
 از چینیان بیشتر از روس نفرت دارند به همین مناسبت
 حرص بر انتقام و تشنه خون چینیان هستند . ولی
 از اشکالاتی که دولت روس دچار شده است ممکن است
 که فرصتی بدست اهالی ترکستان بیاید . چون
 استیلای دولت روس بامارت های بخارا و خوفند
 بطور موقت نیست و احتمال زیاد هست که روزی
 دولت مشارالیهاناجار بشود از اینکه ولایات مذکور را
 بصاحبان اصلی خود واگذار نماید و از اقتضایات
 زمان رفته رفته این احتمال نیز قوت حاصل میکند .
 کار آگاهان بخونی و آشکاری امید دارند که تردد
 و خیال دولت روس از اعلان جنگ کردن بدولت
 چین تنها بملاحظه وضع ترکستان و بیم شورش
 اهالی آنسامان است . دولت روس در مسئله
 (کلچه) باشکالات بسیار بزرگ بر خورده است
 زیرا عدم استحقاق و صلاحیت دولت روس
 بر استیلای کلچه از ادعاهای خود دولت مشارالیه

نیز بدرجه ثبوت رسیده است . اینکه دولت روس
 ایالت کلچه را نمیخواست تماماً بدولت چین واگذار
 نماید بکسان این بود که بلکه دولت چین موافق
 قاعده حقوق دول خود نصف ایالت مذکور را
 بدولت مشارالیها واگذار نماید . حال آنکه
 دولت چین جلوا این گونه خیالات روس را گرفته
 سفیر خود را که در ایوادبا در باب کلچه عهدنامه
 بدولت روس بسته بود بخیانت متهم داشته مورد
 مواخذه و عتاب نمود . اگر چه دولت روس در ثانی
 نیز خیلی اقدامات بکار برد که بلکه دولت چین را
 راضی بپذیرفتن عهدنامه مذکور نماید ولی اقدامات
 روس مؤثر نیفتاده نتیجه نبخشید . پس از آن
 دولت روس خسوست که بدولت های اروپا چنین
 وانمود نماید که در مقابل این همه تکالیف و صرانه
 یک همسایه معتمد مسالک معتدل و حرکات ملائمت
 آمیز روس بملاحظه نگاهداری آسایش وعدم
 وقوع خونریزی بوده است حال آنکه حرکات تهدید
 آمیز چین بدولت روس بیفهماند که بایاید تن به
 وسکنت داده در مقابل تکالیف چین سکوت
 اختیار و باینکه با اعلان و اخبار جنگ اظهار حیات
 و اقتدار نماید . زیرا مملکتی را که بنام مدنیت
 و خصوصاً بملاحظه منافع چین دولت روس
 بطور موقت استیلا نموده در ثانی از او گذرانمودن آن
 امتناع می نمود در صورتیکه آن مملکت دوباره
 از جانب چینیان بقوت سلاح استرداد شود اعتبار

یکی از فرزندان را محض برای تقوی و غیرتش
 دوستدار است و یکی را برای بیعاری و بی ناموسیش
 اخراج کرده خلاصه مردی است که از برای
 خلق خدا بیثابه پدراست اگر فی الحقیقه میل بروج
 و ثبات احکام خرد فرجام مینوس دارد این
 شخص را بسطنت بر گزیند پس همه آن گروه
 با آواز بلند گفتند بلی زبان از مدح (آریستودم)
 قاصر و خرد و پرهیزگارش از آفتاب ظاهر تراست
 هم او سزاوار سلطنت این دیار است و پس پس
 عقلای قوم با حضارش اشاره کردند پس از تجسس
 بسیار در آخر آن مجمعش پیدا کردند چون باز آمد
 آثار سکینه و وقار از وجناتش آشکار بود پس
 تکلیف حکمرانیش نمودند گفت بسه شرط قبول
 این امر خطیر می کنم شرط اول آنکه اگر تا دو
 سال با وجود اطاعت اهل مملکت با حکام و قانون
 سلطنت من مایه از دیار دولت و استعداد ملت
 وجهیت مملکت نشود استعفا جویم شرط دوم

اشکری روس را شکستی بزرگتر از این نتواند بود .
جای آن دارد که این وضع برای دولت بزرگی مانند
روس موجب اشکالات بسیار ناکوار گردد .

چون مسئله کلبه بملاحظه توسیع ملک بمیان
آمده است بنابراین مسئولیت آن نه باداره پترسبورگ
ونه باداره (تاشکند) راجع نیست . ولی این
هم جایز نیست که ولایت مذکور در این وضع
کناکش باقی بماند . این یکی اشکار است که دولت
روس در باب استیلای کلبه باره دلایل غیر معقول
اظهار خواهد داشت که در باب اعاده ولایت
مذکور بدولت چین حق خواستن تضمینات را
داشته باشد ولی دولت چین هم بکار آگاهی رفتار
نموده قرار داده است مبلغی را که روس بنام
تضمینات میخواست در راه مخارج جنگ صرف
بشود .

دولت انگلیس نیز مانند همین اشکالات
که دولت روس دچار شده است در آسیای میانی
بپاره اشکالات برخورد کرده است . اینقدر هست
که دولت چین بجهت اینکه برخلاف قاعده بدون
اخبار جنگ باسترداد کلبه درخواستی بنای اشکر
کشی گذاشته است هیچ یک از دولتهای اروپا بجهت
همین حرکت خلاف قاعده اظهار خواهی از دولت
چین نخواهد نمود . اگر چه دولتهای بزرگ میخواهند
که دولت روس بدرجه حدود خود را وسعت
بدهد که در آسیا و اروپا بداعیه نفوذ برخواسته

آنکه در پادشاهی خود آزاد باشم که با فقر
وسادگی زندگانی کنم شرط سیم آنکه اولاد من
مرتب و منصفی در دولت نداشته باشند و پس از مرگ
من ایشان را با دیگران تفاوتی نکند ازند مگر بفرخور
استعداد و شایستگی چون آریستودم این سخن را بیان
نمود از فرط اندساط غلغله و صدای هلمله اهل
مجمع بر بساط فلک میارنگ بلند گردید بزرگ پیر مردان
که حامل و حافظ قانون بود اکلیل تاجداری
بسر آریستودم نهاد چون آریستودم بر تخت
پادشاهی جلوس کرد پینا و تبرکا قریبا نینها در راه
پادشاه از باب انواع (ژوپیترا) سر بریده
صدقات و افر در راه سایر از باب انواع بار باب
استحقاق رسانیدند پس آریستودم هدایای گرانها
و انعامات شایسته مهیا کرده قانون میوس را که میوس
بدست خود نگاشته بود با خلاصه تاریخ کرت
و چند تاریخ دیگر (هزائیل) ارزانی داشته حکم
کرد تا کشتی از راه پراز میوهای زمینین آنبلد که

دم از یکنهائی بزند ولی بملاحظه اینکه رعایت
قواعد حقوق بین الدول مستلزم منافع اروپا در چین
است مذنون است که دولتهای اروپا در این سبب
برای نگاهداری منافع خودشان اقدام بتوسط
نمایند .

چون قوت و اقتدار خطه وسیع چین در خارج
از کنجایش وهم و حوصله است بنابر این هرگاه
دولت چین مناسبات دوستانه خود را با همه دولتهای
بیگانه استحکام بدهد بیشتر از هر گونه اقدامات
مستفید خواهد شد چنانکه حسنیات اهالی چین
خود برای اثبات این مدعا دلیل کافی است .
چون با اعتقاد چینیان تمامی کره زمین بدو قسم
منقسم شده یک قسمت عالم در تصرف چینیان
و قسمت دیگر در دست سایر اقوام روی زمین است .
در این صورت هرگاه دولت مشارالیها با یکی
از سایر دولتها بنای جنگ و ستیزه گذارد
در حال این حرکت دولت مشارالیها حل
برتشویقات دولت بیگانه خواهد شد پس در بار
چین را لازم است که نخست حسن توجه تبعه
خود را در باره خود حاصل نماید .

هرگاه وضع حاضر دولت روس بنظر دقت دیده
شود خواهیم دید که دولت مشارالیه نیز بعد از جنگ
آخری دیگر نخواهد که دوباره با یک دولت دیگر
خصوصا در سمت آسیا خود را گرفتار مهلکه جنگ
تازه نماید بنابر این نیات همگی اهالی روس بر ضد

در سایر بلاد نایاب بود نمود و جوج میباید او را فراهم
آورد چون مانیر در رحیل تعبیل داشتیم کشتی بسیار
خوبی با بار و کسان چالاک و معدودی از سپاهیان برای
مامرتب ساخته و خلع گرانها و ذخایر موفور آماده
و مهیا نمود در آن هنگام بجهت رفتن تانک بادمردی
بر خواسته چون بادی که بسفر مامساعدت نمود رفتن
هزائیل مخالف بود لاجرم او را بتوقف چند روز
دیگر مجبور نمود چون هزائیل ماراسفری و در جناح
حرکت دید و از دیدار ما یکسره مأبوس گردید
هر یک را جدا جدا در آغوش گرفته گفت خدای
دانا از دوستی ما آگاه است که از زبیر یامبر او از روی
پرهیز کاری مطلق و منظور داشتن طریق حق
است امید که روزی ما را در بهشت جاودانی
که مجمع ابرار است مجتمع ساخته نعمت ابدی
و وصل سردی فایز نماید و عظام رهیم ما را با یکدیگر
محمشور فرماید این سخن را گفته بمشقب مرکان
لالی سرشک همی سفت و از شدت غصه آمد در دناک

اخبار جنگ نمودن بدولت چین است . علی ذلک
لازم است که دولتهای اروپا در ضمن رفع این
اشکالات و انجام دادن مسئله کلبه در میان دونین
چین و روس اقدام بتوسط نموده مانع وقوع جنگ
و خونریزی بشوند .

اعمال

(علاج زخم و آسیب سگ دیوانه)

هرگاه خدانکرده کسی را سگ دیوانه گرفته
زخم دار نماید با جزاخانه ملتبادی کدر (چتمه فیلر
بوقوشی) واقع است مراجعت نماید که در طرف
اندک مدتی بحولاه تعالی مداوات خواهد شد .
اگر چه تا کنون طبیها در علاج این آسیب اظهار
عجز و درماندگی داشتند ولی این وزها بواسطه
شخصی این علاج بسیار مجرب با جزاخانه مذکور
آورده شده است محض بملاحظه خدمت بعالم
انسانیت و نافع بنی نوع بشر علاج مذکور در آن
اجزاخانه بقیمت بسیار نازلی فروخته می شود
و برای اطلاع همگنان بااعلان مطلب مبادرت
کردید .

تظاہر

از دل میکشید در زاری و بیقراری مانیر بکتر از نو بدیم
در آن حالت تا کشتی ما را مشابعت نمود پس آریستودم
بیش آمده گفتا کرچه بر تخت شاهیم نشاند
بدولت سلطنتم رسانیدید ولی بنگرید که بجهت
مهملکه خطیرم افکندید پس از خدا بخواید
که احکام حق و تدبیرات ملیکی را بر دم القا کند
چونانکه در حشمت و عظمت برجیع سلاطین
تفوق دارم در حلم و عدالت نیز بر دیگرانم مقدم
داردم نیز از درگاه او که هر بندگان را پناه است
مسئلت میکنم که شمارا اسلامت و خوشوقتی بوطن
مألوف رسانیده بر دشمنان و مدعیان مظفر و منصور
نمایید و نعمت دیدار (البس) را با (پلوب)
در سر بر سلطنت و محل حکومت خود بشما عطا
فرماید (تانک) اینک برای تو کشتی محکم با پارو
کشان چابک دست و مردمان جنگ آور و دلیر آماده
نموده ام در هنگام ضرورت چشم از حیات خویش
(باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلاهی کرام در مالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۲۲ رجب سنه ۱۲۹۲
 ۱۸ حزیران رومی و ۳۰ ماه ژوئن ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالساده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر مالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش هماغ
 مالک محروسه ایران ۲۵ قران
 مالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی تشر
 مالک مس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 مالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 در نوشتجات سود مند را بامتن می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از را کوزه ۱۵ رجب از جانب
 جمعیت ارناوستان بمجلس کونفرانس برلین
 تلگرافنامه فرستاده شده ضمنا اظهار نموده اند که
 ملت ارناو هیچ وقت راضی نخواهند شد بر اینکه
 مملکت آنان در میان سایرین قسمت بشود . از مجلس
 کونفرانس خواهش نموده اند که اظهارات جمعیت
 ارناو در این نظر انصاف و دقت دیده حقوق قدیمه
 آنان را از تعرض بیگانگان نگاهداری کرده
 شود .

از روم ۱۴ رجب مسیو کارولی
 رئیس وزرای ایتالی در مجلس مبعوثان اظهار
 نموده که (کونت کورتی) سفیر سابق اسلامبول
 بمثوان سفیر کبیر باسلامبول عودت خواهد
 نمود .

از برلین ۱۵ رجب اجتماع
 کونفرانس بناسبت اینکه مذاکرات کومسیون
 فنی ختام نیافته بود بفردا مانده است .

از لندن ۱۴ رجب سبیر و ولف
 در مجلس مبعوثان بیان نمود که وضع اداره داخلی
 دولت عثمانی باید بنظر دقت دیده شود .

مسیو کلادستون نیز در جواب سؤالی اظهار
 داشت که تا کنون بسیاری از احکام عهدنامه
 برلین بوقع اجرا آورده نشده است . باید در اجرای
 تمامی احکام عهدنامه مذکور سعی و اقدامات
 موثر بکار برده شود .

(مسیو چارلس دبلک) مستشار خارجه
 نیز بیان نمود هر چند که باغالی وعده نموده بود
 ترجمه نظامنامه داخلی ولایات روم ایلی عثمانی را
 بمجلس کومسیون کما مور بنحقیق و رسیدگی
 نظامات مذکور هستند اعطا نماید ولی تا کنون
 از وعده باغالی اثری ظاهر نشده است . کومسیون
 مذکور در هفدهم همین ماه ژوئن اجتماع نموده
 بجهت اینکه مرخصهای عثمانی اجتماع دومی
 کومسیون را بتاخیر انداخته اند سایر اعضای
 کومسیون این حرکات مرخصهای عثمانی را پروتست
 نموده اند .
 از برلین ۱۶ رجب در مجلس
 کونفرانس که فردا اجتماع خواهد نمود احتمال
 کلی هست که فقره تحدید حدود عثمانی و یونان را
 انجام داده شود .

از را کوزه ۱۷ رجب مسیو (کن)
 جنرال فونسل دوات انکلیس مقیم (اشقودره)
 دیروز از (چینه) باشقودره عودت نموده است .
 مومی الیه از جانب دولت انکلیس مأمور شده بود
 که از ناو دهارا اسکاات نماید ولی ممکن نشده است .
 اهالی ارناوستان در باب وا کذار نمودن (دو
 لیچنو) بحکومت قرقطاع ثبات نموده در باره مقابله
 و مقاومت نمودن بحکومت قرقطاع تدابیر
 فوق العاده بکار می برند .

از لندن ۱۴ رجب اخبارنامه
 (استاندارد) بوجوب تلگرافنامه اخبار نکار خود
 میگوید . در میان رودخانه (زم) و (بود
 غور بیجه) زدخور و منحصری در میان ارناو دها
 وقشون قرقطاع واقع شده است .

اخبارنامه (دلی نیوز) میگوید . همه
 بر ضد فقره فرستاده شدن یک کومسیون مختلط فنی برای
 تحدید حدود یونان بوده اند .
 از لندن ۱۸ رجب اخبارنامه
 (دلی نیوز) کاهی سخن از روم ایلی شترمی
 بیان آورده میگوید . این روزها در بلغارستان
 بطور پنهانی کفتمکو و آماده کی هست که در هم
 شرقی از جانب قشون بلغارستان استیلا کرده
 شود .

از بلگراد ایضا حکمران صربستان
 از اینجانب است وین حرکت نموده است . نصر
 حکمران مشارالیه تا چند هفته دیگر طول خواهد
 کشید .

از برلین ۱۷ رجب مظنون رستا
 که فردا ضبطنامههای کونفرانس از جانب اعضا
 امضا کرده شود . بمجرد امضاشدن ضبطنامه
 قرارداد کونفرانس بواسطه کاغذهای مخصوص
 اعلان خواهد شد . احتمال کلی هست که در همین
 اتفاق اروپ در باب اجرای قرارداد کونفرانس
 بکار بردن پاره تدابیر لزوم بهم رساند .

کونفرانس امروز خط تازه حدود یونان را
 باتفاق آراء پذیرفته است .

از برلین ایضا مجلس کونفرانس
 سه بار دیگر نیز اجتماع خواهد نمود که
 اجتماعها در باره پاره مواد عمده خصوصاً در قبایل
 جاهایی که از مالک عثمانی یونانستان اولکار
 می شود درجه اشتراک یونانستان را بقرضهای
 عثمانی مذاکره و معین خواهد نمود .

از اولین ۱۹ رجب مسیو (ستمبر) و چند نفر دیگر از وکلای اوستریا از ماوریت خودشان استعفا نموده اعلا حضرت امپراتور اوستریا نیز استعفاي مشارالیه را پذیرفته هبت وکلای اوستریا بقرار ذیل تبدیل و تغییر یافته است .

مسیو دونازینسکی بوزارت مالیه
مسیو کرهمر بوزارت تجارت
بارون ستریت بوزارت عدلیه
جنرال ولسرهایم بوزارت جنگ
معین شده اند .

توجهات

دستاری وزارت جلیله داخله بسعادتمآب جلال یک افندی از اعضای شورای دولت .
عضویت شورای دولت بمهدیه سعادتمآب احدرفیق یک افندی توجیه فرموده شده است .

داخلیه

بیشتر از جانب وزارت جلیله خارجیه بنشینان اول سفارتخانه های دولت علیه که در پای تخت دولتهای بزرگ هستند و نیز قونسلهای دولت علیه را که در شهرهای کوچک اروپا قامت دارند دستور العمل داده شد بود که هر کدام از ایشان بکمال دقت رسیدگی نمایند که هرگاه یکی از اخبارنامه های محلی مقاله و مطلب عمده در باره دولت علیه بنویسد یک نسخه از آن اخبارنامه را بوزارت جلیله خارجیه بفرستند . اینروزها از جانب وزارت مشارالیها بسفرای سلطنت سنبه که در نزد دواتها هستند بملاحظه کثرت مشغولیت ماورین وزارت خارجیه دستور العمل تازه داده شده است که بعد از این مقاله و مطلب عمده آنگونه اخبارنامهها را بوجه اختصار ترجمه نموده باتفاق اصل نسخه آنها بدائرة وزارت خارجیه بفرستند .

(ترجمان حقیقت)

بیشتر از جانب حکومت سنبه مقرر شده بود که هر یک

از دواثر دولتی در باره وظائف و مسئولیت ماورین و عملجات آن دأره نظامنامه مخصوصی نوشته برای تحقیق بیابعالی تقدیم نمایند تا کنون بعض دواثر هم بموجب دستور العمل نظامنامه مخصوص خودشانرا نوشته بعضی هم مینویسند از جمله بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم عطوفت ماآب عربت افندی وزیر پوست و تلکرافخانه نیز در باب تعیین وظائف و درجه مسئولیت ماورین تلکراف و پوستخانه و حسن جریان وضع مختبرات نظامنامه ترتیب داده اند و در این نزدیکی برای تدقیق بیابعالی تقدیم خواهد نمود .

(ترجمان حقیقت)

سعادتمآب طرخان یک افندی سفیر دولت علیه مقیم روم از جانب بیابعالی بدر سعادت احضار فرموده شده است . سبب استحضار سفیر مشارالیه استفسار باره اطلاعات از وضع سیاسی اروپا بوده است .

(استانبول)

اخبارنامه (فاردو بوسفور) بموجب تلکرافنامه مخصوصی که از برلین داشته است میگوید . مجلس کونفرانس قرارداد خودشانرا بیابعالی تبلیغ و تا ورود جواب برد و قبول از بیابعالی تعطیل نموده نمود .

هرگاه قرارداد مجلس از جانب بیابعالی پذیرفته شده بجزای آن اقدام کرده شود مانند این است که ماوریت کونفرانس ختام یافته است . در صورتیکه قرارداد مذکور از جانب بیابعالی پذیرفته نشود مجلس کونفرانس دوباره اجتماع نموده از جانب دولت فرانسه تکلیف دیگری بمجلس کونفرانس کرده خواهد شد .

جناب علقو پاشا والی روم ابلی شرقی از جانب بیابعالی بدر سعادت احضار فرموده شده است .

از چنددی بیطرف اخبارنامه (السلام) که بغت هرب در اسلامبول طبع و نشر می شد بجهت وقوع وفات عبدها خالص افندی صاحب امتیاز آن معطل مانده بود اینروزها اطلاع حاصل نمودیم که

فضیلت ماآب محمد سعید افندی از مدرسین علم مدرسه یازید برای تحصیل امتیاز اخبارنامه مذکور اقدام نموده در این نزدیکی رخصتنامه آرا گرفته دوباره بطبع و نشر آن آغاز خواهد نمود چون افندی مومی الیه از صاحبان فضل و کمال و دارای صفات پسندیده و اخلاق حمیده است امیدواریم که در تحصیل رخصتنامه اشکالی واقع نشده بزودترین وجهی اخبارنامه مذکور رونق افزای علم مطبوعات گردد .

عبدالرحمن افندی وکیل مدعی عمومی سابق شهر زور بوکالت مدعی عمومی وکری ولایت بنغازی معین گردیده است .

بیشتر نوشته بودیم که سیادتآب جابر یک افندی فرزند مهتر جناب مستطاب شریف عبدالمطلب افندی امیر مکه مکرمه برای تبدیل آب و هوا بدر سعادت آمده است مومی الیه ناخوشی ضیق الصدر مبتلا بوده است از مداوات اطباء اینجانب نیز ثمری حاصل نشده شب سه شنبه از این دنیای فانی در گذشته بسفرای جاودانی انتقال نموده است نفس مغفرت نقش آن مرحوم با احترامات شایسته با واپور مخصوص باسکدار نقل و در مدفن مخصوص بخاکش سپرده اند .

(رحمة الله علیه رحمة واسعه)

اقا میرزا عبدالغنی وکیل خراج (ناظر) سفارت ایران از چنددی بیطرف ناخوش بود شب دوشنبه گذشته داعی اجل را لبیک گفته این جهان فانی را بدرود نموده جنازه مرحوم مومی الیه در حالتیکه بسیاری از ماورین سفارت و معتبران اهالی تشییع می نمودند از سفارتخانه بیلاقی باسکدار نقل کرده شده در مزارستان مخصوص بخاکش سپرده اند . خدای رحمتش کناد .

دو سه ماه پیشتر چند نفر از خانواده (اوسکهان) نام از تبعه دولت علیه ایران بسفارت دولت مسبوغه خودشان عرضحال داده استصدا کرده بودند که پسر بزرگ اوسکهان (ارسینیان) نام پدر ما را اغفال کرده در حالتیکه شعور او با برچانبود کاغذی

از دستش گرفته است و چند سال است ماملت بدر را ضبط نموده است . عرض حال مذکور حسب الحواله سفارت کبری در دیوانخانه جنرال قونسلیگری ایران سیدکی شده بر حسب حکم مجلس اموال و مکازها که در تصرف ارسینیان بوده است ضبط و بدست وصی پدر اوسپرده شده بود چون ارسینیان چند سال پیشتر پدر خود را برداشته بلندن رفته گویا در آنجا رعیت دولت انگلیس شده بوده است بنابراین مسائل مختلفه خواست که خود را رعیت دولت مشارالیه اشنا نمایند به آن صفت اقدام نمائید که نماید . سفارت هم بدلائل لازمه پذیرفت تا اینکه چند روز پیشتر تفصیل این مطلب در روزنامه های اسلامبول و بیگ اوغلی دیده شده در ذیل ترجمه آرا از روزنامه (استانبول) و (ترجمان افکار) و غیر آنها نقل میکنیم .

ترجمه

در چهاردهم ماه ژوئن در خصوص فقره ارسینیان در مجلس مبعوثان انگلیس بدین قرار سوال وجواب کرده شد . (مسوولان) که از اعضای مجلس مبعوثان انگلیس است از مستشار وزارت خارجه انگلستان تحقیق و طلب اطلاع کرد در خصوص شکایت م ۱۰۱ و ارسینیان که رعیت ایران بوده به داخل تبعیت دولت انگلیس شده است و بر ضد سفارت ایران اشتهکا نموده است که بطور استبداد سفارت مشارالیه اموال او را ضبط نموده است .

مستشار مومی الیه در جواب چنان گفته است که بعلم ارجایی که بعضی از اعضای خانواده ارسینیان مومی الیه بمیان آورده اند اموال مذکور از جانب جنرال قونسول ایران مقیم اسلامبول ضبط شده است . موافق قانون ایران بک ایرانی بدون تحصیل تصدیق دولت متبوعه خود نمیتواند تبدیل تابعیت نماید ولی م . ارسینیان برای قول کردن تابعیت انگلیس این معامله تصدیق را بجا نیاورده است . بنابراین با اعتقاد مام . ارسینیان در محکمه ایران باید محاکم بشود و با آنکه در تابعیت انگلیس است نباید حق حمایت از دولت انگلیس داشته باشد . مع ذلک ایلیچی خود ما را که در اسلامبول اقامت دارد دستور العملی داده ام که آنچه میتواند دوستانه درباره او بعمل بیاورد .

از قراریکه اطلاع حاصل نمودیم به از این تفصیل وکیل ارسینیان مستقیم عرض حال سفارت

دولت علیه ایران داده و برای انجام دادن کار خود محاکمه خواسته است . لهذا عرض حال او از جانب سفارت مشارالیه بجنرال قونسلیگری محول گردیده است .

اخبارنامه (استانبول) بمناسبت اینکه پاره مطالب مضرت آمیز درباره دولت علیه از اخبار نامه های اروپا نقل کرده بوده است از جانب اداره بهیمة مطبوعات مدت بازده روز تعطیل کرده شده است .

بموجب اطلاعاتی که حاصل نمودیم از جانب هیئت سفرا روز دوشنبه گذشته کاغذ دیگری نیز بباغالی فرستاده شده در مقابل جوابنامه آخری باغالی که متعلق بمسئله حدود قره طاغ بوده است بعضی ملاحظات بمیان آورده شده است .

از قراریکه مسموع شد هیئت سفرا در این کاغذ نوشته اند از جوابنامه باغالی بدو نامه ای متبوعه خودشان اطلاع داده متظر ورود دستور العمل بوده اند . ولی علاوه بر آن اظهار نموده اند که هرگاه از جانب باغالی در باب واگذار نمودن موقع (اولکن) نام تامل (بویانه) که ساحل دریا است همراهی بشود برای انجام دادن مسئله ممکن است چاره خوبی پیدا بشود .

وقت

جناب کونت کورتی سفیر کبیر دولت ایتالی روز یکشنبه گذشته طرف مغرب بدر سعادت وارد شده از جانب مامورین سفارت مشارالیه استقبال کرده شده است .

چون اعتمادنامه تازه سفیر مشارالیه که عنوان سفارت کبری را دارد هنوز بدر سعادت وارد نشده بوده است بهمین ملاحظه از جانب دولت علیه چنانکه درباره سفرای کبار معمول است رسم استقبال تا قلمه سلطانیه و فرستاده شدن مامور مخصوص برای پذیرایی بعمل آورده نشده است .

اعلان

نظامنامه جهت حسیفه که در نسخهای پیش متفرقا نوشته شده بود از جانب انجمن حسینی بخط نستعلیق بسیار خوب جداگانه طبع شده بمهر رسمی

انجمن مهور است هر کس از اعضای دائمی جمعیت که باید یک نسخه داشته باشد طالب بوده باشد بداداره اختر مراجعت نماید .

بیشتر نوشته بودیم از جانب سفرای دولتهای اروپا بباغالی کاغذ تعدد المالی داده شده ترجمه کاغذ مذکور را نیز در نسخه گذشته نقل نموده بودیم در ثانی جوابنامه را که در این باب از جانب وزارت جلیله خارجه بفرمای مشارالیه نوشته شده بود از اخبار نامه های (بیگ اوغلی) نقل نموده بودند بمناسبت اهمیت مطلب ترجمه آنرا ذیلا نقل میکنیم .

بس از اقبال

کاغذی را که در تاریخ ۱۱ حزیران در باب احکام عهدنامه بر این فرستاده بودید باخذ و مطالعه آن مشرف شدم .

بملاحظه اینکه در باب تصحیح حدود یونان از جانب دولتها مقرر است که مجلس کونسفرانسی در برلین روز شانزدهم همین ماه منعقد بشود پس لازم آمد که این نقطه کاغذ مذکور را سریعا جواب داده شود این است که نخست خواستن جواب مسئله مذکور از جانب رخصت میخواهیم در جواب دوم مسئله دیگر کاغذ مذکور نیز تفسیر واقع نخواهد شد .

بموجب تکلیف پیشتری لورد سالسبری در باب تصحیح حدود یونانستان و رسیدگی و انجام دادن آن فرستاده شدن یک هیئت کومیسریون مختلطی با آنجا از باغالی خواهش شده بود لهذا تکلیف مذکور بمناسبت اینکه اساس مأموریت کومیسریون قرار داده شده بود بملاحظه پاره جهات موجب اندیشه و ملاحظات باغالی شده بود . سبب اینکه باغالی تا کنون در این باب جواب قطعی نداد همین اندیشه و ملاحظات بود که باغالی را ناچار میکرد از اینکه ملاحظات مذکور را بنظر اعتنا ندیده بدقت اطراف مطلب رارسیدگی نماید . دولت علیه بمناسبت مطالب فوق العاده یونانستان اطمنان حاصل نموده در میان دولتین عثمانی و یونان حصول ائتلاف افکار عدم امکان است و نیز حکومت عثمانی منعقد شد که دولتهای اروپا هم از حصول ائتلاف افکار مأیوس شدند پس دولت عثمانی را بجز از اجرای توسط دولتها که بموجب احکام ماده بیست و چهارم عهدنامه

براین یابستی بشود چاره و آرزوی دیگری باقی نماند .

(برای تسهیل مذاکرات حقوق اجرای توسط را دولتای ضامن نگاهداری میکنند) ما این مسئله توسط را که از احکام عهدنامه است بجهت سرعت انجام یافتن مسئله چاره منفرد دانسته در نهایت اشتیاق وقوع همین مسئله توسط را خواست میکنیم .

چون دولتای در میان دولتین عثمانی و یونان در باب اجرای این توسط صاحب اختیار و بالطبع حاکم منفرد هستند و هرگاه از رفتار مرخصهای دولتای بزرگ در مجلس کونفرانس که در کاغذ آنجناب اشاره بعقد و اجتماع آن شده است چندان بنظر نیامد که گویا برای قراردادن باره چیرها که در خارج از معنای (توسط) است اجتماع نموده اند هر آینه در این باب از جانب بابعالی نیز بعضی ملاحظیات ذکر و بیان نمیشد . بابعالی امیدوار بود که دولتای اروپا از متصود توسط خودشان در باب تصحیح حدود بزرگ از دولتین همسایه و خصوصاً بدوات عثمانی که از جانب دولتای بوا کذار نمودن اراضی دعوت کرده شده است اطلاع داده و باستحضاری بابعالی بتحقیق و تدقیق مطلب خواهند پرداخت . و این امید بابعالی نیز موافق احکام ماده بیست و چهارم عهدنامه برلین بود . حال آنکه نیت کونفرانس موجب اختلال آزادی مذاکرات و استقلال دولت علیه عثمانی است .

هرگاه نیت دولتای چنانکه آنجناب در کاغذ خودشان نوشته اند طوری باشد که قرارداد مرخصهای ایشان در مجلس کونفرانس که مقرر است در برلین اجتماع نماید در داخل رضای دولت علیه که ناچار از وا کذار نمودن اراضی شده است بوده تنها عبارت از حصول ائتلاف افکار و بطور بی طرفی چنانکه موافق شان و استقلال دولت عثمانی باشد در این صورت بابعالی نیز بتکلیفات دولتای متوسط آماده دادن جوابهای کافی خواهد شد .

بموجب کاغذ آنجناب که نوشته اند برای جایجا نمودن بعضی مفردات مسئله حدود احتمال دارد از جانب دولتای هیئت کومیسونی بسرحد فرستاده شود . در این ضمن بابعالی اظهار میکند که کومیسونیون مذکور را موافق قاعده و وضع عمومی مأموریتی بجز از تحدید حدود و تعیین خطی

که در میان بابعالی و دولتای در خصوص تعیین و وا کذاری آن ائتلاف افکار حاصل شده باشد مأموریت دیگری نباید داده شود .

پیش از آنکه جوابنامه این نقطه نخستین کاغذ آنجناب باتمام برسد برای تسهیل اقدامات دولتای متوسط از آنجناب خواهش داریم که این بیانات بابعالی بنظر دقت دیده شود .

در هر حال بابعالی بحسن توجه بدوات متروعه آنجناب و عدالت سایر دولتای بزرگ که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند اعتماد نموده باظهار نیکی نیت و احترامات بابعالی درباره اروپا مبادرت ورزیدم .

اخبارنامه (دیلی تلگراف) پروتستنامه را که از جانب اهالی ارناوستان بدولتای بزرگ فرستاده شده بود بطور اجمال در صحایف خود نقل نموده بود ترجمه آنرا مانیر ذیلا در اینجا می نکاریم .

بمناسبت اینکه برای تصحیح حدود یونان در برلین مجلس کونفرانسی منعقد شده است بنا بر این اهالی ارناوستان نیز از وظائف خود میدانند که آرزوی خودشان را بآن مجلس عالی عرض نمایند . چون ما (اهالی ارناوستان) در صدد و خیال تجاوز نمودن بممالک و حقوق دیگران نیستیم امید داریم که دیگران هم از تجاوز نمودن بحقوق و مملکت ما صرف نظر نمایند . چون ما تصورات خریصانه در باب ضبط ممالک دولتای همسایه نداشته ایم لهذا از دولتای بزرگ خواهش داریم که سایر همسایگان را هم از استیلا و ضبط ممالک ممانع نمایند . پیش از کونفرانس برلین تصورات توسیع حدود یونان را پروتست نموده بودیم اکنون نیز دوباره نیت استیلا امیر یونانستاز پروتست می نماییم . هیچ وقت تقسیم نمودن وطن عزیز خود ما را راضی نشوایم .

وا کذار نمودن مواقع عمده مانند (نارد) و (یانبه) و (پروزه) که در حقیقت مر بوط بقسای ملیت ما است در نزد مالزمرک دشوار تر است . مامرک خودمان و محو و هلاکت اولاد و عیال خودمان را بپذیرفتن این معنی مر جمع میدانیم . ارناودها باتمام مانند بکوچود بنگاهداری حقوق خودشان رخواست میکنند بیکشت خاك از وطن خود به بیگانه نخواهند داد . امیدواریم

که عدالت و حقانیت اروپا محو و باهمال شدن حقوق اراضی نمی شود این است که ما بافکار حقانیت آمار اروپا مراجعت نموده منع کردن مصائبی را که از ادعاهای مغرط یونانستان قریب الظهور است بانصاف عالم مدنیت حواله نموده خود ما را از آن مستثنایت بری الذمه دانسته در نگاهداری وطن و حقوق خودمان نیت خواهیم نمود . باینکه یونانستان در باب توسیع حدود هزارگونه بهانه و وسیله نشان میدهد باز متصود اصلی یونانستان در نزد اشخاص بی طرف منصف آشکار و هویدا است .

خارجیه

اخبارنامه های انگلیس بموجب خبرهایی که از هندوستان بلندن رسیده است میگویند در مالک (برمان) تازه کی شورش و اختلال ظاهر شده دونفر از خوبشان پادشاه برمان در آن اختلال مدخلیت داشته بعد از ظهور اختلال فرار نموده اند .

از قراریکه میگویند یکی از این دونفر (بیتونفوق) نام داشته از سال ۱۸۷۸ میلادی در کاکته اقامت داشته از جانب پادشاه سابق برمان مبلغی موجب باور داده می شد . مومی الیه چندی پیش از این بطور پنهانی از کاکته بخلک برمان رفته اهالی را بشورش تشویق نموده پس از آن باز فرار نموده است .

پیشتر از جانب پادشاه برمان سفیر مخصوصی برای اعاده مناسبات دوستانه با دولت انگلیس بفرستاده شده بود . حاصل نشده از جانب حکومت هندوستان بسفیر مومی الیه جواب داده شده است که حکومت هندوستان از پذیرفتن شرائط عمده و تکالیف مهم حکومت برمان که بجهت اعاده مناسبات دوستانه بیان آورده است معذور است . بنا بر این سفیر مومی الیه بی نیل مرام بجناب (منسده) پایتخت برمان مراجعت نموده است .

اخبارنامه (دیلی نیوز) از دستور العمل مخصوصی که از جانب (لورد کرانویل) وزیر

خارجیه انگلیس
البها مقیم اسلام
ضمنا میگوید
مذکور در باره
و سخنگیری نبرد
بطور بسیار
البته تأثیرات
از بیانات
بسا دیده شده
توجه خوب
تمام مخصوص
(وزیر خارجیه
یو لیتیک آورده
تیاژ (تماشاخ
بروی شخصی
در حالیکه بایست
شمیرا بدن
تماشایان میکرد
بی جا در هر حال
است .

زیرا این بکر
سکونت جاری
شده آتش
بلندی بود
دهشتناک دیگر
حتی با اعتقاد
مسبو کلا دستور
عثمانی به بیچیک
نمیشد . و عدد
پیش از حد و

از جانب
بمجلس معوثان
ملبون و یانه
ساخته شدن
(نیول) و (کاک)
ایتالی واقع است

اخبارنامه
(بوردو) که از
خوب روی پتام

خارجیه انگلستان بمسوکوشن سفیر دولت مشار
الیهام مقیم اسلامبول فرستاده شده سخن بیان آورده
ضمنا میگوید . لورد کرانو بل در دستور العمل
مذکور در باره دولت عثمانی بهیچوجه نام اجبار
و سخنگیری نبرده بل اظهار داشته است که مراتب
بطور بسیار ملایم بدولت عثمانی یاد آوری بشود .
البته تأثیرات معنوی این گونه ملایمت بیشتر
از بیانات تهدیدآمیز ظاهر خواهد شد . زیرا
بسا دیده شده است که از بیانات درشت و تهدیدآمیز
نتیجه خوب حاصل نشده است و اینگونه اقدامات
تمام مخصوص بمساک و پولیتیک لورد سالیسبری
(وزیر خارجه سابق) بود که آزمانها هم گذشته است .
پولیتیک لورد مشارالیه بینه بحرکات باز بگرهای
تیاثر (تماشاخانه) که شمشیر برهنه در دست گرفته
بروی شخصی که در مقام ایل دارد هجوم آورده
در حالیکه بایستی او را بکشد بدون اینکه نوبت
شمشیرا بدن او برساند هقب نشسته موجب خنده
تماشاگران میکرد مشاهدت داشت . از این تهدیدات
بی جا در هر حال رفتار ملایمت آمیز اولی و مناسبتر
است .

ز برای این یکی آشکار است رودخانه که در نهایت
سکونت جاری میشود از رودخانه که تند جاری
شده آبش بسنگها برخورد صدای مهیب از آن
بلندی شود عمیق تر و سکونت آن رودخانه از وضع
دهشتناک دیگری هولناکتر است .

حتی با اعتقاد ما هرگاه در بار بیشتری که در زیر ریاست
مسوکلا دستون بود تا کنون برقرار میماند دولت
عثمانی بهیچیک از این اشکالات حاضر گرفتار
نمیشد . وعدد صاحبان این اعتقاد نیز در انگلستان
پیش از حد و حساب است .

از جانب وزیر جنگ دولت اوستریا لایحه
بمجلس مبعوثان داده ضمنا تخصص هشت
میلیون و پانصد هزار (فلورین) را برای
ساخته شدن چند قطعه استحکامات در ایالتهای
(تیرویل) و (کارنیول) که در نزدیکی حدود دولت
ایتالی واقع است استدعا نموده است .

غریبه

اخبارنامه دلی نکراف میگوید . در شهر
(بوردو) که از ممالک فرانسه است یک دختر بسیار
خوب رویی بنام (موشو) در سن نوزده سالگی

بوده است . بجهت اینکه آن دختر بشاخوشی
استیلائی خواب گرفتار است هیچکس را میل
از دواج آن نبوده است .

از قراریکه میگویند هر بوره در سن دد سالگی
بگروز بخواب رفته تا یک هفته دیگر نتوانسته اند بیدار
نمایند . بعد از آن خود بخود بیدار شده بهیچوجه
تغییری در مزاجش راه نیافته تا دو سال دیگر بکمال
شدت رستی بوده پس از دو سال باز آثار خواب را
حس نموده با طببا و حکما مر اجمت کرده
بصوابدید اطبا باستعمال بعضی از ادویه و علاج
آغاز نموده بالاخره از آنها هم نتیجه حاصل نشده
دو روز بعد از آن در حالیکه در اطباق خود
نشسته بوده است خوابش ر بوده پانزده روز متوالی
در حالت خواب بوده پس از آن باز بیدار گردیده
باینکه پانزده روز از خود وردن و آشامیدن بازمانده
بوده است از قوت بدنش هیچ نکاسته مانند وضع
سابق خود بوده است از قراریکه معلوم می شود
بمجرد خوابیدن قوت هضمه او نیز از کار می افتاده
است .

خلاصه در روز دوم همین ماه حزیران فرنیکی
باز دست خواب کریشان گرفتند تا کنسون
در خوابش داشته است . از قوم و خویشان
هر کس که بدیدن او میآید از متعلقان او (بجز اینکه
هنوز بیدار نشده است) جواب دیگر نمیشوند .

جنرال غوردون پاشای انگلیس که پیش
از این سمت سرداری لشکر مصر را داشته در این
اواخر به هندوستان رفته در آنجا بمشگیری اول
والی هندوستان معین شده بود این روزها از ماموریت
مذکور استعفا نموده خیال عزیمت چین نموده است .
اخبارنامه (کولوس) و سایر مطبوعات روس
از عزیمت جنرال مومی الیه اظهار دلتنکی واضطراب
میکند .

اخبارنامه های انگلیس در مقابل مطبوعات
روس مینویسند . اهمیت عزیمت جنرال مومی الیه
بخطه چین آشکار است . زیرا در صورتیکه جنرال
مومی الیه بکوماندهای عساکر چین معین بشود
غلبه عساکر روس در جنگ چین بمیدان احتمال
است .

اخبارنامه های مذکور میگویند . بدرجه
که دولت انگلیس از شایعه داخل شدن جنرال
(چرنایف) روس بسمرداری لشکر افغانستان

منأثر شده بود همان درجه نیز دولت روس از شایعه
عزیمت جنرال مومی الیه بخطه چین منأثر خواهد
گردید . باینکه جنرال مومی الیه در بمبی با اخبار
نکار کاژت (استاندارد) ملاقات نموده در اثنای
مصاحبت صراحت بیان نموده است که مقصود
از عزیمت بچین نه آن است که دولت چین را بچنگ
روس تشویق نماید بلکه بملاحظه منافع انگلیس
و خود دولت چین میخواست است که دولت چین را
از اقدام نمودن بچنگ روس منع و از نتایج ناگوار
آن یاد آوری نماید .

اخبارنامه (نوبویه و رومیا) میگوید .
بنسبت اینکه دولت روس در مسئله (کلچه)
باید دولت چین بملاکت رفتار نمود دولت مشارالیه
دلبروشیه برگیر شده جرأت باخبر جنگ و مختاصه
نموده چنان پنداشته است که دولت روس از جنگ
و ستیزه بترسد . هر گاه دولت روس در آغاز مسئله
قدری سخت گیری مینمود از اینگونه حرکات دولت
چین که اکنون مانند غلله بزرگی بمیان افتاده
است بی هیچ زحمتی رهایی یافته بود .

علیا حضرت (اوژنی) امپراتریس سابق
فرانسه که پیشتر برای دیدن مقلد فرزندش بممالک
زولو عزیمت نموده بود در سوم همین ماه حزیران
فرنیکی از محل قتل فرزندش (پرنس لویی ناپلیون)
حرکت نموده در بیست و ششم ماه مذکور از لشکرگاه
(مار بجمورک) به (ترویان) ناپولیوری سوار
شده عازم مملکت انگلیس شده است .

اخبار نکار کاژت (نایه فرایه پرهسه) مقیم
برلین با (پرنس هوهنلووه) وکیل وزارت خارجه
المان که سمت ریاست مجلس کونفرانس برلین را نیز
دارد ملاقات نموده مکالماتی را که با پرنس مشارالیه
کرده است یاخبارنامه مذکور نوشته بود مانیز
از روی اخبارنامه مذکور ترجمه آنرا ذیل در اینجا
نقل میکنیم .

پرنس مشارالیه اظهار داشته است که . اجرای
قرارداد مجلس کونفرانس بطور مشترک متصور
و ممکن نیست . زیرا دولتها در این باب حرکت
متفقانه عمومی نمیتوانند بکنند خصوصاً دولت المان
در این خصوص بوجهی همراهی نمیتواند نمود .
در صورتیکه از جانب یک دولت تنها با اجرای فرار
داد کونفرانس اقدامات بکار برده شود البته

هدف رقابت دولتهای دیگر خواهد شد . هرگاه
بالتفرض بدوات یونانستان یاری و مساعدت نمودن
هم لازم باشد آنها نباید طوری بشود که موجب
جنگ و خونریزی گردد .
پس از آنکه خط حدود تازه اساساً معین شد
آنوقت نیز لازم است که تفرعات آن شکات فسون
جنگ و وضع عادات اقوام تطبیق و از آزر رسیدگی
کرده شود .

و نیز لازم است تعیین حدود یونانستان مقتضی
این است که بطور تدافعی معین بشود نه موضع
تجاوزی .

(اخبارنامه نایه فرایه رسه) میگوید .
در صورتیکه قرار داد کونفرانس از جانب دولت
عثمانی پذیرفته شود از نتیجه آن دولتهای اروپا
یک ندمت حاصل خواهد شد و از این ندمت
پولیتیک روس فائده مند خواهد بود .

دولتهای اروپا باره مواد عمده عهدنامه
برلین را که از جانب دولت روس هنوز بموقع اجرا
آورده نشده است بملاحظه (محبت آزادی نصرانی)
مسکوت عنه گذاشته دولت عثمانی را بهانه عدم
اجرای احکام معاهده با انواع عتاب مخاطب داشته
روز بروز بمواخضات کونا کون اقدام میکنند .
چون باعث قساد ما از مجلس کونفرانس نتیجه خوبی
جاصل نخواهد شد بنابراین آرزومند بودیم که بسبب
دولت اوستریا که سمت مرخصی در مجلس
کونفرانس دارد برای عدم توسیع دائره پروگرام
کونفرانس برخلاف حرکات روس دستور العمل
داده شود . و علاوه بر این در صورتیکه قرارداد
مجلس کونفرانس از جانب دولت عثمانی پذیرفته
نشود دولت اوستریا نوعی باید رفتار نماید که جلو
پولیتیک روس گرفته شده خسارتی از وقوع این وضع
بدوات اوستریا وارد نیاید .

اخبارنامه (پرس) منظمه وین میگوید .
مخانون است که در کونفرانس موضع اکثریت
آراء قرارداد شده نیز احتمال دارد که قرارداد
کونفرانس بمطالب یونان مساعد بوده فقره
اجرای قرار داد کویسبون هم بخود دولت یونان
محول بشود که بقوت عسکری اراضی متروک را
امنیت نماید .

اخبارنامه (کولوس) بموجب تلگرافنامه
(قارص) میگوید . اهالی از عدم آذوقه و غلا
خیلی اضطراب دارند . قیمت اسعار روز بروز
در ترقی است . از جهه کبابی نغم قیمت بزرگ
مزرعه خالی مانده از محصولات تازه چندین
امیدواری نیست بسیاری از اهالی با عانت حکومت
محتاج هستند .

اخبارنامه (استاندارد) در باب اشکالاتی
که از فقره اتفاق افکار دولتهای اروپا ظاهر تواند
شد سخن بیان آورده میگوید . اینکه شایع شده
بود دولت اوستریا در خصوص قرار قطعی
مجلس کونفرانس بکار بردن مداخلات فعلی را
پذیرفته است قرین صحت دیده می شود . اتفاق
افکاری که در میان اعضای کونفرانس حاصل
شده است اروپا را از اشکالات باره مسائل
موقوف که از دو سال با نطرف در عمده تاخیر مانده
است رهایی نمیشود داد . وقتی بود دولت
عثمانی امیدواری داشت که اروپا تمامی ملکیت اورا
از هر گونه آسیب و کزند نکهاداری خواهد نمود .
اکنون مدتی است که این امید بکلی زائل شده
است . زیرا دولت مشارالیه از چندین با نطرف
است که بی دربی بیاره حرکات غاصبانه و واخذات
تهدید آمیز دچار می شود . در حال دولت و ملت
عثمانی جای آن دارد که از اینکه کونه حرکات نا کوار
اظهار ناسف و اروپا نیز از این تأثرات دولت
و ملت عثمانی نباید استغراب نماید . اروپا حق
آزاد دارد که دولت عثمانی را ناچار از اجرای
اصلاحات نماید . ولی دولت عثمانی میتواند که
اروپا را بیک جنگ خونریزی گرفتار بکند .
رفتار حاضر کارا کاهان اروپا که خودشانرا هواخواه
انسانیت بقلم میدهند باید ای یک طوفان هولناکی
مشابهت دارد .

کازت (تانس) بموجب اطلاعات تلگرافی
اخبارنکار کابل میگوید . در افغانستان اینفته
نسبت بسابق خیلی اضطراب و هجان هست .
سبب این زبانی اضطراب هم این است
که عبدالرحمن خان همه روسای افغان کاغذها
نوشته آنان را بیک اجتماع عمومی دعوت نموده
ضمناً دستور العمل داده است که پوسته آماده و حاضر
بوده منتظر امر و اشاره خان مومی الیه باشند .

بسیاری از اینگونه کاغذهای خان مومی الیه بدست
سرداران انکلیس افتاده از روش نوشنجاریت
او معلوم شده است که هواخواه روس و قابل
انتخاب بامارت افغان نیست . بنابراین روز بروز
توجه انکلیسها در باره مومی الیه زایل شده
اطمینان حکومت انکلیس از او برداشته می شود .

اخبار نامه دبلیو نیوز نیز بموجب تلگرافنامه
کلکتا میگوید . اینروزها باز بسیاری از روسای
قبائل افغان در سمت غزنی اجتماع نموده عشایر
(وارداتی) و (تاجک) نیز در سمت (میدان)
مستعد هجوم و یوش هستند . روز بروز رجعت
آنها میافزاید . خلاصه همه هشایر و قبائل
که بر ضد حکومت انکلیس بودند در سمتهای
(زورما) و (میدان) اجتماع میکنند .

اخبارنامه (تانس) بموجب تلگرافنامه
که در شانزدهم همین ماه ژوئن فرنیکی از برلین گرفته
است در باره اجتماع و مذاکرات نخستین مجلس
کونفرانس تفصیلات ذیل را مینویسد .
اجتماع نخستین مجلس کونفرانس بکدامت
و نیم طول کشیده است . بناسبت اینکه پیش
از انعقاد مجلس در میان سفرا معاملات رسمی
و مذاکرات خصوصی بعمل آورده شده بود لهذا
در مجلس کونفرانس بدون اضاعه وقت بمذاکرات
پرداخته شده است .

در همین اجتماع نخستین با تفاق آراء (پرس)
هولند و (هولوه) بریاست مجلس انتخاب شده پرس
مشارالیه خطابه خوانده بجهت انتخاب شدن خود پیش
بریاست مجلس هیئت کونفرانس را تشکر کرده
معین شدن (مسوده وی) و (دوکتور پوس) را
که از صاحب منصبان و زارتهای خارجیه المان
و فرانسه هستند بنشیکری اول کونفرانس اظهار
وا از وضع مناسبان که در میان دولتین عثمانی و یونان است
سخن بیان آورده بیان نمود که بموجب احکام ماده بیست
و چهارم عهدنامه برلین در باره تسخیر حدود
عثمانی و یونان توسط دولتها لازم دیده شده است
بملاحظه اهمیت این ماده توسط لازم است
که موافق احکام عهدنامه مذکور رفتار
بشود .

مجلس کونفرانس در باب انجام دادن این فقره
مناسب دیده است که احکام (پروتوکول) سیزدهم

اساس مطالب ک
که فقره تحدید
مخلط مرکب
کویسبون
وضع حدود
کونفرانس تق
و پذیرفته شدن
در سرحد دو با
خواهد نمود .
کویسبون
مسئله بسیار
هرگاه در میان
ممکن است که
کویسبون
که در باب تدقیق
سیزدهم اساس
خطی که در پرو
مصوب رود خا
است که در سوا
واقع است .
و تمدید خط با
کرده شود .
بنابراین
که دولت یونان
تمامه پذیرفته
پوشیده در
بجان و دل خو
گفت ای خرد
روید در آمار
بگذرانید و آ
اهالی اتاکرا
تانس آخر
پس مارا در آ
گذاری با خ
فادر نیامده
پس برکشتی
بدان فرو
بان بلندی
آسمان از
لز برابر پدید
آسمان را فرا

اساس مطالب گرفته شده باتفاق آراء قرارداد است که فقره تحدید حدود تازه بمحقق يك كوميسيون مختلط مركب از صاحبان فن و اگذار شود .
 كوميسيون مذکور بعد از مذاکرات و رسیدگی وضع حدود خلاصه بیانات خود شازرا بمجلس کونفرانس تقدیم و کونفرانس نیز بعد از تعیین و پذیرفته شدن خط عمومی تحقیق و تطبیق مطالب را در سرحد دوباره بکوميسيون مختلط فنی حواله خواهد نمود .

کوميسيون مختلط فنی در ایضاب در تعیین يك مسئله بسیار مشکل جغرافی اشتغال خواهد ورزید . هر گاه در میان خط عمومی و واقع مابین واقع نشود ممکن است که کونفرانس این مسئله را انجام بدهد . کوميسيون فنی را دستور العمل داده شده است که در باب تدقیقات و مذاکرات احکام پروتوکول سیزدهم اساس مسئله قرارداد شود . مبدأ خطی که در پروتوکول سیزدهم نشان داده شده است مصب رودخانه ای (سالامیر یاس) و (کالاماس) است که در سواحل دریای (ونیک) و (جزیره ها) واقع است . ولی لازم دیده شده است که در تعیین و تحدید خط با اکثریت زبان و مذهب اهالی نیز رعایت کرده شود .

بنابر این معلوم می شود تکلیف خط مفرطی که دولت یونان میکند از جانب مجلس کونفرانس تمامه پذیرفته نشود .

از ترجمه حکایه نالک

پوشیده در حایت تو واستخلاص مازت بناوب بجان و دل خواهند کوشید پس روه متور کرده گفت ای خردمند عقل و کفایت مر تورا کافی است بروید در آمان خدایم در کال کامرانی روزگار بگذرانید و آریستودمرا فراموش ندارید اگر روزی اهالی نالک را بامداد مردم کرت حاجت افتد نفس آخری و دم مرگ ایستاده ایم آسوده باشید پس مارا در آغوش گرفته در حالت وداع و شکر گذاری باخس خاشاک مرگان بسد سبیل سرشک فادرنیامده بی اختیار از چشمه چغم جاری کردید پس بر کشتی نشسته شرع بر بستند باد مراد بردامن بدبان فرو پیچیده در اندک زمانی کوه (ابدا) بان بلندی مانند پشته خاك پست شده و سواحل آنسلمان از نظر ناپدید و سواحل (پلویونه) از برابر پدیدار گردید بناگاه ابرسیاهی صغیره آسمان را فرا گرفته طوفان جانکاهی آشکار شده

بوجب خط حدودی که دولت یونان تکلیف کرده است اراضی که در پیشگاه جزیره (قورفد) هست بیونانستان واگذار شده برای تسهیل تجارت در میان اروپ و یونانستان در مقابل لنگرگاه (اوتراتو) که خاک ایالتی است بیونانستان را داشتن لنگرگاهی هم لازم می آید .

ایلیچی یونان مقیم بترسبورک و (مسبویرابلا) مأمور کونفرانس و (مسبویرانکله) سفیر بر این دولت مشارالیه تعیین شدن خط مذکور را بطور غیر رسمی بسفرای دولتها که مأمور کونفرانس هستند سپارش نموده اند ولی پذیرفته شدن خط مذکور از جانب دولتها ملحوظ نیست .

بجهت کونفرانس خریطه های متعدد و بسیار ترتیب داده شده است خصوصاً از خریطه (کیه پرت) بهر يك از اعضای کونفرانس بکفته اعطا شده است . خریطه مذکور بموجب سپارش حکومت المان ترتیب یافته همه رودخانه ها و دره ها و مواقع عدم خطهای را که برای تصحیح حدود تکلیف کرده شده است با شکاری نشان میدهد . وزارت خارجه المان بموجب مقاوله که با صاحب خریطه داشته است فروخته شدن خریطه مذکور را بخارج تاخنام اجتماع نخستین مجلس کونفرانس غدغن نموده است .

خطوطی که برای تصحیح حدود تکلیف کرده شده است عمدتاً آنها عبارت از هفت خط است . نخستین آنها خط کونکره برلین است که از (کالاماس) به (سالامیر یاس) تمد می شود . دوم خطی است که در ماه مارس سال ۱۸۷۹ میلادی از جانب دولت عثمانی تکلیف شده است . سوم خطی است که دولت انگلیس در ماه حزیران فرنیکی سال ۱۸۷۹ میلادی تکلیف کرده است . خط مذکور از سمت شرقی سبناق (بانبه) میگذرد . چهارم خطی است که از جانب دولت یونان در ماه تشرین اول سال مذکور تکلیف کرده شده است . پنجم خطی است که دولت عثمانی باره تعدیلات در خط سابق بکار برده در ماه تشرین ثانی سال مذکور تکلیف نموده است . ششم خطی است که دولت یونان بتغییر باره مواد خط سابق خود در ماه کانون اول همان سال تکلیف کرده است . هفتم خطی است که بعد از همه اینها از جانب دولت فرانسه ترتیب و تکلیف کرده شده است .

اسامی و کلاهی اختر

کسانیکه طالب خرد بدن سالیانه اختر در خارج هستند در طهران بقرب الخاقان میرزا محمد علی خان مستشار وزارت بوستخانه ایران رجوع نمایند .

بیهوده شمارند و در هر حال عقل آشکار نموده عشق را جنون نندارند خود میدانی که سلف الراس من محل حکمرانی تو است در هلاک ایشان چه ناخبرداری بزودی این دومرد را کز زندگی برمن نا کوار است غریب بجز عدم کرده در قعر دریای فنا مدفون کن همینکه نبت این شکایت و بقراری را ازو بنس مشاهده کرد و این سخنان را شنید برای تسلی خاطر و بنس امواج دربارا بتلاطم آورده چون کوههای کران از هر کران بلند گردانند و بنس نیز غرق شدن مارا بدیده یقین دیده از فرط مسرت صدا بخنده بلند کرده بسوی عرش عروج نمود دلیل کشتی از کار فرمودن کشتی عاجز آمده فریاد برآورد که عنان سفینه را باد مخالف و بر سنک می برد دست مقام و متم قاصر است اکنون آماده مرگ باشید بناگاه سکان کشتی از لطمه باد بر شکست پس از لطمه کشتی بر سنک خورده سوراخ گردید و آب داخل شد بارو کشتان

در تبریز عالیجناب عمده التجار حاجی سید ابراهیم آقا تاجر کاشانی .

در اصفهان عالیجناب مقرب الحضرت العلیه آقای میرزا علی محمد منشی حضور حضرت والا .

در شیراز عالیجناب نبالت دستکاه آقای حاجی سید ابراهیم وکیل شهیندر دولت علیه عثمانی .

در رشت بمده التجار محمد آقا تاجر اصفهانی . در خراسان جناب منشی محترم تلکرافخانه مبارکه .

در کرمانشاهان عالیجناب محمدت همراه آقا حسن وکیل التجاره دولت فخره انکلیس .

در سمنندج جناب والایه نبالت دستکاه آقا سید جبار وکیل شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در همدان عالیجناب عربت همراه حاجی محمد سعید افندی شهیندر دولت علیه عثمانیه .

در بغداد در خان دفتر عالیجناب عمده التجار آقا محمد کاظم تاجر همدانی .

در دیار بکر مقرب الحضرة آقا میرزا حسین کار پرداز دولت علیه ایران .

فریاد و فغان و صدای الامان بر آسمان رسانیدند من نبر باد و دست سخت بر مشور آویخته که تم اینک مرگ رسید باید در نهایت جلالت تن در داد خداوند که ما را از آنهمه مهالک رهانید به قضای سرفروشت و اجل موعود بدین مقام رسانید تا در اینجا غرق گشته از شدت چنین زندگی باز رهیم به ل تا به بریم بانو مردن از برای من بکون نوع نسلی خاطر است بهوده تلاش نباید کرد منور جواب داد که جلالت حقیقی و قوت نفس پیوسته در مهالک باعث چاره میشود نباید بی جهت آماده مرگ گشته و بسکوت چنم از حیات خود پوشید بلکه بدفع هلاکت بدون وحشت و اضطراب بر حسب مقدور باید کوشید سعی کن تا هر یک یکی از نشیمن بار و کشتار را بر گیریم در حینی که این مردمان چنان مضطرب شده افسوس بر جان خود میخورند دون از اینکه در نبرد حفظش برآیند فرصت را غنیمت شمرده میان خود از این ورطه خلاص کنیم پس هماندم

در ارض ضرورم بعالیجناب آقا ملا صادق تاجر دیلفانی .

در ازمیر عالیجناب حاجی رسول آقا تاجر خونی .

در بیروت بعالیجناب حاجی بابا تاجر دیلفانی .

در اسکندریه عمده التجار خواجه حبیب غرزوی .

در مصر عالیجناب آقا ملا نقی تاجر تبریزی . در حیدرآباد دکن در سرکار نظام بعالیجناب میرزا نصرالله خان صاحب فدایی .

در کلکته عمده التجار آقا محمد علی تاجر شیرازی اشهر به چیناوی .

در کراچی بندرسند جناب فضیلت مآب میرزا محمد شفیع صاحب مهمتم اخبار نامه مفرح القلوب .

در مدراس عالیجناب فضیلت مآب نصیرالدین صاحب مشهر جریده شمس الاخبار .

در بندر ملوین ماچین عالیجناب عمده التجار حاجی ملا حسن واعظ تاجر خراسانی .

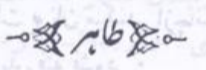
در (منزله) به عمده التجار حاجی میرزا محمد علی صاحب تاجر اصفهانی .

مراجعت کرده مشتری بودن خود بواسطه حضرات معزی الیهیم و یا بواسطه پوست مستقیماً باناره اختر معلوم نمایند .

و همچنین در باره رسانیدن قیمت سالیانه و شش ماهه هر دو وسیله می توانند رسانند .

اعلان

(علاج زخم و آسیب سگ دیوانه)
هرگاه خدانکرده کسی را سگ دیوانه کوفته زخم دار نماید بجزر خانه ملتجی کدر (چشمه قیصر یوقوشی) واقع است مراجعت نماید که در طرف اندک مدتی بحولاه تعالی مداوات خواهد شد . اگر چه تا کنون طیبها در علاج این آسیب اظهار عجز و درماندگی داشتند ولی این روزها بواسطه شخصی این علاج بسیار مجرب بجزر خانه مذکور آورده شده است محض بملاحظه خدمت بعالم انسانیت و نافع بنی نوع بشر علاج مذکور در آن اجزا خانه به قیمت بسیار نازلی فروخته می شود و برای اخلاص همکیشان بااعلان مطلب مبادرت کردید .

از صدمه موج ستون غلطیده بآب غوطه میخوریم دماغ و دهان ما پر از آب تلخ میشود بعد از کوشش بسیار از زیر ستون خلاص بروی آن سوار میشیم و گاهی امواج بزرگ مانند کوههای سستک آمد از سر ما میکشد از بیم اینکه مبادا از فرط ترس و اضطراب لطمه امواج ستونی را که امیدمانند بر آن بود از دست ما بر باید بهر دودست خود سخت گرفته بودیم در هنگامی که بچه مار موج غلغله کرفتار و بیچنان مهلکه دچار گشته بودیم مشور در کمال قوت قلب و خوشوقتی مانند آنحال که در باره سبزه در نهایت آسودگی نشسته بانگ برمن زبچین گفت ای تالک همی پنداری که رفته جان خور بسته بر امواج و ریاح باشد و آنرا بدون خواست خدا برهلاک خویش قادر میدانی . فی بیبکر خدا بر همه چیز قادر و توانا است و در هر حال ناظر و بینا از خدای امواج و ریاح و بخار یابید (باقی دارد)

تبری پیدا کرده و تیر کشتی را در چند ضرب از پای در آورده بروی آب انداخت و خود از کشتی بیرون چسته بر آن ستون سوار آمد و مر اینر آواز کرده دلداری میداد و بر جرئت من می فرود و خود در میان آن امواج و طوفان مانند درخت کهنی که ریشه در زمین استوار کرده در مقابل لطمات ریاح عاصفه در نهایت منانت پایداری کند و بادها جز اینکه شاخ و برگ نازک وی را بچینانند کاری نتوانند ساخته نه همین دلش از جرئت و جلالت مشعرن بود بلکه در کمال صبر و سکون تو کفتی امواج ریاح کوش بفرمان وی داشتند پس من نیز متابعت کرده بر آن تیر سوار گشتم همانا کسیرا که او همراهی کند و دلداری دهد بیم روحش را در دل او راه نباشد لاجرم در روی آن ستون متحرک روان شدم و در حقیقت آن تیر از برای مسافینه نجات شد زیرا که اگر او نبود با وجود آن طوفان از شناوری عاجز آمده غرق می گشتم لکن گاهی

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.

اسامی و تکالیف کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخر بنشکسته خواهد شد.
روز چهارشنبه ۲۹ رجب سنه ۱۲۹۷
۲۵ حزیران رومی و ۶ ماه ژولیه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان وینادر ۱۵ رومی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و بولتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود. اوراق
و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد. در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود صاحبش نباید استرداد بکند. کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از لندن ۲۱ رجب اخبارنامه نایس
بطور موثق میگوید. مناسبات رسمی در میان
حکومتین بلژیک و پاپ منقطع شده است. دولت
بلژیک سفیر خود را که در نزد حکومت اعلی حضرت
پاپ اقامت داشت پس خوانده است.

از لندن ۲۳ رجب اخبارنامه
نایس میگوید. اینکه یکی از اخبارنامه های برلین
نوشته بود که در میان پرنس هوهنلووه رئیس
مجلس کونفرانس و سدهایک افندی سفیر دولت
عثمانی مقیم برلین محاوره واقع شده است بکلی
بی اصل بوده است.

از لندن ابضا در مجلس مبعوثان مسیو
کلادسون در جواب سؤالی گفته است که بملاحظه
اینکه مجلس کونفرانس افکار و نیات اهالی جاهایی را
که از ممالک عثمانی بحکومت یونان واگذار خواهد
شد بکمال دقت رسیدگی نموده است. بنابراین
با فکار و نیات اهالی آنجا مراجعت نمودن از حیز
اقتدار بیرون حتی این فقره هیچ وقت از خیال
مشارالیه خطور هم نکرده بوده است.

از روم ابضا اخبارنامه (دیرتو)
میگوید. اینکه شایع شده بود که بعضی از کشتیهای
چنکی دوات ایتالی بسمت آبهای شرق خواهد
رفت بی اصل است.

از لندن ۲۲ رجب اخبارنامه
(استاندارد) بوجب تلگرافنامه برلین میگوید

از جانب مجلس کونفرانس رای فرستاده شدن
بدواتین عثمانی و یونان کاغذ محمد المانی نوشته
شده است.

اخبارنامه (دبلی نوز) بوجب تلگرافنامه
کابل میگوید. قشون چین خوفند شرقی را
ضبط نموده است. لشکر یان روس بجانب (اوسی)
عقب نشسته اند.

از مادرید ۲۱ رجب در جزیره
کو با شورش نسکین یافته امنیت وآسایش
حاصل شده است.

از اتن ابضا از قراریکه اخبارنامه های
(روبا) و (ره فورم) مینویسند. دوات
یونان از بعض بانکرها (صرافها) سیلیون
فرانک استقراض نموده است. فانض استقراض
مذکور از قرار در صدی هفت بوده است.

از پاریس ۲۵ رجب مجلس اعیان
فرانسه امروز درباره عفو عمومی مذاکرات
نموده است. تکلیف (مسیولایس) که از جانب
وکلا پذیرفته شده بود در مجلس مبعوثان در مقابل
یکصد و سی رای با کثرت یکصد و چهل و چهار رای
مردود شده است. بوجب تکلیف (مسیو
بوزاریان) گروه کومونیسیت بجز از کسانیکه
قاتل و یا عدا جانی را آتش زده بوجب حریق
شده اند در مقابل یکصد و سی رای با کثرت یکصد
و چهل و سه رای مظهر عفو عمومی شده اند.

(مسیوروستان) سفیر فرانسه مقیم (تونس)
بجای (مسیو تیسو) بسفارت اتن معین گردیده
است.

از راکوزه ابضا بوجب خبرهای
موثق بملاحظه حرکات خصوصت امیر از ناودها
بحکومت قره طاغ در مقابل (دولچینه) واگذار
نمودن پاره اراضی دیگر از سمت بودغور بجه
که اهالی آنجاها از ملت (اسلاو) است تکلیف
کرده شده است.

از اتن ۲۶ رجب بوجب دستور
العمل وزارت جنگ یونان ده هزار نفر از لشکر یان
احتیاط مسلح شده است.

بوجب قرارداد حکومت مقدار عساکر
موظف یونان چهل هزار نفر خواهد شد.
وعسا کر مستحفظ نیز عبارت از بیست هزار
است.

(مسیو برائلا) که در اثنای مذاکرات مجلس
کونفرانس باماموربت مخصوص به برلین رفته بود
امروز از برلین بجانب اتن حرکت نموده است.

تلگرافنامه ایست که در تاریخ ۲۸ ماه ژوئن
فرنیکی مطابق ۲۰ رجب از راه بلگراد رسیده
است.

از برلین ۲۰ رجب از جانب (کونت
سن وایه) سفیر فرانسه مقیم برلین لایحه که دارای
بعضی از قراردادهای کونفرانس برلین و بطور
قطعی نوشته شده بود بتعلق آراء در مجلس کونفرانس
پذیرفته شده است.

لایحه مذکور از جانب اعضای کونفرانس
بدواتهای متبوعه خودشان فرستاده شده پس
از ورود جواب یک صورت آنرا بدواتین عثمانی
و یونان خواهند فرستاد.

خط حدود تازه را از سمت شرق رودخانه (ماوروز) آغاز کرده شده از کوههای بلند (اولمپ) و (اینلا) گذشته بدهکده (قاپلی) که در سمت شمالی (یانیه) واقع است رسیده از آنجا بمصب آب رودخانه (کالاماس) متحد خواهد کردید . ناحیه (زاغوری) در داخل قلمرو عثمانی خواهد ماند .

مجلس کونفرانس پس از آن بمذاکره پاره مسائل که در درجه دوم دارای اهمیت است اشتغال نموده است که از آن جمله یکی فقره آزادی مذاهب و مساوات کامله بوده در خصوص شرائط نگاهداری اموال و املاک اهالی اسلام جاهایی که از مالک عثمانی بدولت یونان واکنار خواهد شد نیز مذاکره بمیان آمده در این فقرات قرارداد شده است .

پس از آن در مقابل جاهایی که از خاک عثمانی بدولت یونان داده خواهد شد حواله شدن مبلغ مناسبی از مقروضات عثمانی را بدولت یونان مطرح مذاکره نموده در آتیاب نیز قرار داده شده است .

همه مسائل مذکور را بطوری که موافق عهدنامه برلین باشد انجام داده شده است .

علاوه بر اینها مجلس کونفرانس امر انضباط حدود و شرائط تردد کتبه را هم رسیدگی و انجام داده است .

توجهات

عضویت شورای دولت بمهمه عطفوت مآب علی فؤاد بیگ افندی (منشی اول) سابق حضور همایون .

منشیری اول حضور همایون به عطفوت مآب رضنا بیگ افندی از اعضای سابق اعیان کرام .

عضویت شورای دولت بمساعده مآب ثریا بیگ افندی (منشی دوم) سابق حضور همایون .

منشیری دوم مابین همایون بمساعده مآب قدری افندی منصرف سابق کلیبولی .

منشیری سوم حضور همایون بمساعده مآب فاضل بیگ افندی .

عضویت جمعیت رسومات بمهمه سعادت مآب نوری بیگ افندی .

منصرفی سنجاق (ایچ ایل) بمساعده مآب حاجی حسن بیگ افندی .

منصرفی کلیبولی بانضمام رتبه رفیعه (بکلر بیکیگری) بمهمه سعادت مآب تحسین بیگ افندی منقش عدایه سابق سلانیک توجیه فرموده شده است .

داخلیه

(قالفون) نام واپور دولتی انکلیس از لنگرگاه (شیره) بدر سعادت وارد گردیده است .

(مسیو تیو) سفیر فرانسه دیروز بمابین همایون ملوکانه عزیمت نموده از حضور ممالی نشور اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل نموده است .

عزیمت مآب عاصم بیگ افندی از جانب دولت علیه بکار بردازی (قارص) معین گردیده این روزها بمجل مأوریت خود عزیمت خواهد نمود .

جناب علقو پاشا والی روم ایلی شرقی بدر سعادت آمده است .

غریبه

شب جمعه گذشته یک شخص مجهول الحال کاغذی بمخانه چلی اندون سواجی اوغلی که از تبعه دولت علیه ایران است آورده سپارش میکنند که بنمود چلی اندون خواهد رسید . پس از رفتن شخص مذکور کاغذ را باز نموده میخوانند . کاغذ مذکور بمضای (چهل نفر روم) بوده ضمنا نوشته بوده است که . ما چهل نفر روم هستیم میخواهیم بیونانسیان برویم لهذا شمار ایدآوری میکنیم هرگاه سلامت خود و خانواده خود را میخواهی باید مخارج راه ما چهل نفر را از اسلامبول تا یونانستان حساب نموده به همراهی (قسطنطی) نام باغبان خود روز شنبه آینده پیش از وقت حرکت واپور یکلیسیایی (سن نیکولا) که در بیگ اوغلی هست بفرستی والا تو و خانواده تورا محو و نابود خواهیم نمود . این یکی را هم بگوئیم ما را نه از حکومت

ونه از سایرین بیم و اندیشه نیست خلاصه بمذاکره خواننده شدن کاغذ از مراتب سفارت دولت علیه ایران آگاهی داده شده بمخواست سفارت مشار البها از جانب حکومت سینه برای نگاهداری خانه مورعی الیه از طرف دریاوشکی عساکر شاهانه فرستاده شده دستور العمل داده شده است که کمال مواظبت را در نگاهداری خانه بعمل بیاورند .

جناب مسیو کوشن سفیر دولت انکلیس شب دوشنبه گذشته بموجب دعوت سینه به همراهی زن و دختر خودشان بمابین همایون رفته طعم شب را در سفره خاص ملوکانه تناول نموده اند .

دیروز از جانب بایعالی فقره اصلاحات اناطولی را که در کاغذ متحد الممال سفرا نوشته و سپارش شده بود جواب داده شده است .

بایعالی فقره تاخیر اجرای احکام ماده شصت و یکم عهدنامه برلین را که در کاغذ مذکور نوشته شده بود در دهمه ضمنا اظهار داشته است که دوات علیه با همه این غوائل و مشاغل متعدد که از نتایج نا کوار جنگ آخری است باز برای اجرای احکام ماده مذکور اقدامات فوق العاده بکار برده برای تحقیق وضع آنجاها کومیسیونهای متعدد فرستاده هیئت جاندارم نیز که صاحب منصبان اروپا و بومی را دارد ترتیب داده لایحه نظامنامه اصلاحات هم نوشته بدولتها تقدیم نموده است لایحه مذکور از جانب جناب عبیدین پاشا نوشته شده است . و نیز باستثنای پاره واردات که در مقابل قروضات رهن کرده شده است مقرر گردیده است که مقدار عشر از سایر بده و مالیات ولایات بامور نافع آنجاها صرف بشود و نیز اظهار کرده شده است که مقدار نفوس ارمنیه در اناطولی نسبت بسایر اهالی در صدی هفده بوده است .

(فاردو بوسفور)

از جانب دولت علیه عثمانی پیشتر مآور مخصوصی ببلغارستان فرستاده شده بود که اطفال بیگس و یتیم اهالی اسلام آنصفحات را که در میان کوچه و بازار سفیل و سرگردان مانده اند جمع نموده باسلامبول آورده شده در اینجا بتزیت آنان پرداخته شود . لهذا بکمال خشنودی اطلاع حاصل نمودیم که مآور مورعی الیه باتفاق همراهان خود بصوفیه رسیده اینگونه اطفال بیگس را جستجو و جمع مینماید .

بمناسبت سخن گفتن زهستان سال گذشته بهض
جاهای قلعه واسخکامات (جنساق قلعه) ریخته
و محتاج تعمیر شده بود لهذا از جانب وزارت توپخانه
عامه بتمیر آنها اقدام کرده شده است .

از جانب جناب دولتمآب عبدالرحمن پاشا
تلکرافتنامه بیامالی رسیده از ورود خودشان
بناصریه و حرکت نمودن بجانب بغداد اطلاع
داده است .

بیشتر نوشته بودیم که از جانب سفرای دولتهای
بزرگ مقیم اسلامبول کاغذ متحدالمآلی بیامالی داده
شده ضمناً فقره تصحیح حدود یونان و مسئله حدود
قرهطاغ و اجرای اصلاحات در سمت اناتولی یاد
آوری و سپارش شده از جانب بیامالی مسئله حدود
یونان را جواب داده شده ترجمه جواننامه را نیز
در نسخه پیش نوشته بودیم . اکنون صورت
جواننامه بیامالی در باره فقره دوم کاغذ
مذکور که متعلق بمسئله حدود قره طاغ است
در اخبارنامه (فاروق بوسفور) دیده شده ترجمه
آز آن نیز در اینجا نقل می نمایم .

ترجمه جواننامه

پس از القاب

بنوشته من جواب فقره دوم کاغذ متحدالمآل
آنجناب که متعلق بمسئله حدود قره طاغ و در
۱۱ حزیران سال ۱۸۸۰ فرنیکی بیامالی فرستاده
بودند خود را مخفی میدانم . چنانکه معلوم
آنجناب اصالت مآب است در باره مسئله مذکور
کاغذی که دارای بعضی ایضاحات و تفصیلات
بود از جانب سلف من در تاریخ ۲۳ ماه نیسان
سال ۱۸۸۰ با آنجناب فرستاده شده از باره جهات
مطلب اطلاع داده شده بود .

مقصود از اعطای ایضاحات مذکور این بود
دولتهای بزرگ را که امضای کنندگان عهدنامه
بر این هستند عرض و اطلاع داد شود که
مسئولیت وقوعاتی که از جهت عدم ضبط حکومت
قره طاغ جاهایی را که از قشون عثمانی خالی کرده شده
بود بیامالی راجع نیست . زیرا اگر کوماندان
حکومت قره طاغ مقیم (بودغریچ) که مأمور ضبط
جاهای مذکور بود عدم کفایت مدتی را که برای
ضبط و رسیدن قشون قره طاغ بمواقف خالی شده

ادعای نمود مأمورین عثمانی نیز . مواقع مذکور را
خالی نموده میتوانست که مدت بیست و چهار ساعت
دیگری دوباره بمدت مهین سابق بفریاد .

بنابر این حکومت سنبه در اینباب خود را
از هر گونه مسئولیت و مجوریت بری دانسته و حقوق
برائت ذمه خود را نیز نگاهداری میکند . با همه
اینها بیامالی آماده این است که خواهش و آرزوی
دولتهای بزرگ را اجرا نماید . در صورتیکه از جانب
دولتهای بزرگ برای اجرا نمودن تدابیری که نشان
داده شده است مدتی مهلت داده شود بیامالی دوباره
از اجرای تدابیر مذکور بوجهی خودداری نموده
صدق نیت خود را بدولتهای بزرگ هر رض و بیان
خواهد نمود .

ارناوندها بمناسبت عدم اطلاع از نتایج
نا کوار بولیتیک حاضر بر ضد عدم وا کذار نمودن
قیمتی از مملکت خودشان برخواسته و هر گونه
جانفشانی را در اینباب پیشهاد خود نموده اند باین
وضع هر گاه در باره آنان قوت جبری و سختگیری
بکار برده شود نتایج اسف آمیز دهشتناک بوقوع
خواهد رسید و بیامالی هم خاطر جعی دارد از اینکه
دولتهای بزرگ نیز وقوع آنگونه نتایج نا کوار را
راضی نخواهند شد .

بیامالی از وقوع خوزری اجتناب نموده
از حرکت نمودن بر ضد این جمعیت مسلح که هنوز
در تحت تابعیت عثمانی هستند با احتیاط اینکه مبادا
از حرکت نمودن بر ضد آنان واقعه روی دهد
که موجب اختلال آسایش عمری گردد خودداری
نموده از نتایج نا کوار آن کناره جویی میکند .

مع ذلک بیامالی اظهار میکند اینکه آنجناب
در کاغذ خودشان نوشته اند . مواقع مذکور دوباره
از جانب قشون عثمانی ضبط و استیلا شده بعد
بمحکومت قره طاغ وا کذار شود این فقره محتاج
بمعاونت زمان است این است که بیامالی ناچار مانده
بجهت حصول این مقصود مدتی مهلت خواسته است
که در ظرف مدت مهلت تدابیر مؤثر بکار ببرد که بدون
خوزری مقصود حاصل گردد . بنابر این مدت
مهلت هم باید بالطبع نوعی بشود که برای حصول
مقصود کافی گردد .

علاوه بر این بیامالی مبلغی را که در ظرف
مدت مهلت از مواقع مذکور بنام بده و مالیات
میکرد از اعطای آن بمحکومت قره طاغ نیز خود
داری نخواهد نمود .

بیامالی بپذیرفتن هر گونه شرائط و تکالیفی
که موجب منع جنگ و خوزری و شورش و اختلال
بوده مدار حسن تسویه مسئله باشد حاضر و آماده
است لهذا بوسیله این اشعارات از آنجناب خواهش
دارم که احقرامات فائقه مرا در باره خودشان
بپذیرند .

فی ۲۴ حزیران ۱۸۸۰

خارجیه

اخبارنامه و بیژنا کبلات) از کونفرانس برلین
سخن بیسان آورده میگوید . بدرجه که بحاس
کونفرانس برلین صلح حاضر را قوت بدهد ب همان
درجه نیز اسباب وقوع جنگ خوزری را برای
آینده آماده میکند . قطعه (یاتیه) درآینده
موجب خسارتهای کلی برای دولتهای بزرگ
خواهد شد .

بموجب اسنادیک رسمی درماه مارس گذشته
در ممالک روس دوهزار و چهارصد و پنجاه بار حریق
اتفاق افتاده است . از جمله دویست و سی بار
عدا و نهصد و نود آن قضاة ابو قوق رسیده سبب
یکهزار و دویست و بازده حریق هنوز تحقیق
حاصل نموده است .

مقدار خسارت یکصد و چهل حریق نشده است
خسارتی که از دوهزار و سیصد و نه حریق وارد شده
است تخمیناً سه میلیون و هشتصد و هشتاد و پنجهزار
منات بوده است .

از جانب دولت چین برای ساخته شدن شش
فروند کشتی جنگی زرهدار بلندن سپارش داده
شده است . دولت روس از این سپارش چین خیلی
نلاش میکند . اگر چه دولت روس در سمت آبهای
بحر محیط کبیر خیلی کشتیها دارد ولی تنها دوفروند
از کشتیهای مذکور زرهدار بوده است .

(کونفرانس برلین)

اخبارنامه (کورسپوندانس دو پست) مجار میگوید . مجلس کونفرانس برلین طرفین مدعی ومدعی علیه یعنی دولتی عثمانی و یونان را مذاکرات داخل نموده بانجام دادن مسئله شروع نموده است . دولتی عثمانی و یونان را میتوان گفت بملاحظه عدم اتفاق افکار داخل مذاکرات نموده اند که خودشان بطور واضح باشد مسئله را مذاکره وانجام بدهند . اگرچه بعضی هواخواهان یونان که از پنجاه سال پانطرف در این باب اقدامات بکار می بردند از این قرارداد خشنود میتوانند بشوند ولی معلوم نیست دولت عثمانی قرارداد کونفرانس را قبول نماید زیرا دولت مشارالیها خود بجدوجهد تمام در باب اجرای اصلاحات اقدامات فوق العاده بکار می برد . معین نمودن نتیجه این گونه حرکات دواتها را که هر کدام در این باب مقاصد مختلف دارند بوجهی ممکن نیست ومیتوان گفت زمان آن نزدیک شده است که منافع متضاده دواتها در اینخصوص بهم دیگر برخورد . هر چند که در میان دولتیین فرانسه وانگلوس در این باب اتفاق افکار دیده می شود ولی در صورتیکه دولت عثمانی از پذیرفتن قرارداد کونفرانس امتناع نماید آنوقت ما را اشتباه حاصل می شود که آیا در وقوع این حال کشمکش بین دولتیین مشارالیهما با اتفاق هم دیگر در سمت آبهای مشرق خود نمایی خواهند کرد یا نه این یکی در واقع جای شبهه و دقت است . حال آنکه از جانب دولت روس بدولت عثمانی در باب قبول نمودن قرارداد کونفرانس بیکدرجه تشویقات هم بکار برده می شود .

هرگاه چهارصد هزار نفر قوت لشکری دولت عثمانی موجب اندیشه دولتهای اروپا نگردد باز منافع مختلفه اروپا که در مشرق دارد مانند محکمی در مقابل دولت عثمانی است . در صورتیکه نافع مذکور دولتها بطور اطلاقانه در مقابل یکدیگر بکار برده شود ناچار خواهند شد از اینکه ممالک عثمانی را از تسلط و نیات حرصانه سایرین نگاهداری نمایند .

اخبارنامه (ناسیونال زایتونک) نام برلین میگوید . اقدامات بعضی از دواتهای اروپا را که میخواهند در باب تسخیر حدود یونان بر ضد

دولت عثمانی تدابیر جبری بکار برده سخت گیری نمایند دولتیین اوستریا و روس مانع شده در وقوع آنحال فعلا مخالفت خواهند نمود .

اخبارنامه (نووهورومیا) نام روس بموجب تلگرافنامه برلین میگوید . در حالتیکه مطالب فوق العاده یونانستان از جانب کونفرانس پذیرفته شده قرارداد شود دولت عثمانی قرارداد مذکور را پروتست خواهد نمود . و هرگاه مقتضی باشد بر ضد قرارداد مذکور در مقابل هر دوات که باشد بقوت لشکری مقاومت خواهد کرد . اعضای کونفرانس نیز وقوع این حالات را به بدالاحتمال نمیدانند . اگرچه نیات دواتهای فرانسه وانگلوس والمان در این باب با تمام معلوم است . ولی نیات دولتیین اوستریا و ایتالی و خصوصا افکار دولت روس در صورتیکه از قرارداد کونفرانس ثمری حاصل نشود معلوم نیست هنوز وضع پوایتیک دواتهای مشارالیه در این باب ظاهر نشده است . بنابراین مجلس کونفرانس در مذاکرات خودشان نهایت حزم و احتیاط را بکار ببرند .

اخبارنامه (تایس) بموجب تلگرافنامه کدر تاریخ ۲۵ ماه ژوئن فرنیکی از برلین گرفته است میگوید . مجلس کونفرانس وظایف خود را بانجام رسانیده است . بیشتر نوشته بودیم در باره مواد از جانب بعضی دولتها اعتراض شده بود اکنون اعتراضات مذکور تمام عبارت از فقره زرد کشمکشهای دولتها در جزیره (کورفو) و نگاهداری املاک اهالی اسلام جاهایی که از مالک عثمانی بحکومت یونان واگذار خواهد شد و از مذاکره متفرعات این مطالب بوده است این فقرات را نیز هیئت سفرا که اعضای کونفرانس هستند بدواتهای متبوعه خودشان اطلاعات داده منتظر دستور العمل بوده اند .

خط حدودی که تکلیف کرده شده است از جانب (جنرال سیمونس) پیش از حرکت نمودن از لندن ترتیب داده شده درباریس بتصدیق دولت فرانسه نیز رسیده از جانب کونت سن والیه سفیر فرانسه مقیم برلین مجلس کونفرانس نشان داده سبارش کرده شده است . ولی خط حدودی که اکنون تکلیف کرده می شود از جانب دولت انگلیس ترتیب داده شده است .

خطمذکور از سمت شمالی بیابان (سالامیریا) وخیلی دورتر از رودخانه (سالامیریا) گرفته از سمت شمال (بحره) گذشته زیاده بر ثلث قسمت ناحیه (راغوزی) که اهالی آنجا بزبان روم تکلم میکنند قطع نموده رودخانه (کالاماس) گذشته از مجرای رودخانه مذکور بگردنه (کورفو) منتهی می شود .

مجلس کونفرانس مجرای رودخانه (کالاماس) را پذیرفته ولی تپه های بیابان مذکور را در خارج از خط مذکور داشته احکام پروتو کول وماده عهدنامه را بطور معتدل شرح وتفصیح نموده است .

از جانب ابعالی در مختاراتی که با واسطه بمجلس کونفرانس دارد خط مذکور را بشرط گذاشته شدن مقداری از قشون عثمانی در پاره موافق مستحکم وعده همراهی شده بوده است .

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . از قرارداد مجلس کونفرانس برلین اشکالات بسیار بزرگ ظاهر خواهد شد . دولت انگلیس بجهت توسیع حدود یونان جنگ نتواند نمود .

برنس بسمارک چنانکه پیشتر گفته بود که (مسئله بلغارستان بناخن بریده بای بکنفرانس با ملان نیرزد) همان سخن را درباره یونانستان نیز گفته است .

دولت اوستریا باصلاح ابائهای یونان و هر سگ مشغول است بکار دولت مشارالیها بجز خورد که زیاده بر آن پیش برود . زیرا در حالتیکه بخواد از جانب جنوب ابائهای مذکور توسیع حدود بکنند بر قیادت دولت روس دچار خواهد شد .

آباد این صورت فر داد کونفرانس بواسطه دولت روس بموقع اجرا آورده خواهد شد . خیر برای اینکه دولت مشارالیه ملت (اسلاو) را حجابت می نماید در باره یونانیان اظهار حسن توجهی نمیکند .

دولت فرانسه بملاحظه اینکه در کارها بکمال احتیاط رفتار میکنند ممکن نیست در اینگونه مواد بچنگ اقدام نماید . دولت ایتالی در این میان دارای قوت فعلی بنظر می آید . ولی از مالک انگلیس فرستاده شدن قوت لشکری بکنک یونانستان به بدالاحتمال است . بنابراین احتمال هست که

بهمین ملاحظه
جنگ رهائی یونان
در میان است .
بموجب خط
اعمال حضرت
از پترسبورگ به
بنسار این از حالا
برای آماده نمودن
در سمت آسیای میا
واختلال روز بر
چین (نارین ق)
در شهرهای (تاش)
روس نبوده است
جنگ بادوات چین
در میان سیریا و
دو نفر از کومیت
رفقای خود را بح
بهریک اعضای
گشته شده دیگری
بموجب خط
رومانیا رسیده است
در میان حکومتین
پاره اشکالات دیگر
از جمله در (وارنه)
از مال بکنفرانس
از ادای آن ابابوا
بجاکه ومرافه
ملاحظه که داش
پوشیده رعیت
خود باز داشته
محکوم نموده فر
مذکور در طرف
موجود رعیت
خواهد شد .
بنابر این مو
اظهار نظم و
الیه خواسته است
نماید مأمورین
نمودن اموال مو

بهمین ملاحظات اروپا این بار نیز از سرایت آتش جنگ جهانی باید . لکن هنوز آتش بازی در میان است .

بموجب خبرهایی که از پترسبورگ رسیده است اعلا حضرت امپراتور روس در این نزدیکی از پترسبورگ به (لیوادی) عزیمت خواهد نمود . بنا بر این از حالا بعضی مامورین معیت امپراتوری برای آماده نمودن اسباب و لوازم با تجار رفته اند . در سمت آسیای میانی بر ضد دولت روس علامت شورش و اختلال روز بروز درازدیدار بوده است . قشون چین (نارین قلعه) را ضبط نموده است . در شهرهای (تاشکند) و مرقند چندان قشون روس نبوده است . دولت روس بملاحظه وقوع جنگ بادوات چین برای ساختن خطوط تلگراف در میان سیریا و ترکستان دستور العمل داده است . دو نفر از کومیت فساد (هوجبهیک) جاسومی نموده رفقای خود را بمحکومت نشان داده بودند . بنا بر این بصریک اعضای کومیت مذکور یکی از آن دو نفر کشته شده دیگری را زخم مهلکی زده اند .

بموجب خبرهایی که از بکرش مقر حکومت رومانی رسیده است علاوه بر اختلافاتی که از سابق در میان حکومتین رومانی و بلغارستان برقرار بود باره اشکالات دیگر نیز بتازه کی ظهور نموده است . از جمله در (وارنه) بکنفر بلغار میاغ بسیاری از مال بکنفر تاجر رعیت رومانی بدمه خود گرفته از ادای آن ابواب متاع میبوده است تا آنکه کار بجا که ومرافه کسبیده بحکمه بلغارستان هر ملاحظه که داشته است چشم از احقاق حق پوشیده رعیت رومانی را علاوه بر آنکه از حق خود باز داشته بدادن مبلغی نیز بنام تضمینات محکوم نموده قرار داده است که هرگاه تضمینات مذکور در ظرف مدت معینی داده نشود اموال موجود رعیت رومانی ضبط و بزر حجراورده خواهد شد .

بنابر این مومی الیه به قونسل رومانی مقیم وارنه اظهار نظر و دادخواهی نموده تا قونسل مومی الیه خواسته است در این باب بمذاکرات اقدام نماید مامورین بلغار باستناد انقضای وعده ضبط نمودن اموال مومی الیه برخواسته قونسل رومانی

ناچار از مراتب بحکومت مشوعه خود اطلاع داده از جانب اداره خارجی رومانی بمأمور پولیتیک خودشان مقیم (صوفیه) مقر حکومت بلغارستان دستور العمل داده می شود که بلاواسطه بحکمران بلغارستان مراجعت و حمایت رعیت رومانی را سپارش نماید . ولی از جانب حکومت بلغارستان تاکنون جواب کافی در این باب داده نشده تاخیر وعدم جواب حکومت بلغار موجب تأسف و اندامت در بار رومانی گردیده مأمور پولیتیک خودشانرا از صوفیه برای مذاکره و تحقیق این فقره به بکرش احضار نموده پس از مذاکرات قرارداد شده است که یک قطعه (اولتیوم) از جانب حکومت رومانی بصوفیه فرستاده شده ضمنا اظهار کرده شود که هرگاه تمدت سه روز جواب کاغذ حکومت مشارالیه داده نشود همه املاک و اموال رعیت بلغار که در خاک رومانی است ضبط و مصادره خواهد شد .

(وقت)

کاغذ از ساوجبلاغ

(اداه الحقی شیء مما یحب) شکر هر نعمت سبب دوام و بقای اوست . نامه و توفیقات (اختر) از وقتی که طالع گردیده است گذشته از استکمال قواعد دینی و دوات موجب فوائد ملک و ملت هم شده است . آثار و علامات غریب در عالم انسانیت ظاهر نموده است چنانکه هنوز سال ششم طلوع اختر است در این قلیل زمان هر ساعت و دقیقه از مندرجات حقیقت آیات آن در جمیع ذرات و ذی شمس و آگاهی و ترقی حاصل گردیده است . و استدلالات صریح در این مطلب حاضر . ولی نوشتن همه آنها موجب تطویل کلام گردیده از اصل مقصود بیگانه و دور خواهیم افتاد . زیرا که میخواهیم در مقام آزادی مطلبی که استماع آن خالی از منافع عمومی نیست نوشته بداره محترمه اختر که بمجموعه نقطه دوائر عالم ممکن است بفرستیم و ضمنا در خصوص ثبت نمودن این معروضه را در صفحه اختر کرامی استدعا نمودم که نتیجه کلمه اول را بنماید .

وضع سرحد (ساوجبلاغ) مگری چندسال بود بواسطه بی بالائی حکام پیش خارج از قاعده و بی نظم شده بود . از بسیاری قطاع الطریق

طریق و شوارع را بمجموعه امنیت باقی نمانده بود . علی الخصوص حدود قحط و کرانی هم من بد رعیت و موجب خرابی مملکت و تفرقه رعیت گردیده روز بروز آثار اغتشاش و آشوب و سرقت و برانگنده کی درازدیدار بود . پس از آنکه از وضع و حالت حالیه این حدود اولیای دولت جاوید آیت ایران بمحضتر گردیدند محقق شد که کلبه این وقوعات از عدم مراقبت و بی مبالائی حکام سلف بوده است . لهذا حضرت اشرف اجدار رفع والا ولیعهد کردون مهندس دوات علیه محض از راه رأفت و مهر بانی و بملاحظه دقائغ رعیت پروری و مملکت داری نواب امیرزاده آزاد لطفعلی خان سرکشکیچی باشی آستان مبارک خود را که خلف رضوان حاجگاه طماسب میرزای قاجار و ملقب بمؤید الدوله و از چاکران مجرب و مذهب و کار آزموده است بحکومت این حدود منتخب و مرفراز داشته بجهت نگاهداری امنیت و آسایش اهالی بابتولامأمور و روانه فرموده اند . اکنون قریب دو ماه است که وارد اینولا شده اند بمحمداه از حسن مراقبت و اهتمام ایشان عموم رعیت در تحت امنیت و فراغت بوده در کمال آسودگی مشغول کار و کسب خود گردیده بدعای بقای عمر و شوکت اعلا حضرت اقدس پادشاهی رطب اللسان شده در وضع طریق و شوارع نیز امنیت کامل حاصل آمده قحط و غلا هم زوی بتخفیف گذاشته است . چون بعضی وقایع و حوادث سرحدیه که اندک نوظهور و خرق عادت واقع می شود شیوع آن لازم و مجایز خواهد بود لهذا اداره محترمه اختررا زحمت عرض میدهد که در موقع خود این معروضات را ثبت صحایف کرامی خود نمایند .

(امضا)

(ابوالقاسم)

اخبار نامها میگویند . اعلا حضرت پادشاه یونان از لندن به (کونینهاک) رفته باقر با و متعلقات و خوشاوندان خودشان ملاقات نموده پس از آن به پترسبورگ عزیمت و از آنجا بمراهی زن خودشان که از چندی باینطرف در پترسبورگ است به بر این مراجعت کرده بصریک از اعضای کونفرانس بلاواسطه اظهار تشکر نموده از آنجا ایاتی روانه خواهند کردید .

بیشتر نوشته بودیم در مادرید (پای تخت اسپانیا) در باب نگاهداری حقوق موسویان مجلس کونفرانس مریکب از اوورین دولت های اروپا منعقد شده است . بموجب اطلاعات اخبارنا های اروپا اعضای کونفرانس مذکور در تاریخ ۲۴ ماه ژوئن فرنگی در حالتیکه مریکب دولت فلس (مغرب) حضور نداشته است یک مجلس خصوصی ترتیب داده در خصوص آزادی مذاهب و ادیان نوشته شدن اخطارنامه را بطور قطعی قراردادند . در اخطارنامه مذکور یادآوری شده است که بعد از این در باره موسویان خطه فلس باید پیش از پیش بطورهای لائق انصافیت رفتار کرده شود . مضمون و مندرجات اخطارنامه مذکور در اجتماع رسمی آینده مجلس کونفرانس بنام یازده نفر از دولتهای اروپا مریکب دولت فلس اظهار کرده خواهد شد .

(مسیو ژوره) امبرالمی برقراری احکام عهد قدیمه را در میان دولت فلس و بعضی دولتهای دیگر خصوصاً دولت فرانسه را بجهتی مدافعه نموده است .

لهذا بملاحظه اینکه بدون وقوع اشکالاتی مذاکرات مجلس کونفرانس بخوبی ختام یافته است مجلس مذکور شایسته تبریک بوده است .

امیرالمذاهب مشارالیه وضع متمای اندر فی فلس و منافع تجارت آنجا ها را بکنان بکنان یاد نموده اعضای مجلس را بنگاهداری منافع مذکور دعوت نموده در باب اجرای تجارت با مالک فلس بیانات مؤثر اظهار داشته است .

قراردادی که در مجلس مذکور برضده معاهدات حاضر در میان دولت فلس و سایر دولتها داده شده است عبارت از مواد ذیل است .

اولاً تجارت و دلاله او سایر تبعه خارجه که در مالک فلس اقامت دارند مقدار رسوماتی را که بعد از این در میان قوتسللهای دولتهای اروپا و حکومت فلس بر وجه قرارداد معین خواهد شد در وقت وزمان معین مقدار معلوم را بحکومت فلس اعطاس خواهد نمود .

ثانیاً هرگاه یکی از رعیت های فلس یا اروپا برفته در آنجا ترک تبعیت فلس نموده بدون رخصت دولت فلس داخل تبعیت دولت دیگر گردد در صورتیکه دوباره بمالک فلس بتصور اقامت دائمی برگردد تابعیت اینگونه اشخاص بمنزله کالیم یکن بوده غایت آخری امان از درجه اعتبار ساقط و مانند رعیت فلس درباره آنها رفتار خواهد شد .

بجز از همین دو فقره سایر احکام عهد قدیمه مریکب الاجرا و برقرار مانده این فقرات در مجلس کونفرانس پذیرفته شد همین معاهده سیاسی از جانب مجلس نوشته شده هفته آینده بطور قطعی امضا و مجلس تمطیل خواهد نمود .

(ارناوستان و یونان و قرقه مطاغ)

اخبارنامه (کورسپوندانس دوپست) مقاله بعنوان فوق نوشته شده میگوید .

کونفرانس بر این بموجب تکلیف فرانسه بنام تصحیح حدود بوا گذار نمودن قطعه مهمور و مثبت و محکمی را از مالک عثمانی بیونان قرارداد داده است .

یونانستان بجز در بحر یک خانه کارآگاهانی که در برلین اجتماع نموده اند . واقع (بانیه) و (الیپ) و (تسالیا) و (لاریا) را مالک خواهد شد . بدین حساب بقدر چهل هزار کیلومتر مربع اراضی و هشتصد هزار نفوس بیونانستان واگذار خواهد گردید .

یونانستان تا کنون دارای هشتاد و یک هزار کیلومتر اراضی و یک میلیون و دو صد هزار نفوس اهالی و قوت لشکریش عبارت از ده هزار نفر بود حال بمناسبت این توسعه مالک دارای چهل هزار لشکر نظامی خواهد بود . هرگاه از اراضی تازه هم سر باز بگردد آنوقت علاوه بر یکصد هزار نفر لشکر احتیاطی شصت هزار قشون نظامی نیز خواهد داشت . ولی یونانستان قرارداد کونفرانس را خود نمیتواند بوقع اجرا بیاورد . ارناوستان دارای سی هزار کیلومتر اراضی مربع و سی هزار نفر قشون شجاع و دلیر است و با این قوت قشون یونان و قرقه مطاغ را مقابله خواهند نمود . در صورتیکه یونانها و ارناو و قرقه مطاغها با هم دیگر مقابله نموده دست و گریبان بشوند تخمیناً بقدر دو بیست هزار نفر در (شبه جزیره بلکان) با هم دیگر مصاف داده بازار خوزری را رواج خواهند داد . آبا کارآگاهان اروپا و کونفرانس کنندگان بر این وقوع اینگونه خوزری را تصور نموده اند بانه ؟ عجیباً اروپا امیدواری دارد بر اینکه دولت عثمانی بخاطر اجرای قرارداد کونفرانس در نزد این اهالی مسلح توسط تواند نمود! در حالیکه همچنان بلغارستان و بلغاریان سمت سلاویک و روم ابل شرقی برای اتحاد و الحاق روم ابل شرقی بلغارستان هر روز بیشتر شده موجب شغله عده برای باعالی می شود آیا با این وضع دولت

عثمانی ممکن است که فرصت حاصل نموده برای تسکین همچنان ارناو و استان اقدامات بکار ببرد .

از روش وضع حاضر چنین معلوم می شود که دولت اوستریا - بلغارستان را از وضع این یولینیک در آخر ندمات حاصل آید . زیرا نتیجه کونفرانس بر این بوجهی موافق منافع اوستریا دیده نمی شود .

دولت روس پس از عهدنامه ایستفانوس پوسته بکمال کارآگاهی اروپا را اغفال میکند . ولی از سیاحت پرنس میلان حکمران صربستان بوین چنین استفاد می شود که حکومت صربستان از اتفاق روس بربار شده است .

هرگاه صربستان با اتفاق دولت اوستریا مایل بشود دولت اوستریا با اتفاق صربستان آسایش و امنیت (شبه جزیره بلکان) را نگاهداری تواند نمود . در هر حال وقوع جنگ تازه را که کونفرانس بر این سبب شده است دولت اوستریا بر خست اروپا منع تواند نمود .

اهمیت جنگ در بین چین و روس

اخبارنامه های نظامی المان میگویند . اهمیت عسکری جنگی که در این اواخر در میان دولت چین و روس بوقوع رسیده است بیشتر از اهمیت سیلیسی آن است و در این باب بطور رهائی مفصل افکار خودشانرا بیان میکنند .

بروایت اخبارنامه های مذکور اگر چه دولت چین از چندین باینطرف بعضی از صاحب منصبان انگلیس و فرانسه را برای تعلیم قشون چین و تغییر وضع قدم آنان بچین دعوت نموده اقدامات بکار می برد که قشون چین را مانند قشون اروپا مشق و تعلیم داده بوضع آنها آورده شود ولی تا کنون تعلیم وضع اروپا در قشون چین تنها مخصوص بیای تخت و بعضی از سواحل عمده چین است وضع عساکر چین که در مرزهای سمت حدود آسیای میانی است همچنان بسک و اسلوب قدیم چین است هیچ تغییری در وضع آنها راه نیافته است . لهذا این نخستین جنگ خواهد شد که وضع قدم لشکر کشی آسیا بایک جدید لشکر آرای اروپا متغایل خواهد گردید .

در خطه چین خدمت سربازی بکثرت در میان

مسلمانان تعمیر یا
چین که در سر
چین است .
دشواری و به
نیست راه ارا
راهها موجب
کارآگاهی
نا کواری بطا
چنانکه هر قدر
و هر نقطه را
استحکامات
خودشان را و
دشمن قراولها
لشکر دشمن اط
اردوی خود
نموده از هجوم
سرعت
شد نه از جهت
برای این است
این سفر را
تدارکات و لو
اروپا از تدا
نداشته است
چین بجانب
ترسید نه از
جناب رب الار
ثری می کشاند
اختر و ملک
می نشاند
و هر گرانند
و عبارات رنگ
عبرت میبرد
واضطراب حا
حاجب دیدار
در عروق
بسر بردیم و
مارا یکدم ط
افتاد و تلامط
که بعد از تلاطم
افتاده و از فر

مسلیمانان تعمیر یافته است خصوصاً بسیاری از لشکر بان
چین که در سرحد آسیای میانی است از اهالی اسلام
چین است . وضع سوق الجیش در چین بغایت
دشواری و بطائت است زیرا علاوه بر اینکه راه آهن
نیست راه ارابه و حیوان نیز مفقود است ناهمواری
راهها موجب تاخیر و بطی لشکر کشی است . ولی
کار آگاهی لشکر بان چین در باب تعبیه الجیش نتایج
ناگوار بطائت سوق الجیش را رفع می تواند نمود .
چنانکه هر قدر که عساکر مذکور پیش بر وند
و هر نقطه را که منزل نمایند فی الفور در آنجاها
استحکامات ساخته سیه بندی می کنند و چاه های
خودشان را موافق وضع تعبیه برافراشته باردوی
دشمن قراولهای سواره فرستاده از وضع و مقدار
لشکر دشمن اطلاع کامل حاصل می نمایند و در حرارت
اردوی خودشان بکمال دقت و هوشیاری حرکت
نموده از هجوم دشمن چندان اندیشناک نمی شوند .

سرعت حرکات لشکر چین که در این سفر دیده
شد نه از جهت تمامی فنون سوق الجیش است بل
برای این است که دولت چین خیلی پیش از این اراده
این سفر را داشته و مدت ها بوده است که تعبیه
تدارکات و لوازم آن اشتغال منبوده است نهایت
اروپا از تدارکات چین پیش از وقت اطلاع
نداشته است . و هیچ شبهه نیست که پیش رفتن فئون
چین بجناب خود قد از بسیاری اسباب و لوازم سفر

از ترجمه کتابه تملک

ترسید نه از امواج و بخارا کرد در فعر دریا باشی
جناب رب الارباب چون بخواند بید قدرت بر اوج
ثریای کنایت و اگر در بساط فلک هم نشین
اختر و ملک کردی چون براند بر بساط خاک
می نشاندت هر گرا خواند در بهشت مخلد کند
و هر گرا اند در دوزخ معذب و من این الفاظ شیرین
و عبارات رنگین وی را شنیده به بحر تعبیر فرو رفته
عبثت می بردم و تسلی می گرفتم ولی از کثرت بیم
و اضطراب حالت رد جواب نداشتم پس برده ظلمت
حاجب دیدار یکدیگر آمد و از شدت سرما خون
در عروق فسرده آنشب را به نیم خوابی
بسر بردیم و نیدانستیم دلیل طوفان مهار کشتی
مارا یکدم طرف کشیده عاقبت باد از آن شدت
افتاد و تلاطم دریا اندک فرو نشست مانند کسی
که بعد از تلاش بسیار با سزاحت نشنید و از کاوش
افتاده و از فرط خستگی نفس زنده پس کوههای

ناشی شده است . ولی میتوان گفت هرگاه اردوی
چین از کوههای صعب المرور گذشته به بیابانهای
آسیای میانی پهن شده صاحب منصبان که سمت
سرداری فئون مسلم چین را دارند در هر جا
اهالی اسلام را از قتل و غارت خاطر جمعی بدهند
اهالی آنجاها در رسانیدن لوازم اردو و لشکر
چین اعانت نمایند و این اعانت درباره فئون چین
بدرجه که مانعین کرده ایم برسد در هر حال
بطائت سوق الجیش اردوی چین بسرعت فوق العاده
مبطل خواهد گردید . از حرکات حاضر لشکر
چین معلوم می شود که خیال پیش رفتن بجناب
غربی ترکستان ندارند بلکه میخواهند بسمت شمال
غربی پیش رفته قبائل (قیرقیز) ترکستان را نیز
بر ضد روس تحریک نمایند .

(ترجمان حقیقت)

تنبیحات لشکری انگلیس در هندوستان
اخبارنامه (اینوالد روس) به عنوان فوق
مقاله نوشته ضمناً اظهار داشته است که از جناب
دولت انگلیس در باره تنبیح عساکر هندوستان
یک مجلس عسکری ترتیب داده بصوابدید مجلس
مذکور در باره فئون هندوستان برقرار ذیل
تنبیحات بعمل آورده شده است .
قوت لشکری دولت انگلیس جهه عبارت

از چهار اردو بوده ابالتهای (بشکله) و (پنجاب)
و (بی) و (مدراس) برای اقامت اردوهای
مذکور مرکز قرارداد شده هر یک از اردوی
چهارگانه در هر یک از این چهار ایالت که اقامت
دارد بنام آن ایالت نام برده خواهد شد .

همه اردوهای مذکور در زیر ریاست والی
هندوستان بوده والی مشارالیه سمت کومانندی
عمری اردوهای مذکور را خواهد داشت .
علاوه بر آن در هزار دو بکنفر کومانندان اول نیز
خواهد بود . قاعده اخراج و تفریق لشکر نیز
بکلی لغو شده اجزای مرکب هر یک از اردوها نیز
در اطراف مرکز اردو اقامت خواهند نمود .

وضع و مقدار عساکر پیاده بومی هندوستان
را هیچ تغییر داده نشده است بنابراین مقدار
هر فوج از عساکر بومی کافی السابق عبارت
از نصد و دوازده نفر و هر یک فوج بهشت دسته
منقسم می شود .

افواج سواره نیز هر یک عبارت از چهار دسته
و هر دسته یکصد و پنجاه نفر است . ولی برای
هر یک دسته دو نفر صاحب منصب انگلیس
افزوده شده است .

مقدار افواج فئون سواره انگلیس هم عبارت
از نصد و هشتاد و شش نفر و هر فوج پیاده دارای
یک هزار و چهل و چهار نفر است .

امواج منهدم کشته علامتی از آنها مانند نشانه
شیرازی که در صحرا بماند باز ماند لاجرم در بان صبح
در ریجه مشرق را بر رخ آفتاب عالم تاب کشود
و کونه افق از کلک کونه شفق رنگین شده کواعب
کواکب که در پس برده ابر مستور بودند برقع
از رخ فرو هشته باز از شرم عارض نور عروس
خاوری منواری کشند و برید صبا زده هوای خوش
و روزگار مساعدا را بگوش ما رسانید پس از دور
خشکی نمودار شد اندک اندک نزدیک شدیم کم کم امید
حیات در دل من حاصل آمد لیکن از رفقا و همراهان
کسرا نیدیم از قرینه و قیاس استنباط کردیم که بیم
و هراس جلادت ایشان را کاسته در پی چاره
جویی و استخلاص خود برخواستیم کشتی حیانشان
غربی بحر عدم گردیده با کشتی در آن مقام بدر یافرو
رفته اند چون نزدیک بکنار شدیم تلاطم دریا
و تصادم امواج شیشه حیات مارا رو بر سنگهای کران
می بردولی مانبر بلطایف الحیل سر آن ستون را

بردم سینه کهاداده تخته باره وجود را از کردار
آخونده نجات میدادیم (منظور آن تخته را چنان گاه
می فرمود که کفتی ناخدای ماهری سکان کشتی را
تا اینکه اطعمه امواج و صدمه سینه کهارا از خود
دفع کرده بساحل سهل و محفوظی رسیدیم و بنبروی
شناوری بروی ریک تری بالآمدیم که در آنجا ای رب
النوع بز کوار ابواب ملاحظت و مهر بانی بر چهره
احوال ما کشاده بساط محبت و مهر بانی افکندی
فصل هفتم در بیان اظهار حیرت و مسرت
(کالپسو) از شنیدن وقایع تملک و شرح نیرنگ بازی
کالپسو - و برای نگاه داشتن تملک در جزیره خود
بواسطه عشق و هوس و در بیان محافظت مشور
تملک را از متکبران رب النوع (و کیدون) که
(وینس) بمعاونت او آورده بود . و در بیان
عشق بازی تملک و (اکاریز) و طغیان رشک کالپسو
و غضب نمودنش بر آن دو عاشق و سوگندیاد
گردش ذباب (تبیس) که تملک را از جزیره خود

قوت توخانه انکلیس در هندوستان که پوسته
آماده و حاضر جنگ است عبارت از سه باری توپ
سواره و سه باری توپ صحرا و هفت باری توپ
کوهی و سه باری توپ محاصره است .

لشکر سواره انکلیس در هندوستان چهار پنج
تیپ بوده دارای دو هزار و نه صد و سی نفر
سواره است . لشکر پیاده انکلیس هم شانزده
تیپ و چهار عبارت از هجده هزار و هفتصد و نود
و دو نفر است .

افواج پیاده بومی هندوستان دارای چهل
تیپ و عبارت از سی و شش هزار و چهار صد و هشتاد
نفر است هرگاه عملیات استحکام و پل نیز بمقدار
قشون مذکور افزوده شود مجموع عساکر
هندوستان عبارت از پنجاه و پنج هزار نفر پیاده
و دوازده هزار و چهار صد نفر سواره
خواهد بود .

علاوه بر اینها قرار داده شده است که هشتصد
نفر دیگر برای قراول و مقدمه الجیش بودن تازه کی
ترتیب داده شود و نیز مقداری برای نگاهداری
گذرگاههای (خره دره) و (شترگردن) استخدام
خواهد کردید . متصور بوده است که تازه کی سه
دسته عملیات استحکام و دودسته برای پل بندی
ترتیب داده آید .

بیرون کند و تسلی دادن (کیدون) برکاپو
و باز داشتن او و سوزاندن کشتی که (منور)
ساخته بود . و در بیان سوزاندن (کیدون)
کشتی را بدستاری بریان درحین که منور تلک را
بسوی کشتی میکشید و خوشحال شدن تلک
از سوختن کشتی و بدربار افکندن منور تلک را
بعد از مشاهده این واقعه و همراهی کردنش با تلک
و رسانیدنش بفریب شناوری بکشتی دیگری
که در قریب آن جزیره انکر انداخته بود . و بعد چون
تلک لاک منور سرگذشت خود را برشته بیان کشید
همه حوریان که مانند پروانه بر سوخته دیده بر شمع
جالش دوخته بودند در کلامش را آویزه گوش
هوش نموده از روی شگفتی بر یکدیگر نظر کرده
میکشند این دو کس که در نزد خدا اینقدر عزیزند
آیا که و از کجا باشند . شکر تر از این وقایع کسی
نشیده پس را بس در فصاحت و عقل و شجاعت
کوی سبقت از پدر ز بوده است اینچنین چهار مهر

گذشته از این تاسیس بک قوت احتیاطی نیز
از لشکر یان سواره و پیاده مقرر گردیده است .
نفرات این قوت احتیاطی هم مرکب از افراد
افواج نظام و غیر نظام خواهد شد که پس از بیست
و یکسال خدمت عسکری داخل این قوت احتیاطی
خواهد شد . و هر فوج پیاده عساکر احتیاط
دو بیست نفر بوده جمع قوت مذکور عبارت از افزوده
هزار و دو بیست نفر خواهد گردید .

عساکر احتیاط را بالسویه در هر ماه چهار
روبی مواجب داده خواهد شد . قشون مذکور
در هر سال دودفعه برای تعلیم و مشق در مراکزهای
معین اجتماع نموده بتعلیم و مشق خواهند پرداخت .

از نفرات سپاهی و نظام با افرادی که از بیست
الی سی و دو سال خدمت عسکری نموده اند نیز
قوتی بنام (قسم دوم احتیاط) ترتیب داده
خواهد شد و مقدار هر فوج آنها نیز سیصد نفر
و چهار عبارت از سی و یک هزار نفر خواهد گردید .
این قسم دوم عساکر احتیاط در حین لزوم بزر
سلاح آورده خواهد شد .

مقدار عساکر سواره احتیاط هم عبارت
از شش هزار نفر است . بموجب این تدریقات تازه
از مقدار بودجه مخارج عسکری هندوستان نسبت
بسوابی یک میلیون و دو بیست و پنجاه هزار ایرای
انکلیس کاسته شده است .

آیین و حسن روز افزون گردیده و آنچنان وقار
و بزرگی و لطف و خوبی که شنیده اگر نمیدانستیم
که فرزند بشر است هر آینه بجای (باکر)
با (مرکوز) با (آبلون) بزرگش میکردیم .
لکن آیا این منور که باشد که مرد ساده و عبوس
و متوسط الحالی بنظر میآید ولی چون بتردبکوی
رفته و بنظر دقت نظرش کنی علامتی از وجعش
ظاهر است که فوق مراتب بشریت است .
کالبد و از شنیدن این سخنان بر اضطراب و تشویش
خویش افزوده پوشیدن نمیتوانست و نظرش
از روی اضطراب گاهی بطرف تلک میگرفت
و گاهی بسوی منور و از ملاحظه ایشان دیده
بر میگرفت و زمانی میخواست تلک شرح مفصل
وقایع خود را از سر گیرد و باز دفعتا مانع میشد .
عاقبت از آتش عشق و اضطراب بی تاب شده
بسان سپید برجست و تلک را با خود برده در میان
درختان خلوتی جست و لطایف الحبل برای تحقیق

اعمال

نظامنامه جمعیت حسینیه که در نسخهای پیش
متفرقا نوشته شده بود از جانب انجمن حسینیه بخط
نستعلیق بسیار خوب جداگانه طبع شده بمهر رسمی
انجمن مهور است هر کس از اعضای دائمی جمعیت
که باید یک نسخه داشته باشد طالب بوده باشد اداره
اختر مراجعت نماید .

(علاج زخم و آسیب سگ دیوانه)

هرگاه خدایکرده کسی را سگ دیوانه گرفته
زخم دار نماید با جزاخانه ملتبادی که در (چهماقچیلر
یوقوشی) واقع است مراجعت نماید که در طرف
اندک مدتی بحولاه تعالی مداوات خواهد شد .
اگر چه تا کنون طبیبها در علاج این آسیب اظهار
عجز و درماندگی داشتند ولی اینتر و زها بواسطه
شخصی این علاج بسیار مجرب با جزاخانه مذکور
آورده شده است محض ملاحظه خدمت به سالم
انسانیت و نافع بنوع بشر علاج مذکور در آن
اجزاخانه بقیث بسیار نازلی فروخته می شود
و برای اطلاع همکنان بااعلان مطلب مبادرت
کردید .

ظاهر

احوال متور از هر طرف سخنها رانده افشونها
برخواند تا بفهمد که منور شخصی است روحانی در
هیکل جسمانی یا خود هبولانی است در کمال مرتبه
انسانی چون تلک از حقیقت و باطن منور بی خبر
بود از روی بجزاز و صورت ظاهر او سخن میگفت
زیرا که چون (منبر) برای دلالت او بر اه حق
و محافظت او از طریق باطل و ضلالت و کراهی
در صورت منور با و همراه آمد بواسطه جوانی
و عدم استعداد او نور تجلی خود را در نقاب مادی
و در حجاب اخشی فرو پوشیده علاوه بر این
منظورش آزمایش بود تا بواسطه شداید عظیم
و مخاطرات جسمی بمحک امتحانش زند اگر تلک
میدانست که منبروش یار است و عقل آتش
مددکار هر آینه بهم و وحشت را در دل او راه
نمینمود . و هو و هوس تنی در نمیداد
و بفرصه مهالک مردانه پای می نهاد .
(باقی دارد)

مطرحه و
در راسته باعالم
در کارهای
و جوع میشد
اسامی و کلاهی
گاهی در صغیر
روز چهارشنبه
۲ تموز روز

این نامه
روز

از آن
نام اتی میکو
بر این روز با
عثمانی و یونان
(مسیو)
در بر این بود
بر کت

از لند
بوجب تلک
(جزال بوکر)
نهیست را در
از پا
عفو عمومی کرد
امروز در مج
عفو عمومی پیش
کرده خواهد
با اینکه
مجلس اعیان
نامهایی که هو
لا یحده مذکور
شد

از
مرخص یونان
اظهار داشته
کو نفرانس

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و تکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۶ شعبان سنه ۱۲۹۷
 ۲ تموز رومی و ۱۴ ماه ژولیه ۱۸۸۰

تعمیرت بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ یاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 رونوشتات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبضون نخواهد شد .

تکرارها

از اتق ۲۹ رجب اخبارنامه (اورا)
 نام اتی میکوبد . قرار داد مجلس کونفرانس
 برلین روز پانزدهم و پانزدهم ژولیه فرنیکی بدولتین
 عثمانی و یونان تبلیغ کرده خواهد شد .

(مسبو برائیل) مأمور مخصوص یونان که
 در برلین بود در دهم ماه تموز باقی خواهند
 برکت .

از لندن ایضا اخبارنامه (دبلی تلگراف)
 بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میکوبد . قائل
 (جنرال بوکین) اسامی بزرگان و معتبران گروه
 نهلیست را در نزد حکومت روس اقرار نموده است .

از پاریس ایضا لایحه که در باب
 عفو عمومی گروه (کومونست) نوشته شده بود
 امروز در مجلس مبعوثان پذیرفته شد . فقره
 عفو عمومی پیش از چهاردهم ماه ژولیه فرنیکی اعلان
 کرده خواهد شد .

با اینکه روز جمعه گذشته این لایحه از جانب
 مجلس اعیان فرانسه مردود شده بود باز اخبار
 نامهایی که هواخواه عفو عمومی هستند میکوبند
 لایحه مذکور در مجلس اعیان نیز پذیرفته خواهد
 شد .

از برلین ایضا (مسبو برائیل)
 مرخص یونان پیش از آنکه از برلین حرکت نماید
 اظهار داشته است که دولت یونان درباره قرارداد
 کونفرانس بکمال صبر و اتق رفتار نموده متظر

دستور العمل و حرکات اروپ خواهد شد . بدون
 اطلاع اروپ حدود قدیم را تجاوز نخواهد نمود .

از لندن سلخ رجب در مجلس مبعوثان
 مسبو کلادستون در جواب سؤال (سیردروموند وولف)
 گفته است که پولیتیک انکلیس عبارت از این است
 که بقدر ممکن در باب اجرای تمامی احکام عهدنامه
 برلین با دولت های بزرگ اتفاق و همراهی نماید .

نیز اظهار داشته است که قرارداد مجلس
 کونفرانس هنوز بدولت عثمانی تبلیغ نشده است .
 هرگاه دولتها در این باب بطور صحیح اتفاق
 نمایند از جانب باغالی در مقابل خواهش ایشان
 بطور عاقلانه و مآل اندیشی رفتار کرده خواهد شد .
 اینکه میکوبند از جانب باغالی احتمال هست
 در مقابل خواهش اروپ ممانعت و مخالفت کرده
 شود مظنون است که اصل نداشته باشد .

از لندن ۱ شعبان لایحه که در باره
 تضمینات ممالک ایالت (ایرلند) نوشته شده بود
 در مجلس مبعوثان موجب ممانعت افکار گردیده
 است . مسبولاندسوس مستشار داخلیه انکلیس
 بجهت وقوع همین ممانعت افکار از ماموریت خود
 استعفا نموده است .

از پترسبورگ ایضا مصلحتگذار
 دولت چین مقیم پترسبورگ بموجب دستور العملی
 که از سفیر دولت مشارالیها مقیم لندن گرفته است
 حکومت روس را بطور رسمی خاطر جمعی داده
 است که دولت چین نه بر ضد دولت روس و نه بدولت
 دیگری اعلان جنگ نموده است و نخواهد نمود .

مصلحتگذار مومی الیه شایعه را که در باب

تجاوزاتشکر چین محدود روس شیوع یافته است
 بطور قطعی تکذیب نموده است .

بطور موقوت روایت می شود (شانکور) نام
 سفیر چین که پیشتر بتناهی امضای عهدنامه
 (لیو ادیا) حکم قتل در باره او داده شده بود
 از جانب خاقان چین دوباره مورد عفو گردیده
 است .

از پترسبورگ ۲ شعبان از جانب سفیر
 چین بسفرای دولت های بزرگ مقیم پترسبورگ
 یک مهمانی داده شده است . ولی در مجلس
 مذکور از مامورین روس هیچ کس مدعوت نشده
 بوده است .

از پاریس ایضا امروز لایحه عفو
 عمومی را موافق شرائطی که در مجلس اعیان
 پذیرفته شده بود مجلس مبعوثان نیز بهمان شرائط
 قبول و تصدیق نموده است .

از لندن ایضا مسبو کلادستون
 در اطلاق عمومی مجلس مبعوثان در جواب سؤال
 (سیردروموند وولف) اظهار داشته است که
 هنوز کاغذ قرارداد مجلس کونفرانس برلین
 از جانب دولت های بزرگ بدولت عثمانی تبلیغ نشده
 است . با اینکه حکومت انکلیس میخواهد که بقدر
 ممکن زودترین وجهی از کیفیت قرارداد مذکور
 مجلس اطلاعات بدهد . نیز اقدامات بکار
 می برد که در اینگونه مسئله عمده و بسیار مهم اتفاق
 اروپ را خللی وارد نیابد .

از لندن ۴ شعبان (سیرچارلس دبلک)
 مستشار خارجیه انکلیستان در مجلس مبعوثان

در جواب (سیر در موندو وولف) اظهار داشته است که حکومت بلغارستان اجرای حرکتی را برای اتحاد کردن با حکومت روم ایللی شرقی هرگز آرزومند نشده است. باینکه حکومت بلغارستان اکنون را در خیال وقوع اتحاد روم ایللی شرقی نیست باز بموجب خبرهایی که از صوفیه میرسد هنوز داوطلبان و صاحب منصبان روس دسته دسته بلغارستان وارد میشده اند.

از اماعلیه ۳ شعبان از یکم ماه رولیه فرنگی نادم ماه مذکور از قنالی سویش پنجاه و یک فروند کشتی گذشته مبلغ یک ملیون و هشتاد هزار فرانک از کشتیهای مذکور رسم مرور گرفته شده است.

توجیحات

وزارت جلیله جنک بجناب حسین پاشا ریاست ارکان جنک بجناب علی نفلای پاشای فریق

مشیری اردوی خاصه همایون بمعهده جناب اماعیل پاشا توجیه فرموده شده است.

اختر

جناب اماعیل پاشا از جمله کوماندانهای مستعد و کار آگاه دولت علیه عثمانی است پاشای مشارالیه بانضمام غیرت دینی شجاعت فطری را نیز دارا است. در جنک آخری در سمت ارض روم وقارص مورد خدمات فوق العاده گردیده در جنکهای متعدد مظهر فتح و فیروزی شده بود. لهذا تعیین جناب پاشای مشارالیه باین مأموریت عمده محض از آثار و درشناسی اعلا حضرت اقدس پادشاهی است. این است که جناب مشارالیه را بجهت توجیه این منصب جلیل تبریک نموده ضمنا توفیقابی ایشانرا در خدمات موکوله خودشان از خدای بخواهیم.

بعهده جناب دولتآب حسین پاشا وزیر جنک رتبه سامیه مشیری

بجناب دولتآب علی نفلای پاشا رئیس ارکان جنک نیز رتبه سامیه مشیری توجیه فرموده شده است.

داخلیه

روز یکشنبه گذشته بمناسبت بودن جناب مستطاب افخم رئیس وکلا و جنابان وزرای داخلیه و خارجیه و مالیه و جنگ در مابین همایون ملوکانه مجلس مخصوص وکلا بحضور سایر وکلای فحلام در زیر بابت جناب مستطاب شیخ الاسلام منعقد شده بمذاکرات لازم پرداخته شده است.

سعادتآبان باکر پاشا و سعید پاشا و سلیمان پاشا که مأمور تحقیق و رسیدگی وضع اناطولی شده بودند با رضوم وارد شده اند.

فضیلت مآب علی حیدر افندی که پیشتر از جناب دولت علیه برای تحقیق وضع ولایت روم ایللی شرقی مأمور شده بود خدمت خود را بانجام رسانیده در باب نتیجه تحقیقات و اطلاعات خود یک قطعه لایحه نوشته است. از قراریکه اطلاع حاصل نموده اینروزها مومی الیه لایحه مذکور را بیامالی تقدیم خواهد نمود.

اینروزها از سمت باطوم و کرچستان بقدر هفت هزار نفر مهاجرین اسلام بقصبریزه وارد شده مراتب از جناب متصرف لازستان بواسطه تلگراف یوالی طربزون اشعار و از جناب والی مشارالیه کیفیت نیز بواسطه تلگراف بریاست انجمن اعانه مهاجرین اطلاع و فرستادن چند فروند واپور برای نقل مهاجرین مذکور خواهرش شده است. بنا بر این از جناب جناب مستطاب رئیس وکلا بوزارت بحریه دستور العمل داده شده است که بزودترین وجهی مقدار کافی واپور با آنجا فرستاده شود.

وقت

دیروز مجلس مخصوص وکلا در بابعالی منعقد شده در اثنای مذاکرات سفیر دولت روس برای ملاقات با جناب وزیر خارجه بیامالی آمده وزیر مشارالیه از مجلس بیرون آمده با سفیر مشارالیه ملاقات نموده است. در این اثنا از جناب مابین همایون یک نفر واپور (اجودان حضور) بیامالی

رسیده جناب مستطاب رئیس وکلا و جناب جودت پاشا وزیر عدلیه را بمابین احضار و وزیر خارجه را نیز خبر داده است که بعد از اتمام مذاکرات با جناب سفیر ایشان نیز بمابین همایون عزیمت نمایند.

مصاحبت سفیر مشارالیه با جناب وزیر خارجه تا دو ساعت و نیم طول کشیده است. از این ملاقات نامنکام و امتداد مدت مصاحبت معلوم می شود که ملاقات و مذاکره قیامین خیلی اهمیت داشته است. در تاتی در خصوص این ملاقات هر گونه اطلاعات حاصل نمودیم خواهیم نوشت.

وقت

مسیو ویلسون که سمت قونسلیگری عموم اناطولی را از جناب دولت انگلیس دارد بموجب دستور العمل دولت مشارالیه پیش از عزیمت نمودن بمحل مأموریت خود مأمور شده است که برای تحقیق وضع ولایت روم ایللی شرقی با نصفجات عزیمت نماید لهذا مومی الیه بهمراهی (مسیو بلوک) نام از ترجمانهای سفارتخانه انگلیس بقلیه و از آنجا پاره جاهای عمده روم ایللی شرقی را سیاحت و سپس از اكمال تحقیقات خود بدر سعادت خواهد برگشت.

اخبارنامه (فاردو بوسفور) میگوید که باینکه اینروزها قیمت آرد و کندم خیلی تنزل نموده است باز قیمت نان بهمان قرار سابق است و هیچ تنزل نموده است. حال آنکه هرگاه قیمت امروزی کندم حساب کرده شود باید وقیه نان بهفتاد و پنج پاره (یعنی هفت تاهی و نیم بول ایران) فروخته شود امیدواریم که از جناب امانت بهبه شهر بموجب همین یادآوری در باب تنزیل قیمت نان بخجازهات تنبهاات مؤکد و اوامر مؤثر داده آید.

اختر

چه خوب بودی که اصناف خباز چنانکه بجزئی ترقی قیمت کندم برای ترقی دادن قیمت نان بدون فوت زمان با امانت شهر استعدا نامها داده فریادها بلند میکنند همچنان وقتیکه قیمت کندم تنزل میکنند باز عرض حال داده تنزل دادن بمنزله نان را نیز خودشان از امانت بهبه شهر خواهش نمایند!

کاغذ مشترک ذی نوشته شده مقرر بود بزرگ بیامالی تبلیغ اخبارنامه (فاردو) تاخیر تبلیغ کاغذ مسیو کوشن سفیر متبوعه خود در احتمال هست که تبلیغ کرده شود.

جناب اشرف پاشا که از چندی با ردوس شده بودند پادشاهی بدرسه گذشته با واپور وارد شده اند.

کتابهای که پیشتر بسنایک از آنجا برکشته در واپور مذکور بجهت مرخص اخبارنامه

قرطیخ دره یا جنک صحتی و صد نفر تلف شد

اخبارنامه خواهش اصلا وضع مالیه چند شده بود یک نفر اطلاعات کامل مامور مومی مخصوص بدای جناب صبحی پاشا

اخبارنامه از این کشیش رفته بامسیو ک پس از مصاحبت در باره بلغارستان (مسیو کوشن) بلغاریان تاکنون

کاغذ مشترك دولتها که در باب قرارداد کونفرانس نوشته شده مقرر بوده است که بواسطه سفرای دولتهای بزرگ با اعلیٰ تبليغ کرده شود هنوز تبليغ نشده است اخبارنامه (فاردو بوسفور) ميگويد . عده سبب تاخير تبليغ کاغذ مذکور اين است که هنوز بجانب مسيو کوشن سفير انگليس در ايتناب از جانب دولت متبوعه خود دستور العمل وارد نشده است . احتمال هست که تا روز جمعه آینده کاغذ مذکور تبليغ کرده شود .

جناب اشرف پاشای مشير و احد پاشا و صفيوت پاشا که از چندی باينطرف مأمور اقامت در جريره ردوس شده بودند بوجوب اراده سنيه اعلیٰ حضرت پادشاهی بدرسماعت احضار شده روز دوشنبه گذشته باوایور (واپولون) نام اوستریا بدرسماعت وارد شده اند .

کشتهای همایون (مخبر سرور) و (اثر جدید) که پيشتر بسلائيک بعضی مهمات لشکری برده بودند از آنجا بر کشته ديروز بدرسماعت وارد شده اند . در اوایور مذکور بقدر بانصدنفر عساکر شاهانه بجهت مرخص خانه نیز وارد شده اند .

اخبارنامه ميگویند . ايتروزها در حدود قرطاع در میان قشون قرطاع و ارنان و دها جنگ سختی واقع شده از طرفين بقدر سه چهار صد نفر تلف شده است .

اخبارنامه فاردو بوسفور ميگويد . بمناسبت خواهش اعلیٰ حضرت پادشاهی بجهت اصلاح وضع ماليه چند نفر مأمور کار آگاه از برلين خواسته شده بود بکنفرانسيان که در امورات ماليه دارای اطلاعات کامل است پررروز بدرسماعت وارد شده است . مأمور مومي اليه ديروز به همراهی بکنفر باور مخصوص بدائرة ماليه فرستاده شده از جانب جناب صبحی پاشا و ز پرماليه پذيرای شده است .

اخبارنامه (سافور) ميگويد . چندی پيش از اين کشيش بزرگ بلغاریان بسفارتخانه انگليس رفته بامسيو کوشن سفير انگليس ملاقات نموده پس از مصاحبت از حسن توجه دولت انگليس در باره بلغارستان اظهار تشکر نموده است . (مسيو کوشن) نیز در جواب گفته است که بلغاریان تا کنون خبر کتی نموده اند که موجب خشنودی

انگليس ولائق حسن توجه انگلستان کردند . پیوسته در باره مسلمانان و ساير اهالی آن سامان انواع تعدی و مظالم را مرتکب میشوند هرگاه در اينگونه حرکات خلاف قاعده اصرار نمایند آینده خودشانرا محو و خراب خواهند نمود در مقابل اينگونه نصايح سفير مشاراليه کشيش مر قوم اظهار داشته است روايتهاي کدر باب مظالم بلغاریان در باره مسلمانان و سايرين گفته می شود بسياری از آنگونه روايات بی اصل بوده اختراعات است . سفير مشاراليه دوباره سخنهای اولرا تکرار نموده است . اخبارنامه سافور پس از نقل اين فقرات فوق سخن کشيش مومي اليه را که در باب بی اصل بودن روايات مظالم بلغاریان بمیان آورده است مردود نموده و وقوع مظالم مذکور را تصدیق کرده است .

اخبارنامه تاييس در باب اجتماع آخری مجلس کونفرانس برلين فقرات ذيل را مينويسد .

مذاکرات مجلس کونفرانس ختام یافت . اجتماع امروزی خیلی مختصر بود ولی مشکوک بود که امروز مذاکرات مجلس ختام باید . در اجتماع گذشته مضمون کاغذ و قرارداد مجلس بوجوب تلکراف بدولتهای بزرگ تبليغ و تصدیق دولتها را انتظار کشيده می شد ولی از جانب بعضی از دولتها جواب تصدیق نرسیده بود تا اینکه روز یکم ژوئيه فرنگی طرف نظر از آنها نیز جواب رسیده از جانب رئيس کونفرانس بهیئت سفرا که سمت اعضايی مجلس کونفرانس را دارند برای اجتماع دعوتنامهها فرستاده شده (کونت سمپنی) سفير اوستريا درجائتيکه درجاده (ویلهلمس استراس) کشت و گذار میکرد دعوتنامه مجلس را گرفته بمجلس مراجعت نموده پس از آن (کونت دولونه) سفير ايتالی و بعد از آن ساير سفرا وارد مجلس شده مذاکرات انجام مطلب پرداخته اند .

بعد از آنکه مذاکره باشاره رئيس مجلس کاغذی را که مضمون قرارداد کونفرانس و برای فرستاده شدن بدولتین عثمانی و يونان نوشته شده بود دوباره خوانده شده در باب چگونگی تبليغ کاغذ مذکور بدولتین مشاراليه مختصر مذاکره میان آمده در ثانی قرارداد شده که کاغذ مذکور بنام همه دولتها بطور مشترك تبليغ کرده شود چنانکه صورت قرارداد مجلس دوباره بواسطه تلکراف بدولتهای شش گانه (اوستريا المان انگليس

ايتالی روس فرانسه) تبليغ کرده شود دولتتهای مشاراليه نیز از صورت قرار داد مذکور بواسطه تلکراف بسفراي خودشان که در دربارهای عثمانی و يونان هستند اطلاع و دستور العمل داده خواهد شد که سفراي مشاراليه قرارنامه مذکور را امضاء نموده بطور مشترك بحکومتین عثمانی و يونان تبليغ نمایند .

چنانکه بيشتر اطلاع داده بودم در کاغذ مذکور در باره تصحيح حدود عثمانی و يونان نوشته شده است که چون بوجوب قرارداد کونکره برلين در خصوص مسئله حدود يونان در میان دولتین مشاراليه بارها مذاکرات بمیان آمده مسئله مذکور را بوجهی انجام داده نشد لهذا توسط دولتهای بزرگ در ايتناب لازم آمد اين است که بوجوب بیاننامه مصدق که از جانب مأمورين فن مجلس کونفرانس و خريطه پايی که بمين حدود تازه و بوجوب پروتوکول کوييسون فن برلين قبول و تصدیق شدن خط حدود مذکور بمجلس کونفرانس سپارش شده بود مقتضی آن شد که کونفرانس مذاکرات آینده خود را موافق وضع جغرافی که از جانب مأمورين فن سپارش شده است اساس گرفته از آنرو بمذاکرات پردازد بنابراین اکنون را امیدواری هست که مسئله مذکور فصل وانجام پذیر بشود .

بملاحظه اینکه بخيال بايمالی چنان وارد نباید که دولتها بجای توسط ما نند حاکم مطلق رفتار نموده است قرارداد شده است که کاغذ مذکور بطور بسیار ملایم و معتدلی نوشته شود این فقه از جانب همه دولتهای بزرگ نیز پذیرفته شده است .

پس از آن در حالتيکه سفرا این مأموريت عده را انجام داده میخواستند مجلس را ختام داده بیرون بروند (کونت سمپنی) سفير اوستريا بمجلس تکليف نمود که از (پرنس هو هنلووه) رئيس مجلس بمناسبت اینکه بواسطه اقدامات او این مأموريت عده بختام رسیده است اعضاي مجلس بهیئت اجتماع اظهار تشکر و سپاسداری نمایند . بنابراین موافق وضعی که پيشتر در (اکس لاشابل) قرارداد شده در دو سال بيش از اين در مجلس کونکره برلين نیز آنگونه رفتار شده بود اعضاي کونفرانس هم بترتیب الف با اسامی فرانسوی دولتتهای متبوعه خودشان نشسته سفير اوستريا بمناسبت تقدم حرف الف سمت قدم حاصل

نموده چنانکه بهمین ملاحظه در ختام مجلس کونکره (کونت اندراشی) وزیر خارجه سابق اوستریا بنام سایر اعضا از رئیس اظهار تشکر و بیان خشنودی نموده بود همچنان اعضای کونفرانس نیز بسفیر اوستریا تکلیف کردند که بنام سایر اعضا رئیس مجلس کونفرانس اظهار تشکر و سپاسداری نماید . لهذا سفیر مشارالیه بزبان فرانسوی و بفصاحت مخصوصی که اهالی (مجار) دارند از حسن اقدامات رئیس مشارالیه اظهار امتنان نموده ضمنا مشارالیه را که در این باب نخستین واسطه اتفاق دولتها و انجام دادن مسئله مذکور بوده است تبریک و تمهیت نموده است .

رئیس مشارالیه نیز در مقابل از اعضای مجلس اظهار امتنان و سپاسداری نموده ضمنا از همراهی اقدامات و نیکی بنات اعضای مشار الیهم در این باب بیان خشنودی کرده است . علاوه بر آن گفته است که امیدواری دارم بواسطه همین قرارداد کونفرانس مبداء عصر تازه در باب حسن معاشرت و بقای صلح و مسالمت در میان بی نوع بشر گردد .

پس از آن برای مصافحه دست همدیگر را گرفته کاغذ قرار داد را امضا و مجلس را انجام داده هر يك از اعضا بمقر خود مراجعت و از مراتب بواسطه تلگراف دولت متبوعه خود را اطلاع داده است .

(مسیو اباروف) سفیر روس مقیم برلین بمناسبت ختام کونفرانس بهتت سفرا مهمانی خوبی داده است . در مجلس مهمانی مذکور نیز از نتیجه این مأموریت عمده سخن گفته بمذاکرات دوستانه پرداخته اند .

طرف مغرب کسانی که از مقابل سفارتخانه روس که در کوچه (اونژدن لندر) واقع است میگذشتند و دیده مهمانها را در بکرمان در پیشگاه عارت سفارتخانه روس میتوانستند ببینند . نتیجه مذاکرات کونفرانس بطور عموم از سیمای مهمانان آشکار میشد .

(مسیور انکابه) سفیر یونان به همراهی (اورد) اودوروسل) تبسم کنان رسیده آثار مسرت از جنبش نمایان بودی . مومی الیه شخصی کوتاه قد و ضعیف البینه و دارای اطلاعات وسیع است . پس از آن (مسیو دوسن والیه) سفیر فرانسه

در حالتیکه کالسکه بسیار مزین مخصوص خود را سواره شده بود رسیده از موقبت خود در این مسئله دیپلوماتیکی اظهار تکبر و تعظم نموده از افزودن بر مراتب شکوه دولت فرانسه که بیوسته حر بیص صبت شان و شهرت است آثار افتخار از رخسارش پدیدار بود .

حالت سفیر اوستریا مانند شخصی ادیب کاملی را مینمود که میخواسته است بهمسایه خود نیکی نماید . (کونت دولونه) سفیر ایتالی نیز بظرافتی که مخصوص ایتالیا است رفتار مینمود . از حرکات پرنس هو هنلو هه آثار منانت و اعتدال افکار بانضمام جسارتی که مخصوص باهالی جنوب است دیدمی شد و بقول پرنس بمارك مانند خادم صحیح پولیتیک (دلالی ارباب ناموس) رفتار مینمود .

سعداء یک افندی سفیر دولت عثمانی در حالتیکه تنها در کالسکه خود نشسته بود وارد شده علائم حزن و کدورت از سیمایش ظاهر بود باین حالت به همراهی کسانی که بر ضد وطن اورای داده بودند مهمانی سفیر روس را ناچار پذیرفته در آن مجلس مردانه حضور بهم رسانیده است .

خلاصه احتمال هست که فردا کومیسسیون مأمورین فن بیکبار دیگر اجتماع نموده خبر بطهای مصدق خط حدود تازه را امضا و مبادله نمایند . در نزد هر يك از دولت های بزرگ هم بقطعه از خطهای تصدیق شده نگاهداشته خواهد شد .

اخبار نامه (العصر الجدید) که بلفظ عرب در اسکندریه طبع و نشر می شود از قول اخبار نامه (لسان الحال) که نیز بلفظ عرب بیرون می آید در صحائف خود نقل نموده است که دولت ایران از علمای طهران استغنا نموده است که آیا بجهت تسهیل امر تعلیم اطفال تغییر دادن حروف فارسی جایز است یا خیر . از جانب علمای مشارالیهم نیز جواب داده شده است که تغییر وضع حروف جایز نیست مگر در صورتیکه بطور و کد از تغییر حروف و تجدید وضع آنها فائده و سهولت برای تعلیم اطفال حاصل آید .

اختر

اولا رفقای خودمان اخبار نامه های (العصر الجدید) و (لسان الحال) را یادآوری مینمایم که کلیه مطالب

مفرون به سهوا اشتباه است فقره استغناء تغییر حروف از جانب دولت ایران از علمای طهران نشسته بل از جانب جناب میرزا یوسف خان مستشار الوزاره که از اجله رجای دولت علیه ایران و اکنون مأمورا مقیم در خراسان است تصور و از علمای خراسان بغير ایشان استغنا کرده شده است و این فقره را ما هم پیشتر از نسخهای گذشته اختر تفصیلا نوشته بودیم در فنیق ما اخبار نامه (ترجمان حقیقت) نیز بمناسبت مطلب را از اختر تمامه ترجمه نموده به علاوه نیز باره ملاحظات و بیانات محققانه در صحائف خود نقل نمود . ثابا مینویسیم که استغناء مذکور تنها در باره تغییر وضع حروف فارسی نبوده بل در باب اصلاح حروف عموم اقوام اسلام بودی که در حقیقت این یکی از احتیاجات عاجله عموم اسلامیان است . امیدواریم که بزرگان و کارآگاهان اسلام این مطلب را شان اهمیت و اعنا دیده بوسائل ممکنه اقدامات بکار ببرند که این مقصود عمده از قوه بفعل آمده در آینده موجب نیک بخشی و رقیات زمزمه اسلامیان گردد .

اینروزها بکمال خشنودی اطلاع حاصل نمودیم که میرزا محمد رضا نامی از مأمورین جنرال قونسلگری دولت علیه ایران مقیم تفلیس تغییر در وضع حروف اسلام داده در این باب رساله نیز نوشته برای چاپ شدن باسلامبول فرستاده است از قرار اطلاعی که حاصل نمودیم در عنوان رساله مذکور مقدمه خوب و مسود مندی برای لزوم اصلاح وضع حروف اسلام نوشته بوده است در نسخهای بعد صورت مقدمه رساله مذکور را هرگاه بدست آمد نیز خواهیم نوشت کویا وضع حروف اختراعی میرزای مومی الیه مانند اشکال القبا فرانسوی و انگلیسی و مخصوص برای تعلیم کتابهای عربی و فارسی شاگردان مکتهای قفقاز بوده است که بتوانند بعضی از کلمات مشکل و اسامی غیر مانوس را بدون سهو و غلط نوشته و بخوانند بعضی از ادبا و کارآگاهان اسلام بگویند صواب آن است که در باره اصلاح وضع حروف اسلام اشکال حروف (پهلوی) قدیم اساس اتخاذ شده تدریجا نواقص آن را اکمال داده شود . برخی از دانشمندان وفق دادن حروف اسلام را باشکال حروف (لاتین) آسانتر از آن تصور نموده اند در حال خواه موافق اشکال القبا فرانسوی و انگلیسی چنانکه میرزای مومی الیه قرار داده است و خواه مانند حروف لاتین و با اینکه وضع اصلاحی را

که در این او شرقیه وین بجهت شا کر بکار برده است حروف پهلوی یکی از اینها است حروف است هر کار اشکال را مایب آن بتد اما عمده مق تغییر وضع واد ایران اقدام کر حاصل نتواند و در میان همها نیز بسته باقدا اسلام و علمای ذ که این مقصود از قوه بفعل زمزمه اسلامیا

از قرار بکا فینویسند . سه ملیون و سی از جمله سه و نود و هشت هزار قش لشکر بان عسا کر مستحفظ مستحفظ احتیاج علاوه بر این ببحری و جاندان است اینها نیز در حال د میتواند دو ملیون بفرستد . و در این نموده است . دولت فران

که در این اواخر (مسیو بارب) رئیس مدرسه شرقیه وین مخصوصاً درباره تعلیم کتب شرقیه بجهت شاگردان دارالفنون و بن درحروف اسلام بکار برده است و خواه اکتال نمودن وضع اشکال حروف پهلوی قدیم باعتبار ما هیچ تفاوتی در انتخاب یکی از اینها بنظر نیاید چون مقصود از اصلاح حروف است و این یکی نیز بدیهی است که در آغاز هر کار اشکالات بسیار بنظر می آید ولی رفته رفته مهابت آن بتدریج ممکن است اصلاح بشود . اما عمده مقصود ما این است که هر گاه درباره تغییر وضع و اصلاح حروف اسلام تنها در ممالک ایران اقدام کرده شود نفعی که از آن متصور است حاصل نتواند شد مگر اینکه تعمیم حاصل نماید و در میان همه اقوام اسلام مستعمل گردد که این یکی نیز بسته با اقدامات و اهتمامات اولیای دولتین علینین اسلام و علمای ذوی الاحترام و دانشمندان طرفین است که این مقصود عمده بکمتر توجه ایشان ممکن است از قوه بفعل بیاید و موجب شکوه اسلام و ترقی زمره اسلامیان گردد .

خارجیه

از قرار یکه اخبار نامه ای نیم رسمی فرانسه مینویسند اکنون حکومت فرانسه دارای سه میلیون و سیصد هزار قشون معلم است . از جمله سه میلیون و سیصد هزار لشکر چهارصد و نود و هشت هزار نفر عساکر موظف و ششصد و پنجاه هزار قشون ردیف و هفتصد و بیست هزار لشکریان احتیاطی بوده هفتصد هزار عساکر مستحفظ و ششصد و پنجاه هزار نیز قشون مستحفظ احتیاطی داشته است . علاوه بر اینها دولت مشارالیه مقداری عساکر بحری و جاندار هم دارد که در هنگام لزوم ممکن است اینها نیز بمیدان جنگ فرستاده شود . در حال دولت فرانسه در وقوع جنگی میتواند دو میلیون قشون معلم بمیدان کارزار بفرستد . و در اینباب هیچ جای شبهه و تردید باقی نمانده است . دولت فرانسه در زمان امپراتوری در مقابل

لشکر المان زیاده بر سیصد هزار نفر لشکر نداشته است .

اخبار نامه (کران ژورنال) منطبعه پاریس بعنوان (دولت عثمانی و کونفرانس) مقاله نوشته ضنا میگوید . مجلس کونفرانس برلین مذاکرات را ختام داده است . لایحه خط حدودی که درباره تصحیح حدود یونان از جانب فرانسه تکلیف کرده شده بود در مجلس کونفرانس با اتفاق آراء پذیرفته شده دیپلوماتهای فرانسه در اینباب نوعی موفقیت حاصل نموده اند .

اگر چه بملاحظه وضع حاضر مسئله امیدواری حاصل می شود که این فقره بزودی جایجا خواهد شد ولی خبرهایی که از اسلامبول میرسد بدرجه نیست که این امیدواری را تصدیق نماید . زیرا در باب عالی بهیچوجه علام پذیرفتن قرارداد کونفرانس دیده نمیشود . از وضع حاضر دولت عثمانی چنان معلوم می شود که بر ضد قرارداد کونفرانس بطور تجاوزی حرکت نخواهد نمود بل بملاحظه بی بردن بعض جهات اوضاع حاضر دوات مشارالیه در وضع تدافعی خواهد بود . هر گاه قرارداد کونفرانس مانند یک کومدیا (یعنی بازی) نباشد در حال اجرای قرارداد آن لازم می آید . در صورتیکه دولت عثمانی قرارداد کونفرانس را کان لم یکن حساب نماید معلوم نیست که کدام یک از دواتهای اروپ در نزد باب عالی برای اجرای قرارداد مذکور مأموریت جاننداری را بعهده خود خواهد گرفت . زیرا کونفرانس برلین در اینباب قرار نداده است .

مطبوعات المان مأموریت اجرای قرارداد کونفرانس را بدوات فرانسه سپارش میکنند . ولی دولت فرانسه ممکن نیست که از وضع صلح جوئی دوری گزیند . چون مسئله شرق در فرانسه هیچوقت موجب هیجان افکار نتواند شد . چنانکه حکومت فرانسه در مجلس کونفرانس رفتار نموده در باب اجرای قرارداد مذکور نیز لازم می آید که حکومت مشارالیه در حال بجز از قوت قلبی و نطقی اقداماتی بکار نبرد .

باعتقاد ما در مقابل تدارکات عثمانی اقدام تدارکات نمودن و یا خود کشتهای جنگی باجمعی شرق فرستادن مناسب نیست . بلکه آنگونه اقدامات را بیاروم و موجب خطرهای بسیار میدانیم لهذا بدولت ما سپارش میکنیم که صواب آن است

دولت عثمانی را در اینباب بفضول دیپلوماتیک پذیرفتن اجرای قرارداد مذکور وادادند .

اخبار نامه (نایه فرایه برهسه) نیز در باب قرار داد کونفرانس برلین میگوید . بمناسبت همین قرارداد مجلس کونفرانس بزیر عهدنامه برلین نقی زده شد . (دیپلوماتها) گرچه ظاهر آسایش افطار شرقی را آرزو میکنند ولی معنا مسئله دهشتناک شرق را هر روز خودشان بزرگ دیگر بمیان می آورند .

باینکه مقصودشان نگاهداری صلح و مسالمت است آثار فعلی آنها آتش جنگ تازه را شعله ور خواهد نمود .

دولتی که از این وضع حاضر فائده مند تواند شد تنها دولت روس است زیرا از حرکات کونفرانس چنان معلوم شد که برای اجرای نیات امپراتور روس مأمور شده اند . قرارداد کونفرانس اعاده شدن احکام عهدنامه ایستقائوس را نتیجه خواهد داد . از حرکات اوستریا بیم آن است که بر ضد منافع خود بگرداب حبله دشمنان دولت عثمانی بیفتد . زیرا در شبه جزیره بالکان دولت اوستریا را بترویج نمودن وضع قومیت تشویق میکنند حال آنکه ترویج این وضع برای خود دولت اوستریا موجب مخاطرات بسیار بزرگ خواهد کرد .

اخبار نامه کورسپوندانس بولتیک میگوید . بموجب خبرهایی که از لندن و پاریس میرسد معلوم می شود که درباره مسئله حدود یونانستان از جانب دولت روس مداخله فعلی یعنی بیجاهاهایی که بموجب قرارداد کونفرانس باید بدولت یونان واگذار بشود فرستاده شدن قوت عسکری روس تکلیف کرده شده است . در اینباب بموجب کاغذ اخبار نکار پترسبورگ اطلاعات ذیل را مینویسیم .

دراثنای مذاکرت کونفرانس در میان دولتها تعاضلی افکار و مخابرات جاری میشد حتی دولتها یا احتمال اینکه هر گاه دوات عثمانی قرارداد کونفرانس را قبول نماید اسباب وساطتی را کدر اینباب لازم می آید بکار برده شود نیز مطرح مذاکره نموده مخابرات رد و بدل گردیده است . در اینباب بطور بسیار بحرمانه دو نوع تکلیف بیان آورده شده است . اولاً برای یکی از دولتهای

بزرگ که در عهدنامه پلین امضا دارد رخصت
مداخله بحری (یعنی فرستادن کشتیهای جنگی)
داده شده است ولی مشروط بر اینکه بخشی قشون
بیرون نیارد .

و متصور بود . همین رخصت بیسک دولتی
که در مسئله شرق بسیار کثیر علاقه داشته است
داده شود ولی در ثانی این تکلیف پذیرفته نشده
این تصور هم از قوه بفعول نیامده است پس از آن
اجرای یک خود نمایی را از جانب همه دولت های بزرگ
بطور مشترک مطرح مذاکره نموده بعضی از دولت ها
اینگونه خود نمایی را نیز قرین صواب ندانسته
اعتراض کرده مانع اجرای این تصور دویمی
شده اند .

اینکه میگویند دولت روس مداخله فعلی را
در این باب تکلیف نموده است آنهم بی اصل است .
زیرا از مذاکراتی که در این خصوص در دواورسمی
پترسبورگ جاری می شود معلوم میگردد که دولت
مشارالیه خود بالطبع نمی خواهد که در این باب بیشتر
از سایر دولت ها مداخله نماید و نفرت دارد از اینکه
خود را آلت اجراءات اروپ قرار بدهد . بنابراین
برای اجرای قرارداد کونفرانس از جانب دولت
روس مداخله فعلی تکلیف گردانده است .

اخبارنامه (وسینک) نام روس درباره قوت
لشکرکی دولت چین از قول اخبار نکارچین
اطلاعات ذیل را مینویسد .

دولت چین در هنگام لزوم میتواند هشتصد
و پنجاه هزار نفر قشون بمیدان جنگ بفرستد .
قوت بحری دولت مشارالیه نیز عبارت از هشت
فروند کشتی زره دار جنگی و دو فروند کشتی بزرگ
و بیست فروند کشتی چوبی است .

این کشتیهای چین دارای دو بست و شصت
عراده توپهای نوساز است . در همه کشتیهای
مذکور پنجم هزار و هفتصد و بیست و پنج نفر
قشون بحری استخدام می شود . اخبار نکار
مذکور علاوه بر اینها نوشته است که دولت چین
دشمنی است که حرکات او شایان اهمیت و اعتنا است .

(هرات و افغانستان)

(ترجمه کاغذی است که به سربازری راونسون
نوشته شده و از رساله رودده و ندر ترجمه آن نقل میشود)

یکی از خوانین افغان که اسمش سردار (ی . ی .)
و شاید شما او را در قندهار دیده باشید و من در طهران
او را خوب میشناختم کاغذ مفصلی به من نوشته است
که یکی از فقرات آن مخصوصا راجع بشما است .
و قتی که از امورات کابل ذکر میکند محرر مشارالیه
چنین میگوید . که جنرال (روبرت) در نظر افغانه
بجما نماینده خصمی است غالب که انتقام آن
هیچوقت ساکن نمیشود خون ختیلان افغان فیلبین
ماوا و یک اسباب مفارقت ابدی است . شخصیکه
برای ما لازم و مناسب است وجود (جنرال راونسون)
است چرا که شهرت و اعتبار او در افغانستان از قبیل
منقولات تاریخی شده ، مشارالیه هم دوست افغان
است و هم میتواند اسلام را محترم بدارد ایندفعه
هم که انکلیسها توانستند با اینهمه سهولت
در افغانستان خود داری نمایند اغلب بسبب حقانیت
و حرکات عاقلانه این شخص بزرگوار . مشرق زمین
شناسی است که در میان ما اهل شرق با دکارهای
بسیار خوب گذاشته است . و اگر حالا بخوانند
که طغیان افکار را ساکت و در میان افغان نظمی
برقرار نمایند و ما باید راونسون صاحب را با نیجا
بفرستند . خیالات و حسیات این بر مر دافغان را که
بر شما تبلیغ میکنم بالطبع افکار من راجع با وورات
افغانستان شده یک بار دیگر مسئله هراتی که داعی
خیال مرا معذب میداشت بر سرم افتاد . اسم هرات
تنها امروز خلاصه مشکلات همه حالت حالیه را
میکند و با کمال امتنان و خوشحالی می بینم که یک
نفر انکلیسی نیست امروز که اساس کار را کلیه
مربوط راین مسئله نداند . اما من باید صریحا
اقرار بکنم بر اینکه با وجود همه تدقیقات خودم
تاحالا نتوانستم حقیقت پولیتیک انکلیس را
در سر این مسئله مطوله و مبشوشمه هرات درست
بسنجم . چون فایده این مسئله روز بروز بیشتر
اهمیت پیدا میکنند . و چون امروز شما در حکم
همه این مواد از سایرین بیشتر مشهور و معروف هستید
لهمذا برای کسب اطلاع خود مجبورا با سخنصارات
و طلاعات شما رجوع میکنم که از دیگری محال بود
درست فہیده و موافق شوم . در این مسئله هرات
این است وقایع تاریخیست که بالابتدا بنظر من
می آید .

بدون مراجعت بازمینه قدیمه که در آن هنگام
افغانستان یکی از مالک مرکز کبریه ایران محسوب میشد
تنها بازمینه اخیر عطف نظر میکنیم می بینم که از

ایام سلسله صفویه و سلطنت نادرشاه هرات
و همچنین همه افغانستان از جمله مالک حقه و حالیه
دولت ایران بود . بعد از انقلابی که از سلطنت اعلا
حضرت ناصرالدین شاه باینطرف متعاقبا بطه و ور سید .
حضرات سلسله حالد قاجاریه آغاز به تسویه و تمهیر
حکمرانی ایران کردند چنانکه بعضی از مالک مخصوصه
ایران را که بید اقتدار مردمان بی سرو پا افتاده
بودند یکی یکی بحیطه تصرف آوردند . و در این
عمل تجدید اساس ملتی برقراری آسایش در مملکت
خراسان از همه صفحات ایران بیشتر مشکل بود
میبایست لشکر عظیمی بآن مملکت فرستاده و همه
قلیجات را موافق قاعده قلمه گیری محاصره نمود
بعد از آنکه این مملکت وسیمه به تحت اطاعت
و انقباد آمد . تنها یک شهری که حالا چهل سال
است متزلزل در حالت استقلال مانده شهر هرات
است . شهر مزبور در تصرف یکی از شاهزادگان
افغان بود که محمد شاه مغفور پدر پادشاه حاضر ایران باز
باش کرانوهی بر سر شهر مزبور هجوم برد و شاهزاده
افغان که مرد عاجز و بواسطه افراط استعمال
حشیش کبج و بی شعور شده بود مجبور نزدیک
شدن محمد شاه مسندعی صلح کردید . همینکه
از طرفین شروع بمذاکرات صلح شد در این بین
دیدند بقعه ماورین انکلیس بمیان افتاده محصورین
را القای جرأت و تحریک بقاومت و از یکطرف
محمدشاه را دعوت بترك محاصره کردند این قسم
مداخله دولت انکلیس بدولت ایران زیاده از حد
موجب استغراب گردید زیرا که در ابتدا خود
انکلیسها بودند که دولت ایران را وامیداشتند
با افغانستان قشون بکشد اظهار همه وقایع تاریخی
و همه استدلالات دیگر از جانب محمدشاه هیچ فایده
نخبخشید . مقاومت محصورین طول کشید
و انکلیسها ترک مراد و اعلان جنگ با دولت ایران
کردند این بود که محمدشاه مجبورا مراجعت و ترک
محاصره کرد .

این قشون کشتی دولت ایران بمبالغ کزاف تمام
شده بود آتوقت مقصودی که در نظر بودند بقدری
اهمیت داشت که از استیلای یک شهر قدیم ایران
رضیه خاطر حاصل بشود بلکه اهمیت کار از باب
یک مسئله حیاتی دولت ایران بود . چونکه این
نقطه بالمعموم مجهول است بعضی تفسیرات لازم را
دارد . آتوقت انکلیس هم مثل سایر دول اروپا
نمیدانست که ترکا ناپه مومی هستند و برای ایران
چگونه بلای بزرگ هستند .

که مملکت بدبخت ما را دائما آن ايام خراب و مضعیل میکردند. این قوم وحشی مسافت عظیمه طویلی را از خاک ایران متصرف هستند و مملکت وسیع خراسان ما را در پیش رو و یک بیابان بی نهایت را در عقب دارند از غایت ابتلا به اغتشاش و بی نظمی از برای خود شعار مذهبی تراشیده اند که در همه قطعه آسیا از اینها وحشتر قومی پیدا نمیشود بنص و عداوت شدید همسایگان را بر خود آیین قرار داده اند. و اگر یک نظام مقرر می دانند آنهم عبارت از تاخت و تاز است لهذا در نزد ترکان زن و بچه مردوزن اسب و شتر همه اینها محض از برای استفاده از این عمل شنیع زندگی آنها است. و بواسطه قوت و طاقت بدنی و بیجهت اینکه در چپاول و غنماگری هوس را مقام حرص رسانده اند این قوم وحشی همه این مملکت و سینه را بکنوع میدان خوزری و جنگ و جدال دائمی کرده اند. از همه اعمال مدهشانه آنها بدترین است کشته آنها پهرچشمه دوچار میشوند غارت میکنند و بهرجا میرسند منهدم میکنند بلکه باینها متقاعد نشده سکنه ممالک را باسیرینی برده و بالاترین مصائب اسارت را در حق آنها مجری میدارند بطوریکه در تاریخ هیچ قوم وحشی این قسم حرکات وحشانه را کسی ندیده است. از شنیدن حرکات ناگوار آنان زهر بر اندام هر انسان مدنی میافتد اگر اهالی اروپا بدانند که این قوم وحشی چه نسق و شکنجه در زجر اسرای ایرانی اختراع کرده اند در حال از آنان تبری میجویند.

بخش از ترجمه حکایه تالک

پس تالک او را متور میدید و متور میشناخت لاجرم تیر مکر کالیسو بر سنگ آمده و جبال جلیش بر کام نهنگ افتاد و در حقیقت متور در وحل اشتباه ماند پس همه حور یان بدان پروانه بدور متور گرد آمدند و از محاوره او محظوظ میشدند یکی از تفصیل سیاحت و سفر او در صفحات (ایتوی) سؤال میکرد دیگری از اوضاع شام استفسار مینمود. یکی میپرسید که آیا بصحبت (الیس) پیش از محاصره (ترووا) رسیده بود یا نه همه این سؤالات در نهایت فصاحت لسان و عدویت کلام جواب میگفت. و در عبارات ظریف و استعارات لطیفه را بمنقب بیان میسفت. لکن کالیسو مراجعت نموده و حور یان را برای دلجوئی و مشغولیت تالک بکل چین مأمور نمود پس آن پرویان در صحبت تالک در کمال انبساط بر بساط سبز حرامیده و در صحن چمن هر یک بلعنی

آمدیم بر عدد اسرای ایرانی من جبارت بگفتن آن نمیکندم چرا که اروپا باور نمیکند ولی آنچه یقین میدام این است که زیاده بیک میلیون از همه طبقات اهل ایران از اهل نظام و تجار و شمر او مالاها و نجبا حتی از خانواده سلطنت هم باسیری برده در بازار ترکستان مثل دواب و غنایم فروخته اند. سالها بود بیشتر از دو بیست هزار اسیر ایرانی در ترکستان اقامت ابدی داشتند در ممالک خراسان و استرآباد قصبه و ولایتها هستند که یکجا تمام شده اند. حال لازم نیست بگوئیم که اولین شغولیت دولت ایران همیشه این بوده است که هر وسیله که بوده باشد ممالک ما را از این بلای دهشت انگیز مستخلص نمایند ولی از بدبختی ما همه مساعی دولت تا حالا قادر نبوده است. و برای ما تا حالا سر این مطلب مجهول بوده است که چرا هر سال مسترا با مکتبه مختلفه قشون عذیده فرستاده میشود.

لکن ترکان را در کجا باید پیدا کرد و چگونه آورد آنها را مطیع نمود چرا که شما پیش میروید آنها عقب می نشینند تعاقبشان میکنی آنها داخل صحرا و بیابانهای بی آب و علف میشوند و اگر در یک نقطه زور می بینند از بیست طرف دیگر بشما حمله میکنند اگر یک طایفه را بریشان میکنند یکی دیگر بجایش میآید. اگر باید داخل مذاکره و یک قراردادی شد چه طور و آنهم با که ترکان رئیس

بکل چین کرویند. و خود بهانه تفریح متور را بکناری کشید تا چیزی بر عیش بفرزاید بخندان شیرین و دلکش و فریاد کالیسو چونانکه خواب خوش بچشم مرد بخواب و بخمور و بهروق اعصاب شخص خسته و بر بخور رود بر دلها مبد و بد. ولی در نزد متور کوششهای خود را بی ثمر دیده تیر مکر و حیل خود را بدست او کارگر نمی یافت متور تیر مانند کوهی که تبدادش حرکت نتواند داد در کمال متانت خاموش و برافسانهای کالیسو کوش میداد. و گاهی نیز خود را راه تجاهل زده موافق دلخواه او سخن میگفت کالیسو بخوال خام افتاده جام وصال را نوشیده می برداشت و در دلجویی و فریب متور کوشیده بقم مکر افسونها بر لوح خاطرش می نکاشت. ولی متور باز بکلام مختصر و سخن کوتاهی قصه های دراز و نغمه های طویل او را جواب گفته غریب بجز اشتباه در وادی حیرتش گراه مینمود. لاجرم کالیسو شب و روز

مخصوصی ندارد. از وضع حکومت اثری و سابقه نیست. و قتی که یک طایفه مغلوب میشود و رهن اطمینان میدهد می بیند یک دسته شقاوتکاری که از همان طایفه بیرون آمده خط رجعت شمارا بریده آنوقت باید از توشروع بکاری بکنید که باعث اعتماد خود ختام یافته میدانستند. در این مجادله بلا نهایه چندین اردو قشون ایرانی بریشان شدند و دولت ایران عبث تا حالا اینقدر خود را تمام کرده چرا که از برای رفع بلا هیچ چاره نشده است. از برای چاره کردن بر این سو حالت یک تدبیری هست. و آن رفتن برواست آن مر وی که پای تخت خراسان بود و الا آن بکلی خراب است. طایفه تیکه که ظالم ترین طوایف ترکانه هستند مرورا مرکز نخب و غارت خود کرده اند این مرتع حاصل خیز را برای خود پناهگاه قرار داده و راهزنی و چپاولشان را از طرف خراسان و هرات تا بقدری که میتواند دورتر می برند و خاطر جمع هستند که در هر کسی را ممکن نیست با آنها حمله ببرد.

مر و ملک ما است اکثر اوقات آنجا را متصرف شده ایم ولی با این شرایط حالیه در مر و به نگاهداری خود قادر نیستیم زیرا در میان ما و مر و بیابانی فاصله هست که قابل تردد نیست و در چنین صحرا و بیابان این همه طوایف و حشیه خط رجعت و مر او ده

در دل بانی و فریب تالک روز و شب میسپرد و در تفریق ایشان و سبیله جو بی کرده راه بجایی نمیرد هر لحظه جواری صبیح و جواری ملیح خود را بنوعی آراسته تالک را تحریک میکرد تا بدام زلف و دانه خال ایشان طایر دل آنجا و آرا صید نمایند و از بی تکمیل این حیل و نیرنگ جوهر دیگری توانا تر از او از عالم روحانی بسیاری وی رسیده چون از طرز عبادات و پرستش اهل جزیره (شیر) کدر دیرهای (و بنس) معمول میداشتند متور و تالک اجتناب کرده کنساره گرفتند بر غیرت و بنس برخورد آتش غضبش مشتعل گردید بر خود ناگوار میدید که دو مرد جسور و دو عید عاصی از چهار موجه طوفان بلا که (نیت) برایشان کاشت در کمال متانت رخت نجات بساحل سلامت رسانند. پس بی اختیار بدرگاه (ژویر) فراز آمده بگریه و زاری شکایت و بیقراری آغاز کرد ولی بدر ارباب نوع مصقل رفت و مهر بانی زلف کدورت

خودمازرا حفظ کرد چنان صعب است که چاره
ن مافوق امکان است .

ما اگر نخواهیم مرورفته و در آنجا متمکن اقرار بکریم
بدهرات را متصرف بشویم چرا که هرات میتواند
بارا از میان صحرای (منبتی) به مبرور رساند آتوقت
اسباب سهولت زیادی بهر ر قشون مافراهم
میآید .

(باقی دارد)

اخبار نامه (کورسپوندانس دو پست)
میگوید . اصلاح حضرت امیر اتورا و ستریا بمجارستان
اینروزها با بهای گرم (ایشل) عزیمت نموده
بقدر پانزده روز در آنجا اقامت خواهند نمود .

پس از آن در شانزدهم ماه تموز فرنگی بابالت
(شو نبرون) عودت نموده از آنجا برای کشت
و کذار بابالتی (غالبیا) و (بو کوبن) عزیمت
نموده ایالتین مذکور را سیاحت خواهد کرد .

پیش از وقوع این سیاحت امیر اتوری اعلا
حضرت پادشاه یونان یونین آمده با اصلاح حضرت
امیر اتور مشارالیه ملاقات خواهد نمود . پادشاه
مشارالیه روزهای شانزدهم و هفدهم و هجدهم
ماه تموز را در وین اقامت نموده پس از آن با تن
مراجعت خواهد کرد .

از مرآت خاطر اوزدوده بی آنکه برده از روی راز
براندازد و ظاهر سازد که (نیو) در هیکل منور
باتلک همراه و از تکاید نفس و مکاره دهرش
تکلمتین پناه است اجازه داد که بهر وسیله
که تواند آن دومی در مقام انتقام آورده تثنی حاصل
کند پس از بساط عرش فرش بر عراده پرنده
خویش که کبوترانش کشیدندی افکنده از
بخورات مطهره که در دبرهای متبرکش مانند دیر
(پافو) و (ستیر) و (ایدالی) می افروختند دل
بر کند و با وجود چنین چینی و عارض اندوه کین
ملات خاطرش مایه فزایش حسن ظاهر بودی
و چهره آرایش را بهای تازه وصفی بی اندازه
بخشودی پسر را بسوی خویش خوانده چنین
گفت ای فرزند بنکر این دومی در جسد را که چسان
قدرت و توانایی تو مادرت را سهل همبندارند
و بچیزی نمی شمارند پس از این دیگر طریق پرستش
ما را که خواهد بود . یشتاب و این درود آهتین را

(مسیو بالاجاتو) سفیر حکومت رومانی
با اصلاح حضرت امیر اتور مشارالیه عرض نموده است
که . در اثنای سیاحت امیر اتوری حکمرانان رومانی
و بلغارستان برای استقبال اصلاح حضرت امیر اتور
مشارالیه بموقع (اسقانی) نام که در نزدیکی حدود
واقع است هزیمت خواهند نمود .

اخبار نامه (کلوس) بموجب کاغذ اخبار
نکارچین میگوید . از جانب دولت چین بیاره
تدارکات جنگی آغاز کرده شده است . دولت
چین در سواحل رودخانه (پهو) پاره استحکامات
ساخته در استحکامات مذکور توپهای کروب تعبیه
نموده است . علاوه برین دستور العمل داده است
که از ولایت (شانقای) با استحکامات مذکور
بقدر لازم قشون فرستاده شود . در رودخانه
مذکور دولت مشارالیه پانزده فروند کشتی مسلح
داشته است .

باعقاد اهالی اروپ که در شهر (پکین)
پای تخت چین اقامت دارند در میان دولتین چین
و روس جنگ محتمل الوقوع بوده است .

میگویند دولت روس نیز از این طرف با دولت
(ژاپون) در باب خریدن زغال واپور و سایر
لوازم و مابحتاج اردو عهدنامه بسته بوده
است .

آماج خدنگ خویش کن و بهمراهی مادر بدین
جزیره فرود آی . اینک در نزد کالیپسو میگذارمت
و بدو میسپارمت این سخن را گفته در میان ابری
زراندود هوارا شکافته سراز بر شد و در نزد
کالیپسو که دور از صومعه و منزل خود در سر
چشمه ساری تنهانشسته بود فرود آمده چنینش
خطاب کرد ای بیچاره تیره روز کار ایس حق
نشاس چشم از حقوق مراحت پوشیده در کفران
نعمت کوشید . وفاداریت را بمجفاکاری سزاداد
واقف و مهرت را بکلفت و نغرت پاداش نهاد
پسرش نیز که بر آتب عذیده از پدر دل سخت
تراست پیروی وی کرده آنچه جان جور و سستی برایت
آماده دارد . اینک عشق خود بی انتقام تو
بر خواسته و بزم یاریت این جریره از قدم
خویش رشک خلد برین ساخته کنون در نزد تو
میگذارمش در میان این دختران ماهر و حوریان
غایبه موماند (یا کز) که در آغاز صبی در میان حوریان

اخبار نامه (کورسپوندانس بولینیک) بموجب
خبرهای بکرش میگوید . اینروزها از مالک روس خیلی
داوطلبان بلغارستان میبرسند . از این وضع معلوم
می شود که در سمت بالکانها پاره و قایع تازه روی
خواهد داد .

اخبار نامه های بکرش بمناسبت انجم یافتن
مسئله طایفه عرب بدولت اوستریا بیان تشکر
و سپاسداری میکنند .

حکمران رومانی در این نزدیکی بعزم دیدن
پدر خودشان بلان عزیمت خواهند نمود .

اعلان

نظامنامه جهت حسینیه که در نسخهای پیش
متفرقا نوشته شده بود از جانب انجمن حسینی بخط
نستعلق بسیار خوب جداگانه طبع شده بمهر رسمی
انجمن مهرواست هر کس از اعضای دائمی جهت
که باید یک نسخه داشته باشد طالب بوده باشد بداره
اختر مراجعت نماید .

سحر ظاهر

جزیره (نا کو) نشو و نما یافت میماند تلک طفلی
دیده مانند سایر اطفالش خواهد انکاشت و بر بچه کیش
اعتماد کرده مراسم احتیاط امری نخواهد داشت
و از تیر نظرش بر حذر نبوده عنقریب لذت یگانیش را
خواهد چشید مقدار توانایی و قدرتش را خواهد
سنجید پس از ادای این کلمات در میان ایزراندودی
که فراز آمده بود با زرف و از اثر اقدام ساخت
جزیره (کالیپسو) رشک صحرای تشار
و خوشبوی تر از طبله عطار کشته بوی عنبر
بیشه های آن بوم و بر افرا گرفت و عشق در آغوش
کالیپسو و خاوش نشست . کالیپسو را با وجود روحانیت
از مجاورت آن طفل آتش سوزانی در دل خود
مشعل کردید که در مقابل شعله آن تیر دوزخش کتر بی
شراره بود پس از روی اضطراب بی تسکین التهاب
وسوز درون خویش آن آتش فتنه را بیکی از حوریان
خود که ناش (اکازر) بود سپرد
(باقی دارد)

مطوبه
در راسته بابه
در کارهای
رجوع میشد
اسامی و تکلا
گاهی در صفت
روز چهارشنبه
۹ تموز

این نامه
✦

انگلیس
انگلستان
شایع شده است
برای اجرای
عقبتی قشون
(سیرچارل
مشار الیه
از نتیجه
مسائل معوق
اطلاعات دا
انگلیس در
رفتاری نخوا
است که همه
هیئت اتفاق
(سیر
ماه ژولیه در
بلغارستان
بلغارستان
روس برو
ایضاحات
✦ از
عبد مخصوص
فرانسه بر
مشارالیه بق

مطومه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمره ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و تکلیف کرام در ممالک دور و نزدیک
 کاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۱۳ شعبان سنه ۱۲۹۷
 ۹ تموز رومی و ۲۱ ماه ژولیه ۱۸۸۰

تعمیر فندک بدلات سالیانه
 دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 یک نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاست و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 رونوشتات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج می رسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از لندن ۵ شعبان در مجلس مبعوثان
 انگلیس (مسو بورك) مستشار سابق خارجی
 انگلستان از حکومت سؤال نمود . آیا اینکه
 شایع شده است دولت روس بخواهی بونانستان
 برای اجرای قرارداد کونفرانس بر ضد دولت
 عثمانی قشون خواهد فرستاد صحیح است یا نه .
 (سیرچارل دیک) مستشار کنونی وزارت
 مشار الیها در جواب گفته است که ۱۰ کنونرا
 از نتیجه مذاکراتی که در میان دولتها در باره
 مسائل معوق بعمل آورده شده است ممکن نیست
 اطلاعات داده شود . ولی اینقدر هست که دولت
 انگلیس در ایجاب در خارج از دایره اتفاق دولتها
 رفتاری نخواهد نمود . علاوه بر آن اظهار داشته
 است که همه دولتهای بزرگ آرزو مند نگاهداری این
 هیئت اتفاق هستند .

(سیردر و موند وولف) نیز در دهم همین
 ماه ژولیه در باب پاره اقدامات پنهانی حکمران
 بلغارستان برای الحاق کردن روم ایللی شرقی را
 ببلغارستان و رسیدن داوطلبان و صاحب منصبان
 روس بروسیجی از حکومت سؤال نموده در ایجاب
 ایضاحات خواهد خواست .

از باریس ۶ شعبان امروز بمناسبت
 عبد مخصوص ملتی از جانب رئیس جمهور بقشون
 فرانسه برسم معتاد بپرق داده شده ضمنا رئیس
 مشارالیه بقراردیل خطابه خوانده است .

امروز بمناسبت اینکه بطور جدی در میان
 اردوی ملت فرانسه هتم خود را نیک بخت میدانم
 چون قشون فرانسه قواعد نظم لشکری را در مکتبهای
 شجاعت و ادب تحصیل نموده اند وظیفه اطاعت
 باو امر بزرگ خودشان را پیوسته رعایت و این
 خصلت خوب را دارا هستند . وضع لشکر
 فرانسه از نگاهداری صلح و مسالمت که آرزوی
 دولت فرانسه است عوم را خاطر جمعی میدهد .
 پس از ختام خطابه رئیس مشارالیه عسا کر نیز
 بنوای (زنده باد جمهوری) و (سلامت باد قشون
 و رئیس جمهوری فرانسه) بلند آوا شده اند .
 بجهت اعتدال هوا جمعیت انبوهی در معسکر
 فراهم آمد . بود ولی بهیچوجه حرکت خلاق
 بوقوع نرسیده است .

شب هماروز نیز در باریس رسم چراغان بعمل
 آورده شده در میدان وسایر محلهای عمومی قنادیل
 رنگارنگ آویخته و از هر جانب صدای زنده باد
 جمهوری بلند میشده است . مسو کامبتا رئیس
 مجلس مبعوثان فرانسه نیز مواقع عمده و مرکزی
 شهر را در حالتیکه بکالاسکه سروا خود نشسته بود
 گردش نموده در هر موقع از جانب اهالی بصداهای
 تحسین پذیرفته شده است .

شك امروز چراغان امشب از شهر آیین سال
 ۱۸۷۸ میلادی خیلی بارونق و باشکوه تر بودی .

از باریس ۷ شعبان امروز مدت
 اجتماع مجلس اعیان و مبعوثان فرانسه بختام
 رسیده است .

از لندن ایضا در مجلس مبعوثان سیر

چاراس دیک مستشار وزارت خارجی انگلستان
 در جواب (سیردر و موند وولف) اظهار داشته
 است که در باب فرستاده شدن اسلحه و مهمات
 جنگ از جانب دولت روس بولایت روم ایللی شرقی
 اطلاع حاصل ننموده ام . ولی در باب اینکه سه هزار
 تفنگ ببلغارستان فرستاده شده است مخبرات در میان
 هست .

دولت انگلیس در خصوص ضرر و خسارتی
 که از حرکت عسا کر جمهوری (شبلی) بر عیت
 انگلیس مقیم سواحل جمهوری (برو) گذر
 امریک جنوبی واقع است وارد آمده است بچکومت
 شبلی پاره اظهارات مؤثر تبلیغ نموده است .
 ولی نتیجه اظهارات مذکور تا کنون معلوم
 نشده است . بنابراین سفرای دولتهای انگلیس
 و فرانسه و ایتالی که در نزد حکومت (شبلی) اقامت
 دارند بوجوب دستور العمل دولتهای متبوعه
 خودشان بمناسبت وقوع پاره حرکات خلاف
 قوانین جنگ که در میان دولتهای متحدن مرعی الاجرا
 است مأمور شده اند که بطور مشترک حکومت شبلی را
 پروتست نمایند .

از اتنی ۸ شعبان مقرر بود که کاغذ
 مشترک دولتها در بکروز ودر یکساعت بدر بارهای
 عثمانی و یونان تبلیغ کرده شود بجهت تأخیری که در
 مخبرات میان اسلامبول و اتنی واقع شده است
 کاغذ مذکور در وقت موعود بآتن نرسیده امروز بدر بار
 یونان اعطا گردیده است . (مسیو برآیلا) دیروز
 بآتن وارد شده است . (مسیو کوموندروس)
 رئیس وکلای یونان نیز که در آبهای کرم (روابه)
 بود امروز ببحانب اتنی حرکت نموده است .

از روز ۸ شعبان مسکو کارولی رئیس وکلای دولت ایتالی در جواب سوال (مسیو کابلی) و (مسیو بونکی) گفته است که امیدوارم دولت عثمانی قرارداد مجلس کونفرانس را بپذیرد .

از روز ۸ ایضا در صورتیکه قرارداد کونفرانس از جانب دولت عثمانی پذیرفته نشود معلوم نیست بانواع مشارالیه چگونه رفتار خواهد شد . زیرا هیچ یک از دولتهای بزرگ نمیخواهد وضع حرکات خود را در صورت عدم قبول قرارداد مذکور اظهار نماید . و همچنین هیچ کدام از دولتهای مشارالیه نمیخواهد در باب اجرای اصلاحات نیز پیش از دیگری اقدامات بکار ببرد .

هرگاه با امسالی قرارداد کونفرانس را رد نماید مقلنون است ابواب (دیپلوسی) تازه در شرق زمین باز گردد .

از باریس ۹ شعبان از جانب (مسیو کره وی) رئیس جمهوری فرانسه کاغذی بجزال فرایه وزیر جنگ نوشته شده اخبارنامه رسمی پاریس کاغذ مذکور را نشر نموده است . رئیس مشارالیه در کاغذ مذکور بمناسبت حسن انتظام و بیکی اداره لشکری فرانسه که در روز عید ملی برای العین دیده است بیان خوشنودی و تشکر نموده است .

(مسیو کامبنا) رئیس مجلس به عنوان هم در روز بعضی از جنرالهای معتبر و صاحب منصبان بزرگ لشکری را بمهمانی دعوت نموده در مجلس مذکور خطابه خوانده ضمنا اظهار داشته است که حسن انتظام و خوبی اداره قشون فرانسه بحدی بالا شده است که موجب حیرت همه اروپا تواند شد .

از سیلا ایضا قشون پیاده افغان که در معیت شیرعلی خان والی قندهار بودند همگی اسباب و اسلحه لشکری خودشان را گرفته از قندهار فرار کرده اند . یک تیپ عساکر انگلیس آنان را تعاقب نموده جهت آنها را متفرق و بقدر دویت نفرین تلف کرده اند .

از پترسبورگ ایضا اخبارنامه (برج) این فقره را که از جانب دولت روس صاحب منصبان لشکری پیلفارستان فرستاده شده است تصدیق میکند .

توجهات

والبکری ولایت سلاتیک بمعهده جناب

دولتآب درویش باشا رئیس سابق عموم ارکان جنگ توجیه و محول فرموده شده است .

بجناب فضیلت مآب توفیق بیک افندی سر کتاب اعلا حضرت پادشاهی بیک قطعه نشان عالی عثمانی از درجه سوم احسان فرموده شده است .

داخلیه

درویش مجلس مخصوص وکلا در باعالی منعقد شده در این اثنا جناب مستطاب رئیس وکلا و جناب وزیر خارجه بواسطه تلگراف بمابین همایون دعوت فرموده شده اند . لهذا مجلس در زیر ریاست جناب مستطاب شیخ الاسلام منعقد شده بمذاکرات لازم پرداخته است .

اخبارنامه (ترجان حقیقت) میگوید در روز مجلس وکلا بطور مخصوص اجتماع نموده در باره حدود یونان و قرار داد مجلس کونفرانس برلین بمذاکرات پرداخته است . اگر چه در میان هیئت وکلای فنیام بعضی هستند که بموجب از دولتهای بزرگ با اینکه برخلاف حقیقت است باز میخواهند طوری رفتار بشود که بلکه چاره برای انجام این مسئله پیدا گردد . ولی برای اینکه قرارداد کونفرانس از قبیل تکلیف مالابطاق و پذیرفتن آن در خارج امکان است از انجام مسئله بطور مسالمت نوعی مأبوسی حاصل میگردد . این حالات نیز روایتی را که میگویند باعالی قرارداد کونفرانس را نخواهد پذیرفت قوت میدهد .

حتی بموجب اطلاعات مهمی که حاصل نمودیم روز دوشنبه گذشته جناب (مسیو کوشن) در باعالی از جناب دولتآب عبیدین پاشا وزیر خارجه استمراج نموده بود که عیبا باعالی در مقابل قرارداد کونفرانس چگونه رفتار خواهند نمود . وزیر مشارالیه در جواب اظهار داشته است که کونفرانس برلین ادعا نموده است که قرارداد مجلس کونفرانس مبتنی بر اساس عهدنامه برلین است حال آنکه برعکس آن قرارداد مذکور بکللی در خارج اساس عهدنامه برلین است . بنا بر این هیئت وکلای دولت علیه این قرارداد کونفرانس را که مسافتها از اساس عهدنامه برلین دور افتاده است بکمال تعجب واستغراب می بینند . در نتیجه این سؤال وجواب شفاهی سفیر مشارالیه نیز بیکدرجه موجب

اشکالات شدن قرار داد کونفرانس را اقرار نموده است .

روز دوشنبه گذشته جناب (مسیو کوشن) سفیر انگلیس باعالی آمده با جناب دولتآب عبیدین پاشا ملاقات نموده است . مدت ملاقات سفیر مشارالیه با جناب وزیر خارجه سه ساعت طول کشیده است . از قرار بکه روایت می شود در این ملاقات بعضی مذاکرات بسیار عمده و مهم بمیان آمده است .

بملاحظه تنزل قیمت کتدم بموجب قرارداد امانت بهبه شهر قیمت یک وقبه نان که پیشتر بدو فروش فروخته میشد از دیروز بهفقد و بیخ باره پایین آورده شده یعنی در هر یک وقبه پنج باره تنزل داده شده است .

بموجب خبرهای تلگرافی که از قبله رسیده است مادر (جنرال اسکولف) که از کوماندهای معتبر روس است برای ساختن بعض آثار خیر مبلغ کلی در نزد خود داشته وعازم قلبه بوده است در نزدیکی قلبه چند نفر قطاع الطریق باو برخوردند باید اینکه مبلغ زیاد همراه دارد خود او را بیک نفر خدمتکار زن که همراه داشته کشته را نفوذ موجود گرفتند بدر میروند و بیک نفر صاحب منصب روس که (یوانچو) نام داشته همراه مومی الیه بود بعد از آنکه زخم سنگینی برداشته است فرار نموده بقلبه رسیده مراتب را بحکومت خبر بدهد .

از جانب حکومت نیز فوراً چند دسته سواره برای تعقیب مرتکبین باطراف پراکنده شده در موقع (دکرمن دره) بزرگها رسیده آنان را ناچار از تسلیم میکنند . رئیس دزدان (اوزانلیس) نام از صاحب منصبان کوچک روس بوده چهار نفر از رعیت قرمطاغ را همراه داشته است . رئیس مذکور چون بکرفتاری خود بیقین حاصل میکند طمانچه که در دست داشت بدهن خود خالی نموده خود را هلاک میکند . ولی چهار نفر دستیارانش گرفتار گردیده در قلبه محبوس و اسستطاق میشوند . در نزد منوفی مومی الیه بجز از نفوذ خبلی جواهرات هم بوده است .

جناب (بارون کالیج) که از جانب دولت اوستریا بعنوان سفارت کبری مامور باقامت در سعادت شده است مقرر بوده است که فردا بدر سعادت وارد گردد . لهذا جناب عطوفت مآب منیر بیک افندی ترجان دیوان همایون باو پور

(از باره)

مخصوص سفیر

از جانب دولت شورش بودن روم ابلی شرقی نجر برات عمومی عطف نظر در قضا افساد آمیز بلغاریه میگویند

یعنی اقدامات بلغارستان بارو آورده از دولتهای دولتهای مشارالیه این مقصود را

اخبار نامه

اطلاعات مخصوص کونفرانس برای اهالی ارناو در یک مجلس قومی منعقد خواهند شد اشفقودرده مخصوص فر مجلس مذکور تا کنون از س اعضا فرستانه در این مجلس فرستاده شده

مجلس مذکرات خود است . دوم سوم تا کنون هرگاه بعد از از ماده سوم نیز برای اطلاع نکاشت .

اعضای اناطولی از طرف اند . از آنچه عزیمت خواهد

مخصوص سفیر سارالیه را استقبال خواهد نمود.

از جانب دولت علیه عثمانی درباره مستعد افساد و شورش بودن بلغاریان و مقاصد آنان که میخواهند روم ابلی شرقی را بلغارستان الحاق نمایند یک نجرات عمومی بدولت های بزرگ فرستاده شده عطف نظر دقت دولتهای مشارالیه را باین حرکات افساد آمیز بلغاریان خواهش کرده شده است.

میگویند دولت اوستریا نیز در این خصوص یعنی اقدامات بلغاریان را که برای یکی کردن بلغارستان با روم ابلی شرقی هست بزیر نظر اعتبار آورده از دولتهای بزرگ اطلاعات خواسته است که آنها دولتهای مشارالیه را رضی هستند بر اینکه بلغارستان این مقصود را حاصل نماید.

اخبار نامه (وقت) مینویسد . بوجب اطلاعات مخصوص که حاصل نمودیم قرارداد کونفرانس برلین زیاد از حد موجب هیجان افکار اهالی ارنائوستان گردیده است . روشای ارنائو یک مجلس فوق العاده عمومی در (برزرین) منعقد خواهند نمود . باین مجلس عمومی از شهرهای اشقودره و قوصره و مناستر و یانیه اعضای مخصوص فرستاده خواهد شد . اعضای عمومی مجلس مذکور زیاد برد و بست نفر خواهد بود . تا کنون از سلاویک بمجلس مشاوره ارنائوستان اعضا فرستاده نشده بود ولی رای حاضر بودن در این مجلس عمومی از سلاویک نیز چند نفر اعضا فرستاده شده است .

مجلس عمومی مذکور در باره سه فقره مذاکرات خواهد نمود . نخست فقره حدود یونان است . دوم مسئله حدود قره طاغ . از فقره سوم تا کنون اطلاع درستی حاصل ننموده ایم هرگاه بعد از ختام مذاکرات مجلس مذکور از ماده سوم نیز خبر درستی حاصل نمودیم در تانی برای اطلاع همکنان در صحایف خود خواهیم نکاشت .

اعضای کومیسون مختلط تحدید حدود سمت اناطولی از طرف یونان بجانب ارض روم حرکت نموده اند . از آنجانب بستمای (مازشرکد) و (قطور) عزیمت خواهند نمود .

روز دوشنبه گذشته عطف وقت مآب رضایک افندی منشی اول حضور همایون بیابالی آمده بعضی ارادات سنیة اعلا حضرت پادشاهی را بجانب مستطاب رئیس و کلا تبلیغ و وزیر خارجه نیز در این ضمن بداره ریاست و کلا دعوت شده بقدر دو ساعت مذاکرات باره موادمهم پرداخته اند . (وقت)

جنابان (مسیو تیسو) سفیر کبیر فرانسه و (کونت کورتی) سفیر کبیر ایتالی بمناسبت اینکه از جانب دولت متبوعه خودشان بعنوان سفارت کبری برتری یافته اند روز دوشنبه گذشته (مسیو تیسو) و روز شنبه گذشته کونت کورتی بقرار معناد باین همایون ملوکانه عزیمت نموده از حضور باهر انور اعلا حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل نموده اعتمادنامه خودشان را در حضرت ملوکانه تقدیم و هر یک بدین واسطه در حضور همایون خطاب خوانده از جانب سنی الجوانب همایون ملوکانه باعطای جوایم ای مناسب مقفخر و مباهی آمده مورد الثقات مخصوص شاهانه گردیده اند . پس از باز گشت حضور همایون هر کدام در روزهای مذکور طرفی عصر برای ملاقات بجانب مستطاب رئیس و کلا روز پنجشنبه با احترامات لائق بیابالی آمده از جانب جناب مستطاب رئیس و کلا و جناب وزیر خارجه در نهایت احترام پذیرفته شده اند . در هنگام ورود و عزیمت سفرای مشارالیه مایک دسته عساکر شاهانه در پیشگاه عمارت بیابالی صف بسته موقع تعظیم و احترام بوده یکدستگاه موزیک نظامی نیز برترجم بودی .

در باره سفرای مشارالیه ساری نشریقات مقرر که در حق سفرای بزرگ مرعی الاجرا است تمام بعمل آورده شده است .

اخبار نامه (وقت) ترجمه کاغذ مشترک سفرای دولتهای بزرگ را که منضم قرارداد کونفرانس و روز پنجشنبه گذشته بتوسط سفیر المان بیابالی تبلیغ شده بود در صحائف خود نقل نموده بود مانیر ترجمه کاغذ مذکور از زوی اخبار نامه (وقت) ذیل مینویسیم . (ترجمه)

سفرای دولتها که در این کاغذ بطور مشترک امضا دارند بوجب دستور العملی که از جانب

دولتهای متبوعه خودشان گرفته اند مأمور شده اند که این کاغذ را بوزارت خارجه دولت علیه عثمانی اعضا نمایند .

کونکره برلین در باب تعیین حدود عثمانی و یونان نقاط اساسی خط حدودی را که لازم دیده می شد در ضمیمه سیزدهم کونکره نوشته بودند لهذا دولتهای که امضا کنندگان قرارداد کونکره هستند از روی همان اساس دولتهای همسایه را برای مذاکرات این مضاب دعوت نمودند . چون در مجلسهای کونفرانس اسسلاجبول و (پرهوزه) مذاکرات مفصلی که در میان مرخصهای دولتهای مشارالیه با وقوع رسید برای انجام دادن مسئله بجز از ضدیت افکار نتیجه مغربی حاصل نداد بنابراین این اقدامات بی فایده دولتهای عثمانی و یونان را دولتهای که امضا کنندگان عهدنامه هستند دیده اجرای توسط را در این باب لازم دانستند .

برای اینکه بایستی توسط مذکور بدرجه کافی بوده و بتساوی بلاتی که کلمه مذکور دارای آن است بنامه موافقت داشته باشد لازم آمد در میان دولتهای عثمانی و یونان خط حدود محکم و تعیینی بطور تدافعی معین کرده شود . این است که دولتهای اروپا سفرای خودشانرا که در برلین دانستند برای تعیین این مسئله حدود مأمور نموده دستور العمل دادند که در این باب نقاط اساسی را که در ضمیمه سیزدهم کونکره برلین نوشته شده است اساس مطالب قرارداد از آنرو مذاکرات بردارند .

لذا سفرای دولتهای بانیضام آراء مأمورین فن که از جانب دولتها مخصوصا برای تسهیل مذاکرات این مطلب بفرلین فرستاده شده بودند بعد از مذاکرات و مکالمات محفانه و مدعیانه تعیین خط حدودی را که در ذیل نوشته می شود باتفاق همدیگر پذیرفته مذاکرات خودشانرا ختام داده اند .

چون از مذاکراتی که در باب تعیین حدود یونان بیشتر در میان مرخصهای عثمانی و یونان بوقوع رسید نتیجه سودمندی حاصل نشد از آنجهت مرخصهای دولتها که صاحبان امضای این کاغذ هستند بموجب احکام عهدنامه که در سال ۱۸۷۸ میلادی در برلین بسته شده است برای توسط نمودن در این باب از دولتهای متبوعه خودشان دستور العمل گرفته بجهت تعیین خط حدود یونان مذاکرات پرداخته نقاط

اساسی را که در ضابطه سیزدهم کونکره بر این نوشته شده بوده است در این باب اساس مطلب قرار داده با تفاق هم دیگر خط حدود را بقراردیل معین نموده اند.

خط حدود تازه از مصوب رودخانه (کلاماس) گرفته و از روی بیابانها گذشته بمسجد رودخانه مذکور کدر (خان کلاواکی) نام محل واقع است رسیده از آنجا از مقابل تپه ها بسمت شمالی (ماوروزی) و (ابلیا مون) و (ایجا) مرور خواهد نمود. از سمت جنوب (کلاماس) نیز از مواضع (نارده) و (اسپرو) و (بوتاماس) و (سالامیریا) گذشته یکوه (الیب) و از آنجا هم از مقابل مواضع بلند کوه مذکور گذشته بساحل دریا خواهد رسید.

خط مذکور در باجه (بانیه) و اطراف آن و موقع (بجوه) را در سمت جنوب گذاشته یونانستان واگذار مینماید.

لذا دولت های المان و فرانسه و اوستریا و انگلیس و روس و ایتالی موافق بودن قرارداد خط حدود مذکور را با حکام ضابطه سیزدهم کونکره بر این تصدیق نموده دولتی عثمانی و یونان را بپذیرفتن قرارداد این خط حدود دعوت مینماید.

ترجمه جواننامه ایست که از جانب وزارت جلیله خارجه در باب مسئله حدود قره طاع بسفرای دولتهای بزرگ فرستاده شده است.

ترجمه

از جانب آنجناب کاغذی که در تاریخ ۱۵ ماه حزیان فرنگی درباره مسئله حدود قره طاع فرستاده شده بود بپذیرفتن آن کاغذ خودم را نیت بیعت میدانم.

آنجناب تکلیف بابعالی را در اینخصوص رد نموده ضمنا اظهار داشته اند که بموجب دستورالعمل دولت متبوعه خودشان مأمور شده اند بر اینکه بابعالی را یاد آوری نمایند بموجب مقاوله نامه که در تاریخ ۱۸ نisan نوشته شده است در مقابل تعدیلات و مساعداتی که در آن مقاوله نامه مندرج است از سمتهای شرقی و غربی دریاچه (اشقودره) بترمیم حدود قره طاع اقدام کرده شود. بموجب همین تکلیف حدود سه واصل قره طاع تا مصب

رودخانه (بویانه) وسعت حاصل خواهد نمود که لشکرگاه (اولکون) نیز در این حال در داخل خاک حکومت قره طاع خواهد ماند.

آنجناب گذشته از این درباره امور اداره ارناو دهای ولایت (اشقودره) اعطا شدن پاره امتیازات را هم بیابعالی سپارش نموده اند.

برخصت دولت متبوعه خود در اینباب جواب میگویم که دولت علیه در باب استیلای مواقعی که بیشتر از جانب عساکر عثمانی خالی کرده شده اکنون در دست ارناو دها است برای خاطر جچی دادن اروپ اقدامات فوق العاده بکار می برد که بلکه بزودترین وجهی این مقصود حاصل گردد و بدینوسیله بتواند با اجرای احکام مقاوله نامه مذکور پردازد.

ولی باینکه در کاغذ مذکور اسباب و تدابیری که در باب فصل و انجام دادن این مسئله آنجناب نشان داده اند تطبیق آن برای دولت علیه موجب وقوع اشکالات بسیار بزرگ است باز بابعالی آن تدابیر را از نظر اعتنا دور نداشته است و بموجب کاغذ و توضیحاتی که از اشقودره بیابعالی رسیده است از اهتمام و مواظبت مأمورین دولت علیه اکنون را ارناو دها بواگذار نمودن قسمت بزرگ موافقی را که بموجب مقاوله نامه مذکور بایستی بحکومت قره طاع داده شود ممانعت نداشته بسر رضا آورده شده اند.

بابعالی بملاحظه همین اطلاعات امیدواری دارد که موافق اساس مبادله که دولتهای تصدیق نموده اند هرگاه در مقابل بقیه اراضی که ارناو دها بزرگ آنراضی شده اند در خارج قصبه (اولکون) موقع وسیع دیگری بحکومت قره طاع واگذار بشود مانند این است که خدمت شایسته در باب انجام دادن مسئله مذکور بعمل آورده شده است.

بابعالی پذیرفته شدن این وضع فصل و انجام مسئله را که دارای فوائد بسیار است آرزو مند است و این تکلیف را که بطور صلح و مسالمت مدار تسویه مسئله است با آنجناب اشعار نموده امیدوارم که این بیانات در نزد حکومت متبوعه آنجناب نیز سمح حسن قبول یابد. زیرا که بدینوسیله اشکالاتی که از تطبیقات مقاوله نامه مذکور و تکالیف کاغذ آنجناب بمحل الوقوع بود رفع گردیده سبب تالیف قلوب ارناو دها و قره طاعیها تواند شد و در میان

این دو طایفه باعهه مناسبات دوستانه که از اوازم همسایگی است معاونت خواهد نمود.

در باب اعطای بعض امتیازات باعالی ارناو دستان جواب میگویم که اهالی مذکور تا کنون پیوسته از وضع اداره حکومت سنیه خشنود بوده هیچوقت از بابعالی علاوه بر امتیازاتی که اکنون دارند داده شدن امتیازات دیگری را خواهش نموده اند. گذشته از اینها دولت علیه عثمانی بموجب احکام ماده بیست و سوم عهدنامه عثمانی برای جاری شدن در همه ولایات شاهانه که در اروپ عثمانی واقع است لایحه نظامنامه کاملی را نوشته و مشغول رسیدگی فروعات و نواقص آن است که بعد از اتمام بموقع اجرا آورده خواهد شد و بدینوسیله است که پس از اجرای نظامنامه مذکور اهالی ارناو دستان نیز از فوائد آن بهره مند خواهند گردید.

خارجیه

اخبارنامه (نایه فرایه پرسه) میگوید. از جانب دولت انگلیس در باب اجرای قرارداد کونفرانس تکلیفی بیان آورده شده است که موجب استغراب دولتی المان و اوستریا گردیده است. گویا تکلیف مذکور را دولتهای فرانسه و ایتالی و روس نیز پذیرفته بوده اند.

اخبارنامه (تاکیلات) میگوید. فقره اتحاد بلغارستان و رومانی شرقی سبب ابطال شدن احکام عهدنامه برلین خواهد شد. و در وقوع این حال دولت عثمانی آماده جنگ بسیار بزرگ و خونریزی خواهد گردید. دولت اوستریا نیز وقوع این اتحاد و الحاق رومانی شرقی را بلغارستان منع خواهد نمود.

اخبارنامه (کوریه دوربان) مینویسد. اخبارنامه های پاریس که مروج افکار حکومت فرانسه هستند میگویند. دولت فرانسه به همراهی سایر دولتها و نه خود تنها در باب اجرای قرارداد کونفرانس برای واگذار نمودن اراضی بدولت یونان درباره دولت عثمانی سخت گیری نخواهد نمود.

وهرگونه اراجیف که در این باب شیوع یافته است بی اصل است .

و نیز اینکه شایع شده بود که کشتیهای جنگی دولین انگلیس و فرانسه یا کشتیهای همه دولتهای اروپا بطور مشترک در سمت آبهای شرق خود نمایی خواهند نمود بی اصل است و این فقرات در پاریس بطور رسمی تکذیب کرده شده است .

(خلاصه کافذی است که از اخبار انکاروین با دارة اختر رسیده است)

دو سه روز بعد از این جناب مقرب الحاقان غلام حسین خان شهاب الملک که از اجله رجال دولت غلبه ایران است بون وارد خواهد کردید . هنوز از ما و ریت مشارالیه اطلاع درستی ندارم انشاءا بعد از ورود مریاتب را تحقیق و با دارة کرامی اختر اطلاع خواهم داد .

این روزها اخبار نامهای معتبر اینجا (وین) مینویسند . در لندن و بعضی شهرهای المان بجهت مصیبت دیدگان قحط اناطولی و آذر بایجان فقراتانه باز نموده بودند و تقواهی را که تا کنون جمع آوری شده بود دو حصه نموده سهم اناطولی را نزد قونسلهای دولت انگلیس که در آنستجا اقامت دارند فرستاده اند که بواسطه ایشان مستحقین و فقرای اهالی تقسیم کرده شود . حصه آذر بایجان را نیز بواسطه کوهبانی (شیکلر) در تبریز نزد (مسیور) تاجر اوستریایی فرستاده شده است که بواسطه مومی الیه بقفرای اهالی آنجا داده آید . اختر را لازم است که این فقره را برای اطلاع اهالی آذر بایجان در صحائف خود درج نماید .

اختر

ما وظیفه خود ما را در نوشتن و اطلاع دادن این فقره بجا آوردیم امیدواریم که اخبار نامه (تبریز) نیز ملفت شده مقدار ورود وجه اعانه و کیفیت توزیع آنرا باطلاعات موثق در صحائف خود مینویسند که در ثانی ما هم از روی اطلاعات ایشان مریاتب را برای آگاهی همکنان دوباره در صحائف اختر نقل نمایم .

اخبار نامه مینویسند . در بیست و سوم ماه حزیران فرنگی گذشته در پتربورگ بناگاه هوا

منقلب شده باران و تند باد و طوفان عظیمی برخاسته در نهایت دهشت رعد و برق میزد است و این انقلاب وحشت انگیز تا پنج ساعت طول داشته مایه نهایت خوف و اضطراب اهالی گردیده است .

از بسیاری بارش آبهای طغیان نموده بعضی جاهای شهر را فرا گرفته و از نزول برق نیز در چند جا حریق واقع گردیده موجب خسارت کلی شده است ولی تا کنون مقدار ضرر و ضایعاتی که از این بلای ناگهانی بر اهالی شهر مذکور وارد آمده است بدستی معلوم نبوده است .

بموجب تلگرافنامه که از جانب (جنرال اسکولوف) کوماندا ن لشکر روس به پتربورگ رسیده است . پیش قراولهای لشکر روس بموقع (دوزاولوم) نام رسیده از آنجا در نهم همین ماه ژولیه فرنگی حرکت و بحمل (خواجه قلعه) نام وارد گردیده پس از ضبط قلعه مذکور بموقع (باجی) عزیمت نموده اهالی آنجا از ورود لشکر روس مضطرب گردیده تماما فرار کرده اند . جنرال مومی الیه موقع مذکور را بلا ممانعت ضبط و در آنجا بساختن استحکامات و تیارهای مهمات پرداخته است . در بیست و هشتم ماه مذکور بواسطه سوارهای قزاق بجانب موقع (ارشمان) یک کشف تعرضی بعمل آورده شده ترکانان (تکه) از آنجاها عقب نشسته اند .

(جنرال لسوفسکی) وزیر بحریه روس با امیرالماء کشتیهای جنگی روس که در سمت بحر محیط معتدل هستند معین گردیده است . بجای وزیر مشارالیه (جنرال پچوروف) امیرالماء سابق آنجا بوزارت بحریه معین گردیده است .

اخبار نامه (دبی نیوز) بموجب تلگرافنامه وین میگوید . بطور موثق اطلاعات حاصل نمودیم در باب اجرای قرارداد کونفرانس از جانب هیچیک از دولتها تدابیر فعلی بکار برده نخواهد شد . تا کنون از جانب هیچ دولتی در این باب تکلیفی کرده نشده است . پس از ختام مذاکرات کونفرانس این خبرها از قبیل تخمینات در افواه شایع شده در دوائر عالیه دولتها بخوبی تلقی نشده است . ولی ای قدر هست که هرگاه از جانب دولتهای بزرگ بحرا یک خود نمایی بعمل آورده شود مظنون

است سایر دولتها اعتراض ننمایند . لکن بهر خواهی یونان در این باب مداخله عسکری در میان دولتها موجب وقوع مسائل بسیار مهم تواند شد .

گذشته از اینها نباید فراموش کرد که در فاس از مجلس کونفرانس تنها عبارت از کلمه توسط بود مجلس مذکور در مذاکرات وضع حاکمیت را پذیرفته است .

(بقیه کاغذیکه بسپهریزی را و اینسون نوشته شده)

(از رساله (آدو ووند) ترجمه می شود .)

پس از برای تسخیر (مرو) ناچار از تصرف هرات هستیم زیرا تسخیر مرو و مطیع ساختن ترکان بسته بودن هرات در دست ما است . ضبط هرات موجب امنیت و آسایش خراسان و نخستین وسیله زنده گی و پایداری ایران است . هرگاه اهمیت مسئله بزرگ نظر دقت آورده شود باندک تأملی معلوم می شود که تأسّف و تأثر دولت ایران در این مسئله باید بچه درجه باشد .

وقتی که محمد شاه مرحوم به زارجان فشانها هرات را محاصره نموده بود دولت انگلیس بغیر حق پای مداخله پیش نهاده پادشاه مشارالیه را بتزک محاصره تکلیف و مجبور نمود . دولت ایران هم تکلیف مذکور را نپذیرفته و این تکلیف را مکرر پروتست نموده با آواز بلند حکمرانی خود را در هرات اعلان و در این باب بهیچوجه فرو گذاری ننمود . حتی در ثانی شهر مذکور را محاصره کرده بغلبه ضبط نمود . گذشته از اینها حکمرانان هرات بدفعات چند بدون مداخله ایران خودشان تبعیت دولت ایران را اعلان نموده اند . ولی بجهت مداخله انگلیس همه این مسائل بی ثمر ماند دولت مشارالیه دوباره بجهت ردهرات تکلیف بمیمان آورده آشکارا و نهان اقدامات بکار برده حتی در این باب بدولت ایران اخبار جنگ داده مارا ناچار از ردهرات نمود ولی این دفعه مقصود انگلیس بطور واضح بایراندان معلوم شد و این حرکت انگلیس در دل اهالی ایران سخت جایگیر شده داغ درونی برای آنان گردید که برور زمان التیام پذیر نتواند شد . چنانکه در سمت مالک ایران از همه طبقات مردم از عالی و ادانی هنوز آثار تکدر و تأثر مشاهده می شود و برای همین حرکات

انگلیس را مانند دشمن دوست همای برای خودشان میدانند میگویند دولت انگلیس بجهت ردهرات مارا گرفتار انواع مصائب نموده باعث خرابی خراسان ما کردید و برانرا يك بلای بزرگی دچار نمود. و بادطای دوستی و نگاهداری استقلال مداخل مملکت مان شده هراتی را که موجب آسایش مملکت و استقلال دولت ما بود از دستمن گرفته بستی افغانه بی نام و نشان سپرد باینکه هرات پای تخت قدیم مملکت ما بود و از زمانیکه در نیا ایرانی بود هراتی نیز با او بوده و جز لایفک آن معدود نمیشد است. در اینصورت دولت انگلیس که در ظاهر هواخواه استقلال ما بود چه حق داشت که در باره يك ولایت ملکی قدیم ما بنای جنگ بامابگذارد حال آنکه از استدلالات تاریخی و مذهبی و جغرافی و قنوجات متعدد قدیمه و اطاعت و انقیاد اهالی آنجا ظاهر می شود که برای آسایش مملکت دولت ایران را ضبط آنجا لازم و بل واجب است.

هرگاه این گونه رفتار دولت انگلیس را دوستی و حقانیت گفته شود ما را لازم میاید که از اتساع دایره این دوستی تا شهید و کرمان اندیشناک باشیم. گذشته از اینها نمیدانیم مسئله ابطال معاهده برده فروشی را که دولت و ملت انگلیس از سالهای دراز دست آورده و در جان فشانها در ایجاب میکنند که مشتی اسرای بدوی زنجی و حبس را آزادی بدهند و برای حصول این مقصود هر روز اقدامات فوق العاده بکار برده بولها خرج و معاهده نامه اباد و تها می بندند چگونه معنی داده تفسیر نمایم. زیرا در حالتیکه انگلیس در بکطرف نمود را هواخواه عالم انسانیت بقلم میدهد و میخواهد که اسرای زنجی حبس را از قید اسارت رهائی بدهد چگونه راضی میشود بر اینکه هر سال جمع کثیری از ملت آزاد ایران را دانسته و قفسینه گرفتار بند اسارت بی رحم و وحشیترین طایفه نماید که بلاله از عوالم انسانیت دور هستند.

آباد دولت انگلیس در مقابل همه این شکایتهای محققه ایران چه جواب خواهد داد هرگاه ادعا نماید که در این مواد حق داشته است ظلم صریح می شود زیرا اینک ملت خاچه از اقصی بلاد مغرب بیاید در صورتیکه هیچگونه ربطی با هرات نداشته است سهل است که در مدت چهل سال نتوانسته است يك ح انگلیس داخل آن شهر بشود چه خواهد گفت بجز اینکه ادعای واهی و بجهت ولی بیان بیاورد. ولی در صورتیکه پنجم از رعایت حقوق

دول ببوشد میتواند بگوید که همه اینها بملاحظه منافع شخصی خود بوده است. ولی مادر آغاز کار خوب نمیدانستیم که این حرکت انگلیس را در زبان دیپلماتیک چه معنی بدیم در ثانی دولت مشارالیهما صراحة اظهار نمود که انگلیس بودن هرات را در تصرف ایران در خارج منافع خود نمیداند. اگر چه بسیاری از هموطنان من قوه فهمیدن نتایج حقیقی این بیانات انگلیس را ندارند. ولی من بنسبت کثرت اختلاط و مرابطه که با اهالی اروپ دارم قوت استدراک این مطلب را بتجربوی حاصل نمودم. و از فهمیدن نتیجه حقیقی این بولیتیک انگلیس دچار هیچگونه اشکالات نمیشوم سهل است که در نهایت احترام در مقابل این حرکات انگلیس تمکین میورزم. و ملاحظیات خود را در باره بولیتیک انگلیس بیان می نمایم.

آری وقتی انگلستان بجمع بزرگ آزادی دنیا بود. در قطعه آسیا ما مور عمده (سویلر اسیون) او است. مستملکات هندوستان از برای او بک نعمت بزرگ خداداد است. و همسایگی این مستملکات انگلیس برای دولت ایران اسباب تمامی استقلال و بکشوع ضمانت معبری است. و شکوه انگلیس از برای آسایش عموم دنیا بمنزله واجب است. در صورتیکه آزادی و ترقی و آسایش دنیا بسینه باز دیاد و بقای شان انگلیس است و اورا نیز برای آینده هرات لازم است. میگویم عیب ندارد در راه انگلیس هرگاه هرات معدوم و خراسان نابود بشود نقلی نیست. ولی افلا لازم میاید در باب اینکه ما از تصرف هرات صرف نظر نمایم دلیل خوب و کافی آورده بمانع ما میگردند که بملاحظه کدام نعمت ما و صرفه خود هرات را از ما گرفتار بمانند کابل و اکنار نمودند و بسبب اینهمه سخت گیریها و مخاطراتی را که از آن بمانع میاید بایستی بیان نمایند.

ولی من پس از تحقیقات بسیار چه از توشیحات رسمی و چه از بیانات بعضی وکلای دولت انگلیس اطلاعات ذیل را حاصل نمودم.

اولا میگویند هرگاه هرات در دست ایران باشد روسها مطلق در آنجا قونسل گذاشته آنجا مراکز هرات فتنه بر ضد منافع انگلیس قرار میدهند.

فی الواقع وقوع اینگونه مخاطرات بتغیر من هم میاید ولی منسوا م بگویم این مخاطراتی که از جهت بودن هرات در دست ایران متصور است چرا با وجود بودن شهر مشهد در تصرف ایران و سمرقند

در دست روس این مخاطرات بوقوع نرسیده است و مانع چیست که نرسد. علاوه بر آن بقول شما فتنه که فونسل روس در هرات بر ضد منافع انگلیس میتواند برپا نماید در مشهد چرا نمیداند اگر چه مشهد بجهت فرسخ از هرات دور افتاده است ولی هرگز این مسافت مانع اجرای اقدامات روس نتواند شد دوری این چند فرسخ مانع وقوع جنگ در میان دولتین انگلیس و روس نمی شود که اینگونه نصورت موهوم سبب دقت نظر انگلیس در باره هرات گردیده ایالت خراسان ما که از آبادترین ایالتهای ماست مدتهای دراز عرضة تاخت و تاز طوائف وحشی ترکان شده جولانگاه خیسات وحشیانه آنان گردد و مملکت ایرانی که دوست طبیعی شما انگلیسها است از حرکات وحشیانه آنها دچار خسارتهای بی شمار شود.

بویکلای شما هر وقت که در باب تحقیق این مطلب اهالی انگلستان عرض کرده اند بکنند همین جواب را بضمونهای دیگر تکرار میکنند. مثلا این بار میگویند هرگاه هرات در تصرف ایران باشد چنان است که در تصرف روس است در اینخصوص ذایل میآورند که چون دولت ایران ضعیف و نیمه دانی است در مقابل روس قوت نگاهداری هرات را ندارد احتمال دارد که يك حرکات تمهید آمیز روس هرات را بدولت مشارالیه واگذار نماید.

اگر چه این دلیل بسیار خام و ضعیف و بی معنی است ولی بر فرض قبول چاره پیش بینی این مطلب نه آن بود که هرات را باین خیسات واهی از دست دولت ایران بدایل اینکه قوت مقابله روس را ندارد گرفته بشی افغان که هزار مرتبه از دولت ایران ضعیف و دور تر از عوالم مدینت است بسیار بد. این کار آنگاهان شما بجهت دایل افغانه را از دولت ایران نسبت بخودشان محل وثوق یافته بودن هرات در دست آنان خاطر جمع شده اند و عدم وثوق بدوات ایران را بجز این دلائل واهی چه جواب تواند گفت.

در صورتیکه در باره طهران با همه این روابط که بانولتهای اروپ دارد و دلائل مثبت اینگونه کارها را بشی میدانند و علاوه بر آن دارای يك ملت بزرگ و حکومت بالاستقلال است بقول کار آگاهان شما در صورتیکه با همه اینها نتواند خود را از جنگ نشو بقات روس خلاص بکنند چگونه امرای افغان که هیچیک از این عوالم را ندارند سهل است که در بشه محکمی در مملکت خودشان پیدا خواهند خصوصاً وقتی

که طمع شخصی ممکن است که از ایران این کذب قبول شد در افغانستان

اخبار نام کابل تفصیلا هرگاه خان انجام داد انگلیس ما شک بناسبت اینکه روس مشهور خشودی اها میل نمودن دو هم سبب از دنیا فغانستان شد در واقع بمنزل رسیده است

اکثونر و تسوید مس بعقوب خان می دوباره بمحکوم

ندامت بندگان خویش دست گردید. نه از شمال شیر صورت واهل کیرنده اش که و بجز ظن فریفته چرب سپردندی سم احساس کردند واعصاب جار آن طفل شیر مخمر و اجرای عبوس و حان پیش رفتن ویکانه مر

که طمع شخصی هم مضم باین وضع آنها بشود آیا ممکن است که در مملکت تشویقات روس بهتر و محکمتر از ایران ایستادگی نمایند . بکدام دلیل نفوذی که بقبول شما دولت روس در ایران دارد باید در افغانستان نداشته باشد .

(باقی دارد)

اخبار نامه تایمس بموجب کاغذ اخبار انگار کابل تفصیلات ذیل را مینویسد .

هرگاه مسئله افغانستان را بدستباری عبدالرحمن خان انجام داده بشود مفنون است که اردوی انگلیس باشکالات بسیار بزرگ گرفتار گردد . زیرا بناسبت اینکه عبدالرحمن خان به خوااهی دولت روس مشهور شده است این شهرت موجب عدم خشنودی اهالی از خان مومی الیه گردیده است . میل نمودن دولت انگلیس بامارت خان مومی الیه هم سبب آزدیاد هواخواهان یعقوب خان امیر سابق افغانستان شده کثرت هواخواهان امیر مشارالیه در واقع بمنزله افکار عمومی اهالی افغانستان رسیده است .

اکنون را افکار عمومی افغانستان انجام و تسوید مسائل معروفه آنجا تنها بسته بامارت یعقوب خان میدانند . میگویند هرگاه خان مشارالیه دوباره بحکومت افغانستان معین بشود همه غوائل

رفع خواهد گردید . حال آنکه حکومت انگلیس این خواهش اهالی را کوش نداده از عبدالرحمن خان هوا خواهی میکند و بملاحظه اینکه بلکه با عبدالرحمن خان سازش نشده مقصود حاصل نکردد یعقوب خان را نیز بیکدرجه در دست گرفته است و نمیخواهد مشارالیه را از میدان یوایتیک بلرزه کنار ببرد .

در این نزدیکی از عبدالرحمن خان کاغذی بمأمور یوایتیک انگلیس رسیده در کاغذ مذکور الفاظ بسیار معقول و دوستانه نوشته شده علاوه بر آن بجهت اینکه این اشکالات حاضر را بزودی انجام داده آبد از لزوم ملاقاتی هم سخن بیان آورده بود . باعتقاد بعضی عبدالرحمن خان حقیقه آرزومند بوده است که این اشکالات حاضر را بزودترین وجهی انجام داده شود لهذا مظنون است که هر گونه تکلیف و خواهش انگلیس را بپذیرد برای اینکه موقع خان مومی الیه زیاده از موقع حاضر انگلیسها نازک و مشگلتر است . زیرا خواهان خان مومی الیه از سایر رؤسای افغان که هواخواهان امارت افغانستان هستند کثرت است گذشته از آن بعض قبایل افغان هم بر ضد خان مومی الیه است .

در ترکستان خان مومی الیه را چندان هواخواه نیست . جهت قلبی که اکنون در معیت دارد و در صورت ظاهر مطیع و هواخواه او هستند از وضع و حرکات آنان نیز استنباط می شود که باندک

وسایله و تشو بقی از مشار الیه دوری خواهد جست .

روسها هم از اجرای موعیدیه که بخان مومی الیه کرده بودند تخلف ورزیده اند .

دولت روس از عدم تدابیر عاقلانه خود بادونت چنین هم هنگام آرابی نموده مغلوب گردیده است لهذا همه قوت لشکری خود را که در امارت های ترکستان داشت ناچار شده است که بمقابله قشون چین بفرستد در این حال احتمال کلی دارد که اهالی آنجاها نیز بر ضد روس خود نمایان نموده بخصوص روس اقدام بشورش و اختلال نمایند .

(جنرل اسکویاف) بجهت اینکه چنددی پیش از این در جنگ ترکستان تکه مغلوب و منهزم گردید از آنوقت تا کنون در جای خود نشسته چنانکه عادت روسها است که اهالی آسیا را بر ضد هم دیگر تحریک نموده خود از میان کلاهی بدره ببرند مترصد وقت است ولی اهالی ترکستان از این گونه دسایس روس بطور لایق آگاهی یافته مانع این مقصود روس گردیده هموطنان خود را که از مظالم روس باطراف پراکنده شده اند آنها فرستاده باز پس طلبیده اند .

هرگاه عبدالرحمن خان بطور جدی در پذیرفتن تکالیف انگلیس همراهی نکند بسیاری از قشون حاضر او که از اهالی سایر مملکت های خوانین نشین ترکستان فراهم آورده است پراکنده خواهد شد

از ترجمه حکایه تالک

ندامت بدندان بقراری فشرده و در آخر کار از کردار خویش دست اسف گردیده باآه و خروش هم آغوش گردید . نه همین ساده لوحی و فروتنی و محبو بیت از شمایل شیرینش هویدا بود بلکه از بشاشت صورت و لطافت منظر اطوار فریبنده و گفتار گیرنده اش کسی جز کبان خوشی و خرمی نکردی و بجز ظن سلامت و مهربانی نبردی . ولی چون فریفته چرب زبانهای او شده ن بمرهائی وی سپردندی سم قاتل صحبت و زهر هلاهل بجاورنش را احساس کردندی که برک وی ساری و در عروق و اعصاب جاری شدی . همانا مهربانی و چایا لوسی آن طفل شیر بر بی اخفای شری بود که در خاطر مخمر و اجرای کیدی که در ضمیر صمیر داشت از صورت عبوس و حانت و ملبوس منور و حشمت کرده جسارت پیش رفتن نداشت و بل آن بکانه کرد رو بهین تن و بکانه مرد آهنین بدن را در مقابل خدنگ

و پیکان خویش مانند سنک و سندان میدید . اما حوریان بزودی سوزش آتشین را که آن طفل فریبنده مشتمل میکرد احساس کرد بلطایف الحیل بپوشیدن زخم ناسور درون خویش همی کوشیدند . لاجرم تالک آن طفل را با حوریان در بازی دیده از شوخی و شنکی و لطافت و قشونکی او بعبیرت اندر شده در آغوشش گرفت گاهی از روی مهربانی بروی زانوی خویش میکذاشت و گاهی بر سر دست میداشت و ظلق و اضطرابی در خود میدید که علتش را دانستن نمیتوانست هر قدر بیشتر از روی ساده دلی با آن طفل مشغول میشد و باوی بازی میکردید اضطراب و ضعف نفس خویش را بیشتر میدید . و منثور را مخاطب ساخته چنین میگفت بیکر نیایی و تفاوت این حور بازا با زنان جزیره (شیر) حسن شان با وجود خود آرابی بواسطه عدم زینت موجب تفرق و مغلوب بود ولی برخلاف آنان لطافت روحانی ایشان کسر شده به شرم و حشمت و آمیخته

بتمکین و عصمت است مایه حفظ نفس و بیل خاطر است از گفتن این سخنان عرق شرم برجینش نشسته بی آنکه این حالت را سببی داند یا علتی شناسد عارض چون قرش هرنک لاله اجر میشد . و خود را از تذکار این حالات و تکرار این فقرات منع نمیتوانست ولی چون سخن آغاز میکرد و زبانش از انجام آن قاصر بود و در هنگام گفتن از غنیمت وجد و اضطراب خویش عاجز و رشتنه کلامش چون نار عنکبوت از هم کسسته و مانند حلقه های زاقف بریشان خوبان درهم و بیکدیگر پیوسته و گاهی شاهد الفاظش عاری از زیور معانی بود منور در با بخش گفت ای تالک دانسته باش مخاطرات جزیره (شیر) را با مخاطراتی که اکنون در پیش داری و احتراز نبورزی اگر بحقیقت نگرانی نسبت کوه و گاه است و تفاوت چاه و راه فسق و فجور اگر در پرده نذیر مستور نباشد مایه وحشت و عفت است و عدم شرم و عصمت

کردید . بذات واستقامت آنان هیچوقت اعتماد نمیتوان کرد . هرگاه خان مومی الیه باوواع تدابیر از جانب انگلیس بامارت افغانستان معین بشود باز امارت او بقسا بی نتواند داشت بعلمت اینکه بسیاری از اهلی افغانستان هواخواهان امیر یعقوب خان هستند . ولی در صورتیکه خان مومی الیه همه تکالیف انگلیس را بپذیرد ممکن است که بتوافق انگلیس سردارانی را که برضد او هستند استمالت نموده بخود مایل نماید و یا اینکه آنان را بدستیاری عساکر انگلیس از خاک افغانستان بکلی نغی و اخراج بلد نماید .

در سمت میدان بازیروزها افغانه جمع می شوند . (جنرال ستورات) نیز تدابیر لازم را بکار میبرد که هرگاه مقضی باشد جمعیت آنان را پراکنده نماید هرگاه در ایجاب بکار بردن اقدامات فعلی لازم آید باید پیش از ورود عبدالرحمن خان بکوهستان بعمل آورده شود . چونکه از عزیمت خان مومی الیه باجناب افغانه کان میبرد که مومی الیه بانگلستان خواهد رفت بنابراین افغانها از حال همیشه ثابوهی اجتماع میکنند . اگرچه اکنون در سمت کوهستان امنیت وآسایش برقرار است ولی سبب عده این آسایش بملاحظه این است که (جنرال کوفسک) باقوت کافی در آنسمنها در کشت و کذار است .

اینکه شایع شده بود ایوب خان رو بسمت

قندهار حرکت نموده است تحقق حاصل کرده است . میکویند خان مشارالیه سه هزار قشون سواره و همان قدرها هم لشکر پیاده وسی عراده توپ همراه دارد ازحالا شیرعلی خان والی (جریشک) قدری از قوت اشکری حاضر خود را بمقابله خان بشارالیه فرستاده است . بجزال (بادون) نیز دستور العمل داده شده است که بادو فوج قشون انگلیس برای معاونت شیرعلی خان رو بسمت (جریشک) حرکت نماید .

اکنون ایوب خان را از این عزیمت معلوم نیست خیال جنگ هست یا نه ولی در صورتیکه خیال جنگ داشته باشد نتیجه آن معلوم است که در هر حال باعساکر انگلیس مقابله نتواند نمود همینقدر از هزیمت او نتیجه حاصل تواند شد که اقلا یکی از موانع مسئله افغانستان را که موجب اشکالات توانست بشود از میان برداشته شود .

بطور موثق روایت می شود که اکنون را در سمت قندهار امنیت وآسایش برقرار بوده است . ولی وضع اطراف کابل تاکنون بیکنوع شورش و اختلال باقی است .

عبدالرحمن خان در دوم همین ماه ژوایسه از کوهستان بسمت (خان آباد) حرکت نموده است . و در کاغذی که بمأمور بولیتیک انگلیس فرستاده است در مقابل تکلیفات انگلیس اظهار امتنان و خوشوقتی

و موجب غضب و نفرت ولی خطر حسنی که آهنگه باشرم و حشمت و سرشته باسادکی و عصمت باشد بیشتر است زیرا که چون طایر دل بسوی ایشان میل کند جل بعشق حقیقی و نأویل بکمال تقوی میباشد و این بستگی و ارادت خود را ساده و بیکنانه همی بدارند و عنسان نفس سرکش را بدست جذبات فریبده هوس میسپارند وقتی خبردار میشوند که اطفای آتش سوزنده و ازمد اوای زهر کدازنده عشق عاجز میمانند زینهار ای تملک عزیز من از این حوریان بر حذر باش که ملاطفت ایشان برای تکمیل فزیب است از مخاطرات جهالت و جوانی شویش احتراز کن و خصوصا از این طفل که بر حقیقتش عارف نیستی پیوسته بر حذر و خایف باش همانا عشق است که مادرش (ویس) برای اینکه در دیر (ستیر) از رسوم عبادات و پریش که مرا بچامیا ورنند اجتناب ورزیدی و هر اسم نیاز مندی را فرو گذاشتی بدین چیز بزه

نموده است . ولی با همه اینها نیات و حرکات خان مومی الیه بطور واضح معلوم نیست . پس از آنکه مومی الیه از کوههای (هندوکوش) باینطرف گذشت نیات و افکار او معلوم خواهد کردید .

تصحیح واعذار

در نسخه هفته گذشته در اوایل سنون سوم صفحه ۲۴۷ بجای کلمه (نادرشاه) مترجم سهوا (اعلا حضرت ناصرالدین شاه) نوشته و آنگونه ترتیب داده شده است .

اعلان

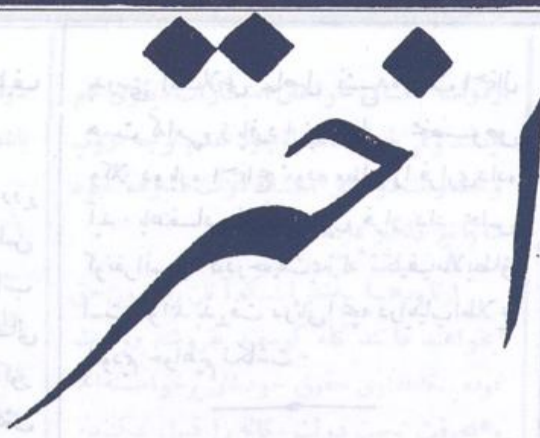
نظامنامه جمعیت حسینی که در نسخهای پیش متفرقا نوشته شده بود از جانب انجمن حسینی بخط مستعلق بسیار خوب جداگانه طبع شده بمهر رسمی انجمن مهروراست هر کس از اعضای دائمی جمعیت که باید یک نسخه داشته باشد طالب بوده باشد بداره اخترمراجعت نماید .

ظاهر

ومادر را بحاله نگاه تا کسان نشسته بینم و بادیکر انش یار ودمساز یام اکنون مردم انک (الیس) را فراموش کرده اند باز کشتی مابدان سامان بی طلب مرگنا کهان است . زیرا که سر بزان میدان عشق بپلوب مهابر و لیکر کاهها را فرا گرفته در کینه که اسباب تلف مارا در هنگام مراجعت آماده و فراهم دارند . متور در جوابش میگفت ثمر شجری که باغبان نفس در مزرع خاطر بکارد همین است پیوسته هوا پرستان در ارائه دلایل و اقامه براهینی که مر ایشان را مساعد است دقیق و بصیرند و از هر آنچه بیزیکه برخلاف مدعا شاهد باشد صرف نظر کرده بجاهل میورزند هوشمندی و فراستشان در فریب خویش است کار دانی و مهارتشان در تضییف قوه منفعله و انهدام بذیان پشیمانی خود اوضاعی را که حضرت مسبب الاسباب بید قدرت برای بیدار بیدر و مادر و باز کشت (باقی دارد)

فرو آورده تابسیزای این نامسزا بمقام انتقام آورده در معرض کفالت باز دارد و دلرب اتوع را به بیگان خدنگ خویش ریش ساخته و با آتش عشق تو اش کداخته و حور بان دیگر که مانند بنات انعش در پیرامن وی میخرامند در آن آتش همیسوزند تونیر ای جوان بدبخت و بیچاره دون از اینکه احساس حرارت آن کتی مانند ایشان در سوز و کدازی تملک مکرر رشته کلام متور بمقراض این الفساذ میبرد و میگفت بهتر آنکه ترک وطن گفته در این جزیره مسکن گیرم و برک اقامت فراهم آورم اکنون مدتهاست (الیس) رخت حیات از عالم فانی بسر ای جاودانی کشیده و در قعر دریایا مدفون گردیده (پلوب) نیز از باز کشت شوهر و پسر مایوس و از دیدارشان دیگر بار نومید گشته در مقابل آنهمه خواستار از مقاومت عاجز مانده و پدرش (ایکار) بقبول همسر دیگرش مجبور نموده به (انک) چرا باز کردم که چنان پدر را شکسته

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمبر ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود
 اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخر بنکاشته خواهد شد
 روز چهارشنبه ۲۰ شعبان سنه ۱۲۹۷
 ۱۶ توموزی و ۲۸ ماه ژولیه ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دبر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید
 و نوشتهجات سودمند را بامتنان می پذیرد
 و نوشتهجات سودمند را بامتنان می پذیرد
 و نوشتهجات سودمند را بامتنان می پذیرد
 صاحبش نباید استرداد بکند
 کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد

ملکرامها

از لندن ۱۳ شعبان لایحه که در باره
 صاحبان املاک قطعه (ایرلند) بمجلس مبعوثان
 داده شده بود در مجلس مذکور بطور قطعی پذیرفته
 شده است

موجب خسرانی که از کابل رسیده است
 بسیاری از معروفین روسای افغان امارت
 عبدالرحمن خان را تصدیق می کرده اند

از لندن ۱۳ شعبان لورد کراویل
 وزیر خارجه انگلستان در مجلس اعیان اظهار نمود
 که بسیاری از صاحب منصبان المان که از دیرگاهی
 در خدمات دولت عثمانی مستخدم بودند در صدد
 استعفا نمودن از مأموریت خودشان هستند
 علاوه بر این گفته است که دولت المان آرزو مند این
 است که باتفاق سایر دولتها رفتار نماید و هیچوقت
 در خارج از دایره اتفای دولتها رفتار نخواهد
 نمود

از اتن ۱۳ شعبان از جانب دربار یونان
 دو قطعه لایحه برای تصدیق شدن نزد اعلیحضرت
 پادشاه یونان فرستاده شده است
 در یکی از لوائح مذکور تکلیف کرده شده است که قشون یونان را
 که در وضع می خصبی بوده اند اسلحه داده آماده
 سفر نمایند و در آن دیگری نیز نوشته اند که مجلس
 مبعوثان یونان بطور فوق العاده اجتماع نماید
 پس از صدور اراده پادشاه مشار الیه فقرات
 مذکور بطور رسمی اعلان کرده خواهد شد

از جانب قشون قره طاغ ضبط شده بود بازناوهای
 رد کرده شود
 نیز حکمران مشارالیه دستور العمل
 داده است که اهالی قره طاغ از شانزده ساله تا شصت
 ساله همگی اسلحه پوشیده آماده جنگ بشوند

از لندن ایضا
 مسیو کلادسون رئیس
 وزرای انگلستان در مجلس مبعوثان در جواب
 سوالی گفته است که تعیین نمودن وضع ائتلاف
 افکار و اتفای دولتهای اروپا را در باره شرق
 فورا ممکن نیست
 و چنان نیست که از تمامی
 اتفای دولتها در این باب خاطر جمعی حاصل آید
 بنابراین هرگاه در این فقره اتفای تمام حاصل
 نشود نتیجه کاری ممر خواهد ماند

از اتن ۱۷ شعبان کشتیهای چینی
 فرانسه که در لنکرکاه (فار) بود در این نزدیکی
 از آنجا حرکت نموده بجزیره (کورفو) عزیمت
 خواهد نمود

کشتی (بووه) نام نیز این جزیره از لنکرکاه فال
 حرکت خواهد کرد

(مسو جورج) برادر (مسو ماورو
 کورداتو) وزیر معارف یونان از جانب دولت
 مشارالیه بسفارت پترسبورگ معین گردیده
 است

(مسو کوموندروس) رئیس وزرای یونان
 روز چهارشنبه (امروز) بان وارد خواهد شد

از پاریس ایضا
 از جانب دولت المان
 بحکومت فرانسه اطلاع داده شده است که
 هرگاه در شرق اجرای خود نمایه مقتضی بشود
 دولت مشارالیه نیز در این خود نمایی با سایر دولتها

کشتیهای چینی دولت انگلیس که در دریای
 سفید بود این جزیره (جزیره) به پیشگاه جزیره
 (کورفو) خواهد رسید
 همچنین یک دسته
 کشتیهای چینی دولت ایتالی نیز در این نزدیکی
 بسمت آبهای یونان وارد خواهد کردید

از شانکای ایضا
 بموجب خبرهایی
 که از جزیره (مایل) رسیده است این جزیره
 در آنصفت چند بار زلزله سختی واقع شده
 موجب خسارت کلی گردیده است

از لندن ۱۵ شعبان اخبارنامه
 (استاندارد) بموجب تلگرافنامه بر این میگوید
 این جزیره در طهران شایع شده است که يك قسمت
 سواحل خلیج فارس یعنی لنکرکاههای بندر (ای شهر)
 و (بندر عباس) در مقابل پانصد و شصت هزار
 لیرای انگلیسی بدولت مشارالیه فروخته شود

از قرار بکه تحقیق نمودیم این خبر تلگرافی بکلی
 بی اصل و از خبرهای معمولی است

از سیلا ایضا
 کابل از جانب قشون
 انگلیس خالی کرده شد
 امارت عبدالرحمن خان
 از جانب دولت انگلیس پذیرفته گردید
 قشون انگلیس بحدود مدی که در عهدنامه (کندمک)
 معین گردیده است خواهد برگشت

از را کوزه ۱۶ شعبان قشون قره
 طاغ در نزدیکی موقع (سرمانجه) روی ارناوها
 یورش برده سی و دونفر از آنها را کشته حیوانات
 آنان را نیز ضبط نموده اند

از چنته ایضا
 برنس تیکولا حکمران
 قره طاغ دستور العمل داده است حیوانات
 ارناوها را که در نزدیکی موقع (سرمانجه)

همراهی خواهد نمود. و مظنون است که این تکلیف از جانب همه دولتها پذیرفته شود.

خبر از پاریس ۱۷ شعبان ۱۲۸۰ امر و زدر زیر ریاست (مسیو هنری ر و شفور) مجلس کونفرانسی منعقد شده شب روز مذکور نیز از جانب مومی‌الیه بحضورین مجلس کونفرانس مهمانی داده شده است. در مجلس مهمانی مذکور برضد (مسیو کامبتا) خطابه‌ای بسیار سخت خوانده شده است.

از لندن ۱۸ شعبان ۱۲۸۰ اخبار نامه (استاندارد) بموجب تلگرافنامه اتنی میگوید. در باب مسلح داشتن عساکر احتیاط یونان روز یکم ماه اکت فرسکی آیده اراده پادشاه یونان صادر خواهد شد. بموجب اراده مذکور مجلس یونان یونان نیز فوراً منهد خواهد کردید.

داخلیه

شب یکشنبه گذشته بمناسبت اینکه فردای آن ولادت باسعادت همایون بود همه دواوردوای و خانهای ییلاق و کلا واجله رجال دولت علیه بافنادیل کونا کون آیین بندی شده رسم مسرت و شادمانی بعمل آورده شده است.

جناب دولتآب حسین فوزی پاشا مشیر سابق اردوی همایون ششم چند روز پیش از این باماموریت مخصوص بجانب ولایت سوریه (شامات) عزیمت نموده است.

ساعاتآب تحسین پاشا متصرف (کلیولی) روز شنبه گذشته بمحل مأموریت خود عزیمت نموده است.

از جانب بابعالی کاغذ مشترک سفرارا که در باب اجرای قرارداد کونفرانس نوشته شده بوده است هنوز جواب داده نشده است. روز دوشنبه گذشته مجلس مخصوص و کلابطور فوق العاده اجتماع نموده بمذاکرات مسئله حدود یونان پرداخته اند ولی تا کنون ارسلیحه مذاکرات

بدرستی اطلاعی حاصل نشده است احتمال هست که امره زیبا فردا نیز بمجلس مخصوص و کلا دوباره اجتماع نموده مطلب را قراری داده آید. باعتبار ما بابعالی این قرار دان بمجلس کونفرانس را که در حقیقت بمنزله تکلیف مایلیطاق است نتواند پذیرفت در ثانی آنچه در ایجاب اطلاع نمودیم خواهیم نکاشت.

جناب دولتآب درویش پاشا والی تازه سلانیک روز شنبه گذشته از در سعادت بجانب محل مأموریت خود حرکت نموده است.

(مسیو وینر) نام از ترجمانهای سفارتخانه انگلیس چند روز پیش فجأة وفات نموده است.

اخبار نامه (کوریه دوریان) میگوید. امروز سفرای دولتهای بزرگ مجلسی منعقد نموده در باب مسئله حدود فرط طاع ین کاغذ دیگری بابعالی نوشته انجام دادن مسئله را خواهمش خواهند نمود. اخبار نامه مذکور میگوید این آخرین کاغذیست که در ایجاب از جانب سفرا نوشته بابعالی فرستاده می شود.

اخبار نامه فار دو بوسفور میگوید. در جواب کاغذ مشترک سفرای دولتهای بزرگ که در باب انجام دادن مسئله حدود یونان بابعالی فرستاده شده است از جانب بابعالی امروز با فردا جواب داده خواهد شد. بابعالی در جواب نامه مذکور تکلیف خواهد نمود که برای فصل مسئله در اسلامبول مجلس کونفرانسی تشکیل کرده شود.

بیشتر در یکی از نسخهای اختر نوشته بودیم که از جانب اعلا حضرت پادشاه اسپانیا باعلا حضرت اقدس پادشاهی بقطعه نشان (توازون دور) که بزرگترین نشانهای دوات مشارالیه است فرستاده شده است. روز پنجشنبه گذشته نشان مذکور بواسطه جناب (مارکی دولو ویلاما نیلا) سفیر دوات مشارالیه مقیم اسلامبول در سرای همایون بلدز بحضور همایون پادشاهی تقدیم کرده شده است. در این رسم تقدیم نشان از جانب حکومت سنیه بقرار معمول احترامات لائق در باره سفیر مشارالیه و هیئت

سفارت بعمل آورده شده است. چنانکه روز مذکور چهار دستکاه از کالسکهای دولتی از اصطبل همایون برای سوار شدن سفیر و همراهانش در اسکله (طولیه باغچه) حاضر و آماده شده بود سفیر مشارالیه نیز در ساعت معین از سفارتخانه بیلاق گذر (پو کرده) واقع است سوار و ابور کوچک مخصوصی شده باسکله (طولیه باغچه) وارد گردیده از جانب سعادتآب ابراهیم پاشا تشریفاتی خارجی و عبرت بیک اندیدی باور حرب (جنرل اجودان) اعلا حضرت پادشاهی استقبال کرده شده سفیر مشارالیه و همراهانش سوار کالسکهای مخصوصی گردیده بسرای همایون بلدز عزیمت و در درب سرای همایون بگذشته عساکر خاصه شاهانه نیز صف بستن موقع تعظیم و احترام بوده بگذشته موزیک نظامی نیز مرقم بودی. سفیر مشارالیه پس از شرفیابی حضور همایون و تقدیم نشان و نامه خطابه بلغم مناسبی نیز خوانده از جانب اعلا حضرت پادشاهی باعطای جوابهای لطف امیر مخمر و مپاهی آمده است.

اخبار نامه (لافرانس) بموجب کاغذی که در ششم همین ماه ذولیه فرسکی از اخبار نکار (اشقودره) گرفته است در باره وضع ارنان و دستان اطلاعات ذیل را می نویسد.

از دوماه با نظر فرات گذر باره ارنان و دستان باره اطلاعات مبالغه آمیز در اخبار نامه های اوستریا و ایتالی دیده می شود. از بیانات اخبار نامه های مذکور چنان می پنداشتم که مأمور بن عثمانی از نظم و نسق مملکت عاجز مانده خود را بقاعه کشیده اند. و در شهر بیرق هیئت اتفاق ارنان و دستان افزایخته شده است. وزیر از روش اظهارات اخبار نامه های مذکور تصور منمردم که در اردوگاه (توزی) بعضی صاحب منصبان ایتالی و لهستانی و سایر مردمان بی سرو پای تبعه خارجی را خواهم دید. زیرا دروین بموجب خبرهای تلگرافی شایع شده بود که در میان ارنان و دها خیلی صاحب منصبان خارجه حتی از گروه کومونیت نیز موجود بوده است.

حال آنکه همه این روایتها بی اصل بوده است. وضع مملکت چنانکه سابق بود بهمان قرار است. هیچ فرقی در نظم مملکت از سابق دیده

نمی شود حتی در آغاز نظم و آسایش و سکونت
 مملکت را بدرجه یافتیم که بودن هبت اتحاد
 ارناو دستان اعتماد نمیکردم . زیرا همه اهالی
 از هر طبقه هر کدام بکمال امنیت مشغول کسب
 و کار خودشان بودند . ولی پس از اقامت چند
 روز وضع اهالی را دیدم که همگی بیوسسته مسلح
 هستند حتی صنوف برزگران نیز در حالت زراعت
 تفنگ بردوش گرفته کار میکردند و هبت اتحاد
 تقاضای اعانه جمع نموده در بازار (اشقودره)
 آذوقه خریدند چون این اوضاع را مشاهده نمودم
 معلوم گردید که ما مورین حکومت را
 در ارناو دستان نفوذی باقی نمانده است و زمام
 اداره حکومت شهر را یک مجلس پنهانی که مرکب
 از ده نفر اعضا است در دست گرفته رفق و رفیق
 کارها بسته با تصمیم آراء مجلس مذکور است .

ولی این مضمونات نیز بیکدرجه عالی از بانگه
 نیست . بعضی دولت های همسایه برای استحصالی
 منافع خودشان کله (اداره مختاریت) را بزبان
 اهالی انداخته اند که بدینوسیله در میان دولت
 عثمانی و ارناو دها اختلافی انداخته و از آن اختلاف
 استفاده نمایند هرگاه بدین وسائل اختلافی ظاهر
 بشود اهالی عبوسوی آنچه هم داخل شورش گردیده
 دایره اختلال وسعت حاصل نموده موجب مداخله
 دولت های اروپ خواهد گردید . ولی ارناو دها
 بنکات کار برخورداره بطور عاقلانه رفتار نموده
 بشو بیقات دولت های همسایه چندان اعتماد نمیکند .
 ما مورین پنهانی اوستریا پاره مواعید اهالی
 (مردیتا) را تشویق میکردند حتی (پرنک دونا)
 رئیس اهالی مردیتا هم این بعضی از اتباع خود
 به (توزی) آمده ولی اثری از مواعید اوستریا
 در باره آنان ظاهر نگردید . بنا بر این رئیس
 مورین البه و سایر اهالی (مردیتا) بسبب خلف وعده
 بر ضد اوستریا حرکت میکنند .

اهالی سمت بالای ارناو دستان بیکدرجه
 دارای امتیازات هستند بنا بر این اکنون را
 در آنجاها آثار اختلال و شورش دیده نمی شود
 آنان را بجز از نگاهداری وطن خودشان از هر
 گونه تعرضات آرزوی دیگری نیست .

هرگاه دولت عثمانی بر ضد ارناو دها قوه جبری
 بکار نبرد وقوع شورش در ارناو دستان بوجهی
 ملحوظ نیست زیرا ارناو دها وقوع این حالات را
 بالمطلع میخوانند . و علاوه بر امتیازات حاضر

از دولت عثمانی خواهان امتیازات دیگری هم
 نیستند و نمی خواهند که با وجود عدم توجه اروپ
 و خصوصت دولت های همسایه دولت متبوعه خود
 شانرا نیز دلگیر نمایند .

ارناو دها بر ضد اینکه آنان را بدون حق
 میخوانند مانند کله کوسفند بفروشد پروتست
 نموده بشکایت داری حقوق خودشان برخواسسته اند
 و هیچوقت نسبت دولت بیکانه را قبول نمیکند .
 و ملاحظه اینکه در میان خود شان اختلاف
 و شورش واقع نشود از هرگونه انتقام شخصی که
 بآنها بکار داشته اند صرف نظر نموده در این باب
 (بسا) یعنی بطور مؤکد تهدید و بیثقی نموده
 اند .

هرگاه مقضی بشود که سمت قره طاعنها
 یورش ببرند همه ارناو دستان مغمنا حرکت خواهند
 نمود .

بمجرد شنیدن اینکه دولت های اروپ قرارداده
 اند که لنگرگاه (اولنگون) دست چپ و دخانه
 (بویانه) بقره طاعنها واگذار بشود فوراً
 بمواقع لازم و عمده آنجاها از یاده بر چهار هزار نفر
 فرستاده شده است که مواقع مذکور را از تعرض
 قره طاعنها نگاهداری نمایند .

کیفیت و اعدادی مواقع مذکور از جانب
 (مسیو کرین) قونسل انگلیس صواب دیده
 شده بود .

تبعثت (مسیو کرین) اهالی آنجاها از گروه
 (اسلاوون) بوده اند که در قدیم ایام دین اسلام
 پذیرفته اند . حان آنکه این اعتقاد درست نبوده
 است . تصور مردمان منصف بی طرف برای
 نگاهداری آسایش شرق از جانب (هرک)
 که اهالی آنجاها اسلاوون و مذهب
 (اورتودوکس) را دارند دادن پاره اراضی
 مناسب دیده می شود چون اهالی آنجا نوعی رابطه
 هم مذهبی با اهالی قره طاعنها دارند در حقیقت این
 تصور خیلی صواب است .

حکومت قره طاعنها هیچ حسی در تملک
 (اولنگون) ندارد ولی بدلائل چند استحقاق تصرف
 (اسپنج) و (بودونه) و (قطارو) را دارد
 حال آنکه دولت اوستریا هیچوقت بدادن آنجاها
 راضی نمی شود . جای تأسف این است که بعضی
 از دولت های بزرگ و تمدن وضع و قانون قومیت
 و جنسیت را ملاحظه منافع خودشان پذیرفته اند

در صورتیکه این وضع وقاعد در خارج منافع ایشان
 باشد ابتدا قابل توجه واعتنا نمیدانند .

کار آگاهان اروپ یا از وضع کار بطور لائق
 آگاهی ندارند و یادانسته و فهمیده اغراض میکنند .

چون ارناو دها قوت نگاهداری حقوق خود
 شان را دارا هستند و با لفظه شجاع و جنگاورند
 و میتوانند که در راه حفظ حقوق خودشان بکصد
 و بیخاه هزار نفر مردمان شجاع و دلیر را بیدان جنگ
 بفرستند (بوجار بس) و (قنار بس) نامان و غیرهم
 که در هنگام شورش پیشتری یونان شجاعان
 و مردانکی آنان کوشیدند علیان گردید از افرا
 همین طایفه ارناو د بودند .

ارناو دها در مجاریات (بلونه) و (شیفه) اظهار
 شجاعت فوق العاده نمودند اکنون بدیهی است
 که در نگاهداری حقوق وطن خودشان بطور بسیار
 دشت انگیز و جان سپارانه جنگ خواهند نمود
 و این یکی آشکاراست تا فطرت (اسپروس) را
 بکلی ویران نکنند دست از تصرف (یانیه)
 برنخواهند داشت .

یونانیان برخلاف حرکت میکنند زیرا در حالتیکه
 خودشان در کارهای مالی و تجارت خیلی ترقی
 کرده بودند قدر این ترقی را ندانسته از چند سال
 باین طرف است که بترقی گروه (اسلاوون) خدمت
 میکنند و بدین وسیله اقوام (شبه جزیره بالکان)
 را که متفق طبیعی آنها بایست بشوند برخورد
 دشمن نموده اند .

خلاصه بدیهی است که در میان ارناو دها
 و یونانیان جنگ بسیار خونریزی واقع خواهد
 گردید و انتقام این جنگ زمانهای بسیار طولی امتداد
 خواهد یافت .

خارجیه

جناب پرنس (ارشیدو ک رودواف) ولید
 دولت اوستریا تصور داشته است که بسبب شرعی
 یک سیاحتی نماید . از قرار بکه اخبار نامه امینویسنو
 ولید مشارالیه در اول ماه ایلول آینده از (تریست)
 سوار و ابور شده شهرهای (یافه) و قدس شریف
 و بیت اللحم را زیارت نموده پس از آن از مصر علیا
 گذشته بشهرهای قاهره و اسکندریه رفته بعد از
 سیاحت آنجاها در آغاز ماه تشرین اول پیرین
 عودت خواهد نمود .

اخبار نامه (لافرانس) منطبه پاریس
 میگوید . هرگاه دولت عثمانی بایهرا بیونانستان
 واگذار نماید موجب خشنودی ما (فرانسه)
 خواهد شد . ولی در صورتیکه دولت مشاار الیها
 ازدادن یانیه امتناع نماید از دولت فرانسه خواهش
 میکنیم که شمشیر خون آلود خود را که در جنگ المان
 دچار صدمات گردیده است از غلاف خود
 بیرون نکند . زیرا شمشیر فرانسه هنوز باخون
 خود رنگین است . مسئله بونان اشکالات دارد
 مکنون است بمناسبت بودن منافع متضاده در میان
 دولتها مبادیت افکار حاصل گردد . اتفاق دولتها
 در اینباب ممکن نیست . ما را لازم است که مداخله
 باین کارها نموده بولایت مستقیم که در ضمن منافع
 مملکت خودمان باشد پیش گیریم . باندست
 زنجار خودمان بکارهای دیگران مداخله نماییم .
 ماتم ایالتهای از دست رفته خود ما را بگیریم .
 و حقوق پیمان ایالتهای (الساس) و (لورن) را
 نگاهداری نماییم .

ورقه

منشی محترم اختر را عرض می شود .

چنانکه مسلک مستقیم ایشان است که پیوسته
 اینای وطن را باندزهای مشفقانه و نصلح حکیمانه
 از معایب پاره کارها یاد آوری نموده برادران دینی
 و وطنی را همیشه نشو بو بترقی در عالم تیش
 و تمدن و کسب و تجارت کرده با کمال نقایص کارهای
 معیشت و صنعت و امیدارد و نوشتن مطالبی را که
 متضمن منافع عمومی است بر همه مراتب مرجع
 میداند این است که مختص هم بجهت یاد آوری
 فقره که منافع عمومی اینای وطن از آن متصور است
 نوشتن همین ورقه جسارت ورزیده ضمنا عرض
 می نمایم .

چنانکه معلوم آنجناب است هر سال از مالک
 ایران تخمینا بقدر بیست و سی هزار کیسه تنباکوی
 کاشان و اصفهان بمالک محروسه دولت علیه عثمانی
 وارد می شود و باین تنباکوها از کاشان و اصفهان
 تا اسلامبول مبلغ کراف خرج و کرایه داد می شود .
 و علاوه بر آن در چند جا مبلغی بنام کراک و سایر
 عنوانها از صاحب مال میکیند پس از آنکه
 از همه این عقبات گذشته بپای فروش رسیده

بفرایند و مناع خودشان را در نظر دوست و بیگانه
 بدین وسائل جزوی جلوه دهند . بقدر وقیعت
 و رونق امنه خود بفرایند . امیدوارم
 که آنجناب هم در مواقع مناسب هموطنان را از معایب
 و نقایص این کارها آگاهی داده یاد آوری نمایند
 بلکه با اهتمام و نصایح آنجناب ملت عقب مانده
 مانیر شکات مطلب را فهمیده راه ترقی و تمدن
 پویند و بر مراتب اعتبار خود بفرایند .

اختر

همه بیانات صاحب ورقه در اینباب مقرون
 بصدق و صواب است انشاءا ما نیز هرگاه موقع مناسب
 بدست آید در اینخصوص از آنچه میدانم سخن
 خواهیم گفت ولی عجله میکنیم خدای تعالی ما
 اهالی مشرقستان را دینا و کوش شنوا اعطا
 فرماید .

کاغذی است که از تبریز بامضای چند نفر
 از معنیان مملکت برای درج شدن در صحیف
 اختر بداره رسیده است .

معلوم است که از فقره فقط و غلای تبریز
 اداره کرامی (اختر) اطلاع کامل حاصل
 نموده است که سال گذشته بجهت سختی زمستان
 و کثرت برف و باران طرق و شوارع بالمره مسدود
 و راه تردد بکلی موقوف و موجب ترقی اسعار
 گردید قیمت نان در اندک زمان زیاده از هوم و کمان
 بالا گرفته بدرجه که یکم کندم بیه قران یافت میشد
 اهالی شهر از تبریز زیاده از حد مضطرب و پریشان
 گردید مختاطرات فقط هر روز بیشتر میشد کار
 گذاران حکومت از اصلاح وضع و تشبث عمل
 نان و آذوقه اهالی شهر در ماندند تا اینکه حضرت
 اشرف اجدد اول اعهد گردون مهسد دولت اید
 آیت ایران دامت شوکتها محض بملاحظه رأفت و مهربانی
 و رعیت پروری و ناد کسری خودشان بنفس نفیس
 بتبثت عمل نان اقدام فرموده چا کران آزموده
 و سخن و کار گذاران ستوده و مؤمن خودشان را
 اوامر اید و وعده اعطا فرموده مقرر
 داشتند که محض برای نگاهداری تبعه وز یردستان
 که و دیعه ایزد مان هستند از محالات دور و نزدیک
 مانند ایالت خراسان و محالات آن که کندم فراوان
 و آذوقه از آن بود غله زیادی خریده بتبریز روانه
 دارند . لهذا حسب الامر اشرف والا در اندک
 وقتی از آنجاها کندم ز یاد ابتباع شده و بصورت

بی پایان و کرایه کران بچهار پان جن و تبریز نقل کرده شد . درحالیکه یکمن کدم مبلغ سه قران وارد تبریز شده بود هر یکمن را بموجب دستور العمل حضرت والا بخبازان شهر در قیمت شش عباسی یعنی بثلت قیمت آنداده شده و در همه دکاکین مامورین درستکار نیز کاشته شد که خبازان نتوانند حيله و افسادی داخل کار نمایند . نان را نیز یکمن از قرار يك ريال قیمت داده موجب رفع اضطراب رعیت و آسایش مملکت گردیدند .

هر چند که کاشنکان حضرت والا مبالغ کراف در این راه صرف نمودند ولی در حقیقت سبب حیات پنجماه هزار نفر از اهالی مملکت گردیده گروه انبوهی را از بیخه مرگ بکرسنکی خلاص فرمودند . چون ما بندکان ناچیز از ادای شکر این نعمت عظمی عاجز بودیم بر خود واجب دانستیم که بمقاد فاما بنعمت ربك فحدث عمل نموده این تشکر نامه را بنام اهل آذربایجان بدارخانه کرامی اختر تقدیم نمایم تا آنکه در صحایف آن درج نموده بلکه بدینوسیله از هزار يك و از بسیار اندك شکر نعمت ولی نعمت زاده افخم خود را دست رس باشیم .

مقرب الخاقان فضلعلی خان سرتیب فوج مرغه از ماموریت خود استعفا نموده از جانب وزارت جلاله جنك نیز استعفاي مشارالیه پذیرفته گردید . چون خان مشارالیه بدر پر بدر از چا کران صداقت نشان دولت علییه ایران بودند و پیوسته در محاربات و سایر خدمات بصداقت و استقامت رفتار نموده حسن خدماتشان منظور نظر اولیای دولت علییه گردیده حتی والد مرحومش (نصره الملك) در غزوات سابق در کمال شجاعت و مردانگی جان سپاری نموده از این قبیل خدمات بسیار از این خانواده محترم بظهور رسیده بود بنابراین حضرت اشرف والا و امهسد دولت ایران نظر خدمات و صداقت خانواده ایشان و از کمال قدر دانی و بنده پروری نخواستند که خان مشارالیه یکی از جرك چا کران صداقت عنوان دور و خدمات چندین ساله آنان فراموش گردد لهذا خان مشارالیه را در سلك پیش خدمت های مخصوص خودشان منسلك و فرین التفات بی پایان داشته بین الاقران سر بلند و ممتاز فرمودند . در حقیقت اینگونه التفات و قدر دانی که حضرت اشرف والا درباره نشان مشارالیه ظاهر فرمودند موجب مزید صداقت جمیع چا کران و امیدواری همه طبقات

اهل ایران گردیده باعث افسوس و ندامت کج کاران نیز تواند شد . والسلام

از اخبار نامه مفرح القلوب عینا نقل کرده شد

اخبار نامه (سول ملیتری کرت) منطبعه کراچی در نسخه مؤرخه ۲۲ ماه ژون بموجب کاغذ اخبار نکار کابل میگوید . اگر چه ما خود را از استوائیت این خبر کنار میگیریم ولی بموجب کاغذ دوستی که آنرا راستگو و محل اعتماد خود میدانیم معلوم می شود که سردار عبدالرحمن خان در مخفی باروسیان ساخته است و چهارده روز قبل از روانه شدن خود بطرف دریای هامون هر روز و بی دربی با کورنر جنرال روس در خلوت ملاقات و مکالمات مینمود و کورنر جنرال مذکور برای دادن هفت لك روپی نقد و بسیاری از سپاه روس یعنی سپاه روس که در ترکستان هست باو وعده کرده بود و مقصودش این بود که سردار مزبور ترکستان افغانه را فتح و تسخیر نماید . سردار مذکور معادل هفت لك روپی نقد از کورنر مشارالیه گرفت اما گرفتن سپاه را بدو جهت قبول نکرد یعنی گفت که اگر سپاه روس را همراه خود بانغانستان ببرم اهالی آنجا که روسیان را کافر میدانند او را هم کافر تصور خواهند کرد و بجای اینکه او را امیر خود خوانند جان او را خواهند گرفت و دیگر اینکه اتفاق و موافقت مابین سپاه روس و افغانستان باعث اشتباه خاطر دول خارجه گردیده خیالات آنها را باینطرف منوجه خواهد کرد لکن هرگاه مرا ضرورتی پیش آمد البته در آنصورت از شما طلبکار اعانت و کتت خواهم شد . پس از اینجه بند وبست و تمهد و بیجان سردار مذکور بعیت قدری سپاه روانه سمت دریای (هامون) گردید .

و همراه سرداران و خوانین عهد امارت پدر خود امیر افضل خان و نیز با سرداران و خوانین و صاحب منصبان عهد امیر شیر علیخان راه و رسم خط و کتابت را جاری نمود و با ایشان عهد و اقرار کرد که هر کسی که با او در اینکار معین و مدد کار و رفیق خواهد شد ماه بماه معاش باو داده خواهد شد . نخستین مردم راه مخالفت و عدم مراقت را با او پیش گرفتند اما سردار مذکور هیچ خوف و هراس از ایشان ننکرده بسیاری

افقای امیر شیرعلی خان را که سردار مزبور در باره آنان بدکن شده بود بملاکت رسانیده از شاهده اینحال مخالفت مردمان رو بزوال و موافقت نهاد و رفته رفته مخالفت بکلی موقوف شد و تمام ملك مطیع و منقاد سردار مشارالیه گردید . چون دید که همه ملك تابع او شده است چهار لك روپی از سه کس سرداران و يك لك روپی از مردم تجار فرض نمود علاوه بر آن بموجب خبرهای تازه اطلاع حاصل نمودیم که بغیر از مبلغ مذکور فوق هم بسیار پول از مردم بنامهای دیگر گرفته است و هر قدر سردار مذکور با پول دیگران فضول خرجی میکنند همانقدر هم در اخفای راز خود بخیل و ممسك است و مردم را ترسانیده است که هر که احوال او را بکابل خبر ببرد یا از جان کشته خواهد شد یا مال او ضبط خواهد کردید یا هر دو کفر خواهد رسید و هر روز از احوال خود بدوست ما (جنرال کافن) بطرف تا شنکند خبر میفرستد و هیچ شك نیست تکلیفی را که ما بواسطه سفیر بطرف سردار مذکور تبلیغ نموده بودیم خبر آن هم بجنرال مذکور رسیده و او را بر ما موقع استهزا و مضحکه بدست آمده باشد .

اخبار نکار مذکور در آخر کاغذ خود مینویسد اگر چه سردار مذکور سفیران انگلیس را بخوبی پذیرائی کرده و بسیار احترام نموده اما در دور خیمه ایشان سپاهیان خود را برای حفاظت مامور کرده بود و این ماموریت محافظین از برای این نبود که سفیران ما را از شرارت و اذیت مردم اشمرار نگاهداری کنند بلکه بجهت این بود تا کسی با ایشان ملاقات نکند و سر سردار مذکور را در نزد ایشان فاش نسازد . و سردار مشارالیه هرگز خوش ندارد که ملك قندهار از کابل جدا کرده شود لکن سفیران انگلیسی باو گفته اند که الحال سرکار انگلیس قندهار را از کابل جدا نموده است دیگر هرگز با کابل ملحق نخواهد شد .

اخبار نامه (تا کبلات) بموجب کاغذ اخبار نکار پاریس میگوید . دو تنهای اروپ بیش از این کویا در باب اجرای قرارداد کونفرانس برلین اتفاق نموده اند که در صورت عدم قبول قرارداد مذکور بر ضد دولت عثمانی بهمراهی هم دیگر بجزرا يك خود نمایی بعمل بیاورند . تا یکم ماه اگست آینده فرنیکی بدولت عثمانی در باب جواب رد و قبول هم مهلت داده شده است

هرگاه تا انقضای مدت مذکور قرارداد کونفرانس پذیرفته نشود و انکرگاه (اولکون) بحکومت قره‌طاغ واگذار نکرد آنوقت کشیمهای جنبی دولت‌های اروپ حرکت خواهد کرد.

هرکدام از دولت‌های اروپ که در کونفرانس مرخص داشتند دوفروندگشتی جنبی خواهند فرستاد. پس از آنکه حدود قره‌طاغ را انجام داده شد کشیمهای مذکور بلنکرگاه (نارده) و (کالوس) خواهند برگشت.

اخبارنامه مذکور از این حرکت و خود نمایی دولتها اظهار تعجب نموده میگوید. اینروزها دولت المان بمناسبت رخصت دادن بصاحب منصبان المان که در خدمات دولت عثمانی مستخدم بشوند چنان استنباط می‌شود که نوعی سراتفاق با دولت عثمانی دارد.

پرنس بسمارک بهمین مناسبت تصورات (مسئولکلادستون) را بی‌ثمر واقدمات دولت فرانسه را در این خصوص مانع خواهد آمد.

پرنس مشارالیه مجلس کونفرانس را در باب وسعت دادن نفوذ خود در نزد دولت‌های اروپ و سبب خوبی بدست آورد. زیرا پرنس مشارالیه پیش از وقت استنباط نموده بود که مجلس کونفرانس برلین در باره دولتین انگلیس و فرانسه موجب محاطرات خواهد شد لهذا دانسته و فهمیده در باره انعقاد مجلس کونفرانس با سایر دولتها همراهی نمود. پس ملاحظه همین تدابیر نفوذ المان در شرق قوت حاصل خواهد کرد.

پرنس بسمارک بخوبی میداند که از خود نمایمهای بحری بر ضد دولت عثمانی هیچ نتیجه حاصل نتواند شد. بویکن است که در آخر از این وضع در میان دولت‌های اروپ شورش می‌ماند شورش برج بابل واقع بشود.

خلاصه نتیجه خودنمایمهای کشیمهای جنبی را که دارای بیرقهای دولتهای شش‌گانه است از حالا تعیین نمون و درجه تأثیرات مسنده مشرق زمین را در باره موازنه آسایش اروپا از اکنون فهمیدن محال و ممنوع است.

اخبارنامه (کرت الماند) که در وین طبع و نشر می‌شود مقاله مخصوصی بقراردیل نوشته است.

اینکه دولت عثمانی برای استخدام در بعضی دوائر دولتی خود صاحب منصبان المان خواسته است.

دوات مشارالیه اشایسته تبریک است. پرنس بسمارک وقتی گفته بود که با دوستان خودمان بطور دوستانه رفتار خواهیم نمود (این سخن تغییر وضع بولتیک المان را درباره مشرق زمین واضح میکند.

وقتی که دولت المان با دولت روس همدمت شده بود پرنس بسمارک نیز بادر بار روس بر ضد باهالی حرکت نموده موجب تسهیل انتزیکهای روس گردید.

پس از آن هر سبب و ملاحظه که بود پرنس مشارالیه از دوست قدیمی خود پرنس غورچاکوف رو گردان ورنجیده خاطر گردیده اتفاق دولت اوستریا را اساس بولتیک خود قرار داده است.

از آنوقت تا کنون پرنس مشارالیه بولتیک المان را درباره شرق تغییر داده مانند (بارون همیرلی) رئیس وزرای اوستریا هوا خواه نگاهداری وضع حاضر گردیده حرکتی را که موجب خونریزی خواهد شد جایز نمیداند.

دولت اوستریا چنانکه نمیخواهد دولت روس بخلیج اسلامبول نزدیک بشود همچنان نمیخواهد دولت انگلیس نیز در خلیج مذکور پای مداخله داشته باشد.

پرنس بسمارک بمناسبت رخصت دادن بصاحب منصبان المان که داخل خدمات دولت عثمانی بشوند این آرزوی دولت اوستریا نوعی قوت داده است. و بعضی دولتها را نیز یادآوری نموده است که دست تعرض خودشانرا از دامن مشرق زمین کوتاه نمایند.

اخبارنامه (فرمدنیلات) میگوید. بجهت فرستاده شدن بعضی صاحب منصبان المان که در خدمات عثمانی مستخدم بشوند اضطراب و هیجان بزرگی در لندن و پاریس حاصل شده است و باعتقاد ما این اضطراب و هیجان خیلی بی‌جا است. حتی در دوائر حکومتی اوستریا تلاش واضطرابی که از این مورد لندن و پاریس حاصل گردیده است بنظر استغراب و تعجب فوق‌العاده دیده می‌شود. زیرا از چندسال باینطرفی است که از همه دولتهای اروپا بسیار صاحب منصبان عسکری و مدنی بعضی بطور موقت و بعضی بطور دائمی در خدمات عثمانی استخدام میشوند.

سبب اینکه دولت عثمانی این بار صاحب منصبان المان را دعوت کرده است این است که مسبو (کلادستون) با شکاری میگوید دولت انگلیس

صدماتی را که بدوات عثمانی وارد می‌آید اعتراف می‌نماید و بجهت توجه برای نگاهداری تمامی ملکیت عثمانی مداخله نخواهد کرد. این است که دولت عثمانی از صاحب منصبان انگلیس بعد از این بطور لایق خاطر جمع تواند شد و باطبع برای اصلاح بعضی دوائر حکومتی خود از دولت المان فرستاده شدن بعضی صاحب منصبان را خواهش نمود.

زیرا بمناسبت اینکه دولت المان در کارهای شرق چندین علقه ندارد که بدین واسطه سبب وقوع محاسده و رقابت در میان سایر دولتها گردد. و پیوسته در امورات شرق بطور بی‌طرفی رفتار نموده است. بهمین ملاحظاتی جای آن دارد که دولت مشارالیه بیشتر از سایر دولتهای اروپا طرف اعتماد و امنیت دولت عثمانی گردد.

بنسب این صاحب منصبان المان معضلات امور را که در عهده خود بیکبرند می‌توانند بکمال بی‌طرفی و بی‌هیچ ملاحظه ایجسام بدهند. گذشته از آن بملاحظه اینکه مامورین المان بکار آگاهی و استقامت و درستکاری در نزد عموم مشهور شده‌اند باهالی نیز مناسب دانست که برای اصلاح وضع بعضی دوائر حکومتی صاحب منصبان المان را دعوت نماید. چون در بار بر این این خواهش باهالی را پذیرفته است چنین معلوم می‌شود که حکومت المان آرزو نمند این است که بعد از این چلو پارچه انقلابات در مشرق زمین گرفته شود. و این یکی نیز لازم است که یکی از دولتهای اروپا در باب اجرای اصلاحات بدوات عثمانی معاونت نماید که بدینوسیله اجرای احکام عهدنامه برلین را هم معاونتی کرده خواهد شد. زیرا عهدنامه برلین دولت عثمانی را هم مانند دولتهای اروپا شناخته استقلال و بقی دولت مشارالیه را خاطر جمع داده است.

تنها باظهارات تهدید آمیز در اسلامبول کار از پیش نیروم لازم است بجای بیانات تهدید آمیز که موجب ویرانی ممالک عثمانی می‌شود در باب اجرای اصلاحات از جانب اروپا بطور جدی معاونت کرده شود.

(بقیه کاغذیست که بسبب هرزگی را و تفسیر نوشته شده)

(از رساله (رود و ووند) ترجمه می‌شود.)

آنانکه از روی دل‌سوزی این اعتراضات بی‌جا را شایسته استماع و اهمیت میدادند این سواالات محققانه را که از جانب یک شخص مشرق‌زمینی کرده می‌شود باید جواب کافی بدهند جواب آنان نیز

همین است که خواه باختر یورش بردن اتفاق و معاهد هجوم بیاور در نزد انگلیس که شهر مذ جواب اگر بنظر می‌آید این بیانات و هرات ردی باز اظهارات آباچاره که شربت بر این در حالت که باروس هم یورش ببرد افغان باشد و معاهده بر آن امیران این دودوار و ملاحظه هندوستان و ستیز و تباها نمود.

دار و دیارت مراسم شک سلامت از وضرت و نگرید و از شکسته پس از مش که حاجب و سر نوشتن به تروان بیانی ر بیرون رفتن از اینورط و ناموس آن وقت بلهو در میان

همین است که میگویند ممکن است دوات ایران در آینده خواه باختر خود خواه با جبار دولت روس برای یورش بردن به هندوستان با دولت مشا را الهای بنای اتفاق و معاهده بگذارد و با اتفاق هم دیگر به هندوستان هجوم بیاورند لهذا بهمین ملاحظاتی موقع هرات در نزد انگلیس اهمیت حاصل نموده است و نمیخواهد که شهر مذکور در تصرف ایران باشد . همین جواب اگر چه در ظاهر بسیار مهم و طرف اعتنا بنظر میآید و جای آن دارد که هر انگلیسی از شنیدن این بیانات اظهار دلشکی نموده نخواهد گفتم ایران و هرات ردیف هم شوند ولی من در جواب این بیانات باز اظهارات نخستین خود را تکرار کرده میگویم . آیچاره که شما برای عدم وقوع این حالات بکار میبرید برای دفع این احتمالات کافی است یا نه . در حالتی که خودتان بگویند ممکن است دولت ایران با روس هم عهد و متفق گردیده در آینده به هندوستان یورش ببرد لهذا مناسب است که هرات در دست افغان باشد پس چگونه می شود که افغان با این اتفاق و معاهده روس کمتر از ایران مایل بشود و علاوه بر آن امپراتور افغانستان بکدام قوت میتواند در مقابل این دودوات متفق و متعهد پایداری نماید و بلا حلقه کدام منفعت در خصوص نگاهداری هندوستان شما بادواتهای مشار البه ما انظار جنگ و ستیز و تباہی ناگوار آنرا برخورد هموار خواهد نمود .

از ترجمه حکایت تملک

دار و دیارت فراهم آورد فراموش وز بان از تقدیم مراسم شکر و سپاس خواهم نمودی چگونه رخت سلامت از ورطه سبیل کشی مگر سختی و مذلت و مضرت در بک لحظه به نیک بختی و مسرت مبدل نکردید و در شهر (طبر) پنجه غیبت جان از شکنجه مهالت و سرازدم شمشیر شداید زهائید پس از مشاهده چندین شکفتی هنوز نمیدانی که حاجب تقدیر بروی آملات چه درها کشاده دارد و سر نوشتت چه در برابر نهاده لکن این راز نهفته بهتر و این اسرار ننگه خوشتر که سزاوار آن نیایشی رفتن برای من دشوار نیست میروم و راه بیرون رفتن از اینچیز بره و رسم نیجات یافتن از این ورطه را نیک میدانم تو ای فرزند بی غیرت و ناموس آن چنان پدر عاقل و جوانمرد بمان در اینجا و تن بلهو و لب بسیار و با عدم آبر و تقوی در میان زنان عمر بیابان آورده روز و شب شمار

بعضی از سیاحان زیرک انگلیس محض بلا حلقه منافع شخصی خودشان در باره هرات شهرتهای بیعی بمان آورده و اوله در انگلیستان انداخته با شخص بی اطلاع انگلیستان که از وضع هرات آگاهی ندارند چنان وانمود کرده اند که هرات بمناسبت موقع طبیعی نوعی واقع شده است که حقیقه قابل تسخیر نیست و میتواند برای نگاهداری هندوستان سد محکم بشود اما حقیقت مطلب را نهنفته و نگفته اند که قلعه هرات از استحکامات قدیمه است و بهیچوجه در مقابل استحکامات نظامی این ایام عظمی ندارد و از جمله استحکاماتی است که حالا در هر نقطه قطعه آسیا مشاهده می شود استحکامات شهر مذکور عبارت از یک دیوار خراب و سوراخ و بیاب است و قوت اشکری آنچه هم تمام عبارت از سه چهار هزار تفنگچی دا و طلب و بی نظم است که حاکم شهر در حین لزوم آنان را بضر چوب بشکاهداری آنچه میگرد . و علاوه بر این خود شهر از چند سمت برای یورش دشمن باز است جزئی اشکری یا نظم میتواند در عرض چند ساعت قلعه را منهدم بکند . این است وضع آن کلید مشهور هندوستان که تا کنون بوجهی در قطعه آسیا کمان بیرون او نیفت و دوات انگلیس از پنجاه سال با نظر است که برای نگاهداری آن همه آسیای میانی را باین سختیها متزلزل داشته است .

و برخلاف امر خداکاری را که بدرت برخوردار و عار میسر شد سر عشق و مایه اشتها خود انکار این سخنان نفرت آمیز منور مانند نیشتر بر چکر تملک کار کرده رقت کرد و کدورتش آنچه بانفعال و خجالت مینمود و از فخر در رفتن آن بگانه مرد خردمند که سر بار همین منش بود خاطر می مشوش داشت . ولی عشق فراینده که بر خودش نبر پوشیده بود از خود بدروخانه عقاشرا زیر و زبر میکرد . پس با چشم اشک آلود (منور) را مخاطب نموده گفت حیات ابدی و نعمت سرمدی را که رب النوع مر مر ایمی بخشید بهیچ میثماری و وقتی نمیکداری . منور بر آشفته چنین گفت بلی بهیچ میثماری چه بر می آید که برخلاف تقوی و امر خدا باشد تقوی تو را با درک دولت دیدار (ایس) و (پللوب) بوطن صلا میزند و تقوی تو را از پیروی نفس سرکش نمی میکند و خداوندی که ترا از غرغاب شداید و مهالت پیشمار خلاصی

این کلید هندوستان از جمله کشفیاتی است که عقلای انگلیستان پیدا کرده اند که بعقل ما اهالی مشرق زمین هیچوقت نمی رسید . است . چون در مالک فرنگستان اغراق کوی عادت شده است . و فوسا چنین کان میبرند که هر کس صاحب هرات بشود هندوستان مسلمان او خواهد بود . آبا سرداران انگلیس در حقیقت معتقد این هستند که بدون تصرف هرات یورش بردن به هندوستان محال است در این صورت سمرقند و کابل و خصوصاً قندهار را که هر یک بحسب موقع هزار بار از هرات بهتر و مناسبتر هستند چرا باید اهمیت نداده بقدر هرات کلید هندوستان شمرده نشوند . هر گاه کار آگاهان انگلیستان هرات را در حقیقت مانع یورش هندوستان تصور میکنند میتوانیم بگوئیم که این محض تصور بی جا و خیال نازسا است . زیرا در این حال موافق (مرو) و (مشهد) و (استرآباد) را بکدام دلیل بقدر هرات اهمیت نمیدهند . کار آگاهان انگلیس نباید باین خیالات واهی پیروی نمایند . بدلیل اینکه هر گاه با استعدادات واقعی و تدارکات کافی بنای قندون کشی بسمت هندوستان بشود آیا میتوان گفت که آن لشکر زیاده بر یگروز خود را در مقابل قلعه مثل هرات که پنجاه سال معطل خواهد نمود . در جواب این سوالات من میگویم وقتیکه کار با بیجاها رسید دولت انگلیس تنها اهالی هرات را بمداغه یورش

داده و مانند پدر بایه جلالت و اشتها ترا از همکنان برمهاده . بیزک این سرزمینت امر میفرماید مگر عشق بی باک برنجیرتد و بر پای بنده این خاک خطرناکت کند . حیات ابدی و عمر جاودانی با وجود اسیری و عدم تقوی و نیکنامی و اشتها چه بکار آید بلکه برای مؤید بودنش عین بدبختی است . تملک بهیچان رفیق نیکخواه خود جز آه جواب نمیداد گاهی در آرزوی آن بود که منور برغم خوشش از اینچیز بره بیرون برد و گاهی رفتن منور را آرزو میکرد تا از دیدار آن یار دل آزار و از استماع گفتار ناگوارش که همه ملامت ضعیف نفس وی بود خاطر آسوده دارد و این همه خیالات منضاده و در هم خاطرش را آشفته و پریشان داشت و دلش مانند در بانی بود که باز پنجه بادهای مخالف آید از پریشانی حواس گاهی در ساحل دریای رفیق پیر تمحیر گردیده ساکت قیامت همی افتاد و گاهی در میان پیشه تاریک رفته به تیره روزی خود سبیل

دشمن نخواهد کاشت بل لشکریان خود را نیز پیش از وقت داخل آنجا نموده قلعه مذکور را طوری استحکام میدهد که تا بحیران متمسکین ببل غیره مکن گردد. اینک جان کلام ظاهر گردید و حقیقت مقصود بران شد. آری قشون انگلیس میتواند بهرات برود پس در صورتیکه هنگام وقوع مخاطرات دولت انگلیس باید بالشکر خود دفع بپوش دشمن بکند. دلیل چیست که خود را گرفتار این همه محصنه و تلاش میفاید و این مملکت را از تصرف ایران درآورده بمشقی افغانه بی نیات و بی استقامت می سپارد. چرا بمعاونت لشکر ایران که هزار مرتبه بهتر و با کفایتتر از افغانه است نمیخواهد که تصورات خود را از قوه بفعل بیاورد و از حصول مقصود اطمینان قلب حاصل نماید. در جواب این اعتراضات نیز میگویند که دولت ایران تابع پولیتیک روس است دولت انگلیس بهمین ملاحظه نمیتواند بصدق نیات ایران اعتماد نماید. ولی جای تعجب این است که در نظر انگلیس صداقت افغانه بیشتر از ایران محل وثوق گردیده است.

باعتماد شما که دولت روس را در ایران دارای نفوذ فوق العاده میدانید بجهت دلیل سطوت دولت مشار البهارا در کابل کت از ایران می شمارید. از پنجاه سال باینطرف با وجود این تأثیر نفوذ دهشت آمیز روس که در ممالک ایران ریشه انداخته است باز دولت ایران از نگاهداری استقلال خود

سرشک از دیده همی بارید و غریب از دل بر می کشید و مانند شیر همی غریب تنش از لاغری مانند موی کشته و نور از چشمک فرورفته اش کناره جسته چهره آینهش چنان از طراوت افتاده رنگ ارغوانیش ز غفرانی کشته و شمایل شیرینش تغییر پذیرفته بود که شناخته نمیشد حسن و لطافت منظر اطف رباشت صورتش که آمیخته باشم و عصمت بود از وی دوری کرده مانند کلی که از نسیم صبحدم شکفته بشمیم عنبرین دامن همرا را رشک ساحت تار یا چون طبله عطار کند و در شاهگاه پرموده کشته از طراوت و تازگی بیفتد و رو بخشکبدن و افسردگی نهاد و خودداری نتوانسته نهال قامتش متایل گردد در کنار دریا افغان و خیزان و متعجب و سرگردان مانده بود. متور چون دید که نفس سرکش عنان اختیار از دست تملک بدر برده و در مقابل هوا و هوس از مقاومت عاجز آمده برای استخلاص او از چنان مهلکه عظیمی تدبیری

دقیقه غفلت نوززیده در مقابل دولت های همسایه خود بکمال استقلال رفتار نموده است. ولی در همین افغانستانی که انگلیس آنجا را برای ایران یکرقبای تراشیده است بانواع زحمت و مخاطرات تاحال نتوانسته است تمهاسفیری برای پیش بندی جلوتأثیرات نفوذ روس در آنجا بگذارد و بهمین بهانه در اندک وقتی خود دوباره اساس استقلال آنان را که مانند نقش بر روی آب بود یک صدمه از هم بیاشانید با وجود اینکه میخواست آنان را در مقابل مهاجرات روس سد محکمی قرار بدهد.

پس دوست عزیز من (سرهنری راوانسون) باید من و شما هر دو اقرار نمایم که همه نتایج این پولیتیک نا کوار انگلیس در باره هرات بکلی برعکس نتیجه داد. باید اینکه وقوع اتفاق موهومی را در میان دولتین ایران و روس منع نماید خودتان زحمتها کشیده و سعیها نمودید که اشکالات طبیعی را که برای اتفاق در میان این دو دولت برقرار بود رفع نموده خودتان واسطه تسهیل رابطه اتفاق دولتین مشار البهارا شده اید. هرگاه هرات در تصرف ایران باقی بود دولت و ملت ایران را از دولت انگلیس بوجهی اسباب کله و شکایت نبوده بجهت نگاهداری مناسبات دوستانه با قضای زمان با اتفاق دولت انگلیس مایل میشدند در صورتیکه هرات بتصرف ایران میآمد دولت ایران بهمان عنوان که طهران و اصفهان و سایر

بخطارش آمده بکار بردن آن مصمم شد و چون از شدت عشق (کالیسو) به تملک آگاه بود و از تملک نیر تمیل مفرطی نسبت بحوریه که (اکازیر) نام داشت استنباط می نمود بلی عشق دلخفت را بدوسته کوشمال بینی نوع بشر رسم و آیین است که گاهی چنین میکنند که محبت یکسره باشد و قلب عاشق را از معشوق متفر میسازد پس متور این حالت را آت نموده بخر یک رشک و حسد (کالیسو) برداخته روزی که (اکازیر) با تملک عزم شکار می نمود متور به کالیسو و گفت از ناصیه احوال تملک میل غریبی بشکار آشکار میشود تا کنون اینچنین میلی از او ندیده بودم هوس بخر او را از انواع عیش و طرب مانع آمده و شیرینی صید افکنی سیرسار لذات را از مذاق او برده جز گردش چنگل و کوهستان خاطرش بچیزی مایل نیست. ای رب النوع آیات او این میل و هوس را بردل اولقا فرمودی (کالیسو) از استماع این سخنان احساس

ممالک ایران را از تعرض بیگانگان نگاهداری مینمود بهمان درجه در نگاهداری هرات نیز اقدامات فوق العاده بکار برده با استعدادات و وسایل ممکن در حفظ آنجا میکوشید. دولت روس هم تا ورود هرات در چند مواقع دیگر بقوت مسلح ایران بایستی غلبه نماید سهل است مدت طویلی هم لازم میآید که بر ضد منافع و استعدادات حسی همه ملت ایران بکوشد. ولی وضع پولیتیک بی استقامت انگلیس این کار بسیار مشکل روس را خوب آسان نمود. زیرا نتیجه که از این پولیتیک نا کوار انگلیس حاصل گردید این است که بجهت استرداد هرات از دست ایران ووا گذار نمودن آنجا بمشقی افغانه بی سرو با این همه مقاومت های سخت دولت ایران را که بر ضد دولت روس متصور الوقوع بود یک صدمه پایمال کرد.

بمناسبت این پولیتیک نا کوار انگلیس بجای اینکه دولت ایران بایستی بشما مانند دوست و متفق طبیعی باشد سهل است که پیوسته دولتین ایران و روس را دوست ناراضی خودتان خواهید دید که در حقیقت این دوست ناراضی از دشمن علنی بیشتر موجب اندیشه و خسارت است و اینگونه رفتار انگلیس منتهای آرزوی دولت روس بود. (باقی دارد)

ظاهر

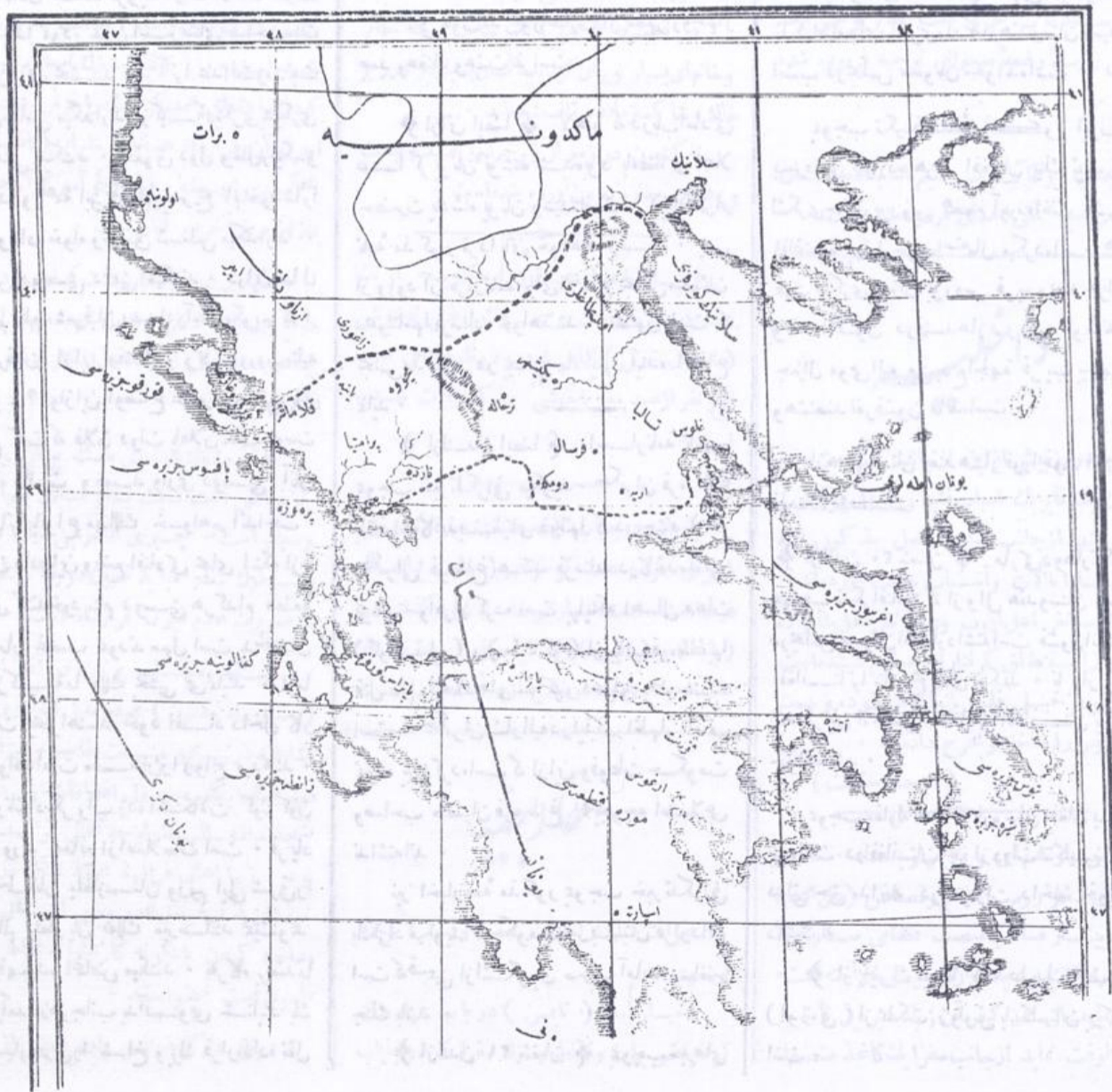
غضب شدیدی در دل خود کرده خودداری نتوانست و چنین گفت ای تملک که پشت پارلذات جزیره (شیر) زده اعشرت و نشاط و نشاط عفاف و وززیده چگونه در مقابل حسن بینی از حوریان من که مرتبه کمال نیست از مقاومت عاجز آمده سر بکند عشق نهاد دیگر بجهت جرأت خود را به تقوی و بگو کرداری و بقوت قلب و پرهیزکاری خواهد ستود کسی که در یش بدین آسانی اسیر شهوت نفسانی گردد و کو بی نی این قدم بعالم هستی نهاده که از روی هوا برستی در میان در کال شک و عار روزگار بی پایان آورد داخل زمره خود پرستان است نه جوایمردان متور چون دید که آتش حسد در دل کالیسو مشتعل گردید و از لطافات رشک خاطرش را مضطرب و پریشان یافت مسرور شده پیش از آن سخن نکفت و از بیم اینکه مبادا گفتار او را معلل بغرض شمارد خواموش گشت. چنین بر چنین آورد (باقی دارد)

اختر

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته باغالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود .
 اسامی و کلاهی کرام در ممالک دور و نزدیک گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۲۷ شعبان سنه ۱۳۹۷
 ۲۳ تموز روی و ۴ ماه اگوست ۱۸۸۰

تعرفه بدلات سالیانه
 در السعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی ششم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاع
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنگال ۱۵ روی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپا ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ یاره است
 اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و بولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق و نوشتهجات سودمند را بامتان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که بول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

اگرچه تعیین خط حدود یونانستان را که در مجلس کونفرانس برلین قرار داده شده ترجمه کرده در نسخه های پیشتری نقل نموده بودیم اینروزها اخبارنامه های (لاتری) و (ترجان حقیقت) صورت نقشه آنجاها را در صحائف خودشان نوشته بودند ما نیز بجهت مزید اطلاع همکنان صورت نقشه مذکور را در اینجا ثبت نمودیم - چنانکه در نقشه نشان داده شده است مجلس کونفرانس بقدریک نصف قلمرو حالایی یونان را از خاک دولت طایفه عثمانی جدا نموده بنام تصحیح حدود یونان واگذار میکند - نمیدانیم در صحائف تاریخ عصر حاضر فقره این تصحیح حدود را بجهت عنوان یاد خواهند نمود - صاحب ملک بحال خودنشسته دولتهای بزرگ مدنی و حقوقی شناس در برلین مجلس کونفرانسی بعنوان توسط منهد ساخته بنام تصحیح حدود معادل نصف قلمرو یک دولت از خاک دولت همسایه جدا نموده بدون استرضای صاحب ملک بآن دیگری می بخشند و نام آنرا عدالت و مدنیت و حقوق شناسی میگذارند از کیسه دیگری بدیگری ملک بخشی میکنند - حقوق دول و ملل را یکسو میگذارند و با همه این ظلمهای صریح نام خودشانرا عادل و داد خواه و حقوق شناس میگذارند - درایس دوستی دشمنی میکنند - در این حال می توانیم بنام مشرقیان بصداد آمده بگویم که آیامام شرقیان از این رفتار و رکت اروپ متنبه می شودیم ؟ و از این اوضاع عبرت بگیریم پایان خواهیم گفت که فلان دولت با فلان ملت دوست و نیکخواه ما است و باید واری دوستی آنان خودمانرا با انواع مهالک خواهیم انداخت - دوستان مادر این وضع افتادگی بجای اینکه از ما دستگیری کنند خود بنام دوستی هر کدام قطعه از ملک ما را غصب نمودند سهل است بدشمنان ما نیز از کیسه ما ملک بخشی می نمایند - از ما اصلاحات میخواهند خود افساد داخل کار میکنند و اقدامات مفسدان را رواج میدهند - هر روز رنگ دیگری بر آب زده اشکالات کونا کون پیمان می آورند که مانع از اصلاحات است - فریاد اینهمه مسلمانان بلغارستان و روم ایل شرفی را که از مظالم بلغاریان بفلک میرسانند نمیشوند دانسته و فهمیده اغماض میکنند - هرگاه برضد ما صدایی برآمد از هر جانب بد آنسوی شتابند یک مطلب بسیار جزئی را شاخ و برگ قرار داده نقل

محافل کرده اشکالات عده برای ما می تراشند - پس ما را است که در اصلاح وضع خود بکوشیم - و از دوستی و معاونت دیگران بالمره چشم پوشیم -

تکرارها

از پارسی ۲۳ شعبان ❖ بسیاری از اخبارنامه های پاریس میگویند - هبنتی مرکب از صاحب منصبان فرانسه که میخواستند بیونانستان بروند در عزیمت آنان تاخیر واقع شده است -

از لندن ۲۲ شعبان ❖ نخستین قوت لشکری که برای کمک حکومت هند وستان فرستاده خواهد شد در سوم ماه اکت فرنیکی از لندن حرکت خواهد نمود -

همی قوت مذکور عبارت از پنجم هزار و چهار صد و هفتاد و هشت نفر است -

از اتان ابضا ❖ لایحه که در باب آمادگی عساکر یونان نوشته شده بود با مضای اعلا حضرت پادشاه یونان رسیده است - لایحه فرار نامه مذکور فردا باین خواهد رسید - پس از ورود آن قرار نامه برای اجتماع مجلس مبعوثان دعوتنامه فرستاده خواهد شد - مظنون است که مجلس مذکور در بیستم ماه ایلول آینده اجتماع نماید -

از لندن ابضا ❖ اخبارنامه تایس بموجب خبر تلگرافی میگوید - حکمران قره طاغ یک قطعه کاغذ بسفرای دولتها که در چته (مقر حکمران قره طاغ) هستند فرستاده در کاغذ مذکور نوشته و فرار کرده است براینکه اهالی دهات (کوسنیلی) و (ماتا کو) از جانب قره طاغها قتل عام و دهکده های مذکور احراق بالنا شده است - حکمران مشارالیه در این باب اظهار تأسف نموده بیان کرده است که از این وقوعات حکومت و صاحب منصبان قره طاغ به هیچوجه اطلاعی نداشته اند -

نیز اخبارنامه مذکور بموجب خبر تلگرافی بلگراد میگوید - حکومت صربستان قرار داده است که قسمتی از لشکریان صرب آماده و حاضر جنگ باشد -

از لندن ۲۱ شعبان ❖ بموجب خبرهای

آخری که از هندوستان رسیده است - فقره شکست یافتن عساکر انگلیس در قندهار خیلی مبسوطه آمیز بوده است - تا کنون از لشکریان انگلیس در قندهار تنها شش نفر صاحب منصب مقتول و پنجاه نفر دیگر زخمی گردیده است -

از لندن ۲۰ شعبان ❖ ماری د و هارتکتون تلگرافنامه را که در باب شکست یافتن لشکر انگلیس در قندهار از هندوستان رسیده بود بمجلس مبعوثان تقدیم نموده است -

یک تیب لشکر انگلیس که در زبر کوماندانی (جنرال یورس) بود تماما مقتول شده است -

برای اجتماع لشکریان انگلیس که در سمت بمبئی و سیلا بوده اند برای رفتن قندهار دستور العمل داده شده است که در یک نقطه حاضر بشوند -

از لندن ابضا ❖ ماری دوهارتکتون تلگرافنامه های آخری را که از هندوستان رسیده بود امشب در مجلس مبعوثان خوانده است -

بموجب تکرارنامه مذکور ابوبخان بسرداری دوازده هزار افغان یک تیب قوت لشکری جنرال یوروس هجوم آورده است قشون افغانه توپها را خوب استعمال میکردند - همی قوت لشکری جنرال یوروس قریب بسه هزار نفر بود - اکنون در قندهار در زبر کوماندانی جنرال مومی الیه من جع الجبهه قریب یک هزار و هشتصد نفر قشون مانده است -

از هندوستان بقندهار فوراً قوت امدادی فرستاده شده است -

از لندن ۲۰ شعبان ❖ ماری دوهارتکتون بموجب تلگرافنامه که از والی هندوستان رسیده در مجلس مبعوثان اظهار داشته است قشون انگلیس افغانستانرا بتدریج خالی میکند - تا بهار آینده لشکریان انگلیس تماما از افغانستان بیرون خواهند شد -

بموجب مقاله نامه که باروسای افغان بسته شده است در افغانستان بجز از دولت انگلیس هیچ دولتی حق مداخله در امورات داخله نخواهد داشت -

از پلیموت ابضا ❖ علیا حضرت (اوزنی) از مملکت زولوس بانگلستان برکشته است -

✦ از روم ایضا ✦ (جنرال ملیسون)
وزارت جنگ دولت ایتالی . . . مین گردیده است
✦ از این ایضا ✦ مسیو کوموندروس
رئیس وزرای یونان امروز طرف صبح با تن
وارد گردیده است .

توجهات

والیکری ولایت ادرنه بجناب دولتمآب علی
پاشا رئیس سابق شورای دولت .
بعادتآب قهد بیک افندی فرزند جناب
مستطاب امیرمه مکرمه رتبه رفیعه میرمیرانی .
منصرفی قیصریه بمهدیه سعادتآب ویسی
پاشا منصرف پیشتری مرعش .
منشیری اول سفارت سنبه طهران بهرتمآب
احمدعلی بیک افندی مکتوبچی سابق معارف .
بعادتآب بحری پاشا مدیر پولیس بیک
اوغلی رتبه رفیعه میرمیرانی توجیه فروده شده
است .
بجناب دولتمآب پرنس حایم پاشا بیک قطعه نشان
عالی مرصع عثمانی احسان فرموده شده است .

داخلیه

چندروز پیش از این از جانب حکومت سنبه
بودن یک فابریک اسباب قلیزنی در (بیوکدره)
پی برده شده از جانب ضابطه بحمل مذکور ریخته
قلبز نه سارا بالآت و اسباب بدست آورده اند .
از جمله سه نفر اهل اروپ و دوسه نفر اهل بلد بوده
اند . از اسنتطاق گرفتاران معلوم شده است
که تاکنون خیلی قلب پانکتوتنه ای ده ویست
مثنای روس را ساخته و بخرج داده اند .
(ترجمان حقیقت)

اخبارنامه های وین مینویسند . مسیو
نوبکوف سفیر روس اعدام و قصاص (دلی محمد)
را که پیشتر صاحب منصب نظامی سفارتخانه
روس را کشته بود باصرار از بابعالی خواسته است .
هرگاه بابعالی در کفر آن زیاد . بر این تأخیر
و دفع الوقت نماید از جانب سفرا بیک کاغذ مشترک

دیگری در این باب بابعالی داده خواهد شد .

جناب (مسیو کالیج) سفیر تازه دولت
فهیجه اوستریا روز پنجشنبه گذشته بدر سعادت
وارد شده است .

از جانب حکومت سنبه جناب عطوفت مآب
منیر بیک افندی رئیس نشر بقات عمومی (ما قسیم)
افندی تایدشکاه (قواخ) که در خلیج در سعادت
است با استقبال سفیر مشارالیه فرستاده شده است .
بعضی از مامورین سفارت مشارالیه نیز تا بحمل
مذکور سفیر مشارالیه را پیشواز نموده
اند .

بموجب خبرهای تلگرافی شب جمعه گذشته
نزدیک بصبح درازمیر وحوالی آن زلزله بسیار سختی
واقع شده بسیاری از خانه و مساجد و دکان خراب
شده موجب خسارت کلی گردیده است .

در قصبه (منمن) یک جامع و یک حمام
و خانهای بسیار ویران گردیده کسان بسیار نیز در زبر
خاک و خاکستر مانده تلف شده اند .

تاکنون درازمیر از زیر خرابها بقدر بیست
و پنج نفر جنازه بیرون آورده شده است .

اخبار نامه (سمافور) میگوید . از یک
هفته باین طرف است در سمت بیک اوغلی ناخوشی
(اسهال خونی) ظاهر شده در ظرف این هفته
پنج نفر از صدمه ناخوشی مذکور فوت شده
است .

بابعالی در جواب کاغذ مشترک سفرا که در باب
اجرای قرار داد کونفرانس برلین بابعالی
فرستاده شده است اظهار نموده است که او گذارشدن
(یاتیه) و (مسجوه) و (جاموزلی) یسوانستان
بنام تحدید حدود در خارج از دایره امکان است .

خارجیه

قرات ذیل از اخبارنامه (وقت) ترجمه
می شود .

اخبارنامه (تانس) در باب قرار داد
کونفرانس برلین و کاغذ مشترک سفرا که در این باب

بابعالی داده شده است مقاله مخصوصی نوشته است
چون بیاره ملاحظات مقاله مذکور دارای اهمیت
بود لهذا ترجمه آنرا ذیلا مینویسیم .

ترجمه

از جانب سفرای دولتها کاغذ مشترک که دارای
قرارداد کونفرانس برلین است بابعالی داده شده
است صورت کاغذ (متحدالمآل) که در باب زدهم
حرز بران بابعالی تقدیم شده است نیز بنظر ما رسیده
است . احتمال هست که عثمانیها تفاوت میان
(کاغذ مشترک) و (کاغذ متحدالمآل) را بطور
لائق ندانند ولی در نظر کار آگاهان اروپ تفاوت
واهمیت زیاد در این باب هست . زیرا کاغذ
(متحدالمآل) از جانب هر یک از سفرا بطور جداگانه
تقدیم می شود و (کاغذ مشترک) درحالتیکه دارای
امضای همه سفراست بواسطه یکی از آنها تقدیم
می شود . از (کاغذ متحدالمآل) مقصود آن است
که در میان دولتها در اساس مسئله اتفاق حاصل
شده است . از (کاغذ مشترک) معلوم می شود
که دولتها باتفاق همدیگر مسئله را قرار داده و آماده
اجرای آن قرارداد هستند . بنابراین (کاغذ مشترک)
محکمترین واسطه رفتار صلح امیر کار آگاهان و بل
بمزه حرف آخرین آنان است .

اکنون جای انکار نیست که اروپ در این باب
موقع بسیار مشکلی حاصل نموده سهل است که
بیکدرجه بابعالی انصافه افکار دچار گردیده
است .

کاغذ مشترک که دارای مسئله یونان و قرارداد
کونفرانس است نسبت بسایر مسائل بسیار ساده
وسهل است . چیزی که در این میان مشکل
و مشکوک بنظر می آید تعیین درجه رفتار دولتها
در صورت عدم قبول قرارداد است .

مسئله و مطالب یونان در آغاز از جانب
(مسیو وادنیکنون) بموقع مذاکره آورده شده
مشارالیه در ترویج و پیشرفت مقاصد یونان اقدامات
فوق العاده بکار میبرد ولی اقدامات او در فرانسه
نتیجه نداده جالب نظر توجه اهالی فرانسه نشده
بود . زیرا اهالی فرانسه بجهت اینکه در ممالک
خودشان با سایر غوائل عمده و مهم اشتغال داشتند
مداخله کردن باینگونه کارها را که مخاطرات از آن
ملعونظاست نمیخواستند .

در ثانی در کونفرانس برلین بعضی از دو قوت

بکار بردن باره تدابیر شدید ما تند داده شدن
(کاغذ مشترک) و غیره بهوا خواهی عثمانی برخواسته
اعتراض نمودند که نباید بر ضد باهالی اینگونه
تدابیر شدید بکار برده شود . ولی اقدامات
هواخواهان یونان در اینباب غلبه کرده دولتها را
و اداری نمودند بر اینکه حق توسطی را که بموجب
عهدنامه برای در عهد داشته باشند ولو که بطور
سطحی باشد باجرایی آن اقدام نمایند .

(کاغذ مشترک) دولتها بکار بردن تدابیر
اجباری را دارا نیست بل دولین عثمانی و یونان را
بپذیرفتن قرارداد کونفرانس نصیحت و سپارش
نموده است .

۱ اگرچه یونانستان در خصوص منقض کردن
جاهایی که کونفرانس نشان داده است حرکات
جنگ آمیز خود را ظاهر میسازد ولی بدیهی است
که این حکومت کوچک وضعیف بلاواسطه اروپا
و سایرین قوت آنرا ندارد که در آنجاها اساس
حکومت خود را پایدار نماید .

قوت لشکری یونان باینکه ضعیف است بطور
لائق تعالیب هم ندیده است . هرگاه بافرض
دولت عثمانی جاهای مذکور را بدون جنگ و با اختیار
خود بدولت یونان واگذار نماید باز دولت مشارالیه
قوت نگاهداری آنرا ندارد و با قوام از ناوود
که در آنجاها ساکن هستند غلبه نتواند نمود .

بنابراین دولت یونان بقوت خود نمیتواند
آنجاها را تصرف نماید گذشته از آن هرگاه دولت
عثمانی معنا یا ماده در اینباب مخالفت و مخالفت نماید
معلوم نیست دولتها آنوقت چگونه رفتار خواهند
نمود .

خود نمایندگیهای بصری و سایر تدابیر سخت گیری که
سپارش شده است هرگاه تا یکدرجه بوقوع فعل و اجرا
آورده نشود ممکن نیست نتیجه خوبی از قرارداد
مذکور حاصل بشود . حال آنکه برعکس
از اجرای باره تدابیر هم ملحوظ است اشکالاتی
بزرگتر از آن ظاهر بشود که موجب تجدید مسئله
شرق بشود .

رقابت دولتها نیز مانع از مداخله مشترک
و بکار بردن تدابیر اتفاق است . این است موقوف
اشکالات حاضر که درجه دهمت و اهمیت این
اشکالات منصور نیز از مواد غیر منکر است .

مضمون کاغذ مشترک اروپا و قرارداد

کونفرانس نه تنها سبب دلگیری دولت عثمانی شده
بل حسیات همه تبعه مسلم دولت مشارالیه از این
قرارداد و تکلیف اروپا ناخشنود است و مانند
این است که اروپا با بهالی را با اجرای تکلیفی
وامیدارد که همه تبعه مسلم دولت عثمانی از پذیرفتن
آن تکلیف ناراضی هستند .

باینکه ملحوظ است باهالی تکالیف اروپا را
که محصول قلم کار آگاهان کونفرانس است قبول
نماید ولی برعکس آماده بودن اسباب عدم قبول
آنرا دانستن نیز خالی از مناسبتی نیست .

ما باید وضع عثمانیها را با عوامل آنان تطبیق
نموده از آنرو محاکمه نماییم . اعلا حضرت پادشاه
عثمانی دارای همه خصائل نیکو بوده از دفاعی
حزم و احتیاط نیز چنانکه شاید و باید
آگاهی دارند اروپا آن پادشاه را که فرمانفرمای
یک ملت و دولت بزرگ اسلام است با اختیار خود
برای اجرای تکلیفی که در حقیقت بجا آوردن آن
مجال و منتهی است دعوت نموده است .

واگذار نمودن ایالتهایی را بدولت یونان
که بسیاری از اهالی آن ایالتها اسلام هستند
موجب ناخشنودی همه عثمانیها است .

اگرچه (اورد کرانویل) در باب نگاهداری
مقوق اهالی جاهایی که یونانستان واگذار
خواهد شد در مجلس همین خاطر جمعی داد ولی
این گونه تأییدات اورد مشارالیه همه این
اعتراضات را زایل نتواند نمود .

با اعتقاد عثمانیها بعد از انعقاد عهدنامه برلین
تاکنون خواهش و مطالبات اروپا بیکدیگر را
تعاقد نموده آتی دولت عثمانی را راحت نگذاشته
است که باصلاح وضع خود پردازد . علاوه بر آن
در میان اینهمه غوائل دولت مشارالیه را به هیچوجه
از جانب اروپا معاونت نشده است سهل است
هر روز بهمانه انواع اشکالات میان انداخته دولت
عثمانی را مشغول داشته اند .

عثمانیها بیکویند بیقین میدانیم که هرگاه مسئله
یونان را انجام داده شود باز مسائل دیگری
بمیان آورده بمانه جوئی خواهند نمود . زیرا
بافشاریان برای الحاق نمودن روم ابلی
شرقی بلغارستان با انواع افسادات و انزبیکها
اقدام نموده برای حصول مقصود بهر گونه
تدابیر دست میرتند . حتی مظنون است علقو باثنا

والی روم ابلی شرقی دیگر بمقر ما موزیت خود
مر اجعت نماید . علاوه بر آن آتش شورشی
که بنام اتحاد بلغار مشتمل خواهد شد احتمال دارد
که از حدود روم ابلی شرقی تجاوز نموده بسایر ممالک
عثمانی هم سرایت نماید . باهالی حق دارد بر اینکه
از وسعت یافتن دائره این شورش از معاونت یک دولت
بیگانه اندیشناک کردد . باهالی در باب ترویج
نمودن یک دولت بیگانه شورش بلغار با نرا دلایل
بسیار واضح نیز دارد .

اینکه دولت عثمانی اردوی دوم خود را در دائره
بوضع حاضر جنکی نگاه داشته است بر ضد
مطالب یونان نیست بل بر ضد شورش بلغاریان
است .

از اعلا حضرت پادشاه عثمانی گرفته تا دینی
تبعه و رعیت عثمانی بیقین میدانند که بجز همین
دوم مسئله عمده در هر جا و هر طرف که یک انقلابی
ظاهر بشود خواه بسبب مجادله از ناوودها
با حکومتهای یونان و قرقه طاع و خواه بلاحظه
محاسده بلغاریان و حکومتهای صرب و رومانیسا
و خواه از رقابت دولین اوستریا و روس هر گونه
انقلاب و اختلالی بمرصه ظهور آید در هر حال احتمالات
جنگ وجدال را دارا است و هر گونه خسارات هم
که از این جنگ وجدال بیک از این دولتها و حکومتها
ماید گردد تضمین آنرا از ممالک عثمانی خواهند
گرفت .

عثمانیها علاوه بر همه اینها میگویند . اروپا
حقوق دولت عثمانی را نگاهداری نمیکند هیچوقت
و در هیچ مسئله از عثمانیها و خواهی نمیکند . باینکه
دولت عثمانی بموجب خواهش و سپارش اروپا
جاهای متعددا از مملکت خود بدیگران واگذار
میکند باز از تکالیف مالایطابق بعض دولتها
خلاص نمی شود . بنابراین عثمانیها هم هر چه
باید کفنه در صدر این هستند که همه این
تکالیف را بیکبار مقابله نموده و هر گونه
مخاطرات را بر خودشان هموار نمایند .

عثمانیها از رفتار اروپا بیقین حاصل نموده اند
که در میان دولتهای بزرگ هیچ دوست و نیکیخواه
برای آنان باقی نمانده است .

حکومت عثمانی بواسطه (کونت هاسقلند)
سفیر المان مقیم اسلامبول از دولت المان خواهش
نموده بود بعض صاحب منصفان المان برای اصلاح وضع

بعض دواثر
اگرچه این
که در میان دو
حاصل خواهد
نکرفت .
بعد از تقی
آخری دولت
بکلی زائل کر
(مسبو
اجتماعی صرا
دیگر تعلق با
عثمانیها هم این
مورد مؤاخذ
همه این خوا
بود که از
بباعتبار تقدیم
احتمال
اظهار کرده اس
بدون حرکات
بوقع اجرا بیاد
یونان چنانکه
دیگری ملحوظ
نمیرود که دولت
اروپا را که مح
بمیان آورده
دولت عثمانی در
نیات حریصانه
و بعدالت و حد
اروپا را خواه
اعدای دولت
آن قراردادهای
پس از معاهد
بر اینکه از جانب
دولت انگلستان
مانند معاونت
واریها سیر لیارد
در نزد باهالی نفوذ
ولی رفته رفته
سیر لیارد را
عثمانیها
بروابط دوستی
سایهها را که برض

بعضی دولت عثمانی باسلامبول فرستاده شود
اگرچه این فقره در آغاز طوری بنظر می آمد
که در میان دولتین المان و عثمانی رابطه اتفاتی
حاصل خواهد شد ولی در ثانی این اتفاتی نیز قوت
نکرد .

بعد از تغییر هیئت وکلای انگلستان امدهای
آخری دولت عثمانی که از دوستی انگلیس داشتند
بکلی زائل گردید .

(مسوکلادستون) بیشتر در وجه هیئت
اجتماعی صراحت اظهار نمود که دولت انگلیس
دیگر تعلق با استقلال و بقای دولت عثمانی ندارد .
عثمانیها هم این بیانات مسوکلادستون را شنیده
مورد مؤاخذه نموده بودند دولت عثمانی در میان
همه این غوائل مانده بی چاره جویی از این گرفتاریها
بود که از اینطرف کاغذ مشترک سفر هم
بابعالی تقدیم شده مزید بر علت گردید .

احتمال هست چنانکه (مسوکلادستون)
اظهار کرده است دولت عثمانی قرارداد کونفرانس را
بدون حرکات تهدید آمیز و سخت گیریهای اروپا
بوقع اجرا بیاورد حال آنکه بعد از انجام مسئله
یونان چنانکه در فوق ذکر شد ظهور غوائل
دیگر نیز ملحوظ است ولی بهمین ملاحظاتی احتمال
نمی رود که دولت عثمانی سیارات کار آگاهان
اروپا را که محض بملاحظه منافع خود شان
بمیان آورده اند بدون تهدید بپذیرد . زیرا
دولت عثمانی در حالتیکه در میان اشکالات و پاره
نیات حریصانه همسایه ای خود مضطرب مانده
و بعدالت و حقانیت اروپا پناه آورده مداخله
اروپا را خواهش نموده است پیوسته اروپا
اعدای دولت مشارالیه را حمایت نموده برضد
آن قرارداد های نا کواری اعطاء نموده است .

پس از معاهده برلین دولت عثمانی امیدوار بود
بر اینکه از جانب بعضی دولتها خصوصا از جانب
دولت انگلیس در باره اشکالات سیاسی و امور
مانده معاونه خواهد دید . و بجهت همین امید
واریها سیر لیارد سفیر سابق انگلیس مقیم اسلامبول
در نزد بابعالی نفوذ فوق العاده حاصل نموده بود
ولی رفته رفته این امیدوار یها بیأس مبدل شده
سیر لیارد را نیز در نزد بابعالی عظمی باقی ماند .
عثمانیها میگویند دولت انگلیس را نظر
بر روابط دوستی لازم بود که باره اقدامات خریصانه
همسایه را که برضد بابعالی داشتند منع و در اصلاح

وضع مالیه عثمانی معاونه نماید . حال آنکه
در اینباب نه از جانب انگلیس و نه از سایر دولت های
اروپا بدولت مشارالیه قول و فعلا معاونه بکار
برده نشد این وضع و حرکات سبب انقطاع رشته
مناسبات عثمانی با دولت های اروپا گردید .

بهمین ملاحظاتی اکنون حسابات سلطنت
و حکومت عثمانی تماما برضد خواهش های اروپا
است .

بنابر این سؤال می شود آیا وسیله معقولی در میان
هست که بابعالی بواسطه آن باقتضای منافع خود
بلا اختیار خواهش های اروپا را در باب انجام دادن
مسئله مذکور بپذیرد یا نه .

اخبارنامه (وقت) در این ذیل میگوید .
خلاصه بیانات (نامس) این است که بابعالی
میکنند که باقتضای منافع خود مان خواهش اروپا را
بپذیرد . ضمنا با اروپا نیز میفهمانند که اسکا
نمودن بابعالی نیز از مواد خیلی عمده و معتناست .

ما تا کنون در باب اتسلاف افکار اروپا
آشکار است که چه مایه رنجها کشیده و جان فشانیهای
فوق العاده نموده ایم . چه فائده اروپا چنانکه
(نامس) خود نیز معترف است در مقابل صدق
نیات ما پیوسته بخواهش دشمنان برضد منافع
ما قرار داده در مسائلی که صراحتا حق داشته ایم
اخماض نموده عدالت و حقانیت را بکسو نموده
است .

در این حال دلگیری افکار عثمانیها از اروپا
طبیعی است . عالم مدنیت و عدالت را لازم
است که بدفع این دل آزردهی بردازد .
آنانکه سبب اشکالات وضع حاضر برایتیک
شده اند همه آنها باستناد اروپا این اشکالات را
بیان انداخته اند .

گذشته از وضع اساس عهدنامه برلین هرگاه
در اجرای احکام آن به بی طرفی و حقانیت و عدالت
رفتار کرده شود و در هر کار بغیر تحقیق مارا مورد
مؤاخذه و عتاب ننمایند بدیهی است بوجهی اشکالاتی
بمیان نیامده جلو مقاصد فساد آمیز نیز گرفته
خواهد شد .

معاونهتی که ما از اروپا میخواهیم آنها عبارت
از این است که ما را هر روز بظهور اشکالات تازه
از اصلاح وضع و تعمیر خرابیهای ملک خودمان
باز ندارند . هرگاه این معاونه را بطور صحیح
از ما دریغ نمایند اقدامات فوق العاده ما از سایر

گونه معاونه ما را مستغنی میدارد .
چنانکه نامس خود اعتراف میکند عده
مقاصد پادشاه دل آگاه ما این است که داخل اساس
عدل و داد را در ممالک خودشان استحکام داده
خارجا نیز روابط دوستی را با همه دولت ها قوت
بدهد . بنابر این اینکه نامس بابعالی آوری میکند
که با اروپا در همه تکالیف سازش نماییم از قبیل
تسلیم معلوم است و برای رفع اشکالات لازم است
که بصدق نیت با اجرای احکام عهدنامه برلین
بطور عدالت و حقانیت اقدام کرده شود که آن نیز
از وظایف دولت های اروپا است .

بوجب تکرار نامه که در ۲۳ ماه ژولیه
فرنگی از هندستان بطور رسمی بلندن رسیده است .
در افغانستان امارت عبدالرحمن خان بطور رسمی
از جانب حکومت انگلیس اعلان کرده شده
است .

روز مذکور بهترین سرداران و رؤسای افغان
که در کابل و اطراف آن بودند بیکجا جمع شده مجلس
عالی منعمه نموده در حالتیکه از جانب عبدالرحمن خان
هم چند نفر بطور وکالت در آن مجلس حاضر بودند
خان مشارالیه بامارت افغانستان انتخاب و کیفیت
از جانب حکومت انگلیس رسما اعلان کرده شده
است .

دولتخواهی

کاغذی از تبریز بعنوان فوق برای درج
شدن باداره اختر رسیده بود ما نیز صیادر اینجا
نقل نمودیم .

صورت کاغذ

توجهات خاطر مبارک اعلی حضرت اقدس همایون
پادشاهی از آذربایجان قطع شده دلایل این است
که خاطر مبارکشان راضی شده چنین مملکت بزرگ
سرحد دودولت معظم بدون پیشکار اداره بشود .
در عهد قدیم نواب غفران مآب و ابجد مهور
عباس میرزا که در معنی سلطان کابلی بودند
و در همسام مملکت داری و رعیت پروری اکر آن
مغفور را در عالم خود فرین بتکبیر و نابولسیون اول
بگویند اغراق نخواهد بود . معذرا مثل میرزا
بزرگ قائم مقام و میرزا ابوالقاسم قائم مقام و محمد
خان زنگنه امیر نظام و امثال آنها پیشکارها

و نوکرهای معتبر داشت و حال آنکه در آن عهد
 مراوده دولت علیه چه در تجارت و چه در کارهای
 دولتی بادول دیگر باین پایه نبود که حالا هست
 و ماورایین دول خارجه نظارت و رقابت باطوار
 واحوال ما نداشتند و ابدامداخله در کارهای
 داخله مملکت نمیکردند اگر حاکم شهری صد
 نفر را در یک روز سر برید نمیکردند اما وضع
 این عهد بکلی تغییر پیدا کرده و هر روز
 میشنوم که دول فرنگ دولت عثمانی را مجبور میکنند
 باصلاحات که عبارت از انتشار عدل و حقانیت
 در میان رعایا باشد .

در اینکه شخص شخص حضرت والا و بعد
 ایران سلطان مظفرالدین میرزا در رعیت پروری
 ارتکاب از جد امجدشان دارند شبه ندارم ولی
 شخص سلطان زاده هر قدر با عقل و داد باشد
 باز بوجود وزیر عاقل با کفایت محتاج است اگر
 چنین نیست پس چرا اعلی حضرت اقدس
 شاهنشاه ایران ناصرالدین شاه که در عقل و عدل
 و اطلاع و بصیرت تاحال نظیرشان بخت سلطنت
 ایران جلوس نکرده اینهمه وزرای معظم بادرایت
 کار آگاهرا در دولت خود نگاه داشته اند . و چرا
 سلاطین بزرگ نامدار جهان با وجود قانونهای متین
 دولتی باز هر کدام ده دوازده وزیر عاقل در دربار
 خود جمع کرده اند .

بعضی از مقررین حضرت والا بعضی اینکه
 میدان اجرای مقاصد آنها وسیع و بی مانع باشد
 بحضرت والا عرض میکنند برادر شما ظل السلطان
 پیشکار ندارد شما که ولی عهد هستید بطریق اول
 نباید پیشکار داشته باشید . دیگر تصور نمیکند
 که اینجا آذربایجان است و سرحد دودولت معظم
 و هر آن محل وقوع هزار قسم امور عمده میتواند
 از ظهور آنها گفتگوهای بسیار طولانی قیامین
 دولتین احداث بشود . و خیال نمیکند که پیشکار
 داشتن حضرت ولیعهد باعث ثبات فرمان فرمایی
 و سبب عظم و اعتبار دربخانه حضرت ایشان
 است . ما بزواب شاهزاده اعظم جا نشین
 قفقاز نکاه میکنیم بآن سن و سال و بآن علم
 و کمال آیا بدون پیشکار است . نهایت از مملکت
 داری و رعیت پروری اعلی حضرت اقدس
 شاهنشاه ایران استدعا داریم که نظر ببارک ملوکانه
 خود را بحالت دربخانه حضرت ولیعهد منعطف
 فرموده و بک پیشکار معتبر باشان صاحب عدل
 و عقل و اخلاق حسنه بآذربایجان مامور
 فرمایند .

شده ولایت صریح من کتم

ظواهر است این سخن کنایت نیست

خبر بهجت اثر

اعلا حضرت اقدس پادشاه ایران بملاحظه

صدمه و خسارتی که از جهه خشک سالی امسال
 به تبریز و سایر بلاد و دهات آذربایجان وارد آمده
 است در نظر مبارک دارند که در اخذ مالیات امساله
 اهالی آذربایجان را نوعی تخفیف داده آید بعضی
 از مالیات همین سال تنها یک ربع آنرا از رعیت
 دریافت نموده سه ربع دیگر را تا سه سال بر عیال مملت
 داده شود که در ظرف سه سال به قسط بدیو از اعلا
 برسانند . اگر چه بنده این خبر مسرت اثر از اجای
 بسیار موثق شنیدم ولی نمیدانم این فقره چگونه
 ممکن خواهد شد چون مالیات آذربایجان تماما
 در مقابل مخارج قشون و مرسوم ارباب قلم و واجب
 امر او شاهزادگان و وظیفه و مستوری دعا گوینان
 از قبیل قلاوسادات و غیره و غیره گذاشته شده است
 از مالیات آذربایجان بجز از مواجب و مخارج
 سه ماهه اهل نظام پول نقد بطهران نمیرود مگر
 وجه مگر کها . در این صورت لازم میآید که سه ربع
 این وجود را امسال و دور بهش را سال دوم و یک
 ربع آنرا سال سوم دولت خود دستی بصاحبان
 مواجب و وظیفه بدهد و این وجه را از سال
 بیلانیل ۱۲۹۸ الی چهار سال چهار قسطه مساوی
 از رعیت دریافت نماید .

و نیز اطلاع حاصل نمودم ارشادانه طهران
 مقرر است مبلغ دو بیست هزار تومان در زیر نظارت
 یک کومیسسیون معتبر بر عیالی دهات و فلاحین که
 بجهت قحط و غلا کاوشان تلف و اسباب زراعتشان

از ترجمه حکایت تملک
 اکتفا بر اظهار ملالت و نارضایتی و رب النوع
 نیز دفتر حکایت باز کرده قصه پرداز غصه های
 دراز میشد و هر ساعتی شکایت دیگر آغاز میکرد
 و از مقدمه این شکار که (منور) آکاهش کرد
 بخشم اندر شده دانست که تملک عزم نخچیر نکرده
 مگر اینکه از حور یان عزاتی کزینسد و بالکار بز
 ساعتی تکامل بصحبت نشیند . روزانه دیگر دور
 و دراز باز طرح شکاری ریخته اجازه نخچیر خواستند
 چون (کالیسو) دانست که این نیز مانند بار اول
 خواهد بود برای برهم زدن بساط صحبتشان و پریدن
 رشته تملک خود نیز عزم شکار کرد . و از شدت
 رشک خودداری نکرده و از اظهار مراتب خشم
 خود چشم نهوشید و از گنجان داغ درون خویش
 عاجز گشته تملک را مخاطب ساخته چنین گفت .
 ای جوان جسور بجزیره من شتافتی که از غرقاب
 (نبت) که مرا پادشاه عمل بود و از آن مقامات

الیه و سزای کردار ناصواب خویش ردیابی
 بدین جزیره که راه آن با حدی از بنی نوع بشر
 با نیست فراز آمدی که توانایی مرا به هیچ شمرده
 محبت و مهر بانی را که در حق تو مرعی میدارم
 وقتی نکذاری . ای خدایان عرش و ضریح
 تضرع رب النوع بدبختی را بشنوبد . و در
 فضیحت این جوان غدار و کافر نابکار جانب
 شتاب فرو نکذار بد چون تو دل سخت و باطلتر
 از پدر خود میباشی . بدبختی و بدبختی های
 از تراز ازوی مبتلا باشی . فنی هرگز
 وطن خویش را باز نه بینی همان محقر جزیره انالکرا
 که از بیعاری بر خود تنگ ندیده باز ندکی جاویدش
 هم سنگ گرفتی و بدوات ابندی ترجیح دادی با خود
 از دورش دیده در آرزوی وی جان سپاری در میان
 در با جسدت پس از آنکه باز بجهت امواج کشت
 بدون امید مرقد بروی ریکهای ساحل افکنده
 باد تار اطعمه نمیکان بینم . و آنکه توادل بدام

محبتش در بند و سر در کند است تو اعدا بدو داشت
 با تشالم سوخته تو میدی او مایه خوشوقتی
 و خرسندی خاطر من خواهد بود . در هنگامیکه
 متکلم باین کلام بود چشمکانش از قف آتش غضب
 سرخ شده نظرش لحظه در جایی قرار نداشت . رنگ
 وحشت و اضطراب آید به بصرش را تیره تر از بخت
 بدش ساخته کونه های لرزانش از شدت پریشانی
 کلهای سیاه و بلی میزد و مانند بوقلمون هر لحظه
 رنگش دگرگون میشد دمادم اصراری که مخصوص
 حالت احتضار است بر اطراف عارضش میگشت
 و سیلاب سرشکش مانند سایر اوقات جریان
 نداشت . چنانکه مگر کوئی تمور و نومیدی منع
 و سر چشمه وی فرو نشانیده کاهی دانه اشکی
 بر صفحه رخسارش همی غلطید آوازش گرفته
 و لرزان و قطعه قطعه بود . منور ملتفت این
 حالات و حرکات شده بانالک سخن تمیگفت و باوی
 مانند بعضی که طیبش از نومیدی دست شسته

زدست رفته رسم قرض از جانب دولت بی هیچ
مراجعه و منفعت داده خواهد شد . که این را نیز
از ابتدای سال ۱۲۹۸ رحبت تا چهار سال یعنی
در چهار قسط بدولت ادا کنند . این چنین عطیه
واحسان در چنان سال کرانی کده درجه در سختی
و اتلاف نفوس از خشک سالی ۱۲۸۸ بدتر و بدتر
بود در این موقع از همت پادشاه رحبت پرور بعید
نیست . ولی جای سخن این است که امانا و اولیای
دولت ایران باید اینکار را طوری اهمیت بدهند
که هم مال دولت در میان تلف نشود و هم تجزیه
در میان صاحبان استحقاق تقسیم بشود که آنچه
منظور شاهانه است حاصل گردد و طوری نشود
که اسباب مداخل مباشرین کار بشود .

امضا

م . ج . . .

اینهفته از خراسان سواد قصیده غزالی
درستایش اختر از افکار ادب کامل منظور
و ارباب فضل دانستور سخن سنج بکانه و شاعر
ماهر فرزانه جناب آقا میرزا کاظم ملک الشیرازی
آستانه مقدسه حضرت رضاعابه و علی آبه آلف
التحیه والتاباداره اختر سیده بهص مشرکین
یا احترام نیز خواهش نمود . نمود بودند که در صحیف
اختر درج شود . چنانکه در نسخهای پیش اشاره

بخودش باز گذاشته باشد سلوک مینمود و بیانی بنظر
شفقت و رفت بسوی وی مینگریست تملک بمراتب
تقصیر و عدم شایستگی خویش بدوستی (منثور)
ملفت شده از بیم تلافی نظر یار وفادارش دیده
از زمین برنگرفت و سر بر نمیداشت و همان سکوتش
دلیل تقصیر بود گاهی میخواست برخواست خود را
بر سر دوش و ککنار و آغوش وی اندازد
و از کردهای خود اظهار ندامت آغاز دو هم اندم
بواسطه شرم ننگ آمیز منصرف میشد از بیم
اینکه مبدا این کارش مایه خلاصی از آن محسوطه
گردد زیرا که محسوطه اش در مذاق جان شیرین
مینمود و از غلظت نمودن نفس سرکش عاجز بود .
لاجرم از باب نوع در بساط عرش مجتمع گشته
خواهش نشسته چشم بجزیره (کالیپسو) دوخته
بودند تا انجام بجا آید عقل و نفس را تماشا کنند
و به بینند که فتح از جانب (منبر و) خواهد بود یا
از طرف عشق و عشق با عوربان بازی گریزده

شده است که ما طبع و نشر قصاید و غزلیات را
در صحیفه اختر جایز نداریم و انکهی باره مضامین
بلاغت آیدش به بعض اشخاص برمی خورد لهذا
از درج آن صرف نظر نموده امانان و تشکر خود را
در باره آن جناب عرضه میداریم و امیدواریم که از
عدم درج آن مکدر نشوند که ما برای وصل
کردن آمدم

بموجب کاغذی که از خراسان داشتیم جناب
ساجی میرزا محمد رضا مستشار الملک وزیر خراسان
که شخص کار آزرده و مجرب و طرف اعتماد اعلا
حضرت پادشاه ایران است در غره ماه رجب
گذشته بموجب خبیر تلگرافی بطهران احضار
فرموده شده است . جناب مشارالیه روز دوشنبه
پنجم ماه مذکور از خراسان طازم طهران
گردیدند . از قرار بکه معلوم میگردد ظاهرا
اولیای دولت ایران میخواهند در کارهای مشرفی
خراسان و تصرف هرات با جناب مستشار الملک
شور و مصلحت نمایند چنین معلوم می شود که مسئله
هرات که از چندی با طرف مسکوت عنه مانده
بود دوباره مطرح مذاکره و گفتگو گردیده
نصورت ضبط آنجا از جانب دولت علمیه ایران
باز تجدید می شود .

(امضا)

ت . . .

بشوخ آتش سوزان در جانانشان افروخته بود .
و میرو نیز در صورت منور باشتهال نایره رشک
عشق بصد خود اشغال داشت . (ژپیر) نیز
عزم آن کرد بود که در این مجاهده و مجادله جانب
هیچیک را منظور نداشته بطرف و تماشا می بنشیند .
القصه (اگر بز) از بیم اینکه بیاداد امان وصل
تملک از کفش بیرون رود هزار گونه نقش میربخت
و شبد هاهمی انگینخت . تا آن شکار و حشی را
در دام خویش نگاهدارد و میخواست بهمراهی
وی دواسبه به نخچیر دو بین تاختن آرد . پس
خویشتر را مانند (دیان) بر آراست از توجه
(وینس) و (کیدون) حسن تازه و ملاحه
بی اندازه از شمایل شیرینش بیدار بود بمرتبه
که آرزو رونق بازار حسن رب النوع را نیر شکسته
بود (کالیپسو) چون ششمه جمال وی را از دور
بنظر آورد و صورت خویش را در آینه آب روشن
ترین چشمه سار خود دیده انگشت شرمساری

(بقیه کاغذیست که بسیم هیزی را و انسون نوشته شده)

(از رساله (رود و موند) ترجمه می شود)

ولی در واقع این فقره خدمت بزرگی بود که
بر قیبت نیک بخت خودتان که دولت روس باشد
نمودید سهل است که ایران را به چین و سیله تیه
و مضحیل ساخته سبب شدید که روسها داخل
خالک ترکان شدند و این طایفه شیخیم و چنگی
بدست روس افشاندند . راه (مرو) را بروی
روسها باز نمودید . بلکه کلید خراسان را نیز
دست دولت مشارالیها سپردید . آیا میخواهید
که دلیل این بیانات را بجناب شما بیان نمایم .
آیا همین ممالک ترکان و این همه طوائف چنگی
و خود شهر (مرو) که دارای اهمیت فوق العاده
است بکدام دولت تعلق داشت . عجیبا بغیر
از دولت ایران کدام دولت حق مالکیت آنجاها را
دارد جهاتیان میداندند که آنجاها ملک مورث
و حقیقی دولت ایران بود . ولی دولت روس
از تدهیات ترکان بستوه آمده بدولت ایران سپاهش
نمود که هرگاه میخواهید حقوق استقلال و حکمرانی
خودتان را در این صفحات نگاهدارید باید ترکان
را تنبیه نموده از ناختم و ناز ممالک همسایه بازدارید
و اگر قوت تنبیه آنان را ندارید و این مسئولیت را
در عهد نیکبرید بر من که همسایه شما و دولت مقتدر
و بزرگ هستم لازم است که برای ترقی تجارت
و امنیت و آسایش عالم انسانیت آنان را تنبیه

بدندان الم کردید . پس در صومعه خود پنهان
شده در آن تنهایی چنین گفت مرم مضطرب نمودن
دو عاشق بی چاره بواسطه اظهار میل مرافقت
ایشان در این شکار برای من چیست . آیا بروم آیا
بر او غلبه توانم نموده بواسطه ملاحظه صورت
و صباحت منظر خود حسن وی را توأم فرسود .
و مهرش را از خاطر تملک توأم زدود آیا میتواند شد
که تملک با وجود دیدن من طایر دیش بسوی اکار بر
میل کند زهی بدبختی این چه کاری بود کردم فی
نیموم آنها نیز نباید بروند منعشان در نزد من دشوار
نیست . کتون بصلب منور رفته از او خواهش
میکنم تملک را از اینجا ببرد او را به اتمک خواهد برد
لکن چه میکنم پس از رفتن تملک مرا حال چگونه
خواهد شد آیا کجا هستم چه باید م کرد
ای (وینس) دل بخت تو مرا فریب دادی

(باقی دارد)

اعلان LOTERIE.

لوتری

درفر. کستان اقسام لوتری وقرعه بخت کشیده میشود این روزها در شهر هامبورگ المان دو باره لوتری نقدی تأسیس شده خواهش کرده اند ما هم اعلان نماییم و تفصیل ذیل را از قول اعلان کننده می نویسیم

قسم چهارم

مبلغی که برای لوتری در شهر (هامبورگ) جمع شده است برخصت حکومت المان است در تقسیم بلیتهای آن در حین کشیدن قرعه آن حکومت المان نظارت کرده در رسیدن مبلغی که باسم صاحب قرعه در می آید کفالت دارد بدین واسطه بدیعی است که حبله و نعلی نمی شود مقدار بلیتهای (لوتری) که این بار قسمت خواهد شد هفتاد و پنجهزار و پانصد قطعه است که از جمله مقدار مذکور باسم می و دو هزار و دو یست بلیت بطور مطلق قرعه بیرون خواهد آمد

حصه بلیت نمره اول لوتری ۵۰۰۰۰۰ فرانک است یعنی تقریباً ۲۳۳۰۰۰ ایرای عثمانی قرعه باقی نمانده و هم بقرار ذیل خواهد شد

عدد بلیت	فرانک	میزان
۱	۳۱۲۵۰۰	۳۱۲۵۰۰
۱	۱۸۷۵۰۰	۱۸۷۵۰۰
۱	۱۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰
۱	۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰
۱	۶۲۵۰۰	۶۲۵۰۰
۲	۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۲	۳۷۵۰۰	۷۵۰۰۰
۵	۳۱۲۵۰	۱۵۶۲۵۰
۱	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰
۱۱	۱۸۷۵۰	۲۰۶۲۵۰
۲۳	۱۲۵۰۰	۲۸۷۵۰۰
۲	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰
۲	۷۵۰۰	۱۵۰۰۰
۰۲	۶۲۵۰	۱۲۵۰۰
۳	۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۶۵	۳۷۵۰	۲۴۳۷۵۰
۲۱۰	۲۵۰۰	۵۲۵۰۰۰
۸	۱۸۷۵	۱۵۰۰۰
۵۲۵	۱۲۵۰	۶۵۶۲۵۰
۶۶۰	۶۲۵	۴۱۲۵۰۰
۹۳۵	۳۷۵	۳۴۶۸۷۵
	که جمعا	۳۳۳۰۰۰

دست تعدی آنها را از دامن اهالی ممالک همسایه کوتاه نمایم و بدین وضع و حرکت نا کوار ترکان که پیش از این دیگر قابل سکوت و تحمل نیست انبساطی بدهم و هر گونه مسئولیت را در ایجاب به عهده خود میگیریم چون مسئولیت این کار در خارج از دایره قوت و استقامت مایود دولت روس از عدم قدرت مازیاذه از حد خسته نمودی حاصل نموده قدم مداخله پیش گذاشت و بتدابیری که همه کس میدانند اقدام بحصول مقصود نمود

۱ اکنون از شما سؤال میکنم چرا تنبیه ترکانمان و انجام این عمل از حیرت قوت مایرون بود جواب همان است که خود گفتیم برای تنبیه ترکان نخست (مرو را) لازم داشتیم و از برای ضبط (مرو) نیز بودن هرات در دست ما مقتضی بود چون دولت انگلیس بقریب باره تصورات هرات را از دست مایرون نمود بدینوسیله قوت نادید ترکانمان از ما منسلب گردید آن قوت را انگلیس بدست خود بدولت روس سپرده دولت مشارالیه داشت از ترکان بلا مانعی متصرف شده از آنجا در حقیقت بقاب خراسان نفوذش جاری گردید هیچ شبهه نیست که هرگاه دولت ایران میتوانست قبائل ترکان را انظم درستی بدهد که قابل عقب و وانحاض باشد هر آینه دولت روس نمیتوانست باین سهولت بمانه جغرافی کرده و سلبه دست آویز بکنند که امر روزا سیب مداخله و پیش آمدن آن دولت بخاک ترکان باشد

زیرا هرگاه دولت روس خیال استیلای این ممالک را میکرد نخست لازم بود که بادوات ایران اخبار جنگ بکند و دولت ایران بواسطه همین زد و خورد های بی دریغی که با ترکانمان داشته و سبب ضعف قوت دولت مشارالیهها گردیده بر عکس در صورت ایجاد ترکانمان که آنها هم بسته بودن مرو در تصرف ما بود بدستباری همین ترکانمان دارای قوت کافی در مقابل روس می شد و علاوه بر آن هرگاه مقتضی میشد دولت ایران بواسطه همین ترکانمان برای معاونت انگلیس قوت بزرگی فراهم میآورد در هر حال آنوقت کوماندهای قشون روس در مقابل خودشان بطورهای دیگر اشکالات بسیار بزرگ میدیدند نه مانند وضع حالانی چند قبیله ترکان بی نظم و بی سردار که از طرف ایران نیز متعاقب و همراسان هستند

(باقی دارد)

مبلغی که باسم صاحب قرعه در می آید با اطلاع حکومت المان سکه زر بلا تاخیر بصاحبش رسانیده خواهد شد چون فروش بلیتهای مذکور در قیمت اصلی باحواله شده است لهذا بقیمت ذیل بطلبان آنها فروخته خواهد شد

بلیت تمام ۳۰ فرانک
نصف بلیت ۱۵ فرانک
مبلغ مذکور یا بانک نوت فرانسه و یا اینکه بیا تنکهای انگلیس و فرانسه و المان برات داده شود اجرت از جانب مشتریها داده خواهد شد

در حالیکه اجرت بلیت فرستاده شده وجه بمارسید بلیت آنرا که دارای آرمهای دولت المان است بصاحبش فرستاده خواهد شد و همچنین نقشه پروگرام و بعد از کشیده شدن قرعه جدول نمرههایی را که بیرون آمده است بشترتها خواهیم فرستاد علاوه بر اینها نمرههایی را که در آمده است بواسطه روزنامههای اسلامبول نیز اعلان خواهیم کرد اهالی ممالک عثمانیه را که تاکنون در باره ما اطلاع نداشتند توجه کرده اند تشکر کرده عرض میکنم که بعد از این هم خدمتی را که در انبساط با رجوع میکنند در اجرای آن اهتمام خواهیم کرد

بجهت اینکه بکشیدن قرعه ها در هجدهم ماه اگست سال ۱۸۸۰ آغاز کرده خواهد شد باید بوسیله اولین سبارشهای خود شانرا بمبلغ بکنند

کاغذهایی را که بخواهند فرستاد بدین عنوان باید فرستاده شود
در شهر هامبورگ در شعبه مرکز اداره (لوتری)
بایرن پتال و شرکای او برسد

Isenthal et Cie
(Allemagne) Hamburg
و نیز کاغذهایی را که بخواهند فرستاد باید بزبان فرانسه یا انگلیس یا المان یا ایتالی نوشته شود
کاغذی که از اسلامبول بمهامبول فرستاده میشود در ظرف ۱۸۰ ساعت بخواهد رسید

gner Bureau d'annonces Hamburg.

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز پنجشنبه ۲ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۲۵ ايلول رومی و ۷ ماه سپتامبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همد جا بعهده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود.
اوراق
و نوشتجات سودمند را باستان می پذیرد.
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

بیان معذرت و عرض شکایت

در هنگامیکه طنین هنگامه افکار و ظلمت صحاب
اطوار مبهم اثر و مجهول آثار دول غرب مانند دود آه
مظلومان سر تا سر مشرق افرو پیچیده و فرا گرفته است
مردم از چار جانب با چهار چشم در انتظار اطلاع
و اخبارند دوماه روز کار خضای روزنامه اختر
در زیر بر عطلت جای تأسف و موجب ملالت
است. بکارواست که در چنین وقتی چنین خادمی
از دستبوس بخادیم خود محروم و از جلوه کری
در حضور اولیاء نعمت خود مجبور ماند

پوشیده و پنهان نیست که دوام و استقرار
روزنامه وابسته بر رغبت و همت قدر شناسان خرده
دان است و اعتبار روزنامه فارسی مانند روزنامه
اختر منحصر بدستیاری و مددکاری اسلامیان
خاصه اهل ایران است ولی دریغ که درین ظرف شش
سال که اختر بافق خود دغائی برآمد بهیچ روی باوج
ترقی صعود نتوانست. تا سعادت نظر سعید
اولیاء نم خاص خود مسعود گردد و بدین واسطه
از اعتنای افراد عامه نیز بی بهره ماند.

کسانی هم که از روی خفص جناح سر بمطالعه اختر
فرود آوردند بیشتر دو ساله از سالیانه آنرا التفات
و مرحمت نفرمودند و آنچه مرحمت شد از اهمال کاری
وسهل انگاری و کلای کرام و موالی عظام بداره خانه
اختر رسید. با اینکه زحمت قبول و ایصال اختر را
محض ملت پرستی و وطن پروری در عهده گرفتند.

میتوان گفت که بجز از دار السلطنه تبریز
و خراسان از سایر ممالک ایران وجهه سال نود
و شش اختر هم نرسیده است و این معنی موجب

تعطیل اختر شده بود. تا اینکه در این روزها
بین قدوم سعادت لزوم داور بندکان پناه حضرت امجد
ارفع والا حسام السلطنه از تحت الشعاع تعطیل
خروج و برای مزده خبر ورود بندکان نواب
اشرف والادو باره بدرجه ظهور عروج نمود.
الحق آنچه روزنامه اختر از انتشار و اشتہار
این مزده بخود بالدیجاست و هرچه نو بسد
سزا و روا. در راه خدمت ولی نعمتی بدین بزرگی
و بزرگواری باسر دویدن و مکارم و محاسن او را
بهرسوی پراکندن بر ذمت اختر لازم است.
چه جای خدمت اختر که

زهره کر در مجلس بزمش نباشد بر بطی
در میان اختران چون زاد فی الطنبور یاد

بعد از بیان معذرت و دعای اولیای نعمت خود
عرضه داشت اختر اینکه برای بدست آمدن سر رشته
وقوعات ایام تعطیل و کابیش اطلاع بهم رساندن
بر آنچه درین اوقات خواه در اینجا و خواه
در فرنگستان بمعرض وقوع آمده است بطریق
خلاصه نکاشته میشود.

خلاصه اخبار

از اول ماه رمضان مبارک تا انتهای ماه شوال
در اوایل این ماه خبری شایع شد که
دولت آب حسین حسینی پاشا وزیر جنگ بادو فوج
سرباز عازم شهر اشترودره که در سمت شمالی
از نبودستان واقع است خواهند شد سبب حرکتشان
بآن جانب گویا بواسطه انتشار این خبر بود که
می گفتند قره طاغیان دو قریه از نبودان را علی الفغله
تاخت و تاراج نموده و مساکن ایشانرا سوخته

سکنه آنها را تماما قتل کرده اند اما پس از چند
روزی رفتن وزیر مشارالیه موقوف و بعضی
ایشان دولتآب ولی رضا پاشا که از ارکان انجمن
اصلاحات و صاحب رتبه میرلوائی یعنی (میر بیج)
میباشد. مأمور اعزام آن سامان گردید و الا آن در قرب
لنکرگاه اولکون خیمه اقامت برافراخته است.

ایوب خان والی هرات که پیشتر باسی هزار
لشکر بعزم جنگ با انگلیسان بقندهار رفت و در
آنجا قشون انگلیس را شکست فاحش داده نزدیک
بود که رزمق بروی کاروی آید اما بختش یاری
نمود (جنرال رابرتس) از کابل بقندهار تاخت و کار
اورا بساخت.

هم دران اوقات (مستر کوشن) سفیر جدید
دولت بیته انگلیس و (بارون کالیج) سفیر جدید
دولت بیته اوستریا وارد اسلامبول و بحضور
اعلیحضرت سلطانی شرف مشول یافته اعتمادنامه های
خودرا تقدیم حضور همایون نمودند.

ابهت و دولتآب مدحت پاشا والی سوریه
(شام) بوالیکری ولایت آیدین. و دولتآب جدی
پاشا والی آیدین بوالیکری شامات منصوب و مأمور
گشتند.

امپراطور المانیو اوستریا در این اوقات در آبهای
کرم (اشیل) باهم ملاقات نمودند و سبب ملاقات
ایشان چند روز سرمایه محاکات و کشف مغیبات
وقایع شد.

در خرابه های بابل انگلیسان یک هیکل مجسم
از زرتاب از زمین بدر آوردند و الا آن در بغداد
در قونسلخانه دولت بیته انگلیس محفوظ است.

شخص امریقائی (داکتر تازر) نام بادعای این برخاست که چهل روز چیرنی نخورد و نیا شامد و باز زنده ماند . بچله بنشست و در ظاهر از چله زنده بدر آمدگان مردم این بود که بجز شربت آبی گاه گاهی در آن چهل روز قوتی بآن نرسید . اما از قراری که بعد معلوم شد در همسایگی چله خانه خود بازنی ساخته و از خانه ان زن لوله (کوملاستیک) بچله خانه از دیوار گذرانیده بوده است و از آن لوله چوهر آب کوشت بدستیاری مز بوره مکیده . بپر حال نقد بسیاری اندوخته و برفت .

جنرال لوریس ملیفوف که سابق در (پترسبرغ) رئیس کومیسسیون اجراء بود این روزها بنظارت داخلی دولت روس که بزرگترین مناصب است معین و برقرار گردید . ناظر ضبطیه اسلامبول حافظ پاشا بسبب پاره ملاحظات معزول گشت و بجایش حاجی حافظ پاشا بجای او منصوب گردید . برای انجام کار قره طاغ اول گشتی که از جهازات (توریه) نمایش بحری شش دولت بلنکر کاه را غوزه رسید گشتی دولت روس بود .

هم در این ایام در باب امر قره طاغ و بجهت رفع ظلم و تعدی بلغا یا آنکه بیاری اهل اروپ بدولت علیه طغیان نمودند و حکومتی ممتاز گردیدند و پس بمسلانان هم وطن خود دست جور و جفا کشودند . در میان دول اروپ و دولت علیه عثمانی مراسلات و مخبرات بسیار شد تا نتیجه آن بکجا انجامد .

ناخشنودی و همچنان اهالی ایرلاند (جزیره) بزرگت نزدیک انگلستان) از حکومت انگلیس روز بروز در تزايد است و بدین خیالند که اتفاق سازند و منق کلم بحفظ حقوق خود پیر دازند (اینک نتیجه منتهای تمدن) .

از طرف باهر الشرف اعلیحضرت پادشاهی با قاجمد علی روغه و باقا عبدالرحن منبیه از درجه سوم و بجاجی کریم محمد سلیمان و آقا عبدالحسین شیرازی و مولوی هدایت الله از درجه چهارم نشانهای ذیشان مجیدی التفات شده است مومی الیهم از سکنه بمبی و از اعضای کومیسسیون اعانه مهاجرین و هلال اجر میباشند .

منازعه که میان دولتین روس و چین محتمل الوقوع بود روز بروز مبدل بصالح و مسالمت میگردد .

حکومت و امارت عبدالرحن خان در کابل ظاهرا استقرار یافته نتیجه کار ایوب خان هنوز نا معلوم است اگر چه کار افغانستان چنین مینماید که پایان رسیده است احتمال کلی می رود که مانند زخمی باشد که بقند از روی خشکیده تا از زر آن چه برآید .

اخبار نامهایی که هواخواهان یونانیان و بلغاریان و قره طاغیان میباشند از نشر دروغ و افترا و افساد و تحریک لحظه فارغ نمی نشینند . جای خورده کیران و قهقهه اهل صلیب خالی است در این عصر مدنیت و ایتلاف اینه این همه وحشت و اختلاف !!! کو اتابک زنجی کو صلاح الدین ایوبی ؟

مدتی قبل یونانیان دست آویز اخبار نویسان بودند آنان سرمایه سخن قره طاغیانند به بینم بعد از ختام این تبحر به نوبت بارنمیان میرسد یا اینکه از زبر حقه مستر کلا دستون مهره های دیگر نمودار خواهد شد .

- ✽ بازی چرخ بشکنش بیضه در کلاه ✽
- ✽ هر کس که عرض شعبده باهل راز کرد ✽

مجلس پارلمنت لندن تعطیل نمود و علیا حضرت ملکه انگلستان در خاتمه آن خطابه خواند اگر چه اخبار نویسان بپر کلمه از خطابه علیا حضرت ملکه معانی بسیار دادند و بسی کوشیدند تا اتفاق و دولتهای اروپا را از آن استوار سازند اما چندان استوار نیست .

چندی است که اکثر روزها و شبها در حضور باهرالنور اعلا حضرت پادشاهی انجمنهای مشورت برپاست . از قرار یکه اطلاع حاصل نمودیم در این اواخر از جانب بابعالی يك نوت بسیار مفصلی که نتیجه مذاکرات این مجلسهای متوالی است نوشته شده روز دوشنبه گذشته بهیئت سفرا تبلیغ و صورت نوت مذکور را روز سه شنبه هر يك از سفرا بدولتهای متبوعه خودشان فرستاده اند .

در این نوت بابعالی بهر يك از مسائل معوق که موجب اشکالات و مطرح گفتگو و مداخله اروپاست از جمله مسئله قره طاغ و تحدید حدود یونان و اصلاحات سمت اناطولی است جوابهای بسیار کافی داده است . علاوه بر آن در باب اصلاح امور مالی و تضمینات جنگ آخری نیز بیانات بسیار مؤثر اظهار داشته است که تفصیل مندرجات نوت مذکور را برای اطلاع همکنندگان در نسخه های آینده حواهم نکاشت کاش معاندان را چشم حقیقت

بین بودی تانیات پاک صلح جوی این مجالس را با مقاصد محافل فتنه انگیز اروپ مقایسه نمایند . از باطوم و اطراف آن پی در پی مهاجرین و جلای وطن کنندگان باسلامبول میرسند . ولی دیدن حالت بی سامانی و وضع پریشانی آنان در خارج از قوه تحمل هراهل انصاف است .

در این ایام تاخیر اختر باز دوسه بار علامات سوء قصد درباره اعلا حضرت امپراتور روس ظاهر گردید . مشهور است که دعای دوتن در نزد خداوند حکما مستجاب میشود یا صالح و یا طالح و قضای آسمانی بر دوتن وارد نیاید یا نیک و یا بدید اینک قضای آسمانی باعلا حضرت امپراتور روس وارد نمیآید معلوم است که ذات قدسی صفات ایشان از زمره نیک نیکانند .

دوسه هفته پیش تغییری در هیئت وکلای دولت علیه عثمانی رویداد . ریاست وزرا باردوم بعهده جناب فخامت مآب سعید پاشا . و وزارت جلدیه خارجیه بعهده دولتآب عاصم پاشا . ریاست شورای دولت بجناب سرور پاشا . وزارت اوقاف همایون بجناب نظیف پاشا والی سابق قصوه . وزارت علوم بجناب کامل پاشا . وزارت تجارت و زراعت بسعادتمآب رائف افندی متصرف سابق بیروت توجیه فرموده شده است .

جنابان محمود ندیم پاشا و زور داخلیه . وجودت پاشا و زور عدلیه . و صبحی پاشا و زور مالیه . و علی صائب پاشا و زور توپخانه . در مناصب علیه خودشان بر قراری مانده اند .

الآن هیئت وکلای فغام در بار دولت علیه عثمانی بقرار است که در فوق نوشته شد . امرا و صاحب منصبانی که در اثای جنگ گذشته اظهار شجاعت و پردلی نموده بودند و بواسطه انقلابات تاج جنگ ترفیع مراتب و نوازش حال ایشان باز مانده بود از آنجاییکه پادشاه دل آگاه هرگز چاکران صداقت نشان خود را از دیده و دل دور نمیدارند در این اوقات هر يك از ایشان را بفرخور قابلیت و استعداد خود باعطای نشان و منصب و مواجب مفتخر و سرافراز فرمودند .

اینروزها جناب میرزا حسین خان سپهسالار اعظم ایران که ایرانیان اینهمه چشم امید ترقی ملک و مملکت را بر او دوخته بودند معزول گردید و سبب

عزل ایش... دیده می... دنیوی بو... آنرا برای... اعتبار و... مسند سپه... نشده است... تواتر... تعطیل شد... تسکین هی... وقت اجتماع... در این... از جانب انا... که بسیاری... همه لطائف... ارمنی که... دراز است... دلخوشی و... وه وخواه... نیز مانند سم... (مس... عظام را ز... سرهنکی اس... مجیدی مباح

عزل ایشان هنوز بجا مجهول است. در روزنامهها دیده می شود سبب آن از شدت حرص و طمع مال دنیوی بوده است و مال دنیا که مردمان عاقل آنرا برای اعتبار و آبرو جمع میکنند باعث نقص اعتبار و بی آبرویی ایشان شده است. و تاکنون مسند سپهسالاری و وزارت خارجه را کسی معین نشده است.

تواتر میگویند که نقل نمایش بحری تا یکماه تعطیل شده است کویا سبب اصلی این تعطیل برای تسکین هیجان اهل انصاف فرنگستان و رسیدن وقت اجتماع مجلس پارلمنت انگلستان است.

در این جزو زمان اراجیف و اکاذیب بسیار از جانب اناطولی نشر می شود ولی تحقیق پیوسته است که بسیاری از آنها را اصل و اساسی نیست و اینها همه لطائف الخیلی است که برای دل سردی ملت ارمنی که تبعه صادق دولت علیه و از سالهای دراز است که با مسلمانان هموطن خودشان بکمال دلخوشی و رفاه زیسته اند ترتیب داده می شود و هواخواهان بزرگ مدینت میخوانند که آن بوم و برادر نیرمانند سمت روم ایلی زیر و زبر سازند.

(مسیو غارده) که حضرات شاهزادگان عظام را زبان فرانسوی می آموزد و دارای منصب سرهنکی است باحسان یک قطعه نشان ذیشان مجیدی مباحی و سرافراز گردیده است.

ملکرامها

از لندن ۲۶ شوال * روز گذشته پس از اجتماع هیئت و کلاچنان شایع شد که مجلس پارلمنت انگلستان در این نزدیکی اجتماع خواهد نمود. در باب وضع پولیتیک شرق که هیئت و کلاچی انگلستان پیش گرفته اند روز دوشنبه آینده در لندن جمعیتی منعقد خواهد شد. در باب انعقاد پاره جمعیتهای دیگر نیز اعلانها انتشار یافته است.

از پاریس ایضا * بر ضد خودنمایی بحری که از جانب دولتهای بزرگ بواسطه کشتیهای جنکی در لنگرگاه (اولکون) کرده می شود روز سوم همین ماه فرنگی در پاریس جمعیت بزرگی منعقد خواهد شد. و این جمعیت بموجب تکلیف و خواهش (مسیو روشفور) اجتماع خواهد نمود.

از راکوزه ۲۵ شوال * چون لنگرگاه (قنارو) زیاده از لنگرگاه (کراوزه) طرف خاطر جعی و امنیت بنظر می آید. لهذا کشتیهای جنکی دولتهای بزرگ در چهارم همین ماه فرنگی بلنگرگاه (قنارو) عزیمت خواهند نمود.

از پشته ایضا * مسیو شادارس نام در مجلس مبعوثان مجارستان در باب مسئله قره طاغ سؤالی کرده است که آیا حکومت مجارستان حرکات سخت گیری دولتها را که به خوااهی حکومت قره طاغ بر ضد ارناؤد ها بکار میرند مانع خواهد شد یا نه. و نیز از حکومت پرسیده است که آیا حکومت باهالی خاطر جعی میتواند بدهد که در باب اجرای تدابیر سخت گیری که از جانب دولتها بر ضد ارناؤد ها بکار برده می شود لشکر مجارستان بمعاونت دولتها فرستاده نخواهد شد.

از آن ۲۷ شوال * اعلا حضرت پادشاه یونان و علیا حضرت زوجه ایشان در دهم همین ماه دیسامبر فرنگی وارد آن خواهند شد. کشتی جنکی زهدار (جورج) نام یونان در یکم همین ماه فرنگی از لنگرگاه ناپولی (برای رفتن به پیره) حرکت نموده است.

از قرار یکه مظنون است دولت یونان قوت لشکری خود را تشکیل نموده همه کشتیهای جنکی را که در اطراف برای مشق و تعلیم پراکنده بودند تا پانزدهم همین ماه فرنگی آماده حرکت خواهد نمود.

کشتی جنکی (لاتوش تره ویل) نام فرانسه بلنگرگاه (پیره) وارد شده است.

(مسیو تریکوپنی) رئیس وزرای یونان بهمراهی وزرای جنک و معارف دولت مشارالها از قصبه (شیره) باتن عودت نموده اند. وزرای مشارالهم قشون یونان را که در لنگرگاه (هرمو پولیس) و (شیره) اردو زده اند معاینه و سان دیده اند. بطور موثق میگویند مسیو تریکوپنی رئیس وزرا بهمراهی (مسیو قره اسقاسی) به (اکریوز) رفته عساکر یونان را که در آنجا جمع شده اند نیز معاینه خواهند نمود.

داخلیه

در ایروزها نواب اشرف امجد و الاحسام السلطنه عم افخم اعلا حضرت پادشاه ایران بعزم

زیارت مکه معظمه تشریف فرمای دارالسعادة اسلامبول و عصر روز یکشنبه ۲۸ شوال بالین و الاقبال وارد گردیدند. نظر بکمال یکجبهتی و یکانگی دولتین علیین از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت سلطانی باعزاز و احترام حضرت معظمه اوامر سینه شرفصد و ریافته دولتمآب منیف پاشا و زیر علوم سابق و عطفتمآب منیر بک افندی ترجمان اول حضور همایون باو پور مخصوص تایشگاه (قواق) باستقبال رفتند.

نواب مستطاب والارا در قصر همایون (کوکسو) که پیش از ورود ایشان تفریش ومهیا شده بود منزل داده شده جناب منیف پاشا بمهمانداری حضرت والا معین گردیدند.

علی بیک یاور مخصوص (اجودان حضور) باد و نفر چاوش (آردل) و یکنفر از صاحبان منصبان عساکر بحری و یکنفر صاحب منصب اداره پولیس بامر خدمتگذار مأمور و پور همایون (مسرت) نام و زور قهای پنج جفته و سه جفته دولتی واسپهای سواری از اصطلبل عامره برای سواری حضرت معظمه له داده شده است.

جناب فخامتمآب سعید پاشا رئیس و کلا و جناب عاصم پاشا وزیر خارجه از حضرت والادین و تشریف فرمای آنحضرت تریک تبریک فرمودند.

دیروز که چهارشنبه غره ماه بود حضرت والابانفاق جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر و نواب سلیمان میرزا داماد حضرت والونواب ابوالنصر میرزا فرزند ارچند ایشان با کالسکه چهار اسبه که از اصطلبل عامره مخصوص رکوب آنجناب فرستاده شده بود سواری بدالات جنابان منیف پاشا و رئیس تشریفات شرفیاب حضور موفور السرور اقدس همایونی شده از قرار یکه اطلاع حاصل نمودیم ایروزها حضرت اشرف والارا از جانب سنی الجوانب پادشاهی درمابین همایون مهمانی مخصوصی داده خواهد شد. پس از آن جناب جلالتمآب معین الملک نیز بنام نامی حضرت معظمه له مهمانی بزرگی خواهند داد.

ترجه کاغذ مشترکی است که از جانب دولتهای بزرگ یعنی دولتین المان و روس و فرانسه و اوستر و انگلیس و ایتالی تاریخ ۱۵ ماه (اؤ) فرغتن مطابق دهم شوال بابعالی داده شده است.

امضا کنندگان این (نوت) یعنی سفرای دول سته المان و اوستریا و فرانسه و انگلیس و روس و ایتالی نوت مشترکی را که در ۱۳ اگست فرنیکی در باب تسلیم (اولکون) بقره طاغ فرستاده بودیم و در ۱۸ اگست جواب آن داده شده بود بدولت متبوعه خودمان فرستادیم .

سببایی که از جانب بابعالی در باب لزوم ماندن (غروده) در خاک ارناؤدستان اظهار شده دول مشارالیه از نظر تحقیق و تدقیق گذرانیده در باره قطعه (دینوش) و مسائل احتیاطی را که در نوت ۱۸ اگست نوشته شده بود موافقت مینمایند .

مع ذلك بجز از قراری که از جانب کومیسون مختلط تحدید حدود قره طاغ در باب وسعت اراضی (غروده) با کثرت داده شده است قرار دیگری داده نخواهد شد .

بنابرین خط حدودی که در نوت مشترک ۳ اگست برای جانب دریاچه (اشقودره) معین شده بود غیر از آنچه به (دینوش) عائد است باقی گذاشته و در طی نقشه مرسوله نشان داده شده است . اگر این وضع قرار داد بلا تاخیر بموقع اجرا گذاشته نشود موافقت و همراهی دولتهای اروپ در باب تغییر قطعه (دینوش) در حکم کان لم یکن خواهد بود .

این بیانات خودمان را بعرض بابعالی میرسانیم . هر گاه موافق وضع قرار دادی که در فوق ذکر شده است بجز از (دینوش) اراضی که لازم و مقرر است بحکومت قره طاغ داده شود فوراً تسلیم شد معلوم می شود که بابعالی در این باب خلوص نیت خود را ظاهر ساخته است . و این یکی راهم اظهار میکنیم دولتهایی که مامست سفارت ایشان را داریم این حرکات بابعالی را از نظر تدقیق دور نخواهند داشت . اظهار این مراتب را وسیله تکرار احترامات فائده خودمان می نمایم .

ترجه کاغذی است که از جانب وزارت جلیله خارجه تاریخ ۲۳ ماه اؤ فرنیکی مطابق ۲۰ شوال در جواب کاغذ فوق بسفرای دولتهای بزرگ فرستاده شده است .

پس از القاب

بابعالی رسیدی کاغذ مشترکی را که نوشته

بودند در باب و اگذاری (اولکون) همراهی بابعالی بنظر اعتنا گرفته شده و ضمناً بر قراری وضع حاضر سمت موقع (دینوش) را که مقرر است در داخل خاک دولت علیه بماند تعهد نموده بودند اظهار داشته میگوید . در کاغذ مذکور باهمه اینها در باب صرف نظر نمودن از خود نمایی بحری بکلی اختیار سکوت کرده شده حرفی بمیان نیاورده اند . حال آنکه این قهره در نزد بابعالی بدرجه معنای مهم است که لازم دانست در این باب خواهش خود را تاکید و تجدید بکنند .

بموجب معاهده برلین يك قسمت از اراضی (کوسینه) و (پلاوه) مقرر بود بقره طاغ و اگذار بشود .

بابعالی قهره و اگذار نمودن اراضی را نخست اساساً پذیرفته بود . ولی در هنگام اجرای فعلیات آن پاره اشکالات حقیقی واقع شد . دولتهای بزرگ خود تصدیق میکنند که سبب عمده وقوع این اشکالات را عدم تدابیر متمرکز و از تاخیر حرکت مامورین قره طاغ ناشی کردید . بنابرین بواسطه (کونت کورتی) سفیر دولت ایتالی در هجدهم ماه نیسان فرنیکی مقاله نامه مذاکره و منعقد کردید .

بابعالی احکام مقاله نامه مذکور را بملاحظه نگاهداری آسایش مشرق زمین و بجا آوردن آرزو و خواهش دولتهای بزرگ پذیرفته است . در ثانی کیفیت اجرای احکام مقاله نامه مذکور هم پیاره موانع و اشکالات تازه بر خورده معلوم کردید که اجرای آن ممکن نیست . لهذا تکلیف کرده شد که در مقابل آنجاها یا مواقع (هوتی) و (غرودی) و (قله متی) و یا خود لنگرگاه (اولکون) بحکومت قره طاغ و اگذار شود .

بابعالی بجهت اینکه خود آرزومند نگاهداری آسایش شرق بوده و میخواست که کشتیهای جنگی دولتها ابداً اقدام بخود نمایی نکنند این تکلیف را پذیرفته است . ولی اهالی آنجاها از این قرار داد وحشت نموده در میان اهالی از این امر خیلی اضطراب حاصل شده چنانکه رفع آن بوجهی ممکن نبوده موجب اشکالات بزرگ خواهد کردید .

از اینطرف دولتهای بزرگ هم بجای اینکه موقع بسیار مشکل و نازک بابعالی را بنظر اعتنا بپذیرند بهر اهی هم دیگر بحرا بخود نمایی قرار داده خط حرکتی پیش گرفته اند که وضع بابعالی را بیش از پیش دچار تهلکه و مخاطرات نموده است .

بنابرین بابعالی بملاحظه اینکه این اوضاع را بطور قطعی و مؤثر انجام بدهد و اگذار شدن (اولکون) را پیاره تاسیسات خصوصاً باظهار شرائط سه گانه ذیل منوط داشته است .

نخستین شرط آن است که در حال و آینده در خصوص هر مسئله که باشد از جانب دولتهای بزرگ ابداً خود نمایی بحری اجرا نشود .

دوم . خاطر جمعی دادن دولتهای بزرگ از نگاهداری مال و املاک و جان و سایر حقوق اهالی اسلام است که از آنجاها هجرت خواهند نمود . و نیز نگاهداری هر گونه حقوق کسانیکه در وطن خود شان مینمایند . و حفظ آیین و آزادی مذهب ایشان .

سومین شرط آن است که این استاتوکو (یعنی وضع حاضر) که بابعالی تکلیف میکند از جانب دولتهای بزرگ پذیرفته شده بعد از این بوجهی بهوخواهی قره طاغ تکلیف دیگری بمیان نیاورده از هر گونه مطالبات دست بکشند .

اینک بابعالی با کمال تاسف اظهار میکند هر گاه از جانب دولتها در باب پذیرفته شدن این شروط سه گانه بطور رسمی خاطر جمعی داده نشود بابعالی در باب و اگذار نمودن اولکون قراری نتواند داد که جان فشانی عمده در این باب بکار برده شود .

در صورتیکه دولتهای بزرگ این خواهش بابعالی را که موافق حقانیت است اهمیت نداده حقوق بابعالی را رعایت نمایند و مطالب مذکور را بجامه مردود داشته باجری خود نمایی بحری بابعالی سخت گیری نمایند بابعالی در باب و اگذار نمودن (اولکون) بمامورین خود دستور العمل نتواند داد و مراتب را نیز بسفرای دولتهای بزرگ بیان نموده و در این حال هر گاه خود نمایی بحری اجرا بشود باز بابعالی در اغور صلح و در خلاف منافع

مخصوصه خود جان فشا نهیای بسیار بزرگ را بر خود همواز نموده همراهی خواهد نمود .

هرگاه شرائط مذکور از جانب دولتهای بزرگ پذیرفته شود بابعالی اراضی مذکور را باتفاق افکار و بطور بسیار منظم خالی خواهد نمود . و این نیز بدیهی است که وسیله مقبولی برای رد نمودن این تکلیف آخری بابعالی پیدا نتواند شد . در صورتیکه این تکلیف پذیرفته نشود و دراینباب بابعالی اصرار و سخت گیری کرده شود دولت علیه از نتایج آن و از وقوع هرگونه شورش و اختلال مستول نتواند شد . چون بابعالی در وضع حاضر بجهت در خارج از حقانیت حرکت نموده است لهذا قرارداد است که این وضع مصیبت آمیز را که موجب انکسار خاطر او است بجهة جهانیان اعلان نماید .

هرگاه دولتها معاونت نمایند که بابعالی از این وضع مصیبت آمیز خلاص بشود و از پذیرفته شدن شرائط مذکور خاطر جعی بدهند حکومت سنیه نیز (اولکون) را و اگذار و در اینباب باحکومت قره طاغ فوراً مذاکرات خواهد پرداخت .

خلاصه در ایباب و در هر حال بحسیات حقانیت آمیز و انسانیت پرور دولتهای بزرگ مراجعت ورزیدم .

(امضا)

(عاصم)

از جانب جمعیت اتحادیه ارناؤدستان که در قصبه (اولکون) برای مدافعه قشون قره طاغ و نگاهداری وطن عزیز خودشان اجتماع نموده اند . پروتست نامه خطاب بقونسلهای دول انگلیس و المان و فرانسه و اوستریا و ایتالیا که در (اشقودره) اقامت دارند نوشته و فرستاده شده است و بسیاری از اخبار نامها صورت پروتست نامه مذکور را نوشته بودند مانیر مناسب دیدیم ترجمه آنرا ذیلا در اینجا بنویسیم .

ترجمه

پس از القاب بکمال تأسف اطلاع حاصل نمودیم که کشتیهای

جنگی دولتهای اروپ در ظرف چند روزی باتفاق همدیگر بسمت آبهای (اولکون) وارد خواهند کردید که وطن عزیز ما را جبراً از ما گرفته بحکومت قره طاغ بسپارند . ماها که از اعصار قدیم در زیر حایت و تبعیت دولت علیه عثمانی زیسته ایم مذهب و اخلاق و عاداتمان بکلی بر خلاف این و اطوار و زبان حکومت قره طاغ است پس ما را تبعیت حکومت قره طاغ بوجهی ممکن نیست .

باعتماد ما از اطاعت کردن بحکومت قره طاغ مرک بسی آسانتر است لهذا قرار داده ایم تا نفس آخرین ایستادگی نموده و در مقابل قره طاغ بمدافعه مملکت خود مان خواهیم پرداخت . و مسئولیت هرگونه خوزری را که از تعرض قره طاغها و مدافعه ما واقع خواهد شد بحکومت قره طاغ راجع میدانیم . زیرا سبب این کارها ما نیستیم . خلاصه با همه اینها چون مابین میسرانیم که

مقصود دولتهای بزرگ پیوسته در تحصیل نیک بختی بندکان خداست خرابی ممالک و سفالت مخلوق را جایز نمیدانند بنا بر این امید داریم که جلوائین وضع خطرناک توجه ایشان گرفته شود .

از جناب شماها خواهشمند هستیم که از این قرار داد قطعی مابدولت متبوعه خودتان اطلاع داده هرگاه تنزل فرموده جوابی در اینباب اعطاس فرمایند ممنون و متشکر خواهیم شد .

(تقویم وقایع)

اخبارنامه تامس تلکرافنامه بتاریخ ۲۷ ماه گذشته فرنگی از لنگرگاه (کراووزه) گرفته در اخبارنامه خود درج نموده بود مانیر ترجمه آنرا ذیلامی نگاریم .

(مسیورادونچ) مدیر امور خارجیة حکومت قره طاغ شب گذشته با واپور جنگی (فالکون) نام انگلیس بانجا رسیده به (پرنس نیکتا) حکمران قره طاغ اظهار نمود که ولی رضا پاشا بموجب دستورالملی که از بابعالی گرفته است بیان نمود که هرگاه لشکر قره طاغ بجهة استیلای (اولکون) حدود را تجاوز نماید مانند این است که بدولت عثمانی اعلان جنگ کرده است پاشای

مشارالیه باتفاق همه عساکر عثمانی بمقابله ومدافعه خواهد پرداخت .

اگرچه حکمران قره طاغ خود بقبول این معنی تن در داده است ولی میخواسته است که کوماندا نان واپورهای جنگی را استمراج نماید که آیا در وقوع این حال از کشتیهای جنگی بطورهای دیگر لشکر قره طاغ را معاونت خواهد شد یا نه . بنا بر این امر الما انگلیس را از مراتب اطلاع داده مومی الیه هم سایر کوماندانان را بیک مجلس دعوت نموده بعد از مذاکرات سایر کوماندانها اظهار داشته اند که در اینباب باید از دولتهای متبوعه خود شان منتظر دستورالمعمل تازه باشند .

بموجب خبرهایی که از اشقودره میرسد ارناؤدها از سمت (پودکور بیجه) در صدد حرکات تجاوزی بوده اند .

واپور (هلیکون) که بجهة معلوم نمودن وضع لنگرگاه و اطراف (اولکون) رفته بود دیشب بمقر خود برگشته است .

در واپور مذکور بیجز از صاحب منصبان کشتیهای جنگی فرانسه بعضی صاحب منصبان کشتیهای مختلط نیز بوده اند صاحب منصبان فرانسه را که برای بودن در واپور مذکور دعوت نموده بودند جواب داده اند تا سبب این دعوت بیان کرده نشود اجابت ما ممکن نیست .

سلیبه نام کشتی جنگی عثمانی در لنگرگاه (اولکون) بود چون از ورود واپور (هلیکون) خبردار شد چنان پنداشت که سایر کشتیهای مختلط نیز بدانجا خواهد رسید لهذا از لنگرگاه مذکور چرخ عزیمت را بمرکت آورده بجانب دیگر رفت .

در قصبه اولکون یک فوج عساکر عثمانی هست ولی در استحکامات تپه های (مازورا) جمعیت انبوه از دا و طلبان ارناؤدها دیده می شود . استحکامات مذکور از ساحل چندان دور نیست . بکوله توپ از واپورهای مختلط استحکامات مذکور را میتوان زد .

در سمت جنوبی حدود پیش قراولان لشکر قره طاغ نیز دیده می شود . ولی تمامی قوت اردوی قشون قره طاغ از (سوتورمان) حرکت نموده است .

اخبارنامه کورسپوندانس پولیتیک در نسخه ۲۹ ماه فرنی کشته نوشته است . بموجب اطلاعاتی که امروز از (چینه) مقرر حکومت قره طاغ حاصل نمودیم حکومت قره طاغ اظهار نموده است هرگاه از جانب بعضی از دولتهای اروپا بحکومت مشارالیها بقوت لشکری و پولیتیکی معاونت کرده نشود با دولت عثمانی اقدام بچنگ نخواهد نمود .

هیچ کس عقده از کار جهان باز نکرد
هر که آمد گری چند برین کار افزود

این روزها یکی از سر آمدان ملل متمدنه و رئیس وکلای دولت بهینه انکستان بی پرده و آشکارا به این خیال افتاده است که بکلی قوه اسلام را ضعیف و ممالک اسلامی را پایمال ظلم پروران دنیا نموده شریعت مطهره محمدی را بی حکم و چون نسخه تورات منسوخ و متروک گذارد . و قصد آن دارد که نورخدا را بباد دهن خاموش کند .

دو نفر دشمن جدی که گاهی هم عهدی و موافقت و مظاهرشان بخاطر هیچ یک از سیاسون و کارآگاهان اروپا نمیکندش امروز مانند (یلاط) و (هردوس) بر ضد کاشته خداوند تعالی سرافتاق دارند ولی اتفاق ایشان چون اتفاق یلاط و هردوس نخواهد بود بل مناسبت تمامی با کلمات بار که دارد که در مز موردوم حضرت داؤد علی نبینا و علیه السلام مسطور است . و آن این است « چرا ملل هنگامها بر پامیکنند و اتم بخيال باطل افتاده اند پادشاهان زمین سر برداشته و حکمداران برخلاف مسیح او (مسیح لفظ عبری و کنایت از پادشاه است) باهم مشورت کرده میکویند بندهای ایشان را کسبخته پالهنسک آنان را از خود در اندازیم خداوند آسمان آنکه بر عرش است بر آنها خنده زده مرایشان را استهزا خواهد فرمود . در آن هنگام (یعنی در هنگامیکه میخواهند خیال فساد امیر خود را بموقع اجرا بیاورند) بفضب ایشان را رامعاتب داشته بسخط خویش آنان را اگر قسار اضطراب خواهد کرد . و خواهد فرمود که سلطان خود را در صهیون (کوهیست نزدیک بیت المقدس که الآن یدق سلطان مسلمان بر آن نصب است) من نصب کرده ام الخ . »

اولا اینکه (یلاط) و (هردوس) دو والی بودند و از ملوک زمین محسوب نمیشدند پس چنانکه نصارات او یل نموده اند این قول بر حضرت عیسی علیه السلام صادق نمی آید . مسیح خداوند همان سلطان مسلمان است . و نص خود انجیل است که هر سلطنتی از جانب خدا بر پا و مستحکم است لهذا

چراغی را که ایزد بر فرزند

چو اله پف کند ریش بسوزد

حیف از ملت نجیبه انکلیس افسوس از آن دوست صمیمی مسلمانان دریغ برای امتی که صد و بیست کرور مسلمانان را در زیر تابعیت خود نایل حریت دین و دنیا میداند و دلهای ایشان را که جای محبت پیشوا و خلیفه ایشان است شکسته همه را از خود متفرمیسازد .

آیات نجیبه تحقیقات سیصدساله اروپا و دوستیهای ایشان با اهل شرق و شهرت مردم دوستی و صیت عدل و داد و انوار علوم و فنون ایشان که با مید بعضی بایستی کافل تمدن و سعادت اهل شرق بشود این بود که امروز در لنگرگاه (اولکون) دیده میشود .

اهل اروپا از یکطرف برای قحطزدگان ارمنیان ناطول اعانه جمع میکنند و از طرف دیگر شش دولت معظم میخواهند بیکبار بادبان کشتی ظلم و نامردمی را در مقابل هبوب هوای هوس کشاده کسانی را که نه از برای حرص و افتخار بلکه بجهت حفظ عرض و ناموس و وطن مقدس تا آخرین قطره خون خود را بریزند هجوم آورده جبراب دست قوم بی امانی بسپارند که خود فرنگیان ایشان را بکوش و بینی یاد مینمایند .

بلی امروز اهل اروپا آن علم و تربیت را که چندین سالهاست بجهت زحمتها و جانفشانیها تحصیل نموده اند آلت برانگیختن مظالم و مشقتهای ناحق میکنند . اگر اهل اروپا میخواهند عدالت و مردمی ابراز و در صلح و مسالمت را بر روی عالم باز نمایند چرا قره طاغ را ضمیمه ارنبودستان نمیکند که ساکنان آن علما شجاعان نجابان ملکا قوه قدره خلاصه از هر جهت بر قره طاغیان طاعنی رجحانیت دارند . اهالی قره طاغ همه از دزدی و راه زنی گذران میکنند ولی ملت نجیبه ارنبود با کمال استقامت و قناعت زبسته زمستان و بهار را

را همه جوانانشان باسلامبول و شهرهای دیگر رفته مشغول کسب و کار و شب و روز در کوه . و بازار به صعلب و چائی و یانان فروشی و الحاصل با هر نوع کسب مشروع بدل لباس و اثاث البیت عیال خود را بکدیمین و عرق جبین تحصیل و تابستان و پائیز را بملک خود برکشته مشغول کشت و کار و سرکرم محبت اهل و عیال و هم و طنجان و دوستداران خود بوده شکر خدای و دعای بقای دین و دولت اسلام را بچسبی آورند . اما قره طاغیان خواه در اسلامبول و خواه در شهرهای دیگر همیشه در خارج معموره در باغها و مرعا و کشتارها دشتیانی و باغبانی و در کوهها سنگ کنی و الحاصل جمیع آن شغلها را که مناسبت و سهولتی از برای راه زنی و دزدی دارد پیش میکینند . اگر ارنبودها تابع طاغیان قره طاغ بشوند لابد شیوه متبوع خود را پیش گرفته و پیش راهزنی را آموختن از برای ایشان ضروری است اما هرگاه قره طاغیان ز بر دست ارنبودان شوند ایشان هم بطریق هم ولایتیهای خود درآمده بکسب حلال و کار مشروع عادت خواهند نمود .

پس کاریکه مسیو کلا دستون میخواهد بکنند هم خلاف عقل و حکمت و هم مغایر حق و مدنیت و انسانیت است . بر هر صاحب انصاف و کار آگاه روشن است که صلح و آسایش و ثروت و تجارت اروپا وابسته استقلالیت و تمامیت ملکیت حکومتهای اسلامی است . خدای نخواسته اگر چشم زخی با استقلالیت و آزادی اسلام برسد سالهای دراز توپ و تفنگ و لشکر قشنگ فرنگیان چون شخصی که دامنش آتش گرفته باشد تمخیر خواهند شد که بکدام طرف روی بیاورند . همین انسداد تجارت و اضطرابهای داخلی فرنگستان اگر چشم بصیرت باشد نیست مگر نتیجه این حالات دوسه ساله شرق است . اگر این حال دوام کند و بیشتر و بیشتر شود آیا تخمین و مظنه خسارات و خرابی اروپا را که تواند کرد ؟ و حال چگونه خواهد شد ؟

اگر فساد جو یان اروپا برده اند که رعب اسلحه اروپا در دل اسلام جایگیر شده است و باندک سخت گرفتن دنخواه خود را بعمل نمیتواند آورد این خیال خاهی است که کرده اند بجهت آنکه اگر اسلامیان چندین سالست با تجار فرنگ راه مخادنت و ولایت را پیش گرفته و سیاحتان

سیکاه توتون میکنند و نشاء دیگر که محرک اعصابشان باشد ندارند پس مذاکرات و قرارشان از روی حزم و احتیاط و باصبر و تأنی است از روی تعجیل کار نمی بینند .

ولی از وکلای در بارهای اروپ کدام یکی هست که بنا بر اجاز حضرت پاولوس از برای صحت بدن قدری شراب داخل آتش نکند البته آن سببی روح که از آن راح ریحانی حاصل شود بس است از برای اینکه مسیو کلادستون را و ادارد باینکه سلامت عالم را زیر و زبر کند و عاقبت بد مستی آن بادهها که سلاطین اروپ بعشق هم مینوشند کردن گیر اسلامیان شود .

اخبارنامه (تاکبالات) نام منطبعة وین کاغذی از اخبارنکار صوفیه گرفته نقل نموده بوده است بعض فقرات عمده کاغذ مذکور در اخبارنامه فار دو بوسفور دیده شده که ذیلا ترجمه می شود .

رفتار و حرکات کومیت (جمعیت) بلغار که در صوفیه مشغول بتربیب فساد و شرارت و شورش هستند روز بروز وسعت حاصل کرده حتی دایره فساد آنان تا اطراف ولایات سلانیک و ترحاله پهن شده است .

خواه در صوفیه و خواه در ولایات روم ایلی شرقی بواسطه کومیت های متعدد کوچک اهالی را بیک اختلال و شورش عمومی تشویق و ترغیب میکنند .

جوانان بلغار برای اجرای این اختلال و راه انداختن مقدمات این شورش سخت ایستاده باشکاری از استعمال اسلحه و جنگ دم میزنند .

بموجب اطلاعات موثق به بلغاریان ولایات مذکوره بواسطه اعضای کومیت تاکنون بقدر هشتاد هزار تفنگ تقسیم و توزیع کرده شده است .

در سمت (ماکدونیا) این تفنگها باشکاری در دست شورشیان دیده می شود بلغاریان آنجاها در کوهها جمعیت نموده دسته دسته پایین پهن میشوند .

سازد پس نباید فرصت داد که حریف حر یص بار از اندازه لحاف خود بیرون کند .

ولی صد حیف که این حرفها بکوش مستر کلادستون نخواهد رفت بجهت آنکه این روزها جناب معزی الیه از خاج پرستی میل بچار پرستی کرده است .

این نصایح و اخطار برای کسی است که طالب حق و عدالت باشد . انصاف را از دست ندادن و به چنین امر عظیمی بچشم غرض ندیدن و بی تأمل تابع هوانگشتن از چله شیوه و رویه خدا پرستان امین و عیسویان صادق است .

بلی فی الواقع عنادی که مستر کلادستون را گرفته است کشف کردن هم خیلی آسان و هم خیلی مشکل است . آسان است اگر پرده پولیتیک را برداریم . مشکل است بجهت آنکه مقصد باولتیک آغشته شده است جدا کردن کار هر کس نیست . بابا حقداشته است بجهت اینکه میگوید (ما) در وقت تهلکه و تنگی همه اروپ را بر انگیخته ترکان را از چنگ دشمن قوی رها نیدیم و بجهت ترقی داخلی بقدر کافی پول هم دادیم و حتی بجهت اینکه این طوایف زکی و تام الخلقه را از زیر بار شریعت اسلام خلاص کنیم بجای یک انکشت بادودست چسپیده مصاوف کذاب اختیار نموده مسیو نارها فرستادیم یک ربع عصر شد نه ممالک شرق اصلاح شده نه هنوز اسلامبول مثل لندن شده است و نه ترکها عیسوی گشته اند .

پس مقتضای عدالت این است که دولتهائی که بجهت ما انوقت رفتند سیواستول را بتوب بستند باید با اتفاق آنها دوسه نفر را هم بامداد طلبیده بروند (اولکون) را بتوب به بندند به ! به ! به ! قه ! قه ! قه ! از این عدالت ازین قیاس ازین خیال ازین آمال ! اگر علم و تربیت و مدنیت را منتها و نتیجه این است دیگر بیش ازین دل خود را بچوش و سر همدردان را بدرد نیاوریم و منتظر باشیم که تدبیر حکما و کار آگاهان اروپ چگونه کافل نیک بختی اهالی مشرق زمین خواهد شد .

یکی از مسلمانان ظریفی را شنیدم که میگفت وکلا و بزرگان مادفع غصه و خستگی را بایک

و مسیو نارهای ایشان را رعایت کرده اند و اظهار فروتنی و تواضع نموده اند همان هان بازی نخورند که اینها اولاً مطابق اعتقاد و آداب اسلام حرکت کرده اند و ثانیاً از آنجائی که اهل اسلام سلطان پرست میباشند و باطاعت خدا و رسول و سلطان خویش مکلف و مأمورند پیروی سران و بزرگان خود را میکنند بجهت آنکه سلاطین و امرا و رؤسای اسلام درین آخرها بسبب سهولت مسافرت و مکاتبت بادول اروپ مماشات و از آنجائی که فطرت اسلام است نسبت بایشان صداقت و استقامت و رزیدن گرفتند و در کارهای خود بایشان و دانششان امنیت کردند افرادهم تبعیت بزرگان نموده با اروپائیان از در وفاقی و ملائمت درآمدند . والا اروپ بترسد از روزیکه جمعیات مشروعه اسلام و علمای اعلام و مشایخ کرام و سران بنام از جور نصارا به تنگ آمده روی دیگر بنمایند این مدعا تاریخ اسلامیه را از نظر تحقیق کبرانیدن کافیت .

ای عقلای اروپ این کلمات از روی تعصب نیست طبیعت و حکمت اسلامیه اقتضای همین میکند امتی را که خدا آزاد مؤبد کرده است و شریعت کافیه داده است دو باره باسارت نخواهد انداخت آن زمان گذشت که پدران غوره میخوردند و دندانهای اولادشان کند میشد . اسلامیان هند و ماوراء النهر و قفقاس با میدواری و اطاعت و حرمتی که پادشاهان اسلام دارند رقبه تابعیت نصارا را برگردن گرفته محمل میشوند . والا خدای نکرده خطری بحکومت و خلافت اسلامیه دارد آید آنوقت کار دیگر کون خواهد شد تا پرده بارگاه سلطان المسلمین سردر آستان و علم ظفر توأم پادشاه اسلامیان سردر آسمان دارد همه شیران اسلام در کنام امن و امان آرام دارند ولی چون سر سبجه بکسلد برچیدن و تنظیم نمودن آن از برای غاصب مزاجان اروپ خیلی کران بلکه دور از دایره امکان است .

وقعه یکمشت شیعیان افغانستان از برای کونه بینان نزدیک ترین مثال است . پس عقلا و حکمه بقای سلطنت و تمامیت ملک سلاطین اسلام باعث آرام و دلگرمی تبعه مسلمة نصارا و سبب صلح و آسایش دنیا خواهد بود .

هر چه لحاف بلندتر کنی حر یص پیرا درازتر

در موقع (پیرم طاعنی) نام بواسطه همین کومیت فساد يك اداره لشکری تشکیل یافته بنام (هیئت اتحاد بلغار) یاد کرده میشود .

رؤسای ار باب شورش عبارت ازده نفر سرکرده و يك رئیس ارکان حرب و يك معلم عسکری است .

در یدق شورشیان کلمات (اتحاد ملت بلغار) (آزادی یامرک) نوشته شده است . از قرار یکه روایت می شود بلغاریان فوج فوج در زیر این یدقها جمع شده منتظر نخستین اشاره کومیت و مبیای اختلال و فساد هستند .

شورشیان روم ایلی شرقی در بعض مواقع عمده بلغارها مشغول بساختن پاره استحکامات هستند . و برای تشکیل يك دولت بلغار مستعد و آماده جنگ و کارزارند . اهالی روم ایلی شرقی در اینباب از معاونت مأمور مخصوص دولت روس لشکرها داشته اند .

اختر

در ظرف مدت دو ماه تعطیل اختر معلوم است که هشت نسخه تاخیر افتاده است لہذا تا ابتدای ماه محرم آینده مقرر است که هر هفته دو نسخه طبع ونشر بشود که در این ضمن هم شماره نمره های سالیانه معادل سالهای پیش و هم حق حضرات مشترکین باتمکین ادا بشود .

خارجیه

(بقیه کاغذیست که بسیر هفتی را ولسون نوشته شده)

(از رساله (رؤدوموند) ترجمه می شود .)

بقیه از شماره ۳۴

آزروز نزدیک شده است که همه پولیتیک شناسان تصدیق بکنند که وزرای انگلیس در اینباب چنان خطای بزرگی کردند که در واقع میتوان گفت بواسطه این خطا ترتیب ونظم تواریخ را از هم پاشیدند .

هرگاه دولت انگلیس در این ممالک خیال مداخله داشت میبایست پولیتیک او منحصر باین

باشد که دولت ایران را بهر وسیله و راهی که ممکن است معاونت و یاری نماید که دولت مشارالیه ترکمانان را از چنگ تسلط و غلبه روس رهایی دهد .

از برای دولت انگلیس هیچ اهمیت نداشت که خود را بودن يك قونسل موهومی روس در هرات مشغول داشته کار را بدین جاها برساند حال آنکه هیچکس معتقد این نبود که دولت روس لازم خواهد دانست که در صورت بودن هرات در تصرف ایران یک نفر قونسل برای اقامت آنجا مأمور نماید . با اینکه دولت انگلیس را لازم و بل واجب بودی که برای بستن راه مخاطرات حقیقی هندوستان و بملاحظه آرامی همه قطعه آسیانکندارد دولت روس قبائل ترکمان را بقوت غالبانه خود مغلوب و مقهور نماید . و از این نکته نباید دولت انگلیس غفلت نماید که امروز در پای تخت پادشاه مشهور امیر تیمور یک نفر جنرال روس حکمرانی میکند . و این ترکمانها اخلاف همان طایفه هستند که در زمانهای قدیم حکمرانان چنگیزی بواسطه قوت و شجاعت آنان همه قطعات مشرق زمین را بقهر و غلبه ضبط و مسخر نمودند .

پس هیچ شبهه نیست که قبائل ترکمان از همه طوایف جنگی قطعات آسیا جنگجو و شجاع و دلیر تر هستند . و چنان نیست که در پترسبورگ نشسته بحسد و قیاس تصور نمود که قبائل ترکمان هیچ از دستشان نمی آید و از وجود آنان منفعتی متصور نیست و قشون آنها همه بی سرو پا هستند . بلکه برخلاف آن محققان باید دانست که طایفه ترکمان لشکری است بی کران و همه مسلح و بطرز خود شان در فنون سپاهگیری و جنگ آراسته و متحمل هر گونه مشقهای سفری و حضری و دلشان پیوسته حریص قتل و غارت و بانواع خوریزی و وحشت مألوف . در صورتیکه اینگونه طایفه جنگی زیر دست و تابع روس بشود و فنون جنگ فرنگی مزید بر شجاعت طبیعی آنها گردد باندک تصور میتوان دانست که از وجود اینگونه لشکر در کارهای دولت روس بچه درجه پیشرفت حاصل خواهد شد .

پس دوست عزیز من سرهزی حقیقه مسئله غیر از این است که تاکنون متصور بود و بیش

از این جایز نیست در ترویج يك پوایی بکوشم که از نتایج نا کواری آن برای آینده ما وضع دهننای آماده شده است که جرأت باظهار کوشه و کنار آن وضع نا کواری نداریم .

گذشته از همه این تفصیلات در مسئله هرات سهو و خطایی شده است که در متن تواریخ هنوز هم اغلب اوقات در سرگذشت بسیاری از عقلای ملل متمدن امثال آنگونه خطیبات دیده می شود . از این قبیل است خطیبات بسیاری از کار آگاهان اروپا که در هنگام باز کردن قنال سویش زیر بسیاری از عقلای فرنگستان معتقد این بودند که باز شدن قنال مذکور بر منافع اروپا میخورد و در اینباب اصرار داشته و اضطراب کلی می نمودند و اقدامات فوق العاده بکار میبردند که قنال مذکور باز نشود ولی پس از آنکه اقدامات آنها مؤثر نیفتاد و کار صورت گرفت یعنی قنال باز شد و فوائد آن بر همه اروپا ظاهر گردید همانوقت آن کار آگاهان از معتقدات خودشان منغل شده فهمیدند که در این مطلب چه قدر سهو داشته اند .

خلاصه هیچ چیز آسانتر از فهمیدن حقیقت مسئله هرات نیست و تفصیل اشتباهکاری در این مسئله این است که پنجاه سال پیش از این چند نفری از مأمورین انگلیس مدعی شدند بر اینکه از اوضاع ایران و افغانستان اطلاعات کامل حاصل نموده اند و چون اشخاص مذکور آدمهای زرک و باهوش بودند خواستند مأموریت خود شانرا که در این ممالک دور دست داشتند در نظر دولت انگلیس اهمیتی قرار بدهند پس مسئله هراتی تراشیدند و با آوازه های بلند فریاد نمودند که هرات کلید هندوستان است باید آرا از دست دولت ایران در آورد و این خیال رفته رفته در اذهان کار آگاهان و عموم ملت انگلیس جا گرفت و چون وزرای انگلیس پیوسته در جذب قلوب ملت خودشان اهتمام دارند این فرصت را غنیمت شمرده مسئله هرات را دودستی گرفتند و در این ضمن مقصود شان هم تحصیل رضای عامه ملت انگلیس بود و هم ضمناً بعموم چنان وانمود میکردند که مستملکات هندوستانرا میخواهند از تعرض و تجاوز خارج نگاهداری نمایند .

باقی دارد

طاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد
روز دوشنبه ۶ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۲۹ ايلول رومی و ۱۱ ماه سبتمبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپا ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بدهنده اداره است

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر مناقع عامه سخن می گوید
هفته یکبار بلع می شود
اوراق
و نوشجات سودمند را بامتنان می پذیرد
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد

عرض تشکر و سپاسداری

از جانب بندکان حضرت اشرف والولیعهد
کردون مهد دولت علیه ایران یکطافه شال لاسی
کشمیری در باره اختر انعام و احسان فرموده شده
بود بداره رسیده اختر و متصدیان امور اختر را
از اینگونه توجهات جهان درجات حضرت اشرف
والا که در راه ترقی ملت و مملکت هر ساله
مبذول میفرمایند فخر بر فخر و مباهات بر مباهات
افزوده بعرض این مختصر تشکر و سپاسداری
جسارت ورزیدیم

عرض مخصوص

بعد از دو ماه تعطیل اختر عجماله اسباب انتشار
آن فراهم آمده نسخه سی و پنجم هم طبع شد لیکن
وضع و اسلوب آن نسخه برخلاف وضع و سلیقه
دائمی اختر اتفاق افتاد و آن هم دلائلی داشت
که تفصیل آنرا نوشتن باز مفار سلیقه اختراست
بنابر این هر چه در آن نسخه در نظر خورده بینان
هوشمند برخلاف مسلك و زبان دائمی اختر
دیده شود جل بر سهویات منشیان بیگانه و ضیق
وقت و ناخوشی مزاج مرجع حقیق تجریرات
اختر باید کرد
و آن مطالب و عبارات را
که شایسته مقام و شان اختر نیست ندیده و نوشته
باید انکاشت

اما اینکه در هفته پیش عرض کردیم که تاغره
محرم ۱۲۹۸ هفته دو نسخه طبع خواهد شد
برای ایضاح مینویسیم که این نسخه های میسانی

که روز شنبه و یا دوشنبه بیرون می آید تنها چهار
صفحه خواهد بود

تکرارها

از راکوزه ۴ ذی قعدة ولی رضا
پاشا عساکر نظامی را از طرف (اولکون)
کنار کشیده است

از پاریس ایضا مجلس خاص و کلای
انکاستان که در باب تدقیق و تحقیق تکلیفات
آخری دولت مشارالیه مقرر بود امروز اجتماع
نماید تا روز سه شنبه آینده تاخیر افتاد

دوتین المان و اوستر یادرباب تکلیفات آخری
انکایس بطور احتیاط حرکت میکنند

از برلین ایضا اخبارنامه (المان شمالی)
میگوید اگر چه دولتهای بزرگ در باب اجرای احکام
عهدنامه برلین متعهد هستند که نظارت بکنند
ولی تعهد مذکور بطور اجباری نبوده بل با اختیار
خود شان است

از وین ۳ ذی قعدة اخبارنامه
(پولتیشه کورسپوندانس) میگوید مذاکراتی
که در میان دولتها در باب نوت آخری بابعالی رد
و بدل میشود شایسته امتنان است
نتیجه مذاکرات مذکور اتفاق اروپا رسر یعتراز درجه
که مظنون بود نگاهداری خواهد نمود

از پاریس ایضا مجلس وزرای فرانسه
روز شنبه اجتماع نموده تکلیف آخری دولت
انکایس را که در باره شرق نموده است تدقیق
خواهد کرد
مجلس مذکور را رئیس جمهور
بشخصه ریاست خواهد نمود

توجهات

آقای دارالسعادة الشریفه بجناب دولت
و عنایت مآب حافظ بهرام آقا توجه فرموده
شده است

معروف است که مشارالیه شخص جلیل القدری است
متدین و عقیف و متورع و زاهد طبعاً مایل برواحسان
و در مقامات چند صاحب خیرات و احسانات
بوده اند

فضیلت مآب محمد سعید افندی مدرس
در سعام بازید منظومه نفیسه بلغت پارسی
در باب ستایش اعلا حضرت پادشاهی و تبریک
جناب مشارالیه انشاد نموده صورت آرا برای درج
شدن بداره اختر فرستاده بود چون از ابتدای
انتشار اختر شعر نویسی مسلك مآب بود لهذا
از فاضل مومی الیه در باب عدم درج آن
عذری خواهیم

بعهد جناب سعادت مآب رضا پاشا کوماندان
اشقودره رتبه رفیعه فریق توجیه و از مراتب
بواسطه تلکراف بکوماندان مشارالیه اطلاع و تبشیر
داده شده است

داخلیه

جناب سیادتآب اجد عدنان بك افندی
کرامی فرزند جناب دولت و سیادتآب شریف
عبدالمطلب افندی امیر مکه مکرمه اینروزها
بدر سعادت تشریف آورده در دولخانه ییلاق
امیر مشارالیه که در (قاکلیجه) واقع است منزل
فرموده است .

در نسخه گذشته ورود نواب مستطاب
اشرف والاحسام السلطنه دام اقباله العالی را نوشته
بودیم چون بجملی از ترجمه احوال حضرت
ایشان مناسب است مینویسیم که . شصت و پنج
سال دارند . و در مدت عمر در امور معظمه
دولت و مهمات معضله و مشکله مملکت ایران دست
در کار . و بارها حکمران شیراز و والی خراسان
شده و در اصفهان و کرمانشاهان نیز مدتی
حکمرانی فرموده اند و اکنون هم حکومت کردستان
که ضمیمه ولایت کرمانشاهان بود در عهده
فرزند ار چند شان نواب ابو الفتح میرزا باقی
و برقرار است .

از جمله کارهای عمده که بهمت والا
در ممالک ایران دیده شده است . یکی آنکه
در هنگام طفیان محمد حسن خان سالار فرزند
آصف الدوله نواب والا مأمور خراسان گردیده
و اطفاى ناره قنده و فساد سالار را نموده
امور ممالک خراسانرا که بالمره هرج و مرج شده
بود بار دیگر امر رتق و فتق مملکت را نظم
دادند .

دیگری فتح هرات است که بارها سرداران
کار دیده و جنگ آزموده تا مزد این کار شدند
ولی از هیچیک کاری ساخته نشد . تا اینکه با عین
واقبال این شاهزاده بافر واجلال سکه چنان
فتح عظیم که متون تمام کتب تواریخ مشحون بر آن
است بنام نامی ایشان آراسته گردید . الحاق آن
قنده را بپستی و چالاسی فرونشاند و این فتحرا
بهادری و عزم خویش پیش بردند .

بتحقیق پیوسته است که در زمان محاصره
هرات قورخانه (جبه خانه) لشکر ایران

از قضا آتش گرفت و قحط و غلا در آذوقه توپ
و تفنگ پدیدار گردید نواب مستطاب کس به مشهد
بفرستادند که هزار نفر سوار در مدت ده روز
آقدر مهمات و قورخانه در فترت خود که فتح
هرات را کافی باشد رسانیدند .

در ایام حکومت شیراز نیز جمعی از متمدین
و اشرار معروف آن سمت را مانند دارا بخان قشقائی
که سر بگردون فرود نمی آورد و سالهای سال
شرارت و تمرد را از حد تمرین بیرون برده بود
بنوعی سرانجام داد که بعد از آن نام شرارت در آن
حوالی بهیچ دهانی نمیکذشت و خیال همچنان بهیچ
خاطری خطور نمی نمود .

همین همت و جوا تمردی والا بود که استخلاص
(بلوکو یل) نام عکاس فرانسوی که چندی در دست
ترکانان اسیر بود به هشت هزار تومان قرار شد .
و آن نقد را نواب معظم الیه یکجا دادند تا در زیر
طنن دولت فرانسه بماند .

در این سفری وسه نفر اصحاب و خدام
و ملزمین رکاب حضرت والا میباشند . اغلب
و ابستکان و متعلقان ایشان از تربیت یافتگان و ارباب
کمال ایران اند انظام و تسبیق حوزه همراهان
و متعلقان ایشان مایه عبرت اهل خیرت و سمر مشق
و ابستکان سایر بزرگان می باشد . اسامی بعضی
معارف انهما بدنیقرار است .

نواب امجد والا سلیمان میرزا فرزند ار چند
فریدون میرزای نایب الایاله داماد حضرت مستطاب
والاحسام السلطنه .

نواب والا امیرزاده ابوالنصر میرزا فرزند
ار چند حضرت مستطاب امجد والا .

محمد میرزا پسر مرحوم اسدالله میرزای نایب
الایاله .

جناب حاجی ملا باقر واعظ .

جناب میرزا حاجی آقای ملا باشی .

آقا میرزا محمد رضای منشی باشی .

آقای میرزا سید مهدی حکیمی باشی که از تربیت
یافتگان مدرسه مبارکه دارالفنون است .

آقای میرزا علی خان ناظر یعنی (مدیر اداره) .

عطا الله خان فراشا باشی .

حاجی شکرالله خان تفنگدار باشی .

آقا میرزا تقی برادر آقای ناظر .

که هر يك في حد ذاته از نکته شناسان و ارباب
زکا و مردمان معقول و آراسته بکمالات مطلوبه
هستند . بالجمله صفات و اخلاق پسندیده حضرت
معظم له خارج از دایره حصر و بیان و این

مختصر نامه را بیان از هزار یکی و از بسیار اندکی آنرا
کنجایشی . لهدا بوجه اختصار بنکارش همین قدر
اکتفا رفت .

جناب جلالتمآب معین الملک روز سه شنبه را
در عمارت ییلاق يك مهمانی عصرانه برای همه
و کلا و سفرا و رجال دولت و مملکت بنام تشریف
فرمائی حضرت مستطاب والا ترتیب داده اند .
و بقدر سیصد نفر (کارت) دعوت نوشته شده
است .

در نسخه گذشته در نکارش تفصیل ورود
حضرت مستطاب والا غفلت شد از اینکه بنو بسیم
جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران با هیئت
سفارت کبری تا اول (بغاز) باستقبال شناختند
و در هنگام ورود بقصر عالی (کوکسو) جمعی
از معتبرین واعزه ایرانیان که از آنجمله (مسیو
منیه) ژنرال قونسل دولت علیه ایران در پاریس
بوده معرفی در حضرت مستطاب والا شده اند .

مذکور شد از جانب اعلا حضرت اقدس
همایون سلطانی بك فرزند و پور دولتی معین شده
است که در معیت کاشتکان حضرت مستطاب والا
بوده در عزیمت بحجاز و مراجعت بامر ایشان
حرکت نماید .

دیشب که شب دوشنبه بود حضرت مستطاب
والادرمایین همایون ملوکانه مدعو بطعام بوده اند .
در این مجلس طعام حضرت والا و جناب جلالتمآب
معین الملک سفیر کبیر ایران و سه نفر امیرزاده کان
که همراه حضرت اشرف والا هستند و از اجزای
سفارت کبری مستشار و نایب اول و ترجمان اول
سفارت مدعو بوده اند . بازاریهای مخصوص
که از ما بن همایون فرستاده شده بوده است يك ساعت
بعزوب مانده بمابین همایون عزیمت فرموده اند .

در نسخه گذشته در ضمن اجال اخبار در باب
مسائل قره طاع و یونان و اصلاحات سمت اناطولی
و غیره فرستاده شدن (نوت) مفصلی از جانب
وزارت جلیله خارجیه بسفرای دولتهای بزرگ
بطور اختصار ذکر شده ضمناً وعده نموده بودیم
که در نسخه های آینده ترجمه نوت مذکور را بنامه
خواهیم نکاشت اینک ذیلا بترجمه آن می پردازیم .

ترجمه

امضاکننده این نوت که وزیر خارجیه دولت علیه عثمانی است بیانات حکومت سنیه و قرار دادی را که بطور قطعی پیشنهاد نموده است و ذیلا نوشته میشود بنظر دقت کامل و خیرخواهانه سفرای دولته عرض نموده و بموجب قرارداد مجلس و کلا واراده سنیه مامور است بر اینکه از آنجنابان خواهش نماید که همین نوت را بولین وسیله بدولت متبوعه خودشان تبلیغ نمایند .

در باب خالی نمودن اولکون بدولتهای بزرگ شرائط نگاهداری حقوق اهالی و حفظ اساس (استاتیکو) و بطور قطعی صرف نظر نمودن از تمایش بحری بیان شده بود . از خبرهای تلگرافی سفرای دولت علیه که در پای تحت دولتهای بزرگ هستند و نیز از بیانات آخری سفرای ایشان چنان استنباط شد که دولتها از شرائط سه گانه شرط اولی را بجهت اینکه از مقتضیات عهدنامه برلین بوده است پذیرفته شرط دوم را در عهده تکلفه و پذیرفتن سومین شرط را خارج از دائره امکان دیده اند . و کشتیهای جنگی دولتهای مشارالیه در آکوزه اجتماع نموده آماده اجراءات فعلی هستند اگرچه درجه خسارات و اشکالاتی را که ملحوظ است از نتایج این اجراءات فعلی ظاهر بشود از حالا تعیین کردن نمیشود . اکنون را چنان بنظر میآید که مقصود دولتها از تمایش بحری تنها این است که اولکون بحکومت قره طغای تسلیم بشود . ولی بموجب پاره تحقیقات معلوم میشود که دولتها در باب مسئله حدود یونان نیز اقدام تمایش بحری خواهند نمود . و صحت وقوع این فقره از عدم اعطای تأمیناتی که بابعالی از دولتها خواسته بودند نیز استنباط می شود . علاوه بر آن بخاطر آنها میکند که بحتل در خصوص اصلاحات اناطولی و مسائل تضمینات جنگ روس و فائض قرضهای عمومی هم دولتها باستناد عهدنامه برلین تمایش بحری اقدام نمایند . بنا بر این فقره تمایش بحری نوعی است که حقوق دولت را بمخاطرات میاندازد . بابعالی هم بدین ملاحظه که بطور قطعی در حال و آینده از این گونه حرکت دولتهارا فراغت حاصل آید برای انجام دادن مسائل مذکور که مستندالیه عهدنامه برلین است تدابیر ذیل را بطور قطعی و واضح بیان میکند .

مسئله قره طغای

در باب خالی نمودن (اولکون) بابعالی که بشرط نگاهداری خط استاتیکو و پس از پذیرفته شدن سایر شرائط خاطر جمعی که در نوت گذشته بیان شده است تعهد میکند که اولکون را خالی و تسلیم نماید . بدین وضع که بواسطه حکومت محلی باهالی اولکون در باب خالی ووا گذار نمودن آنجا بیدون نصایح سودمند داده اظهار خواهد شد هر کس میخواهد بخاک دولت علیه مهاجرت نماید و هر کس میخواهد در وطن خود بماند و از هیچ گونه ترغیب و تشویق کوتاهی نخواهد نمود هر گاه بپند بابعالی سودمند افتاد فبا و الاعساکر و مأمورین دولت علیه را دستور العمل داده خواهد شد که از آنجا بیرون آمده در حدود معین اقامت نمایند . پس از بیرون شدن عساکر و مأمورین حکومت سنیه هر گونه اشکالاتی که ظاهر بشود دولت علیه مسئول نخواهد شد .

مسئله یونان

در باب یونانستان جاهایی را که دولتها تکلیف نموده بودند بحکومت یونان تسلیم بشود بابعالی بطور رسمی بدولتها اظهار داشته بود که بشرط استثناء مواقع (یانبه) و (یکیشهر) و (مچوه) و (چاملق) برای تعیین حدود یونان دولت علیه حاضر است که بمذاکرات پرداخته شود دولتها جواب دادند که ممکن نیست قرار مجلس کونفرانس را تغییر داده شود . حال از مواقع چهار گانه مذکور در میان اهالی (مچوه) و (یانبه) همچنان واضطراب کلی از این امر حاصل گردیده در (یکیشهر) نیز اهالی اسلام صاحب املاک بسیار بوده خیلی اینه و تأسیسات مذهبی دارند . و (مچوه) هم از مهم ترین مواقع عسکری است بنا بر این وا گذار نمودن مواقع مذکور متعذر و غیر ممکن است . لهذا دولت علیه از تأیید قرارداد سابق تا کز راست ولی اینقدر هست که بموجب بیانات سابق باستانی مواقع مذکور تعیین خط حدود دیگری ممکن است چنانکه از جانب شمال از موقع (قایچه) گرفته (یکچه) را در خاک دولت علیه گذاشته از میان کوههای (سیوری) و (ماورونو) گذشته دهکده های (مؤنلر) و (طوغان) بحکومت یونان وا گذار و قریه های (موسار) و (حاجیلر) در خاک ممانده از مسافت سه ساعتی (یکیشهر)

و از پیشاپیش رودخانه (کوسم) و (برقوس) جنوبی گرفته بنقطه التصاق رودخانه که در پیشگاه قریه (زارق) از سمت (چتالجه) جاری و رودخانه (کوسم) ملاقی میشود رسیده و از آنجا از محاذی رودخانه کوسم راست بسمت بالا رفته از شعبه رودخانه کوسم که بگردنه (بورنو) جاری میگردد وارد واز داخل گردنه (بورنو) مرور و از ذروه کوههای (اغرافه) رو بشمال عبود نموده بقریه (دندشته) و از آنجا قریه های (قاستانیا) و (خلیقی) را بسمت یونان وا گذاشته از ذروه کوه (پروزغول) گذشته در پیش قریه (قانیج) رودخانه (نارده) واصل کرد همه این خط که منتهی بخلیج (نارده) میشود در هر تاریخ که از جانب دولتها خاطر جمعی داده شد چنانکه در پاره تسلیم اولکون اظهار شده بابعالی تعهد میکنند در ظرف یکصد روز بدولت یونان وا گذار نماید . و نقشه را که در اینباب از جانب مجلس عسکری ترتیب یافته است در طی همین (نوت) فرستاده شد .

(باقی دارد)

خارجیه

این هفته کاغذی از ایران بامضای (خادم ملت) و بعنوان ذیل برای درج شدن در صحایف اختر باداره رسیده بود مانیر بنا بخواهش صاحب کاغذ صورت آرا عینا در اینجا نقل نمودیم .

غیرت بقدریک زن

علیا جناب خانم (استرانفورد) انگلیسی که در دستگیری و بذل بقرا وضعفا و مصیبت دیدگان هر ملت شهره آفاق انسانیت و مدنیت است چندی پیش از این برای امانت قحط دیدگان اهالی ایران و اناطولی اقدامات فوق العاده بکار برده حتی باهمامات و تشویقات مؤثره آن افتخار عالم انسانیت در دائره بلدیة شهر لندن جمعیتی منعقد گردیده و وجوه اعانه جمع آوری کرده میشد . اول بنام همه ملت ایران با هزاران هزار زبان عرض تشکر و امتنان هم از خانم معزی الیها و هم از ملت بزرگ و محترم انگلیس خصوصاً

آن مجلس شریف نموده ثابا در آن انجمن محترم یادآوری می‌نماییم آنانکه در این قحط و غلا از اهل شهر تبریز و سایر بلاد آذربایجان فوت شدند از شرمندگی بازماندگان خلاص گردیده روحشان آسوده شد. ولی آنانکه زنده مانده اند امسال باوجود تنزل قیمت کندی بفعلهای و دروگری و سایر کارها امر معیشت خود و عیالشان را اداره می‌کنند. اما برای سال آینده قدرت و استطاعت زراعت ندارند چونکه نه تخم دارند و نه کاو و نه سایر اسباب زراعت و نه پول نقد زیرا که در این قحط سال بیاد فنارفت گذشته از آن مالیات دیوان هم باید بدهند اگر اعضای آن مجلس محترم صلاح بدانند از وجه اعانه آنچه سهم قسمت اهالی آذربایجان خواهد شد قرار بدهند باطلاع (مسئو آبت) جنرال قونسل دولت انگلیس در تبریز که شخص درست کار و امین است تخم و کاو خریده شده باهل دهات تقسیم بکنند و پول نقد دست آنها بدهند. هرگاه از این وجه اعانه بقدر امکان اسباب زراعت و فلاحت از قبیل کواهنها برای تخم و شیار کردن زمین و اسباب درویدن و کوییدن خصوصاً اسباب شیار که کندی از کاه سوا می‌کنند که در ایران بیشتر از همه چیز لازم است. بسامیشود از عدم زیدن باد محصول امسال بسال نومیانند و دهات با انتظار آمدن باد از کار تخم و شیار باز میمانند بقدر مقدور از این آلات و اسبابهای زراعت بایران بفرستند در عمل زراعت بسیار ترقی ظاهر خواهد شد. و این یک نوع دستگیری از قرا و ضعفای ایران است.

بدیهی است که اسباب زراعت اهل آذربایجان را ممکن نیست باین زودی تغییر داده وضع تازه کرد اما در هر محال (ارومیه) و (خوی) و (هشترود) و (کمرود) و نواحی خود تبریز صاحبان دهات و زراعت همیشه بچشم خود آن اسباب را معاینه کردند آتوقت خودشان بخمال تحصیل آنها خواهند افتاد و یا خود ایرانیان مثل آنها را درست خواهند کرد و یا از فرنگستان خواهند آورد. اما باحالت حالیه کسی از اهل آذربایجان بلکه همه ایران نمیدانند که مخصوص تسهیل زراعت در فرنگستان چه اسباب ساخته شده اگر هم بدانند در همه ایران نهایت بیست نفر این قهرور امیداند. دیگر اینکه سبب عمده اینهمه مصیبت که بما اهالی ایران روارد آمدن نبودن راههای منظم و صاف است. زیرا در

ولایت (خسسه که باسم دیگر زنجان) کویند و محال (کروس) که تا تبریز هشت روزه راه می‌باشد از سال گذشته تقریباً بقدر سی چهل هزار خروار کندی در انبارها باسسال مانده در تبریز و نواحی آن مردم از کرسنگی می‌مردند اهالی خسسه بجهت اینکه از عدم وسائط نقلیه نتوانستند کندی را به تبریز نقل نموده بقیمت اعلا بفروشند حسرتنا برده افسوسها می‌خورند. سبب این همه مصائب قحط و غلا در حقیقت عدم انتظام راههاست هرگاه راه آهن بخار یاره آهن آسی بود مطلق باهالی از قحط باید رجهها ضرر مالی و جانی وارد نیامد.

بموجب خبر تلگرافنامه مخصوصی اطلاع حاصل نمودیم که جناب جلال‌آب اجل اکرم آقای مؤمن الملک میرزا سعید خان که از اعظم وزرای دولت علیه ایران است و از چندی با بنظر بسمت متولی باشیکری استانه مقدسه حضرت امام رضا علی جده و ایه و علیه السلام مقفتر و مباهی بوده و در مشهد مقدس اقامت داشتند اینروزها از جانب اعلا حضرت پادشاه ایران بطهران احضار فرموده شده است و بحساب روز جمعه گذشته بطهران وارد شده اند.

جناب مشارالیه پیشتر سالهای دراز سمت وزارت جلیله خارجیه دولت علیه ایران را داشته و پیوسته در امورات دولتی بصداقت و استقامت رفتار فرموده دامانشان از لوث هرگونه ارتکاب پاک و همواره طرف حسن توجه دولت و ملت بوده اند. لهذا احتمال کلی هست که وزارت خارجیه دولت علیه ایران دو باره بعهد آجناب مفوض گردد.

اخبارنامه (استاندارد) بموجب تلگرافنامه برلین میگوید. دولتهای المان و فرانسه و اوستریا راضی نیستند بر اینکه در سمت اولکون از کشتیهای جنکی لشکر بخشی آورده شود. در صورتیکه دولتی انگلیس و روس لشکر خود شانرا بیرون بیاورند دولتهای مشارالیه در اینباب مخالفت هم نخواهند نمود.

اخبار نامه‌های (مورکن پوست) و (دورستاد زایتونک) و (ویزاکمپانیه زایتونک) نیز

میگویند. اهمیت مسئله اولکون بکلی زائل شده وضع حاضر منجر بصلح و مسالمت می‌گردد.

اخبارنامه (نایه فرایه برسه) بموجب خبر تلگرافی میگوید. از قراریکه صاحب منصبان نظامی حکومت قره‌طاغ میگویند لشکر حکومت مشارالیهان جمیع الجبهه زیاده بر هشت هزار نفر نتواند شد. و نیز اعتراف میکنند بر اینکه هرگاه حکومت مشارالیه را از خارج معاونت لشکری نشود باقوت لشکری خود اقدام بحرکات تجاویزی نتواند نمود.

میگویند هرگاه کشتیهای جنکی دولتها به پیشگاه (اولکون) برسد از طرف عصمت پاشا در اینباب یک قطعه پروتست نامه بامیرالمنا انکلیس فرستاده خواهد شد. اهالی اولکون نیز فرار نموده اسلحه بر خود پوشیده آماده مذاکره خواهند شد. هرگاه کشتیهای جنکی مختلط اقدام باجرات فعلی نمایند قصبه را پس از خالی کردن آتش زده پاک خواهند سوزانید.

رسیدی وجه ابونه اختر

اینفته از بابت وظیفه اختر بواسطه پوست هندوستان مبلغ هشتاد رومی التفاتی نواب مستطاب اشرف امجد ارفع والا سرکار مختار الملک صاحب حکمران (حیدرآباد دکن) بتوسط عالیجاه معالی اکشته آقای میرزا نصره خان صاحب فدایی بداره اختر رسیده از حسن توجه و کمال قدرداتی نواب مستطاب معظم الیه بعرض تشکر و سپاسداری ورزیدیم. چون وجه مذکور نوت هندوستان بود بملاحظه اینکه در راه فوت نشود نصف نوت را بریده فرستاده بودند انشاءاه نصف دیگر را هم خواهند فرستاد.

و نیز از بابت وجه ابونه اختر حضرات مشترکین با تمکین خراسان مبلغ شصت و پنج تومان بتوسط منشی محترم تلگرافخانه خراسان بداره اختر رسیده برای اطلاع ایشان باعلان مطلب مبادرت کردید.

طاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
 در راسته بابعالی است نمرة ۲۵
 در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
 رجوع میشود .
 اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
 گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
 روز چهارشنبه ۸ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
 ۶ تشرین اول رومی و ۱۳ ماه سبتمبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
 دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
 دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
 ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
 ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
 ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
 ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
 يك نسخه ۶۰ پاره است
 اجرت پوست همه جابعهده اداره است .

این نلمه از هرگونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
 و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
 صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از رؤم (پای تحت دولت ایتالی) ذی قعدة
 ترخان يك افسدی سفیر دولت عثمانی مقیم رؤم
 امروز بجانب اسلامبول عزیمت نمود .

اعلا حضرت پادشاه یونان که بطور مسافرت
 در رؤم است از (مسیو کاپرولی) رئیس وزرای
 ایتالی بازدید کرده است .

از راکوزه ۶ ذی قعدة * ولی رضا
 پاشا را در (بودغور بیجه) انتظار کشیده میشود .
 بطور موثق میگویند پاشای مشارالیه را دستور العمل
 داده شده است که با حکومت قره طاغ مذاکره نموده
 در صورت امکان مسئله را انجام بدهد .

از باریس ایضا * دولتهای المان و فرانسه
 و اوستریا تکلیف آخری دولت انگلیس را
 که درباره شرق نموده بود پذیرفته اند .

(کونت موبی) از جانب دولت فرانسه
 بسفارت اتن (پای تحت یونان) معین گردیده است .

از اتن ایضا * اعلا حضرت پادشاه
 یونان به همراهی علیا حضرت زن خود شان روز
 پنجشنبه آینده با تن وارد خواهند شد .

اهالی یونان در نهایت اشتیاق منتظر ورود
 اعلا حضرت پادشاه مشارالیه هستند در اتن
 و (پیره) و (جزیره کورفوز) برای استقبال
 و وشک تدارکات فوق العاده دیده میشود . نقشه

داخلیه

استقبال وشک وشهر آیین از جانب هیئت وزرای یونان
 ترتیب کرده شده است . عموم اهالی یونانستان
 اعتقاد میکنند که از این سیاحت اعلا حضرت
 پادشاه مشارالیه نتایج سودمند برای یونانستان
 حاصل خواهد شد .

جناب دولتآب علی پاشا والی ادرنه که از چندنی
 باینطرف در اسلامبول بودند روز سه شنبه گذشته
 بمحل ماموریت خودشان عزیمت نموده اند .

جناب (مسیو ادموند شریر) از اعضای
 مجلس اعیان فرانسه و منشی اخبار نامه (نان)
 که از اخبار نامهای مشهور پاریس است روز
 پنجشنبه گذشته بعزم سیاحت وارد اسلامبول
 شده است .

(بارون قوچک) مستشار سفارت اوستریا
 که چندنی پیش از این مازونا بجانب مملکت خود
 عزیمت نموده بود مراجعت و روز یکشنبه
 گذشته بدر سعادت وارد گردیده است .

اخبار نامه امینو بسند . جناب (مسیو کوشن)
 سفیر دولت انگلیس در این نزدیکه با بلندن عزیمت
 خواهد نمود . بطور موثق میگویند سفیر

مشارالیه بوزارت مالیه دولت مشارالیه معین
 خواهد شد .

مهمانی شب دوشنبه را که حضرت مستطاب
 حسام السلطنه و جناب معین الملک و شش نفر
 امیر زادگان عظام و اعضای سفارت کبری در مابین
 همایون مدعو بودند در نسخه همایون نوشته
 بودیم .

اطلاع حاصل نمودیم که انشب بنهایت خوشی
 و احترام و محبت مجلس با آخر رسیده در پایان مجلس
 از جانب اعلا حضرت شوکتاب ملوکانه در حق
 حضرت مستطاب والا و امیر زادگان فخام
 بتفصیل ذیل نشانه التفات شده .

حضرت مستطاب والاحسام السلطنه نشان
 مرصع عثمانی .

سرکار والا سلیمان میرزا نشان مجیدی از درجه
 اول باجایل مخصوص آن .

نواب والا ابوالنصر میرزا نشان عثمانی از درجه دوم .
 نواب محمد میرزا نشان مجیدی از درجه دوم .

و نیز اطلاع حاصل نمودیم که پس از صرف طعام
 حضرات شاهزاده کان عظام بامر و اراده اعلا
 حضرت پادشاهی بدآن مجلس همایون احضار فرموده
 شده از در سهای حضرات معظم الیه که بفرانسوی
 و ترکی و غیره داشته اند پاره سئوالات عمده
 و مشکل بمعرض امتحان آورده شده هر يك
 از حضرات معظم الیه در مقابل سئوالات بیانات
 خوب و جوابهای چابک و مرغوب داده حضرات مجلس

از استعداد و کسب معلومات شاهزادگان عظام که با آن صفرسن در مدت قلیل تحصیل فرموده اند همه آفرین گفته ثناخوان شده اند .

فردای آروز که دوشنبه بود طرف عصر حضرت مستطاب والا بهراهی جناب جلالتماب معین الملک بموجب دعوت مخصوص اعلا حضرت پادشاهی دو باره بمابین همایون عن یمت و از حضور باهرالنور اعلا حضرت همایونی شرفیابی حاصل فرموده بقدر سه چهار ساعت در حضرت همایون بصرف چای و صحبت مشغول بوده اند .

حضرت مستطاب والا در هر يك از این دو قره مهمانی مظهر التفاتهای فوق العاده اعلا حضرت اقدس پادشاهی شده اند .

بقیه از نوبت آخری با عالی که بسفرای دولتهای

شش گانه فرستاده شده است *

تمه از شماره ۳۶ *

تفصیل اصلاحات جاهایی که ملت ارمنه *

ساکن هستند *

دولت علیه بموجب احکام ماده شصت و یکم عهدنامه برلین تعهد نموده بود در جاهایی که ارمنه ساکن هستند باقتضای احتیاجات محلی بدون تاخیر اصلاحات را اجرا نموده در مقابل قبایل آکراد و چراکسه رفاه و امنیت ارمنه را تامین و از تدابیری که در این باب بکار خواهد برد دولتتارا در هنگام اجرای آن آگاهی داده تدابیر مذکور را بنظارت دولتهای اروپا اجرا نماید . اگر چه دولت علیه پس از مصالحه بیجایی که ارمنها ساکن هستند مأمورین تفتیش فرستاده و در باب امور ضابطه بعضی از آنجاها فوراً با اجرای پاره تدابیر اصلاحی پرداخته بود ولی بملاحظه اینکه هنوز اصلاحات لازم را تمام نموده بود از آنجهت حکومت سنیه نتوانست در این باب تلبیغات لازم را تمام بدولتهای بزرگ اظهار نماید . اکنون دولت علیه تحقیقات خود را در این خصوص بواسطه سعادت ماب بیکر پاشا و سایر مأمورین تکمیل نموده در باب اصلاحات با اجرای مواد ذیل قرارداد است .

نخست . برای تأمین آسایش و امنیت اهالی

در ولایتهای ارض روم و وان و بتلیس و دیار بکر

وضع محکمه ها پیش از پیش اصلاح و منظم خواهد شد . و برای راه انداختن و نظارت نمودن باین اصلاحات یکی از مشیران (وزرا) مأمور خواهد گردید .

دوم . دولت علیه پس از حصول تأمینات از دولتهای بزرگ در ظرف مدت سه ماه در ولایتهای مذکور بقدر کافی عساکر (جاندار) و پولیس استخدام خواهد نمود که مقتدر بر نگاهداری آسایش و امنیت آنجاها باشد .

سوم . سرتیپهای عساکر مذکور از جانب وزارت جلیله جنک منتخب و معین خواهد شد . ولی سایر صاحب منصبان جزو موافق نظام و قاتون از جانب مجالس عسکری منتخب شده بموجب آنها و اشاره و الیهای مملکت مأموریشان از جانب وزارت جنک تصدیق شده و الیهام بالطبع رخصت خواهند داشت که قوت پولیس را در مواقعی که خودشان میخواهند قسمت نمایند . و نیز کسانی که از سرتیپها و سایر صاحب منصبان که عاجز از اداره و ایفای مأموریت خود باشند در صورتیکه و الیها اقتضای عمل آنگونه صاحب منصبان بی کفایت را بمقام وزارت جنک نوشته اطلاع بدهند وزارت مشارالیه آنان را عزل و صاحب منصبان با درایت بجای آنها مأمور خواهد نمود .

چهارم . در باب تشکیلات نواحی چنانکه در مذکره مورخ ۵ ماه تموز سال ۱۸۸۰ میلادی نوشته و نشان داده شده است وضع تشکیلات مذکور را بطوریکه موافق منافع دوات باشد در ظرف چهار ماه تکمیل خواهد شد .

پنجم . در ولایات مذکور باستانی حاصلات کرب و تلکراف و پوست از سایر مالیات باقی مانده پیش از همه چیر پاره مخارج عمده و مواجب مأمورین که میران حقیقی دخل و خرج ولایات است داده شده از مابقی آن نیز در صدی ده برای راه انداختن کارهای نافع و تزیید معارف و سایر احتیاجات ولایات مذکور برداشته شده تمه بوزارت جلیله مایه فرستاده خواهد شد . در ثانی آنچه از مخارج امور نافع و معارف و احتیاجات محلی هم زیاد بماند متعلق بوزارت مایه است باسلامبول باید فرستاده شود .

ششم . تعیین و انتخاب مأمورین عدلیه

برای ولایات مذکور موافق نظام و قانون مخصوص آن خواهد بود . تعیین و انتخاب مأمورین ملکی منوط بانها و اشاره و الیها و وابسته بتصدیق دوائری که متعلق بانها هستند بوده از آنرو اراده سنیه در باب اجرای مأموریت آنان صادر خواهد شد . ولی باستثناء متصرفها و دفتردارها و مکتوبچها و الیها رخصت دارند که سایر مأمورین را در صورتیکه موافق نظام و قانون باشد عزل و نصب نمایند . در پاره مأموریتی که در خدمات ولایات مذکور استخدام میشوند لیاقت و استحقاق و استقامت آنان را رعایت شده بموجب احکام ماده شصت و یکم عهدنامه برلین و چنانکه در قوانین و نظامات حاضر دولت علیه تصریحاً بیان شده است هر صنف از تبعه دولت علیه که دارای اوصاف مذکور باشد در خدمات دولت استخدام خواهد گردید .

هفتم . در محکمه های نظامی احکام مجله (یعنی قانون شریعت) و قوانین موضوعه را رعایت خواهد شد .

نظامنامه ولایات روم ایلی *

بموجب احکام ماده بیست و سوم عهدنامه برلین با عالی در عهده گرفته بود که سایر ایالات روم ایلی را که در عهدنامه برلین برای آنها تشکیلات مخصوص معین نشده باقتضای احتیاجات محلی نظامات و قوانین تازه ترتیب داده و در هر ایالت برای مذاکره فروعات این نظامنامه تازه کمیسیونهایی تشکیل بدهد که اکثر اعضای آن کمیسیونها از خود اهالی آنجاها بوده نتیجه مذاکرات کمیسیونهای مذکور و لایحه تشکیلات آنها بنظر دقت با عالی عرض شده با عالی نیز پیش از آنکه قرارداد کمیسیونها را بموقع اجرا آورده فرامین لازم را در این باب اصدار نماید مراتب را بکمیسیون مختلط اروپا که برای تحقیق نظامات روم ایلی شرقی تشکیل یافته است اطلاع داده با کمیسیون مذکور در باب اجرای قرارداد مذکور و استشاره نماید . بجهت اینکه همین وظیفه از قوه بفعل آورده شود مطلب با کمیسیون اروپا مذاکره و استشاره شده بود . لایحه قرارداد مذکور دارای خیلی مواد و احکام زیاد بود ولی مقصود اصلی این بود که ایالات مذکور از ممالک دولت جدا نشده تمامیت ملکیت دولت علیه را ضامن

و امتیازاتی را که کافل رفاه و آسایش صنوف تبعه بوده باشد مؤید بود . چون همه حقوق و منافع دولت علیه را واجب است که باین مقصد عمده مناسبت داده شود لهذا مواد مندرجه لایحه مذکوره را بدین اظهارات موافقت داده پس از صدور اراده سنیة اعلا حضرت پادشاهی احکام آن بموقع اجرا آورده خواهد شد .

مسئله مالیه

مسائل تضمینات جنک روس و فائض قرضهای عمومی را قرار داده شده است که بدون مداخله و توسط دولتها و کلای صاحبان طلب رأسا بواسطه سفرای سلطنت سنیه بمذاکرات دعوت شده مسائل مذکوره را بخوبی ترین وجهی انجام داده آید . بدین طریق بعد از آنکه با وکلای صاحبان طلب اتفاق حاصل شد هر ((بانک)) یعنی صرافخانه را که وکلای مذکور نشان بدهند (رسوم شش گانه) بصرافخانه مذکور و اگذار و حاصلات رسوم مذکوره را که اکنون گرفته میشود کاملا بداره صرافخانه مذکور داده خواهد شد .

در هنگام تعدیل عهدنامه های تجارتنی هر چه از مقدار رسم حالانی که در صدی هشت است زیاده گرفته شود و نیز بعد از تعمیم و اجرای نظامنامه (پاننت) آنچه از بده متمتع زیاد می آید مع بده روس ایل شرقی و قبریس و بلغارستان و نیز قسمتی از آنچه بعد از این بمقدار واردات حاضر دولت علیه می افزاید همه اینها برأس المال و فائض قرضهای عمومی تخصیص خواهد یافت .

در اینصورت تضمینات جنک دولت روس و قرضهای غیر منظم نیز در داخل این قرارداد تازه خواهد بود .

اداره رسوم سته و غیره که در بالا یکان یکان شمرده شد و اداره واردات تازه که بمقدار قدیم افزوده میشود و وضع صرفق آن در مقابل قرضها چنانکه گفته شد بصرافخانه وکلای صاحبان طلب نشان بدهند محمول خواهد کردید . ولی دولت علیه در خصوص اخذ و صرف همه این رسوم و بده و مالیات حق تقشیش و رسیدگی را خواهد داشت .

اینک خلاصه تدابیری که در باب مسائل

قره طاغ و یونان و مالیه و اصلاحات جاهایی که ارامنه ساکن هستند و پاره نظامات تازه که بموجب حکم ماده بیست و سوم عهدنامه برلین مقتضی بود برای ایالت روم ایلی وضع بشود . درباره همه مسائل مذکوره آخرین تدابیر دولت علیه عبارت از همین تفصیلات است که در فوق مشروحا ذکر شد .

صاحب امضا (یعنی وزیر خارجه) بملاحظه اینکه میداند نیت حقانیت امیر دولتهای سته عبارت از استقرار بنای صلح و آسایش در مشرق زمین است لهذا معتقد این است که همین تدابیر بسیار وسیع را که از جانب حکومت سنیه با اجرای آن قرارداد شده است دلیل صدق نیت و آرزوی خالصانه بابعالی دانند .

بنابراین امید داریم که دولتهای بزرگ برای اینکه دولت علیه را در آینده از هر گونه فکر و اندیشه رهایی داده این آرزوی محق و مشروع بابعالی را بنظر اعتنا دیده در منع وقوع پاره اشکالات و منازعات که متضمن منافع همه دولتها است یاری نموده باعطای تأمیناتی که بابعالی از دولتها میخواهد همراهی نمایند .

صاحب امضا علاوه بر این بیانات که در حقیقت مروج داده شدن تأمینات مطلوبه است اظهار میکند پس از آنکه دولت علیه (اولکون) و سایر جاهایی را که بیونانستان و اگذار خواهد نمود خالی کرده مأمورین و عساکر خود را از آنجاها بیرون کشید از هر گونه اشکالات و شورش که بعد از آن ظاهر گردد دولت علیه بوجهی مسئول نیست . لهذا هر گاه در باب ضبط و استیلای جاهای مذکور اشکالات و شورش ظاهر گردد و تدابیری که برای اسکات شورش بکار برده خواهد شد دخلی بدولت علیه ندارد

لهذا دولتهای بزرگ نباید در وقوع آنحالات باز بواسطه نمایش بحری و با بطورهای دیگر بدولت علیه سخت گیری نمایند . و چون مسائل قره طاغ و یونان را بدین وجه انجام داده شود دیگر بجز از مسئله اصلاحات سمت ناطولی مسئله باقی نمی ماند که در آباب هم این بیانات رسمی دولت علیه کافی است .

اگر چه در باب قرضهای عمومی و تضمینات روس در عهدنامه برلین قراری تصریح نشده است ولی بابعالی چنانکه در بالا ذکر شده است اختیار

مالیه خود و مستدعیات صاحبان طلب را بنظر اعتنا دیده قرار داده است که وکلای صاحبان طلب را دعوت نموده بانضمام رضایت خاطر صاحبان طلب بتسویه مطلب پردازد .

هر گاه دولتهارا در باب اجرای این تدابیر و از قوه بفعل آمدن این اقدامات اشتباهی حاصل آید میتواند مواعد دولت علیه را که متعلق بعهدنامه برلین و مقرر است که در ظرف مدت معین اجرا بشود نظارت نمایند در صورتیکه در ظرف مدت مذکور وعدهارا و فائض آتوقت در اجرای هر گونه تدابیر هم دولتها و هم دولت علیه صاحب اختیارند . بنابراین اکنون را لازم است که دولتها در باب صرف نظر نمودن از نمایش بحری و سخت گیری بطور قطعی دولت علیه را خاطر جمعی بدهند .

صاحب امضا اظهار این قهر را نیز از وظایف خود میداند که دولت علیه تا کنون در باب هدم قلاع طونه و گذاشته شدن عساکر عثمانی در بالکنها که از حقوق صریحه دولت علیه عثمانی و از احکام عهدنامه برلین است پاره ملاحظیات خاطر خواهی تعجیل نموده بود اکنون باستناد عهدنامه مذکور اجرای حقوق خود را از دولتها میخواهد .

خلاصه کلام آرزوی امروزی دولت علیه عثمانی عبارت از این است که همین حقوق خود را که از احکام مرعی الاجرای عهدنامه برلین است حاصل نماید . و از استقامت مسئله دولتهای بزرگ امیدواری هست که در مقابل این بیانات خالصانه بابعالی تأمینات مطلوبه داده آید .

صاحب امضا بوسیله همین بیانات تجدید مراسم احترامات مبادرت ورزید .

ب اداره بوستخانه اتحاد از دوم ماه تشرین ثانی تا نهم ماه مذکور از بمالک خارجه پانصد و پنجاه و دو طغرا کاغذ سپارشی و چهار هزار و هشتصد و هشتاد و هشت طغرا کاغذ غیر سپارشی رسیده و نیز در ظرف مدت مذکور هفتصد و هشتاد و دو طغرا کاغذ سپارشی و بیست و سه طغرا کاغذ غیر سپارشی بواسطه پوست مذکور بمالک خارجه فرستاده شده است .

جناب مستطاب فضائل مآب آقای میرزا هادی امام جمعه دارالارشاد اردبیل که از اجله علمای محترمین ایران هستند و باجعی از و ابستان خودشان بعزم زیارت بیت اه الحرام چند روز پیشتر وارد اسلامبول شده بودند پر روز که سه شنبه بود عازم مقصد شدند از جانب جناب جلالتمآب سفیر کبیر ایران لازمه رعایت و احترامات در باره جناب مشارالیه بعمل آورده شده و بجایهای لازم سفارش ایشان را مرقوم داشته اند .

عالیجاه محبت همراه حاجی میرزا حسین طیب رشتی که از معارف و معتبرین حکمای ایران و سالهاست که در مصر اقامت دارد و این اوقات برای تغییر آب و هوا بدر سعادت آمده بود از جانب دولت علیه ایران در باره عالیجاه مومی الیه یک قطعه نشان شیر و خورشید از درجه چهارم بالقب کرامی بیکي مرحمت شده است عالیجاه مومی الیه را بواسطه اعطای رتبه و نشان که باستحقاق دارا شده اند تبریک میکنیم از قرار مذکور عالیجاه مومی الیه فردا عازم سمت قاهره میباشد .

مہانی عصرانه که در روز بنام حضرت و الاحسام السلطانه از جانب جناب جلالتمآب معین الملک در ساحلخانه (بک) داده شد در نسخه پیش نوشته بودیم . روز مذکور جمعیت زیادی در باغچه ساحلخانه مذکور از مدعوین حضور بهم رسانیده یک باند و موزیک نظامی نیز از ساعت هشت روز تا یازده و نیم مترنم بنغمات مناسب بودی . و بعضی خانمهای سفرا و معتبرین مملکت رقصی کرده بکمال شکوه مجلس ختام یافته است . حضرت شاهزاده آزاده کرامی دولت و نجابت مآب محمد سلیم افندی نیز در آن محفل عالی شرف حضور ارزانی داشته اند .

عالیجاه محبت و نجات همراه آقا حسن وکیل الدوله انگلیس و کار پرداز دولت علیه عثمانی مقیم کرنشاهان که از اعزه تجار و اعیان بغداد است بعزم زیارت بیت الله الحرام چند روز پیش از این وارد دار السعادة اسلامبول شده است . آقای مومی الیه شخص متدین و عقیف و صاحب

استقامت و صداقت است . در صفحات عراق دارای خیرات و مبرات زیاد هستند و اینروزها بصوب مقصود عزیمت خواهند نمود .

چندی پیش از این نوشته بودیم که از مأمورین المان یک نفر صاحب منصب که از امور مالیه اطلاع کلی داشته است باسلامبول خواسته شده در اینجا بسمت مستشاری امور مالیه دولت علیه مأمور شده است . اکنون اطلاع حاصل نمودیم که یکی از صاحب منصبان خارجی المان نیز خواسته شده است که در امستشاری وزارت جلیله خارجیه معین بشود . و در این نزدیکی صاحب منصب مومی الیه از برلین بجناب اسلامبول عزیمت خواهد نمود .

(وقت)

اخبار نامه (مسخر) صورت نوت تازه را که از جانب اباعالی در باب تسلیم اولکون بسفرای دولتهای بزرگ فرستاده شده است در صحایف خود نقل نموده بود مانیر ترجمه آنرا ذیلا نقل مینمایم .

بابعالی بآرزوی اینکه برای اثبات نیکئی نیت خود دلیل تازه ظاهر نماید قرار داده است که قصبه اولکون را بحکومت قره طباغ تسلیم نماید . در باب تسلیم نمودن موقع مذکور بطوریکه محل صلح و مسالمت نباشد بحکومت محلی فورا دستور العمل و بطور قطعی اوامر مؤکد داده شد .

بجهت معین نمودن شروط تسلیم مقرر است مقوله نامه مخصوصی بسته شود .

بابعالی بملاحظه و امیدواری اینکه بطور قطعی از نمایش بحری صرف نظر کرده شود بدینگونه جان فشانی بزرگ اقدام نمود . لهذا بابعالی امیدواری تمام دارد که در مقابل همین اقدامات مصلحانه دولتها را از نمایش بحری فراغت حاصل آید .

(موسیدیق . زاپا) نام که از مشاهیر متمولین و صاحبان سخاوت ملت روم است در نزدیکی کلیسای (سنت تره نیت) که در بک اوغلی واقع است بنام خود یک باب مکتب اناث خواهد ساخت .

میگویند بقدر بیست هزار لیرا از اکنون برای مخارج ساختن مکتب مذکور تخصیص نموده است .

ادیب ارباب لیب سخنور شاعر ماهر یگانه شیخ ابراهیم کرامه افندی که از اعزه و معتبرین و پیشتر از اعضای مجلس معارف بود برای تبریک ورود حضرت مستطاب و الاحسام السلطنه قطعه ماده تاریخی بزبان عربی انشاد و خواهش طبع آنرا در این جریده کرد . اگر چه بیت اشعار در اوراق حوادث بر خلاف سلیقه ما است . لکن چون در این باب امر و اجازت مخصوصی منضم گردید باجابت التماس شیخ مومی الیه در اینجا ثبت کردیم . الحق بسیار خوب گفته و داد سخنوری را داده است .

- * اهلاً بحضرة عم مالك دولة *
- * عم البرية عدلها والازمنة *
- * ملك بفضل جنابه كل الوری *
- * شهدوا وقد مدحت كل الالسنه *
- * هوناصرالدین المین وحافظ ال *
- * ملك الامین بامة متمدنه *
- * اسد لدی الهیجاه اشرق سیفه *
- * شمسا کوت قلب العدو واعینه *
- * وحسامه فوق البرية لامع *
- * لله ما بهی سناه واحسنه *
- * ذاك الحسام حسام سلطنة العلی *
- * من مثله والله صنعاً اتقنه *
- * الله اكبر ان كل فضاله *
- * وخصاله عند الوری مستحسنه *
- * لاعزوفه وفريد ذا العصر الذی *
- * من كل فضل ربه قدمکنه *
- * قدزار اسلامبول ثاني مرة *
- * اندرام حج البيت ثم الامکنه *
- * فاستقبلته واهلها بمسرة *
- * وبحسن تعظیم واحسن طنطنه *
- * واجله الملك الحمید وزاده *
- * لطفاً وانزله لعز مسکنه *
- * وزهت كما شهد المورخ قائلأ *
- * دار السعادة فی حسام السلطنه *

یادآوری و اندرز *

باقضای آزادی روزنامه آشکار است که هرگاه پاره تحریرات از ممالک دور و نزدیک برای نوشته شدن در اختر بداره برسد در صورتیکه مندرجات آن موافق قاعده آزادی باشد یعنی مشوب باغراض شخصانی و نفسانی نبوده تحقیر نوع و هیئتی را شامل نباشد و منفعتی هم از آن بر عالم مدنیت و انسانیت و ترقی را متصور گردد البته بی تأمل بل بکمال امتنان صفحات اختر برای پذیرفتن آن چنان نوشته حاضر است و این جمله کلیه میران قبول و عدم قبول کاغذها برای درج در اختر است و مع ذلک بعضی از تحریرات بداره می رسد که غالباً امضا ندارد یا آنکه يك امضای غیر معروفی دارد و یا اینکه از جانب جعی نام برده و اسم و امضا و مهر ایشان در آن نیست و بسوکندهای مؤکد خواهش درج آنچنان کاغذها در روزنامه کرده می شود حال آنکه اداره تحریریه نمیداند که این کاغذ را کی نوشته و حقیقه آن چند کس که اشارت بایشان شده است خبر از این مطلب دارند یا خیر پس بنا بر این خواهش داریم کسانی که بقصد نیکیخواهی وطن و ملت و انسانیت میخواهند کاغذی بقاعده نوشته بداره بفرستند امضای خودشان را بی هیچ ترس و بیم و اندیشه در ذیل نوشته بداره بفرستند و خاطر جمع باشند که در صورت لزوم پنهان داشتن اسامی بوجهی اختر نام ایشان را روز نخواهد داد و کسی را حقی نیست جبراً آن اسامی را از اداره بخواند لکن این امضاها محض برای یقین کردن خود اداره است که امضا گذارنده کان این را نوشته اند یا یک شخص که ممکن است و کالت فضولیه کرده باشد

مطابق این است شرحی که در ضمن کاغذی از طهران نوشته اند و مبنی بر شکایت از ریاست کردن شخصی است در اردوی دانسته (البرز) که آن شخص لیاقت آن ریاست را نداشته است و باعث ننگ و عار صاحب منصبان نظامی شده است و در آخر کاغذ مینویسد امضایست نفر از صاحب منصبان نظام . حال آنکه یک نفر هم امضا نکرده است

و دیگر کاغذی است از تبریز که مینویسد طالبان امنیت یعنی همه ایرانیان که و کالت از همه

کرده و نام خود را معین نمیکند و همچنین است کاغذهای بسیار که از قدیم و تازه کی رسیده است و غالباً باین سبکهاست . لهذا خواهش داریم از مکاتیب کرام که پس از این را چنانکه کفتم کاغذها را به نیات پاک و بی آرایش اغراض شخصیه نوشته بامضای صحیح ممضی فرمایند

مع هذا کاغذ حضرات اهل نظام را حالا لازم نیست نوشتن بعلت آنکه از تغییرات تازه رئیس اعظم البته تغییری در وضع مأموریت آنگونه اشخاص ظاهر خواهد بود . کاغذ تبریز را چون امضا ندارد اکنون نمینویسیم . لکن این نام امنی تازه که تبریز را لوطی بازار کرده اند و عموم اهالی را خواب و راحت نیست . جای تأسف همه هموطنان بل جمله انبای بشر است . تشریح این مطلب بیشتر مایه رسوائی است . لکن اینقدر بعرض اولیای دولت جاوید آیت و به پیشگاه انظار دقایق آگاه حضرت اشرف و لبعهد میرسانیم که این وضع مایه افسوس و مأیوسی جمله ایرانیان است . آن حالت کرائی و آن غلطکاریها که مباشرین جزو و کل و بزرگان مملکت کردند و اینهمه نفوس مقدسه بی جرم و گناهی تلف شدند . اسبابها فراهم آورده شد که چند نفر بر امانت کافی در این میان برسد و رعیت هلاک بشود . از یکطرف کساد بازارها و بسته شدن داد و ستد و ایستادن امر تجارت و کاسبی

آخر همه بلیات این فتره نام امنی است که نخستین وظیفه حکومت تأمین مال و جان و عرض مردم است اگر حکومت امنیت مردم را از این سه شعبه برقرار نکند حکومت مقدسه نتواند بود

اجامرو او باش در کوجه و بازار با سلمه تازه مسلح شده روز روشن یاشب تار يك باطاق و خانهای تجار و اهالی رفته پول و باج بگیرند و حکومت بصبر و تحمل بگذرانند خیلی حکایت است و در هیچ تاریخی شنیده نشده است که حکومت از عهده يك نفر شری بری حساب بر نیامده چند نفر دیگر مانند او را اذن بدهد بل تحریر يك نماید که او را بکشند و بعد از آن خلعت و احسان بقاتلان اوداده شود . آیا بدین سؤ تدبیر میتوان مملکتی را نظم داد امنیت جان و مال و عرض مردم را حاصل کرد . آیا حضرت اشرف و لبعهد

میدانند این کارها را . یا آنکه اشتباهکاری در آنحضرت اولین در بان در بار است

باری سخن در این مقامات خیلی است اگر کار باین وضعها بگذرد عرصه قلم و میدان سخن بر منشیان اختر تنگ خواهد بود

امیدواریم که حالا قراری درست در این کار داده شده مردمان کافی مجرب که خود بین و خود خواه و خود پرست نباشند برای پیشکاری آذر بایمان معین شده اند که تلافی این همه صدمات و بلیات را کرده حصول امنیت را که اولین شرط حکومت است در مملکت بنمایند

خارجیه

اخبارنامه تا بمس موجب کاغذ اخبارنکار قندهار میگوید . پس از ورود زمستان قوت لشکری کافی برای نگاهداری آسایش در قندهار گذاشته شده باقی لشکریان انگلیس به هندوستان خواهد بر گشت . قوت لشکری که در قندهار گذاشته خواهد شد عبارت اردو باتری توپ جلو و دو باتری توپ کوهی و دو باتری توپ بزرگ و چهار فوج قشون انگلیس و شش فوج از لشکریان بومی خواهد بود . علاوه بر اینها يك تیپ سواره و بقدر دو فوج قشون پیاده بومی در میان (قندهار) و (چامان) برای نگاهداری راه گذاشته خواهد شد . بفر از این قوت لشکری که در فوق ذکر شد همه قشون انگلیس که در قندهار و اطراف آن هستند افغانستان را خالی نموده به هندوستان خواهند بر گشت

(جنرال فیر) در قندهار مانده کوماندانی لشکر را در عهده خواهد داشت . میگویند جنرال (پریمروز) نیز به هندوستان عزیمت خواهد نمود . از مقدمه همین ترتیبات فوج شصت و ششم بیجان (کته) حرکت کرده است . در این نزدیکی دو فوج از قشون پیاده بومی که در زیر کوماندانی (جنرال بارو) هستند نیز به هندوستان خواهند بر گشت . علاوه بر اینها فوج سواره سندو بمبی نیز با سایر افواج کاملاً با وطن خود خواهند رفت

* افغانستان *

بعضی از اخبار نامهای هندوستان در باب شکست لشکر انگلیس که بیشتر در موقع (کوشک آخوند) نام وقوع یافته بود تفصیلات ذیل را نوشته اند .

بموجب اطلاعاتی که از (جنرال یارون) رسیده است درسی ام ماه اگست فرنگی در باب خط حرکات دشمن خبر موثق حاصل نشده تنها همین قدر خبر رسیده بود که روز مذکور بقدر هزار نفر سواره و قوت بزرگی از لشکر یان ایوب خان بسمت (غارم) و (میدان) وارد شده و رود خود ایوب خان را نیز باردوی بزرگ انتظار کشیده میشده است . بنا بر این جنرال مومی الیه بعزم رفتن بطرف میدان با قوت لشکری ذیل در بیست هفتم ماه مذکور حرکت نموده است .

قوت لشکری جنرال مومی الیه عبارت از شش عراده توپ و یکصد چهل و شش نفر سواره توپچی و مقداری از عساکر افغان که از ایوب خان روگردان شده بودند و چهل و دو نفر صاحب منصب و پانصد و شانزده نفر از تیپ پیاده شصت و ششم و سیصد و شش نفر سواره نظام و یک تیپ سواره سهند و چهل و پنجاه نفر از عملیات استحکام و ششصد و چهل و هشت نفر از قشون ممتاز و ششصد نفر دیگر که با سلاح شش خانه (چاقوب) مسلح و غیر از این بوده اند عزیمت نموده برای اینکه مواقع عمده همه در دست دشمن مانده بود برای انبار نمودن و نگاهداشتن جبهه مانده و مهمات هیچ موقع مناسب که طرف اعتماد باشد باقی نبود بنا بر این لازم بود که برای حل و نقل مهمات مکاری زیاد جمع نمود . خلاصه بعد از قطع هشت میل مسافت یکدسته طلایه سپاه دشمن نمودار گردید . مانیر از عزیمت بمقتضای صرف نظر کرده بقریه کوچکی که در آن محوالی بود رفته آذوقه و مهمات را در جای خاطر جمعی گذاشته لشکر پیاده را بیک نقطه عمده و مناسبی جایجا و توپها را در قلب لشکر و قشون سواره را بجناب چپ تعبیه نموده برای خاطر جمعی و تامین اردو دو عراده توپ جلورا با قدری از قشون سواره پیش فرستادیم .

بنابر وایت قوت دشمن بقدر بیست و پنجاه هزار

نفر بوده است . بیک ربع ساعت بغروب مانده آغاز بجنک شده (ماقلین) سرهنک در سر توپها دستور العمل میداد که از سمت جناح چپ شروع بکار زار شده دشمن بادو عراده توپ جلو و شش عراده توپ بزرگ که در قلب لشکر داشت یورش آورد .

رفته رفته آتش جنک بالا گرفته بجناب راست نیز سرایت نموده سی عراده توپ بیکبار بنای آتش فشانی گذاشته تخمینا بقدر سه ساعت از طرفین جنک توپ امتداد یافته قشون پیاده مابا پیاده دشمن در مقاتله و سوارهای طرفین نیز باهمدیگر کرم مجادله بودند در آسمان پیاده دشمن بعزم یورش بای جلادت پیش نهاده پس از تلفات بسیار دو باره عقب نشستند .

بعد از آن بتدریج آتش توپ و تفنگ دشمن فرونشسته بقرینه معلوم گردید که لشکر مقابل خیال یورش بموقع (غازیلر) دارند که یک تیپ از عساکرما (انگلیس) در آنجا بودند در این اثنا لشکر دشمن فوراً بموقع (غازیلر) یورش سختی برده موقع مذکور را استیلا نموده دو عراده توپ مارا ضبط نمود . دو تیپ عساکرما که در آنجا بودند در آغاز خیلی اظهار شجاعت نموده پای ثبات افشردند ولی در ثانی پس از کوششهای دلیرانه تاب مقاومت نیاورده از جناح راست بسمت چپ عقب نشستند .

این بنده بشخصه برای اینکه عساکر پیاده را که عقب نشستند از فرار بازگردانم خیلی کوشش نمودم بمناسبت اینکه شیرازه انتظام لشکر از هم کسینخته بود ممکن نشد . بجهت تشجیع و باز داشتن فراریان بسوارهای قشون و توپچیها با آتش فشانی توپ و تفنگ دستور العمل دادم مفید نیفتاد . چون کلوله توپ دشمن توپچیهای مارا گرفتار دهشت واضطراب نموده بود .

پس از آن بملاحظه اینکه همه لشکران عرضه تلف نشوند ناچار شدم از اینکه خود از عقب فراریان جدا شوم . جنرال مومی الیه در اینجا فرار خود را با پیام و اشاره میفهماند .

در نسخه گذشته نوشته بودیم که جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای میرزا سعیدخان

مؤمن الملک که در خراسان بودند از جانب اعلا حضرت پادشاه ایران بطهران احضار فرموده شده روز جمعه گذشته وارد بطهران گردیده احتمال کلی هست که جناب معظم الیه بوزارت جلیله خارجیه ایران معین بشوند . دوروز پیش از این از طهران تلگرافنامه مخصوصی باسلامبول رسیده امضای تلگرافنامه مذکور (وزیر خارجه) بوده است . از این تلگرافنامه و امضا استنباط می شود که جناب معظم الیه بوزارت خارجیه ایران معین شده اند ولی تا کنون در این باب بطور رسمی اطلاع حاصل نموده ایم .

اخبارنامه (ایتالی) نام مقاله بعنوان (اقدامات آخری بابعالی) نوشته بود مناسب دیدیم ترجمه آنرا ذیل بنویسیم .

* ترجمه *

چند روز پیش از این اطلاع حاصل نمودیم که بابعالی در باب جواب مسائل حاضر سه چهار روز مهلت خواسته است که بعد از انقضای مدت مهل برای انجام دادن اشکالات حاضر تدبیری بیان خواهد نمود که موجب امتنان و خاطر جمعی دولتها گردد . و کان داریم که بمجرد شیوع این خبر در لندن آثار ممنونیت و خوشنودی محسوس شده بود .

در حین اجرای این اقدامات غیر منتظر بابعالی جای آن دارد که در نهایت اضطراب فکر نمود که در مقابل آنچه باید کرد . چون خاطر جمعی حاصل شده بود که هرگاه قصصه (اولکون) از جانب کشتیهای جنگی مختلط توپ گرفته شود هیچ نتیجه سودمندی از آن حرکت حاصل نتواند شد . و گذشته از آن هیچ یک از دولتها جرأت نداشتند که بهمدیگر تکلیف نمایند از کشتیها عساکر مختلط بخشی بیرون آورده شود . چون میترسیدند که جواب رد داده شود .

گذشته از آن از وجود دوسه هزار عساکر مختلط که از کشتیها بخشی بیرون آورده میشود معلوم نبود چیزی کارسازی بشود .

لهذا اقدامات آخری بابعالی این اشکالات را از میان برداشت . دولت انگلیس را خصوصاً مسیو کلاستون و سایر وزرای انگلیس را که در زیر

ریاست کلاستون هستند از این اشکالات و محاذیر که خودشان اسباب آنرا فراهم آورده و از نتیجه آن اندیشناک بودند از اندیشه و اضطرابی که داشتند رهایی داده است .

در حقیقت این وقوعات خیلی غریب است و تا کنون در هیچ تاریخ ماند این وضع که شمایان تعجب و حیرت باشد دیده و شنیده نشده است . هرگاه همه اروپا را داخل نمایم میتوانیم گفت که بقدر دولتهای ششگانه (المان روس فرانسه اوستریا ایتالیا انگلیس) بکاری اقدام نمودند که برخلاف افکار و نیت همه اهالی ممالک ایشان بود . در هیچ مملکت افکار عمومی ملت از این حرکات خشنودی ندارد . و در هر جا بر ضد این حرکات استزها نموده پروتست نامها مینویسند . با این حال ملت عثمانی هم جای دارد که بگویند هر چند دولتهای اروپا بر ضد و دشمنی ما برخاسته اند نقلی نیست زیرا ملتهای منصف اروپا هم با ما اظهار دوستی و موافقت مینمایند . در افکار عمومی اروپا به خواهی دولت عثمانی تغییر بزرگی روی داد . ملتها فهمیدند که از این بازی بسیار تلخ و ناگوار نتیجه سود مندی حاصل نمائند . اجرای احکام عهدنامه برلین را در نزد ملل اروپا اهمیتی نماند . اجرا و عدم اجرای آنرا خارج از وظیفه خود میدانند . بعلمت اینکه دانستند هرگاه احکام عهدنامه مذکور بتمامه جاری گردد منفعتی عاید ایشان نخواهد کردید . ملتها را از وضع ارناؤدستان و از این حرکات غیر مشروع دولتها مأیوسی حاصل آمد . میگویند ارناؤدها بوجهی خلقاً و عادتاً ربطی بحکومت قره طغای ندارند . ارناؤدها را مانند ملت غیور و وطن خواهی می بینند که در نهایت یأس در حفظ استقلال ملی و حقوق مشروع خودشان دانسته و فهمیده از حیثات و زنده گانی عزیز گذشته و بکمال مظلومی برای نگاهداری وطن هرگونه سختی و مهالک را بر خود هموار نموده اند . بدین جهات هر روز حیثیات مجبانه ملل اروپا درباره ارناؤدها بیشتر میگردد .

در اینگونه کارها یعنی مانند مسئله اولکون دولتها را لازم بود که پیش از حرکت مختلط افکار و نیت اهالی خودشان را استخراج نموده پس از تحصیل رضای ملت باینگونه حرکت اقدام نمایند و گذشته از آن در این ضمن منفعت صریحی

برای اروپا ملحوظ گردد . حال آنکه کار برخلاف آن است . از ملتهایی که در اینباب علاقه دارند فرانسه و انگلیس و ایتالی و اوستریا است که آنها نیز همه روزه باصرار از هیئت وزرای خودشان شوالها میکنند که این حرکات ناگوار را کی انجام داده خواهد شد .

در حقیقت تا کنون در هیچ جاماند این حرکات دیده نشده است . و در هیچ وقت حیثیات ملی اروپا باین درجهها بالا نکرده است . در حالتیکه دولت عثمانی دولتهای ششگانه را معنأ مغلوب نموده است هیچ کدام مغلوبیت خودشان را اقرار نمیکند . و بالعکس افکار عمومی را نیز از این غالبیت معنوی امتنان و خشنودی هست . همه اهالی اروپا را آگاهی حاصل شده است که اعتبار ملی اروپا دو چار مهالک گردیده است در صورتیکه دولتها از این حرکت بطور مغلوبی بر گردد از هیچ کس شکایت نتوان نمود .

باز تکرار میگویم هرگاه بدقت نظر کرده شود این مسئله اولکون خیلی غریب بنظر میآید اگر شخص وضع حال این اولکون را تصور نماید خواهد دید که موقع آنجا چه منظره غریبی پیدا کرده است .

هرگاه دولتها میخواهند که قوت ایشان کاسته نشود باید افکار ملتی را پیوسته طرف اعتنا بدانند . کمال اهمیت افکار ملی را همین وضع دولتها که در پیشگاه اولکون هست بخوبی اثبات میکند . واضح شد که بدون انضمام افکار ملی دولتها کاری از پیش نتواند برد . و از آنکه در این مسئله افکار ملی را اهمیت ندادند خیلی پشیمان خواهند شد .

این قهره نمایش بحری را که افکار عمومی بر ضد آن است از همه جهت بخاطر جعی یک مقصد سیاسی اقدام کرده شده است . بنا بر این هرگاه از این نمایش نتیجه حاصل نشود و یأس و مغلوبی حاصل آید دولتها با تقصیر آن نتوانند درخواست زیرا که در این مسئله افکار عمومی همراهی نموده است . و جان معنی انتقام هم عبارت از اعلان جنگ کردن بدولت عثمانی است که این یکی موجب اغتشاشات بسیار بزرگ تواند شد که بدان اغتشاشات مسئله شرق نیز بانجام برسد .

لهذا در صورتیکه افکار عمومی ملت همراهی نکند و اهالی مملکت تشویق نمایند هیچ دولتی

باین گونه مسائل عمده و کارهای معتاد اقدام نتواند نمود .

روزی که مسیو کلاستون برای تعمیر شکستهای پولیتیکی خود اقدام بچنگ نماید هیچ احتمال می رود که انگلستان بخاطر او از عقبش افتاده بدانچنگ شتابند ؟ و این قهره را هیچ صاحب شعور باور نمیکند . مسیو کلاستون هرگاه از دولت عثمانی ترضیه نتواند بگیرد ممکن است که کشتیهای جنگی انگلیس را بغاز اسلا مبول بفرستد بالفرض کشتیهای مذکور از قلعه سلطانیه نیز نتوانست عبور نماید . آیا اینرا نیز میتوان فرض نمود که ملت انگلیس و مجلس پارلمنت باین درجهها بکلاستون رخصت حرکت بدهد ؟

انگلستان (لورد پیکونسفیلد) رئیس وزرای سابق را بملاحظه اینکه پولیتیک انگلستان را پیاره کارهای خطرناک افکنده بود از موقع اقتدارش پایین آورده مسیو کلاستون را بدانتقام بلند صعود دادند در صورتیکه مسیو کلاستون هم پولیتیک انگلستان را بگرداها و وسیعتر از آن بپندارد از اقتضای قواعد منطقی است کسانیکه او را بآن درجه ارتقا دادند با زهمان کسان پایش نتوانند آورد .

بنا بر این مقدمات حق داریم که بگویم مسیو کلاستون دعا بخداوند بکنند که با بعالی را باین اقدامات آخری بر انکیخت تا او را از کرداب این مهالک باز رها نماید . هرگاه این اقدامات با بعالی پذیرفته شد مسیو کلاستون آسوده خواهد شد و الا این یکی آشکار است که دولتها در این مسئله خطرناک که انگلیس اقدام نموده است بوجهی همراهی نتوانند نمود . زیرا دولتها را در اینباب محل استنادی نیست عمده ترین محل استناد در این کار موافقت افکار ملت است که آنها بر ضد این اقدامات است .

(ترجمان حقیقت)

نگاهداری حقوق حیوانات

در ممالک اروپا بجهت حفظ حقوق حیوانات جمعیتهای متعدد تشکیل یافته از جانب این جمعیتها در هر شهر و قصبه مأمورین موظف اقامت دارند که پیوسته در کوچه و بازار گردش میکنند در هر جا که دیدند یک اسب و باستر و یا سایر حیوانات از جانب صاحب و یا دیگرانش اذیتی کرده شد فوراً

آن کس را گرفته پیولیس تسلیم نموده بمحکمه میفرستند. در محکمه پس از تحقیق بدرجه اذیت و تعدی از آن مبلغ معینی بنام جریمه تقدی گرفته شده مبلغ مذکور را در محکمه ها صندوق بنام (صندوق قرا) یا (صندوق منافع عمومی) هست بآن صندوق میگذارند. و بسیار میشود کسانی را که بیجا بحیوانات اذیت میکنند بدرجه اذیتشان حبس و توقیف هم میکنند.

مثلا اگر در کوچه و بازار دیده شود که کسی اسبهای را که ارا به میکشد بسرعت میدواند و یا سایر حیوانات را بیجا میراند فوراً گرفته پیولیس میفرستند و این جمعیتها تنها برای حقوق یک حیوان مکلف نیستند بل بیخ انسان در نگاهداری حقوق همه حیوانات کوشش میکنند.

درجه دقت و اعتنای مامورین این جمعیتها را در نگاهداری حقوق حیوانات از مذاکره اجتماع گذشته (حفظ کنندگان حقوق حیوانیه شهر پاریس) توان فهمید. در اجتماع مذکور کاغذی را که فونسل فرانسه مقیم (ژاپون) مشعر بروضه حفظ حقوق حیوانیه در ممالک ژاپون بوده است خوانده میشود. اگرچه مندرجات کاغذ مذکور نوعی مسالغه آمیز بنظر میآید چون اساس مطلب عبارت از وضع حفظ حقوق حیوانیه در ممالک (ژاپون) بوده و از مندرجات کاغذ مذکور چنان استنباط میشود که حیوانات در ممالک ژاپون بواسطه جمعیتهای حفظ حقوق حیوانیه بیشتر از پاریس و سایر پایتختهای اروپا منظر رعایت هستند همین جهت مناسب دیدیم که ترجمه کاغذ مذکور را بطور اجمال در اینجا نقل نمایم.

در ممالک ژاپون اسب و گاو و سایر این نوع حیوانات را هرگاه کسی بسرعت بدواند و یا بی جا سخت بزند و در باره حیوانات مذکور بی رحمی نماید بسختی گرفتار کیفر و مجازات میشود. حتی گاو و کوساله را که در خدمات نقلیه بکار میروند پایشانرا بکنوع پارچه بسیار نرم مانند غلاف درست نموده اند که ناخنشانرا از صدمه سنگ و غیره حفظ نماید.

هرگاه یکی از اهالی ژاپون وضع حیوانات اروپا را ببیند و اذیتی را که بر آنان وارد میآید مشاهده بکند چنان خواهد پنداشت که خود را

در میدان تماشای مبارزت (غلاویه تر) (۱) می بیند.

چون در ممالک ژاپون از حیوانات نوع خر بسیار مفقود است خرها را که از اروپا بآنجامیرند در نهایت تعجب و حیرت تماشامیکنند. یکی از اهالی انگلیس برای سوار نمودن اطفال خود بکراس الاغ؟ ژاپون آورده بود اهالی هر جا که می بینند فوج فوج تماشای آن جمع میشوند.

اهالی ژاپون در باره کر به وسک چندان رعایت بکار میروند که شایان تعجب و حیرت است. حیوانات مذکور بدون غائله از غائله خانه شمرده میشود و ما اهل خانه هر وقت طعام در سر یکسفره آبوان میخورند.

چندی پیش از این در ممالک ژاپون هر کس که یک حیوانی مانند مرال و خرگوش و امثال آنان را شکار میکرد مجازات بسیار سخت در باره او روا میداشتند ولی اوقات درجه مجازات آنگونه کسان را قدری تخفیف داده شده است.

چون در ممالک مذکور خرگوش جزیره یافت نمیشود لهذا در نزد اهالی ژاپون خیلی مقبول است هرگاه از جوری که آنان می پسندند بوده باشد از پنجهزار فرانک الی ده هزار فرانک فروخته میشود.

رو باهرا بمناسبت اینکه قوه فراست و ادراکش از سایر حیوانات بیشتر است از سایر حیوانات بیشتر شایان رعایت میدانند و همین ملاحظه اعتقاد میکنند که حیوان مذکور در میان انسانها و سایر حیوانات واسطه العقد انجام است.

(روزنامه وقایع مصریه)

اختر

اهالی اروپا و ژاپون چنانکه در بالا نوشته شد بعد از تعیین درجه حقوق انسانها (بشرط بودن عیسوی!!!) و حفظ مراتب آن در حفظ حقوق

(۱) مشهور است که پیش از میلاد در (روم) اهالی یکجا جمع شده دوفتر از میان آنان بمبارزت همدیگر بر خواسته هر کدام از مبارزین که غالب میآمده است مغلوب را در همانجا میکشیدند است و این نوع مبارزت را (غلاویه تر) مینامیدند.

حیوانات نیز اقدامات فوق العاده بکار برده تحمل مخارج کزاف و زحمات بسیار میکردند. افسوس که در نزد مامورین هنوز درجه حقوق انسانها مجهول است. رعایت حقوق بنوع بشر را چنانکه لایق است تاکنون معیاری درست در مشرق زمین نیست. فاش میگویم که با عدم رعایت حقوق انسان اساس هیچ دولت قوام نکیرد. و هیچ ملتی بدون حفظ حقوق انسانی پایدار نمیمانند. امثال اینگونه مطالب را که مامورین از قبیل نقل و حکایت نیست بلکه محض ملاحظه ایقاف و عبرت ملت و بزرگان ملت است. همین کلمه (حفظ حقوق) عمده و مقدمترین اسباب ترقی و تمدن هر ملت و نخستین وظیفه مملکت داری و رعیت پروری است. این کلمه مقدس در حقیقت روح معنی عدالت است. و حیث است که در یک سمت دنیا در نگاهداری حقوق حیوانات جمعیتها تشکیل یابد و مجلسها منعقد گردد و برای این کار مامورهای موظف بکارند. و در گوشه دیگر آن حقوق انسانی را دانسته و فهمیده پایمال کنند. آزار و اذیتی را که در این طرف دنیا بحیوانات روا میدارند در آن طرف سختترین آن آزار و اذیتها را در باره انسانها دریغ ندارند. اگر چه میدان سخن در این خصوص خیلی وسیع است ولی وقت مقتضی آن نبود. امیدواریم که از همین مختصر حکایت بعضی ملل و بزرگان ملل مشرق عبرت گیرند و بر انباه و بصیرت خودشان بیفزایند و این کلمه بسیار مقدس را که بنای همه نیک بختها است حقیر بشمارند حفظ حقوق انسانی را درجه و معیاری قرار بدهند و پیش از این در خرابی ملت و مملکت نکوشند.

تصحیح و اعتدال

در نسخه دوشنبه گذشته در ضمن اسامی همراهان حضرت مستطاب و الاحسام السلطنه نواب امجد و الاسلیمان میرزا سهوا فرزند رجند فریدون میرزای نایب الایاله نوشته شده است حال آنکه فریدون میرزای مرحوم دارای لقب نبیل فرمانفرمای بوده است لهذا در اینجا مطلب را تصحیح و ضمنا عذر میخواهم.

طاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روزدوشنبه ۱۳ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۶ تشرین اول رومی و ۱۸ ماه سبتمبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی تفره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد.
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از لندن ۸ ذی قعدة مسیو کلادستون
امروز دوباره به یلاق عزیمت نمود.
از نیورک ایضاً حکومتیهای (شیلی)
(پرو) که باهمدیگر محارب بودند توسط
حصلنامه جمهوری مجتمعه امریک را پذیرفته اند.
(جنرال روکا) بریاست جمهوری
(از ژانتین) انتخاب و معین گردیده است.
ازرا کوزه ایضاً قوت لشکری
قره طاغ که در (ستورین) است عبارت از سه
هزار نفر میباشد.

اداره بحری قصبه اولکون دریاب واکدان
نمودن قصبه مذکور بحکومت قره طاغ تدابیر
لازم را بکار خواهد برد.

از اتان ۹ ذی قعدة اعلا حضرت
پادشاه یونان بهراهی علیا حضرت زن خودشان
دیروز پس از ظهر از لنگرگاه (ناپولی) بسمت
(برندیزی) عزیمت نمود. در آنجا بوپور
(افتریت) سوار شده باتن روانه خواهند
کردید.

یونانستان از بانک (صرافخانه)
یونانستان از قرار فائض در صدی دوشصت ملیون
فرانک نقد و بیست و پنج ملیون فرانک نیر از قرار
فائض در صدی یک استقراض کرده است

در مقابل بیست و پنج ملیون قره آخری سندات
صرافخانه مذکور بموقع تداول آورده
خواهد شد.

حکومت بصرافخانه مذکور برای اخراج
شصت ملیون سندات رخصت داده است.
سندات مذکور نایست سال در مواقع تداول
بوده و اهالی تاچار از دادوستد سندات مذکور
خواهد بود.

صرافخانه مذکور در مقابل شصت ملیون
فرانک سندات تازه در مقابل رهن از قرار فائض
صدی هفت باهالی قرض خواهد داد و ثلث
منفعت این فائض را که قریب یک ملیون و سیصد
هزار فرانک است نیر بخزانة یونان واکذار
خواهد نمود.

از لندن ۱۰ ذی قعدة باعتقاد اخبارنامه
(دیلی تلگراف) درباره انجام دادن مسئله
یونان از جانب دولتهای بزرگ بهیج وجه وقوع
نمایش بحری متصور نبوده.

از پاریس ایضاً اخبار نامهای
(ره پولیک فرانسه) و (دهدها) درباره دولت
عثمانی مقالات بسیار خوب که متضمن خیرخواهی
است نوشته ضمناً اظهار میکنند که دولت
عثمانی چنانکه در داخله ممالک خود در تمهید
بنیان حکومت خود اقدامات بکار می برد
در خارج نیر بتزید اعتبار و ترفیع اقتدار خود
فوق العاده اعتنا میکنند.

مظنون است که قره نمایش بحری تنها

بواکذار نمودن اولکون انجام یافته بحیر ختام
برسد.

اینکه شایع شده بود بجای مسیو تیسوس فرانس
مقیم اسلامبول از جانب دولت فرانسه دیگری
معین خواهد شد بکلی بی اصل است و شایعه مذکور
بطور قطعی تکذیب کرده شد.

از تونس ایضاً یکدسته کشتی جنکی
فرانسه که در لنگرگاه (کولت) بود برای رفتن
بلنگرگاه (پیره) چرخ عزیمت را بحرکت آورده
است.

از باؤسش (۱) ایضاً (پیتزن) نام
کشتی جنکی انگلیس دیروز از جزیره (کورفوز)
باینجا رسیده است.

(مسیو کرن) قونسل دولت انگلیس مقیم
اشقودره که سمت مصلحتگذاری دولت مشارالیه را
در (چتینه) مقر حکمرانی قره طاغ نیر دارد
برای دادن بعضی اوامر و دستورات عمل به (کنارو)
عزیمت نموده است که از آنجا به (چتینه)
خواهد رفت.

از اتان ۹ ذی قعدة اعلا حضرت
پادشاه یونان بهراهی علیا حضرت زن خودشان
امروز بجزیره (کورفوز) رسیده اند فردا را باتن
وارد خواهند شد.

از روم ایضاً بطور موثق میگویند
(۱) باؤسش لنگرگاه کوچکی است در نزدیکی
(کنارو) که اکنون کشتیهای مختلف دولتهای آنجا
اقامت دارند.

سفیر دولت عثمانی را که در روم تا کنون بسمت وزیر مختاری بود بعنوان سفارت کبری برتری داده خواهد شد .

* توجهات *

مدیری مکتب سلطانی بسعادتمآب اسماعیل بیک افندی مستشار سابق وزارت خارجه .
عضویت شورای دولت بسعادتمآب (قرهجه پاشا) مدیر سابق مکتب سلطانی .
متصرفی (تکفور طاعی) بسعادتمآب نجیب بیک افندی متصرف سابق دراج .
متصرفی صاروخان بسعادتمآب صالح افندی متصرف سابق ردوس .
متصرفی سنجاق قره سی بهزتمآب فائق بیک .
متصرفی اسبازته بمهدیه عنتمآب اجدجودت بیک محول فرموده شده است .

داخلیه

اخبارنامه مینو یسند . در باب تسلیم اولکون روز پنجشنبه گذشته از جانب بابعالی پیناب ولی رضا پاشا دستور العمل کافی داده شده است . احتمال کلی هست که باقتضای وضع حاضر در اجرای احکام دستور العمل و تسلیم آنجا اشکالاتی واقع نشده مسئله را بسهولت انجام داده آید .

اخبارنامه های اروپ مینو یسند . از جانب وزارت جلیله جنک بسعادتمآب پیکر پاشا رخصت داده شده است که برای استخدام هفت نفر صاحب منصب انگلیس در کارهای عساکر (جاندار) مذاکره نموده مقاوله نامه عقد نماید .

بموجب خبر تلکرافنامه مخصوص که از فاس رسیده است اعلا حضرت پادشاه فاس تصور داشته اند که بیک هیئت سفارت برای اقامت در اسلامبول روانه دارند مقرر شده است که هیئت مذکور در این نزدیکی بسمت اسلامبول حرکت نماید . (وقت)

اخبارنامه فار دو بوسفور میگوید . (مسیو غریبویچ) سفیر صربستان کاغذی بابعالی نوشته

ضمنا اظهار داشته است که . ارنانوها اینروزها تازه کی حدود صربستان را گذشته در داخله صربستان موجب بعض خسارات شده اند و در اینباب از بابعالی تضمینات خواسته است .

پیشتر بکنفر دختر عیسوی از تبعه دولت ایتالی حسب الخواش و آرزوی خود بدین مین اسلام درآمده بود . اکنون اخبارنامه (استانبول) میگوید . چون دختر مرقومه بسر حد رشد و بلوغ رسیده است بدآنجهت مسلمانان او را قانونا نباید معتبر گرفت . بنابراین جناب (کونت کورتی) سفیر ایتالی در اینباب کاغذی بابعالی نوشته خواهش نموده است که مرقومه باقارب و خویشان خود تسلیم کرده شود .

اخبارنامه (دیلی تلکراف) بموجب کاغذ اخبارنکار (وارنه) میگوید . اینروزها خیلی از صاحب منصبان و سالدات روس وارد شهر مذکور میشوند .

در انبار اسلحه (فلیه) مقر حکومت روم ایلی هجده هزار تفنگ از نوعی که از ته بر میشوند بوده است . چون مداخل ولایات روم ایلی شرقی بمخارج عسکری آنجا کفایت نمیکرده است لهذا علقو پاشا والی روم ایلی شرقی از بانک (صرافخانه) بلغارستان مبلغی قرض خواسته است . ولی بعض قونسلهای دولتهای خارجه این تکلیف والی مشارالیه را پروتست نموده اند . باهمه این پروتست منظور است که حکومت بلغارستان تکلیف والی مشارالیه را بپذیرد .

(مسیو چارلس) قونسل دولت انگلیس مقیم را کوزه چند روز پیش از این وارد اسلامبول شده بود در ظرف این هفته باز بمحل مأموریت خود عزم یت خواهد نمود .

پیشتر بموجب خبرهای تلکرافی نوشته بودیم که . جناب ترخان بیک سفیر دولت علییه عثمانی مقیم (روم) پای تخت دولت ایتالی از آنجا بعزم اسلامبول حرکت کرده است . اکنون

اطلاع حاصل نمودیم که سفیر مشارالیه بهمراهی عزتمآب محمد بیک افندی منشی اول سفارت مشارالیه روز جمعه گذشته بدرسعادت وارد شده در بک اوغلی در مهمانخانه مصری منزل نموده است .

از قراریکه مسموع شد . جناب دولتمآب صفوت پاشا از مشیران عسا کرشاهانه بوالیکری ولایت جلیله حجاز معین گردیده و در این نزدیکی بصوب مقصد عزیمت خواهد نمود .

رفتمآب اجدبیک سرهنک از اجودانهای وزارت جلیله جنک که از چندی باینطرف در سمت اولکون در نزد جناب ولی رضا پاشا بود در روز جمعه گذشته بدرسعادت آمده است .

* کاغذ از ریاست انجمن حسینی *

چندی پیش از این از در السلطنه اصفهان تلکرافنامه از جانب حضرت مستطاب اشرف والاغل السلطان سلطان سعود میرزا پیناب جلالتمآب معین الملک رسید . حضرت مستطاب والا بعد از اظهار کمال خشنودی از تشکل این جمعیت حسینی و تحسین مقاصد پاک این جمعیت عجماله برای اعانت و اشتراک در مشو بات مقصوده این جمعیت از خودشان و از کسان خودشان مبلغی بتلکراف التفات فرموده و بواسطه برات حواله تجارقی خواستند که هماروز مبلغ مذکور که معادل دوهزار و یکصد تومان رایج ایران بود بواسطه عالیجناب آقامیرزا علی اکبر تاجر اصفهانی که یکی از اعضای انجمن است حواله تلکرافی شده دریافت کردید . از این گونه مسابقت کاشتکان حضرت مستطاب والا در همچنان کار خیر که هنوز عریضه مخصوص از جانب انجمن بحضرت ایشان عرض نشده بود این قسم همت و عزم مستقیم ایشان و التفات و احسانی که فرموده اند بنام عموم ملت و انسانیت عرض سپاسداری میکنیم و باقتضای قانون جمعیت نام نامی حضرت مستطاب والا را در جدول لوحه مخصوص حامیان اعظم جمعیت حسینی سرلوحه قرار داده در محافل و بناهای عالی جمعیت باقتضار

آویخته تعظیم نام ایشان را از وظائف مقدسه می شماریم .

امضا

رئیس اول . رئیس ثانی . دوازده نفر اعضای انجمن .

اختر

از قراریکه معلوم گردید در تلکرافنامه حضرت مستطاب والا اشارت رفته بود که اسامی اصلا کنندگان وجوه اعانه در روزنامه کرامی (فرهنگ) ثبت خواهد شد . ولی هنوز آن نسخه بداره اختر رسیده است (که این یکی دلیل فی الجمله بی نظمی در امر پوستخانهها تواند بود)

لینذا بعد از اطلاع از تفصیل مراتب در این جریده نیز ثبت خواهد افتاد .

از قراریکه در کاغذهای تجار نوشته بودند در بعضی ولایات قزو حکمرانی حضرت مستطاب والا ظل السلطان افتخار الاثرم العالی بنام جمعیت حسینیه از جانب اعیان و تجار و اعظم و اهل خیر مبلغی جمع میکرده اند که از آنجمله دارالعباد (یزد) را نوشته بودند و مبلغی هم جمع آوری شده بوده است . معلوم است نیت پاک حضرت والا در دل اهالی ساری و مؤثر است که (الناس علی دین ملوکهم) سایه سایه یزدان همواره در امان خداوند قرین دولت و اقبال و جلالت باد .

خداوند سایه شاهنشاه را بر سر ایشان وجاله ایرانیان بسعدت و نیک بختی ممدود فرماید .

و هذاعلام لایردفاته . دهام الاصناف البریه شامل

اخبارنامه (وقت) در باب عصیان و شورش شیخ عبیده که از رؤسای اکراد است ترجمه تلکرافنامه را از اخبار نامهای اروپ در نسخه دیروزی خود نقل نموده بود ملخص تلکرافنامه اینکه شیخ عبیده از روسای متغذ اکراد با چند هزار سوار حدود را تجاوز و بخاک ایران گذشته باجزه آقا که او نیز از رؤسای اکراد است ملاقات نموده بهراهی او غفله به بعضی دهات و قصبههایی که در عرض حدود است تاخته دهکدههایی را که در سمت لاهیجان است

فارت نموده دو عراده توپ نیز ضبط کرده است . چون این اخبار بشهر ساسو جبلاغ رسیده حاکم آنجا پس از شنیدن خبر نزدیک شدن سوارهای اکراد با سیصد نفر از آدمهای خود از شهر مذکور فرار نموده است .

سوارهای اکراد قلعه (صولدوز) را ضبط نموده بشهر مراغه که در مسافت پنجاه میل به تبریز است پورش برده اند .

اهالی تبریز از شنیدن این اخبار و نزدیک شدن اکراد خیلی واهمه داشته اند . مقدار سوارهای اکراد پانزده هزار نفر بوده با تفنگهای (هنری مارتینی) مسلح بوده اند .

یکی از جنرالهای ایران بعزم دفع این فتنه از طهران به تبریز فرستاده شده است .

اختر

ما از این تفصیل استحضار درست نداریم . لکن عصیان اکراد بر ضد طرفین استنباط می شود بعلمت آنکه از بقای خود شان در سرحد مایوس شده اند و در اثنای مسئله زائله اسلحه زیادی که بدست اکراد و شیخ عبیده افتاده است حال بر ضد دولت متبوعه خود میخواهد استعمال کنند . و اصل کار شیخ عبیده است جزه آقارا آلت قرار داده است . و این یکی معلوم است که در مقابل دولت کاری از پیش نتواند برد . لکن ضعفا و عجزه را صدمه مینند .

دولت و سیادت تمام سید فضل پاشا که بیشتر بعهده ایشان رتبه جلیله وزارت و حکمرانی قطعاً (ظفار) توجیه فرموده شده بود بحمل ماموریت خودشان رسیده اهالی قطعاً مذکور از این گونه توجه اعلا حضرت پادشاهی که درباره جناب مشارالیه بعمل آورده شده است زیاده از حد خشنود گردیده در ضمن سیاستداری و تشکر این موهبت عظما برای تقدیم شدن بخاک پای همایون بترتیب عرض محضری اقدام نموده اند . و پیشتر این خبر را در صحائف خود نوشته بودیم . اکنون بموجب کاغذهایی که از راه عدن رسیده است اطلاع حاصل نمودیم که اهالی (مسقط) و (حضر موت) نیز در ترتیب این عرض محضر عمومی آرزومند اشتراک بوده اند .

لهذا عرض محضر مذکور که ایتر و زها وارد خواهد شد مانند این است که از جانب عموم اهالی (ظفار) و (مسقط) و (حضر موت) ترتیب داده شده است . (وقت)

حضرت مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله العالی محض شمول مرحمت در باره فقرای مهاجرین اسلام سکنه اسلامبول مبلغ یکمیزار تومان رایج ایران که تقریباً معادل ده هزار فرانک است بتوسط مقرب الحضرة الخاقانیه حاجی میرزا حسن نایب دوم سفارت کبری ریاست انجمن اعانه مهاجرین فرستاده اند که در تحت نظارت مومی الیه بمسئولین آنان توزیع شود . حقیقه اینکه اعانه احسان درخور و شایان هرگونه تشکرو امتنان است .

حضرت مستطاب والا بانفاق همراگان خودشان امروز باواپور مخصوص (اسماعیل) نام که از جانب اعلا حضرت اقدس پادشاهی برای رسانیدن حضرت والا مامور رفتن بلسکرگاه جده شده است بصوب مقصود حرکت خواهند فرمود .

خارجیه

جناب (مسیو تریکو) سفیر دولت فرانسه مقیم طهران بملاحظه ناخوشی مزاج از دولت متبوعه خود برای عزیمت بفرانسه و تغییر آب و هوا رخصت حاصل نموده چند روز پیش از این وارد اسلامبول گردیده بدون تاخیر واقامت در اسلامبول بجهت مملکت خود عزیمت نموده است .

اعلا حضرت امپراتور اوستریا لایحه قانوننامه جزا را که برای اجرا شدن در ایالات بوسنه و هرسل نوشته شده است طرف تصدیق و امضا داشته است .

اخبار نامهای نیم رسمی المان میگویند . دولتین المان و استریا در ترویج پولیتیک شورش انگیز در باران کلیس که هوا خواهان آزادی هستند بوجهی همراهی نخواهد نمود . در باب مسئله یونان بطور مصححانه و بکمال بی غرضی رفتار نموده بسهل ترین وجهی بانجام دادن مسئله خواهند کوشید .

اخبارنامه (مونیتور اونورسل) منطبعه باریس که از اخبار نامهای مشهور است در باب نوت آخری بابعالی مقاله مفصلی نوشته بود چون مقاله مذکور دارای مراتب حق کوی و حقیقت جویی بود مناسب دیدیم ترجمه آنرا ذیلا نقل نماییم .

در باب مسئله قره طاغ نوت آخری که از جانب بابعالی بدولتها فرستاده شده است برای انجام دادن اشکالات در حقیقت مانند اساس بسیار محکمی است .

از اقتضای صلح جویی و آسایش خواهی است که این مواد اساسی را که در نوت مذکور نوشته شده است بنظر اعتنا دیده برای حصول ایتلاف افکار از آنرو بمذاکرات آغاز کرده شود .

بابعالی از انواع سخت کبریهای دولتها بستوه آمده تا کز رشد از آنکه همین تکالیف را که در نوت مذکور مندرج است بمرض اظهار در آورد .

دولتها هیچ حق نیست که در مقابل این نوت بابعالی باز تندی و سخت گیری نمایند . هرگاه بابعالی در اثنای مذاکرات عهدنامه برلین این اشکالات را بپیمان میآورد ممکن نبود که دولتها این اشکالات را اعتنا نموده مطرح مذاکره نمایند . در باره مسئله یونان بیاناتی را که مرخصهای عثمانی در مجلس کونکوره برلین اظهار میکردند هرگاه مضامین نوتهایی که در باب مسئله مذکور از جانب بابعالی داده شده است بدقت ملاحظه کرده آنوقت دانسته خواهد شد که بابعالی وقوع این اشکالات حاضر را پیش از وقت دانسته و فهمیده است ولی دولتهای اروپا فریفته دیگری شده و یا اینکه در ضمن مقاصد مخصوصی حقیقت مطلب را پنهان داشته نخواسته اند که در باب این اشکالات محتمل الوقوع بطور لائق مذاکرات بعمل آورده بنایب آوری بابعالی طوری فرار بدهند که پیش از وقت جلو این اشکالات گرفته شود .

اکنون بهر وسیله که باشد کار از آنجا گذشته و اشکالات بسیار بزرگ واقع شده است و دولتها را است که از این تدابیر بابعالی که در باره رفع

اشکالات نشان میدهد استفاده نموده این وضع نا کوار را انجامی بدهند . و عالم مدینت را از این کرداب رهایی داده قدری از مدارج کبر و عظمت پایین آمده چندی هم خیالات بابعالی را در باب رفع اشکالات پیروی نمایند .

مسئله یونان در باب ظاهر نمودن کبر و غرور دولتها واضحترین مسائل است .

اکنون وقت آن است که دولتها بر عالیمان ظاهر نمایند که در راه آسایش و مسالمت بصرافت طبع خودشان کبر و غرور را یکسو نهند .

بجای اینکه از ناؤدهارا از وطن عزیز خودشان بیرون آورده آواره نمایند مناسب آن است که دولتها از داره کبر و تجبر بیرون آیند و این قره باعتبار هیچ دولتی بر نمیخورد .

ارتباط دینی مسلمانان بمقام خلافت اسلامیة يك کیفیت مخصوصی است که هیچوجه دخل بعصب و غرض و نفسانیت ملی ندارد و نمیتوان گفت بدین سببها مسلمانان غیر متمدن هستند و نمیخواهند احکام عهدی را بجا بیاورند کسانیکه این اسنادات را مسلمانان میدهند محض از راه اغراض نفسانی است . مسلمانان حق دارند بر اینکه از زیر تبعیت دولت بیرون رفته تابع حکومتی دیگری باشند که غیر اسلام است .

در حالیکه توجه و جایب دولتهای بزرگ عیسوی در باره حکومتهای کوچک عیسوی که در مشرق زمین هستند هیچوجه دریغ نمیشود و مطلب بسیار واضح و آشکار است در اینصورت مسلمانان که رسماً در زیر تابعیت خلیفه اسلام هستند و در مقابل هرگونه جبر و سخت گیری نمیخواهند از زیر تابعیت دولت خودشان بیرون آیند هرگاه پادشاه اسلام در باره آنان ابراز مآثر جایب و صحابت نماید بوجهی مورد موأخذه نتواند بود .

حتی مسیو ادینکتون وزیر خارجه فرانسه که در هنگام کونکوره برلین نیز سمت اعضای داشت این قره را تصدیق نموده بارها در مجالس معتبر اظهار داشته است که خلیفه اسلام حق جایب و صحابت مسلمانان را دارا است و هیچکس را در اینباب جایب سخن نیست . و در لایحه که در باب

تحدید حدود یونان نوشته است باشکاری بیان نموده است که مواقع (بایه) و (چامورلی) بهتر آن است که در تصرف دولت عثمانی باشد و در اظهار این قره هیچ تردد نموده است .

هرگاه در باب مسئله یونان دولتها همراهی بکنند بر اینکه دولتین عثمانی و یونان خودشان بلاواسطه بمذاکرات مطلب آغاز نمایند معلوم است که بابعالی در صورت عدم مداخله سایرین بیشتر جان فشانی نموده مطلب را بانجام خواهد رسانید . بنا بر این دولتها را است که برای انجام دادن این مسئله دو دولت همسایه (یعنی عثمانی و یونان) را بمذاکره مطلب دعوت نمایند هرگاه مقتضی بشود بطور توسط از بابعالی خواهش کنند آنچه اراضی یونان میدهد از جاهای مناسب قدری بدانمقدار بیفزاید .

در حقیقت این زمان هنگام صلح جویی و آسایش پروری است و زمان کبر و غرور و عظمت نیست . خلاصه بابعالی با اقدامات فوق العاده چند در نظر عالم مدینت اثبات نمود که وظیفه خود را در نگاهداری صلح و مسالمت بطور لایق بعمل آورده است .

در ایالات شرقی دولت روس قحط و غلای سختی مستولی شده اهالی از آنرو بسیار مضطرب بوده است . بنا بر این دولت روس در نهایت سرعت برای اتمام عملیات راه آهن سمت (سبریا) اقدام نموده است که بمناسبت سهولت راه بمعاونت اهالی پردازد . در پترزبورگ قیمت نان نسبت بسوابق خیلی بالا گرفته حکومت و اهالی را دچار اندیشه واضطراب نموده است .

اخبار نامه (و وستوک) نام روس بموجب کاغذ اخبار نکاز (سرای بوسنه) میگوید . اهالی عیسوی ایالات بوسنه و هرسلک از وضع و اداره حکومت اوستریا خیلی منشی بوده و از وضع حکومت عثمانی یاد آورده افسوسها میخورند .

طاهر

مطابق اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
رجوع میشود
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد
روز پنجشنبه ۱۶ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۹ تشرین اول رومی و ۲۱ ماه ستامبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابهجده اداره است

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید
هفته یکبار طبع می شود
اوراق و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد

تنگر امها

از باؤسش ۱۰ ذی قعدة از جانب باغالی
بمعاد تمامت ولی رضا پاشا دستور العمل مؤکد
داده شده است که قصبة اولکون را فوراً بحکومت
قره طاع تسلیم نماید

از را کوزه ایضاً ارناؤدها اعلان
نمودند که برضد قرارداد باغالی که در باره
تسلیم اولکون داده است حرکت نمایند

ولی رضا پاشا عساکر عثمانی را که در زیر
کومانده انی خودش است جمع آوری میکنند که
در هنگام لزوم حرکات مقاومت امیر ارناؤدها را
مانع آید

از پاریس ۱۱ ذی قعدة روز برخارجیه
فرانسه در حین پذیرایی اعضای کونکره پوست
بمناسبتی سخن بیان آورده و اظهار داشته است که
دولت فرانسه بطور قطعی آرزو مند بقا و برقراری
صلح و مسالمت است

از دوبلین ۱۲ ذی قعدة مظنون
است (موسیو پارتل) (موسیو بیکار)
(موسیو دیلون) و (موسیو کونو) از
جانب حکومت حبس و توقیف بشوند

از چینه ایضاً رئیس مجلس اعیان
قره طاع امروز به چینه برکشته است
در باب
واگذاری اولکون مانسد این است که قصبة

مذکور بطور مصلمانه بحکومت قره طاع تسلیم
شده و مطلب بیان رسیده است

از را کوزه ۱۳ ذی قعدة از جانب
ولی رضا پاشا یکنفر مامور (بدری یک) نام
بموقع (ریه کا) وارد شده از آنجا کاغذی
بحکومت قره طاع فرستاده اظهار داشته است
که در باب تسلیم اولکون مأمورهایی که لازم است
در امر تسلیم حاضر باشند حکومت قره طاع
روانه نمایند

از پاریس ۱۴ ذی قعدة هواخواهان
(بوناپار تیس) که برضد پرنس ناپلیون هستند
مجلسی منعقد داشته برای سؤال نمودن پاره
ایضاحات و بیانات هیئت مبعوثی را برای فرستادن
به نزد پرنس مشارالیه انتخاب و تعیین نموده اند
ولی پرنس ناپلیون از پذیرایی هیئت مذکوره
امتناع نموده است

از لندن ایضاً امروز (جزال
ماناره آو) سفیر دولت ایتالی بهمراهی موسوروس
یک مصلمتگذار دولت عثمانی با (لورد کرانویل)
وزیر خارجه انگلیس ملاقات نموده اند

از برلین ایضاً پرنس هوئلوهه
از ناخوشی حرارت معده خیلی مضطرب است

از برلین ایضاً دیروز در (لونکفورد)
جمعیت بزرگی اجتماع نموده (مسیو پارتل)
خطابه خوانده ضمناً تشکیل یک جمعیت اتحادی را
بتاکید سپارش نموده است

از چینه ایضاً در باب تسلیم اولکون

و مذاکره مساوله آن از جانب حکومت قره طاع
مأمورهایی لازم معین گردیده است که بامامور
دولت عثمانی مذاکرات لازم را بعمل بیاورند

از اتن ۱۴ ذی قعدة اعلا حضرت
پادشاه یونان و علیا حضرت زن ایشان بآن وارد
شدند
جمعیت انبوهی از اهالی پادشاه مشار
الیه را استقبال نمودند
امشب را شهر چراغان
و آیین بندی خواهد شد

از اتن ایضاً دبش بمناسبت ورود
اعلا حضرت پادشاه یونان اهالی در پیشگاه
عمارت پادشاه مشارالیه اجتماع نموده اظهار شادمانی
و خود نمایها کرده اند
اعلا حضرت پادشاه
مشارالیه برای تلطیف اهالی بهمراهی علیا حضرت زن
و فرزندان خودشان به بالکون عمارت بیرون آمده
خطابه ذیل را خوانده است

از اینکه خود را اکنون در میان شماهایی بینم
فوق العاده خوشنودی حاصل کردم
و از جهة استقبال باشکوه و خودنماییهای خالصانه که امروز
در باره من بعمل آوردید زیاده از حد متشکر
و سپاسدارم این استقبال و خودنمایی شماها یادکاری
در لوح دل من محکوک خواهد ماند

(پاینده باد وطن عزیزمان !)

از پاریس ۱۰ ذی قعدة تنزیل
بانک فرانسه در صدی سه ترقی کرده است

مجالس اعیان و مبعوثان فرانسه در نیم ماه
آینده فرنکی مظنون است باز بشود

از چینه ۱۶ ذی قعدة * مسیوسیمون
پوپویچ از جانب حکومت قره طاغ بکوماندانی
اولکون معین شده است *

کوماندان موسی الیه بهراهی یک هزار و چهار
صد نفر قشون قره طاغ با اولکون داخل خواهد
شد *

از را کوزه ۱۵ ذی قعدة * کوماندانهای
کشتیهای مختلط اروپ تصور داشته اند که هرگاه
مدت ماموریتشان در سمت آبهای دریای
(ادریاتیک) طول بکشد از لنگرگاه (کومبار)
که اکنون اقامت دارند بلنگرگاه (ملین) حرکت
نمایند *

ارپاریس ایضا * (مسیو فلیکس پینا)
بتقصیر (اینکه در باره پادشاهان مقاله ناشایستی
نشر نموده بود بر محاکمه آورده شده از جانب
محکمه بحبس دوساله محکوم شده است *

از لندن ایضا * اخبارنامه (تلمس)
در خصوص مسئله قره طاغ بمناسبت سخن بمیان
آورده میگوید * پس از تسلیم شدن (اولکون)
بحکومت قره طاغ مانند این است که ماموریت اروپ
نیز پایان رسیده است * دولت انگلیس درباره
این مسئله باتفاق اروپ حرکت نموده است *
هرگاه اتفاق اروپ برهم بشود دولت انگلیس
هم پیشتر نخواهد رفت *

از برلین ایضا * پرنس هوهنلووه از نا
خوشی که داشت قدری بهبودی حاصل نموده
است *

* توجهات *

بمطوفت مآب (ماورینی افندی) حکیمباشی
اعلا حضرت پادشاهی که از اعضای مجلس
اعیان است رتبه بالا *

بسعادتمآب قسطاکی افندی مدعی عمومی
اول که نیز سمت اعضای مجلس اعیان را دارد
دوم درجه نشان ذیشان مجیدی *

بسعادتمآب کامل افندی که مواظب امورات
جناب دولت و سیادتآب شریف عبدالملک
افندی امیرمکه مکرمه در اسلامبول است سوم

درجه نشان ذیشان عثمانی اعطا واحسان فرموده
شده است *

داخلیه

در حق عالیجاه عزت همراه آقاحسن وکیل
الدوله شهیدردولت علیه عثمانی در کرمانشاه که
در جزوملترزمین حضور حضرت مستطاب
والاحسام السلطنه بود یک قطعه نشان مجیدی
از درجه سوم تبدیلا اعطا فرموده شده است *

دیروز جناب مستطاب رئیس وکلا و جناب
ابته و دولتآب محمود ندیم پاشا وزیر خارجه
تا شام در مابین همایون ملوکانه بوده اند *
لهذا توانسته اند بمقام عالی خودشان تشریف
بیاورند *

اخبارنامه فار دو بوسفور میگوید * حکمران
قره طاغ در باب تسلیم اولکون از دولتهای بزرگ
خواهش نموده است که از جانب هر یک از دولتها
مامور مخصوصی بآنجا فرستاده شود که در قهره
مذاکره و مقاله اولکون حضور داشته از مطلب
استحضاری حاصل نمایند * دولت روس این
خواهش حکمران قره طاغ را فوراً پذیرفته است *
ولی از جانب سایر دولتها تا کنون در اینباب
جوابی داده نشده است *

* کردها و دولت عثمانی *

بعضی از روزنامههای ترکی در سعادت بمناسبت
شورشیه که در سرحد ایران از اکراد ظاهر شده
است میدانی گرفته کیت قلمرا بچپ و راست
جولان میدهند و بعضی هم وکالت فضولیه
از جانب دولت و ملت عثمانی میکنند اینقدر باید با آنها
گفت اگر دولت ایران نباشد و کردها قدری
میدان به بینند از وجود آنان بدولت عثمانی آن
خواهد رسید که در بلغارستان دیده شد آنانکه
حامی اکراد میشوند معلوم است یا آگاه از وضع
آنان نیستند یا خودشان یکی از آنان دارند * همین
اگراد هستند که در زمان جنگ روس چندین هزار

بعضی از روزنامههای اروپ بموجب تلکرافنامه
(اشقودره) میگویند * اینروزها بسیاری از
ارناؤدهای عیسوی بجهت اینکه امر معیشتشان در خاک
قره طاغ بوجهی نمیکشد از قره طاغ هجرت نموده
بار دوکاه ولی رضا پاشا پناه آورده اند * پاشای
مشارالیه در اعطای نان و آذوقه برای آنان اقدامات
فوق العاده بکار برده است *

روز گذشته از جانب حکومت سنی بواسطه
حسن اقدامات جناب دولتآب مظهر پاشا امین
شهریک کومپانی قلمرن با آلات و ادوات قلمرنی
کرفتار گردیده است * از قرار یک معلوم شده
است مرتکبین این عمل بسیار شنیع چند نفر
ملت روم از تبه دولت علیه عثمانی و یونان بوده اند *
مسکوکات قلب و ساخته اینها عبارت از تقلید
مجیدی سیم و نصف و چار یک آن بوده است *

* تصحیح *

در نسخه روز دوشنبه گذشته در ستون میانی
صفحه ۲۹۶ در ضمن توجیه شدن حکمرانی قطعه
(ظفار) بعهده جناب دولت و سیادتآب سید
فضل پاشا که از سادات عظام علوی است بجای
اینکه بایستی نوشته شود (خبر حکمرانی جناب
مشارالیه بقطعه (ظفار) رسیده) در ترجمه سهواً
نوشته شده است که (بمجل ماموریت خودشان
رسیده) حال آنکه جناب مشارالیه هنوز بمجل
مأموریت خودشان عزیمت نکرده در سعادت
تشریف دارند *

اخبارنامههای اروپ بموجب تلکرافنامه
(اشقودره) میگویند * اینروزها بسیاری از
ارناؤدهای عیسوی بجهت اینکه امر معیشتشان در خاک
قره طاغ بوجهی نمیکشد از قره طاغ هجرت نموده
بار دوکاه ولی رضا پاشا پناه آورده اند * پاشای
مشارالیه در اعطای نان و آذوقه برای آنان اقدامات
فوق العاده بکار برده است *

در باب عصیان و شورش شیخ عبیداه که حدود ایران را تجاوز نموده بعضی قرا و دهات را مورد نهب و غارت نموده است روز سه شنبه گذشته از جانب وزارت جلیله خارجیہ ایران تلکرافنامه مخصوصی بسفارت کبری اسلامبول رسیده است . از مضمون تلکرافنامه مذکور معلوم میشود که مطلب را چنانکه بعضی تلکرافنامها و اخبار نامهای اروپا اهمیت میدهند نبوده است . لهذا برای اطلاع همکنان ترجمه تلکرافنامه را ذیلا می نگاریم .

از طهران ۱۱ ذی قعدة بحجاب سفیر دولت ایران .

دو نفر از فرزندان شیخ عبیداه که در (حکاری) اقامت داشتند باتفاق جزء آقا نام که از راهزنیهای مشهور است نهب و غارت ساوجبلاغ و مراغه اقدام کرده اند .

برای منع تجاوزات آنان با نجاقشون فرستاده شده است .

کسانی که در مالک خارجیہ هستند طبیعت و عادات و حشیانه کردها را نمیدانند . این قهره تجاوز آنها دارای اهمیت نیست . زیرا مقصود آنان جز از نهب و غارت چیزی نیست .

چنانکه بجمرد شنیدن اخبار ورود قشون از اطراف مراغه فرار کرده اند . در این نزدیکی گرفتار خواهند کردید .

این وقوعات مشروح را بحجاب وزیر خارجیہ اظهار نماید هرگاه مقتضی بشود میتوانی مراتب را اشتہار هم بدهید . من خود نیز مطلب را بسفیرای دول متحابه که در طهران اقامت دارند اظهار نمودم .

از جانب دولت اوستریا بمعاد تمامت ابراهیم بیک افندی تشریفاتی وزارت جلیله خارجیہ بکقطعه نشان (فرانسوا ژوزف) مع پلاک از رتبه کوماندوری آن اعطا شده است .

اخبارنامه (انده پاندانس رومن) که در پیکرش طبع و نشر میشود بمناسبت اینکه پیوسته بر ضد منافع دولت علیه عثمانی مقالات مضرت آمیز مینویسد از جانب حکومت سنیه غدغن شده است که بممالک محروسه عثمانی داخل

نشود و از مراتب همه ولایات شاهانه نیز اطلاع داده شده است .

روز پنجشنبه گذشته حضرت مستطاب والا حسام السلطنه بمکتب سلطانی تشریف برده وضع تعلیم و تعالی شاگردان مکتب مذکور را تماشا و از حسن انتظام وضع مکتب و از نبی تحصیل و تربیت شاگردان اظهار خوشنودی فرموده اند . در آن اثنا ساهی افندی نام از شاگردان در ضمن شکر گذاری و سپاسداری از حضرت مستطاب معظم الیه خطابه بلفت پارسی خوانده است مناسب دیدیم که صورت خطابه مذکور را در اینجا نقل نماییم .

صورت خطابه

از تشریف فرمودن جناب مستطاب والا خدایگان اعظم و خدیو اجدو افخم مرابن دبستان معارف بنیاز اواز انواع مهربانها و دلنوازیها که در باره ما بندگان ثنا گوی و دولتمخواه چنانچه زیاترین رسم بزرگان روزگار و مایه رونق و پیش رفت کار و کردار است بعمل آوردند . مارانه چنان خور سندی و خوشنودی رویداد که از عهد شکر گذاری و ستایشکاری آن تاجان در بدن و روان در تن داریم بتوانیم بدرآمد .

بهر جاشوی دولت یار باد

جهان افرینت نکهدار باد

روز دوشنبه گذشته در ساعت شش نیر حضرت مستطاب حسام السلطنه بجهت دیدن مکتب (رابرت کالج) که در مالای (بک) واقع است بهراهی جناب جلالتمآب سفیر کبیر ایران و امیر زاده کان کرام و بعضی از مامورین سفارت کبری و جناب دولتآب منیف پاشا تشریف برده بعد از ملاحظه فرمودن وضع مکتب و سیر (تلفون) و (فونو کراف) و کتابخانه و (موزیوم) یعنی مرغخانه مکتب بصفه بزرگ تشریف فرما شده اند . در آن اثنا مسیو کالوس تریا کیان معلم عربی و فارسی و ترکی مکتب مذکور در ضمن تشکر و سپاسداری در حضرت والا خطابه بلفت فارسی خوانده است که ذیلا نکاشته میشود . پس از ختام خطابه حضرت والا باتفاق همراهان

خودشان مراجعت فرموده اند . در اثنای بازگشت شاگردان مکتب در بانچه بطور مکعب صف بستہ موقع احترام شده همگی بصداهای (هورا) یعنی دیرزی بلند آواز گشته اظهار مسرت و خوشنودی نمودند .

صورت خطابه

پس از سپاس بیقیاس خدای بی انباز

بنده شکر گوی معروض میدارم که از تشریف معالی ردیف آن حضرت مستطاب افخم بدین دبستان معارف بنیان قلوب همه معلمان و شاگردان بنوعی مستغرق در یای جهور و سرور گردید که زبان از تقریر و خامه از تحریر اندکی از بسیار و یکی از هزار آن عاجز است .

باینکه عبارات رنگین و مضامین نمکین در لغت پارسی بسیار است ولی مادر ضمن تشکر و سپاسداری از ادای تعیرات و کلماتی که موافق شان بلند آنحضرت باشد در مانده از بیان حسیات مسرت آمیز که از این تشریف عالی داریم معترف عمیز و قصوریم این روز بسیار روز فیروزی است که از زیارت آنحضرت مستطاب افخم که سالهای دراز عمر کرانمایه خود شازرا پیوسته در معضلات امور دولت و مشکلات کارهای مملکت ایران بسر برده اند بهره مند گردیده از اینگونه التفات بلند ایشان که محض از راه قدردانی و انسانیت پروری در حق

شاگردان این مکتب که مرکب از ملل مختلفه هستند مبدول فرموده اند افتخارها نموده و سالهای سال این لطف بیعدیل در الواح خاطر ما بنسد کان چون نقش نکین بسادکار باقی خواهد ماند .

و بتقدیم این سپاسنامه که بمنزله هدیه ران ملخ از مور بد آنحضرت سلیمان منزلت است جسارت ورزیده بدعای بقای عمر و دولت حضرت مستطاب اجد و افخم گفتار را بسایان آورده عرض میکنیم .

اگر کاری نیاید زدستم

دعا گوی توام هر جا که هستم

حضرت مستطاب والا بعد از بازگشت نمودن از مکتب طرف عصر بموجب دعوت ملوکانه بارابه دولتی که مخصوصا فرستاده شده بود سوار گردیده بمسین همایون پادشاهی عزیمت فرموده از حضور باهرالنور اعلا

حضرت پادشاهی شرفیابی حاصل نموده رسم وداع را بعمل آورده اند .

پس از آن چنانکه در نسخه کذشته نوشته بودیم بوپور (اسماعیل) نام دولتی که برای سواری حضرت معظم الیه از جانب دولت معین شده بود سوار گردیده بصوب حجاز مغفرت طراز عزیمت فرموده اند . در ثانی اطلاع حال نمودیم که در واپور مذکور جناب دولتآب صفوت پاشا که تازه بوالیکری حجاز معین شده اند نیز همراه حضرت مستطاب معظم الیه بوده است .

از جانب حضرت مستطاب والا یجناب دولتآب منیف پاشا که مهندارشان بودند یک قطعه انقیه دان مرصع که دارای علامت شیر و خورشید بوده است یادگاری اعطا و بعز تمآب علی بیگ افندی (یاور) اجودان حضور همایون که مخصوصاً در معیت حضرت والا بود یکجمله انکشت کرانها با یکقطعه شان ترمه و بسایر خدام و غیرهم بفرآخور حال هر یک عطایا و احسانها داده شده است .

ورقه کرامی است که از جانب یکی از جله محترمین علمای اعلام ایران که جامع مقامات علم و عمل هستند و دارای مراتب دانش و حقایق در انهای عبور از در سعادت یجناب حجاز باقتضای غیرت اسلامی برای درج در این جریده مرقوم و باداره ارسال فرموده اند .

صورت ورقه

عرض میشود

بمساعتد توفیق و جریان تقدیر سفر حجاز احقر از راه اسلامبول اتفاق افتاد در ایام توقف این پای تخت اعظم اسلام بملاحظه اینکه دارای یکدرجه از آسایش و حریت بود چله از عادات و قواعد مرسومه را بنظر دقت میآوردم . اگرچه نمیتوان بطور مطلق برتری این سواد اعظم را بر سایر نقاط اسلام تصدیق کرد و لکن در میران انصاف از جهاتی چند دارای مزیت و بعضی از رسوم معموله شایسته هزاران تمجید است . از چله وضع تعظیم و تکریم عید فطر که از اعظم اعیاد اسلامی و از بزرگترین شعائر الله جل و عز محسوب است و از اهتمام و اعتنائ

صنوف طبقات مسلمه و حضور اعلا حضرت همایون شاهنشاه اسلامیان پناه در مسجد و همعنائی ذات ملوکانه با تبعه خودشان در اعلاء کلمه جامعه اسلامی زائد از همه چیز مسرور و خورسند بودم و بیاد میآوردم قرون سالفه و اعتنائ تمام ملت عظیمه علیه اسلامی را بشریعت طاهره مقدسه نبویه علیه و آله الصلوة و السلام فی الواقع بی مبالغه حضور سلاطین عنان آل عثمان در مساجد شریفه در جمعه و اعیاد و این اقتضای مخصوص بحضرت خیر البریه وانکههی در مثل اسلامبول نقطه که مجمع و مطرح ملل مختلفه غیر اسلامی است خیلی مایه امیدواری مطلق اهالی اسلام است . بقدری که وجد و خوشوقتی از این عادت سنیه و سنجیه بیه تحصیل کردم در مقابل آن افسوس از وضع و حالت خودمان در مملکت ایران دارم که عموماً من غیر استنسا مساجدی که اسلاف یادگاری در آنصنعت گذاشته اند بخرو به و مزبله و منام سوخته و رعیت گردیده بوجهی محل اعتنائ نیست . ارکان دولت و جهامن الوجوه میلی بمساجد تشریف نمیا ورنه گانه آمدن سلاطین بمسجد منافی سطوت و عظمت است . حال آنکه قطع نظر از عوامل شرکت در تکلیف حضرت فیض آثار نبوی صلی علیه و آله وسلم و ائمه هدا و امراء مسلمین که دارای شئون بسیار عظیمه سلطنت بلکه واجدمرتبه فوق العاده بودند در تسلیم و انقیاد او امر قاهره خداوندی فرقی و فارق نداشتند . قال تعالی (ان تنصروا اله الایه) از منشی بسیار محترم روزنامه مفخر اختر ممتنی هستم بملاحظه حریت مخصوصه و پیش قدمی که در راه خدمت بعالم اسلامیت و انسانیت دارند با اصلاحاتی که بنظرشان میآید این مختصر را در صحایف جریده کرامی اختر درج فرموده شاید باین وسیله مساجد و معابد ما اهالی ایران محل باز یچه اطفال و صفحه قیل و قال مردم دون نشده طرف اعتنائ قرین الشرف اعلا حضرت اقدس پادشاه جمجاه و عظمت ملت و دولت شده کم کم رسم بسیار بزرگ محترم مؤیدانه که ذکر شده معمول شود . و فی الحدیث

الدال علی الخیر کفعله
من سن سنة حسنة کان له اجر من عمل بها

امضا
فخرالدین

خارجیه

بموجب تذکر افنامه مخصوصی اطلاع حاصل نمودیم که جناب جلالتمآب اجل مشیرالدوله میرزا حسین خان سپهسالار و وزیر خارجه سابق دولت علیه ایران بعنوان پیشکار مسئول با آذربایجان معین گردیده اند . جای آن تواند بود که از این خبر مسرت اثر اهالی آذربایجان هم دیگر را تبریک و تنهت نمایند . زیرا بموجب خبرهای مخصوص که از تبریز میرسد معلوم میشود که وضع اداره ولایت مذکور بجه درجه مفشوش است . چنانکه در یکی از نسخهای پیش شرح مختصری از اوضاع ناگوار آنجا نوشتیم . امیدواریم که انشاءه تعالی جناب معزی الیه بعد از ورود بدار السلطنه تبریز نظم درستی در اداره مملکت داده دست تعدی و بی اعتدالی بعضی مامورین جزو را از سر تبعه و نردستان کوتاه داشته کسان دزد و دغل را کفر در کنار بگذارند . و رعیت پادشاه را که ودیعه کرامتیه خالق بیچوند از تعدی ظالمان نگاهدارند و آنچنان کنند که شایسته شان مردان کار است .

اخبارنامه تائیس بموجب کاغذ اخبار نکان قندهار میگوید .

رهایی یافتن ایوب خان از چنگ عساکر انگلیس بنبوت رسیده است . زیرا خان مشارالیه بعد از شکست و فرار دوباره بهرات وارد شده است .

این غلبه (جنرال رورنس) اگرچه یکدرجه شایسته تحسین است ولی برای اینکه خان مشارالیه را تعقیب نموده است دوچندان مایه تاسف است .

چنانکه جائز نبود مسئله افغانستان باین جاها برسد همچنان ترک و تسلیم قندهار نیز بوجهی جائز نتواند بود .

چونکه از شکست پیشتری عساکر ما (انگلستان) که در نهایت پریشانی بقندهار فرار نموده بودند این فرار و شکست در نظر افغانه خیلی اهمیت پیدا کرده

است . اگرچه غلبه آخری جنرال رو برتس تا یکدرجه این اهمیت را برداشته است . ولی باز بطور کامل این اهمیت از نظر افغانها محو نشده است .

در هر یک از تفصیلاتی که راست میآیم از سیمایش معلوم میشود که از مغلوبی آخری عساکر ما شادیا نموده بیاد آن غلبه افتخار میکنند .

بعضی از اخبار نامهای هند مینویسند . (هرگاه دولت انگلیس قندهار را خالی نموده تسلیم افغانه بکند بالاخره مسلمانان از این فقره جسارت پیدا میکنند . بنابراین خالی و تسلیم نمودن قندهار بوجهی موافق مصلحت نیست .) فی الواقع چنین است هرگاه قندهار را خالی نموده با فغانه تسلیم نمایند در نظر افغانان حل بر عدم اقتدار و مغلوبی انگلیس خواهد شد . اقل چند فوج از عساکر پنجاب را لازم است که این اوقات بقندهار فرستاده شود که موسم زمستان آینده را در آنجا بسر برند .

بجهت همین شایعه که میگویند قندهار از جانب انگلیسها خالی شده با فغانه واکگذار خواهد کردید نفوذ عبدالرحمن خان نیز زایل میشود . برای حصول و بازگشت نفوذ و شان سابق خودمان باید قندهار را ضمیمه مستملکات خود نموده مقدار کافی در آنجا لشکر بنشانیم که در هنگام لزوم بر ضد افغانه حرکت نماید .

و این یکی از مقتضیات است نباید افغانه را ساعتی از تهدید و سخت گیری فارغ گذاشت . از قرار یکه معلوم است نفوذ ایوب خان در افغانستان با کدرجه که انگلیسها میگویند نکس نموده است . و این فقره از حسن توجه اهالی هرات در باره او و محابراتی که در میان او و هاشم خان عمو زاده اش شده است ثابت میشود .

از جانب دولت روس بجهت ساخته شدن راه آهن در مستملکات سمت آسیای میانی روس مبلغ هفت ملیون و هشتصد منات تخصیص شده است .

اخبارنامه (فرمدنبلات) مینویسد .

مسلمانان کاشغر بر ضد حکومت چین بشورش برخواسته اند .

اخبارنامه دیلی تلگراف بموجب کاغذوین میگوید . دادستد تجارتی اینروز هادر برلین و وین خیلی کساد است . در صرافخانه وین انقلابی حاصل شده است که از چندسال باینطرف مثل آن دیده نشده است . مطبوعات وین از دولت اوستریا خواهش میکنند که در باب مسئله شرق حرکت دولتها را که بر ضد دولت عثمانی بتدابیر سخت گیری اقدام نموده اند همراهی ننموده کشتیهای جنگی خود را عقب بکشند .

شایع شده است که در این نزدیکی کشتیهای اوستریا بقرارگاه خود بازگردیده کشتیهای انگلیس و روس تنها خواهند ماند .

اخبار نگار اختر از وین مینویسد . چند روز پیش از این جناب مستطاب افخم اسماعیل پاشا خدیو سابق مصر وارد وین گردیده جناب مقرب الحاقان زیمان خان وزیر مختار دولت علییه ایران مقیم وین از جناب مستطاب معظم الیه دیدن نموده ایشان هم وزیر مختار مشارالیه را بازدید فرمودند . پس از آن جناب وزیر مختار در سفارتخانه دولت علییه ایران بجناب مستطاب مشارالیه مهمانی خوبی داده یکشب نیز جناب معظم الیه به سفیر مشارالیه در منزل خودشان مهمانی مخصوص داده اند .

کاغذ از طهران

حضور دوست حقیقی وطن

من که یکی از شرکای خیرخواه کازت اختر هستم شرف دارم که بعضی اطلاعات از این پای تخت بشما بدهم . چون سایر اخبار نویسان شمارا در این باب کاهل می بینم و اداره اختر را از ایجادهای تازه این شهر بی خبر مشاهده می کنم ولی من خودداری نمی نمایم . از متحدانات جدید طهران خانه عجزه و ققرا است بر حسب امر اولیای دولت اسامی بزرگان شهر را نوشتند و هر یک باقتضای درجه خود تقواهی برای مصارف ققرا شهر دادند . انتظام این کار و طراحی این عمل بعهده (کنت دمنت فرت) رئیس

پولیس طهران محمول بود و او خیلی باآسانی دار المساکین طهران را استقرار و انتظام صحیح داد بکنفر آدم متدین از اداره پولیس از جانب (کنت) مباشر و کفیل دار المساکین است . تقوای منقسمه را از پادشاه و کدا گرفته کداهای شهر را که از انواع مختلفه هستند آسوده و در تحت نظم آورده اند . خیلی جای شکر و شغف است ولذت میریم که در کوچهای شهر طهران دیگر ابداً کدا و قلاش و بیعاران سابق که سؤال بکنفر کسب و معاش خود نموده و تن بذلت کدایی از کثرت بی غیرتی داده بودند پیدائی شود . و مطمئن هستیم که آنها هم آسوده اند و منظم . و آنها که صفات غلط در طبیعت خود دارند تصحیح شده از ذلت نجات خواهند یافت برای اینکه مکتب مخصوص و معلم قابل وار باب صنایع و کسب از هر قبیل در خود دار المساکین کنت موجود کرده است که اطفال یتیم و بی صاحب را تعلیم و تربیت می کنند . و مردان تبیل و از کار بر کشته را بکار و کسب و تعلیم وسائل معاش و امیدارند و آنها را که عاجز و ناقص میباشند و قوای کار از آنها سلب شده روزی پانزده شاهی الی یکقران خرج بهر یک از آنها میدهند . غذا و تعیشات آنها بی زحمت خودشان حاضر کرده داده می شود از طرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران برئیس پولیس حکم شده موقعی شایسته برای بنای دار المساکین بطرح فرنگستان تعیین نماید و مومی الیه مترصد انجام این مأموریت است .

دیگر از چیزهای جدید قابل تمجید تغییرات اوضاع توپخانه ایران است در مدت خیلی کمی رئیس و معلم توپخانه بکنفر از صاحب منصبان قدیم توپخانه و مردمی بخت کاردان و منظم کارکن است . در جنگ مکسیک بوده است . اسمش (شوالیه داکتر) است در سابق میدان توپخانه طهران که در جنب عمارت سلطنتی واقع است از همه جبهه غیر منظم بود . همچنین توپچیان در تحت نظم نبودند حرکات خارج از قانون میکردند از قواعد نظام و توپخانه بی اطلاع بودند .

در مدتی خیلی قلیل که این صاحب منصب خود را باین کار مشغول کرده کویا قلب ماهیت از این توپخانه و توپچیها کرده است . اغلب رفتارهای بیساعده توپچیان را از خاطر شان محو کرده توپخانه را کاملاً نظم داده وضع بنایی توپخانه را خیلی زیانت داده تمیز نموده است

تعلیمات نظامی انتظامات دائره توپخانه خیلی ترقی کرده است در مکتوبات ثانوی با ز این قبیل تفصیلات را برای شما خواهم نوشت .

(امضا)
(عبدالحسین)

اختر

امام قره دارالمساکین عجلاله خوب قراری است ولی هر کار را اساس محکمی لازم است که بی آن اساس استقرار آن محال است همچنانکه بکمال تأسف می شنوم که اوضاع پولیس دارخلافه نسبت بسابق خیلی فرق کرده است . کار که با اشخاص محول و مربوط شد چون اشخاص می رود کارهای تغییر می باید کار را باید طوری کرد که هر قدر تغییر در اشخاص پیدا بشود خللی در ارکان نظم آن کار حادث نشود از زبان عرفا این مطلب را بگویم که شیخ شبستری میفرماید (آب مبدل شد در این جو چندبار) (عکس ماه و عکس انجم برقرار) ارباب برواحسان معدودی اشخاص هستند چند چند از مسا کین را امروز اداره میکنند ولی کسی اطمینان از عاقبت آن نتواند داشت همچنین است قره (شوالیه دا کتر) بقول سرکار مخبر محترم ماتو پخانه را نظیف و توپچیسار را فی الجمله تربیت تواند کرد لکن اینها کافی نیست علم میخواهد و عمل مکتبهای بسیار لازم است که صدها شوالیه و کنتها تربیت بشوند و کار بطبیعت خود بخود نظم و استقرار بگیرد تعریف و توصیف هم بیشتر از عدم التفات باین نکات ناشی است والسلام .

یکی از دوستان محترم ما در کاغذ مخصوص شرحی مختصر از بی نظمی کار جنگلهای ایران خصوصا جنگل کیلان قره تاسف آمیزی نوشته از ما خواهش نموده بود که مراتب در صحائف اختر درج بشود بلکه بواسطه اختر بعرض اولیای دولت علیه ایران رسیده جلو این بی نظمی که از کارهای بسیار عمده و متضمن منافع عمومی وطن است از توجه ایشان گرفته شود . اخبار نیکار محترم مینویسد . میخواستم شرح مفصل اسف آمیزی از وضع جنگلهای ایران بشما بنویسم ولی از عدم مجال و بنا بر اهمیت کار اکنون را بدین چند کلمه مختصرا اکتفا رفت

در تانی هرگاه موقع بدست آمد شرح بسیار مفصلی عرض خواهم نمود . از میان جنگل (استارا) رودخانه کوچکی هست که بدریای (خزر) میریزد که آن دریا را دریای حاجی ترخان هم میگویند . بعد از جنگل آخری دولتین ایران و روس آن رودخانه در هنگام صلح در میان دولتین سرحد قرار داده شده است .

اکنون قراولخانههای روس و ایران در کنار رودخانه مذکور است . و رئیس قراولخانه ایران پیشتر مرحوم (سیف الملک) پسر میر احمدخان طالش بود اکنون سرحد دار فرزند آثم مرحوم است . خلاصه بعد از وفات سیف الملک مرحوم اهالی طالش و روس و کالاش از آنطرف سرحد یعنی از خاک روس گذشته درختان بسیار بزرگ و قوی را که طبیعت در چندین سال پرورش داده بدان بلندی رسانیده است بی هیچ مانع و مزاحی بریده بسخت خاک روس نقل نموده بوپورهای روس میفرشند و هیچ کس در خصوص منع این کار بسیار عمده بر نمیاید . بنده خود زیاده بر بیست بار از آن جنگلهای از این طرف با نعمت عبور و مرور نموده ام احوال بسیار جاهای این سمت رودخانه که داخل خاک ایران است بالمره خالی مانده جنگل را بوضع زمین بایر آورده اند . و بسیاری از درختان کهن سال را بمرور بریده بخارج نقل نموده اند و اکنون نیز همه روزه می برند . خلاصه هرگاه مصلحت بدانید عجلاله همین قره مختصر بسیار عمده را بواسطه اختر درخشنده بعرض مرجع آن رسانیده اولیای امور را اطلاع بدهید که بلکه زیاده بر این غفلت نورزیده جلسو این حرکات گرفته شود و آدمهای کافی برای این عمل بکارند . و عمل سرحد را مضبوط بدارند . و کارهای عمده را بدست مردان کارشناس بسپارند . زیرا آنصفحات کم جایی نیست در واقع معادل نصف صفحه آذر بایجان است اداره آنکونه سرحد و صفحات وسیع را شخص مجرب بسیار کار آزموده لازم است .

در لندن از جانب (جمعیت وطن پروران) در باب اینکه دولتها بواسطه اسلحه بر ضد دولت علیه عثمانی برخاسته اقدام پاره تدابیر سخت گیری نموده بودند (پروتست) نامه نوشته شده است که ترجمه آنرا ذیلا می نگاریم .

ترجمه

ما که مهر کنندگان این پروتست نامه هستیم تدابیر سخت گیری را که از جانب بک و یا چند دولت اروپا بطور مسلح بر ضد دولت عثمانی بکار برده می شود پروتست می نمایم . زیرا تدابیر مذکوره هم بر ضد حقوق دول و هم برخلاف اعتبار و منافع دولت انگلیس است .

بموجب عهدنامه های پاریس و برلین دولتهای اروپا استقلال و تمامیت دولت عثمانی را در عهده گرفته است . دولت عثمانی در بک جنگی که برخلاف حقانیت و بطور ظالمانه شروع بان شده بود مغلوب گردیده در سال ۱۸۷۸ میلادی بناچار از ممالک خود قطعات چند را بدشمن وا گذاشته است که همه این جان فشانیها را عهدنامه برلین تصدیق نیز نموده علاوه بر آن در باب نگاهداری منافع و استقلال دولت عثمانی عهدنامه برلین دارای مواد متعدد است .

دولت عثمانی بموجب معاهده برلین موادی را که در عهده داشت باجری همه آنها اقدام نمود . حکومتهای بلغارستان و روم ایلی شرقی تشکیل گردیده قلاع بسیار محکم طونه که هر یک از سالهای دراز مانند بک سد آهنین ممالک عثمانی بود خالی کرده شد . ایالات بوسنه و هر سگ بدولت اوستریا و اکتدار گردید . قارص و باطوم و ملحقات آنها بدولت روس تسلیم شد . با همه اینها باز هر روز دولت عثمانی از جانب اروپا بقوت جبری تهدید کرده می شود حال آنکه بسیاری از اراضی را که بایستی بحکومت قره طاسغ داده شود تسلیم شده است . ولی در باب پاره اراضی که از قطعه ارناؤدستان بحکومت قره طاسغ میخواهند بدهند اهالی ممانعت نموده قدم مقاومت پیش نهاده و نافر از صاحب منصبان بزرگ دولت عثمانی را که مأمور بانجام این کار بود کشتند . که یکی از این صاحب منصبان محمد علی پاشا و از مشیران لشکری بسیار کار آزموده عثمانی بود . بملاحظه این گونه ممانعت و مقاومت دولتهای اروپا پاره تکالیف برای انجام دادن مسئله بمان آورده اند که آخرین آن تکالیف همین مسئله (اولکون) منازغ فیه است . در بار انگلیس بر ضد دولت عثمانی خصوصت فوق العاده ظاهر و بادولت روس در اینباب اتساق و رزیده پاره مسائل اشکال آمیز بمان انداخته قطع و فصل آرا بدون تاخیر از بابعالی خواستند که همان مسائل

از سالهای دراز اذهان و افکار در بارهای دول را خسته نموده بود. گذشته از این مهلتی را که با عالی بجهت تسکین خشم طبیعی ارناؤدها از اروپا خواست نپذیرفتند. و بهواخواهی حکومت قره طاغ در نهایت سرعت و کمال جرات بمشایش بحری اقدام نمودند. که این یکی مصدق نیت خصمانه اروپا بر ضد دولت عثمانی بود که بهمین جهت رفتار در بار انگلیس در مواجهه افکار عمومی اروپا مورد مواخذه گردیده است.

وزرای انگلیس هرگاه از حصول مقاصد خودشان مأیوس شدند یک بازی پویلیتیکی بطورهای دیگر توانند بمیان آورد. ولی در آن صورت اگر بسخت گیری و پیش قدمی آنها مسکن و خانهای یک اهالی شجاع که دوست انگلستان است بتوب بسته شود چنان است که دربار انگلیس یک ظلم و جنایت دولی را تجویز و ترویج نموده است.

درباره مسئله یونان رفتار دربار انگلیس از حدود عهدنامه برلین فرسخ فرسخ بالا گذشته است. حال آنکه بموجب عهدنامه مذکور دولتها حق و صلاحیت آنرا ندارند که بطور حکم در میان دولتین عثمانی و یونان توسط نمایندند. در عهدنامه همبند تصریح شده است که طرفین بلا واسطه خط حدودی در میان خودشان معین نمایند. کونفرانس برلین هم از حدود عهدنامه که نتایج تعیین حدودی سپارش نموده بود خیلی با نظرف گذشته است.

در مجلس کونفرانس برلین مرخص دولت عثمانی پذیرفته نشده دولت مشارالیه که بیشتر از همه در مسئله مذکور تعلق داشت بهیچوجه رای او استفسار نشده باستناد قوت و بناحق کار را بهر طوری که میخواستند قرارداد داده اند.

آنچه از مواد عهدنامه برلین که منافع دولت عثمانی را متضمن است مانند هدم قلاع و استحکامات طونه و غیره هنوز کانلم بکن مانده و طرف توجه هیچکدام از دولتها نیست. علاوه بر آن کامبوط (۱) های روس درز بر بیریق بلغارستان پراز نفرات قشون در سواحل طونه در کشت و گذار و صاحب منصبان روس برای کوماندانی

(۱) نوعی کشتی کوچک جنگی را کویندکه حامل توپهای متعدد کوچک است.

عساکر ملی وارد بلغارستان میشوند. در بالکنها که بموجب احکام عهدنامه برلین بایستی تاکنون عساکر عثمانی گذاشته شود سهل است که عساکر روس در جاهای لازم آن استحکامات میسازند.

تاکنون با عالی از امارت بلغارستان نتوانسته است بده مقرر را بگیرد. در روم ایلی شرقی آثار شورش و سرکشی هر روز بیشتر می شود.

گذشته از اینها حفظ مال و جان و عرض و اجرای آیین و سایر حقوق اهالی اسلام بلغارستان را که بموجب احکام عهدنامه بزمین آورده شده بود بوجهی تاکنون طرف اعتنا و رعایت نشده هر روز در باره مسلمانان انواع ظلم و خورزی و هتک عرض و قتل از جانب بلغاریان بکار برده میشود و کسی در صدد منع این حرکات ناگوار نیست. بنا بر این اجرای تدابیر سخت گیری بر ضد اسلامیان مظلوم ظلم محض و جنایت صریح است. بهمین ملاحظیات و بیانات این پروتست نامه مادر حال موافق منافع دولت انگلیس و موافق حقانیت و عدالت است.

این یکی را نیز بیان میکنیم چون در ممالک عثمانی بواسطه اسلحه مداخله نمودن موجب ظلمه در یک جنگ عمومی میتواند بشود و بدیهی است که وقوع این حالات بجهت درجه برخلاف منافع انگلیس است آن است که پیش از وقوع این قره را نیز پروتست می نمایم. معلوم است که بجهت اغفالات روس انگلیس میخواهد نقب باروت را بدست خود آتش بزند.

در هنگام وقوع یک جنگ عمومی آشکار است که دولت اوستریا بهانه مدافعه پیاره حرکات استیلاجوی اقدام خواهد نمود. و دولت روس نیز بدین فرصت با اجرای نیات پنهانی خود برخواسته برای کسر نفوذ انگلیس در دریای سفید و هندوستان بترتیب فتنه و فساد سعی خواهد نمود. بنا بر این حرکات غرض امیر و پویلیتیک نامشروع و وزیرای انگلیس را که بر ضد دولت عثمانی پیش گرفته اند پروتست می کنیم.

این پویلیتیک در بار انگلیس برخلاف قانون آزادی مذهب است و بر ضد حسیات همشهریهی اسلام ما که در هندوستان هستند میباشد. و این حرکت مسیو کلاستون که میخواهد عثمانیان را از قطعه اروپا بناحق بیرون نماید موجب

ناخشنودی شصت ملیون مسلمانان هندوستان گردیده است در صورتیکه مسیو کلاستون در این پویلیتیک ناهموار اصرار نماید ملحوظ است که رعیت شجاع علیاحضرت ملکه انگلستان در هندوستان شورش نمایند. بدین ملاحظیات بحق و برای نگاهداری منافع انگلیس این حرکت را که بر ضد دولت عثمانی بواسطه اسلحه مداخله میشود بسختی رد می نمایم. زیرا از این پویلیتیک در بار انگلستان تنها یک دولت سودمند خواهد شد که هم خصم دولت عثمانی و هم دشمن انگلستان است.

ترویج مقاصد مستبدانه در بار پترسبورگ را اهالی انگلستان هیچ وقت قبول نتوانند نمود. کشتیهای جنگی اروپا برای نگاهداری صلح و اجرای اصلاحات حرکت نموده است بل آلت اجرای مظالم و خرابی شده اند. اهالی اسلام را که دارای قانون اساسی هستند میخواهند بناحق از وطن عزیز خود آواره نمایند.

الحاصل این پویلیتیک مسیو کلاستون از هرجهت منافی منافع انگلیس و برخلاف حقوق ملل است این است که به پروتست نمودن پویلیتیک مذکور اقدام نمودیم.

همین پروتست نامه بمر بسیار از مشاهیر بزرگ زاده کان انگلیس از جمله (دوک دو پوفور) و (دوک دوولنکتون) و (لورد بلا نسیار) و (مسیو اشید بارتلت) و سایر اشخاص معتبر محضی بوده است.

اخبارنامه (تایمس) بموجب تلگرافنامه که از مواقع کشتیهای مختلط مورخ دهم همین ماه سبتمبر فرنگی (مطابق ششم ماه ذی قعدة) گرفته است میگوید.

کشتیهای مختلط در کمال استراحت است. کوماندانهای کشتیه منتظر دستور العمل هستند. در اول کون نیز وقوعات فوق العاده نیست. قشون قره طاغ هم اکنون را خیال تجاوز حدود ندارند. عساکر عثمانی و ارناؤدها هر یک در جای خودشان بکمال سکونت آرام دارند. کشتیهای مختلط آماده حرکت میباشند. دیروز درزیر ریاست کوماندان انگلیس که سمت کوندانی همه کشتیهارا دارد مقرر بود مجلسی مرکب از کوماندانها

منعقد کرد در ثانی از اجتماع این مجلس صرف نظر کرده شد. مظنون است که فرد اطراف صبح کشتیا از اینجا حرکت نمایند. ولی معلوم نیست بکدام سمت خواهند رفت از هدف مقصود شان سررشته نمیدهند.

اخبارنامه (فیکارو) منطبعه پاریس میگوید. پولیتیک دولتهای شش گانه اروپا موجب تعجب و شایسته حیرت است. آیا اختراع کننده این پولیتیک کیست؟ و جای آن دارد که یکسال دقت صاحب اصلی این پولیتیک جستجو کرده شود که این فکر باریک فوق العاده را نخست که تصور نموده است؟ (موسیو کلاستون)؟ از قرار یکه معلوم میشود این شخص پیشتر دشمن بزرگ اینگونه پولیتیکها (یعنی پولیتیک مداخله) بود موسیو کلاستون در سال ۱۸۷۰ (میلادی) علاوه بر آنکه در خصوص محو و نابود شدن دولت فرانسه خود همراهی نمود سهل است نکذاشت در عین شکستگی فرانسه یکی از سایر دولتها معاوت فرانسه بشتابد.

سال گذشته مردم موسیو کلاستون را شخص بسیار کار آگاه دانسته و (لورد بیکونسفیلد) وزیر سابق راهم مانند یک شخص حکایه نویس می پنداشتند اکنون بر همکنان مراتب هر دو معلوم شد و فهمیدند کار آگاه کی بود و حکایه نویس کدام.

مسیو کلاستون پولیتیک قدیم انگلیس را بکلی متروک گذاشته خود را با خیالات غریب تازه بمیدان انداخته است.

(مسیو کلاستون) شاگرد بودن خود را با خیالات (اومر) که یکی از شعرای یونان است اثبات نمود. و این خیالات یونانی در مغز سرمسیو کلاستون از تلقین (اومر) جاگیر شده است. این پیر مرد یکدفعه مانند (بارون) (۱) خواهد شد. نخست وظيفه فرانسه این است که استقلال و تمامیت دولت عثمانی را

(۱) نام شاعری است انگلیس که در هنگام شورش (موره) در راه استقلال یونان خیلی خدمت نموده است.

نکاهدارد هرگاه ممکن نشود لازم است که بناچار بی طرف بماند.

(مسیوتیر) که در پولیتیک خارجه دارای مقامات بلند بود نیز بجز این پولیتیک هیچ پولیتیکی را نمی پذیرفت.

چنانکه یک روز در مجلس مبعوثان از جنگهای که در زمان سلطنت ناپلیون سوم بوقوع رسیده بود سخن بیان آمده بود (مسیوتیر) خطابه خوانده در آن ضمن اظهار داشت که از جمله جنگهای ناپلیون سوم جنگ (قریم) را باید استثناء داده شود.

اکنون پولیتیکی پیش گرفته شده است که برخلاف جنگ قریم است. بنابراین کسانی که از لشکر یان فرانسه در جنگ قریم در حوالی (المالی) و (آفرمان) و (سیواستپول) دست و پای خود شازا باخته اند اکنون حق دارند که بوزرای حاضر فرانسه خطاب نموده بگویند (در صورتیکه شماها اکنون بر ضد دولت عثمانی برخواسته اید دست و پای ماها را که در اغور دوستی دولت عثمانی در جنگ قریم باخته ایم بمارد نماید!) (وقت)

اخبارنامه (تایمس) میگوید. از چند روز باینطرف در جزیره (قبریس) شایع شده است که جزیره مذکوره دوباره بدولت عثمانی واگذار خواهد شد. بنابراین (جنرال بیدولف) حاکم جزیره در مواجهه بعضی از معتبران اهالی بطور رسمی تکذیب نموده ضمنا اظهار داشته است که برای اینکه دولت انگلیس اداره جزیره قبریس را در عهده گرفته است بالطبع ترک نتواند نمود. اینکه بعضی از ملت روم خیال میکنند که انگلیس جزیره را بیونانستان واگذار خواهد نمود این یکی نیز در خارج امکان و خیال محال است.

اخبارنامه (ایتالی) در باب مسئله شرق و نمایش بحری در مقاله مخصوص خود میگوید. در بارهای اروپا باید بطور قطعی بدانند که رفتار آنان در باره مسئله شرق و هرگونه مداخله ایشان برخلاف افکار عمومی اروپا است. در باب پولیتیک شرق حسیات صحیح عموم اهالی بکلمات اینکه دیگر (بس است و کفایت) تفسیر میتواند بشود. آرزوی عمومی این است که دیگر

مسئله شرق را بطور قطعی انجام داده آید. و ترکها که تاکنون با اروپا هیچ بدی نموده اند آنان را در مساکن خودشان راحت بگذارند. با ملتی که بمابوچی سمت تعلق ندارد کوشمانرا پراز قیل و قال نکنند. خلاصه در باره مسئله شرق بهتر از وضع حاضر و عدم مداخله تدبیری نیست. زیاده بر این بامسئله شرق اشتغال نمودن محض بی جا است. مدتی هم با امور داخلی خودمان مشغول باشیم. زیرا اهمیت مصالح و کارهای داخلی خودمان بر مراتب از مصالح و کار یونانیان زیادتر است.

هرگاه دولتها میخواهند که از عدل و انصاف بگذرند حسیات تاسف آمیز عمومی را باید بطور لائق بنظر اعتنا به بینند. هرگاه این بار حسیات عمومی را اهمیت نداده بطور خودسرانه رفتار نمایند در ثانی در کارهایی که ناکزیر از حرکت میشوند در عقب خودشان یک نفر از اهالی را نخواهند دید. و در این صورت ناچار از اقدامات خود بازگشت خواهند نمود.

امیر افضل خان حاکم (فراه) که از خوانین معتبر افغان است دوسه ماه پیش از این به همراهی برادرزاده خود محیی الدین خان بمشهد مقدس آمده در آنجا اقامت گزیده اند. از جانب دولت ایران چنانکه دیدن دیرین آن دولت قوی شوکت است که از لوازم مهمان نوازی بوجهی فرو گذاری نمیفرمایند در باره خان معظم الیه نیز ده هزار تومان نقد و پانصد خروار تمینات (خروار معادل چهار صد و قیده است) و وظیفه سالیانه مقرر گردیده است.

(مسیو کرسنچ) سفیر حکومت صربستان مقیم وین که پیشتر از وین بصربستان رفته بود دو باره بوین بازگشته با (بارون هایمرلی) وزیر خارجیة اوسترا یا ملاقات نموده است.

از قرار یکه میگویند. سفیر مومی الیه در باب بسته شدن یک عهدنامه تجارتنی در میان صربستان و اوستریا از جانب حکومت متبوعه خود دستور العمل تازه را حامل بوده است.

ظاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز دوشنبه ۲۰ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۱۳ تشرین اول رومی و ۲۵ ماه ستامبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه حابعده اداره است .

این نامه از هرگونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تلگرامها

از اتن ۱۷ ذی قعدة مجلس مبعوثان
امروز بتشکیل انتخابات انجمنها مشغول بود .

در انتخابات مذکور (مسیو اوکریوس)
که برضد وضع حاضر است نود و دورای
(مسیو کالیفور مارس) که هوا خواه وضع
حاضر هیئت وزرای یونان است پنجاه و پنج رای
حاصل نموده است .

بنابراین مسیو اوکریوس ریاست مجلس
مبعوثان معین گردیده است و مظنون است که هیئت
حاضر و کلا از ماموریت خودشان استعفا
بدهند .

از اسماعیلیه ایضاً از یازده هم همین ماه
ستامبر فرنی نایبتم ماه مذکور از قتال سوبش
چهل و چهار فروند کشتی عبور نموده از کشتیهای
مذکور نصد و سی هزار فرانک رسم مرور
گرفته شده است .

از برلین ۱۶ ذی قعدة اخبار نامه
کورسپوندانس پرونیال میگوید . هیچ شبهه
نیست که بابعالی بطور جدی نیات صادقانه
برای تسلیم نمودن اولکون اقدام نموده است .
و از این اقدامات فوق العاده بابعالی امیدواری
هست که همه اشکالات بزودی از میان برداشته
شود .

از لندن ۱۷ ذی قعدة اخبار نامه

(دیلی نیوز) بموجب تلگرافنامه مصر میگوید .
از جانب خدیوی مصر بحدود حبشستان تازه کی
برای بودن قوت الظهر لشکر فرستاده می شود .

از اتن ایضا اعلا حضرت پادشاه
یونان بمناسبت باز شدن مجلس مبعوثان خطابه
خوانده ضمناً اظهار داشته است که .

مناسبات دوستانه یونانستان با سایر دولتها
بطور مطلوب است . بنام ملت یونان بدولتهایی
که در کونکره برلین برای توسیع حدود یونان
قرارداده اند که خط تازه حدودی معین بشود
تشکر میکنم . پس از آن گفته است که دولتها
در باب اجرای این قرار داد توسیع حدود اقدامات
بکار خواهند برد .

مانیر در این ضمن وقت مناسبی انتخاب نموده
لشکر یان خود ما را آماده سفر نموده مراتب را
اعلان نمودیم . که این یکی یعنی تدارکات
فوق العاده حکومت که در باب آماده و مسلح
داشتن عساکر بکار برده است در مقابل دولتهای
اروپ که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند
از جمله وظائف یونانستان بود که این وظیفه
در حقیقت بسیار مهم و معنا است .

بعلمت اینکه جاهایی که یونانستان و آکذار
خواهد شد تا وضع تازه در آنجاها استقرار نیافته
است عساکر یونانستان باید مسلح نگاهداشته
شود .

مع ذلک ملت یونان در باب آماده و مسلح داشتن
عساکر چنان فشانی فوق العاده انبات نمودند که

این فقره عمده در نظر هامانند هیچ نمود
(علامات تحسین)

از اتن ۱۹ ذی قعدة هیئت وزرای
یونان از ماموریت خودشان استعفا نمودند .
مظنون است که (مسیو کوموندروس)
بتشکیل هیئت در بار تازه مامور بشود .

(پره سوارک) نام واپور جنکی روس
از اسلامبول بلسکرگاه پیره وارد شده است .
از بلگراد ایضاً هیئت مدیران
حکومت صربستان استعفا نمودند . (مسیو
میچونویچ) که در لندن بود برای تشکیل هیئت
تازه به بلگراد احضار کرده شده است .

از لندن ایضاً اخبار نامه (دیلی نیوز)
بموجب تلگرافنامه وین میگوید . از مذاکرات
مواد عهدنامه تجارتنی که متصور بود در میان
دولت اوستریا و حکومت صربستان منعقد بشود
صرف نظر کرده شده است .

مسیو میچونویچ از لندن بجانب بلگراد حرکت
نموده است .

از روسیچ ۱۷ ذی قعدة پرنس شارل
حکمران رومانیا برای بازدید حکمران بلغارستان
امروز بروسیچ وارد گردیده است .

ملاقات این دو حکمران در نهایت دوستانه
بوده است . پرنس شارل فردا بیکرش مقر
حکمرانی خود خواهد برگشت .

از لندن ۱۸ ذی قعدة اخبار نامه

(دیلی نیوز) میگوید درباره مسئله یونان اجرای احکام عهدنامه برلین موافق حقانیت است . در صورت اجرای مواد عهدنامه جلو وقوع جنگ نیز گرفته خواهد شد .

اخبارنامه (تایمس) بطور موثق میگوید . در باره مسئله حدود یونان اتفاق دولتها بهوا خواهی یونانستان متصور نیست .

که مدفن مرحوم سلطان عبدالحمیدخان اول است دزد داخل شده چهار قطعه جقه مرصع و چند طاقه شال و سایر اشیاء گرانهارا بسرقت برده اند .
باینکه حکومت سینه در باب پیدا نمودن دزدها اقدامات فوق العاده بکار می برد هنوز اثری ظاهر نشده است .

تکلیف مسیو کلادستون در باب سخت گیری بدولت عثمانی از جانب دولتها پذیرفته نشده است . خصوصاً دولت فرانسه از پذیرفتن تکلیف در بار انگلیس بکلی استنکاف نموده و عدم همراهی خود را در این باب اظهار داشته است .
در بار انگلیس بالطبع اطلاع کامل دارند که در این باب دولتن المان و اوستریا نیز همراهی نخواهند نمود .

داخلیه

از جانب بابعالی بسفیر دولت علیه عثمانی که در (چتینه) مقر حکمرانی قره طماغ مقیم است بواسطه تلکراف دستور العمل داده شده است که حکومت قره طماغ را بمناسبت باره ظلم و بی اعتدالی که در باره مسلمانان (بود کوریجه) و سایرین که در سرحد قره طماغ هستند بکار برده است بنام بابعالی پروتست نماید . زیرا که این گونه حرکت ناگوار حکومت مشارالیها در این زمان نازک که بابعالی در نهایت جان فشانی میخواهد (اولکون) را تسلیم نماید مایه وحشت اهالی آنجاها شده سبب نکس اقدامات بابعالی خواهد گردید .

(فاردو بوسفور)

اخبارنامه (فار دو بوسفور) میگوید . از جانب وزارت جلیله جنگ اداره راه آهن روم ایلی دستور العمل داده شده است که بجهت نقل نمودن هشتزار نفر عساکر شاهانه بولایت ادرنه تدارکات لازم را آماده دارد .

(مسیوسن جون) منشی اول سفارتخانه انگلیس روز چهارشنبه گذشته باو پور مصر بازمیر عزیمت نموده است . اخبارنامه (مسینجر) میگوید منشی مشارالیه در ضمن این عزیمت از جانب دولت متبوعه خود مأموریت مخصوصی داشته است .

روز چهارشنبه گذشته بتر بیه (مزار) جدید

اخبارنامه دیلی تلکراف بموجب تلکرافنامه مورخ ۱۵ همین ماه سنتمبر فرنگی (مطابق ۱۱ ذی قعدة) از لنگرگاه (کاستل نووه) گرفته است میگوید .

دیروز از هنگام طلوع آفتاب تا کنون طوفان سختی در اینجا ظاهر شده است . امسال موسم باران نسبت بسالهای گذشته پانزده روز بیشتر آغاز بسیاریدن نموده است . بنابراین هرگاه دولت اوستریا همراهی نماید باینکه کشتیهای مختلط بلنگرگاه (قنارو) داخل بشوند تا مدت محدودی کشتیهای میتوانند در اینجا اقامت نمایند .

شب گذشته کشتیهای (الکساندرا) و (عمر) انگلیس از شدت طوفان ناگزیر شدند که موقع کشتیها را تغییر بدهند . (کولونا) نام کشتی ایتالی نیز نتوانسته بود در سرلنگر بایستد لهذا پس از اشکالات بسیار در موقع کشتیهای مختلط توانسته است که خود داری نماید .

ولی رضا پاشا بنا بخواش دولت انگلیس با مأمورین قره طماغ دوباره بمذاکرات آغاز نموده است . ولی نتیجه از مذاکرات هنوز معلوم نشده است .

در صورت وقوع اشکالات مقرر است در توی کشتیها با حضور مأمورین عثمانی و قره طماغ مجلس منعقد شده بمذاکره و رفع اشکالات پردازند .

خارجیه

اخبارنامه (استاندارد) میگوید . بموجب خبرهایی که از پاریس و برلین و وین رسیده است

اگرچه دولتن مشارالیه بواسطه سفرای خودشان مقیم در سعادت بابعالی سپارش نمودند که در مقابل مطالبات و قرارداد دولتها بابعالی مقاومت نموده در اجرای خواهش دولتها اقدامات بکار ببرد ولی از این سپارش تا کنون هیچ نتیجه حاصل نشده است . فقره .
اتفاق دولتها هم پایان میرسد . بتکالیف انگلیس بجز دولت روس هیچ دولتی موافقت نموده است . دولت فرانسه در مقابل تکالیف انگلیس جواب رد داده است ولی این جواب خیلی بامعنی است . زیرا فرانسه باتفاق دولتها چندان اطمینان ندارد . ولو که بنیان اتفاق نوعی محکم باشد باز فرانسه داخل شدن بدائرة آنگونه اتفاق را نمیخواهد . حتی در باب اجرای تدابیر سخت گیری دولت فرانسه بیان نمود که هرگاه زیاده بر این تدابیر سخت گیری را نخواهند پیش ببرد عقب نشسته در اجرای فعلیات بوجهی همراهی نخواهد نمود .

حرکات فعلی انگلیس بخاطر جمعی اینگونه اتفاق کنندگان بی ثبات خیلی خطرناک است . زیرا از روش کار معلوم است که در این مسئله انگلیس باینکه تنها خواهد ماند یا ناچار خواهد شد از اینکه باتفاق مضرت آمیز دولت روس محتاج بشود .

اخبارنامه (دیلی تلکراف) بموجب کاغذ اخبار نکار وین میگوید .

فقره اتفاق اروپ در باره مسئله شرق بجز مسئله های گذشته داخل شد . اکنون ارباب وقوف کارهای سیاسی منتظر دیدن وضع اتفاق تازه اروپ هستند اینروزها تازه کی شایع شده است که از جمله دولتها دوسه دولت بوکالت دول متفق دیگر حرکت خواهند نمود . ولی این شایعه بدرجه بی اصل است که بابضاح آن احتیاج نیست . بعضی

از دولتها بتدابیر فعلی بوجهی همراهی نخواهند نمود . زیرا از تسایح ملحوظ آن اندیشناک هستند .

دولتین المان و اوستریا باتفاق خصوصی خودشان بازگشت نمودند . این اتفاق دولتین مشارالیهما متضمن صلح و مسالمت و هواخواه استقلال و تمامیت مملکت عثمانی است . بعضی دولتها بر ضد این اتفاق المان و اوستریا هستند . و نیز شایع شده است که در میان دولتین انگلیس و روس هم در مقابل این اتفاق بطور پنهانی اتفاقنامه بسته شده است .

جریده (کازت دوترکستان) نام روس میگوید . از جانب اهالی (خوقند) بوالی ترکستان روس که تازه وارد آنجا شده است تشکرنامه تقدیم و ضمناً از وضع اداره و حکومت روس اظهار رضامندی و خشنودی نموده اند .

پس از آن از جانب اهالی خوقند يك مجلس مهمانی برای والی مشارالیه ترتیب داده شده در انشای طعام غازی ستار خان نام بسلامتی اهل مجلس باده در دست گرفته خطاباً ذیل را خوانده است .

ما را است که بسلامتی شخصی که ما را بزیر تبعیت دولت روس داخل نموده است در این مجلس باده نوشی بکنیم . زیرا بجهت همین تبعیت پنج سال است که بکمال امنیت و آسوده می زندگانی میکنیم .

والی مشارالیه نیز در جواب نطق مذکور بیان نموده است که . اعلا حضرت امپراتور پس از آنکه امارت خوقند بزیر تبعیت و جایانشان درآمد . برای اینکه اهالی از این تبعیت نادم و پشیمان نشوند در خصوص تحصیل اسباب نیک بختی و آسایش آنان بنده را دستور العمل مؤکد داده سپارش فرمودند که بهیچ وجه در باب حصول امنیت و رفاه اهالی فروگذاری ننمایم .

از همین بیانات اهالی خوقند که مبنی بر تشکر و سپاسداری است معلوم است که این امر و آرزوی متبوع مفهم خود را بعمل آورده ام بنا بر این خود را همین وسیله نیک بخت می پندارم . (زنده باد اهالی خوقند) ب معاونت متقابل

اهالی و حکومت با آبادی و ترقی خوقند سعی نمایم .

از قرار یکه از برلین نوشته اند . دولتین المان و اوستریا درباره مسئله حدود یونان تصور داشته اند که . برای منع وقوع اختلافات هولناک اکنون را دولت یونان بحدود خودی که دولت عثمانی در کاغذ آخری نشان داده است اکتفا نماید . بدینوسیله مسئله یونان را نوعی انجام داده شده سایر اراضی که یونانستان ادعا میکند برای مذاکره شدن چندگاهی بدینمقال باقی بماند .

دولتین المان و اوستریا در حال نمینخواهند در میان دولتین عثمانی و یونان کار بمجادله و مخصوصه انجامد . زیرا در حالیکه عساکر یونان حدود (ترحال) را تجاوز نماید این قهره باعث وقوع شورش و اختلال در بلغارستان خواهد شد که از این شورش تنها دولت روس سودمند خواهد کردید لهذا منافع دولتین المان و اوستریا مقتضی این است که بلغارستان در وضع امن و آسایش باشد . این است که دولتین مشارالیهما در نزد دولت یونان نصایح معتدلانه بکار می برند .

این یکی واضح است که دولت روس بلغارستان را برای اجرای مافی الضمیر خود در شرق آلت باز بجهت دست آور قرار داده است دولتین المان و اوستریا نیز در مقابل این حرکات روس بالطبع بدولت عثمانی معاونت خواهند کرد .

(وقت)

پیشتر خبر وفات (امپراتور) روس را نوشته بودیم . اینروزها در باب تزویج تازه اعلا حضرت امپراتور روس اخبارنامه (ویکال نایس) مختصر قهره نوشته بود مانیر ذیلترجهت آرایمی نگاریم .

اخبارنامه مذکور میگوید . بموجب تلکرافنامه مخصوصی که از پترسبورگ رسیده است در میان اعلا حضرت امپراتور روس و (پرنسس دولکوریکو) در شهر پترسبورگ رسم نگاهبممل آورده شده است . در مجلس عقد نکاح (کونت ملکوف) و (جنرال میلوتن) و (جنرال آدلبرگ)

بظور شاهد حاضر بوده اند . مقرر شده است که اطفال پرنسس موی الیها که پیش از عقد نکاح بااعلا حضرت امپراتور داشته است دارای عنوان (پرنس جورجیو) بوده هرچه پس از نکاح طفل برآید موافق شرع پنداشته شده بلقب پرنسی یاد بشوند .

ولیعهد دولت روس از این حرکت والدخود خیلی رنجیده خاطر شده حتی با (پرنس و یلادیمیر) برادر خود شان که این حرکت پدر خود شانرا معقول و صواب میدیده است اظهار تندی و مجادله نموده مدتی برای اقامت نمودن بشهر (کان) عزیمت کرده است .

اخبارنامه (فیکارو) که از اخبارنامه های مشهور و معتبر پاریس است در باب وضع حاضر اروپا بعنوان (بر) تفصیلی نوشته بود چون مقاله مذکور دارای مقامات بلند حقوقی بود مناسب دیدیم ترجمه آنرا ذیل نقل نمایم .

اروپا اینروزها فهمیده است که پیاره باز بچه های طفلانه اعتبار خود را ضایع نموده است . ولی از این راه خطرناک که سالک شده و بدین کرداب ناهموار که افتاده است تا اقدام بنظم و بی حمایتی نکند بیرون نتواند شد .

مردمان کار آگاه که مطالعه کنندگان اخبارنامه ماهستند اعتراف و اقرار میکنند که ما وقوعات حاضر را پیش از وقت بدون کم و زیاد خبر داده بودیم . و نیز فهمیده اند که بیانات ماهیوقت از سوءنیت و غرض ناشی نبوده است .

بجزاز پنج وشش دولت بزرگ و رئیس وزرای ایشان که با اعتقاد خودشان مردمان بزرگ کار آگاه هستند این وضع حاضر را که آدمهای بسیار کوچک پاریس پیش از وقوع آشکاری میدیدند نتوانستند به بینند . ولی این کار آگاهان دور اندیش که پیوسته بصنعت خودشان افتخار میکنند تنهاشعله آتشی را دیده بودند . و تا دیروز اصرار میکردند که این يك خطای موقتی است .

اکنون پاره اقدامات تهدید آمیز با بعضی مقالات آخمیخته شده رنگ دیگری حاصل نموده است بنوعی که از بسیاری الفاظ بی معنی و درهم

آینده وضع حاضر را دانستن خیلی مشکل شده است که این اشکالات بدرجه بسیار ناگوار و مخوف رسیده است .

سبب اصلی این وضع شرق از سهویات بسیاری از دولتهای اروپا ناشی شده است که نیات و مسلک قدیم خود را در باره شرق متروک داشته حرکات مغرطی پیش گرفته اند که برخلاف عقل و ادراک است .

نمیخواهیم در این باب از دولت ایتالی سخن بگوییم . زیرا دولت مشارالیه بملاحظه اینکه میخواهد در جریک دولتهای بزرگ موقعی برای خود پیدا نماید . و نیز بامید واری اینکه در آینده از وقوعات سودی برای او حاصل بشود در این مطلب با سایر دولتها همراهی نموده است .

دولت اوستریا را نیز در این باب معذور توان داشت . او نیز امید منافع دیگری دارد . میخواهد در این مسئله بحرکات دولت المان پیروی نماید . دولت روس هم رهایی اهالی اسلاوهای جنوبی را آرزو مندو برای انجام این خدمت بکر بسته است .

ولی دولت فرانسه! آیا از من میتوان پرسید که دولت فرانسه بسبب مداخله کردن باین مسئله چه فائده خواهد دید ؟ برای ملت و دولت فرانسه از مداخله کردن باین مطلب بجز از مضرت و خسارت چه منفعت متصور است . بفرار اینکه وضع و مسلک سیاسی قدیم خود را بکلی متروک داشته باشیم . و حقاقتهای امورات داخلی خود ما را بلحاقتهای کارهای خارجی خود پرده پوشی نماییم . بجهت پرده پوشی نمایش بحری که در خارج است در داخله خود با جمعیت رهبانان دست و کریان باشیم . در حالتیکه خود بهمانها اسناد میدهم که در باره تبعه عیسوی تعدی میکند . این است نتیجه مداخله فرانسه .

اما مداخله انگلیس در کار شرق در حقیقت از مداخله همه دولتهای دیگر غریبتر است . بعلمت اینکه از صد سال یا بنظر است که مسئله حمایت و استقلال دولت عثمانی مانند قانون مرعی الاجرای دولت انگلیس بود . حتی در وقوع تجاوز بر ضد استقلال دولت عثمانی دولت انگلیس تا اعلان جنک پیش میرفت . و هرگونه جان فشانها را در باب نگاهداری استقلال دولت

مشارالیهها بر خود همواری نمود . عجیبترا اینکه اکنون بدولت مشارالیهما عاونت نمیکند سهل است خود بر ضد دولت عثمانی بی هیچ سبب مشروعی بجنک بر خواسته است .

همه اخبار نامهای انگلیس از (تایمس) گرفته تا پایین تر همگی از هوا خواهی اقوام و حکومتهای جوان (تازه) سخن میگویند . و نیانشان این است ملت با بی را که در زیر حکم دیگرانند آزادی داده شود . گذشته از همه اخبار نامهای انگلیس وضع (تایمس) خیلی غریب است . این اخبار نامه بیک پیر مرد معتوهی میماند که با دختران جوان اظهار عشق بازی نماید . نمی بیند که دولت انگلیس دانسته و فهمیده خودش را بپدام حیلہ گرفتار میکند .

آیا دولت انگلیس بحرکات (فلامینوس) (از جزایر روم است) که در بازی (اولمیک) آزادی یونانستان را اعلان نمود حسد می برد که با اتفاق روس بر ضد دولت عثمانی بر خواسته است آیا اندیشه نمیکند از اینکه در انجام کار با منفق حالایی خود که روس است دست و کریان شده بناچار بمجادله و جنک خواهد برخواست . اختراع کننده این قمره و پولیتیک تازه (یعنی مسبو کلادستون) پیش از این خود بر ضد پولیتیک مداخله بود . و بجهت رعایت شرائط عدم مداخله در سال ۱۸۷۰ میلادی در جنک فرانسه با المان سبب اضمحلال فرانسه شده گذشته از اینکه خود مداخله نمود مانع از مداخله سایر دولتها نیز گردید .

اخبار نامه (نووستی) نام روس در باب نمایش بحری میگوید . این روزها شایع شده است که از جانب دولت انگلیس بدولت روس در باب حرکت مشترک بدفعات تکلیف کرده شده است . از آن طرف هم میگویند از جانب دولتین المان و اوستریا نیز بدر بار روس پاره تکلیف اظهار شده است . پس دولت روس را است که از این وضع منقلب بکمال کار آگاهی استفاده نماید . زیرا که تاکنون دولت روس در امثال این گونه کارها پیوسته در نهایت کاردانی حرکت نموده مانند دیگران خود را با اختیار دچار مخاطرات نموده است .

اخبار نامهای انگلیس بجهت اینکه از نمایش بحری نتیجه حاصل نشد میگویند تک این بی ثمر ماندن نمایش بحری همه دولتهای اروپا عائد است . حال آنکه این بیانات اخبار نامهای مذکور بوجهی قرین صحت نیست . هرگاه نسکی در این قمره هست با تمام و مطلق بدولت انگلیس راجع است . بعلمت اینکه همین قمره نمایش بحری را بخبر بک و تشویق دولت انگلیس اقدام کرده شده است .

ولیعهد دولت روس که بعزم سیاحت در شهر (کان) از ولایات فرانسه است از جانب رئیس جمهوری فرانسه برای صید و شکار بموقع (مارلی) دعوت کرده شده است . ولیعهد مشارالیه نیز این دعوت را بکمال خشنودی پذیرفته است .

(لیوادی) نام واپوری که مخصوص برای سواری اعلیحضرت امپراتور روس بنا شده در لندن ساخته شده است رسم امتحان واپور مذکور بعمل آورده شده معلوم گردیده است که در هر یک ساعت شانزده میل مسافت را راه را طی میکرده است .

تجربه واپور مذکور باستحضاری کومیسونی که در زیر ریاست (لیکاشوف) امیرالم تشکیل یافته بود اجرا شده است .

چرخ واپور مذکور دارای قوت دوازده هزار اسب بوده است بعد از اجرای رسم امتحان باعضای کومیسونی در واپور مذکور یک مهمانی داده شده است .

از جانب دولت روس بفرای اهالی ایالتیایی که دچار مصیبت قحط و غلا هستند تاکنون زیاده بر پنج میلیون و یکصد و سیرزده هزار منات پول بطور اعانه توزیع شده است .

بنا بروایت اخبار نامه (کولوس) قسمت بزرگ اهالی ایالتیای جنوب روس که از بزرگترین ایالتیای حاصل خیر ممالک روس است محتاج باعانت و اعاشه حکومت بوده اند . منظون است که امسال از مالیات و بده ایالتیای مذکور خیلی باقی بماند .

— طاہر —

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز پنجشنبه ۲۳ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۱۶ ثمرین اول رومی و ۲۸ ماه سپتامبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر نالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است.

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
نوشتهای سودمند را باستان می پذیرد.
صاحبش نباید استرداد بکند.
نوشتهای که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تنگر امها

از پاریس ۲۰ ذی قعدة مسیومالت
قونسل فرانسه مقیم سلاویک بقونسلمکری (فادیکس)
معین گردیده (مسیو روسه) نیز از جانب دولت
مشار الیها بقونسلمکری سلاویک مامور شده
است.

از اتن ایضا هیئت وزرای تازه
بقرار ذیل تشکیل یافته است.

مسیو کوموندروس . ریاست وکلا . بانضمام
وکالت وزارت های خارجی .
و عدلیه .
مسیو تیر و پولو . وزارت مالیه .
مسیو پاپا میخالو . وزارت داخلیه . بانضمام
وکالت وزارت علوم
مسیو والتینوس . وزارت جنگ
مسیو بو پولیس . وزارت بحریه . معین
گردیده اند .

فردا را مقرر است که رسم تحلیف (یعنی
سوگند دادن بوزای تازه که در خدمات و ماموریت
خودشان بصدافت و استقامت رفتار نمایند)
هیئت تازه وزرا بهممل آورده شود .

از وین ۲۰ ذی قعدة کتاب سرخ
اوستریا که دارای نوشته های رسمی است منتشر
شده است . از نوشته های مذکور معلوم میشود
است که (بارون هیرلی) وزیر خارجه اوستریا

برضد دولت عثمانی بوده است . بنابراین
اخبار نامه (نایه فرایه برهسه) این حرکت
وزیر مشار الیه را صواب ندانسته در یک مقاله
مخصوص مورد مؤاخذه نموده است .

از پترسبورگ ایضا اخبار نامه
(اژانس روس) که بطور نیم رسمی در پترسبورگ
طبع و نشر میشود بمناسبت ورود خبرهای
آخری یونانستان که مشعر بختگی یونانی است سخن
بمیان آورده ضمناً بدولت یونان سپارش میکند
بهرآن است که از مسلک نگاهداری صلح و مسالمت
دوری نجوید .

از پاریس ۲۱ ذی قعدة اخبار نامه
رسمی پاریس بیاننامه نشر نموده اظهار داشته
است که . مجالس اعیان و مبعوثان فرانسه در نهم
ماه آینده فرنگی باز خواهند شد .

از دو بلین (دار الحکومت ایرلاند)
۲۱ ذی قعدة در روز در (کالوای) (متینک)
یعنی جمعیتی منعقد شده است . (مسیو پارنل)
و سایرین از رؤسای جمعیت در باره وضع
اسف امیر جزیره (ایرلاند) خطابه های بسیار
سخت خوانده اند . جمعیت مذکور زیاده برچهل
هزار نفر بوده است .

از موقع (وینبور) نام برای رفتن بجزیره
ایرلاندیک تیپ عساکر انگلیس آماده حرکت
بوده است .

از لندن ایضا اخبار نامه (مورنینگ
پوست) بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میگوید .

صحت اعلا حضرت امپراتور روس تغییر یافته
عارضه زله خیلی مضطربش داشته است .

اخبار نامه استاندارد (نیر بموجب تلگرافنامه
پترسبورگ بطور موقت میگوید . دولت روس پولیتیک
دولتین المان و اوستریا را پیروی خواهد نمود .

از پشته ایضا اعلا حضرت امپراتور
اوستریا در جواب تیر یک نامه هیئت فرستادگان
اوستریا و مجارستان اظهار داشته است که .
در باره رفع اشکالاتی که در اجرای احکام
عهدنامه برلین ظهور نموده است و خصوصاً
در باب نگاهداری منافع اوستریا ب مجارستان
از صرف نمودن نفوذ خود بوجهی خود
داری نخواهم نمود .

از قلبه ایضا امروز مجلس ولایت
باز شد . والی ولایت بمناسبت باز شدن مجلس
خطابه خوانده اعضای مجلس را سپارش نموده
است که بدقت تمام قوانین و نظامات امور مالیه
ولایت را رسیدگی نموده و این مسئله را بزودترین
وجهی انجام بدهند .

داخلیه

اخبار نامه فار دو بوسفور در باب خالی و تسلیم
نمودن قصبه اولکون از وقوع پاره اسکالات
سخن بمیان آورده میگوید . روز شنبه گذشته
بموجب بیانات و خواهش ترجیهای اول سفرای

اروپ از جانب بابعالی بجناب ولی رضا پاشا بواسطه تلگراف دستور العمل مؤکد داده شده است که در باره رفع اشکالات سعی و اقدام نماید . علاوه برآن بموجب اطلاعات مخصوص خود میگوید . بعد از خالی شدن اولکرن تاورود قشون قره طاغ چند فوج از عساکر شاهانه در آنجا اقامت خواهد نمود .

و پور همایون (مقدمه نصرت) شب سه شنبه گذشته از در سعادت حرکت نموده ببنای قلعه عزیمت کرده است .

اخبارنامه (فار دو بوسفور) میگوید . از جانب حکومت سنیه دستور العمل داده شده است که عساکر احتیاطی ایالت های (یانیه) و (ترخاله) مسلح و آماده باشند .

(مسیو و بنو) ترخان اول سفارت اوستریا که از چندی باینطرف مآذونا در مملکت خود بود اینروزها بر کشته بدر سعادت وارد شده است .

از قرار یکه مسموع شد از جانب وزارت جلیله جنگ دستور العمل داده شده است که افواج مقدم و نال (قلعه سلما نیه) بزیر سلاح آورده شده آماده داشته شود . و نیز در این نزدیکی مقرر است از جانب دائره لوازم بعضی مهمات از قبیل اسلحه و البسه و غیره که برای آنها مقتضی است با آنجا فرستاده شود .

(ترخان حقیقت)

اخبارنامه (ترخان حقیقت) در نسخه روز شنبه گذشته در باب شورش اکراد در ایران مقاله مخصوصی بعنوان ذیل نوشته بود . چون مقاله مذکور محض بملاحظه منافع اتحاد اسلام نوشته شده دارای مضامین بلند حقوقی و نکات دلپسند حقیقت جوئی بود مناسب دیدیم ترجمه آنرا عینا در ذیل نقل نماییم . و در این ضمن واجب دانستیم که منشی مقاله مذکور را بدین اصابت رای که فی الحقیقه بزرگترین مایه نجات و سلامت امت اسلامی است بنام عموم دانشمندان اسلام خصوصا خردمندان و نکته شناسان ملت معظمه ایران تبریک و تهنیت گفته اداه الحق تشکر و سپاسداری نموده ضمنا عموم مطبوعات

اسلام را برای پیروی این نیات پاک و مقصود تابناک دعوت نماییم .

ترجمه مقاله

شورش اکراد در ایران

در باب شورش شیخ عبیداه و حزه آقا در سمت کردستان ایران در نسخه های پیش وعده نموده بودیم که در ثانی بیانات و ملاحظیات خود ما را در این باب خواهیم نوشت . اینک معتقدات خود ما را در این باب می نگاریم .

نخست هر گاه بگویم که در این باب اساس ملاحظیات باید مبتنی بر نقطه نظر اتحاد اسلام باشد چنان اعتقاد داریم که تقصیری در ملاحظیات خود نموده ایم . در صورتیکه در این شخصیه نقطه اتحاد اسلام مطمح نظر بشود ملاحظیات این مسئله بقدری وضوح حاصل میکنند که خود کسانی که به پیروی پاره خیالات و افکار خصوصی در این شورش نفع و عدم نفع عثمانیان را تصور میکنند خودشان لازم می بینند که همین ملاحظیات را یک اهمیت مخصوصی تلقی نمایند .

از کلمه اتحاد اسلام که ذکر شد دوشق حاصل میشود که یکی مذهبی و دیگری سیاسی است . پس ما را است که نخست وضع شق مذهبی را پیشهاد نماییم . توانیم گفت در حالتیکه همه ملت اسلامی که بوحدانیت خدا اقرار نموده یک پیغمبر ایمان آورده و پیروی یک کتاب مستطاب را میکنند آیار و است که تنها بجهت پاره مابینت و اختلاف مجتهدین که در امر اجتهاد بمان آورده اند بایکدیگر در مقام نفاق و شقاق برآیند . آیا از این نفاق منقعی در وضع دینی آنان حاصل میشود ؟

چون در باب شورش کردستان ایران نوعی رنگ مذهبی محسوس است لازم دیدیم که جواب این سؤال بصبر و تأنی داده شود . زیرا بمناسبت اینکه شیخ عبیداه و حزه آقا رؤسای اهل شورش سنی المذهب هستند و علاوه بر آن اهالی کردستان ایران نیز سنی هستند و در میان سنیها و ایرانیهاییکه شیعی مذهب هستند از زمانهای قدیم افکار مخالفت و مخالفت برقرار بوده است مظنون است از این شورش که هنوز مقدمه آنرا می بینیم نتایج بزرگ نا کوار حاصل گردد . و در امثال اینگونه مابینت و منافرت مذهبی تصور منفعت و عدم منفعت از آنرا بدون شبهه باید از حکمت تاریخی سؤال نماییم .

و متبکیه بحکمت تاریخی بازگشت نمودیم هم تاریخ دیانت نصرانیه و هم تاریخ دیانت اسلامیه خیلی مواد معترضه بسیار مهم در این باب بمانشان خواهد داد که از این منافرت امید منفعت نمودن سهل است که بالعکس راجع شدن خسارات بزرگ را معاینه خواهیم دید .

حکمت تاریخی مثالهایی را که از دیانت نصرانیه نشان میدهد عبارت از ظهور دین پروتستانی و مابینت و خصومتی است که بهمین جهت در میان پیروان مذهب قدیم کاتولیکی و پروتستانیهای تازه بوقوع آمده است . که از جمله است قضیه قتل عام (سنت بارتلمی) و سایر جنکهای بسیار هولناک و خونریزانه که سالهای سال در میان آنان برقرار بوده است همه این جنکها را دراره مذهب کرده اند که پس از همه این خونریزیها همه را اعتقاد این بود که کاتولیکها و پروتستانها باهمدیگر بدرجه دشمن شده اند که به هیچ وجه صلح پذیر نخواهند شد آیا کسی را در این باب شبهه بخاطر وارد می آید ؟ حال آنکه بعضی کسان اکنون سبب پاره مابینت پو لیتیکی و مخالفت دیپلوما تیکی را که در میان دولتهای اروپا دیده می شود بقیه همان جنکهای مذهبی میدانند . و برای بطلان صاحبان این اعتقاد دلیل محکمی هم در دست نیست . حکمت تاریخی دیانت نصرانیه از این فقرات دستگیر شد . آمدیم بحکمت تاریخی دیانت اسلامی . دلالتی که دیانت اسلامه در این مواد نشان میدهد خارج از حد حصر و حساب است . اگر تاریخ اسلام برای ابضاح مطلب ملاحظه بشود معلوم خواهد شد که سبب ضعف و انقراض دولت (اموی) و تشکیل و قوت خلافت عباسیه همین اختلاف مذهب بود که آنوقت تازه ظهور نموده بود . حتی پس از خلیفه دوم تا زمانی که اختلافات در میان اصحاب کرام ظاهر شد بالطبع در پیش نظرها است . بعد از آن همه اختلافاتی که در میان اسلامیان بوقوع پیوست و هیئت متحده اسلام را از همدیگر متفرق ساخته بطوائف الملوک قسمت نمود و سایر اینگونه انقلابات بزرگ همگی از اختلاف مذاهب ناشی شده است .

علاوه بر آنها محاصمات طولانی که در میان دولتین عثمانی و ایران بوقوع رسید و خسارات و ضغنی که از این محاصمات بر عنصر عمومی اسلام وارد آمد آباچای ناسف نیست ؟ همین منازعات

سنی کری و شیعی کری است که طرفین را گرفتار ضعف و خسارت نموده باعث آن شده که دست تغلب و تسلط بیکانه بگر بیان هر دو طرف رسید. در صورتیکه از قدیم این اختلاف مذهب و قوعات بسیار دردناک را نتیجه داده است آیا از تجدید نمودن این اختلاف امید آن داریم که نتیجه خوبی حاصل خواهد شد؟

در باب شق سیاسی اتحاد اسلام هم میگویم هرگاه مسائل انجمن کونفرانس اسلامبول و مجالس کونکره های برلین و سایر وضع سیاسی عمومی مارا از (ملت واحد ۱۰۰۰۰) بودن عالم نصرانیت آگاه نکرده است باید ترسید که دیگر هیچ بلا و صائب مارا از خواب غفلت بیدار نتواند نمود. و این یکی واضح است تا اعدای بیکانه تبعه عیسوی مارا برمانشورانیده و بجنکهای داخلی مارا گرفتار نموده اند نتوانسته اند بر ما غلبه نمایند. همین ضرره را وقوعات شورش قدیم بجزارتان و مسئله اصلاح یونانستان که نیم عصر پیش از این بود و شورش (اسلاوها) که در این جزو زمان واقع شد بدلائل بسیار محکم اثبات کرده است. درجه نتایج ناگواری را که از این اختلاف مذهب ناشی شده است هرگاه نظری بسوی آسیای میانی و قفقاز و (قریم) و قزاق بیندازیم خواهیم فهمید. و صاحب این نظر هرگاه از دیده بجای سرشک خون باشد روا است و صاحب آن چشم را توانیم گفت که دارای حجت و غیرت اسلامی است. با همه این حال آیا دشمن دین را روزی فیروز تر از آن تصور توان نمود که به پیوند رشته مناسبات دوستانه ما با دولت علیه ایران کشیده شده است «کلمه دشمن دین را که در میان تعریات خود آوردیم جل بر تعصب مذهبی ما نباید کرد. زیرا در مقابل آن از اروپ و کلمات (اروپ کره تپه دن) یعنی (اروپ نصرانی) راهنوز می شنویم. علاوه بر آن اطلاع داریم که یکی از رئیس وزرای اروپ بارها گفته است که (مسلمانان بقدر کرازی اعتبار دارند) خدای نکرده آنانکه خرابی و اضمحلال دولت علیه عثمانی را آرزو مند هستند آیا دولت علیه ایران را از بقا و دوام خاطر جمعی خواهند داد؟ هیات!

هیچ شبهه نیست مقاصدی را که در باره ایالتهای فارس و باطوم واردهان ماداشند

در باره قسمتی از ممالک ایران نیز دارند. گذشته از آن ممالکی را که تاکنون بیکانکان از دولت ایران غصب نموده اند نباید کمتر از ممالک مفصوبه ما بوده باشد. جای سخن نیست که خدا نکرده هرگاه کلا دستون (رئیس وکلای انگلستان) سمت اناطولی را بوضع هندوستان بیاورد این وضع را برای قسمتی از ممالک ایران نیز آماده خواهد نمود. زیرا پانزده میلیون نفوس ایران بیشتر و قویتر از شصت میلیون مسلمان و دو بیست میلیون مجوس هندوستان نتواند شد. باید خیال نمود که قطعات (قزاق) و (قریم) و داغستان و کرجستان و آسیای میانی و هندوستان و افغانستان و غیرهم بکدام وسیله بتصرف دشمن آمد. و باید بعبرت و دقت نظر کرد که زیاده بر سیصد میلیون نفوس را که در این قطعات هستند دولت انگلیس و روسی که همه نفوس خالصشان تنها عبارت از شصت میلیون است چگونه محکوم خودشان نموده اند. آیا روا است که این همه نفوس در زیر تبعیتشان بماند؟ چه چیز آنانرا محکوم بیکانکان نمود؟ بلا شبهه نفاق و عدم اتفاق؟ هرگاه ما امروز با دولت علیه ایران اتفاق نماییم یک دولت بزرگ اسلامی میشویم که دوجزؤ آن زیاده بر چهل میلیون نفس میشود که در نگاهداری حقوق و سلامتی یکدیگر آتوقت دارای قوت کافی میشویم.

هرگاه مقصودمان ترقی نمودن و دارای حفظ حقوق خویش بودن نیست و آرزوی آن داریم که بکمال عجز و مسکنت زیست نموده ابواب ممالک خود ما را بر روی دشمنان بازداریم لازم است باز بخا صمات سنی و شیعی بودن را تجدید و زویج نماییم که در این حال در ظرف مدت دو سال عموم ملل و حکومتات اسلامی را تابع و زبردست حکومتهای غیر مسلم نمودن نقلی نیست و هیچ اشکالی هم ندارد.

اگر این بیانات مادر نزد صاحبان غیرت اسلامیة نزدیک بصواب دیده شد باید عموماً آرزو مند این باشیم که این مسئله شورش اکراد بزودترین وجهی تسکین بشود. و از طرفین باید رؤسای اکراد را فهمانید که خانه خرابها بکشتن و غارت نمودن یکدیگر منفعتی بر عالم اسلامیت ما وارد نمیشود بل مارا لازم است که در مقابل هر گونه وقوعات از یکدیگر یاری نماییم.

آیا مسئله ارنانژدهای سمت روم ایلی در خصوص اتفاق بری ماسر مشق خوبی نمینواند بشود؟ حال آنکه در میان آنها در خصوص مذهب دو فرقه بزرگ هستند که قسمی سنی و قسمی بکتاشی (نوعی شیعی) است و تاکنون بهیچ وجه اختلاف مذهب را مایه نفاق خود نموده اند سهل است با ارنانژدهای عیسوی نیز تنها بمناسبت نام قومیت نهایت اتحاد را داشته برادر و اردست بدست همدیگر داده در نگاهداری حقوق مشروع خودشان بای ثبات فشرده اند که بدینوسیله طرف تحسین دوست و بیکانه گردیده اند.

ای اهل اسلام! وی را باب ایمان! زمانهای نفاق و شقاق گذشت هنگام اتفاق و وفاق است احتیاجات اتحاد را بنظر اهمیت باید دید و از آرو عمل باید کرد که در آخر پشیمان نشویم که پشیمانی آخر سودی ندارد.

روزنامه (وقت) ملاحظیات اختر را که در دو نسخه پیش نوشته و روزنامه های یک اوغلی هم در مقام تصدیق مآل ملاحظیات برآمده شرح و بسطی داده اند در اجال دیروزی خود بطور تعرض نکاشته است. ولی در حالتیکه رفقای ترک خود را مثل جریده حوادث و مانند آنرا که بسیار دوری از معنی و حقیقت و انصاف جستند بوجهی مورد طعن و اندرز نکرد در حال لازم است در نسخه آینده ما هم در ایتمام سخن را بسطی بدهیم و معلوم کنیم که شرف چیست و محل انتساب شرف کیست.

اینروزها در دائره وزارت جلیله جنگ برای تسریع کارهای ارباب رجوع کومیسونی تشکیل شده است. از جانب وزارت مشار الیها بکومیسون مذکور دستور العمل مؤکد داده شده است که پس از این امورات ارباب رجوع را بدون تاخیر و تعویق رسیدگی نمایند.

اخبار نامها مینو بستند احتمال کلی هست که از جانب دولت انگلیس (مسیو ناپیر فرانسر) بجای مسیو کوشن سفیر دولت مشار الیها بسفارت اسلامبول معین گردد.

اخبارنامه (استانبول) میگوید روز شنبه گذشته جناب (مسیو نوکوف) سنیر روس باجناب فخامت مآب رئیس وکلا و جناب دولتمآب وزیر خارجه چند بار پی در پی ملاقت نموده است. مظنون است که سفیر مشارالیه را در باب مسئله یونان از جانب دولت متبوعه خود دستور العمل وارد شده است که با بابعالی در این باب دو باره مذاکرات پردازد.

اخبارنامه (سنجر) در باب وضع مهاجرین اطلاعات ذیل را نوشته است.

کومیسسیون مهاجرین که در زیر ریاست سعادت مآب رضایک افندی است دفتر اسامی و اعانه که با نهاد داده میشود در نهایت دقت نوشته شده است.

دفتر کومیسسیون مذکور بر سه قسم است. قسم اولی دارای اسامی و اعانه مهاجرهایی است که در اسلابول و ملحقات آن اقامت دارند.

موجب دفتر مذکور اکنون در اسلابول و اطراف آن چهل هزار نفر مهاجر هست که از آنجمله پانزده هزار نفر را از جانب حکومت سنیه هر روز یکتغروش اعانه داده میشود. سایرین بکار و کسب اسباب معیشت خودشان را چایجا میکرده اند.

قسم دوم دفتر مهاجرین اناطولی است که باطراف ممالک محروسه فرستاده شده اند که در آنجا ۱۵۰ توطن نمایند. مقدار آنان که بممالک محروسه فرستاده شده است بقرار ذیل است.

مقدار مهاجرین	ولایات
۲۸۷	دیار بکر
۱۱۱۲۹	قسطنطنی
۱۴۹۰۰	بروسه
۵۰۰۰	سوریه
۷۰۵۴	طر بزون
۲۲۳۲۳	سلانیک
۰۰۴۶۴	بیضا
۶۰۹۲۳	قصوه
۳۰۰۰۰	ادرنه
۱۵۲۰۸۰	جمع

بنفیرای همین مهاجرین از ماه مارس گذشته تاکنون معادل یکصد و بیست و پنج هزار لیرای عثمانی وجه نقد اعانه داده شده است.

قسم سوم از همین مهاجرین را بولانیتهایی که در ذیل نوشته می شود فرستاده شده اند.

مقدار مهاجرین	ولایات
۴۹۱۱	انقره
۴۳۹۶	حلب
۰۶۱۵	قونیه
۰۸۷۲	سیواس
۰۹۴۱	اطنه
۲۵۰۵۷	جمع

جمع جلالتان این سه قسم مهاجرین که قلداد شد دو بیست و هشت هزار و سی و هفت نفر هستند که همه آنها از اجزای باقی مانده مسلمانان بلغارستان و روم ایلی شرقی هستند.

علاوه بر اینها بقدر سیرده هزار مهاجر از باطوم نیز وارد گردیده است که آنها را هم در مواقع ذیل مسکن داده اند.

مقدار مهاجرین	ولایات
۴۳۵۵	ازمید
۰۲۷۵	سیواس
۲۰۰۰	طر بزون
۰۰۴۵	سینوب
۴۱۴۳	کلیک
۱۲۶۳۹	جمع

از جمله چهار هزار و یکصد و چهل و سه نفر مهاجرین که بکمیلیک فرستاده شده بودند از فقدان اسباب تعیش دو باره با اسلابول برگشته اند اکنون را عجماله آنان را در اسکله سرکه جی مسکن داده اند که بتدریج باطراف و جوانب فرستاده بهر کدام موطن نشان داده شود. بنا بر این همه مهاجرین که در دفتر کومیسسیون اسامی آنان ثبت است معادل دو بیست و بیست و یک هزار و ششصد و هفتاد و شش نفر است. و در خارج این حساب از ممالک استیلا شده دولت عثمانی نیز خیلی مهاجر با اسلابول وارد گردیده است. علاوه بر اینها بقدر چهار صد خانوار عیسوی که مذهب

کاتولیکی دارند از سوه اداره و بدر فتاری حکومت زوس بستوه آمده از باطوم بممالک عثمانی هجرت کرده اند.

از ایالت های بوسنه و هرسلک نیز پاره مهاجرین اسلام پی در پی می رسند. بمناسبت ورود موسم زمستان و برف باران معلوم نیست که حال این بیچاره کان بکجا خواهد انجامید. غیرتمندان وطن را مقتضی است که آنچه لازمه انسانیت است در باره معاونت آنان بعمل بیاورند.

خارجیه

در اخبار نامهای هندوستان دیده شد. بیشتر دولت انگلیس کاغذی نوشته از خان کلات خواستش نموده بود که در جنگ افغانستان لشکر خود را بیاری قشون انگلیس بفرستد. خان مشارالیه در جواب این مطلب معذرت طلبیده اظهار داشته است که من از فرستادن لشکر یان خود بیاری قشون انگلیس دریغ ندارم. ولی بیم آن دارم که لشکر یان من در جنگ قشون انگلیس را بیاری نموده با فسانان ملحق شده آنان را معاونت نمایند. بنا بر این مسئولیت این کار مهم را من بر عهده خود نمیتوانم گرفت.

و نیز اخبار نامهای مذکور مینویسند. هنگامیکه ایوب خان در قندهار بر لشکر یان انگلیس غالب آمد قاصدی نزد خان کلات فرستاده اظهار داشته بود اکنون که من انگلیسها را شکست دادم ترا که از سالهای دراز تابع امارت افغانستان بوده لازم است که انگلیسها را از بلوچستان بیرون نمایی. حاکم موئی الیه در جواب نوشته بوده است اکنون که لشکر انگلیس بکلی مستأصل نشده است مرا یاری آن نیست که اقدام باین کار بکنم ولی وقتیکه شما آنان را بکلی مغلوب نموده بلوچستان عزیمت نمودید از معاونت کردن بمقاصد شما کوتاهی نخواهم کرد.

قاصد بیچاره که این جواب نامه را با ایوب خان می برده است در اثنای راه گرفتار لشکر انگلیس گردیده پس از گرفتن نامه قاصد را نیز بدهن توپ بسته هلاکش نموده اند.

اخبارنامه (سازدی ریویو) انگلیس منطبقه لندن در یکی از نسخهای خود میگوید . (رام چندر) صاحب که برادر (نانا صاحب) و از چندی باینطرف در پترسبورگ اقامت داشت اینروزها از آنجا عازم ایران شده است .

اختر

(رام چندر) صاحب مذکور مدتی در اسلامبول بود . سال گذشته از در سعادت به پترسبورگ عزیمت نموده است . اگر همان است که ما می شناسیم بطور موثق میگوئیم که . مومی الیه برادر (نانا صاحب) نیست . بل شخصی است که مادرش مجوس و پدرش انگلیس است . و معلوم نیست که بچه خیال این عنوان را بر خود گرفته است .

اخبار نامه های هندوستان مینویسند . در شهر نتال که از مضافات ایالت (بنگال) است هفتاد ساعت علی الاتصال باران باریده کوهی که نام شهر مذکور در نزدیکی شهر است بناگاه منشق گردیده صدای بسیار هولناکی بلند گردیده است . از شکافهای مذکور سیل بسیار مهیبی روان گردیده و سنگهای بسیار قوی و سنگین را از کوه سر از بر نموده روی بشهر کذا شته در اندک وقتی سیل تمامی شهر را فرو گرفته از اهالی شهر بجز معدودی از اینورطه و قضای ناکهای نتوانسته اند جان بدر ببرند . شهر مذکور از صدمه این سیل بلا بکلی خراب گردیده زمین شهر از بسیاری خاک و خاشاک و سنگهای کران که از جریان سیل گرد آمده است سی و پنج قدم از وضع سابق ارتفاع یافته است .

از قرار یکه اخبار نامه کرامی (فرهنگ) منطبقه اصفهان در شماره شصت و پنجم خود مینویسد . حضرت مستطاب والا ظل السلطان حکمران صفهان و عربستان و لرستان و غیره بعزم کشت و گذار و بازدید و رسیدگی وضع اداره و ولایاتی که در تحت حکمرانی خود شان است از اصفهان حرکت فرموده اند و دوسه روز پیش از حرکت حضرات عملی اعلام و صاحب منصبان کرام از نظامی و غیر

اخبارنامه (شمس الاخبار) منطبق مدراس میگوید . در موقع (اوده) که در اطراف کوه نیکری واقع است روز عرفه عید مبارک فطر از جانب حکومت انگلیس همه محلات و مساکن اهالی اسلام آنجا بزیر قراول عسکری آورده شده است . مسلمانان از این حرکت حکومت بعبت اندر شده بخوف و اضطراب گرفتار گردیده و ندانسته اند که سبب این محاصره و قراول گذاشتن حکومت چیست . خلاصه این وضع تا شام روز عید برقرار بوده است . در ثانی از خود انگلیسان اطلاع حاصل گردیده است که . از جانب حکومت از ترس اینکه مبدا مسلمانان بر ضد حکومت شورش نمایند این تدبیر بکار برده شده است .

نیر اخبارنامه مذکور میگوید . شش نفر از اعظم شاهزاده کان هندوستان بطور سویل (یعنی تبدیل قیافه) باسلامبول رفته در عمارت بلدز مهمان اعلا حضرت پادشاهی شده اند .

اختر

اخبارنامه کرامی (شمس الاخبار) را از راه برادری یادآوری مینمایم که این خبر محض اراجیف و بی اصل است . بطور موثق اطلاع داریم که از شاهزاده کان هندوستان شش نفر سهل است یک نفر هم در اسلامبول نیست . این یکی نیر که بسیاری از اخبار نامه های هندوستان مینویسند فضیلت مآب محمد نصرت علی خان صاحب مهتم اخبارنامه (یک اسلام) که اکنون موقوف است از جانب اهالی هندوستان مخصوصا باسلامبول فرستاده شده است هم از قبیل اراجیف و کذب محض است . خان مومی الیه با اختیار خود بعزم سیاحت باسلامبول آمده است .

در شهر (بلینی) که از مضافات (مدراس) است اینروزها مختصر شورش برپا شده است . از جعی پولیس که برای اسکات شورش بد آنجا رسیده اند یک نفر صاحب منصب نایکنفر پولیس بقتل رسیده سه نفر هم زخماز گردیده اند . بعضی کسان نیر که خواسته اند پولیس معاونت نمایند زخی شده اند .

شمس الاخبار

نظامی و بسیاری از وجوه و اعیان و اشراف مملکت و بعضی از معتبرین تجار بعزم و داع از حضور و ملاقات حضرت مستطاب والا شرفیابی حاصل نموده از حسن اداره و رعیت پروری و مملکتداری حضرت والا اظهار تشکر و سپاسداری نموده اند . حضرت مستطاب والا نیر هر یک از حاضرین را بفرخو ر حال خود مورد التفات و احترام داشته ضمناً حاضرین را مخاطب فرموده خطابه بسیار خوبی خوانده اند که صورت آرا عیناً در اینجا نقل نمودیم .

صورت خطابه

بر من که از جانب سنی الجوانب اعلی حضرت اقدس همایون شاهنشاهی اید الله تعالی مأمور بحکومت بر شما هستم لازم و متختم است که حتی المقدور در نظام ملک و امنیت بلد و آسایش رعیت و رفاه مردم و وصول مالیات دیوانی کوشیده دقیقه از مراتب مذکور را فرو گذار ننمایم و بر شما نیر فرض است که سرآ و جبراً بدعای ذات مقدس پادشاهی اشتغال نموده و در انجام مراتب مذکور در کمال طوع و اقیاد جاهد و سعی باشید و مطالب و مقاصد که دانسته آن لازم باشد بوقت و موقع خودش بدون ملاحظه بمن اظهار نمایند و کلیه مرا بر شما چند حق واضح و آشکار است که حفظ آن حقوق بر شما لازم است و شما نیر حقوقی چند است که همیشه ملحوظ نظر من است اما از حقوقی که من بر شما دارم یکی آن است که من پسر بزرگ پادشاه و از جانب پادشاه بر شما فرمانفرما و حکمرانم در کمال سهولت و آسانی بهر وقت و هر موقع که بوده است دیدن و معاشرت من از برای شماها ممکن بوده و در عرض حاجات و اظهار هر نوع مطلبی که لازم میشده مانع و حاجبی از برای شما نبوده بخلاف زمان بعضی از حکام سابق که اگر چه اغلب از نوکرهای من نیست تر بودند دیدن و معاشرت آنها همیشه بر شما مشکل و اکثر اوقات از عرض حوائج ممنوع بوده و تحکیمات فوق العاده بر شما میکردند .

حق دیگر من بر شما آن است که در هر یک از ممالک خارجه و داخله مدتی است کرائی غله و سایر اجناس ما کوله بوده چنانکه اکنون هم در بعضی از ولایات قحط و کرائی شدید هست و در مدت حکومت من در اصفهان نکذاشته ام که قیمت

اجناس تفاوتی فاحش پیدا کند. و از هر طرف
 و هر بلد که ممکن بوده و میتوانستهم غله وارد
 اصفهان نموده ام که شماها بعسرت و تنگی
 نیفتید و مثل سایر بلاد امر معیشت بر شماها سخت
 نشود بلکه بجهت احتیاط همیشه جنس یکسال
 یاد و سال شماها را بر آورد کرده و از ولایات
 و محالات بعیده جل و نقل مینموده و در انبار
 موجود میکذاشته ام که مبادا یک وقتی در این ملک
 نیر مانند ملکهای دیگر کرانی یا فحطی پیدا شود
 و امر معیشت بر شماها که در حقیقت عیال پادشاه
 جهان پناه و برادران منید سخت گردد نه تنها
 اصفهان بلکه سایر بلاد متعلقه بخود را بخصوص
 (یزد) که سال گذشته از شدت قحط و غلا اهالی آن
 مندر بهلاکت بودند در کمال زحمت و مشقت اهتمام
 کرده نکذاشتم تنگی و عسرت باقی باشند اکنون
 هم که عازم سفر عربستان هستم بفر اقبال
 اعلیحضرت شاهنشاهی و ولی نعمتم آذوقه یک سال
 شماها را بر آورد کرده در انبار موجود گذاشته ام
 که اگر العیاذ بالله عسرت و تنگی برای شماها
 پیدا شود و کسری در جنس ما محتاج سالیانه
 شماها حاصل گردد بپنجم ازوم بشماها داده
 و قیمت کرده شود که از این جهت آسوده
 و مطمئن باشید.

و بجهت نظم و لایب و ملا حظة آسایش و امنیت
 و دفع مفاسد اگر چه از هر جهت کمال نظم و امنیت
 حاصل است ولی محض ملاحظه احتیاط سرباز
 و سوار با سایر ملزومات آن حاضر و آماده نموده
 و بر کاشته ام.

و بجهت رسیدگی بمطالب و عرایض و اجرای
 احکام شرعیه و عرفیه مقرب الخاقان میرزا سلیمان
 خان منسی باشی را که بصداقت و درست کاری
 آزموده ام بنایب الحکوم می مقرر داشته ام که همه
 روزه از طلوع آفتاب الی غروب در دیوانخانه
 عدلیه حاضر شده بعرایض و مطالب شماها
 رسیدگی نماید.

و اما حقوقی که شما دارید اولاً آن است که در
 اجرای انتظامات ملکیه و احکام پادشاهی پیوسته
 بامن همراهی کرده و اگر همی بر من مجهول بوده
 مراد لالت و راه نمائی نموده اید باین واسطه ملک
 منتظم و احکام شرعیه درست و محکم و عموم اهالی
 آسوده و خرم گردیده مایه خوشنودی و میل قلبی
 اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاهی شد و این

معنی یا عث اعتبارات کلیه و ازدیاد ادارات
 حکومتی گردیده ایالت چندین ملک و کشور را
 محول بکف کفایت من فرمودند.

حق دیگر شما این است که در اجرای اوامر
 و نواهی شرعیه و لوازم دینیه مواظبت و اهتمام
 نموده و مصالح امور دولت را نیر از دست نداده
 در صدد ترقی دولت و تکمیل مصالح مملکت
 بوده اید این مطلب مسلم و معین است که دین و دولت
 هر دو توأمند دین بی دولت قوام نکیر و دولت
 بدون قواعد دینیه استحکام نپذیرد چه اگر قوت
 و شوکت دولت نباشد هر آینه حفظ مسلمین از مضار
 خارجه و مفاسد مختلفه داخله ممکن نشود و بواسطه
 هرج و مرج عساکر و رؤسای شریعت ضعیف
 و مضحک گردیده و احکام و مراسم شرعیه
 بچگونه اجرا پذیر نتوانند و اگر شریعت نباشد
 دولت قوام و انتظام نپذیرد چه عمده آبادی
 مملکت و اقتدار دولت بنجارت و زراعت
 و صناعت است و در صورت فساد عقود و معاملات
 عمل تجارت و زراعت و غیره بلرزه تپه شود و کار
 معیشت فساد پذیرد پس بنابر این علمای ملت و امنای
 دولت هر دو لازم است که در جمیع اعمال با یکدیگر
 اتفاق و معاونت کرده حکومت شرعیه و عرفیه را
 در حقیقت حکومت واحد دانسته و در اجرا
 و استحکام قواعد و رسوم آنها متفقاً کوشش
 نمایند.

و اما حقوقی که از من بر تجار و از تجار بر من است
 آن است که چون تجار نظم و امنیت بلد و طرق
 و شوارع را ملاحظه نموده در کمال اطمینان بر توسعه
 تجارت خود افزودند چنانکه اکنون رواج
 کار تجارت در اصفهان نسبت بچند سال قبل
 باضعاف مضاعف است.

پس از اصغای خطابه مبارک اهل مجلس
 همگی یکدله و یک زبان مراتب مذکور را تصدیق
 نموده از انتظامات حضرت والا و این موهبت
 کبرای و عطیه عظمی زبان باظهار تشکر و دعا
 کشودند و از تفضلات مراجع اعلیحضرت
 شاهنشاهی بدعای حفظ وجود اقدس همایون
 و دوام دولت جاوید آیت پرداختند.

اخبار نامه (فاردو پوس فور) بموجب کاغذ
 اخبار نکار تبریز که در پنجم همین ماه سبتمبر (یکم

ذی قعدة) از تبریز نوشته است میگوید
 اینروزها در همه ایران وقوعاتی که اهمیت
 داشته باشد قهره شورش اکراد است. این
 شورش در ایالت ساوجبلاغ که حدفاصل کردستان
 و آذربایجان است ظاهر گردیده بزرگترین سبب
 این شورش نیر حاکم کردستان بوده است.

بده و مالیات کردستان اصلا قدری سنگین بود
 حاکم مومی الیه خواسته بود قدری هم اضافه
 بمقدار سابق نماید. لهذا بسیاری از اکراد بهمین
 وسیله ازدادن بده مقرر نیر امتناع نموده اند.

حاکم یکی از رؤسای اکراد را خواسته سبب
 مخالفت و عدم ایشای مالیات را سؤال نموده است.
 رئیس اکراد جواب داده است که مالیات مقرر
 راهم نخواهد داد. حاکم مومی الیه پاره کلمات
 تهدید آمیز اظهار داشته گفته است هرگاه
 در ایشای بده امتناع نمایند سر رؤسای اکراد
 در معرض تلف خواهد برآمد.

بنابر این بموجب امر و فتوای شیخ عبیده
 دوازده هزار نفر از اکراد با تفنگهای (مارتنی هنری)
 که در جنگ آخری عثمانی و روس از فراریان گرفته
 بودند در زیر کوماندانی شیخ عبدالقادر پسر
 شیخ عبیده بجانب ساوجبلاغ بحرکت آمده اند.

(مارشیون) خلیفه ملت (نستوری) نیر
 با جمعیت خود بجمعیت اکراد ملحق شده شهر
 ساوجبلاغ را بدون ممانعت و مقاومت ضبط
 نموده اند.

هر چند بتواتر میکفتند که اکراد شهر
 مذکور را قتل و غارت نموده اند ولی این روایت
 بتحقیق نپیوسته است.

اگر چه از جانب حکومت آذربایجان هر روز
 بمقابله اکراد قشون فرستاده میشود ولی از دست
 قشون بی کوماندان چه بر میآید! مهمات
 عساکر ایران تنها عبارت از مقداری کلوله و تفنگهای
 قدیم چقماقدار است.

از ولایت (خوی) نیر عساکر ایران در تبریز
 کوماندانی تیمور آقا فرستاده شده است هنوز
 عساکر مذکور بموقع شورش نرسیده است.
 تیمور آقا مشارالیه از جمله کوماندانان کار آگاه
 و صاحب شهرت و شجاعت ایران است.

خبر این شورش تا کنون باعلا حضرت

پادشاه ایران رسیده است . و بدیهی است که از عساکر منتخب خاصه برای دفع شورش خواهند فرستاد . ولی اکنون رادر آذربایجان انقلاب بزرگی در میان اهالی هست .

حاکم مراغه از بیم تقرب اسکاگرد کریم بخته به تبریز آمده است . حاکم مومی‌الیه از حرکات آکراد خبرهای بسیار وحشت‌آمیز نقل میکند .

آکراد بعزم غارت قصبه (بناب) که در مسافت پانزده کیلومتر تبریز است پورش برده بعد از آنکه یکصدو پنجاه نفر تلفات داده اند قصبه مذکور را ضبط و قشون ایران را عقب نشانیده چهار هراده (توپ برنج قدیم) گرفته قصبه را قتل و غارت و اطفال و زنان را اسیر نموده اند .

هرگاه جلو آکراد گرفته نشود در این نزدیکی به تبریز هم پورش خواهند آورد .

مسیو کامبیا رئیس مجلس مبعوثان فرانسه در قبرستان مشهور (پرلاشر) که در پاریس واقع در نزدیکی طاق مزار (منیو تیر) از اسکنون برای خود مدفن آماده میکند . و برای مخارج این مدفن شش هزار لیرا تخصیص نموده است .

(مسیو کامبیا) در ایام زنده کافی (مسیو تیر)

در کارهای دنیوی از همه جهت بر خلاف افکار یکدیگر بودند . اکنون مسیو کامبیا میخواید این مباینت افکار دنیوی را یک محبت و همجواری اخروی تغییر بدهد .

اتفاق چهار گانه

اخبارنامه (کران ژورنال) منطبعه پاریس بعنوان بالامقاله نوشته بودمانیر مناسب دیدیم ترجمه آرا در اینجا بیاوریم .

در باب انجام دادن مسئله قره طغ دولت المان بمناسبت کار آگاهی خود مهارتی در پولیتیک بکار برد که موجب ترقی نفوذ خود در اسلامبول گردیده و این پولیتیک و ترقی نفوذ دولت مشارالیه موجب پاره ملاحظیات و خیالات گردید . و در اینباب مسئله اتفاق بعضی از دولتها که نتیجه مقاصد مسیو بسمارک است نیز جای مشغله روزانه سیاسی را حاصل نموده است . حتی بعضی از اخبارنامه‌ها مینویسند که اکنون در میان دولتین المان و فرانسه مناسبات دوستانه بهتر و خوبتر از ایام گذشته است .

مانیر بهمین افکار دیروز از قبیل تصادف بایک شخص کار آگاه یکانه ملاقات نمودیم .

شخص کار آگاه مومی‌الیه در اینباب پاره اطلاعات سودمند اظهار داشته علاوه بر آن بیان نمود که در باب نشر و عدم نشر آن نیز محذوری نیست بنابراین مناسب دیدیم که بیانات مذکور را بعینه نقل نماییم .

شخص کار آگاه مومی‌الیه میگوید که .

مسئله عقد اتفاق در اروپ در این جزو زمان منتهای آرزوی پرنس بسمارک و از مشاغل روزانه پرنس مشارالیه است . پرنس بسمارک بمناسبت اینکه اوستریا را بدائرة اتفاق خود داخل نمود خیال میکرد که تنها بجهت همین اتفاق جلونیات روس را که در باره اسلامبول دارد خواهد گرفت . اکنون پرنس مشارالیه برای مقابله مقاصد روس اتفاق مذکور را کافی ندیده در صدد تشکیل یک اتفاق چهارگانه که عبارت از دولتهای المان و اوستریا و فرانسه و ایتالی است در آمده است . که بدینوسیله دولتین انگلیس و روس را تنها گذاشته در مسائل شرق و غرب پای مداخله آنان را کوتاه دارد .

احتمال کلی می‌رود که پرنس مشارالیه این تصور خود را بزود ترین وجهی از قوه بفعل بیاورد . پرنس مشارالیه این مقاصد پنهانی خود را بیکی

بقیه از ترجمه حکایه تملک

وجه هدیه ام پیش نهادی ای طفل شریر و مفسد ای عشق طاعونی خانه دل را برای قبول تو پرداختم . و کاشانه خاطر را بی ورود تو آماده ساختم . بامید اینکه با تملک بکا مرانی خواهم زیست . و چیزی بجز اضطراب و نومیدی باین دل ویران و خاطر پریشان نیاوردی . حور یان من عاصی شدم . جبروت الوهیت و عظمت روحانیم جز بد بختی ابدی و سختی مرمدمی نمرد بگرداند . ای کاش بهلاک خود قادر بودی تا خود را از بخت و الم این چنین زنده کی آسوده داشتی . ای تملک چون مرا مرا ترک متعذرو از زجات این زنده کیم رهایی دشوار است تو باید از ناسپاسیهای خود راه کور سپاری . و سر بر خاک هلاک گذاری . از تو انتقام خود را خواهم کشید . مشوقه تونیز خواهد دید در پیش چشمش هدف تیر خشمت خواهم نمود . لکن

خطا کتم ای تیره روز کار ای (کالیسو) چه در سرداری بی کنساهی را که خود بدام خطر افکنده و غریق کرداب بد بختی و انقلابش نموده میخواهی بی سپر بیابان عدم کنی . من خود این آتش عافیت سوز را در کانون سینه تملک که از لوث معاصی پاک بود افزودم . زهی بی کنساهی زهی تقوی . زهی وحشت از معاصی . زهی قوت نفس . چه پایداری که در مقابل لذات ننگ آمیز نکرد . دل نازکش را بر هر هجر کداختن دون مروت است . بترک من گفت با آنکه در خور ترک شدن نبودم کنون قلبوی را از خود متفر بایم برای رقیب من زنده بماند . فی فی نمیتوانم متحمل شد مگر بگیری که در خور دارم . برو تملک برو از اینجا بدانسوی دریاها . و کالیسورا بی نسلی خاطر بگذار در حالتیکه نه طساققت تحمل با زندگی داشته باشد . و نه دست رمی بمرک . پهل تادر اینجا باه و خروش هم آغوش بوده با کمال

نومیدی و انفعال با (اکار یز) دلپسند تو روز کار سپارد . در صومعه خود تنها نشسته مترنم این مقالات بود . یک مرتبه از اضطراب خاطر بسان اسپند برجسته بیرون دوید . و (منتور) را مخاطب نموده فریاد برآورد که در کجا مانده تملک را از دام معاصی که گرفتار می شود این چنین حراست میکنی . تو بخواب غفلت اندری و قتیکه عشق در کین تو بیدار است . پیش از این متحمل اهمال کاری و سهل انگاری که از تو ظاهر میشود نمیتوانم . تا کی بنظر بی قیدی خواهی دید که پسر (الیس) مایه ننگ و عار پدر گردد . و در تباهی بخت بلند و طالع ارچند خود بکوشد . اقارب و پرستارانش زمام اختیارش را بر کف کسایت تو سپرده اند یا بدست تربیت من . این منم که پیوسته در پی تربیت تن و جان و تقویت دل ناتوانش هستم یا تو . با وجود این خاموش نشسته و کاری نمیکنی . در گوشه

از نزدیکان خود که پیوسته در کارهای عمده باور جوع نموده از رای وی استشاره میکنند بیان نموده و در افشای این راز محدودی ندیده است. حتی در خصوص این اتفاق پیشتر در شهرهای پاریس و (رؤم) اقدامات فعلی نیز بکار برده شد.

پرنس مشار الیه برای سرکرفتن این اتفاق چهارگانه تدابیر سیاسی ذیل را خوبترین و مسائل استحکام رابطه اتفاق پنداشته است چنانکه:

دولت المان در مقابل مبلغی تضمینات نقدی تمامی ایالت (لورن) و قسمتی از ایالت (الزاس) را که پیشتر در هنگام غلبه از فرانسه گرفته بود دوباره بدولت مشارالیه واگذار کرد. دولت فرانسه نیز در مقابل این ایالتی (نیس) و (ساوو) را که پیشتر از ایالتی ضبط نموده است بدولت مشارالیه تسلیم نماید. ولی مشروط بر اینکه رضایت اهالی ایالتی مذکور تحصیل کرده شود یا یعنی که اهالی مذکور مختار را نمایند بر اینکه حکومت و تبعیت کدام یک از دولین فرانسه و ایتالی را که میخواهند اختیار نمایند. باعتبار پرنس بسمارک اهالی (نیس) بالطبع تبعیت ایتالی را بکمال رضامندی خواهند پذیرفت. اهالی (ساوو) نیز برخلاف آنان حکومت فرانسه را تبعیت

خواهند نمود. که در اینصورت دولت ایتالی تنها بگرفتن ایالت (نیس) از فرانسه خشنود خواهد کردید.

آدمیم بدولت اوستریا که رکن رابع اتفاق چهارگانه است. دولت مشار الیه نیز ایالتی (ترانت) و (پترول) را که از ممالک ایتالی در تصرف دارد برضا بدون تضمینات نقدی و غیره بدولت ایتالی بخشیده در مقابل آن بتدریج از سواحل دریای سفید حدود خود را وسعت بدهد.

در صورت وقوع این اتحاد و اتفاق متصور هرگاه دولین انگلیس و روس بر ضد دولت عثمانی برخاسته و بجوانند که ممالک باقی مانده دولت مشار الیه را در میان خودشان تقسیم نمایند دولتهای مشار الیه بمعاونت دولت عثمانی برخاسته مانع پیشرفت مقاصد انگلیس و روس گردیده اسباب مقاومت دولت عثمانی را فراهم خواهند آورد.

(ترجمان حقیقت)

نیز اخبارنامه مذکور میگوید. اعلا حضرت الکساندر امپراتور روس بطور قطعی قرارداده اند که ولیعهد خودشان را بنیابت سلطنت

بر قرار نموده خودشان در (لیوادی) اقامت نموده از کارهای سلطنتی بکلی کنار جوید. اخبارنامه (پارس) که کوینده این روایت است در این ضمن میگوید که:

درجه اهمیت این مطلب در نزد عموم معلوم است. هرگاه این روایت اصل داشته و مقرون بصحت گردد آنوقت بدیهی است که رنگ پولیتیک اروپا تغییر خواهد یافت.

تلگرافنامه دیگری که امروز از پترسبورگ رسیده است این مطلب را قوت میدهد. حتی بطور موثق میگویند ولیعهد مشار الیه بهمین جهت به لیوادی احضار کرده شده است. مشارالیه بموجب دعوت بازن خودشان بلیوادی عزیمت نموده اند.

اخبارنامه ای اروپا بموجب تلگرافنامه بی میگویند. عساکر انگلیس قندهار را بکلی خالی نموده اند. ولایت مذکور مقرر است بامیر عبدالرحمن خان حکمران حالی افغانستان تسلیم کرده شود.

طاهر

این پیشه دور از چشم اغیار درختهای آزاد قوی که مخصوص کشتی سازی است موجود است (الیس) نیز کشتی را که بواسطه آن از این جزیره بیرون رفت از همانجا ترتیب داد و در آن نحوالی غاری می بینی که در داخل آن جمیع اسباب کشتی سازی از آلات قطع و ضرب و اتصال و انفصال تختهای کشتی فراهم است. همینکه متکلم باین کلام شد فی الفور از گفتار خویش پشیمان گردید. منتور بدون فوت فرصت بد انفسار شنافت و اسباب کشتی سازی را از همه چیز آماده یافت. پس درختها بیکه لازم داشت بجای لاسی بر انداخته در یکروز زورقی که قابل سواری باشد ساخت. بلی مهارت و قدرت (منیرو) را در انجام کارهای فوق العاده طول زمان در کار نیست. (کالیسو) اختلال غریبی در احوال خود دیده از یکطرف میخواست کار منتور را ملاحظه کند که بکجا رسیده و از طرف دیگر

نمیوانست خود را بترك شکارگاه راضی کند از بیم اینکه مبادا (اکاریز) با آزادی با تملك کامرانی و عشق بازی کند. رشک محبت قوی تمیذاد که بک دقیقه آن دو عاشق را از نظر بگذارد. ولی سعی میکرد شاید شکار را بستی که منتور در آنجا بکشتی سازی مشغول بود باز کشد. صدای تیر و پتک های منتور را می شنید و گوش فرامیداد ضربهای پتک و تبر بسندان دل و شریان جگر وی میرسید که از هر يك لرزه بر اندامش میافتاد و با آنحالت بیچاره داشت که مبادا مشغول این خیالات شده از اشارات نظر تملك بر آن حوریه جوان غفلت کند. در آنحال آکاریر بصدای گیرنده و الفاظ فریبنده برسبیل ملامت به تملك چنین می گفت آیا نمیرسی که منتور باتوسرزنش و عمر بده آغاز کند که چرایی او قدم برداشته رو بسوی شکارگاه گذاشتی دروغ از زنده گانی که درز بردست چنین معلم سخت و ترش روی و در صحبت این مصاحب عبوس

و درشت خوی بگذرد که بهیچ وسیله کراه از پیشانی نمیتوان کشود. دشمن جمیع لذات است. راضی نمیشود که طعم لذتی را در دنیا چشیده باشی. بی کنهترین حظی را برای توقصیر و معصیت می شمارد. وقتی مرز الزام بود کردار خود را متعلق بگفتار اوبداری و مطیع وی باشی که خود از راه و رسم زنده گانی بخسیر و در طریقی محاوره و اخلاق نوسفر باشی. با این مرتبه خردمندی و کیاست و این پایه کاردانی و فطانت چگونه تحمل میورزی و سزاوار می بینی که باتومانند صغار رفتار کنند. خدنگ این سخنان پرنیزنگ و فسون بددل تملك کار کرده سینه وی را پراز کینه (منتور) نمود بمرتبه که از دیدارش وحشت داشت و از شدت اضطراب به (اکاریز) جواب نمیکت. لاجرم شبانگاه چون از شکار فارغ شدند بادی چاک چاک و خاطری هولناک از یک (باقی دارد)

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
زجوع میشود .
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز دوشنبه ۲۷ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۲۰ تشرین اول رومی و ۱ ماه اکتوبر ۱۸۸۰

تصرف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صباغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است .
اجرت پوست همه چاپمده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشجات سودمند را باستان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از دو بلین ۲۴ ذی قعدة از جانب
حکومت انگلستان برضد (مسیو پارتل)
(مسیو ویکار) و (اوکتور)
نامان بجهت اینکه از اعضای هیئت اتحادی که
هواخواه مسئله تقسیم اراضی و املاک هستند
دستور العمل داده شده است که در باره
آنان تحقیقات لازم بعمل آورده شود . سایر
اعضای مجلس پارلمنت نیز که از اهالی ایرلند
هستند هواخواهی هیئت مذکور برخواستند

از پشته ۲۳ ذی قعدة در اجتماع
دروزی مجلس مبعوثان (بارون هیرلن)
در جواب سؤالی گفته است که در باب
اینکه از جانب حکومت بلغارستان در بالکنها
استحکامات ساخته میشود تا کنون اطلاعی
حاصل نموده ام . نیز اظهار داشته است که
در خصوص کارهای متعلق بشرق در میان
دولتین المان و اوستریا بطور مطلوب اتفاق
هست .

از لندن ایضاً در موقع (تانتون)
برضد وزرای حاضر انگلستان جمعیتی منعقد شده
لورد سالبری وزیر خارجیه سابق انگلستان
خطابه خوانده ضمناً اظهار داشته است که
در باب مسئله یونان قراردادی را که در کونفرانس

برلین شده است دولتها اجرای احکام آرا بطور
اجبار هیچوقت در عهده خود نکرده اند .
علاوه بر آن دولت انگلیس حکومت یونانستارا
در باب توسیع حدود اصلا وعده نداده
است .

از صوفیه ایضاً (مسیو زانکوف)
رئیس مدیران حکومت بلغارستان امروز مجلس
مبعوثان را بنام پرنس الکساندر حکمران
بلغارستان باز نمود .

در خطابه که از جانب حکمران مشارالیه
بمناسبت باز شدن مجلس مذکور خوانده شد
نخست از صداقت ملت اظهار تشکر نموده پس
از آن اظهار داشته است که قوتی را که حکومت
بلغارستان در این زمان نازک دارای آن شده است
محض از صداقت و غیرت ملت است . و نیز
گفته است در انهای سیاحت پترسبورگ اعلا
حضرت امپراتور روس که حامی آزادی است
در باره بلغارستان منافع بسیاری را اخطار و وعده
نموده است . از یکی مناسبات امارت با همسایهای
حاضر و از بودن حسن توجه اروپ
در باره بلغارستان نیز سخن گفته است .
گذشته از اینها از حسن انتظام لشکری امارت
اظهار خشنودی کرده بیان نموده است که
درجه قوت عساکر احتیاطی امارت در وقوع
مخاطرات طرف وثوق و اعتماد است . از
اقدامات قشون امارت که در محو و نابود نمودن
دسته های قطاع الطریق و سایرین بکار برده اند
اظهار امتنان و در این نزدیکی تقدیم شدن لایحه را

مجلس مذکور در باب قانون قشون ملی وعده
نموده است .

از سایر تفرعات اداره امارت نیز سخن
بمیان آورده گفته است . بلغارستان در شبیه
جزیره بلکان وظیفه خود را بعمل آورده است
و باید که در باب توسیع دائره ترقی بلغارستان
پیوسته اقدامات لازم بکار برده شود . در باب
ساخته شدن راه آهن نیز از جانب حکومت
لایحه برای مذاکره شدن بمجلس تقدیم خواهد شد .
وظائفی را که در اینباب بلغارستان در عهده دارد
باید طرف اعتنا و دقت مجلس گردد .

از برلین ایضاً صاحبان اسهام
عمومی عثمانی که در برلین هستند کمیته
مذاکره نمودن با باغالی معین نموده اند .

از پترسبورگ ایضاً اخبارنامه
(هرولد) پولیتیک مسیو کلادستون را مورد
مؤاخذه نموده ضمناً میگوید . دولت روس
هیچوقت حرکات موسیو کلادستون را که میخواهد
برضد دولت عثمانی یک جنگ صلیب برانگیزد
همراهی نتواند نمود .

از پشته ایضاً در مجلس مبعوثان
(مسیورا کو و سکی) از مجلس خواهش نمود
که بودجه مصارف جنگ را تخفیف داده شود .
(مسیو تیجا) رئیس هیئت وزرای مجارستان
در جواب اظهار نمود که باقتضای وضع حاضر
بودجه مجاریج جنگ را تخفیف دادن برخلاف
منافع دولت حرکت نمودن است لهذا قبول این
خواهش بوجهی ممکن نیست .

از پاریس ۲۴ ذی قعدة * خطوط
مخابرات که در میان فرانسه و انگلستان است بجهت
وقوع طوفان سختی بریده شده است *

از لندن ۲۲ ذی قعدة * اخبار نامه
(دیلی نیوز) بموجب تلگرافنامه هندوستان
میکوید * در کابل انقلاب فوق العاده ظاهر
شده است * میکوید امیر افغانستان کشته شده
است *

درباره این خبر تلگرافی اخبار نامه مذکور
حکومت انگلستان را هنوز خبری نرسیده است *

داخلیه

اخبار نامه (لاتری) میکوید * جناب
دولتآب درویش پاشا که بوالیکری ولایت
اشقودره بانضمام کوماندانی لشکر معین شده بود
روز سه شنبه گذشته به راهی مقداری از عساکر
شاهانه از سلاتیک بوپور همایون (استانبول)
سوار شده بجانب محل مأموریت خود عزیمت
نموده است *

بموجب تلگرافنامه که از (وارنه) رسیده
است در آنجا بقونسول و بیرق دولت فرانسه
خیلی بی احترامی نموده اند * بنا بر این واپور
(پترل) که مأمور بعیت سفارت فرانسه مقیم
اسلامبول است از جانب سفیر مشارالیه
با مأموریت مخصوص بوارنه فرستاده شده
است *

(مسیو توروس) اشمیلیتر (یعنی صاحب
منصب نظامی) سفارت فرانسه برخصت دولت
متبوعه اش بجانب مملکت خود عزیمت نموده
است *

(مسیو تروتز) قونسل دولت انگلیس مقیم
ارضروم برخصت دو ماهه دولت متبوعه خود
بجانب انگلستان حرکت کرده است *

هیئت سفارتخانه فرانسه از ییلاق سفارتخانه
زمستانی که در یک اوغلی دارند نقل نموده است *

اخبار نامه (ترجان حقیقت) از جانب
حکومت سنیه بجهت مقاله که در نمخته روز
پنجشنبه گذشته خود نقل نموده بود بطور موقت
تعطیل شده است *

اخبار نامه (نووستی) نام روس منطبعه
پترسبورگ میکوید * از جانب اعلی حضرت
امیراتور روس بجانب پاتریک ملت روم مقیم
اسلامبول مقدار کافی معاش تخصیص یافته است *

لایحه مقابله نامه را که در باب تسلیم نمودن
نمودن اولکون از جانب ولی رضا پاشا بواسطه
قدری یک از مأمورین دولت علیه عثمانی بحکومت
قره طاغ تکلیف کرده شده است * اخبار نامه
(تایس) در صحایف خود نقل نموده بود *
مانیر ذیلا ترجمه آنرا می نگاریم *

نخست * خاطر جعی دادن باهالی اسلام
است از نگاهداری مال و حقوق و آزادی *

دوم * برقراری وضع حاضر در سمت
شرقی دریاچه اشقودره *

سوم * اینکه حکومت قره طاغ در مقابل
جاهایی که باو و آگذاری می شود قسمت مناسبی
از قرضهای عثمانی را بر عهده خود گرفته
و در باره اراضی و اماکن وقف نیز با دولت
عثمانی مقابله نامه ترتیب بدهد *

چهارم * اینکه اهالی اولکون در باب
هجرت و اقامت در آنجا مختار باشند *

پنجم * کشتیهای اهالی اولکون دارای
بیرق عثمانی بشوند *

ششم * املاکی را که متعلق بحکومت دولت
عثمانی است از ضبط و تعرض خاطر جعی
داده آید *

هفتم * اینکه قوانین و نظامات حاضر عثمانی
در آنجا برقرار و مرعی الاجرا گردد *

ولی رضا پاشا آنچه را که از مواد لایحه مذکور

معترض فیه حکومت قره طاغ بوده است بابهالی
اطلاع داده است *

علاوه بر این نوشته شدن (پروتوکول)
یا خود حجتی در موقع مذاکره بوده است
که حجت مذکور بجای مقابله نامه که پیشتر
بواسطه کونت کورتی نوشته شده بود گرفته
خواهد شد *

نیز اخبار نامه مذکور بموجب تلگرافنامه
که در ۱۹ ماه سبتمبر گذشته موافق ۱۵ ذی قعدة
از چینه گرفته است میکوید *

(مسیو متا نوج) کومیسر قره طاغ امروز
صبحی از (ریاقه) بانجا وارد خواهد کردید *
بدری یک کومیسر عثمانی فردا از اشقودره
بموقع ریاقه خواهد برگشت *

بطور موثق میکوید * سفیر دولت عثمانی
مقیم چینه حکومت قره طاغ را برای اینکه درباره
اهالی اسلام (بود کور بیجه) و (اشپوزه)
تعدی و بدرقاری میکنند پروتست نموده است *

حکمران قره طاغ بمأمورین دولتهای اروپ
در باره بعضی اهالی اسلام که بارناؤدها مراسلات
و مخابرات داشته اند دلائل کافی نشان داده است *
ولی وعده نموده است که پس از تسلیم اولکون
در حق آنان عفو عمومی اعلان خواهد نمود *

جاهایی که بحکومت قره طاغ واگذار میشود
در باب آزادی آیین و مذهب حکومت مشارالیه
خاطر جعی داده است که موافق احکام عهدنامه
برلین رفتار خواهد نمود *

* اگراد و اخبار نامهای (وقت) و جریده
حوادث *

چند روز است که بعضی محررین رفقای ترکی ما اخبار
نامهای (وقت) و جریده حوادث بمناسبت شورش
اگراد در ایران باز عادات قدیمه خود را پیش گرفته
جنسیت را بمنافع حقیقی ملت و دولت ترجیح داده
میخواهند عالم اسلامیت را پس از ویرانیهای
چندین ساله که بحسن نیت پادشاهان جلیل القدر
حالیه اسلام نزدیک تعمیر است دوباره نادانسته
و تقمیده در اغور تعصب و نادانی خودشان از پای
در انداخته مشرف بانهدام و خرابی بدتر از اول

نمایند . بجهت اینکه اختر اکرادرا با احترام ذکر نموده و مسئله را اهمیت نداده است از دو جانب مورد ملامت و سرزنش داشته هر یک همه روزه عدا مطلی از خود تراشیده در آن ضمن در باره اختر چنانکه شایسته حال آنهاست پاره بیانات ناشایست و تعبیرات ناروا که خارج از شیوه بلند اخبار نویسی است تقصوه نموده و بدون اندیشه عاقبت کار مسئله را در انظار یار و اغیار عظمی قرار داده جز واقرا در شجاعت ثانی رستم و اکرادرا که مال احوال آنان برجهانیان معلوم است متمدنترین اقوام عالم نشان میدهند و مارا ناچار میکنند که از مسلک مستقیم و نیات پاک و مقاصد بسیار مقدس خود که از آغاز انتشار اختر پیشنهاد خود نموده ایم تمایل کرده پس از این را در این گونه مواد یا مسلک سقیم آنان شریک و سهیم شویم . عجب است که با همه وضوح مسلک و نیات ما مارا بجهت ایرانی بودن نگاهداری منافع ایران سرزنش می نمایند . راست است ما ایرانی هستیم و منافع ملی خود ما را نیز در نظر داریم ولی با همه این پیوسته منافع عموم عالم اسلامیت و انسانیت را هم بر منافع شخصی ایرانی و عثمانی و رمنفتهای شخصی خودمان ترجیح داده ایم و نیز خواهیم داد تقصیری که در این باب با اعتقاد خودشان بجاوردیدارند این است که ما شرح بسیار مختصری از حرکات ناگوار اکراد در یکی از نضهای پیش نوشته و بدان سبب رشته گفتگوی بسیاری بدست اخبار نویسان یکنانه که منتهز این چنین فرصت بودند افتاده است . ولی ملاحظه نمیکند که ما باقتضای غیرت اسلامیت نخواستیم که مطلب را چنانکه بود در نظرها جلوه بدهیم بنا بر این مشورشیانرا بنام اکراد ایران یاد نمودیم . و ذکر نمودیم که شیخ عبیداه واران او رعیت کدام دولت هستند و درجه شقاوت و وحشت آنان را که تاکنون از قرنهای پیش خاطر نشان هیچ کس نیست هیچ نوشته مسکوت عنه گذاشته و در گذشته و اینکه نخواستیم مسئله را اهمیت بدهیم ملاحظه این بود که از درجه چشم داشت منافع دولت روس و انگلیس در آنحوالی بطور لایق اطلاع داشتیم و اندیشناک بودیم که مبادا انگشتی از خارج باسم نگاهداری منافع خود داخل در میان کار بشود .

از اینکه ما مقدار شورشیان اکرادرا یکمشت تبعه نوشته بودیم اظهار کمال تندی و تبری نموده اند فهمیده اند که ماهمه اکرادرا یکمشت نخواسته ایم

بل مقدار شورشیانرا بملاحظه اینکه در انظار یکنانه اهمیتی حاصل نکند مشتی تبعه گفته ایم نه مشتی خالك کسی که لفظ تبعه را با خالك فرق نمیدهد چرا مداخله به سخن میکنند .

هرگاه رفقای ما بمقتضای عقل نارسای خودشان میخواهند عالمی را کرد و آن عالم را نیز در نظرها عظمی قرار بدهند و از این عمر بر خود بسالند نقلی نیست . باینکه ما مقدار حقیقی آنان و درجه بیبایی و وحشت آنها را بطور لایق میدانیم هیچ نمیکویم فردا است که اخبار نامهای اروپ و سایرین از وحشتهای دهشت انگیز آنان اطلاع حاصل نموده حقیقت حال را مینویسند آنانکه این مردمان خونریز را امروز با انواع فضایل می ستایند اگر شرمی داشته باشند خجیل و سرافکنده میشوند . چنانکه حامیان ملت بلغار از وحشت و بی اعتدالی آنان خجیل زده و شرمسار شدند . اینکه همقطاران ما حکام ایران را عموما ظالم میخوانند آن نیز مقتضای آداب و تربیت آنهاست . هرگاه همه این گونه مقالات را جواب بدهیم از مطلب دور خواهیم افتاد .

از قرار خبر تلگرافی که پر روز بسفارت کبرای دولت علیة ایران رسیده است از تبریز جناب مقرب الخاقان مؤتمن السلطان اعتماد السلطنه با قوت کمی از عسا کر پیاده و سواره تبریز مامور بمقابله اکراد شده بود با آنها رسیده دوسه بار در میان اکراد و عسا کر مذکور زد و خوردی واقع شده در هر بار اکراد پس از تلفات زیاده عقب نشسته اند و جناب اعتماد السلطنه هم بتعاقب می پردازد و هنوز هیچکدام از دوشعبه لشکر که یکی بکوماندانی حضرت مستطاب والا حشمت الدوله از سمت کرمانشاهان و دیگری بکوماندانی مقرب الخاقان حاجی بیورخان از جانب خوی مامور به تنبیه و تربیت اکراد هستند بانها رسیده اند . معلوم است که پس از رسیدن این دو اردوی معنا که در زیر کوماندانی دو سردار صاحب اشتها هستند مال حال اکراد بکجا منجر خواهد کردید .

اخبار نامه عسکری المان که در برلین طبع و نشر میشود در باب قوت عسکری دولت علیة عثمانی اطلاعات ذیل را مینویسند .

در جنگ آخری روس قوت لشکری دولت عثمانی تقریبا بقدر هفتصد و پنجاه و دوهزار نفر بود . پس از ختام جنگ بقدر یکصد و بیست هزار نفر از جمله باقی مانده بود که هشتاد هزار در سمت روم ایلی و چهل هزار آن در سمت اناطولی بود .

پس از بازگشتن اسرای جنگ و بهبودی بیماران مقدار عسا کر باقی مانده دولت عثمانی یکصد و نود هزار نفر رسید . مقداری از قوت لشکری مذکور مرخص خانه شده با وطن خودشان برگشتند . و یکصد و شصت هزار نفر باقی مانده را مسلح و آماده داشتند که از جمله یکصد و بیست و دو هزار نفر در اسلامبول و ادرنه و حدود یونان و قره طاغ بودند .

پس از ورود عثمان پاشای غازی تنسیق عسا کر مذکور بعمل آمده ایشان محول گردید . در آغاز بهار گذشته بملاحظه تصرف بسیاری از نفرات عسا کر را با وطن خود مرخص نمودند حتی مقدار بعضی افواج تا سیصد و پنجاه نفر پایین آورده شد .

بعد از آن بملاحظه اهمیت مسائل یونان و قره طاغ کومیسیون که بموجب صوابدید حسین حسنی پاشا وزیر تازه جنگ تشکیل یافته بود دوباره تنسیقات عسکری بسیار بیاره مواقع لازم کسب شد .

در ماه حزیران گذشته در اسلامبول بیست و هفت هزار و در ادرنه نوزده هزار و شانزده هزار در حدود یونان و قره طاغ و دوازده هزار در سلاویک و چهل هزار نفر در اناطولی و (کرید) که جمعا عبارت از یکصد و چهل هزار نفر است آماده و مسلح بودند و از این جمله یکصد هزار نفر قشون پیاده و چهار هزار و پانصد سواره بانضمام چهار صد و بیست و شش عراده توپ در سمت روم ایلی اقامت داشتند .

از این جمله مقدار نفرات موجود یکصد و پنجاه فوج تنها عبارت از سیصد و پنجاه نفر بوده بعضی از آنها هم پیران سالخورده بوده اند . مقدار موجود یکصد و چهل و هفت دسته سواری نیز خیلی کمتر از مقدار معین بوده است .

در بیست و چهارم ماه حزیران گذشته از چنانچه

وزارت جنگ دولت عثمانی بکوماندان لشکری ولایت ادرنه دستور العمل داده شد که عساکر حاضر را آماده سفر نگاهدارد . پس از آن برای جمع آوری عساکر ردیف نیر که مرخص خانه بودند اوامر لازمه فرستاده شد . و برای خریدن اسب بجهت نقل لوازمات اردو نیر دفتر امانه باز گردید و قرارداد داده شد که مقدار نفرات افواجی که در روم ایلی بودند به هشتصد نفر رسانیده شود . و این قرارداد در ماه تموز گذشته اجرا گردید .

از ابتدای ماه اگست گذشته تا کنون از اسلامبول و ادرنه بولایتیهای (ترحاله) و (اشقودره) پی در پی عساکر عثمانی فرستاده می شود .

قوت عسکری عثمانی که در (اولکون) در زیر کوماندانی ولی رضایاشا است تقریباً بقدر هشت هزار نفر است . در سمت (ترحاله) و یانیه نیر سی هزار نفر پیاده و یک هزار و ششصد نفر قشون سواره هست . علاوه بر این در شهرهای (یانیه) و (ترحاله) سی هزار و در حدود قره طغای یازده هزار عساکر معاونه (داوطلب) جمع آوری نمودن هم ممکن است . که در اینصورت مجموع عساکر عثمانی در حدود یونان زیاده بر یکصد هزار نفر تواند شد .

قوت لشکری حاضر دولت عثمانی اکنون بقدر سیصد هزار نفر تخمین میشود . همه عساکر پیاده با تفنگهای (پیودی مارتینی) مسلح هستند . و از این تفنگها در انبار اسلحه اسلامبول خیلی هست . لشکر سواره نیر با شمشیر و تفنگهای (ونجستر) مسلح گردیده اند .

مقدار توپهای این اردو ها تخمیناً بقدر چهار صد عراده است . علاوه بر اینها در اسلامبول نیر مقدار کلی از توپهای (کروپ) و (متالیوز) موجود است .

در مواقع (نازده) و (ینکی شهر) و (قلعه سلطانیه) نیر استحکامات متین ساخته شده است . توپهایی که در استحکام قلعه سلطانیه تعبیه شده است از جمله توپهای بسیار خوب هستند .

در مواقع (مچوه) و (ینکی شهر) و (یانیه) مهمت دو ماهه هشتاد هزار نفر آماده و حاضر است . در ماه اگست گذشته تئسیقات جدید عسکری

دولت عثمانی بموجب امر و اراده اعلیحضرت سلطان بچهار قسم منقسم شده بنامهای (نظام) و (ردیف صنف اول) و (ردیف صنف تالی) و مستحفظ یاد کرده میشوند .

خدمات عسکری بری بیست سال است یعنی از بیست تاجمیل سالکی و خدمت لشکر یان بحری هم از بیست سالگی تا سی و دو سالگی است یعنی عبارت از دوازده سال است .

مرکز اصلی این اروها در هفت جا یعنی در اسلامبول و شهرهای ادرنه و مناستر و ارزنجان و شام و بغداد و یمن است . در هنگام سفر مقرر است که مقدار هر فوج پیاده یک هزار نفر و هر دسته سواره به یکصد و پنجاه سواره رسانیده شود . که در اینصورت مقدار مجموع عساکر عثمانی اقلاً عبارت از ششصد و هزار نفر خواهد بود .

همه صاحب منصبان این قوت لشکری کار آگاه و اسلحه و مهماتشان نیر بطور مطلوب است . در انبارهای اسلحه عثمانی سیصد و پنجاه هزار تفنگهای (پیودی مارتینی) و چهار صد هزار از تفنگهای (اسنایدر) و بیست هزار تفنگهای (رمیکتون) و بیست هزار طپانچه (ونجستر) موجود است . و بقدر نود و شش باری توپ آماده است و بهر جانب که لازم باشد کسبیل تواند نمود .

وزارت جنگ عثمانی از چندین باب نظرف در باب نگاهداری وضع صحت و روانگی عساکر مشغول مذاکرات است . در باره تعلیم و مشق عساکر خیلی دقت و اعتنا بعمل آورده میشود . عساکر پیاده را مانند عساکر فرانسه و توپچهارا بطرز توپچی المان و سوار را بسبک سواره المان تعلیم و مشق میدهند .

نظامات عسکری و دستور العمل لازم آن در حیرت ختام است و در این نزدیکی طبع و نشر داده خواهد شد .

خارجیه

اخبارنامه (روسکی به و دو موسی) بموجب کاغذ اخبارنکار خود که در آسیای میانی در نزد

(جنرال اسکوبلف) است میگوید .

(جنرال اسکوبلف) اکنون در حالتیکه فرقه بیست و یکم لشکر روس را همراه دارد بطور تدافعی حرکت میکند . در باب نقل نمودن آذوقه و مهمات عسکری تا واسطه سر بیعی نباشد پیش رفتن از قبیل محلات و غیر ممکن بنظر میآید . بنابراین جنرال مشار الیه نیر بالطبع تا ختام راههای آهن از حرکت صرف نظر نموده است . حال آنکه جنرال مشار الیه از کار کردن راه آهن در آنسر زمین علاوه بر تعرض ترکانان از ریگستان آنجاها اندیشناک است . و میترسد که طوفان ریگ مانع تردد راه گردد . و لازم میدانند که نخست تدبیری در باب پاک داشتن راهها بکار برده شود . زیرا بی آبی آنجاها یکی از موانع بسیار مهم و مشکل است و بیم آن است که بناگاه راهها از طوفان ریگ بسته شده کار نقل آب و آذوقه و مهمات لشکر بسختی و درجه خطرناک بکشد .

باعتماد جنرال مشار الیه پس از آنکه از نگاهداری خط رجعت و جناحین اردو خاطر جمعی حاصل آمد باز برای رسیدن بمقصود یکصد عراده توپ و ده هزار نفر قشون پیاده سریع الحریکه لازم است هرگاه این تدارکات آماده نباشد نتیجه از حرکت حاصل نتواند شد . از این بیانات جنرال اسکوبلف با شکاری توان فهمید که برای پیش رفتن بمساکن ترکانان را جنرال مشار الیه محتاج بیودن پنجاه هزار لشکر منظم تصور نموده است .

الحاصل اشکالات سفر آسیای میانی رفته رفته بالامیکرد بهتر آن است که مسئله را بصلح انجام داده شود .

اخبارنامه (استاندارد) بموجب کاغذ اخبارنکار قندهار میگوید . ایوب خان دوباره برای مقابله عساکر انگلیس اقدام بتدارکات نموده است . خان مشار الیه بکمک ترکانان و بعضی ایرانیان امیدواری حاصل کرده است . در قندهار در میان اهالی بلد و انگلیسها ناخوشی اسهال و آبله خیلی شدت داشته است .

تاریخ ظاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغی است نمبر ۲۵
در کارهای متعلق با اداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز پنجشنبه سلخ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۲۴ تشرین اول رومی و ۴ ماه اوکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارلسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است.

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود.
اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد.
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از پاریس ۲۶ ذی قعدة احکام
قرارنامه که در بیست و نهم ماه مارس گذشته طبع
و انتشار داده شده بود در ممالک فرانسه بموقع
اجرا آورده می شود.

قره مبادله بسته های پوستانها از جانب
مجلس کونفرانس مختلط که در باره پوستانها
منعقد گردیده بود پذیرفته شده است.

از پاریس ایضاً امروز بعد از ظهر
جمعیت بزرگی مرکب از صاحب طلبان عثمانی
در (شام الیره) منعقد گردید.
در جمعیت مذکور از صاحبان طلب جمع کثیری حاضر
بوده در باب مطالبات خودشان قرارداد ذیل را
داده اند.

اولاً صاحبان طلب قرار دادی را
که از جانب کومیسسیون مخصوص داده میشود
پذیرفته پس از آن (مسیو توکویل) از جانب
همه صاحبان طلب که در فرانسه هستند وکیل
مرخص معین گردیده است.

ثانیاً مسیو هودکوسون و مسیو کوئیتلا
از جانب جمعیت مذکوره بریاست کومیت
(جمعیت) طلبکاران فرانسوی که در لندن اقامت
دارند معین گردیده اند.

از اسماعیلیه ۲۷ ذی قعدة از ابتدای

ماه تشرین اول خل شیرماه مذکور از قتال سویش
بنجاه و یک فروند کشتی گذشته و از کشتیهای
مذکور معادل یک میلیون و بیست هزار فرانک
رسم گرفته شده است.

از پاریس ایضاً بطور موثق
میکویند مسیو رادویچ که از جانب دولت
المان در پاریس بجای پرنس هوهنلوهه سفیر
دولت مشارالیه سمت وکالت سفارت المان را
داشت اینروزها بموجب دستور العمل دولت
متبوعه خود باتن عزیمت خواهد نمود.

از دویلین (دارالحکومت ایرلند) ایضاً
دیروز در نقاط مختلف ایرلند در نه موقع جمعیت
منعقد شده بود.
افکار عمومی در اضطراب
و انقلاب است.

از وین ۲۵ ذی قعدة از مذاکراتی
که در باره تسلیم اولکون در میان رضا پاشا
و (پوپویچ) مأمور مخصوص حکومت قره طاغ
بود نتیجه حاصل نشده است.

از پاریس ایضاً از جانب حکومت
(مسیو شارت) از جهت خطابه تحقیر آمیزی
که خوانده بود با صاحب امتیاز اخبارنامه (کولو)
که خطابه مذکور نوشته بود بزیر محاکمه آورده شده اند.

از لندن ایضاً از تاریخ ششم همین
ماه تا کنون از کابل هیچ خبری نرسیده است.
خبرهای اختلال امیر را که از کابل رسیده است
هنوز از جانب حکومت نه تصدیق و نه تکذیب
شده است.

از پاریس ۲۸ ذی قعدة از جانب
دولت المان (مسیو دورادونویچ) بجای (کونت
هانسفیلد) سفارت اسلامبول معین گردیده
است.

کونت مشارالیه به برلین باز کشت خواهد
نمود.
میکویند پس از ورود برلین در آنجا بابت
ماموریت مهم و معتنا مأمور خواهد شد.

از پترسبورگ ایضاً مسیو ابازیه نام
از مأمورین بزرگ دولت روس بوزارت مانیه
معین گردیده است.
مظنون است (مسیو
سوشانوف) بوزارت داخلیه روس معین بشود.
اینکه شایع شده بود (جنرال لوریس ملکوف)
بریاست مجلس وکلای روس معین خواهد شد
بی اصل است.

از وازنه ایضاً واپور (پترل) نام
که از جانب سفارتخانه دولت فرانسه مقیم
اسلامبول مأمور شده بود که به وازنه رفته قره
بی احترامی را که در آنجا بقونسل فرانسه کرده
بودند تحقیق نماید امروز صبحی بلنکرگاه وازنه
وارد شده است.
سبب تاخیر واپور مذکور
از جهة وقوع طوفان سختی بوده است که واپور
مذکور را از عزیمت بصوب مقصود مانع
آمده بود.
واپور مذکور از شدت طوفان و تلاطم
در یاناجار بدماغه (امینه) که در نزدیکی (برغوس)
واقع است پناه برده پس از سکوت دریا بحمل
ماموریت خود رسیده است.

از طهران ایضاً جمعیت اکراد بر قطعه

طبرستان مستولی شده بودند شکست خورده و پراکنده شده اند .

اختر

در تلکرافنامه فوق محل شقاوت اکراد را بعضی اخبار نامها (طبرستان) و برخی تبریز نوشته اند . حال آنکه محل شورش و شقاوت آنان نه طبرستان و نه تبریز است بل چنانکه معلوم است ساوجبلاغ مکرری و اطراف (مراغه) است که معرض نهب و قتل و غارت آن شقاوت پیشه کان وحشی شده اند . اینکه بعضی از اخبار نامهای اروپا قطعاً (سلساس) را نیز سوخته آتش ظلم و پیداد وحشیکران اکراد نشان داده اند همی اصل است . قطعاً سلساس در نهایت امن و امان است .

بموجب تلکرافنامه که روز دوشنبه گذشته بباغالی رسیده است در میان عساکر ایران وجعیت بزرگی از اشقیاء که در زیر بیرق شقاوت عبدالقادر فرزند شیخ عبیده بوده است زد و خوردی واقع شده عبدالقادر پس از تلفات بسیار مقهوراً فرار نموده است .

بگذار جریده حوادث باز بگوید که این خبر از منابع ایران است و طرف تصدیق و اعتماد نتواند شد . و روزنامه (وقت) نیز در ذیل علامتهای استنهام و تعجب بگذارد .

توجهات

بسعادتآب قدری افندی منشی دوم حضور همایون رتبه اولی صنف اولی .

بجناب عطوفت مآب علی رضایک افندی منشی اول حضور همایون یکقطعه نشان ذیشان مجیدی از درجه اولی تبدیلاً احسان فرموده شده است .

داخلیه

شب یکشنبه گذشته جناب (کونت هانسفیلد) سفیر المان با اتفاق زن خودشان و با بعضی مامورین

بزرگ سفارت و صاحب منصبان کشتیهای دولت المان که در خارج بوغاز هستند بموجب دعوت مخصوص در مابین همایون بطعام شب مهمان بوده اند . در این مجلس مهمانی بعضی از حضرات وکلای فحام نیز حضور داشته اند .

اخبارنامه (وقت) بموجب اطلاعات خود میگوید . از جانب بدری یک کومیسر دولت علیه عثمانی تازه کی سواد مقاوله نامه که دارای هشت مواد بود بمامور قره طاغ داده شده است . از جانب حکومت قره طاغ از جمله مواد مذکوره سه ماده پذیرفته شده در باب تعدیل پنج ماده مختلف فیه نیز مذاکرات برقرار بوده است

دیروز جناب مسیو کوشن سفیر انگلیس با هیئت سفارت از ساحلخانه ییلاق واقع در (طرایه) بسفارتخانه زمستانی که در یک اوغلی واقع است نقل نموده اند .

شب چهارشنبه گذشته در خلیج در سعادت بناگاه طوفان سختی ظهور نموده بسیاری از معونه (نوعی قایقهای بزرگ) ها و سفینه های بادی که در لنگرگاهها دوروز دیک آن بوده اند از شدت تلاطم دریا شکسته و غرق شده اند . بسیاری از طائفه و اهالی آنها که نزدیک بساحل بودند از غرق شدن نجات یافته جمعی که از ساحل دور بوده اند غرق شده اند . از قرار یک سیکویند تاکنون از دریا بقدر چهل نعش بیرون شده است . بدیهی است که تلفات زیاد بوده است . خدای بند کان خود را از اینگونه آفات نگاهدارد .

اخبارنامه ره پو بلیک فرانسه در باب مسئله (اولکون) بموجب تلکرافنامه که در تاریخ ۲۳ ماه سپتامبر گذشته مطابق ۱۹ ذی قعدة از چینه گرفته است میگوید .

از جانب بدری یک کومیسر عثمانی دیروز لایحه مقاوله نامه بکومیسر قره طاغ داده شده است . مواد و مندرجات لایحه مذکور بقرار ذیل است .

(نخست) پس از دوازده روز از بسته شدن مقاوله نامه قشون قره طاغ بجانب اولکون حرکت خواهد کرد .

(دوم) کوماندان عثمانی بیست چهار ساعت پیش از امر تخلیه کوماندان قره طاغ را اطلاع خواهد داد .

(سوم) قشون قره طاغ با اولکون از (مازورا) داخل نشده از سمت (وه قورانه) حرکت خواهد نمود .

(چهارم) عساکر عثمانی بقدر هزار (متر) از قشون قره طاغ دورتر خواهند ایستاد .

(پنجم) پس از داخل شدن قشون قره طاغ کوندان آنها از قفره دخول خودشان کوماندان عثمانی را اطلاع خواهد داد .

(ششم) از هر کونه وقوعات ناگوار که پس از تخلیه اولکون در آنجا ظاهر گردد دولت عثمانی مسئول نخواهد شد .

(هفتم) هرگاه مقتضی بشود کوماندان عثمانی خط حرکت قشون قره طاغ را تعدیل خواهد نمود .

(هشتم) چنانکه از آغاز در باب عدم وقیع خوزری موافقت شده است باز کوماندانهای طرفین در باب عدم وقوع آنحالات با اتفاق همدیکر حرکت خواهند نمود .

(نهم) مدت مهلت را که در ماده نخستین دوازده روز معین شده است هرگاه مقتضی بشود طول داده خواهد شد .

در میان عساکر بحری اوستریا و ایتالی پاره حرکات ناشایست برضد همدیکر مکرر بوقوع میرسید . چنانکه پیشتر در باره ارشیدوک اوستریا از جانب عساکر بحری ایتالی بی حرمتی شده بود بنوعیکه امیرالماء ایتالی ناچار شد از اینکه بامیرالماء اوستریا رضیه بدهد . بنا بر این بملاحظه عدم وقوع تکرار این حالات کشتیهای جنجی اوستریا مکان خودشان را تغییر داده از جرك کشتیهای مختلف سوا شده در لنگرگاه ملین که در نزدیکی لنگرگاه (کاستل نووه) است لنگر اقامت انداخته است .

اخبارنامه (الجوائب) میگوید از جانب وزارت جلیله مالیه بیست و پنجهزار لیرای عثمانی تازه کی استقراض کرده شده است . که پازده هزار لیرا از بانک عثمانی و ده هزار لیرا از مسیو ظریفی و شرکای او گرفته شده است .

در خصوص رسم اعشار (جزیره مدالو) از جانب مامورین تغلب و سرقت بزرگی را پی برده شده است . بنابراین از جانب جناب ابهت و دولت صاحب صادق پاشا والی جزایر بحر سفید مأمور مخصوصی برای تحقیق این مطلب بجزیره مذکور فرستاده شده است و کسانی که مظنون علیه بوده اند توقیف و بزرگجا که واستنطاق آورده شده اند .

از جانب بابعالی بسفیر دولت علیه عثمانی که در برلین اقامت دارد دستور العمل داده شده است که از دولت المان خواهش نماید بکنفر صاحب منصب با کفایت که از امورات ترک اطلاع کافی و بهره وافی داشته باشد برای اداره کرات دولت علیه معین کرده باسلامبول روانه نماید .

روز شنبه گذشته در بابعالی مجلس مخصوص و کلا بطور فوق العاده منعقد گردیده در باب اصلاح وضع مالیه و سایر مواد مهم بمذاکرات پرداخته شده است .

کردها و اخبار نامها

در نهمین روز دوشنبه از هم غیرتی بعضی نویسندگان اخبار نامهای ترک در خصوص آکراد شرحی نوشتیم . چون بعضی کاغذهای اسفا میر از شهر تبریز و جاهای دیگر در خصوص حرکات و حشیانه آکراد اداره رسید بکمال تأثر پاره از آنها در همین نسخه درج کرده بر عالم انسانیت عرض خواهیم نمود که این مثنی اشرا و اشقیبا هاجم قدرها مستحق لعن و نفرین هستند و بجه درجه مستوجب تربیت و اصلاح . و آنانکه میخواهند رنگی دیگر بکار داده حمایت و صجابت از آنان کنند چه قدرهایی خبر از حقیقت

کار و ازمال این شرارتها و وحشیکر یها .

در یک کاغذ نوشته اندیک دهکده در نزدیک مراغه که بقدر هزار خانوار بوده اند و اغلب مردمان آنجا از منی مذهب همه مردان را عرضه تیغ هلاک ساخته اطفال را سوزانیده پستان زنان را بریده و کارهایی کرده اند که نباش اول را رحمت باید گفت . بلغار پان نسبت با آن خیلی انصاف داشته اند . باری سخن در اینجا نیست این محررین اخبار نامهای ترکی که زبان بطعن اختر کشوند معلوم شده که جنسا و فطرة باکراد یعنی با آن کردهایی که حالا مجوٹ عنده هستند مناسبتی داشته اند نه با کردهای نجیب معقول محترم . و بهر مقصودی که میخواهند این کار را رنگ مذهبی و اتحاد کردی و نظم و دادخواهی بدهند حال آنکه اول تعصب مذهبی در میان اهالی ایران نیست و از هر صنف و طبقه که پیرسی از کدام قوم هستی بی تأمل میگوید عجم هستم . عزیز خان مگری خدار جشش کناد کرد بود از بزرگان ایران و طرف اعتماد و اعتنای پادشاه بود بطوریکه میتوان گفت شخص دوم در ایران بود . سالهای دراز سردار کل عساکر ایران یعنی سپهسالار بود و پیشکار و در حقیقت حکمران مملکت آذر بایجان که اهل آذر بایجان او را همیشه رجنها میخوانند و ستایشها میکنند . در تشییع جنازه او در تبریز البته ده هزار نفر حاضر بودند و حال مقبره (تربه) مخصوصی بکمال تزیین در اینجا دارد . و همچنین اکثر بزرگان دیگر از آکراد و دیگر صنوف اهالی هرگاه نسبت بانجا بدهیم آنوقت معلوم میشود که دولت ایران از روز نخستین مؤسس مدنیت بوده است و آثار آن الی الان برقرار است . آن اوقاتی که در اسلامبول در مامورینهای عمده و بزرگ از عیسویان کسی نبود سردارها و والیهای چند از ملت ارمنه و غیرهم در ایران بودند و هستند . با اینکه کسی مجبور نکرده بود که چنان باید کرد .

اما فقره اتحاد کردی این را باید دانست که شیخ عبیداه خود کیست و اعتبارش از کجا است . پدر این شیخ عبیداه مرد محترم بزرگی از مشایخ بوده است . و از هر دو دولت معاش و تیول و باصطلاح اینجا (آرپهلق) داشته پس از آن مرحوم شیخ عبیداه جوان بود برادر مرحوم مشارائیه شیخ عبدالحکیم طرف اعتنا و ارادت

مردمان معقول بودی . و این جوان چون شیخ زاده بود و بی تجربت بعضی از داعیه چو یان و از اشرا در دور او جمع شده علی التدریج او را از سبک و طریقه مشیخت و فقر بیرون برده مانند یک رئیس شرارت و فتنه قرار دادند که بارها در سر حد فتنه هابرانکیخته خلافتکار یها کرد . چند سال پیش از این هم جمعیت خود را برداشته بخاک (مرکور) ارومی تجاوز نمود متعاقب آن دولت ایران برای تادیب او جمعی را کاشته در ازای این نمک بخرامی دهاتی را که از سالهای پیش بیسول او داده بودند پس گرفت . و در اثنای جنگ آخری روس بخمال هنکامه جو بی نام جهاد مقصودی پیش برد . و چهار روزی ریاست کرد .

اما جزو آقا که محرر جریده حوادث او را از قبیل (بلباس) و بلباس را محرف از (ابوالباس) میگوید باین معنی که این کردها طایفه بوده اند از عرب که جزو آقا هم از آن طایفه بوده است . و آن طایفه از ابوالباس ماخوذ است . پس جزو آقا ابوالباس است . باس و سطوت او را باید در حق اهالی دهات همجوار سرحد و مردمان زارع و فقیر و اطفال و زنان بی دست و پامشاهده و تصدیق و تحسین کرد که چطور ابوالباس است .

این جزو آقا همان است که در روزنامهها تفصیل احوال او را نوشتند که بجهت دزدی و شرارت گرفتار کردند و چندی در بغداد حبس بود بعد از آن جناب مدحت پاشا او را باسلامبول فرستاد و در آخر از اینجا فرار کرد و اسبابها فراهم آورد لایه و زار یها کرد تا اینکه دولت ایران از سر تقصیر او گذشت و تا کنون هم اطاعت داشت . این اوقات در سر مالیات یا خلافتهای دیگر که خواسته بودند او را دستگیر نمایند فرار نموده بشیخ عبیداه اتصال یافته آکراد کرسنه و برهنه را که در آن سرحد هیچ مرمعشت و زندگانی و کسب و تجارتی ندارند مگر دزدی و دغلی و از پهلوی زراعت و کاسبی ارمنه و ملل عیسوی و یهودی . و بعد از اینها چابیدن و غارتگری دهات همسایه و مانند اینها که این گونه اشخاص را ستایش کردن بسیار پست فطرتی میخواهد دور خود جمع نموده باین حرکات باغیانه و وحشیانه جسارت کردند .

اما اینکه در بعضی جریده ها خواسته اند این مطلب را بنام اتحاد آکراد یا قیام آکراد یاد کنند خطای محض است . چه جمعی که الان از طرف

(ماکو) و سمت کرمانشاهان و غیره مأمور بتادیب آنان هستند خود از طایفه آکراد و اغلب سنی المذهب هستند و بجز شیخ عبیده و ابو الباسا یعنی جزو آقا که هر دو از مشاهیر اشقیاء و اشرارند هیچ کس از آکراد و عشایر و ایلات و احسام ایران با آنها نیستند و نخواهند بود و بلفظ و سخن و روزنامه نویسی هم کسی از جای خود حرکت نمیکند.

اما اینکه محررین نوشتند که ما یعنی نویسنده اختر کردهار یکمشت خاک نوشته است معلوم است که بیچاره از شدت تعصب چشمش هم درست نمی بیند.

آری حب الی بیعی و بصم حقیقت جای تعجب است که مشتق بعد از چطور مشتق خاک خوانده می شرح و بسط دادند. حیف هزار حیف که این قسم آدمها محررین روزنامه های معتبر این پای تخت بزرگ میشوند. که پایه و مایه معروفتر آنان از این قرار است که حقیقت نویسی اختر را چنانکه در یکی از نسخه های وقت خلاف شرف دانسته است در حالتیکه شرف خودش عبارت از این است که از قول دیگران کاغذ جعل کند و از پارس و وین و غیره محبت نامها می آورد کاهی از اسلامبول بنام یک ایرانی معتبر موهوم بطهران کاغذ می رسد و با اعتقاد خود مزه و ظرافت در سخن بخرج میدهد و بهمین جهت بر خود میسالد بیچاره غافل از اینکه خود را بدین واسطه آلت تمسخر مردمان معقول می سازد. خردمندانش ریشخند میکنند.

ولی حق دارد زیرا هنوز از درجه و مقام اعتبار اخبار نامه های خبر است. اوراق اخبار را بجای بازیچه اطفال بل الواط میندازد این است که با براد تعبیرات ناشایست در حق مردمان بزرگ اجتناب میکند. حال خوب است بجهت همین فضولها بیشتر از جانب اداره بییه مطبوعات مورد تکذیر و ملامت شد اگر قصد نمیکردند چه میکرد. راستی ما این سعادت ما را باین شدت نامعقول نمیدانستیم اکنون معلوم میشود که قابل مخاطب هم نیست. اگر شرف و نباهت در جهان این است پس شرف و نباهت را سلام باید گفت.

اما محرر جریده حوادث که تحقیر قوم آکراد را دو مقام طعن بمانسبت داده است این یکی را تنها از قهره مرحوم عزیزخان معلوم توان کرد که ما

هیچ کس را تحقیر نمیکنیم و نوع را بکنناہ اشخاص چند مہم نمی سازیم. چه هیچ عاقلی این کار را نمیکند پس از این قرار نوع بشر را همه بد باید گفت که در میان ایشان دزد و دغل و ظالم و شریر و بد نفس و بد طبیعت اینقدرها هست که چهارزا بر کرده اند. حال آنکه همه اینای بشر از یک جنسند و یک مرکز منتهی میشوند. تحقیر قوم و ملت بطور عموم کار جهال و بی ادبان است همچنانکه حایت و صحابت از بی ادبان و اشرار کار مردمان خردمند و معقول نیست.

در حال آکراد این کارها بطور کلی از نقطه اتحاد اسلام نظر کنیم همان مقاله ترجمان حقیقت را که در نسخه پیشتری ترجمه کردیم کافی است. و آکراد روی شعور و حقیقت بینی به بینیم و انجام کارها را ملاحظه کنیم خواهیم دانست که امروز جهان را رنگ دیگر در پیش است و تنها بقوت فصاحت قلی قدیمی در میدان ترقی نتوانیم برداشت. مگر آنکه فعلا چاره کار را پیش از وقت کنیم. آدم بشویم. علم با موزیم. مسلمانان را یاد بگیریم. کار کنیم. اسلامیت را بسنخاندن وحشیانه و حایت و وحشیانه بدنام نکنیم. اسباب اتفاق قلوب را در اعلا کلمه حق و راستی و عدل و رافت و انصاف فراهم بیآوریم. کاری کنیم که محسود دول و ملل شویم. راه مطاعن را بروی خود حقیقت به بندیم. نه اینکه بسخن تنها خود ما را خشنود سازیم و دیگران بر ما بخندند و استهزا کنند. و پیش بیایند و کار خود شانرا پیش بیاورند. مارفته رفته نابود و پریشان بشویم. صاحب اسلام راضی نیست که ما بنام اسلامیت اسلام را ضایع و تباہ سازیم. انصاف باید کرد از اسلامیت چه متاعی در دست داریم که در منظر و تماشاگاه ملتها بگذاریم. و تعجب و حیرت و میل و محبت آنان را جلب کنیم.

تعصب داریم؟ چشمی داریم که ببحقارت در آنان مینگریم بدون استحقاق؟ تجیر و تکبر و خود پسندی داریم؟ اخلاق حیده و اوصاف پسندیده داریم؟ علم و حکمت و معرفت داریم؟ فنون و صنایع داریم؟ خدمتکار بهای عالم تمدن و ترقی میکنیم؟ نای این نادانانها را ترک نخواهیم کرد. دین اسلام مگر چهار لقط و چهار عمل جسمانی است. اگر حقیقت اسلام را شرح بدهیم

آنوقت معلوم میشود که اسلامیت در یکمانده است.

وکل یدعی و صلا بلیلی
ولیلی لانتقر لهم بذاکا

ولی اکنون را باشد تا در موقمش سخن گویم

اخبار نامه دلیلی نیوز بموجب کاغذ اخبار نکار برلین میگوید.

بموجب حکم ماده نخستین عهدنامه برلین بلغارستان را بشرط دادن بده و بودن در زیر تابعیت دولت عثمانی امتیاز امارت داده شده بود. حال آنکه تا کنون بلغارستان نه بده بدولت عثمانی داده است و نه علامت تمکین تابعیت از او دیده میشود. سهل است تا کنون مقدمه فساد و شورش را که در بلغارستان ترتیب داده میشود هیچیک از دولتهای اروپ اهمیت نداده در صدد ممانعت آن بر نیامده اند. بجهت مسامحه اروپ و معاونتهای روس برای ترتیب دادن اتحاد روم ایلی شرقی در بلغارستان تدارکات فوق العاده دیده میشود.

امارت بلغارستان در حالتیکه بموجب عهدنامه تابع دولت عثمانی است خود مانند یک حکومت مستقل رفتار میکند و از جانب اروپ نیز هیچ مورد مؤاخذه نمیشود. ولی دولت عثمانیه همه تعهدات خود را که در باره بلغارستان داشت تماما ایفا نموده است. با همه این تا کنون دولت مشارالیه از حقوق خود که بموجب عهدنامه در بلغارستان دارد بوجهی مستفید نشده است. در بلغارستان در باره اهالی اسلام برخلاف عهد هر روز انواع مظالم و تعدی بکار برده میشود. املاک اهل اسلام را بدون هیچ سبب مشروعی ضبط نموده ناچار از هجرت میکنند. شکایات با باعالی در این مواد در حالتیکه بانوشجات قونسلهای اروپ مؤید و مثبت است در نزد دولتهای اروپ بهیچوجه مؤثر نیفتاده است.

و بموجب حکم ماده دوازدهم عهدنامه برای قرارداد کارهای املاک دیوانی و اراضی و املاک اهالی اسلام مقرر بود که کمیسیون مختلطی از مأمورین اروپ تشکیل یافته از تاریخ امتیاز بلغارستان ناقضای دوسال مطالب مذکور را

انجام داده شود . حال آنکه تا کنون اقدامی در این باب نشده است و حکومت بلغارستان در کارها بطور خواهش خود رفتار میکند .

ونیر حکم ماده دوازدهم عهدنامه برلین مشعر بر این بود وقتی که بلغارستان وضع اداره خود را بطور منظم تشکیل نمود یک سال بعد از آن به همراهی دولتهای بزرگ که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند مقدار بده بلغارستان معین بشود . حال آنکه از این قهره نیز سخنی در میان نیست . ونیر مقتضای حکم ماده مذکور از قرضهای عمومی عثمانی بایستی حصه برای بلغارستان سوا کرده شود دولتها تا کنون اجرای این قهره را هم یادآوری نموده اند . از قرار یکه معلوم میشود هرگاه دولتها یادآوری و سپارش نیز در این باب بکنند بلغارستان نخواهد پذیرفت . بعلت اینکه بلغارستان اطمینان حاصل نموده است که دولتها برای اجرای این مطلب اقدامات فعلی بکار نخواهند برد .

دولت اوستریا بموجب ماده دهم عهدنامه بحکومت بلغارستان در باب ساخته شدن راههای آهن سپارش لازم را نمود ولی نتیجه از سپارشات دولت مشارالیه حاصل نگردید .

حکم ماده یازدهم عهدنامه بود که همه قلاع بلغارستان بخرج خود بلغارستان خراب نماید . این مطلب نیز مسکوت عنه مانده است . بموجب حکم ماده پنجم و دوم تردد کشتیها در رودخانه طونه غدغن بود حال آنکه کشتیهای روس پراز مهیات جنگ هر روز از این طرف با آن طرف در کمال آزادی تردد میکنند کویا این کشتیها را دولت روس بامارت بلغارستان بخشیده است . ونیر بموجب حکم ماده یازدهم عهدنامه بایستی دولت عثمانی حدود روم ایلی شرقی را بحرا و بر استحکام داده برای نگاهداری حقوق خود در بالکنها عسکر بگذارد عدم اجرای این مطلب رانیر بعضی از دولتها پیاره دلایل واهی از دولت عثمانی خواهش نمودند . بموجب مواد سی و سوم و پنجم و دوم مقرر بود مقدار مناسبی از قرضهای عمومی عثمانی بحکومت های صرب و قهره طاغ توزیع بشود این هر دو قهره و کیفیت املاک دیوانی و اهالی اسلام جاهایی که بحکومت های صرب و قهره طاغ واگذار شده است نیز تا کنون مطرح مذاکره نگردیده انجام داده نشده است .

آیا دولت عثمانی پس از این همه جان فشانیها از حقوق صریحه خود که در عهدنامه مندرج است نیز بهره مند نخواهد شد . یا از مواد عهدنامه تنها آنچه بر ضد دولت عثمانی است در اجرای آنها سخت گیری خواهد شد ؟

خارجیه

کاغذی است که یکی از معتبرین نبریز نوشته است

عرض میشود .

در باب قهره ساوجبلاغ مکرری هفته پیش مختصری بشما نوشته بودم ولی تفصیل آن از این قرار است .

نواب آقا شاهزاده حکمران ساوجبلاغ جزو آقای (منکور) را بجهت تقصیری که داشت خواست در دارالحکومه گرفته حبس نماید که اسباب و موجبات آن صحیحاً معلوم نیست و این در ماه مبارک رمضان بود که جزو آقا بقریبی فرار میکنند . از جانب حکومت محمد صادق خان قرا باغی اجودان باشی سرکاری با محمد حسین خان سرکرده سواره بختیاری و یکدسته سوار دیگر مامور بگرفتن جزو آقا شدند . اوهم بشیخ هیداه پناه برد شیخ نیز جایتش کرده بایسر خود عبدالقادر به همراهی جمعی بطرف ساوجبلاغ مراغه روانه داشت . در روز جمعه ۲۱ ماه شوال بعد از اینکه حاکم و مامور از ساوجبلاغ فرار را بیرون رفت آکراد وارد گردیده بدو هات اطراف احکام نوشته سواره و پیاده مامور کردند . دهات پایین (میاندواب) و (ساوجبلاغ) بقتل و غارت رفت . روز دوشنبه ۲۴ ماه (میاندواب) محاصره گردید . علیخان حاکم مراغه و آقا شاهزاده و سایرین که در آنجا بودند طرف عصر مختصر زد و خوردی کرده پس فرار نموده بمراغه آمدند . هم نشب میاندواب بیاد فزارفت مردهارا کشتند زنهایی پیر را پستانها بریدند اطفال را در میان آتش انداخته سوزاندند . زنهایی جوان را با سیری بردند . آخوند ملا محمد جعفر و تمام علمای (مرحمت آباد) را بزجت و خواری

تمام بقتل رسانیده سر ملا محمد جعفر را با عمده بر توك نیره زده بلند کردند . بادهات اطراف نیز بهمین منوال و بکمال وحشیکری رفتار نموده بودند . پس بقصبه (بناب) یورش آورده آنجا را محاصره میکنند . ولی حاجی آقا علی قاضی (بناب) غیرت کرده مردم را هم بسر غیرت آورده با آنکه سوری و حصارى نداشتند در مقابل اکراد ایستاده خوب مقاومت نمودند تا اینکه آقاخان سرتیپ رسید . همراه سرتیپ مشارالیه تنها بقدر ششصد و هفتصد نفر سر باز و یک عراد توپ و دو عراد قپوز بوده است . عجماله جمعیت سرتیپ در بناب است . اکراد هم در آن طرف بناب تشریف دارند . جناب اعتماد السلطنه هم سه روز است با فوجی رفته است . از دارالخلافه نواب مستطاب حشمة الدوله بادوا زده فوج پیاده و توپخانه و سواره مامور به تنبیه اکراد شده دوروز پیش از این حرکت نموده از راه کردستان میآیند . جلیل آقای کرد برادر باباخان آقا معرکه کرده است . خود او هشتصد سوار داشته است در توی (میان دو آب) بدین عنوان که بحمايت شما آمده ام شب اکثر فسادها را او آدمهای او بر پا کرده اند . حتی میکوبند سر آخوند ملا محمد جعفر بیچاره را خود او بریده است .

بالجمله بحال (سراجو) که سمت شرقی مراغه و متصل بخاك (هشترود) است با بحال (کلودول) و (ساتش) و (بوزلق) و (مرحمت آباد) و (بناجو) تا حوالی بناب در تصرف اکراد است . خود شیخ عبیداه را میکوبند در بحال (مرکور) ارومی اقامت داشته است . جبهه اینگونه حرکت جلیل آقا کویا این بوده است که باباخان آقارا بجهت اختلافات پیشکاری و ملاحظات شخصیه مامورینه اخراج بلد کردند . چندی در طرف ساوجبلاغ بود بعد جناب مستطاب آقای مجتهد که دختر ساعدالملک را برای آقا میرزا رضا فرزند خودشان عقد کرده بودند و عروسی داشتند توسط فرمودند مشارالیه را دوباره مازون بآمدن تبریز کردند و در ماه مبارک رمضان در حرام درب خانه ساعدالملک کسان حاجی میرزا بوسف خان پسر خان مؤتمن باباخان آقارا کتک کاری کرد اوهم عارض شد داد خواهی بعمل نیامد . هر روز بکنوع اسباب مزاحمت فراهم میآوردند . بالاخره در اوایل ماه شوال از انتظار غایب و پنهان

کردید این روزها در قریه (سفیدک) ملکی شاهزاده خانم دختر نصره الدوله که عیال خود مشارالیه است بوده است . میگویند آدم فرستاده اند بشهر حاضر نمایند .

باری اینروزها خبری شایع شد که جناب مستطاب مشیرالدوله برای پیشکاری مملکت آذربایجان با اختیار تمام مامور شده اند و از قزوین هم تلگرافی خدمت جناب مستطاب آقایی ثقة الاسلام داشتند امیدواری هست که بوجود جناب معظم الیه نظم درستی در کلیه کارهای آذربایجان داده شود و برای قحط و کرائی هم فکری نمایند .

جای سخن نیست که در این نزدیکی اکراد مورد تنبیه و تربیت خواهند شد ولی این حرکات وحشیانه را که در دهات بسر قرا و بی دست و پایان آوردند بوجهی تلافی نتواند شد . البته اخبار این وقوعات بواسطه تلگرافها باسلامبول هم میرسد . مأمورین خارجه خیلی مراقب این کار اشرار میباشند و وحشت آنان را هرروز بتلگراف باطراف و بممالک دوروزدیک خبر میدهند . لکن بعد از رسیدن افواج وقوه تادیه این اکراد باز بخاک دولت علیه عثمانی النجا خواهند برد و میگویند دولت مشارالیه هم دستور العمل داده است که نکند این فرقه اشرار دوباره با نظر آنها بگذرنند یا اینکه دستگیر نمایند .

الآن خبر رسید که عید القادر پسر شیخ عیبه شکست خورده و تلفات زیاد داد . فرار کرده است . فی ۶ ذی قعدة ۹۷

امضا

مخلص شمام ۰۰۰

انکایس و مسئله شرق

در اخبار نامه (تایمس هند) مقاله بعنوان فوق دیده شد که ملاحسین صاحب نام یکی از فضلاء عالیقام هندوستان با اداره اخبار نامه مذکور فرستاده بوده است . صاحب مشارالیه پیشتر چندسال در اروپا سیاحت و اقامت داشته است و در این اواخر باز به هندوستان برگشته پس از دو سال اقامت وطن دوباره با اروپا عزیمت نموده است . صاحب معزی الیه اکثر

اوقات خود را بکارهای پولیتیکی میگذرانیده است . فی الحقیقه مضامین راستی آیین مقاله مذکور بلندی مقام کوینده را دلیل کافی است . و بودن اینگونه مردمان کار آگاه در میان برادران دینی موجب افتخار ما و عموم مسلمانان است . اینک ترجمه مقاله مذکور ذیلا نقل می شود

ترجمه

هر چند که در میان پولیتیک (لورد بیکونسفیلد) رئیس وزرای سابق انگلستان و پولیتیک مسیو کلادستون وزیر حالایی در پاره مواد تفاوت دیده می شود . حتی در تقرعات بعضی کارهای سیاسی وضع پولیتیک این دو وزیر باهم دیگر بکلی مبیانت و مغایرت هم دارد ولی در صورتیکه بدقت ملاحظه بشود معلوم خواهد کردید که خلاصه پولیتیک این دو شخص منحصر بمحصل بک مقصودی است که خیلی پیش از این پیشنهاد خود کرده اند .

(لورد بیکونسفیلد) در ظاهر پولیتیک

از دولت علیه عثمانی اظهارها خواهد نمود چنان میگوید که خیر خواه دولت مشارالیه است ولی بمناسبت اینکه در ثانی لورد سالسبری (وزیر خارجه سابق انگلستان) از قرقه سازش لورد بیکونسفیلد با دولت اوستریا یا آشکاری سخن گفت رنگ پولیتیک لورد بیکونسفیلد بیرون زده اتفاق نهائی او با دولت اوستریا برجهانیان معلوم کردید .

چون دولت المان هنوز موافق مطلوب خود و بطور کامل دارای افسر مظفریت نشده است بنا بر این اخص آمال پرنس بسمارک در هر حال مصروف بمحصل این مقصود است . و نیز تمیحه مقاصد پرنس بسمارک عبارت از حصول اتحاد المان است و بیکدرجه حصول این مقصود را نیز دست آورده است ولی هنوز المانیانی که در زیر تبعیت دولین روس و اوستریا هستند باین دأره اتحاد داخل نشده اند حال آنکه آنها هم بالطبع باتفاق و اتحاد المان متمایل هستند احتمال هست که دولین روس و اوستریا برای منع این اتحاد پاره تدابیر سخت گیری از اتفاق و اتحاد در مقابل الحاق نمودن المانیان اوستریا با دولت المان پرنس بسمارک بدولت اوستریا تصرف ایالتهای بوسنه و هرسلک را پاداش نشان داد ولی

دولت اوستریا بولایتهای مذکور قناعت ننمود و آماده این است که تاسلایک پیش برود .

لورد بیکونسفیلد نخست پولیتیک با دولت علیه عثمانی در کشاکش افتاده پس از آن مدتهای مدید آرزو مند این بود که با دولت مشارالیه پولیتیک خود را سازش بدهد ولی عدم همراهی و موافقت هیئت سابق حصول مقصود او را مانع آمده سبب آن شد که لورد مشارالیه در باب آسایش شرق بدولت اوستریا متمایل نموده مسئله معنای اعاده آسایش در شرق را بدولت مشارالیه وا گذاشت . حتی لورد سالسبری در شهر (منچستر) در اثانی انتخابات آخری در بک مجلس مهمانی در ضمن صحبت بکلی پرده از روی پولیتیک نهائی (لورد بیکونسفیلد) بردارند یا آشکاری اظهار نمود که (پس از این در شرق بجای دولت عثمانی دولت اوستریا بر پا خواهد شد) .

هرگاه لورد بیکونسفیلد تا کنون در مسند ریاست وزرای انگلستان برقرار میماند بدون شبهه امروز بیرق دولت اوستریا در دیوار قلعه سلایک در اهتر از بودی .

مع ذلك از تفصیلاتی که در ذیل نوشته میشود معلوم میگردد که لورد بیکونسفیلد تا آخر ساعت کناره جو بی از ریاست وزرا کوشش میکرد که اسباب خرابی دولت عثمانی و مداخله در کارهای داخلی دولت مشارالیه را فراهم بیاورد که برخی از آن اسباب را نیز آماده کرده بود .

مقصود لورد بیکونسفیلد از بسته شدن مقابله نامه قبریس در حقیقت نه بجهت استیلائی جزیره قبریس و نه برای اجرای اصلاحات در اناتولی است بل مقصود اصلی لورد مشارالیه از مقابله نامه قبریس این بود که در آینده برای حدوث اشکالات در مشرق زمین آلت مناسبی در دست داشته باشد . حتی برای حصول این مقصود علاوه بر اینکه دستور العمل متعدد مخصوص بقونسلهای اناتولی فرستاد از جانب حکومت انگلستان بک مأموریت تازه هم بنام جنرال قونسلیگری عمومی در اناتولی ترتیب و تشکیل نمود که معنای حقیقی این مأموریت تازه هفتش عمومی انگلستان در اناتولی میباشد .

مقصود لورد بیکونسفیلد از اینها چه بود ؟ هرگاه عثمانیها مقصود او را نمیدانند اهالی

هندوستان بهتر میدانند که لورد مشار الیه بدین بهانه که مانع پیشرفت پولیتیک و نفوذ دولت روس خواهد بود علاوه بر اینکه قطعاً روم ایل را در راه المان و اوستریا بدیکران بخشید میخواست اناطولی را نیز بزرگتر خود بیاورد . حال آنکه در هنگام ریاست لورد بیکونسفیلد بسیاری از خلافگیران او و خیلی از اخبار نامها بر ضد لورد مشار الیه همه روزه مقالهای بسیار سخت نوشته پولیتیک مشار الیه را مورد مؤاخذه داشته فریاد میکردند که مسلک لورد مشار الیه برخلاف منافع عمومی انگلیس است .

آمدیم بوضع پولیتیک مسیو کلاستون . آیا تفاوت پولیتیک کلاستون از بیکونسفیلد چه چیز است ؟ نخست مسیو کلاستون اظهار داشت که . از پیشرفت نفوذ و توسیع حدود اوستریا در شرق دولت انگلیس را بچگونه نفعی متصور نیست سهل است که موجب خسارت کلی انگلیس میتواند بشود . این پولیتیک و بیانات مشار الیه در حقیقت بسیار حق و صواب است . ولی چون تعصب فکری مشار الیه مانع اجرای نیات حسنه او است آن است که در اغلب کارها رشتۀ انصاف را بکلی از دست داده بدون سبب مشروعی بر ضد ترکیه حرکت میکند آن است که اعتقاد میکنم مشار الیه هم پولیتیکی ترتیب خواهد داد که عثمانیا از آن متضرر بشوند . اینقدر هست که کلاستون مانند بیکونسفیلد دورویی ندارد که در ظاهر خود شرا دوست و خیرخواه عثمانیا نشان داده در لباس دوستی آن بکند که هیچ دشمن نتواند کرد . درجه تفاوت پولیتیک کلاستون و بیکونسفیلدرا از این قهره توان فهمید که افلا دشمن دوست نمائست .

مسیو کلاستون پیش از آنکه بمقام ریاست برسد در خطابه که خواند اشاره کرده بود که بر ضد دولت اوستریا حرکت خواهد نمود بنا بر این دولت اوستریا بجهت همین خطابه فوراً از اتفاق دولت روس بر کشته با اتفاق المان متمایل گردید و در حقیقت سبب اصلی اتفاق دولتین المان و اوستریا در باره پولیتیک متعلق بشرق همین پولیتیک مسیو کلاستون است .

مسیو کلاستون آرزومند این بود که در باب انجام دادن باره مسائل معوقه و اجرای احکام عهدنامه برلین تدبیری بکار برد که مانع توسیع

حدود اوستریا در شرق گردد . ولی این آرزوی مشار الیه را بعضی دولتها که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند برخلاف منافع خودشان پنداشته برای عدم پیشرفت آن هزار گونه اشکالات تراشیده و دقیقه از زمانعت آن آرزوی مشار الیه فوت نمودند و هنوز باز از هیچگونه تدابیر اشکال آمیز فرو گذاری نمیکند . خصوصاً دولت المان اگر چه در ظاهر چنین مینماید که آرزومند انجام یافتن این اشکالات است ولی در حقیقت عکس آرا میخواهد و خود برای انجام پذیر نشدن مسائل حاضر انواع اشکالات میان میاند از سبب اصلی این رفتار دولت المان هم بجهت مانع شدن پیشرفت پولیتیک کلاستون و ترویج پولیتیک بیکونسفیلد است . زیرا در خصوص معزولی بیکونسفیلد هیچ دولت مانند دولت المان متاثر و متأسف نبود و برای اثبات این مدعا دلایل بسیار واضح هم هست .

چون پولیتیک کلاستون برخلاف منافع دولتین المان و اوستریا بود آن است که دولتین مشارالیه در قهره نمایش بحری اتفاق دولی را فرو گذاشته و در گذشتند . دولت فرانسه نیز سوا شدن دولت المان را از اتفاق دولی دیگر پولیتیکی جل نموده بالطبع از اتفاق دولی بنای کناره جویی گذاشت . حال آنکه اخبار نامهایی که هوا خواه بیکونسفیلد هستند این پولیتیک کلاستون را مورد مؤاخذه داشته در باره بی نتیجه ماندن این حرکت مشار الیه انواع اعتراضات بیان آورده بر ضد مشار الیه مقالات بسیار سخت مینویسند .

مقصود من از این بیانات نه مدح مسیو کلاستون و نه قدح لورد بیکونسفیلد است بل میخواهم بر همکنان حالی بکنم که . مقالات اخبار نامهای اروپا که بر ضد بیکونسفیلد و کلاستون مینویسند مقصودشان هواخواهی دولت عثمانی نیست . چه اخبار نامهایی که در باب ترویج پولیتیک کلاستون (بیکونسفیلد) بر ضد همدیگر هستند برای تزییف پولیتیک یکدیگر از جستجوی هیچگونه وسیله و دست آویز کوتاهی نمیکند . و اکنون بودن مسئله شرق در میان از قبیل تصادف است که مسئله مذکور سر رشتۀ بهترین دست آویز برای آنها شده است . خلاصه اصل مقصود

این است که هرگاه مسئله شرق در میان نمیشد مسئله دیگری تراشیده آلت اعتراض یکدیگر مینمودند . و از این قهره نیز توان فهمید که بعضی از اخبار نامهای اروپا که از دولت عثمانی در باره مواد هواخواهی میکنند بملاحظه پیشرفت کار خودشان است نه بجهت نیات و حقیقت کوی آنها . گذشته از این اخبار نامهای مذکور در این ضمن مقصود دیگری هم دارند و آن این است که هر وقت فرقه در انگلستان بر ضد دولت عثمانی و برخلاف منافع آن سخن گوید اخبار نامهایی که بر ضد آن فرقه هستند بیانات آنان را تکذیب و مورد مؤاخذه میکنند و هزار گونه جای اعتراض بر آنها وارد میآورند علاوه بر این هیئتی که منسوب بان اخبار نامها هستند نیز در این باب از تشویق و ترغیب اخبار نامهای مذکور فارغ نمیشوند و هر گونه معاونت را در باره عیب جویی طرف مقابل بمعمل میآورند . و میدانند که عثمانیان و هندوستانیان از اجرای تدابیر سخت گیری غیر مشروع که از جانب اروپا در باره دولت علیۀ عثمانی بکار برده میشود سخت رنجیده می دارند این است که میخواهند چنین و نمود کنند که آرزوی عمومی انگلستان برخلاف مسلک و وزرای حکومت است حال آنکه کار آگاهان بخوبی میدانند که این یکی نیز خلاف محض و مسلک ساخته و از جمله دروغهای بی فروغ است . و این کیفیت پرواضح است که انگلیسها پیوسته در عهد هر هیئت وزرا که بوده است در خرابی و خسارات دولت عثمانی صرف مقدرت نموده اند و حال نیز میکنند . این قهره در انگلستان حکم عادت را گرفته است که هیئت هر دربار که ناچار از استغفا شدن آن هیئت در باب پیدا نمودن اسباب تعرض و عیب جویی در بار تازه از جستجوی هیچ وسیله و دست آویزی کوتاهی نمیکند و تا آن هیئت تازه را از پادر نیاورند آرام نمیشوند و در این ضمن اخبار نامهایی که از طرفین هواخواهی میکنند هر کدام در ترویج پولیتیک هیئتی که منسوب بان هستند اقدامات فوق العاده بکار میبرند تا یکی از طرفین غالب آمده طرف مقابل را از موقع اقتدار پایین میآورند . بنا بر این اخبار نامهایی که هواخواه لورد بیکونسفیلد هستند و اکنون بمناسبت مسئله شرق بر ضد پولیتیک کلاستون سخن میگویند چنان نیست که دولت علیۀ عثمانی را محق میدانند و در باره عثمانیان دلسوزی میکنند بل این مسئله را برای

بیشرفت مقاصد خودشان آلت اعتراض و اسباب گفتگو قرار داده اند .

ای اهالی هندوستان و ای عثمانیان بکلمات حيله آمیز و تشویقات فتنه انگیز انگلیسها فریفته نشوید آنان را دوست و خیرخواه خودتان میندازید . مقصود اصلی انگلیسها آن است که باتفاق دولت روس شماها را بکلی از میان بردارند . و ظاهرا فرقه فرقه از هم دیگر سوا شده برای اغفال شماها بر ضد یکدیگر مقالات سخت مینویسند حال آنکه همه اینها حيله و ساخته کاری است و مقصود آنان در حقیقت خرابی دولت عثمانی است .

مسلمانان هندوستان از این گونه حرکات حيله آمیز چندان نفرت دارند و بدرجه رنجیده کی حاصل نموده اند که تبعیت سایر دولتها را بدون استئنا بتبعیت دولت انگلیس ترجیح میدهند و مطیع بودن یک دولت دیگر را هر کدام که باشد منتهای نیک بختی خودشان میدانند . و هیچ شبه نیست که روزی مسلمانان هند برای حصول این مقصود هر گونه مشقت و جان فشانی را بر خود هموار خواهند نمود

(وقت)

اخبارنامه (دلی تلگراف) بموجب خبر تلگرافی پترسبورگ میگوید . ترکمانان (تکه) برای مقابله و دفع پورش قشون روس در حالت تدافعی حرکت میکنند . اینروزها بوجهی خیال تجاوزی ندارند .

اخبارنامه (تیس) در ضمن مسئله یونانستان میگوید . در باب (بایه) و (کرید) و (تراله) و (قبریس) که از دیرگاهی مطمح نظر یونانستان است دولت های اروپا باتفاق هم دیگر پاره تدابیر جبری اقدام نتوانند نمود . در صورتیکه اروپا با اجرای تدابیر سخت گیری نپرداخت و پای مداخله را از این مسئله بیرون کشید یونانستان خود چه تواند کرد . (در حالتیکه اروپا پنجاه سال پیش از این بحمایت یونانستان برخواست و این امتیازات و استقلال را حاصل کرد تاکنون در طرف این مدت طولانی بمالکی که بدون ممانعت و مداخله

در تصرف دارد کدام ترقی را داخل نموده است . از اتقسام اجزای ممالک عثمانی یونانستان یکدایمین تدابیر تازه مستفید تواند شد . بقا و دوام صلح و مسالمت را هیچ کس پیش از وقت حکم نتواند کرد . و ملتی که یک مملکت را چهار صدسال پیش از این بمغلوبی از دست داده است ممکن نیست که با دیگر آن مملکتها را بقیضه تصرف خود بیاورد . مع ذلك در باره این مسئله اروپا قرارداد آخری خود را آشکار نموده است . ولی هرگاه یونانیان در مطالبات مفرط اصرار نمایند توجه اروپا در باره آنها محو خواهد شد و در آن صورت بدیهی است که دولت یونان اقدامات خود را بلا واسطه اروپا بخوبی انجام نتواند داد .

اخبارنامه (ناسیونال جایتونگ) منطبعه برلین میگوید . فرانسه ها اهمیت وضع حاضر را فهمیده از مداخله بمسئله شرق عقب کشیدند . پس از انعقاد کونکره برلین سه دفعه وزارت خارجه فرانسه تغییر یافته است . و در هر تغییر وزیر تازه بملاحظه اینکه بیشتر از روز قدیم هوا خواه صلح و آسایش باشد انتخاب شده است . مسیو کامبنا و همراهان او میخواهند فرانسه بدست یاری انگلیس بکارهای شرق مداخله نموده در این ضمن بدولت روس نیز اظهار دوستی نمایند .

وجهی دیگر از کار آگاهان فرانسه چنین صواب میدانند که دولت فرانسه در کارهای متعلق بشرق باتفاق دولتهای اروپا رفتار نماید . برخی بکلی بولیتیک عدم مداخله را ترجیح میدهند . و سه نفر وزرای خارجه فرانسه که پس از کونکره برلین سر کار آمده اند بولیتیک هر یک از ایشان بترتیبی که در فوق ذکر شد بوده است .

و این یکی بدیهی است که دولتهای انگلیس و روس و فرانسه اتفاق سه گانه ترتیب نتوانند داد . زیرا از این گونه اتفاق دولت فرانسه را بجز از ضرر امید هیچگونه منفعتی متصور نیست .

پرنس بسمارک هنگامیکه دروین سیاحت داشت با سفیر فرانسه مقیم وین ملاقات نموده کویا بسفیر مشارالیه تکلیف اتفاقی نیز نموده و جواب خنک مغلقی از سفیر مشارالیه گرفته

بوده است . بنابراین اکنون فرانسه را برای یک حرکت سیاسی داخل دایره اتفاق نمودن خارج از دایره امکان بنظر می آید .

اعلان

عالیجاه میرزا عباس یک کالباشی که از اظطاب مشهور و بیشتر در محله قوسقه در کوجه شیخ بوس خانه شماره ۱۵ اقامت داشت و کسان بسیار را که بانواع علت چشم مبتلا بودند بکمال حد اقت مداوات نموده از علت رهایی داده بود خود چندی پیشتر بعزم تغییر آب و هوا بجناب مصر عزیمت نموده است اکنون میرزا عیسی یک که برادر طبیب مومی الیه و در فن کمالی لیاقت و مهارت کامل را دارا است و بارها امتحان داده بموجب قانون و نظام شهادتنامه و دیپلوم نیز در دست دارد در نزد قراولخانه حسن پاشا که در جاده قوسقه واقع است خانه برای پذیرفتن رجوع کنندگان معین نموده است و هر روز از ساعت سه تا ساعت شش و از ساعت هشت الی ده در خانه مذکور می نشیند و هر کونه علل چشم را خواه تازه و خواه قدیم باشد مداوات و بیاری خدا در اندک وقتی خوب میکند بنابراین هر کس احتیاج رجوع بطیب مومی الیه داشته باشد بخانه مذکور مراجعت نماید که انشاء اه بزودی بهبودی حاصل خواهد نمود .

حالی شان آقا میرزا عبد الکریم تاجر تبریزی روز نهم همین ماه ذی قعدة دو قطعه مهر خود را که مجمع یکی (عبد الکریم بن محمد تقی) و دیگری (عبد الکریم) بوده است در کرک امتعه در سعادت کم کرده است و تاکنون در همه اسناد و نوشتجات تجاری در بالای مهر بدستخط خود امضا نیز داشته است . لهذا اعلان میشود بعد از تاریخ مذکور هر کونه سند و نوشتجات که بهرهای مذکور و بدون امضای دستخط بنام آقای مومی الیه در دست هر کس باشد از درجه اعتبار ساقط است . اسناد و نوشتجاتی که بعلاوه مهر امضای خطی مومی الیه را دارد صحیح و معتبر است .

طاهر

والیسکری ولایت ادرنه بعهدہ جناب دولت مآب رؤف پاشا والی سابق آنجا محمول و توجیه فرموده شده است .

داخلیه

میکویند . جناب دولت مآب علی پاشا والی ادرنه بعنوان (مفتش فوق العاده) بسمت سلانیک عزیمت خواهد نمود .

روز جمعه گذشته در حوالی ساعت سه و نیم در اسلامبول زلزله سختی واقع شد . این زلزله از سمت جنوب شرقی بجناب شمال غربی متمایل بود و بقدر چهار ثانیه طول کشید . سیاسی خدای را که با وجود شدت حرکت آسیب و خسارتی بوقوع نرسید .

اخبار نامهای اروپا بموجب خبرهایی که از اشقودره رسیده است می نویسد . در نزدیکی اشقودره قریباً که کنجایش چهارصد خانوار را داشته باشد ساخته می شود . پس از تسلیم اولکون کسیکه از اهالی آنجا خیال مهاجرت از آنجا داشته باشند در قریباً مذکور اقامت داده خواهند شد .

بموجب تلگرافنامه که از اشقودره رسیده است . جناب دولت مآب درویش پاشا اکنون خودشان در اشقودره اقامت داشته است . از جمله سه فوج عساکر شاهانه که باسکله (شنیکین) بیرون شده بوده اند در روز یکفوج بجناب شهر مذکور در حرکت آمده است . پس از آن سایر افواج نیز آماده حرکت خواهند کردید .

در باره تسلیم اولکون هنوز خبر تازه نرسیده است . بدیهی است که در این نزدیکی در باره انجام یافتن این مسئله اطلاع صحیح را دست رس خواهیم شد .

(وقت)

از جناب دولت علیه عثمانی بعضی ازوزرا و مأمورین دولت اسپانیا را از درجه های مختلف بقرار ذیل نشانها اعطا شده است .

بجناب (ماری دو پازود و دولا مرسو) وزیر خارجیه و (ماری دو فوننت فیله) وزیر جنگ دولت سشارلیها و (ماری الکانیس دیپته) ناظر عمارات دولتی اول درجه نشان عالی عثمانی .

بمسو (فرانسوارومه روروپله دوپه) وزیر داخلیه . و (مسو فردیناند لوس کایونه) وزیر مالیه . و (مسو سانورتین لوارس یو کالیانه) وزیر عدلیه . و (مسو کافتان سانشز یوسیتلوسه) وزیر مستلکات . و (مسو توماس ادریانه) کوماندان اول (نووه کاستیل) . و (مسو امیل براوویه) از اعضای مجلس اعیان اول درجه نشان ذیشان مجیدی .

بماری (دوکریوسه) مستشار وزارت عدلیه . و (مسو مانوئل روپترو کاواسک) از اعضای مجلس مبعوثان . و (مسو مانوئل دل بالاسیویه) منشی اول . و (مسو امیل کویته رته ذولاکار) از اعضای مجلس مبعوثان و (لوران کویلهس) نیز از اعضای مجلس مبعوثان دوم درجه نشان ذیشان مجیدی .

بمسو (اوژن مولیته رویه) معاون مدیر وزارت خارجیه . و (مسو فلیب کاریسا اونیتوروسه) معاون وزارت خارجیه موسوم درجه نشان مجیدی .

بمسو (ژوزف اسلاوریا) منشی سوم سفارت . و (مسو هنری سانکوی فرادویه) از صاحب منصبان خارجیه . و (مسو لونی کالیساتوی سویله) از صاحب منصبان وزارت خارجیه دولت مشارلیها چهارم درجه نشان مجیدی اعطا فرموده شده است .

حضرت مستطاب والاحسام السلطنه عم افخم اعلا حضرت پادشاه ایران که به زم یارت مکة مکرمه از در سعادت حرکت نموده بودند روز شنبه بلنکرگاه (پورت سعید) وارد کردیدند . از جناب جناب مستطاب افخم خدیو مصر برای استقبال و ایفای رسم خوش آمدی جناب معظم له پیش از وقت سعادت مآب خیری پاشا مهرداد خدیوی

و سعادت مآب شهدی پاشا جنرال اجودان حضور و حسین فوزی افندی از مأمورین تشریفات بلنکرگاه مذکور فرستاده شده بودند . در حین ورود واپور همایون (اسماعیل) که از جناب اعلا حضرت پادشاهی مخصوص برای سواری حضرت معظم له معین شده بود واپور (دینقاله) خدیوی که در بلنکرگاه مذکور مأمور بقرا ولی است برای تعظیم و احترام ایستاده موقع سلام شده پس از آن حضرات مومی الیه که مأمور باستقبال بودند واپور همایون اسماعیل رفته رسم استقبال و خوش آمدی را بعمل آورده سلام محبت انجام حضرت خدیو افخم را بحضرت والا تبلیغ نموده اند . حضرت مستطاب والا نیز هر کدام از مستقبلین را بقرا خور حال خود احوال پرسی نموده از طرد مهر بانی و احترامات فائضه حضرت خدیو افخم اظهار کمال خشنودی فرموده از مأمورین مومی الیهم خواهش فرموده اند که سلام مخصوص خودشان را بحضرت خدیو افخم تبلیغ نموده از لطف و مهر بانی ایشان بیان تشکر و سپاسداری نمایند .

در حین ورود واپور همایون اسماعیل بقنال سوش عساکر مستحفظ خدیوی که در آنجا اقامت داشته اند جایجا صف بسته سلام شده لازم تعظیم و احترام را بعمل آورده اند .

(روزنامه وقایع مصریه)

در نسخهای گذشته بموجب خبر تلگراف (وارنه) نوشته بودیم که در آنجا بسفارتخانه دولت فرانسه بی احترامی کرده اند و از اسلامبول واپور (پترل) نام از جانب سفیر فرانسه برای تحقیق این مطلب بوارنه فرستاده شده است . ولی از تفصیل فقره بطور واضح اطلاعی نداشتیم . اکنون اخبار نامهای یک اوغلی تفصیل مطلب را در صحایف خود نقل نموده بودند مانیر ذیلا ترجمه آنرا می نگاریم .

چند روز پیشتر صبحی قونسل فرانسه هنگامیکه از خواب بیدار شده بود خبر میدهند که در دیوار و حتی (آرم) یعنی علامت رسمی قونسلخانه را نجاست اندوده اند . آیا این بی احترامی را حقیقه بر ضد قونسل فرانسه بکار برده اند؟ یا اینکه بعضی از ذل و کسان بی سرو پا

بجمله شوخی باین حرکات زشت جسارت ورزیده اند ؟ اگرچه تاکنون اساس مطلب معلوم نشده است ولی شق دوم بعقل نزدیکتر میباشد . زیرا در در بیرونی قونسلمخانه که بکوچه باز میشود اینگونه علامات نقش نموده بود .

مع ذلك اعتراضاتی را که مقاله اخبارنامه (وارنه) که بر ضد (يك قونسل) که در انتخابات بلدیة حضور داشت باهام نوشته بود قونسل فرانسه در باره خود نداشته بود . بنابراین بحکومت محلی شکایت نموده تادیب و توقیف متجاسرین را از حکومت محلی باصرار خواسته در این ضمن از جانب حکومت ترضیه نیز طلب نموده است . حال آنکه حکومت از حبس و توقیف مرتکبین این کار ناشایست عاجز بود زیرا متجاسرین معلوم نیست . ولی در باب ترضیه حکومت محلی رسماً بقونسلمخانه رفته از وقوع این حرکت ناگوار اظهار ناسف نموده بود لکن قونسل مومی الیه باین ملاقات رسمی و بیان ناسف قناعت نموده در اجرای خواهش و مطالبات خود که در این باب داشت اصرار می نمود . و همین ملاحظه ورود واپور (پترل) شایعه را که می گفتند کشتیهای جنگی فرانسه برای اخذ انتقام این بی احترامی بوارنه خواهد رسید قوت داده لهذا بعضی از جوانان بلغسار خواستند بواپور مذکور رفته در باره کاپتن واپور مذکور رسم خوش آمدی را بعمل بیاورند . ولی رئیس لنگرگاه وارنه آنان را از این عزیمت مانع کردید و نگذاشت که بواپور مذکور بروند .

خارجیه

بموجب تلگرافنامه که اول ماه اکتوبر موافق ۲۹ شهری قعده از دار الخلافه طهران بسفارت کبرای دولت علیه ایران رسیده اردوی بزرگ که در زیر کوماندهای جناب مستطاب والا حشمت الدوله بوده بقرب ساوجبلاغ رسیده و شیخ عبده و توابش از اطراف شهر رومیه بکلی رجعت نموده اند . از این تلگرافنامه رسمی امیدواری حاصل میشود که بزودی عبده ثانی بسزای خود برسد .

کاغذ از تبریز

عرض می شود .

البته تاکنون از قهره شورش اشقیای اکراد و از قتل و غارت و خرابی آنها که در دهات اطراف مراغه و ساوجبلاغ و (میاندواب) این ایام بکار برده اند اطلاع کامل حاصل نموده اند که بعد خیال تعدی بسمت مراغه و بناب داشتند قدری از مقدمه الجیش عساکری که مامور بدفع اشقیای مذکور بودند در نواحی (بناب) با آنان برخورد سواره اکراد را پس نشانده اند . و هر روز بی در پی سر باز و سواره و مهمات و قورخانه و توپ وارد تبریز شده بکمال سرعت بموقع شورش فرستاده میشود . کوماندهای يك شعبه عساکری را که از طرف کرمانشاهان مامور بدفع اشرار هستند نواب مستطاب اجد والا حشمت الدوله در عهده دارند و امروز شش روز تمام است که عساکر پیاده و سواره خط مراجعت شورشیان را از چهار جانب گرفته اند . اکنون خبری رسیده که چه رسمی نیست که حاجی تیمورخان با جمعیت سواره و پیاده خود از سمت (ارومیه) بقلب جمعیت شورشیان یورش برده پس از کبر و دار بسیار سخت جزه اقامتول و عبدالقادر فرزند شیخ عبیده که کوماندهای شعبه بزرگی از اشقیا را داشت بدست خود تیمورخان گرفتار گردیده است . باباخان آقا هم که پیشتر از تبریز فرار نموده بود در حوالی (هشتروند) گرفتار شده است . اکنون از روسای اشقیای آنچه باقی مانده است تنها خود شیخ عبیده و جلیل آقای نمک بحرام است که اطراف آنها را نیز مانند نکین انکشتری احاطه خواهند کرد بطوریکه راه فرارشان از هر جهت مسدود شود . احتمال کلی هست شیخ و جلیل آقا اینروزها استیمن بکنند ولی از جانب سنی الجوانب اعلا حضرت پادشاهی اوامر مؤکده صادر شده است تا دستگیرشان نکنند دست برندارند . دوروز پیش جناب مستطاب اجل آقای مشیرالدوله بسمت پیشکاری آذر بایجان وارد تبریز شدند . اهالی از ورود جناب معظم الیه خیلی اظهار خشنودی دارند .

۱۴ ذیقعه سنه ۹۷

ک . . .

اخبارنامه دلی تلگراف بموجب تلگرافنامه برلین میگوید . از قرار پاره بیانات نیم رسمی دولت المان در باب اجرای احکام عهدنامه برلین از اتخاذ پاره تدابیر تازه استنکاف میکند . دولت المان در باب انجام دادن مسئله حدود یونانستان چنان صواب میداند که اروپ در این باب منتظر وقت مناسبی بوده باشد . دولت مشارالیه تدابیر سخت گیری بدولت عثمانی را در این مواد جایز نمیداند . چون مقصود اصلی از عهدنامه برلین استقرار آسایش و مسالمت در مشرق زمین است لهذا تدابیر مصلحانه در این باب از اقدامات سخت گیری نزدیکتر بصلاح و صواب است .

اخبارنامه (کلوب) در باره شورش اکراد در ایران میگوید . اکراد شورشیان اکراد یکی از شهرهای عمده ایران را که در سمت غربی آن است محصور داشته مامورین ایران را که در شهر مذکور هستند برای تسلیم شدن سه روزه مهلت داده اند .

جنرال قونسل دولت انگلیس بامید اینکه عساکر معطله ایران بمعاونت شهر مذکور برسد برای طول دادن مدت مهلت کوشش میکند . یک فرقه بزرگی از اهل شورش اکراد ولایت تبریز را تهدید میکنند . چندبار در میان عساکر ایران و اکراد زد و خورد اتفاق افتاده است . بنابر این وضع حاضر ایران خیلی نازک و آماده انقلاب است . هرگاه اکراد شهر (ارومی) و یا تبریز را ضبط بکنند توپهای زیادی را که محتاج هستند بدست خواهند آورد .

هر چند که از جانب دولین عثمانی و ایران بر ضد اکراد قشون روانه می شود ولی چنین بنظر می آید که اکراد از این قهره مایوسی نداشته اند . زیرا همه اکراد سواره هستند و در حرکت خودشان نهایت سرعت را دارند و بوجهی بقل اشیاء ثقیل مانند توپ و چادر احتیاج ندارند علاوه بر آن از قراریکه مظنون است کردها از پیش رفت کار خودشان خاطر جعی داشته اند . چنانکه روایت میشود شیخ عبیده استقلال خود را اعلان نموده و همه اکراد را با اتحاد دعوت نموده است .

یکی از رفته‌های ما (یعنی اخبارنامه استاندارد)
 بوسیله همین شورش میگوید . امیدواری
 هست که زمان تجدیدی برای حکومت ایران
 که بدرجه صفر پایین آمده است ظاهر گردد
 و بجهت همین تجدید حکومت ایران در آسیای
 میانی دارای نفوذ بشود . ولی این امید و تصور
 رفیق خودمان باعتقاد ما پیش از وقت است .
 یعنی هنوز وقت آن نشده است . زیرا تاکنون
 بیخ از حرکات و حشیانه چیرگی از کردها دیده
 و شنیده نشده است . درحالتیکه در جنگ روس
 و عثمانی اکراد میتوانستند بدولت عثمانی خدمتهای
 خیلی خوب بکنند ولی نکرده مانند تماشایان از دور
 نگاه نمودند . همینکه روسها (از بازید) بیرون
 رفتند کردها بدون اندیشه و بیم بدعات اهالی
 مطیع (یعنی ارمنه) ریخته از قتل و غارت
 هیچ فرونگذاشتند دردهات ارمنه شجاعت
 فوق العاده ابراز نمودند .

طایفه اکراد دارای اوصافی که لازم یک
 ملت حاکم باشند نیستند گویم که اگر تمامی ممالک
 ایران را استیلا نمودند بیخ از تجدید قوه عصر
 چنگیزی چیرگی نتوانند نمود که در آنحال بهمانه
 خدمت بعالم مدنیت مداخله دولت روس را
 منتظر بایشد .

اخبارنامه (وقت) پس از نقل نمودن بیانات
 (کلوب) در ذیل آن مطالعات خود را اینگونه
 بیان میکنند که (کردها از نسل تاتار نیستند لهذا
 در خصوص قیام این طایفه موافق عقل و انصاف
 است بجای اینکه تبهبد قوه چنگیزی را یاد نمایم
 در مقابل اجتماعات صلیبی عصر نوزدهم ظهور
 یک زمان (ابوبی) را بخاطر بیادیم . اینکه
 در اثنای جنگ دولین عثمانی و روس از وجود
 اکراد چیرگی کارسازی نشد اکراد را در اینباب
 تقصیری نیست بل سبب عدم ابراز رشادت ایشان
 از سواره تدایر داخلی ناشی شد .

اختر

آری چنانکه وقت میگوید . کردها
 از نژاد تاتار نیستند ولی در این عصر ترقی و مدنیت
 چنان وحشت بکار می برند که چنگیزیان را باید
 بعدالت و انصاف یاد نموده هر روز رجتها خوانند .
 در اینکه (وقت) میگوید . در خصوص
 شورش اکراد بجای یادآوری وقوع قوه چنگیزی

در مقابل این اجتماعات صلیبی عصر نوزد
 هم موافق عقل و انصاف است تجدید زمان
 (ابوبی) را بخاطر بیادیم (در جواب میگوییم
 این یکی نیز با این وضع حاضر از محالات است . واقعا
 شجاعت و حسن خلق و مجاهدات صلاح الدینی
 موجب افتخار عموم مسلمانان است ولی ایشانند
 که بایک کلی بهار نمی شود . در جواب اینکه
 کردها در جنگ روس مصدر خدمتی نشدند (وقت)
 میگوید . در اینباب کردها تقصیری نداشتند
 بملاحظه برده پوشی وحشت اکراد حکومت را
 مقصر نشان میدهد . جوابش این است بجوشید
 حسون اکراد شجاعت معتاد از بوی باروت
 خوششان نیامد و قوی کش هم نبودند و علاوه
 بر اینها توپهای روس و سواره قزاقی را در پیش
 و پس خودشان میدیدند و نیز میدانستند که
 دردهات ارمنه بی دست و پا نه توپ هست و نه
 تفک آن بود که لازمه شجاعت و ضعیف نوازی را
 در آنجاها بدون شنیدن بوی باروت بعمل
 آوردند .

و نیز این تفصیلات را که بعضی اخبارنامه‌های
 اروپا مانند (استاندارد) و (کلوب) و (دلی
 نیوز) در باب شورش اکراد مینویسند .
 از قبیل حدس و تصورات و قیاس و از عدم اطلاع
 حقیقی آنها باوضاع ایران و اطوار شورشیان
 اکراد است و قوعات شورش از اول تا آخر همان
 است که در نسخه روز پنجشنبه گذشته
 و همین نسخه بموجب اطلاعات صحیح بی کوز یاد
 نوشتیم و بطور موثق میگوییم که اهمیت شورش
 بکلی کاسته است و در این نزدیکی بلرزه از میان
 برداشته خواهد شد . و آنانکه این قوه شورش را
 در خیال خود بملاحظات که هست و قعی
 میگذارند و در نظرها اهمیت آنرا جلوه میدهند
 در ثانی خود از تکذیب قول مبالغه آمیز خود
 شان ناگزیر خواهند گردید .

اخبارنامه (کولوس) مینویسد . واردات
 و مداخل دولت روس در سال ۱۸۲۹ میلادی
 شصت و شش میلیون و یکصد و نود و پنجاهزار
 لیرا . و مخارج مقرری دولت مشارالیهار شصت
 و چهار میلیون و سیصد و هشتاد و نه هزار لیرا
 انگلیسی نشان داده است . که بدین حساب
 واردات دولت مشارالیه یک میلیون و هشتصد

و شش هزار لیرا از مخارج زیاده بایستی بشود
 حال آنکه در جنب حساب در بودجه مایه دولت
 مشارالیه خیلی جاخالی هم بوده است . زیرا
 باره مخارج فوق العاده که بجهت جنگ آخری واره
 و قوعات دیگر کشیده است بقدر پانزده میلیون
 و هشتصد و چهل و پنجاه لیرا بوده است هرگاه
 مبلغ مذکور از جمله واردات فوق پایین آورده
 شود در موازنه مایه دولت مشارالیه چهارصد
 میلیون و سی و نه هزار لیرا جاخالی دیده خواهد
 شد .

(مسیو جانبرلنگ) وزیر تجارت انگلستان
 بر ضد دولت اوستریا و اخبارنامه (پستروئید)
 وین باره تعییرات غیر لائق بیان نموده بود .
 بنابراین اخبارنامه‌های نیم رسمی اوستریا در اینباب
 و نیز مشارالیه را مورد اعتراضات سخت داشته
 میگویند . هرگاه مسیو کلادستون رئیس وزرا
 و (لورد کرانویل) وزیر خارجه انگلستان
 وزیر تجارت را پس از این از زبان درازی منع
 نمایند دولتسای اروپا است که دولت
 انگلیس را بزرگ محاصره معنوی بساورند
 چنانکه در زمان ناپلیون نخستین این اقدامات را
 بکار بردند .

اعلان

علاشان آقا میرزا عبدالکریم تاجر تبریزی
 روز نهم همین ماه ذی قعدة دو قطعه مهر خود را
 که بمعری (عبدالکریم بن محمد تقی) و دیگری
 (عبدالکریم) بوده است در کراسته سعادت
 کم کرده است و تاکنون در همه اسناد و نوشتجات
 تجارتی در بالای مهر بدستخط خود امضا بنیر
 داشته است . لهذا اعلان میشود بعد از تاریخ
 مذکور هرگونه سند و نوشتجات که بهرهای
 مذکور و بدون امضای دستخط بنام آقای مومی الیه
 در دست هر کس باشد از درجه اعتبار ساقط است .
 اسناد و نوشتجاتی که بملاوه مهر امضای خطی
 مومی الیه را در صحیح و معتبر است .

طاهر

مطبعه
 در راسته
 در کارهای
 رجوع میش
 اسامی و ک
 گاهی در
 روز پنجم
 ۳۰ تشریر

این نام

از

واپور معین
 اسلامبول
 در باره ق
 طرف مغر
 متصرف
 برای عذ
 چهارم
 مشارالیه
 منصبان و
 از قونسل
 عذر خ
 ناشیست
 خسارت
 بود از جان
 حکومت
 بکار می بر
 پذیر کرد
 میگویند
 بلغارستان
 از صاحب
 بخاک بلغار
 فراری مذ
 است و هم
 طرفین شد

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز پنجشنبه ۸ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷
۳۰ نشرین اول رومی و ۱۱ ماه اکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاف
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابهده اداره است.

این نامه از هرگونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود.
اوراق و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد.
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تلگرامها

از وارنه ۴ ذی حجه پترل نام
و اپور مقیم سفارتخانه دولت فرانسه مقیم
اسلامبول که برای تحقیق فقره بی احترامی
در باره قونسل فرانسه وارنه آمده بود امروز
طرف مغرب از اینجا حرکت کرده است.
متصرف وارنه باتفاق سایر مامورین حکومت
برای عذر خواهی این فقره بی احترامی که
تجاسرین آن معلوم نیست بقونسلیخانه دولت
مشارالها رفته در حالتیکه (کاپتن) وسایر صاحب
منصبان و اپور (پترل) نیز در قونسلیخانه بوده اند
از قونسل مومی الیه بنام خود و حکومت بلغارستان
عذر خواهی نموده و از وقوع این حرکت
ناشایست بیان تأسف نموده است. علاوه بر آن
خسارت جزوی که در این باب بقونسلیخانه وارد شده
بود از جانب حکومت محلی تضمین کرده شده است.
حکومت در جستجوی تجاسرین اقدامات
جکاری برد. مظنون است که این فقره انجام
پذیر گردیده است.

از روم ۵ ذی حجه بطور موثق
میکویند. در مناسبات دولت اوستریا با حکومت
بلغارستان خللی واقع شده است. کویا یکی
از صاحب منصبان مقصد دولت اوستریا فرار نموده
بخاک بلغارستان پناه برده است. دولت اوستریا
فراری مذکور را از حکومت بلغارستان میخواسته
است و همین فقره موجب اشکالات و محمل مناسبات
طرفین شده است.

از لندن ایضاً بموجب خبرهای
آخری که از (دماغه امید) رسیده است دایره
اختلال قبائل (باسوتی) رفته رفته وسعت حاصل
میکند.

از لندن ۴ ذی حجه اخبارنامه دلی
نیوز میگوید. (لورد اودوروسل) سفیر
دولت انگلیس مقیم برلین و (لورد دو فرین)
در خانه یلیاق مسیو کلاستون که در (هاواردن)
واقع است با مشارالیه ملاقات نموده اند. مسیو
کلاستون در اثنای صحبت سخن از مسئله حدود
یونانستان میان آورده ضمناً اظهار داشته است که
در باب مسئله یونان منتظر قرار داد سایر دولتها
خواهد شد. ولی مسلک سیاسی خود را بوجهی
تغییر نخواهد داد.

اخبارنامه (استاندارد) بموجب تلگرافنامه
اتن میگوید. در یک مجلس عسکری که آخرترین
مجالس عسکری یونان است قرارداد شده است
که حدود یونانستان را که در سمت تسالیا واقع
است چهارده هزار و حدود (اپروس) را نیز
سی و شش هزار نفر لاسکر یونان فرستاده شود.
نیز در مجلس مذکور قرارداد شده است که
یک فرقه لشکر احتیاطی که عبارت از بیست هزار
نفر باشد تشکیل کرده شود.

از اتن ۶ ذی حجه (مسیوزامیس)
دیشب وفات نموده است. (مسیو ترنو کومپان)
مصلحتگذار دولت فرانسه مقیم اتن بسمت مدتیگری
اول سفارت پترسبورگ معین شده است. پس
از ورود (مسیو دیوی) که بجای مشارالیه

بسفارت اتن معین گردیده است بحمل مأموریت
خود عزیمت خواهد نمود.

از برلین ایضاً بموجب دستورالعمل
اعلا حضرت امپراتور المان مجلس عمومی
(رایشستاگ) تعطیل شده درسی ام همین ماه
اوتوبر فرنیکی بانتخابات تازه آغاز کرده
خواهد شد.

از لندن ایضاً اخبارنامه (دیلی نیوز)
بموجب تلگرافنامه پترسبورگ میگوید. (س)
غورچاکوف) وزیر خارجه روس خیلی ناخوش
بوده است.

از لندن ایضاً از جانب دربار انگلیس
در کاغذ آخری که بدولت یونان نوشته شده بوده
است سپارش کرده شده است که دولت
مشارالها اکنون را در کارهای تعجیل و شتاب ننوده
بصبر و تأنی رفتار نماید. ضمناً از جانب دربار
انگلستان در آینده بدولت مشارالها وعده معاونت
و استظهاری داده شده است.

از نیویورک ایضاً هوا خواهان
حکومت عمومی در باب انتخاب (جزال کارفیلد)
که تازه بریاست جمهوری حکومت متفنه امریک
منتخب شده است اعتراض میکنند. میگویند
در کونکره انتخابات در باب تحصیل آراء عمومی
تغلب و تهدید میان کار داخل شده است.

توجهات

کوماندانی اردوی همایون ششم بجناب
سعادتمآب عزت پاشا از فریقان کرام.

مدیری دایره بلدیة اسکندار بسعادت آصف
پاشا از اعضای سابق مجلس امانت شهر .
عضویت مجلس امانت شهر بسعادت آصف
پاشا مدیر سابق دایره بلدیة اسکندار .
متصرفی (اماسیه) بهز تمام عطف یک
افندی منشی اول اسبق مابین همایون .
متصرفی (کمشخانه) بهز تمام حسیب
افندی متصرف سابق (سیروز) توجیه فرموده
شده است .

واخلیه

اخبار نامها مینویسند . جناب سعادت
وسیادت تمام شریف عبده پاشا وسعادت تمام شریف
حمین پاشا برادرزاده ایشان وسایر از شرفای
کرام که از چندی باینطرف در سعادت بودند
ایروزها بجانب حجاز مغفرت طراز عزیمت
خواهند فرمود .

جناب مسیو نوکوف سفیر دولت روس
وجناب کونت کورتی سفیر ایتالی اینهمه
از سفارتخانه ییلاقی خودشان بسفارتخانههای خود
که در یک اوغلی واقع است نقل نموده اند .

واپور (پترل) نام که مامور جمعیت سفارتخانه
فرانسه است و چند روز پیش از این برای تحقیق
قره بی احتزای قونسل فرانسه بوارنه فرستاده
شده بود بدر سعادت بازگشته است .

اخبار نامه (سمافور) میگوید . چند نفر
از مسلمانان اهالی (بود کوریجه) که از جانب
حکومت قره طاغ از چندی باینطرف محبوس
و در باره آنان جزای اعدام داده شده بود بواسطت
دولت اوستریا حکومت قره طاغ از سرقتل آنها
در گذشته بشرط بیرون رفتن از قلمرو حکومت
قره طاغ از حبس نیز رهایی داده است .

از قرار یک اطلاع حاصل نمودیم از جانب اهلا

بسر می بردند نصایح سود مند بعضی از معارفندان
وطن مؤثر افتاده بسر غیرت آمده از اهمیت تعلیم
و تدریس اولاد وطن و الجمله آگاهی حاصل
و دیده انبیا بصیرتشان باز گردیده است اکنون را
بدستیاری چند نفر از مستعدان ملت بتعیین (قلوب)
یعنی انجمنی موفق شدیم اسم انجمن را جمعیت
خیریه گذاشتیم . انشاء الله بهمت هموطنان
کار آگاه امیدواریم از تشکیل این انجمن مقصود
مقدسی که برای تامین استقبال وطن در نظر
داریم حاصل گردد . امنیت و آسایش در این
حوالی بجمده بدرجه مطلوب است . پس
از این وقوعات اینجا را که دارای اهمیت بوده باشد
عرض خواهم نمود .

اختر

تاسیس کنندگان انجمن جمعیت خیریه
در درامه را بنام اسلامیت و انسانیت تبریک
میکنیم . اخبار نیکار محترم اختر را که از جوانان
مستعد و ترقی خواه وطن است از حسن توجه
ایشان مخصوصا تشکر می نمایم و خواهش داریم
که پیوسته بکارش اینگونه خبرهای مفید بجهان محرم
اداره اختر را مرهون منت خود نمایند . خدای
بی انباز مقصود پاک آنان را که از تاسیس جمعیت
خیریه در نظر دارند مقرون بمصوب داشته
در اقدامات خودشان موفق بالخیر فرماید .

نویسنده اخبار نامه (جریده حوادث)
نام که در اسلامبول طبع می شود در اثنای عصیان
شیخ عبده و جزو آقا خیلی خود کشی کرد که
بلکه بقوت قلم و فصاحت بیان این شیخ را مردی
بکند و عصیان را رنگی بدهد . و چون ما اهل
عصیانرا مثنی تبعه نوشتیم بیچاره آن را مثنی
خالک معنی کرد و همی تعقیب نمود و برخود بالید که
چه خوب مینویسم . حال می بیند مراتب عصیان
و وحشیکری این مثنی تبعه و بعبارت (جریده)
حوادث) مثنی خالک معلوم شد و کار تادیب
نزدیک بانجام است . استقلال شیخ عبده
و اتحاد اکراد و مانند اینها همه مانده
خیالات بنک یا نشئه می است و یا خود اصغاث
و احلام مردمانی که در بیداری خوابیده اند حال
بزبانهای دیگر پیش آمده گاهی از عدم یاری کردن
ایران در جنگ روس و گاهی از تعیین حدود سخن
میگوید . گاهی نصیحت کوی می کند . بیچاره

حضرت پادشاه ایران بعلیا حضرت ملکه
انگلستان تلکرافنامه نوشته شده ضمنا از ملکه
مشارالیها خواهش فرموده اند که مسئله تحدید
حدود دولتین علیتین عثمانی و ایران را که از سالهای
دراز مطرح مذاکره و گفتگو و موجب تجاوز
عشایر و ایلات طرفین بوده و پیوسته سبب خسارت
دولتین است در نزد دولت علیة عثمانی در باره
انجام دادن این مسئله توسط فرمایند که بدون
تاخیر این مسئله را انجام دادند . بنابراین
از جانب علیا حضرت ملکه مشارالیه ارباب
کاغذی بابعالی فرستاده شده ضمنا در باب
انجام دادن این مسئله حدود پاره سپارشات
دوستانه بهممل آورده شده است .

اخبار نامه (وقت) در نسخه دیروزی خود
میگوید . اگر چه نوشته بودیم در این باب
از جانب دربار انگلیس کاغذی بابعالی فرستاده
شده است ولی بموجب تحقیقات ثانوی خبر شدیم
که هنوز در این خصوص از جانب دربار انگلستان
کاغذی بابعالی نرسیده است .

(لورد اسمیت) وزیر سابق بحریه انگلستان
که از چندی باینطرف در اسلامبول بود روز
سه شنبه گذشته باتفاق (مسیو کوشن) سفیر
انگلیس بمابین همایون عزیمت نموده از حضور
همایون اعلا حضرت اقدس پادشاهی شرفیابی حاصل
و ضمنا وزیر مشارالیه بواسطه (مسیو کوشن)
در حضرت همایونی معرفی شده پس از رخصت
انصراف وزیر مشارالیه با واپور (پاندورا)
نام انگلیس از در سعادت حرکت نموده است .

کاغذ از درامه

اخبار نیکار (اختر) از (درامه) من مضافات
ولایت سلانیک مینویسد . سپاس خدای را که
امسال در (درامه) و حوالی آن زراعت و محصولات
برکت فوق العاده داشت بحدیکه تلافی خشکسالی
پارسال را در آورد . محصول توتون که عمده
و معنای حاصلات این نواحی است خیلی خوب
در آمد فلاحت کنندگان را که از عدم محصولات
پارسال متاسف بودند مسرور داشت . اهالی
اینجا را که تا کنون از بلندی مقام معارف بطور
لائق بهره نداشته در تکنای ظلمت جهالت

قرار بدهد . راهش این نیست که شخص کار خود را بر خود مشتبه کند و بدروغ خود را کول بزند .

این وضع حکام و ولایه مامورین کل و جزوما یعنی تمامی قلمرو ممالک اسلامیہ آیا جیعا مطابق عدل و حقانیت و استقامت است . فی هرگز . هرگاه در اینجا شرح و بسط بدهیم باز جریده های ترکی میگوید اختر بدست اخبار نویسان اروپ سر رشته میدهد . ای بیچاره آنچه اروپائیان در این مطالب میدانند ماصدیک آنرا نمیدانیم .

بالجمله حال سخن این است که این بحرین از حقیقت کار چشم می بوشند و خیالات خود ساز را پیروی میکنند . ما همان مسلك مستقیم را که داریم بوجهی تغییر نخواهیم داد و ختم میکنیم سخن خود را باینکه هرگاه ماراست کویان باشیم درخبر خواهی دولت و ملت باید معایب و نواقص اداره ها و شعبه های کلی و جزئی امور دولتی و ملتی را در ضمن صحایف اخبار شرح بدهیم و عموم هیئت ملت و دولت را دعوت باصلاح کلیه کارها نمایم تا از بلیات روزهای آینده که خیلی نزدیک است ایمنی یابیم . و چون یاوه گو بیهارا یکسو گذاشتیم آنوقت توانیم گفت که ما هم آدمی هستیم و حقیقه خیر خواه ملک و وطن میباشیم .

عاقل آن است که اندیشه کند پایان را

از جانب دولت علیه ایران بعالمجاه برزا عیسی یک کمال یکقطعه نشان شیر و خورشید از درجه پنجم احسان فرموده شده است .

ورقه

(جناب منشی اختر)

روزنامه (وقت) در نسخه روزشنبه گذشته در شماره (۱۸۱۵) حکایتی بعنوان (کره ها) در صحایف خود نقل نموده بود مطالعه کردم البته بنظر آنجناب هم رسیده است لهذا بمناسبت سخن حکایت (کرک و صیادی) در خاطر داشتم اینک بعینه برای درج شدن در اختر نکاشتم . باعتبار بنده خالی از مناسبتی نیست ولی در جیش منوط برای رزین و فکر متین آنجناب است .

بحال امنیت آنسامان است . ثانیاً میخواهند بسنخنان واهی جاهلانۀ خودشان کاهی این عصیان را رنگ مذهبی و اختلاف مذهبی بدهند که هرگز در ایران این ملاحظات نبوده است چنانکه بیشتر نوشتیم اسکندر خان سردار که از خانوادۀ امیر افغانستان بود در زمان جنک روس از لندن باسلامبول آمد که جان خود را میخواهم در راه جهاد بدهم در اینجا بیچاره معطل ماند و محل نکذاشتند تا آنکه در اواخر بایران رفت الا آن در طهران سر کرده سواره ایران است و این یکی تنها برای فهمیدن کلیه وضع ایران کافی است . کاهی نام مظلومی با کراد میگذارند و ظلم و تعدی ولایه و حکام ایران را سر رشته این قننه های سازند . کاهی میخواهند ایران را بدرجه صفر رسانیده قوم اکراد را از نجای اقوام کرده یک پادشاهی ازا کراد در ایران اجلاس کنند . کاهی شیخ عبیداه را از فضلا و مشایخ و سادات بل مامور از جانب خداوند بخلص کردن کردان از دست عثمانی و ایران می سازند ! و بیچاره کان بدین سخنان ابلهانه کویا اروپ را ساکت خواهند کرد از خیالاتی که در حق اصلاحات مشرق زمین دارند . و آنان را که بیکان بیکان کرد و مرد و شیخ و غیر شیخ را بهتر از من و جریده نویسی می شناسند و از همه او ضاع و اطوار شان آکاهند باشتباه و غلط خواهند انداخت ؟

باری کسی باین رفیق ما تمیکوید که در خیال اصلاح کار باید بود باین سخنان اکر خود ترا چهار روزی خشنود بکنی و اسکات نمایی حقیقت حال تغییر نمیاید . وضع کردها و اهل عصیان و حالت نامطولی در تختۀ روی میر اروپ گذاشته شده و هر روز در فکر اصلاح آن هستند و دقیقه غفلت ندارند همانا ماها غافلیم و شما هر چه از این سخنان بگوید اسباب خنده و استهزا و تاسف مردمان آگاه میشوید . اکر مرد هستید و درد دین و وطن داری دارید چاره کار را بکنید و یاری نماید بکسانی که راست میگویند . امروز اکر بکار پرده کشید فردا از پرده بیرون خواهد افتاد . وضع مایعنی عموم مشرقبان در حالت بسیار نا کوار است و نزدیک بفرق هستیم . کشتی نجات را باید جست طوفان نزدیک است . هرگاه کسی بخواهد بکشتی اسلامیت سوار شده آیین و عدالت اسلامیه را چنانکه آوردند و چهارا را مختر کردند کیش خود

از هیچ جای دنیا خبر ندارد و از مداخله بکارهای خارج از وظیفه خود شرم نمیکند . شیخ عبیداه رئیس الاشرار معروف الحال را از معتمدین و مشایخ و روحانین میخواهد بسازد . در حالتیکه عصیان او در سال گذشته بدولت عثمانی و قتل و غارت تکرری او در باره اهالی مطیعۀ مطلبی نیست که کسی انکار تواند کرد . ومدت بسیاری هم از آن نکذاشته است که مردم فراموش کنند . افسوس از این حالات که اروپا بزبان آورده و ملل اسلامیه را سرزنش میکنند حالات همین کردها است که خیالات اروپا بحرکت آورده در نامطولی اصلاحات میخواهند . مکر اساس مطلب اصلاحات از نظرها دور است .

این نویسنده محترم میگوید . این عصیان از قلم برخواسته است یعنی حکام ایران در باره کردها ظلم کرده اند آنها از مظالم بستوه آمده یانگی شده اند . پس از ایقرار آن اوقات که شیخ عبیداه جمعیت کرده اهالی مطیعۀ عثمانی را قتل و غارت نمودند مظلوم و مظلوم بوده . خیلی خوب کسیکه مظلوم باشد باید رعیت بیچاره را قتل کند ؟ مال مردم را غارت نماید ؟ اطفال بی کناه را با آتش بیندازد ؟ اکر قاعده نظم این است که چهار نفر بعنوان مظلومی هزار کس شریر را همراه خود کرده بجان و مال و عرض مردم مسلط بشوند خوب قاعده است و اصل مبنای تمدن همین است . باید در این باب فصلها نوشت و مظلومین را آگاه کرد تا بر قهای شورش برافرازند . کویا اعتقاد امثال جریده نویسی این است که همه معایب را به پرده کشی و سخن پردازی باید رفع و رجوع کرد . (اختر) که می نویسد در حق الاشرار و اشقیای اکرادیکه در سرحد دودولت اسلام باعث شرارت و ناامنی و عدم اطمینان عموم تبعه و زبردستان از هر طبقه و گروهی شده اند و پیوسته شرشان ظاهر و خیرشان بوجهی معلوم نیست باید بهمت دودولت همسایه برای نظم کلیه امور و بستن زبانهای بیکانکان آنان را تادیب لایق بشود و روز نامهای فرنگی هم این مطلب را از اختر گرفته بمناسبت عصیان کردها شاخ و برگ و تفصیل میدهند این مطلب را باید پامال کرد پیاره سخنان که در واقع هم دور از راستی است این حضرات اولاً اختر را مورد مواخذۀ می نمایند که چرا بیاد اخبار نویسان فرنگی آوردند که اکراد مردمان وحشی و ظالمی هستند و جودشان در سرحد مضر

❖ صیاد صاحب مروت - کرک بدخصالت ❖

صیادی از سالهای دراز بجهه کرک ضعیف و ناتوانی را باید اینکه در آینده برای گرفتن شکار معاونت نماید با انواع تلافی می پرورید و هر روز در تیارش میکوشید و منتظر وقت بود تا اینکه چاق و فربه گردید . و صیاد گاهی با خود بشکار گاهش می برد بلکه در ازای این مردمی کرکش در گرفتن شکار یاری نماید . کرک چنانکه مقتضای طبیعت سباعیه آن است بجای اینکه در شکار بولی نعمت خود یاری نماید هر شکاری را که صاحبش بهزار رنج و مشقت از زمانهای پیش گرفته بود باندک غیاب او از هم دریده تا خودش میکرد . صیاد با اینکه سرشت درندگی آن حیوان ناپاک طینت را میدید باز باقتضای مردمی و مروت و نیر باسید منفعت آینده در اصلاحش میکوشید که بناگاه صیاد باندک بیماری ضعیف شد و از تحصیل خوراک کرک درماند بنا بر این کرک تمک بحرام برمه ولی نعمت خود در افتاده آنها را تمام خورده پس از آن بگله شخصی که دوست عزیز و همسایه صیاد بود هجوم برده چند کوسفند همسایه را از هم درید همسایه در آغاز بخاطر صیاد اغماض نمود کرک وحشت را از حد گذرانید همسایه بر آشفت شیری در زنجیر داشت در کین کرک نشاید جله کرک برمه همسایه همان بود و افتادنش بچنگ شیر همان . گویند صاحب گله از چنگال شیر ر بوده در کفر کردار ناشایست و عقوق حقوق پوست از تنش بر کند . شیخ سعدی رجاء در ایباب خوب میفرماید .

❖ کر به شیر است در گرفتن موش ❖
❖ لیک موش است در مصاف پلنگ ❖

باری صیاد نیر از شنیدن خبر هلاک کرک مشعوف و مسرور گردیده و این مقال را مترنم بودی

❖ ای کرک بدمنش نشستی بجای خویش ❖
❖ باشیر بجهه کردی و دیدی سزای خویش ❖

امضا

۰۰۵۴

❖ ورقه ایست که یکی از اهل ایران طبع آنرا خواهش کرده است ❖

جریده حوادث نام کازت ترکی که در اسلامبول طبع میشود در نسخه روز شنبه دوم ذی حجه فصلی بنام چند کس از علما نوشته و از فصلی که کازت (فرهنگ) منطبعة اصفهان در اتحاد اسلام نوشته بوده است سخن بمیان آورده اخبار نامه های (ترجمان حقیقت) و (زورا) را که ترجمه فصل مذکور را از فرهنگ آورده بودند باز خواست میکند و بعد از بیانات نارسای خویش میگوید (در حالیکه فرهنگ روزنامه اسلام نیست و استغراب میکند از اینکه چرا (ترجمان حقیقت) بدان عظمت این فصاحت را نقل کرد و هم بعنوان تبرک و تین نقل کردند چون من هم از اهل ایرانم و حق این دارم سؤال کنم که بجهه دلیل روزنامه (فرهنگ) کازت اسلام نیست این است که مختصری در ایباب مینویسم و خواهش طبع آنرا از اختراعی بنامم . جواب آنچه از این مطلب بترجمان حقیقت و غیر آن متعلق است البته خودشان خواهند داد لکن صاحبان ورقه اگر چنانکه جریده میگویند از علما هستند خود شانرا نشان بدهند و مجلسی ترتیب بشود تا در این مطالب صحبت بداریم و معین گردد که جریده فرهنگ جریده اسلام هست یا نیست . و همچنین معین بشود کسانی که از اسلام تنها لفظ را یاد گرفته اند مسلمان هستند یا نیستند چنانکه خدای میفرماید **يقولون آمنوا ولم يدخل الايمان في قلوبهم** راست است جریده فرهنگ یک معنی جریده اسلام نیست جریده ایمان است . قرآن میفرماید **انكوا يید ایمان آورده ایم بل بگویند که اسلام آورده ایم** آیا اینکه اعتراض میکند بمطالب فرهنگ که گویا نوشته است (نباید پایی شدن . بشریک باری و تاسخ و انکار حشر و بروزه و نماز و زکوة و حقوق الهیه تا آخر سخن) در این مطالب گویا مقصود فرهنگ را درست تفهیمیده اند حال آنکه اعتقاد توحید و معاد بالاتفاق از اصول دین است هر گاه کسی بشریک باری معتقد باشد .

و اعتقاد بمعاد نداشته باشد اصلا در زمره مسلمانان نیست و هرگز فرهنگ این سخن را نوشته است و نینویسد . بل مقصود فرهنگ این است که در میان طوائف اسلام هستند کسانی که نامشان موحد است ولی چیرهایی را اعتقاد میکنند که معتزلم شرک است . در لفظ معتقد بمعاد هستند

و در معنی معتقد نیستند و این مطلب اعم از کلیه و افراد است . چنانکه هر گاه کسی گوید **بفساد (کل ما یبطلک عن اه فهو صمک)** مسلمانانی که غالباً از حق غافلند بت پرست معنوی هستند گویند یا بد نگفته باشد چنانکه خدایم فرید **هو اهای خود شان را خدای خویش قرار داده اند** چنانکه هر گاه طایفه از مسلمانان بگویند که بر ویت خدای اعتقاد کردن باطل است و کسی که بر ویت خدای قیامت قائل باشد مجسمه میشود . و همچنین اغلب نفوس از مسلمانان اگر بعالم خودشان رجوع کنند خواهند دید که خدایا فی الملل در آسمان تصور میکنند و حال آنکه خدای منزله از مکان است . پس مقصود فرهنگ این است که بواطن امور و عقائد مردم را تجسس نباید کرد چنانکه تصریح میکند باین مطلب و استدلال می نماید بفرموده خدا که **لا تجسسوا** چنانکه میفرماید **ولا تقولوا لمن اتى الیکم السلام لست مؤمناً** پس کسانی که جریده میگویند از علما هستند نباید تفهیمیده اعتراض کنند و کسی را که دعوت بر اتقاق و اتحاد اسلامی می نماید نام او را بطور نالایی بپرند ملاحظه باید کرد که فرهنگ میگوید نباید پایی عقیده باطنی زید شد که قائل بشریک الباری است یا تاسخی یعنی ظاهراً میگوید موحدم و در باطن هر گاه مشرک باشد حرجی بر من نیست حکم ظاهر اسلام را در حق وی جاری باید کرد . از منافقین امت که در صدر اسلام بودند بدتر که نیستند چنانکه محمد بن اسماعیل بخاری در کتاب جامع در جلد چهارم صحیح نقل میکند از ابن عباس که حضرت فخر کائنات علیه الصلوة والسلام در انشای خطبه رسانیدند سخن را بجایی که فرمودند **الا انه یجاء برجال من امتی فیوخذ ذات الشمال فاقول یارب اصحابی فیقال لا تدری ما احدثوا بعدک** تا اینکه میگوید **فیقال ان هولاء لم یزالو مرتدین علی اعقابهم** پس کسانی که محض از راه غرض و تفهیمیده مسلمانی را غیر مسلم میگویند خودشان در پیشگاه اسلامیت مورد مواخذه و تفرین میباشند .

(امضا)

ن ۰۰ ع ۰۰

خارجیه

اخبارنامه (لاتری) بموجب کاغذ تبریز
میکوید . . جناب میرزا حسین خان سپهسالار
سابق ایران پس از انفصال از ماموریت خودشان
نخست بوالیکری (قزوین) سپس به پیشکاری
مستقل آذربایجان معین شده در حین ورود تبریز
بسیاری از اهالی با استقبالشان شتافتند و در انشای
ورود بقدر سبب نفرتن پیوه از عدم تعیش
و کرانی قیمت نان اظهار شکایت و داد خواهی
نمودند جناب معظم الیه بکلمات لطف آمیز آنان را
تسلیت داده فردای روز ورودشان برسیدی
سبب قحط و کرانی مباشرت فرموده معلومشان
کردید که سبب عمده کرانی و قلت نان بعض
کسان احتکار پیشه و بی انصاف بوده اند پس برای
و فوران هر دکان خبازی را حکم دادند که باید همه
روژه مقدار معین نان بیرون بیاورند و نیز اعلان
کردند هر خباز که از قرار داد حکم دستور العمل
مقرر تخلف نماید مورد سیاست و قتل خواهد
کردید . بسبب همین اقدامات مؤثران درد کاکین
و فور بهمرسانیده مزه اش نیز روی به تزل
کذاشت .

اینروزها مشغولیت عمده حکومت ایران
مصروف بتسکین اختلال اکراد است . هرگاه
در این زدیکی شورش را انجام داده نشود
دائرة آن وسعت حاصل خواهد کرد . شورشیان
تا کنون هجده پارچه دهات را قتل و غارت نموده اند .
حکومت تا کنون در گرفتن جلوه شورش اقدامات
مؤثر بکار نبرده است . همدروز از اینجا عساکر
منتظم برای تأدیب شورشیان فرستاده می شود
ولی هنوز خبری از حرکات تأدیبی نرسیده
است .

بموجب کاغذی که از خراسان داشتیم جناب
مقرب الخاقان مؤتمن السلطان میرزا یوسف خان
منتشار الوزاره که از چندی باینطرف مأمور باقامت
در مشهد مقدس بودند اینروزها بطهران احضار
فرموده شده است . از قرار یکه معلوم است بحساب
اینروزها باید بطهران وارد شده باشند .

کاغذ از بمبی

منشی محترم اختر را عرض می شود .
چون بعض اوقات در اختر توصیف دلپذیر
ترقیات ایران و تعریف تغییرات تازه در آن خطه مینو
نشان دیده می شود که اکثر باعث مزید مسرت
و افتخار ایرانیان است . لکن همیشه این یک

ملاحظه را باید کرد که مامورین دولتهای خارجه
مقام طهران و سایر ممالک ایران که هستند نافل
ننشسته اند بلکه همه شبانه روز از تجسس
و تفحص خالی نیستند و هر ساله با دقت تمام راپورت
تروخشک تمام ایران را بدولتهای خود مینویسند
و کیفیت وضع ایران و ترقی و تنزل آراء دولتهای
متبوعه خودشان اطلاع میدهند و بدبختانه برخلاف
آن می نویسند . مثلاً مینویسند زراعت و تجارت
و وجود طلا و نقره (مسکوکات) و حاصلات
ا بریشم که از امتعه معتنا و عمده آن سرزمین است
بالنسبه بسابق خیلی کتر بوده است . بدین
قرار که اکنون مسکوکات ایران بممالک خارج
ماندهند و روم و روس فرستاده میشود هرگاه
غدغنی از جانب حکومت نشود و تدابیر مؤثر در
اینباب بکار نبرند بمرو راپام در ایران نشان مسکوکات
طلا و نقره بکلی معدوم خواهد بود (و این
برخلاف آن است که یکوقتی شنیدیم در ایران
معدن طلا پیدا شد حتی از طلای معدن تازه سکه
هایمیرتند) میگویند غالب شهرها خراب و ویران
و حتی جاهاییکه در تواریخ نوشته اند معمور
و آباد و مرکز تجارت بود اکنون از ظلم و بی
حسابیهای حکام ویران و تجارت متروک و معدوم
و فقر و پریشانی دامن گیر مردم و در هر سال
چچی کثیر و جچی غصیر از ممالک ایران بولایات
وسیع دور دست عراق عرب و ممالک روم
وروس و هند و چین متفرق شده و میشوند و این
جای تعجب و طرف دقت است که مقصود
یکانگان از این مبالغات چیست ؟ آری مقصود
از این مبالغه ها موجب استهزا یکانگان و ملت را
از راه ترقی و تمدن دورد اشن و سالهای سال بعقب
انداختن است . بگذار تا حقیقت بهمرساند
و دیگران بنویسند و بگویند .

خوشر آن باشد که راز دلبران

گفته آید در حدیث دیگران

و الحاصل برای یافتن راه ترقی و نجات دولت
و ملت ایران و سایر دول و ملل اسلامی هر کس
بخجال خود چیزی مینویسد . و راهی بنماید .
لکن با اعتقاد ناقص این هیچ مدان آنچه تا کنون
گفته اند نوشته شده است با اینکه همگی راست
و درست بود . است . لکن بدبختانه این را
ندانسته اند که مطلب را از یکجا آغاز نمایند .
پیوسنه از خطوط راه آهن و راه کالسکه و تزیین

کوچه ها و بازارها و روشن شدن شهر باروغن کاز
الکتر یکی سخن میگویند (از مسئله ساخته شدن
راه آهن شش سال میگذرد و چندین بار عملیات آن را
آغاز شده و افتتاح آن در حضور و کلای دولت
واعیان ملت عمل آورده شده و مراتب در اخبار
نامها بطور رسمی اعلان نیز کرده شد و تا کنون
در همان عملیات ابتدائی باقی مانده بکلی مهمل
و متروک شده است . و فقره روشن شدن شهر
با کالز الکتر یکی با اینکه در شهر پاریس که مرکز
تمدن و آبادی است هنوز نوظهور بود ما طهران را
چراغان نمودیم ؟) و از تعدیل و تغییر مسکوکات
و اوزان و امیال و احداث باغات و بنای عمارات
و زینت خانها و لباس و وضع زندگانی و معاش بطرز
فرنگی سخن بمیان آورده این مطالب را مطرح
مذاکره و گفتگویی نمایند . حال آنکه در نظر
خردمندان دور بین همه مطالب مذکور آنچه
شایسته و پسندیده است لکن همه اینها برای نشان
دادن راه ترقی و تمدن و نجات در ممالک امثال ایران
و سایر بلاد اسلام که هنوز مراتب تمدن را طی
نکرده اند از فروعات و از جمله تصورات ثانوی
اسباب ترقی محسوب است و بیکدرجه از ضرر
و خسارت هم خالی نیستند چنانچه نتیجه آن
در مصر ظاهر شد . جایکه در بسیاری زراعت
و تجارت شهره آفاق است محسنتات راه آهن و امثال
آن که در فوق ذکر شد در حالتی کوار است که اساس
ملک محکم و دخل ملت و مملکت بیش از خرج
و مصارف آن باشد . والا آخر الامر بقرضهای
خارجیه و اختلال داخله و مداخله یکانگان منجر
میشود .

خلاصه آنچه بعقل نارسای پند، می آید
امروز راه ترقی و نجات دولت ایران و سایر دول
و ملل اسلامی منحصر بدو چیز است . نخست
بنای محاکم عدلیه و مساوات میان رعایا و عدالت .
دوم . دوری از ظلم و اعتساف و غیرهما . این
دو مسئله راه ترقی و نجات ایران و سایر حکومتات
اسلامیه است . بعد از آنکه اجرای عدالت
کردی و از ظلم دوری کزیدی خطوط راه آهن
و تزیین بلاد خود بالطبع بمرو ایام ساخته میشود
و آنوقت خطه ایران روشن و تعریف و توصیف
آنکشور دلنشین درالسنه و افواه جاری و ساری
میشود . و بدون اجرای عدالت و مساوات
و کنار جویی از ظلم و اعتساف همه اینگونه اقدامات
بی ثمر بل موجب خسارت و ضرر هم تواند شد .

اکنون که راه نجات را پیدا کردیم بدو کر شمه از محاسن عدالت می پردازیم . خداوند سبحانه و تعالی در کتاب مستطاب مجید خود میفرماید * بدرستی خدای بعدل و احسان امر میکند * پس عدل میران خدای متعال است که تنزیل مستطاب خود میفرماید * خدایکه کتاب را بحق و میران نازل کرده است * عدالت را میران فرموده است چه عدل اثری است که از میران پیدا می شود . و حضرت ختمی مآب علیه وآله افضل الصلوه والسلام در حدیث شریف میفرماید * بالعدل قامت السموات والارض * از نتایج خوب عدالت یکی هم آن است که هر کس نام عدالت را بشنود محفوظ میشود اگر چه خود ظالم باشد . چنانکه اگر ظالمی بشنود که فلان شخص عادل است و در فلان کار عدالت ورزید البته خوشش میآید و آن فعل عدالت را خوب میدانند با آنکه خود از آن عدالت محروم است . و از نتایج نیک عدالت یکی هم آن است که جور و ظلم هر دو صد عدالتند و هیچکدام بعدالت صورت نمی بندد و در حدیث شریف وارد شده است .

* الامیر العادل و العالم العادل اذا مالک یا کل الارض لهما و لاتبی عظامهما * و از اندرزهای نوشیروان عادل است که (در شهری زول مکنید که در اوسه چیر نباشد . نخست حا که عادل دوم قاضی خداترس . سوم طبیب حاذق . و نیز (رودخانه جاری . و حمام گرم . و بازار آبادان)

بالجمله محاسن عدالت بی شمار است . چنانکه در بنای اسلام بدون استثنا اجرای عدالت میشد و بتواتر رسیده است که خلیفه دوم در زمان خلافت خود در مدینه بادت خود دیواری از کلبه در بست میکرد یک نفر یهودی پیش خلیفه آمده از حا که بصره نظم نموده داد خواهی خواست که معادل صد هزار دینار از من متاعی خریده و در ادای قیمت آن تعلل میکند . خلیفه فرمود کاغذ پاره داری یهودی گفت فی . پس سفالی از زمین برداشته و بران نوشت که شکایت کنسندگان از تو بچسا بندوشکر گذار ان نایاب . یا از موجبات شکایت پرهیز و یا از مسند حکومت برخیز . و در آخر نوشت که (کتبه عمر بن الخطاب) نه بر آن مهری زد . و نه طغرائی رقم کرد . ولی چندان هیبت سیاست و وصولت عدالت رؤسای اسلام

در خاطرها جایگیر شده بود و تیکه یهودی آن پارچه سفال را بحا کم بصره بردحا کم سوار بود از اسب خود فرود آمده با احترام نوشته خلیفه زمین بوسید پس رخواست در حالیکه یهودی سوار ایستاده بود حا کم پیاده طلب یهودی را ادا کرد .

هرگاه بنظر تحقیق نگاه بشود معلوم خواهد شد که سبب عمده ضعف و ناتوانی دول و ملل اسلامی و موجب استیلا و ترقی دولتهای غربیه فرنگستان هرد و از راهی و قبولی همین دوشیوه معنای (اجرای عدالت و مساوات . و دوری جستن از ظلم و تعدیات است) پس هر چه زودتر خود شانرا متصف بصفات مذکور نمایند در راه تمدن و ترقی یکقدم فراتر گذاشته اند . و الا امید برای نجات و ترقی باقی نیست . چنانکه در این مصائب و وقوعات جنگ آخری روس بادولت عثمانی و توسط دولتهای اروپا ظاهرا محض بنام اجرای عدالت و مساوات بود . آنوقت هر چه بنویسند باید باور کرد . زیرا که عدالت پیشوای بناهای محکم اساس است و تاخیر و غفلت رواندارند .

تاریخ بگوید . چون حکومت و سلطنت از سلاطین بنی امیه بخلفای بنی عباس منتقل شد شخصی یکی از پیران بنی امیه بر خورده از او پرسید که چه چیر سبب زوال دولت و ملک شما بود . پیر در جواب گفت از پرسیدن و تفحص چیر هایکه بر ما واجب بود که برسیم غافل شدیم . و بلهو ولذت و هوای نفس مشغول کشیم ظلم و ستم بر عیت رفت از انصاف دادن مامایوس شدند عاملان و اهل خراج رشوت گرفتند و خوش شنیدند و دهات و شهرها خراب شد . و خزانه خالی ماند . اعتماد و وثوق بوزیران و کارگذاران خاین نمودیم آنان هم منفعت خود شانرا بر منافع ما مقدم داشتند و کیسه خود شانرا از رشوت انباشتند . در انفاذ حکمهای خود شان کوشیدند . انعام و احسان لشکر یانرا ندادند سهل است در ادای حق مرسوم آنان مسامحه نمودند تا اینکه آنها هم اطاعت دیگران را بهتر از اطاعت مادانسته از دأره انقیاد بیرون آمدند و در جنگ بادشمنان مایکدل شدند . چون کار بر ماتنگ کردید از هر که یاری جستیم از مادوری کزید . و هر که

بناه بردیم از ما کزیران شد . و بیشتر چیری که باعث زوال و انقراض ملک باشد پنهان داشتن وزیران کارها بود و غفلت خودمان . و آنچه کاشته بودیم درودیم .

خلاصه در اینصورت هر چه در اجرای عدالت و مساوات تاخیر بشود در ترقی و تمدن دور خواهیم افتاد . باید از دل و جان در اجرای عدالت کوشید که مقصود بدست آید والا سلامت و سعادت را بدرود باید گفت .

* هین وهان ای را هر و بیکاه شد *
* آفتاب عمر سوی چاه شد *

* ایقدر نخمی بدست خود بکار *
* تا در آخر بینی او را برک و بار *

* هین مگو فردا که فرداها گذشت *
* تا بکلی نکذرد ایام کشت *

(امضا)

* شخصی از خیر خواهان ملت *

اخبارنامه (دیلی نوز) در باره وضع افغانستان میگوید . در خصوص افغانستان اینروزها خبری رسیده است . لورد سالسبری (وزیر خارجه سابق انگلستان) از عدم ورود خبر از آنجا خیلی متاسف و مضطرب است میترسد که پس از اینهمه سکوت خبر های دهشتناکی از آنجا برسد .

تلگرافنامه که امروز از جانب والی هندوستان رسیده است خبرهایی را که بیشتر اخبار نگاران (لاهور) و (پشاور) در باب اغتشاش تازه افغانستان بنا نوشته بودند بیکدرجه قوت میدهد . حتی خبر تلگرافی والی هندوستان کشته شدن عبدالرحمن خانرا نیز با اشاره میفهماند . مع ذلك احتمال هم میرود که این خبرها از روی بی اطلاعی از قبیل وشایعات بوده باشد .

والی مشارالیه در تلگرافنامه مذکور نوشته است که . هفت روز است از افغانستان خبری رسیده است . هرگاه تاکنون هم خبر رسیده باشد تمام پانزده روز است که از افغانستان خبری وارد شده است که در اینصورت در مقام تمثیل توانیم گفت (غم و ورود خبر خود دلیل اغتشاش

تواند بود (ولی ایتقدر هست که وقوعات بهر درجه اغتشاش امیر واضطراب انکیر هم بوده باشد بجهت عدم ورود اخبار بالطبع از عدم شورش و انقلاب امیدواری نیر حاصل میشود .
این یکی بدیهی است از جایی که شخص نکرانی دارد و ورود خبری را از آنجا منتظر است در صورت عدم ورود خبر وقوع پاره مخاطرات را بوم و قیاس بخاطر می آورد و محض برای اینکه در ظرف مدت پازده روز خبری از آنجا نرسیده است تصور نمیتوان نمود که امیررا کشته اندیا اغتشاشی در آنجا بوده است .

ولی در میان اهالی شرق چون اسباب نقل اخبار از جایی بجایی خیلی آسان است و وسائل متعدد در اینباب دارند که اسباب آن در نزد اهالی اروپ غیر معلوم است این است که بسا دیده شده است پاره خبرهای افواهی که در بازارهای هندوستان شیوع داشته است در ثانی حقیقه مطابق واقع درآمده است . فی الواقع این یکی طرف تعجب است .

علی ای حال از عدم مخبرات وقوع شورش و اغتشاشی را در آنجاها احتمال میرود . ولی چنانکه پیشتر نوشته بودیم نفوذ امیر عبدالرحمن خان در افغانستان تنها در سمت غربی (غزنی)

مؤثر است و در جانب شرقی کابل نفوذ مشارالیه را تاثری نیست در اینصورت ورود خبر از سمت (پشاور) عذیم الامکان است .

اکنون را از وضع کابل بطور لایق خبر نداریم ولی هیچ جای شبهه نیست که امیر عبدالرحمن خان را مصیبتی احاطه نموده است . نتیجه پولیتیک ناگوار (لوردلیتون) و (لوردسالسبری) که برخلاف حقانیت و عدالت پیش گرفته بودند از روش کار فهمیده میشود .

بقیه کاغذیست که بسیر هزری راولنسون نوشته شده است
از رساله (رزوموند) ترجمه میشود .
از شماره ۳۵

تا بحال از آنچه گذشته است چندان نقلی نیست و تئانی که از ان پولیتیک بدبختانه در آینده متصور است گذشته را در نزد آن هیچ باید انکاشت . از هر جانب و از همه کس بتواتر میشنوم که میگویند هرگاه قشون روس مرورا ضبط نماید لشکر انکلیس هم هرات را ضبط خواهد نمود . در پاره ان ممالک هیچ نیک بختی بالاتر از این نمی بینم که دولت انکلیس حقیقه در باب تصرف هرات اقدام نماید و میتوانم بگویم که این اقدامات

در پاره افغانستان نعمت غیر مترقب و نجات خدادادی خواهد شد . زیرا بواسطه بودن هرات در دست انکلیس از هر جانب عدالت و نظم و امنیت و ترقی و تمدن داخل خاک افغانستان میشود و در اندک زمانی این مملکت از همه جهت منظم و آبادان میگردد . مثلا آنوقت راه آهن هندوستان تا هرات ساخته میشود و برای اتصال این خط بدریای سفید ناچار باید خط را از ممالک ایران عبور داده شود . و در اینصورت از یکطرف وضع زندگانی و معیشت و اطوار فرنگی و از جانب دیگر آثار مملکتداری انکلیس مشهود ایرانیان گردیده بزکات و طبیعی و فراست متفکرانه و حیرت انکیر آنان افزوده اهالی ایران نیر بدانسبب بر مدارج ترقی صمود خواهند نمود آنوقت خواهید دید که در ظرف اندک وقتی در ایران آثار ترقی و تمدن چه قدر بالا خواهد گرفت . و چه تغییرات و تبدلات کوناگون بظهور خواهد رسید که موجب حیرت و تعجب جهانیان گردد .

ولی ماهمه اینها هر قدر که خوبی این وضع در نظرها جلوه کرو بعمل کار آگاهان نزدیکتر میتیاد باز اعتماد من این است که اگر نیات حقیقی و حسیات صمیمی خود را در مسئله هرات

بقیه از ترجمه حکایه تلامک

از بک کوشه قریب علی که متور هم روز را در آنجا کار کرده بود باز آمدند . (کالیسو) از دور زورقی برداخته دیده غسباری مانند غبار مرگ و آبر سیاهی پیش چشمش را فرا گرفته عالم را در نظرش تیره تر از روزگار و زلف مشکبار خویش نمود . زانوهای لرزانش را طاقت تحمل بار بدن نماد عرق سردی از عروق و اعصاب بر اعضای وی جاری گردید . دیگر خودداری نتوانست و ناچار بسوی حور یانی که دوروی را گرفته بودند متمایل شد . (آکار یز) بنکا همداریش آغوش باز و دست دراز کرد ولی نگاه غضب آلودی بسوی وی کرده دستش را بدور افکند . تلامک چون زورق را دید (متور) را ندید از رب النوع پرسید که این کشتی از ان که . و برای چه مهیا شده است . نخست رب النوع از جواب عاجز

آمد ولی در ثانی حواس خود را جمع کرده گفت این کشتی را برای باز فرستادن (متور) آماده نموده ام پس از این از نقلت و تعمیر این پار دل آزار و این رفیق ترش روی و درشت خوی که تر مانع از لذات و طرب میشود و بر زندگانی جاودانیت رشک همی برد آسوده خواهی بود . تلامک فریاد بر آورد که وای بر من (متور) بترک من همی گوید . پس با کار بزخطاب کرده چنین گفت که . اگر متور مرا ترک کند جز تو یار و یاور ی ندارم . همینکه این سخنان در شور عشق بی اختیار از دهنش جست هماندم بگفتار تانسجیده خود ملتفت شده دانست که بیهوده سخن رانده است . ولی در تعقل معانی الفاظ سخنان خوش اختیاری نداشت . جیب حور یان در کمال تحیر خاموش بودند . کونه (آکار یز) از کلکونه شرم کلکون شده چشم بر زمین دوخته حیران و هراسان خویشتر از در عقب دیگر حور یان پنهان نموده جسارت

و یاری خود نمایی نداشت . اگر چه در آن لحظه عرق شرمساری بر عارضش جاری گردید . ولی شاهد نشاط در کاشانه خاطرش بساط بر افکنده . تلامک بکلی عنان اختیار از کف داده خبر نداشت که بیکبار نقاب از روی شاهد فکر بر گرفته و عروس سخن را بی حجاب بازاری نموده چیریکه از وی صادر شده بود در نظرش خواب و خیال همی نمود . ولی خواب و خیالی که موجب حیرت و مایه اضطراب خاطر وی بود . (کالیسو) خشمکین مانند ماده شیری گرین که بچه اش را برده باشند در میان پیشه بهر سوتک و پومیرد و بی آنکه راهی و طریقه پیش گیری مقصدی داشته باشد . آخر الامر خود را در میان صومعه خود یافت که در آنجا (متور) بانتظارش نشسته و دیده بر در کاشته بود . چون (متور) را دید این چنینش خطب کرد . بیرون شو بد از این جزیره که قدم

پنهان کنم خیانت بزرگی بدولت انگلیس کرده ام .

بکمال تعجب می بینم در انظار عمومی چنان جلوه داده اند که بودن هرات در تصرف انگلیس موجب تهدید دولت روس خواهد شد ولی نمیدانم این قهره بکدام دلیل سبب تهدید دولت روس خواهد کردید . زیرا این قهره از مسلمات است که جنگ کردن با دولت انگلیس برای هر دولت که باشد موجب مخاطرات بزرگ و نتایج بسیار ناآوار خواهد بود .

ولی در صورتیکه در سر هرات در میان دولین اعلان جنگ شد و کار بمخاصمه و مجادله منجر گردید بودن انگلیس در هرات منتهای آرزو و آمال دولت روس است که یکبار غنیم خود را در هرات که اقصی بلاد افغانستان است به بیند و لشکر انگلیس را بدتر از آن هیچ روزی تصور نتوان کرد . زیرا در روی کره زمین هیچ جایی مانند هرات برای قشون انگلیس نامناسبتر بخیال نمی آید . آتوقت تصور باید نمود که حالت انگلیس چگونه خواهد شد که یکبار خود را در بجزو حه مملکت خصم افتاده و در جای دوردست از مرکز خود مانده خواهد دید که از پیشروی عساکر مستعد روس و در عقب خود همگی قباایل افغان و عشایر

ایران را که از سالهای دراز خسارت دیدگان پولیتیک انگلیس بوده اند مشاهده خواهد کرد که آنان هم ملاحظه تلافی و انتقام از دشمنی بانگلیس هیچ فر و کذاری نخواهند نمود سهل است که فرصت را غنیمت دانسته در راستیصال انگلیس معاونت طرف مقابل را خواهند نمود .

پس آتوقت روسها دریای خزر را مرکز حرکات خود قرار میدهند . ترکانهام مترقب وقت و منتظر فرصت خواهند بود که بهنگام بنهب و غارت اردوی انگلیس اقدام نمایند . کدر آنحال انگلیس بجزاز جنگ تدافعی مقتدر حرکتی نتواند بود آنها در نهایت یأس و پریشانی . چنانکه در جنگ افغانستان دیدیم باینکه از جانب افغانه در مقابل قشون انگلیس بطور مرتب و منتظم مقاومتی بظهور نرسید ولی باهمه این افغانها در نهایت آسانی خط باز گشت قشون انگلیس را بریدند . در صورتیکه در جایی مانند هرات لشکر بک دولت مقتدری با قشون انگلیس مصاف داده در هرات محصورش نماید حالت قشون انگلیس در حالتیکه از مرکز خود هم خیلی دور افتاده است معلوم نیست که بکجا منجر خواهد کردید .

(باقی دارد)

اعلان

عالیجاه میرزا عباس بیگ کالباشی که از اعلیای مشهور و پیشتر در محله قوسقه در کوچه شیخ بوس خانه شماره ۱۵ اقامت داشت و کسان بسیار را که بانواع علت چشم مبتلا بودند بکمال حذاقت مداوات نموده از علت رهایی داده بود خود چندی پیشتر بعزم تغیر آب و هوا بجناب مصر عزیمت نموده است اکنون عالیجاه میرزا عیسی بیگ که برادر طیب مومی الیه و در فن کمالی لیاقت و مهارت کامل را دارا است و بارها امتحان داده بموجب قانون و نظام شهادتنامه و دیپلوم نیز در دست دارد در نزد قراولخانه حسن پاشا که در جاده قوسقه واقع است خانه برای پذیرفتن رجوع کنه کان معین نموده است و هر روز از بیاعت سه تا ساعت شش و از ساعت هشت الی ده در خانه مذکور می نشیند و هر کونه علل چشم را خواه نازه و خواه قدیم باشد مداوات و بسیاری خدا در اندک وقتی خوب میکند بنا بر این هر کس احتیاج رجوع بطیب مومی الیه داشته باشد بخانه مذکور مراجعت نماید که انشاء اه بزودی بهبودی حاصل خواهد نمود .

طاهر

نهادید بدینجامکر برای تقص عیش و قطع استراحت من . دورکن از زردمن این جوان بی تمیز را و خود نیز ای پیر نادان . اگر فی القور از اینجا بیرونش نکنی نتیجه غضب رب النوع را خواهی دید و طعم محظ و عذابش را خواهی چشید پس از این اجازت نمیده که حور یان من باوی سخن سرانیدیا بنظر بازی کراندر اینباب سوکنند میخورم با کلهای (ستقس) قسمی که مایه وحشت و ارتعاش وجود ارباب وع نیز باشد . لکن بگو به تملک که ایام شداید تو هنوز سیری نکشه و دهقان قضایتم را حتی برای تو نکشته و از اینجا رخت بیرون نخواهی بردم کرایکه بر بدبختی و مهالک دیگر و سخت تر گرفتار آبی . انتقام من از تو کشیده خواهد شد دست اسف کرزیده ز هر ندامت ترک صحبت (کالیسو) را خواهی چشید . ولی ندامت آخری سودی برای تو نخواهد بخشید . هنوز

(بنین) از کردار ناپسند (الیس) که در (سبیل) نسبت باومرعی داشت غضبناک است . (ونیس) نیز بواسطه اینکه در جزیره (شیر) اعیادوی را تحقیر نمودی محرکش کشته طوفان دیگری برایت آماده دارد . پدر خویش را که هنوز راه عدم نه پیوده خواهی دید ولی چنانکه نشناسی و از یگانه بازش ندانی . و باوی در (اتاک) مجتمع نخواهی گشت مگر بعد از آنکه آلت باز بجهت مختبرین سر نوشت و نخستین ستاره بخت و طالع شوی . طلسمات سماوی را قسم میدهم که انتقام مرا از او بازستاند . در میان دریاها از فراز سکی معلق کردی . و یگرت کداخته آتش برق باد . و به پیوده از کالیسو استعانت جوئی و استغاثت خوانی . نامورد سیاست و مستوجب عذوبت آمدن مایه کمال خشنودی من شود . در هنگامیکه این کلمات را بیان میکرد خاطر بر بشانش برخلاف آن فتوایم داد . سلطان

(باقی دارد)

عشق در ملک خیالش بنگهداری تملک امر میفرمود و با خود میکت زند باشد و در اینجا بماند شاید وقتی قدر و قیمت نیکبای مرا که در حق او مرعی داشتم بداند (اکان بز) چون من مرا و اعرابا و بد نواید بخشید . ای کالیسو همانا دیده بصیرت کور گشته از راه خرد دور شدی که بواسطه قسم خود خیانت بر خویشتن کرده خود را گرفتار وام ندم مدام نمودی و بگمند سوکنند دست اختیار خود را بسته ساغرامید خویش را در هم شکستی سخنانش را کمی نمی شنیدولی آثار تهور از ناحیه اش بیدار بود . کوی نایره سمومات (کوسیت) سیاه از کانون دلش بلند شد . بیم و وحشت بر دل تملک مستولی کردید (کالیسو) اضطراب درون وی را دریافت ز بر آکه بر عشق حسود چیرنی پنهان نمیتوان کرد .

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعلی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
رجوع میشود
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد
روز پنجشنبه ۱۵ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷
۶ تشرین ثانی رومی و ۱۸ ماه اکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید
و نوشتجات سود مند را بامتنان می پذیرد
صاحبش نباید استرداد بکند
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد

تکرارها

از اتن ۷ ذی حجه مسیو کوموندروس
رئیس وزرای یونان در مجلس مبعوثان اظهار
داشته است که اینک شایع شده است از جانب
دولت انگلیس بیونانستان کاغذی فرستاده شده
ضمناً دولت یونان را سپارش نموده است که
در کارها بصبر و تأنی رفتار نماید بکلی بی اصل
است و از عدم ورود آنکونه کلغذ مجلس
مبعوثان خاطر جمعی داده است

رئیس مشارالیه علاوه بر این در مجلس مبعوثان
بیان نموده است که بمقدار حاضر قشون
یونان ده هزار نفر دیگر مع بیست و چهار عراده
توپ افزوده خواهد شد

رئیس مشارالیه در جواب سؤالی گفته
است نوشتجاتی را که متعلق بکارهای سیاسی است
اکنون را بمجلس نشان دادن برخلاف منافع مملکت
است بنابراین از دادن نوشتجات مذکور بمجلس
مبعوثان استنکاف نموده است

از پاریس ۸ ذی حجه مجلس
مخصوص وکلا که دیشب منعقد شده بود لزوم
اعطای ایضاحات کامل را بمجلس مبعوثان تصدیق
نموده است

از وین ایضاً مسیو مارینویچ امروز
بحکومت اوستریا بیاننامه اعطا نموده ضمناً اظهار
داشته است که بموجب عهدنامه تجارتنی که

در میان حکومت صربستان و دولت اوستریا
منعقد شده است اهالی اوستریا در صربستان
بالاترین مساعدت و امتیازات را دارا خواهند شد
بموجب همین بیاننامه استنباط میشود که بزرگترین
اشکالاتی که پیشتر در باب عقد همین عهدنامه
تجارتی واقع شده بود از میان برداشته شده است
در اغرام زلزله واقع شده بهمین جهت سه میلیون
فلورین باهالی آنجا خسارت وارد شده است

از لندن ایضاً اخبارنامه (منجستر
کواردیان) میگوید در میان دولتهای فرانسه
و المان و اوستریا مذاکره شرطنامه در باب
تحدید حدود یونان جاری بوده است بموجب
مذاکرات مذکور مقرر بوده است که (ینکی شهر)
بیونانستان و اگذار شده (یانیه) در داخل قلمرو
عثمانی بوده باشد

از پاریس ایضاً قرائتی را که اخبارنامه
(منجستر کواردیان) در باب تحدید حدود یونان
در صحایف خود نقل نموده در اینجا در (پاریس)
تکذیب کرده شد

از پاریس ایضاً مسیو بودری داسنی
که اعضای مجلس مبعوثان و از هواخواهان
خانواده (پوناپارت) است روز سه شنبه گذشته
از مجلس مبعوثان بیرون شده بود مومی الیه امروز
باصرار میخواست که در مذاکرات مجلس در موقع
مخصوص خود حاضر باشد بنابراین مجلس مذاکرات را
تعطیل نموده خدمتکاران مجلس را امر نموده
مومی الیه را از مجلس بیرون انداختند پس از آن
دوباره مذاکرات آغاز نموده در باب پولیتیک

عمومی از هیئت وزرای دولت سؤالی بمیان آورده
شده در آن سخن بکثرت آراء مجلس مراجعت لازم
آمده در مقابل یکصدوسی و هفت رای دو بیست
و نود و هفت رای از هیئت حاضر وزرای
فرانسه اظهار اعتماد و امنیت نموده اند

از نیس ایضاً ناخرشی پرنس بسمارک
روی به بهبودی گذاشته است

از اسماعلیه ایضاً از اول همین ماه
اوکتوبر فرنیکی تادم ماه مذکور از قتل سوش
چهل و چهار فروند کشتی عبور نموده از کشتیهای
مذکور نصد و چهل و یک هزار فرانک رسم
مرور گرفته شده است

از وین ۸ ذی حجه دیروز در (اغرام)
در هنگامیکه مجلس عمومی (خروانستان) آماده
اجتماع بود زلزله سختی از اولی واقع شده است
بنابر این اجماع مجلس عمومی بتاخیر افتاده
است

از وین ایضاً مسیو کالی در باب عهدنامه
تجارتی اوستریا و صربستان حاصل شدن
موالفت افکار را تصدیق نموده است

از پترسبورگ ایضاً امروز در یک
مجلس محاکمه پولیتیک پنچ نفر بکیفر اعدام و یازده
نفر بحبس دائمی محکوم علیه شدند

از لندن ۱۰ ذی حجه (سیراستافورت
نوردقوت) وزیر سابق مالیه انگلستان دیروز
خطابه خوانده ضمناً اظهار داشته است که

هیئت سابق وزرای انگلستان آرزومندین هستند که با عالی احکام عهدی را اجرا نماید . ولی در این باب بوجهی تدابیر سخت گیری را بر نند با عالی صواب نمیداند . علاوه بر آن گفته است در باب مسئله یونان دولت انگلیس به خواهی و نمانستان جنگ نتواند کرد .

✽ از طهران ایضا ✽ عسکر ایران ساوجبلاغ را ضبط کرده است . در اطراف شهر ساوجبلاغ در میدان جنگ نعلش دو هزار کرد در زمین مانده است . اگراد در مسافت دوازده میل شهر (ارومیه) برای خود شان موقعی مستحکمی قرار داده اند .

✽ از پترسبورگ ۱۲ ذی حجه ✽ از جمله چند نفر قصرین پولیتیک که از جانب محکمه باعدام و قتل آنان حکم شده بود اعلا حضرت امپراتور روس از سر قتل چهار نفر آنها گذشته است . ✽ از پترسبورگ ایضا ✽ امروز دونفر از قصرین پولیتیک صلب و اعدام کرده شده است .

✽ توجیبات ✽

بمده عطف و تقاب نجیب بیک افندی از اعضای شورای دولت رتبه بالا .

بجناب دولتمآب مظفر پاشا امین شهر اول درجه نشان عالی عثمانی .

بسعادتمآب محمد پاشا میرلوا (میر پنج) دوم درجه نشان ذیشان مجیدی .

بجناب دولتمآب عثمان پاشای نازی مشیر مابین همایون نشان عالی امتیاز .

بجناب دولتمآب اسماعیل پاشا مشیر اردوی خاصه نیر نشان عالی امتیاز .

بجناب دولتمآب جدی پاشا سرقرنای اعلا حضرت پادشاهی بکقطعه نشان ذیشان مرصع مجیدی .

بجناب سیادت وسعادتمآب شریف هبداه پاشا برادر عالی کهر شریف حسین پاشای مرحوم امیر سابق مکه مکرمه اول درجه نشان ذیشان مجیدی .

بسعادتمآب شریف حسین پاشا برادرزاده مرحوم مشارالیه دوم درجه نشان ذیشان مجیدی .

بجناب دولتمآب نصرت پاشا نخستین درجه نشان عالی عثمانی .

بجناب عطف و تقاب اسعد بیک افندی سفیر کبیر دولت علیه مقیم پاریس اول درجه نشان عالی عثمانی .

بجناب منیر بیک افندی ناظر تشریفات عمومی و ترجمان دیوان همایون نشان عالی عثمانی از درجه نخستین .

بسعادتمآب نجیب پاشای فریق مابین همایون بکقطعه نشان عالی عثمانی از درجه اولی .

بسعادتمآب عثمان بیک افندی قرنای دوم اعلا حضرت پادشاهی نخستین درجه نشان ذیشان مجیدی .

بمزمآب رشید بیک افندی از قرنای اعلا حضرت پادشاهی سوم درجه نشان عثمانی .

بسعادتمآب محمود بیک افندی نیر از قرنای شاهانه چهارم درجه نشان عالی عثمانی احسان فرموده شده است .

داخلیه

جناب دولتمآب تقی الدین پاشا که تازه بوالیکری بغداد معین شده اند به همراهی سعادتآب عزت پاشای فریق کوماندان اردوی همایون ششم که نیر تازه مامور شده روز شنبه گذشته از در سعادت حرکت و بصوب محل ماموریت خودشان عزیمت نموده اند .

اخبار نامهای بیک اوغلی مینویسند . فرمان عالی امتیاز معدن زغال سنگی که در قصبه (ارکلی) واقع است نوشته شده است و در طرف چند روز دیگر اراده سنیه اعلا حضرت پادشاهی در این باب صادر خواهد شد .

(مسیو فیس باتریک) از اعضای مجلس

پارلمنت انگلستان از راه (وارنه) چند روز پیش ازین بدر سعادت وارد شده در (اوتل بیرانس) که در بیک اوغلی واقع است منزل نموده است .

جناب مسیو نو بیکوف سفیر روس روز جمعه گذشته بعزم ملاقات اعلا حضرت امپراتور روس که در (لیوادی) هستند از در سعادت حرکت نموده بلیوادیای عزیمت کرده است . در غاب سفیر مشارالیه (مسیو اونو) نایب اول سفارت مشار الیه سمت مصلحتگذاری دولت مئار الیهارا خواهد داشت .

(مسیو کوربت) که از جانب دولت انگلیس مامور بسفارت اتن (پای تخت یونان) و از چند روز باینطرف در اسلامبول بود اینروزها از در سعادت بمحل ماموریت خود عزیمت نموده است .

برروز که روز سوم عید بود در ساعت هفت نیم بر حسب اخبار مخصوص و بقاعده هر ساله جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران برای تبریک عید سعید اضحی که بزرگترین اعیاد اسلام است مابین همایون ملوکانه عزیمت و شرفیاب از حضر مقدس اعلا حضرت پادشاهی شده اند .

جناب جلالتمآب معین الملک سفیر کبیر ایران روز یکشنبه گذشته از سفارتخانه بیلاقی واقع در (بیک) بسفارتخانه اسلامبول نقل فرموده اند .

از جانب دولت علیه ایران بعالیجاه بجدت همراه آقا میرزا محمد هادی بیک کار پرداز ایران مقیم ولایت (اطنه) بکقطعه نشان شیرو خورشید از درجه سوم احسان فرموده شده است .

جناب دولتمآب رؤف پاشا والی ادرنه روز دوشنبه گذشته از در سعادت بجناب محل ماموریت خود عزیمت نموده است .

سعادتآبان آصف پاشا و جیل پاشا از فریقان عساکر ملوکانه برای معاینه و رسیدی استحکامات (بولایر) و اتمام نواقص آنجاها مأمورا به (کلیبولی) عزیمت نموده اند .

اینفته از (مرسین) و از میر بواسطه واپور پوست روس بقدر هشتصد نفر عساکر تازه بدر سعادت وارد شده است .

(فاؤن) نام واپور انگلیس که مأمور بمعیت سفارت دولت مشارالیه مقیم در سعادت بود روز دوشنبه گذشته از اسلامبول بجانب مالطه حرکت کرده است .

(مسبواسمید) وزیر سابق بحریه انگلستان که از چندی باینطرف در اسلامبول بود پروز طرف مغرب از اسلامبول بجانب از میر حرکت کرده است .

بموجب خبرهای آخری که از (اشقودره) رسیده است جناب دولتمآب درویش پاشا عید سعید اضحی را در (ودکور بیچه) گذرانیده پس از آن برای نصیحت و اقیاع نمودن رؤسای اهالی را بتسلیم اولکون بآنجا عزیمت خواهد نمود . هرگاه اهالی از قبول نصایح و تسلیم اولکون امتناع نمایند بموجب دستور العمل بابعالی آنرا بنظر اصیان حکومت دیده از آترو حرکت خواهد نمود .

روزنامه (وقت) در نسخه دیروز تلکرافنامه (اژانسی) را که از طهران در باب قهره آکراد و ساوجبلاغ بود ترجمه کرده و نوشته است که آکراد در دوازده ساعتی ارومی موقعهای مستحکم ضبط کرده اند ! کاش نویسنده روزنامه نخست اطلاع حاصل میکرد که دوازده ساعتی ارومی یکجا است و بعد از آن مطلب را مینوشت تا آنکه اسباب تعجب مردمان آگاه نکردد . در ضمن اخبار از اوضاع آنصفحات مینویسیم که آنجاها یکجا است و چگونه مواقع مستحکم است . راست است خیلی مستحکم است لکن کوههای متسلسل

است که فاصل حدود دو دولت متجاور و مسکن عیبده دوم و رفقای او است . بنابراین کویا در ترجمه تلکرافنامه تصرفی کرده است و خواسته است بفهماند که هنوز اساس اتحاد آکراد و داعیه جهاتگیری آنان مختل الارکان نیست . و جاهای مستحکم را از ممالک ایران ضبط کرده اند . خواجه انصاری علیه رجعه الباری میفرماید * الهی آترا که عقل نداده چه داده *

از وضع بعض محررین اخبار نامهای ترکی حیرت باید کرد که در این قهره شورش و عصیان و حشیان آکراد در سرحد دودولت چه قدر خوشحال شده و چها نوشتند و مینویسند حال که می بینند کارشان ساخته میشود باز نمیخواهند آشکار بگویند حتی فراریان را نمی نویسند فرار کردند میگویند آکراد رجعت کردند . تواری و محصن را که در جاهای خود شان کرده اند میگوید موقعهای مستحکم در فلان جای ارومی گرفته اند !

اخبار از آکراد

از خبرهای رسمی و اژانسی تفصیل گرفته شدن قصبه ساوجبلاغ از جانب لشکریان ایرانست و انهمزام فئه باغیه آکراد بسمت حدود و کسینخته شدن رشته اتحاد موهوم بی بنیاد .

جناب اعتمادالسلطنه مصطفی خان رئیس نظام آذر بایجان که یکشعبه تأدیبه آکراد در زیر کوماندانی ایشان بوده از روز حرکت از تبریز تاکنون کفایت خود شان را در اداره لشکر و تأدیب اشرا بالوجوه ابراز داشته اند .

در حالیکه آکراد بناخت و تاز و قتل و غارت و وحشیگریهای خودشان در بلوک مراغه مشغول بوده اند و قصبه (بناب) را محاصره کرده و جناب فضایل مآب حاجی افاعلی قاضی ایده اه کتن پوش شده بکمال غیرت با اهالی قصبه بمدافعه پرداخته بوده است . و جناب اعتمادالسلطنه در راه بوده اند همینکه بدوسه فرسخی بناب میرسند و محصور آتجارا میشوند بشلک توپ فرمان داده و بدین واسطه مدافعه کنندگان را قوی دل و پای ثبات آکراد را سست ساخته اند . پس از ورود بمیدان قتال بتدایر حسنه پیشوایان اشرا

بد کردار را عرضه آتش هلاک نموده اند . کلابی آقای مگری حاکم (سردشت) که فریب عیبده را خورده داخل عصیان شده بود عرصه را بر خود تنک دیده بزرتوپ چنانکه در ایران رسم است پناه برده از جناب اعتمادالسلطنه استدعا کرده است که رخصت بدهد هزار نفر سوار خود را بی سلاح تسلیم نماید لکن خود او را با کسانش توقیف نموده اند . جناب مشارالیه پس از ساختن کار آنسامان در هفتم همین ماه که روز تریه بود قصبه ساوجبلاغ را بشوکت تمام گرفته آکراد بقدر دوهزار مقتول در حوالی قصبه گذاشته رؤسای آنان جزو آقا و قادر آقا پسر عیبده ثانی و حسین آقا از میان میروند . در ثانی سوار شاهسون (مشکین) را پسر حسین آقا که میخواسته است بستکان و اموال و احشام خود را شبانه از میان ببرد فرستاده دو بیست نفر کسان او در دست سواران کشته و باقی اسیر کشته اموال و احشام نیز بتصرف سواران مذکور درآمده است .

اکنون آکراد در دوازده ساعت دورتر از شهر ارومی بوده اند . یعنی در کوههای محال (مرکور) که رأس حدود است و آن کوهها است که فاصله میان خاک دولتین و جای سکنا سی عیبده ثانی است .

در سمت ارومی هم مقرب الخاقان اقبال الدوله امامقلی خان و بعد از آن مقرب الخاقان حاجی تیور پاشا حاکم کوشمالهای بسزا و بی در پی باکراد داده اند و خیلی تلسات از آکراد شده فرار نموده اند . اکنون که همه بسرحد کشیده اند در این تدبیر هستند که از دوسه سمت اطراف آنان را گرفته با مأمورین حدود عثمانی مخایره نمایند که از این طرف تسامح در گرفتن آکراد نشود . و بهمین جهت بوده است که دولتمآب سامح پاشا را عزل کرده دولتمآب نافذ پاشا را بجای او منصوب و ماموریت داده شده است که با جناب مستطاب مشیر الدوله که اینروزها برای نظم حدود بساوجبلاغ تشریف برده اند با مشیر اردوی همایون چهارم مخایره کرده قرار لازم را در گرفتن عیبده و رؤسای دیگر اشرا را و توابع آنان بگذارند . و ریشه فساد و قهره را از پای در آورند .

چندی پیش از این صورت اعلانی از جانب شخص محترمی بداره اختر رسید و خواهش درج آنرا در صحایف اختر نموده بودند اعلان مذکور در باره راه آهنی است که چند نفر از تجار بغداد امتیاز آنرا از جانب دولت علیه عثمانی تحصیل کرده اند . و حالا میخواهند امتیاز مذکور را بطور شرکت (انونومی) بخصه ها تقسیم نموده و بهر کس که طالب بوده باشد بقیمت معینی بفروشند و قرارداد حصه های مذکور و کیفیت فروش و قرار شرکت و غیره ما را اعلان مینمایند . ولی ما بمناسبت اینکه بطور موثق آگاهی حاصل نمودیم که . هنوز از جانب دولت علیه عثمانی اذن فروش حصه بکومیپانی مذکور اعطا فرموده نشده است لهذا از نوشتن اعلان کومیپانی صرف نظر نمودیم تا اینکه اینروزها در اخبار نامه کرامی (فرهنگ) منطبعه اصفهان دیدیم که . صورت اعلان مزبور را نوشته و مردم را ترغیب بخریداری حصه های آن نموده است . بنابراین برخود لازم و بل واجب دانستیم ترجمه فرمان همایون را که از جانب دولت علیه عثمانی در اینباب بکومیپانی مذکور اعطا فرموده شده و یک نسخه آن از جای معتبری بداره رسیده است برای اطلاع همکنان بنویسیم تا آنکه هر کس از اصل مطلب و چگونگی امتیاز و شرایط کومیپانی بطور لایق آگاهی حاصل نموده نخست بداند که قوت امتیاز مذکور بچه درجه است تا آیا مطلع بشوند از اینکه هنوز کومیپانی مذکور رخصت فروش سندات حصه راه مذکور را از حکومت سنیه تحصیل نموده است . زیرا پیش از همه اقدامات کومیپانی باید قانوننامه داخلی شرکت را ترتیب داده بعرض اولیای دولت برساند و پس از آنکه قانوننامه مذکور بملاحظه حکومت سنیه رسید و مخدوری در احکام و شروط آن دیده نشد و طرف تصدیق کردید آنوقت موافق شروطی که در فرمان همایون نوشته شده است رخصت فروش سندات حصه بکومیپانی داده خواهد شد . اینک ترجمه فرمان همایون را بجهت مزید اطلاع همکنان ذیلا می نگاریم .

* ترجمه فرمان عالیشان *

درباب ساخته شدن راه آهنی که متصور است از بغداد تا کربلا ساخته شود در میان مجلس

اداره ولایت بغداد و مؤسسه راه که از معتبران تجار بغداد و از تبعه دولت علیه ام عبدالرحمن وحسین ومصطفی و محمدحسن و احد سلیم و محمود سلیم و یوسف کرجی و مناجم سلیمان دانیل نام کسان هستند مذاکرات بعمل آورده شده مضبوطه مذاکرات مذکور را که دارای پاره مطبعت و بیانات که از طرفین مطرح مذاکره و گفتگو شده و نیز حاوی مهورامضای تأسیس کنندگان مومی البیم بود از جانب وزارت نافع (فوائد) بدقت رسیدگی شده مسوده همان مقاله نامه تأسیس کنندگان راه اساس مطلب اتخاذ شده مقاله نامه تازه در اینباب در میان صاحبان امتیاز و وزارت نافع نوشته شده بود بموجب مقاله نامه مذکور از جانب حکومت سنیه ام در باب ساخته شدن راه آهنی از بغداد تا نجف اشرف که شعبه از بغداد تا خانیقین نیز داشته و عرض آن راه عبارت از یک متر و چهل و چهار سانتیمتر بوده باشد امتیاز و رخصت داده شده است . و صاحبان امتیاز نیز موافق احکام شروطنامه اجرای شرائطی را که در مقاله نامه مندرج است در عهده گرفته اند . و مدت امتیاز این راه چنانکه در فرمان عالیشانم تصریح شده است از تاریخ صدور فرمان تاود و نه سال تمتد خواهد بود و صاحبان امتیاز لایحه و نقشه راهی را که از بغداد تا کربلا ساخته خواهد شد از تاریخ صدور فرمان عالیشانم نامت یکسال . و لوائح و نقشه راهی را که از کربلا تا بلای معالی تا نجف اشرف متصور است در ظرف سه سال . لایحه و نقشه راهی را که از بغداد تا خانیقین ساخته خواهد شد در ظرف چهار سال باید نوشته بنظر صوابدید حکومت سنیه ام تقدیم نمایند . نقشه ها و لوائحی که در اینباب از جانب صاحبان امتیاز تقدیم خواهد شد در وزارت نافع نامت سه ماه برای اینکه بدقت رسیدگی شود نگاهداشته شده پس از آن قرار داد حکومت بصاحبان امتیاز تبلیغ خواهد کردید . هرگاه در مدت سه ماه قرار داد حکومت از جانب وزارت نافع بصاحبان امتیاز تبلیغ نشود مانند این است که از جانب حکومت سنیه لوائح نقشه صاحبان امتیاز پذیرفته شده است بنا بر این مؤسسه حق آنرا توانند داشت که در آنصورت بفعالیات کار آغاز نمایند . در باب اجرای فعلیات کار از جانب دولت علیه ام بکومیپانی بهیچوجه معاونت نقدی و تامین تمتع و عد نشده است . صاحبان

امتیاز را است که خط راه مذکور را بطور مکمل ساخته و همه لوازمات را تا انجام مدت امتیاز در نهایت خوبی نگاهداری نموده همه مخارج راه و ضرر و زیان آن نیز بصاحبان امتیاز عائد خواهد شد . و همچنین همه آلات و ادوات ثابت و متحرک و سایر چیزهای لازم که در ساختن راه مقتضی خواهد شد مخارج انجام دادن همه آنها بخود صاحبان امتیاز راجع است .

پس از آنکه لایحه و نقشه هر شعبه از راه مذکور از جانب حکومت تصدیق کرده شد از تاریخ تصدیق نامت یکسال و نیم بکار باید شروع بشود و همچنین پس از تاریخ شروع باید اعمال همان شعبه ناد و سال دیگر بانجام برسد .

و نیز صاحبان امتیاز بملاحظه تسهیل و تکثیر معاملات تجاری مملکت در هر موقع که مقتضی باشد از جمله در مواقع بغداد و (موزیب) و (یعقوبه) که نقطه التصاق رود خانهای شط و فرات است برای راه آهن موقعا بنا خواهند نمود و در این مواقع سه گانه بر روی رودخانهها برای تردد حق ساختن پلها توانند داشت . ولی باید در ساختن پلها تدابیری بکار گیرند که مانع جریان آب و سبب صعوبت تردد کشتیها نشود .

پس از ساخته شدن راهها برای نقل مسافر و اشیاء و امتعه باید شروطنامه جداگانه نوشته شده بتصدیق دولت عرض بشود و بصوابدید حکومت مقدار اجرت نقلی مسافر و اشیاء بموجب تعرفه مخصوص معین بشود و از آنرو اجرت گرفته خواهد شد . چون این کار از جمله کارهایی است که منافع عمومی از آن متصور است لهذا مواقع و اراضی که در گذرگاه راه و در عهده تصرف افراد است صاحبان امتیاز باید آنگونه اراضی و مواقع را باطلاع و صوابدید حکومت موافق نظامنامه استملاک از صاحبان ملک خریداری نموده قیمت مناسب آنرا ایفا و تادیه نمایند .

درباب پاره اراضی و مواقع که بطور موقت برای عملیات راه لازم است و هرگونه خساراتی را که بجهت ساخته شدن راه با آنگونه اراضی بوقوع میرسد پس از تعیین و بر آورد مقدار حقیقی خسارت باید موافق وضع و قاعده بدل خسارات واقعه را صاحبان امتیاز بخسارت دیدگان برسانند .

هر گاه در میان اراضی مقتضیه راه آهن اراضی خالی دیوانی بوده و در درجه نخستین برای عبور راه لازم آید از جانب حکومت بطور قطعی بجانابصاحبان امتیاز داده خواهد شد . و نیز مواقعی که برای ترتیب دادن دستکها و آماده نمودن لوازمات و اسباب راه و نیز برای راه انداختن اجاقهای سنی لازم باشد از جانب حکومت سینه ام بطور موقت و مجانا بشرکت اعطا خواهد کردید ولی بشرط اینکه پس از انقضای مدت امتیاز باز بحکومت اعاده بشود .

هر وقت که صاحبان امتیاز مناسب بدانند وضع ساخته شدن راه مذکور را میتوانند که بیک هیئت (شرکت اتونیم) تغییر بدهند ولی مشروط بر اینکه همه اعضای شرکت مذکور از تبعه دولت علیه ام بوده باشند پس از آنکه شرکت مذکور نظامات داخلی خود سازا نوشته بعرض و تصدیق بابعالی مارسایند آنوقت صاحبان امتیاز حقوق و وظائفی را که بموجب همین مقاله نامه بایشان اعطا شده است دارا خواهند کردید . و نیز بعد از آنکه نظامات داخلی شرکت از جانب حکومت تصدیق و قبول شد شرکت میتواند سندات حصه بیرون آورده بفروش برساند ولی در صورتیکه نظامات داخلی شرکت بتصدیق و امضای حکومت نرسیده است شرکت حق نشرو فروخت سندات حصه نتواند داشت .

پس از ختام مدت امتیاز بموجب شرطنامه عمومی خطوط راه مذکور باهمه متفرعات و مشتقات آن بدون قیمت و بدل بدولت علیه ام منتقل خواهد کردید . در باب تفسیر و اجرای احکام همین مقاله و شرطنامه در میان صاحبان امتیاز و حکومت سینه ام هرگونه اختلافات بوقوع برسد موافق قانون عمومی دولت علیه ام در محکمه که فصل و رؤیت دعاوی و اختلافات قانونا راجع بانجا است اختلافات را رسیدگی خواهد شد و این یکی نیز از مقتضیات احکام مقاله نامه مذکور است که در انجمن مخصوص وکلای فخام نیز مناسب و صواب دیده شده کیفیت بطرف اشرف ملوکانه ام عرض و استیذان شده بود بنابراین در باب اجرای احکام آن چنانکه نوشته شده است امر و اراده سینه ملوکانه ام شرفصدور یافته است که بمقتضای منیف آن عمل کرده شود

و بموجب احکام مقاله و شرطنامه برای ساخته شدن راه مذکور از بغداد تا کر بلائی معلوم و نجف اشرف چنانکه یک شعبه نیز از بغداد تا (خانقین) داشته باشد تا مدت نود و نه سال بکسانی که اسامی آنها در فوق ذکر شد امتیاز داده شد و در اینباب از جانب دیوان همایونم همین امر جلیل القدر صادر شده است که احکام مقاله و شرطنامه مذکور بتمامه اجرا بشود لهذا همین فرمان همایونم بصاحبان امتیاز اعطا کردید .

تجر را فی الرابع والعشیرین من شهر جادی الاولی لسنه سبع و تسعین و مائین بعدالف .

خارجیه

بموجب خبر تلگراف مخصوص که بتاريخ ۱۲ همین ماه اوکتوبر فرنگی (مطابق هشتم ذی حجه) از تبریز رسیده است جناب مستطاب مشیرالدوله سپهسالار اعظم ایران که پیشتر از مسند سپهسالاری انفصال یافته به پیشکاری مستقل ولایت آذربایجان معین شده بودند از جانب دولت علیه ایران دوباره بسپهسالاری عسا کرنصرت مآثر برقرار شده اند . جناب مستطاب معظم الیه بتاريخ فوق بساوجبلاج و سایر مراکز اردوی قشون ایران که مأمور بتأدیب و تنبیه اشقیای اکراد هستند عزیمت فرموده اند که وضع قشون واردورامعاینه و رسیدگی نمایند .

و نیز در تاریخ فوق تلگرافنامه مخصوص دیگر باز از تبریز که مشعر بخر تأسف اثر وفات نواب شاهزاده غفران و سواده حشمةالدوله جزء میرزا بود رسیده است . نواب غفران مآب مشارالیه در این اواخر بهراهی دوازده فوج قشون ایران مأمور بتادیب طافیان اکراد شده بودند در اثنای راه ناخوش شده در منتهای خالک (کروس) و نزدیکی کردستان داعی اجل را لبیک گفته این جهان ناپایدار را بدرود نموده است . نواب مغفرت مآب مشارالیه از اعظم شاهزادگان عظام و از اکابر اولاد نایب السلطنه مغفور بوده در اکثر ولایات ایران سمت حکمرانی داشته چنانکه در خدمات ملکیه بعدل و انصاف وجوده و صوف

و مشهر بودند در فون لشکر کشی و سرداری و شجاعت نیز بعدیل و از مشاهیر سرداران کار آگاه ایران بودند . در حقیقت از این خبر ملالت اثر وفات نواب مشارالیه جای آن دارد که همه ایرانیان متأسف و متأثر گردند . خداوند سبحانه آمرحوم را غنوده بستر رحمت و مغفرت خود فرماید .

در ممالک (بلجیک) در میان دو خط راه آهن مصادمه واقع شده در آن هنگامه چهارده نفر فوت و بیست و هشت نفر زخمی گردیده است . عمده سبب وقوع این قضای ناکهانی از مستی (ماکینست) یعنی ماموری که چرخ حرکت راه در دست او بوده است ناشی شده است زیرا از شدت مستی در نزدیک شدن دوراه بیکدیگر نتوانسته است که پیش از وقت چرخ را از سرعت حرکت بازدارد .

دولت چین در باب استرداد قطعه (کلچه) از تصرف دولت روس مشغول جمع آوری قشون و تدارکات است . ولی استعداد عسا کرو و مهمات چین بدرجه مطلوب نبوده است . باهمه این ماز تا کنون در باب قطعه مذکور در میان دولتین مذاکرات سیاسی ردوبدل میشود .

تلگرافنامه در چهارم همین ماه اوکتوبر فرنگی از جانب والی هندوستان بلندن رسیده است والی مشارالیه در تلگرافنامه مذکور نوشته است که در بیست و چهارم ماه مذکور از کابل از جانب عبدالرحمن خان امیر افغانستان تلگرافنامه بحکومت هندوستان رسیده است . بنابراین اینکه شایع شده بود در کابل شورش و اختلالی بظهور رسیده و خود امیر عبدالرحمن خان کشته شده است بی اصل بوده است .

در نسخه های پیش نوشته بودیم که عالیجناب فضایل مآب عمده العالیجناب حاجی علی اقا قاضی (بناب) در وقتیکه وحشیان اکراد بقصه بناب هجوم نموده بودند جناب معظم الیه اهالی را جمع نموده و خودشان بشخصه عزم مدافعه و مقابله کرده و سنکرها بسته چند روزی با جمعیت قلبی

در مقابل آن جماعت کثیر ایستادی کرده بودند تا اینکه قشون از تبریز بسرکرده کی مقرب الخاقان آقاخان مرتب رسیده طاغیان اگر در عقب نشانیده و قصبه مذکور را از بنجه ظلم و غارت آن کرک صفتان وحشت پیشه خلاصی حاصل شده بود . بموجب کاغذ اخبار نکار تبریز این اقدامات فوق العاده و جان فشانی و غیرت مالانهایه جناب معظم الیه در نزد کاشتکان حضرت مستطاب اشرف والا ولیعهد دولت آیت ایران بغایت مستحسن افتاده از کمال قدردانی در ازای این خدمت و جان فشانی به آقای معظم الیه یکشوب عبا احسان و الثفات فرموده شده است .

تبر اخبار نکار تبریز مینویسد . عالیجاه محمد حسین یک بختیاری بامی نفر از سواره بختیاری با سه هزار سواره اگر چند ساعت بجادله و مقابله نموده و چند نفر از آنها را بخاک هلاک انداخته تنها یک نفر از سواره بختیاری در این جنگ زخم کلوله اگر از پای درآمده است . و این گونه دلیری و شجاعت که این سواره قلیل بختیاری در این جنگ نموده اند تا کنون دیده و شنیده نشده است .

سیاس خدای را که پس از رسیدن قشون ایران با کراد تا کنون در همه جنگها فتح و فیروزی پیوسته ملازم رکاب عساکر نصرت ماز بوده است و پس از این همواره خبرهای فتح و غلبه بسیار معتنار خواهد شد .

بموجب خبرهای بسیار موثق که با دانه اختر رسیده است سبب عمده تجاوز شیخ الاشرار عبیده بخاک ایران از اغماض و بی مبالائی و سوء تدبیر والی (وان) و بعضی مأمورین آن صفحات شده است . و نوشتن تفصیل تسامح و تکاسل و اغماض آنان را بیاره ملاحظات مناسب ندیدیم که در صحایف اختر طبع و نشر نماییم . معلوم است که امنای دولت علیه عثمانی برخلاف آنها یکپهل کاری کار آگاهی رفتار فرموده و اقدامات لازمه بکار خواهند برد که این غائله وحشیانه بزودی از میان برداشته شود زیرا در صورت امتداد این غائله بدیهی است که دولت علیه عثمانی زیاده پردولت ایران متضرر خواهد شد .

اخبر نامه (استاندارد) بموجب کاغذ

اخبار نکار قندهار میگوید . (مسدر لیل) راپورت مفصلی درباره افغانستان نوشته است راپورت مذکور را خود بلاواسطه در لاهور بوالی هندوستان تقدیم خواهد نمود . مندرجات و مال راپورت مذکور بقرار ذیل است .

هرگاه در باب وضع افغانستان پولیتیکی بطور قطعی قرارداد شود همه اشکالات که در آن صفحات ظاهر میشود بسهل و زودترین وجهی پایان خواهد آمد .

نخست چنان بنظر میآید که استیلای قندهار را از جانب اهالی ممانعت خواهد شد ولی در ثانی از حسن تدابیر ممانعتی بوقوع نرسیده ساخته شدن راه آهن هرگونه اشکالات را از میان برداشت . بطوریکه مضمون است بهمین وسیله اهالی قندهار از اداره ما (انگلیس) بیشتر خشنود خواهند شد .

در باره حرکات و قوت لشکری و تصورات ایوب بخان اطلاعات ما در نهایت محدود است که آن نیز طرف وثوق و خاطر جمعی نتواند شد . ولی بطور موثق روایت میشود که خان مشارالیه از خصومت بانگلیسان فراغت نموده است و دوباره تهیه و تدارک اسباب جنگ و یورش مشغول است . و مضمون است که در این نزدیکی دوباره بقندهار یورش بیاورد .

سرداران افغانستان معتقدین هستند که ایوب بخان تا دو سال دیگر استعداد خود را انجام نتواند داد . در صورتیکه مستعد شد نخست بکابل یورش خواهد برد .

هرگاه اقامت اردوی انگلیس در قندهار مقرر بشود برای تأدیب و رؤسای (زمین داور) فرستاده شدن فرقه از عساکر انگلیس لازم است . (مسدر لیل) در باب تأثیر نفوذ انگلیس قندهار را بخود کابل ترجیح میدهد . ولی بمناسبت اینکه در باب افغانستان تا کنون از جانب دربار انگلستان بطور قطعی پولیتیکی اتخاذ نشده و در این باب در میان وزرای دربار اتفاق محکمی حاصل نکرده است بدین سبب المحوظ است که باز در افغانستان نتایج ناگوار ظاهر بشود . بعلت اینکه طرق و شوارع میان قندهار و هرات در دست تصرف بعضی از رؤسای قبائل است اسباب تجارت بکلی محوشده است .

چون مدت خدمات عسکری انگلستان کمتر

است و گذشته از آن کسانیکه بسک عسکری داخل میشوند بیشتر از ارباب شایب هستند بنابراین همین وضع باره حالات ناگوار را نتیجه میدهد . چنانکه در ماه مارس گذشته بقدر دو پست و پنجاه نفر عسکر از انگلستان با افغانستان فرستاده شده بود تا کنون از آن جمله پنجاه نفر بموجب راپورت اطبا که قابل خدمات عسکری نبودند بانگلیستان پس فرستاده شد از مابقی هم بقدر هشتاد نفر قابل خدمت هستند .

هرگاه خواسته باشید از مسلک و حرکات ایوب خان حالی باشید مشارالیه از تعرض بانگلیسها فراغت نخواهد نمود و ممکن نیست که راحت بنشیند . قره مغلوبی مشارالیه بدرجه که شهرت و مبالغه میدادند نبوده است حقیقت این است که مشارالیه با اختیار خود از اطراف قندهار در رفت . بموجب اطلاعات مخصوصی که حاصل کردم قوت لشکری مشارالیه اکنون بقدر بیست هزار نفر است که بسیاری از لشکریانش بفتنکهای (هاری مارتینی) مسلح هستند . و از دلایلی که نوشته میشود صحت این قره معلوم میگردد . بدیهی است که دولت روس از قدیم الایام تا کنون پیوسته در اینگونه مواد پولیتیکی دورو به بکار میرداز یکطرف اظهار یگانگی و خصوصیت و از طرف دیگر ابراز دشمنی و خصومت مینماید . در حالتیکه مسیو کلادستون از اتفاق روس واستقامت پولیتیکی او خاطر جمعی میدهد دولت روس افغانان را سلاح داده بر ضد انگلیسها تشویق میکند .

خلاصه هیئت حاضر وزرای انگلستان که مدعی بر این هستند که افغانستان با انجام رسیده است در این نزدیکی از وقوعات زمان خواهند دانست که خطای بزرگی در این باب کرده اند . و ناچار خواهند شد که خطاهای خودشان را در نظر عموم اعتراف نمایند .

در باب سوء اداره عبدالرحمن خان امیر تازه افغانستان اخبار نامه نظامی انگلستان میگوید .

از جانب اخبار نکار ما که در حدود سمت خراسان ایران است در باب ظلم و تعدی عبدالرحمن خان کاغذی رسیده است که در حقیقت مظالم مذکور در خارج از دایره تحمل بوده است .

اخبار نکار مینویسد . عبدالرحمن خان میرزا

جعفر نای را با چند نفر دیگر از مسلمانان افغان حبس نموده میرزای موی الی را صد هزار روپی جریمه و نصف مبلغ جریمه مذکور را نقد و نصف دیگر را ضامن گرفته است که بتقسیم ایضا نماید . بنابراین بعد از ادای مبلغ جریمه از حبس رهایی یافته است .

چون میرزای موی الیه بیشتر مدیر مکر کخانه کابل بوده است لهذا بتهمت اینکه تغلب و اختلاس از وجه مکر کرده است مستحق حبس و جریمه اش داشته پس از ادای وجه جریمه موی الیه را دو باره خلعت بخشیده بماموریت سابق خود کاشته است .

و نیز اطلاع حاصل نمودیم که میراجد شاه نام نحو پلدار کابل را هم امیر عبدالرحمن خان حبس نموده است ولی میکو بند موی الیه پنجاه هزار روپی جریمه داده در این نزدیکی خلاص خواهد شد .

از هندویان نیز پنج شش نفر توقیف شده است . منشی میران هم محبوس شده است از جانب امیر سپارش شده است تا اینکه هر کدام بیست و پنجهزار روپی نهندند خلاص شوند .

(میسر پالو) نام یک نفر هندو که رسانیدن لوازمات عسکری حکومت افغانستان را در عهده داشت نیز به بند محبوس گردیده بموی الیه نیز فهمانیده اند که تا مبلغ کمی بطور فدیة نهد آزاد نخواهد گردید .

خلاصه از کابل و حوالی آن امنیت و آسایش بکلی برداشته شده است . هیچیک از اهالی از مال و جان خود خاطر جمعی ندارند . هندویان که در آنجا بودند عیال و اولاد خودشان را در حین مراجعت قشون انگلیس به (پشاور) فرستاده بودند اکنون خودشان نیز در هنگام فرصت از آنجا بیرون میروند .

بطور غیر رسمی آگاهی حاصل نمودیم که از تبریز تلگرافنامه بیابعالی رسیده و در آن نوشته بوده است که در اطراف (ارومی) اقبال الدوله و حاجی تیمور پاشا خان شیخ عبیداه را محاصره

نموده اند . فرزند شیخ نیز زخم مهلکی داشته است . تاکنون مار از این مطلب اطلاع درستی حاصل نشده است بعد از تحقیق مراتب کیفیت را در نسخه روز دوشنبه آینده خواهیم نوشت . ولی بموجب کاغذهایی که از ایران رسیده است . مقصود اصلی و اقدامات مشارالیه از اول کار مصروف بر این بوده است که بلکه شیخ را زنده گرفتار نمایند . باری صحت این فقره در این زودی معلوم خواهد گردید .

(مسیو قله مانسو) از اعضای مجلس مبعوثان فرانسه در شهر (مارسیل) خطاب خوانده ضمناً (مسیو کانتا) رئیس مجلس مبعوثان فرانسه را مورد مؤاخذه نموده گفته است که . مسیو کانتا در بار فرانسه را زیر نفوذ خود آورده میخواهد در پیشرفت مقاصد خود هیئت دربار را آلت قرار بدهد .

(مسیو قله مانسو) این حرکت مسیو کانتارا بعنوان (مخاطرات حکومت خفیه) یاد نموده پو لیتیک خارجیة مسیو کانتا خصوصاً هواخواهی او را از یونانیان مذموم دانسته میکوید اینکه نزدیک شده بود که جنرال (توماس) از جانب دولت فرانسه بماموریت مخصوص یونانستان فرستاده شود نیز از نتایج اقدامات و تصورات مسیو کانتا بود ولی در ثانی بجهت اعتراضات بی دردی اخبار نامهای این اقدامات بتأخیر افتاده ممکن نشد که از قوه بفعول آید .

(مسیو قله مانسو) در پایان خطابه خود اظهار داشته است که دولت فرانسه بقوت تمام هوا خوه صلح و مسالمت است در نمایش بحری هم اشتراک نخواهد نمود .

در اخبار نامه (ایران) دیده شد

دولت ژاپن که از دول مشرق زمینی و در قسمتی از اقلیم وسیع آسیا واقع است این اوقات برای حصول روابط مودت و دوستی و ارتباط با دولت علیه ایران مامور مخصوصی بدر بار معدنمدار همایون روانه

داشته این مامور مخصوص که مرددیشان دانشمند و موسوم به (پوشیدا مسخرو) میباشد بهراهی (یوکویا ما کوئی بحیرو) مترجم و (فور کاوا نولویش) سلطان مهندس و چهار نفر تاجر ژاپنی روز دوشنبه بیست و هشتم جادای الثانیه در بندر بوشهر از کشتی دولت ژاپن خارج شده و کار گذاران حکومت بوشهر بوجهی شایسته ولایتی ایشانرا پذیرفتند و پس از چند روز اقامت عازم شیراز گردیده در بوشهر نیز کاشه تکان حکمرانی مراسم اعزاز را نسبت بمامور مخصوص و همراهان مرعی و منظور داشتند پس از چهل و پنجروز توقف در شیراز عزیمت دارا خلفه کرده پس از ورود و وصول مشمول توجهات کامله امنایه دولت جاوید عدت روز افزون گردیده با شرایط پذیرائی و رعایت لوازم ملاطفت و مهر بانی مشارالیه را در باغ ایلیخانی که از باغات مبارکات دولتی است منزل دادند .

روز دوشنبه بیست و یکم شهر شوال المکرم پنجساعت بغروب آفتاب مانده میرا عبده خان مستشار وزارت خارجه بادودستگاه کالسکه دولتی بساغ ایلیخانی رفته مامور مخصوص و همراهان او را بدر بار اعظم آورد صدیق الملک ایشانرا در تالار شمس العمارة بحضور باهرالنور مقدس مشرف ساخت و عرض کرد مامور مخصوص اعلیحضرت امپراطور ژاپن برای درك شرف حضور مکارم ظهور اعلیحضرت اقدس همایون مشرف میشود و پس از بنیل تفقدات شاهانه مامور مخصوص مشارالیه خطابه بمضمون ذیل بعرض حضور معدلت ظهور اقدس رسانید .

صورت خطابه

بحضور اقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاه ممالک ایران معروض میدارد من خود را نهایت خوش بخت میدانم که بواسطه انتخاب این ماموریت کمال افتخار را حاصل نموده و از جانب اعلیحضرت امپراطور ژاپن مامور شده ام که میل صادقانه و منتهای آرزوی ولی نعمت جلیل القدر خود را بجهت صحت و خوشوقتی اعلیحضرت شما و امنیت و شرف و ترقی دولت و مملکت اعلیحضرت همایون تقدیم نمایم و من بجهت اعلیحضرت امپراطور ژاپن و دولت ایشان و کلیه ملت ژاپن افتخار مخصوص میدانم که اعلیحضرت اقدس همایون مرا مفتخر و امروز بحضور مبارک خودشان مشرف فرموده اند

واز جانب پادشاه خود و دولت ایشان از خداوند
متعال مستلث میبایم که وجود مبارک آن اعلا
حضرت همایون را محفوظ فرماید که بجهت ممالک
ایران سلطنت ایشان نعمتی است که پروردگار عالم
عطا فرموده است بر همه کس حتی بر ساکنین
اقصی بلاد ممالک ماعلوم و هوید است که سلطنت
اعلا حضرت اقدس همایون شمارا استعداد
و مقاصد خیریه ایست که آن نه تنها در ایران بلکه
در منتهای نقطه دنیای تمدن ظاهر گردیده است
و همچنین کاملا آشکار است که خوشوقتی رعایای
اعلا حضرت شام و ترقی ممالک و توسعه اقتدار ایشان
روز بروز در تزیید میباشند ولی نعمت جلیل القدر
من مرا مجاز فرموده که عرض نمایم منتهای امید
و آرزوی صادقانه ایشان اینست که روابط مودت
آمر دولتی که از شرفیابی من بحضور مبارک و درک
این موهبت بیشتر مستحکم شده تا آخر مستدام
بوده و بجهت دولتی اسباب خوشوقتی و فواید
کرد و در آخر الامر بعرض میرسانم که اعلا حضرت
ایمپراطور دولت ایشان و جمیع ملت زاین امیدوار
و متحن هستند که ترقی و حکمرانی با اقتضای امنیت
مردمانی که در تحت فرمان اعلا حضرت اقدس
شاهنشاهی هستند چندین هزار سال باقی بماند و از
عمر طویل بان اعلا حضرت همایون کرامت
فرماید و تفضلات خود را نسبت بوجود مسعود
مبارک دائمی و آسایش کامل به ایام آتیه اعلا حضرت
ارزانی دارد .

اعلا حضرت همایون شاهنشاهی نیز در
جواب اظهار کمال مودت و دوستی با اعلا حضرت
ایمپراطور زاین فرموده و شخص مامور را مورد
مرحمت و التفات مخصوص داشتند .

بقیه کاغذیست که بسیر هنری راولنسون نوشته شده
از رساله (رؤدوموند) ترجمه میشود .
از شماره ۴۵

بنی راس است که قشون انگلیس آنوقت
آنچه از علم و جسارت و سایر چاره‌هایی که یک ملت
بزرگ میتواند داشتند باز خواهند داشت لکن
غافل هستید از اینکه همین قشون انگلیس در مقابل
خود همه اسباب و تدابیر هجومی یکدولت
بزرگ دیگری را خواهد دید علاوه معاونت همه
کینه و تعصب و عدد نفوس و آنچه که وسعت

قطعه بزرگ آسیا میتواند بر دوریک لشکری جمع
بکنند بر فرض قبول هم (زیرا که خالی از احتمال
نیست) که فتح و نصرت بروی بیرق شما خندید
و شما غلبه کردید . آیا از این چه غم می خواهید
برداشت . زیرا که بلاشک قشون انگلیس
روسهارا تا بحر خزر تعاقب نخواهد کرد . بلی
اگر ایرانیها هم عهد شما بودند و بخصوصه ترکها
هم درید اقتدار دولت ایران مانده بود البته آنوقت
عقب نشستن بر لشکر روس مصیبت عظیمی
میشد . اما چون خود انگلیسها پیش از وقت
بعضی اقدامات دست نزدند که بر جگر همین طوایف
زخم کاری زده و اینها را مجبور بر سعادت حال روسها مقید
ساختند . بنابراین قشون روس در صورت مغلوبیت
با کمال اطمینان خاطر و امنیت تمامی که از معاونت
تمامی اهل مملکت دارد بدون هیچ دغدغه
بانهایت استراحت و سکونت خیال عقب می‌نشیند
که برود تازه نفس شده بتدارکات کافتر و بهتر
باز گردد .

راستی میخواهم که یکی بر من بگوید صرفه
این در یکجا است که قشون انگلیس را میرید در مثل
هرات جایی بهلاکت و بمعرض خطر می‌اندازید
میدانم سبب این است که شما همیشه محل کلید
هندوستان را در این شهر خوش بخت قرار داده‌اید
اما عزیز من سیر هزاری نه چنین است خودتان
انصاف و اذعان بفرمایید آیا از تصور این خیال
خام خودتان خشناک نمیشوید که این عبارت
بجوفه و خالی از معنی منتهای مدیدی بر پولیتیک
یک ملت بزرگ مانند انگلیس بعنوان دلیل اخیری
اقامه گردد . هرات کلید هند باشد حاشا و کلا .
زیرا که کلید هند هیچوقت و ابدا مقید به تسخیر
هرات نیست . بلی چیزی که در این میان حقیقت
دارد این است که آینده مملکت منوط بر قرارداد
شورای زرای انگلیس است . باین معنی که هرگاه
وزرای اندولت باقتضای تاثیرات پولیتیک قدیم
و اجدادی بحالت لغزش پادر روی دامنه می‌شوم
گذاشتند و بیرق انگلیس را بجز و ما در بالای
سنگرهای هرات بزند آنوقت بلاشک هرات
کلید هندوستان میشود پس بیاید به بینیم
در صورتیکه قطعاً بیرق انگلیس در هرات افراخته
شد نتیجه چه خواهد شد . خیلی ممکن خواهد
شد که قشون روس بیست دفعه در آنجا شکست

بخورد بدون اینکه بمملکت و دولت روس صدمه
معنایی وارد آید .

اما یکدفعه تنها غلبه با روس باشد و هرات بدست
آنها بیفتد در این صورت آیا هیچ بنصورها می‌آید
که وخامت اثر چنین حادثه در افکار مشتعل ملت
آسیا چه خواهد بود .

پس مقدرات قطعه تمام آسیا را در آینده
هندوستان منحصر محدود ساختن و این آینده را
هم در مثل هرات جای غیر معنایی
مرکوز داشتن نه تنها یک خطای بزرگی
است بلکه یک کنایه است که نه آسیا
و نه اروپا آنرا هرگز عفو نخواهند کرد
کلید و آینده هندوستان در قطعه آسیا آنجایی
است که چون انگلیس در آنجا شکست قطعی
بخورد و ممکن نیست که سرداران انگلیس پس
از یک شور و مذاکره فنی حربه بتوانند نقطه
هرات را معرکه جنگ قطعی قرار بدهند .

پس دوست عزیز من سیر هزاری با اعتقاد من
آن عقول با جسارتی که امروز در صدد اصلاح
خطاهای پولیتیک ماضیه شما هستند خیلی حق
دارند . بلی حدودی را که برای شما عملاً لازم
است نگهدارید ولی دیگر بالاتر از آن تجاوز
نفرمایید . خصوصاً بستوه نیاورید آن ملتی را که
طبیعت عالم آنها را بر شما معاهد و دوست قرار
داده است . و همچنین آنها را دلیل نکنید
و اینقدر نظر حقارت آنها را نه بینید . زیرا
چنان می بینم که زمان کشتی کبری و جنگ خطرناک
آخر نفس زیاده بر آنکه متصور است نزدیک
شده است . و چاره‌های تدافعی و تقابلی
در این جنگ خیلی با سطوت و دهشت خواهد بود .
در این جنگ صرفه بردن نه بجزرات و جسارت
منوط و نه بعلم و ادوات حربه داشتن موقوف
خواهد بود . زیرا که همه این فقرات قابل
موازنه و آزمایش است . پس فتح و نصرت
بان دولت خواهد بود که . بتواند در جذب آینده
ملل واسطه بر طرف خود موفق بشود .

(انتهی)

طاهر

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته بابعالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد ظاهر
رجوع میشود .

اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .

روز دوشنبه ۱۸ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷

۱۰ تشرین ثانی رومی و ماه ۲۲ اکتوبر ۱۸۸۰

تعرفه بدلات سالیانه

دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صانع
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابجده اداره است .

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تبریک عید

امروز روز عید سعید غدیرخاست و روزی
است که حضرت شاه ولایت خاتم الاولیاء علیه
الرحمة والسلام در میان مکه مکرمه و مدینه مشرفه
در جایی که موسوم بغدیرخاست از جانب حضرت
خاتم الاولیاء نبیا علیه وآله الصلوٰة والسلام بان
تفصیلی که در متون صحاح مشروح است در ملاء
مهاجرین وانصار با مر خاص آلهی بوصایت
و مولایی امت مرحومه نصب و تعیین شدند .
این جشن در ایران از بزرگترین اعیاد ملیه معدود
روز تبریک و تهنیت مؤمنان است .

الحمد لله الذی جعلنا من المسلمین بولایت
امیر المؤمنین

علی ابن ابیطالب علیه الرحمة والسلام

عموم مسلمانان و مؤمنانرا که بجهان خاندان
رسالت هستند تبریک و تهنیت میگوئیم .

امروز همه معتبرین واعظم و تجار ایران برای
تبریک بسفارتخانه دولت علیه ایران آمده
شرفیاب از حضور جناب جلالتمآب اجل معین
الملك دام اجلاله العالی شده رسم مبارکباد بعمل
آورده میشود .

تکرارها

از پاریس ۱۲ ذی حجه در مجلس
اعیان در باره سؤال مسیو بوفه مذاکرات

برقرار است . مجلس مذکور پس از مذاکرات
طولانی در مقابل یکصدوسی وهفت رای با اکثریت
یکصد و چهل و سه رای از هیئت وزرای حاضر
فرانسه اظهار خوشنودی و امنیت نموده است .

از روم ایضاً از جانب مجلس مبعوثان
از هیئت وزرای ایتالی در باب وضع پولیتیک
خارجیه دولت مشارالیه سؤالی کرده خواهد
شد .

از بکرش ایضاً اخبارنامه (رومانول)
لایحه متقدمه را که از جانب دولت اوستریا -
بجارستان در باره تردد کشتیها در رودخانه طونه
داده شده است مردود دانسته ضمناً میگوید .
هرگاه این لایحه پذیرفته شود حکومت (رومانیا)
چاره بجز این ندارد که در کومسیون مختلط طونه
از جانب خود وکیل نکذاشته اجراءات کومسیون
مذکور را در اراضی متعلق برومانیا مانع آید .

از لندن ۱۳ ذی حجه اخبار نامه
(استاندارد) میگوید . از جانب هیئت وزرای
انکایس درباره وضع حاضر جزیره (ایرلاند)
امروز مظنون است قرار مهم و معنایی داده آید .
تبر اخبارنامه مذکور میگوید . چون در باب
مسئله ایرلاند در میان هیئت وزرا اختلاف
افکار هست لهذا احتمال دارد که تعدیلی در هیئت
وکلا بظهور برسد .

از لندن ایضاً بطور موثق میگویند .
مجلس پارلمنت انکاستان را در ششم ماه دیسامبر

آینده برای اجتماع دعوتانها فرستاده خواهد
شد .

از لندن ۱۴ ذی حجه اخبارنامه
(دیلی تلگراف) بمسوجیب خبر تلگرافی
را کوزه میگوید . از جانب کوماندان کشتیهای
مختلط جنکی به حکمران قره مانغ اطلاع داده شده
است . در صورتیکه مامورین عثمانی (اولکون)
را خالی نمودند هرگاه متعاقب آن قشون قره طماغ
آنجارا ضبط نمایند دیگر از کشتیهای مختلط در این باب
بوجهی حکومت قره طماغ را معاوضت بعمل
نخواهد آمد .

از اتن ایضاً لایحه نشکرنامه که در
جواب خطابه اعلی حضرت پادشاه یونان نوشته شده
بود در مجلس مبعوثان در مقابل هفتاد و نه رای
با اکثریت یکصد و سه رای پذیرفته شده است .

همین جواب و تشکر نامه هیئت در بار
یونان را که در زیر ریاست مسیو تریکوپی هست
مورد مؤاخذه داشته بود به جزوی تغییر از جانب
مجلس مبعوثان پذیرفته گردید .

از لندن ۱۵ ذی حجه اخبار نامه
استاندارد بطور موثق میگوید . هیئت وزرای
انکاستان در باره استحصالی رخصت برای انجام
دادن مسئله (ایرلاند) از اینکه میخواهند
پیش از وقت معین مجلس پارلمنت را برای اجتماع
دعوت نمایند صرف نظر خواهند کرد .

(مسیو چیرلین) و (مستر جون برایک)
که پیشتر از جهت اختلاف افکاری که در میان

هیئت وزرای انگلستان در باره مسئله (ایرلند) بوقوع رسیده بود خیال استعفا از ماموریت خودشان داشتند از این خیال در گذشته اند .

تلکرافتها ایست که در باب تأدیبات اکراد در روزنامه های اروپا دیده شده است .

از طهران تاریخ ۱۱ همین ماه اوکتوبر فرنیکی (مطابق هفتم ذی حجه) از تبریز نوشته اند .

یجیه ناخوشی نواب حشمة الدوله کوماندان عساکر ایران سپهالاراعظم برای رسیدگی حرکات لشکری بموقع جنگ عزیمت نموده است .

امروز خبر وفات حشمة الدوله در طهران شایع شده است . لشکر ایران اکراد را در ساوجبلاغ محاصره نموده بعضی از رؤسای شورشیان استیمان نموده برخی بجانب غربی کردستان فرار نموده اند .

عساکری که از طهران برای تأدیبات اکراد فرستاده شده بودند به قصبه (میان دوآب) رسیده اند . شورشیان اکراد که در صاین قلعه بودند در جنگ با قشون ایران صد نفر تلفات داده مغلوبا فرار نموده اند .

تیمور پاشا خان با عساکر جمع خود در نزدیکی (ارومی) مسکن شیخ عبیده را محاصره نموده است .

داخلیه

جناب جلالتمآب اجل معین الملک سفیر کبیر دولت علیه ایران پرروز که روز شنبه بود بر حسب اخبار مخصوص بسرای همایون یلدز عزیمت و شرفیاب از حضور همایون اعلا حضرت شوکت مآب پادشاهی شده اند . این ملاقات در ساعت هشت روز مذکور اتفاق افتاده و بقدر یک ساعت امتداد یافته است .

اخبارنامه (وقت) میگوید . بموجب اطلاعات مخصوصی که حاصل نمودیم جناب مسیو کوشن سفیر انگلیس تادوسه هفته دیگر از در سعادت بجانب لندن عزیمت خواهد نمود .

کومیسیونری که برای رسیدگی نظامنامه تعرفه کمرک تشکیل یافته بود روز پنجشنبه گذشته در سفارتخانه فرانسه در زیر ریاست (کونت دومونتولون) منشی اول سفارت مشارالیه اجتماع نموده بمذاکرات پرداخته است .

اخباری که درین چند روز در خصوص کوشمال و تأدیبات اشرار اکراد از ایران رسیده است و بواسطه تلکرافهای رسمی مؤید میباشد همه ناطق بر این است که امر عصیان بخندان و اتحاد به افتراق و پریشانی مبدل شده است و آنچه اطلاع صحیح حاصل کردیم عبیده ثانی علیه مایستحق در حالتیکه محصور بوده عرصه را بر خود و همراهان تک و وصولت لشکریا برادیده است بهر وسیلت بوده راه فرار پیدا کرده بخساک دولت علیه عثمانیه گذشته است اگر چه بقاعده دولیه واقضای همجواری و بحکم اخبار رسمی که در بدایت ظهور عصیان این اشرار باولای دولت علیه عثمانیه داده شده است که جلوا اشرار از اینطرف گرفته شود تا در هنگام تأدیبات اکراد کنند یا آنکه عودت دهند عبیده و رفقای او را دولت علیه بلشکر گاه ایران تسلیم خواهند نمود ولی هنوز از قرار این فقرات اطلاع درستی حاصل نشده است در ثانی آنچه خبر برسد خواهیم نوشت .

جریده حوادث باز در نسخه پر روزی بنعل و میخ زده خواسته بود جوابی باخبارنامه کرامی ترجمان حقیقت بویسد . لکن خود را رسوا ساخته و جیرها نوشته بود که بجز خنده هیچ جواب ندارد . مع ذلك در نسخه روز پنجشنبه آینده این مطلب را فی الجمله تشریح خواهیم کرد .

الحق از انصاف و مسلمانی و حق کوی ترجمان حقیقت شکر گذاری میکنیم که داد برادری و حقیقت کوی را داده است . اما آنچه از وقایع عصیان اکراد از اختر نقل کرده و صحت و عدم صحت آنرا مسکوت عنه گذاشته . ایشان و مطالعه کنندگان را اطمینان میدهم که اخبار اختر همه مبنی بر اساس صحیح و اخبار معتد علیه است چنانکه تا حال خلاف آن ظاهر نشده است و انشاء الله بتصدیق جمله هم خواهد رسید .

اخبارنامه (وقت) میگوید . روز شنبه

گذشته جناب مسیو کوشن سفیر انگلیس بداره وزارت جلیله مالیه رفته باجناب وزیر مالیه ملاقات نموده پس از باره مذاکرات کارهای شخصی در باب وضع مالیه بعضی ملاحظاتی بمیان آورده است .

پس از آن سفیر مشارالیه بیابعالی آمده در باب مسئله اولکون اظهار داشته است امیدوارم تا هشت روز دیگر مسئله تسلیم اولکون بانجام برسد .

لهذا در دیوار (دیپلوماسی) اینکه از دوروز بانطرف شایع شده بود در مقابل اولکون تکلیف کرده شده است که موقع دیگری بچکومت قره طاع داده شود بی اصل است .

پیشتر در یکی از نسخهای اختر نوشته بودیم که اخبارنامه (ترجمان حقیقت) از جانب حکومت سنیه یجیه مقاله که نوشته بوده است بطور موقت تعطیل گردیده است . اخبارنامه مذکور مظهر عفو عالی شده از روز پنجشنبه گذشته دو باره رونق بخش عالم مطبوعات گردیده است .

خارجیه

اخبارنامه های اروپا بموجب تلکرافنامه طهران مورخ ۱۳ همین ماه اوکتوبر فرنیکی (مطابق ۹ ذی حجه) میگویند . در موقع (احمدآباد) نام که در سمت غربی کرمانشاهان واقع است یک قبیله دیگر از اکراد برضد دولت ایران بعضیان برخاسته و یکنفر از جزالهای ایران برای تأدیبات آنان با آنجانب مأمور شده است .

اختر

در این باب ما را تاکنون نه بطور رسمی و نه بغیر رسمی اطلاعی حاصل نشده است برای تحقیق این مطلب بیجا هایی که لازم بود مراجعت کردیم چنانکه آگاهی حاصل نمودیم این قره اصلی نداشته است . ولی از وضع بعض اخبارنامه های اروپا و خبر نویسندگان آنان چنانکه بسادیده شده است یا عمدا یا تجاهلا گاه را در نظرها کوه جلوه میدهند اینگونه خبرها استبدادی ندارد . احتمال هست که مطلب بسیار جزوی را برای پیشرفت مقصود خودشان

اینگونه شاح و برک قرار بدهند . خلاصه بطوریه موقوف میگویم که این خبر محض اراجیف و دروغ و بی اصل است .

و همچنین در باب اینکه اخبار نامهای اروپ و بعضی روزنامههای ترکی مینویسند که دولت ایران در باره شورش عاصیان اکراد از دولت روس و دیگری التماس و استمداد نموده است نیز بی اصل است . مردمان کار آگاه که از وضع حقوق بین الدول بطور لایق آگاهی دارند میدانند که نویسندگان اینگونه مطالب از هیچ جای دنیا خبر ندارند و از دقائق حقوقی که در میان دولتها مرعی الاجرا است اطلاعی حاصل نموده اند در باب اینکه دولت ایران در خصوص شورش عاصیان اکراد بدولتین عثمانی و روس بواسطه تلکراف مراتب را اخبار نموده است نه بجهت استمداد و التماس و التماس است بل فرض هر دولتی است در صورتیکه اینگونه شورشها در سرحدیک دولت همسایه بوقوع رسید فوراً همسایگان خود را از وقوع اختلال و اغتشاش خبر بدهد که پیش از وقت حدود خود شانرا مضبوط نمایند و این یکی نیز بملاحظه این است که مبادا شورشیان در هنگام تادیب بخاک همسایه تجاوز نموده تبعه و رعیت همسایه را خسارت و آسیبی از تجاوز آنان وارد کرد . این است که دولت ایران بملاحظه دقائق حقوق شناسی و رعایت قواعد حقوق بین الدول در آغاز شورش و عصیان دولتهای همسایه را بطور رسمی آگاهی داده است و در این ضمن از هیچ دولت التماس و استمداد نموده است . جای تعجب است که بعضی از اخبار نامهای اروپ باینکه دعوی تمدن و حقوق شناسی میکنند و خودشانرا در اینگونه عوالم براهالی مشرق زمین ترجیح میدهند نیز بنکات این مطلب بر نخورده کار را بفلط و اشتباهکاری مینویسند که در حقیقت این یکی دلیل عدم اطلاع نگارندگان این مطلب است .

از قرار کاغذ خصوصی که از جانب سعادت مآب بهجیب بیک افندی باش شهیندر دولت علیه عثمانی مقیم تبریزی از نزدیکان خودشان نوشته اند آنچه در خصوص مظالم و وحشیکریهای اکراد در خاک (مراغه) و (هشترود) و غیره گفته و شنیده میشود بی مبالغه بوده است . کاغذ

مذکور بدین عبارت بوده است که . وحشیکریهای بلغاریان و روم ایلی نسبت باین حرکات که اکراد در این صفحات کردند هیچ شمرده میشود . باز هواخواهان اشقیای بگویند که اینها اصل ندارد .

از قرار بیکه اخبار نامهای اتن مینویسند . در پانزدهم ماه تشرین اول گذشته مقدار عساکر حاضر یونان که عبارت از چهل و چهار هزار و هشتصد و هشتاد و چهار نفر بود اکنون به پنجاه هزار نفر رسیده است . اکنون راز عساکر مذکوره کسانیکه مشق و تعلیمات لازم را خوب یاد گرفته اند باز رخصت نمیدهند که با وطن خود برگردند مقرر است وقتیکه مقدار عساکر مذکوره به شصت هزار نفر رسید آنوقت آنان مرخص خانه بشوند . این یکی نیز مقرر است تا اینکه عساکر حاضر سفری نشوند عساکر احتیاطی بزیر سلاح آورده نخواهد شد . (ترجمان حقیقت)

اخبارنامه (فرانس) نام میگوید . کشتیهای جنگی مختلط اروپ در پیشگاه (اولکون) بجای استعمال نمودن باروت زغال بکار میبرند . لنکرگاههایی که کشتیهای مذکور منسوب بانجا هستند یعنی قرارگاههای کشتیهای مذکور منظر مراجعت کشتیها هستند و همچنین آرزوی عمومی این است که پیش از ورود زمستان کشتیهای هر دولت بقرارگاه خود برگردد .

باید با باعالی را تشکرها نمود که بواسطه همت و اقدامات مخصوصه ایشان از این بلای بزرگ (یعنی نمایش بحری) رهایی جستیم . لورد سالسبری وزیر سابق خارجی انگلستان در یک خطابه خود که در این اواخر خوانده است . اقدامات دولتها را چنانکه دیده میشود که میخواهند احکام عهدی را بقوت اسلحه نگاهداری نمایند پروتست نموده است . حقیقت این پروتست لورد مشارالیه خیلی مناسب و نزدیک بصواب است . دولت فرانسه پیشتر از همه دولتها از آنگونه اقدامات خطرناک عقب کشید و در اینباب حق هم داشت .

همین وضع و حرکت که در مسئله (اولکون)

دیده شد برای مسئله تحدید حدود یونانستان بکسرمشق عبرت خوبی است .

میگویند در بار تازه یونانستان مرکب از کسانی است که همگی هواخواه جنگ هستند خدای مبارک فرماید ما بکار آنان نمیتوانیم مداخله نماییم . یکبار برای خود نمایی یا خطاه او یا خود قضا ابدریایی (آدریاتیک) رفتیم کفایت میکند . دیگر مجال آن نداریم که بار دیگر بدریای یونان برویم .

خلاصه سپار کرده میگویم پس از این از هیئت وزرا و از اعضای مجلس مبعوثان ما (فرانسه) هیچکس بار دیگر اینگونه تکالیف را مبادا بمان آورد . (وقت)

اخبارنامه (تان) منطبقه پاریس در باب استقراض دولت یونان میگوید . اینکه دولت یونانرا در پاریس برای استقراض پول میدهند نه باعتبار خزانه یونان است بل بمعاونت چند نفر از تجار معتبر ملت روم که در اسلامبول هستند عمل این استقراض پیش رفته است .

از قرار بیکه مسموع میشود بسیاری از (یونان) دوتره زور (یعنی سندات استقراض یونانرا صرافخانه که به (بانک اسلامبول) مشهور است امضا نموده است .

شعبه (بانک مصر) هم که در پاریس است در باب پیشرفت استقراض یونان خیلی اقدامات بکار میبرد ولی سبب این اقدامات بانک مذکور معلوم نیست .

رودخانه مشهور (سن) که از پاریس میکزرد اینروزها طغیان نموده مهندسینرا که مشغول بساختن پل بودند مانع از عملیات شده است ولی تردد کشتیهای تجاری مختل نشده است .

اخبارنامه (مسکوا) میگوید . جنرال کونت لوریس ملکوف بجای کراندوک میشل بوالیکری (قفقاز) معین خواهد شد . چنانکه از پترسبورگ مینویسند کراندوک میشل والی قفقاز از مأموریت خود استعفا نموده در پترسبورگ بدون مشغله و مأموریت گذران خواهد نمود .

چون پیشتر وقتی بازگردانده شد مشارالیه بناگاه خود بخود از ماموریت کنار جویی نموده بود بنابراین همین قمره در ممالک روس موجب قیل و قال زیاد شده است .

اخبارنامه (ورهمیا) مینویسد . از جانب ملت ارمنه که در ممالک روس اقامت دارند لایحه بجزال لوریس ملکوف تقدیم شده بود . نتیجه لایحه مذکور این شد که . کورناتهای باطوم و قارص از ماموریت خودشان دست خواهند کشید .

اخبارنامه های روس میگویند از جانب مسلمانان قریم هیئت معونه بلوادیا رفته از جانب اهالی قریم در حضرت امپراتوری عرض صداقت و اظهار خلوص بعمل آورده اند در این ضمن از جانب اعلا حضرت امپراتور نیز تشکرنامه خطاب بمعموم اهالی قریم نوشته و فرستاده شده است .

هیئت وزرای دولت روس از چندی باینطرف در زیر ریاست (کونت والوف) اجتماع نموده مشغول ترتیب دادن نظامنامه مطبوعات برای ممالک روس بوده اند .

نیز اخبارنامه های مذکور میگویند . (بارون اسکار تین) والی (قران) در حضور محکمه فوق العاده که اعضای آن مرکب از اشخاص مجلس (سناتو) بوده باشد محاکمه خواهد شد . بولی تا کنون سبب این محاکمه معلوم نبوده است .

مجلس مبعوثان یونان به هیئت تازه وزرای یونان که در زیر ریاست (مسیو کوموندروس) تشکیل یافته است برای جمع حواس و رسیدگی بکارها یک هفته مهلت داده بود . لهذا هیئت مذکور در ظرف این مدت مشغول مذاکرات بوده نتیجه قراردادی را که داده اند خیلی خطرناک است . زیرا خط حرکت خودشانرا بطور جنگجویی با تمام میاورند .

(مسیو سوتیرو پولوس) وزیر جنگ یونان لایحه قرارداد هیئت وزرا را بمجلس اعطا نموده است . بموجب لایحه مذکور مقدار عساکر حاضر یونان تا هشتاد هزار افزوده خواهد شد .

اعطای دو قمره تخصیصات فوق العاده لشکری را که جمعا عبارت از یکصد و بیست و شش میلیون فرانک بوده باشد از مجلس خواسته است . ولی وصول اینقدر تخفوه بمناسبت تنگی خزانه یونان مشکل بنظر میآید . بنابراین چاره کار بسته باستقراض است حال آنکه دولت یونان خود امیدواری ندارد که این مبلغ را از خارج استقراض تواند بکند .

لهذا (مسیو سوتیرو پولوس) فروخته شدن املاک ملی را تکلیف نموده است و قیمت املاک مذکور هم معادل یکصد میلیون فرانک برآورد شده است .

در باب تجدید ق العاده مقدار قشون یونان وزیر جنگ اظهار داشته است که . تا مسئله تعیین حدود انجام پذیر نشود مباشرت نمودن با اصلاحات و آسایش داخلی ممکن نیست . علاوه بر آن سبب لزوم ضبط و تصرف جاهایی را که مجلس کونفرانس برلین بیونانستان نشان داده بیان نموده است .

پس از این لایحه نیات جنگجویی و رزمخواهی بیونانستان بیش از پیش ظاهر شده است . ولی مظنون است که در اتن پیش از اقدام نمودن باین حرکات که نتایج ناگوار از آن ملحوظ است عاقبت کار را بدقت و باطراف رسیدگی بشود .

اخبارنامه (ناسیونال) نام فرانسه میگوید . در میان دولتهای عقب خواندن امیرالمآ (سیمور) و در باب برکشتن کشتیهای مختلط جنگی اروپا از اطراف را کوزه مخابرات ردو بدل میشود . دولتهای اروپا چنان صواب می بینند که بجای سخت گیری بدولت عثمانی پس از این بارفق و ملایمت رفتار نمایند .

دولت عثمانی را از نقشه اروپا بیرون نموده حکومت قره طماغ نیز بحالت خود گذاشته خواهد شد . حکومت قره طماغ دو سال است که لشکریان خود را آماده و مسلح داشته قوت خود را تمام کرده بسیاری از لشکریانش از عفونت باتلاهای که در نزدیکی (بار) هست ناخوش و تلف شده است . حکومت مشارالیه بالاخره بناچار از ضبط اولکون یاباید صرف نظر نماید

و یا اینکه بقوت لشکری خود که نسف و ضرر و مسؤولیت آن بخودش راجع باشد کار خود را از پیش ببرد . بنابراین خواهد فهمید که حیات و معاونت اروپا عبارت از یک تصور محال بوده است .

درجه خطباتی را که در باب تصور اتفاق دولتها از چند هفته باینطرف دیده میشود احتیاج تعریف و بیان نیست . یک قسمتی از مطبوعات فرانسه وانکلیس در آغاز چنان می پنداشتند که این خیالات از قوه بفعول خواهد آمد بهمین ملاحظه عاقبت کار را هیچ ملاحظه نموده و ندانستند که آخر این حرکت باینجک عمومی و یا بعجز منجر خواهد کردید .

خلاصه در زردکار آگاهان از نیمه راه خطبات برکشتن و بجای اصرار در یک عناد مضمرانه اعتراف بعجز و مغلوبی نمودن بسا اولیتر است . مسیو کلاستون بسزای خطبات خود رسیده است . زیرا در هر جا شایع شده است که مشارالیه از ریاست و کلای انکلیستان استعفا خواهد نمود ولی اکنون را عجله تادادن استعفانامه خود از مداخله پولیتیک خارجی انکلیستان صرف نظر نموده است .

(سیرچارزدلیک) مستشار وزارت خارجی انکلیستان که بیشتر باماموریت مخصوص پاریس فرستاده شده بود در باب مسئله یونان توانسته است معاونت دولت فرانسه را استحصال نماید . لهذا بی نیل مرام بلندن برکشته است .

چون در فرانسه افکار عمومی در این مسائل هوا خواه عدم مداخله و کنار جویی از این مطالب است لهذا (مسیو کامبنا) رئیس مجلس مبعوثان فرانسه که در این مسائل پیش قدم بود بناچار عدم مداخله خود را پولیتیک خارجی فرانسه بیان نموده است .

در بار انکلیس پس از آن در این باب بدولت اوستریا مراجعت نموده از دولت مشارالیه نیز در این خصوص روی موافقت و معاونت ندیده است .

سیرچارزدلیک

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته باغالی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق ب اداره به آقا محمد ناهر
رجوع میشود .
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز پنجشنبه ۲۱ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷
۱۳ تشرین ثانی رومی و ماه ۲۵ اکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی تفره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از برلین ۱۶ ذی حجه در باب
عرض خضالی که از جانب ملت موسوی بمجلس
مبعوثان داده شده بود سؤالی بمیان آورده شده
کونت (اولسترتک) در ضمن جواب گفته است که
چون قوانین اسامی دولت المان دارای مساوات
مذهبی است بنا بر این نمیخواهد تغییری در قوانین
مذکوره بدهد .

از لندن ۱۷ ذی حجه در روز در
بجعی که مرکب از هواخواهان هیئت سابق وکلای
انگلستان بود لور دسالبری خطابه خوانده ضمناً
گفته است حرکات دولت را در خصوص نمایش
بحری مقصود را بطور مطلوب حاصل نکند . و این
فقره را که یک دولت بزرگ میخواهد به تنهایی در باب
اجرای احکام عهدنامه اقدام نماید نیز اعتراض
نموده در پایان خطابه خود اظهار داشته است
چون اکنون مسیو کلادستون بمسلك سیامی
(لورد بیکونسفیلد) برگشته است میتوان گفت
که همین وسیله برای مسیو کلادستون مقدمه خوبی
بجهت پیشرفت کارهای سیامی او خواهد شد .

از اتن ۱۸ ذی حجه مسیورادوچ سفیر
تازه دولت المان دیروز طرف مغرب بانجما
وارد شده است . سفیر مشارالیه چند روزی
در اتن اقامت نموده پس از آن باسلامبول عزیمت
خواهد نمود .

(مسیو دیوی) سفیر فرانسه روز پنجشنبه
آینده بانجما (اتن) خواهد برگشت .

مجلس مبعوثان برسیدگی لوائح قوانین
مختلفه که از چندین باینطرف مطرح مذاکره
مجلس است اشتغال دارد .

از اسماعیلیه ۱۷ ذی حجه از یاز
دهم همین ماه اکتوبر فرنگی تاپیشم ماه مذکور
از قتل سوبش چهل و چهار فروند کشتی عبور
نموده از کشتیهای مذکور مبلغ نهصد و شصت
و یک هزار فرانک رسم مرور گرفته شده است .

از لندن ۱۸ ذی حجه دولت یونان
بکمال گرمی مشغول آماده کردن تدارکات جنگی
است . دوفروند کشتی زره دار جنگی در ماه
مارس آینده آماده حرکت خواهد شد .

برای نگاهداری سواحل یونان نیز تدابیر
لازم بکار برده میشود . از مهندسهای فابریک
توپ (کروپ) سه نفر مامور وضع استعمال توپهای
(کروپ) را بصاحب منصبان توپچی و نفرات
یونان مشق و تعلیم میدهند .

از پاریس ایضاً در مجلس مبعوثان
فرانسه قرارداد شده که احکام قانوننامه که در باب
عدم معزولی حکام نوشته شده است نایکسال دیگر
مرعی الاجرا نکند . و این قرارداد در مقابل
یکصد و شصت و نه رای با کثرت دو بیست
و نود و پنج رای پذیرفته شده است .

از ناپولی ایضاً ماریار پار نام کشتی

جنگی زره دار ایتالی امروز بجان لب لنگرگاه
(قنارو) عزیمت نموده است . کشتی مذکور
بجای واپور زره دار (پالسترو) نام دولت مشار
الیها که از (قنارو) بناپولی خوانده شده بود مأمور
شده است .

از برلین ایضاً اعلا حضرت امپراتور
المان جزوی تکسر مزاج و سرما زدگی داشته اند
لهذا از اطاق خودشان بیرون نمیآیند .

داخلیه

اخبارنامه (فاردو بوسفور) میگوید .
دیروز روایتی در میان بود میگفتند جناب درویش
پاشا پس از آنکه در میان جمعیتی از ازانها و عساکر
شاهانه چند کالوله تفنگ ردو بدل شد (اولکون) را
ضبط نموده است .

از جانب جناب (کونت هانسفیلد) سفیر دولت
المان که اینروزها در صد دعوت بجان لب برلین
هستند شب سه شنبه گذشته بمناسبت وداع مهمانی
بزرگی بهیئت سفر داده شده است . بعضی
ارحضرات وکلای فحسام نیز در مجلس مهمانی
مذکور حضور داشته اند .

بموجب امر وارارده سنیة اعلا حضرت
پادشاهی در باب تدقیق و رسیدگی پاره استدعا

ناجحات که در باب خواهش امتیاز معادن و سایر کارهای متعلق بامور نافع کومیسونی تشکیل یافته است که بعراض و مستدعیات از باب رجوع محقانه رسیدگی نموده آنچه از جمله شایسته قبول و متضمن منافع دولت است با صاحبان آن مستدعیات بمقاوله پرداخته لوایح مقاوله و شروطنامه را بعرض و تصدیق بابعالی برسانند که پس از اطلاع و صواب بدید بابعالی در میان حکومت و صاحبان استدعا مقاوله و شروطنامه تعاطی گردد و نیز در باب ترقی زراعت و تجارت و اصلاح وضع جنگلها مذاکرات لازم را بعمل آورده تدابیر مؤثر در اینباب بکار ببرند .
اسامی رؤسا و اعضای کومیسون مذکور بقرار ذیل است .

دولتآب نامق پاشا رئیس اول
دولتآب کامل پاشا وزیر معارف رئیس دوم
دولتآب رامم پاشا والی سابق یانیه اعضا
و دولتآب رفعت پاشا والی پیشتری سلانیک .
عطوفتآب ادیب افندی امین رسومات .
عطوفتآب حافظ سعید افندی از اعضای دیوان محاکمات .

سعادتآبان توفیق پاشای فریق رئیس توپخانه .
و رضا پاشای فریق از اعضای کومیسون عسکری . و محمود پاشای فریق از ارکان حرب .
و سعید پاشا مفتش اناتولی . و سلیمان پاشای میرلوا (میرنج) . و عزتآب جواد بیک سرتیپ .

(جناب بارون ده کالیس) سفیر اوستریا -
بجارتان روز چهارشنبه گذشته بهراهی چند نفر از مهمانان خودشان در اسلامبول بعضی از مساجد شریفه حضرات سلاطین عظام و عمارات قدیم سلطنتی را که در (توپقو) واقع است سیر و تماشا نموده اند .

(مسیو مونزلا) منشی اول سفارت اوستریا که سمت مستشاری دومی سفارت مشارالیه را نیز داشت از جانب دولت متبوعه خود بواسطه تلکراف بن خوانده شده بود لهذا روز سه شنبه

گذشته مومی الیه از راه (وارنه) بچاناب وین عزیمت نموده است . (ترجمان حقیقت)

از قراریکه اندلاع حاصل نمودیم بحسب هرهزه درایی و یاوه کو بی (جریده حوادث) که چندی قبل در باره روزنامه کرامی (فرهنگ) نموده بود اهالی ایران که در اسلامبول سکنی دارند از طرف خودشان هیئتی بوکالت خدمت جناب جلالتآب سفیر کبیر ایران فرستاده استدعا نموده بودند که ترتیب و تنبیه جریده را از بابعالی رسماًخواهش فرمایند . ولی جناب سفیر کبیر ایشان را جواب داده بودند که . اولاً (جریده حوادث) روزنامه قابل و معنایی نیست که مزخرفات آن طرف اعتنای مردمان آگاه گردد . دوم اینکه (دریا از دهن سگ نجس نمیشود) و از جنک نویسی جریده حوادث وهنی بحالت (فرهنگ) وارد نیاید بکنارید عو عو کند تا خودش خسته گردد که نوشتجات او خود در زیر مردمان آگاه موجب بدنامی و رسوائی او است و از اینجمله هر قدر بیشتر بنویسد خود بیشتر رذیل خواهد کردید .

یکی از معتبرین ایرانیان در خصوص اشرار اکراد و بعضی محررین اخبار نامهای تری مطالعات خودشان را نوشته برای درج شدن در اختر باداره فرستاده بودند لهذا صورت آرا عیناً در ذیل می نگاریم .

اینروزها خبر شورش اکرادی از ایران میرسد و بعضی روزنامههای تری این ولایت وقایع حالات را هر یک بنوعی مینویسند که هیچیک قابل اعتماد نیست . با اینکه روزنامههای در سعادت بحسب وقوع و مشاهدات انهمه وقوعات غیر منقطعاً مجرب هستند بر خلاف فوائد مقدسه اتحاد منافع اسلامیت این اتفاق را بقول اهل این بلد (مانند مغربی مال جسته) بدست گرفته و بخند متکذاری بد خواهان اسلام بر خواسته توهماتی را که آنان در تفریق فیما بین مسلمین بحسب منبوع و محرک بودن شیخ عبیداه تبعه صادق مطیعه دولت علیه عثمانی است القای می نمایند . در تعریف و توصیف اکراد و پرده پوشی بمظالم واقعه و آزاد نبودن جاجات سنی

در ایران باثبات رسانیده و علاوه بر آن از سرنو به تجدید مسائل منسیه و تحریک سلسله ورشته نفاق و شقاق میردازند در صورتیکه علانیه مشاهده میکنند که از جانب دولت علیه عثمانی زجات مقتضیه در اثبات عوالم دوستی و برادری بادولت علیه ایران متصل شده و با این حالت حالیه مضایقه مایه بقدر لزوم عسکر بسرحد سوق کرده مانع مخالفت اکراد خاک عثمانی بشو رشبان میشوند و اگر شیخ عبیداه بانج شش هزار اعوانش بکمر تیه بدزدی و پنهانی از ولایه و مشیران عسکر به عملی الغله با آن طرف گذشته باستعال آتش فتنه که سالها است بتدارک آن مشغول بوده است پرداخت درسد و بند طرق مساودت او اثبات فوائد قبول زجت و مخارج حضور اینقدر عسکر در سرحد را خواهند نمود .

هرگاه محررین روزنامههای موقع خلافت کبرا از ارباب دانش و بینش هستند و عواقب امورا بدیده اسلام و ایمان می بینند و میخواهند خود را بحسب اسلامیت تاری از گفتگوی اینگونه واقعه مؤلفه بین المسلمین سازند بجای شرح و بسط تبانیات جعلی دینی و مذهبی و اخبار ساخته بی معنی چنانکه چشم داشت اهل خرد از خداوندان دانش است بنصح نادانان برانگیخته شیخ الجهلا بردازند یا آنکه اخبار را بدون غرض و بیان رای بنگارند . اکراد و عجم ملل مختلفه در ایران بجمده بدون اختلاف برادران ملکی و فرزندان یک وطن بوده و هستند و خواهند بود حکومت ایران را اگر عدالت است از آن همه بهره مند میشوند و اگر ظلم است بالسویه پست و بلندی دینی و مذهبی ابداد در میان نبوده و نخواهد بود . اکر از روی نادانی بعضی بفریب کبار شیاطین که همواره بنی بشر گرفتار آن بوده و میباشد رفتار ناهنجار اقدام بنحویکه در عالم رعیت و ملکداری بصلاح وقت اقرب است بتدبیر آسایش آنان خواهند کوشید . و این نکته را نیز اگر ملتفت بشویم که جنگهای بقاعده چنانکه در جنگ فرانسه و المان دیده شد بی مظالم مکر و هه بوقوع نیاید خواهیم دید تذکیر اکراد داوطلب هر یک از جایی برآمده و از بی تاخت و تاز و نیماگری کر بسته اند بی لزوم و موجب خنده امروزه اهل بینش و کریه بی اندازه آتیه مردم با این قدر عقل و دانش است .

که در آنجا هست با بعضی از تجار اوستریا در باب رسانیدن لوازمات کشتیا (کوتورات) نامه‌های خودشانرا تجدید نموده است .

کوماندهای سفائن مخلط آماده این هستند که موسم زمستانرا در خلیج (وندیک) بسر ببرند .

روزنامه (وقت) در ضمن شورش اکراد در ایران ترجمه کاغذی را که میکوید از تبریز باخبرنامه (پل مل کزت) رسیده است در نسخه روز سه شنبه گذشته خود نقل نموده است . در ترجمه از قول اخبار نکار (پل مل کزت) مینویسد . (هنکامیکه ایرانیا کوردستانرا استیلا نمودند تعدیات و مظالم فوق العاده را بکار بردند اطفال را با آتش انداخته سوزاندند چنین کردند و چنان نمودند اکراد بالیکه بانتقام بر خواسته اند اینگونه مظالمرا در باره ایرانیان نموده اند الی آخره) .

اگرچه مقصود حقیقی رفیق خود ما را از نوشتن اینگونه مطالب بخوبی میدانیم و احتمال کلی هم می رود که در ترجمه تصرفی نبر کرده باشد ولی با همه اینها ناچار شدیم از رفیق خود بپرسیم که این استیلا کدام وقت و در چه عهد اتفاق افتاده است و از این یکی معلوم میشود که نویسنده کان (وقت) از علم تاریخ بکلی بی بهره بوده اند زیرا در هیچ تاریخ استیلائی ایرانیان کوردستان را ندیده و نشنیده ایم از روزیکه ایرانرا ایران گفته اند کوردستان نیز ایران را بوده است هیچ وقت دولت ایران از قدیم الایام تا حال کوردستان را استیلا نموده است و آنصفت از ابتدای سلطنت ایران تا کنون در زیر تعبت سلاطین ایران میباشد و نیز خواهد بود از قرار قرینه کلام معلوم میشود که این مستولی کوردستان دولت دیگری بوده است و محتمل که هنگام استیلا تعدیات مذکور نیز بعمل آمده است این یکی نیز معلوم جهانیا است قسمت بزرگ کوردستان که بمناسبت استیلا کنون در دست دیگران است تا این نزد یکیا تماما در تصرف ایران بود . خلاصه بیچاره نویسنده (وقت) میخواهد بدینگونه مغالطات مقصودی که در نظر دارد از پیش ببرد یعنی خیال دارد مظالم و وحشیگریهای حاصیان اکرادرا بنوشتن اینگونه اراجیف پرده پوشی نماید ولی

از جانب امارت بلغارستان تکلیف کرده شده بود که در کومیسسیون مخلط طونه یک نفر مأمور بلغار نیز بسمت عضویت حاضر باشد ولی بتواتر شایع شده است که این تکلیف امارت از جانب بابعالی پروتست شده است .

اخبارنامه (نجست کوار دییان) بموجب کاغذ لندن میکوید .

بیشتر روایت میشد که از جانب دولت انگلیس (لورد ناپیر) بجای (مسیو کوشن) بسفارت اسلامبول معین خواهد شد . اینروزها روایت مذکور قدری قوت حاصل کرده است .

لورد مشارالیه پس از برکشتن از (مادرید) آرزومند این بود که بسلك هیئت سیاسی انگلستان داخل بشود . ولی مسیو کلا دستون رئیس وزرای دولت مشارالیه بخواست یکی را بطور قطعی بسفارت اسلامبول معین نماید و همچنین (لورد کراوویل) وزیر خارجه نیز آرزومند بود سفارت مسیو کوشن را که تا کنون در اسلامبول بعنوان سفیر موقت است بسفارت دائمی و قطعی تغییر بدهد . ولی (مسیو کوشن) این مأموریت یعنی سفارت اسلامبول را پذیرفته است .

اخبارنامه (دیلی نیوز) بموجب تلگرافنامه که بتاريخ ۱۴ همین ماه اوکتوبر فرنگی از لنکرگاه (کاستل نووه) گرفته است میکوید .

امروز مدت مهلت سه روزه که از جانب جناب درویش پاشا در باب خالی کردن اولکون خواسته شده بود منقضی شده است .

اعتقاد حکومت قره طاغ بر این است که قره تخلیه و تسلیم اولکون تابهار آینه بانجام نخواهد رسید . (راسکولد) نام کشتی روس بانجا وارد شده است . کشتی جنکی زره دار (پالسترو) نام دولت ایتالی نیز بجاناب (ناپولی) عزیمت نموده است .

اخبارنامه (کران ژورنال) بموجب تلگرافنامه برلین مورخ ۱۶ امه اوکتوبر فرنگی میکوید . از قرار خبرهایی که از لنکرگاه (کاستل نووه) رسیده است . کوماندها کشتیهای جنکی فرانسه

بموجب تلگرافنامه مخصوصی که از طهران بتاريخ ۲۰ ماه اوکتوبر فرنگی (مطابق ۱۶ ذی حجه) با داره اختر رسیده است در حالیکه شیخ الاشرار عبیده ثانی با همه اعوان او در نزدیکی ارومی محصور بوده بعد از دادن تلفات بسیار خود از سمت ترکور که در غرب جنوبی ارومی است رو بخاک حکاری فراری شده لشکر یان ایران بتعقیب پرداخته باز خیلی از آنانرا تلف نموده اند . هرگاه در اینطرف سرحد گرفتار کردید معلوم است که بکفر افعال زشت خود خواهد رسید . اگر بخاک دولت علیه عثمانی رسید بدیسی است که دولت مشارالیه آن شریر بیباک و ظالم سفاک را حایت نموده باعتقاد ما راه بخاک خوشان نخواهند داد .

از قراریکه میکویند . سعادتآب ولی رضا پاشا که از چندی با اینطرف در (اشقودره) و آنصفت بود از آنجا حرکت نموده بدر سعادت وارد شده است .

اطلاع حاصل نمودیم که جناب عطوفتمآب اسعد بیگ افندی سفیر پاریس دیروز با واپور پست مارسیل بجاناب پاریس که محل مأموریتشان است عزیمت نموده است .

بجهت حاضر بودن در مذاکرات مجلس مبعوثان (پشته) پای تحت مجارستان هیئت وزرای اوستریا بانجا عزیمت کرده اند . بنا بر این دوسه نفر از سفرای اروپا که در روین اقامت دارند از جمله (سیرهنزی الیوت) سفیر انگلستان بملاحظه اینکه از مذاکرات عمده و مهم سیامی مجلس مذکور آگاهی حاصل نمایند نیز اینروزها به (پشته) رفته اند . جناب دولتآب ادهم پاشا سفیر دولت علیه عثمانی هم بدین ملاحظات بانجا رفته است که شاید در خصوص مسائل شرق مذاکرات عمده بمیان بیاید و در آنصورت از مراتب اطلاع حاصل نموده در باب نگاهداری منافع دولت متبوعه خود اقدامات لازمرا بکار ببرد .

(وقت)

اخبارنامه (فاردو بوستفور) میکوید .

زجت بی جا و مشقت بیوده است نخواهد شد .
 ماونویسنده (وقت) کردهارامیشناسیم اروپا
 نیز بدینگونه تصرفات در باره کردها پس
 از اینهمه وحشت و مظالم حسن ظن حاصل تواند
 شد و مشتبه کردن اروپ هم خیلی مشکل است
 و کاری نیست که بقوت قلم نویسنده وقت و همراهان
 او از قوه بفعل برآید .

کاغذی است که از بغدادجهت طبع در اختر
 فرستاده اند .

مدتی بود که بقیع شریفه حضرت
 کاظمین علیهما السلام که در بغداد واقع است مندرس
 و مشرف بخرابی شده بود و کسی از صاحبان برو
 احسان همت بتعمیر آن بقیع مطهره نکمناشته بود
 تا اینکه از سال گذشته نواب مستطاب والا
 معتمدالدوله فرهاد میرزا فرمانفرمای ممالک فارس
 که در علم و فضل و کمال هر گاه یگانه ایران
 خوانیم سزا است و شاهد این مقال تالیفات کثیره
 و متعدده آنجناب است که هر یک مستغنی از مدح
 و توصیف و بیان است . و در مراتب دینداری
 و خدائشناسی اگر وحید دورانش کویم یحیا
 است و برای اثبات این مدعا در بها و شمعدانهای
 متعدد نقره که از سالهای گذشته تاکنون ساخته
 و بعبات عالیات فرستاده اند هر کدام کواهی
 هستند عادل .

گذشته از آن برای مصیبت زدگان مهاجرین
 که از نظم و تعدی دشمنان آواره دیار و وطن کشته
 باسلامبول پناه آورده و هر یک از صاحبان حیت
 و غیرت اسلام برای آن بیچارهگان امانتی بفرخور
 حال خود میدادند نواب مستطاب معظم الیه نخستین
 شخص از ایران بود که در این عمل ثواب بر همکنان
 تقدم فرمودند .

از کمال عدالت و انتظام ایشان ممالک فارس
 امروز محسود جمیع ممالک ایران است صیت عدل
 و مملکتداری آنجناب در افاق مشهور است .
 حتی مکرر خوش رفتاری و نیک کرداری ایشان
 و حسن سلوک که باتباعه داخله و خارجه دارند
 در روزنامه های فرنگستان دیده و شنیده شده
 است .

خلاصه از سال گذشته بخاطر نواب مستطاب

والا رسید که سخن مطهر کاظمین علیهما السلام را
 بکلی برداشته از سر نو بنا نمایند . چون از قدیم
 بنای سخن مقدس تنها عبارت از دیواری بود که دور
 آن کشیده شده بود . لهذا نواب مستطاب والا
 بعالیجاه محبت و نبجدهت همراه اقامتدحسین و کلیل
 الدوله انتکلیس و شهیندر دولت علیه عثمانی و قییم
 کرمانشاهان که از اعظم تجار و معتبرین میباشد
 ساخته شدن این بنا را محمول فرمودند و ایشان
 نیز بعمدهالتجار حاجی عبدالهادی تاجر
 استرآبادی که از معتبرین تجار ایران و مقیم کاظمین
 علیهما السلام و در امانت و دیانت مشهور خاص
 و عام است محمول نمودند . پس از اجازه از
 ولایت جلیله بغداد شروع بکار نموده سرداب
 محکم و بزرگ برای جنسازها درست و بالای آن
 حجرات بجهت سکنا ی طلاب بنا نهادند همه طاقها
 از کج و آجر و جلو بنا (کاشی) کار خواهد شد .
 کاشی بر مخصوص از فارس فرستاده اند . و تا کنون
 برای تعمیر آن بنای مقدس زیاده از بیست هزار
 تومان خرج شده است و تا اتمام کاشی کاری و فرش
 و غیره بیش از چهل هزار تومان صرف خواهد
 شد . خداوند سبحانه توفیقات آن وجود مبارک را
 بیفزاید .

ادیب فاضل از بب کامل سخن سنج یگانه
 شاعر فرزانه آقای میرزا وقار خلف مرحوم وصال
 که از جمله فضلی این زمان ایران است قصیده
 که دارای ماده تریخ این بنای مقدس و نیز
 متضمن سه بیت از خود نواب مستطاب معتمدالدوله
 اعلیه است انشاد و باداره اختر انقاد داشته
 و ضمنا طبع و نشر آنرا در اختر خواهش نموده
 بودند . اینک صورت آراذیلای نکاریم .

قصیده

یا لها کعبه لیسلی مراد
 من ضمیمین کاظم و جواد

هوسبط واکرم الاسباط
 ذاک جد و اشرف الاجداد

مدنی زادگان مکی اصل
 که از ایشان چو کعبه شد بغداد

آن سلیل نبی کزیده حق
 موسی کاظم آن امام عباد

و این امام نهم تقی کزین
 مایه هر کشاد واصل رشاد

آن سمی پیبری کامد
 دفع فرعون شوم ذی الاوتاد

و این نجاج مکرمی که بود
 خیر من کان ناطقا بالضاد

بقعه و سخن این دوشاه که هست
 خلد بنیان و آسمان بنیاد

مدتی بود تا چنانکه سزید
 کس بنای ز نو در آن نهاد

تا که از صدق عم شاه عجم
 والی ملک جم ابو الابداد

شاهرا معتمد بکشور فارس
 فارس ازداد او بود آباد

رنجها برد و کنجها بخشید
 مژده هر صانعی دوچندان داد

طاقهایش وسیع کرد که شد
 جای زوار و معبد زهاد

پس بفرمود این سه بیت کزین
 هم ز خود کاوست در سخن استاد

این بنای رفیع کشت پیای
 از سگ آل مصطفی فرهاد

یا (غفور) است سال تاریخش
 که خداوند مغفرت بدهاد

بالبتول و زوجهها و ابنیه
 با رسول و آله الابداد

سر برآورد وهم سرود (وقار)
 کرد کارش دهد مرام و مراد

خارجیه

اخبارنامه (مهور یال دیلوماتیک) میگوید
 اینروزها (اتن) مرکز نتیجه حاصلات دیپلوسی

دولتهای اروپا شده است .

دولتهای بزرگ در باب نگاهداری آسایش بدر بار اتن بیانات مؤثر اظهار داشته اند بنابراین دولتهای اروپا صراحتاً ندیدند که در چنین وقت نازک یونانستان از سفرای ایشان خالی بماند . این است که دولت فرانسه (کونت دوموینی) را بسفارت اتن معین نموده است . کونت مشار الیه در مجلس کونفرانس اسلامبول و کونکره برلین حضور داشته و در مسائل شرقی دارای اطلاعات کامل است . و اینروزها از پاریس باتن عزیمت خواهد نمود .

دولت المان نیز (مسیورا دو بیچ) را که در پاریس سمت مصلحتگذاری داشت بسفارت اتن معین نموده است . مشارالیه از چند سال باینطرف در شرقی مامور خدمات دیپلوماسی دولت المان بوده طرف امنیت و توجه پرنس سمارک است .

دولت اوستریا نیز (پرنس وهرده) مستشار سفارت (روم) را باینچیکری اتن مامور نموده است . در این نزدیکی هیئت سفرا در اتن کاملاً جمع خواهند شد .

اخبارنامه (دلی نیوز) میگوید . در مقابل تدارکات جنگی دولت یونان دولت عثمانی نیز در شهرهای (یایسه) و (ترحاله) بجمع آوری لشکر مشغول است . بدولتهای اروپا نیز اطلاع داده شده است که ایالتین مذکور بوجهی یونانستان و آکذار نخواهد شد .

اخبارنامه (مورنین پوست) میگوید . مجلس مبعوثان یونان بمناسبت پاره ایضاحات و بیانات (مسیو کوموندروس) (مسیو تریکوپی) رئیس وزرای سابق یونان را مورد مؤاخذه داشته میگویند . در باب مسئله حدود رئیس مشارالیه بدون تحصیل وعده معاونت دولتهای اروپا بتدارکات سفری پرداخته است .

کاغذاز وقایع نکار اختر از تبریز
از نشر یف فرمای جناب مستطاب سپهسالار

اعظم مشیرالدوله البته اطلاع دارید از روز ورود تبریز همدشان بجمع و ترتیب و فرستادن لشکر و مهمات برای تادیب آکراد مصروف است . بمحض ورود ایشان بشهر اهالی تبریز را جان تازه و حیات بی اندازه داده شده از روز ورود ایشان او باش واجامری که سبب سلب امنیت اهالی بودند کویا همگی قالب بیجان شدند و پای دزد و دغل بنوعی کوتاه گردیده و امنیت حاصل شده که چندین سال بود مردم اینگونه امنیت را ندیده بودند . سبحان اه وجود بک شخص با کفایت چه قدرها مؤثر میباشد . زرخ نان باوجود این غائله و اغتشاش در صدی پنجاه تنزل کرده حالا جادارد که روزنامه کرامی (ایران) از روی حقیقت بنویسد که تبریز در نهایت امن و امان و اهالی مشغول دعا کویا اعلا حضرت پادشاهی میباشد .

لاجرم عنایت خاصه خداوندی باهل آذر بایجان شامل بود که جناب مستطاب سپهسالار اعظم نشر یف فرمای این ملک شدند .

معلوم است حضرت مستطاب اشرف والا ولیعهد یکسفر بیشتر نیست در اطراف ایشان مردمان بی کفایت پیشکار شدند و واقعات را بطوری در حضرت ایشان مشتبه نمودند که از هیچ جاو هیچکس خبرند اشتند و بدار خلفه عرض نمیشد در حالتیکه آکراد شورش نموده بسیار جاهاراً قتل و غارت نموده از هیچ کونه ظلم و تعدی فروگذاری نمیکردند پیشکاران آنحضرت همرا تکیب و مسئله را خدمت حضرت والا مشتبه میکردند تا کار بجایی رسید که آکراد بفرغت خاطر جعی کثیر را مظلوماً بقتل رسانیده و دهات و قصبات را تاراج نمودند .

البته تفصیل وقایع آکراد را از خارج شنیده اید جزو آنکه رئیس طائفه منکور است از سوء تدابیر و عدم کفایت آقا شاهزاده فرزند موبد الدوله مرحوم حاکم ساوجبلاغ عاصی شده و از طرف شاهزاده امر بدستگیری او شده بود که جزو آقا کریمخته و بشیخ عبیده ملتجی گشته عبیده اشمرار آکراد غارتگر را شورانیده و جمع کرده با از دحام زیاد علی الغضله بساوجبلاغ هجوم آوردند آقا شاهزاده چونکه استعداد مقاومت

در خود ندید فرار را برقرار اختیار کرد آکراد بعد از تسلط بساوجبلاغ رو بطرف (میان دوآب) گذاشتند محمد حسین خان بختیاری بایست سی سواره خود و سلیم خان چارداولی و حاجی میرزا ابوالقاسم حاکم میان دوآب باقلیلی از سوارهای خود بادو یشت نفر آکراد که داخل میان دوآب شده بودند بمقابله و مقاتله پرداختند جعی از آکراد را کشته باقی را فرار دادند آکراد جمعیت زیاد برداشته دوباره هجوم نمودند از ظهر تا شام دعوا بود شب طرفین دست از دعوا کشیدند صبح آکراد ملاحظه نمودند که جعی کثیر از ایشان کشته شده است در حالتیکه جمعیت زیاد از آکراد بایشان ملحق شده بوده است داخل میان دوآب شده اهالی آنجساراً قتل عام نمودند زنهارا پستان بریدند انبارهای کام و علف را آتش زده اطفال را میان آتش انداخته سوزانیدند جناب ملا محمد جعفر که از معتبرین علمای آنجا است گرفته و ممرض عرض او کشته بعد سرش را بریدند از ظلم و غداری چیرنی فرو نکذاشتند سلیم خان و محمد حسن خان بختیاری بمراغه آمده مقرب الخاقان علی خان سوارهای خود را جمع نموده با آن دوسر کرده جلو آکراد را نگاه داشته کیفیت را به تبریز خبر دادند . از تبریز دو فوج سر باز بسر کرده کی آقاخان سرتیب و بعد از آن دو فوج دیگر بریاست حاجی صدرالدوله و متعاقب آن سه فوج دیگر بسر کرده کی مقرب الخاقان اعقاد السلطنه روانه فرمودند این هفت فوج باهفت عراده توپ بطرف بناب روانه شدند . و آکراد با جمعیت زیاد به قصبه بناب هجوم آورده بودند قبل از رسیدن افواج جناب فضائل آب حاجی آقا علی قاضی بناب کفن بدوش انداخته اهلرا تشجیع و تحریص بمقاتله و مدافعه آکراد نموده سنکرها بسته شیرانه مقابله نمودند در نهایت شجاعت خودداری و مدافعه نمودند و تا سه روز زود خورد داشتند که روز سیم قوه تادیبه رسیده و سه روز متوالی در میان عاصیان و لشکر یان قتال شدیدی شده سوارهای محمد حسین خان بختیاری و علی خان در این جنگ مردانکیها کرده و داد مردی داده اند . و از تدابیر مقرب الخاقان اعتماد السلطنه بقدر هشتصد نفر از آکراد تلف شده بقیه السیف تا میان دوآب فرار کردند .

فرقه دیگر از آکراد که بقدرده هزار نفر بودند اند بطرف ارومیه هجوم نموده اند اقبال الدوله جنگ

خوبی کرده اند چون جمعیت اکراد زیاد بود از تبریز استمداد کرد تیمور پاشا خان بمعاونت اقبال الدوله مامور کردید مشارالیه با همت هزار سوار و پیاده و هشت اراده توپ روانه آنصوب شده امروز خبر رسید که وارد ارومیه شده و جنگ بسیار خوبی کرده عاصیان را بعد از تلفات زیاد از دور ارومیه دور کرده اند از طرف دارالخلافه هم دوازده هزار لشکر با هجده اراده توپ تمه پر بسر کرده کی نواب مستطاب والا حشمة الدوله (۱) مامور تادیب اکراد شد از طرف دیگر جناب حسنعلی خان باسه هزار نفر سواره و پیاده باردوگاه بناب رسیده اند . از قرار بیکه معلوم میشود تا پانزده روز دیگر بقدر بیخاه شصت هزار نفر قشون مکمل در این طرف سرحد اردو خواهند زد آدم مخصوصی باردوی همایون فرستاده ام اخبار و وقوعات را مینویسد و هفته دیگر آنچه خبر رسد مفصلاً خواهم نوشت .

در آن بین که جناب قاضی (بناب) با کردها مدافعه داشتند نخست اکراد سنکری را از اهالی بناب ضبط کرده اند فردای آروز حوالی صبح اهالی بکمال جان فشانی حمله کرده عاصیان را از سنکری بیرون نموده و آنان را از دوسه سنکر خودشان نیز عقب نشانده بودند .

در حق جناب قاضی بناب نوازش ملوکانه شامل شده بواسطه تلکراف لقب سیف‌العلمایی بایشان اعطای پانصد تومان نقد و بیخاه خروار غله بر مقررئ سالیانه جناب ایشان افزوده شد و هر چه خسارات بایشان رسیده است از جانب دولت مرحت خواهد کردید .

در کتاب (سرخ) اوستریا قهره در باب مهاجرین مسلمانان بلغارستان نوشته شده بوده است فقرات مذکور عالم پولیتیک اروپا خیلی متاسف و متأثر داشته است . آنانکه در باب تسلیم اراضی بدولت علیه عثمانی اسناد تأنی و تأخر میدهند از حرکات مأمورین بلغارستان که ششماه است در باب معاودت مهاجرین دفع

(۱) وفات مرحوم حشمة الدوله در نزد یکی صابن قلعه بواسطه خبرهای تلکرافی چند روز بیشتر نوشته شده است .

الوقت نموده بعذرهای بی معنی کار آگاهان اروپا فریب داده و کول زده اند تعجب خواهند نمود .

چندی پیش از این رئیس هیئت مدیران بلغارستان که بعزم جلب مرحت عمومی درباره بلغاریان پایتختهای دول اروپا یکان یکان میکشت در جواب بابعالی و سفرای دولتهای بزرگ در خصوص عدم امکان معاودت مهاجرین عذرهای کونا کون میآورد که بوسیله همین عذرهای بی معنی مدتها مصیبت دیدگان مهاجرین بیچاره در سرحد منتظر بودند که آیا کدام وقت مامورین بلغارستان بسررحم آمده درهای وطن عزیزا بروی آنان باز خواهند کرد .

قرائی را که در کتاب مذکور در این باب نوشته شده است هرگاه بدقت مطالعه بشود باینگونه حرکات بلغاریان دوسبب بنظر میآید . نخست این است که میخواهند مسلمانان را بکلی از بلغارستان بیرون نمایند . دوم بهمین ملاحظه یعنی برای پیشرفت این مقصود خیال دارند اموال و املاک مسلمانان را که بیشتر غصب نموده اند بصاحبان آنها پس ندهند .

(ترجمان حقیقت)

اخبارنامه‌های فرانسه مینویسند . در کتاب (زرد) دولتی فرانسه نوشتجاتی که متعلق بمسائل شرق است از جانب حکومت تأییدت روز دیگر بمجلس مبعوثان داده خواهد شد .

اخبار نامه‌های لندن بموجب تلکرافنامه (لاهور) مورخ ۱۵ ماه اکتوبر فرنگی میگوید . از جانب والی هندوستان بمناسبت برکشتن بعضی از امرا و سرداران که در جنگ افغانستان بوده اند دربار حکومت هندوستان بطور فوق العاده اجتماع نموده همه سرداران و صاحب منصبان در نزد والی هندوستان معرفی بعمل آمده از جانب والی مشارالیه بهر کدام از ایشان بفرخور حال خلعت و هدایا داده شده بعضی از امرای هندوستان را که در جنگ افغانستان بدولت انگلیس معاودت نموده بودند شمشیرهای کرانها اعطایا شده است . پس از آن (لورد در یون)

خطابه خوانده از امرای هندوستان که در جنگ افغانستان اظهار خواهی و معاودت نموده بودند اظهار تشکر و سپاسداری نموده از حسن جریان مناسبات دوستانه در میانه امرای مشارالیه و مامورین انگلیس بیان خوشنودی نموده است .

اخبارنامه (کورسپوندانس پولیتیک) بموجب کاغذی که از لندن بشاریح دهم همین ماه اکتوبر فرنگی گرفته است میگوید .

خطابه که از جانب مسیو کلادستون بیشتر در مجلس مهمانی امین شهر (بیکر بیکی) لندن خوانده شده است بمنزله آینه افکار و نیات در بار انگلستان است .

وضع حاضر (ایرلاند) و اختلاف دولتهای بزرگ در باب سخت گیری بدولت عثمانی سبب عقب ماندن مسئله شرق شده است .

مسیو کلادستون در لندن هنگامیکه (لورد دوفرین) سفیر انگلیس مقیم پترسبورگ و (لورد ودروسل) سفیر برلین را در خانه خود پذیرایی نمود از مذاکرات ایشان آگاهی حاصل کرد که دولتین المان و روس خیال حرکتی در مسئله شرق ندارند . علاوه بر آن خبرهایی که از پاریس ورؤم میرسید نیز در باب مسئله شرق بدین زمینه بود . بنابر این چنان بنظر میآید که مسیو کلادستون بناچار از پاره حرکات سخت گیری برضد دولت عثمانی صرف نظر نموده است .

چون افکار عمومی انگلستان نیز برضد تدابیر سخت گیری در باره دولت عثمانی است این است که از جانب وزیر خارجه انگلیس تلکرافنامه بدولت یونان فرستاده شده ضمناً یونانستان را از عدم معاودت دولتهای اروپا یاد آوری نموده آنان را در کارهای شرق بصبر و تأنی سپارش کرده است .

مسیو کلادستون معتقد این بوده است که هرگاه در آینده (مسیو کامبتا) بمقام ریاست وزرای فرانسه برسد وزیر اعلا حضرت امپراتور روس از مشاغل سلطنت استعفا و کناری جوید

آنوقت بمعاونت و دستگیری (مسیو کامبتا)
و دولت روس در مسئله شرف مذاخه نموده مقصود
خود را حاصل تواند نمود .

اخبارنامه (اینکلند) کاغذی از اخبار نکار
خود که در آسیای میانی دارد گرفته در صحایف
خود نقل نموده بود چون بعضی مطالب کاغذ
مذکور دارای اهمیت و طرف تعلق بدولت علیه
ایران داشت لهذا لازم دیدیم که ترجمه آنرا با آنکه
خیلی مفصل بود بعینه ذیلا بنکاریم اینک ترجمه
کاغذ مذکور .

ترجمه

اخبار نکار مینویسد در باب مواقع (قراز
بووسکی) و (چکیشلر) و (قزل عورت) که موقع
مثلثی در ساحل بالایی دریای خزر تشکیل کرده
است بیشتر شرحی بشما نوشته بودم اینک بنکارش
تفصیل آن پرداختم .

هرگاه در خصوص آبیاری و شخم اراضی
مذکوره اعتنا و دقت بشود آنجاها بدرجه بلند
آبادانی خواهد رسید . بنا بر این بدیهی است
که دولت روس پس از استیلای آنجاها بوجهی
از تصرف آن مواقع صرف نظر ننموده و بهیچگونه
اخطارات و تنبیهاات از آنجا عقب نخواهد کشید .

ولی در ممالک مذکوره یک مواقع مثلث دیگری
نیز هست باینکه دولت روس آن مواقع را مدتی
است لکن کوب لشکر خود ساخته است باز در ظاهر
بطور رسمی بجزک جاهای استیلا شده روس
داخل نشده است . با اعتقاد من در صورتیکه
پولیتیک ممانعت توسیع حدود روس در آن سامان را
اقدامی بشود هنوز زمان اعاده آنجاها بصاحب
قدیمی و حقیقی آن که دولت ایران باشد نگذشته
است . و این مواقع سه کانه که نام برده شد
عبارت از مواقع (قزل عورت) و (وداجات) و مسکن
قبیله (عشق آباد) است که این مواقع سه کانه
(آقخال) را تشکیل میکنند .

رودخانه (ترک) در پایین مواقع مذکور
و موقع (میخالوفسکی) که طبعاً استعداد بودن
مرکزی راههای آهن آسیای میانی را دارد در
سمت بالایی آنجا اتفاق افتاده است . اهرهای
(سامبار) و (چاندیر) پارچه از آن مواقع و کوههای

متسلسل قاریات نیز قسمتی از مواقع مذکور را
تشکیل میکنند .

در قطعه آسیا مواقعی را که در بالا ذکر نمودیم
هرگاه نظر کرده شود معلوم خواهد کرد دید که
مساحت سطحی مواقع مذکور از کوههای
قاریات سختتر است . کوههای مذکور از
(قزل عورت) گرفته تا موقع (عشق آباد)
از کلس عادی مانند حصار محکمی شده است .
یک سمت کوههای مذکور صحرایی است که
اکنون مرکز اردوی (جنرال اسکوبلف)
است . هرگاه در آنجا کار زراعت بزیر نظر
دقت و اعتنا گرفته شود موقع بسیار مثبت و حاصل
خیر تواند شد . این است که روسها پیش از همه
اقدامات نخست استیلای این مواقع را در نظر
دارند .

بیابان مذکور را کوههای بلند قاریات از
صدمه بادهای سرد که از جانب شمال و (سبریا)
میوزد سپرده نگاهداری میکنند .

سمتهای شرقی و غربی اراضی که در اطراف
صحرای مذکور است با اقتضای وضع طبیعی در مقابل
بادهای گرمی که از جانب جنوب شرقی خراسان
میوزد افتاده است لهذا بادهای سرد و غیر نافع را
که از دریای سفید برخاسته از روی بحر خزر
با نصفصحات منتهی میشود تأثیری در اراضی
مذکور نتواند نمود .

چنانکه در کاغذ گذشته نوشته بودم مثبت
و محصول خیر بودن اراضی مذکور منوط
بودن آب و آبیاری است هرگاه بجز آب دریای
خزر بواسطه ابرها دائم الوقوع میشد آن سرزمین
مثبت و آبادترین مواقع ربع مسکون بودی .
در غیر موسم باران ابرهایی که از بجز در یای
مذکور جمع میشود از روی رودخانه (سامبار)
گذشته در بعضی جنگها که در آن طرف واقع است
بارش میکنند . بنا بر این روسها نیز اعتراف دارند
که مواقع مذکوره مثبت و آبادترین مواقع دیگر
است .

از قبائل ترکان قبیله (کوکلان) که در آن
نواحی هستند از بیم تعرض قبیله (آقخال)
نمیتوانند رفته در اراضی مذکور توطن نمایند .
قبیله (آقخال) هم از ترس اینکه بنادا ایرانیها پورش
آورده آنان را معرض قتل و غارت نماید از مساکن
خود که دارند بیرون رفته بزراعت و آبادی

آنجاها نمی پردازند .

اگرچه کاهی از قبائل ترکان طوائف
(کوکلان) و (آقخال) به مواقع آمدورفت میکنند
ولی هیچکدام زیاده بریکماه و دو ماه در آنجاها
اقامت نمیکند .

موافق وضع جغرافی مواقع مذکور از قارو
دولت ایران است آنکه از قبائل (کوکلان)
و (آقخال) در (قاری قلعه) اقامت و مسکن
دارند باینکه مالیات هم بدولت ایران میدهند باز
(پتروسویچ) میگوید تبعیت قبائل مذکوره
بدولت ایران بطور رسمی است و این مطلب را
بدلائل متعدده اثبات میکنند . از جمله میگوید
دولت ایران از چند سال باینطرف است که از قبائل
مذکور نتوانسته است مالیات بگیرد . علاوه
بر آن از اهالی ایران هیچکس از بیم قبائل
مذکوره با آنجا نمیتواند تردد نمود مگر اینکه
از قشون ایران همراه داشته باشند . بنا بر
این میتوان گفت که مواقع مذکوره از تصرف
ایران در رفته و از اراضی روس معدود است .

اگرچه روسها در مواقع (تارساق خان)
و (قزل عورت) و (باهی) پاره استحکامات ساخته
و در مواقع سه کانه مقداری از قشون روس را
گذاشته اند ولی با همه اینها ظاهراً تاکنون آنجاها را
نمیتوان گفت که از اراضی استیلا شده دولت روس
است . ولی این ادعا را دولت ایران در مقابل
روس از پیش نتواند برد مگر اینکه دولت دیگری
در اینباب حق مالکیت دولت ایران را قوت داده
از جنک روس بیرون آورد و الا در این نزدیکی
دولت روس استیلای مواقع مذکوره را بطور
رسمی اعلان خواهد نمود .

زیرا قشون فرستادن دولت ایران بموقع
(قاری قلعه) محتاج بمخارج کزاف و طول زمان
است ولی دولت روس علاوه بر اینکه اکنون
در آنجا مقداری قشون دارد نیز میتواند در اندک
مدتی اردوی مرکب از پانزده هزار نفر با آنجا
کسب نماید . لکن اکنون اگرچه در باب
اثبات اینکه اراضی مذکوره بکدام یک از دولتین
ایران و روس تعلق دارد اشغال نمودن و در این
خصوص تفصیلات دور و دراز نوشتن بهبوده
بنظر میآید . باز مختصری در اینباب نوشتن
حالی از فائده نیست .

در سال یکهزار و هشتصد و هفتاد و هفت میلادی بموجب نقشه قطعه مذکور که بواسطه کومیاتی (الن) طبع و نشر شده است مواقع سه کانه مذکور در خارج حدود ایران و در داخل خاک روس نشان داده شده است . در سال ۱۸۷۹ میلادی در نقشه که از جانب اخبار نگار کازت (دیپلنوز) برای نشان دادن خط حرکات اردوی روس برداشته شده است مواقع مذکور برخلاف نقشه کومیاتی (الن) در داخل قلمرو ایران نشان داده شده است که این نقشه را صاحب منصبان روس بنظر استهزا دیده باشکاری میگویند که این مواقع منتهای مدید است درزیر استیلای روس است . (جنرال پتروسویچ) نیز این ادعا را تصدیق نموده میگوید حق تصرف دولت روس در مواقع مذکور بیشتر از حقوق مالکیت دولت ایران است . چون جنرال مومی الیه سمت والیکری همه ولایات روس را که در سمت شرقی دریای خزر واقع است دارد لهذا میتوانیم گفت که این فقرات را جنرال مومی الیه از هیئت حاضر وزیرای انگلستان که بزعم آنان دولت روس در سمت آسیای میانی در خیال وسعت دادن حدود ممالک خود نیست بهتر و خوبتر میداند .

سبب اینکه دولت روس استیلای اراضی مذکور را تا کنون بطور رسمی اعلان ننموده است این است که میترسد پیش از اتمام مقصود خود دولت ایران بر ضد این مراتب برخوایسته در میان دولترین باعث وقوع اختلاف گردد . و نیز بملاحظه این است که پس از اتمام مقصود همه اراضی استیلای شده آنجاها را بیک دفعه رسماً اعلان نماید .

چون دولت روس میداند هرگاه استیلا و تصرف اراضی مذکور را اعلان نماید دولت انگلیس فوراً بنقشه ممالک ایران که اکنون در وزارت جنگ دولت مشارالیه محفوظ است مراجعت کرده مواقع مذکور را در داخل ممالک ایران خواهد دید . لهذا دولت روس یقین دارد که بمحض شیوع این اعلان دولت انگلیس تحدید حدود ایران را لازم دیده و مراتب را بدولت ایران حالی خواهد نمود . و از این یکی دولت روس سودمند نتواند شد سهل است که حدود ایران نیز معین خواهد گردید . حال آنکه دولت

روس در ظاهر اصل مقصود خود را چنان جلوه داده است که میخواهد قبائل ترکمان را که در ظاهر و بطور رسمی تابع دولت ایران بوده در حقیقت بوجهی متابعت و مطاوعت ندارند آنان را بدائرة انقیاد داخل نماید . این است که از اکنون اعلان استیلای اراضی مذکور را مناسب ندیده تأخیر این مطلب را صواب میدانند .

خلاصه موافق منافع انگلیس بایستی جلوه این حرکات دولت روس که در باب توسیع حدود در سمت آسیا در نظر دارد گرفته شود ولی تا کنون از هیچ طرف اقدامی در این باب نشده است و دولت مشارالیه بدون مانع اسب خود را در سمتهای شرقی و غربی آسیا میازد و هیئت حاضر وزیرای انگلستان در حالتیکه از نگاهداری منافع اروپا عاجز دارند بدیسی است که بوجهی از آسیا حمایت نتوانند نمود .

ایک دولت روس در آنصغیمات بفتوحات پی در پی قبیله را پس از دیگری استیلانموده پیش میرود و حدود خود را از هر سمت وسعت میدهد و خواهد رسید روزی که راه شهرهای (مشهد) و (هرات) و استرآباد تماماً بدست استیلای قزاقهای روس افتاده است . و آنوقت خواهیم دید که دولت مشارالیه برای استیلای هندوستان و سایر مستمکات شرقی (ما) (انگلستان) مشغول آماده نمودن قوت لشکری بزرگ و کافی است . و اینهمه را در عتقرب زمان برای العین مشاهده خواهیم کرد .

با همه اینها بگذارید (دوک دوارکابل) که هوا خواد قدیمی و دوست صمیمی دولت روس است باز در محافل و مجالس بگوید (جاهایی که در سواحل دریای خزر دولت روس استیلا میکنند عبارت از صحرای خشک و بیابانهای لمزرع است) در سال ۱۸۷۸ میلادی (جنرال لوماکین) و قبیکه میخواهد تا (عاشق آباد) طریق از بیراهه کشف نماید بهمین اراضی که مواقع سه کانه مذکور را تشکیل میکنند رسیده آنجا را کشف نموده بود .

در حین حرکت جنرال لوماکین و رسیدن بمواقع مذکور یکی از اخبار نگاران روزنامههای پترسبورگ نیز همراه اردوی جنرال مشار الیه بود . اخبار نگار مذکور در خصوص وضع این اراضی

میگوید . (آب رودخانه (اترک) که تا اینجا مانند سیلاب و غیر صاف بود در این حوالی صافی حاصل نموده و طرف مواقع مذکور بر از نباتات کونان کون و مزین از شکوفهای رنگارنگ است . و گیاههای سبب در مراتع بقدر یک (متر) بلند شده بود .

در کوههای آنحوالی درختهای تک (خودرو) خیلی بوده از هر جانب کبکهای منقش نیز دسته دسته در پرواز و خرام بودند . در مسافت هشتاد و پنج میل بیشتر که موقع (چات) نام دارد و بر اساسه پاره قلاع و استحکامات دیده شد لهذا از آثار آن خبری استنباط توان نمود که در قدیم ایام اینجا استیلا شده است . و در اینجا سواحل رودخانه مانند باغچه های پرمیوه در نظرها جلوه میکرد . اراضی مسطح آن نیز بادرختهای جنگلی مستور بود . این مواقع برای چراگاه اغنام و چارپایان مرتع بسیار خوبی است .

خود جنرال (پتروسویچ) نیز در خصوص وضع مواقع مذکور کاغذی بوزیر مستملکات روس نوشته ضمناً اظهار داشته است که (خاک و هوای مواقع سه کانه مذکور نهایت استعداد را دارد هرگاه (افغان) یعنی مسکن ترکمان تکه استیلا بشود از ممالک روس گروه گروه فوج فوج مهاجرین باینجا آمده در اندک زمانی بدرجه آبادی تواند رسید .

(جنرال باکروالتین) که یکی از سیاحان آسیا و در سال ۱۸۷۳ میلادی در آنصغیمات سیاحت داشته است در باب استعداد آنجاها میگوید (دولت ایران مواقع مذکور را که از جاهای منبت و محصول خیر و آبادترین مملکت خودش است بکمال خواهش خود میخواهد مانند رشوت بدولت روس واگذار نماید . چون اطلاعات جغرافی کارآگاهان انگلیس بدرجه کمال نیست از آنجهت جاهایی را که دولت روس از ایران ضبط نموده است جاهای بایر و خالی از سکنه و بیابان یاد نموده خودشانرا اغفال میکنند که در حقیقت این یکی بالاترین درجه جهالت و خبیانت است .

ظاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعلی است نمرة ۲۵
درکارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود .
اسامی وکلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد .
روز دوشنبه ۲۵ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷
۱۷ تشرین ثانی رومی و ماه ۲۹ اکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ فروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جا بعهده اداره است .

این نامه از هر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید . هفته یکبار طبع می شود . اوراق
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد . در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است . کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند . کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد .

تکرارها

از راکوزه ۲۰ ذی حجه جناب
درویش پاشا دیروز بانیج فوج از عساکر عثمانی
اولکون را ضبط نموده است .

پاشای مشارالیه کوماندان حکومت قره طاغرا
که درلنکرگاه (بار) اقامت دارد برای مذاکره
شرایط تسلیم اولکون بابدیری یک بموقع (کویلا)
دعوت نموده است .

از اتن ایضاً مسیو رادویج ایلیچی
آلمان امروز بااعلا حضرت پادشاه یونان و مسیو
کوموندروس مدت طولانی ملاقات نموده است .

سفیر مشارالیه در اتنای صحبت بمشارالیه باجما
و اشاره فهمانیده است که درکار حدود مناسب
آن است بصبر و تأنی رفتار بشود .

از روم ایضاً درزدیکی (سیه زیا)
یک فروند واپور ایتالی و (اونکل زوزف) نام واپور
فرانسه بمدیگر برخورد و واپور فرانسه غرق شده
دو بست پنجاه نفر که در کشتی مذکور بوده اند
بآب فرورفته و ناپدید گردیده اند .

از نیورک ایضاً در ممالک مجتمعه امریک
هوا بناگاه تغییر یافته سرمای سختی واقع شده همه
آبها بچ بسته زیاده برهشتصد فروند کشتی در
قنالها در میان یخها مانده است .

از لندن ۲۱ ذی حجه اخبارنامه

(مورنینگ پست) میگوید . در باب تردد
کشتیهای مختلفه در رودخانه طونه دولتیهای
اروپ اساساً منفق هستند بر اینکه کار را طوری
انجام داده آید که مساعد بمنافع اوستریا بوده
باشد .

توجهات

والیکری ولایت (معموره العزیز) بجناب
دولتمآب عبده پاشا والی پیشتری بصره .

والیکری ولایت (درسم) که تازه تشکیل
یافته است بسعدتمآب فکری پاشا والی سابق
(قوصوه)

والیکری ولایت (حکاری) بسعدتمآب
حلی پاشا متصرف سابق منشا .

متصرفی اسکوب بعزتمآب رائف افندی
توجیه فرموده شده است .

داخلیه

اخبارنامه (فاردو بوسفور) میگوید . جناب
درویش پاشا پس از وارد شدن بقصبه
(اولکون) بقرار ذیل بیاننامه خطاب باهالی نشر
نموده است .

ترجمه بیاننامه

بموجب اراده سینه قرار داد بابصلی
درخصوص و آکذاری (اولکون) بطور قطعی
است . هرگاه در باب اجرای این قرارداد مخالفت
و ممانعت نماید در حضور خندان سبحانه مورد
مواخذه و در پیشگاه شرع مطهر مسؤول خواهید
بود . در وقوع مخالفت از جانب شماها ناچار باید
وضع اداره (عرفیه) اعلان نمایم که از آنرو
بشماها سخت گیری بعمل خواهد آمد . ولی
درحالتیکه موافق عقل و حکمت رفتار نموده
بزریر جناح معدلت پناه شاهانه التجا نموده
از اینجا هجرت نماید اسباب تقلیه شماها را آماده
داشته مسکن و مأوا و اراضی لازم بشما داده
از هر جهت امانت لازم در باره شما بعمل
خواهد آمد .

روز جمعه گذشته جناب دولتمآب (موسوروس)
پاشا در ساحلخانه خودشان که در قریه (ارن بود)
واقع است یک انجمن بزرگ موزیک آماده داشته
بسیاری از حضرات وکلای فخام و سفرای کرام
در انجمن مذکور مدعوا حاضر بوده اند .

روزشنبه گذشته طرف مغرب جنابان وزرای
داخلیه و خارجه و عدلیه و رئیس شورای دولت
در دائره ریاست و کلا عقد انجمن مشورت نموده
پاره مذاکرات لازم پرداخته اند .

روز جمعه گذشته از جانب باعالی بسفرای دولتهای ششگانه کاغذی ارسال و در کاغذ مذکور از داخل شدن جناب دولتآب درویش پاشا باولکون سفرای مشارالیه را رسماً اطلاع داده شده است و نیز جناب درویش پاشا پس از ورود باولکون بموجب دستور العمل باعالی حکومت قره طاغ را بطور رسمی اطلاع داده است که مقاوله نامه معلوم را امضا نموده پس از آن قشون خود را برای تسلیم گرفتن قصبه مذکور کسب نماید در باب امضای مقاوله نامه و اجرای تسلیم آنجا حکومت مشارالیه و اتاروز یکشنبه گذشته رسماً مهلت داده است هرگاه تا انقضای مدت مهلت مذکور حکومت مشارالیه مقاوله نامه را امضا و قصبه را ضبط نماید بجهت اتمام حجت بیست ساعت دیگر دوباره برای اجرای فقرات مذکور مهلت خواهد داد در صورت ختام این مدت هرگاه حکومت مشارالیه از امضای مقاوله نامه و ضبط اولکون استنکاف نماید آنوقت جناب درویش پاشا هرگونه مسئولیت را بحکومت قره طاغ رد نموده عساکر شاهانه را برداشته از اولکون بیرون خواهد رفت.

بنابراین برای رسیدگی بمضامین کاغذ فوق هیئت سفرای مشارالیه روز شنبه گذشته در سفارتخانه المان اجتماع نموده نخست سفیر اوستریا تلکرافنامه نشان داده و در آن نوشته بوده است که لشکر قره طاغ بدون وقوع هیچگونه مانعتی بنزدیکی اولکون نرسیده است پس از آن سفیر انگلیس تلکرافنامه دیگری که از تلکرافگاه (بار) کومیسر انگلیس فرستاده بود در مجلس خوانده است و در تلکرافنامه مذکور نوشته است که لشکر قره طاغ باولکون داخل شده است پس از خوانده شدن تلکراف مذکور اهمیت مجلس که برای مذاکره این مطلب بود زائل شده متفرق گردیده اند.

ولی از جانب جناب درویش پاشا در این باب تاکنون خبری نرسیده است ولی ورود این خبر را نیز انتظار هست.

(وقت)

اخبارنامه های اروپا بموجب تلکرافنامه اسلامبول میگویند.

جناب حاصم پاشا وزیر خارجیه از (مسیو کوشن) سفیر انگلیس سؤال نموده است که تشکیل کومیسسیون مختلط را که دولت انگلیس برای اصلاح مالیات دولت عثمانی تکلیف کرده است آیا کومیسسیون مذکور بکارهای مالیه مداخله خواهد کرد یا نه. سفیر مشارالیه جواب داده است که کومیسسیون مذکور هیچوقت قوت اجرائیه نخواهد داشت ولی مانند یک هیئت تحقیق خواهد بود.

خارجیه

از خبرهای پترسبورگ معلوم میشود که تاکنون از مذاکرات و مخا براتی که در باب (کلیچه) در میان دولتین چین و روس برقرار است نتیجه خوبی حاصل نشده است و امیدواری هم نبوده است که این مسئله بصلح و مسالمت انجام یابد ولی با همه اینها در این فصل زمستان از طرفین بجزکات جنک اقدام نخواهد شد.

ترجمه کاغذی است که بیکتر از اهالی ایران باخبرنامه (ققاز) نام نوشته در شماره ۲۸۴ روزنامه مذکور مورخ ۲۳ ماه اکتوبر روسی درج شده بود.

طائفه اکراد که اکنون برهنزنده آسایش عمومی واقع شده اند در کردستان عثمانی و ایران مسکن دارند و مقدار آنان بسیصد هزار خانوار میرسد و رئیس حالیه آنان شیخ عبیداه است که محل سکونت او در کردستان عثمانی میباشد.

بکسان آگاه که پیوسته روزنامه ها را میخوانند درجه ظلم و بی حسابیهای او و اعوانش که از راه بغض و جهالت در ظرف این چهار سال آخری بسر بیچارهگان ارمن زمین آورده معلوم و آشکار است. و این ایام جسارت او بدرجه رسید که باتفاق چند هزار نفر کرد مسلح باتفنگهای (هنزی مارتینی) تجاور محدود ایران نموده و در اینجا با فساد و تحریک و دستگیری انگلیسها اکراد ایران را بعضیان برانگیخت. قونسسل انگلیس مقیم تبریز که اکنون در (ارومیه) میباشد

پیوسته باشیخ مذکور مشغول مخا بره است و خود بهانه اعانت مظلومین ارمنه و پروتستانها باید ظالم بیرحم یعنی شیخ عبیداه پول و آذوقه میسراند و از هیچ معاونت درباره شیخ مزبور فرو گذاری نمیکنند. حتی کار بجایی رسیده است که فاش میگوید خواهش اکراد این است که بعد از این بمیج دولتی اطاعت نموده در زیر حایت انگلیس یک حکومت مستقل تشکیل نمایند.

بن که بالقطره ایرانی هستم خیلی بعید تعجب مینماید از مهر بانیهای فوق العاده هموطنانم که در باره سفرها و مأمورین و سیاحان و تبعه دولتهای اروپا مینمایند و همچنین از درجه آزادی مذهبی که بهمه ملل متفرقه تبعه خودشان در ایران میدهند ولی این مهمانهای عزیز ما (فرنگیان) چون برای العین دیده و میفهمند که تبعه غیر مسلم ایران از رفتار حکومت خودشان بوجهی ناخشنودی ندارند و همگی در ظاهر و باطن از رفتار حکومت ایران کمال دلخوشی و رضامندی را دارند این است که در مقابل این همه مهر بانیها و مهمانداریهای هموطنانم از تحریک تبعه غیر مسلم مادرمانده بناچار اقدامات بکار برده تبعه مسلم همسایه ما دولت عثمانی را بروی ماشوراندند و کردند آنچه را از سالهای پیش در نظر داشتند. از آن مهمانهای عزیز و متمدن خودمان سؤال میکنم آیا این است است معنی تربیت و تمدن و (سولزاسیون) فرنگستان متمدن؟

اکنون از همت این مهمانهای متمدن مقدار عاصیان اکراد که بر ضد دولت علییه ایران برخاسته اند نه بقدر بیست هزار وسی هزار است بل همه کردستان داخل زمره عاصیان و شورشیان شده اند که آرام نمودن آنها خیلی وقت میخواهد.

باری آنچه تاکنون دولت علییه ایران برای گرفته شدن جلو این شورش عاصیان قشون بمحل شورش فرستاده است بدین قرار است.

جناب اعتماد السلطنه مصطفی خان و آقا خان سرنپ باش فوح پیاده و قدری سوار در قصبه (بناب) اردوزده از ششم ماه اکتوبر تاکنون جنگسای پی در پی با اکراد نموده دو بار جمعیت اکراد را از هم پاشیده شکست داده اند. بار اول از آزاد بقدر چهارصد و در دفعه دومی بقدر

هفتصد و هشتصد نفر مقتول افتاده باقی ماندگان عقب کشیده اند . حسنعلی خان جنرال اجودان با جمعیت خود در مراغه و حسنعلی خان وزیر فواید بادو فوج پیاده و قدزی سوار از (کروس) حرکت کرده برای ملحق شدن باردوی بناب میآید .

تیمور پاشا خان (ماکوئی) با چهار فوج پیاده و سواره خود از خوی حرکت کرده بگردستان میآید .

اقبال الدوله با سه فوج پیاده و سواره در (ارومیه) اردوزده در هفتم ماه اکتوبر روسی نیز یکفوج پیاده و سیصد سوار از تبریز بجانب (هشترود) فرستاده شده در خود تبریز هم بقدر لازم عساکر مستحفظ میباشند .

علاوه بر اینها از طهران يك اردوی بسیار منظم که عبارت از پانزده هزار نفر است در زیر کوماندائی شاهزاده حشمةالدوله (۱) مأمور بتادیب اکراد شده و این اردو در دهم ماه مذکور از (قزوین) عبور نموده رو بگردستان پیش میآید

اطلاعات اکنونی همین بود که نوشته شد وقوعات پس از این را خدای میداند و از تقدیرات خداوندی کسی نمیتواند مطلع بشود ولی امیدواریم که دولت علیه ایران بزودی جلو این حرکات را گرفته امنیت و آسایش در آنصنعات حاصل شده ستاره خوش بختی ایران و ایرانیان از زیر این ابرمظلم ناکهانی درخشان و نور افشان گردد .

امضا

(یکی از اهالی ایران)

اخبارنامه (استاندارد) بموجب کاغذ اخبارنکار قندهار میگوید . بطور موثق اطلاعات حاصل نمودم که . اکنون ایوب خان مشغول جمع آوری اسباب مقابله و دشمنی انگلیسها است . و این قهره از حرکات خان مشارالیه که در موقع (فرح) رؤسای قبائل را جمع نموده

(۱) وفات شاهزاده مرحوم را در نسخهای پیش نوشته ایم .

بمذاکرات پیشرفت این مقصود پرداخته بود نیز استنباط میشود .

هواخواهی و حسن ارادت اهالی سمت غربی افغانستان درباره ایوب خان برقرار است . ولی اهالی هرات بطور صمیمی هوا خواه خان مشارالیه نیستند . بجهت رعایت خاطر پدرزن خان مشارالیه که از صاحبان نفوذ در هرات است ایوب خانرا تمکین میکنند . هرگاه مقداری لشکر انگلیس بجانب هرات فرستاده شود احتمال کلی هست رؤسای افغان که در هرات هستند بدست خود ایوب خانرا گرفته بکوماندان لشکر انگلیس بسپارند . بطور موثق میگویند از جانب رؤسای موئی الیم در اینباب کاغذ مخصوصی نیز بانگلیسها رسیده تسلیم خان مشارالیه را بشرط فرستاده شدن قشون انگلیس وعده داده اند .

کاغذ رؤسای موئی الیم را که در اینباب نوشته بودند زردوالی هندوستان فرستاده شده است ولی تاکنون از ورود و عدم ورود جواب والی هندوستان اطلاع درستی حاصل نشده است . در حقیقت مضمون کاغذ مذکور دارای اهمیت فوق العاده است . زیرا از قرار یک رؤسای موئی الیم نوشته اند اهالی هرات بوجهی نیات مخالفت به انگلیسها نداشته اند .

از قرار یک آگاهی حاصل نمودم اهالی (غزنی) و قبیلہ غلیجایی با آشکاری بمخالفت عبدالرحمن خان برخواسته هواخواه حکومت یعقوب خان امیر سابق هستند . بنابراین افغانیان از بقا و دوام امارت عبدالرحمن خان چندان خاطر جمعی ندارند در اینباب حق هم دارند .

از قرار یک (مسیو جون) سرتیپ انگلیسی نوشته است اهالی قبیلہ (قافار) بجهت نهب و غارت آذوقه و مهماتی که مقرر بود بکفرقه قشون انگلیس فرستاده شود اجتماع نموده بوده اند از اینکه خبر این معلوم میشود که اهالی آنجاها راحت ننشسته پیوسته منتظر فرصت هستند . حتی در اطراف ولایت (کاج) از اکنون همه قبائل در صدد تعرض و تجاوز بر انگلیسها بوده اند .

اختر

در باب اینکه وقایع نکار اخبارنامه (استاندارد) نوشته است که . اهالی هرات

با یوب خان دلگرمی ندارند حتی رؤسای هرات با کوماندان انگلیس مخبره نموده اند که بمجرد فرستاده شدن قشون ایوب خانرا گرفته تسلیم قشون انگلیس خواهند نمود این قهره بوجهی طرف اعتماد و امنیت نتواند شد . زیرا از قرار یک ما اطلاع داریم اهالی هرات همگی از خورد و بزرگ کمال محبت را بمشارالیه داشته نهایت خشنودی را از ایشان دارند لهذا احتمال کلی هست که . اخبار نامهای اروپ و وقایع نکاران آنها اینگونه مطالب را از خود تراشیده اند که بدینوسیله بلکه خان مشارالیه را از رؤسای هرات بددل و متوحش نموده سبب تفرقه میان ایشان و پیشرفت مقصود خودشان در آسمان بشوند شایع نمودن این جور خبرهای ساخته از پولیتیک شناسان و اخبارنکاران اروپ دور نیست و امثال آن تاکنون از ایشان خیلی دیده و شنیده شده است که محض بشیوع دادن مانند این خبرها بدون استعمال اسلحه جنک عرصه را بر غنیمت نموده مقصود خودشانرا در کمال سهولت و آسانی از پیش برده اند . و ما مشرقیان را بارها آزموده اند و میدانند مقصودی را که بالقای نفاق در شرق حاصل نموده اند بقوت اسلحه اروپ حصول آن نیات خیلی متعذر است . پس ما را است که در

تشییذ مبانی اتحاد و اتفاق بکشیم و از نتایج نا کواری نفاق و شقاق پر هیز نماییم . چشم بصیرت را باز نموده انقلابات زمان را بدیده عبرت بنگریم . و برخلاف تقصیرات و خطیئات تباین پیشین راه موافقت و مؤالفت بسپاریم . و آینده خود ما را بوسیله یکدلی و یکجبهتی از تسلول و تجاوز یکانکان این سازیم که ابر مصیبت مستعد بارش و کوس بلا آماده نوازش است از حاصل بارش آن کشت امید بی حاصل و از نوازش این نتیجه پیام مرگ هایل خواهد بود .

جنرال رو برتس که پیشتر در افغانستان سمت کوماندانی اول لشکر انگلیس را داشت بلند و وارد شده است در حین ورود جنرال مشارالیه اهالی لندن در نهایت احترام از مشارالیه پذیرایی نموده در کذبها باقرین خوانی او بلند آواز شده اند .

جنرال مشارالیه از جانب دولت انگلیس

بکومانداقی اول عسا کر انکلیس که در (مدارس) هستند معین گردیده است .

اخبارنامه (نووبه وره میا) بموجب تلگرافنامه که بتاريخ شانزدهم همین ماه اوکتوبر فرنگی از (قرادستوسک) گرفته است میگوید .

در آنصفحات کوماندان روس مشغول بساختن راه آهن است و تاکنون تا مسافت پنجاه و سه (ورست) راه ساخته شده است و این مسافت تخمیناً مقدار یک ربع راه (قرزل عورت) است .

اخبارنامه (مولوا) میگوید اینکه کوماندان سمت آسیای میانی روس یورش بردن بموقع (کولک تپه) را تا اتمام راه آهنگر بناخیر انداخته است بکلی بر خلاف مسلك و نیات جنرال اسکوبلف است . بموجب خبرهای آخری قوت لشکری کوماندان مشارالیه عبارت از ده هزار نفر صالدا و یکصد عراده توپ بوده است .

اخبارنامه (تایس) بموجب کاغذ اخبارنکار خود مقیم (کنه) در باره افغانستان میگوید .

بودن ایوب خان در هرات باعث اعتقاد اهالی افغانستان موجب تهدید بزرگی برای انکلیسها و امیر عبدالرحمن خان است . نفوذ امیر عبدالرحمن خانرا در افغانستان چندان تأثیری نیست . اهالی نیر از امارت مشارالیه خوشنود نیستند اهل (غزنی) را که تاکنون دم از هوا خواهی خانواده امیر یعقوبخان میرند سایر اهالی افغانستان آزار برای پیشرفت همان مقصود تشویق و تحریک میکنند . اگرچه اختلال و شورش آنان اکنون را محتمل نیست و در صورت وقوع نیر معلوم نمیشود که آیا اقدامات خودشانرا از پیش توانند بر دیانه . ولی رفع و منع اینگونه تصورات منوط با اقدامات و کار آگاهی امیر عبدالرحمن خان و درجه نفوذ او در میان اهالی کابلستان است .

از اینگونه اختلال و شورشهای محتمل الوقوع انکلیسها اطلاع درستی ندارند . جنرال ستورات نیر برای استحصال آگاهی از وقوعات کابل از اهل بلد نتوانسته یکی را اخبار نویس و وقایع

نکار قرار بدهد بنابراین میتوان گفت اطلاعات جنرال موسی الیه هم در باره کابل ناقص است .

عبدالرحمن خان هنگامیکه در ترکستان و در زیر حمایت دولت روس بود باز خود میترسید که مبادا افغانان یکی قصد هلاکش نماید و از عدم خاطر جمعی خود مامور پولیتیک روس را که در ترکستان است نیر اطلاع داده بود بنابراین اکنون که پس از اینهمه وقوعات ناگوار دارای امارت افغانستان شده است بدیهی است که درجه خصومت دشمنان نیر در باره او بالا گرفته است بهمین ملاحظاتی بالطبع خوف جان و صدم اطمینان مشارالیه بسلامتی خود هم بیشتر از سابق باید باشد . هرگاه مشارالیه پیش از اجل موعود بگذرد بی شبهه ایوب خان بامارت افغانستان جلوس خواهد نمود .

نیر اخبارنامه مذکور از قول اخبارنکار قندهار میگوید . در قندهار امن و آسایش برقرار است . از شهرهای کابل و هرات بعض کار و انهای کوچک باینجا (قندهار) میرسد و از این قرار معلوم میشود که در راهها نیر مخاطراتی نبوده است .

تاجرانی که از کابل میرسند اظهار میکنند که اهالی از امیر عبدالرحمن خان خوشنودی ندارند و این قهره عدم خوشنودی اهالی را امیر مشارالیه خود نیر فهمیده است و برای چاره این کار هفت فوج عسا کر منتخب خود را بوقت و زمان مواجب داده علاوه بر مواجب برای دلگرمی گاهی انعام و احسان هم بآنها میدهد .

بسیاری از صاحب منصبان و کار گزاران حکومت افغانستان که در زمان امارت یعقوب خان سمت مأموریت داشتند استعفا نموده از مأموریت و مناصب دوری جسته اند .

امیر عبدالرحمن خان پیشتر روزی در خانه یکی از زنها که نامزد امیر مشارالیه است بیش از مدت معتاد باستراحت نشسته بود لهذا در میان اهالی شیوع یافت که مشارالیه را کشته اند . چون همیکس از محل اقامت او خبر نداشت وضع حکومت فوراً مختل گردید تا اینکه مشارالیه از مراتب اطلاع حاصل نموده بدیده و دارات کوچه و بازار شهر را برکشته پس از آن مردم را از حیات او خاطر جمعی حاصل آمد .

میگویند نفوذ امیر مشارالیه تا (غزنی) جاری

است تا آنصفحات مالیات کابل را میگردولی از غزنی با نظرف امارت او را کسی تصدیق ندارد و مالیات نیر نمیدهند .

اطلاعاتیکه از هرات میرسد بوجهی طرف اعتماد نیست . زیرا همه وقوعات را که از وضع آنجا خبر میدهند برخلاف هم دیگر است . بعضی میگویند ایوب خان در هرات زیست توانست نماید در این نزدیکی بایران رفته از دولت ایران استمداد خواهد نمود . برخی میگویند مشارالیه مشغول انجام دادن تدارکات جنگ است و اینروزها بعزم جنگ بانکلیسها از هرات حرکت خواهد نمود که این دو اخبار در حقیقت تقیض یکدیگر است .

بقدریکه نفوذ یعقوب خان امیر سابق در افغانستان قوت میگیرد ایوب خان نیر پس از بیرون شدن اردوی انکلیس از کابل جسارت حاصل نموده است و بدین سبب مشارالیه نیر در نزد اهالی هرات نفوذ پیدا کرده طرف حسن توجه هراتیان گردیده است .

امارت عبدالرحمن خان که بواسطه نفوذ یکا نکان حاصل شده است موجب نفرت و ناخشنودی اهالی است و اینکه دولت انکلیس خان مشارالیه را بامارت افغانستان برداشت و حکومت او را استقرار داد بالطبع برخلاف خواهش اهالی بود لهذا احتمال کلی هست که امیر مشارالیه در آینده برای دلجویی اهالی تصرف قندهار را هنگام فرصت و جبهه همت خود سازد .

بجای فرقه لشکر بان بمی که در اینجا (قندهار) بود قشون (بنکاله) گذاشته خواهد شد فوج سوم (بنکاله) باینجا وارد شده سایر افواج مذکور نیر اینروزها پی در پی خواهند رسید .

از نفرت فوج یازدهم پیاده بسیاری ضعیف و ناخوش بودند لهذا فوج مذکور به (کنه) و فوج یازدهم نیر که مانند آنها شده بودند بپندوستان فرستاده شدند .

ظاهر

مطبعه و اداره خانه اختر
در راسته بابعالی است نمره ۲۵
در کارهای متعلق به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکاشته خواهد شد.
روز پنجشنبه ۲۸ ذی الحجه سنه ۱۲۹۷
۲۰ تشرین ثانی رومی و ۲ ماه دیسامبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه
دارالسعادة اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابجاءه اداره است.

این نامه از هرگونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
هفته یکبار طبع می شود.
اوراق و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد.
در نوشتن کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از اتن ۲۲ ذی حجه مسبودووی
ایلچی فرانسه در روز صبحی بانجا وارد گردیده
طرف مغرب با (مسبو کوموندروس) رئیس
و کلا ووز برخارجیه یونان ملاقات نموده است.
عساکر حاضر یونان عبارت از پنجاه و پنج هزار
نفر است. عساکر نظامی دولت عثمانی
که در موقع (دومکه) اقامت دارند چهار هزار
و هشتصد نفر است.

از لندن ایضاً در مجلس و کلا که دیشب
انعقاد یافته بود قرار داده شد که اجتماع مجلس
پارلنت تا ابتدای ماه کاؤن ثانی آینده تاخیر
بشود.

از پاریس ۲۳ ذی حجه در اجتماع
امروزی محکمه بدایت (مسبو لسان) صاحب
امتیاز اخبارنامه (پتی پاریسین) که از اعضای
مجلس مبعوثان فرانسه است و (مشینور و سفور)
مدیر اخبارنامه (انترسیان) هر یک بدان چهار
هزار فرانک جزای نقدی و هشت هزار فرانک تضمینات
محکوم شده اند. سبب این محکومی بجهت تهمت
بوده است که در باره (جنرال سیس) نوشته
بوده اند.

از لندن ۲۵ ذی حجه اخبارنامه
دیلی نیوز میگوید مسبو کلا دستون در باب
یرکشتن کشتیهای مختلط اروپ که در حوالی

(اولکون) هستند دولتهای اروپ را استمراج
نموده است.

از لندن ۲۴ ذی حجه لورد کرانویل
وزیر خارجیه انگلستان در روز در (هنلید)
خطابه خوانده ضمناً اظهار داشته است که
مناسبات دوستانه در میان دولتین روس و انگلیس
بطور فوق العاده است. پس از آن از وضع
پولیتیک خارجیه سخن بیان آورده گفته است.
دولت انگلیس برای نگاهداری اتحاد و اتفاق اروپ
اقدامات کافی بکار خواهد برد. ولی در اینباب
موافق قاعده آزادی که لائق شأن و اعتبار
انگلستان است رفتار خواهد نمود.

بعد از آن لو رد مشارالیه در باره مسلمانان
بلغارستان اظهار داشته است که از جانب
دولتهای اروپ بحکومت بلغارستان یاد آوری
و سپارش شده بود در حق مسلمانان بعدالت و انصاف
حرکت بشود و از این بیانات اروپ نتایج خوب
حاصل شده است.

از بکرش ایضاً از جانب حکمران
رومانیا (پرنس لیوپولد هوهنزولرن) که برادرشان
است بطور رسمی بولیهدی حکومت مشارالیه
اعلان شده است.

ولیهدم مشارالیه انتخابنامه را که در چهار
دهم تشرین ثانی بامضا و تصدیق رسیده بود تسلیم
گرفته است.

از پاریس ۲۳ ذی حجه اعلاننامه را
که در ذیل نوشته میشود در پاریس بطور رسمی
انتشار داده شده است.

بانک (صرافخانه) عثمانی و بانکهای
(پاریس) و (فلنک) و (بلجیک) و (بانک دسکونت)
و (کوتوارد سکونت) و (کره دی لیونه)
و (کره دی موبلیه) و (سوسیتته دپه و قوت
قوران) و (کره دی اندوستریل) و (سوسیتته
ژنرال) بموجب نوت آخری بابعالی برای تسهیل
کارهای صاحبان اسناد عثمانی اینگونه قرارداد
اند که سندت مختلف عثمانی از جانب بانکهای
مذکور پذیرفته شده اجرای تصدیق در باره
سندت و در احیان اسناد بعمل آورده خواهد شد.
موافق سندت مذکور از جانب بانکها برای
صاحبان اسناد در باب داخل شدن بمجلس عمومی
سندت که متصور است در این نزدیکی منعقد بشود
رخصتنامه توزیع خواهد گردید.

از بکرش ۲۳ ذی حجه بمناسبت
باز شدن مجالس اعیان و مبعوثان رومانی پرنس
شارل حکمران رومانی خطابه خوانده ضمناً بیان
نموده است که استقلال حکومت رومانی
از جانب همه دولتها تصدیق و پذیرفته شده است
حکومت رومانی منافع خود را که در رودخانه
طونه دارد بموجب معاهدات حاضر نگاهداری
خواهد نمود. خدمت عسکری امسال بناچار
بموقع اجرا گذاشته شده تاکنون بقدر سی هزار
نفر تازه بزیر سلاح آورده شده است.
و مدیر جنک در باب قوت عسکری مملکت نظامنامه
تنسیقات تازه بمجلس مبعوثان خواهد داد که
در آنجا ملاحظه و مذاکره و تصدیق شود. پس
از آن در باره ولیهدم رومانی که تازه مقرر شده است
ولیهدمی مومی الیه اعلان شود سخن بمان

آورده گفته است که این قهره نیز بزودی انجام خواهد یافت . علاوه بر اینها در پایان خطابه آورده است که . از حرکات مقلانہ دولتهای اروپا مختل شدن اساس صلح و آسایش در اروپا بوجهی مأمول نیست .

✽ از پاریس ۲۵ ذی حجه ✽ اخبارنامه (تان) بمناسبت طبع و نشر کتاب (زرد) دولتی فرانسه مقاله نوشته در آن ضمن میگوید . (مسیو فرسینه) رئیس وزرای سابق فرانسه میخواست بر ضد دولت عثمانی بحرکات خصمانه اقدام بشود . ولی هنگامیکه از نتیجه نمایش بحری امیدواری داشت میخواست که مسئله حدود قرطاج را بانفاق قهره حدود یونان بیکجا انجام داده شود و در اینباب اقدامات نیز بکار میبرد . ولی چون اتفاق اروپا همچوقت بطور صمیمی و جدی نبوده است لهذا هیچ دولت آرزومند این نیست که قهره نمایش بحری دوباره تجدید شود .

✽ از راکوزه ایضاً ✽ جناب درویش پاشا در سرحد تازه چند دسته از عساکر شاهانه را گذاشته خودشان دیروز باشقودره بر کشته اند . از قهره تسلیم (اولکون) که بطور صلح و مسالمت انجام داده شد قونسلهای دولتهای بزرگ را رسماً اطلاع داده است .

✽ از روم ایضاً ✽ مسیو کارولی رئیس وزرای دولت ایتالیا در مجلس مبعوثان در جواب سوالی گفته است که . در باب مسئله اولکون که قهره تسلیم آن بدون اشکالات بزرگ و خونریزی بهمت دیپلوسیا بعمل آمده در حقیقت آنان مستحق ستایش و آفرین هستند .

(تلکرافنامهها ایست که در اخبارنامه های اروپا دیده شده است)

اخبارنامه (دلی نیوز) بموجب تلکرافنامه طهران مورخ ۲۰ ماه نوامبر (مطابق ۱۶ ذی حجه) میگوید . عساکر ایران در اطراف (ساوجبلاغ) و (لاهیجان) دهات آکراد را خراب نموده اند . رؤسای دهات و عشایر بموقع (سردشت) که در مسافت پنجاه میل از ساوجبلاغ بآن طرف واقع است فرار نموده اند .

نیر اخبارنامه مذکور بموجب تلکرافنامه دیگر مورخ ۱۷ ذی حجه مینویسد . لشکر ایران قریه (اندرقلش) را که جزو آقا بادو هزار کرد در آنجا محض شده اند میخواهند بتوپ به بندند عساکر ایران برخلاف دستور العمل صاحب منصبان خودشان در اطراف شهر ویران بیست و پنج پارچه دهات را ویران نموده اند .

بقدر هفتصد سوار شاهسون و هشتصد سوار قراپاتیق ایران قریه (شنوی) که تحصنکاه عبدالقادر پسر شیخ است یورش برده از طرفین تلفات کلبی بوقوع رسیده است .

بقدر یک هزار و پانصد نفر از آکراد (هموند) در اطراف (ذهاب) بروی فرقه از عساکر تازه ایران حمله برده اند عساکر مذکور از آنان مدافعه میکنند .

بموجب تلکرافنامه قبر بس مورخ ۱۶ ذی حجه مینویسند . امروز از جریده قبر بس بقدر یکصد نفر عساکر را طلب و دو بیست و پنجاه راس استر بارکش بیوانستان فرستاده شد . از جمله دو بیست و پنجاه راس استر یکصد و پنجاه راس از جانب ملت روم قبر بس بطور هدیه بدولت یونان داده شده است .

داخلیه

بموجب خبرهایی که از جانب حجاز مفترط طراز رسیده است جمعیت زوار و حاجیان بیت اہ الحرام نسبت بسالهای پیش خیلی بیشتر بوده است عدد حجاج ذوی الاہتاج را بقدر یکصد و بیست هزار نوشته اند . این یکی موجب افتخار عموم مسلمانان است . خداوند سبحانه قاصدان آئنانہ مقدس را بزیارت مقبوله و سلامتی باوطن خودشان بر گرداناد .

در هنگام داخل شدن جناب دولتآب درویش پاشا باولکون زد و خورد بسیار مختصری

در میان عساکر شاهانه و ارناؤدها واقع شده بود اخبارنامه های خارجه این مصادمه مختصر را شرح و بسط داده بمنتهای درجه مبالغه کوی رسانیده بودند . ولی بموجب خبرهای موثق در حین دخول جناب پاشای مشارالیه بآنجا فرقه از ارناؤدها پای ممانعت پیش گذاشته پس از زد و خورد مختصری باز عقب کشیده اند و در این هنگامه از طرفین بقدر چهل نفر زجدار و مقتول گردیده است .

اخبارنامه (استانبول) بموجب کاغذ ضرور میگوید . بجهت بستن راه تجاوز و تعرض شورشیان آکراد که از سمت ایران فرار میکنند در سمت وان بجمع آوری عساکر شاهانه اقدام شده است .

عساکر مذکور عبارت از سی و دودسته و هردسته اش دارای سیصد نفر یعنی جمعا نه هزار و ششصد نفر خواهد شد . از آنجمله شش دسته در موقع (درسم) و بیست دسته در (ران) و شش دسته در (بایزید) و ارض ضرور و طربزون بوده است .

بموجب اطلاعاتی که از جانب حکمران قره طماغ بیابالی رسیده است کسانی که از مسلمانان در زیر توقیف حکومت قره طماغ بوده اند بموجب دستور العمل حکمران مشارالیه همه آنها را از حبس رهایی داده شده است .

جناب سفیر اوستریا از چند روز باینطرف ناخوشی مزاج داشته اند لهذا کارهای سفارت را (بارون قوتچک) مستشار سفارت مشارالیه بوکالت تمثیلت میداده است .

شب دوشنبه آینده در سفارتخانه اوستریا بحضرات وکلای فحام و بعضی از مشیران عظام را یک مهمانی بزرگ داده خواهد شد .

از قرار خبرهای تلکرافی آخری معلوم میشود

دولت عثمانی را که بمواقع جنگ فرستاده میشد در دوش خودشان میکشیدند که این یکی را هم مأمورین عثمانی که در آن صفحات بودند میدانند و برای العین مشاهده نموده اند .

کویا جریده خبر ندارد از اینکه در عین شدت جنگ از تبریز چه قدر آذوقه و سایر لوازم باردوی عثمانی میرسید این قهره را جنایه دولتمآب اسماعیل پاشا مشیر اردوی همایون خاصه و جناب احمد مختار پاشای غازی که آتوق در سمعت ارضروم سمت کوماندانی داشتند بهتر میدانند .

یا اینکه مرام جریده از نوشتن این لفظ یا آوری قهره سر بازی جمعیت انبوهی از ایرانیان است که در هنگام جنگ بطوردا و طلب بدون هیچگونه طمع و چشم داشت محض بسائق غیرت مسلمانی گروه گروه دسته دسته بعزم جهاد راه جنگ پیوده در کوهها و بیابانهای روم ایلی و صرستان و قره طاغ جان در باختند و جنای معین الملک سفیر کبیر ایران دانسته و فهمیده از منع آنان اغماض نظر میفرمودند و تا کنون بنده و سایر ایرانیان بملاحظات چند نمیخواستیم این قهران در روزنامهها طبع و نشر بشود چون نویسنده جریده در باب تکرار و تجدید این کلمه بی معنی بیزهی را از حد گذرانید ناچار شمه از این نقولات را که چندان مجذور سیاسی نداشت نوشتم و بس از اینگونه مطالب هست که میدانم و نوشتن نمیتوانم .

بنده محرر جریده را شخصا نمیشناسم ولی از نوشجات و سخنان او پایه فهم و مایه معرفت و اطلاعات و آگاهی معلوم است و دیده بنور که در راه تعصب بی جا از نوشتن هیچگونه دور و افترا پرهیز نمیکند و این عار را برای خود افتخار میدانند حیث است از عالم مطبوعات که نام این بدنام کننده نیکونامی چند (در جرک اساهی خدمت کنندگان آن ثبت گردد .

سبحاناه در باره اشقیای اکراد مکر (اختر) بیش از یک سخن راست گفت که آن نیز جهانیان را معلوم بود که همان یک سخن راست آن موجب این حدت و شدت محررین بعضی اخبار نامه های پیرین پای تخت گردید . اختر کدام سررشته بود بدست اخبار نویسان بیکانه داد بغیر از اینکه در شرح حال شیخ عبیده اورا ظالم و ستم

دیدن والی رفته بود بکمال تمنع و افتخار روی خطاب بمومی الیه نموده گفته بود که کیفیت طفل را بابعالی اطلاع دادید بابعالی بن چه میتواند بکنند در اینجا بعبارت ترکی گفته بود (بابعالی بی صلاح) بجهت قبیح بودن این کلمه نمیخواهیم ترجمه نمایم . بالینکه والی مشارالیه خودشانرا از عقل عقلای زمان میدانند . وقتی شخص اول دولت شد . رئیس مجلس مبعوثانش هم گردید .

ورقه

جناب منشی اختر

از روز وقوع شورش و عصیان اکراد در ایران تا کنون (جریده حوادث) وقوعات اوایل شورش را که اشقیای بنهاد خفله بقری و قصبات و دهات تاخته و اماکن بی مستحفظرا ضبط و از قتل و غارت اهالی بی کناه و اطفال معصوم فرو گذاری نمیکردند هر روز بلباسی آراسته و یک مطلب را بچند قالب ریخته در نظر هاجلوه میدهند و از حرکات و حشیانه آنان بمناسبت جنسیت محظوظ گشته برخود میبالد گذشته از آن در ضمن هر نسخه خود بقریب یک لفظ (محصورین بایزید) بمیان میآورد که در حقیقت بنده معنی حقیقی آن لفظ را و مقصود اصلی نویسنده خرید را از تکرار آن نفهمیدم و نمیدانم آیا مقصود محرر جریده از قهره بایزید قهره اقدامات کار پرداز دولت علیا ایران مقیم ارضروم در باب وسائط نقلیه آذوقه و مهمات جنگ دولت علیه عثمانی در اثنای محاربه روس است که دولت روس در این باب از اقدامات کار پرداز مشارالیه بدولت ایران رسما شکایتها نمود و کاغذها فرستاد و بسیاری از اخبار نامه های اینجا و سایر ممالک نیز این قهره را نوشتند .

یا اینکه جریده میخواهد این قهره را یادآوری نماید که معتبران تجار ایران مقیم طبرستان و ارضروم در مسئله زالله بالظوع و الرغبه اموال تجارتی خودشانرا ریخته مکارها را برای نقل مهمات جنگ بمأمورین عثمانی سپرده بملاحظه جهت جامعه هرگونه خسارت را در این باب بخودشان هموار نمودند سهل است که تجار مومی الیهم بسیاری اهل طبرستان و پهای سنکین

جناب دولتمآب درویش پاشا (اولکون) را بحکومت قره طاغ تسلیم نموده و قشون قره طاغ داخل آنجا گردیده و پاشای مشارالیه خودشان با عساکر شاهانه از آنجا عقب کشیده باشقودره بر کشته است . در خصوص این مسئله آنچه متعلق بدولت علیه بود تماما بعمل آورده شد بدیهی است که بعد از این هرگونه وقوعات در آنجا ظاهر بشود راجع بحکومت قره طاغ است امیدواری هست که انشاه اشکالات دیگری از این بحر ظاهر نشود .

اخبار نامه های یک اوغلی مینویسند . شب شنبه گذشته یکفرود کشتی یونان که باران باروت بوده است بتلکراه در سعادت وارد شده (کاپتان) کشتی مذکور از جانب حکومت سینه توقیف و بار آن ضبط شده است .

روزنامه (وقت) در نسخه سه شنبه قهره را از کازت (خداوند کار) باستغراب نقل میکنند و غریب می شمارد که کویا از جانب والی ولایت خداوند کار امر شده است بمصرف (کوتاهیه) که هرگاه موافق دستور العمل پیش و حکم تالیفات مکرره تخم ملخ را که در محال (عشاق) تابع (کوتاهیه) هست تا یکم هفته محو و تلف نماید از متصرفی معزول خواهد شد !

جهات این استغراب (وقت) معلوم است که یک والی این قسم حکم را در حق یک متصرفی نماید لکن هرگاه بنای استغراب و تعجب از این چیزها باشد هر روز باید دفتری از این مقوله نوشت . خاصه حضرت والی مشارالیه که چند ماه پیشتر کونک زدن ایشان بر یک طفل هفت ساله ایرانی معلوم است که در کوچه (آب دزدک) بازی میکرد اتفاقا قطره آبی از آن بچهره والی ترشح کرده حضرت ایشان بغضب درآمده با چو بی که در دست داشته آن طفل بیچاره را انچنان کونک زد که اگر نمرد و پیری را که خواست توسط و استرحام نماید نیز چند چوب سخت کشید . پس از این تفصیل کار پرداز ایران مراتب را بسفارت کبیرای ایران بتلکراف اطلاع داد سفارت مشارالیه همان تلکرافنامه را بابعالی فرستاده بابعالی تلکرام تعجب آمیز بمحضرت والی مشارالیه فرستاد نمیدانیم چه جواب داد ایقدر که بفاصله چند روز کار پرداز مومی الیه

یاد نمود و مختصری از پساداد او را در باره ملت ارمنه سمت وان و ارضروم نوشت که اینها همه از بدیهیات بود اختر همچوقت نوشت که اعوان شیخ فلان قریه ارمنه را سوختند و نشان نداد که اهالی فلان قریه را کشتند حال آنکه از چند سال با نظر طرف است که این مطالب تعدی و مظالم اگر در درمیان دولتها مطرح مذاکره و گفتگو است و تعدیات را که در آن صفحات اکراد میکنند اخبار نامهای ارمنه و روزنامههای سمت بک اوغلی مفصل و مشروح مینویسند و مطالبات خودشان را نیز بر آن میافزایند احتمال میرود در شرح و بسط آن مبالغه رفته باشد ولی نمیتوان گفت که همه اینها بی اصل است . مگر شیخ عبیداه همان نیست که بر سر سال بدولت علیه عثمانی نیز عاصی شده تا موصل پیش آمد از جانب خود احکام و قوانین منوشت معلوم است که دولت علیه در خصوص بازداشتن آن از شقاوت چه زحمتها کشید مگر فراموش شده است آنچه اخبار نامها آنوقت در باره او مینوشتند و این خود مطلبی نیست که انکار بشود . در باره علو منزلت شیخ که صاحب جریده مبالغه دارد مانیر وقتی سخن او را طرف تصدیق میدانستیم که شیخ مصدر اینگونه حرکات ناشایست نمیشد . خلاصه این حرکات ناشایست شیخ که در این زمان نازک اقدام نموده سبب قتل بسیاری از مسلمانان بی گناه و تخریب دهات و مساکن آنها گردید خیلی شبیه با اقدامات شیخ نجدی است بحتم که این شریر خود آن ناپاک یائقی اثنین او است .

زیرا مسلمان پاک اعتقاد موجب اینهمه سفک دما مسلمان و تخریب ماوای مؤمنین نمیکرد و میتوان گفت که تقاضای فطرت او همین است .

باری از حرکات عبیداه و اعوان او در گذریم زیرا از درجه شرارت و شقاوت آنان همه کار آگاهان اطلاع دارند ولی آنچه موجب تأسف و تعجب است وضع رفتار و مسلک نویسنده جریده است چیزهایی در این باب مینویسد که هیچ مرد عاقل نمیتواند بسد کاغذها درست میکند و مطلبها از خود میتراشد که همگی خود تقیض یکدیگر است و باندک تأمل معلوم میشود کاغذهای مذکور را که میکوید از ممالک ایران و یا از تبریز رسیده است در بجا نوشته اند و از بجا رسیده است . و معلوم میکرد کاغذهای مذکور

در دکانهای چاپروشی واقع در (شهرزاده باشی) از جانب چند نفر از مردمان بی کار که همشهریهای محرر جریده هستند تسوید شده با دانه جریده و غیره میرسد جریده خود نیز شاخ و برکی بآن مطالب ساخته قرار داده بعنوان کاغذ از تبریز و یا ایران مینویسد و در اینصورت میتوان گفت که ایران محرر جریده (شهرزاده باشی) و تبریز آن دکان چاپروشیهای معهود است .

خلاصه اشقیای اکراد آنچه از زمانهای دور در باره بندهکان خدا ظلم و تعدی نموده اند بکفر کردار ناشایست خود رسیده اند و نیز خواهند رسید . اما نقایض بعضی کاغذها را که اینروزها اخبار نامهای این پای تخت بنام اینکه از ایران و کردستان رسیده است در صحایف خود نقل نموده اند یکی یکی نوشته هم در اختر و هم در سایر اخبار نامها اعلان خواهم نمود تا اینکه همه دوست و یگانه بدانند که این کاغذها در بجا نوشته شده است و نویسندگان آنها کیانند و درجه علم و آگاهی صاحبان کاغذ در چه پایه است و مراتب تمییز و تشخیص صاحبان آن اخبار نامها در چه حد و چه پایه .

عجب است که اخبار نامهای ترکی هیچکدام بنقایض آن کاغذها بر نخورده اند و همگی باصطلاح اینجا (مانند مغربی مال جسته) بتجلیل تمام از دست یکدیگر ربوده ثبت صحایف خود نموده اند حال آنکه عدم ربط مطالب و دروغ و جعلی بودن آنها بی هیچ تأملی معلوم میشود . بدرجه که هرگاه اطفال دبستان بخوانند خواهند دانست که این کاغذها ساخته و جعلی است . اگر چه زحمت کشیده ساخته اند ولی راه استمالش را ندانسته اند .

❖ گفت با با خوب ورد آورده ❖

❖ لیک سوراخ دعا کم کرده ❖

امضا

۰۰۵م

❖ دولتها را از عصیان کردها بهره نیست ❖

بعضی اخبار نامهای اروپا چنانکه در نسخه پیش و همین نسخه نوشته شد در فقره عصیان اکراد میخواهند اتهاز فرصتی برای ترویج پویلیتیک دولت متبوعه خودشان بکنند . یکی

مینویسد دولت روس از خوابیدن قنیه کردها متأسف شد . دیگری میکوید مامورین انکلیس انکشت در این کار میکردند . حتی بعضی هم مامورین سرحدیه دولت علیه عثمانی را بی مدخلیت در این عصیان نمیدانند . بنا بر این ما هم معتقد خود ما را اساسا و فروعا با جلال مینویسیم .

نخست این یکی مسلم است که وضع حاضر این زما را قیاس بزمانهای گذشته نمیتوان کرد . قوت و قدرت دولتهای اروپا و موقعی را که ایشان گرفته اند و اندک فرقی که در میان هست معلوم . و منافع مشترک و خالصه آنان نیز محدود . و رقابت آنان در چند نقطه عمده هم مشهود است .

مع ذلک هیچ وقتی کلیه مقاصد خودشان را پیش نمیرند مگر در هنگام کار و اقتضای آنی که بموقع بوده باشد . راست است دولتهای اروپا خاصه روس و انکلیس در مداخله بکارهای مشرق زمین میخواهند مسابقت باهمدیگر بکنند لکن میدانند امروز وقت تعرض بحال ایران نیست . وقوعات این چند سال اشکالاتی در جلو دول اروپا انداخته است که منتها باید موازنه این تغییرات آخری که در وضع بعضی قطعات

روم ایلی و آناتولی داده شد استقرار پیدا کند حال آنکه حصول این موازنه ظاهرا ممنوع است تا با استقرارش چه رسد . دولت روس بکمال پختگی تخم تسلط و حکمرانی خود را در مغربستان شهر معظم قسطنطنیه باشید و ساعت بساعت این تخم میروید و بزرگ میشود . دولتهای دیگر در مقابل این حال که بطبیعت خود شده هیچ تدبیر کافی نمی بینند اگر چه گاهی اتفاقات خفیه می کنند گاهی طشمر میرند گاهی تا سلاطین را میکویند باید دولت اوستریا تصاحب نماید .

گاهی دولت یونان را میکویند باید قوتی پیدا کند که فردا در مقابل قوت بلغارستان و صربستان و قریه طاعغ و غیرهم یونان هم قوتی برای طرف مقابل باشد . حال آنکه حقیقت حال آشکار است و این تدابیر در گرفتن جلو مقاصد روس و انکلیس بسیاری قوت است . در حالتیکه دور قیاب اتفاق کنند در تحصیل مقصود مشترک و باهم بسازند و اسباب تحصیل مقصود هم آماده باشد تدابیر دیگران که خیلی ضعیف است البته فایده نتواند بخشید . علی هذا نمیتوان گفت امروز خیالات دولتمین

انکلیس و روس مصروف بحال ایران و حدود ایران است . زیرا کارهای بسیار مهم در پیش دارند و اگر چه نمیتوان گفت آینده ایران از مداخلات یکانکان مصون خواهد بود . فقط امروز وضع مشرقستان اروپا که صفحات روم ایلی تا شهر معظم قسطنطنیه است جولانگاه ملاحظات پولیتیکی دولتهای بزرگ میباشد و تا استقراری در این وضع حاصل نشود وطمینانی از آینده این کار حاصل نکنند اروپا آرامی نخواهد بود . و این مطلب از مسلمات امور و از قضایای است که قیاساتش همراه است .

اما قریه اکراد سرحد ایران و عصیان آنها . اولاً از این کار هیچ کدام از دولتها خشنودی نخواهند داشت و از خوابیدن قنیه همه محظوظ خواهند بود . (مگر بعضی محررین اخبار نامهای اسلامبول) و ثانیاً هیچ منفعتی از امتداد این عصیان بقاصدیکه از همسایگان و دیگران حاصل نخواهد شد . اگر بهانه جویی دولت روس گفته شود حرفی است بی معنی . چه هر وقت دولت روس بخواهد بحدود ایران وارد منستان مداخله نماید بهانههای آماده و آب کرده در آنجا حاضر است هیچ نباشد حکایت (بره و کرک) را میدانیم بهانه در دست توانایان قحطی ندارد . ما باید فکر خود ما را بکنیم و باین اغفالات کول نخوریم دولت انکلیس هم از این اغتشاش حدود چشم داشت نمیری تواند داشت . و خصوصاً دولت علیه عثمانی هم که بهیچ وجه اعتقاد نمیتوان کرد راضی بشود اکراد بدولت متبوعه خود در جولانگاه نظر اروپا شورش بر پا کند و مشغله بیش بیارد و باعث تفاق و شقاق در نقطه سرحد که محل التصاق حدود دولتی است بشود . حال آنکه اکراد کرفی المثل کردها کاری از پیش ببرند ناچار دولت روس پای پیش گذاشته کردها و تقویت کنندگان آنان را جواب تواند داد . پس در هر حال باور نداریم یکی از عقلا اعتقاد نمایند که دولتهای همسایه یاد یکران در این عصیان از روی حقیقت دانی انکشت افساد داشته باشد . مع ذلك بطور قطعی نمیتوان گفت بعضی مأمورین عثمانی که آگاه از مال کار نیستند در سرحد با اکراد همخوی شده اند بملاحظه منافع شخصی همراهی با خیالات آنان نمایند و دولت را هم بخواهند اغفال کنند که وجود مثل شیخ عبیده و امثال او بنام ریاست اکراد از برای آینده در سرحد بسیار لازم است و دور نیست که با بعالی هم تا یکدرجه

این سخن ابلهانه را گوش کند اگر چه پذیرفته هم نشود زیرا که شیخ عبیده را از روی اغفالات مسومع الکلمه در میان تمامی اکراد میدانند و چنان می پندارند که واقعا در حین حاجت دو بیست و سیصد هزار مرد جنگی در زیر امر و اراده این شیخ تواند بود ! افسوس و هزار افسوس که از خانه خود خبر نداریم شیخ چه . مطاعت چه . سیصد هزار مرد جنگی بجا اینها مانند خیالات چرسیان و بنکیان بنظر میآید ! اگر درست دیده شود این عصیان که اتفاق افتاد ماخذ آن نبود مگر هرزگی و کرسنکی و شرارت فطری که بعد از قحطی و کرسنکی در سال گذشته چند شریک اتفاق کرده شیخ کراهی را هم برای خودشان رئیس و آمر قرار دادند و مقصودی را از تاخت و تاز و بیفماگری پیش بردند . هر گاه دیپلوماتهای قنیه بخواهند تمامی کردستان را در سرحد ولتین بقوت قلم و جملیات و کاغذ بازی بپیمان آورده لباس عصیان بر تن اکراد بپنجه پوشانند و آنان را مردم میدان کرده بپیمان بندگان خدا و رعایای مطیع مسکنه در سرحد دولت اسلام بیندازند کاری است دیگر . لکن از پیش نمیرود آخر خود مفسد روسیاه میشود . عجب است که بعد از تمام شدن کار عبیده حال باز حایت از او میکنند و حکم مفسدین فی الارض را در حق او نمی خواهند جاری بشود کاغذهای ملا عثمان و ملا فلانی را از این جریده بآن جریده نقل میکنند . الاستیک افندی که یکی از محررین روزنامه (وقت) است در ضمن کاغذ که بنام یکی از معتبرین ایرانیان بدوست خود در طهران ساخته است میگوید (اختر) میخواهد تفرقه در میان گروه اسلام بیندازد . سر رشته بدست اور بآید میدهد افسوس و هزار افسوس که الاستیک افندی معنی تفرقه و تالیف را هنوز نفهمیده مداخله باین کارها میکنند (نهو) باعتقاد خودش تفور آنگونه محرر میکنند . آری تقوای خود را میداند . دولت ایران را بدالت امر میکنند ! بیچاره به بینید چه قدر شورش شده است که الاستیک افندی هم فهمیده است . از آثار عدالت است که بمحمداه مثل شما آمدها حقوق راهنمایی در خاک عثمانی را ا کمال کرده بخاک ایران تجاوز میکنند . ای بیچاره تو در شخص خود وجود خودت باصطلاح اینجا از عدالت اثری ظاهر بکن آنکه لفظ عدالت را بی شرمانه بزبان بیار . حرکات و اطوار خودت را باعتدال برسان آنوقت دخل و تصرف بمعقولات بکن تو اگر شرم داشته باشی از حد خود تجاوز نمیکنی .

رحم امراء اعرف قدره ولم بعدظوره

خارجیه (مدنیت در ژاپون) اخبارنامه (ژاپون) مینویسد . باعتقاد متقدمین حکومتی که به نیکی اداره صاحب شهرت میشد تدابیری را که در باب انقیاد و اطاعت اهالی یکار می برد برای بقا و برقراری نفوذ خود کافی دانسته از انتشار معارف خودداری نموده آگاهی اهالی و تمدن آنانرا برخلاف منافع دولتی پنداشته نمیخواستند رعیت بد اثره مدنیت داخل شده از عوالم تمدن و آزادی باخبر باشند . از این قرار معلوم میشود که حکومت آسایش بلاد و امنیت اهالی و تأسیس بنای جمعیت بشر را منوط بدرجه قوت قاهره خود میدانست . ولی هوا خواهان آزادی اینگونه ادره را استبداد پنداشته صواب میدانستند که رفق و رفق کارها و انجام دادن امورات موافق افکار عمومی بعمل آورده شود . وضع اداره دولت ژاپون در خارج این دو وضع اداره بود که در بلاد آکرشد . بجهت اینکه اهالی پیش از این در معارف عقب مانده بودند افکار عمومی را چندان اهمیت داده نمیشد . اکنون بمناسبت اقدامات حکومت در تعمیم و انتشار معارف هم حکومت وهم اهالی بدرجه ترقی کردند که موجب حیرت و تعجب جهانیان گردید . در صورتیکه وضع اداره ز منهای قدیم ژاپون را بنظر بساوریم خواهیم دید که ژاپون در عالم پولیتیک مانند طفل خورده سالی است و این قمر بدرجه واضحا است که عدم تصدیق آن بحال است . اهالی ژاپون در اطاعت و فرمانبرداری پادشاه خودشان تا بقدم و در جاقشانی حکمران خود را سخی دم هستند . مع ذلك از درجه حقوق ملی و آزادی که در اروپا هست بطور لایق اطلاع حاصل ننوده اند . ولی رغبت و خواهش اهالی بکلی مصروف بر این است که بهمت حکومت به مدارج بلند ترقی و تمدن صعود نمایند . حال آنکه حکومت این درجه تعمیم معارف را نیز کافی ندیده در باب اینکه اهالی پیش از پیش از لذات مدنیت و ترقی بهره مند بشوند هر روز بوسائل دیگر در نشر معارف اقدامات تازه بکار می برد و هیچ اندیشه نمیکند از اینکه هرگاه اهالی بیلا درجه ترقی و تمدن برسند و پرده جهالت بکلی از پیش نظر آنان برداشته شود احتمال که برخلاف مأمول مانع قوت و پیشرفت نفوذ

حکومت باشند . بنابراین از اقدامات دولت ژاپون در انتشار معارف معلوم میشود و قتیکه اهالی در اکتساب معارف و علم و آگاهی بدرجه مطلوب رسیدند و با اداره خودشان مقتدر گردیدند و از معنی حقیقی آزادی اطلاع کامل حاصل نمودند آنوقت دولت ژاپون بخواهش و آرزوی اهالی که در باب توسعه دائره آزادی نمایند بکمال خشنودی موافقت خواهد نمود .

هرگاه درجه خواهش و آرزوی ملت که میخواهند رشته اداره خودشانرا بدست لیاقت خود بگیرند به نسبت ترقی آنان قیاس بشود معلوم خواهد شد که اهالی ژاپون از اهالی اروپا بیشتر ترقی نموده اند .

مثلاً مطبعه (چاپ و قووان) رساله (باقل) را که بعنوان تاریخ مدنیت است ترجمه و طبع و نشر نمود . حکومت ژاپون هم تاریخ اختلال فرانسه را دستور العمل داد که بلغت ژاپون ترجمه و طبع و نشر نمایند . حال آنکه حکومت میتوانست طبع و نشر هرگونه رسائل را که موجب تشویش اذهان اهالی تواند بود با اقدامات جزوی از طبع و نشر شدن غدغن نماید .

ولی بالعکس حکومت ژاپون طبع و نشر اینگونه رسائل را غدغن نمود سهل است ملاحظه اینکه قیمت رسائل مذکور نوعی ارزان و مناسب باشد که عموم اهالی استطاعت خرید و مطالعه آنرا داشته باشند طبع و نشر او را خود در عهد گرفت .

اقدامات بی در پی حکومت را که در باب ترقی و توسعه قوه مدرکه اهالی بکار می برد بکمال تعجب تحسین و از تشکر و سپاسداری حکومت در اینباب بوجهی خود داری نمیتوانیم نمود . حتی حکومت بهمه ولایه و مامورین بطور رسمی اطلاع داده است که هر وقت ترقی و تمدن اهالی بدرجه مطلوب برسد وضع اداره حکومت مشروطه را اعلان خواهد نمود . این است که بدرجه ترقی مدنیت در ولایتها محکمه های عدلیه و مجالس حقوق تاسیس شده حکومت بوعده خود وفا میکند . و چنین اعتقاد میشود که غدغن نمودن قهره عقد انجمن مشورت اهالی با مطبوعات یکی برخلاف قوه آزادی است ولی در صورتیکه حقیقت مسئله بنظر دقت ملاحظه شود معلوم

خواهد کرد دید که مقصود اصلی حکومت از تاسیس این غدغن این بود جلو تعرض کسانیکه بر ضد این حرکات عادلانه دولت که در باب آزادی رعیت پیشنهاد خود نموده است گرفته شود .

بنابراین باینکه نیکی نیت حکومت از تاسیس نظام این غدغن ظاهر است از نتایج بدان سخن گفتن بی جا است . زیرا دولت ژاپون در راه ترقی معارف و مدنیت بطور جدی اقدامات بکار برده و اهالی را از نعمت ترقی و تمدن فوق العاده بهره مند نموده است .

امیدواریم که دولت در پیشرفت این وضع حاضر بر قرار بوده چنانکه خود از نخست این وضع را اساس نهاده است در نزدیکی از نتایج خوب آن سود مند بشود . چون اهالی در باب معارف و تمدن بمناسبت اهتمامات و اقدامات دولت از چند سال باینطرف خیلی ترقی نموده است لهنذا هرگاه حکومت پس از این مسلك خود را تغییر بدهد نیز نتیجه ناگواری از آن دیده نخواهد شد .

(وقت)

اخبارنامه (دیلی تلگراف) بموجب کاغذ پترسبورگ میگوید .

از جانب دولت ایران تدابیر سریع و مؤثری را که در باب رفع عصیان اکراد بکار برده شد در پترسبورگ موجب تعجب روسها گردید . دولت روس که از چنددی باینطرف منتظر چنین وسیله بود که در حدود ایران بنای مداخله بگذارد از گرفته شدن جلوائن عصیان متاسف گردید .

دولت ایران دولت روس را که تکلیف معاونت در اینباب نموده بود بطور بسیار ظریفانه جواب رد داد . این قهره عصیان و شورش اکراد تنها یک پرده از بازبهای روس است که برای حدود ایران آماده داشته است . در هر حال چون عصیان اکراد در ایران نزدیک بختام است و اهمیت این شورش و اشکالات آن از میان برداشته میشود لهنذا مامورین روس بچسبجوی اشکالات دیگر می پردازند . از برای اینکه دولت ایران اخراج برنج و سایر محصولات را از مالک خود بخارج غدغن نموده است مامورین روس

این مطلب را سررشته نموده اردولت ایران شکایت میکنند .

گذشته از آن مامورین کرک ایران را بنصب اموال تبعه روس متمم داشته میگویند هرگاه تبعه روس در نگاهداری اموال و حقوق خود ایستادگی نماید در مقابل آن مامورین کرک هم حقارت و بد رفتاری میکنند .

خلاصه دولت روس در حدود ایران با لقا اشکالات کوشش میکند که بدانوسیله راه مداخله پیدا بکنند . اینروزها بتواتر میگویند دولت روس بمناسبت بد رفتاری مامورین کرک ایران باتبعه روس کاغذی بدر بارطهران خواهد فرستاد .

بعضی از مامورین روس که برای تحقیق و تفتیش بایالات روس فرستاده شده بودند در بعض جاها پاره اختلاسات عمده پیدا کرده اند . از جمله در یکی از ایالات از صندوق حکومت معادل یکصد و پنجاه هزار منات از کاغذهای دیوانی بسرقت رفته است .

در دفتر کرک توتون نیز تغلب ظاهر شده است . مامورین کرک اهل دهات را در معاملات کرک مشبه نموده رسم کرک را از آنان بیشتر از قرار داد معین می گرفته اند .

و همچنین مامورین پوست نیز در ظرف یکسال بقدر پانصد بسته امانت و اشیاء گرانها و نقود اهالی را که از جای بیجایی میفرستادند تغلب از میان برده اند .

از چنددی باینطرف در پترسبورگ کومیسونی برای ترتیب دادن نظامنامه مطبوعات منعقد شده است . در اجتماع دیروزی کومیسونیون مذکور (مسیو قراوسکی) مدیر اخبارنامه (کلاس) از جانب سایر اخبارنامهها بطور وکالت بکومیسونیون مذکور فرستاده شده است . موچی الیه حسب الوکاله در کومیسونیون بیان رای نموده اظهار داشته است که . این وضع مستبدانه باید متروک شده پس از این مقصرین مطبوعات در حضور محکمه بطور علنی محاکمه بشود و نیز خواهش نموده است که لایحه نظامنامه مطبوعات را پیش از آنکه بحکومت تقدیم نمایند بصاحبان اخبار نامها داده شود که آنان نیز مطالعات خودشانرا درباره نظامنامه مذکور بیان نمایند .

اخبار نامهای روس مینویسند . از جانب اعلا حضرت امپراتور روس بکونت (جنرال لوریس ملکوف) وزیر داخلیه دولت مشارالیه دستور العمل رسیده است که سر یما به (لیوادی) عزیمت نماید .

اعلا حضرت امپراتور روس حسب الخواش و التماس (جنرال لوریس ملکوف) وزیر داخلیه گرفته شدن بده نمک را از ممالک روس برداشته است . از بده نمک هر سال هفده ملیون منات حاصل میشده است .

اخبارنامه استانبول بموجب کاغذ وقایع نکار خود از طهران که بتاریخ ۲۴ ماه تشرین اول فرنکی (مطابق ۲۰ دی قعده) نوشته است میگوید .

در کاغذ گذشته بشما نوشته بودیم که دوری جناب سپهسالار اعظم از پای تخت ایران محسوس خواهد شد ولی خود بقوت قلب کمان نمیردم که آثار این بیانات من بزودی مشاهده و این معروضات مقرون بصحت گردد . لهذا بمناسبت عصیان اکراد دولت ایران را اشکالات بزرگ پیش آمد که برداشته شدن این اشکالات منوط بودن یک شخص با کفایت کار آگاه بودی و آنگونه اشخاص نیز در ایران کم یافت میشود . این است که اعلا حضرت پادشاه ایران جناب میرزا حسین خانرا که دارای این مراتب میدانست بتلکراف مأمور بولایت آذربایجان و تسکین قته و شورش و تادیب و تربیت اکراد نمود . زیرا علاوه بر شورش اکراد بمناسبت قحط و غلا ظهور اختلال در تبریز نیز ملحوظ بود چون قسمت کالی آذوقه و محصولات آنصفحات را بعضی از اکابر و اعیان شهر از راه نامرد می و بی انصافی منحصر بخودشان نموده باوجود کثرت و وفرت آذوقه برای منفعت شخصی سبب ظهور قحط و غلا و موجب هلاکت و پریشانی بندکان خدا میکردند باری بعد از سه روز که جناب سپهسالار وارد تبریز شدند از تدابیر مؤثر ایشان نان که یکم بیکقران مزه داشت به نیم قران تنزل نمود .

پس از آن جناب مشارالیه بقدر یکه میتوانست

از تبریز لشکر جمع آوری نموده بزم تادیب اکراد بموقع شورش عزیمت نموده در یک بیابانی (۱) علی الغله بقلبکاه جمعیت بزرگی از اکراد پورش برده آنانرا شکست داده است اکراد بقدر هزار و پانصد نفر تلفات داده بقیه السیف فراری شده اند .

اینکونه اقدامات و غلبات جناب معظم الیه در نزد اهالی تبریز بدرجه موجب مسرت و خشنودی گردیده است که بتقریر نمیکنجد . و جناب مشارالیه پس از این غلبه مراتب را بواسطه تلکراف باعلا حضرت پادشاه ایران عرضه داشت نموده موجب محظوظیت پادشاهی شده مسند جلیل سپهسالاری را دو باره بایشان محول و بواسطه یکی از اجودان (یاور) های حضور همایون یک قبضه شمشیر مرصع نیز بجناب مشارالیه احسان و ارسال فرموده بر افتخار و مباهات مشارالیه افزودند .

اینک جناب سپهسالار اعظم بجهت غیرت و کار آگاهی و حسن خدمات خود دو باره مظهر حسن توجه شاهانه شده اند .

هرگاه از وضع شورش اکراد خواسته باشید اگر چه پس از این شکست شیرازه جمعیت آنان کسینخته و متفرق گردیده جلو استیلای آنان گرفته شده است ولی آتش عصیان آنها بکلی فرونشسته است . در آغاز شورش جمعیت اشقیای سه دسته منقسم شده اول بسمت تبریز . و قسمت دوم در میان مراغه و ساوجبلاغ پهن شده . دسته سوم در زریبارت خود شیخ عبیداه بمحاصره (ارومیه) اقدام نموده اند .

اگر ادر هر جا مظالم فوق العاده بکار برده از خبیانت و شقاوت هیچ فرو نکذاشته اند از جمله در قصبه (میاندواب) خیلی بداد و وحشیگری نموده اند .

در هر حال جمعیت عاصیان روی بر ازدیاد است خیلی از اهالی مطبوعه کردستان از نزدیک شدن عاصیان فرار نموده برخی نیز بآنان ملحق شده اند . بموجب خبرهای موثق آنچه از اشقیای اکراد

(۱) مأموریت جناب سپهسالار اعظم در ماه ذی حجه اتفاق افتاده است کوماندان ایران که در این جنگ ذکر شده جناب اعتماد السلطنه بوده است .

تا کنون داخل عرصه جنگ و شقاوت شده اند زیاده بر بیست هزار نفر است که اسلحه خوب و مکمل نیز دارند ولی مقدار حقیقی عاصیان زیاده بر چهل هزار نفر است .

اعلا حضرت پادشاه ایران بموجب تلکراف از دولت علییه عثمانی خواهش نموده اند که حدود خودشان را با قیامت عساکر مضبوط داشته فراریانرا نکذارند داخل در خاک عثمانی بشود ولی تا کنون جواب این قهره معلوم نیست .

بتواتر میگویند از جانب دولت روس در باب تادیب اکراد بدولت ایران تکلیف معاونت کرده شده است ولی معلوم است که دولت روس را از این تکلیف مقصود پنهانی در نظر هست که این تکلیف در حقیقت بکار دولت ایران بر نمیخورد .

جناب فخری یک افندی سفیر کبیر دولت علییه عثمانی اینروزها با جناب وزیر خارجه ایران بی دربی ملاقات میکنند چون سفیر مشارالیه در ایران حسن توجه عمومی را در باره خود حاصل نموده است احتمال هست که اقدامات ایشان در اینباب در نزد دربار ایران مؤثر بشود .

بنابر این امیدواری هست که مسئله مذکور در میان دولتین علیتین نوعی از میان برداشته شود که موجب خشنودی طرفین گردد .

اخبارنامه (دیلی تلکراف) مقاله در باب حرکات عسکری دولت روس که بر ضد ترکمانان اقدام نموده است نوشته از نتایج نا کوار آن یاد آوری نموده بود اینک ترجمه مقاله مذکور عینا در ذیل می نکاریم .

دولت روس از چهل و پنج سال با ینطرف است که در سمت ترکستان ممالک خوانین نشین آنجا را بتدریج استیلا نموده سال بسال حدود خود را وسعت داده تا اینکه ممالک بخارا و سمرقند و خوقند را نیز ضبط کرده اکنون بنام تربیت و تادیب ترکمانان بادولت ایران اتساق نموده برای ضبط آنجاها بحرکات عسکری اقدام نموده است .

در هنگامیکه (لورد بیکونسفیلد) سمت ریاست وزرای انگلستانرا داشت سبب این حرکات

مسکری دولت روس را در سمت آسیای میانی از دربار روس بر سریده و ابضاحات خواسته بود که دولت مشارالیه در آن صفحات تا بجای پیش خواهد رفت . در مقابل این سؤال لورد مشارالیه در بار روس آنوقت پاره تائینات موقت داده و حدود حرکات لشکری را نیز تا یکدرجه معین نموده بود . ولی پس از آنکه (مسیو کلادستون) بریاست وزرای انگلستان انتخاب گردید دولت روس از حرکات دوستانه رئیس مشارالیه که همواره در باره دولت روس اظهار میکنند خاطر جعی حاصل نموده با طمینان هوا خواهی کلادستون (جنرال اسکوبلف) را که در ترکستان سمت کوماندانی روس را دارد بواسطه تلگراف دستور العمل داده بودند که بیشتر حرکت نماید و اخبار نکارما از پترسبورگ نیز این مراتب را بما اطلاع داده بود : گذشته از اینها قهره انتخاب عبدالرحمن خان بامارت افغانستان سبب مستقل و واسطه عمده برای ترویج مقاصد روس در آن صفحات گردید که تفصیل آن ذیل بیان خواهد شد . چنانکه بتواتر رسیده است از جانب دولت روس بعضی مامورها بطور پنهانی نزد عبدالرحمن خان رفته است و خان مشارالیه را پیوسته بادر بار روس خفیه مخبران دارد . تمایل عبدالرحمن خان بدولت روس تنها از یک جهت بنظر می آید و آنهم قهره هرات است می خواهد بیاری روس آتیجارا بحیطه تصرف خود بیاورد . در این باب دولت روس هم هرگونه جانفشانی را بر خود هموار نموده است و درجه این اقدامات و جانفشانیهای روس نیز از آماده نمودن تدارکات بسیار و مهمات و مخارج بی شمار برای ضبط آنجا معلوم میشود .

اخبار نامهایی را که از توار مخ مختلفه تاکنون از وضع پولیتیک روس سخن میگویند آیا مسیو کلادستون هیچ مطالعه نمیکند ؟ هرگاه مطالعه میکرد باین شدت هوا خواهی از پولیتیک روس نمی نمود .

مقصود اصلی دولت روس از حرکات مسکری در سمت آسیای میانی تنها عبارت از ضبط و تصرف هرات است که پس از استیلای آنجا از راه هرات عزم تسخیر هندوستان خواهد نمود که آنوقت ممانعت دولت روس یا اقدامات پولیتیکی

و عهود و میثاقی محال است مگر بقوت اسلحه که این یکی هم بمناسبت دوری مرکز برای دولت انگلیس موجب اشکالات بزرگ خواهد بود نمیدانم مسیو کلادستون درجه این اشکالات را نمی فهمد و یا اینکه دانسته و فهمیده تجاهل میورزد .

برای اصلاح این وضع چاره منحصر بر این است که این مسائل بکلی بمعهد اداره هندوستان محول گردد که حکومت هند بتدریج اقوام مختلفه را که باماهمسایه هستند بهر وسیله که ممکن است بمارام نماید . حال آنکه پولیتیک امروزی در بار انگلستان با اجرای این تدبیر هم غیر مساعد است .

چونکه برای هجوم روس به هندوستان تنها یک راهی هست آنهم عبارت از مملکت افغانستان است . ولی حیف که ما انگلیسها با آن ممالک نیز عداوت ورزیده باین جنگ گذاشتیم و پس از جنگ و زحمتی بی شمار امیری را که برای آنجا انتخاب نمودیم بیشتر از انگلیس هواخواه روس است بدرجه که میتوان گفت امیری است که از جانب دولت روس بامارت افغانستان گماشته شده است .

علاوه بر همه اینها یکی از اهالی هندوستان بیشتر کاغذی نوشته باخبار نامه (رپوبلیک دو پنه نیون) فرستاده بود . در کاغذ مذکور ضمن تفصیل مظلومی را که از جانب اداره هندوستان درباره تبعه مسلم و غیر مسلم آنجا بکار برده میشود یکان یکان شمردند ناخشنودی اهالی هندوستان را از اداره انگلستان با ما و اشاره و کنایه اظهار نموده است . حال آنکه نیک بختی و ثروت دولت انگلیس عمده از دولت مستملکات خارجة انگلستان است و خصوصاً هندوستان که از وسیع و معتبرترین مستملکات انگلیس است و تجارت هندوستان با انگلستان روز بروز در ترقی و زیادتی است . در صورتیکه دولت روس بر آنجا استیلا یا بدبیدی است که مانع این تجارت خواهد شد . پس ما را لازم و بل واجب است که توسیع حدود روس را در آسامان مانع شویم و ننگذاریم که بیش از این پیش آید .

بیشتر (مستر استورٹ) از اعضای مجلس

پارلمنت در شهر بر (یستل) خطابه خوانده ضمناً از پولیتیک هیئت حاضر وزرای انگلستان سخن بیان آورده اظهار داشته بود که . پولیتیک هیئت در باره که در زیر ریاست مسیو کلادستون است بکلی برخلاف منافع انگلستان است پس از آن از پولیتیک روس که در سمت آسیای میانی پیش گرفته است یاد آوری نموده گفته بود که . بعضی وقایع نکارن اخبار نامها از پترسبورگ بطور پنهانی می نویسند که . (اینروزها در پترسبورگ ورود خبر غلبه کاملی را از جانب (جنرال اسکوبلف) بر کابان انتظار کشیده میشود)

(باقی دارد)

تصحیح و اعتذار

در نسخهای گذشته در تاریخ ماه فرنیکی بجای ماه (نوامبر) سهواً (اکتوبر) نوشته شده است لهذا بتصحیح آن از حضرات مطالعه کنندگان عذر میخواهیم .

اعلان

(دکتور داداریان) طبیب که در فن طبابت خاصه در مداوات ناخوشبختیهای (سوزناک) و (فرنیکی) بهره کافی دارد در چار شوی (شرق) که در (قنجا بیلر یوقوشی) متصل بخانه رضاشاهی مرحوم تازه ساخته شده است در اطاق شماره ۳۹ هر روز از ساعت هفت تاده رجوع کنندگانرا پذیرفته هرگونه ناخوشیها را خصوصاً معلولین سوزناک و فرنیکی و کسانی که درممانه و بولکاه آنان سنک منجمد شده باشد مداوات میکند . دکتور مومی الیه را هر روز طرف صبح و مغرب و نیز روزهای یکشنبه در خانه خودش که در بیک اوغلی در کوچه تقسیم بشماره ۲۱ واقع است رجوع کنندگان توانند دید .

طایر